LIBRARY OU_220798
AWABIINN

HANDSCHRIFTEN-VERZEICHNISSE

DER

KÖNIGLICHEN BIBLIOTHEK

ZU BERLIN.

VERZEICHNISS

DER

ARABISCHEN HANDSCHRIFTEN

von

W. AHLWARDT.

DRITTER BAND.

3

BERLIN.

A. ASHER & C°.
1891.

VERZEICHNISS

DER

ARABISCHEN HANDSCHRIFTEN

DER

KÖNIGLICHEN BIBLIOTHEK ZU BERLIN

VON

W. AHLWARDT.

DRITTER BAND

V. UND VI. BUCH.

BERLIN.

A. ASHER & C°.
1891.

Mit dem vorliegenden dritten Bande des Kataloges, welcher die Fächer der Çüfik und des Gebetes behandelt, ist die islämische Theologie beendet. Einige Nachträge dazu werden in dem letzten Bande gegeben werden; sie betreffen hauptsächlich Schriften der Glaser'schen Sammlung, welche zur Zeit, als die ersten Bände dieses Werkes im Druck erschienen, noch nicht katalogisirt waren.

Von çūfischen Werken, an denen die arabische Litteratur ungemein reich ist, enthalten die Berliner Sammlungen eine bedeutende Menge. Der hervorragendste und angesehenste Schriftsteller auf diesem Gebiete, Muhjī eddīn ibn el'arabī, gestorben im J. 638/1240, über dessen Leben und Leistungen ich S. 22 u. 23 einige Bemerkungen gemacht habe, ist darin mit vielen seiner grösseren und kleineren Schriften vertreten. Die extreme Richtung, welcher er so zu sagen fröhnt, erschien schon seinen Landsleuten bedenklich; für unseren Gedankengang ist dieselbe schwer verständlich und befreunden werden sich mit seinen phantastischen Grübeleien wol nur Wenige. Anziehender dagegen sind die Werke, deren Zweck erbauliche Betrachtungen über das göttliche Wesen oder Anleitung zur Frömmigkeit und Gottseligkeit ist. Die glaubensfrohe Ueberzeugung, mit welcher die Verfasser reden und die Naivetät ihrer Anschauungen und ihrer Sprache gewinnen den Leser; er versenkt sich

unwillkürlich mit seinem Führer in die Tiefen der Gottheit und es wird ihm zu Muth, als ob er sich am Paradiesgärtlein oder ähnlichen pietistischen Werken erbaue.

Das sechste Buch beschreibt Werke von meistens geringerem Umfange, welche sich auf den in That umgesetzten Glauben, also auf die gottesdienstlichen Handlungen und namentlich auf das Gebet, beziehen. Ich habe dasselbe mit dem Titel Gebet versehen, obgleich ich in mancher Beziehung es lieber praktische Theologie betitelt hätte. Gegenstand einiger Schriften ist zum Beispiel der als Pflicht vorgeschriebene Glaubenskampf zur Vernichtung der Feinde; er ist auch in den Augen der Moslimen eine gottgefällige That, ein Beweis des Glaubens, ein Stück der praktischen Theologie, ist an sich aber keineswegs Gebet. So geht es auch mit den Predigten, Almosen und Wallfahrten: es sind gottesdienstliche Handlungen, aber keine blossen Gebete. Indessen sind diese doch für alle jene Acte die Voraussetzung, sogar die Hauptsache — und danach richtet sich die Benennung. Dazu kommt noch Folgendes.

Der thätige Glaube, welcher mit Inbrunst und völligem Vertrauen, ohne zu prüfen und zu schwanken, die göttlichen Vorschriften selbstlos zu üben und zu erfüllen trachtet, hat den Aberglauben zum Stiefbruder. Sein Grundzug ist Egoismus; nicht auf die fromme Gesinnung kommt es ihm an, sondern bei allem Beten und Thun verfolgt er selbstische irdische Zwecke; sein Gebet hat keine Weihe, sein Thun und Treiben ist kein heiliger Dienst. Zaubern und Wahrsagen, Enträthseln der Zukunft und Deuten der Träume, kurz, alle Gestalten, welche der Aberglaube annehmen mag, sind keine gottesdienstlichen Handlungen, gehören nicht zur praktischen Theologie; aber auch sie sind auf dem Gebiete eines, allerdings auf Irrwege gerathenen, Glaubens entsprungen und so verkehrt ihre Ziele sein mögen, hat der Unglaube doch kein Theil an ihnen. Die Stütze des Aberglaubens ist aber das Gebet; durch dasselbe setzt er sich zu Gott in Beziehung und macht die unsichtbare Welt, welche er sich dadurch erschliesst, seinen Zwecken dienstbar. Da also Glauben und Aber-

glauben sich des Gebetes, wenn auch in verschiedener Weise, bedienen und durch dasselbe ihren Weg zu Gott finden, glaubte ich beide dem Gebet zuweisen zu dürfen. Eine kurze Begründung dafür habe ich S. 496 gegeben; dieselbe steht in Beziehung zu den Ausführungen über das Gebet S. 324 und 325. An dieser Stelle ist eine Eintheilung des Gebetes in verschiedene Arten gegeben und die Unterschiede derselben erklärt worden. Ob man mit einzelnen Namen, wie Herzensgebete (für ad'kār), Stossgebete (ahzāb), einverstanden sein wird, steht dahin; ich wenigstens konnte keine passenderen Namen ausfindig machen. Die Bezeichnung "Gebets-Perikopen" (für aurād) habe ich von Anderen entlehnt; sie sagte mir selbst zwar nicht besonders zu, aber "Gebetstücke" gefiel mir noch weniger und ein anderer Ausdruck stand mir nicht zu Gebote.

Die zu Ende des 6. Buches im Anhang behandelten Drusenschriften sind nicht als Anhang zu diesem Buche, sondern zu den vorhergehenden Büchern über die gesammte Theologie anzusehen. Sie hätten auch in der Dogmatik, und zwar in dem 3. Abschnitte des ersten Haupttheils, welcher über Rechtgläubigkeit und Ketzerei handelt, ihre Stelle finden können, aber als eine eigenartige Lehre, welche von den orthodoxen und ketzerischen Glaubens-Auffassungen und Untersuchungen völlig abweicht, so dass sie in den Rahmen jener Theologie durchaus nicht passt, schien es mir zweckmässiger, sie ausserhalb derselben und für sich zu behandeln.

Bei aller Kürze, deren ich mich bei Beschreibung der einzelnen Werke, oft genug wider Willen, befleissigt habe, nimmt die Theologie in diesem Werke einen bedeutenden Raum ein, welcher vielleicht das derselben entgegengebrachte Interesse — von Qorān-Exegese und einigen Traditionswerken abgesehen — übersteigt. Allein die Litteratur hat grade auf dem theologischen Gebiet einen grösseren Umfang als auf irgend einem anderen gewonnen und ihre Wichtigkeit ist von keinem Gläubigen in Frage gestellt; bei der Reichhaltigkeit der Berliner Sammlungen auf diesem Gebiet wird der Leser begreiflich finden, dass ich dieselbe zur Geltung zu bringen bemüht gewesen bin,

und wird einräumen, dass ich alle Fächer, auch solche, denen keine besonderen Sympathien abzugewinnen sind, mit gleichmässiger Treue zu bearbeiten nicht müde geworden bin. Er wird mir aber auch glauben, dass ich nach jahrelanger Behandlung theologischer Werke froh bin, fortan menschlich näher liegende Gebiete zu betreten. Vielleicht ist es ihm selbst erwünscht.

GREIFSWALD, den 20. Januar 1891.

W. Ahlwardt.

V. Buch.

Die Çūfik.

- 1. Inhalt und Aufgaben der Çūfik.
- 2. Ideenkreis, Eigenschaften und Benehmen der Çūfīs.
- 3. Lehrer und Schüler.
- 4. Unterweisung in der Çūfik
 - a) der Gottesbegriff.
 - b) der Weg zu Gott.
 - c) Stufen und Standörter der Annäherung.
 - d) Erleuchtung, Verzückung und Gnadengaben.
- 5. Aufnahme unter die Çūfīs.
- 6. Gottesfreunde und Geheimbündler.
- 7. Derwische, Sekten und Ketzer.
- 8. Çūfische Predigten und Gedichte.
- 9. Buchstaben- und Qorandeutung.
- 10. Çūfische Ausdrücke.
- 11. Fragen, Excurse und Bruchstücke.

1. Inhalt und Aufgaben der Çūfik.

2812. Spr. 872.
2) f. 31-108.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel und Verfasser f. 31a:

٤"حلمقاصد الرعاية للحارث بن اسد للحاسب، املاء الشيخ ابي محمد عبد العزيز بن عبد السلام ابن ابي القاسم السلمي الشافعي،

قال الشيخ ... ابو محمد عبد العزيز : Anfang f.31 الشافعي رحم مُمْلِيًا . . . التحمد لله الذي لا تتم الصالحات الا به وصلى الله على سيدنا محمد وآله والحابة

Dann folgt sofort das Werk selbst, in welchem der Verf. Elhārif ben esed elmokāsibī abū 'abdallāh elbaçrī † 243/859 die von dem Çūft zu beobachtenden Punkte (الرعاية) erörtert: seine Verpflichtungen gegen Gott, die Selbstprüfung, das Bekämpfen der Scheinheiligkeit, der Selbstgefälligkeit und des Hochmuths u.s. w. Das vorliegende ist aber nicht das Grundwerk selbst, sondern die Erläuterung seiner Hauptsätze, von 'Abd el'azīz ben 'abd essalām essulamī † 660/1262 (No. 294); sie ist in ungezählte Abschnitte (فصل) eingetheilt.

فصل في حسن الاستماع الي كل ما امر العباد 31⁶ بالاستماع اليه

فصل فيما يجب رعايته من حقوق الله تعالي 32^a فصل فيما يتقرّب به الي الله تعالي 33^a فصل في تعرف الجاهل المغرور غرته فصل في ابتداء المسير الي الله عمال السالغة 35^a فصل في بيان محاسبة النفس على الاعمال السالغة 35^a

فصل في رتب مشقة التقوي والمحاسبة الناس سلام فصل في رتب مشقة التقوي والمحاسبة الناس

فصل في بيان المنازل في رعاية التقوى المنازل ال

فتمل فيما يجب على العبد اذا وقف على افضل ⁶⁰0 الأعمال واولاها⁴

فصل في بيان الاخلاص والرياء الديمان الاخلاص والرياء الديما ينفى به الكبر 91 والديما الكبر "93 فصل في ترك الكبر علي الفشائ والتباس الكبر "93 بالبغض لله والغصب لله

94b فصل في الحسد والتنافس فصل في الحسد والتنافس فصل في النهي عن النغرة

[الغرّة اعتماد القلب على ما لا ينبغي ان يعتمد عليه] فصل في الغرة بانواع دينه :(نوع 12 in 12 *88 فصل في سيرة المريد في نومه ويقظته *105

[بنبغى للمريد اذا اراد النوم ان جهد التوبة] ووثف بالسلامة من هذه المفاسد "Schluss f.108 في غالب الأمر وانما جحصل له ذلك بعد تجربة نفسه في الوعظ والتذكير والدع الى الله تعالى مع غلبة السلامة عليم في ذلك والتذكير والدع الى الله تعالى مع غلبة السلامة عليم في ذلك والتذكير والدع الى الله تعالى مع غلبة السلامة عليم في ذلك والتذكير والدع الى الله تعالى مع غلبة السلامة عليم في ذلك والتذكير والدع الله تعالى مع غلبة السلامة عليم في ذلك والتذكير والدع المنابقة المنابق

Abschrift im J. 859 Ďū'lq. (1455). — Collationirt. HKh. III 6480 und V 10140 (das Grundwerk).

> Lbg. 676, 4, f. 2. 11—21. Format etc. und Schrift wie bei 1).

Dasselbe Werk. Titel fehlt, geht aber aus der Ueberschrift hervor. Enthält nur ungefähr die erste Hälfte. F. 21^h entspricht

Spr. 872, f. 66^a, 16. — Auf f. 2^b folgt 2^a; dann fehlen 4 Bl. (= Spr. f. 33^b, 3 bis 41^a, 9).

(Auf f. 22 u. 23 Gedichtstücke, auch von (جنون f. 23 ein längeres Gedicht, anfangend (Basit): ما ابصرت مقلتي من بعدكم حسنا ولا استلنت جفوني بعدكم وسنا

Das Ende des Verse fehlt hier überall wegen Beschädigung des Randes.)

We. 1728, 6, f. 1176—119 enthält aus dem selben Werk ein Stück über Scheinheiligkeit (الربياء), in mehreren Abschnitten.

2813. Spr. 1172. 3) f. 33-62.

8vo, 19 Z. (20²/₃ × 15: 14¹/₂ × 9^{cm}). — Zustand: stockfleckig, auch wurmstichig. — Papier: gelb, ziemlich stark, etwas glatt. — Titel und Verfasser f. 33^a:

هذا تختصر مقاصد الرعاية للشيخ جمال الدين ابي المحاسن يوسف البرغمي تم الصفدي رحمد الله

الحد لله الذي احرق قلوب اوليايه: Anfang f.33b بنيران محبته . . . وبعد فهذه نبذة ملخصة من مختصر مقاصد الرعاية في اختصار مقاصد الرعاية في اختصار مقاصد الرعاية

Auszug aus dem selben Werk, von Jūsuf elbargamī eççajadī ģemāl eddīn abū 'lme-hāsin. Die Abschnitte haben meistens dieselben Ueberschriften. — Schluss f. 624: يا عبادي الذين اسرفوا على انفسهم ... انه هو انغفور الرحيم (Sura 39, 54).

Schrift: ziemlich gross, an sich deutlich, vocallos, aber durch Feuchtigkeit und Zusammenkleben der Blätter oft beschädigt, abgescheuert, verwischt und verblasst. Stichwörter roth. — Abschrift im Jahre 1099 Saw. (1688). Nach f. 40 fehlt 1, nach f. 44 2 Bl.

/ 2814. We. 1728.

8°°, 15 Z. (18 × 13¹4; 14¹½ × 11°°). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titel fehlt. Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله و فكر الامام المحاسبي رحّم Anfang: هي فيركتاب الرعاية عشر خصال وقال جربها اهل المحاسبة المخ

In einer anderen Schrift zählt derselbe Elmohāsibī 10 Eigenschaften auf, die zum Heile führen. — Schluss: ومن اعتادهن سعد نسال الله ان يمن علينا بالعمل بهن نسال الله ان يمن علينا بالعمل بهن

Schrift: gross, flüchtige Gelehrtenhand, vocallos, auch fehlen oft diakritische Punkte, schwierig. — Abschrift im J. 813 1410 (s. f. 112*).

2815. Pm. 199. 7) f. 208-210.

8vo, c. 19-22 Z. (Text: 14×11^{cm}). — Zustand: etwas unsauber, auch fleckig. — Papier: gelblich, ziemlich dünn und glatt. — Titel und Verfasser: s. Anfang.

هذا كتاب شرح المعرفة وبذل Anfang: النصيحة للامام العارف بالله ابي عبد الله الحارث بن استعان احد السد المحاسبي رحمة قال ابو عبد الله ما استعان احد على نفسه واحراز دينه بمثل المراقبة وبها نالوا الحياء من الله وهي باب المعرفة وهي اربع خصال النخ

Derselbe Verfasser führt in diesem Werkchen aus, dass das Achtgeben auf sich die Thür der Erkenntniss sei: es komme auf viererlei an: Erkenntniss Gottes und des Teufels und des eigenen Selbst und des Wandels vor Gott. Die Abhandlung bricht hier bei dem 3. Punkte, der Selbsterkenntniss, ab mit den Worten: فانها اعدائك من ابليس وانها يقوي عليك ابليس الربها

Schrift: gross, dick, flüchtig, vocallos. — Abschrift c. $^{1200}_{-1785}$.

2816. We. 1676.

127 Bl. 4to, 15 Z. (25 × 17: 18 × 11¹ 2^{cm}). — Zustand: wasserfleckig und wurmstienig; die ersten Blätter, bes. Bl. 1, beschädigt. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: rothbrauner Lederbd; der vordere Deckel fehlt. — Titel und Verfasser f. 1^a:

الجزؤ الاول من كتاب قوت القلوب في معاملة المحبوب ووصف طريق المريد الي مقام التوحيد لابيطالب محمد بن على بن عطية المكي الحارثي

الحمد لله الاول الازلي قبل : Anfang f. 1b: الحمد الدول الازلي قبل الكون والمكان عن غير اول ولا بداية . . . هذا دتاب قوت القلوب . . . تصنيف الشيخ ابي طالب . . . المكي رق يشتمل على سبعة واربعين فصلا الخ

Dies Werk des Mohammed ben 'all ben 'atijja elmekki elhäriti abū tālib † 386/996 enthält eine ausführliche Unterweisung, was der Gläubige zu thun hat, namentlich in Bezug auf Gebet, Fasten u. s. w., was er vermeiden muss und wie er die religiösen Satzungen aufzufassen hat, um durch die rechte Herzensbildung Gott näher zu treten. Es zerfällt in 48 Abschnitte (zum Theil mit Unterabtheilungen), deren Uebersicht f. 2—4 gegeben ist.

في ذكر الآي القرانية التي فيها ذكر المعاملة 1. f.5ª في ذكر الآي انتي فيها ذكر اوراد الليل والنهار 5 أ في ذكر عمل المريد في اليوم والليلة المرض 64 في ذكر ما يستحب من الذكر وقراءة الآي النر 76 في ذائد الادعية الختارة بعد صلوة الصبح 5. فيه دتاب معرفة الزوال وزيادة الظل الخ "10. 30 20. في ذكر الليالي المرجق فيها الفصل الحز في ذكر محاسبة النفس ومراعاة الوقت 23.في ذير ماهية الورد للمريد المخ 24. فيه كتاب تعريف النفس وتصريف مواجيد العارفين .25 فيه نتاب ذد مشاعدة اهل المراقبة 26. فيه نتاب اساس المريدين 27. فيه دتاب ذكر تفصيل خواطر القلب المز 88* 30. فيه دتاب العلم وتفصيله واوصاف العلماء المر 115^b فيه شرح مقامات البقين واحوال الموقنين واصل 32. مقامات اليقين المخ فيه دنتاب شرح مباني دعايم الاسلام المز 33. فيه كتاب تفصيل الاسلام والايمان المؤ 34. فيه كتاب السنة وشرح فصايلها المخ 35. فية ذد جمل الشريعة وعرى الايمان الحؤ 36. فيه كتاب ترتيب الاقوات بالنقصان منها أو بزيادة الاوقات .39 فيه كتاب الاطعمة وما جمع الادل من السنن المز .40 فيه كتاب فرايض الفقر وفضايله الحز 41. فيه دنياب الامام ووصف الامامة والمأموم 43. فيه كتاب الاخوة في الله المن 44. فيه كتاب ذكر التزويم في فعلم وتركم ايهما افصل 45. ومختص احكام النساء في ذلك

فيه كتاب ذكر دخول الحمام فيه كتاب الصنايع والمعايش والبيع الخ فيه كتاب الصنايع والمعايش والبيع الخ

فيه كتاب تفصيل الحلال والحرام وما بينهما من الشبهات .48 وفضل لخلال وذم الشبهة وتمثيل ذلك بصور الالوان

Die Zählung der Abschnitte ist im Text f. $2^{\rm b}$ ff. nicht ganz richtig.

Dieser erste Theil des Werkes hört hier auf in dem 31. Abschnitte, mit den Worten f. 127°: الي اوسط المقامات ومن ادنى طبقات العالى اواسط الاعليين٬

Die Handschrift ist ganz defect und falsch gebunden. Die Blätter folgen so: 1-8; 1 Bl. fehlt; 9-17; 92; 1 Bl. fehlt; 28-35; 1 Bl. fehlt; 46-55; 36-44; 3 Bl. fehlen;

66-71; 45; grosse Lücke von c. 60 Bl.; 56-65; 18-27; 72-91; 93-127.

Schrift: ziemlich gross, vergilbt, gleichmässig und gefällig, wenig vocalisirt, öfters fehlen diakritische Punkte: Ueberschriften hervorstechend gross. Die oberen Zeilen der Seiten, die durch Wasserflecke beschädigt, sind meistens später nachgeschrieben. – Abschrift c. 700 1300.

HKh. IV, 9636.

y 2817.

Stücke desselben Werkes:

- 1) Spr. 851, 15, f. 100⁶ 105^a, enthält Auszüge aus Absehn. 1. 5. 3. 23. 25. Anfang: الحيد لله علم يوسلام . . . وبعك فهذه لطائف التقلناها التي وسلام . . . وبعك فهذه لطائف التقلناها التي علم شرّ الشريين فامعن في الهرب منه . . . Schluss: علم شرّ الشريين فامعن في الهرب منه
- 2) Spr. 851, 16, f. 105^b –113^a. Der 27. Abschnitt, mit der Ueberschrift دا الماس المريدين داريدين
- 3) Spr. 851, 17, f. 113^b—120^b. Der 32. Abschnitt, mit der Ueberschrift بن المناوبة F. 120^b—123 allerlei Bruchstücke über Reue, Selbstverleugnung u. s. w.
- 4) Spr. 851, 18, f. 123—125*. Der 39. Abschnitt, mit der Ueberschrift دُّ تَرْتَيْبُ الْقُوْاتِ الْقَالِيَّةِ Ein ähnliches Werk wird das ihm beigelegte علم الْقُلُوبِ sein.

2818. Spr. 887. 1) f. 1-76.

161 Bl. 8vo, 17 Z. (15×10¹, 2: 11¹, 2×8^{cm}). — Zustand: vielfach fleckig u. unsauber. — Papier: gelb, ziemlich glatt u.dick. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel f.1ⁿ:

عذه الكراريس ملخصة من تتاب الاشارات الالهبية لابي حيان في علم السلوك ورقبة التصوّف وحسى التربية ورقيق المناجات واتباع رضى الحقّ،

Der Verfasser heisst ausführlicher:

على بن محمد بن احمد بن العباس التوحيدي الصوفي أبو حبّان

اللهم طهرنا من ذنوبنا ونبقنا : Anfang f.1b

Auszug aus einem çüfischen Werke des 'Alı ben mohammed ben 'alı ettauhıdı abū hajjān † 400/1010, welches von Gebet und

Ermahnung zur Frömmigkeit handelt. Es ist nicht in Kapitel oder Abschnitte getheilt, sondern in einzelne Stücke mit gewissen Ueberschriften. العبق بارج الرضا 8° ; كسوف الصوء وخلوف النوء "f.5 جواب كتاب مستخبر من الاشارات الالهية أَيْنَ ولَيْتَ \$23 ; ربيع المهزولين العار خالية من قطانها 19* 28b صياقل الانفس الصديّة في تهذيب الاخلاق 38* ختمت النبوة 44º ;من القي السمع وهو شهيد 41º خطيرة الرضوان وسجف الغفران 49b العدوة القصوى 53%; مناط الربوبية وقام العبودية 50% فصايل شهر رمصان 60° ; الشوق والاخبار والاستخبار 57° الكاس الدهاي 68°; الشكية بلية 64b الخيش المرشوش والطيب المقشوش 726

مستخورا منه مصحولا عليه : Schluss f. 76b والمتحروا منه مصحولا عليه ... ولا متجا منه والحد والشكر والثناء لخسن لمن المرد الله على سيدنا المن الله على سيدنا المن

Schrift: ziemlich klein, gewandt, deutlich, fast vocallos. Ueberschriften roth.

Abschrift (cf. f. 159") etwa vom Jahre 934/1627, von عبد القادر بن ابراهيم بن تحمد بن الشافعي الشافعي الشافعي الشافعي الشافعي الشافعي الشافعي المقدسي الشافعي المقدسي الشافعي Er ist wol der Verfassor dieses Auszuges, wie er es, nach eigener Angabe, von dem Werke Spr. 882, 2 auch ist.

2819. Spr. 832.

290 Bl. 4¹⁰, 17 Z. (26¹, 2×18; 20¹/₂×13^{cm}). — Zustand: durch u. durch fleckig, unsauber: Bl. 2 schadhaft. Bl. 1 u. 289 halb durchgerissen. — Papier: dick, gelblich, glatt. — Einband: schöner Halbfzbd. — Titel f. 1^a (von neuerer Hand) und in der Unterschrift:

كتاب تهذيب الاسرار

HKh. hat noch den wenig passenden Zusatz: في طبقات الخيار

Verfasser f. 1a (von neuerer Hand):

عبد الملك بن ابي عثمان الواعظ الخركوشي

so in der Vorrede f. 36, 6. Ausführlicher heisst er:

عبد الملك بن ابى عثمان محمد بن ابراهيم الخركوشي النيسابوري الواعظ ابو سعد

Seine Kunje ist ابوسعيد (und nicht ابوسعد wie bei HKh.): die meisten Kapitel beginnen mit: اخبرنا ابوسعد الواعظ Nach dem Bismilläh folgt f. 2° das Verzeichniss der Kapitel.

الحمد لله :(An fang f. 3° unten (1. Kapitel) الذي لا يحسن الاشياء الآ ان يكون هو اؤلها . . . أما بعد فان شيخا من ارباب هذه القصة التمس متى ان اخرج له صدرا من مذاهب اهل التصوف واختلافهم في حقيقة هذا الاسم وآدابهم وسيرهم في اقوالهم وافعالهم واختلافهم في حقيقة سياحتهم ومصاحبتهم ومعاشرتهم واحوالهم وملبسهم ومأكلهم ومشربهم ومشتق كل فعل من ذلك من آية محكمة او ستة ماتورة او حكاية عن السلف مروية المخ

Darstellung des Çüfismus in 70 Kapiteln, von 'Abd elmelik ben moh. ben ibrāhīm elharkūśū ennīsābūrī abū sa'd † 406/1015 (407) verfasst und von einem Zuhörer herausgegeben. Das Vorwort ist als 1. Kapitel gerechnet.

- في اختلاف اهل الصفوة في معنى التصوف 4. Kap. f. 4 واقاريل مشايم الصوفية فيد
- فى ذكر الملامتية وصفاتهم وشعارهم والفرى 12° . بين الصوفية وبينهم فى الاقوال والاحوال والافعال وما قيل فيهم'
- في ذكر المعرفة رما قيل فيها 4. 136
- في ذكر الشوق 45. 6. وفي ذكر المحبة وشرايطها 40% 5.
- في ذكر الأنْس وما قيل فيم ⁴ 31 .8 ; في القرب ⁴28 .7
- في ذكر اليقيم. 10. 37^b ; في ذكر المشاهدة
- في ذكر المقامات 12. 45° ; في ذكر التوبة 11. 41°

- في ذكر الرضاء بمرّ القضاء في ذكر الرضاء بمرّ القضاء
- فى ذكر الخوف 47. 67 ; فى ذكر التوثيل 48. 62 ;
- في ذكر حقايف الاحوال ⁴21. 73 ; في ذكر الرجاء ⁴¹5 . 20.
- فى ذكر الجوع 480 .23 ; فى ذكر الفقر والغنى °75 .22
- فى ذكر الشَّهوات ومخالفة الهوي 24. 84 ه
- في ذكر مطالبة الصدق 40.90 ; في ذكر الاخلاص 87° 25. 85° في ذكر العبودية وحقيقتها في ذكر العبودية وحقيقتها
- في ذكر مستنبطاتهم من القران والسنبي عام 28. 97
- في ذكر حسن الخُلْق أ 30. 106 ; في ذكر الادب 104 ·29.
- في ذكر الصدّيق والفاروق وذي النورين 110°31. وامير المومنين علي بن ابي طالب روّ واقتداء هذه الطايفة بهم رمّ واقتداء هذه الطايفة بهم رمّ الم

فصول من الكلام تشتمل على ذكرهم معا 112 .32 في ذكر العبادات 33. 113* في ذكر آدابهم في الاكبل واحوالهم فيه 34. 125* في ذكر آدابهم في اللبس واحوالهم فيه 35. 126b في ذكر بعض آدابهم في محبتهم سفرا وحضرا 420 .36 واحوالهم في اسفارهم في ذكر السخاء والمواساة وبذل المعروف "37. 133 في ذكر الضيافة 144° 39. أفي ذكر الايثار 38. 144° في ذكر الكسب والاختلاف فيه بين اهل 153 ،40. العراق واهل خراسان 41. 156b في ذكر الوحدة والانفاد في ذكر الذكر وفضله واحوالهم فيه 42. 160^b في ذكر الفراسة 44. 166°; في ذكر الاشارة 43. 164° 45. 171b في ذكر السماء في ذكر سماع القران والانزعاج فيه 46. 175* فى ذكر السماع سحيث السامع لا سحيث القائل 178 من 47. في ذكم الوجد 48. 179b في ذكر بعض ما انتهى التي من الهواتف 182 .49 في ذكر الفيق *51. 195 ; في ذكر الكرامات *185 بين كرامات الاولياء ومعجزات الانبياء عم في ذكر الدلايل على جواز كون الكرامات للاولياء 196 . 52. في ذكر من لم يظهر الكرامات 53. 198^b في ذكر المسائل التي اختصت بها هذه الطايفة 199 ، 54. كالجمع والتفرقة والقبص والبسط المخ في ذكر ادعيتهم \$212 .56 ; في ذكر وصاياهم \$55. 207 57. 215^b في ذكر من اجيبت دعوته منهم في ذكر آدابهم في التزويج 58. 2204 في ذكر الالفاظ المتداولة فيما بين الصوفية 429 .59. مما له اصل في الكتاب والستة في ذكر الحياء 60. 232^b في ذكر حسن الظنّ بالله عز وجلّ 61. 237 في ذكر التفكّر 63. 241 ; في ذكر الصمت 62. 238 في ذكر تواضعهم وفنايهم عبى انفسهم 64. 244 في ذكر التهجد وثوابه وصفته 65. 247b في ذكر الدنيا وبعض صفاتها وامثالها وما 456. 66. قيل فيها وفي نمها في ذكر انواع الحكم والمواعظ والحكايات 67. 266 فی ذکر مکاتباتهم 68. 275 في ذكر احوالهم عند مفارقة الدنيا 69. 280^b

في ذكر بعض ما بلغني من رؤيا اهل الصفوة 283 ،70.

ان هذا اوردني الموارد فما فعل : *Schluss f. 289 المجنّة تم المجنّ الله تعالى بك قال قلت به لا اله الله فاوردني الجنّة تم المجنّ

Schrift: gross, rundlich, deutlich, vocalisirt. Ueberschriften grösser. Die Kapitelzählung im Index vorn und im Text selbst ist ungleich, hört in letzterem auch von f. 189° an ganz auf. — Abschrift im Anfang d. J. 848/1444 von الحاج عيسي بن ادريس بن خليل بن اقبغا الشيباني HKb. II 3772.

The enthalt eine Notiz aus dem المصافحة des المصافحة um 990/1582 über المصافحة des المصافحة um 990/1582 über المصافحة d. i. Handschlag bei Aufnahme unter die Çüfis und auch sonst. — F. 289^b Qacide des حمد الشافعي † 204/819 in 17 Versen (Anfang: خبت نار نفسي).

2820. Spr. 882.

Format etc. und Schrift (vocalisirt) wie bei 1). — Titel und Verfasser f. 83°:

علقته من تهذيب الاسرار تصنيف . . . ابي سعد عبد الملك الخ

قال ابو سعد الواعظ رحم فمن الفروف : Anfang

Auszüge aus dem selben Werke; f. 83—94 betreffen die ersten 8 und den Anfang des 9. Kap., f. 95° und 98° mit Ueberschriften das 58. und 59. Kap. Es sind hier hauptsächlich Anekdoten erbaulichen Inhalts zusammengestellt, wie es scheint, zum Privatgebrauch. — Schluss f. 100°: دقیقد المعنی تلوح فی الفهم لا یسعها العبارة وصلی الله النخ Nach f. 90 fehlt wol etwas.

Auf f. 101* steht ein kurzes Gebet.

2821. Spr. 851. 5) f. 22-28^b.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift und Verfasser oben zur Seite:

ك" مناهج العارفين للشيخ ابي عبد الرجن السلمي ك" Oer Verfasser heisst vollständiger:

محمد بن الحسين بن موسى السُلَميّ النيسابوري الصوفي ابو عبد الرحمن

التصوّف له بداية ونهاية ومقامات فاوله : Anfang التوفيق والتنبّه من سنة الغفلة وترك مألوفات النفس الخ Kurze Darstellung der Çüfik, von Moham-med ben elhosein ben müsä essulamī †413/1022.

Schluss f. 28b: من ألله بد على أهل صفوته على الله المن من كريم فضلة وعزيز برّه أنه سميع مجيب وصلى الله المن (HKh. VI 13063 ist ein anderes Werk.)

2822. Spr. 744.

306 Bl. 8°°, (23-24) 19 Z. (19¹/3×14²/3; 15¹/2-16 × 11cm). — Zustand: wurmstichig, besonders Anfang und Ende. An den Rändern vielfach ausgebessert. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: brauner Europäischer Lederband. Titel u. Verfasser fehlt jetzt, weil verklebt. Es stand f. 1° von neuerer Hand so:

رسالة قشيري في النصوف

Voran gehen vier eigens gezählte Blätter: f. 4^b u. 1^a Verzeichniss der Kapitel; f. 2 u. 4^a Verzeichniss besprochener Personen (nach dem Kap. f. 8^a ff.); f. 1^b Verzeichniss çūfischer Ausdrücke (nach dem Kap. f. 36^b ff.); f. 3^b kurze Notiz über den Verf.; derselbe heisst ausführlich: عبد الكريم بن هوازن بن عبد الملك بن طلحة ابن محمد القشيري النيسابوري الصوفي الشافعي جمال الاسلام ابو القاسم

ابو اسحق: الدواتية ا

Sendschreiben des 'Abd elkerim ben hawāzin ben 'abd elmelik elqoseirī abū 'lqāsim, geb. ⁸⁷⁶/₉₈₆, gest. ⁴⁶⁵/₁₀₇₂, aus dem Anfang des J. ⁴⁸⁷/₁₀₄₆, an sämmtliche in den Ländern des Islām lebenden Çūfīs, um der in seiner Zeit fast völlig in Verfall gerathenen Çūfik

neuen Aufschwung zu verschaffen. Es zerfällt in 52 ungezählte Kapitel, denen eine lange Vorrede, worin auch noch 2 Kapp., voraufgeht. فصل في بيان اعتقاد هذه الطايفة في مسايل الاصول •f.3 فصل فصول تشتمل على بيان عقايدهم في مسايل 7 التوحيد ذكرناها على وجه الترتيب 8* باب في ذكر مشايخ هذه الطريقة المز باب تفسير الفاظ تدور بين هذه الطايفة المخ 366 رالحال 38° , المقام 37° , الوقت 37°, الهيبة والانس 40 , القبض والبسط 39 , رالجع والتفرقة 42° ,التواجد والوجد والوجود 40° ,الغيبة والحضور °45 , الفناء والبقاء °43 , الصحو والسكم 46ª ,الذوق والشرب ⁴⁶ ,الستر والتجلّي °47 , المحو والدّثبات ⁴⁷ والحاضرة والمكاشفة والمشاهدة 48 ,البوادة والهجوم 49° ,اللوايح والطوالع واللوامع 48° والقرب والبعد 50b , التلويون والتمكيون 49b والخواط في 52° والنَّفَس في 52° والشريعة والحقيقة أ 51° وعلم اليقين وعين اليقين وحقّ اليقيون 534 , النفس 53^b , الوارد *53 [.السة 546 الخلوة والعزلة 61° , المجاهدة 59° , التوبة 55° الصمت 400 , الزهد 63 , الورع 65 , التقوي 63 التقوي رالحين السرجاء 766 الحيوف 734 الخيوف 734 والخشوع والتواضع 83b , الجوع وترك الشهوة 81b مخالفة النفس وذكر عيوبها 87^b والحسد 890 والشكر 99° والتوكّل 93° والقناعة 91° والغيبة 90° والغيبة 90° الرضا «109» والم اقبة «107» والصبر «104» واليقيد، 101° الارادة 113^b, الأرادة 111^b, العبودية 111^b, ,الاخلاس 117^b رالحيباء 121°, الصدق 119°, ,الىفتىق 127^b ,الذكر 124^b والحترينة الجود والسخاء 130°, الخلف 136°, الفراسة 130°, الجود , الولاية 145°, الغيرة الدعاء 147 142 ,النصوف 156 ,الفقر 151 ,الادب 1586 التوحيد 166 ,الصحبة 164 ,احكامهم في السفر 161 احوالهم عند الخروج من الدنيا 1696 الشوق 183°, المحبّة 177°, المعرفة 174°, ,حفظ قلوب المشايخ وترك الخلاف عليهم 186 واثبات كرامات الاولياء ط196 والسماع 187b الوصية للمريدين 227 , رؤيا القوم 220

Schrift: ziemlich klein, gleichmässig, deutlich, vocalisirt. Die Ueberschriften grösser. F. 1—16. 18—24. 27 von etwas späterer Hand, dick, flüchtig, vocallos. F. 235 in neuerer Zeit richtig ergänzt, unschön. Die Foliirung Arabisch. — Abschrift c. 700/1300.

HKh. III 6271.

2823.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) Spr. 746.

193 Bl. 4¹⁰, 21 Z. $(25^{1}/_{3} \times 17^{1}/_{2}; 19 \times 13^{cm})$. — Zustand: fleckig; der Rand öfters ausgebessert. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: Halbfranzband.

Titel f. 1*: رسالة القشيرى. Der Schluss ebenso, hört aber auf mit den Worten: الملاء هذه الله وعونه]

Schrift: a) f. 1—87: gross, krāftig, gewandt und gefāllig, vocallos, mit grossen Ueberschriften. Collationirt. Die Blätter folgen so: 1—11. 15—20. 13. 14. 21. 78. 84. 80—83. 79. 85. 12. 22—40. 54—76. 41. 42. 86. 87. 43—45. 77. 46—53. Abschrift c. 1000 1591. — b) f. 88—183: flüchtig, nicht gerade undeutlich, vocallos, ziemlich gross und dick, ungleich. Abschrift c. 1750. — c) f. 184—193: etwas rundlich, deutlich und gleichmässig, vocallos. Abschrift c. 1820.

2) Spr. 745.

349 Bl. 4to, 15 Z. (23 × 14; 16 × 8^{cm}). — Zustand: sehr wurmstichig; der Rand oft ausgebessert. — Papier: gelb, ziemlich dünn, glatt. — Einband: brauner Europäischer Lederband.

Titel u. Verfasser, Anfang u. Schluss (bis zu den Worten بالعفو موصوف) ebenso. — Dem Anfang geht eine kurze Riwäje vorher.

Schrift: ziemlich gross, gut, gefällig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. Der Text in blauen, rothen und Goldlinien eingerahmt; zu Anfang ein Frontispice. — Abschrift vom J. 1115 Ragab (1703). — Collationirt im J. 1132 Ramadān (1720). — Arabische Foliirung, dabei f. 101 übersprungen.

3) Pet. 531.

188 Bl. 8vo, 21 Z. (21¹/₂ × 16¹/₂; 16¹/₂ × 11¹/₂cm). — Zustand: lose im Deckel; der Seitenrand bis etwa f. 80, dann auch am Ende, fleckig, der obere gegen Ende wasserfleckig. — Papier: gelblich, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappdeckel mit Lederrücken.

Titel u. Verf., Anfang u. Schluss ebenso.

Schrift: ziemlich klein, geläufig, etwas rundlich, vocallos. Ueberschriften roth. Bl. 2 etwas später (um ¹²⁰⁰/₁₇₈₅) ergänzt in grösserer Schrift. — Abschrift im J. 1185 Ďū'lliigge (1772) von احمد بن محمد الايراني.

und الغزالي F. 1 enthält u. A. ein Gebet von الغزالي, und eine Notiz über die القصيدة العينية

4) We. 1649.

219 Bl. 4°, 15 Z. (25 × 17; 19 × 12¹/4°m). — Zustand: lose Blätter und Lagen; ziemlich unsauber, auch fleckig; am Rande zu Anfang und zu Ende ausgebessert, besonders f. 219; nicht frei von Wurmstich. — Papier: gelb, grob, dick, glatt. — Einband: guter brauner Lederdeckel mit Klappe, in einem Futteral von Pappe mit Lederseiten.

Titel fehlt. Erste Hälfte des Werkes. Geht bis zu Ende des باب المراقبة (= Spr. 744, 1, f. 109*).

Schrift: gross, dick, gefällig, gleichmässig, fast vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. **800/1397.* — Collationirt.

5) Spr. 747.

110 Bl. 4¹⁰, 23 Z. (22 × 15; 16¹/₂ × 10^{cm}). — Zustand: fleckig, unsauber, der Text zum Theil abgescheuert. Der Rand öfters ausgebessert. Wurmstichig. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Halbfranzband.

Titel fehlt. Ein Stück desselben Werkes (= Spr. 744, f. 140^b, 8-218^a, 13). F. 101 bis 110 gehört unmittelbar vor f. 1-100.

Schrift: krüftige Gelehrtenhand, ziemlich gross, etwas flüchtig, aber nicht undeutlich, etwas vocalisirt. — Abschrift c. 1000/1591.

6) We. 1810, 7, f. 65—68°. Einige Auszüge aus demselben Werk. Das Vorhandene beginnt f. 65°, Z. 3 mit einigen Versen, zuerst: ليس في القلب والفواد جميعا موضع فارغ لغير الحبيب und schliesst f. 68°: لقد توفيتك يوم توفيتك التي منك

7) Pm. 224, 4, f. 26^b—29^b.

Format etc. und Schrift (12 Z., vocalisirt, [Text: $11 \times 7^{1/2^{cm}}$) wie bei 2).

Ein Stück aus demselben Werk. Titel fehlt; er ist etwa: قوايد حاتم الاصمة في Anfang: وتامّل في حكاية سيدنا ان حاتم الاصمة كان من انحاب Aufzählung der 8 Vortheile des Umgangs mit dem frommen Śaqtq elbalht. Schluss: فوجدت الكتب الاربعة تدور على هذه الكتب الفوايد الثمانية فمن عمل بها كان عاملا بهذه الكتب

2824. We. 1650.

313 Bl. 4°, 15 Z. (22 × 15°,; 14-15 × 10°°). — Zustand: lose Lagen und Blätter; vielfach wasserfleckig; Bl. 58. 65. 108. 129. 130. 240 beschädigt; nicht ganz ohne Wurmstich. — Papier: gelb, meistens stark, glatt. — Einband: Pappdeckel mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f.1°:

د" احكام الدلالة على تحرير الرسالة
 للامام ابي القسم القشيري

so auch in der Vorrede f. 2a. - Verfasser:

زین اندین ابو جیی زکریاء بن محمد بن احمد بن زکریاء الانصاری الشانعی

قال الشيخ . . . زين الملة : Anfang f. 1^b: والدين . . . الانصاري الشافعي

الحمد لله الذي يسر سبيل السالكين على العارفين . . . وبعد فان الرسالة في علم التصوف للامام . . . القشيري . . . نما اعتنى بها دوو الجدّ والاجتهاد الخ

Ausführlicher gemischter Commentar zu Elqośeiri's Abhandlung, enthaltend Wortund Sinn-Erklärung, von Zakarijjā ben mo-hammed elançārī † 926/1520 (No. 1369) im J. 898/1488 vollendet. Er giebt den Text nach Verschiedenen, darunter ابن النوية محمد بن الزين † 859/1465, welcher

ihn von ابو الخير احمد بن ابي سعيد العلاء und dieser von ابي الفضل الصالحي عن ابي الفضل جعفر بن على الهمداني عن ابي طاهر السلفي عن ابي المحاسن عبد الواحد بن اسماعيل الروياني تلحاسن عبد الواحد بن اسماعيل الروياني tiberkommen hat.

بسم الله: Der Commentar beginnt f. 2° so: المرحمن الرحمن الرحمن الرحمن الرحمن الرحمن الوسم مشتق من السمو وهو العلو وقيل من الوسم . . . المحمد لله بدا بالبسملة وبالجدلة اقتداء بالكتاب العزيز . . . الذي تفرد من بين الموجودات جلال ملكوته اي ملكه العظيم النخ

Das hier zuletzt behandelte Kapitel ist f.306°: باب الصديق عوالحكم المطابق المواقع ويقال غير ذلك دما سياتي

Es liegt hier also die erste Hälfte des Commentars vor. Es fehlen

nach f.58 10 Bl. (= TextWe.1649, 27th, 1 bis 33th, 9),

68 14 , (Ibid. 38^a, 6 bis 43^a, 14),

, 70 44 bis 54 Bl. (Ibid. 44b, 4 bis 72a, 2),

, 80 30 Bl. (Ibid. 77a, 5 bis 95b, 12),

, 88 2 , (, 100b, 5 , 102a, 1),

n 129 8 n (n 124 b , 11 n 128 a , 11),

 $, 230 \ 1 \ , (, 185^a, 4 \ , 185^b, 6),$

, 238 1 , (, 190^b, 2 , 191^a, 5),

, 239 8 , (, 191b, 5 , 196a, 6),

, 240 10 , (, 196b, 3 , 202b, 7),

" 298 15 " (=TextSpr.744,1,f.116^a-121^b). Es fehlen also im Ganzen 143 bis 153 Bl. an diesem Bande.

Schrift: gross, krāftig, deutlich, vocallos. Der Grundtext roth (an wenigen Stellen grün). — Abschrift von نحسن بين زاهر الفاروري الانصاري الشافعي im J. 1166/1758. Collationirt. — HKh. III 6271. 1 145.

Andere Commentare sind von:

1) على بن سلطان محمد القاري الهروي + 1014/1606.

رب را العرضي (2) عمر بن عبد الوهاب بن ابراهيم العرضي (2) عمر بن عبد الوهاب بن ابراهيم العرضي (2)

(3) على بن ابراهيم بن احمد بن على الحلبي (3 † 1044/1694). (الحاسن السنية من الرسالة القشيرية (u.d.T.)

.عبد المعطي بن محمود بن عبد العلي اللخمي (4

89 Bl. 8°°, 11 (13) Z. (18×123/4; 12 121/2×81/2-9°m). Zustand: sehr fleckig und auch oft wasserfleckig am Rande. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 1a:

Blatt 1 ist, da der Anfang der Handschrift fehlt, ergänzt worden und zwar von der Hand des bekannten Fälschers; es ist das Alles unrichtig, sowol Titel, als Verf., als Anfang.

Der Verf. des vorliegenden Werkes, in welchem übrigens الغزالي einige Male citirt wird (z.B. f.6^b; 50^b, 8; 78^a, 3), lebt nach d.J. ⁷⁰⁹/₁₈₀₉: denn er erwähnt f. 45^b, 7 den in diesem Jahre gestorbenen البن عطاء الله الاسكندري.

Die von dem Werke zuerst vorhandenen Worte sind hier f. 2°, 1: يوثرون على انفسهم ولو كان بي تاج وهو الولاية بهم خصاصة فاول ما يحتاج الملك الي تاج وهو الولاية والى المعراج وهو الغاية والي دليل وهو الهداية المخ

Es ist von dem Verhältniss des Königs zu den Unterthanen die Rede; f. 3 ff. handelt von (Lachen und Weinen und) Musik und Lebensfreuden und dass der Çūft sie aufgeben müsse und berührt verschiedene Eigenschaften, die demselben nothwendig sind. Von f. 10° an findet dann eine Eintheilung in Kapitel mit besonderen Ueberschriften statt. Dieselben beginnen in der Regel mit Qoranversen und mit Aussprüchen Mohammeds, bringen dann aber weiterhin auch Aussprüche und Ansichten Anderer, kleine Geschichten, die Bezug haben, etc.

Die Ueberschriften der — übrigens ungezählten — Kapitel sind diese: f.10° باب فى ذكر الخوف باب الرضا 15° ;باب المراقبة 16° ;باب الصبر فصل في الارادة 19° ; فصل في العبودية 20° فصل في الاستقامة 20° فصل في الاستقامة 20° فصل في الاستقامة 22° فصل في الدكو 24° ; فصل في الدكو 24° ; فصل في الدكو 34° (die Ueberschrift ausgelassen) فصل مخالفة النفس 30° ; فصل الجوع وترك الشهوة 37° فصل التوكل 34° ; فصل القناعة 33° ; فصل الحسد 38° فصل الخسد 35° فصل الخسوع والتواضع 43° ; فصل في للجهاد في سبيل الله 35° فصل ما ينجي من ضغطة القبر وعذابه وفتنته 31° فصل في فصل حملة القران 43° فصل في فصل حملة القران 35°

ومن عرف الشيطان فعصاه : Schluss f. 88a وعرف الحق فاتبعم وعرف الباطل واتقاه وعرف الدنيا فرفضها وعرف الآخرة فطلبها تم الكتاب

Nach dem obigen Verzeichniss der Kapitel scheint hier ein Auszug aus der الرسالة القشيرية vorzuliegen; die Reihenfolge der Kapitel von f. 10° an ist dieselbe wie dort f. 73° ff.; sie wird dann aber f. 27° unterbrochen und frühere Kapitel des Grundtextes nachgeholt. Der Verfasser hat manche Kapitel kurz zusammengezogen, namentlich zu Anfang, and dort auch Manches aus späteren Theilen des Grundtextes untergebracht; so steht f. 2°, 1 (s. oben) in Spr. 744, f. 123°.

Allein das vorliegende Werk ist doch nicht bloss ein Auszug aus dem bezeichneten Werke, sondern enthält in seiner 2. Hälfte (etwa von f. 50b an, wo zuerst ein längeres Gebet مناء الغرالي aus dessen الغزالي aus dessen الغزالي aus dessen الغزالي allerlei Notizen und Geschichten, meistens ohne bestimmte Ueberschriften, mit ethischem Inhalt.

Schrift: klein, gewandt, gleichmässig, (ziemlich incorrect), von f. 14 an stark vocalisirt. Ueberschriften meistens hervorstechend gross. — Abschrift um 900/1494 von احمد بن عبد القادر بن حمزة.

Ausser dem Anfang fehlt etwas nach f. 2 (die erste Zeile auf f.3^a ist, um das Fehlende zu verdecken, hinzugefälscht), 7, 9 und 13.

/ 2826. Spr. 875.

58 Bl. 8°, 11 Z. $(18^{1}/2 \times 13; 12 \times 7^{1}/3^{cm})$. — Zustand: wurmstichig, fleckig, der Rand oft ausgebessert. —

Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn — Einband: brauner Lederband mit schwarzem Rücken. — Titel f. 2^a oben am Rande verstümmelt. Er ist:

كتاب منازل السايرين

Verfasser f. 2 oben am Rande: عبد الله الانصاري. Titel und Verfasser ebenso in der Unterschrift. Der Verfasser heisst ausführlicher:

عبد الله بن محمد بن على الهروى الانصارى الحنبلي انصوق ابو اسمعيل

الحمد لله الواحد الاحد القيوم: Anfang f. 2b: العارفين الصمد الطيف القريب الذي امطر على سراير العارفين كرايم الكلم . . . وبعد فان جماعة من الراغبين في الوقوف على منازل السايرين الي الحق عز اسمه من الفقراء من اهل هراة والغرباء طال على مسألتهم اياي زمانا ان ابين لهم في معرفتها بيانا الن

Vollständige Uebersicht über die Çūfik und deren Entwicklungsstadien, von 'Abdallāh ben mohammed ben 'all elherewī elançārī abū ismā'īl † 481/1088. Das Werk zerfällt in 10 قسم mit je 10 مقام, und diese sind einbegriffen in 3 رتبة, deren 1. رتبة, die 2. حصوله على المشاهدة الجانبة. die 3. دخوله في الغربة للي عين التوحيد في طريق الفناء؛

Die 10 قسم sind: 1. البدايات, 2. الابواب, 2. البدايات, 3. الامول 5. الاخلاق, 4. المعاملات, 5. الاخلاق, 4. النهايات, 10 الحقايق, 9. الولايات, 8. الاحوال 7. المنهايات

راليقظة f. 7° in 10 Kapiteln. 1. 7° قسم أ. اليقظة 2. 8° التوبة 3. 9° الخاسبة 4. 10° الخاسبة 5. 10° التوبة 5. 10° النابة 5. 10° الخاسبة 5. 10

رالاعتصام 12⁴ , التذكر 11⁶ , التفكر 12⁶ , التفكر

. ألسماع أ « 12 ، 10 , ألرياضة أ 9. 12 ، (الفوار أ 8. 12 .

,الحزن 1. 13^b قسم الابواب f. 13^b قسم الحزن

رانحشوع °4. 14 , الاشفاق ط13⁴ , الحوف °2. 13⁴

الورع 15° 7. 14 الزهد 6. 14° , الاخبات 5. 14° ألورع

8. الرغبة 10. 17° , الرجاء 9. 16° , التبتّل 10. 17° .

,الرعاية 1.17 قسم المعاملات f. 17 قسم 3.

رالاخلاص°4. 19 , الحرمة 3. 18° المراقبة 4. 19° , الاخلاص

رالتوتيل °7. 20 , الاستقامة 19^b , التهذيب °7. 20

.التسليم °22 .10 ,الثقة °9. 21 , التفويض°8.

,الصبر 1. 22°، قسم الاخلاق 1. 22° قسم. 4

رالحياء 4. 24° , الشكر °3. 24° , الرضاء °2.

رانحلف م 7. 26° الايثار م 6. 25° الصدف ²⁵° الخلف

. الانبساط °9. 27 , الفتوة °9. 27 , التواضع °9. 27 .

القصد 1. 29° قسم الأصول ع. 1. 29° قسم .

2. 29° العزم, 3. 29° الرادة 4. 30°, العرم, 4. 30°

رالذكر أ 7. 31° ألاننس أ 6. 31° أليقين أ 5. 30° أليقين أ 5. 30°

المراد عام 32 ، 10. 32 ، الغناء عام 9. 32 ، الفقر عام 8. 32 ،

والاحسان 1. 33^b قسم الأودية f. 33^b قسم الأودية

2. 34° , البصيرة 4. 34°, 4. 34° , البصيرة

رالالهام م 7. 36° , التعظيم 6. 35° , الفراسة م 5. 35°

8. 36° الطمانية 9. 37° , الطمانية 10. 73° . الهمة

رانحتنة شه 1. 38 قسم الاحوال شه f. 38 قسم .7

رالقلف 4. 40° الشوق 4. 3° الغبية 4. 40° الغبية

الدهش 40° مالوجد 6. 41° العطش 40° 5. العطش 5. 40°

.الذوق 42° ، 10. 42° ،البَرَق 42° ،9. 42° ،الغيمان 41° .8

اللحظ 1. 43° قسم الولايات 1. 43° قسم 8.

والسيور 4. 44° , الصفاء 4. 44° , الوقت 4. 44°

. التمكن 46° 10. 47° الغيبة 9. 47° الغرق 46° 8.

الكاشفة 1. 48° قسم الحقايق f.48° قسم الكاشفة

والحيوة 4.49° المعاينة 4.49° الشاهدة 4.49° الحيوة

رالسكر م. 50° البسط, 6. 50° القبض, 7. 50° السكر,

.الانفصال 10. 52°, الاتتصال 9. 51° , الصحو 8. 51°

,المعرفة أما 1. 52° . قسم النهايات f. 52° قسم النهايات

2. 53° البقاء 3. 54° البقاء بالبقاء 3. 54° الفناء

5. 54^b النجريد ، 7. 56^c الوجود ، 6. 55^b التلبيس

. التوحيد °72 . 10 , الجمع °56 . 9 . التفريد °56 . 10.

وقد اجبت في سالف الازمان : "Schluss f. 58 الثلث سالتي عن توحيد الصوفية بهذه القوافي الثلث (Sarī')

ما وحدد الواحد من واحد اذكر من وحده جاحدُ توحيد من ينطق عن نعته عارية ابطلها الواحد توحيده الله توحيده ونعت من ينعتد لاحد

Schrift: gross, krāftig, gefāllig, ziemlich stark vocalisirt, gleichmāssig. Rothe Ueberschriften. — Abschrift von خمد شاكر بن الشيخ سلطان حمد الدهلوي im Jahre 833 Ragab (1480). Arabische Foliirung. F. 13 doppelt gezählt. — Zwischen den Zeilen und auch am Rande viele Glossen, die zum Theil dem Commentar des عبد الرزاف الكاشي entlehnt sind.

F. 1^b ein Excurs über die 10 Sinne, innerlich u. äusserlich je 5. Die Schrift läuft theils queer, theils längs über die Seite.

HKh. VI, 12920.

/ 2827.

Dasselbe Werk ist vorhanden in:

1) We. 1673.

51 Bl. 8°°, 11 Z. (15×10¹/₂; 11×8°^m). — Zustand: wasserfleckig u. unsauber. — Papier: gelb, dick u. glatt; zum Theil grob und weniger gelb u. glatt. — Einband: schwarzer Lederbd mit Klappe. — Titel ausführlich:

Anfang und Schluss und drei andere Blätter sind von neuerer Hand ergänzt: nämlich 1-7. 14. 21. 38. 44-51.

Schrift: klein, fein, weit, gut, vocallos. Ueberschriften hervorstechend gross. Die Ergänzungsschrift ist gross, rundlich, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1000/1591 (resp. 1100/1688). — Am Rande bisweilen Glossen, zum Theil auch (f. 11b-12a) zwischen den Zeilen.

2) Pm. 443.

35 Bl. 8°°, 21 Z. (21¹/4×14: 15¹/2×8¹,4°m). — Zustand: nicht ganz sauber, besonders an den Ecken fleckig; zu Anfang und am Ende ist der Rand ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel fehlt; steht aber auf dem ungezählten Vorblatt von ganz neuer Hand. Etwas anders in der Unterschrift f. 35°n: مقامات الهروى المساهرة منازل السايرين

Schrift: klein, weit, gleichmässig, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. Bl. 1—14 von etwas späterer Hand ergänzt in grösserer, kräftigerer, gewandterer Schrift: darin einige Lücken, hauptsächlich für Ueberschriften und Stichwörter. — Abschrift im Jahre 1110 Sawwäl (1699) von

منصور بن شمس الدين السندوسي

3) Spr. 882, 10, f. 79-82. Format etc. wie bei 9.

Titel etc. fehlt. Ein Stück aus dem Anfang des Werkes. Das Vorhandene beginnt mit den Worten der Vorrede: الكتاني أن بين أخت الف من نور . F. 80b unten beginnt die Uebersicht des Inhalts. Dann fehlen 4 Bl.; f. 81. 82 enthalten: 2. قسم Kap. 8 bis 3. قسم Kap. 7 (nicht ganz).

58 Bl. 8°°, 17 Z. (188/4 × 141/2; 12 × 8°m). — Zustand: ziemlich gut; doch im Anfang nicht ganz sauber; überhaupt nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Kattunrücken. — Titel f.1°:

Der Titel des Grundwerkes steht noch einmal mit grosser Schrift f la oben. Auf dem Vorblatt steht von neuer Hand als Verfasser (des Commentars):

Commentar zu einzelnen Stellen oder auch Wörtern desselben Werkes; er ist mit å, der ganz aufgenommene Text mit eingeführt. Die Vorrede des Werkes f. 1—4° ist ganz wie in dem Grundtext.

Die Erklärung beginnt zu dem 1. Kapitel des 1. قسم f. 4° (nach den Textworten قال الله عن وجل قل انما اعظم بواحدة . . . قلب العبد ش استشهد بالاينة ولما كان واعظ الله في القلب واحد ققال بواحدة واما امرنا الا واحدة وهي تأثير الاسم المن Manche Kapp. sind ohne Erklärung aufgenommen.

لاق الاسفاط والاثبات ساقطان : Schluss f. 58b في هذا التوحيد وصلى الله على خير خلقه الرخ

Ob der Commentar von dem oben angegebenen سليمان بن على التلمسانى عفيف الدين † 690/₁₂₉₁ verfasst sei, ist sehr fraglich; die Angaben bei HKh. VI 12920 p. 131 sprechen dagegen.

Schrift: ziemlich klein, geläufig, deutlich, fast vocallos, bisweilen auch ohne diakritische Punkte. Ueberschriften zum Theil roth. — Abschrift c. 1000/1591. — Collationirt.

Völlig verbunden: die Blätter folgen so: 1-4. 6. 7. 11-17. 53. 52. 18-22. 44-48. 23-25. 41. 28. 29. 26. 27. 30-32. 49. 55. 43. 42. 56. 50. 35-40. 57. 33. 54. 8-10. 5. 51. 34. 58.

2829. Lbg. 615.

102 Bl. 8vo, 19 Z. (21 × 15¹/₂; 15 × 9 - 9¹/₂cm). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel f. 1^a:

الحمد لله ولى النعم والاحسان : Anfang f. 1 وجيز ومُولى التوفيق والايمان . . . وبعد فهذا املاء وجيز صغير الحجم غزير العلم على كتاب منازل السائرين الج

Gemischter Commentar zu demselben Werk. Beginnt: العارفين العالم من كانت الاسماء ... الرحمن الرحيم ظهر العالم من العدم ... الحمد هو اظهار صفات المحمود ... لله اي الذات المطلقة ... الواحد وجعله وصفا له تصريحا ... الاحد الذي وحدانيته لا باعتبار مضايف له المخ

ولا رسم لشيء في الحصرة: :Schluss f. 102b الاحديثة ولا اثر والا لم تكن احديثة والحمد لله وحده

Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. Grundtext anfangs roth, dann bloss roth überstrichen. — Abschrift c. 1100/1688.

, 2830. Pet. 238. 3) f. $22^a - 23$.

Format etc. u. Schrift wie bei 2) (20° 3×15; 15×10cm).

واعلم أن العامة من علماء هذه : Anfang الطريقة والمشيرين الي هذه الطريقة . . . اتفقوا على أن النهايات لا تصحيح البدايات الخ

فيكون المراد ان واحدا مع : Schluss f. 23b تباين الارادتين الي آخر ما قال من مطنبة المقال

2831. Spr. 822.
2) f. 11^b-13^b.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel fehlt; nach Spr. 845, 3, f. 47^b (Unterschrift):

بديع الانتفاث في شرح القوافي النلاث

هذه القوافي الثلاث للشيخ الكامل :Anfang أبي عبد الله المروزي الانصاري قدس الله روحه ونور ضريحه المذكورة في آخر رسالته المسماة بمنازل السايرين المشتملة على تعريف الف مقام وواحد في آخر باب التوحيد

Der Name des Verf. des Grundwerkes ist nicht richtig. Es handelt sich um Erklärung dreier Verse, die sich am Ende des Werkes منازل السايرين finden und das Einheitsbekenntniss betreffen. Der erste derselben lautet:

ما وَحَّدَ الواحدَ من واحد اذ كل من وحده جاحدُ الواحدَ من واحد الكل من وحده بيوسف بن عبد الله بن Die Erklärung ist von يوسف بن عبد الله بن 1359 und beginnt f. 12° : 1359 und beginnt f. 12° : 1359 القاعدة في معرفة التوحيد الذاتي قولهم التوحيد الفاتي القاعدة في معرفة التوحيد واثبات القدم المخاط الحدث واثبات القدم المخاط المخاط

Spr. 845, 3, f. 45^b—48 dasselbe Werk. Pm. 82, 3, S. 123—125 dasselbe. (S. 125 Mitte noch ein Excurs über التحمد.)

Commentare zu diesem Werke sind noch zu erwähnen von:

- عبد الوزاق الكاشاني (1)
- كا تحمود بن محمد الذَرْكِزِيني † 743/1342,
 u. d. T. تنبل السافريين .
- 3) محمد بن ابي بكر ابن قيم الجوزية † 751/1350,
 u. d. T. مدارج السالكين.
- 4) محمد التباركاني الطوسى (+ 891/1486, u. d. T. خمد المقربين في شرح منازل السائرين.
- 5) عبد الرءوف بن تاج العارفين المناوي † 1031/₁₆₂₂. Ein Auszug aus dem Werk von عائشة عائشة + 922/₁₅₁₆.

2832. We. 1812. 3) f. 37⁵-48⁵.

Format etc. u. Schrift (21 Z.) wie bei 2). — Titel-überschrift u. Verfasser:

د" منهج الألباب في التصوف للغزالي so auch in der Unterschrift.

الحمد للم اللطبيف بعبادة الرؤف : Anfang بعبدة لردة التي معادة . . . وبعد يقول العبد . . . احمد بن محمد بن محمد الطوستي تاب الله عليه ان اشرف احوال الانسان واعلاها وافضل صفته واسناها معرفة الله تعالى النخ

Anweisung zur Çüfik, in 6 Abschnitten, von Ahmed ben mohammed ben mohammed med elgazzālī eṭṭūsī † 520/1126.

فصل 1.	38*	في البداية واحوال المبتدي
فصل .2	39^{b}	في التجريد ومراتبه
فصل .3	40ª	في الذكر ونتايجه
فصل .4	43b	في آفات الاعضاء وفوايدها
فصل .5	46 ^b	في الفقر واقسامه
فصل 6.	47 ^b	في الصوفي واقسامه وانتهائه

Schluss f. 48°: ولا ينتهي هو الي شيء سوى Schluss f. 48°: الله وهو المراد من خلقه الاكوان وبه كمال الوجود تم Abschrift vom Jahre 1076 Śawwāl (1666). HKh. VI 13266 (nur der Titel).

2833. Lbg. 964.

Format (c. 30 Z., Text $16^{1}_{/2} \times 11^{cm}$) etc. u. Schrift (etwas kleiner, gedrängter) wie bei 1). — Titel f. 61ⁿ:

لطايف الفكر وجوامع الدرر

so auch im Vorwort f. 62b. - Verfasser f. 61a:

احمد بن محمد بن محمد الطوسي

الحجد لله منزل الكتاب وملهم الصواب: "Anfang f.61 ... الحجد الطوسى ... يقول ... احمد بن محمد بن محمد الطوسى ... ان شرف العلم وجلالته بقدر شرف العلوم وجلالته البخ

Ein çüfisches Werk desselben Ahmed elgazzālī über die Religions-Principien und die Grundsätze der Çüfik, in 3 Kapiteln.

في اصول الدين اعلم ان صحة الاعتقاد النخ 620 باب. 2 في قواعد علم الدريقة اعلم ان اول الطريق 67 باب. 2 في قواعد علم للقيقة اعلم وفقك توفيق العارفين 71 باب. 3 وليكتف بهذا المقدار من علم : Schluss f. 78^b الحقيقة اذ هو روح الروح وبه تجعل المناهج والفتوح تم

Abschrift im Jahre 1109 Dū'lqa'da (1698).

2834. Spr. 872. 5) f. 148^b-173*.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel fehlt.

Nach der Vorrede: Verf.: s. Anfang.

قال الاستاذ العلامة أبو العباس :Anfang أحمد بن محمد الصوفي الصنهاجي رحمه قد استخرت الله تعالى في جمع فصول من محاسن الكلام الصادرة عن أهل الألهام تسهّل على المريد صعوبة طريقه Eigenschaften, von Ahmed b. mohammed b. mūsā eccanhāģī elandalusī abū 'l'abbās ibn el'arīf † 586/1141, in 12 ungezählten Abschnitten. مصل المعرفة محجتي والعلم حجتي فالعالم يستدل ط148 التي والعارف يستدل بي فصل الارادة حلية العوام 149b فصل واتما الزهد فاند للعوام ايضا 150b فصل واما التوكل فانه للعوام ايصا 151b فصل وامّا الصب فهو من منازل العوام ايضا 152^{b} فصل وامّا النحوف ط154 ; فصل واما النحنون 154^a فصل واما الشكر 1570 ; فصل واما البجاء "156 فصل واما المحبد فهي اول اوديد الفناء 159b فصل واما الشوق فهو من منازل العوام 162 فصل فالرادة والتوبة والزهد والتوكل . . . منازل 1646 اهل الشرم السايرين الى عين الحقيقة

Uebersicht der für die Cufis erforderlichen

Darauf führt der Verf. die zum Lohn für das richtige Verhalten des Frommen zu erwartenden Gnadengaben (دراها عليه) auf, 40 an Zahl, davon 20 irdische, 20 überirdische (قاء رب العاليين), zugleich darauf verweisend, dass, wie die Erkenntniss des Wesens Gottes nothwendig, so auch das demgemässe Handeln unerlässlich sei.

وان يضعه في ميزان الصالحات: "Schluss f. 172b: انا ردّت اعمالنا الينا انه جواد كريم' فهذا آخر ما اردنا ان نذكره في شرح كيفية سلوك طريق الآخرة وقد وفينا بالمقصود وصلى الله . . . التي يوم الدين' تم Abschrift im J. 859, 5. Dū'lhigge (1455). — Collationirt. HKb. V 11499.

2835.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) Spr. 1961, 6, f. 56b-73a.

8vo, 21 Z. (17×11; 12¹/₂×6^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, ziemlich stark u. glatt. — Titel u. Verfasser fehlt. — Abschrift v.J. 1134 Rabi' II (1722).

2) Mq. 123, 4, f. 50—64^a.

8°°, 13 Z. (Text: 11¹/2×8¹/2°m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark.

Titel und Verfasser fehlt, steht aber in der Vorrede. Anfang wie bei Spr. 872, 5. Das Werk hört hier auf in dem Abschnitt والتوبة المخ, mit einem längeren Gedicht des Verfassers, dessen Anfang (Motaqārib): الاقل لمن يدعي حبنا ويزعم أن الهوي قد علق

Schrift: ziemlich gross, gut, gleichmässig, fast vocallos. — Abschrift c. 800/1397.

3) Pm. 15, 10, S. 92-106.

Format etc. und Schrift wie bei 6).

Titel und Verfasser am Seitenrande. Anfang und Schluss wie bei Mq. 123, 4.

2836. Lbg. 122.

205 Bl. 4to, 18-25 Z. (261/2×18; 201/2-21×12-15cm). Zustand: nicht ganz sauber, auch wasserfleckig oben im Rücken und wurmstichig, besonders am unteren Rande. Bl. 1 und 2 beschädigt und ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: brauner Lederbd mit Klappe. — Titel und Verfasser fehlt, steht aber von neuer Hand auf dem 1. Vorblatt, nämlich:

ك" الغنية للشيخ عبد القادر الكيلاني Nach der Vorrede:

الغنية لطالبي طريق الحق

Der Verfasser heisst ausführlicher:

عبد القادر بن ابي صالح موسى بن عبد الله بن جمى الحسنى الجيلانى والجيلى والكيلانى محيى الدين ابو محمد وابو صالح

(noch ausführlicher Pm. 363, 1).

الحجد لله الذي [حمده] يفتتح كل Anfang f.1b: الحجد لله الذي الحمده يصدر كل خطاب . . . أما بعد فقد التج على بعض الاسحاب وشدد في الخطاب في جمع هذا الكتاب الخ

'Abd elqādir ben abū çālih mūsā ben 'abdallāh elkīlānī (und elģīlānī und elģīlā) muhjī eddīn, geb. 471/1078 (470), gest. 561/1166, giebt hier eine ausführliche Erörterung und Begründung der religiösen und gesetzlichen Vorschriften, zum Zweck der Erkenntniss Gottes; mit daran geknüpften erbaulichen Betrachtungen (امواعظ). — Das Werk ist in ungezählte Kapitel und Abschnitte getheilt und beginnt f. 24: باب فنبدأ فنقول الذي جب على من يبيد الدخول باب فنبدأ فنقول الذي جب على من يبيد النخوا النام ان يتلفظ بالشهادتين النق وسنني الحق وسنني ا

زكتاب الادب 11° u. s. w. 11° الزكوة 20° 20° نتاب الزكوة 4° 20° u. s. w. 41° كتاب في معرفة الصانع 71° ; darin f.62° 71° فصل في بيان مقالة الفِرَق الصالة عن طريق الهدي كتاب في الاتعاظ بمواعظ القران والالفاظ 71° النبوية في مجالس

71^b Sura 16, 100 مجلس; 76^b Sura 27, 30 مجلس 83^b Sura 24, 31 فصل ; 96^b Sura 49, 13 مجلس 110^a Sura 71, 11

باب في ذكر فصل الشهور والايام المباركة٬ 111^b u. s. w.

باب فى الصلوات الخمس وبيان اوقاتها النخ 186° (der Anfang fehlt, s. unten) باب فى انتصوف (طعم المبتدي فى هذه الطريقة النخ 187° باب فيما جب على المبتدي فى هذه الطريقة النخ 190° باب فى صحبة الاخوان والصحبة مع الاجانب النخ 196° باب يشتمل على بيان المجاهدة والتوكل وحسن 196° الخلف والشكر والصبر والرضى والصدي

وقيل اذا طلبت الله بالصدي : Schluss f. 205* اعطاك مرآة تبصر فيها كل شيء من عجائب الدنيا والآخرة تم

Schrift: ziemlich klein, in der ersten Hälfte etwas grösser, gut, etwas vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift im J. 850 Ďū'lhigge (1447) von المعيل بن الخاج زكرياء بن محمد بن حسان الضميري النابي المعيل بن المعيل بن المعادة على المعادة على المعادة المعادة

Collationirt. — Nach f. 185 fehlen 4 Bl.

HKh. IV, 8646 (unvollständig).

2837. Spr. 830.

215 (216) Bl. 8°°, 19 Z. (21¹/₄ × 15; 14 × 9°m). — Zustand: wurmstichig, sehr wasserfleckig, oft ausgebessert. — Papier: bräunlich, stark, ziemlich glatt. — Einband: Halbfzbd. — Titel u. Verfasser auf Vorblatt b:

هذا كتاب فتوح الغيب لسيدنا ... عبد القادر الكيلاني

Dem Werke ist eine Persische Uebersetzung oder auch Umschreibung beigegeben, die wahrscheinlich von dem Sohn des Verfassers, عيسى بن عبد القادر ابوكمد وابوعبد الرجن شرف الدين herrührt. Daher ist der Titel auf Vorbl. auch richtig: شرح الغيب.

Anfang des Grundwerkes (Vorblatt b):
عدد الله ربّ العالمين اولا وآخرا ظاهرا وباطنا على خلقه وعداد كلماته . . . أما بعد فاق نعم الله على خلقه وعداد كلماته . . . أما بعد فاق نعم الله على العباد كثيرة متواترة في اناء الليل واطراف النهار الخ "Abd elqādir elkīlānī giebt in diesem Werke Verhaltungsregeln für die Gläubigen und Cūfīs. Dasselbe zerfällt hier, soweit es vorhanden, in 78 (im Ganzen kleine) مقانة. Gegen das Ende hin ist für die Zahl derselben im Text Platz gelassen, sie steht aber am Rande. Anfang einiger مقانة (die alle den Zusatz haben:

لا بد لكل مومن في سائر احواله ثلثة اشياء £.4 مقالة .1

اذا رايت الدنيا في ايدي اربابها 12^b مقالة. 5 بينتها واباطيلها

رايت في المنام كاني في موضع شبه مسجد 48 مقالة .15 احذر معصية اللاعزوجل جداً والزم بابه حقّاء 75 مقالة .24 عليك بالورع والله فالهلاك 109 مقالة .35

النفس لها حالتان لا ثالثة لهما 128 مقالة. 42 حالة عافية وحالة بلاء٬

ينبغى للمومن أن يشتغل أولا بالفرايض 143 مقالة .48 فاذا فرغ اشتغل بالسنى

اذا عنى العبد عن الخلق والهوي 163 مقالة. 56 والنفس والارادة والاماني

كلّ مومن متكلف بالتوقف والتفتيش 179 مقالة .65 عند حصور الاقسام

الذين يدخلون الاسواف من اهل الدين 199 مقالة .72 والنسك في مخرجهم الى اداء اوامر الله

لاهل المجاهدة والمحاسبة واولي العزم 210 مقالة. 78 مشد مخصال

Nach f. 215 fehlt der Schluss.

Schrift: ziemlich klein, Persische Hand, an sich ziemlich deutlich, aber durch Wurmstiche, Flecke, Ueberkleben, Abscheuern der Seiten sehr oft schwer leserlich. — Abschrift c. 1100/1688. — Collationirt. — Arabische Folirung; das vorderste Blatt ist ungezählt und Bl. 9 übersprungen. Die Blattfolge ist: 2—7. 1. 8. 10—73. 84. 75—78. 85. 80—83. 74. 79. — HKh. IV 8927.

109 Bl. Kl.-8°°, 15 Z. (16¹/₂ × 11; 10¹/₂ × 6°m). — Schrift: klein Zustand: nicht fest im Einband; f. 9—11. 60. 61 ganz schrift c. ¹¹⁵⁰/₁₇₃₇.

lose. Nicht ganz sauber; der Rand etwas fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Dasselbe Werk (Grundtext). Titel, Verfasser u. Anfang ebenso. Es bricht ab mit den Worten: يختار لك الاعلى والاسنى والانفع والاصلح وانت تابى فان قلت كيف يصمّ ابتلاء المراد مع هذا التقسيم

Schrift: Persischer Zug, klein, fein, weit, gefällig, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. Text in rothen Linien. Die Angabe und Ueberschrift der einzelnen Linien überall. — Abschrift um 1130/1708.

/ 2839. Pm. 363.

63 Bl. 8vo , 21 Z. $(20^{1/2} \times 14^{1/2}; 15^{1/2} \times 7^{1/2}^{cm})$. — Zustand: im Ganzen gut, doch ist der Rand der ersten Blätter unten fleckig; Bl. 3 u. 8 sind lose. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederband.

Dasselbe Werk (Grundtext). Titelüberschrift f. 1^b: كتوم الغيب من كلام الشيخ . . . محيى الدين ابي محمد عبد القادر الجيلي ابن صائر بن عبد الله بن جيبي الزاهد بن محمد بن داود بن موسى بن عبد الله محص بن حسن المثنى ابن امير المومنين حسن بن امير المومنين على رَهَ Anfang ebenso. Die Zahl der einzelnen Maqalen ist bis f. 54° am Rande in rother Schrift angegeben; von da an nicht mehr und es fehlen von der nächsten an auch die zu Anfang jeder derselben stehenden Worte: قال رضي الله عنه وارضاء, es ist aber Platz dafür gelassen. Die bei Spr. angegebene 72. Maqale steht hier f. 57°; die 77. كن مع الله عز وجل: wurde danach so anfangen f.59b كان لا خلف مع الخلف كان لا نفس فاذا كنت مع الله البخ Ob das dann noch Folgende mit verschiedenen Lücken noch eine besondere Magale oder mehrere oder überhaupt nicht sei, ist nicht ersichtlich. Das Ganze schliesst hier f. 60b so: ثم خفى صوته ولسانه متلصف بسقف حلقه ثم خرجت روحه الكريمة رضوان الله عليه واعاد علينا من بركاته وختم لنا بخير ولجميع المسلمين والحقنا بالصالحين غير خزايا ولا مفتونين والحد لله رب العالمين،

Schrift: klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. — Abschrift c. 1150/1737.

We. 270, 2, f. 197—224 enthält bei demselben Titel und Anfang Auszüge aus dem Werke; es schliesst: اللحمر الكبريت الاحمر وكبير العقر فرضوان الله عليه وعلى كل مومن مؤيد الله عز وجل وصل الى هذا المقام

Lbg. 935, 2, f. 3b—6° enthält einige Abschnitte (في الزهد والمعرفة وتحو ذلك) aus Werken desselben Verfassers. Format etc. u. Schrift wie bei 1).

2840. Lbg. 492.

66 Bl. 4to, 19 Z. (24×17; 16×10^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: gelb, ziemlich glatt und stark. — Einband: rother Lederband mit Klappe. — Titel fehlt; nach der Vorrede f. 1^b:

قطب العارفين ومقامات الابرار والاصفياء والصديقين

Verfasser fehlt: nach der Vorrede:

ابو القاسم عبد الرحمن بن يوسف ابن عبد الرحمن البجائي

الحمد لله الذي رفع السموات : Anfang f. 1b: بغير عمد يري ودحي الارض بقدرته . . . قال ابو القاسم . . . البجائى رحم أما بعد يا اخى فقد انصرفت همتى لوضع هذا الكتاب لمن جهل معناه النخ

Ein in 3 قطبة und viele ungezählte Abschnitte eingetheiltes çüfisches Werk, von 'Abderrahman ben jüsuf ben 'abderrahman elbegää abü 'lqāsim ģemāl eddīn um 580/1184, worin er über Erkenntniss des Wesens Gottes, über die Mittel, durch Vertiefung in Gott demselben näher zu kommen und durch Selbstveredlung das Paradies zu gewinnen, handelt. Er hat dasselbe im J. 577 Moh. (1181) vollendet.

واعلم رجمله اللدان حقّ عرف مولاه تهيني للقاء الح 12 قطب. 2 فصل واعلم أن الدنيا تحبة واختيار للخلايق 13 فصل فان كان العبد مستغرقا في حبّ الدنيا 13 فصل فان كان العبد مستغرقا في حبّ الدنيا 13 في يع يا

فصل فى الفكر ⁴32 ; فصل فى اصل العبادة ⁴32 فصل فى فوايد القران

فاعلم يا اخى ان الجنة سراج العارفين 33 قطب. 3 قطب. 3 فصل واعلم ان السفر الي جنة المعارف 34 فصل واعلم...ان جنة المعارف تحاكي جنة النعيم 36 فصل ولا يوصف نعيم العارفين بمولاهم 36 فصل ولا يوصف نعيم العارفين بمولاهم

قصل في مشاهدة الحال والغيبة عنه في حال الوهلة ⁴55 فصل في صرف الهمم التي الله ⁶⁵⁸ قصل في السفه وبيان اهله ⁶⁵⁹ فصل في العلم النافع والفرق بيبن علم ⁶⁷⁰ اللسان وعلم القلب

فصل في مقام العارف مع الله في الارادة u. s. w.

فصل فى استغراف العارف فى بحر الجود والالطاف 61^a فصل فى رؤية العارف نفسه فصل فى مقام العارف فى الفقر والغنى ^a62

قصل فى المرور على الصواط المصووب على 62⁶ ظهر عاهات النفوس

فصل في بيان علة الجسر الاول والثاني المخ 630

فقد وضعت لك ايها الاخ الكريم ما : *Schluss f.66 يزيل عنك جهلك أن كان لك قلب ونصحتك فيه جهدي،

Schrift: ziemlich gross, kräftig, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1240/1824 (sehr incorrect).

/ 2841. Lbg. 1045.

 8re , 24-25 Z. $(20\times15;\ 14\times9^{1/2^{\text{cm}}})$. — Zustand: etwas fleckig, nicht ohne Wurmstich. — Papier: gelb, dünn, etwas glatt.

EinigeAbschnitte aus demselb. Werk. Titel-قدا الفصل منقول من ك" قطب العارفين الفصل منقول من كا قطب العارفين البجائي لجمال الدين ابي القاسم عبد الرحمن البجائي

فصل في شرح الكلام، . . . القرآن : Anfang f. 23° هو كلام الله تعالي على الحقيقة الخ

باب في التقوي، فالتقوي يا اخي مفتاح كل خير المخ 44 |

f. 1b. قطب أ.

فصل فى معرفة الله تعالى 2° فصل فى معرفة الله تعالى 2° فصل فى معرفة الموجودات والفرق بين الصفات المحدثة

ه نفي القبلية والبعدية عن الله تعالى ^{3b} يا الله تعالى ⁴ u. s. w.

فصل في العلق ط11 ; فصل في النزول ط11 فصل

ما فيم مزدج حكمة بالغة فما :"Schluss f. 27 تغنى النذر' انتهى

Also über Gotteswort d. h. den Qoran und über Frömmigkeit und Ergebung.

Die aufgenommenen Stücke entsprechen: $f. 23^{a} = Lbg. 492, 8^{a}; 23^{b} = 33^{a}; 24 = 38^{a};$ $25 = 29^{\circ}$; $26 = 30^{\circ}$. 31° . 32° .

Schrift: magrebitisch, klein, gedrängt, etwas blass, vocallos. - Abschrift um 1150/1737.

F. 27^b leer. F. 28^b-30 enthält eine länvon حتى الرموز ومفتاح الكنوز gere Stelle aus عبد العزيز بي عبد السلام

2842. Lbg. 306.

46 Bl. 8°, 22 Z. $(21^{1/2} \times 12; 15^{1/2} \times 7^{1/2} - 8^{cm})$. — Zustand: in der oberen Hälfte wasserfleckig, stellenweise auch am unteren Rande; hie und da ausgebessert. -Papier: gelb, dick, glatt. - Einband: Pappband mit Lederrücken. - Titel f. 1ª (verblasst u. später nachgemalt):

بهجة الطائفة

wozu nach der Vorrede noch hinzukommt: بالله العارفة Verfasser f. 1ª oben:

محيير الديون بون العربي الحاتمي الطائي الاندلسي

Dies ist gefälscht; aus dem Lehrbrief, der uber dies Werk ausgestellt ist an ابو ابراهیم von اسحق بن محمود بن ابي لكويه البُرُوجِرْدي im ابو النجيب محمود بن محمد الوجيهي اللَّتِي J. 604 Çafar (1207) geht hervor, dass Letzterer ضياء الدين dasselbe gelesen hat bei dem Verfasser ابو عمر عمّار بن محمد بن عمّار البدليسي الصوفي (wozu nach Lbg.127 noch ابو ياسر zu setzen ist) im J. $^{590}/_{1194}$.

الحمد لله الفرد القديم الواحد : Anfang f. 1 الصمد الرحيم . . . أما بعد فهذه بهجة الطائفة بالله العارفة وبذلك وسمتها وبها ستيتها البخ

Ein in ungezählte فصل eingetheiltes çüfisches Werk des 'Ammar ben mohammed ben 'ammar elbadlisi dija eddin abu 'omar (und abū jāsir), um 590/1194 am Leben.

فصل فإن قيل ما الواقعة قيل في حادثة الغيب الخ فلا f.1 فصل فإن فصل قال كل يوم لم تعص الله فيه فهو عيد فصل في حقيقة المسكنة فصل لما كوشف جحد نور النبوة شرف ما للفقر 76 فصل الفقر في الحقيقة سرّ الغني فصل القول فيما يتعلق بالحقيقة من اسرار الجُمْعة 11b فصل في المجالسة °16 ; فصل في الذكر °13

فصل في العلماء بالله وصفتهم 28° ; فصل في السلوك 27° فسل في الصحبة والصاحب والمصحوب 30_p فصل والماد من حجبة الخلف حصول معبقة الادب 31* 316 فصل في اهل المشاهدة فصل في حجة الانسانية والعبودية 32b u. s. w.

43b فصل في حال خاتم الاولياء فصل في صفة احوال القلب مع الرب 44ª

فصل قبل فهل للقلوب منتهي 45°; فصل في ترقى القلب 44°

من هو في مقام القهر واللطف : Schluss f. 46* والكبل في تصرف خاتم الاولياء وهو ولى الله ومن بعده في مقام ولي حق الله وفي مقام الحق تم

Schrift: ziemlich klein, gedrängt, gut, fast vocallos, etwas verblasst. Die Ueberschriften treten nicht besonders hervor. — Abschrift c. 603/1206. — Nicht bei HKh.

2843. Spr. 892.

40 Bl. 8vo, 15 Z. $(19^{1}/2 \times 14^{1}/2; 15 \times 9^{1}/2^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. - Papier: gelb, glatt, stark. - Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f.8a:

كتاب مواقف الغايات في اسرار الرياضات ebenso in der Unterschrift. - Verfasser:

محيى الدين ابو العباس احمد بن الصالح المقري أبي الحسن على بن يوسف القرشي البوني

Anfang f. 1b: قال الشيخ الامام العالم . . . محيى الدين . . . البوني رحم الحمد لله الذي رفع جب استار الاسرار عن حقايف بصاير المقربين . . . وبعد فاق جماعة من الحبين الصادقين الخلصين الخالصين رغبوا الي ان ابين لهم كيفية الرياضات وترتيب اسرارها في اطوار الموجودات وما سرّ البدايات منها والنهايات الخ

Der Verf. Ahmed ben 'alī ben jūsuf elbūnī muhjī eddīn abū 'l'abbās † 622/1225 giebt hier eine Charakteristik der Çūfis in 3 Stufen und eine Darstellung der von ihnen durchzumachenden Entwicklung. Die Frommen, sagt er, zerfallen in 3 Klassen: الله تعالى ثاثة زُمَرِ السالكون والمريدون والعارفون بالاجسام والقلوب والمريدون بالنفوس والارواح والعارفون بالعقول والاسرار'

تقسم 3 Demgemäss ist das Werk getheilt in 3: 1) بياضات السالكين (f.6^b (in 2 Stufen: مياضات السالكين (2 مناقل وغير متاهل: 9^b (in 3 Stufen: 10^a. 18^a. 25^a) 3) بياضات العارفيين (in 3 Stufen: 32^a. 35^b. 37^b)

فى فهم معنى سلوك اسهاء الله : Schluss f. 40b الله واياكم الحسني فتدبره ان شاء الله تعالي نفعنا الله واياكم بما علمنا وتم علينا وعليكم انوار ما الهمنا وجميع المسلمين اجمعين عذا آخر كتاب مواقف الغايات . . . والحمد لله رب العالمين

Schrift: gross, auffällig vornüberliegend, deutlich, gleichmässig, fast vocallos. — Abschrift c. 1150/1737. HKh. VI 13354.

2844.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) Pm. 80, 4, S. 38-85.

8vo, c. 18 — 23 Z. (Text: 14¹/₂ — 15¹/₂ × 11¹/₂^{cm}). — Zustand: unsauber und fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Der Titel S. 38 oben am Rande, aber die erste Hälfte desselben ist jetzt zur Unleserlichkeit verwischt. — Anfang und Schluss wie bei Spr. 892.

Schrift: gross, rundlich, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 900/1494.

Nach S. 41 fehlt 1 Blatt.

2) We. 1733, 2, f. 5-36.

Schrift: ziemlich gross, etwas rundlich, deutlich, vocallos. Stichwörter schwarz überstrichen. — Abschrift im J. 1120 Gom. [(1708) von كعمد الخليلي.

Blatt 37 leer.

2845. Spr. 768.

217 Bl. 8vo, 21 (-25) Z. (21¹/₃×15; 15¹/₄×11^{cm}). — Zustand: im Anfang etwas unsauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 1^a:

كتاب عوارف المعارف

لشهاب الدين عمر بن محمد السهروردي

الحمد لله العظيم شانه القوي : Anfang f. 1^a: سلطانه الظاهر احسانه الباهر حجّته وبرهانه . . . فتم ان ايثاري لهدي هولاء القوم ومحبّتى لهم علما بشرف حالهم وصحّة طريقتهم المبنية على الكتاب والسّنة الخ

Systematische Uebersicht der Çüfik, von 'Omar ben mohammed essuhrawardī † 692/1234 (No. 2078), in 63 Kapp., deren Uebersicht die Vorrede giebt.

- في منشأ علوم الصوفية 1. Kap. f.3 ا
- في تخصيص الصوفية جسي الاسماع مع الم
- فى بيان فصيلة علم الصوفية والاشارة 11° 3. الى نمونج منها
- في شرح حال الصوفية واختلاف طريقهم 18° ، 4.
- في ذكر ماهية النصوف على النصوف
- في ذكر تسميتهم بهذا الاسم 23 ،
- في ذكر شرح رتبة المشيخة 31° ، 31
- فى خصايص اهل الربط فيما يتعاهدونه 42° " 15. بينهم
- في حال الصوفي المتسبّب في حال الصوفي المتسبّب
- $20. \, , \, 56^{b}$ في حال من ياكل من الفتوح
- في القول في السماع تادبا واعتناء ٢٤٠ , 25.
- في ذكر تفاصيل الاخلاق 88 % 30.
- في آداب اعمل المحصوص والصوفية فيه 110 س 35.
- فى احوال الصوفية في الصوم والافطار 125° , 40.
- فى ذكر العبل جميع النهار وتوزيع الاوقات 149 " ...
- في معرفة الانسان نفسه ومكاشفات 173*
 - الصُوفية من ذلك
- فى ذكر اشارات المشايخ فى المقامات 195° ، 60. على الترتيب

في ذكر الاحوال وشرحها 61.Kap. 202°

فى شرح كلمات من اصطلاح الصوفية 209 , 62. مشيرة الى الاحوال

في ذكر شيء من البدايات والنهايات وصحتها 212 من البدايات

قد احبّ فلانا فاحبّوه : *Schluss f. 217 فيحبّه اهل السماء ويوضع له القبول في الارض تم

Schrift: ziemlich klein, im Ganzen fein, deutlich, ungleich, zum Theil sehr flüchtig, vocallos. — Abschrift im J. 1001 Ramadān (1593). — Collationirt. — Nach f. 133 fehlen 2 Bl. — HKh. IV 8401.

Glossen (تعليقات) zu dem Werke sind von:

- 1) على بن تحمد الاجرجاني السيد الشريف (1
- الشقى الشقى السقى السقى الشقى (2) باعلوي الشقى (2)

Auszüge von:

- 1) حبد بن عبد الله بن محمد الطبري محب الدين $+ \frac{694}{1295}$
- 2) على بن ابراهيم بن احمد بن علي الحلبى ($\frac{1}{1634}$ نور الدين

z 2846**.**

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) Pm. 19.

280 Bl. 4to, 19 Z. (231/2 × 16: 18 × 111/2 cm). — Zustand: am Rande und auch sonst oft fleckig (auch wasserfleckig) und unsauber; der Rand öfters ausgebessert, bes. zu Anfang: das letzte Blatt sehr schadhaft u. ausgebessert. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: rothbrauner Lederbd.—Titel auf dem ungezählt. Vorblatt von ganz neuer Hand:

Verfasser fehlt. F. 280° am Rande biogr. Notizen über ihn.

Der Anfang fehlt, 2 Bl. Das Vorhandene beginnt in der Inhaltsangabe mit Kap. 6.

Ausserdem fehlen nach f. 4 3 Bl., nach f. 128 4 und nach f. 134 2 Bl. — Zu Anfang folgen die Blätter so: 1—29. 34. 30—33. 35 ff. Einige fehlende Blätter sind ergänzt: f. 93—100. 135—142. 173.

Schluss wie bei Spr. 768.

Schrift: blass, gross (allmälig etwas kleiner), etwas rundlich und ein wenig flüchtig; die Ueberschriften hervorstechend gross, zum Theil roth nachgemalt. Wenig vo-

calisirt und zwar nachträglich. F. 93 ff. kleiner und gedrängter und gleichmässiger, vocallos (erst später etwas vocalisirt), um 800/1397 abgeschrieben. F. 135 ff. und 173 klein, gewandt, gleichmässig, vocallos (doch 173 später ziemlich stark vocalisirt): um 1100/1688 abgeschrieben. — Am Rande oft Verbesserungen und Bemerkungen.

Abschrift im Jahre 633 Rabī' II (1235) von محمد بن محمد بن محمد بن ابني على الغزالي البُرُوجِرُّدِي

2) Pm. 352.

163 Bl. 4to, 27 Z. $(23^2/3 \times 16^1/2)$; $19^1/2 \times 12^{cm}$). — Zustand: im Anfang wasserfleckig am Rande; auch sonst nicht ohne Flecken; ziemlich stark wurmstichig und daher öfters ausgebessert, besonders gegen Ende in der oberen Hälfte der Blätter. — Papier: gelb, dick, ziemlich grob, etwas glatt. — Einband: brauner Lederband. — Titel f. 1^a von späterer Hand. Verfasser (unrichtig):

Schrift: gross, kräftig, gedrängt, etwas flüchtige Gelehrtenhand, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter hervorstechend gross. Im Anfange grössere und weitere Schrift derselben Hand. Bl. 1 von recht später Hand (dick, rundlich, gross) ergänzt; Bl. 163 kleiner, gewandter. Abschrift c. 900/1494.

3) Spr. 767.

299 Bl. 4¹⁰, 17 Z. $(26^2/3 \times 17: 18 \times 8^1/2 - 9^1/2^{cm})$. — Zustand: wurmstichig, zum Theil fleckig und am Rande ausgebessert. — Papier: bräunlich (auch gelblich), ziemlich dünn, glatt. — Einband: Pappe mit Lederrücken. — Verfasser f. 1ⁿ ausführlich:

ابو نصر شهاب الدين عمر بن محمد بن عبد الله بن سعد بن الحسين بن القاسم بن نصر بن القاسم بن عبد الله بن عبد الرحمن بن القاسم بن محمد بن ابى بكر الصديق

Die zu Grunde liegende ältere Handschrift ist sehr lückenhaft und enthält im Ganzen nur 165 Blätter, also ein wenig mehr als die Hälfte. Das Uebrige ist in neuerer Zeit ergänzt. Der ältere Theil umfasst f. 20—23. 51—58. 60—65. 67—81. 90—105. 107—112. 115—132. 135—137. 147—152. 155—192. 194. 209. 212—215. 217. 227—232. 234—242. 245—247. 250—256. 258—264. 267—269. 274—276.

Schrift: klein, fein, hübsch, gleichmässig, deutlich, fast vocallos. Ueberschriften roth. Die Ergänzung ist gross, kräftig, gewandt, gleichmässig, deutlich, vocallos, etwas rundlich. Besonders zu dem älteren Theile sind Glossen am Rande und zwischen den Linien zugeschrieben, in kleinerer Schrift, gewöhnlich Persisch. — Abschrift der Ergänzung im Jahre 1259 Moharram (1843) von die des älteren Theiles um 1100/1688.

2847.

Stücke desselben Werkes sind enthalten in:
1) Spr. 851, 4, f. 18*-21b.

Format etc. u. Schrift wie bei 1. — Ueberschrift f. 18^a:

الباب السابع والعشرون في ذكر فتوح الاربعينية

und f. 21^a:

في كمفمة الدخول في الاربعينية

Kapitel 27 u. 28. Vgl. Spr. 768, f. 79-85. Schluss f. 21b: الامر كالسلسلة المركب النائم بفعل الرضاء يتداعى حلقة حلقة فليكن دايم النائم بفعل الرضاء

2) We. 1634, 5, f. 61b-100.

Format etc. und Schrift wie bei 1. Der Rand ziemlich oft beschrieben. — Titelüberschrift:

الباب الثامن والعشرون من كتاب عوارف المعارف

Es ist das 28. Kapitel (vgl. Spr. 768, في كيفية الدخول في الابعينية und handelt في كيفية الدخول في الابعينية Es ist darunter die 40 tägige Zurückgezogenheit und Enthaltsamkeit (Fasten) des angehenden Cuft verstanden. - Wo dies Kapitel aufhört, ist hier nicht erkennbar. Es ist aufgenommen hier ob vollständig, ist fraglich - in eine cafische Abhandlung über die Einsamkeit des angehenden Çuft, über die Zustände, Zwecke und Folgen derselben: der Titel würde also sein: 3 12 4, Es kommen darin auch f.75° die 10 Bedingungen derselben (شروط الخلوة) vor, die Ibn el'arabī aufstellt; ferner werden einzelne Begriffe wie wie auch das Hingelangen , الرضا , الصب , المراقبة zu Gott (الوصول) und verschiedene Stationen auf dem Wege dahin erörtert.

Daran schliesst sich f. 85° ein Abschnitt: فصل في آداب الشيخ مع اعجابه وتلامذته اهم الآداب ان لا يتعرض الصادق للتقدم على قوم الخ فصل في ذكر وصف العقل اعلم ان العقل هو أ49.6 لسان الروح وترجمان البصيرة

فقال الخصر أنى حصرت : Schluss f. 100° محمدا صعّم حيث علم هذا الدعاء وارحي الله اليه وكنت عنده فتعلمته ممن علمه اياه

Einen eigentlichen Abschluss hat diese Abhandlung nicht.

2848.

Ibn el'arabi.

Der berühmteste, vielseitigste und bedeutendste çüfische Schriftsteller ist Mohammed ben 'alı muhjı eddin ibn el'arabı † 688/1240 (No. 808). In Spanien gebürtig, hatte er sich durch Studienreisen im Orient eine sehr umfassende Gelehrsamkeit angeeignet und suchte an verschiedenen Stätten wissenschaftlicher Regsamkeit durch Vorträge und Schriften unermüdlich zu wirken. Die Zahl seiner Werke, die zum Theil von beträchtlichem Umfange sind, beläuft sich auf etwa 250; sie betreffen fast alle diese oder jene Seite der Cüfik und selbst wenn er andere Fächer behandelt, thut er dies von çüfischem Standpunkt aus. Es ist schwer, dem Fluge seiner Phantasie zu folgen; seine Begriffsbestimmungen sind oft unfassbar, seine Vorstellungen von einer Ueberschwenglichkeit, die fast an Verrücktheit streift. Er ist oft von einer Tiefe und Innigkeit der Empfindung, die zur Bewunderung hinreisst und entzückt; aber gewöhnlich verliert er sich in Abstractionen, deren eine die andere überbietet, und die Schönheit der Darstellung und die Formvollendung seiner Sprache kann nicht für das Dunkel der Gedanken entschädigen, worin sieh der Leser verliert. Sein zu unbegreiflicher Höhe geschraubter çüfischer Standpunkt brachte ihn vielfach mit der Orthodoxie in Conflict und trug ihm einen Hass ein, der ihm selbst im Grabe keine Ruhe gönnte. Nach einem arbeitsamen Leben, das ihm der Anfechtungen viel, der Anerkennung wenig gebracht hatte, war er hochbetagt, im 75. Jahre, aus dem Leben geschieden und in Qasijun bei Damaskus begraben. Aber seine Lehren schienen den an dem Herkömmlichen festhaltenden Gläubigen allmälig nicht bloss Neuerungen zu enthalten, sondern ein Angriff und ein Frevel gegen die Religion selbst zu sein, und die fanatisirte Menge riss seine Gebeine aus der Erde, verbrannte sie und zerstreute die Asche im Winde. Aber er fand auch wieder begeisterte Anhänger in früherer und späterer Zeit, die seine Ansichten zu begreifen und zu erläutern sich eifrigst bemühten. Die Verfolgungen, welche er erlitten, haben seiner Bedeutung und seinem Ansehen als Vertreter der cufischen Richtung keinen Abbruch gethan.

Obgleich seine Werke nicht alle das Gesammtgebiet der Çūfik behandeln, sondern auch einzelne Seiten derselben, schien es mir doch zweckmässig, die in grosser Anzahl auf der Kgl. Bibliothek vorhandenen Schriften hier übersichtlich zusammenzustellen, nicht aber in den einzelnen Abtheilungen dieses Buches zu besprechen. Einige nicht ausschliesslich çūfische Werke sind bereits in anderen Abtheilungen dieses Werkes besprochen; dies wird mit anderen der Art auch weiterhin geschehen. Voraufgeschickt ist eine Anzahl von (meistens) kleineren Schriften, welche die Ansichten des jedenfalls ausserordentlichen Mannes theils bekämpfen, theils in Schutz nehmen.

Endlich sei noch erwähnt — s. auch No. 808 —, dass er in der Regel Ibn el'arabī heisst, dass aber, nach der Randbemerkung in We. 347, f. 105b, Ibn 'arabī richtiger ist, während sein älterer Landsmann حمد بن عبد الله بن محمد ا

2849. Spr. 790.

250 Bl. 4°, 19 Z. (27¹/₄×17; 18¹/₂×10°m). — Zustand: wurmstichig, der Rand öfters fleckig und ausgebessert; fast lose im Deckel. — Papier: gelb, ziemlich dünn, glatt. — Einband: rothbrauner Lederband. — Titel f. 1° (so auch f. 3° Vorrede):

كتاب القول المنبيّ عن ترجمة ابن عربي Verfasser f. 1^a (und 237^a):

شمس الدين محمد بن زين الدين عبد الرحمن البر محمد بن ابي بكر الساخاوي الشافعي ابو الخير

الحمد لله ناصر دينه القويم وناشر : Anfang f. 1 وبعد فهذا اعلامه بالكشف عن سبيله المستقيم . . . وبعد فهذا كتاب مرشد أن شاء الله للصواب جمعت فيه الالفاظ والنصوص المنتقد بها علىصاحب الفتوحات والفصوص الجز

Dies Werk des Mohammed ben 'abd errahman ben moh. ben abū bekr ben 'oʻtman essahāwi essafii'i sems eddin abū 'lhair, geb. 881/1428, gest. 902/1496, bekämpft die cüfischen Ansichten u. Lehren des Ibn el'arabi und ist speciell gegen dessen grosse Werke الفترحات gerichtet. Der Verf. schickt eine lange Vorrede in 8 Abschnitten (فصل) vorauf.

- في الناويل f.3^b فصل 1.
- في صنيع الائتة في اعلام هذين الكتابين 8b فصل .2 وما اشبههما من هذا القبيل
- في كونها لِم ترك مما يجوزه ويحل 15^a فصل.3 الاماكن مستور⁸
- فيما اجتمع لي من مذاهب الناس فيه 18ª فصل .4 وبيان المعتمد منها .حسن الايراد والتوجيه
- في سرد شيء من كلماته المزيفة ومعانيه 23 فصل 5. المبتدعة المحرفة الخ
- في جريد اسماء من نسب الي هذه النحلة 27 فصل. 6 او كان معتقدا في بعضهم لكونه مثله الج
- ف الاعتدار عن معتمده ليتميّزوا عن منتقده 35 فصل . 8. في الاعدال في الحكم عليه وعلى امثاله 36 فصل . 8
 - لقصد السلامة من التكفير واحتماله

Das eigentliche Werk beginnt f. 37° Mitte, mit chronologischer Aufzählung derer, die die Ketzereien des ابن العربي bekämpft haben; zuerst: معين الدين ابو بكر محمد بن عبد الغنى ابن نُقْطَنة ابن ابي بكر البغدادي الحنبلي ابن نُقْطَنة † 629/1232. Er führt bei den Einzelnen ihre Todesjahre an. Es kommen mehrere längere Gedichte des Inhalts vor. So f. 69°. 70°. 71° von سيف الدين عبد اللطيف بن عبد الله السعودي أبي المقرى أبي المقرى

(241 Verse) الحجة الدامغة لرجال الفصوص الرايغة

فان ارادوا بالحلول والاتحاد : Schluss f. 237 فان ارادوا غيره فلا بدّ ما ذكرناه فقد ظهر بطلانه وان ارادوا غيره فلا بدّ من البيان ليتمكّن الاثبات او النفي والنبيان ليتمكّن الاثبات او النفي والنبيان ليتمكّن الاثبات ال

F. 237^b — 245^b einige Nachträge zu dem Werke, wahrscheinlich vom Verf. selbst: woran sich f. 245^b — 250 noch einige auf den Gegenstand und den Verfasser bezügliche Fragen schliessen, nebst den Antworten Verschiedener, und Erörterung anderer dahin gehöriger Fragen.

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gewandt, deutlich, vocallos, aber incorrect. — Abschrift c. 1900/1785.

Der Abschreiber (المبيض) der hier in später Abschrift vorliegenden Handschrift ist (nach der Unterschrift <u>f. 237</u>a): عبد العزيز بن عمر أبي عمر الهاشمي المكي الشافعي عبد العزيز بن عمر أبين فهد الهاشمي المكي الشافعي auch f.245^b, wo er den Verf. seinen Lehrer nennt. HKh. IV 9675.

2850. Spr. 490. 2) f. $4^{3}-9^{4}$.

(Auch bezeichnet als Spr. 792.)

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel-überschrift f.4*:

هذه رسالة تستي تنبيد الغَبِيّ في تنزيد ابن العربي تاليف الامام . . . جلال الدين الاسيوطي

اللهم صل وسلم وبارك على سيدنا محمد Anfang: مسئلة في ابن عربي وما حاله وفي رجل امر باحرات كتبه وقال انه اكفر من اليهود والنصاري ومن العي ان لله ولدا فما يلزمه في ذلك التجواب اختلف الناس قديما وحديثا في ابن عربي ففرقة تعتقد ولايته الخ

Vertheidigung des Ibn el'arabī gegen den Vorwurf der Ketzerei, von Geläl eddin $essojūt\bar{t}$ † $^{911}/_{1505}$.

Schluss f. 9ª (Haftf):

بخلاف الشناع عنه ولكن ليس بخلو من حاسد انسان تمت الرسالة جمد الله وحسن توفيقه الخ Nach f. 5 fehlt etwas. — HKh. II 3629.

We. 1868, 5, f. $46-52^{\circ}$ dasselbe Werk. Anfang und Schluss ebenso. Abschrift vom J. $^{1076}/_{1665}$.

2851. We. 1545.

Format etc. und Schrift (etwas enger) wie bei 1). — Titelüberschrift und Verfasser f. 55°:

عذه الرسالة في الردّ على منكرى الشيخ الأكبر ابن العربي لعلى بن ميمون

Die Abhandlung ist daher auch f. 596, Z. 2 v. u. betitelt:

الرسالة الميمونية

الحمد لله الذي وفق الصالحين من Anfang: على بن عباده لمعرفته بفصله . . . وبعد يقول . . . على بن ميمون المغربي لما شاء الله تعالي بحلولي ببلاد الشام سنة اربع وتسعماية سمعت عن بعض من لا خَلاق له من اهل الاهواء والغتي الزاعمين بدعوي العلم الخ

Vertheidigung des Ibn el'arabī. Der Verfasser 'Alı ben meimūn elmagribī † 917/1511 erzählt, wie in Syrien und speciell in Damask eine fanatisch feindliche Stimmung gegen denselben unterhalten werde; wie er bei seinem Aufenthalt daselbst im J. 904/1498 erst nach Auskunft des عبد القادر بن عبر العقدي seine Grabstätte aufgefunden — s. S. 22 — und sich dort im Glauben gestärkt habe, etc. Er giebt zugleich einige Notizen über dessen Leben und Schriften, berührt auch sein Verhältniss zu 'Omar ibn elfärid. Er hat die Abhandlung im J. 909/1503 verfasst.

ان يجعلنا من الحبين لاوليائه: Schluss f. 59b: . . . المحشورين تحت لواء محمد نبيهم مع النبيين والصديقين . . . وصلى الله الخ

Abschrift v. J. 933 Sa'ban (1527). - HKh. II 3629.

/ 2852. We. 1545.

Format etc. und Schrift wie bei 2). - Titel fehlt. Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله ولى التوفيق والصلاة والسلام: Anfang: . . . وَبَعَدُ فيقُولُ الفقير . . . على بن عطبة الملقب بعَلوان الشافعي خادم مولف هذه الرسالة الميمونية تغمد الله مؤلفها بالرحمة والرضوان وقفت على مؤلفها مستقل

مشتمل على فتاري متعددة تظاهر بعصهم مع بعض على اطلاق القول بكفره مغربين سلطان ذلك الزمان على اهلاكم المؤ

In Bezug auf eine Schrift, welche eine Zusammenstellung von vielen Gutachten giebt, in welchen die Abhandlung des Ibn meimün zu Gunsten des Ibn el'arabi der Ketzerei bezichtigt und der Verfasser der Regierung als der strengsten Bestrafung werth bezeichnet wird, vertheidigt 'Ali ben 'aṭijje 'alawān † 986/1580 (No. 1935) den Verfasser und nimmt diejenigen in Schutz, die sich für Ibn el'arabi aussprechen. Wer den inneren Sinn seiner Ansichten erfasse, nicht aber bloss bei der äusseren Einkleidung derselben stehen bleibe, könne ihn nicht für einen Ketzer ausgeben, wofür denn auch verschiedene Autoritäten, besonders auch Essojüṭi, angeführt werden.

لقد نصرح الفريقين وهدي : Schluss f. 60^b: الفريقين وهدي الله في بركاته واعاد علينا الله في بركاته واعاد علينا من آثار نفحاته في الدارين امين Bl. 61 leer.

2853. Lbg. 295.

Format etc. und Schrift wie bei 1). In der oberen Hälfte sehr fleckig; Bl. 607 im Text etwas beschädigt. — Titelüberschrift f. 595^b:

نين الرسالة الوجودية في نين مسئلة الشهودية Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي عرفنا بوجوده: Anfang f. 595^b: وشرفنا بشهوده ... أما بعد فيقول ... على بن سلطان المحمد القارى الى لما كتبت الرسالة المسماة بمرتبة الوجود ومنزلة الشهود وتبينت فيها ضلالة طرق اهل الالحاد النخ

'Alī ben sulțān moĥammed elqārī giebt hier einen Anhang und eine weitere Begründung seiner in der Abhandlung 68) gegen die Irrthümer des Ibn el'arabī und seiner Anhänger vorgebrachten Ansichten, zum Theil durch Randbemerkungen eines Gegners, der jene in Schutz

nahm, veranlasst, zum Theil durch ein Fetwä eines Türken, das sich zu ihren Gunsten aussprach, zum Theil auch durch Angriffe, welche البقاعي الشافي in einer Abhandlung gegen 'Omar ibn elfärid gerichtet hatte. Indem er also diesen vertheidigt, erörtert er verschiedene çüfische Begriffe, um dann den ketzerischen Standpunkt des Ibn el'arabi zu erweisen, wobei er doch in gewisser Hinsicht seine Bedeutung anerkennt.

/ 2854. WE. 124. 4) f. 164^a-169^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt.

الحمد لله قابل توبة عبده اذا تاب : $Anfang\ f.164^a$. . . أما بعد ققد سالني من اجابته على فرض عين المخ

Behandelt Sura 10, 90, setzt aus einander, was unter "Glauben" zu verstehen sei, und vertheidigt den Ibn el'arabi wegen der gegen ihn gerichteten Vorwürfe des Unglaubens.

Schluss f. 169^a: الهمنا فهم منطق الحكمة الحكمة وعبادة اثار صنع القدرة يا ارحم الراحمين Abschrift vom Ende des J. 1139/1790.

Es ist dies Stück abgeschrieben aus dem Buche des المن كتاب]. Dieselbe Stelle behandelt ein Anhang f. 169^a—170^b, entlehnt dem von الجامي verfassten Commentar zu den الفصوص.

' 2855.

Ueber die Lehrsätze des Ibn el'arab I handelt auch الشيخ عبد العزيز, in Spr. 772, f. 179^b—181^a aber in Persischer Sprache. — Ein Fetwā (des عبد الله بن عمر البيصاري † 685/₁₂₈₆) über die Frage, ob man ihn studiren dürfe, We. 1686, f. 44^b unten.

Gegen ihn gerichtet sind ferner die Schriften:

1) علاء الدين البخاري والشمس البساطي von denen على بن محمد البخاري علاء الدين won denen على بن احمد بن عثمان الدين عثمان أنساطي شمس الدين im J. 842/1438 starb.

Von Ersterem wird auch die Schrift فاخحت الملحدين (gegen Ibn el'arabī) erwähnt.

- تسفية الغبى في تكفير ابن العربي von تسفية العبى في تكفير ابراهيم الحلبي † 956/1549
 (gegen Essojūṭī, No. 2850).
- 3) تنزية الكون عن اعتقاد اسلام فرعون بن محمد العرب زين العابدين سبط المَرْصَفي سس و بين العابدين سبط المَرْصَفي سس و 970/1562.
- 4) برسائل في الرق على محيى الدين ابن العربي (4 رسائل في الرق على محيى الدين الشرنبابلي المرابالي الشرنبابلي

2856. Spr. 777.

254 Bl. 4to, 22-23 Z. (26×16; 20×10^{cm}). — Zustand: wurmstichig, zum Theil ausgebessert. — Papier: bräunlich, gelb, grün, blau, ziemlich dünn, glatt. — Einband: rother Lederband. — Titel f. 1^a:

الجزء الاول من فتوحات المكية

Ausführlicher in der Vorrede:

ر" الفتوحات المكّبة في معرفة الاسرار المالكية والملكية

Verfasser nicht angegeben.

Ibn el'arabi hat dies grosse Werk Mekkische Offenbarungen betitelt, weil ihm das Meiste davon in Mekka, bei dem Umgang um die Ka'ba, offenbart worden sei. Er hat es daselbst im J. 629/1231 vollendet. Es zerfällt nach der Dibäge, woran sich die Inhalts-

thersicht f. 8—20^b schliesst, in ein Vorwort f. 20^b—37^b, und in 6 Abschnitte (فصل), welche 560 Kapitel enthalten, nebst einem Schlusswort. Die Eintheilung des ganzen Werkes ist folgende:

ق المعارف : (in 73 Kapiteln) فصل .1

- فى معوفة الروح الذي اخذت من تفصيل 1.38 باب. 1 نشأته ما سطرته فى هذا الكتاب وما كان بينى وبينه من الاسرار'
- فى معرفة مراتب الحروف والحركات من العالم 41 باب.2 وما لها من الاسماء الحسنى ومعرفة الكلمات التى توهم النشبية ومعرفة العلم والعالم والمعلوم (فصل 3)
- فى تنزيه الحقّ عمّا فى طتى الكلمات 46 باب.3 التى اطلقت عليه فى كتابه وعلى لسان رسوله عمّ من التشبيه والتجسيم
- في سبب بدء العالم ونشئه ومراتب 81^b باب.4 الاسماء الحسنى في العالم
- فى معرفة اسرار بسم الله الرحمن الرحيم 84 باب. 5 من جهة ما لا من جميع وجوهه
- في معرفة دور الفلك واول منفصل فيها الدخ 113 باب. 10
- فى معرفة العلم العيسوي ومن اين جاء 144 باب. 20 والي اين ينتهي الخ
- في معرقة الطبقة الأولي والثانية من 173 باب.30 الاقطاب الركبانية
- في معرفة شخص تحقف في منزل الانفاس ط189 باب. 34. فعاين فيها اسرارا اذكرها
- فى معرفة علم منزل مجاور لعلم جزؤي 40. باب. 40 من علوم الكون وترتيبه وغرايبه واقطابه
- فى معرفة قولة صعّم انى لاجد نفس الرجن ط244 باب. 49. من قبل اليمن ومعرفة سرّ هذا المنزل ورجاله
- في معرفة رجال الحبيرة والعجز 248 باب. 50
- في معرفة السبب الذي يهرب منه المكاشف 252 باب. 52. من حضرة الغيب الى عالم الشهادة
- في معرفة ما يلقى المريد علي نفسه من :باب.53 وظايف الاعمال قبل وجود الشيخ
- فى معرفة العناصر وسلطان العالم العلوي :باب.60 على العالم السفلي الم
- فى معرفة بقاء الناس في البرزخ بين الدنيا والبعث : باب. 63 في معرفة اسرار الطهارة

: باب 69	في معرفة اسرار الصلاة		
: باب. 70	في معرفة اسرار الزكوة		
ت : باب. 72	فى معرفة اسرار الحبيم ومعرفة مناسكه وآياه		
S	ببنند المكترم وما اشهد في الحق عن		
	طوافی بالبیت من اسرار الطواف		
د : باب. 73	في معرفة عدد ما يحصل من الاسرار للمشاه		
_	عند المقابلة والانحراف وعلى كم ينحرف		
	من المقابلة		
فصل .2	(Kapitel 74—189): في المعاملات		
: باب .74	في ترك التوبة : باب. 75 ; في التوبة		
: باب .80	في العرلة		
: باب .90	في معرفة اسرار الفرايض والسنن		
: باب .100	في معرفة مقام الخوف واسراره		
: باب .110	في معرفة اسرار الخشوع والخضوع		
: باب .120	في معرفة مقام الشكر واسراره		
: باب .130	في العبودية واسرارها		
: باب .140	في معرفة مقام الحرية واسرارها		
: باب .144	فى معرفة مقام الفكر واسراره		
: باب 150.	في معرفة مقام الغيرة واسراره		
: باب 160.	فى معرفة مقام الرسالة الملكية		
: باب 170.	في معرفة مقام الصحبة واسراره		
· ·	فى معرفة احوال القوم عند الموت على قدر مقامات		
، : باب .177	في معرفة مقام المعرفة على الاختلاف الذي		
	بين الصوفية فيها والمحققيس		
: باب .180	فى معرفة الشوق والاشتياق واسراره		
: باب 186	في معرفة مقام خرق العادات		
: باب .189	في معرفة صورة السالك		
غ الاحوال :(Kapitel 190—269) فصل 3.			
: باب .190	في معرفة المسافر واحواله		
: باب .198	في معرفة النَفَس واسراره		
: باب .200	في معرفة الوصل واسراره		
: باب .210	في معرفة المكاشفة واسرارها		
: باب .220	في معرفة الفناء واسراره		
: باب .230	في معرفة الغربة واسرارها		
: باب .240	في معرفة الانس واسراره		
: باب .250	في معرفة الريّ لمن شرب واسراره		
: باب 260	في معوفة القرب واسراره		
في معرفة علم البقين وعين اليقين وحقّ اليقين: باب . 269			

27 غ المنازل : (Kapitel 270 – 383): فصل . في المنازل في معرفة منزل القطب والاماميين من : باب . 270 المناحاة المحمدة في معرفة منزل مالي واسراره من المقام الموسوى: باب .280 في معرفة منزل مناجاة الجماد ومن حصل فيه: باب . 285 حصل نصف الحصرة المحمدية والموسوية في معيفة منزل تقيير النعم من الحضرة الموسوية : باب .290 في معرفة منزل سبب انقسام العالم العلوى: باب. 300 في الحصرة المحمدية في معرفة منزل الصلصلة الروحانية من الحضرة: باب. 310 في معرفة منزل تسبيح القبصتين وتمييزها : باب. 320 في معرفة منزل ذهاب المركبات الي البسايط: باب .328 عند السبك وهو من الحضرة المحمدية في معرفة منزل القمر من البدر الهلال وهو: باب. 330 من الحصرة المحمدية في معرفة المنزل الذي منه خبا رسول الله صعم: باب. 340. لابي صياد ما خبأ وهو من الحضرة الموسوية في معرفة منزل سرين من اسرار قلب الجمع : باب. 348 والوجود وهو من الحضرة المحمدية في معرفة منزل التجلى الاستفهامتي ورفع الغطا: باب. 350 عن المعانى وهو من الحصرة المحمدية من اسم البت في معرفة منزل الظلمات المحمودة والانوار: باب.360 المشهودة وألحاق من ليس من اهل البيت باهل البيت وهو من الحصرة المحمدية في معرفة منزل المزيد وسرّ وسرّين من اسرار: باب. 370 الجود والتبدل وهو من الحصرة المحمدية في معيفة منزل العلماء ورثة الانبياء وهو: باب. 380 من الحضرة المحمدية في معرفة منزل العظمة الجامعة للعظمات : باب 383. رهو من الحصرة الاختصاصية ق المنازلات : (Kapitel 384—461) فصل 5. في معرفة المنازلات الخطائية وهو من سرّ قوله : باب .384 وما كان لبشر أن يكلّمه الله الله وحيا أو من وراء حجاب وهو من الحضرة الحمدية في معرفة منازلة زمان الشيء وجوده اللا :باب.390 انا فلا زمان لى والا انت فلا زمان لك

فانت زمانى وانا زمانك

فى معرفة منازلة اليه يصعد الكلم الطيّب: باب.397 والعمل الصالح يرفعه

فی معرفة منازلة من ظهر لي بطنت له : باب. 400 ومن وقف عند حدی اطلعت علیه

فى معرفة منازلة وان الي ربك المنتهي : باب. 410 فاعتزوا بهذا الب تسعدوا

في معرفة منازلة التخلص من المقامات : باب. 420

في معرفة منازلة أن حيرتك أوصلتك التي : باب .430

فى معرفة منازلة اشتد ركن من قوي قلبه : باب. 440 بمشاهدتي

فى معرفة منازلة من ثبت لظهوري كان لي: باب. 450 سجانى كان به لابى وهذا للقيقة والاول مجاز

فى معرفة منازلة الاسلام والايمان والاحسان : باب. 460 واحسان الاحسان

فی معرفة منازلة من استدلت علیه حجاب :باب .461 کتفی هو من صنایتی لا یعرفه احد ولا یعرف احدا

ق المقامات: (Kapitel 462-560)؛ فصل

في معرفة الاقطاب المحمديين ومنازلهم : باب. 462

فى معرفة الاثنى عشر قطبا وهم الذين : باب. 463 يدور بهم فلك العالم

فى معرفة حال قطب كان منزله وما خلقت : باب. 470 الجنّ والانس الله ليعبدون

في معرفة حال قطب كان منزله وآتيناه الحكة صبيّا: باب. 480

فى معرفة حال قطب كان منزله ومن يعمل :باب.487 من الصالحات من ذكر أو انثى وهو مومن فلنحيينه حيوة طيبة

فى معرفة حال قطب كان منزله كبر مقتا : باب. 490 عند الله ان تقولوا ما لا تفعلون

في معرفة حال قطب كان منزله ومن يقل : باب. 500 منهم انى الله من دونه فذلك نجزيه جهنم

فى معرفة حال قطب كان منزله ساصرف عن : باب. 510 آياتي الذين يتكبرون في الارص بغير الحق

فى معرفة حال قطب كان منزله حتى اذا فرغ :باب. 518 عن قلوبهم قالوا ما ذا قال ربكم قالوا الحق وهو العلى الكبير

في معرفة حال قطب كان منزله انما يستجيب: باب. 520. الذين يسمعون

فى معرفة هال قطب كان منزله يستخفون: باب. 530 من الناس ولا يستخفون من الله وهو معهم أذ يثبتون ما لا يرضى من القول

فى معرفة حال قطب كان منزلة ولو انهم :باب. 540 صبروا حتى تخرج اليهم لكان خيرا لهم

فى معرفة حال قطب كان منزله فلما تجلّي : باب. 550 ربّه للجبل جعله دكما وخرّ موسى صعقا

في معرفة اسرار وحقايف من منازل شختلفة ' :باب. 559. وهذا الباب هو كالمختصر لابواب هذا الكتاب لكل باب فيه قولنا ومن ذلك وفيه زيادة ثلثة أو أربعة

في وصيّة حكيّة شرعيّة الهية ينتفع بها المريد : باب. 560 والواصل والواصل وهو آخر ابواب هذا الكتاب

كاتمة الكتاب تعويذات مذكورة :Das Schlusswort

In diesem Bande liegt der erste Theil des Werkes vor.

مقدمة الكتاب ولنا ربما :Die Vorrede beginnt في الكتاب اولا فصلا في وقع عندي ان اجعل في هذا الكتاب اولا فصلا في العقائد المؤيدة بالادلة القاطعة والبراهيين الساطعة الم

Er enthält ausserdem Kapitel 1-52 und die Ueberschrift des 53. Kapitels.

Schrift: Persische Hand, ziemlich gross, gewandt, deutlich, etwas rundlich, gegen Ende etwas kleiner, vocallos. Ueberschriften roth. Collationirt, am Rande bisweilen Zusätze und Verbesserungen. Die Ueberschriften der einzelnen Abschnitte standen längs am Rande, sind aber durch Beschneiden meistens fortgefallen. — Abschrift c. 1200/1785. HKh. IV 8914.

/ 2857. Spr. 781.

341 Bl. 8vo, c. 19-22 Z. (21¹/₃ × 15; 15-16 × 10^{cm}). — Zustand: an mehreren Stellen, besonders auch im Anfang, fleckig. — Papier: gelb, ziemlich dick, glatt. — Einband: schöner Halbfzbd.

Dasselbe Werk, 2. Band, umfassend Kap. 31—68. (Kap. 54 f. 149*; 60 f. 178b; 68 f. 247b.) Titel u. Verfasser f.1* ganz kurz.

Schrift: gross, kräftig, rundlich, öfters ohne diakritische Punkte, vocallos, gleichmässig. Ueberschriften roth. — Abschrift im Jahre 1007 Ramadan (1599) von نبي علي بن محمد بن محمد بن محمد بن علي بن يوسف البصروي الحنفي

2858. We. 1624.

178 Bl. Folio, 45 Z. (31 × 20½; 24 × 14½°°m). — Zustand: im Ganzen gut. Bl. 1 unten am Text beschädigt. Im Anfang, auch weiterhin besonders f. 40. 58. 105. 170, fleckig. Bl. 50—60 oben am Rande wasserfleckig. Bl. 11—20 am Seitenrand ausgebessert. — Papier: gelb, zieml.starku.glatt.—Einband:brauner Lederbd mit Klappe.

Dasselbe Werk, 1. Band. Er geht bis in das 69. Kapitel, welches f. 140° beginnt und in viele فصل, dann auch وصل في eingetheilt ist; es hört in dem Abschnitt auf, welcher überschrieben ist: f. 178° وصل في فصل الماموم يفوت بعض الصلاة Titel fehlt. Ver fasser fehlt, steht aber unmittelbar vor dem eigentlichen Anfang. — Bl. 10° ist aus Bl. 9°, 4 bis ult. wiederholt.

Schrift: ziemlich klein, gedrängt, gut, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688.

2859. Pet. 650. 2) f. 95-224.

4to, 37 Z. (29³/₄ × 19¹/₂; 24 × 13^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, bis auf einige Flecken; die 2 letzten Blätter etwas beschädigt. — Papier: weisslich, zieml. stark u. glatt.

Dasselbe Werk, 1. Band. Er geht bis in das 49. Kapitel; die letzten Worte sind: فاضاف. Titel und دفعل الانلال البهم فزادوا بذلك كبرياء. Titel und Verfasser von späterer Hand ganz kurz. Nach der Unterschrift ist dies der 1. von 11 Theilen.

Es fehlt nach f. 214 und 222 je ein Blatt.

Schrift: klein, sehr gleichmässig, gut, gewandt, vocallos; die Ueberschriften roth. — Abschrift um 1100/1888.

2860. We. 1625.

161 Bl. 4to, 25 – 27 Z. (24 × 15¹/₂; 15¹/₂ × 8^{cm}). – Zustand: lose Lagen. Die untere Hälfte (mehr oder weniger) wasserfleckig; Bl. 22. 23. 38 – 42. 81. 86. 87 besonders fleckig. Bl. 70 oben ausgebessert; Bl. 128. 129 unten am Rande beschädigt. – Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. – Einband: Pappdeckel mit Lederrücken.

Dasselbe Werk, 1. Bd. Enthält Kap. 1-34. Titel und Verfasser fehlt. Der Anfang fehlt, 41 Blätter. Das Vorhandene beginnt f. 3*, 1 etwa in der Mitte des 1. Kap. mit den Worten: تحول لي في صورة العلم الاعم

Das Vorhergehende ist von der Hand des in diesen Handschriften oft begegnenden Fälschers auf Bl. 1^b u. 2 ergänzt; derselbe hat aber f. 1^b bis 2^a, 13 von der langen Einleitung nur (mit geringen Auslassungen) den Anfang des Werkes, entsprechend We. 1624, f. 1^b-2^a, 27. Dann giebt er auf f. 2^b, 14—25 den Anfang des 1. Kapitels, hat darin aber viel fortgelassen. Zeile 15—18 ist in der That der Anfang (= We. 1624, f. 16^a, 3 v. unten bis f. 16^b, 2); Zeile 19—25 entspricht We. 1624, f. 17^a, 14—29 (mit manchen Auslassungen). — Bl. 161 ist von derselben Hand wie Bl. 1. 2 ergänzt und zwar richtig.

Schrift: klein, gedrängt, in der ersten Hälfte etwas vornüberliegend, gleichmässig, gefällig, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1100/1688.

2861. We. 1626.

184 Bl. 8°°, 19 Z. (203°, ×15; 13°, 2×8°/3°m). — Zustand: gut, aber nicht ganz ohne Flecken. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken.

Ein Band desselben Werkes, enthaltend Kap. 51 bis in das 68. Kap., wovon es etwa 2 Drittel umfasst. Es hört auf mit dem Abschnitt . Titel u. Verfasser fehlt.

Schrift: gross, weit, schwungvoll und gefällig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. Bl. 1—8 und das Schlussblatt f. 184 von späterer Hand in etwas kleinerer, gefälliger Schrift ergänzt. — Abschrift c. 1200/1785.

2862. We. 1630.

26 Bl. 4¹⁰, 27 Z. (27¹/₃ × 18; 19—20 × 13^{cm}). — Zustand: im Anfang etwas unsauber, auch am Rande fleckig; der Rand im Anfang und am Ende ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Halbfranzband mit vergoldetem Rücken.

Ein Stück desselben Werkes, und zwar Ende des 53. Kapitels (von den Worten an: الدار مغلق فاذا بشخص قد دخل على وسلم الدن) bis zur Mitte des 63. Kap. (bis zu den Worten: وفيه يقول النبي صقم اعبد الله كانك تراه اي تخيله وانت (في قبلتك وانت . Titel f. 1° ganz kurz oben am Rande von späterer Hand. Verfasser fehlt.

Schrift: gross, stattlich, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 900/1494.

2863. We. 1627.

167 Bl. 8°°, 21 Z. (20°/3 × 15¹/2; 15 × 10°m). — Zustand: im Ganzen ziemlich gut; im Anfang etwas lose im Einbande; nicht ganz frei von Wurmstichen. — Papier: gelb, ziemlich glatt und stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Ein Stück desselben Werkes. Es beginnt hier im 72. Kapitel mit dem Abschnitt f. 1^a: نابوية und enthält auch Kap. 73 f. 27^b ff. In diesem langen Kapitel werden eine Menge Fragen erörtert; die Wendung dazu ist: فان قلت في الفصل . . . فلنقل Dieser Erörterungen sind hier 155; die letzte f. 166^b: ما معنى المغفرة التي غفر الله لنبينا صعم وقد بشر المغفرة

Titel u. Verfasser, schwarz auf dunkelrothem Grunde, f.1: جزؤ من الفتوحات المكية للشيخ محيى الدين ابن العربي

Schrift: ziemlich klein, gedrängt, geläufig, deutlich und gleichmässig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. Von f. 136b an bis zu Ende ist die Schrift von anderer Hand, kleiner, regelmässiger und gefälliger. — Abschrift des Stückes von f. 136b an von مصطفى بن محمد نسبت المعالمة المعالمة

An der Handschrift fehlt der Ansang und zwar 66 Bl.; um dies zu verdecken, sind die ersten Zeilen der jetzt ersten Seite mit dicker rother Farbe bestrichen und als Titel verwendet.

/ 2864. Spr. 778.

220 Bl. 4to, 29 Z. (27 × 161/2; 20 × 91/2cm). — Zustand: sehr wurmstichig, der Rand öfters ausgebessert. — Papier: gelblich, dünn, glatt. — Einband: schöner Hlbfzbd.

Ein Band desselben Werkes, und zwar Kap. 73 bis 177 Ueberschrift. (Er enthält den 3. Theil f. 1—101, Kap. 73, den 4. f. 102—189, Kap. 74—157, den Anfang des 5. f. 190—220, Kap. 158—176.) — Der Titel f. 1^a oben in der Ecke ganz kurz von neuerer Hand; Verfasser fehlt.

Schrift: klein, zierlich, gleichmässig, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. Bl. 1 u. 2 von persischer, sehr kleiner Hand ergänzt. In der Mitte folgen die Blätter so: 67. 69. 68. 70 ff. — Abschrift c. 1150/1737.

2865. Spr. 779.

380 Bl. Format etc. und Schrift wie bei Spr. 778. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Ein Band desselben Werkes, unmittelbare Fortsetzung von Spr. 778, und zwar:

- 1) f. 1—205, enthaltend Kap. 177—269. Theil 5 geht bis f.133, Kap.177—198, 43. فصل; Theil 6 f. 134—205, Kap. 198, 44. فصل bis Kap. 269.) Dann ist eine Lücke, umfassend Kap. 270—284.
- 2) f. 206 380, d. h. Kap. 285 340 (nicht ganz zu Ende). Nach f. 374 fehlen mehrere Blätter (Kap. 337 Schluss, 338 und 339), nach f. 379 1 oder 2 Bl. Der dritte Band dieser Handschrift hat mit f.206 begonnen.

/ 2866. Spr. 782.

144 Bl. 8°, 17 Z. (14³/4×10; 11¹/2×6¹/3cm). — Zustand: an mehreren Stellen, besonders Anfang und Ende, fleckig und unsauber. — Papier: gelblich, ziemlich dick, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken.

Ein Band desselben Werkes, enthaltend Kap. 186 bis Kap. 198, 32. Abschnitt (dies Kapitel enthält 50 Abschnitte). Titel fehlt; doch steht f. 1^a oben in der Ecke;

Schrift: klein, gleichmässig, rundlich, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1150/1737. Lücken nach f. l. 4. 5. 6. 7. 11.

/ 2867. We. 1628.

169 Bl. 4°, 25-26 Z. $(26^{1}/_{2} \times 19; 21 \times 13^{1}/_{2}^{\text{cm}})$. — Zustand: lose im Einband; nicht recht sauber und öfters fleckig, auch nicht ganz frei von Wurmstich. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: Pappbd mit Lederrücken.

Ein Band desselben Werkes, umfassend Kap. 328—360. Von Kap. 328 fehlt der Anfang; f. 1 beginnt: فلا فرق بين من يتصدى Titel عبرها النخ لله غيرها النخ auf dem Vorblatt von neuer (Türkischer) Hand:

Es beginnt Kap. 329 f. 3a, 330 f. 6a, 340 f. 46b, 350 f. 100a, 360 f. 155a.

Schrift: gross, krāftig, gefāllig, gleichmāssig, fast vocallos. Ueberschriften hervorstechend gross.—Abschrift von عيدر بن حسين بن حيدر الفارسي الجبل حيلوني im J. 717 Śa'bān (1317). — Collationirt.

Es ist von dieser Handschrift der 5. Band, von dem jedoch zu Anfang 110 Bl. fehlen.

/ 2868. We. 1629.

281 Bl. Folio, 23 Z. $(32^{1}/2 \times 24; 24 \times 18^{cm})$. — Zustand: am oberen Rande wasserfleckig (besonders in der 2. Hälfte; und desgleichen am unteren in der 2. Hälfte) und besonders gegen Ende; nicht wenig wurmstichig, oft ausgebessert am Rande. Bl. 1 oben schadhaft und ebenso Bl. 2 ff. unten im Rücken ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: schwarzer Lederband.

Ein Band desselben Werkes, enthaltend Kap. 348 Schluss bis 397. Titel f. 1^a oben in der Ecke ganz kurz. Es beginnt Kap. 350 f. 4^a, 360 f. 59^a, 370 f. 174^a, 380 f. 227^a, 390 f. 267^b, 397 f. 280^a.

Schrift: gross, weit, stattlich, deutlich, vocallos, öfters auch ohne diakritische Punkte. Ueberschriften in grösserer Schrift. — Abschrift c. 800/1397. — Es ist der 4. Band dieser Handschrift, aber nur die 2. Hälfte.

/ 2869. Spr. 780.

356 Bl. Folio, 33 Z. (30²/₃ × 21¹/₃; 24¹/₂ × 14¹/₈cm). — Zustand: etwas wurmstichig, fleckig, stellenweise ausgebessert. — Papier: gelb, dünn, glatt. — Einband: rother Lederband mit dunklem Rücken.

Der letzte Band desselben Werkes, von Kapitel 384 an bis Ende. Titel fehlt. F.75^b beginnt das 6. فصل. Nach f. 108^b Mitte ist eine grosse Lücke im Text; er springt von Kapitel 487 sofort zu Kapitel 518 über: es fehlen Kapitel 488—517. — Schluss f.356^b: غير ضائين ولا مصلين قال الشيخ وق انتهي الباب غير ضائين ولا مصلين قال الشيخ والاختصار وهذا هو الاصل خطّي فاني لا اعمل التصنيف والاختصار وهذا هو الاصل خطّي فاني لا اعمل التصنيف مسودة اصلا والحمد لله رب العالمين من تصانيفي مسودة اصلا والحمد لله رب العالمين

Schrift: ziemlich gross, etwas weitgezogen, rundlich, deutlich, vocallos, uncorrect. Ueberschriften roth. F. 1—27 und 344—356 sind von neuerer Hand ergänzt, rundlich, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1150/1737 (die Ergänzung um 1256/1840).

2870. Lbg. 907.

44 Bl. 4to, 25 Z. (26¹/₂ × 17¹/₂; 19¹/₄ × 13^{cm}). — Zustand: ziemlich unsauber, auch fleckig, am Rande bisweilen ausgebessert. — Papier: gelb, auch bräunlich, glatt, dick. — Einband: brauner Lederband mit Klappe. — Titel und Verfasser fehlt.

Ein Stück aus demselben Werke und zwar: 1) f. 44 beginnt im 88. Kapitel (نفسه بالعزيز الكريم وقد قال الرخ) und geht bis zu den Worten: ونافلة الزكوة اعطت في الانسان البركة im 89. Kapitel.

- 2) f. 18 43 beginnt im 406. Kapitel (لو ظهرنا للشيء كان سوانا الخ und geht bis in den Anfang des 450. Kapitels. Es sind aber Lücken nach f. 18. 21. 30. 39.
- 3) f. 1—17 enthält eine grosse Anzahl von وصية und gehört in das letzte (560.) Kapitel des Werkes. Die hier vorhandene erste ganz وصية beginnt f.1*, Z. 23: احذر يا ولي ان تريد علوا الخ Die letzte f.15*: عليك باكرام الصيف فانه قد ثبت الخ

Schrift: klein, schön, gleichmässig, fast vocallos. Ueberschriften hervorstechend gross. — Abschrift c. 1050/1640.

/ 2871.

Stücke aus dem selben Werke und zwar:

1) WE. 119, 23, f. 188—194*, aus dem

2. Kap., nämlich f. 188*: مان على السادس من علوم الحيالي وعالمه المتصل به الخيالي وعالمه المتصل به الخيالي لم يصبها وابل فطل bis zu den Worten: فإن لم يصبها وابل فطل

- 2) WE. 119, 21, f. 149—175. Enthält Kap. 7. 9 (f. 155^b), 10 (160^a), 11 (165^b), 12 (172^a) ganz oder theilweise. Die Titelübersehrift الباب التاني من الفتوحات ist unrichtig.
- 3) Pm. 224, 12, f. 171—186^a. Enthält Kap. 8 (ق معرفة الارض التي خلقت من بقية الحن). F. 186^b—190 çūfische Kleinigkeiten, darunter ein Gebet دعاء حفظ الايمان (wie in No.5 dies. Hdschr.).
- 4) Pm. 441, 2, f. 30^b—32. (8vo, 25 Z.; 20 × 13¹/₂; 16 × 11^{cm}.) Enthält Kap. 196, 40. Abschn. (في المجلّى والخفيّ من الانفاس) und f. 31. 32 Kapitel 176.

- 5) Pet. 519, f. 258b. Ein Stück aus Kap. 412.
- 6) Pet. 684, f. 34^b. 35^a. Ueber Lesung der Anfangsworte der 1. Sura, nebst Ansicht des القونوى darüber.
- 7) Lbg. 935, 9, f. 70—74°. Enthält das 153. Fragstück eines Kapitels und zwar über البقظة ,التصوّف ,التجلّى u. s. w. und zuletzt über الباجس und الرادة . Collationirt.

/ 2872. Spr. 490. 38) f. 196^a-216.

Format etc. wie bei 34).

Verschiedene Auszüge, darunter:

- a) f. 197 ff. das 8. Kap. aus den الفتوحات المكية Ausserdem:
- كمال الدين الدميري nach الهدهد b) f.196 "tiber كمال الدين
- c) f.199a—199b eine Anekdote und ein Gedichtstück (die Gesundheit betreffend): letzteres dem على بن ابي نالب beigelegt.
- d) f.199^b—201^b Abschnitte über Qorānstellen: 199^b فصل من عيون التشابه والحروف المبدلات 200^a فصل في الحروف الزوايد والنواقس 200^a فصل في المقدم والمؤخرة والمؤخرة 201^a
- e) f. 201^b—216. Etwas aus كتاب, وض المناظ, die فتوح الغيب لعبد القادر الجيلاني المفترق والمتفق aus (الناس اربعة, جال Stelle المفترق والمتفق des ناس بن مالکه; 203^b—205^a Kleinigkeiten; 205 10 Ansichten (حكمت) über die Bedeutung des Spruches بلا الله محمد ,سول الله عمد , 114 الله الا الله محمد ,سول الله عمد , 2056 ein Stück aus den Sitzungen (مجالس) des über : 207 -- 209 ناجد بن صدقة ابن الصيرفي الشافعي الخصر عمّ; 209 von den 11 Zeichen des Glückes, nach den Aussprüchen Mohammeds; 210ª Aus-زابن الجوزي des كتاب المدهش züge aus dem 211b (wol eben daher) geschichtliche Angaben von Hungersnoth u. Seuchen (في الجذب وعموم الموت); 212^b (eben daher) von Erdbeben u. Todesfällen (في الزلازل والاموات); 214b aus einem anderen Werke: über den Vorzug des النووي vor النووي und besonders den des الشافعي vor den übrigen Imamen; 215 Wünsche von Prophetengenossen,

dass sie etwas anderes als Menschen wären; 216° über den Glückwunsch an Verstorbene: Heil dir, dass du ein Vogel des Paradieses geworden bist! und Mohammeds Unwillen darüber.

/ 2873. Spr. 299.

41 Bl. 8vo, c. 35-41 Z. (21¹/₂×14¹/₂; c. 18×9-12^{cm}).— Zustand: wasserfleckig, besonders in der unteren Hälfte, auch unsauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappbd mit Kattunrücken. — Titel und Verfasser fehlt.

Ein Collectaneenheft, allerlei Notizen, zum Theil auch Verse und Gedichte. Die Schrift läuft entweder über die ganze Seite fort, oder über die Hälfte oder etwa zwei Drittel derselben; der sogewonnene breitere Rand ist dann in ein, zwei, auch drei Columnen mit schräglaufenden Reihen beschrieben. — Die hauptsächlichsten Stücke sind:

- 1) Stellen aus dem كُ الْفَتُوحَاتِ الْمُكِيِّة, und zwar f. 3^a, 12 aus Kap. 5; 2^b aus Kap. 29; 3^a, 34 aus Kap. 39; 8^a. 9^b. 10^a. 23^b. 24^a andere Stellen.
- 2) f. 2° etwas aus ك" المنتخب في فضل الحج (Traditionen).
- 3) f.3b—7a über die Trefflichkeit der Śa'bān-Nacht (شعبان). Beginnt mit Sura 44, 1—9. Die verschiedenen Stellen dieser Nacht f. 5b oben.
- die auch , الوظيفة الزروقية f. 8^b Inhalt der الوظيفة الزروقية, die auch genannt wird حزب البركات ووظيفة الفوز والنجاة
- 5) f. 9^a eine Tabelle der Buchstaben in 3×11 Fächern, nebst kurzen Sätzen, nach dem Alphabet, als Spiel zur Enträthselung der Zukunft.
- 6) f. 10^b. 11^a Verzeichniss der Schriften des أبراهيم بن حسن الكوراني † 1101/₁₆₉₀.
- مدر الدين des (دعاء التوحيد) des صدر الدين des صدر الدين
- 8) f. 17—22 Vermächtniss (وصية) des مناوي بن احمد الحصري الخلوتي الصديقي Es schliesst sich (wahrscheinlich) f. 32—34 daran, obgleich nicht unmittelbar. Anfang: تحمدت يا من اشرقت بفيض انواره الممكنات

F. 26^b von demselben ein Excurs über die Stufen, auf denen die Seele zu Gott gelangt. F. 30^b. 31^a von demselben eine kürzere بوصية.

9) f. 24^b. 25^a ein Brief an einen Freund vom J. ¹⁰⁸⁷/₁₆₇₆.

10) f. 25^b. 26^a die Kräfte der "schönen" Namen Gottes (خواص اسماء الله الحسنى), von جلال الدين التبريزي.

11) f.27b—29a theologische Qaçıde, betitelt:

مادحة الازل وساتحة النزل
Der hier nicht genannte

Verfasser ist أحمد بن على الشناوي † 1028/1619.

73 Verse lang, mit Glossen am Rande und zwischen den Zeilen.

12) f. 29b. 30a ein Stück der الاواييل: Aufzählung von Dingen und Personen, die zuerst dies oder das waren oder thaten. Fängt an: أول ما خلق الله نور نبيتك يا جابر

13) f. 29 am Rande: ein kleines Stück aus التحاف ما جسس فيما يجري علي الالسن von (falsche Traditionen). Zuerst: تَخْرِ الطَبِّ الكِيّ ليس تحديث

14) f. 34^b — 39^a biographischer Artikel über عيسي بن محمود بن محمد بن الشيخ عيسي ويل بن محمد بن المشقى, geb. 1042/₁₆₃₂, gest. 1094/₁₆₈₃ (1093).

15) f. 40 ein längeres çūfisches Gedicht (auf 5, Wāfir): der Anfang fehlt. Der zuerst vorkommende Vers ist:

وافنى جسمه شغفا وحبا وتم لقلبه ما صح عندي

des ابن ابي الدنيا entnommen, giebt über Entstehung, Wirkung und Mittheilung dieser Namen und dieses Gebetes Auskunft.

Der Sammler dieses Bandes lebt in der ersten Hälfte des 12. Jahrhdts. (um ^{1/20}/₁₇₀₈).

Schrift: im Ganzen klein, gedrängt, aber gefällig und deutlich, nur dass ausser den Vocalen auch nicht selten diakritische Punkte fehlen. Das Meiste scheint gegen Ende des 11. Jahrhdts. geschrieben zu sein (um 1097/1696).

2874. Pet. 598.

44 Bl. 8°, 19 Z. (18 × 13; 12 × 8¹/2-9°). — Zustand: nicht ganz sauber, etwas fleckig und zu Ende ein grösserer Wasserslecken im Rücken. — Papier: gelb, glatt, dünn (in der 2. Hälfte stark). — Einband: brauner Lederband. — Titel f. 1ª:

شرح مشكلات الفتوحات المكية وفتح الأبواب المغلقات من العلوم اللدنية

so auch im Vorwort f. 2a. - Verfasser:

عبد الكريم بن ابراهيم بن عبد الكريم الكيلاني

أما بعد فانه لما كان العلم :Anfang f. 1 الله ان الله ان الله اعظم العلوم قدرا . . . اردت باذن الله ان امنح عباد الله شرابا من عباب المعارف الخ

'Abd elkerım ben ibrāhım ben 'abd elkerım elkılānı (oder elģili) um ⁸²⁰/₁₄₁₇ erläutert hier schwierige Stellen des إك" الفترحات الكبية besonders das inhaltreiche 559. Kapitel, welches gleichsam der Inbegriff der Çūfik ist. Seinem Zwecke gemäss hat er selbst den Text geordnet.

قال الشيخ الامام رقم : Es beginnt f. 2ª unten كلامام رقم الناسع والخمسون بعد الخمسمائة ونفعنا بعلوم امين الباب التناسع والخمسون بعد الخمسمائة في معرفة اسرار وحقايف مختلفة من منازل مختلفة اراد بالاسرار اللطايف الالهية التي اودعها الله في ذوات الموجودات . . . لله في خلقه نذير يعلمهم انه البشير اراد رقم بالنذير والبشير المحقيقة المحمدية الكلية التي هي موجودة بجزئياتها في كل شيء . . . وهو السراج الذي سناه يبهر البابنا المنير اي والحقيقة المحمدية هي النور الذي يقع به التمييز النخ والحقيقة المحمدية هي النور الذي يقع به التمييز النخ

والعقول من حيث ادلتها :Schluss f. 36^a

قاصرة عن الراك هذا العلم لطموس عين الفهم يعنى وكوند صعّم قبل وجود آدم وذريته مما لا يدركه العقول لطموس طريقة الفهوم الموقوفة على الادلة فافهم فقد شرحت لك جميع ما حواه الباب العاشر من الفتوحات المكية والله الموفق لا رب غيره والحمد لله اولا وآخرا . . . وصلى الله على سيدنا الخ

Schrift: ziemlich klein, gewandt, deutlich u. gleichmässig, fast vocallos: der Grundtext roth. Die Ergänzung, sehr ähnlich, aber etwas gedrängter, liegt vor in f. 1—19. 28—30. — Abschrift c. 1100/1688.

/ 2875. We. 1559.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt. Verfasser fehlt; nach der Unterschrift:

قاله . . . علي بن احمد بن محمد البعلي الاصل الشامي المولد والمنشأ الشافعي المذهب الاشعري الاعتقاد عفي عنه المولد والمنشأ الشافعي المذهب الاشعري الاعتقاد عفي عنه المولد والمنشأ المنافعي المناف

تحمدك يا واجب الوجود ونشكرك :Anfang يا مانح الخير والجود . . . وبعد فقد وقع السؤال عن عبارة وقعت في إول خطبة فتوحات سلطان العارفين . . . ابن عربي وهي قوله الحمد لله الذي اوجد الاشياء من عدم وعدمة فكتب عليه الائمة الاعلام الخ

Erörterung der aufgeworfenen Frage, ob der Anfang des Werkes الفتوحات المكية des Ibn el'arabi ketzerisch sei oder nicht.

وان يجنبنا العصية والعناد : Schluss f. 11°: العباد وزين العباد وزين العباد وحسبنا الله . . . والحمد لله النخ

مصباح الهداية F.10 enthält eine Stelle aus dem مصباح الهداية des الشيخ علوان über das Zusammenverrichten zweier Gebete im Krankheitsfall u.dgl. F.11^bleer.

Einzelne Stellen aus dem Werk (الفتوحات الح)
angeführt oder besprochen: Mo. 35, f. 107
(über خسنة); We. 1818, f. 46
(über Kap. 198, Abschn. 27); Spr. 299, f. 2. 3

10

23

Spr. 490, f. 197

851, f. 90

97.

2876. WE. 116.

73 Bl. 8vo, 21 Z. (20 × 15; 16^{1/2} × 12^{1/2} – 13^{1/2} ^{cm}). — Zustand: etwas unsauber. — Papier: gelblich, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel fehlt; er ist (nach der Vorrede):

vollständiger aber (nach Pm. 53, f. 1b):

قال الشيخ ... محبى الملة والدين : Anfang f.1 العربي العربي الو عبد الله محمد بن علي بن العربي الحاتمي الاندلسي رق التحمد لله منزل الحكم على قلوب الكلم باحدية الطريق الامم من المقام الاقدم ... أما بعد فاني رايت رسول الله صعم في مبشرة اريتها في العشر الاخر من محرم سنة ١٢٧ بمحروسة دمشق وبيدة صعم كتاب فقال لي الخ

Ibn el'arabī hat dies Werk, in welchem er das Wesen und die eigentliche Bedeutung der in verschiedenen Typen in die Erscheinung getretenen 27 Hauptpropheten in ebenso vielen Abschnitten behandelt, im J. 627 Moh. (1229) verfasst, und zwar in Folge einer ihm damals*) in Damaskus zu Theil gewordenen Erscheinung des Propheten. Die Zahl der Abschnitte hatte, derjenigen des Alphabetes entsprechend, eigentlich 28 sein sollen. Die Form der Ueberschriften ist immer so wie beim 1. Abschnitt:

حكمة الاهية في تلمة المية

So der 2.: حكمة نفثية فى كلمة شيثية u. s. w. Der 27.: حكمة فردية فى كلمة محمدية

لا يقال فيه يسع نفسه ولا : Schluss f. 73b: لا يسعها فافهم والله يقول الحق وهو يهدي السبيل والحمد لله وحده وصلي الله النخ

Schrift: ziemlich gross, gewandt, deutlich, fast vocallos. — Abschrift von الحاج ابراهيم بن اسماعيل الحابي im J. 997/1589. — HKh. IV 9073.

^{*) —} und nicht im Jahre 657, wie in Spr. 772, f. 2^b mit Buchstaben steht —

1 2877.

Dasselbe Werk in:

1) Pm. 291.

219 Seiten 8vo, 15 Z. $(18^{1}/_{3} \times 12^{1}/_{2}; 11^{1}/_{2} \times 7^{1}/_{2}$ ^{cm}). — Zustand: im Ganzen ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Titel fehlt; doch steht auf der Rückseite des Vorderdeckels: والشرح للهروي صاحب التصانيف والتآليف وهذا الكتاب خط الشارح المؤلف

Dieser Titel ist insofern unrichtig, als hier nicht ein Commentar vorliegt, sondern bloss der Text. Der Anfang fehlt, und zwar 19 Bl. Das Vorhandene beginnt S. 1: بواطنهم لهذا (= Pm. 41, 2, S.117, Z.15). Schluss wie bei WE. 116.

Schrift: etwas blass, ziemlich kleine Gelehrtenhand, flüchtig, doch gleichmässig, vocallos, oft auch ohne diakritische Punkte, nicht leicht zu lesen. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 900/1494.

Am Rande von S. 218 steht eine kurze biographische Notiz über den Verfasser.

Nach S. 42 fehlt 1 Blatt. Auf S. 191 folgt noch 1914.

2) Lbg. 935, 5, f. 21b-56a.

Format etc. und Schrift wie bei 1.

Titel und Verfasser fehlt. Anfang und Schluss wie bei WE. 116.

3) Mo. 23, 1, f. 1-77.

141 Bl. S^{vo}, 11 Z. (16¹/₃ × 12; 9 × 6^{cm}). — Zustand: schlecht; mehrere Blätter beschädigt; Bl. 3 — 58 wasserfleckig. — Papier: ziemlich stark, gelb, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Titel fehlt, steht von späterer Hand f. 1^a oben am Rande. — Voll von Lücken und kaum zur Hälfte vorhanden. Die Blätter folgen so: 65; Lücke; 7; Lücke; 1.66.67.2; grosse Lücke; 59-64; grössere Lücke; 3-6; Lücke; 8-48.70-77.49-57; Lücke; 68.69; Lücke; 58; Lücke. Vom 1. Abschnitt ist nur das Ende, der 11.16.—24. sind ganz vorhanden, die meisten nur zum Theil oder gar nicht.

Schrift: klein, ziemlich gut, deutlich, etwas vocalisirt. Am Rande öfters Bemerkungen. — Abschrift c. 1100/1688. 4) Spr. 772.

181 Bl. 4to, 13 Z. (26¹/₂×15¹/₂; 16×8^{cm}). — Zustand: sehr wurmstichig; der Rand oft ausgebessert. — Papier: gelb, dünn, glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken.

Titel und Verfasser, Anfang und Schluss wie bei WE. 116.

Schrift: gross, kräftig, deutlich, gleichmässig, vocallos; Ueberschriften roth. Ueberall (besonders im Anfang) am Rande und zwischen den Zeilen Glossen und Bemerkungen, in kleinerer Schrift. — Abschrift c. 1100/1888.

F.1 unten enthält kurze Notiz über den Verf.; ibid. oben ein Zeugniss, dass das Werk nichts gegen das mohammed. Gesetz Widerstreitendes enthalte.

F. 179^b—181^a ein Persisches Schreiben des des Ibn el'arabi. الشيخ عبد العزيز über die Lehrsätze des Ibn el'arabi.

5) Lbg. 359, 1, f. 1—93.

147 Bl. 8vo, 23 Z. (21 × 15¹/₂; 14 × 9^{cm}). — Zustand: nicht ohne Flecken, besonders zu Anfang. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: brauner Lederband mit Klappe, in Futteral.

Titel und Verfasser, Anfang und Schluss ebenso.

Schrift: ziemlich gross, etwas rundlich, gefällig und deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift vom J. 1132 Gom. II (1720). — Bl. 94 leer.

6) We. 1227.

109 Bl. 8vo, 17 Z. $(16^{1/2} \times 11; 11^{1/2} \times 6 - 6^{1/2}$ ^{cm}). — Zustand: lose im Deckel; im Anfang unsauber. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: rothbrauner Lederdeckel mit Klappe. — Titel u. Verfasser von neuerer Hand.

Schrift: klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. Text in rothen Linien. — Abschrift im J. 1147 Rabi' II (1734) von عبد القاد.

7) Pm. 41, 2, S. 98-269.

4¹⁰, 25 Z. (22×15¹/₂; 15×8^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, doch oben am Rücken fettfleckig, unten am Rande etwas wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, dünn.

Titel und Verfasser fehlt: doch gilt für dies Werk der Titel links in der Mitte der dem Text-Anfang auf S.1 vorhergehenden ungezählten Seite: فصوص الحكم للشيخ تحيى الدين العربي Anfang und Schluss wie bei WE. 116.

Schrift: ziemlich gross, kräftig, deutlich, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1150/1737.

Beim Paginiren sind ausgelassen S. 161 u. 241-249.

8) Spr. 773, 2, f. 31^b—98.

Format etc. u. Schrift (Text: $15^{1}/_{2}$ - $17 \times 9^{1}/_{2}$ cm) wie bei 1.

Vorhanden vom 2. Abschnitt an bis zu Ende. Am Rande häufig mit Glossen u. Noten versehen.

Pm. 231, 3, S. 34 steht unter der Ueberschrift: من كلام ابن عرب [عربى [l. حيي الدين das Verzeichniss der 27 Abschnitte dieses Werkes.

2878. We. 1226.

54 Bl. $8^{\circ\circ}$, 15-18 Z. $(21^{1/2} \times 14^{1/2}; 13-14^{1/2} \times 8-8^{1/2}^{\circ\circ})$. — Zustand: im Ganzen ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel und Verfasser f. $1^{\circ\circ}$:

كتاب فكوك الفصوص لصدر الدين محمد بن اسحف بن على بن يوسف الملطي القونوى تلميذ امام العارفين محيى الدين ابن عربي muss es بن على heissen.)

الحمد لله الذي اطلع من مشارى: Anfang f. 1b: غيبه الاخفى شموس انواره الباعرة . . . وبعد فان كتاب فصوص الحكم من انفس مختصرات تصانيف شيخنا . . . وهو من خواتم منشاءته واواخر تنزلاته الخ

Mohammed ben ishā q elqōnawī † 673/1274 (672) — No. 1471 —, ein begeisterter Schüler des Ibn el'arabī, hat auf Wunsch Verschiedener, die sich für die çūfische Richtung interessirten, die Erklärung der Schwierigkeiten und des verborgenen Sinnes der Ausdrücke dieses Werkes übernommen, obgleich er sich von dem Verfasser desselben nur die Lehel hatte erklären lassen. Aber da er in dessen Ansichten und Lehren eingeweiht war, verstand er sich zu einer Erläuterung des Textes, nicht aber sich wörtlich an denselben haltend oder ihn sprachlich behandelnd, sondern den Inhalt desselben ins Klare setzend.

Er schickt vorauf eine Erörterung über den Begriff von الفتى u. العلم: أدعاء أدعة الكتاب اعلم: أدعاء الحكة الكتاب الفتى عبارة عن خاتمة فتف الله بنور ارشاده فهمك ... أن الفتى عبارة عن خاتمة علوم كل مرتبة من المراتب المذكورة في هذا الكتاب المن

Zu dem Werke selbst beginnt er f. 4° so: فك ختم الفص الادمي واما اختصاص هذه الكلمة الآدمية حصرة الالوهة فذلك سبب الاشتراك في احدية الجع البخ

وخلف الطير من الطين : Schluss f. 53° علي واحيائه بالنفح وابراء الاكمه والابرص والاطلاع علي ما ياكل الناس في بيوتهم وما يذخرون وانزال المايدة فافهم وان يسر الله ما التمس بيانه من اسرار مستندات حكم الفصوص وفك ختومها . . . فلنختم بقولنا الحمد لله ولى الافصال والانعام والحمد لله ولى الافصال والانعام والحمد لله ولله ولانهام على عباده . . . وحسبنا الله ذو الجلال والاكرام

Schrift: im Ganzen klein, ziemlich fein, geläutige Gelehrtenhand, ziemlich deutlich. Stichwörter und Ueberschriften roth. Bl. 1 von späterer Hand in guter Schrift ergänzt. — Abschrift um 822/1419 von خصر بن يعقوب.

HKh. IV 9180 (الفكوك في مسندات حكم الفصوص).

F. 53^b u. 54 ein Stück eines Abschnittes aus einem rhetorischen Werk über التجنيس التام.

/ 2879. Lbg. 935.
6) f. 56° – 65.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Ein Stück desselben Werkes. Der oben am Rande stehende Titel: كتاب الفكوك للجيلي ist fehlerhaft, richtig aber der am Seitenrand f.56°: كا الفكوك في مسندات حكم الفصوص لصدر الدين القونوي Bricht in dem 10. فص ab mit den Worten: وستر العلم ووجهه ومقتصاه وتضعيف ذلك او عدمه

Bemerkungen zu diesem Commentar hat السعد verfasst. كتابات verfasst. البلخى النقشبندي

2880. Pm. 53.

335 u. 4 Bl. 8°°, 19 (16—18) Z. (21¹/₄×14; 16×10^{cm}). Zustand: ziemlich gut, doch nicht frei von schadhaften Stellen, Wurmstichen u. Flecken. Der Rand bisweilen ausgebessert. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: schöner Halbfrzbd mit Klappe u. Goldverzierung. — Titel f. 1^a in Goldverzierung:

auf Vorblatt b: شرح الفصوص للجندي مؤيد الدين الجَندي

Verfasser f. 1ª in goldverzierter Rosette:

الشيخ محيى الدين ابن العربي رحمة Dies ist der Verfasser des Grundwerkes; der des vorliegenden Werkes (nach f. 6°):

مؤيّد الدين بن محمود بن صاعد بن محمد الصوفي الحاتمي الجندي

حمد الحمد احق محامد الحق : Anfang f. 1^b: حمد الحمد احق مجامع الصدق . . . اما بعد فان كتاب فصوص الحكم في خصوص الكلم من منشات هذا الكامل الخاتم مفخر بنى طتى المخ

Von den verschiedensten Seiten aufgefordert, einen Commentar zu diesem schwer verständlichen Werke zu schreiben, hat Moejjed eddin ben mahmud ben çā'id elhātimi elģenedī, um 690/1291 am Leben, lange geschwankt, ob er diesem Ansuchen Folge leisten solle. Er war sich der Schwierigkeiten mannigfachster Art, die in dem Werke selbst liegen, wohl bewusst und spricht ausführlich darüber. Endlich aber unterzog er sich doch der Aufgabe.

Er schickt dem Commentar eine Einleitung vorauf, die er تمهيد nennt, f. 4b. Danach hat صدر الدين محمد القوني [القونوي] sein Lehrer ihm die Vorrede (خطبة) des Werkes erklärt und ihm damit das Verständniss des Ganzen erschlossen, wie der Verfasser des Grundwerkes selbst diese seinem Lehrer. Darauf hat er den Commentar der Vorrede aufgeschrieben u. darin die allgemeinen Sätze, Grundregeln u. Haupt-واودعت فيه مجملات القواءد :geheimnisse behandelt والصوابط الكلية وامهات الحكم والاسرار العلية الالهية Von der Fortsetzung des Commentars hielten ihn allerlei Umstände ab; späterhin hat er auf besonderes Drängen, und zwar nach dem Tode seines Lehrers im J. 673/1274, wiederum einen Theil des Commentars vollendet, verliess aber vor Beendigung des Ganzen Bagdād, bis er dann zuletzt, wieder nach geraumer Zeit, sein Werk zu Ende brachte.

Er schickt seinem Commentar noch eine 142 Verse lange Qaçıde vorauf, welche er تصيدة غيبية nennt, die voller rhetorischer Künste steckt und çüfischen Charakter trägt. Sie beginnt f. 6^a (Ṭawīl):

مؤيدُ لا تقنع بمشهود شاهد ففي غيبه اتصى مقاصد قاصدِ سرم schliesst f. 10°:

فحمدا له بَدُّ ا وعودا وعائد اليه جميع الحد من كل حامد

Der Commentar selbst beginnt f. 10° unten: قال الشيخ رق وارضاه به منه؛ الحمد لله منول الحكم على قلوب الكلم . . . بالقيل الاقوم محمد وآله وسلم؛ قال العبد؛ في خطبة الكتاب ستة عشر كلمة لفظية تحتوي على مثلها مباحث كلية وان استلومت مباحث اخري ضمنية تفصيلية على ما سيرد عليك ذكرها . . . الاول منها التحمد وفيه عشرة اتحاث يتضمن العاشر منها عشرة الحمد وتعريفه اعلم ايدك الله بروح منه ان الحد بعرف التحقيق تعريف الحمود بنعوت الكمال وذكره للمخاص بما هو عليه من الفصايل المخ

Nach Beendigung der Erklärung der Einleitung (الخطبة) beginnt die des Werkes selbst f. 60%: قال رَه وارضاه به منه له فص حكمة الهية في المحلقة والمحلمة والمحلمة آدمية قد سبق الكلام في الفص والحكمة والماختصاصها بآدم فهو ان كل واحدة من الحكمة والكلمة حقيقة ظاهرية الاحدية الجمعية الكمالية الكلية قتل الشيخ رَه لما شاء الحق اضاف رَه المشيئة الي الاسم الحق لكون هذه المشيئة متعلقة بالاجباد الخ

قص حكمة : *beginnt f. 321 فص حكمة : *Das letzte فص beginnt في شرح فردية في دلمة تحمدية قال العبد قد قدمنا في شرح فهرس الفص علة استناد هذه الحكمة الكلية الفردية الض

ورضى نفسه ومداد كلمانه: "Schluss f. 335 ورضى نفسه ومداد كلمانه الله على خاتم الرسل والانبياء ووارثة الاكمل في خصوص ختمية خاتم الاولياء المحمدييين وعلى خاتم الولاية العامة المطلقة روح الله وكلمته وخاتم الاولياء اجمعين والحمد لله معادا ابد الابدين

Der Text wird satzweise ganz mitgetheilt und eingeführt mit den Worten قال الشيخ, während der Commentar mit قال العبد beginnt.

Schrift: klein, Gelehrtenhand, gleichmässig u. deutlich, fast vocallos. Ueberschriften hervorstechend gross. Nach f. 59 ist eine Lücke; sie ist auf f. 60 – 65. 65^A. 65^B. 65^C. 65^D ergänzt; desgleichen nach f. 67 eine Lücke, ergänzt auf f. 68 – 75. 75^A. 75^B, und nach f. 147, ergänzt auf f. 148 – 153. 153^A. 153^B in grösserer, kräftigerer, gleichmässigerer Schrift. – Abschrift c. 1100/1688.

Am Rande bisweilen Bemerkungen. — Arabische Foliirung. — HKh. IV 9073 p. 427.

Auf den Vorblättern a u. b u. c Rückseite steht, ohne Ueberschrift, ein Stück über das Verhältniss von Körper und Geist.

2881. Spr. 774.

33 u. 302 Bl. 4°, 20 (25) Z. (25 × 17: 17 × 11°m). — Zustand: sehr wurmstichig, der Rand öfters ausgebessert. — Papier: gelblich (bräunlich), ziemlich dünn, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel u. Verfasser f. 1ª (von späterer Hand):

شرح فصوص الحكم لقيصري

Der Verfasser heisst nach der Vorrede:

داود بن محمود بن محمد القبصري

الحمد لله الذي عين الاعيان : Anfang f. 1b: بغيضة الذي عين الاعيان التعلمة في غيب ذاته وتتم ولطف برش نور التجلي عليها وانعم . . . وبعد يقول العبد الصعيف داود بن محمود بن محمد القيصري الجمح الله مقاصدة في الدارين لما وققنى الله تعالي وكشف انوار اسرارة ورفع عن عين قلبي اكنة استارة وايد في التائيد الرباني باعلام رموزة والتوفيق الصمداني المخ

Ausführlicher Commentar des Dāwūd ben mahmūd ben mohammed elqaiçarī elqarā-mānī errūmī elhanefī, um 740/1389 am Leben, zu demselben Grundwerk. In der Vorrede sagt der Verf., dass der Verkehr mit كمل الدين ابي الغنايم القاشاني أعبد الرزاق بن جمال الدين ابي الغنايم القاشاني † 780/1830 ihn veranlasst habe, diesen Commentar zu schreiben, mit Voraufschiekung einer langen Einleitung über die Hauptpunkte des Werkes, mit dem allgemeinen Titel: مقدمات شرح فصوص الحكم oder specieller, nach f. 2b unten:

مطلع خصوص الكلم في معانى فصوص الحكم

الصاحب غياث Das Werk ist gewidmet dem الدين امير محمد بن الصدر السعيد الشهيد رشيد الدين

Die Einleitung, in 12 فصل, handelt:

- فى الوجود وانه هو الحق فصل .1 أفصل .1
- في اسمايَّه وصفاته تعالى 94 فصل 2.
- في الاعيان الثابتة والتنبيه على المظاهر 12^b فصل .3 الاسمائية
- في الجوهر والعرض على طريق اهل الله 16⁴ فصل 4.
- في بيان العوالم الكلية والحضرات الخمس الالهية 19 فصل 5.
- فيما يتعلق بالعالم المثالي 21° فصل 6.
- في مراتب الكشف وانواعها اجمالا 23^b فصل 7.

- في أن العالم هو صورة الحقيقة الانسانية 26° فصل 8.
- في بيان خلافة الحقيقة المحمدية وانها °27 فصل .9 قطب الاقطاب
- فى بيان الروح الاعظم ومراتبة واسماية 29ª فصل 10. في العالم الانساني
- فى عود الروح ومظاعره البه تعالي عند 30⁶ فصل 11. القيامة الكبي
- في النبوة والرسالة والولاية الفيدة عالم 31b فصل 12.

Es folgt dann, mit neuer Foliirung, der Commentar selbst, der, nach dem Bism., f. 1^b so beginnt: قول الشيخ وقول الشيخ المعمد لله منزل الحكم على قلوب الكلم شروع فيما يجب على جميع العباد من الحمد لله والثناء عليه ولذلك صدر الحق تعالى كتابه العزيز بقوله الحمد لله المخ

Der Commentar folgt den einzelnen Stellen des Textes; derselbe ist ganz darin enthalten.

ويهدي سبيله للمتوجّهين : Schluss f. 301b البيد والطالبين وهو الموفق الي الرشاد ومنه المبدأ والمعاد، وهذا آخر ما اردنا بيانه والحمد لله الخ

Schrift: ungleich, zum Theil ziemlich klein, zum Theil gross, deutlich, vocallos, ziemlich gut. Der Grundtext im Anfang roth, nachher überstrichen. — Abschrift c. 1150/1737, von عالم .

HKh. V 12259. — IV 9073 p. 427 (aber falsch).

F.302 ما ف ein kleiner persischer Abschnitt: فصل در شرح اصطلاح اهل تصرّف

$^{\prime} = 2882.$

Dasselbe Werk in:

1) Lbg. 679, 1, f. 1-282*.

287 Bl. Schmal-4to, 31 Z. (281/2×101/4; 24×7^{cm}). — Zustand: am oberen und unteren Rand etwas wasserfleckig, mehr aber am Rücken. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: rother Lederbd mit Klappe.

Schrift: Türkische Hand, klein, deutlich, vocallos. Grundtext roth überstrichen. Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1061 Ďū'lhigge (1651) von عبد الرحيم بن الحاج محمد القنوي الشهير بعارت امامي زاده

Arabische Foliirung, dabei Bl. 168 ausgelassen.

Inhaltsverzeichniss auf den Vorblättern f. 26-36. -- Die Vorblätter 1 und 2 enthalten einige Artikel aus dem الجرجاني des كا التعريفات.

2) Spr. 773, 1, f. 1-30.

98 Bl. 4^{10} , c. 19-23 Z. $(24^{1}/2 \times 16; 18 \times 11^{1}/2^{cm})$ und von f. 31^{6} an: $15^{1}/2-17 \times 9^{1}/2^{cm}$). — Zustand: zum Theil etwas fleckig u. am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, dick, glatt: — Einband: schöner Halbfzbd.

Ein Stück desselben Commentars. Titel und Verfasser f. 1ª unten:

was in Betreff des Verfassers nicht richtig ist. Von der Vorrede des Commentars ist nur die letzte Seite f.1^a vorhanden; dann folgt der Commentar, welcher hier nur den ersten Abschnitt behandelt.

Schrift: klein, gewandt, gleichmässig, vocallos, oft ohne diakrit. Punkte. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 900/1494.

3) Lbg. 880, 21, f. 90b-93.

Format (31-38 Z., Text $19 \times 8^{1/2^{cm}}$) etc. u. Schrift wie bei 2. — Papier: blau und röthlich.

Der Anfang der Einleitung desselben Werkes. Bricht in dem 1. Abschnitt mit den Worten ab: والعماء ايضا وإذا اخذت بشرط.

(F. 95^a. 96^a über Sura 16, 124 u. 25, 47. 48 (nach Elbeidāwī); 97^b—99^b Sura 6, 159; 96^b. 97^a der 39. Abschnitt eines juristischen Werkes في العنف وحزية الاصل ; 100^a über die Monatsnamen. 101^b. 102^a Türkisch.)

2883. Spr. 776.

266 Bl. Hoch-8vo, 17 Z. (23 × 13; 16 × 7¹/₂^{cm}). — Zustand: sehr wurmstichig, schadhaft. — Papier: bräunlich, ziemlich stark, etwas glatt. — Einband: schöner Halbfrzbd. — Titel f. 1ⁿ oben in der Ecke:

كتاب شرح الفصوص الحكمية

Verfasser (f. 1ª u.) f. 266a:

مولانا عبد الرحمن بن احمد جامي

الحمد لله الذي زين خواتم اولي : Anfang f.1^b: الهمم بفصوص نصوص الحكم . . . أما بعد فاعلم ان الحكم الفايضة من الحق سجانه على قلوب كمل عباده وخلص عبيده على انواع الخ

Ausführlicher gemischter Commentar des 'Abd errahman ben ahmed elģāmī † 898/1493 zu demselben Grundwerk, aus verschiedenen Commentaren zusammengestellt, mit eigenen

Zusätzen versehen und im J. 896/1491 vollendet. Anfang f. 2°: كمال الحمود واذ لا كالمال الله اي للذات المطلقة كمال الا للحق سجانه . . . لله اي للذات المطلقة المجردة عن جميع النسب المن

والد يقول الحق بلسان العبد : Schluss f. 266 وقق وهو يهذي السبيل اليه وينصب الدليل عليه لقد وقق للفراغ عن فكّ ختام هذه انفصوس . . . العبد المتذلل بانشخوس . . . عبد الرحمن بن احمد الجامي الخ

Schrift: ziemlich klein, Persischer Zug, vocallos, gefällige Hand. Der Grundtext überstrichen. Am Rande Verbesserungen, im Anfang auch viele Glossen. Vorangeht f. 1^a ein Index der 27 Abtheilungen. — Abschrift Ende des J. ¹⁰⁶⁴/₁₆₅₄. — Nach f. 120 fehlen 24 Bl.

HKh. IV 9073 p. 426.

2884. Lbg. 732.

316 Bl. 8°°, 15 Z. (17¹/4×12; 11×7°m). — Zustand: ziemlich gut, doch ist der Rücken nicht frei von Wurmstich und öfters ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Lederband mit Klappe (mit Zeug überzogen). — Titel auf dem Vorblatt:

شرح الفصوص لابن العربي

Verfasser f. la: بالي افندي . Er heisst genauer:

بالى خليفة الصوفيوي

الحداله على دين الاسلام وعلى توفيق: Anfang f.1b
الإيمان والصلوة على محمد عم وعلى آله العظام والمحابد الكرام

Das ist die ganze Vorbemerkung zu dem gemischten Commentar des Bālī efendī oder Balī halīfe eççūfijewī † 960/1553 zu demselben Grundwerke. — Derselbe beginnt: التحمد لله منزل الحكم على قلوب الكلم ولما انزل الله تعالى الحكم على قلب الشيخ ... باحدية الطريق الامم انزالا ملتبسا باتحاد الطريق المستقيم في اصل الدين التخ والشيء لا يقال فيه أي في : في الله على قلب والشيء لا يقال فيه أي في : في موتبة الله عبده غير ظهوره في موتبة اطلاقه ... وفي موتبة الاله المحدود وغير تلك المراتب فالامر واحد فافهم والله يهدى السبيل،

Schrift: Türkische Hand, klein, gedrängt, vocallos. Grundtext roth überstrichen. — Abschrift c. 1150/1737.

Arabische Foliirung. — HKh. IV 9073 p. 428.

2885. WE. 117.

209 Bl. 8°, 17 Z. (21 × 14¹/2; 14¹/2; 7³/4cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, ziemlich stark, glatt. — Einband: rothbrauner Lederbd mit Klappe. — Titel fehlt; erist nach der Vorrede: كاشف الاسوار. Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي جعل الانسان : "Anfang f. 1 الفقراء ميزابا بجر علومه . . . آما بعد فيقول خادم الفقراء . . . على بن الشيخ محمد القسطمونى . . . لما جرت ينابيع فيوضى وطلعت شموس روحي من مشارق وجودي الخ

Gemischter Commentar des 'Alt ben mohammed elqastamūnī zu dem selben Grundwerk; derselbe ist im J. 1081/1670 in اسكندار verfasst. Der Text mit قال الشيخ eingeführt.

التحمد Der Commentar beginnt f.3° Mitte: لله منزل التحكم الحمد تنزيه الشيء عن الناقس بلسان المقال والمحال ويكون بمعنى حامد ومحمود المن لا سيّما عبدك القربي واجعلهم : Schluss f. 197° قربي يوم تنادي تمّت الكتاب

Schrift: klein, regelmässig, deutlich, vocallos. Die Einführungsworte قال الشيخ und die Ueberschriften der 27 Abtheilungen roth. Der Text in rothen Linien. — Abschrift im J. 1125 1713.

Dem Werke ist eine Nachschrift angefügt, die mit den Worten schliesst: وافطار صوم الصائم فيبدأ من آية يتجافى جنوبه

2886. Pm. 567.

125 Bl. 8vo, 26 Z. (19¹/₂ × 14; 16¹/₂ × 10¹/₂^{cm}). — Zustand: ziemlich gut; der untere Rand etwas wasserfleckig, überhaupt nicht ganz frei von Flecken. — Papier: gelb, stark, glatt. — Ein band: brauner Lederbd. — Titel f.1^a von ganz neuer Hand unvollständig; ausführlich im Vorwort f.1^b:

جواهر النصوص في حمل كلمات الفصوص Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي بذاته ثبتت : Anfang f. 1b: الاعيان . . . اما بعد فيقول . . . عبد الغنى النابلسى نسبا الحنفى مذهبا القادري مشربا . . . هذا شرح مختصر وضعته على كتاب فصوص الحكم الذي صنفه . . . الما رايت شروحه مغلقة العبارات الخ

Gemischter Commentar des 'Abd elganī ben ismā'īl ibn ennābulusī † 1148/1780 zu demselben Grundwerk. Er schickt ein Vorwort voraus — f. 1b: وعلم النالية علم القول وعلم الفهم وعلم الشهود الخ das hauptsächlich von dem Zweck der Çūfik handelt. Der Commentar selbst beginnt f. 2b: بسم الله الرحمن الرحيم لما كانت علوم الشهود والالهام تنزلات معانى القران . . . التحمد لله ويقال في الحمدلة كما قيل في البسملة . . . منزل بسكون في الحمدلة كما قيل في البسملة . . . منزل بسكون النون وكسر الزاى اسم فاعل من انزل الخ

Er behandelt bloss die 3 ersten Abschnitte, deren 3. (نص حكمة سبوحية) f. 41° beginnt. Die letzten Textworte sind hier f. 45°: في حق — Der Commentar schliesst f. 45°: قائد كلد بتمامد ماسك : «45° في الاستدارة على طريقة موزونة»

Schrift: magrebitisch, klein, gleichmässig, vocallos. Grundtext roth. — Abschrift c. 1150/1737.

/ 2887.

1) Pet. 683, 13, f. 183^b—185^a.

(Text: 14¹,2×6^{cm}.)

Ahmed ben soleimän kemāl bāšā zāde † 940/1533 behandelt hier 2 Stellen aus den الفتوحات u. الفتوحات des Ibn el'arabi. Dies Stück beginnt: المحترر في هذه الصحيفة المقرر على وفق الشريعة الشريغة

لمّا وجده آل فرعون في البمّ : Die erste Stelle ist فرعون في البمّ : Die zweite Stelle — عند الشجر سمّاه فرعون موسى فقبصه اي الحق طاهرا ومطهرا ليس فيه شيء من الخبث

Schrift: Persische Hand, klein, deutlich, vocallos.

2) We. 1818, 5, f. 47—49.

Format etc. und Schrift (30 Z.) wie bei 3.

Aus dem Commentar eines Ungenannten (zwischen 800/₁₃₉₇ — 1000/₁₅₉₁) zu dem نفصوص "خ Titel und Verfasser fehlt.

اختلف في الوجود الذي ترتب عليه :Anfang اختلف في الوجود الذي ترتب عليه المكنة المخواد لا تمايز : Schluss f. 49^b — آثار الماهية المكنة المخفى في الخارج فهو في الذهني وأن شئت قلت العلم انتهي في الخارج فهو في الذهن وأن شئت قلت العلم انتهي في الخارج فهو في الذهن وأن شئت قلت العلم انتهي في الخارج فهو في الذهن وأن شئت قلت العلم المحادث المحادث

2888. WE. 118.

121 Bl. 4¹⁰, 19 Z. (22 × 14³/₄; 14¹/₂ - 15¹/₂ × 8¹/₂c^m). — Zustand: nicht ohne Wurmstiche; an einigen Stellen ausgebessert. — Papier: bräunlich, glatt, dünn. — Einband: brauner Lederbd mit Klappe. — Titel u. Verfasser f. 1^a:

نقد النصوص في شرح نقش الفصوص للمحقق السامي مولانا عبد الرحمن بن احمد الجامي

الحمد لله الذي جعل صفايح قلوب :Anfang نوي الهمم قابلة لنقش فصوص الحكم . . . أما بعد اين كلمةً جند است از نصوص ارباب خصوص النخ

Ibn el'arabī hat sein فصوص الحكم selbst in einen Auszug gebracht u. d. T. نقش الفصوص. Zu diesem liegt hier der Persische Commentar des 'Abd erraĥmān elģāmī † 898/1493 vor, mit einer langen Vorrede (f. 3—28b). Der Commentar zu dem 1. فص (f. 28b) beginnt: فتس الشي خلاصته وزبدته وفض الخاتم ما يزين به الخاتم HKh. IV 13968. 13964.

/ 2889. Mo. 22.

92 Seiten 8vo, 15 Z. (15¹/₂ × 10³/₄; 10¹/₂ × 7-7¹/₂^{cm}).— Zustand: etwas lose im Deckel; der Anfang etwas schadhaft und beschmutzt. — Papier: ziemlich stark, glatt, gelblich. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel fehlt; er ist:

شرح نقش الفصوص

Verfasser fehlt; es ist 'Abd erralimān elģāmī.

الحمد لله الذي جعل التوحيد : Anfang S. 1 في قلوبنا كنقش الفصوص وبين حقايق الحكم عحكمات النصوص . . . وبعد فلما رايت النفوس مايلة عن الفحص عن اسرار الولاية النخ

Commentar zu dem نقش الفصوص, im J. 891 Ram. (1486) in arabischer Sprache vollendet. Er erklärt nicht die Worte des Textes, sondern dessen Inhalt und Zusammenhang.

اعلموا ايها الاخوان زين :Er beginnt S. 1 so معتمر الله قلوبكم بالعرفان ان نبينا الكامل الخاتم صعمر المتفكرين في صفاتك فان القلب :Schluss S. 92 متوجه اليك ولا فيض الا من لديك والحمد لله المح Schrift: klein, gedrängt, vocallos, geläufig, deutlich.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

Abschrift c. 1000/1591.

2890. We. 1850. 2) f. 45-78.

 8vo , 17 Z. $(19 \times 13^3/4; 14 \times 7^8/4^{cm})$. — Zustand: im Anfang (u. zu Ende) fleckig. — Papier: gelb, glatt, stark.

Dasselbe Werk. Titel u. Verfasser fehlt. Der Anfang fehlt; das Vorhandene beginnt in dem 4. Abschnitt mit den Worten: باعتبار ظهوره باعتبار ظهوره عليه المخاني حسب المظاهر النخ Schluss wie bei Mo. 22.

Schrift: ziemlich gross (jedoch ungleich), deutlich, vocallos. Der Grundtext roth überstrichen, die Ueberschriften roth. In der Mitte folgen die Blätter so: 65. 69—76. 66—68. 77. 78. — Abschrift im J. 1000 Śa'bān (1592) von البراهيم الادهمي

2891. We. 1753.

38 Bl. 4¹⁰, 17 Z. (22 × 15²/₃; 16¹/₂ × 11^{cm}). — Zustand: zum Theil fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel fehlt: s. nachher. Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله المتعالي عمّا يقول : Anfang f. 1b الله الظالمون علوًا كبيراً . . . وبعد فيقول الفقير الي الله الغنى مسعود بن عمر المدعو بسعد التغتازاني . . . لما رايت اباطيل كتاب الفصوص انطقني الحقّ على هذا النسف

كتاب الفصوص ضلال الامم وزين القلوب نقيض الحكم النخ

Mas'ūd ben 'omar ettaftāzānī sa'd eddin † ⁷⁹¹/₁₃₈₉ widerlegt hier die von Ibn el'arabi in seinem خصوص الحكم vorgebrachten Irrlehren. Als Titel dieser Schrift steht f.1 boben am Rande:

Eine Schrift mit diesem Titel legt HKh. IV 8687 dem علاء الدين محمد البخاري † 841/1487 bei; ob also der Titel richtig sei, ist doch fraglich.

اعلم أن الله : Das Werk selbst beginnt f. 1 الله المناد المخ برحمته خلف العباد وبين لهم سبيل الرشاد المخ

Nach allgemeinen Betrachtungen beginnt die Polemik gegen Ibn el'arabi f. 4°: ثم اعلم الفصوص لقد تجاهر بالوقاحة العظمي الخ

Sie bricht hier f. 26° ab mit den Worten: وذلك انكار لما ثبت انه مات على الكفر بالنصوص القاطعة المذكورة في اثنتين وعشرين سورة من القران وباجماع الامّة في كل عصر وزمان '

Schrift: Türk. Hand, klein, gedrängt, deutlich, vocallos. Abschrift (nach f. 38b) im J. 1135/1733 von محمد روسنچقی

2892. We. 1753. 2) f. $1^{6}-6^{6}$.

Am Rande steht eine kleine Abhandlung, deren Titel f. 1^b zur Seite und 6^a unten ist: كتاب الحق المبين لخطأ من خطّأ العارفين Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله المتجلي باسمائه وصفاته: An fang f. 1b: في مصنوعاته . . . وبعد فيقول المعترف بالتجز . . . ابو بكر بن أحمد بن داود النقشبندى . . . لما رايت هذا الكتاب المنسوب لرئيس المحققين في المعقول المدعق بالتفتاراني . . . اردت أن أبين توحيد الخالف النخ

Diese Schrift des Abū bekr ben ahmed ben dāwūd ennaqsbandī ist gegen das soeben besprochene Werkchen des Ettaftāzānī gerichtet und weist die unrichtige Auffassung der Einheit der Existenz [وحدة الوجود] bei diesem nach und dass er in Folge dessen Unrecht gegen Ibn 'arabī habe. Uebrigens verweist er auf sein grösseres Werk صفوة التفاسي.

بذات الله وصفاته وكلمة الحكمة : Schluss f. 6a في المنات الحكيم اينما وجدها التقطها وسبيت هذه الرسالة كتاب الحق . . . العارفين و المسالة كتاب الحق العارفين و المسالة كتاب الحق العارفين و المسالة كتاب الحق العارفين و المسالة كتاب الحق المسالة كتاب المسالة ك

Schrift: zieml. gross, rundlich, vocallos. — Abschrift c. $^{1200}/_{1785}.$

2893. Lbg. 295. 68) f. 554-594.

Format etc. und Schrift wie bei 1). Die Schrift ist durch Wasserflecke und Zusammenkleben der Blätter oft verwischt und so beschädigt, dass sie nicht lesbar ist, besonders Bl. 559 ff. 574. 592. — Titel f. 554^a:

المرتبة الشهودية والمنزلة الوجودية

Der Verfasser nennt die Abhandlung f. 595b:

مرتبة الوجود ومنزلة الشهود

aber f. 610b, letzte Zeile, so wie oben (nur steht & statt).

Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي اوجد : Anfang f. 554b . . . الشياء شرّها وخيرها . . . وبعد فيقول . . . على بن سلطان محمد القارى انه ورد سؤال من صاحب حال مصمونه انه قال بعض جملة المطوّعة الم

Nachdem 'Ali elgārī † 1014/1606 (No. 1931) die Bedeutung des Einheitsbekenntnisses (التوحيد) ausführlicher erörtert, sagt er, die Erkenntniss Gottes sei zwar für Alle nothwendig, aber sehr verschieden, und geht nun dazu über, die Auffassung der Cüfts von Gottes Wesen genauer zu besprechen. Dies führt ihn dann zu dem Hauptzweck dieser Schrift: einer Widerlegung der Ansichten, welche Ibn el'arabi in seinem vorgebracht hat. Dies thut er so, dass er Abschnitt für Abschnitt des Werkes mit seinen Bemerkungen begleitet. الآول قوله في فص آدم عم عم الآول قوله في فص آدم عم وأنه للحق سبحانه بمنزلة انسان العيب للعين ومحظوره ظاهر ومحذوره باهر الانه سبحانه قبل ابداء آدم عم بل قبل ابداء العلم كان بصيرا المخ

Daran schliesst sich f. 587 ff. eine Würdigung Ibn el'arabi's an, bei welcher Gelegenheit der Verf. f. 592 ff. ein grosses Stück (78 Verse) aus einer darauf bezüglichen langen Qaçıde des منافق المنافقة المنافق

واختلاف بعض الارآء صار : Schluss f. 594b الله حسن سببا لهذه الفتنة وسائر انواع البلاء فنسال الله حسن الخاتمة اللحقة الطابقة للسعادة . . . وسجحان ربك رب العزة عمّا يصفون . . . والحمد لله رب العالمين والحمد الله رب العالمين المعالمين الم

Abschrift im J. 1176 Rab. I (1762). HKh. IV 9072, p. 430.

Commentare zu dem Werke (کا الفصوص) sind noch von جاب الله الرومي البوسنوي 1054/1644 الله الرومي البوسنوي عبد اللطيف بن بهاء الدين بن عبد اللطيف بن بهاء الدين بن البعلي البهائي البهائي المعلى البهائي الحمد بن يوسف منلا حاجي الحصكفي von العصكفي الحصكفي الحمد بن يوسف منلا حاجي الحصكفي الحمد بن يوسف على بن نصوح المعروف بنوعي بن على بن نصوح المعروف بنوعي

2894. Mq. 43.

142 Bl. 8°°, 17 Z. $(18^{1}/_{2} \times 13^{1}/_{2}; 13^{1}/_{2} \times 10^{cm})$. — Zustand: nicht recht sauber; der obere Rand wasserfleckig. — Papier: weisslich, ziemlich stark u. glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel u. Verfasser fehlt; auf der Innenseite des Vorderdeckels unter den Titeln von Schriften, die in diesem Sammelbande enthalten sind, steht richtig:

كتاب عنقاء مُغْرِب في معرفة ختم الأولياء وشمس المَغْرِب للشيخ محيى الدين ابن العربي

Anfang so wie bei WE. 120.

Dies im Jahre ⁵⁹⁵/₁₁₉₉ (f. 8a) verfasste Werk in Reimprosa, welche öfters mit Gedichten untermischt ist, sollte eigentlich den Titel oder auch ك" الكشف والكتم في معرفة الخليفة والختم ك" سدرة المنتهى وسر الانبياء في معرفة للحليفة وختم الاولياء bekommen, der alsdann durch den obigen ersetzt worden ist, welcher f. 9ª u. 12ª noch den Zusatz ونكتة سة الشغافي القين اللاحق بقين المصطفى . Es behandelt das Verhältniss des Menschen als Mikrokosmos zum Makrokosmos. Ueber diesen im ersten Abschnitt (تبيين الغرص البخ auseinandergesetzten Inhalt s. bei WE. 120. -Es zerfällt in eine Menge ungezählter Abschnitte, deren Ueberschriften in dieser Handschrift nicht alle deutlich hervortreten. Einige derselben sind: f. 1b تبييب الغرض من هذا الكتاب 5ª وصف حال بعد حال وارتحال 5^b حكمة تعليم من عالم حكيم فصل وهذه الاشارات كلها راجعة الي النسخة الصغري°9

الجر الحيط الذي لا يسمع لموجه غطيط في معرفة الذات والصفات بكرة ضهيا في لجة عميا وهي معرفة ناته جلت عن الادراك الكوني والعلم الاحاطي الخ محاضرة ازلية على نشاة ابدية على فلما وقع هذا الكلام الانفس في هذا التجلي الاقدس 200 الما النبيون المرسلون والعارفون واعلم أن الانسان على ما اقتضى الكشف 230 المرجان الاوفى في اللولوة الاولي المرجان الاوفى في اللولوة الاولي المرجان الاوفى في اللولوة الاولي عنه الملا الاعلى منه 240

Die Abschnitte f. 24°—29 haben alle die mit المواقع anfangende Ueberschrift, dann f. 30° bis 34° die mit مرجانة اللوائوة الاولى؛ خط الانسان منها انسلاخه zuerst: مرجانة اللوائوة الاولى؛ خط الانسان منها انسلاخه Dann f.35°: فتيات الامامة على الاطلاق من غير اختلاف folgen, فصل اشار الي الحجر الاسود folgen, deren letzter f. 40°: فاعلم أن للمفاضلة ابوابا الخ

Aber der Schluss fehlt (s. bei WE. 120). Das Vorhandene schliesst f. 44b: ولما كان نو الحجة (Ebg. 1010, 1, f. 47a, 16).

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, deutlich, fast vocallos; Stichwörter roth oder roth überstrichen. — Nach f. 42 fehlt 1 Bl. In der ersten Hälfte, besonders zu Anfang, stehen zwischen den Zeilen öfters Türkische Glossen. — Abschrift c. 1100/1688. — HKh. IV 8374.

/ 2895. WE. 120.

68 Bl. 8°, 13 Z. (20 × 15; 14¹/2 × 10cm). — Zustand: fleckig, nicht recht fest im Deckel. — Papier: gelblich, etwas glatt, dick. — Einband: brauner Lederband mit Klappe, etwas schadhaft.

Dasselbe Werk. Titel u.Verf. f.3° bloss: كتاب عنقاء مغرب لحيى الدين ابن العربي

Anfang f. 3ª (Tawil):

حمدت الاهي والمقام عظيم فابدي سرورا والفؤاد كظيم ... أما بعد حمد الله الذي 34 Verse; dann: تقدم والصلاة التي ختم بها الحمد وتمم

تدتر اتها الحبر اللبيب امورا قالها الفطن المصيب

Der Inhalt wird f.4b so auseinandergesetzt: تبيين الغرض من هذا الكتاب كنّا الفنا كتابا روحانيّا وانشاء ربانيّا سيّبناه بالتدبيرات الالاعية في اصلاح المملكة الانسانية تكلمنا فيه على ان الانسان عالم صغير مسلوخ عن العالم الكبير فكلّ ما ظهر في الكون الاكبر فهو في هذا العين الاصغر . . فجعلت هذا الكتاب لمعرفة هذين المقامين ومتى تكلمت على مثل هذا فانما اذكر العالمين ليتبين الامر للسامع في الكبير الذي عايمة ويعقله ثم اضافيه بسرّه المودع في الانسان الذي ينكره وجهلة فليس غرضى في ما اصف من هذا الفيّ معرفة ما ظهر في الكون وانّما الغرص معرفة ما ظهر في هذا العين الانساني الشخص الادني فحقف نظركه ايّها العاقل الخ

F. 60^b—61^b (auch f. 62^b und 63^a) fremde Schriftzeichen, aus dem Arabischen verdreht, deren Tabelle am Ende des Werkes f. 65^a.

وعند انقصائه : Schluss des Werkes f. 64^b: مند انقصائه وجود ختم اوليايه عند فناء العدد الوتر المذكور فى الشعر والله اعلم بالصواب تم الكتاب Darauf folgen noch 11 Verse (Ṭawil), deren letzter: وما مثله الد شخيص واتنى عجبت له من كامل وهو مختصرً

Schrift: ziemlich klein, gewandt, nicht ganz correct, zum Theil flüchtig, vocallos. — Abschrift im Anfang des J. 1185/1771 von الشيخ حيدر بن محمد.

Es folgt dann f. 66. 67^a eine Betrachtung über den Vers:

انا الموجود فاطلبني تجدني وان تطلب سواي لم تجدني

2896.

Dasselbe Werk in:

1) Pm. 733, 5, S. 40-98.

Format etc. u. Schrift wie bei 4). Etwa von S. 62 an sehr fleckig.

Unterhalb des Titels steht von derselben Hand bemerkt, dass dies Werk auf die Bitte des ابو جيبى ابن ابي بكر الصنعاوي verfasst sei. Anfang S. 41 nach dem Namen des Verfassers, als Ueberschrift für das Folgende — s. auch We. 1693 —: الوعاء المختوم على السر المكتوم. und der Schluss wie bei WE. 120.

Abschrift vom J. 1136 Rab. I (1723). - Collationirt.

2) Lbg. 1010, 1, f. 1-47b.

61 Bl. 4¹⁰, 21 Z. (22¹/₂ × 16; 17 × 9¹/₄cm). — Zustand: ziemlich gut, aber oben und unten am Rande wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Titel und Verfasser f. 1^b ausführlich. Anfang wie bei WE. 120. Nach dem bei Mq. angegebenen Abschnitte (f. 40^b) folgen hier noch einige, zuerst: 41^a فصل ولما كانت المبايعة لهذا الامام u.s.w.; zuletzt: 46^a اللواقة اللاحقة بالباقوتة السابقة Schluss wie WE. 120, ohne die Verse.

Schrift: gross, kräftig, rundlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift im Jahre 1168/1755 von جمعة بن حاجى الشافعي القادري

2897. We. 1693.

19 Bl. Queer-8vo, 23 Z. (18¹/₂ × 9; 16—16¹/₂ × 7^{om}). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: gelblich, auch strohgelb, ziemlich stark, meistens glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel f. 1^a (von ganz später Hand):

سفينة كتاب عظيم للشيخ الاكبر

und f. 1b Ueberschrift (von derselben Hand):

تاليف الشيخ الاكبر

قال الشيخ الامام . . . محيى الدين Anfang: قال الشيخ الامام . . . ابن العربي الطائ الحاتمي الاندلسي اعاد الله علينا وعلى المسلمين من بركاته امين امين امين

Darauf folgt sofort als Ueberschrift zu dem Folgenden: الوعاء المختوم على السر المكتوم حمدت الهي والمقام عظيم الن

2^b Ueberschrift: تنزل روح امین باشراق صبح مبین 4^b Ueberschrift: رحيف مختوم مزاجه تسنيم und andere Ueberschriften auf mehreren der übrigen Blätter. Es wird dadurch der Schein erweckt, als lägen hier verschiedene kleine Abhandlungen vor, und zwar wie der Titel angiebt, von Ibn el'arabi. - Dies ist unrichtig. Es liegen hier 11 ganz von derselben älteren Hand beschriebene Blätter und 8 nur theilweise beschriebene Blätter vor (von dem ganz beschriebenen Bl. 9 abgesehen); letztere 8 von der Hand des oft erwähnten Fälschers. Jene 11 aun enthalten Theile des Werkes عنقاء مغرب des Ibn el'arabi und sind, damit die einzelnen Stücke als kleine Abhandlungen erscheinen möchten, im Anfang oder am Ende aus dem Werke selbst richtig mit dem dazu gehörigen Anfang oder Schlussstück versehen. So kommt es, dass diese Ergänzungsblätter alle (ausser Bl.9) nur zum Theil beschrieben sind. Es entspricht:

Bl. 1^b, 8 bis 2^a ult. = Mq. 43, 1, f. 1^a, 1 bis 1^b, 12. 2^b **4**ª 4b, 6 » 6a, 4. 4 b 6^{a} 8a, 7 » 9b, 2. 6b 9ª, 8 14^b, 8 » 17^b, 10. 19^a, 2 > 22^b, 13. 9ª, 9 » 114 25b, 12 > 30b, 2. 11b 14ª 14^b 31*, 16 > 33°, 1. 15^b 35b, 2 > 36b, 15. 16ª 17ª 39^a , 6 > 40^a , 12. 18ª 19ª

Im Ganzen ist also etwa ²/₅ des Werkes hier vorhanden.

Schrift: klein, gefällig, zierlich, gleichmässig, fast vocallos. Ueberschriften und Stichwörter meistens roth. Die Schrift der ergänzten Blätter ist ähnlich, aber etwas gedrängter. — Abschrift c. 1000/1591 (resp. 1200/1785).

2898. We. 1767.

74 Bl. 8°°, 27 Z. (21×15; 15¹/2×9¹/3°m). — Zustand: ziemlich gut, obgleich nicht ganz frei von Flecken. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel und Verfasser f. 1a:

كتاب البرق اللامع المغرب في شرح عنقاء مغرب لقاسم بن ابي الفضل السعدي الجوذي الحلبي

الحمد لله الذي جعل المعانى ارواح: Anfang: الكلمات الموضوعة فى الرقوم والحروف اجساما . . . وبعد فقد سالنى من اثق به من الاخوة وله الي الشيخ ميل ومحبة أن أشرح كتاب عنقاء مغرب المخ

Gemischter Commentar des Qāsim ben abū 'lfadl essa'dı elgākī elhalebı † 982/1574 (über 100 Jahre alt, in Mekka) zu demselben Werke des Ibn el'arabı. Der Verfasser hat die Aufforderung, einen Commentar dazu zu verfassen, zuerst abgelehnt, dann aber, in Folge zweier Träume, derselben entsprochen. In dem Vorwort führt er f. 2ª unten ein lobendes Urtheil des عجد الدين الفيروزابادي † 817/1414 über den Verfasser an, dann f. 2b giebt er auch selbst ein von ihm verfasstes Lobgedicht auf ihn.

قال حمدت Der Commentar beginnt f.3° so: قال حمدت والحمد في عرف التحقيق تعريف المحمود بنعوت الكمال . . . الهي المعبود جعق واختلف العلماء في اسم الذات . . . والمقام الذي انفردت به الربوبية النخ

Das Werk ist hier nicht zu Ende, sondern bricht ab bei den Worten f. 40°: قع تسكين وهو للما يري الراكب . . . أن الأوليل أي الخلف الأول من الروح والعقل والنفس لما بمعنى المسبوقية

Schrift: klein, gewandt, gleichmässig, deutlich, vocallos. Grundtext roth (auch gelb), von f.21^b an in schwarzer Schrift, roth überstrichen. Nach f. 32 ist eine Lücke.

Abschrift c. 1000/1591. - HKh. IV 8374.

2899. We. 1622.

96 Bl. 8°°, 15 Z. $(17^2/3 \times 12^1/2; 12 \times 8^1/2^{cm})$. — Zustand: die ersten 20 Blätter oft am Rande oder am Rücken ausgebessert, dazu fleckig u. unsauber, hernach im Ganzen ziemlich gut, jedoch in der oberen Hälfte wasserfleckig, besonders gegen Ende. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f.1°:

كتاب تذكرة الخواص وعقيدة اهل الاختصاص

(ebenso im Vorwort f. 3a). — Verfasser:

ابو عبد الله محمد بن على بن عربي الحاتمي الطائى الاندلسي الاشبيلي

Dasselbe am Rande in kürzerer Fassung.

بسم الله الرحمن الرحيم ابندي : An fang f. 1 الله العزيز الحكيم وبنوره نهتدي ولا حول ولا قوة الا بالله العزيز الحكيم . . . أما بعد فقد سالني من تعتر على مسالنه وتجرح لدي طلبته ان اقيد له معتقدي وما ادين الله به من التوحيد والتعويذ وتجريد التفريد وابين له اثر الصانع في الابداع والانشاء فاستخرت الله الخ

Der Verfasser will hier, von Freunden aufgefordert, ein System der Glaubensanschauungen, wie sie die Çūfis haben, geben, weil er dies für ein zur Stärkung des Glaubens verdienstliches Werk hält. Es giebt, sagt er, verschiedene Glaubensbekenntnisse und Erklärungen und verschiedene Standpunkte, von denen aus dieselben richtig sein können; er wolle sich an die Ansichten der Orthodoxen und der ihnen unter den cüfischen Meistern Aehnlichen halten und sich möglichst deutlich ausdrücken. Nachgelesen habe er die Werke der Sachverständigen und im Umgange mit Kundigen hinlängliche Belehrung und Anweisungen erhalten. Er theilt sein Werk nicht in Kapitel oder Abschnitte mit bestimmten Ueberschriften; die Hauptsätze desselben werden فصل ,وصل ,اصل oder (اعلموا auch) اعلم eingeleitet.

Das Werk selbst beginnt f. 3ª unten: اعلم انه لا يعرف معاني مجايب هذا الجر الا ساجعه الخ اصل ما تحن بصدده ما روي ابن عمر رآ 4.4 قال قال رسول الله صغم ان بنى اسرائيل افترقوا على احدى وسبعين فرقة الخ

Dann beschliesst er durch ein unmittelbar folgendes Gedicht — eine Apostrophe an den Leser — das Werk; der letzte Vers f. 94^b (Monsarih):

ومن اتاه الحبيب كشفا لم يدر ما لذة الرقاد

Schrift: klein, gefällig, gleichmässig, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688.

In dem Werke kommen ziemlich viel (längere) Gedichtstücke vor. — HKh. II 2806.

Von derselben Hand folgt, unmittelbar nach der Unterschrift, ein längeres Gedicht çūfischen Inhalts (37 Verse) f. 95*, das ohne Ueberschrift so beginnt (Wāfir):

اشاهدكم وقد جب العذول واعرفكم وقد جهل الجهول

2900. We. 1868.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel fehlt. Er ist:

رسالة كند ما لا بت مند Verfasser fehlt.

الحدد لله ربّ العالمين . . . سألت : Anfang f. 39° الها المريد المسترشد عن كنه ما لا بدّ منه فاجبتك في هذه الاورات . . . اعلم ايها المريد . . . ان الرزق من الله لا يعلم الا بتعريفه اياكه بذلك المنز

Ibn el'arabī setzt hier aus einander, was der Çuft durchaus glauben und thun müsse, in mehreren ungezählten Abschnitten. Die Sätze beginnen theils mit عليه , auch bloss mit وعليك , theils und meistens mit وعليك , theils und meistens mit فصل وعليك بكظم الغيظ فانه دليل على سعة الصدرالخ 42° فصل وعليك بالاحسان 42° فصل وعليك بالزوم الذكر والاستغفار فصل وعليك بالزهد وقلة الرغبة في الدنيا

الي التهلكة وهي رجوعهم الي : Schluss f. 44°: مواليهم بالنظر فيها واحسنوا ان الله يحبّ المحسنين، Abschrift v. J. 1076 Dū'lq. (1666). — HKh. III 6309.

2901. Pet. 195. 3) f. 25-61.

 4^{10} , 17 Z. $(24^{1/2} \times 16^{1/2}; 16^{1/2} \times 8^{1/2}c^{m})$. — Zustand: etwas unsauber. — Papier etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel fehlt; nach dem Vorwort f. 26^a, 3:

كتاب الإسرا، الي المقام الأسرا،

قال سيّدنا ... محيى الدين : Anfang f. 25^b ابن العربي . . . الحمد لله الذي سلخ نهاره من ليله المظلم . . . أما بعد فاني قصدت معاشر الصوفيّة الام المعارج العقليّة والمقامات الروحانيّة الرخ

Ibn el'arabī giebt hier eine Anweisung für die Çūfis, zu Gott zu gelangen. Das Werk ist in gereimter Prosa, mit Versen untermischt, und zerfällt in Kapitel.

صفة الروح الكلّيّ 27 ; عين اليقين 27 ; سفر القلب 26 العقيقة 27 ; العقيل والاهبة للاسراء 28 ; الحقيقة 27 العقيقة 29 سماء الوزارة والاجسام 29 ; النفس المطمئنة 29 سماء الامارة 33 ; سماء الشهادة 32 ; سماء الكتابة 30 سماء الغاية 35 ; سماء القصاء 34 ; سماء الشرطة 35 ألرفراف العليّ 45 ; حضرة الكرسيّ 38 ; سدرة المنتهي 37 أمناجات قاب قوسين 43 مناجات اللوح الاعلي 47 ; فاتحة الكتاب 46 مناجات الرياح وصلصلة الجرس وريش الجناح 48 مناجات الاخبار ببعض 50 ; حصرة اوجي 50 مناجات الانب 40 ; ما حدّ لي من الاستار مناجات الانب 50 ; ما حدّ لي من الاستار مناجات الانب 50 ; ما حدّ لي من الاستار

HKh. I 639.

مناجات التشريف والتنزية والتعريف والتنبية ما 53° مناجات التقديس 53° مناجات التقديس 54° مناجات التعليم 54° مناجات السوار مبادي السرور 55° مناجات السمسمة 56° مناجات السرق الكرة البيضاء مناجات الدرة البيضاء 57° مناجات الدرة البيضاء 57° مناجات الدرة البيضاء 57° مناجات الدرة البيضاء 57° مناجات الدرق البيضاء 58° (الاشارات الادمية 58° (الاشارات العيسوية 60° (الاشارات العيسوية 50° (الاشارات العيسوية 50° (الاشارات اليوسفية 51° (اليوسفية 51° (

قال السالك ثم قيل لي قف :Schluss f. 61b هنا ولا تبرح وقد اعطيتك المفتاح فمن شاء فليفتح والحمد لله على ما منح والصلوة على محمد الخ

Schliesslich sagt der Verf. noch, dass in diesem Werke alle Prosa und Poesie von ihm sei, ausser 4 (namhaft gemachten) Versen.

2902.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) Spr. 860, 3, f. 21-48a.

Format etc. u. Schrift (Text: 121,2 × 91/2 cm) wie bei 1.

Titel und Verfasser, Anfang und Schluss ebenso.

2) We. 1632, 1, f. 1-53b.

82 Bl. 8°, 15 Z. $(16^2/3 \times 13; 11 \times 8^1/2^{cm})$.—Zustand: der obere Rand etwas wasserfleckig; überhaupt etwas fleckig und nicht recht sauber; Bl. 1 (auch 2) beschädigt und ausgebessert.— Papier: gelb, zum Theil auch strohfarbig, glatt, ziemlich dünn.— Einband: brauner Lederbd mit Klappe.— Titel fehlt. Verfasser steht ziemlich ausführlich im Anfang.

Es folgt hier noch f. 53b ein Gebet des Verfassers, das als Anhang an das obige Werk anzusehen ist; es beginnt: القايم بذاتك المحيط بصفاتك والمجتلي باسمائك النخ und schliesst f. 56b: ويستهلكنى في عين معارف فانت ولى ذاته وعلى آله ومحبه كذلك فانت ولى ذلك ولا حول . . . وسلم تسليما كشيرا الى يوم الدين

Schrift: klein, fein, gut, gleichmässig, vocalisirt.
Ueberschriften (stehen nur im Anfang) roth. — Abschrift
im J. 966 Rab. II (1559) von أحبد بن محمد ألبزوري

2903. Spr. 834.

74 Bl. 8°°, 23 Z. (21 × 14°/3; 15¹/2 × 9¹/2°m). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: gelblich, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel f. 1°a:

كتاب النجاه من جب الاشتباه في شرح مشكل الفوائد من كتابي آلإُسْراه والمشاهدِ

الامام اسمعيل بي سودكين .Verfasser

الحمد لله ربّ العالمين بجميع : Anfang f. 1^b: حقائق الحمد ورقايقه . . . أما بعد فسلام الله ورحمته وبركاته عليكم يا اخواني في الله تعالى الخ

Erklärung der beiden Werke des Ibn el-'arabı, deren eines كتاب الاسراء الخ (s. No. 2901), das andere سالة مشاهد الاسرار المن betitelt ist, von Ismā'il ben saudekin ben 'abdallāh ennüri elmiçri elhanefi sems eddin abü 'ttāhir, geb. $\frac{578}{1182}$ (577), † $\frac{646}{1248}$, seinem Schüler, verfasst nach der demselben von seinem Lehrer vorgetragenen Deutung; was er aus eigenem Ermessen zugethan hat, ist als solches besonders bezeichnet. Er hat dabei das erstere Werk ganz aufgenommen und dem Texte da, wo es nöthig schien, eine Erklärung beigegeben; eingeführt, die Erklärung قوله derselbe ist mit mit [5]. Bei dem 2. Werke jedoch hat er sich beschränkt auf Erwähnung der Hauptpunkte: (على ذكر المشاهد التي هي قطب معارف الكتاب وما عداها فانما هو مقدمة وتمهيد وفوايد في مناقب الشيخ عبد، العزيز المهدوى). Das Uebrige sei deutlich und brauche keinen Commentar. Er hat das 2. Werk von dem 1. geschieden durch eine besondere خطبة.

باب سفر القلب Der Commentar beginnt zu dem باب سفر القلب هو 6.8°: قال السالك خرجت من بلاد الاندالس اربيد بيت القدس قولة رق الاندالس مشتق من الدلس وهو التعبير والقدس التطهير والمقدس التطهير والقدس التطهير والمقدس التحديد والمقدس التحديد والمقدس التحديد والمقدس التحديد والمقدس التحديد والمقديد وال

وتحل بالموافقة: Schluss des Commentars f.74b والمساعدة عساك تلتذ بهذه المشاهدة والحمد لله على ما منح بد . . . وكان فصل الله عليك عظيما وصتى الله على سيّدنا الخ

Diese Handschrift enthält nur dies Werk; das im Titel versprochene zweite soll, nach der Unterschrift, in dem anderen Bande folgen: dieser fehlt jedoch.

Schrift: klein, gleichmässig, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. Incorrect. — Abschrift c. ¹²¹⁵/₁₈₀₀. HKh. V 12061.

2904. We. 1506.

167 Bl. 4to, 19 Z. $(24^{1}/_{2} \times 17; 19 \times 12^{1}/_{2}^{\text{cm}})$. — Zustand: fast lose im Deckel; wurmstichig; fleckig und im Ganzen unsauber. Bl. 1 ausgebessert (und auch sonst). — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Dasselbe Werk. Titel f. 1ª ebenso. Verfasser f. 2ª ausführlich. Der in Spr. 834 enthaltene erste Theil, mit demselben Anfang und Schluss, steht hier f. 1—118. Der zweite in diesem Werke behandelte Theil ist betitelt:

رسالة مشاهد الاسرار القدسية ومطالع الانوار الالهية

(ebenso auch in dem Vorwort f. 120b). Er ist ebenfalls mit Commentar versehen und beginnt f. 119a (nach d. Bism.): الحمد لله على ما جاد به من كنو: المعارف الالهية ... وبعد فانه قد تهم فيما تقدم من شرح مشكل الاسراء الى المقام الاسرا جمل من القواعد الجز Das Grundwerk ist hier nicht dem ganzen Umfange nach mitgetheilt; der Verfasser beschränkt sich auch hier, nach f. 120b, auf Besprechung der المشاهد, daher Anfang und Schluss des Grundwerkes bei Seite gelassen sind. Es zerfällt in 14 مشهد, deren Uebersicht f. 1206 ff. اشهدني الحقّ بمشهد نور الوجود : f. 121b مشهد 1. "Der Commentar dazu: وطلوع نجم العيان انما قال نور الوجود للمطابقة لان النور يظهر نفسه المر beginnen alle mit den hier überstrichenen Worten, dann folgt die genauere Bezeichnung.

نور الاخذ وطلوع نجم الاقرار 123° 3. 127 نور الستور وطلوع نجم التاييم 4. 132° 4.

 $5. \,\, 134^{\rm b}$ الصمت والكشف $6. \,\, 137^{\rm a}$

الصخرة والجر 8. 147° ; السبان والدعاء 146°.

9. 151° والعدم 10. 155°; الانهار والرتب 151° 11. 157° الوحدانية والعبودية 12. 158°; الالوهية ولا 13. 161° الحجاج والعدل 14. 162°; العمد والفردانية 161° (Von 5 bis 14 sind hier die Ueberschriften etwas abgekürzt; z.B. bei 11 für: دنور الالوهية وطلوع نجم لا

فانظر حذرهم من الولل : Schluss f. 1674 فانظر حذرهم من الولل : Schluss f. 1674 واسرارهم فاسلك آثارهم والحمد لله حق حمده الرخ . . .

ترى دلايل للرحمن شاهدة أن لا اله ولا معبود الله هو

Schrift: gross, gefällig, deutlich, gleichmässig, fast vocallos, sorgfältig. Ueberschriften hervorstechend gross. — Abschrift c. 1000/1591. — Collationirt. — HKh. V 12061.

2905. We. 1833.

329 Bl. 8°, 19 Z. (21¹/2×14¹/2; 14¹/2×9°...). — Zustand: sonst gut, aber f. 66-89 und besonders von f. 127 an in der oberen Hälfte wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: brauner Lederband mit Goldverzierung und Klappe. — Titel f. 1ª:

شرح المشاهد القدسية لتكميل دايرة الختم الموصوف بالولاية المحمدية لحمد ابن العربي

ست عجم بنت النفيس بن ابي العجم القاسم بن طرز البغدادية

الحمد لله الاول قبل الاكوان : Anfang f. 1b. المالوفية الآخر بعد انقصاء الازمان الفلكية . . . المالوفية فانه لما سبق لي في العلم وهب العليم بارادة شان اختصر الله تعالى فيه من مواد المماثلين الخ

Ausführlicher Commentar (mit قوله) zu dem so eben besprochenen Werke von einer Frau, Namens 'Oģm, Tochter des Ennefīs ben abū 'lqāsim, aus Bagdād; sie sagt von sich, dass sie ganz ungebildet sei, aber durch höhere Erleuchtung in einer einzigen Nacht aus ihrer Unwissenheit in sprachlichen und sonstigen Dingen, deren ein Erklärer bedarf, zu der erforderlichen Einsicht und den nöthigen Kenntnissen gelangt sei. Zur Abfassung dieses Werkes hat sie eine Vision des Verfassers veranlasst.

قال الشيخ رحّه: *Anfang des Werkes selbst f.3 الحمد للم رب العالمين اقول ان مفاحم بالحمد واجب واعلانه به لكال امره . . . قولة حمد إنية لا حمد هوية اقول مراده به خصوص نفسه بالحمد مع اتصافه بمجموع الوجود . . . قوله حمدا منزها عن النماء موجودا قبل الماء معتليا عن الصفات والاسماء عمر اقول ان قوله حمدا تكرار وفايدته تاكيد الحمد المخ

Der weitere Anfang des Grundwerkes يكون قدوة لجميع المحامد المتفق :ist f. 5a عليها والمختلف فيها ومادة لالفاظها ومعانيها الخ

Vom Grundtext sind nur die der Erklärung bedürftigen Sätze mitgetheilt.

Schluss des Textes hier f. 260b: وأن عملته هلكت وكن على حذر ولا تفارق الامر، Schluss des Commentars f. 260b: بان لم تفعل في بعضها هلكت وان لم تنتثل هذا الامر الثاني هلكت

Die dann noch folgende längere Nachschrift schliesst f. 262a:

حتى اذا قابلها استعبر لا يملك دمع العبين من حيث جري والحمد لله . . . والسلام على سيد المرسليين . . . والمختص جعقيقة اليقين محمد النبي وآله وصحبه اجمعين

Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. - Abschrift im J.1153 Çafar (1740) اسماعيل بن خليفة الحموي von

F. 263. 264 leer. — HKh. V 12061.

Einen Commentar zu diesem Grundwerk hat زين العابدين بن عبد الرءوف أبن المناوي القاهري $+ \frac{1022}{1613}$ verfasst.

2906. Pm. 41. 3) S. 270 - 346.

4to, 29 Z. $(22 \times 15^{1/2}; 16^{1/2} \times 10^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut, obgleich nicht ohne Flecken. - Papier: gelb, glatt, dünn. - Titelüberschrift (nach d. Bism.) S. 270:

كتاب التدبيرات الالهية في أصلاح المملكة الانسانية

ebenso im Vorwort S. 271. - Verfasser (S. 270): الشيخ الاكبر ... محيبي الدين محمد بن على أبن العربي الحمد لله الذي استخرج: Anfang S. 270: الانسان من وجود علمه الى وجود عينه في اول ابداعه HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

جرهية . . . أما بعد حقف الله سرى حقايف الوصال وجعلك من الساجدين له في الغدرة والاصال المر

Ibn el'arabi weist in diesem Werke die göttliche Führung in den einzelnen Ständen der menschlichen Gesellschaft nach als hinauslaufend auf Herbeiführung des Einheitsbekennt-Es ist eingetheilt in تمهيد, Vorwort und 21 Kapitel nebst Schlusswort, deren Uebersicht S. 278.

272 تمهيد الكتاب اعلم وفقك الله لطاعته المخ مقدمة الكتاب التصوف صافاك الله امر عجيب 274 في وجود الخليفة الذي هو مَلِك البدن 279 باب. 1 واغراض الصوفية رم وتعبيرهم عنه وهو الروح الكلى

في الكلام على ماهيته وحقيقته 284 باب. 2 في اقامة مدينة الجسم وتفاصيلها النم 285 باب. 3

في ذكر السبب الذي لاجله وقع الحرب 289 باب. 4 بيبن العقل والهوى

في الاسم الذي يخص الامام وحده في صفاته المن 292 باب. 5 في العدل وهو قاضي المدينة القايم باحكامها 300 باب. 6.

301 باب ،7 في ذكر الوزير وصفاته وكيف يكون

303 باب .8

في الفراسة الشرعية والحكمية 310 باب .9

في معرفة الكاتب وصفاته وكتبه

في المشددين والمعاملين والمحاب للبايات المر 315 باب. 10.

في رفع الجبايات الى الحصرة الالهية 316 باب .11

في السفراء والرسل الموجهين الي الثايريين المن 318 باب. 12.

319 باب ،13 في سياسة القواد والاجناد ومراتبهم

في سياسة الجيوش والحروب وترتيبها المخ 321 باب. 14.

في ذكر السرّ الذي يغلب بداعدا عذه المدينة 322 باب. 15

في ترتيب الغذاء الروحاني على فصول السَّنة 324 باب. 16.

في خواص الاسرار المودعة في الانسان 329 باب. 17

في معرفة افاضة العقل نور اليقين النخ 336 باب. 18

في الحجب المانعة من ادراك عين القلب الملكوت 337 باب. 19.

في اللوح المحفوظ الذي هو الامام المبين 337 باب. 20

في اسباب الزفرات والوحبات والانحرك 338 باب. 21 عند السماء

339 الخاتمة في الوصية للمريد وهو على فصول في الكسب والتوكل 342 ; في الاكل والشرب 342

في السعى الى المساجد 344 ; في الصحبة 343

في المخواطبر 345.

وانما ينقطع هذا بالذكر Schluss S. 346: وانما ينقطع ما كان في جانب الحق عنك بالعلم والله اعلم' تم

Schrift: klein, kräftig, etwas rundlich, deutlich, vocallos. Ueberschriften und einzelne Sätze roth. S. 323 beim Zählen ausgelassen. — Abschrift i.J. 1137 Çafar (1724) von طاهر بن عساف بن خالد الجميلي بلدا الشافعي القادري HKh. II 2762 (nach ihm hat das Werk 17 Kapitel; dann sind Kap. 18—21 4 Unterkapitel des 17.).

S. 346 ein cufisches Gedicht, 45 Verse lang, wol von ابن العبد, anfangend (Kāmil):

هذا المقام وهذه اسراره رفع الحجاب فاشرقت انوارُهُ

S. 347 ein kleines Gedicht über Reichsein in Gott. — S. 348 u. 349 einige kleine Gebete, darunter auch eins gegen Augenschmerzen.

/ 2907.

Dasselbe Werk in:

1) We. 17, 3, f. 103-121.

8°°, 23 Z. (Text: $14^3/_4 - 15^1/_2 \times 7^1/_2 - 10^{\rm cm}$). — Zustand: ziemlich gut, doch öfters am Rande fleckig, besonders f. 113 ff. Der Rand und die Bemerkungen darauf haben durch Beschneiden etwas gelitten. — Papier: gelb, ziemlich stark, wenig glatt.

Titel und Verfasser fehlt. — Vom Ende des 13. Kap. an bis zu Ende. Das Vorhandene beginnt (von der hinzugefälschten 1. Zeile abgesehen) f. 103°: فاذا جاء العدو عن يمينك وجد الخوف باجناده الخ

Schrift: ziemlich klein, etwas rundlich, ungleich, vocallos. Ueberschriften zum Theil roth. Am Rande stehen viele Verbesserungen. — Abschrift angeblich von سعد الدين بن عبد الرحمن البسطامي im J. 931/1524. Dies ist aber falsch; diese Notiz rührt von der Hand des Fälschers her. Sie ist vielmehr um das J. 1150/1737 zu setzen.

2) Glas. 71.

21 Bl. 4¹⁰, 15-16 Z. $(22^{1/4} \times 15^{1/3}; 13-14 \times 9^{1/2}$ cm). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Kattunband mit Lederrücken.

Titel fehlt. Anfang wie bei Pm. 41, 3. Bricht ab im 3. Kap. mit den Worten f. 21°: الا ارباب دولتك المتحققون بحقائقك والمختصون بك وها هو

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, gewandt, vocallos. Stichwörter und Ueberschriften grösser; für beide öfters Platz gelassen, so f. 8^b. — Abschrift c. ¹²⁰⁰/₁₇₈₅.

3) We. 1190, 3, f. 106—107.

8°°, c. 25 Z. (20 \times 14; $16^{1}/_{2} \times 10^{1}/_{2}$ cm). — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark.

Titelüberschrift f. 106° (auch f. 1°):
من الفراسة الحكمية للشيخ محيى الدين ابن العربي اعلم يا اخي وفقك الله وايانا : Anfang f. 106° ان احسن الهيئات واعدل النشات الخ

Physiognomische Bemerkungen, in denen die einzelnen Körpertheile durchgegangen werden; zuletzt der Fuss behandelt. — Dies Stück ist entlehnt dem soeben besprochenen Werke: s. Pm. 41, 3, S. 304, Z. 5 bis S. 306, Z. 15.

Schrift: ziemlich gross, rundlich, etwas flüchtig, doch deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1840.

F. 108 über einige einfache Heilmittel. F. 109. 110 leer.

4) Glas. 220, 2, f. 19—24.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Bruchstück ohne Anfang u. Ende, ohne Titel u. Verfasser. Darin steht hier f.19a, Z.14 ff. ein Stück aus عن التدبيرات الانهية des Ibn el'arabi, nämlich das Schlusswort (=Pm.41, 3, S.339—344), woran aber das Ende fehlt; ausserdem fehlt nach f. 21 ein Blatt.

2908. WE. 166.

84 Bl. 8vo, c. 23 Z. (21¹/₂ × 16; 16¹/₂ × 10^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, doch besonders im Anfang etwas unsauber. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Einband: Pappe mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f.1^a von späterer Hand, abgekürzt; ausführlich nach d. Vorrede f.2^b, 3:

رسالة مواقع النجوم ومطالع اهلّة الاسرار والعلوم ابن العربي :24 Verfasser f.14 u. 24:

الحمد لله الحتى القيوم المقسم : Anfang f. 2a بمواقع النجوم . . . أما بعد فيا ذا العقل السليم والمتصف باوصاف الكمال والتنميم النخ

Ibn el'arabī hat dieses Werk für den عبد الله الحبشى الحرّانى اليمنى im J. 595 Ram. (1199) verfasst, nachdem er von المرسية nach تلوسية übergesiedelt war. Nach dem Einleitungskapitel f. 3*, welches über den Anlass zur Abfassung desselben berichtet, folgt das Werk

selbst, welches in مرتبة mit je 3 فلك getheilt ist. Von diesen 9 فلك sind das 1. 4. 7. أسلامية. (und zugleich فيمانية), das 2. 5. 8. أيمانية (und zugleich إفسانية), das 3. 6. 9. فلك المسانية (und zugleich فلك Die 3 ersten فلك (d. h. فلك werden bezeichnet als الدايات) werden bezeichnet als مطالع القائة النهايات Die Inhaltstübersicht des Werkes ist diese:

f.4b		المرتبة الاولى في توفيف العناية
4 ^b	(فلک 1.)	ألموقع الاؤل التوفيقي
9*	(نلکیہ .2)	المطلع الاول الوفاقتي
9ь	(نلکه .3)	المطلع الاول الآلتي الالهتي
10 ^b		المرتبة الثانية في علم الهداية
11*	(فلک 4.)	الموقع الثاني العلمي
18*	(فلكه .5)	المطلع الثاني العياني
20^{b}	(فلکه .6)	المطلع الثاني الآلي والهلالي
21^{b}		المتبة الثالثة في عمل الولاية ،
21 ^b	(فلكي .7)	الموقع الثالث العملي
74ª	(فلکه .8)	المطلع الثالث النحلقي
76ª	(فلکه .9)	المطلع الثالث الآلي والالهي
77*	اهلة	خاتمة الكتاب مواقع تجوم ومطالع
		توضيح مقامات وترتب أدلة
	ea	

[darin zuletzt f.83°: مواقع النجوم الفرقانية

التى اوصي الله سجانه بها : Schluss f. 84^a: هباده واوضح جل وعلا لهم بها السبيل الموصلة اليه قال . . . انتهى الالقاء الالهي والاملاء الرباني الروحاني قد علم كل قلب مشربه . . . ولا قوّة الله بالله العلى العظيم وحسبنا الله فى كلّ موطن تمت

Schrift: ziemlich klein, rundlich, deutlich, vocallos.

Ueberschriften roth. — Abschrift um das J. 100/1688 von
عصن بن صالح بن غانم بن راشد بن محمود.

Collationirt. — HKh. VI 13 352.

2909. Lbg. 769.

128 Bl. 8°, 21 Z. $(21^1/4 \times 16; 15^1/2 \times 9^3/4 - 10^1/2^{cm})$. — Zustand: zieml.gut, doch nicht ohne Flecken; bes. am Ende ist der obere Rand wasserfleckig. — Papier: gelb, grob, zieml. stark, wenig glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel u. Verfasser f. 1° (von späterer Hand):

شرح مواقع النجوم للقاشاني، والاصل لحيي الدين ابن العربي

الحمد لله وحده ولا شيء قبله : Anfang f. 1b ولا شيء بعده . . . أما بعد فهذه عبارات شريفة علقتها على الرسالة الموسومة بمواقع النجوم الرخ

Gemischter Commentar des *Elqāśānī* d. i. 'Abd errazzāq ben abū 'lganāīm † ⁷⁸⁰/₁₃₈₀ (s. No. 872) zu demselben Werk.

Nach Erklärung des Bismilläh und was dazu gehört, beginnt derselbe f. 3° so: المحمد لله مقول قال وهو كما مر راسا براس واذا اضيف الحمد الي اسم الله . . . المحتى بالحياة التامة وهو وجوده لنفسه . . . القيوم أي الثابت الباقي القائم بنفسه المخ

Geht aber nur bis gegen Mitte des Abschnittes الفلك الرابع bis zu den Worten: والبرق لاهل العلم وهم اهل الاختصاص الالهي التجامعين للمقامات كلها وهم اهل

(= WE. 166, f. 16*, Zeile 6).

Schrift: ziemlich klein, gefällig, deutlich, vocallos. Grundtext roth. — Abschrift c. 1100/1688.

✓ X 4. 2910. WE. 119.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel f. 194: كتاب مقام القربة

(nach Lbg. 765, 2: کتاب القربة). Verf. ungenannt.

Nach einer Vorbemerkung f. 19*, deren Anfang: اعلم رحمك الله ان مقام القربة هو مقام الولاية: beginnt das Werk selbst f. 19* so: الحمد لله مخصص من شاء من عباده خصايص علوم الالهام . . . أما بعد فان الحقيقة الغايبة اذا تحكم سلطانها المخ

Ibn el'arabi handelt hier über die Geistesverfassung, die nothwendig ist, um Gott zu nahen.

فعند ذلك يقف العارف به : Schluss f. 23° والله المرشد لا ربّ غيره ' انتهي بعض الغرض عند حده والله المرافق والحمد لله وحده ' تم HKh. VI 12703.

Lbg. 765, 2, f. 8-12.
Format etc. und Schrift wie bei 1).

Dasselbe Werk. Titel f.8^a: كتاب القربة (aber am Schluss: مقام القربة). Verfasser fehlt. Anfang (ohne die Vorbemerkung) und Schluss wie bei WE. 119, 4.

2911. WE. 119.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel f. 6^a (und auch in der Unterschrift):

كتاب العظمة

تحييى الدين ابن العربي Verf. f. 6a: تحيي

الحمد لله مبدع المثانى : Anfang f. 6b

اتّها الصباح والمساء لمن تقيّد : Schluss f. 14^a: التخ الصغة وانا لا صغة لي ' تم كتاب العظمة الخ HKh. V 10314.

2912.

Dasselbe Werk in:

1) Lbg. 359, 2, f. 95—107.

Format (21 Z., Text $15\frac{1}{2} \times 9\frac{1}{2}$ cm) etc. u. Schrift (etwas grösser und weiter) wie bei 1.

Titel f.95* (unrichtig): ک" الآشارات. Verf.: کیی الدین محمدین علی الطائی گاتی الاندلسی میالدین محمدین علی الطائی گاتی الاندلسی nicht ganz richtig; gemeint ist ohne Zweifel der bekannte Ibn el'arabı. Anfang u. Schluss wie bei WE. 119, 2.

2) Lbg. 765, 1, f. 1-7.

12 Bl. 4to, 21 Z. (25¹/₂×18¹/₄; 19×12^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Klappe.

Titel, Anfang und Schluss wie bei WE. 119, 2. Verfasser fehlt.

Schrift: gross, kräftig, deutlich, vocallos. Collationirt, am Rande oft Verbesserungen. — Abschrift c. 1200/1785.

2913. Spr. 853.
5) f. 87⁶-97⁶.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel fehlt. Er ist:

s. Lbg. 676, 1. Nach HKh. I 1426 ist dies Werk auch betitelt: الانوار فيما يفتح على صاحب الخلوة من الاسرار
Verfasser fehlt: s. Anfang.

الحمد لله رب العالمين . . . ابن العربي قال الشيخ . . . محيى الدين . . . ابن العربي . . . الحمد لله واهب العقل ومبدعه وناصب الشرع ومشرعه . . . اجبت سؤالك ايها الكريم . . . في كيفية السلوك الي ربّ العرّة تقدّس الخ

In dieser Abhandlung, deren Titel im Vorwort nicht angegeben, beantwortet Ibn el'arabt verschiedene an ihn gerichtete Fragen über den Weg zu Gott, das Verweilen bei ihm und Anschauen desselben, und was Gott dem Pilger sage, und die Rückkehr von ihm.

الاخ الكريم ان الطرق شتي وطرق الحق مفردة النخ الكريم ان الطرق شتي وطرق الحق مفردة النخ فليعمل العاملون وفي هذا : Schluss f. 97b: فليتنافس المتنافسون وصلي الله على سيدنا النخ اللال. V 9912. III 6000.

2914.

Dasselbe Werk in:

1) Lbg. 676, 1, f. 1. 3—5.

23 Bl. S^{vo}, 27 Z. (20¹/₂ × 13¹/₂; 15 × 10^{cm}). — Zustand: fleckig, ausgebessert. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Titel u. Verfasser f.1° von späterer Hand: ك" رسالة الانوار من مؤلفات الشيخ محيى الدين الخ Der Anfang der Abhandlung fehlt, ist aber richtig ergänzt; an f.1° schliesst sich an f.5°. 5°. Darauf fehlt 1 Bl. (= Spr. 853, 5, f. 90°, Z.2 bis f. 91°, Z. 12). Dann folgt f. 4; Lücke von 2 Bl. (= Spr. f. 93°, 4 bis 97°, 8); f. 3°. Schluss wie bei Spr. 853, 5.

Schrift: magrebitisch, ziemlich klein, gut, fast vocallos. Stichwörter roth. F. 1 von Türkischer Hand, klein, gewandt, ohne Vocale, auch öfters ohne diakritische Punkte. — Abschrift c. 1000/1591.

2) Lbg. 964, 4, f. 82*-88.

Format etc. und Schrift (etwas weniger gedrängt) wie bei 2. — Ueberschrift:

كتاب الخلوة للشيخ الاكبر محيى الدين ابن العربي (der Titel unrichtig).

Anfang u. Schluss wie bei Spr. 853, 5. Abschrift im J. 1118 Gom. I (1706).

3) Lbg. 935, 7, f. 66a.b.

Format etc. und Schrift wie bei 1.

Schluss desselben Werkes. Titel und Verf. (kurz) oben am Rande. Enthält den Text in Spr. 853, 5, f. 95^a, 10 bis Ende. Collationirt.

2915. WE. 115.

129 Bl. 8°°, 25 Z. $(21 \times 15^{1}/_{2}; 15^{1}/_{2} \times 10^{\rm cm})$. — Zustand: gut. — Papier: gelblich, etwas glatt, stark. — Einband: guter rother Lederband mit Klappe. — Titel und Verfasser f. 1°:

ك" شرح الخلوة المطلقة للعارف بالله عبد الكريم الجيلى اليمني والمتن للشيخ محيى الدين ابن العربي الاندلسي وسماه الاسفار عن رسالة الانوار فيما يتجلى لاهل الذكر من الاسرار

احمد الله تعالى الذي نور :Anfang f. 1b بعد فاعلم قلوب العارفين بنبراس معرفته . . . أما بعد فاعلم ان الله سجانه وتعالى لما حجب خاصة حضرته وخلاصة محبّته ججاب غيرته الخ

Gemischter Commentar des 'Abd elkerIm elgIlI, um 820/1417 am Leben, zu demselben Werk. (Die Bemerkung auf f. 34, dass derselbe noch 887/1482 gelebt habe, ist unrichtig.) Er beginnt f.174: الحمل الحمل الحمل الحمل الحمل الحمل في مرتبتى الجمع والفرق خالص الله المطلق عن الكمال في مرتبتى الجمع والفرق خالص لله المطلق عن حميع القيود . . . واهب العقل من حيث داته الخ

والمواهب في حصول ما تعطش له: Bchluss f.128^b والرهب من فواته وعدم الوصول اليه يتعلق به دايما ابدا ولمثل هذا فليتنافس العاملون وفي هذا فليتنافس المتنافسون وصلى الله على مولانا الخ

Daran schliesst sich als خاتمة الكتاب die Qaçıde des ابو مدين † 589/1198, deren Anfang: استغفر الله مجري الفلك في الظلم

Schrift: ziemlich klein, rundlich, geläufig, deutlich, vocallos. Der Grundtext roth. Das Ganze in rothen Linien eingerahmt. — Abschrift im Jahre المواهيم بن احمد المجلوني

2916. Spr. 851.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel überschrift f. 8a:

كتاب الخلوة للامام . . . بن العربي الطائى

الحمد لله الذي الهم الصفوة : Anfang f. 8° : الما بعد فانك سالت من عباده اتخاذ الخلوات . . . أما بعد فانك سالت اليها الولي العارف . . . ان اقيد لك صورة الاستعداد الجامع الكلّى المخ

Ibn el'arabi erörtert hier, was der Çūfi unter dem Zustand der "Einsamkeit" zu verstehen habe.

بيان وايصاح سملت عن الخلوة المطلقة 9 ممات الخلوة المطلقة 10 ماحب الخلوة المطلقة بياب ذكر الخلوة المطلقة مسلم وشروطها 12 مسلمة المسلمة المسلمة

خلوة القرين 13° ; الخلوة الصمدانية 12°; خلوة الهدهد 12° Schluss f. 13° .

واسماء الصفات تاحى والعيوم : 13 المنطقة التصفات تاحى والعيون والحمد لله المنظور من التبيين والحمد لله المنظور الله. V 10097.

F. 14* handelt u. a. vom Wollen الارادة und dem Satze: اربيد ان لا اربيد.

2917.

Dasselbe Werk in:

1) We. 1843, 3, f. 17—22a. Format etc. und Schrift wie bei 2).

Titel und Verfasser, Anfang und Schluss ebenso.

F. 22b enthält von späterer Hand einige çüfische Verse, deren erster: ولدت ابي من قبل التي واللها وانكحتها اياه قبل التوالد nebst Erklärung.

2) Lbg. 676, 2, f. 3. 6.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Ein Stück aus dem selben Werk. Titel fehlt. F. 3^a Mitte beginnt mit dem Kapitel المنافئ التي التي Dieses Blatt entspricht Spr. 851, 2, f. 9^b, Z. 22 bis f. 10^b, Z. 2. Dann fehlt ein Blatt. Bl. 6 enthält den Schluss des Kapitels (= Spr. f. 11^b, Z. 5 bis f. 12^a, Z. 19).

2918. WE. 119.

16) f. 92b - 104b.

Format etc. wie bei 1). - Titel f. 92b:

كتاب أنشاء الجداول والدوائر

Ausführlicher f. 93ª in der Vorrede:

انشاء الدواير الاحاطبة على الدقايف على مضاهاة الانسان للخالف والخلايف في الصور المحسوسة والمعقولة والخلايف وتنزيل الحقائف عليه في انابيب البقائف

Verfasser ungenannt.

الحمد لله الذي خلف الانسان : Anfang $f.92^b$: على صورته . . . أما بعد فان الله سجانه لما عرفنى حقايق الاشياء على ما هي عليد في ذواتها النخ

In dieser Schrift, welche nach Pet. 327*, 3, f. 19* an 'Abd alläh elhabesi gerichtet ist, handelt Ibn el'arabi über die erhabene Stellung des Menschen in der Schöpfung und im Urbeginn, che er noch leiblich gebildet war; ferner über den Begriff des Wissens, über Gottes Eigenschaften und Namen und deren Wirken in der Welt. Darin f. 101b: 'باب سبب بدء العالم ونشئنه

وما هي عليه بوجود الاكوان : Schluss f. 104b: فتحقق هذا الفصل المختصر . . . والله المرشد للصواب تم HKh. I 1358.

2919.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) Pet. 327*, 3, f. 19-23.

S^{vo}, 21 Z. (18 × 12³/₄; 13 × 8¹/₂cm). — Zustand: lose Blätter; etwas fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband fehlt; lose im Pappdeckel zus. mit 1. 2.

Titel und Verfasser f. 19° zur Seite: رسالة السلها ابن العربي لعبد الله الحبشي Anfang und Schluss ebenso.

Schrift: klein, gefällig, gleichmässig, vocallos; der Text in rothen Linien eingerahmt. — Abschrift von لامروبي الدين بن محمد الهروي um 1100/1688.

Nach f. 19 u. 21 sind Lücken.

Auf f. 23^b stehen, ausser Kleinigkeiten, 4 Verse von الشيخ البكري zum Lobe des Kaffes (Anfang: يا قهوة تذهب هم الفتي).

2) We. 1633, 1, f. 1-18^a.

102 Bl. 8°, 17 Z. $(15^{1}/_{2} \times 10^{1}/_{2}; 11 \times 6^{cm})$. — Zustand: nicht recht fest im Einband; ziemlich unsauber. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Schrift: Türkische Hand, geläufig, etwas hintenüberliegend, nicht undeutlich, vocallos. — Abschrift v. J. ⁹⁷⁶/₁₅₆₈.

Nach f. 1 fehlt 1 Bl.

3) Lbg. 1029.

13 Bl. 8°°, 19 Z. (18 × 13¹/2; 13¹/2 × 10°m). — Zustand: etwas wasserfleckig, auch nicht ohne Wurmstich. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappbd mit Klappe.

Titel f. 1ª von späterer Hand: انشاء الدوائر Verfasser ziemlich ausführlich. Anfang wie bei WE. 119, 16. Das Vorhandene bricht f. 7b ab mit: باب الجدول الهيولاني (= WE. 119, 16, f. 99b, 7).

Schrift: kleine Gelehrtenhand, gedrängt, kräftig, ziemlich deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1000/1591.

F. 8 enthält ein Stück aus ك" احياء العلوم enthaltend. — F. 9 giebt die Uebersicht eines Werkes über Hochmuth und Demuth (الكبر والتواضع), in 25 Abschnitten und Schlusswort. — Dann f. 9b—10a der 1. Abschnitt غ تفسير الكبر والتكبر والاستكبار F. 10b—11a Aussprüche Mohammeds über Kleidung (في اللباس). — F. 12b. 13a Beispiele für den Buchstaben , in den verschiedenen Fällen seiner Aussprache.

4) Mq. 122, 34, f. 281—286.

 8vo , 15 Z. ($18 \times 13^{1/4}$; $13 \times 9^{1/2^{\text{cm}}}$). — Zustand: unsauber u. fleckig. — Papier: gelb, glatt, dick.

Ein Stück desselben Werkes. Titel und Verfasser von späterer Hand f. 281 oben:

كتاب انشاء الدواير للشيخ الكبير رة

Anfang wie bei No. 2918. Vorhanden das erste Viertel des Werkes, das Weitere fehlt. Die hier letzten Wörter f. 286^b: فعدم العالم العالم يكن في وقت لكن الوهم يتخيل ان بيس

Schrift: ziemlich gross, kräftig, flüchtig, vocallos, bisweilen fehlen auch diakrit. Punkte. — Abschrift c. 800/1397.

2920. WE. 119.

Format etc. wie bei 1). - Titel f. 67b:

كتاب الحق

Verf. ibid.: ابن العربي الدين المالين

الحمد للذات الواحدة من :Anfang f. 67b جميع الوجود . . . أما بعد فان النظير من حيث النعت والوصف قد يوجد في جميع الموجودات الخ

Betrachtungen des Ibn el'arabi über das wahre Wesen Gottes.

2921. Spr. 783. 3) f. 43-48.

8°°, 19 Z. (Text: 11¹/2 × 8¹/3°m). — Zustand: fleckig, unsauber. — Papier: bräunlich, ziemlich glatt, stark. — Titel und Verfasser f. 43°a:

كَ" نُسْخُذِ الْحَقَّ للشيخِ (ابن العربي Am Rande)

الحمد لله الذي جعل الانسان : Anfang f. 43b . . . الما بعد فان الله تعالى لما الكامل معلم الملك . . . الما بعد فان الله تعالى لما أوجد العالم أوجده على ثلاثة انواع من الايجاد المخ

Diese Schrift des Ibn el'arabi handelt von der Schöpfung überhaupt, dann besonders von der des Menschen, von dem Lichte zu seiner Linken und der Finsterniss zu seiner Rechten, von der Benennung der Wesen durch ihn, seiner Stellung zu den Engeln, von den 5 verschiedenen Körper-Arten, von dem Menschen als Stellvertreter Gottes auf Erden, von dessen Macht über die Engel ausser Iblis, von dem Wesen und der Macht des Iblis.

Das Vorhandene bricht so ab f. 47°: فاخذ نصائمه مصائمة الصدّ فلهذا وقعت الاباية منه Der Schluss fehlt (= Pm. 15, 5, S. 56, Z. 6 ff.). F. 48 enthält einige Zeilen von neuerer Hand, scheinbar das Ende dieser Schrift gebend, was falsch ist.

Schrift: sehr klein, gefällig, gleichmässig und gut, vocalisirt. — Abschrift c. 800/1397. — HKh. VI 13763.

2922

Dasselbe Werk in:

1) Pm. 15, 5, S. 50-56.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

كَ نَسَخَمَ الْحَقَ لَابِن عَرِبِي Titelüberschrift: كَ نَسَخَمَ الْحَقَ لَابِن عَرِبِي Anfang wie bei Spr. 783, 3. Schluss: لا مخالفة حكم لنهى حكم وانتهي الغرض والله يتولانا والكم بما يتولى به عباده الصالحين وصلى الله الخ

2) Lbg. 676, 3, f. 6b-10.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Titel ebenso. Verfasser fehlt. Anfang und Schluss wie bei Pm. 15, 5.

3) Lbg. 1015, 1, f. 1-7^a.

28 Bl. 8vo, 21 Z. (18 × 13; 14⁹/₃ × 11^{cm}). — Zustand: fleckig. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Titel f. 1^b ebenso. Verfasser etwas ausführlicher. Anfang u. Schluss wie bei Pm. 15, 5.

Schrift: ziemlich gross, aber ungleich, deutlich, ziemlich stark vocalisirt; Hauptsätze roth. — Abschrift um ⁹⁷⁰/₁₅₆₂ (f. 23a) — f. 19b im J. ⁹²⁶/₁₅₂₀: dagegen No. 1744 — von بن حسن البكري البراهيم بن محمد بن حسن البكري أبراهيم الحنبلي . — Collationirt im J. ¹⁰⁶⁷/₁₆₆₇.

F. 7^a unten bis 8^a enthalten çüfische Verse, hauptsächlich von ابن العربي.

2923. WE. 119. 17) f. 104⁶ – 123⁶.

Format etc. wie bei 1). - Titel u. Verfasser f. 104b:

كتاب عقلة المستوفنر لابن العربي

الحمد لله الذي افتتح وجود : Anfang f. 104b النبي افتتح وجود السجات السوي بالارواح المهينة المخلوقة بل المبدعة من فيض السجات . . . أمّا بعد فان الله تعالى علم نفسة فعلم العالم الرخ

Ibn el'arabi handelt hier in einer Anzahl (ungezählter) Kapitel von den Schöpfungen der höheren und niederen Welt, wie sie sich in den Geistern, dem Verstand, dem göttlichen Thron, den Gestirnen und der Erde und der Entstehung des Menschen zeigt. Zuerst:

باب في نظم ما جنوي عليه هذا الكتاب 105⁶ من ذكر العالم العلوي والسفلي

باب فى خلف الارواح 106°; باب الكمال الانسانى 106° 107° ; باب الكمال الانسانى 107° 107° ; باب فى خلف العقل 107° باب فى خلف العنيا 115° باب خلف الدنيا 115° باب نشاءة الانسان 122° ; باب فى النكاح والتوالد 120° باب نشاءة الانسان 122° ; باب فى النكاح والتوالد 120°

Schluss f. 123b:

عينى ولست بغير لكم فكن بي انتا (HKh. IV 8215 ist ein anderes Werk.)

1 2924.

Dasselbe Werk in:

1) Spr. 854, 1, f. 1-36b.

185 Bl. 8°°, 17 Z. $(15^{1}/_{3} \times 10^{1}/_{2}; 11^{1}/_{2} \times 7^{\rm cm})$. — Zustand: etwas unsauber. — Papier: gelblich, ziemlich stark u. glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Titel f.1^a: كتاب العقلة. Verfasser im Anfang ausführlich. Anfang u. Schluss ebenso.

Schrift: klein, deutlich, gleichmässig, geradestehend, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift im J. 899 Ram. (1494) von يتمد بن ابي اليسر الشافعي القوصي (Als Jahr der Abschrift steht bloss ۹۹ سنڌ).

2) Lbg. 886.

13 Bl. 8°°, 25 Z. (21×15¹/2; 14¹/2×10cm). — Zustand: hauptsächlich am oberen Rande fleckig; der Seitenrand zum Theil ausgebessert. Bl. 1 im Text etwas schadhaft. — Papier: gelblich, glatt, meistens ziemlich dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Titel f. 1a: كتاب عقلة المستوفر. Verfasser ausführlich. Anfang ebenso. Schluss f. 13b: بل جاء بهم من قبورهم الي جهنم اعاذنا الله تعالى منها بجاه نبي الرحمة سيدنا صغم امين الحد لله رب العالمين (Einige Zeilen vor dem bei WE. angegebenen Schluss.)

Schrift: klein, geläufig, nicht undeutlich, fast vocallos. Das Stichwort باب roth. — Abschrift um المائية von der Abschrift des الحنف الحنفي البناء الدمياطي

3) Lbg. 633.

20 Bl. 8°°, 25 Z. (20 × 14; 15 × 9°m). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Titel und Verfasser f. 14: عُقلة العلماء للشيخ محيى الدين ابن عربى

Der Titel in der Unterschrift bloss عقلت Anfang und Schluss ebenso.

Schrift: ziemlich gross, gut, gleichmässig, etwas vocalisirt. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1100/1688

/ 2925. Spr. 1961. 16) f. 224-238.

8vo, c. 20 Z. $(16^{1}/_{2} \times 11^{1}/_{4}; 11^{1}/_{2} \times 7^{cm})$. — Zustand: am unteren Rande fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel fehlt; s. Anfang. Verfasser fehlt; es ist:

الحمد لله الذي جعل العلم مفتاح :Anfang المجتدد . . . وبعد فهذا كتاب مستى بتحفظ السفرة الى حضرة البررة مشتمل على عشرة ابواب وفصول نعوذ بالله عن الاشتغال بالفصول النخ

In diesem Werke, welches in 10 Kapitel zerfällt, erörtert Ibn el'arabi die Entwicklungsstufen, welche der Çūfi durchzumachen hat, um zur höheren Erkenntniss Gottes vorzudringen, von der Reue zum Glauben, zur Selbstentsagung, zur Liebe u. s. w.

; في الاعتقاد " 2.25° ; في النوبة " 4.224° ; باب. 1 ; في الشوق أ 5.226° ; في المحبّة أ 4.226° ; في الاخلاص أ 5.226° ; ; في كيفية الرياضات أ 7. 227° ; في العشق أ 237° 8. 230° , في بيان المخلوة وآدابها وشروطها أ 230° ; في صفة المريد أ 231° . ونصل في كيفية الذكر . في بيان المعرفة والمقام والحال وتفسير بعضها أ 237° . 10. 237° .

على القول الثابت في الحياة : Schluss f. 238^b الدنيا وفي الآخرة اللهم استجب اللهم استجب اللهم استجب والحمد لله اولا وآخرا والصلاة والسلام على رسوله باطنا وظاهرا وعلى آله المخ

Schrift wie bei 14). Am Rande oft Verbesserungen und Zusätze und Bemerkungen.

HKh. II 2592.

2926.

Dasselbe Werk enthalten in:

71 Seiten 8°°, 11 Z. (19¹/2×14; 13×7¹/2°m). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ganz sauber. Das 1. Blatt am Rücken ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: schöner Halbfzbd.

Schrift: gross, weit, stattlich, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688.

Format etc. und Schrift wie bei 9).

Titel und Verfasser fehlt. Anfang wie bei Spr. 1961, 16. Bricht ab gegen Ende des 4. Kapitels, mit dem Verse:

احبك لا ارجو بذلك جنة ولا اتقى نارا وانت مرادي

3) We. 1636, 1, f. 1b-15a.

66 Bl. 8°°, 15 Z. (163/4×12; 14×10¹/2°m). — Zustand: die obere Hälfte (und noch mehr) wasserfleckig, ausserdem ziemlich unsauber; die Blätter unten durch einen Nagel durchlöchert; Bl. 1 ausgebessert. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel und Verfasser fehlt: s. Anfang.

الحمد لله الذي انطق كل شيء : Anfang f.1 والمعدد فهذه رسالة بتسبيحة والصلوة على رسوله . . . أما بعد فهذه رسالة مرتبة على عشرة ابواب وفصول ومسماة بتحفة السفرة البي حضرة البررة لشطار الطريقة كاشف اسرار الحقيقة مهبط انوار القدسية خادم الحضرة قوام الملة والدين البي الغضل محمد بن عبد الحميد بن المسايخ البسطامي قدس الله ارواحهم شيخ المشايخ البسطامي قدس الله ارواحهم Dann folgt das 1. Kapitel.

Dieser Anfang weicht von dem des soeben besprochenen Werkes etwas ab. Der Titel ist derselbe, als Verfasser ist Mohammed ben 'abd elhamtd ibn elbistāmī qiwām eddīn angegeben. HKh. I 2592 citirt das Werk mit denselben Anfangsworten, legt es aber einem Jelāl eddīn ahmed bei. — Indessen scheint es doch nichts weiter als das Werk des Ibn el'arabī zu sein: es hat ganz dieselbe Ein-

theilung und auch denselben Schluss. (Eine Abkürzung desselben ist es nicht.)

Schrift: ziemlich gross, Türkischer Zug, weit, deutlich, vocallos. Ueberschriften zum Theil roth. — Abschrift c. 1100/1888. — Nach f. 7 fehlt 1 Bl.

4) We. 1634, 1, f. 3b-25.

100 Bl. 8vo, 17 Z. (16⁹/₃ × 10¹/₂; 11¹/₂ × 7^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: brauner Lederband mit Klappe.

Titel f.3^a: ر" تحفة السفرة الخ. Verf. fehlt. Anfang und Schluss wie bei We. 1636, 1.

Schrift: gross, deutlich, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift vom J. 1154 Rab. II (1741).

F. 1—3° enthalten Aussprüche und Gebete, darunter eines, das ابراهيم التيمي gelernt hat von الخضر und das المسبعات genannt wird; ausführlicher wird darüber gehandelt in 5) f. 98° ff.

2927. Pm. 80.

85 Seiten S^{vo}, 17 Z. (17³/₄×13; 10¹/₂×8^{cm}). — Zustand: unsauber und fleckig, bes. am Ende. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel (von späterer Hand, auf der Vorseite):

الحد لله الذي جبنا عنه غيرة أن يعرف : Anfang له كنه بدا نورا ... أما بعد قائه من استوهب من الواهب

Ibn el'arabi handelt hier von der Liebe zu Gott, den verschiedenen Stufen derselben und gleichsam den "Vorhängen", welche dem Strebenden den Zutritt wehren. Das Werk ist in viele ungezählte Abschnitte getheilt, deren jeder mit جاب bezeichnet ist. Zuerst جاب العام المحدود العالم المحدود العالم الحدود العالم الحدود العالم كتمان الحبة العارف المردود العالم العارف المردود المردود العارف المردود الم

لم يطلب الوصال أن طلب :Schluss S. 22 الوصال لم يرد ما أراد المحبوب فهو مغلوب محجوج تم

Schrift: klein, gefällig, gleichmässig, etwas vocalisirt. Seite 1 ähnlich ergänzt. — Abschrift c. 1000/1591.

HKh. III 6094.

2928.

Dasselbe Werk in:

1) Lbg. 935, 8, f. 66^b—70^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Titelübersehrift: کتاب الحجب لحیی الدین. Collationirt.

2) Mq. 427, 4, f. 25ⁿ-27.

Format etc. und Schrift (Text: 16×9^{cm}) wie bei 3).

Titelüberschrift: الرسالة الشريفة. Verfasser fehlt. Anfang wie bei Pm. 80, 1. Bricht ab, fast zu Anfang des (5.) Abschnittes الصحو, mit den Worten: لصاحبها على شيء لم يبلغ وقته كما قيل

3) Pm. 84, 3, S. 65-71.

8°°, 17 Z. $(19^1/2 \times 14: 15^1/2 \times 9^{cm})$. — Zustand: fleckig, besonders S. 70. 71. — Papier etc. und Schrift wie bei 2), aber gedrängter, kräftiger.

Titel u. Verf. fehlt. An fang wie bei Mq. 427, 4. Bricht ab in dem (2.) Abschnitt جباب الحب mit den Worten: خلاف قول الآخر وكلما يفعل المحبوب محبوب تحبوب Für die Ueberschriften der Abschnitte ist Platz gelassen.

2929. We. 1618.

59 Bl. 8°°, 19 Z. (20 × 14¹/₃; 14¹/₂ × 9³/₄—10^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht frei von Flocken f.13 ff.; der untere Rand wasserfleckig, besonders in der Mitte des Werkes. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: brauner Lederband mit Klappe. — Titel und Verfasser f. 1° von späterer Hand:

الحمد لله الذي حجبنا عنه غيرة : Anfang f.1b أن يعرف له كنه بدأ نورا فاستنر عن الابصار بنوره وظهر فاحتجب عن البصاير بظهوره فاندرج النور في النور النخ

Dies Werk hat ganz denselben Anfang wie die zuletzt besprochenen (Pm. 80, 1 ff.) und doch ist der Inhalt und der Schluss verschieden. — Der Verfasser ist fraglich, daher in obigem Titel steht "beigelegt dem Ibn el'arabi". HKh. erwähnt dasselbe nicht. Wahrscheinlich

liegt hier eine Fälschung vor. — Der Verfasser erörtert in einer Menge Fragesätze in mystischem Sinne die verschiedenen Weisen, in denen Gott sein Wesen offenbart. Die ersten derselben sind: f.1^b الله معنى قوله سجان الله اعلم ان هذا الذكر يفتح للذاكرين ان الحق وراء كل تنزيد

مسئلة في معنى قول الحمد لله عنال الله تعالى 2° آما وقل الحمد لله

مسئلة في التوحيد للامام الغزالي واعلم أن الحق 26 تعالى هو المنفرد بالافعال

Der letzte:

فايدة للامام العارف الوارث المحمدي قدس سرّه 56° في معرفة التعلق والتخلق، في معرفة التعلق والتخلق، (woran sich schliesst die Besprechung der ; افتقارك Gottesnamen, mit Hinzufügung von فالاسم الله افتقارك اليه من حيث الجمع :zuerst مما يجوز ان يدون على الحدّ المشروع ... الرحمن افتقارك اليه في تحصيل الاسم بجهلة منك النز)

مسئلة سئل الامام على بن ابي طالب . . . هل 59 مسئلة سئل الله المحمد ام عرفت محمدا بالله النخ مسئلة للشيخ حيى الدين قدس سرة لا يلزم للراضي 59 مسئلة الشيخ حيى الدين قدس سرة لا يلزم للراضي

مستله للشيخ تحيى الكاين فكاس سرة دينوم للواضي " و الله بالقضاء ان يرضى بالكفر والمعاصي والمخالفات الح

فان ما هنا هي عين المقضى : Schluss f. 59^b: الا ان تجعل ما زايدة فحينتُذ يجوز لك والله سجانه تعالى اعلم' تم الكتاب

Schrift: ziemlich gross, gewandt, deutlich, wenig vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. Von f.53 an ähnlich ergänzt; die Ueberschriften und Stichwörter (bis auf der ersten Seite oben) hier schwarz und kaum hervortretend, bisweilen aber schwarz überstrichen. — Abschrift c. 1100/1688.

Dasselbe Werk liegt in We. 1646 vor; aber der Text weicht namentlich gegen Ende von einander ab, besonders insofern als die Reihenfolge der Hauptsätze oft verschoben ist; ausserdem fehlt Manches, was in We. 1646 steht. Dieser Mangel rührt nicht daher, dass in der Ergänzung (f. 53 ff.) Manches fortgelassen wäre, sondern findet sich, ebenso wie die Textverschiebung, auch schon früher. So ist im Ganzen f. 50°, 2 bis 51°, 3 = We. 1646, 82°, 13 bis 86°, 7. Die Stelle 86°, 7 bis 88°, 9 ist ausgelassen;

 51^{b} , $3-6 = 88^{b}$, 9 bis 89^{a} , 1; 51^{b} , 7 bis 52^{a} , 2 = 94^{b} , 6 bis 95^{b} , 3; 52^{a} 6 bis 56^{a} , 11 = 98^{b} , 5 bis 108^{b} , 5; 56^{a} , 11 bis 59^{b} , 2 = 89^{a} , 6 bis 94^{a} , 12.

Vgl. HKh. II 2461. III 6028 (التجليات الالهيات); beide Werke sind verschieden.

/ 2930. We. 1646.

116 Bl. 8°, 13 Z. $(15^3/4 \times 10^1/2; 10^1/2 \times 7^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ganz sauber und nicht frei von Flecken; am oberen Rande wasserfleckig; ausserdem ist von den letzten Blättern (113—116) die obere Hälfte abgerissen; Bl. 61—68 in der oberen Hälfte durchgerissen und zusammengeklebt. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: brauner Lederbd mit Klappe.

Dasselbe Werk. Titel und Verfasser, Anfang und Schluss fehlt. -- Im Anfang fehlt 1 Blatt; f. 1^a, 1 = We. 1618, f. 1^a, 10. Der vorhandene Text hört f. 116^b so auf: فايدة من علامة الولتي اذا طال عمره كثر تواضعه واذا زاد فقره زاد سخاوه واذا زاد علمه كثر تواضعه فايدة من كتاب التنوير ايصا الاستقامة خير من الف

Der Text ist im Ganzen, wie es scheint, ausführlicher und reichhaltiger als in We. 1618.

Schrift: ziemlich gross, gewandt u. gefällig, deutlich, ziemlich stark vocalisirt. Stichwörter roth. — Abschrift c. ¹¹⁰⁰/₁₆₈₈. — Collationirt. — Nach f. 7 fehlt 1 Blatt.

2931. Pm. 185.

Format etc. und Schrift wie bei 3). — Titel fehlt, steht in der Vorrede f. 12a:

حلية الابدال وما يظهر فيها من المعارف والاحوال . ابن العربي . Vorfasser fehlt. Es ist:

الحمد لله على ما الهم وعلمك ما لم :Anfang تكن تعلم . . . أما بعد فانى استخرت الله تعالي . . . بمنزل آل امية بالطايف في زيارتنا الح

Auf den Wunsch zweier Freunde, des عبد الله بن بدر الدين بن عبد الله الحبشى الحرانى und des بحمد بن خالد الصدفى التلمسانى, von Ibn el'arabı bei einem Besuch in bei seiner Wallfahrt im J. 599 Gom. I (1203) verfasst, als Wegweiser zur Seeligkeit. Er handelt

darin über Kennzeichen und Zustände der Art höherer Çufts, welche Abdal heissen. Das Werk ist eingetheilt in eine Anzahl ungezählter Abschnitte. 12° فصل الحكم نتيجة الحكة والعلم نتيجة المعرفة النخ فصل فصل لما شغف الزاهد بترك دنياه النخ فصل كان لنا بمرشانة الزيتون ببلاد الاندلس النخ فصل في العربة العربة العربة سبب لصمت اللسان النخ فصل في العربة العربة سبب لصمت اللسان النخ فصل في الجوع هو الركن التالث النخ فصل في السهر السهر نتيجة الجوع النخ

Schluss f.17 (nach einigen Versen auf الله كان الله الاركان وينزلنا واياكم منازل (Kāmil): الاحسان انه الولى المنان

HKh. III 4619.

F. 17^b ein Excurs über Definition der Çüfik und über den Unterschied zwischen dem Namen auß und den übrigen Gottesnamen.

2932.

1) Mq. 43, 5, f. 104-106. Format etc. und Schrift wie bei 4.

Dasselbe Werk, 2. Hälfte. Titel u. Verf. fehlt. Beginnt, nach einer kurzen Vorbemerkung: اعلم ان اعماد هذا الطريق الاسنى وقواعده اربعة اشياء المن mit dem Abschnitt في الصمت u. hört auf mit dem Vers: ما بين صمت واعتزال دايم والجوع والسهر السريع الحال

2) Mq. 427, 3, f. 23-25^a (8vo, 21 Z.).

Ebenfalls die zweite Hälfte, ohne die Vorbemerkung. Schluss wie bei Pm. 185, 4.

2933. Spr. 878.

 8vo , c. 22-24 Z. (Text: 15×11^{cm}). — Zustand, Papier, Einband wie bei 1). — Titel fehlt; nach der Unterschrift f. 37^{b} :

شجون المشجون وفتون المفتون .

Verfasser fehlt; nach HKh.: ابن العربي

Anfang fehlt. F. 3a beginnt im 1. Kapitel des Werkes, mit den Worten: مع الغفلة عن F. 3b der Abschnitt: المخالفة في الافعال الحديث المختاص المعالم ال

Ibn el'arabi handelt hier in 3 Kapiteln von dem Streben nach Selbstveredlung durch Selbstbezwingung.

فكل ذاهب والكل ناظر وان : Schluss f. 37b: رفع الزمان فلا حدود فكل اول والكل آخر' تمر'

Schrift: f. 3-11^a gross, ungleich, unangenehm, nicht gerade undeutlich, vocallos. F. 11^a unten ff. kleiner, blass, ziemlich flüchtig, vocallos. Nach f. 25 scheint eine Lücke zu sein. — Abschrift im J. 1084 Ďū'lqa'da (1674) von الحاج عبد الرحيم بن الحاج محمد الرديني

Collationirt. - HKh. IV 7422.

2934. Lbg. 935.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift:

كتاب الشواهد

Verfasser (am Rande): محيبي الدين

الحمد لله رب العالمين . . . هذا Anfang: الحمد لله رب العالمين . . . هذا الحق في القلب كتاب يتصمن ما ياتي به شواهد الحق في القلب من العلوم الالهية والوصايا الربانية بلسان الحكمة الج

Ibn el'arabī behandelt hier in vielen ungezählten Kapiteln, die alle mit باب شاهد eingeführt werden, die im Herzen vorhandenen Beweisgründe für Gottes Wesen, die, auch wenn das Stadium des Erschauens vorüber ist, im Herzen bleiben.
74*

باب شاهد السجدتين الماك اعنى فاسمعى يا جارة ط40 مالانوار والظلمات التوبيخ

باب شاهد الغيرة الوزراء الامر الخفق والجلى *75 باب شاهد الرباني العلم الحب العناية خوب العبادة العبادة الفرو المنة العبادة *76 الشبك والتشجيب

باب شاهد السلب الغيب الوفا الباطئ 166 باب شاهد السلب الغيب المغالبة المخالف 177 باب شاهد الحيوق تنزل الربوبية المغالبة الوكالة 170 باب

وبوحي العسل في حق روحك : Schluss f. 77°: وبوحي اللبن في حق من يبلغه كلامك ولا يراك فانه ازجى وارجى وانجى استوفى الوارد والحمد لله الرخ (Collationirt. — HKh. V 10 236.

Lbg. 359, 4, f. 137—147.

Format etc. und Schrift wie bei 2).

Dasselbe Werk. Titel f. 137* ebenso. Verfasser wie bei Lbg. 359, 3, aber unrichtig.

2935. We. 1632. 3) f. $60^{6}-72$.

Format etc. und Schrift wie bei 1). Besonders am oberen Rande und im Rücken stark wasserfleckig. Bl. 60 in der Mitte durchgerissen und ausgebessert. — Titel fehlt: nach dem Vorwort f. 62ⁿ:

ر" الاتحاد الكونى في حضرة الاشهاد العبنى بمحصرة الشجرة الانسانية والطيور الاربعة الروحانية Verfasser: s. Anfang.

يقول . . . ابن العربي . . . هذا Anfang: كتاب كريم وخطاب جسيم كتبت به قال قدس الله سرّه من انتقاصي الى كمالى من انحرافي الى اعتدالي

Nachdem der Verfasser 2 Gedichte voraufgeschickt, beginnt die Abhandlung selbst, in welcher er, wie er f. 62° sagt, den البو الفوارس anredet. Sie beginnt f. 62° وصلي الله علي الروف الرحيم الي المثالث والمثاني والمشار اليه في المثالث والمثاني والمشار اليه في المثاني المخاني الم

Ibn el'arabi handelt hier von der Menschheit überhaupt und dem Urverstand, der Urseele und Materic und dem allgemeinen Körper (الخِسم الكلي). Die Abhandlung ist in Reimprosa, mit Gedichten untermischt.

خطبة الشجرة الكلية الموصوفة بالمثلية، خطبة العقاب المالك 68 ; خطبة المطوقة الورقاء 666 خطبة الغباب الحالك 71 ; خطبة الغبيبة العنقاء 70 خطبة الغباب الحالك 71 ; خطبة الغباب الحالك 71 .

فاحدث فيها حدث العاقل: 326: فاحدث فيها حدث العاقل عليك ورحمة الله وبركاته الطالب نجاة نفسه والسلام عليك ورحمة الله وبركاته HKh. V 9757.

Lbg. 935, 11, f. 77a-80b. Format etc. und Schrift wie bei 1).

Dasselbe Werk. Titel steht am Rande und in der Unterschrift. Verfasser (in der Unterschrift): حيى الدين. — Collationirt.

2936.

Spr. 2005, f. 34*-36*.

Abhandlung des Ibn el'arabī, betitelt: كيمياء السعادة

تلف die vorzüglichsten Eigenschaften der Formel: لا اله الا الله محمد رسول الله . . . Anfang: سؤال سال احد السادات الاخوان . . . عن معانى فصايل الله. V 10999.

2937. We. 1633. 5) f. 56-61^a.

 8vo , 17 Z. $(15\frac{1}{2} \times 10\frac{1}{2}$; $10\frac{1}{2}$; $10\frac{1}{2} \times 6^{\text{cm}}$). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titel und Verfasser f. 56^{a} :

الافادة لمن اراد الاستفادة

لمحيى الدين ابن العربي الحاتمي الطائى الاندلسي

حصر امّهات المعارف وعدم حصر ما: Anfang f.56b ينتهي اليه المولدات من العوارف امر الله تعالى نبيه صعّم الرخ

Ibn el'arabi erörtert hier die 3 Grundwissenschaften, deren eine von Gott handelt ohne dessen Beziehungen zu den zwei Welten, die andere von der von dem Verstande aufgefassten Welt, die dritte von der wahrnehmbaren Welt, nebstAngabe, in wie viele einzelne Wissenschaften jede derselben zerfällt. Der Anfang ist auffällig.

وليس الا ما ذكرناه والامر الا : Schluss f. 60° . . . كما فصلناه وشرحناه والله قد افصح لنا في المقال فله الحمد على عموم الافصال كما له على كل حال . . . فانه كثير العطاء والامداد كملت الرسالة

Schrift: ziemlich gross, gefällig, vocallos. Einzelne Sätze roth. — Abschrift c. 1150/1737. — Collationirt.

2938. WE. 119.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 31b:

Verfasser ungenannt.

الحمد لله الذي نقرح العقول : Anfang f. 31b الحمد البياضات وهذبها . . . أما بعد فأن الله تعالي لما جعل لهذه المعارج احكاما النخ

Ibn el'arabī bespricht hier die sämmtlichen Stationen, die der Mensch durchzumachen hat, um zur höheren Erkenntniss Gottes zu gelangen. Er bespricht unter anderen darin das زفي الوحدانية أو (1. f. 33° منازل منها منزل الاستواء من العماء (ع. f. 33° منازل منها منزل البرازخ (34° 3. f. 34° ومنزل التمثّل البرازخ (ع. f. 36° نفي منازل منها منزل البرازخ البرازخ (ع. f. 36° ك. f. 36° ك. f. 36° الشاهد (ع. ومنزل السلب المنازل منها منزل الذي ومنزل السلب المنازل منها منزل الذي ومنزل السلب Schluss f. 44°:

ثم انتقال عنه الي المشاهد : Schluss f. 44* التي المشاهد الآن ولا يحكم عليه الآن والله اعلم' تم الكتاب

HKh. III 6426 (" الهو) scheint verschieden zu sein.

2939. Spr. 788.

30 Bl. 8°°, 10 Z. (20½ × 14½; 14½ × 11°m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel u.Verf. f.1ⁿ:

نتاب الموازنة للشيخ الاكبر محيى الدين . . . ابن عربي الخ

قال . . . الحمل لله الكاشف : Anfang f. 1b نطائف السرار لارباب الهمم والابصار . . . وبعلا فالنظر في هذا العلم الذي تحن بصدد نظران نظر بواسطة الامتال المصروبة للنظار ونظر في الحكمة الالهية التي هي ينبوع الانوار وكلاهما نظر للعقل الخ

Der Inhalt dieser Schrift des Ibn el'arabī geht auf die "Vergleichung" zwischen den zwei Welten (بين العالمين) von c

üfischem Standpunkt aus.

حتى يهتدي اليها من غير تعليم: Schluss f.30b

Schrift: gross, weitläufig, deutlich, vocallos. — Ab-schrift von درویش عثمان, ungefähr um 1800.

2940. Pm. 23.

8°°, 27 Z. (Text: 16×11cm). — Zustand: ziemlich gut; das Papier ist seiner Breite wegen öfters am Rande umgebogen. An den oberen Rand S.77—79 Papier angeklebt.—Papier: gelb, stark, glatt. — Titelüberschrift u. Verf.: ر" في نعن الأرواح للشيخ الاكبر محيى الدين الخ

الحمد لله الذي اخرج ارواح العارفين : Anfang من كتم العدم وسيرهم في ميادين القدم . . . أما بعد فان اخواني سالوني ان اذكر شيئا من نعت الارواح النخ

Darstellung, wie der Geist von Gott geschaffen und durch welche Stationen er gehen muss, um zur Erkenntniss Gottes zu gelangen, und die verschiedenen Ansichten über das Wesen des Geistes, wie auch Erörterung über Verhältniss von Geist, Herz und Verstand. Diese Abhandlung des Ibn el'arabi zerfällt in mehrere ungezählte , ohne besondere Ueberschriften.

حتى يعتبر بهذا القدر من كيدها Schluss: ومكرها ويهتدي به الي فنون غيبها تم الكتاب Schrift: klein, gedrängt, gleichmässig, fast vocallos. Abschrift im Jahre 1109 Moharram (1697) von محمد بن محمد بن يوسف بن محمد الحراني

2941. We. 1619.

14 Bl. 8vo, 13 Z. (16 × 11; 11 × 7¹/₂cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband. — Titel und Verfasser f. 1^a:

رسالة ترتيب السلوك الى مالك الملوك فعيى الدين ابن العربي

الحمد لله رب العالمين وصلى الله ... Anfang f.1b: ... المحمد لله رب العالمين وصلى الله ... أما بعد فهذه نبذة في ترتيب السلوك الي

Weg zu Gott. Diese Abhandlung des Ibn el'arabī zerfällt in Vorwort, 3 فصل, Schlusswort.

فى حقيقة الوصول الي الله تعالي⁴ المقدمة فى سير المريد من ظاهره الي نفسه المعبر 3° فصل 1. عنه فى الشريعة وهو اتباع الصراط

في سير المريد من نفسه الي قلبه المعبر 6ª فصل .2 عنه بالطريقة وهي التخلف بالخلف

في سيره من قلبه التي ربه المعبر عنه بالحقيقة 8ª فصل .3 وهو تحو ما سوى الله

[في أداب الخلوة] من لم يتيسر له شيخ 12 التحاتمة واراد دخول الخلوة

نسال الله تعالى ان جعلنا : Schluss f. 14 من ممن رقاه بفضله الي المقام الاسني . . . وعلمناه من لدنا علما بمند وكرمه أمين وصلى الله على سيدنا النز

Schrift: gross, kräftig, rundlich, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. Text in rothen Linien. — Abschrift im J. 1238 Sawwāl (1823) von عبد الغنى الميداني.

2942. We. 1868. 2) f. 37^h-38.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel und Verfasser fehlt: s. unten.

الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنّا :Anfang لنهتدي لولا أن هدانا الله لما قال الله تعالي لنبيّه صعّم وانذر عشيرتك الاقربين الخ

Es ist hier bloss der Anfang der Abhdlung des Ibn el'arabi vorhanden, deren Titel f.38*, 10:

Einen Commentar zu den schwierigen Stellen des Werkes hat عبد القادر بن عبد القادر بن عبد القادر بن القادر بن عبد القادر بن عبد القادر بن عبد القادر الدوعني + 1052/1642 verfasst.

2943. We. 1632. 5) f. 81-82a.

Format etc. und Schrift wie bei 4). - Titelüberschrift f. 81a:

٤" الاعلام فيها بنى عليد الاسلام،
 وصية محلاة في فصل الصلاة،

Verfasser nach dem Bism. (ausführlich):

محيى الدين . . . ابن العربي المخ

اعلم ایدک الله تعالی بروح منه ان Anfang: ف معنی الصلاة ثلاث معانی الرخ

Auskunft über die Grundlagen des Islam. Zerfällt in 4 ziemlich kurze وصية, deren 1. betrifft das Gebet; die 2. f. 81° unten Almosen (Anfang: مان الزكاة مبنية على اربع اقسام); die 3. f.81° oben Fasten (Anf.: وهو عبارة عن الامساك); die 4. f.81° unten Wallfahrt (Anf.: وهو ينقسم الى قسمين العنيق).

ففى حج الارواح الإشباح وروايح : "Schluss f.82 تم نسيم روح الارواح وفي التلويح ما يغنى عن التصريح تم

2944. WE. 119. 14) f. 78^h - 83ⁿ.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 78b:

هذا كتاب الاعلام باشارات اهل الالهام: Anfang f.78^b: سالنا في تقييده بعض من يكرم علينا من الاخوان الخ

Ibn el'arabī behandelt hier die Eigenschaften und das Wesen Gottes in mehreren ungezählten Kapiteln. — F. 78^b بى السوية بن التوحيد 79^b; في الكلام 79^a; في التوحيد 80^a; الحبّ 80^b; المعرفة 80^a.

ما قيدت منها الله ما سمعته : Schluss f. 83 . . . وجملتها مايتان وبضعة وستون كلمة والحد لله الحز

2945. WE. 119.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel f. 75°: كتاب الفنا في المشاهدة واشارات مما يتعلق برحيق الله

Verfasser (ungenannt): آبن العربي

الحمد لله الذي قدر وقضا : Anfang f. 75^a: وحكم فامضى ورضى وارضى . . . أما بعد فاق الحقيقة الالهية تتعالى أن تشهد بالعين الخ

Ibn el'arabi behandelt hier die Erkenntniss des göttlichen Wesens.

تشهد لك لعدم الاحاطة :"Schluss f. 78 انوردة والله المرشد لا ربّ سواء انتهي ما قدر لنا ان نوردة من هذا المنزل والله اعلم والحمد لله وحدة الح

2946. WE. 119.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 71":

كتاب مراتب علوم الوهب

ابن العربي :(Verfasser (ungenannt

الحمد لله منقص الفهوم وفاتح :Anfang f.71b مغالف العلوم . . . اعلم اليها السالك بالهمة العليا ومزاحم الروحانيات العلا الخ

Von den Stufen der Inspirationswissenschaften. Schluss f.75°: خلك بالرجال انه المولي بالكتاب والتحق بالتهي المقدر من هذا المنزل من الفتوحات المكتبة والحد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان الا على الظالمين وصلّي الله على من لا نبتى بعده سيدنا الحدد . . . الي يوم الدين وحسبنا الله ونعم الوكيل الله. V 11751. 10330.

/ 2947. WE. 119.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 2211:

كتاب في الأزل

Verfasser ibid.: ابن العربي

الحمد لله الدايم الذي لم :Anfang ibid. الحمد لله الدايم المعقول على الازل . . . أما بعد فاق الناس قد اجري الله على السنتهم لفظة الازل الم

I bn el'arabī behandelt hier den Sinn des Wortes Ewigkeit (ازل).

Schluss f. 227*: فقد مشى فى الازل ما فيه غنية وكله مشى فى الازل ما فيه غنية $^{\circ}$ تتم . . . والحمد لله وحده المخ ومقنع لذي قلب سليم تتم . . . والحمد لله وحده المخ ومقنع لذي قلب المناه

/ 2948. WE. 119.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Ueberschrieben:

قال الغزالي حجة الاسلام ابو حامد وَ Anfang: قال الغزالي هجة الاسلام الموجود الحقّ الجامع للصفات الالهيمة النخ

Ibn el'arabi behandelt hier zunächst den Thronvers (Sura 2, 256).

Daran schliesst sich f. 196^b—202^a eine Anzahl von Fragen (مسئلة), von denen eine die 9 verschiedenen Arten des Geistes (روح)) erörtert.

2949. WE. 119. 20) f. 134^a-148^b.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel f.134^a (so auch in der Vorrede):

كتاب اشارات القران في عالم الانسان Vorfasser (ungenannt): ابن العربي

الحد لله مرسل العوارف ومنزل: Anfang f. 134 الطايف . . . واوضحتها اللطايف . . . واسراءات وعرش رحمانيات واستواءات المخ

Tiefere Betrachtung der Suren des Qorān, theils einzeln, theils mehrere zusammengefasst, von Ibn el'arabi. — Schluss f. 148^b: شاسعا عن المواجهة والتلقي جعلت هذه الاشارات كالصلة لكتاب التنزلات في اسرار الطهر والصلاة تتت

Es schliesst sich daran, f. 148^b, eine Erörterung desselben Verf., über den Satz des Qorān (7, 155) درحمتی وسعت کل شیء: in wie fern darin auch الغصب begriffen sei.

/// 2950. WE. 119. 18) f. 124*-133*.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel f. 124a:

كتاب السبعة وهو كتاب الشان

(Nach der Vorrede: ايام الشان). Verfasser f. 124*:

Voran steht ein çūfisches Gedicht, 26 Verse, dessen Anfang (Ṭawīl):

اقول وروح القدس ينفث في النفس باق وجود الحق في العدد الخمس

الحمد لله العلي الشان العظيم : Anfang f.124 السلطان . . . أما بعد فهذا كتاب سبيته . . . وهو ما جدث في اصغر يوم في العالم من الاثار الالهيئة الن

Ueber Wesen und Bedeutung der Wochenzeit und Wochentage, und wofür in höherem Sinne jeder derselben bestimmt sei.

فان هذه الحجالة لا تحتملها لصيق: "Schluss f.133 الحجالة لا تحتملها للم الحقت والله ينفعنا بالعلم ويؤيدنا بالعين والحمد لله الحق HKh. V 10211 (كتاب الشان) und III 6195.

2951. Pm. 2.

155 Seiten 8°°, 19 Z. (21 × 15; 13¹/2 × 9°m). — Zustand: ziemlich gut, vom Anfang, besonders S. 13. 14, abgesehen. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel (auf der Vorseite des Werkes und im Vorwort S. 8):

تنزّل الاملاك للاملاك في حركات الافلاك Verfasser: تنزّل الاملاك الدين ابن العربي

الحمد لله الذي وصف الانسان :Anfang S.1 بما وصف به نفسه . . . أما بعد تماستم للود منه حضرتي يبدى فيظه ما اريد على الدوامً

Ibn el'arabi handelt hier zunächst von der göttlichen Sendung, nicht durch Engel, sondern durch Menschen, und von der Stellung und den Verpflichtungen der Gesandten. Dann erörtert er ausführlich die in den 5 Gebeten der Gläubigen liegenden Geheimnisse und die damit verbundenen Pflichten. — Das Werk zerfällt in 55 Kapp., deren Uebersicht S.3—7.

- في ذكر اسم هذا الكتاب وشرحه مجملا 8.7 باب. 1
- في بيان تنزل الاملاك على قلوب الاولياء 10 باب. 2
- في معرفة سبب وضع الشريعة في العالم 15 باب.5 ومعنى قولة تعالي قل لو كان في الارض ملائكة يمشون مطمئنين المخ
- في بيان السبب الذي دعاني ان اخص 23 باب.10 في هذا الكتاب من العبادات الصلوات الخمس دون غيرها
- في معرفة اسرار الاستجمار 40 باب. 20
- في معرفة اسرار طهارة التوب والبقعة للصلوة 53 باب 30.
- فى معرفة اسرار السجود وما يخت به 70 باب.40 من التسبيح والدعا
- فى اختصاص الظهر بيوم الخميس ومن هو 131 باب.50 الامام فيه وما يظهر فيه من الانفعالات
- فى معنى قوله والذين في على صلوتهم دائمون 152 باب. 55. Schluss S. 154:

ولأستحل رجال مسلمون دمي يرون اقبح ما باتونه حسنا

Schrift: ziemlich gross, kräftig, etwas rundlich, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift von خاية الله بن عناية الله السامغاني im Jahre 1093 Çafar (1682). — HKh. II 3656.

2952. Pet. 601.

142 Bl. 8°, 11 Z. $(15^{1/2} \times 10^{3/4}; 10^{1/4} \times 7^{1/2}c^{m})$. — Zustand: nicht fest im Einband; im Anfang unsauber und am Rande stark wasserfleckig. Der Rand bisweilen ausgebessert. — Papier: gelblich, glatt, stark. — Einband: rother Lederband. — Titel f. 1°:

٤ توحيد التوحيد

Verfasser ausführlich.

قال الشيخ الاكبر . . . فصل : Anfang f. 1b فصل في معرفة البيقيين واسراره ان البيقيين كل العلم في الخلد و كل حال بوعد الواحد الاحد البخ

Einige Abschnitte:

f. 4° في معرفة الصبر 6° ; في معرفة ترك اليقين 8° 8 في مقام ترك العبودية 11° ; في العبودية 43° في مقام ترك الفتوة 48° ; في مقام الفتوة 48° في مقام ترك الادب 92° ; في مقام الأدب 87° .

فلا تكونن من الجاهلين : Schluss f. 142b المين ولا نفعنا الله تعالى بالعلم وجعلنا من اهله امين ولا جعلنا ممن سعي بخيره في حق غيره والله اعلم بالصواب ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم

Schrift: klein, gewandt, etwas gedrängt, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. Für die Ueberschriften ist an vielen Stellen Platz gelassen, wie f. 21^b ff.

Abschrift von عبد الصالحي الكريم بن محمد الصالحي im Jahre 999 Rabī' II (1591).

F. 1^a wird die Einkleidung in den Çüftorden kurz besprochen.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

2953. Pet. 515.

85 Bl. 8°°, 19 Z. $(20\frac{1}{2} \times 14; 15 \times 9\frac{1}{2}c^{\text{cm}})$. — Zustand: im Deckel zum Theil lose. Nicht ganz sauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 1° (von neuerer Hand):

كتاب التدقيق في جحث التحقيق للشيخ الاكبر محيى الدين ابن العربي

الحدد لله وسلام على العباد الذين : Anfang f.1 العدد الصطفى . . . السلام عليكم اخواني . . . قدس الله ارواحهم وطهر اشباحهم . . . اعلموا انى انما اردتكم الخ

Ibn el'arabī bezeichnet f. 4^a dies Werk selbst als eine عداية, Anleitung zum Hingelangen zu Gott dadurch, dass der Mensch sich selbst klar wird über sein Wesen, seine Zwecke, seine Stellung zur Welt und zu Gott. — Es ist in eine Anzahl (ungezählter) فصل getheilt, ohne besondere Ueberschriften.

فصل وبهذا تفهم أن الاختلاف بحسب غلبة الصفات 11 المطوية كلها ومن ذلك

فصل فقد بيّنت لك أن الله سجانه جعل جميع 13 مطاته ترجع الى صفتين وجميع صفات الخلق

20b التنكشف ما قدّمت لك ممّا معناه ان الكامل العالم باسره انسان كبير وروحه الانسان الكامل u. s. w. — Zuletzt:

فصل واذا فهمت هذه الفصول فلتفهم آداب الدعاء *73 مجملا ومفصلا وسأشير لك الى ذلك

فصل فقد استبان لك مكرّرا ان كنت تفهم ان 80° الخلافة هي الظهور بمراتب الوجوب والامكان

فصل قد اخبرتك أن الكون ينقسم كله الي ظاهر 81^b وباطن وقد سهي الله سجانه الباطن بالامر والظاهر بالخلف

فكان خليل الله محصا من : Schluss f. 85b حيث هو حبيب الله محصا واتي بمفاتيج خزاين الارض والسماء وعدا مفترض فيه عنان الشان بافصح من هذا اللسان في هذا الزمان والله اعلم وحسبنا الله الخ

Schrift: ziemlich gross, etwas rundlich, vocallos. Die Bezeichnung der Abschnitte meistens roth. F. 1—16 ist von derselben Hand, aber flüchtiger und meistens grösser und gröber. — Abschrift c. 1100/1688.

2954. WE. 119.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 83b:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة : Anfang f. 83° العالمين للمتقين . . . أما بعد فان الله جلّ اسمه اقسم في كتابه العزيز على امور كثيرة الخ

Ibn el'arabi behandelt hier die verschiedenen Weisen, in denen Gott bei sich selbst schwöre.

1. بالربوبية على صورة تحصيل الايمان 85^b باب .

2. في قسم الله بالربوبية على انفاذ سوال التقرير 87^a باب .

على المشركين يوم القيمة

فى قسم الله بالربوبية على انفاذ حكم الحشر 89 باب. 3 الروحاني والجسماني

فى قسم الله بالربوبية على ضمان الرزق بالجنة 4.9 باب. 4 والصمير يعود على المذكور

في قسم الله بالربوبية على قدرته : (فصل 5 in 5) "90 باب. 5 ونفوذها تبديل الخلف خلف آخر خير منهم النفوذ الاقتدارى لا يسبق : "Schluss f. 92 تم لارتباط الموجودات بالحقّ تم HKb. III 6270.

2955. We. 1796. 4) f. 17-26.

8vo, 21 Z. $(21 \times 15; 14^{1/2}-15^{1/2} \times 11-11^{1/2}c^{m})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titelüberschrift f. 17ⁿ:

هذه المضاددة في علم الظاهر والباطن

Verfasser fehlt, doch steht oben am Rande links, von derselben Hand wie der Titel u. das Uebrige, الشبيخ محبي (das Uebrige ist durch Beschneiden des Blattes fortgefallen),

الحمد لله ذي الحكمة الباهرة Anfang: الذي الخمد الذي الخري نوع شونه في المظاهرة الباطنة وانظاهرة الن

Der Verfasser spricht von den Gegensätzen, die sich in der Natur, im Wesen des Menschen und der Begriffe, im Innern und Aeussern und überall zeigen und von denen Gott selbst nicht frei sei. Er lässt nun, um eine Seite des Gegenstandes zu behandeln, sein Aeusseres u. Inneres sich in ihrer Gegensätzlichkeit gegen einander aussprechen. Er beginnt damit so f. 19 unten: فابين ظاهري ينكر على باطنى حسدا منه أذ السرّ فيه وباطنى ينكر على ظاهري عجبا وتيها عليه مما فيه فقال ظاهري لباطنى أخرج الى عندي لتري ما في ظواهري من المظاهر والامر والنهي والتفصيل والايات فتعذريني . . . وقال باطنى لظاهري في الظهور كشف الستور وفي كشف الستور قصم الظهور ولكن ادخل انت الي عندي لتشهد انت ما في الباطن من المعاني البواطن المخ

افهم السر فى التضادد من حكمة : *Schluss f.26 الله فى المظاهر ففى التصادد سر بليغ وقد تبدي لكل ناظر دقف تحقق معني لطيفا فى طتى رمز مرموز طاهر' تمت

Schrift: gross, kräftig, etwas rundlich, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift im Jahre 1117 Sa'bān (1705). Der Abschreiber fügt schliesslich noch einige Verse zum Lobe des Wissens und Aufforderung zu baldiger Busse und Gebet hinzu.

2956. We. 1632. 4) f. 72 $^{\circ}$ -80.

8°°, c. 32 Z. $(17\frac{1}{2} \times 13\frac{1}{2}; 16^{1}_{2} \times 12\frac{1}{2}c^{m})$. — Zustand: wasserfleckig, bes. am oberen Rande u.im Rücken. — Papier: gelblich, glatt, dünn. — Titel u. Verfasser f.72°:

الغايات فيما ورد من الغيب في تفسير بعض الآيات لمحيى الدين ابن العربي

الحمد لله الذي انهب عنا : Anfang f. 73°: الله تعالي الحن ان ربنا لغفور شكور اعلم ايدك الله تعالي بروح منه ان الرجال ما سميت رجالا الا لهمهم وهمهم لانها ريش اجتحة وجودهم فمن خرب طاهره من الاعمال وخرب باطنه من الادب فهو الي الخروج اقرب المخ

Ibn el'arabī knüpft hier çūfische Erörterungen an einige Qorānstellen. Zuerst Sura 20, 19. Zuletzt f. 80°, 13 v. u. die Worte in Sura 21, 34:
كل في فلك يسبحون

يخفى القصايا ويغطى على وجود : Schluss f. 80b الحقايف وللحقوق فافهم . . . والفتاح من الملك الوهاب في ختم الكتاب تبصرة لاولى الالباب واليد المرجع والمآب وصلى الله المخ

Schrift: ziemlich gross, sehr gedrängt u. eng, vocallos, deutlich; geht fast bis an den äussersten Rand. — Abschrift von عمر بن زين بن على بن محمود العربي um 900/1494 (das Datum ist durch Beschneiden des Blattes fortgefallen).

2957. We. 1631. 3) f. 104-125.

Format $(20^{1/2} \times 15^{1/4}; 15^{1/2} \times 9^{1/2^{cm}})$ etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel und Verfasser fehlt: s. Anfang.

عذا كتاب تاج الرسايل المعانى الالهية المودعة ومنهاج الوسايل في ايضاح المعانى الالهية المودعة في المعانى الروحانية مما جري بيني وبين الكعبة المعظمة عند طوافي بها من باب المكاشفة والمطالعة كتب بها الشيخ . . . حيى الدين . . . ابن العربي . . . الى بعض من يكرم علية من المحابة

Ein Sendschreiben des Ibn el'arabī an einen Freund in Mekka, çūfischen Inhalts. Dasselbe beginnt: حبد لله الذي توجنى بتاج الله تعاني العنوة بعد الخصوع . . . أما بعد فان الله تعاني العنوة بعد الخصوع . . . أما بعد فان الله تعاني العنوة بعد الخصوع . . . أما بعد فان الله تعاني العنوة العنوة بعد الخصوع . . . أما بعد فان الله تعاني العنوة المنا النواني في حرمه واطلعني علي حرمه المخ العنوة ist im Jahre 600/1203 verfasst und zerfällt in mehrere بسالة omehrere und der Ueberschriften, Betrachtungen enthaltend, zu denen ihn der Anblick der Ka'ba u. der Umgang um dieselbe veranlasste. 105 المسالة الالهمة توسل بها عمد الله النها ونزاريها عليها عليها عمد الله النها ونزاريها عليها عمد الله النها ونزاريها عليها عليها عمد الله النها ونزاريها عليها عمد الله النها ونزاريها عليها عمد الله النها ونزاريها عليها عليها عمد الله النها ونزاريها عليها عليها ونزاريها عليها عمد الله النها ونزاريها عليها عليها ونزاريها عليها عليها ونزاريها عليها ونزاريها عليها ونزاريها عليها ونزاريها عليها ونزارها ونزارها عليها ونزارها عليها ونزارها ونزا

الرسالة الالهية توسل بها عبد الله اليها ونزل بها عليها 105 الرسالة الالهية توسل بها عبد الحتى ونزل بها عليها 108 الرسالة القدسية توسل بها عبد العليم اليها الج 110 الرسالة الربانية توسل بها عبد الشكور اليها الج 113 الرسالة المشهدية توسل بها عبد البصير اليها الج 116 الرسالة المشهدية توسل بها عبد البصير اليها الج 119 الرسالة الفردوسية توسل بها عبد السميع اليها الج 124 الرسالة العذرية توسل بها عبد الودود اليها الج 124 الرسالة الوجودية توسل بها عبد القادر اليها الج 124 الرسالة الوجودية توسل بها عبد القادر اليها الج 124

وتصديف الكلام وقصى ربك : *Schluss f. 125 التهادة التهادة التهادة التهادة التهادة التهادة الرسالة والسلام عليك ورحمة الله وبركاته والحمد لله امين * HKh. III 6705 الرسائل الخ

2958. Spr. 1958. 2) f. 61-78.

الدرة الفاخرة في ذكر من انتفعت بهم في الأخرة الدرة الفاخرة في ذكر من انتفعت بهم في الأخرة "ورسالة روح القدس" في مناصحة النفس" في مناصحة النفس" لسيذي محيى الدين . . . ابن العربي . . .

ارسلها من مكة حرسها الله سنة ست ماية الي الشيخ العارف . . . عبد العزيز بن ابي بكر القرشى المهدوي نزيل تونس في بلاد المغرب

قال سيّدنا ... ابن العربي ... من العبد : Anfang الصعيف الناصح . . . الي وليّه في الله تعلى واخيه الركن الوثيف ابي محمد عبد العزيز . . . أما بعد يا اخي فان النصح اولى ما تعامل به رفيقان وتسامر به صديقان الم

Ibn el'arabī giebt in diesem Sendschreiben, welches er im J. $600/_{1203}$ von Mekka aus an einen Freund in Tunis, Namens 'Abd el'azīz ben abū bekr elqoresī elmahdawī gerichtet, Auskunft über seine Seelenstimmungen und sein Ringen nach Erleuchtung.

Das Werk bricht ab mit den Worten f.78^b: اخاف والله يا ولتى نفسى وعلي من هو مثلي ان اخاف الله يا ولتى نفسى المومنين المهمة من ديوان المومنين المهمة من ديوان المومنين المهمة من ديوان المومنين المهمة من ديوان المهمة ال

2959. WE. 119.

227 Bl. 8°°, 25 Z. (21¹/2×16; 15×10°m).—Zustand: ziemlich gut; doch der Rand oben stellenweise, besonders im Anfang und Ende, wasserfleckig. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titelüberschrift f. 1^b:

كتاب الحلالة

Verfasser nicht angegeben.

الحمد لله بالله حمدا لا تعلمه : Anfang f.1b الحمد الاسرار . . . أما بعد فاتى ذاكر في هذا الكتاب بعض ما تحوي عليه الجلالة من الاسرار والاشارات الح

Ibn el'arabī erörtert hier den geheimen Sinn und die Kraft des Wortes الجلالة (Hoheit). Das Werk ist in mehrere فصل (ohne besondere Ueberschriften) getheilt.

فهذا بعض ما في الجلالة من الجلالة: "Ende f.6 تمت وقد نجز الغرض الذي اعطاه الوقت والجد لله وحده تمت

Schrift: ziemlich gross, kräftig, rundlich, vocallos; nicht immer gleichmässig. — Abschrift c. 1750.

HKh. V 10023.

Der ganze Band enthält 28 kleinere Abhandlungen cüfischen Inhalts, fast alle von Ibn el'arabi. Ein Verzeichniss derselben f. 227^b.

2960. Pm. 15. 2) S. 11-26.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift (nach dem Bismilläh):

جواب عن مسالة السجحة السوداء وهي الهيولي،

ابن العربي Verfasser fehlt; nach HKh.: ابن

واذا قد ذكرنا العقل الاول وهو اول Anfang: واذا موجود والنفس الكلية وهي اول منفعل عن العقل النخ

Çüfische Abhandlung über die Materie, von Ibn el'arabī.

وسنذكر طرفا من الامور التي :Schluss S.26 وكل بها الارواح التي لهذه الافلاك في الجزء الذي فيه الحجواب عن الارواح أن شاء الله تعالي، تمت المسايل التلاث والحمد لله الن

Unter den 3 Fragen, die am Schlusse erwähnt werden, ist ausser der vorliegenden noch die in No.1 dieses Bandes und die dort schon erwähnte رس في العقل الأولى ", zu verstehen.

HKh. III 7007.

2961. Lbg. 935.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Sehr wasserfleckig. — Titel u. Verfasser (auch am Rande):

رسالة **النشأتَيْنِ** نحيى الدين und لابن العربي

لبارينا العظمة والجلال والتقديس :Anfang والاجلال ولرسوله السيد . . . العصمة والتنزيم ولنا التردّد بين الحمد والصلاة وبين الوهب والصلات الخ

Ueber Verhältniss und Verbindung der beiden Schöpfungen, der geistigen und der körperlichen (الروحانية والجسمانية).

Schluss (Kāmil):

تبصر وجودا لا يزال منزلا سرّ الحيوة على يدي شؤبوبه فهذه نبذ من اسرار مقامها العلى وموردها الشهى والسلام عليكم ورحمة الله وبركانه

Collationirt.

Vielleicht HKh. VI 13447 (المولد الجسماني والروحاني).

2962. WE. 119. 5) f. 23 $^{\circ}$ -31 $^{\circ}$.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 19a:

كتاب مفاتيج الغيب

Verfasser ungenannt.

الحمد لله المنفرد بعلم المفاتيج الاول : Anfang f. 23b

Ibn el'arabī erörtert hier die Geheimnisse des göttlichen Wesens.

ولا من المفاتيج الا ما اوضحته لك : Schluss f. 27ª فانهج وعلى الله قصد السبيل وانتهي بعض ما يعطيه هذا المنزل بحكم الاجهاز والكتم والحمد لله وحده الخ

Daran schliesst sich ein Fragesatz (مسئلة) über die Zahl der المراتب und المجالي und المجروش und Beantwortung desselben. — Dann ein Stück من كتاب صفوة العقايد , das beginnt f. 27b: ما دام الانسان حيّا يجب عليه رعاية احكام الشريعة und schliesst f. 31b: وهو الحقيقة المطابق للواقع : طلق غيرة والله اعلم من جميع الوجوة ليستفيد ويفيد غيرة والله اعلم HKh. VI 12515.

2963. WE. 119. 9) f. $56^a - 60^b$.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel f. 56°: كتاب المدخل الى معرفة ماخذ النظر في الاسهاء والكنايات الالهيمة الواقعة في الكتاب العزيز والسنة Verfasser ungenannt.

الحمد لله هو نفس الحمد :Anfang f. 56b
على ما تقرر في قلب كلّ من به توحد . . . أما بعد
فهدا كتاب تكلمنا فيه على ما وقع في القران
العظيم من الاسماء بلسان الحقيقة والشريعة الخ

Ueber die im Qoran vorkommenden Namen Gottes handelt Ibn el'arabı in dieser Schrift, einer Einleitung zu seinem Werke (f. 56°): الشيف في الاشارات فيما وقع في القران بلسان (vgl. No.2226).

والله يعصم ويقى فى الوقت والمآل :Schluss النخ المقدير والحمد لله وحده وصلّي النخ الله لله. V 11686 (cf. VI 12789).

2964. WE. 119.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel f. 61a:

كتاب النقباء

Verfasser ungenannt.

الحمد لله وسلام على عباده الذين :Anfang f. 61a اصطفى الما بعد حفظ الله سراير اخواننا الاصفياء فانع لما كانت ارواج مكرمذ في اجساد مطهرة المخ

Ibn el'arabī behandelt hier in mehreren ungezählten Kapiteln die 12 نقیب d. h. geistlichen Führer der Cüfis.

باب الاشارة بقوله تعالي وبعثنا منهم اثنى عشر نقيما 61⁶ باب حال قطب النقباء وهو الاول 62^a

وقد لرّحنا لك بالغرض المقصود: Schluss f. 67b: والله يقول الحقّ وهو يهدى السبيل والحمد لله وحده

2965. We. 1735. 2) f. 7-29.

 8vo , 16 Z. $(20^{1}/_{3} \times 14^{1}/_{2}; 15 \times 10^{\text{cm}})$. — Zustand: durch und durch wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, wenig glatt. — Titel und Verfasser f. 7^{a} :

ك" وسائل السائل للشيخ الاكبر

تلاقي الشيخ . . . شمس الدين : Anfang f. 7b الدين الدين الدين الدين الدين الدين العربي من سيدنا الشيخ الامام . . . محيى الدين . . . ابن العربي . . . قال رحم سمعتم يقول ما معناه النظرة الالهية لا يقف قدامها شيء بل تخرق وتنفذ جمعية محققة والنظرة الطبيعية مقيدة بالخوف والتفرقة الخ

Enthält Definition çūfischer Begriffe. Es sind Antworten des Ibn el'arabī auf Fragen, die ihm sein Schüler Ibn saudekīn vorlegt, zum Theil auch auf Fragen Anderer. Eine Menge Fragen sind eingeleitet durch يسمعند رَق يقول. Es scheint, dass das Wort وسايل in der Titel-überschrift verändert ist aus مسايل.

ينبغى أن تعرف وبين طرفى : Schluss f. 29b

Schrift: gross, kräftig, gefällig, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1150/1737. — Collationirt.

2966. Lbg. 359.
3) f. 108-136.

Format etc. und Schrift wie bei 2). — Titel f. 108*: كتاب التراجم

(f.la steht als Titel (unrichtig) angegeben: تاج التراجم). Verfasser: محبى الدين محمد بن على الطائى الحاتمي الاندلسي

Hier ist محمد einmal zu streichen; ein Sohn des Ibn el'arabī heisst allerdings محمد, aber nicht محمد, sondern سعد الدين

الحمد لله رب العالمين والعاقبة : Anfang f. 108b للمتقين . . . أعلموا اخواننا المحاب الهمم والترقى في الدرجات العليا واياكم اخاطب ومعكم اتكلم الخ

Ibn el'arabī erörtert in dieser Schrift, zu erbaulicher Belehrung, eine grosse Menge çūfischer Begriffe, die alle mit باب ترجمة القهر eingeführt werden. Zuerst f.110^b باب ترجمة القهر; dann بالعدل الثبات التعريف الإجابة الفتح الكبرياء u.s.w. Zuletzt f.135^b معبغة البدّ الجاب الهادي.

اشارة التنوعات حقايق الاحكام: Schluss f.136b والله الموفق ... ولا خير الا خيره وهو حسبى ونعم الوكيل

Die Unterabtheilungen der einzelnen Kapitel sind mit الشارة bezeichnet.

Abschrift im J. 1132 Du'lqa'da (1720).

2967. Spr. 990.

12 Bl. 8ro, 11 Z. (16³/₄ × 12¹/₉; 11¹/₂ × 8^{cm}). — Zustand: unsauber u. fleckig. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel f. 1^a:

كتاب ترجمان الالفاظ الحمدية ابن العربي :Verfasser f. la am Rande

الحمد لله وسلام على عباده : Anfang f. 1b: عباده الله وسلام على عباده الذين المرت الينا بشرح اللفاظ التي تداولها الصوفية الخ

Kurze Erklärung çüfischer Ausdrücke. Ibn el'arabi sagt, er habe sich auf das Allerwichtigste beschränkt. — Beginnt f. 2° mit: الهاجس يعبّرون به عن الخاطر الاول النخ und schliesst f.12° mit: ستر السرّ ما انفرد به الحق عن العبد، تم

Schrift: klein, gefällig, gut, vocalisirt. Die Stichworte roth überstrichen. — Abschrift c. 700 (670). — Collationirt. — HKh. I 816 (مطلاحات الصوفية).

2968.

Dasselbe Werkchen ist enthalten in:

1) Pm. 199, 12, f. 224—232^a.

8°°, 14-18 Z. (Text: $12^{1/2} \times 7^{1/2}$ cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, glatt.

Schrift: ziemlich gross, flüchtig, vocallos. Die Stichwörter überstrichen. — Abschrift c. ¹²⁰⁰/₁₇₈₅.

F. 226^b. 232^b. 233^a leer.

2) Pm. 80, 2, S. 23-34.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Titel und Verfasser fehlt. Anfang und Schluss wie bei Spr. 990. — Seite 34 ist von späterer Hand ergänzt.

3) Mq. 119, 25, f. 410 — 412.

8°°, 15 Z. (18 × 12; 11 × 7³/4°°). — Zustand: die obere Hälfte (und 412 auch unten am Rande) wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, stark.

Titel fehlt. Hier liegt (nicht ganz) die erste Hälfte des Werkes vor. Das Vorhandene hört auf mit dem Artikel الاثبات.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688.

2969. We. 1633.

8°°, 13 Z. $(15^{1/2} \times 10^{1/2}; 10 \times 7^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titel f.40°:

رسانة المقتنع في ايضاح السهل المهتنع

so auch in der Unterschrift f. 55°. - Verfasser f. 40°:

محيى الدين آبن العربي

قال الشيخ . . . ابن العربي . . . ؛ فال الشيخ . . . ابن العربي كل ارض وسما ممن نشأ ما قسما وخرج عن كل ارض وسما . . . المي اوليائي في الله الاصفياء . . . أما بعد فاني احمد الله الذي خلقني قبل ان يخلقني . . . أما بعد فانه واجب على كل من صفت مشاربه الخ

In dieser Abhandlung behandelt Ibn el'arabt den geheimen Sinn der Buchstaben. فهذا يا اخوان ما تيسر ذكره على : Schluss f. 554 لله وبركاته تنت لسان المولى والسلام الطيب... عليكم ورجمة الله وبركاته تنت

Schrift: klein, etwas rundlich, deutlich, fast vocallos. Text meistens in rothen Linien, Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688. — Tabelle über die vorgekommenen erklärten Buchstaben und deren Sinn f. 55^b.

2970. WE. 119.

3) f. 14b - 19a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 14*: كتاب الحروف النلاثة التى انعطفت اواخرها على اوايلها

Verfasser nicht genannt.

الحمد لله فاتدح الغيوب وشارح: Anfang f.14b العدور . . . أما بعد فهذا منزل شريف يعطيك من المعارف الالهية الوجودية الذخ

Ueber die 3 Buchstaben ن و م von Ibn el'arabi. — Schluss f. 18^b: ولم تتصل الالف بالواويين لما ذكرناه هكذا واو فاتحقق هذه الحكم وانتهى الغرض والحمد لله وحده الرخ

HKb. III 6383. 7041.

We. 1633, 3, f. 22—38^a.

8°°, 11 Z. $(15^{1/2} \times 10^{1/2}; 10 \times 7^{\rm cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark.

ك" الميم والواو والنون: Dasselbe Werk. Titel كحمد بن على بن احمد بن العربي النخ: Verfasser: محمد بن العربي النخ (نجمد نب ist falsch). Anfang u. Schluss ebenso.

Schrift: ziemlich gross, weit, deutlich, etwas vocalisirt. Text in rothen Linien eingefasst. — Abschrift c. 1100/1688.

2971. WE. 119.

25) f. 2024 - 2074.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 202a:

كتاب الألف وهو كتاب الأحدية

Verfasser f. 2024: ابن العربي

احدية حمد الواحد : Anfang f. 202b في وحدانية وحدانية حمد الاحد في احديته . . . أما بعد فإن الاحدية موطن الاحد الخ

Ibn el'arabi behandelt hier den Buchstaben i als Repräsentanten der Einheit.

و بخفى اسمه في جميع المراقب : Schluss f. 207b . . . والمعنى للالف مثل الواحد فلهذا سميناه كتاب الالف وقد نجز الغرص . . . على قدر ما اقتصاه من اقوم طريق وحسبنا الله ونعم الوكبيل النخ محلّ المخاطب حين سال والحمد لله وحده النخ HKh. V 9893.

2972. WE. 119.

26) f. 208^a - 214^b.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 2083:

كتاب الباء وهو مفتاح دار الحقيقة

Verfasser ibid.: آيهن انعيبي

قال من تعبر على مسئلته : Anfang f. 208ه . . . ان اقيد له كتابا . . . في الحقايق الالهية والرقايق الروحانية . . . فقلت الحمد لله بالله فانه اثبت لعيني . . . ظهور سلطانه . . . أما بعد يا ولتى ابقاك الله فانك قلت لى انه قيل لك الاشياء ظهرت بانباء والباء فيها امر ما الح

Ueber die geheimen Kräfte des Buchstaben , von Ibn el'arabi.

والله يفتح قفل هذه الابواب : Schluss f. 214b والفصول . . . والسلام الطيب المبارك عليكم ورحمة الله وبركاته والحمد لله وحده النخ HKh. V 9931.

F. 214^b Mitte und 215^{a,b} verschiedene Bemerkungen und Verse çüfischen Inhalts.

> 2973. WE. 119. 27) f. 216a - 221b.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 216a:

كتاب الماء وهو كتاب الهو

ابن العربي Verfasser ibid.: ابن العربي

يا من هو بلا هو الحمد لله حمد علم Anfang f. 216b: عبر الحمد الم الصماير المخصوص بالسراير . . . أما بعد فهذا كتاب الياء وهو كتاب الهو كتبنا به الى اهل الاشارات والحقائق المز

Dies Werk des Ibn el'arabi über die geheime Kraft des Buchstaben & wird beschlossen durch einige مناجات (Gebetsunterredungen mit Gott).

لكن الغرض من هذا الكتاب: الكتاب Schluss f. 221b: هذه الزبدة المختصرة التي ظهرت وقد نجز الغرص والحمد لله وحده ونسال الله التوفيف والسلوك HKh. V 10632.

2974. Spr. 1933.

12) f. 146 -- 151.

Svo, 13 Z. (Text: c. 13 × 8cm). - Zustand: ziemlich gut. - Papier: gelb, ziemlich dick u. glatt. - Titel f.146a:

هذا الدور الأعلى لقطب انعارفين سيدي محيي الدين ابن عربي

اللهم يا حتى يا قيوم بك تحصنت: Anfang f. 146b فاحمنى بحماية كفاية وقاية حقيقة برهان حرز امان بسم الله الخ Eine Gebetsperikope, von Ibn el'arabt. وحسابا يسيبا وملكا في الفردوس: Schluss f.151a: كبيرا وصلى الله على سيدنا محمد . . . تسليما كثيرا Schrift: ziemlich gross, rundlich, vocallos, weitläufig.

F. 151*-185 allerlei Kleinigkeiten; darunter: ; باب جلب وتهييم 153°; باب حلّ المعقود 151° :مسئلة لي عمد وانا عمها ولي خالة وانا خالها 154° باب محبة وجلب صحيح 155° ;باب عقد لسان 154° und f. 156 ff. allerlei Mittel, besonders medicinischer Art.

2975. Lbg. 578.

3 Bl. 8vo, 15 Z. $(15 \times 9^{1/2}; 10 \times 5^{1/2}^{cm})$. — Zustand: etwas fleckig. - Papier: gelblich, ziemlich glatt u. stark. -Einband: Pappband mit Lederrücken.

Dasselbe Werk. Titel f. 1*: الدَوْر الاعلا والدُرّ الاغلا

Verfasser etwas ausführlicher. Anfang f. 1b: اللهم صلّ على الذات المُطَلَّسَمة والغيب المطمطم لاهوت لجال ناسوت الوصال . . . اللهم صلّ به منه فيه عليه يا عظيم Alsdann wie bei Spr. 1933, 12. Schluss ebenso.

Nach f. 1 fehlt etwas.

Abschrift c. 1800.

Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, vocalisirt. Das Stichwort علله roth. — Abschrift c. 1100/1688.

2976. We. 1607.

22 Bl. 8°°, 19 Z. (198/4×141/3; 151/2×10cm). — Zustand: lose Blätter und Lagen; nicht recht sauber, besonders gegen Ende; Bl. 21 und besonders 22 unten am Rande und im Text beschädigt. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappdeckel. — Titel f. 1a:

شرح الدور الاعلى والكنز الاغلى

Verfasser fehlt: s. Anfang.

الحمد لله العلى الاعلى [الفتاح] : Anfang f. 1^b: الما بعد فيقول الذي وهب لاحبابه الدور الاعلى . . . أما بعد فيقول المحمد التافلاتي الخلاتي مفتى القدس . . قد اقترح على اخوان صدى وصفا شرح الدور الاعلى الن

Gemischter Commentar zu dem الدور الأعلى des Ibn el'arabī, von Moĥammed ben mohammed elmagrebī ettāfelātī elĥallātī (oder auch elĥalūlatī) elmālikī † 1191/1777. Derselbe ist nach der Vorrede f. 2ª betitelt:

الدر الاغلى بشرح الدور الاعلى

Der Verfasser schickt eine Einleitung voran, in der er über die besonderen Eigenschaften und Wirkungen dieses Gebetes (ورري), über Lebensumstände des Verfassers und dessen Textüberlieferung und über die Namen Gottes redet. Dieselbe beginnt f. 2a: المقدمة في ذكر خواصه ألحبة والعزة في القلوب المجربة عند اهل التحقيق منها الحبة والعزة في القلوب والحفظ من قرين السوء المن

اللهم وان كان : Der Commentar beginnt f.3 : يا حتى اقرب اليك من حبل الوريد قربا معنويا . . . يا حتى الموصوف بالحياة التي لا يجوز عليها موت . . . يا قيوم القايم بنفسه لا يفتقر لغيره المخ

ولنمسك عنان البراع في ميادين : Schluss f. 22ª العرفان البيان وفيما قصدناه من العقود كفاية لذوي العرفان . . . ما ترنمت النفوس الرضية بتلاوة الدور العلى الذي اساره غير متناهية

Der Verfasser hat nach der Unterschrift sein Werk beendet im J. 1182 Gom. II (1768).

Schrift: gross, kräftig, rundlich, deutlich, vocallos. Grundtext roth, vocalisirt. — Abschrift vom Jahre 1226 Ramadan (1811) von Assau Assau.

Nach f.21 fehlen 8 Bl. (=We. 1615, f. 33b, 2 bis f. 47a, 4).

¹ 2977.

Derselbe Commentar ist enthalten in:

1) We. 1615.

47 Bl. S^{vo}, 15 Z. (16 × 10¹/₂; 11¹/₂ × 6¹/₂c^m). — Zustand: im Anfang unsauber, dann an mehreren Stellen fleckig. Bl. 1. 10. 17. 18 ausgebessert. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

myorwort f.1^b: الخال المسقى الدر الاغلى المسقى الدر الاغلى المسقى الدن الغلى zu lesen, wie auch im Titel in der Vorrede f.1^b ult. steht. Ver f.: محمد التفلاق المغربي مفتى القدس; ebenso in der Unterschrift, aber الخلولتي fehlt daselbst). Anfang und Schluss ebenso.

Schrift: klein, deutlich, gleichmässig und gefällig, vocallos. Grundtext roth. F. 1—9. 25. 26 von späterer Hand, etwas grösser und rundlich, ergänzt; ebenso f. 17 und 18 oben. — Abschrift im J. 1191 Dū'lqa'da (1777) von حسن بن داكرمان الصاحي.

2) We. 1616, 1, f. 1—45.

97 Bl. 8°°, 11 Z. (16¹/4×11¹/4; 13¹/2×9¹/2°m). — Zustand: unsauber, auch fleckig. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken u. Klappe.

Titel und Verfasser fehlt. Anfang und Schluss wie bei We. 1607.

Schrift: ziemlich gross, etwas rundlich, vocallos. Grundtext roth. — Abschrift im J. 1232 Rab. I (1817) von معمد الرحيم بن عمر (f.57b mit dem Zusatze: الدمشقى الشافعي البكري القادري الخلوتي)

/ 2978. Lbg. 572.

8 Bl. 4to, 23 Z. (23¹/₃×14¹/₂; 17×8¹/₂c^m). — Zustand: gut. — Papier: strohgelb, glatt, dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken u. Klappe. — Titelüberschrift f.1^b:

Es ist nicht ein Commentar zu dem Werke des Ibn el'arabi, sondern ein dem Mohammed elfasi in seiner Jugend von einem Çüft dictirtes Werkchen, in welchem die Anweisung gegeben wird, wie die in dem Grundwerk liegenden geheimen Kräfte als Mittel, um dies oder jenes zu erreichen oder zu verhüten, verwendet werden können, wenn gewisse Stellen daraus so oder so oft, mit Qoranstellen verbunden, gebetet werden.

انه غافر الزلات ومقبل العثرات : Schluss f. 8b . . . والحمد لله رب العالمين ، . . والحمد لله رب العالمين ،

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, etwas flüchtig, fast vocallos. Textstellen roth überstrichen. — Abschrift von حاجى داود im J. 1242/1896.

2979. We. 1833.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Zustand: sonst gut, nur in der oberen Hälfte die Spur von Wasserflecken. — Titel und Verfasser f. 265^a (u. f. 1^a):

كتاب العبادلة للشيخ الاكبر (ابن العربي .d. h.

الحمد لله بحمد الحمد فانه : Anfang f. 265 . . . هذا كتاب اوفى فله المقام الاخلص الاصفى . . . هذا كتاب ذكرنا فيه ما نطقت به السنة العبادلة عند تحققهم بما حققهم به الحق في سرايرهم المن

Der Verfasser stellt in diesem Werke eine grosse Anzahl von Männern Namens 'Abdallah zusammen und führt çüfische Aussprüche und Ansichten von ihnen an.

عبد الله بن عبد الله بن محمد، ناهم واول ما ظهر قال اول ما ظهر من الحضرة الالهية الاسم واول ما ظهر من الحروف الباء واول ما ظهر من الموجودات الجوهرالخ عبد الله بن عبد الرحمن بن الياس نام الله بن عبد البر بن ابراهيم عبد الله بن عبد البر بن يونس قولا عبد الله بن اسباط بن عبد المنتقم نام 288 عبد الله بن اسباط بن عبد المنائي المتعالي المتعالي المتعالي المتعالي المتعالي المتعالي عبد الله بن عبد الرحمن بن عبد الدهر عبد

قالوا عند مجىء زيد فكل : Schluss f. 329b

Das Werk zerfällt in 12 kleine Hefte (جزء). HKh. V 10293.

2980. Spr. 789.

78 Bl. 8°°, 25 Z. (20¹/₂ × 13¹/₂: 14¹/₂ × 9¹/₂cm). — Zustand: am Rande grosse Wasserflecken. — Papier: gelblich, ziemlich dünn, glatt. — Einband: schöner Halbfrzbd. — Titel f. 1°a:

هذا الكتاب تاليف سيدي محيى الدين العربي في الطريق

Bl. 1 ist von neuerer Hand ergänzt. Der Titel und der Anfang sind fraglich, der Verfasser (ابن العربي) richtig, da er sich f. 5^a auf sein Werk i الفتوحات المكتبة beruft. Nach der Unterschrift kann man dies Werk auch unter die Vermahnungen (الوصايا) rechnen.

الحمد لله الهادي الي سواء الطريق: "Anfang f.1 . . . أما بعد فاق طريقة القوم عالية المنار رفيعة المقدار الخ

Ibn el'arabi giebt hier einen Commentar zu einem seiner Werke, worin er nachweist, dass und wie der Schüler eines Meisters bedürfe, der in allen Stücken ihm Anweisung und Belehrung gebe, um zur richtigen Erkenntniss Gottes und Befolgung seiner Gebote und Verbote zu gelangen. Dieser Commentar ist der Fassungskraft der Leser angepasst, nicht eigentlich dem Wesen des Gegenstandes selber entsprechend: sonst würde man ihn nicht verstehen, heisst es in der Vorrede. - Vom Text sind nur die der Erklärung bedürftigen Sätze mitgetheilt. Die Erklärung beginnt f. 5a: واما قوله وان يتصدف في مشيه التي الشيخ أس فذلك ليؤدى واجبا تعين عليه لان الوارث للرسول عمم ينزل منزلة البسول . . . ثم قال ويمشى وعليه الذلة والمسكنة والانكسار لان رسول الله صعم امرنا أن نأتي الجمعة بهذه الصفة المن

Der zuletzt mitgetheilte Satz des Textes ist f.77*: ثم قال واذا رايت بعض الاولياء قد اخفى حاله عن الناس ويظهر لهم خلاف حاله فاياك ان تنبه احدا من الخلف عليه

واما من قال ما : Schluss des Werkes f. 78° ان يتقدّمه رايت شيئا الله رايت الله معه فلا بدّ ان يتقدّمه العلم بالله والله سجانه وتعالى اعلم تمت هذه الوصايا . . . والحمد لله الذي لا ربّ غيره وصلى الخ

Schrift: klein, gleichmässig, gefällig, deutlich, vocallos. Der Text roth überstrichen. Collationirt. — Abschr. c. 1750.

8°°, 17 Z. $(15^2/3 \times 11^1/2; 11 \times 7^1/2^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut; die Blätter sind alle zur Seite umgebogen, um zu dem Format des Bandes zu passen. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Titel f. 15°a:

Ibn el'arabi spricht über die Einkleidung und Aufnahme durch dieselbe in den Çūft-Stand überhaupt, über die Gründe und die damit verbundene Gesinnung und Folgen, und zählt diejenigen auf, von denen er selbst und seine Meister und Vorgänger eingekleidet seien, bis zurück auf Mohammed und Gabriel.

فتخيلوا ان الانسان لا يجوز : Schluss f. 24° الله الا من شيخ واحد ولم يقل بذلك احد من الناس والله الموفق لا رب غيره والي ههنا انتهى الخرقة المذكورة والوصية فيه على مولفه

Schrift: ziemlich gross, etwas rundlich, vocallos. Am Rande Zusätze und Verbesserungen. — Abschrift von im Jahre المردى im Jahre المردى

z 2982.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) Pm. 553, 9, f. 44a-45b. Format etc. und Schrift wie bei 1.

Nach der Unterschrift hat dies Werk والمظفري bei dem Verfasser gelesen und es abgeschrieben im Jahre 633 Śawwāl (1236). Nach seiner Abschrift ist es dann weiter abgeschrieben.

Darauf folgen noch f. 46° obere Hälfte verschiedene Bemerkungen cüfischen Inhalts von Ibn el'arabi.

2) Pm. 158, 3, f. 23b-30a.

Format etc. u. Schrift wie bei 1. (Die Schrift ist vocallos).

Titel f.23b: رسالة) في لبس الخرقة وأرسال العذبة Verfasser ausführlich. Anfang ebenso. Schluss: سئلت الشيخ عبد القادر رحّه ما ذا اخذ عنه العلم بالله والادب تمت النسبة Am Rande allerlei Bemerkungen, auch Verse.

3) Lbg. 1010, 2, f. 47b-53a.

Format etc. und Schrift wie bei 1.

Titel: رسالة الخرقة رهي لباس التقوي. Verfasser ausführlich. Anfang und Schluss wie bei No. 2981.

4) Lbg. 964, 5, f. 89-94.

8°°, 23 Z. (Text: $15 \times 9^{\rm cm}$). — Zustand: etwas fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark.

Schrift: dieselbe wie bei 1, aber etwas grösser und bis 93^a weniger flüchtig. — Abschrift im Jahre 1091 Sawwāl (1680) von عمر بن على ابن السكرى.

/ 2983. WE. 119.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel und Verfasser f. 133ⁿ:

نسبة خرقة الشيخ الكامل المحقق . . . أبن العربي

نسبتناً فى الخرقة قال لبستها بمكّة: An fang f.133ª: تجاه الكعبة المعظمة سنة تسع وتسعين وخمس ماية من يد يونس بن يحيى بن ابي البركات الهاشمي العبّاسي الخ

Ibn el'arabi berichtet hier über seine Aufnahme unter die Çüfis an verschiedenen Orten, zuerst im J. ⁵⁹⁹/₁₂₀₈ in Mekka, dann in Mosul und in Sevilla.

نسبة اخري، لبست الخرقة ايصا بالموصل سنة ٩٠١ الم 133 نسبة اخري، ولبستها ايصا باشبيلية من يد ابي 133 القاسم عبد الرحمن بن على الم

2984. We. 1731.

8vo, 25 Z. $(19^3/_4 \times 14^2/_2; 17^1/_2 \times 10^{cm})$. — Zustand: gut. — Papier: gelblich, ziemlich dünn, etwas glatt.

F. 150 unten schadhaft und ausgebessert. - Titel fehlt; nach der Vorrede (f. 129b unten):

منهاج العارف والمتقى ومعراج السالك المرتقى

Verfasser fehlt; nach Spr. 785 ist es Ibn el'arabī.

وبعد الاسباب التي يتقرب بها : Anfang البي الله تعالى ثلاثة اعتقاد وعلم وعمل الحز

Ein cüfisches Gedicht über das Hingelangen zu Gott in 1007 Versen (Tawil), das daher auch betitelt werden kann. Anfang (f. 130°): الغية ابر العربي رقى بي مقامًا من فناء الي البقالها لي قصد في نعيم ولاشقا Es zerfällt in viele ungezählte Abschnitte; zuerst التوية التوحيد والاخلاص التقوى الصدق العبادة u. s. w. Zuletzt f. 148" (الشوق والاشتياق والعشق) الغيرة التفصيل بين الحجبة والمعرفة المعرفة أفات العارفين الاستقامة السماع ذكر اختلاف المشايخ في السماع الدءاء Schluss f. 151":

ولمي ولخلف الله اجمع ابتغي من الله رضوانا وعونا موقَّقًا

Schrift: ziemlich gross und stark, etwas rundlich, deutlich, vocallos, gleichmässig. Die Ueberschriften roth. -Abschrift c. 1200/1785.

F. 129a enthält ein kurzes Gebet.

2985.

Dasselbe Werk in:

1) Glas. 93.

29 Bl. 8vo, 18-19 Z. $(20^{1/2} \times 14; 14-15 \times 9-9^{1/2} \text{cm})$. Zustand: stellenweise fleckig und unsauber. - Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. - Einband: Kattunband mit المنتقى Lederrücken. — Titel f. 1ª ebenso, aber mit المنتقى (statt المتقى), auch im Vorwort.

Schrift: ziemlich klein, gleichmässig, deutlich, fast vocallos. Ueberschriften roth, fehlen an einigen Stellen. Nach f. 27 fehlt 1 Blatt. - Abschrift im J. 1075 Ram. محمد بن احمد بن صلاح الرصاص von (1665).

Auf f. 1ª eine längere Erörterung über die Bedeutung des Wortes الوحي.

2) Spr. 785.

23 Bl. 8vo, c. 14-16 Z. $(18^{1}/_{3} \times 13^{1}/_{2}; 14-15 \times 11^{cm})$. Zustand: nicht ganz sauber. - Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Kattunrücken. — Titel f.1a:

Schrift: ziemlich gross, rundlich, vocallos, unschön, aber deutlich. - Abschrift c. 1200/1785.

2986. Lbg. 1010. 3) f. 53b - 60.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift:

" المعشمات الميمومة على ترتيب حروف الهجاء لسيدى ابن العربي

Çūfische Gedichte, 29 Strophen zu je zehn Versen, in alphabetischer Folge; jede Strophe beginnt und schliesst mit demselben Buchstaben. Die Versmaasse sind verschieden. انظ الى لخق من مدلول اسماء وكونه عين كل عين اجزائي Schluss fehlt; vom Buchstaben & sind nur 8 Verse vorhanden.

Bl. 61ª ist der Schluss einer Abhandlung (wahrscheinlich auch des ابن العربي); zuletzt: باعتبار حكمه الذي يقتصيه العالم لذاته وهو آخر ما جيى القلم الاعلا بجيان املائنا في هذه الرسالة وهذا اخم ما اردناه مما اوردناه والله سجانه يقول الحف الخ Von derselben Hand. — Darauf noch einige an den Haltfen 'Alı, کَمَیْل بی زید betreffend die Erklärung des Begriffes الحقيقة.

> / 2987. Lbg. 880. 3) f. 11b. 12a.

4to. Schrift ebenso, u. auch queerlaufend, wie bei 2). Titel fehlt. Er ist etwa:

عجالة في شرح بعض ابيات لابن العربي Verfasser nach der Unterschrift:

جلال الدين الدواني

حمد الحمد للمعبود الحق لكل عبد : Anfang ... أما يعد فهذه عجالة كتبتها بالتماس بعض الاخوان البخ

Gelal eddin eddewani + 908/1502 erörtert den Sinn der Verse des Ibn el'arabi:

كنا حروفا عاربات منقلة متعقلات في فرى ذي فرَّةُ انا انت فيه وحجى انت وانت فان والكل في هوفان فسل عن واصلة

وهذا المسطور المترجم عنه بعض دقايق :Schluss هذا الذوق لان لطايفه اكثر من ان تحصى بالنطف

المطالب العالية للفخر الرازي Auf f. 12° aus في بيان ان النفس بعد مفارقة :der 15. Abschnitt البدن تبقى مدركة للجزئيات

2988. Pm. 78.

68 Seiten 8vo, 11 Z. (20×13¹/₃; 14¹/₂×7^{cm}). — Zustand: zieml.gut. — Papier: etwas grau, glatt, zieml.stark. — Einband: rother Lederbd. — Titel S. 3 (im Vorwort):

الرسالة الحسينية في كشف حقايق الانسانية

Der Titel auf der Seite vor dem Anfang, jetzt fast ganz verwischt, war im Ganzen derselbe. Verfasser fehlt.

تحمدك حمدا يليق بجلال كنهك ... انشيخ كيى الدين اما بعد كما تاملت بقول الحاتي الطائق... انشيخ كيى الدين وفيك كتاب فيه كل مسطّر الا فَأَشَّ عنك الله ان شئت ان تقري فا ثم الا انت فافهم اشارق فظاهرك الدنيا وباطنك الاخري فلا تم الا الدنيا وباطنك الاخري لا الدنيا وباطنك الاخري للخطاب للانسان الكامل لكونه جامعا لحقايق العالم المخ

وشرفك بالصورة الباطنية لقوله: Schluss S. 67

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, vocallos. Text in rothen Doppellinien. — Abschrift ¹²²⁹/₁₈₁₄. Auch wol erst um diese Zeit verfasst.

2989. We. 1733.

129 Bl. 8°°, 21 Z. $(21 \times 15^9/3; 16^1/2 \times 11^1/2^{em})$. — Zustand: zieml. gut. — Papier: weisslich, zieml. stark, etwas glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel f.1":

رسالة الفتح المبين شرح بيتين لسيدى محيى الدين

Verfasser: s. Anfang.

الحمد للم الذي فتح لاوليائه : Anfang f. 1b الحمد الذي فتح لاوليائه الواب المعارف . . . وبعد فيقول فقير ذي اللطف والاحسان الحمد الخالدي النقشبندي الاحمدي ابن سليمان قد سالني بعض الاخوان . . . ان اشرح هذين البيتين الخ

Ahmed ben soleimän elhālidi erklärt hier 2 Verse des Ibn el'arabī:

العبد حق والرب حق فليت شعري من المكلّف ان قلت عبد في المكلّف ان قلت عبد فالعبد ميت او قلت رب فيا يكلّف اعلم ان كلام الاولياء الكرام ككلام الانبياء عم Beginnt: العصى ربنا جبرا فالزمد وقتلع : 4 وهذا آخر ما رقمه البراع على القرطاس . . . والصلاة والسلام على سيدنا محمد النخ

Schrift: gross, rundlich, vocallos. — Abschrift vom Verfasser selbst im Jahre 1266/1850.

2990. We. 1853. 2) f. 19⁶-28^a.

46, 17 Z. (231/3×161/2; 161/2-171/2×10cm). — Zustand: ziemlich gut, doch im Anfang nicht ohne Flecken. — Papier: gelblich, etwas grob, stark, etwas glatt. — Titelüberschrift f. 196: منا شرح البيتين الذين الكبر محيى الدين الاكبر محيى الدين الحين الحين

الحمد لله الذي بذكره يندفع الرعب :Anfang عن قلوب الابرار . . وبعد قال مظهر الحقايق . . . الشيخ الاكبر . . . بذكر الله الذكر في طريق الله لا يختص بالقول فقط بل يعمّ جميع الحركات الخ

Commentar des Mohammed eççüräni zu den 2 Versen des Ibn el'arabi:

بذكر الله تزداد الذنوب وتنكشف الرزايل والعيوب وتنك الذكر افصل كل شيء وشمس الذات ليس لها مغيب

Das Werk beschäftigt sich hauptsächlich mit ausführlichen Erörterungen über das الذكر.

مقصود الحق من العالم وما فوق: "Schluss f. 27 عليه المرتبة مرتبة لمخلوق اصلا والله الموقف للصواب

Schrift: ziemlich gross, breit, deutlich, fast vocallos. Der Grundtext roth, andere Stellen roth überstrichen. — Abschrift von من العدائري um 1200/1785.

2991. Pet. 689.

Format etc.u. Schrift wie bei 3). - Titel fehlt: nach f.66a, 2:

زبدة الفايدة في الجواب عن الابيات الواردة

الحمد لله رب العالمين . . . Anfang f. 65b: المحمد لله رب العالمين المخوان المخالفة المعمد فقد ورد على سؤال من بعض الاخوان المخ

Eine kleine Schrift des الشيخ عبد الغنى النابلسى, auf Veranlassung eines Freundes geschrieben, der um Erklärung von 4 Versen des Ibn el'arabt gebeten, deren erster:

صلاة العصر ليس لها نظير لجمع الشمل فيها بالحبيب

'Abd elgant ibn ennābulust † 1148/1780 giebt hier die Erklärung in 10 Versen desselben Metrums und Reimes, deren erster:

صلاة اى دعاء العبد حالا وقالا للاله المستجيب

Worauf er, auf weiteres Bitten, noch eine ausführlichere Erklärung in Prosa giebt. — Schluss f. 72^b: وفي المشافهة ما ليس في المراسلة والله الولتي المن

Auch القادر بن عمر الدوعني عبد القادر بن عمر الدوعني + 1052/₁₆₄₂ und عبد الرحمن العيدروسي † 1192/₁₇₇₈ haben schwierige Verse des Ibn el'arabī erklärt.

/ 2992, WE. 27.

13 Bl. 8ro, 19 Z. (20 × 14¹/₄; 14 × 9¹/₂^{cm}). — Zustand: fast ganz wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappbd mit Kattunrücken.

Titel fehlt. Verfasser fehlt; aber aus verschiedenen Stellen (z. B. f.7^b, Z.12 und dem Bücher-Verzeichniss f.10^a) geht hervor, dass es Ibn el'arabt ist, aus dessen Werken hier einige Stücke zusammengestellt sind.

- 1) ein längeres Gebet, dessen Anfang hier fehlt, wovon das Vorhandene f. 1° beginnt: بك وابتهج السرور بسروره منك الخ الخ دائك اعمل التقوي واعمل المغفرة وصلى الله الخ الخ الك
- 2) f. 2b-4 cin Gebet, mit dem Anfang: خنابه und Schluss: قال ربكم ادعوني استجب لكم الجيد بغير نهاية ولا تحديد والحمد لله رب العالمين
- 3) f. 4° 7° ein Gedicht in verschiedenen Metren über die Buchstaben-Geheimnisse, mit kurzer Vorbemerkung: المنابع ا

فاصطبر بالله واحذره يخذل العبد اذا لم يقف und eine kurze Nachschrift in Prosa, deren Schluss: ولكل عين معينا . . . ويفهمنا كلام اوليائه وكرمه واخصائه بمنه وكرمه

اقول وانا محمد بن : Anfang وهذا لفظى استجزت الله تعالى على بن العربي الحاتمي وهذا لفظى استجزت الله تعالى واجزت للسلطان الملك المظفر بهاء المدين غازي بن الملك العادل . . . واولادة ولمن ادرك حياتي الرواية عنى Eine Igāze des Ibn el'arabī an den Sulţān, seine Söhne und alle Uebrigen: die Hauptsache

ist die Aufzählung der Lehrer, bei denen Ibn el'arabt gehört hat. Er zählt deren 58 auf: zuletzt f. 10^b: ومنهم على بن النقران ولولا خوف المناه ولقيناه ولقيناه ولقيناه الملال وضيف الوقت لذكرنا من سمعنا عليه ولقيناه الملال وضيف الوقت لذكرنا من سمعنا عليه ولقيناه الملال وضيف الوقت لذكرنا من سمعنا عليه ولقيناه وقت النا اذكر المناه المناه والمناه والمناه والمناه والناه والمناه والناه وا

Schrift: zieml.klein, gefällig, deutlich, vocallos. Abschr. von عبد الرزاق بن ابراهيم بن نظام الدين الكوكباجي im J. المراق الدين المراقبة المراقبة

['] 2993.

1) Pm. 66, S. 271 -- 280.

Zwei çūfische Abhandlungen des Ibn el'arabt, entnommen seinem المنافقة عند الفتوحات المنافقة عند المنافقة المن

2) Lbg. 1015, 3, f. 20b-28. Format etc. und Schrift wie bei 2).

Excurse aus Werken des Ibn el'arabt und Anderer, darunter f. 23b über die Seele; f. 24b bis 25 aus dem الأنوار عن غُنْق الأنوار عن غُنْق الأنوار عن غُنْق ألكين ابومنصور des تذكرة الخواص وعقيدة أهل الاختصاص (vgl. No. 2899).

Nach f. 26 ist eine Lücke.

Abschrift theils im J. $^{970}/_{1562}$ (f. 23a), theils $^{973}/_{1565}$ (f. 25a), theils nach $^{939}/_{1532}$ (f. 26a).

3) Pet. 610, 2, f. 27b-30b.

Verschiedene Stellen aus Ibn el'arabī: über Verhalten zu Gott, dem Propheten, den religiösen Pflichten, z. B. wie der Çūfī beten solle.

2994. Spr. 783.

48 Bl. S^{vo}, 11 Z. (17 × 12¹,₂; 11¹,₂ × 7²,₃^{cm}). — Zustand: unsauber, fleckig. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: schöner Hlbfzbd (zus. gebunden mit Spr. 990). — Titel und Verfasser f. 1^a:

كتاب الجلال والجمال للشيئ

الحمد لله العظيم جلاله المهوب : Anfang f. 1b: جماله . . . أما بعد فان الجلال والجمال مما اعتنى بهما الحقققون الخ

Besprechung der Bedeutung von الجلال und المجالا von çūfischem Standpunkt. Der Verfasser ist الشيخ الشيخ , worunter wahrscheinlich Ibn el'arabī zu verstehen ist, vielleicht aber صدر الدين القونوي. Nach f. 2 fehlen 4, nach f. 3 1 Bl., nach f. 15 der Schluss. Das hier Vorhandene schliesst f. 15 فان الغرص من ذكري تفصيل هذه الآيات تعليم' Schrift wie bei Spr. 990.

Pm. 185, 8, f. 61°-74°.

Format (19 Z.) etc. und Schrift wie bei 6).

Dasselbe Werk. Titel u. Verfasser f. 61°:

كتاب الاشارات للشيخ

Anfang ebenso. Der bei Spr. angegebene Schluss steht hier f. 73^a, 9; es folgt dann noch 1 Seite Text; der Schluss hier ist: وتناسب الأشياء فاعلم ذلك وقد تبين المقصود فلنقبض العنان والله ينفعنا واياكم بالعلم وجعلنا من اهله عمل تم المن

F. 74^b—77^a fast nur Persische Kleinigkeiten; arabisch ist f. 76^b ein kleiner Excurs über den Satz: كنت كنزا مخفيا فاحببت ان اعرف.

/ 2995. Pm. 15.
3) S. 27-36.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel fehlt; er ist etwa:

جَالَة (رسالة oder) في التوجّه الاتم

ابن العربي Verfasser fehlt; wahrscheinlich: ابن

الحمد لله المنعم على الصفوة من :Anfang عباده بمزيد الاجتباء . . . أما بعد فهذه عجالة تتصمّن التعريف بكيفية التوجه الاتم الأولي لحقّ الحقّ جل وعلا وكيفية تخليص العزيمة وتحرير المطلب المرخ Abhandlung über die vollkommenste Annäherung an Gott und wie dieselbe zu erreichen. Voraufgeschickt ein Vorwort S. 28: المقدمة الذي عليها تقرير كيفية النوجّه الاعلى وشرايطه ولوازمه فصل في كيفية التنقيل في مراتب :Dann folgt S. 31

يطول ذكر انواعها فكيف تعينها :Schluss S.36 وبيانها والحمد لله وحده تمت

/ 2996. Pm. 15.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel und Verfasser fehlt.

الحد لله الظاهر بوجوده في مراتب شهوده :Anfang المتجلى باللاقه في عين تقييده . . . وبعد فاعلموا ان المعلمومات ثلاثة لا رابع لها وهو الوجود المطلق المخ

Qūfische Abhandlung, vielleicht von Ibn el'arabI verfasst. Der Titel könnte sein: را في مرتبة النساء oder auch بالبرزخ الاعلى denn über diese Zwischenstufe als Inbegriff der möglichen Zustände und Gegenstände und Wesen und Eigenschaften, aus denen sich Alles entwickelt, handelt die Schrift. Darin: S.41: بب يتصمن سر الانسانية ونقطة اعتدال الدايرة وبيان مرتبة النساء من ذلك

فصل في منزلة مبايعة النبات للقطب 46 فصل يتعلف بعلم مقدار النساء ومنزلتها في الوجود 48 فقال ان بورك من في النار وهو حولها :Schluss فافهم والله يقول الحق . . . وحسبنا الله ونعم الوكيل

/ 2997. Spr. 853.
6) f. 97^b-104^b.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel und Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين . . . Anfang f. 97b: . . . واعلم ان للروح والقلب والعقل والنفس اخلاقا الخ

Der Verfasser ist wahrscheinlich Ibn el'arabı. Er bespricht zuerst die Eigenschaften
des Geistes (القلب), des Herzens (القلب), des
Verstandes (العقل) und geht dann f. 98^b auf
die der Seele (النفس) genauer ein, ihre tadels-

werthen Eigenschaften aufzählend (oft mit der Formel anfangend: ومن عبوبها) und die Heilung derselben angeband.

يعتبر بهذا القدر من كيدها : Schluss f. 104b ومكرها ويهدي به الي فنون عيوبها تمت

2998. WE. 119.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 45b:

كتاب الجواب المستقيم عن ما سال عند الترمذي الحكيم

Verfasser ungenannt.

سالت اتبها الاخ الولي الحميم : Anfang f. 45b

Der Verfasser, wahrscheinlich Ibn el'arabi, beantwortet hier auf Wunsch eines Freundes eine Anzahl von religiösen Fragen, welche Mo-hammed ben 'alt ben elhosein ettirmed'i † ⁸²⁰/₉₃₂ in seinem Werke ختم الاولياء (HKh. III 4683) aufgeworfen hatte.

سال الحكيم الترمذي رحّه ¿Zuerst die Frage f.46 ، منازل الاولياء ' worauf die Antwort ومايتا الف وثمانية واربعون الف لكل منزل خصوص البخ

ما معنى المغفرة : Die letzte Frage, die 155., f.55 و المعنى المغفرة النبيين أيضا بالمغفرة النبيين أيضا بالمغفرة

وبشراه بالمغفرة اعلام بالستر :Schluss f. 55b من غير مشاعدة والله سجاند اعلم والحمد لله النخ

2999. We. 1633. 7) f. 71-78 n .

8°°, 17 Z. $(15^{1}/_{2} \times 10^{1}/_{2}; 10^{1}/_{2} \times 6^{1}/_{4}$ cm). — Zustand etc. und Schrift wie bei 5). — Titel f. 71°:

الرسالة القدسية التي اشار بها بعض العارفين الرسالة القدسية الله تعالى في السلوك

Verfasser fehlt.

اعلم ايها الطالب ارشدنا الله : Anfang f. 71^b: واياك سبيل الصواب ان المومنين العارفين بالله قسمان اهل الاستدلال والبرهان واهل المشاهدة والعيان المز

Erörterung von allerlei çüfischen Begriffen, vielleicht von Ibn el'arabi.

بالاصالة عند اهل الطريقة: *Schluss f. 78 نواند عند اهل الطريقة الله حق الجهاد تمت المجاهدين في الله حق المجاهدين Bl. 79^b-80 leer.

3000. Pm. 9. 5) 8. 93-126.

Format (c. 35 Z.) etc. und Schrift wie bei 2). — Titel fehlt; nach der Vorrede S. 93 unten und S. 129:

نفايس العِرفان من انفاس الرحمن Verfasser fehlt

الحمد لله نافخ ارواح العلوم الانهية: Anfang: في صور انوار الفهوم اللدنية . . وبعد فهذه علوم لا يعلمها علماء الستر والوقوف الخ

In diesem Werk, dessen Verfasser vielleicht Ibn el'arabi ist, wird ausgeführt, dass der göttliche Odem allen Dingen und Begriffen verliehen ist; ihn in denselben erkennen führt dahin, das Wesen Gottes zu begreifen. Zu dem Zwecke geht der Verfasser die einzelnen Odems-Aeusserungen durch; er führt eine Unzahl derselben auf. Jeder seiner Hauptsätze beginnt mit und einem Zusatze.

نفس ايام الله من وجه المتحقيق؛ : Zuerst S. 94: نفس ايام الله من وجه المتحقيق؛ : S. 94 unten ; نفس العراف: S. 95 dann نفس العملوة , نفس الوحدة u. s. w. Zuletzt: und نفس حضرة الله في غيب العارف ; نفس علم الله بالذات نفس ذهب أوأن الصحو والسكر . . . على ما لا يصبح احتجابه فيه كما يستحيل طهوره بوجه من الوجوه نفس

Das Werk ist hier nicht zu Ende.

S. 130 u. 131 sind leer.

3001. Pm. 15.

172 Seiten 8°°, 25 Z. (21 × 15; 15 × 10¹/2^{cm}). — Zustand: nicht ganz fest im Einband; im Ganzen ziemlich gut. — Papier: gelblich, zieml.stark u. glatt. — Einband: brauner Lederbd. — Titelüberschrift (nach dem Bism.):

جواب عن مسئلة الزمردة لخضراء والباقوتة لحمراء وهي النفس الكلية

اعلم أن الله تعالى غيور على :Anfang جلالته وحضرته ولهذه الغيرة حرم الفواحش المخ Cufische Abhandlung über die Allseele. Der Verfasser ist, wie ich glaube, Ihn el'arabī. Schluss S. 11: وعلى ترتيب الاسماء ترتيب الاسماء الترتيب كمل الجواب والا كيف كان يصم هذا الترتيب كمل الجواب حمد الله . . . والحمد لله على كل حال

Schrift: klein, deutlich, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1902, 1788 (nach S.49 u.56), von بن على الرسول بن احمد بن ملباي بن عامر بن عمر الخطائي القادري الحنفي الحدد بن عامر بن عمر الخطائي القادري الحنفي Collationirt.

Voraufgegangen ist dieser Abhandlung eine über den Urverstand: ق العقل الأول ",.

3002.

1) Pm. 9, 1, S. 1. 2.

233 Seiten Svo, 29 Z. (2014×14; 17×11cm). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: weisslich, stark, etwas glatt. — Einband: schöner Halbfrzbd mit Klappe.

Titel fehlt. -- Anfang (nach dem Bism.): التحمد لله واضع حبيطة الوهم وفاصل وجودات الفهم . . . خطبة ثنانية التحمد لله واضع الحيطات الابية مظاهر طواهر الواحدات العددية . . . خطبة ثالثة الحمد لله الذي استوي باحائة محمول

Es liegt hier der Anfang eines cüfischen Werkes vor, und zwar eines vielleicht von Ibn el'arabi verfassten. Dieser Anfang enthält 3 xib, welche hier vorhanden sind.

Schrift: klein, blass, nicht ganz deutlich, vocallos. S. 2 ist stark abgescheuert. — Abschrift c. 1200 1785.

2) We. 1631, 8, f. 183. 184.

Format etc. und Schrift wie bei 5.

Enthält einige Stellen aus dem Werke الكمالات الالهامة, das Verhältniss des Menschen zu Gott, in Betreff seiner Vervollkommnung, betreffend; und desgleichen eine Stelle aus والمالة اللهامة اللهامة

3003. Pm. 9. 2) S. 3 – 75.

 8vo , c. 28-32 und von S. 52 an 20-21 Z. (Text $18^{1/2}-19 \times 12^{1/2}$ und von S. 52 an $18-18^{1/2} \times 11^{\text{cm}}$). — Zustand: nicht recht sauber, an einigen Stellen fleekig, auch ausgebessert, so S. 3-5 am Raude. Nicht frei von Wurmstichen. — Papier: gelb, dick, etwas glatt.

بسم الله واعون بالله واتوكل على الله :Anfang والحمد لله ولا حول ولا قوة الا بالله وسجان من شرف العالم بالعالم . . . وبعد فقد ورد الخبر وصحح الكشف والنظر ان الله خلف العرش ارباعا قدرةً مند واتساعا الخ

Der Verfasser erörtert zuerst, dass der Thron Gottes vierfach sei: Thron der Natur (בולים), Reich der Phantasie (סולים וליים), Welt des Befehlens (פולים), Thron des Zwanges (פולים וליים). Dann spricht er von dem Bereich, für welchen jeder dieser Throne maassgebend ist, und theilt die Zeit in Beziehung auf dieselben auch in 4 Perioden (bis auf Adam, Idris, Noah, Abraham). Von diesen Voraussetzungen aus sucht er dann die Offenbarung Gottes in Raum u. Zeit zu deuten.

Das Werk zerfällt in eine Menge Abschnitte — die jedoch nicht فصل genannt werden — mit Ueberschriften. Zuerst: S. 5 ; ايضاح وانشراح ; تنزيل وتفصيل 6 ; انعطاف واستبصار 8 , انعطاف واستبصار 8 , توصيل وتحصيل 29 ; تلخيص وتخليص 85 . 28 ; توصيل وتحصيل 29 ; تلخيص عين نسخة الحق 29 ; جمع فرق الخلق في تعين عين نسخة الحق 29 ; كيفية المنزول التي شاهر هذا الكون المفصول 33 ; كيفية السراط 65 ; حقيقة اللواء المعقود 64 وكيفية (65 يحقيقة اللواء المعقود 65 . الحاق ولحاق ولحاق 57 ; الحاق ولحاق ولحاق 57 ; الحاق ولحاق 58 .

لا بتحكم احكام او تادي راي :Schluss S.75 بابداع والي هذا انتهي القول بحول ذي القوة والحول . . . فهو المهتدي ومن يصلل فلن تجد له وليا مرشدا وحسبنا الله فنعم الوكيل وعلى الله فتوكلوا ان كنتم مومنين

Schrift: bis S. 51 klein, sehr gedrängt, deutlich und gefällig; von S.51 unten bis Ende allmälig grösser u. flüchtiger, fast vocallos. Die Ueberschriften meistens hervorstechend gross. — Abschrift v. J. 641,1243 (S. 129). — Nicht bei HKh.

3004. Pm. 9.

Format etc. u. Schrift (34 Z.) wie bei 2) (in der ersten Hälfte, und noch kleiner). — Titel fehlt. Er könnte sein:

ترجمة المقامات الماية Verfasser fehlt.

الحد لله الذي نور قلوب العارفين بانوار :Anfang المعارف الالهية . . . وبعد فانتم فسح الله مراحكم . . . استخراج لآلي من الحكم الربانية الخ

Der Verfasser, wahrscheinlich Ibn el'arabi, behandelt die Seelenzustände der Çūfis, nach den 3 Seiten ihrer Bedeutung, ihres Wesens und ihres Zieles (العقلة وعقاية الموقلة هي انتباء النفس من سنة الغفلة بداعية الموقلة الميقظة هي انتباء النفس من سنة الغفلة بداعية الموقلة . . . وحقيقتها نور قدحه زناد الايمان بيد اليقين الخ Dann الاوبة ; التوبة ; نفس الحاسبة الموقلة الغيض هو : endlich , التوحيد dann الخيط العلاء المطلق من قبود الحاسبة والموازنة . . . وغايته اغتراف موصوف العقر الحقيقي من حر الازل المسلوب عن الطؤيين والمستحيل بطرق النقص اليه تمت المقامات المائة المائية، والمستحيل بطرق النقص اليه تمت المقامات المائة

3005.

- 1. Von Ibn el'arabi's Aufnahme unter die Çūfis ist die Rede Spr. 863, f. 79. Ein wirksames Gebet desselben in Spr. 2005, f. 13^a. Eine Persische Abhandlung von ihm in Mq. 118, f. 13. 14^a. Sein Ausspruch: Sein ist Einbildung und diese ist Wesenheit, in Pm. 224, f. 87^b. Seine Ansicht über die Wirksamkeit der 7 Imāme in Spr. 807, f. 53^b.
- 2. Andere çūfische Schriften des Ibn el'arabī sind: 1) الدرة البيضاء (2) بتلقيج الانعان المعلم الاعلى
 ; روح القدس (3) بق ذكر مقام العلم الاعلى
 ; ربياح الرسائل ومنهاج الوسائل (5) ; روح القياس (4)
 شمس الطريقة (7) بسجنجل الارواح ونقوش الالواح (5)
 ; العقد المنظوم والسرالمختوم (8) في بيان الشريعة والحقيقة ; الر" الغوثية (10) بكتاب الغوامض والعواصم (9)
 ; الفتوحات المدنية (12) بفتح الغاسى (13)
 ; ر" القلب وتحقيق وجوهها (14) ; الفتوحات المصرية (14) بالملكة (15) المسرية (15) المسرية (16) المسرية (17) المسرية (18) المسرية (18)

(16) ; المبادي والغايات في اسرار الحروف النخ (15) مشكوة العقول (18) ;مراتب التقوي (17) ;مرآة العارفين ; المعبقة في المسائل الاعتقادية (19) ; المقتبسة من نور المنقول

مفتاح المقاصد ومصباح المراصد (20

المقصد (الاسمى) الاسنى في الاشارات (21

3006. Lbg. 286.

75 Bl. 4°, 17 Z. (25¹/2×15; 17³/4×9¹/2cm). — Zustand: ziemlich gut; an der oberen Ecke schadhaft. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f.1° abgekürzt; ausführlicher im Vorwort f. 3°:

منتخب المرصادف سلوك العباد

Verfasser f. 1a: الغزالي, was nicht richtig ist.

الحمد لله الذي خلق الارضين : Anfang f. 2b والسموات وجعل النور والظلمات . . . وبعد فهذا كتاب وجيز في علم التصوف انتخبته الخ

Auszug aus dem

ك" مرصاد العباد من المبدأ الى المعاد

نجم الدين ابو بكر [بن] عبد الله بن الحمد الله بن الحمد الله بن الحمد بن شاهاور الاسدي الرازى المعروف بابن الداية

Das Original ist Persisch. — Das von 'Abd alläh ben mohammed ben 'abdalläh erräzī neģm eddīn abū bekr ibn eddāje (häufiger bloss dāje) † 654/1256 verfasste und hier von einem Unbekannten ins Arabische übersetzte Werk ist eingetheilt in Vorwort und 3 hal (mit im Ganzen 24 Kapiteln). Zu Anfang des Vorwortes und jedes Kapitels steht ein bezüglicher Qoränvers und eine Tradition. Nach dem Vorwort f. 3 folgt die Inhaltsübersicht. Das Ganze ist eine Einleitung zur Çüfik.

- فى المبدأ (in 4 Kapp.): فى المبدأ الأرواح الله 1. باب 3^b باب الأرواح الأرواح الأرواح المبدأ الأرواح المبدأ الأرواح المبدأ الأرواح المبدأ ال
- في المعاش (in 16 Kapp.): أصل .2
 - في تعلق الروح بالقالب ١١٠ باب ١١٠

في تصفية القلب بالطريقة 22° باب.5

41 باب 41 في تلقيب الذكر 52 ياب 52 في التجليات 564 ياب. 16 في الوصول 3. اصل 58^b (in 4 Kapp.): في المعاد في معاد النفس اللوامة الظالمة 58^b باب.1 وتصرف العبد بالنيابة والخلافة: "Schluss f. 75 يكون بلا كان بواسطة الاله والله اعلم بالصواب . . . والحمد لله جزيل الثواب

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth, Stichwörter roth überstrichen oder in grösserer Schrift. - Abschrift e. 1150/1737. - HKh. V 11805.

3007. Spr. 888.

134 Bl. 4to, 21 Z. $(26 \times 17^{1/2}; 21 \times 14^{1/2})^{cm}$. — Zustand: im Ganzen ziemlich gut, doch mehrfach unsauber und besonders fleckig. - Papier: gelb, glatt, dick. -Einband: Halbfrzbd. - Titel f. 1a:

ebenso in der Vorrede f. 2ª u. im Schlusswort f. 134b oben. Verfasser f. 1a:

الحمد لله المتوحد في ذاته المتفرد : Anfang f.1b في صفاته . . . أما بعد فيقول العبد الفقير الى الله تعالى ابو بكر بن محمد بن شاعادر عبد الله الاسدى الرازي المشهور بدايد اعانه الله على ما نوي . . . قد التمسنى بعص خلّص اصحابي البخ

Derselbe Verf., dessen Name hier etwas abweichend und kürzer ist, hat um 650/1252 auf Wunsch von Freunden dies Werk arabisch verfasst, welches seinem vor 32 Jahren abgeähnlich مرصاد العباد ähnlich die çüfische Lehre übersichtlich und vollständig darstellen soll. Es hat Vorrede (فاتحة) und Schlusswort (خاتبة) und behandelt in 10 Kapiteln, jedes in ziemlich vielen Abschnitten im Ganzen 60 -, die Zustände und Geistesverfassung der Çüfts (مقامات العارفين). dieser Handschrift zerfällt das Werk in 10, جزء jeder in mehrere Kapitel.)

فَأَحَةُ الْكِتَابُ اعلم ايدك الله بروم منه واحباك بنورة الخ £1.2 أ

1. جزء f.5^a (in 3 Kapp.): في مقام المعرفة $2. = 9^{b}$ (4. - 6. Kap.): جزء على مقام التوحيد

غ. مقام النبوة (7. —16. Kap.): جزء .8

في مقام الانسان: (.25. Kap.): جزء .5 جزء

في مقام الخلافة :(.26.—28. Kap.) جزء.6 جزء. المختضة بالانسان

قى مقام الانسان : (.29.—41. Kap جزء .7 جزء .7 عند رجوعه الي رته

في مقام النفس ومعرفتها :(42. Kap.) جزء .8

في مقام معرفة القلب: (.43.—56. Kap.) جزء .9 جزء .9 ومقاماته في التصفية

فى معرفة الروح ومقاماته : (.57. — 60. Kap جزء .10 جزء .10

Das 60. Kap. 99^a في مقام الحرَّيَّة :الماقمة 104° ,الحبة 100° ,الفتوة 104° ;

ر.السماء 113°, الصحبة 111°, السماء قال الله تعالى سنريهم اياتنا في الآفاق : Anf. أكاتمة

واذا وجد سهوا نادى عليه :Schluss f. 134b (البسيط) وابداه كما قيل صدانا سمعوا خيرا نكرت به وان نكرت بسوء عندهم اننوا والحمد لله وحده النخ

Schrift: gross, ungelenk, rundlich, ziemlich deutlich. vocallos. Ueberschriften roth. - Abschrift c. 900/1494. -Collationirt. - Die Blätter folgen so: 1-90. 93. 94. 91. 92. 95-126. 129. 128. 127. 130-134. - HKh. VI 12905.

/ 3008. Pm. 151.

131 Bl. 8vo, 21 Z. $(17^{1/2} \times 13; 13 \times 8^{3/4}^{cm})$. — Zustand: im Ganzen nicht recht sauber; zu Anfang und dann besonders von f. 82 an in der oberen Hälfte wasserfleckig. F. 131a oben im Text beschädigt. - Papier: gelb, glatt, stark. - Einband: Pappbd mit Lederrücken.

Dasselbe Werk. Titel, Verfasser und Anfang ebenso. Nach f.10 fehlen 6-8 Blätter; statt dessen ist das leere Blatt 11 eingeschoben. Nach f. 131 fehlt der Schluss, wol nur 1 Blatt. Das Vorhandene hört f. 131^b auf mit den ناديت نفوسهم بخطاب ارجعي الي ربك Worten: وهديتهم بتجلى جمالك الى حصرة جلالك ist gefälscht und والله اعلم Das darauf folgende steht auf einigen ausradirten Worten.

Das 7. Kap. hat hier 4 Abschnitte (= Spr. 29.—32. Kap.), das 8. 10 (= Spr. 33—42), das 9. 2 (= Spr. 43. 44 und ausserdem noch 45.—56.), das 10. 2 (= Spr. 57. 58., letzteres hier in 13 مقام, worin das 59. u. 60. Kap. enthalten).

Schrift: ziemlich klein, gewandt u. gefällig, im Ganzen gedrängt, vocallos. Ueberschriften roth. F. 1—9 ergänzt, etwas kleiner, deutlich, vocalisirt. — Abschrift c. 1100/1688. Collationirt.

3009. We. 1568.

118 Bl. 8°°, 19 Z. (21 × 15¹/3; 16-16¹/2 × 11°m). — Zustand: ziemlich gut; doch die ersten Lagen lose und der obere Rand im Anfang wasserfleckig. Auch sonst nicht ohne Flecken. F. 46. 49. 67 durchgerissen. — Papier: weisslich, ziemlich stark, wenig glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Titel fehlt. Auf der Innenseite des Vorderdeckels steht oben in der Ecke von anderer Hand:

Auf dem Schnitt unten steht jedoch: المنتها للشائل Gemeint ist offenbar dasselbe Werk. Es ist verschieden von dem gleichbetitelten We. 1590. Der Verfasser heisst f. 51° ausführlicher:

Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt f. 14, 1: وانظر عمل من خالق غير الله يرزقكم من السماء قلبك النخ والارض وأن من الارض نفسك ومن السماء قلبك النخ

Dass dies Werk ein Auszug aus einem cufischen Werke sei, welchen 'Alī ben 'abd allāh ben 'abd elģebbār eśśādilī † 656/1258 gemacht hat, erhellt aus den vielen Stücken, aus denen es besteht, und die fast alle mit قال يعلم المادة والمادة على المادة والمادة والماد

Einige andere Stücke:

وقال رَوْ من اجلَ مواعب الله الرضا بمواقع القصاء 13° والصبر عند نزول البلاء

وقال رَ الاذكار اربعة ذكر تذكره وذكر تذكر به 23° وذكر يُذكّر به وذكر يُذكّر به

وقال رَوْ منازل السايلين ثلثة سايل يسال عن 31° التصديف بتحقيف القرب

وقال رَهَ افضل ما يسال العبد من الله خيرات 498 الدين ففي خيرات الدين خيرات الآخرة u. s. w.

وقال رَوْ مراتب الاولياء اربعة مرتبة في القربة 82° ومرتبة في الملك

وقال رَوْ رايت في النوم كانى اخاصم ثلثة رجال 630 Schluss f.118 في الذي هو بدل النبي: 8 Schluss f.118 في اقل بحر من هذه الابحر لغرف فيه غرقا لا نجاة له منه فهذه عبرة من بيان طريقى الخصوص والعموم تم جمد الله الخ

F. 51^a beginnt mit dem Bismilläh und der Angabe des vollständigen Namens des Verfassers. Es fängt hier also gewissermaassen die 2. Hälfte des Werkes an. Auffällig, dass in derselben öfters wörtliche Wiederholungen aus der 1. Hälfte stattfinden; so entspricht f. 23^a, 1 bis 24^a, 8 f. 57^b, 14 bis 58^b ult.; f. 39^b, 6—15 = 69^a, 15 bis 69^b, 2; f. 44^b, 4 bis 45^a, 9 = 59^b, 4 bis 60^b, 6.

Schrift: gross, rundlich, unschön, aber deutlich, fast vocallos. Das einführende Wort وقال (meistens) roth. — Abschrift um 1900/1785. Dieselbe ist nach einem Exemplar, das datirt ist vom J. 897 Gom. I (1492), angefertigt von محمد بن الحاج ابى بكر الخباز

Nach f. 8 ist eine Lücke. - Nicht bei HKh.

3010. We. 1757. 1) f. 1-36.

107 Bl. 8°°, 21 Z. (20¹/2×15; 14×9²/scm). — Zustand: ziemlich gut, doch wasserfleckig am unteren Rande u.im Rücken oft ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pppbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f.1°a:

ebenso im Vorwort f. 2b. - Verfasser:

الحمد لله الذي فتنح بمفاتيج :Anfang f. 1 الغيوب اقفال القلوب . . . وبعد فلما كانت المعاذى جواهر والالفاظ اصدافها النخ

'Abd essalām ben ahmed ben gānim elmoqaddesi 'izz eddīn um 660/1262 erörtert in den vielen ungezählten Abschnitten dieser Schrift die çūfischen Ansichten. Er sagt, dass es eine Menge von Wörtern gebe, deren etwas tiefer liegender Sinn sehr Vielen entgehe. Diesem Uebelstande will er durch dies Werk abhelfen. Es zerfällt in viele ungezählte فالد المالوك الم

فصل وقد لمع من هذه النكتة لمعة باهية 48. فصل واعلم ان السالك اذا صدى في توبته النخ 5 فصل واعلم انك لا تصل الي منازل القربات حتى 5 تقطع ست عقبات

u. s. w. - Zuletzt:

فصل واعلم أن السماع عبارة عن الاصوات الحسنة 26°. والنغمات المطربة

فصل واما الصرب بالدف والرقص فصل اعلم ان القلوب اوعية والآنان اوكية 28° فصل اعلم ان القلوب اوعية والآنان اوكية 30° فصل واعلم ان الاجساد تنموا بنماء الاقوات 31° فصل واعلم ان طايفة متى عدموا العقل 34° فصل واعلم ان هذه الاوصاف الشريفة لا تكون 34° الالمن شيفت اوصافه

Schluss:

وا خيبة الآمال ان اقصيتنى عن بابهم وا خيبة الآمل

Nach dem Ende des Werkes kommt sofort f. 36° ein Gebet على , dessen Anfang: اللهم انى اسالك بالله فانك انت المسؤل النخ und Schluss: يا ذا الجلال والاكرام انك على كل شيء Dann folgt die Unterschrift. — Am Ende jedes Abschnittes kommen Gedichte des Verf. vor.

Schrift: klein, gedrängt, deutlich, etwas vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift vom J. 994 Gom. I (1586).

الموز وكشف الكنوز) HKh. III 4594 (حمل الرموز

3011.

Dasselbe Werk vorhanden in:

1) Spr. 833.

80 Bl. 8°°, 15 Z. $(17^2/_3 \times 13^1/_2; 13 \times 9^1/_2$ °m). — Zustand: unsauber und fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Titel und Verfasser (ganz kurz), Anfang und Schluss ebenso.

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gewandt, wenig vocalisirt. Rothe Ueberschriften. Bl. 40. 41 unschön ergänzt. — Abschrift im J. 851 Śawwāl (1447). — Collationirt.

2) Lbg. 236.

38 Bl. 8°°, 25 Z. $(20^{1}/_{3} \times 14^{1}/_{2}; 14^{1}/_{4} \times 10^{1}/_{2}$ °m). — Zustand: etwas fleckig, nicht fest im Einband. — Papier: gelb, dick, etwas glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken.

Schrift: zieml. gross, kräftig, gedrängt, deutlich, etwas vocalisirt. — Abschrift im J. 932 Ďū'lq. (1526) von عمر بن عبد العزيز بن محمد العبادي الشافعي الراهيم بن محمد بن عبد العزيز بن محمد العبادي الشافعي Collationirt. — Die Arabische Folirung ist von 86—122.

3) Spr. 845, 5, f. 56^b—72.

Format etc. und Schrift wie bei 1.

Der Titel: ك" الكنوز وحلَّ الرموز والمفاتيح hier unrichtig. An manchen Stellen abgekürzt. Anfang wie bei We. 1757, 1. Schluss: غابوا وبالسكر فيك طابوا وصرحوا بالهوي وفاهوا

4) We. 1654.

62 Bl. 8°°, 15 (u. von f. 41 an 25) Z. $[19^{1}/_{2} \times 14^{1}/_{2}$: $12 \times 9^{1}/_{2}$ (u. $15 \times 9^{1}/_{2} - 10$)^{cm}]. — Zustand: Bl. 1—40 wasserfleckig. — Papier: gelb, auch bräunlich, glatt, stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe.

Schrift: gross, breit, gefällig, etwas vocalisirt. Stichwörter roth. Von f. 41 an zuerst klein, eng, rundlich, später grösser. — Abschrift c. 1000/1591 (u. 1200/1785).

5) Pm. 40, 2, S. 80-151.

Format etc. und Schrift wie bei 1. — Titel bloss حمل الرموز. — Abschrift vom J. 1031 Sa'bān (1622).

6) We. 1109, 1, f. 1—110.

167 Bl. 8°°, 10-12 Z. $(17^2/3 \times 13^1/4; 12^1/2 \times 9^{cm})$. — Zustand: etwas fleckig u. unsauber, auch am oberen Rand wasserfleckig (gegen Ende). Bl. 1 ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: schwarzer Lederbd mit Klappe.

Hört vor dem Schluss auf in einem Gedicht mit dem Verse:

القانتين المخبتين لربهم الناطقين باصدق الاقوال

Schrift: gross, aber ungleich, deutlich, nicht recht gefällig, vocallos. Bl. 2—4 steif ergänzt. — Abschr. c. 1100/1688.

7) Spr. 794.

37 Bl. 8vo, 23 — c. 29 Z. (20 × 13¹/₂; 15 × 9^{cm}). — Zustand: fleckig, unsauber, wurmstichig. — Papier: gelblich, zieml. dick u. glatt. — Einband: Pappbd mit Kattunrücken.

Der Verf. f. 1° (u. f. 1° nach dem Bism.): عز الدين بن عبد السلام الخ

was unrichtig ist, aber oft vorkommt.

Schrift: klein, vocallos, allmälig flüchtiger u.ungleichmässig. F. 1-7 schlecht ergänzt. — Abschrift c. 1100/1688.

8) We. 1815, 2, f. 17-58.

8vo, 16 Z. $(18^{1/2} \times 14; 13^{1/2} \times 11 - 12^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark.

Der Verfasser ist hier mit Unrecht نهاب الدين beigenannt. — Vorhanden nur zwei Drittel des Werkes; f. 58b vorletzte Zeile — We. 1757, 1, f. 24a, Z. 5. Die Bemerkung am Rande انتهى ولله الحمد ist falsch.

Schrift: gross, breit, deutlich, fast vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift um 1100/1688. — Collationirt.

Bl. 32b leer, aber am Text fehlt nichts.

9) Pm. 82, 2, S. 29—120.

Format etc. und Schrift wie bei 1.

Schluss mit dem Gedicht, das S.119 anfängt: نهب الرجال وحال حول حماهم ناس من الاوباش والانذال Abschrift vom Jahre 1141 Ragab (1729).

S. 121 einige Traditionen; S. 122 über die drei Stufen des اليقين und dessen Kennzeichen.

10) Pet. 519.

54 Bl. 8°°, 21 Z. (19 × 13°2; 14 × 8°1/2°°). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: gelblich, glatt, etwas dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Schrift: ziemlich klein, gedrängt, rundlich, deutlich, vocallos. Text in rothen Linien. — Abschrift im J. 1181 الحاج محمد الرسام ابن الشيخ على الرسام ابن الشيخ على

F. 1ª Formular eines gerichtlichen Documents über Eigenthumsrechte.

3012. Spr. 881.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift f. 31^a (und auch in der Vorrede):

كتاب الفتوحات الغيبيّة في الاسرار القلبيّة Verfasser: s. Anfang.

ال الشيخ الامام ... عز الدين : *Anfang f. 31 عبد السلام بن الشيخ الامام احمد بن الشيخ غانم المقدسي الحمد بحقه وصلواته على محمد ... وبعد فان لقلوب الخواص في بحار الغيوب النخ

Dieser çüfische Tractat desselben Verfassers zerfällt in 24 فصل ohne besondere Ueberschriften.

جلست يوما في خلوة سرّى النخ 31^b فصل .1 خلوت يوما من الايام في خلوة فكري النخ 39^b فصل .6 لما رايت الاقدار ترعكني تحكمها النخ 48^b فصل .12 كنت في البداية اجد في العزوبة عذوبة النخ 57^a فصل .18 الهي انك امرتنا بالوميّة النخ 4^b فصل .24

Schluss f. 65^a: وإن الساعة آتية لا ريب فيها — Nicht wenig erbauliche Verse beigemischt. Nicht bei HKh.

We. 1706, 8, f. 31^b—36^b. Dasselbe Werk. Die Eintheilung ist hier in 20 فصل; das 20. fängt so an wie bei Spr. das 24.

3013. Spr. 872.

177 Bl. Kl.-8vo, 14-16 Z. (15 × 11² ₃; 11 × 8¹, 2-9^{cm}). Zustand: nicht ohne Wurmstich. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: schöner Halbfrzbd. — Titel f. 1ⁿ und auch f. 28ⁿ ult. und f. 28^b:

الفوائد في اختصار المقاصد

Verfasser f. 1n:

عز الدين بن عبد السلام المصري

الحمد لله رب العالمين وصلي :Anfang f. 16 الد على سيدنا محمد وآله وهجمه وسلم

Dann sofort das Werk selbst, das in eine Menge فعلى, قليدة, قاعدة zerfällt. 'Izz eddin 'abd el'aziz ben 'abd essalām † 660/₁₂₆₂ (No. 294) giebt hier eine Anweisung des Verhaltens, was zu thun und zu lassen sei, um des dereinstigen Lohnes theilhaftig zu werden.

 فصل في بيان المصالح والمفاسد

 فصل فيما يعرف به مصالح الدارين ومفاسدهما

فصل فيما تبنى عليه المصالح والمفاسد 34

فصل في الوسايل للمصالح والمفاسد اسباب النح ٥٥

u. s. w

فصل في اعمال القلوب كالمعارف والاحوال والنيات والمقصود 44 قصل في ميان الفضايل 45° وقصل في بيان الفضايل 45°

وليس من كفر قبل موته بلحظة : Schluss f. 28ª كمن اقام على الكفر يوما او شهرا او مائة عام والله اعلم وصلى الله المن

Schrift: krüftig, ziemlich grosse Gelehrtenhand, etwas flüchtig, aber deutlich, vocallos. Collationirt. — Abschrift von العجمى بن محمد العجمى بن محمد العجمى بن محمد العجمى بن محمد العجمى العجمى بن محمد العجمى العجم ال

F. 29 ein Spottgedicht auf مصر in 14 Versen (Tawtl). Anfang:

يقولون لى هل لا نهضتَ الى العلى فا لذَّ عيش الصابر المتقتِّع

F. 29^b. 30^a ein Traum des الشيخ ابو الحارث nebst paränetischer Nutzanwendung.

3014. We. 1589.

30 Bl. 8°°, 14-15 Z. $(20 \times 14^{1/2}; 13^{1/2}-14 \times 8^{1/2}^{cm})$. — Zustand: nicht ganz sauber, etwas fleckig. Bl. 30 lose. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: rothbrauner Lederband. — Titel f. 1°:

كُ اوصاف الأشراف في السير والسلوك

so auch im Vorwort f. 2b. - Verfasser:

نصير الدين الطوسي

يقول العبد ... محمد بن على الجرجاني 'Anfang: 'بعد حمد الله تعالي على الائه وشكره على جزيل نعمائه . . . فانى قد تصفحت اكثر كتب من سبقنى زمانا في فنون العلم فلم اجد كلاما المخ

Uebersetzung des so wie oben betitelten Persischen çüfischen Werkes des Naçır eddin ettüsi † 672/1273, von Mohammed ben 'alı elgorganı, um 780/1830 am Leben. Er hatte schon folgende Werke desselben Verf. übersetzt: 1. الخاصي الاقتباس في المنطق : 2. الاخلاق الناصرية : 1. الفصول في الاصول . 4. والقدر والقدر . 5. شمر كا ثمرة بطليبوس في النجوم .

Die Uebersetzung dieses Werkes beginnt f.16 unten: قال تغمده الله ... بعد حمد الله تعالي والصلوة على رسوله محمد وآله اتّى بعد تحرير الكتاب الموسوم بالاخلاق الناصرية في بيان الاخلاق الكريمة

والسياسات المرضية على طريقة الحكماء الماضين اردت ان ارتب مختصرا في سير الاولياء المخ

Es ist auf Anrathen des تحمد بن بهاء الدين بهاء الدين verfasst und behandelt die Çufik in ihren verschiedenen Stadien, den Anfang, die begleitenden Umstände und Voraussetzungen, den Fortschritt und das Ziel und Resultat derselben. Es zerfällt in Vorrede und 6 Kapitel, jedes in 6 فصل, ausser dem letzten Kapitel. Die Vorrede f. 2^b giebt die Uebersicht über die Eintheilung. In dem Werke selbst beginnt jedes فصل mit einer Qoränstelle.

في مبدأ الحركة وما لا بدّ للحركة منه ألا باب .1 [في الايمان في النبت في النبت في النبت في الصدي في الصدي في الانابة في الاخلاص] في ازالة العوايق وقطع الموانع من السير والسلوك 7 باب .2

ى السيّر والسلوك المواجع من السير والسلوك 12° باب. 3. السيّر والسلوك

في ذكر أحوال تقارن السالك في الانتهاء الى المقصد 17 باب. 4. [في الارادة ، في الشوت ، في المحبة ،

في المعرفة في البقين في السكون]

ف ذكر الاحوال السائحة للواصلين 21°
 باب .21°
 باب .24°
 باب .24°

ولا كل ما ينطق به او يتوهم :Schluss f. 25^a: او يعقل بل ينتفى الجميع واليه يرجع الامر كله وهذا آخر ما اردنا ايراده فلنقطع الكلام حامدين لله ومصلين على رسوله وعترته الطاهرين والحمد لله رب العالمين

Schrift: ziemlich klein, gefällig, deutlich, fast vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1100/1088.

HKh. I 1487 (bloss das Persische Original erwähnt).

3015. Mq. 123.

81 Bl. 8°°, 15 Z. (19 × 14; 13 × 8¹/2°m). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: rothbrauner Lederband mit Klappe. — Titel und Verfasser f. 2^a:

ك" النصوص لصدر الدين محمد بن اسحف القونوجي

الحمد لله الذي أبان بمستقرات : Anfang f.2b الهمم مراتب علم اليقين وعينه وحقّه ودرجاته البخ Dies Werk des Mohammed ben ishāq elqōnawī çadr eddīn † 678/1274 behandelt die Hauptsätze der Çūfik in 15 (ungezählten) Abschnitten, welche صن benannt sind. Zuerst: f.3° نص شریف هو اول النصوص الواجب تقدیمه من حیث اطلاقه الذاتی الخ ومن النصوص الالهین ان العلم الوحدانی الذاتی من حیث اطلاقه الذاتی الذاتی من حیث اطلاقه الذاتی الذاتی من حیث اطلاقه الذاتی الذاتی من حیث العلم الوحدانی الذاتی الذاتی من حیث العلم الوحدانی الذاتی الداتی یا التعدد

ومن تفاريع ما ذكرناه من النصوص ايضا ان ⁵^a الحكم من كل حاكم على كل محكوم ومن النصوص ان العلم يتبع الوجود ^{5b}

نص شريف جدا 'حقيقة للق عبارة عن صورة علمة بنفسة مدن نص شريف جدا 'اعلم ان ثمرة التنزية العقلى هو تمييز للق مدن نص شريف 'كينونة كل شيء في شيء انما يكون حسب المحل في نص شريف من اشرف النصوص واجلها واجمعها ط23 لكليات اصول المعرفة الالهية والكونية 'اعلم ان اطلاق اسم الذات

نص هو آخر النصوص؛ اعظم الشبه والحجب 32⁸ التعددات الواقعة في الوجود

فيظهر بعصها بعضا بعضا الحسب الفاعلة المام الله اعلم الغلبة والمغلوبية المشار اليها انفا فافهم والله اعلم تم Schrift: zieml. gross, gut, weit, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 800/1397. — Collationirt. HKh.VI 13822 (كا النصوص في تحقيق طور المخصوص)

Lbg. 935, 14, f. 103b-110a.

Format etc. und Schrift wie bei 1. — Sehr wasserfleckig, der Text an mehreren Stellen, besonders auf den letzten Seiten, beschädigt.

Dasselbe Werk. Titel und Verfasser, Anfang und Schluss ebenso.

3016. Spr. 804.

108 Bl. 8vo, 25 Z. (21×15; 16¹/₂×9¹/₂c^m). — Zustand: im Ganzen ziemlich gut, doch zum Theil beschmutzt u. fleckig. Bl. 21. 23. 27—29 stark beschädigt. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel fehlt; er ist:

شرح نصوص القونوى

Verfasser fehlt, aber nach der Unterschrift f. 107b:

نور الدين علي بن شهاب الدين احمد بن على بن احمد المهايمي،

Anfang fehlt; das Vorhandene beginnt f. 1° im Schlusse des 1. فصل des Vorwortes.

2. فصل f. 1° Mitte: اعلم ان f. 1° فصل بياومين العقلية اعلم ان f. 1° فصل في رفع الشبهات وفيد اعتراضات وفيد اعتراضات

Commentar zu dem selben Werke, von 'Alı ben ahmed ben 'alı ben ahmed elmehāimi nūr eddin, welcher nach f. 108° das
Werk im Jahre 815 Ġomādā I (1412) vollendete. Das Grundwerk wird absatzweise
mitgetheilt; der Commentar beginnt f. 6° 80:

الحملات تعظیم الذات بما فیها من محاسی المفات

und schliesst f. 107°:
غ اعدامه آخر فافهم والله اعلم وصلی الله الخ
خ اعدامه آخر فافهم والله اعلم وصلی الله الخ
woran sich zum Schluss eine وصیّة des Commentators an die Leser des Werkes schliesst.

Schrift: ziemlich klein, gewandt, deutlich, vocallos. Der Text roth überstrichen, f. 33 — 36^a überhaupt roth. F. 1—32 von einer kleinen, gewandten, flüchtigen, nicht grade undeutlichen Hand vocallos ergänzt. — Abschrift vom J. 1089 Ragab (1678).

Ein anderer Commentar ist verfasst von عبد الكريم بن اكمل الدين بن عبد الكريم العدنى عبد الكريم العدنى أنقطبي 1055/1645.

3017. We. 1662.

122 Bl. 8vo, 21 Z. (21 × 15¹/4; 15 × 10-11^{cm}). — Zustand: nicht ganz fest im Einband; am Rande und auch sonst öfters fleckig, bes. in der vorderen Hälfte. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel und Verfasser f. 1ⁿ und in der Vorrede:

هذا كتاب الشيخ صدر الدين القونوى رَوَّ ومو النفحات الالهية القدسية

الحمد لله رب العالمين والصلاة : Anfang f. 2°: والصلاء على خاتم الانبياء . . . وبعد فقد قال . . . صدر الدين القونوي ان [انى d.i.] اشرح في هذا الكتاب مما يتعلق بارباب احوال الصوفية وفي كلام الوحدانية . . . اعلم ان الله واحد احد فرد صمد منزه ازلا وابدا امره واحد انما يقول له كن فيكون له الحكم والارادة النخ

Diese Seite ist von späterer Hand ergänzt, aber unrichtig. So kann dies grössere Werk nicht angefangen haben; der Verfasser wird vielmehr über Veranlassung, Plan und Ausführung desselben gesprochen haben. Auch steht das folgende Blatt mit dem obigen Text, von dem hier nur noch zwei Zeilen fehlen, ausser Zusammenhang. Dazu kommt, dass mit Bl. 3 eine neue vollständige Papierlage beginnt; es fehlt vorher also mindestens eine Lage, d. h., von dem Titelblatt abgesehen, neun Blätter.

Also der Anfang fehlt. Derselbe ist nach HKh.VI 13921: الحجد لله بلسان المرتبة . . . وبعد فلما المرتبة ورد عن النبي صغم انه قال أن لربكم في أيام دهركم نفحات من رجمته الا فتعرضوا لها . . . وأنا أذكرها بجملتها

Der vorhandene Text beginnt f. 3° so: شيئة الثبوت عبارة عن تصوّر معلومية كل شيء في علم الحق ازلا وابدا الج

Çadr eddin elqonawī giebt in diesen Anwehungen des göttlichen Geistes, deren er gewürdigt worden, ein System der Çūfik. Die einzelnen (ungezählten) Abschnitte sind fast alle mit 送去 bezeichnet. Zuerst:

منازله الالهيذ بقيد وترق وترويذ وتلقى وتقرب أ.5 وتحبّب وكشف تبديل بتسويذ وتعديل سبوحى سابق على النفث الروحي والبراق اللوحي،

مئسلة من كتاب علم العلم' سبب الجهل بالشيء 15^b هو اثر حكم ما به يمتاز المخ

نفحة تتضمن التعريف جعقيقة العلم 164

نفحة الاهية كلية بوارد ورد في اواخر صفر سنة 17¹ ثلاث وستين وستمائة

نفحة الاهية تختص بسر العلم والخبرة والفرق بينهما 25 وان معرفة الاشياء قبل وقوعها وكيف تكون علما

نفحة ربانية في كشف سرّ محبة المحبوب والمحبّ "25 u. s. w. — Zuletzt:

نفحة بلسان المناجات المناجات

نفحة الاهية تتصمن جملة من اسرار السلوك 99 والسفر وسر البطون والظهور والجمع والتفصيل في المراتب الالهية والكونية وما بينهما من الاسماء والصفات والنسب والاضافات

نفحة الاهية بوارد شريف يتصمن كشف سر 102ª التذكر الانساني والنسيان وسر التدبر والتفكر وسبب محة اضافة التدبر الى الحق سجانة الح

نفحة عظيمة تتصمن المجزاة الكلية الاصلية ومنبعها 1076 من الجناب الالهي ومحتدها وانواعها وتفاصيلها (كتاب) In diesem Abschnitt sind viele Briefe (كتاب) enthalten.

Schrift: ziemlich gross, etwas flüchtig, zum Theil sehr stark vocalisirt, bis f. 6^a die meisten einzelnen Wörter von einander durch rothe Punkte (obenstehend) getrennt. Ueberschriften roth. Der fehlerhafte Text oft am Rande verbessert, bes. in der ersten Hälfte. — Abschrift c. 1150/1737.

3018. WE. 167.

50 Bl. 8°°, 15 Z. (18 × 13; 11¹/2-12¹/2 × 8°¹n). — Zustand: lose Lagen; an einigen Stellen etwas unsauber. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappdeckel mit Lederrücken u. Klappe. — Titel u. Verfasser f. 1°a:

كتاب بستان العارفين في التصوّف من تصانيف السيد . . . الرباني

نحيى الدين ابي زكريا يحيى بن شرف بن مرى بن حيى الدين الي زكريا يحيى بن حمد النواوي

الحمد لله رب العالمين وله الثناء : Anfang f.1b الحسن الجميل . . . أما بعد فهذا مختصر لطيف يحتوي على علم شريف موضوعا لهداية المتعبدين

Eine kurze Anleitung zur Gottseligkeit, von Jahjā ben śeref ennawāwī † 676/1277, welcher sein Werk aber unvollendet hinterlassen hat. Er handelt zuerst über الأخلاص (Hingabe in frommer Gesinnung), dann über die Absicht (النية), die besser als die That selbst sei, führt dann die Glaubensgrundlagen, in 26 Traditionen (nach البوعمرو عثمان بن عبد الرجن المعروف بابن الصلاح), denen er noch 3 hinzufügt, an; spricht f. 11b باب في نفايس منثورة قد 13b جرامات الاولياء ومواهبهم والصدى الله المناس في فدك كرامات الاولياء ومواهبهم والصدى

Das Vorhandene schliesst f. 42*: الولى ان يتقيد بمذهب من أوجبها والله أعلم والحد لله الخ الولى ان يتقيد بمذهب من أوجبها والله أعلم والحد لله الخ Nach f. 41 fehlen mehrere (wahrscheinlich 8) Blätter. Schrift: dick, flüchtig, unschön, nicht undeutlich, vocallos. Die Ueberschriften roth. — Collationirt. — Abschrift von بن أبراهيم الشافعي im Jahre 877/1472. — HKh. II 1819.

3019. We. 1660.

70 Bl. S^{vo}, 21 Z. (20¹/₂ × 14³/₄; 15 × 10^{cm}). — Zustand: einige Lagen lose; am unteren Rand und im Rücken wasserfleckig und öfters, bes. Bl. 1 und 70, ausgebessert. — Papier: gelb (auch röthlich und grün), stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken und Klappe. — Titel f. 1^a und auch in der Unterschrift f. 70^b:

ه عبون الحقايف

Verfasser (s. auch Anfang):

داوود الشاذلي السكندري

قال سيدنا ومولانا . . . داود بن Anfang f.1b: باخلا الشاذلي السكندري . . . جاء في الحديث انما الاعمال بالنيات وانما لكل امرئ ما نوي فعلى حسب همتك في نيتك ارتقاء درجتك عند عالم سريرتك الدخ

Der Verfasser dieses Werkes, welches in kurzen Sätzen das ganze Gebiet der Çūfik behandelt, ist Dāwūd ben bāĥalā essikandarī eśśādilī; so heisst er auch Pm. 417, f. 2°. In der Unterschrift heisst er Dāwūd elmāĥalī (الماخلى) und wird Nachfolger des Tāġ eddīn ibn 'aṭā allāh † 709/1309 genannt. Vielleicht ist er derselbe mit Dāwūd ben 'omar ben ibrāhīm essikandarī eśśādilī elmālikī † 782/1332, jedenfalls aber Zeitgenosse. Das Werk ist von einem Schüler oder Freund herausgegeben, daher alle Sātze mit آولي beginnen. Der erste Satz beginnt f. 2°: الولي له الولي له نوران نور جذب به ونور يدفع به نور قبض وعزة الض ورحمة ججذب به قلوب اهل العناية ونور قبض وعزة الض

ومن لم يعلم من ابن ياتيه :Schluss f. 70b رزقه النقى في اودية الاسباب والله اعلم بالصواب

Schrift: ziemlich gross, kräftig, breit, gleichmässig, deutlich, vocallos; die Stichwörter meistens roth überstrichen. — Abschrift vom J. 1002 Śa'bān (1594).

Die Blätter folgen so: 1-21; Lücke von 9 Bl.; 42-61. 22-41. 62-70.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

3020. Pm. 199.

238 Bl. 8°°, 15 Z. (16¹/2×12¹/2; 12¹/2×9¹/2°m). — Zustand: nicht ganz sauber, zum Theil fleckig, bes. f. 85; Bl. 1 unten im Text beschädigt u. der Rand ausgebessert. — Papier: gelb, stark u. glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel f. 1° (u. richtiger im Vorwort f. 2°):

ر" تذكرة المُرِيد الطالب المَزِيد

: Verfasser f.1° (u. zu Anfang) — Verfasser f.1° (u. zu Anfang) محمد بن المبين بن ابي سالم بن ابي عبد الله الأطعاني نسبا الشافعي مذهبا البسطامي طلبا الصوفي طيقة: العارف مشربا

und (nach dem Bismilläh) f. 1b:

الشيخ الامام . . . ابو عبد الله محمد بن الشيخ . . . شهاب الدين ابي العباس احمد بن محمد بن ابي الفتح بن ابيسطامي الفتح بن ابيسالم بن ابي عبد الله الاطعاني البسطامي

الحمد لله وسلام على عباده . . . أما بعد Anfang: الحمد المريدون الصادقون . . . أنّ صدف طلبكم حرّك عندي أن اكتب لكم رسالة الخ

Ueber allerlei für den Çüst wichtige Punkte, deren richtige Auffassung zur Erkenntniss Gottes führt, handelt hier Mohammed ben ahmed ben (eśśeih oder) mohammed elhalebt ibn elitänī (oder ibn elitänī) elbistāmī + 807 Dū'lq. (1405); er hat sein Werk im J. 797 Raģab (1395) vollendet. Es zerfällt in Vorwort, 11 Kapp.u. Schlusswort, deren Uebersicht f. 2 steht.

فى احتياج المريد الي الشيخ £1.0 المقدمة في فصل الذكر والذاكرين وفوايده £5 باب.1

في شرايط الذكر وآدابه 37° باب. 3

في معرفة الخواطر وتمييزها 46^b باب. 3

في مراتب الذكر واقسامه وما يتعلق بذلك 49 باب. 4

في ذُكِ طبِف من واقعات القوم 574 باب. 5

فى ذكر لمعن من مشاهدة الانوار الذي 61 باب.6 بياها السالك الذاكر

في ماهية النفس وتزكيتها 44 باب. 7

في معرفة القلب وتصفيته 71^b باب.8

في الروم واحواله 9. باب .74^b

في الاشارة الي المقامات وتداخلها في اربع 81° باب. 10 |

12

فى ذكر وصايبا مفيدة جامعة من كلام *85 باب.11 الشيوخ العارفين

وصية الشيخ سهل بن عبد الله التستري، 85 قل الله التعرض عمن اعرضت عنه تكترا واستصغارا

وصية الشيخ ابي السعود، اعلم يا اخى 86 الله الله الله الدياب

ان من كان الطّلب وصية الشيخ عبد القادر الكيلاني اوصيك 88⁸ بتقوى الله وحفظ طاعته

وصية من كلام الشيخ ابي النجيب السهروردي، 89 من اراد ان يثبت له قدم في طريق الحق

وصية انشيخ شهاب الدين السبروردي، ١٥٥ يا بنى اوصيك بتقوي الله وخشيته

وصية اخري لم ولقد وصينا الذين اوتوا 92⁴ الكتاب من قبلكم

وصية لبعض المحققين ولتي عليك بذكر الله تعالى 93° في ذكر آدابهم اذا وقع منهم كدر وما يعتمدونه لازالته 95° الحاتة :

وان يجعله خالصا لوجهه الكريم: Schluss f. 98b

Schrift: ziemlich gross, doch nicht ganz gleichmässig, deutlich, vocalisirt. Ueberschriften u. Stichwörter roth. — Abschrift um 946/1539 (s. bei 2).

Nach f.39 fehlt etwas. F.81b ist überkopf geschrieben. HKh. II 2847 (wo im Titel steht لفلب المزيد).

3021. Pm. 199. 6) f. 172-207.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 172a:

تذكرة الشفيق في معرفة الطريق

ebenso in Vers 10. - Verfasser fehlt.

Anfang f. 172b:

ا الحمد لله مفيض الخير وباعث الرسل لدفع الصير v وبعد فالمرء الي الآداب مفتقر لخدمة الاصحاب

Anweisung zur Çūfik, verfasst nach dem letzten Verse im J. 809/1406. Regez-Gedicht in etwa 1060 Versen und vielen ziemlich kurzen Abschnitten, deren Inhalt immer durch einen Regez-Vers angegeben ist. Sie beginnen fast alle mit قالة. So zuerst: f. 173a

القول في وظايف المريد في خدمة الشيخ بلا تجريد القول في ذكر ثياب القوم وانها غالبة في السوم 174

Die letzten Abschnitte: f. 206^b القول في الروح وفي بيانها وافترقت كل الورمي في شانها 206^b القول في السرّ وفي بيانه واختلفت ارواحهم في شانه 306^b Schluss f. 207^b:

تم بحمد الله نظم التذكره موزونة ابساتها محسرره سادس شوّال نهار الجمعه عام أضح للهجرة المتبعه Abschrift im J. 946 Moh. (1539). — Nicht bei HKh.

` '

3022. We. 1591. 2) f. 34-37^b.

S^{vo}, 17 Z. (20²/₈ × 15; 15 × 11^{cm}). — Zustand: ziemlich gut; die untere Ecke wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Titel f. 34^a in der Angabe des Gesammt-Inhaltes der f. 34 ff. folgenden 10 Gedichte über 10 Wissenschaften; zuerst:

منظومة في علم النصوّف

Verfasser fehlt; aber nach der (richtigen) Angabe auf f. 34^a Mitte (von späterer Hand) ist es:

تاليف الفاصل ابن الشحنة

Anfang f. 34b (Vers 1 u. 3):

الحمد لله المهيمن الصمد الواحد القيوم والفرد الاحد وبعد فالسلوك ذو منازل عالية صافية المناهل

Eine kurze Darstellung der Çüfik in 102 Regez-Versen, von Abū 'lwelid ibn eśśikne † 815/1412 (No. 1820). — Schluss f. 37^b:

وقد وفا علم السلوك في مائه عروسة تجلى على خبر فئه Schrift: ziemlich gross, breit, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1150/1737.

3023. We. 1602.

42 Bl. 8°°, 17 Z. $(17^{1}/_{2} \times 13^{1}/_{2}; 13^{1}/_{2} \times 10^{1}/_{2}^{cm})$. — Zustand: fast ganz wasserfleckig. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: Pappbd. — Titel f. 1a (von späterer Hand):

وهذه رسالة في احكام الصوفية

Er ist vielmehr (nach dem Vorwort) وصايعاً oder وصايعاً oder (nach der Unterschrift). — Verfasser: s. Anfang und vollständiger in der Unterschrift.

اما بعد حمد الله تعالى والصلوة : Anfang f.1 المام والسلام على رسوله محمد وآله قال شيخنا الامام . . . زين الحق والدين ابو بكر الخوافى الخراساني . . . فهذه وصية لاصحابي واولادي الذين تابوا الى الله وقصدوا سلوك طريق اولياء الله الم

Rathschläge des Zein eddin abū bekr elliawāfī um 825/1422 zur Richtschnur für diejenigen, welche Busse gethan haben und sich zur Çūfik wenden wollen. Eine vollständige Erörterung der Stufen und Stationen hält der Verf. nicht für nothwendig, sondern nur Hervorhebung der Hauptpunkte. Diese werden mit ومنها انهم بعد ان تأبوا الحالة تعالى بالشرايط الثلاثة ... على بالشرايط الثلاثة ... ومنها انهم بعد ان دخلوا في زمرة التاييسيس ... ومنها انهم بعد ان دخلوا في زمرة التاييسيس ... عليهم ان يحصلوا من العلم بعد عليهم ان يحصلوا من العلم بعد ... عليهم ان يحصلوا من العلم ... «... Zuletzt:

ومنها انهم اذا قصدوا الانقطاع والتبتّل في الخلوة 400 ومنها انهم اذا شاعدوا شيئا في الواقعة التي 420 في اليقظة

واعمل انت على الترتيب : Schluss f. 42b فاني ما كتبت على التبويب وانت شاهدت حالي وتوزع بالي اسال الله توفيق العمل بمقتضا ما لي ولكم ولجميع الطالبين جحرمة سيد المرسلين المن

Nach der Unterschrift hat der Verfasser ابو بكر محمد بن عملي المدعق بابن المخوافي das Werk (الوصايا) im J. 825 Gom. I (1422) vollendet zu Jerusalem.

Schrift: gross, kräftig, weit, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift nach der des Verfassers. — Collationirt. — HKh. VI 14259. (Er nennt das Werk: زين الدين الدي

3024. Lbg. 659.

16 Bl. 4to, 19 Z. (25¹/₂ × 15¹/₂; 17¹/₂ × 8³/₄c^m). — Zustand: zieml.gut; etwas lose im Einband; die obere Ecke ein wenig beschädigt. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel f. 1^a von späterer Hand:

ک" الناموس الاعظم والقاموس الاقدم ف معرفة قدر النبق صقم للكبيلاني

الحمد لله الذي نور الوجود : Anfang f. 1b: الماطن . . . أما بعد فانى سألت وارد التحقيق . . . عن سرّ الالوهية وحقيقة الربوبية والعبودية الخ

Von dem umfangreichen Werke, in welchem 'Abd elkerim elkiläni (= elgiläni, elgili), um 826/1428 am Leben, die Geheimnisse des

göttlichen Wesens, welche in dem Propheten Mohammed offenbar geworden, von cüfischem Standpunkt aus behandelt hat, liegt hier das 11. Heft vor mit dem Specialtitel:

سرّ النور المتكمن في معنى قولد صعّم المؤمن مرآة المومن

Es zerfällt in Vorwort, 2 Kapitel und Schlusswort, und behandelt den Ausspruch des Propheten: der Gläubige ist ein Spiegel des Gläubigen; der Anschluss an Mohammed führe zum Heil, der an den Teufel, seine Liste und Lüste aber zum Verderben.

فيها مسائل تصون اعتقاد الناظر في هذا : f.3 المقدمة الكتاب من الزيغ والارتياب

Schrift: ziemlich gross, gefällig, deutlich, gleichmässig, fast vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. -- Abschrift c. 1200/1785. — Collationirt. — HKh. VI 13528.

3025. We. 1814. 3) f. 19-22. 34-44. 50-69.

S^{vo}, 25 Z. Zustand etc. und Schrift wie bei 1). — Titel f. 34ⁿ (und so auch im Vorwort):

ء " قواعد الصوفية

Verfasser f.34a: حمد العري الواسطي. Ausführlicher:

محمد بن عمر بن احمد الواسطي العمري الشافعي الصوفي ابو عبد الله شمس الدين

يقول . . . الواسطي . . . الحد الله : Anfang f.34 . . . وبعد فقد استخرت رب العالمين حمدا يوافى نعه . . . وبعد فقد استخرت الله تعالى في جمع فصول تتعلق بامر التصوف الم

Darstellung des Çūfismus, von Mohammed ben 'omar ben ahmed elwāsiṭī el'omarī śems eddīn, geb. ⁷⁸⁶/₁₃₈₄, † 849 Śa'b. (1445), in einer Menge ungezählter Abschnitte.

 Zuerst: 34b
 التصوف التصوف

 غصل في اصل ما بني عليه التصوف

 غصل في شرايط التصوف

 u. s. w.

فصل آخر في ذكر اهل الصقة وذكر اسمائهم 64° فصل آخر في ذكر اهل الصقة وذكر اسمائهم السنية وما كانوا عليه من الأخلاق الرسية والمقامات السنية ختم بها هذا الكتاب من الحبية من الحبية المحبية المحبة المحبة

قال يقول هل جزاء من انعمت : Schluss f. 52b عليه بالتوحيد الا الجنة وهذا ما يسر الله بد والحمد لله على نعمة الاسلام المخ

Dann folgt noch f. 52b unten ein Nachtrag, der sich in seiner Handschrift vorgefunden hat; zunächst ein kurzes Gebet; f. 53a allerlei auf Çūfismus bezügliche Bemerkungen, über خاسان und besonders über das Verdienstliche des الذكر Daran schliesst sich f. 40—44, mit der Aufschrift: منا الواسطي, ein längeres Stück, gleichfalls über das الذكر handelnd, und zwar ausführlich über die الذكر أداب الذكر f. 42a بيان شروط طريقة ابي القاسم الجنيد f. 42a; f. 44a: فتصداق لها والله اعلم ته

Völlig verbunden. Die Blätter folgen so: 34-36. 19-22. 37-39. 54-61. 68. 69. 50. 51. 62-67. 52. 53. 40-44.

3026. We. 1661.

36 Bl. 8vo, 23 Z. (21 × 15¹/₄; 16¹/₂ × 11^{cm}). — Zustand: wasserfleckig, besonders am Rande, und auch sonst unsauber. — Papier: gelb, glatt, zieml. stark. — Einband: brauner Lederbd, abgescheuert. — Titel u. Verfasser f. 1^b:

كتاب ارتقاء الرتبة باللباس والصحبة على ثلثمائة وستين طريقة من لباس اهل الحقيقة لابي الفتح محمد بن بدر الدين ابي عبد الله محمد بن نور الدين ابي الحسن علي بن تقى الدين ابي التقا صالح بن عثمان بن محمد بن عمر بن عبد الرحمن ... ابن ابي الوفي [الوفا]

فان قلت ما معنى قوله تعالى: Anfang f.1b

وتكور لفظها فى الكتاب والسنة . . . قلت تكلم الناس فى هذا المعنى كشير واحسن ما قالوا هو هوي كامن فى القلب جمل الانسان على جميع متاعها الخ

Der obige Anfang (unmittelbar nach dem Titel) zeigt, dass hier nur ein Stück aus einem Werke vorliegt, in welchem eine Darstellung der çūfischen Ansichten gegeben ist. Die Wendung فان قال قائل د. . . قلت oder نقلت . . . قلت wird darin ziemlich oft gebraucht. Der Verf. Mohammed ben moh. ben 'alt ben çālih ibn abū 'lwefā abū 'lfath lebte um 880/1475; f. 9ª erwähnt er sein Werk.

Der erste hier vorhandene Abschnitt ist ohne Ueberschrift; er handelt لا في حبّ الدنيا der auch في حبّ النفوس الن

und f. 36^a الصبت und f. 36^a العزلة يقال اعتزله وتعزّله بمعنى المز

فيسلم له دينه وديناه ويقل : Schluss f. 36ª ذنبه ويرضى بذلك ربه ثانيها عزلة العابدين ليكون على اهبة في تحقيق اعماله

Schrift: ungleich, im Ganzen gross, flüchtig, nicht undeutlich, fast ganz vocallos. — Abschrift c. 1180/1737.

HKh. I 447 ist ein anderes Werk.

F. 36^a unten und 36^b ein Gebet mit den "schönen Namen" Gottes.

3027. Mq. 282.

199 Bl. 8°°, 11 Z. (17¹,2 × 13¹/3; 11¹/2 × 7¹/2 − 8°m). − Zustand: ziemlich gut, doch nicht ganz sauber und am Rande öfters wasserfleckig. Bl. 1 u. 2 am Rücken ausgebessert. − Papier: gelb, glatt, dick. − Einband: schwarzer Lederbd mit Klappe. − Titel u. Verfasser f. 1a:

کتاب فیہ فواید من شرح التعرف لمذهب اهل التصوف

لعلى بن احمد بن محمد بن احمد المنوفي

الحمد لله والصلوة والسلام على : Anfang f. 1b: وبعد فهذه اوراق فيها فوايد جمعها كاتب هذه الحروف . . . المنوفي الشافعي . . . من شرح الامام . . . علاء الدين ابي الحسن على بن اسمعيل بن يوسف القونوي الشافعي المسمي بحسن التصرف لتصنيف الشيخ . . . ابي بكر تحمد بن اسحاف بن ابراهيم بن يعقوب البخاري الكلاباذي المسمي بالنعرف لمذهب اهل النصوف واسئل الله النفع به وحسبنا الله ونعم الوكيل واسئل الله النفع به وحسبنا الله ونعم الوكيل

Allerlei Notizen, entlehnt dem Commentar des 'Alı ben ismā'ıl ben jūsuf elqonawī, geb. 668/1269, gest. 729/1329, dessen Titel حسن التصرف في شرح التعرف ist, zu dem Werke des Mohammed ben ishāq ben ibrāhīm elkelābād'ī elhanefī abū bekr, † c. 390/1000, welches betitelt ist: التعرف لمذهب اعم التصوف. Der Sammler 'Alī ben ahmed ben mohammed ben ahmed elmenāfī (um 880/1475 lebend) hat in einer Menge ungezählter Sätze (فائدة) hauptsächlich allerlei auf Çūfik bezügliche Ansichten und Fragen erörtert.

فايدة لام :Das Werk selbst beginnt f.16 so فايدة لام المعربف في الحمد لله قيل انها لاستغراب الجنس وقيل لنعربف الماهيذ المن

Die Notizen zum 1. Kap. des Grundwerkes beginnen f.5^h: فايدة قالت طائفة سميت الصوفية صوفية الاثار طهارة الظاهر الم لصفاء اسرارها ونقاء آثارها تريد بنقاء الاثار طهارة الظاهر الم

Die letzte Notiz handelt über Musik f.1956: فايدة في السماع اعلم ان لفظ السماع من حيث اللغنة اعلم مما هو منتفق علي جوازه المن

فان لم يكن كذلك وجب : "Schluss f. 198 عليه ترك ذلك وللقوم في السماع فنون من الكلام يطول ذكرها والحمد لله وحدة ' آخر الفوايد الن

Schrift: kleine gedrängte Gelehrtenhand, ziemlich stark vocalisirt, gleichmässig. — Autograph des Verf., im J. 882 Ram. (1477). — Collationirt.

Nach f. 9 fehlen 11 Blätter Text; statt dessen sind 2 leere Blätter eingeheftet, welche jetzt mit 10. 11. foliirt sind. Vgl. HKh. II 3083.

F. 199 enthält einige Stellen aus dem Persischen Commentar zu dem کا التعزف.

3028. Spr. 808.

52 Bl. 8°°, 21 Z. (201/2 × 151/3; 141/2-15 × 9°m). — Zustand: gut. — Papier: gelblich, glatt, stark. — Einband: Pappbd mit Kattunrücken.—Titel u. Verfasser f.1°:

تتاب قوانين حِكم الاشراق الى كافظ الصوفية في جميع الآفاق الحمال الدين [بن] محمد ابي المواهب الشاذلي

لجمال الدين [بن] محمد ابي المواهب الشاذلي محمد بن احمد بن محمد التونسي: Ausführlicher الشاذني الوفائي جمال الدين ابو المواهب

الحمد للم الحكيم العليم الرَّوف : Anfang f.1b الرحيم . . . وبعد فهذه حكم على طريق القوم طرق خاطرها خاطرى في اليقظة اردت اثباتها في عدد الأوراق المُ

Ein die Grundsätze der Çüfik behandelndes Werk des Mohammed ben ahmed ben mohammed ettünist elwefär gemäl eddin [çafi eddin] abū 'lmewāhib † 882/1477. Es zerfällt in Vorrede, 14 قانون und Schlusswort. تشتمل على معنى الحكمة عند الحكماء: "f.3": ومعناها عند اهراالباطن ومعناها عند اهراالباطن

f.3b قانون 1. التاييد في مقامات التوحيد التوبية بمعانى الروبة وفيه تقيير وتحذير 6 قانون 2. التخلاس وفيه علامات ودلالات يميزها صاحبها 8 قانون 3. قانوين 4. 80 الصدق وفيم مقامات وحالات قانون 5. المراقبة وفيه لوايح وسوايح المحبة وفيه نفحات ولحات 10° قانون 6. انصدق وفيه تقرير وتحذير 12ª قانون .7 8. قانون .8 الفقر وفيه تحقيق وتدقيق 15 قانون .9 اليا وفيه ترقيف وترويف وبروق المعرفة وفيد مشاهد وشواهد 17b قانون .10 ألفنآ وفيه مزارع ومشارع 21° قنون 11. 22 قانون 12. البقآ وفيه قواعد وفوايد 234 قانون 13. الولاية العامة وفيه صوابط وروابط الولاية النخاصة وفيه فتم طلسم الكنوز "24 قانون .14 44^b خاتمة في الوصية للقلوب الزكية المرضية

Das Werk ist in gereimter Prosa, oft mit kurzen Versstücken vermischt. Schluss f.46* (fehlerhaft): فمن بقبره فليدع لله دعوة رحمة عسى يستجابها

Schrift: gross, krāftig, deutlich, vocallos, gleichmässig. Ueberschriften roth, auch farbig. — Abschrift von حسن بن على الاحمدي im J. 1115 Çafar (1703).

3029.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) Pm. 212.

121 Bl. 8vo, 15 Z. (15×10¹,2; 15×6²,3^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, an einigen Stellen ausgebessert. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken.

Titel f. 1° und im Vorwort f. 4° ebenso (aber الي كلة für كافة. Verfasser f. 1° (الي كافة für الي كافة Verfasser f. 1° (ausführlich) ebenso. Schluss hier mit einem Gebete, dessen Hauptsätze mit الاهي beginnen; zuletzt f. 119° عم العافية الي الابد بدوام المدد على الموسلين والمجدد الله رب العالمين الشمة توالى المُدَد وسلام على الموسلين والمجدد لله رب العالمين الشمة على الموسلين والمجدد الله رب العالمين الشمة الموسلين والمجدد الله رب العالمين الشمة المؤلفة الم

Schrift: gross, weit, gewandt u. gleichmässig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1097 Śa'bān (1686). — Collationirt.

2) We. 1795, 1, f. 1—19.

128 Bl. 8vo, 15 Z. (17 × 12¹/₂: 12 × 9^{cm}). — Zustand: etwas unsauber, auch wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: Pappbd mit Lederrücken.

Titel und Verfasser f. 1° (dreimal): كتاب الحكم لابي المواهب الشاذلي

Weiter unten steht der ausführliche Titel. Anfang ebenso. Das Werk geht hier nur bis zum Anfang des 6. قانون und hört f. 19^b mit den Worten auf: قانون والاعراض

Schrift: ziemlich gross, kräftig, breit, deutlich, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift e. 1100 1688. — Bl. 20 leer.

3) Pm. 553, 4, f. 20a-35b.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Titel: 2" التصوف والسلوك. Verfasser ausführlich. Anfang und Schluss ebenso, aber das Werk ist hier doch nicht unerheblich abgekürzt.

/ 3030. Pm. 553. 5) f. $36^{6}-40^{6}$.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel fehlt; er ist etwa:

رسالة في النصوف

محمد بن احمد بن محمد التونسي .Verfasser بن الشاذلي الوفائي ابو المواهب

الحد لله الذي من والاه تولاه ومن اصطفاه : Anfang عمله من والاه تولاً ه ومن اصطفاه : أما بعد فان للق سجانه النول الكتب السماوية النو

Derselbe Verf. behandelt hier die Hauptpunkte der Çüfik. F. 38b unten kommt ein Gebet
des Lehrlings vor, مناجات المريد في خلوات التفريد
und ein anderes f. 39a. Dann f. 39b ff. über
den höchsten Namen Gottes in einigen Suren
(36, 2. 3 u. s. w.).

البصير البرّ القايم الدايم' هذا آخر :Schluss ما اخترته من كلام سهل رة ولم اترك منه الا ما هو لدفع بعض الامراض وقد قدر هذا والحمد لله وحده'

3031. Pm. 547. 1) f. 1-32^a.

54 Bl. 8vo, 27 Z. $(20^2/3 \times 15; 13^1/2 \times 9^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken, besonders zu Anfang. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: rothbrauner Lederband. — Titel und Verfasser f. 1a:

د" قواعد الطريقة في الله عنى الشريعة والحقيقة الشهاب الدين احمد البرنسي عُرِفَ بِمَرُّوق

الحمد لله رب العالمين والصلوة ... علي بن حسام الدين أما بعد فيقول العبد ... علي بن حسام الدين لما رايت كتاب قواعد الطويقة ... للشيخ ... شهاب الدين احمد البونسي ... كتابا حسنا الخ

Das Werk des Ahmed zarrūg + 899/1493 (No. 2239), Regeln der Çüfik betitelt (تمهيد [تاسيس oder] قواعد التصوف واصوله) ist zwar sehr brauchbar, aber der Stoff im Werke zerstreut und nicht recht geordnet. Daher hat es 'Alī ben husām eddīn elmottagī elhindi $+ \frac{977}{1569}$ (No. 2726) in 8 Kapitel und Schlusswort gebracht: so liegt es hier vor. Jedes Kapitel ist in viele ungezählte قاعدة getheilt. Um nichts von dem Grundwerke verloren gehen zu lassen, hat er auch noch die kurze Dībāģe desselben vorangestellt. Sie beginnt: الحمد لله كما يجب تعظيم مجده والصلوة . . . وبعد فالقصد بهذا المختصر وفصوله تمهيد قواعد التصوف واصوله على وجه جمع بين الشريعة والحقيقة المخ في اشتقاق لفظ التصوف وماخذه من الحديث f.1 باب .1 في العلم وآدابه ياب .2 في السير والسلوك وما يتعلف به باب .3

ذ الاخلاق والاعمال المحمودة والمذمومة 16 باب. 15 باب. 24 باب. 25 باب. 24 باب. 6. باب. 28 باب. 30 باب. 31 باب. 31 باب. 32 باب. 30 باب. 30 باب. 31 باب. العظيم تمت وهو حسبنا . . . الا بابله العلم العظيم تمت

Schrift: klein, gut, gleichmässig, fast vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1017 أكانة تحمد بن الحاج معدل بن المصري الشافعي الاشعري ألحاج تحمد بن عبد الحسين المصري الشافعي الاشعري in Elbaçra. — Collationirt. — HKh. IV 9612 (cf. II 2348).

Pm. 40, 1, S. 1-78.

239 Seiten 8°°, 20 Z. (201/2 × 15; 151/2 × 10°m). — Zustand: die obere Hälfte (und mehr) stark wasserfleckig, der Text öfters dadurch beschädigt. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: schöner Halbfrzbd mit Klappe.

Dasselbe Werk. Titel und Verfasser fehlt. Anfang und Schluss wie bei Pm.547,1.

Schrift: ziemlich klein, gewandt, gleichmässig, deutlich, vocalles. Ueberschriften und Stichwörter hervorstechend gross. — Abschrift im J. 1031 Rab. I (1622) von نظام بن محمد بن محمد بن نظام بن محمد بن محمد بن نظام بن محمد بن نظام بن محمد بن محم

Nach S. 1 fehlt 1 Blatt. S. 79 leer.

3032. Spr. 809.

59 Bl. 8°°, 21 Z. (17³/₄×13¹/₂; 12¹/₂×9¹/₂c^m). — Zustand: ziemlich gut, doch f. 30—39 ein grosser auch den Text beschädigender Flecken. — Papier: gelb, zieml. stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Kattunrücken. — Titel f.1°:

كتاب تاييد الحقيقة العلية وتشييد الطريقة الشاذلية

so auch Vorrede f. 1b. - Verfasser:

الجلال السيوطي

الحمد لله وسلام علي عباده :Anfang f. 1b الذين اصطفي' أعلم وفقنى الله واياك أن التصوّف في نفسه علم شريف رفيع قدره الخ

Die Çūfik, sagt Essojūțī, sei eine hochstehende Wissenschaft, aber entstellt durch Viele, die sich angeblich der Lehre zugethan erklären, ohne im Grunde Çufis zu sein, ohne rechte Einsicht davon zu haben: diese irren und beirren bloss und werfen Nachtheil auf das Ganze. Davon handelt dies Werk. Es ist getheilt in eine Menge (ungezählter) فصل (meistens ohne Ueberschrift). Anfang der ersten نصل:

الاصل في علم الحقيقة احاديث وآثار 16 منها حديث عمر في سؤال جبريل عن الاحسان 24 منها ما اخرجه الطبسي في ترغيبه منها ما اخرجه الديلمي في مسند الفردوس 34 منها ما اخرجه الديلمي

Er bespricht unter Anführung seiner Quellen das Wesen der Çūfik, f. 4b ff.; ferner (f. 7h ff.) das Verhältniss derselben (علم الحقيقة) zu der Rechtswissenschaft (علم الشبيعة), den hohen Rang, den die Cufts einnehmen (unmittelbar nach den Propheten), den Unterschied zwischen (f. 10^b ff.) علماء الباطري und den علماء الظاهر und worin ihr Wissen besteht, die verschiedenen Stufen der Çūfis (f. 17^b ff.), und was der Gegenstand und das Ziel ihres Wissens und ihrer F. 27^b ff. -behandelt ihre Bestrebungen sei. (في العقيدة التي اجمع عليها الصوفية) Glaubenssätze bespricht ihr System, widerlegt verschiedene Einwände und Vorwürfe und handelt f. 52b: الاتحاد wo unter) في الاتحاد والدنيل على بطلانه zu verstehen ist: اتحاد العبد مع الله تعالى) und . في ذكر الحلول والدليل على بطلانه والرق عليهم : £ f.54.

فيري في الواقعة انه الربّ: Schluss f. 56^a: المعبود فيجب عليه ان يجتنب شاعة النفس والهوي ويكثرها بالمجاهدة والرياضة ولا يظن ذلك المحال والله اعلم تم حمد الله المخ

Schrift: klein, deutlich, gewandt, gleichmässig, vocallos, collationirt. Die Aufschriften (فصل, خصل etc.) roth. Abschrift um 1000/1591. — HKh. II 2361.

Es schliesst sich daran f. 56° — 57° ein Regez-Gedicht von 67 Versen, über die Kleidung der Çüfis, ohne Ueberschrift, anfangend: القول في ذكر اثبياب القوم وانها غالية في السوم

S. No. 3021 (f. 174°).

F. 58⁶ ein Stammbaum der العشرة المبشرين und 59^a des ابن. حنبل.

3033. Lbg. 451.

25 Bl. 8vo, 17 Z. (18×12¹/₂; 12¹/₂; 2×9^{cm}).— Zustand: nicht recht sauber, auch wasserfleckig am Rande.— Papier: gelb, glatt, stark.— Einband: Pappband mit Lederrücken.— Titel f. 1^a (und auch im Vorwort f. 3^a):

رسالة الاخوان من اهل الفقد وحملة القران Verfasser: s. Anfang.

الحد لله ذي الحد والجود الاحسان : Anfang f.1 ... وبعد يقول ... على بن ميمون بن أبي بكر بن على بن ميمون بن أبي بكر بن يوسع بن اسماعيل بن ابي بكر بن علياء الله بن حيون بن سليمان بن جيي ... بن على بن ابي طالب ... المغربي ... ورد على في أواخر العشر الأول من جمادى الأولي سنة خمس عشرة وتسع مائة بالصالحية المذكورة رجلان من بلاد حاحا (?) من المغرب الاقصى المن

'Alı ben meimūn elmagrebi † 917/1511 hat im J. 901/1496 Fās verlassen; erst im J. 915/1509 erhält er durch einen Besuch — er wohnte in der Nähe von Damaskus — Nachricht von seinen dortigen gelehrten Freunden. Er beschliesst, denselben eine çūfische Abhandlung zu schicken, um sie für die Glaubensauffassung zu gewinnen, die er durch die Belehrung von Seiten des تعالى المنافذة الم

فى قوله تعالى وما امروا الا ليعبدوا الله مخلصين (4 فى قوله تعالى ان النفس لامارة بالسؤ

في قوله تعالى أن الشيطان لكم عدة فاتخذوه عدوا (6

فى قوله تعالى فلا تغزنكم الحياة الدنيا ولا يغرنكم (7 بالله الغرور

Diese Eintheilung tritt aber nicht deutlich hervor. Das Vorhandene schliesst f. 23°: واعود بك المن شرها وشر ما جبلتها عليه تم يمصى نسبيله Ob die folgenden Seiten noch dazu gehören, ist fraglich, aber möglich; dann ist nach f. 23 eine grössere Lücke, und der Schluss des Ganzen

würde sein f. 25°: اللهم اجعلنا . . . اللهم الهدانين المهدييين . . . ولا ترمنا مكرك وصلى الله النخ Schrift: ziemlich grosse Gelehrtenhand, etwas flüchtig, vocallos. — Abschrift c. 950, 1543. — Vgl. No. 2545.

3034. Spr. 814.

66 Bl. 8°c, 17 Z. (18 × 13¹/4; 12¹/2 × 8¹/2°m). — Zustand: ziemlich gut, im Anfang unsauber. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel und Verfasser Vorblatt^a:

تناب مبادى السالكين اني مقامات العارفين السيدي علي بن ميمون المغربي

الحمد لله الذي خلف: Anfang Vorblattb! الانسان ولم يكن شيئا مذنورا . . . وبعد ايّها الطالب على عنف رقبته من عقاب ربه واليم عذابه المز

Ibn meimūn † 917/1511 geht davon aus, dass der Islām auf fünf Pfeilern beruhe (الشهادة واقمة الصلاة وايت الركة وصوم رمصان وج البيت) u. behandelt dann die Verpflichtung des Gläubigen, seine 7 Glieder zu hüten (حفظ الجوارح السبعة), näml.: السمع والبصر واللسان واليمان والبطن والفرج والرجلان im Einzelnen, um seinen religiösen Pflichten nachzukommen. — Schluss f. 13° ونك بشرط الاخلاس: على ما تقدم في فصل الدلام على اللسان والحمد لله الذي هدانا لهذا ونساله بفصله ان ينفعنا واياك . . . ويغفر لنا ولوالدينا ولكافة اهلينا ولمشائخنا . . . وصلى الله المن ولوالدينا ولكافة اهلينا ولمشائخنا . . . وصلى الله المن

Schrift: klein, flüchtig, doch deutlich, vocallos, collationirt. Rothe Stichwörter. — Abschrift c. 1150/1737.

Arabische Foliirung, das Titelblatt (nebst Anfang) nicht mitgezählt.

HKh. V 11300.

/ 3035. Spr. 1992.

18 Bl. 8vo, 15 Z. (17×11¹/₂: 12¹/₂×9^{cm}).—Zustand: unsauber, besonders am Rande fleckig.— Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn.— Einband: Pappband mit Katturrücken.— Titel und Verfasser fehlt: s. Anfang.

[قال] سيدنا ومولانا An fang f. 1*: التحمد لله ابو يجيى زكرياء الانصارى الشافعي . . . التحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين . . . اما بعد فهذا مختصر في التصوف وستيته بالفتوحات الالهية في نفع ارواح الذات الانسانية مشتمل على عشر فصول الدخ

Kurze Darstellung der Çūfik in 10 Abschnitten, von Zakarijjā ben mohammed elançārī † 926/1520 (No. 1369).

f.1b فصل 1. في بيان تعريف التصوف وموضوعه في بيان أركان التصوف والطبيق الى الله تعالى 2 فصل. 2 في بيان التوحيد والايمان والاسلام 6b فصل 3. فيبيان العلم اللدني وعلم اليقين وحقه واصله 7 فصل. 4 86 فصل 5 في بيان الالهام والوحيي والفراسة في بيان المحاضرة والكشف والمكاشفة 9a فصل 6 96 فصل 7. في بيان الشريعة والحقيقة والطريقة في بيان الخواط 9. فصل 10^b في بيان كيفية أخذ العهد ولبس الخرقة 110 فصل.10 وتلقيس الذكر

Das 8. فصل fehlt hier im Text und auch der Ueberschrift nach. Nach der Inhaltsangabe f.1^b sollte es handeln غ بيان سبب السعادة والشقاوة In der Uebersicht des Inhalts f.1^a ist obiges Kap. 3 ausgelassen, so dass dann Kap. 4. 5. ff. als Kap. 3. 4. ff. aufgeführt werden.

ويهديها الشيخ الي حصرة النبي: ويهديها الشيخ الي حصرة النبي: وسائر الانبياء وسائر الصالحين والمسلمين اجمعين Schrift: gross, rundlich, unschön, vocallos. — Abschrift c. 1900/1785.

/ 3036.

Dasselbe Werk enthält:

1) We. 1750, 3, f. 41-43^a.

 8vo , c. 29 Z. $(20^{1/2} \times 14^{1/2}; 19 \times 14^{\text{cm}})$. — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, glatt, stark.

Titel und Verfasser fehlt. Anfang und Schluss wie bei Spr. 1992, 1. Das 8. فصل steht f. 42^b, Zeile 10 ff.

Schrift: klein, rundlich, gedrängt, vocallos. — Abschrift c. $^{1150}/_{1737}$.

2) Lbg. 1014.

4 Bl. 8vo, 27 Z. (20¹/₄ × 14³/₄; 15¹/₂—16 × 10^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Titel f. 1^a: ر" في التصوّف. Anfang und Schluss (bis zu den Worten: (ويهلّلا الله ما شاء) wie bei Spr. 1992, 1.

Schrift: ziemlich klein, gedrängt, deutlich, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. Der Text in rothen Linien. — Abschrift vom J. 1124 Ram. (1712).

Einen Commentar dazu hat sein Enkel ويد العابدين بن يوسف بن زكرياء † 1068/1657 u.d.T. المنع الربانية في شرح الفتوحات الالهية

3037. We. 1648.

145 Bl. 8°°, 21 Z. (21½×16; 15×11cm). — Zustand: lose im Deckel; nicht recht sauber, öfters auch fleckig. Vorblatt u. Bl. 1. 2 unten schadhaft und ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, (ziemlich) stark. — Einband: Lederdeckel mit Klappe. — Titel und Verfasser auf dem Vorblatte (Vorderseite):

ک" منهج السالک الي اشرف المسالک المتصمنة لرسالة القشيري تشتمل على علم الحقيقة لنور الدين على المرصفي

Titel so auch im Vorwort f. 1a. Verfasser vollständiger:

الحد لله: (Rückseite des Vorblattes) الذي تعرف لعباده حدوث كايناته فتحققوا وجوده بايجاده . . . أما بعد فلما كان الكتاب الموسوم برسالة القشيري مشتملا على مقاصد السلوك ومبانيه الن

Ein çüfischer Freund bat den 'Alı ben halıl elmarçafi nür eddin † 930/1524, dass er aus der Abhandlung des Elqośeiri das Wesentlichste aushöbe und bei den einzelnen Kapiteln derselben auch andere Werke berücksichtige, nicht zu lang und nicht zu kurz. Demgemäss hat er dies Buch verfasst, in welchem er aber, wo es nöthig schien, eine andere Anordnung befolgt. Es zerfällt in 26 فصل (deren Uebersicht f. 12.6).

في بيان اعتقاد هذه الطايفة في التوحيد f.1b فصل .1 والمعرفة من مسايل الاصول

في ذكر المشايخ لهذه الطريقة النخ 8b فصل .2

في معرفة السير والترقى ومعرفة الخواطر الح 30 فصل .5

في الزهد والقناعة 59 فصل 10.

في الصدف والأخلاص ما 73° فصل 13.

فى الارادة والمحبة والشوق م 76° فصل 14. فى المراقبة والعبودية والاستقامة م 83° فصل 15.

في الحياء والحرية فصل 20.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

13

فى الولاية والفراسة طلاية والفراسة طلاية والفراسة طلاية المعلم في السماع طلاية المعلم طلاية وفي المعلم طلاية وفي المعلم المعلم

اللهم اعطنا ما اعطيتهم :Schluss f. 143b وامنحنا ما منحتهم ولا تحرمنا ما وهبتهم انك علي كلّ شيء قدير بالاجابة جدير وصلي الله على سيدنا المخ

Nach der Unterschrift ist das Werk vollendet im J. 891 Moh. (1486).

Schrift: ziemlich gross, gewandt, deutlich, vocallos, gleichmässig. Ueberschriften u. Stichwörter roth. — Abschrift von عبد القادر بن محمد العراق im J. 930 Śawwāl (1524). — Arab. Foliirung. — HKh. VI 13275.

3038. Lbg. 387.

43 Bl. 8°°, 21-25 Z. (19³, 4×14¹/2; 15-18×10¹, 2-11¹/2°m). Zustand: am oberen und unteren Rande wasserfleckig, weniger am Seitenrande. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 1°a:

كَ المُقْنِع والمورد العذب لمن يشرب ويكرع لنور الدين على بن خليل المرصفي Der Titel im Vorwort ebenso.

الحمد لله الواهب الفصل لمن : Anfang f. 1b لبيا به وفنوع . . . أما بعد اعلموا . . . اننى قد استخرت الله تعالى في جميع محتصرا مفيدا المؤ

Ein çūfisches Werk desselben Verfassers, eine Abkürzung des vorigen Werkes (zum Theil ganz dieselben Ueberschriften), in 13 Abschnitten, deren Uebersicht f. 1^b. — 1. مصل f. 2^a فصل ; في الخلوة والعزلة ^{6a} فصل 6 ; في المجاودة والعزلة ^{6a} فصل 14^a فصل 14^b فصل 14^a فصل 14^b فصل 14^b فصل 14^b فصل 14^b فصل 15. في المخلف والفتوة والحبود والسخاء ⁸⁴ فصل 15.

ان الاخلاص افراد الحق في : Schluss f. 43b الطاعة لقوله تعالى الا لله الديني الخالص والله اعلم

Schrift: ziemlich gross, gewandte Gelehrtenhand, ungleich, oft flüchtig, vocallos, oft auch ohne diakritische Punkte. Collationirt.—Abschrift im J.920 Śa'bān (1514) von عمر بن احمد بن عباس الاخطابي الشافعي.

3039. We. 1643.

99 Bl. 8°°, 19(21) Z. (20×14¹/2; 13-15×7¹/2-9¹/2cm). Zustand: ziemlich gut; doch nicht frei von Flecken; das erste Blatt lose, unsauber u. eingerissen. — Papier: gelb, ziemlich stark u. glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel (von späterer Hand) f.1° oben:

ك" تحفة الحبيب

Nach der Vorrede f. 3":

تحفة الحبيب فيما يبهجه في رياض الشهود والتقريب

ولي الله سيدي الشيخ محمد بن :Verfasser f. 1a: ولى الله سيدي الشيخ علوان

الحمد لله الذي اعجم حرف : Anfang f. 1b: الوجود بنقطة نور جماله الاسنى . . . وبعد فإن احلى ما تحلت بحلاة الافهام . . . علم الربوبية المسمي بعلم الحقيقة المشتمل على الاسرار الغامصة والمعاني الدقيقة الخ

Auf Wunsch von Freunden hat Moham-med ben 'alī ben 'aṭijja elĥamawī śems eddīn ibn 'alawān † 954/1547 dies Werk verfasst, um eine gedrängte und zugleich lichtvolle Darstellung der schwierigsten Begriffe der Çūfik zu geben. — Das Werk selbst fängt an f. 3a Mitte: اعلم أن الحق سحانه وتعالى كان غيبا في غيب واحدا فردا بغير ريب الخ

ويكون له فى الوجود التاني : Schluss f. 98b ما كان فى الوجود الاول فيتحقق البدء والاختتام، وهذا آخر ما قصدنا ايراده فى هذا الانموذج وبالله التوفيق،

In dem Nachworte sagt der Verf., er habe vor, sein Werk mit einem Commentar zu versehen.

Der Verfasser ist ein Sohn des bekannten 'Alawān † 986/1529, den er öfters anführt, dessen Todesjahr er angiebt und über dessen Bedeutung als "Erneuerer" der Religion seiner Zeitgenossen er f. 69^b ausführlich spricht. Er schrieb also nach 936/1529.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, vocallos. Von f. 78 an ergänzt. Für Ueberschriften ist bis f. 77 Platz gelassen. — Abschrift um d. J. 1000/1591 [der Ergänzung vom J. 1031 Gom. II (1622)]. — Collationirt.

Nach f. 7 fehlen 2 Bl. - HKh. II 2573.

3040. Spr. 851.

8vo, c. 22 Z. (15¹/₄ × 10¹/₂: 13 × 8¹/₂^{cm}). — Zustand: nicht ganz sauber, oben am Rande fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Titel und Verfasser f. 127^a:

كتاب آداب الاقطاب وهي اربعون ادبا وخمسة اداب لابي الحسن على بن عبد الله بن المحمد بن ابني الثناء محمود الكازواني البغدادي

(Verfasser so auch f. 166ª Mitte.)

الحمد لله وكفى وسلام علي عباده :Anfang الخمد الله وزادك توفيقا الذين اصطفى . . . سالتنى رحمك الله وزادك توفيقا . . . ان اذكر لك طرفا من آداب التصوّف وقواعده الخ

Anleitung und Uebersicht der Çūfik, in 45 Kapiteln, von 'Alt ben ('abdallāh =) ahmed ben mohammed ben mahmūd elkizawānī (elkīzawānī, elkāzawānī) abū 'lhasan elhamawī elbagdādī eççūfī † 955/1548.

Mit dem Titel sind gemeint die Eigenschaften, welche die "Pole" der Çūfik, d. i. die vollkommensten Çūfis besitzen; er könnte deutlicher آداب التصريف sein.

1. Kap. 131^b ادب الخباط (132^b ادب الخباط (132^b الدب التوهد (134^b الدب التوهد (134^b الدب التقوي (144^b الدب القناعة (140^b الدب التقوي (140^b الدب البرجا (140^b الدب البرجا (140^b الدب البرجا (140^b الدب البرجا (150^b الدب البراقبة (150^b | 150^b الدب الفراسة (160^b | 160^b | 160^b الدب الغراسة (160^b | 170^b الدب البراقبة (170^b | 170^b الدب البراماع (170^b | 170^b | 100^b |

فمن دى باب كريم فتتح : Schluss f. 181 ويلحقنا فالله تعالي يعيد علينا وعليك بركة اوليائه ويلحقنا واياك باحبابه واصفيائه امين والحمد لله رب العالمين

Schrift: ziemlich gross, ungleich, flüchtig, deutlich, vocallos. Ueberschrift (meistens) schwarz, in grösserer Schrift. — Abschrift c. 1200/1785.

F. 181^a unten ein Stück aus dem Werke ناصر الدين ابو des كتاب الآداب في رياضة الاخلاق القسم محمد بن يوسف الحسيني المدايني [المدني]

3041. Lbg. 731.

169 Bl. 8°, 23 Z. $(20^9/3 \times 14^3/4; 15 \times 9^1/9^{cm})$. — Zustand: in der ersten Hälfte sehr stark wasserfleckig und der Rücken so durchweg. F. 35°. 53° unsauber. — Papier: gelb, ziemlich stark u. glatt. — Einband: rother Lederband mit Klappe. — Titel und Verfasser f. 1°:

كتاب الجواهر الخمس للسيد محمد الغوث

(Der Titel so auch im Vorwort f. 2b.)

الحمد لله الاحد الصمد الفرد : Anfang f. 1b. الما بعد الذي لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفّان . . . أما بعد فقد قال . . . محمد بن خطير الدين بن بايزيد ابن خواجه فريد العطا لما كان دولة العشف واصطرابه في ابتداء اول الحال لم ازل مجتهدا ومجدّا الن

Der Verf. Mohammed ben hattr eddin ben bajezid elgaut elhindi hat dies um ⁹²⁸/₁₅₂₂ verfasste Werk in reiferem Alter (im J. ⁹⁵⁶/₁₅₄₉) etwas umgeändert herausgegeben. Es behandelt die Hauptpunkte der Çūfik und ist in 5 et getheilt.

 في عبادة العابدين وطريقتها
 f. 3°
 جوهر 1.

 في زهد الزاهدين وطريقه
 22°
 جوهر 3.

 في دعوة الداعين وطريقها
 (in Vorwort und vielen).

في اذكار الذاكرين واشتغال العارفين 114 جوهر .4 من مشب الشطار وطريقهما

فى ورثة الحق وعمل المحققين وطريقه 158 جوهر .5 وان لم يوصل اليه والمنطوق به: Schluss f. 167b فى كل لسان وان لم ينقل وهو الكبير المتعالى تم

Schrift: ziemlich klein, gedrängt, deutlich, gefällig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1048 Ďū'lqa'da (1639). — HKh. II 1639.

F. 168^b. 169 Türkisch.

Commentare u. Glossen zu dem Werke von:

- 1) مبغة الله بن روح الله البَرُوَجي † 1015/1606
- 2) حمد بن على بن عبد القدوس الشنّاوي (¹⁰²⁸/₁₆₁₉.
- 3) مالم بن احمد بن شیخان † 1046/₁₆₃₆ (vollendete das Werk seines Lehrers الشناوي).

3042. Pm. 344.

381 Bl. 4°, c. 17 Z. (22×16; 15¹/2-16×11°m). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken; der Rand bisweilen ausgebessert (f. 23. 63. 109-112 etc., 331), auch der Rücken (f. 1-6. 8). — Papier: gelb. meistens stark, glatt. — Einband: brauner Lederbd. — Titel f. 1° u. 381°:

الرسالة العادلية في بيان الفرق والجمعة
 [والجمع الله في الله فية

Verfasser f. 14 und ausführlicher f. 381a:

بدر الدين [محمد] بن عمر بن احمد بن محمد العادلي الشافعي العباسي

الحمد لله الذي نور قلوب :Anfang f. 1°: الموجب الموجب الموجب الموجب الموجب النسطير هذه النبذة اللطيفة صديق الن

Nachdem Mohammed ben 'omar ben ahmed el'ādilī bedr eddīn, um 970/1562 am Leben, weitläufig den Anlass zur Abfassung dieses Werkes erzählt - Aufforderung eines zu äussern الفرق والجمع zu äussern und Ersuchen eines Anderen, der ihm im Herzen feindlich gesinnt war, die Stelle Sura 93, 6.7. zu erklären -, beginnt er das Werk selbst, in welchem er eine Darstellung der gesammten Cūfik zum Nutzen derer, die Gott suchen, geben will. Er hat das weitschweifige Werk, welches er in d. J. $971/_{1563}$ u. $972/_{1564}$ in Mekka verfasst hat, in Kapitel getheilt, die aber ungezählt sind, aus dem Text nicht überall deutlich hervortreten und ausserdem ohne Ueberschriften sind. Er beginnt f. 6° so: ارید اجعل هنا لمنازل السايرين الى الله عز وجل بآباً وعو هذا اعلم يا اخبى أن السايريين الى الله عز وجل لا يسيرون الا في طرق الحقيقة المعنوية بعدد انفاس الخلايف الخ

يحتاج : «Das nächste Kapitel beginnt so f. 13 مراتب العدد سالك الطريق الي بيان ظهور الواحد في مراتب العدد وذلك البيان جتاج الي باب وهو هذا اعلم يا اخى انخ

:Einige andere Kapitel دع لمن لا وصل واتعى الوصول الخو^ا

واريد ان اشرع في بيان ردع لمن لا وصل واتعى الوصول المخ 48° ويلي بيان ذلك الاتحاد بيان الفرق والجمع المخ 48° ويعده اجعل للجمع بيانا

ونشرع بعدها فى بيان جمع الجمع بلفظ موجز النخ 600 وذلك القسم يسمّى فرق التواضع النخ وبيان اتحاد الذات بالاسماء والصفات بيان لما 890 بعده من الاتحادات النخ

u. s. w. Das letzte Kapitel beginnt so f. 370°: باب في بيان ما نسب بجهلي فيه من فروض الوضوء السنة الخ

ويشرح صدورنا وبحفظنا : "Schluss f. 380 عنا وعن ما في ابداننا . . . ويشر لنا الخير ودقع عنا وعن ما ذكرنا كل شتر . . . والحمد لله رب العالمين ،

Schrift: gross, dick, rundlich, deutlich, vocallos. Am Rande oft Zusätze u. Inhaltsangaben. — Abschr. um 1200/1785 von عبد الله انعلوى البدري السهروردي. — Collationirt.

F. 381a am Rande eine سلسلة بدرية, von dem Verfasser an bis auf الحسن البصري (und von diesem auf 'Alı, dann auf Mohammed) zurückgehend, eine Liste von Haftfen, die von einander die Lehre erhalten haben.

3043. Pm. 156.

85 Seiten S^{vo}, 21 Z. (17¹/₃×11¹/₂; 13¹/₂×6²/₃c^m). — Zustand: in der 1. Hälfte öfters fleckig u. nicht recht sauber. — Papier: gelb, stark, zieml. glatt. — Einband: brauner Lederbd. — Titel (auf der ungezählten Seite vor dem Text);

so auch im Vorwort S. 3. — Verfasser (s. Anfang): عبد الوهاب الشعراني

قال الشيخ الامام . . . عبد : Anfang S. 1: الوهاب بن احمد بن على الانصاري الشعراني . . . الحمد لله رب العالمين والصلاة والتسليم . . . وبعد فهذه آداب واسرار يحتاج الي مراعاتها كل مريد الخ

'Abd elwahhāb eśśa'rānī † 973/1565 (No.1365) behandelt hier die 5 Grundlagen des Islām in 7 ungezählten Kapiteln.

باب ذكر اسرار شهادة ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله 8.3 باب بيان آداب الوضوء واسراره 29 باب بيان آداب الغسل من الجنابة 34 باب بيان آداب الصلاة واسرارها 45 باب بيان آداب الزكوة واسرارها 55 باب بيان آداب الصوم واسراره 36 باب بيان آداب الحج واسراره 36 61

وان يكتب لنا فى كل خير حظًا : Schluss S.80 اراد ونصيبا بمنه وفصله امين وليكن ذلك آخر ما اراد الله تعالى تسطيره فى هذه الاوراق والحمد لله المخ

Schrift: gross, dick, gedrängt, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1134 Ragab (1722) von فتنح الله بن الحاج اببي بكر بن im Auftrage des مافى الحلبى الشافعي القادري احمد بن عبد الله القادري

S. 81—85 u. a. etwas aus احياء علوم الدين; auch einige Gedichtstellen.

3044. We. 1760.

68 Bl. 8°, 19 Z. $(21 \times 15; 13 \times 8^{1/2} ^{\rm cm})$. — Zustand: sehr wasserflockig, besonders im Rücken und am meisten zu Anfang. Bl. 1—4 am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, grob, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel u. Verfasser f. 1^a:

د" ارشاد الطالبين الى مراتب العلماء العاملين لعبد الوهاب بن احمد بن على الانصاري الشعراوي

(Titel ebenso im Vorwort f. 1b).

الحمد لله رب العالمين والصلاة . . . : Anfang f.1^b . . . وبعد فهذه رسالة شريفة مشتملة على امور نفيسة ينبغى للطالب أن لا يهمل علم شيء منها رَمَ

Çūfische Abhandlung desselben Verfassers, Anleitung zu den Stufen der Çūfis, in 5 Abschnitten (مرا).

بيان كيفية تنزل الصحف والكتب الالهية 2^b بيان حكمة بعثة الرسل عم بالتكاليف الالهية 5^b بيان العلوم الكاشفة لجهل كل من ادعى العلم من الفقهاء 5^c بيان سبب مشروعية جميع التكاليف التي جاءت 47^c بها الرسل عم

ميزان من ذاتها وزن بها كل عمل برز على يديه 346 واعطا حقه

على ذنوب هذه المدّة كلها على ذنوب هذه المدّة كلها هذا المربعة والله غفور رحيم الخ الذي يلزمه بعد معرفة حدود الشريعة والله غفور رحيم الخ Nach der Unterschrift hat der Verf. dies Werk in Elqāhira im J. 933 Ragab (1527) beendigt. Im 3. Abschnitt führt er, nach seiner eigenen Zählung f.27°, 411 verschied. Wissenschaften auf. F. 8ª erwähnt er als seine Werke:

تنبية الاغبياء على قطرة من بحر علوم الاولياء ذكرت فية من علومهم تحو احد (Er sagt daselbst: كرت فية من علومهم تحو احد وسبعين الف علم كل علم منها لا يدرك له قرار ولا und f. 44°, in einer andern Schrift, sagt er von demselben Werke: ذكرنا فية ثلاثة الاف علم من علوم القوم لا تعرف ايمة النحو والمعانى والبيان علما واحدا منها بقواعد النحاة)

und الدر النظيم في علوم القرآن العظيم (ذكرت فيه تحو ثلاثة الاف علم منها). Beide nicht bei IIKh. erwähnt.

Schrift: kleine Gelehrtenhand, gleichmässig, vocallos, Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1122 Ram. (1710) von شرف الدين بن الحاج شرف الدين الطوخي الشعراوي (s. f. 47a). — Nach f. 28 ist eine Lücke. — Nicht bei HKh.

We. 1603.

45 Bl. 8°°, 19 Z. (20×14¹2; 13×9°m). — Zustand: im Ganzen gut, doch ist der untere Rand (u. am Ende auch der obere) wasserfleckig: bes. f. 40. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe.

Dasselbe Werk. Titel und Verfasser, Anfang und Schluss ebenso.

Schrift: klein, gewandt, ziemlich gut und gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift von شرف الدين بن تاج الدين شرف الدين بن تاج الدين ألحاج شرف الدين الطوخى الشعراوي im J. 1122 Ďū'lhiggo (1711).

3045. We. 1668.

227 Bl. 4to, 33 Z. (24⁸/₄ × 15¹/₃; 17 × 9¹/₂c^m). — Zustand: gut, nur sind mehrere Lagen lose, besonders zu Anfang und zu Ende. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: rother Lederband mit Klappe; der Vorderdeckel lose. — Titel und Verfasser von späterer Hand f. 1^a und ausführlicher f. 226^b:

كتاب الميزان الشعرانية لعبد الوهاب بن احمد الشعراني

الحمد لله رب العالمين الحمد : Anfang f.1 الحمد لله رب العالمين المحلهرة حرا يتفرع منها جميع حار العلوم والخلجان . . . وبعد فهذه ميزان نفيسة عالية المقدار حاولت فيها الجمع بين اقوال جميع المجتهدين ومقلديهم من الاولين والآخرين الي يوم القيامة الخ

'Abd elwahhāb eśśa'rānī hat das Werk verfasst, um den richtigen Glauben zu bestärken und zu fördern, dass derselbe nicht bloss mit dem Munde, sondern auch mit der That geübt Die Grundlage desselben verdankt er den Unterhaltungen und den Belehrungen seines Lehrers ابو العباس الخصر im J. 933/1527. Sie enthält den Satz, dass die reine Religion, insofern sie Gebot und Verbot ist, auf 2 Stufen - und nicht, wie manche annehmen, auf 1 Stufe beruht, einer Abschwächung und einer Ver-Das Gebot schliesst in sich, nach Einigen Nothwendigkeit, nach Andern Freiwilligkeit; das Verbot, nach Einigen völlige Untersagung, nach Andern Abneigung; das Erlaubte dagegen ist der Art, dass es im Belieben des Menschen steht, es zu thun oder Beiden Stufen entsprechend sind zu lassen. nun auch die Menschen in Ausführung des Gesetzes entweder stark oder schwach geartet, die Klassen Beider sind von einander abgegrenzt und gehen nicht in einander über, dies zu ändern steht in Keines Belieben. dieser Maassgabe lassen sich die Ansichten und Aussprüche aller Religionsgelehrten (المجتهدون) und ihrer Anhänger (ملقدره) in Bezug auf Qorān und Tradition abwägen; aus diesen beiden fliessen alle jene, direct oder indirect. Wie jene beiden ohne inneren Widerspruch sind, so auch die darauf beruhenden und daraus abgeleiteten Ansichten.

Diese Grundansicht hat der Verfasser hier des Weiteren ausgeführt und sein Werk mit allerlei Notizen, die ihm sein Lehrer Elhidr nach obigen Mittheilungen zukommen liess, und mit Hervorhebung des hohen Standpunktes desselben, unmittelbar hinter Mohammed, beschlossen. An mehr als einer Stelle nennt er sein Werk ein originelles, zu dem Keiner ihm ein Vorbild geliefert, und sagt in der Unterschrift, er habe es im J. 966 Ramadan (1559) vollendet. Es ist in eine Menge فصل (ungezählt und zuerst ohne Ueberschriften) eingetheilt.

فصل اياك يا اخى ان تتوهم ان مرتبتى الميزان £f.3 ا اللتيبي سبق ذكرهما

فصل يستثنى من كون مرتبتي الشريعة على 44 الترتيب الوجوبي لا على التخيير

فصل اعلم يا اخبى ان المراد بالرخصة والعزيمة 44 المذكور فى الميزان المذكور فى الميزان المدكور فى الميزان الم $4^{
m b}$

تنظر الى كل حديث

فصل فان قلَّت فمن يقول ان القياس من جملة 54 الادلة الشعية

فصل يلزم كل من لم يعمل بهذه الميزان التي ذكرناها 5b

فصل ينبغي لكل مؤمن الاقبال على العمل بكل حديث "6

فصل فان قال قايل كيف الوصول الي اطلاع على 6ª عين الشريعة المطهرة

فصل فإن قلت فاذا انفك قلب الولج عن التقليد 7

فصل فإن قلت هذا في حق العلماء باحكام الشبيعة 7ª

فصل فان قلت أن الايمة المجتهدين قد كانوا من الكهل 76

فصل فان قلت فيم ذا اجيب من نازعني في عدة 88 هذه الميزان

فصل فان ادعى احد نوق هذه الميزان هل نصدقه 96

فصل أن أردت با أخبى الوصول إلى معرفة هذه الميزان 10ª

فصل في بيان تعييف قول من قال أن كل مجتهد مصيب 106

فصل لا يلزم من تقيد كامل من الاولياء والمجتهدين. 11b

فصل اياك يا اخبى ان تطالب احدا من طلبة العلم 12ª

فصل مما يدل على محمة ارتباط جميع اقوال علماء الشبيعة 13ª

فصل ومما يؤيد هذه الميزان عدم انكار العلماء في كل 136 عصر على من انتقل من مذهب الى مذهب

فصل في بيان استحالة خروج شيء من اقوال 15b المجتهدين من الشريعة

فصل أن قال قايل أي فايدة في تاليف هذه الميزان "17

فصل في بيان جملة من الامثلة المحسوسة لاتصال 176 اقوال الايمة المجتهديين ومقلديهم بعيين الشريعة المطهرة على اختلاف طبقاتهم من حصرة الوحي الى حصرة العلماء الى دخول الجنة

فصل في بيان نم الايمة من القول في دين الله 20ª بالراى لا سيما الامام ابو حنيفة

فصل في بيان ما ورد في ذم الراي عن الشارع 21* وعن المحابة والتابعين وتابع التابعين لهم باحسان الى يوم الدين

فصل فيما نقل عن الامام مالك رق من نم الراي وما ²² وعد حاء عنه في الوقوف على ما حدّته الشريعة المطهرة

فصل فيما نقل عن الامام الشافعي من نم الرابي ⁰22 والتبرِّئ منه

فصل فيما نقل عن الامام احمد من نم الرابي 23° وتقيده بالكتاب والسنة

فصول في بعض الاجوبة عن الامام ابني حنيفة رقم 246

فصل في بيان ضعف قول من نسب الامام ابا حنيفة 25° الى انه يقدم القياس على حديث رسول الله صعم

فصل مما قررناه أن كل من اعترض على شيء 26° من أقوال الامام أبي حنيفة رق كالفخر الرازي فانما هو فحفاء مدارك الامام

فصل في تضعيف قول من قال ان ادلة مذهب ⁶26 الامام ابي حنيفة ضعيفة غالبا

فصل في بيان قول من قال ان مذهب الامام ابي "28 حنيفة اقل المذاهب احتياطا في الدين

فصل في بيان ذكر بعض من اطنب في الثناء على "28 الامام ابي حنيفة من بين الايمة علي الخصوص وبيان توسعته على الامة وسعة علمه وكثرة ورعه وعبادته وعفته وغير ذلك

انتهت الفصول الموضحة للميزان ونشرع في مقصود 30° الكتاب من الجع بين احاديث الشريعة واقاويل الايمة المجتهدين ومقلديهم

فصل قال لمحققون أن للعلماء وضع الاحكام حيث 30ª شاءوا بالاجتهاد حكم الارث لرسول الله صعم

فصل في بيان بعض ما اطلعت عليه من كتب 30ª الشريعة قبل وضعي هذه الميزان الشريفة

ونشرع في الجمع بين الاحاديث الشريفة وتنزيلها "32 على مرتبتى الشريعة المطهرة من تخفيف او تشديد . . . فاقول . . . من الاحاديث التي اختلف العلماء في معناها

فصل في امثلة مرتبتي الميزان الاخبار والآثار من 44° كتاب الصلاة الى الزكاة

فصل في امثلة مرتبتي الميزان من الزكاة الي الصوم 380

فصل فيما يدل لمرتبتي الميزان من الصيام الى الج 439

فصل في امثلة مرتبتي الميزان من كتاب الحيم 400 الى كتاب البيع

فصل في امثلة مرتبتي الميزان من كتاب البيع الى الجراح 400

فصل في بيان امثلة مرتبتي الميزان من كتاب 43ª الجراح الى آخر ابواب الفقه ولنشرع في الجمع بين اقوال المجتهدين وبيان كيفية *45 وردها التي مرتبتي الميزان من تخفيف وتشديد مصدرين بمسايل الاجماع والاتفاق من كتاب الطهارة التي آخر ابواب الفقه وبيان تاييد الشريعة بتوجيه اهل الحقيقة وعكسه غالبا وبيان ان الايمة المجتهدين كانوا علماء بالشيعة؛

كتاب الكتابة٬ اتفق الايمة على ان كتابة العبد 128 و218 كتاب امهات الاولاد٬ اتفق الايمة الاربعة على 190 ان امهات الاولاد

خاتمة فى بيان نبذة صالحة تتعلق باسرار احكام "220 الشريعة تناسب الميزان فى النفاسة من كلام شيخنا العارف بالله تعالى سيدى على الخواص رَة يطلع الناظِرُ فيها على سبب شروعية جميع التكاليف فى ساير الادوار وانها كلها كالكفارة للأكلة التى اكلها ابونا آدم عَم من الشجرة

واستمع يا اخبى نصحبي وامعن : Schluss f. 226 النظر فيه والزم الادب مع ساير الايمة المجتهديين لياخذوا بيدك في اهوال يوم الدين والحمد لله رب العالمين وصلى الله . . . ولا قوة الا بالله العلى العظيم

Schrift: klein, gedrängt, gleichmässig, deutlich, dicker Grundstrich, vocallos. Stichwörter roth. Der Text in rothen Linien eingerahmt, die beiden ersten Seiten in Goldlinien, f. 1b enthält ein ziemlich schmuckloses Frontispice. — Abschrift von ابراهیم بن الحاج یوسف im J. 1075 Śa'bān (1665). — Collationirt.

HKh. VI 13495 (nicht ganz richtig).

F. 227a enthält in ziemlich grosser magrebitischer Schrift, vocallos, eine längere Stelle aus dem Commentar zu dem رابخاري, von عبد الله بن سعد بن احمد (d. i. عبد الله بن سعد بن احمد القرطبيي († 675/1276), welche er selbst dem القرطبيي † 666/1258) in dessen Commentar zum مختصر مسلم dessen Commentar zum مختصر مسلم Metaphysik und beginnt: قد رجع كثير من ايمة

Pm. 369, 7, f. 59—61. Längeres Stück aus ميزان الشعراري, über die Zulässigkeit, aus einer Sekte zu einer anderen überzutreten.

3046. Spr. 817.

234 Bl. 8vo, 17 Z. (21¹/₃ × 15¹.₂; 15 × 11^{cm}). — Zustand: nicht ohne Wurmstiche, nicht ganz sauber. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel u. Verf. f. 2ⁿ (so auch Vorrede f. 2^b):

كتاب رسالة [لواقح] الانوار القدسية في بيان قواعد الصوفية

لعبد الوهاب بن احمد بن على بن احمد الشعراني

Es ist zu Anfang des Titels لواقتح zu ergänzen, wie in der Unterschrift richtig steht. Die الأنوار القدسية ist ein anderes Werk desselben Verfassers (s. We. 1670).

الحمد لله ربّ العالمين واشهد ان : Anfang f. 2^b : لا اله الّا الله . . . وبعد فهذه رسالة عظيمة لم ينسج احد فيما اطتى على منوالها ولا نصح نفسه واخوانه بمثالها الخ

'Abd elwahhāb eśśa'rānī versichert zunächst seine Rechtgläubigkeit und weist jeden Vorwurf oder Verdacht des Gegentheils von sich. Alsdann giebt er als Zweck des Werkes an, sich und seine Freunde auf den richtigen Weg der Çūfīs zu Gott zu bringen, erwähnt, dass er im Anfang des 10. Jhdts. mit einer Menge frommer Seihe verkehrt und zuletzt mit dem على المرعفي († 930/1524) und was er vorbringe, sei nur wie ein Tropfen aus ihrem Meere. Das Werk ist ein Auszug aus dem Meere. Das Werk ist ein Auszug aus dem المكتبة des Ibn el'arabī (No. 3047. IIKh. IV 8914). Es zerfällt in Vorrede, 3 Kapp., Schlusswort, deren Uebersicht f. 2b. 3a.

Die Vorre de trägt f.5 folgende Ueberschrift:
مقدمة تشتمل على جملة من عقايد القوم وبيان موافقتها لعقايد اهل السنة والجماعة وعلى بيان سند القوم في تلقينهم الذكر وعلى سندهم في الباس الخرقة للمريد وعلى بيان جملة من آداب الذكر

فى ذكر نبذة من آداب المريد فى نفسه 1. باب f. 29 باب f. 29 وذكر ما قاله الاشياخ فى ذلك (die meisten Abschnitte fangen mit ومن شانه an).

في بيان نبذة من ادب المريد مع شيخة أ 6.89 باب .3 في بيان نبذة من آداب المريد مع اخوانه أ 175 باب .3 في ذكر جملة من آداب القوم وشروطهم أ 208 التخاتمة العامة في حق كل احد من مريد وشيخ

كما بسطت الكلام على ذلك : Schluss f. 232b: أخر المنن الكبري والحمد لله ربّ العالمين وليكون ذلك آخر كتاب لواقتح الانوار القدسية في بيان قواعد الصوفية والحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله

Die Unterschrift sagt aus, dass das Werk vollendet sei Ende des Jahres ⁹⁶¹/₁₅₅₄ in Elqāhira.

Schrift: ziemlich gross, geläufig, deutlich, fast vocallos. Rothe Aufschriften. Die ersten 18 Bl. von anderer, doch ähnlicher, Hand. — Abschrift v.J. 1003 Çafar (1594). HKh. V 11207. Vgl. 1 1413.

Ein Auszug daraus (مختصر لواقع النخ) ist von حسن بن صالح بن محمد الپودغوريجهوي im J. 1166/₁₇₅₈ verfasst.

3047. We. 1669.

224 Bl. 8vo, 19 Z. (20 × 13; 13 × 6³/4^{cm}). — Zustand: ziemlich gut; im Anfang mehrere lose Blätter und einige Unsauberkeit, auch Flecken. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederbd mit Klappe. — Titel und Verfasser (von späterer Hand, aber richtig) f. 1^a:

تناب الكبريت الاجرفي بيان علوم الشيخ الاكبر لعبد الوهاب الشعراري

(Der Titel so auch im Vorwort f. 1b.)

(Zu dem Anfang des Titels ist von späterer Hand hinzugefügt: كتاب] منتخب لواقيح الانوار القدسية [كتاب] المسمي ب[الكبريت النخ])

الحمد لله رب العالمين والصلاة : Anfang f. 1b: والصلاة المناب نفيس والتسليم على سيدنا . . . وبعد فهذا كتاب نفيس انتخبته من كتابي المسمي بلواقت الانوار القدسية الذي كنت اختصرته من الفتوحات المكية خاص فهمه بالعلماء الاكابر وليس لغيرهم منه الا الظاهر الخ

Derselbe Verf. hat dies çūfische Werk im J. 942/1585 ausgezogen aus seinem Buche المواقع الأنوار القلسية, dieses aber ist ein Auszug aus dem الفترحات المكية des Ibn el'arabi. — Er will darin einen Auszug und eine Uebersicht über die çūfischen Wissenschaften, die Ibn el'arabi in seinem Werke behandelt, und deren Anzahl er in seinem Werke behandelt, und deren Anzahl er in seinem Werke تنبيه الاغبياء علي قطرة من حر علوم الاولياء auf etwa 3000 anschlägt, geben und sagt, dass die dort behandelten Wissenschaften zu den übrigen çūfischen Wissenschaften sich verhalten wie das Gold-Elixir zu dem Golde.

فاقول : "Das Werk selbst beginnt dann f. 3 والله التوفيق قال الشيخ رحّه في الباب الثانى من الفتوحات في قوله تعالي وما علمناه الشعر وما ينبغى له اعلم أن الشعر محل الاجمال واللغز والرمز المخ فلا الايات السماوية تذكرهم : "Schluss f. 223 ولا الايات النفسانية تجبهم فلا حول ولا قوق الا بالله العلى العظيم أقول قولى هذا واستغفر الله تعالي

من كل خطأ وزلل وقع من جوارحي الظاهرة والباطنة الي وقتى هذا عدد كل ذرة فى الوجود' Für die Unterschrift ist Platz gelassen.

Das Werk ist nicht in bestimmte Kapitel oder Abschnitte getheilt, sondern behandelt die einschlägigen Fragen in Anlehnung an Stellen in gewissen Kapiteln des تتاب الفترحات, indem es mit بتاب الفترحات, dieselben einführt. Die längste Ausführung ist dem 559. Kapitel, dem inhaltreichsten des grossen Werkes, gewidmet, f. 165 ff. Am Rande ist häufig, von derselben Hand, mit rother Dinte der behandelte Gegenstand angemerkt.

Schrift: ziemlich klein, sehr gefällig u. gleichmässig, fast vocallos. Das Stichwort jö roth geschrieben. Der Text roth eingefasst. — Abschrift c. 1100/1688.

F. 224 enthält eine Geheimschrift, unter jedem Buchstaben des Alphabets ein gewisses Zeichen, mit der Bemerkung, dass dieselbe dem Ibn el'arabi beigelegt werde.

HKh. V 9747 (11207).

We. 1769, 5, f. 21-45.

Format etc. und Schrift wie bei 1.

Ein Stück aus demselben Werke. Titelüberschrift: من كلام الشيخ محيى الدين ابن العربي من كلام الشيخ منقول الكبريت الاحمر

قال رَة اعلم ان رسول الله صغم اعطي :Zuerst القران مجملا قبل جبرويل النخ فلحق بالمحاب تلك الاعمال في الدرجات الاخروية مع راحته في دار الدنيا من التعب والله اعلم بالصواب

3048 Pet. 532.

96 Bl. 8°°, 19 (-25) Z. (21×15½; 15-17×9-10°m). Zustand: ziemlich gut, doch nicht frei von Flecken, besonders am Rande. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Einband: schwarzer Lederband. — Titelüberschrift f. 1° (von späterer Hand):

كتاب الكبريت الاحمر استلقطه (التقطته .1) من كتاب المواهب الشيخ الشعراني ist zu streichen)

dann, nach dem Bismilläh von derselben Hand: نلامام الشعراني كشف الحجاب

قال الشيخ محيى الدين رة على المالين على المالين المال

(Das Wort الشعراني ist ausgestrichen.)

أن سرّ القدرة ما علمه الله تعالي من : An fang f.1b كل عين في الازل من احوالها التي تظهر عليها عند وجودها فلا يحكم على شيء الا بما علمه من غيبه في حال ثبوته النخ

In dem Werke wird eine Menge theologischer Fragen von çüfischem Standpunkt aus behandelt. Die Ansichten des Seilis, d. h. des رابن العربي, nehmen darin einen grossen Raum ein; aber es werden auch die einschlägigen Meinungen Späterer berücksichtigt. Auch الشعراني wird oft citirt, z. B. f. 2b. 5°. 20b. Dies Werk rührt also nicht von diesem her. Die zweite Angabe in dem Titel ist auch falsch; das vorliegende Werk ist von dem کشف الحجاب des Essa'rant, bei welchem der ungenannte Verf. etwas selbständig verfahren ist, so dass er auch hier und da den eigentlichen Schöpfer des Werkes nennen konnte.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

Eine Eintheilung in Abschnitte hat das Werk nicht. Die behandelten Fragen sind oft am Rande angemerkt.

لوسجد احداها ابليس لآدم لما كان: Schluss f.95^b من المسلمين ولو سجدها فرعون مرة لكان من المسلمين ولم يصر من اهل الفساد المطرودين والله اعلم بالصواب

Wie das Werk hier keinen eigentlichen Eingang hat, so fehlt ihm auch ein eigener Schluss.

Schrift von verschiedenen Zügen von derselben Hand: zuerst gross und kräftig, dann kleiner und flüchtiger, dann wieder grösser, etc. Im Ganzen rundlich, vocallos, deutlich. Für Stichwörter sind oft Lücken gelassen. — Abschrift c. 1900/1785. — Collationirt.

3049. Spr. 580.

30 Bl. 8°°, 21 Z. (21¹/4×15¹/3; 13¹/2×7ºm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, ziemlich stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel f.1° von neuer Hand:

الحمد لله الذي جعل الليل والنهار: Anfang f.1^b: الما بعد خلفة لمن اراد ان يذكر او اراد شكورا . . . أما بعد فقد روي مسلم رحّه في صححه عن تميم الداري النابق عمّ قال الدين النصحة الدين النصحة الدين النصحة الدين النصحة قالوا لمن يا رسول الله عمّ قال لله ولرسوله ولكتابه ولائمة المسلمين وعامّتهم الخ

Abhandlung über Glaubens-Grundsätze, die Jedermann nöthig hat, und die zur Abschleifung der verhärteten Gemüther, besonders als Vorbereitung auf den Tod, dienen soll. Das Ganze hat ein cufisches Gepräge. Der hier (und auch in den anderen Exemplaren des Werkes meistens) nicht genannte Verf. ist Mohammed ben pir 'alı elbirkewi $+ \frac{981}{1573}$ (No. 2132), der auch elbirgeli, elbirgeli, elbilkewi, elbalkawi heisst. Er hat diese Abhandlung auf Wunsch eines Gönners im J. $971/_{1564}$ (Spr. 581, f. 119) verfasst, nachdem er schon früher eine ähnliche Türkisch geschrieben hatte. Der Titel ist der Vorrede entnommen, f. 2ª, wo als Zweck des Werkchens angegeben ist: لتكون صيقلا للصدور وجلاء للقلوب ونخيرة لنا يوم الدين المخ

Es zerfällt in folgende Abschnitte:

 1. f.2b
 ما يزهد عن الدنيا ويرغب في الآخرة

 2. 5a
 نصايح ومواعظ على سبيل العموم

 نصايح لها نوع اختصاص بالمولي المشير

 نصايح لها نوع اختصاص بالمولي المشير

 ما ينعلق بذكر الموت

 ما يلزم من الوصايا أو يستحب في حال الاحتصار وما بعده 6. 23b

 ما يست أو يستحب في حال الاحتصار وما بعده 7. 25b

 ما ينفع الموتى مما ورد فيه خبر أو أثر 25b

 في سعة رحمة الله وسبقها وغلبتها على 27a

 غضبه تعالى

انك انت الغفور الرحيم : Schluss f. 30° والجواد الكريم والبر الرحيم نو الفصل العظيم

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, gleichmässig, zierlich, vocallos, in rothe Striche eingerahmt. Mit vielen Glossen (z. Th. Türkisch) am Rande und zwischen den Zeilen. — Abschrift von حسين بن أسماعيل c. 1150/1837. — HKh. II 4138.

3050.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) Pm. 414.

40 Bl. 8°°, 13 Z. (15×10¹/2; 11¹/2×7¹/4°m. — Zustand: nicht recht fest im Einband; im Ganzen nicht besonders sauber, besonders zu Anfang. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel ebenso. Verfasser: البلكوى.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, nicht undeutlich, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688. — Arabische Foliirung. Auf f. 3 folgt noch 3^A.

2) Pm. 593, 3, S. 55-104.

Format etc. u. Schrift wie bei 1. — Titel u. Verfasser fehlt. Auf der Seite vor dem Anfang der Handschrift steht: ر" في علم التصوف للبرجلي. — Collationirt.

3) We. 1724, 1, f. 1-33.

176 Bl. 8°°, 19 Z. (19°/3 × 12°/3; 16 × 6¹/2—6°/s°m). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel ebenso. Verfasser fehlt.

Schrift: klein, gedrängt, fast vocallos. Stichwörter roth. Zwischen den Zeilen nicht selten kurze Glossen (Türkisch); auch bisweilen am Rande (und zum Theil längere). — Abschrift c. 1150/1757.

4) We. 1773, 3, f. 5b-31*.

8°°, 21 Z. $(20^{1/2} \times 14^{1/2})$; $14 \times 6^{\circ m}$). — Zustand: ziemlich gut, doch am oberen Rande wasserfleckig. -Papier: gelb, glatt, stark. - Titel u. Verfasser fehlt.

Schrift: Türkische Hand, klein, gedrängt, gleichmässig, deutlich, vocallos. Zwischen den Zeilen, auch am Rande, nicht selten kurze Glossen. Ueberschriften roth. -Abschrift im J. 1160 Rab. I (1747). - F. 31b-32b leer.

5) Pm. 235, 1, f. 1—40.

111 Bl. 8vo, 15 Z. $(19^{8}/_{4} \times 13^{1}/_{2}; 14 \times 6^{1}/_{2}^{cm})$. — Zustand: am Rande wasserfleckig, auch nicht frei von Wurmstich, sonst ziemlich gut. - Papier: gelb, glatt, dunn. -Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. - Titel f.1a (von späterer Hand) oben in der Ecke ebenso. Verf. fehlt.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, ungleich, vocallos. Am Rande öfters längere Glossen, bisweilen auch zwischen den Zeilen Bemerkungen. - Abschrift c. 1200/1785.

6) Lbg. 554, 5, f. 35—43.

Format $(20 \times 14^{1/2}: 15 \times 10^{cm})$ etc. u. Schrift wie bei 3. - Titel ebenso. Verfasser fehlt.

Dies ist nur ein Auszug. Anfang wie bei Spr. 580, weicht aber bald ab: الحبد لله الذي جعل الليل والنهار . . . وبعد فان جلاء القلوب القاسية والمصدية لا يجليها الا الوعظ القاطع الخ

ولا يدخلها الا من سلم : Schluss f. 43b من العيوب وخلص من الذنوب ولو بدخول النار، اللهم اجرنا منها ببركة النبي المختار امين

Am Rande öfters längere Bemerkungen. — F. 43^b. 44 enthält einen längeren Excurs über Çūfik.

3051. Spr. 581.

119 Bl. 8vo, 19 Z. $(21 \times 16; 14^{1/2} - 15 \times 9^{cm})$. — Zustand: zieml.gut. - Papier: gelblich, glatt, zieml.stark. -Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f.1* oben (unrichtig): كتاب حياة القلوب. Darüber (nach der Vorrede f. 1b richtig verbessert):

كتاب ضياء القلوب

Verfasser f. 1° oben (s. Anfang): اسحف الزنجاني.

الحمد لله الذي جعل الليل لباسا: Anfang f.1 والنهار نشورا . . . وبعد فيقول العبد الجاني اسحف بور حسرن الزنجاني ثم التوقاتي . . . اتى اشتغلت برقة من العبر المرغوب بندريس الرسالة المسمّاة بجلاء القلوب

Commentar zu derselben Abhandlung, von Ishāq ben hasan ezzenģānī ettūgātī im J. 1095 Sawwäl (1684) vollendet. Der Text ist ganz mitgetheilt; auf längere oder kürzere Stellen desselben folgt der Commentar. Derselbe beginnt اعلم أنّ المصنّف افتتح كتابه بالتحميد بعد التيمن: 6.2 80 بقولد بسم الله الرحين الرحيم مقتبسا من القران العظيم فقال الحمد للم الذي جعل الليل والنهار خلفة اى ذوى خلفة يخلف كل واحد منها الاخر المز

Schluss wie bei Spr. 580: nur mit dem Zusatz über die Zeit der Abfassung des Grundwerkes und des Commentars, dessen letzte Worte: والحمد لله على انعامه واحسانه والصلوة على محمد وآله

Schrift: ziemlich klein, gleichmässig, deutlich, vocallos. Der Text roth überstrichen. - Abschrift im J. 1129 29. Ġomādā I (1717), von عثمان بن ابي بكر.

3052. Pm. 23. 1) S. 1-9.

244 Seiten S^{vo}, (15—)16 Z. ($20^{1/2} \times 14$; $13 \times 6^{1/3}$ cm). — Zustand: ziemlich gut. - Papier: gelb, stark, glatt. -Einband: Pappbd mit Lederrücken. - Titelüberschrift:

ارجوزة في علم التصوف

Verfasser: محمد البكري الكبير

Es ist damit wol gemeint:

محمد بن على بن محمد البكرى الصديقي شمس الدين Anfang:

باسم الاله الواسع العليم الواحد الرحمن والرحيم

Regez-Gedicht, über Çüfik in 127 Versen handelnd, wahrscheinlich von Mohammed ben 'alı elbekrı eççiddiqi † 994/1586 (No. 1435).

Schluss:

واشبقت لذاته الانوار وختمت بسرة الادوار

Schrift: ziemlich klein, kräftig, fast vocallos. -محمود بن خليـل بن اغـدميـر Abschrift von um 1093/1682 (nach S. 37).

Seite 9-11 stehen noch verschiedene Distichen, auch Einzelverse.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel f.49a u. f.1a: قرة النصوف للسيد البكري الصديقي Der im 1. Verse angedeutete Verfasser heisst:

Anfang f. 49b:

ا قال الفقير للغنى مصطفى نجل ابي بكر وسبط المصطفى الحمد لله العلى الشان ما شان اهل الحب يوما شانى

Reģez-Gedicht in c. 1200 Versen, die Hauptpunkte der Çūfik behandelnd, von Muçṭafā ben kemāl eddīn ben 'alī elbekrī eççiddīqī elĥalwatī † 1162/1749. Dasselbe ist eingetheilt in مقدمة, viele فصل في الروحانية "54 ; فصل في الروحانية "54 ; فصل في العرفة واللازم على طالبها نقصل في الخرقة "55 ; فصل في الخرقة "55 فصل في الخرقة "56 فصل في الشرق الوالدين والاب والمربي والشيخ المخ فصل في اشارة لوي القربي واليتيم والمسكين المخ فصل في بعض اصطلاحات القوم

مصل في الرجال الذين جصرهم العدد والذين ⁴² الحاتمة ⁷⁵ ; لا جصرهم العدد

Schluss f. 77b:

وما صباح بالضياء معلم وما نها معلما معلم

3054. Pm. 216.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 78a:

الارجوزة اللطيفة والبلغة السامية المنيفة (So nach dem viertletzten Verse.)

Nach v. 27 und der Vorrede f. 79ⁿ:

بلغة المريد ومشتهى موفق سعيد

Ein kürzeres Regez-Gedicht (214 Verse) desselben Verf., gleichen Inhalts. An fang f. 78b: الحمد لله على التوفيق ما سار سارٍ منهم التحقيق Schluss f. 83b:

والحمد لله على التمام في الابتدا ايضا وفي الختام

Dasselbe Gedicht in Pet. 702, 3, f.55-60.

3055. Pm. 216. 4) f. 84-87.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel f. 84°: ك" البسطة التام في نظم رسالة السيوطي التام

Anfang f. 84b:

باسم الاله ابتدي ذي الجود الواحد المنزه المعبود

Ein Regez-Gedicht (in 105 Versen) von dem selben Verf., nach einer Abhandlung des Essojūti gearbeitet, Anleitung zur Çūfik. Der Titel der Abhandlung ist im Gedicht nicht genannt. Auch der obige Titel kommt im Gedicht nicht vor. — Schluss: (اصابها من الزمان لا ولا

3056. Lbg. 554.

8vo, 21 Z. $(20 \times 14^{1/2}; 15 \times 10^{1/3}$ cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Titelüberschrift:

الكاس الرائق في سبب اختلاف الطرايق ebenso im Vorwort. — Verfasser: s. Ansang.

الحمد لله الذي فشح ابواب :Anfang الحمد لله الذي فشح ابواب الحقايق . . وبعد فيقول . . مصطفى بن كمال الدين الصديقى . . . قد جري ذكر سبب أختلاف الطرايق مع محت صادق فايق الخ

Derselbe Verf. handelt über die Gründe der verschiedenen Richtungen in der Çūfik, denn es heisse: so viel Seelen, so viel Ansichten; weshalb ein Theil seine Auffassungen durch Schriften darlege, der andere nicht, und welche Partei am tiefsten eingedrungen sei. Den Hauptgrund für das Erste findet er in den verschiedenen Graden der Fähigkeit, die göttliche Erleuchtung in sich aufzunehmen.

لا لغلبتها عليه تكلم بل : فSchluss f. 231 النساكرة فلا تكابر والحمد لله اولا وآخرا . . . حمدا كثيرا التي يوم الدين والصلاة والسلام النخ

Schrift: ziemlich gross, etwas rundlich, gefällig, vocallos. — Abschrift im J. 1219 Gom. II (1804).

3057. We. 1683.

117 Bl. 4to, 17 Z. (22¹/₂ × 15¹/₂; 16 × 10 – 12^{cm}). — Zustand: nicht recht sauber, besonders im Anfang, auch nicht frei von Flecken, wie f. 50 ff. — Papier: gelblich, glatt, stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken und Klappe. — Titel und Verfasser f.1^a:

ك" تحفظ السالكين ودلالة السايرين لنهج المقربين للشيخ محمد البكري بن السمانودي الشهير بالمنير

Der Titel so auch im Vorwort f.2^a. Der Verf. heisst genauer:

محمد بن حسن بن محمد بن احمد السمنودي الازهري المنبّر جمال الدين

الحدد لله الذي ازال الدرن عن قلوب : Anfang f.1 العارفين . . . وبعد فقد سالني بعن المحبين . . . ان الجمع شيئا مما جتاجه الراغب في سلوك الطريق الخ

Mohammed ben hasan ben mohammed essamanūdī (häufiger als essamānūdī) elazharī elmonajjir ģemāleddīn, geb. 1099/1688, † 1199/1785, giebt hier eine Anweisung zur Çūfik. Das Werk ist auf Bitte von Freunden entstanden mit Unterstützung seines Lehrers الشمس الحفنى † 1181/1767 und zerfällt in 10 Kapitel und Schlusswort.

فى كيفية العهد والتلقين ووصية الشيخ £ f. 2 باب .1 للمريد بعد العهد

في الذكر وآدابه والحن علي استعماله "9" باب. 5. في آداب المريد مع شيخه في آداب المريد مع شيخه في النفوس وتقسيمها واوصافها وما يتعلق بها "91" باب. 10. والاسماء التي يستعملها السالك في كل نفس

فى شىء من مصنائح القوم مما ينبغى الوقوف 110 الحاتمة عليه اي فى بيان تفسير الفاظ تدور بين هذه الطايفة وبيان ما يشكل منها على غيرهم

فافهم الرموز من اللغوز تفتنح : *Schluss f.117 لك الكنوز وفي هذا القدر كفاية لمن وفقه الله . . . ورضى الله . . . عن سيدنا . . . السيد مصطفى البكري الصديقى . . . وعن والدينا ومشايخنا الخ

Schrift: gross, rundlich, flüchtig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter auf den ersten 41 Bl. roth, hernach schwarz, überstrichen. — Abschr. v. J. 1236 Gom. II (1821).

كذلك السالك يمتر على تلك المقامات السبعة المذكورة في سيره على تلك المقامات السبعة المذكورة المقام الآول منها ظلمات الاغيار ويسمى بالنفس اللقارة والثاني مقام الانوار ويسمي بالنفس الملهمة والثالث مقام الاسرار ويسمي بالنفس الملهمة والرابع مقام الكمال ويسمي بالنفس المطمئنة والخامس مقام الوصال ويسمي بالنفس الراضية والسادس مقام تجليات الافعال ويسمي بالنفس المرضية والسابع مقام تجليات الاسماء والصفات ويسمي بالنفس الكاملة

3058. Pet. 568.

154 Bl. Svo, 15 Z. (211/2×161/2; 15×93/4cm). — Zustand: fast lose im Deckel. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederband mit Klappe. — Titel f. 1a:

vollständiger im Vorwort f. 3a:

آیات العاشقین ومسالک الصادقین درویش علی :۷erfasser f. 1ª:

الحمد لله الذي جعل آيات : "Anfang f. 1 نقل العاشقين للعاشقين سراجا وقاجا . . . أما بعد فقد النمس منّى بعض الاخوان . . . شيئا قليلا من شراب محبة بنى نوعَى الانس والجان الخ

Unterweisung der Çūfts zum rechten Wandel u. zur Glückseligkeit, von Der wis 'Ali, welcher dies Werk im J. ¹²⁴⁰/₁₈₂₄ zu Mekka verfasst hat.

فاعلموا يا : Das Werk selbst beginnt f. 3 ان مبنى هذا الكتاب قايم علي الشريعة المصطفوية ودائم على انطريقة المحمدية الخ

فقد استراح لسان القلم : Schluss f. 153b. من حديقة تحرير آيات العاشقين بالعجايب . . . وما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله . . . بالتوفيق والهداية بتلك الساعة على العمل الصالح والمطائب

Schrift: ziemlich gross, kräftig, deutlich, vocalisirt. Am Rande oft Bemerkungen von grösserem Umfang und Angabe der im Text behandelten Fragen (roth). — Abschrift im J. 1241/1825 (Autograph?) — Collationirt.

Bisweilen auch Persisches darin, Verse (z. B. f. 8a) und Prosa (z. B. f. 16b).

3059. Spr. 698.

147 Bl. 8°°, 13 Z. (15 × 10¹/2; 10¹/2 × 6°m). — Zustand: ziemlich gut, doch der untere u. obere Rand wasserfleckig. — Papier: gelblich, glatt, zieml. stark. — Einband: Pappe mit Lederrücken u. Klappe. — Titel u. Verfasser f.1*:

كتاب لوازم الاسلام والايمان لابي نصر هلال بن محمد بن نصر المقدسي

حدثنا الشيخ ابو على اسماعيل بن: An fang f.1b: موسي الزنجاني قال سمعت الشيخ ابا نصر . . . يقول الحمد لله المتوحد بدوام البقاء المتفرد بالعظمة والكبرياء . . . وما اردت بما اوردته في هذه السطور من علم احوال الصالحين ووصف مقاماتهم مباهاة باني منهم النخ

Der Glaube in theoretischer und praktischer Hinsicht von cufischem Standpunkt aus dargestellt von Hiläl ben mohammed ben nacr elmoqaddesi abu nacr. Das Werk zerfällt in 3 Theile ohne besondere Ueberschriften.

1. Theil:

الباطنة جميع ما يلزم الانسان في الاسلام والآيمان 13 تلخيص ما يلزم اللسان [والعين الخ] تلخيص ما يلزم القلب من الافعال الظاهرة والذي 49 يلزم القلب الاتيان به من الافعال الباطنة

تلخيص معنى الخوف والطمع 35 ; تلخيص معنى اليقين 31 تلخيص معنى العلم الذي سلك به الطريق الى الله تعالى 44 للخيص معنى العلم الذي سلك به الطريق الى الله تعالى 44 للخيص معنى العلم الذي سلك به الطريق الى الله تعالى 44 للم

- 2. Theil: $f.47^a$ والأخلاص 2. Theil: $f.47^a$ والأخلاص 32° ; تلخيص الفعال التي تلزم القلب 52° ; التوحيد 59° ; تصديف الرسول صغم فيما أورده 57° ; تصديف النفس 62° ; عند الاعمال ورع 54° ; التوبة 70° ; التوبة 74° ; النود 81° ; النود 81° ; النود 10° ; النود 81° ; النود 10° ; النود 10°
- 3. Theil: f. 93b ; الرضى 100b; المعرفة والذكر 116b ; المعرفة والذكر 116b ; المواقبة 112 ; الحبية 134a ; المعرفة والذكر ...

فتنقطع حسرات حين لا : Schluss f. 147b بينفع وتدعوا بالويل والثبور حين لا يسمع فشمر ولا تعالى الموقف لما يشاء ' تم

Schrift: zieml. gross, rundlich, deutlich, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschr. Ende des J. 1210/1796 von محمد جريم محمد حكيم باشي. — Nicht bei HKh.

3060. Spr. 840.

89 Bl. 8°°, 11 Z. (20 × 13¹/2; 14 × 7¹/4°m). — Zustand: Der obere Rand zum Theil fleckig, zum Theil etwas ausgebessert, Bl. 1 unsauber. — Papier: gelblich (auch farbig), ziemlich dünn, etwas glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f.1ª u. 77ª, 4:

كتاب بيان الاسرار للطالبين

(und Ueberschrift f. 1b bloss إبيان الاسرار).

سراج الدين عمر المبلاني :Verfasser f. 14: سراج الدين عمر الرَوْشَنِيّ

(F. 1a am Rande: ميلان اسم قرية قريبة من تبريز وعمر [F. 1a am Rande: الميلاني منسوب اليها

الحمد لله القادر العليم الفاطر : Anfang f. 1b الحمد المحليم الحواد الكريم الرب الرحيم منزل الذكر الحكيم . . . وبعده فاعلم أن العلم أشرف مرقاة واجل مرتبة وأبهي مفخرة وأربح متجرة به يتوسل الي توحيد رب العالمين المخ

Dies Werk über Çufik ist in 24 فصل eingetheilt (nach der Buchstabenzahl des Satzes getheilt (nach der Buchstabenzahl des Satzes), und der Stundenzahl von Tag und Nacht). Der Verfasser heisst 'Omar elmeilänī und errausanī sirāģ eddīn. (Nach einer Randbemerkung f. 1ª liegt ein Ort ميلن in der Nähe von Tabrīz).

فى رجوع الانسان الي وطنه الاصلى 4.8 فصل .1 فى بيان ردّ الانسان الى اسفل السافلين 11 فصل .2

في بيان التوبة والتلقين 21ª فصل 5.

في بيان الحجب الظلمانية والنورانية 36 فصل .10

في بيان طهارة المعرفة في عالم التجريد 49° فصل .15 في بيان الخلوة والعزلة 59° فصل .20

في بيان اهل التصوف [وهم اثنا عشر نفرا] *72 فصل .23

في بيان الخاتمة ما 75° فصل .24 فصل .24

علمك كاف عن المقال وكرمك : Schluss f.76b كاف عن السؤال وصلّى الله على محمد وآله اجمعين واغفر لنا ولوالدينا وللمسلمين اجمعين امين' تمّت

Schrift: ziemlich gross, deutlich, gewandt, vocallos. Abschrift v. J. 1075/1664, von زبين العابدين بن خداوند Collationirt. — Es kommen auch Persische Verse darin vor.

HKh. II 1980: Titel بيان اسرار الطالبين. Der Anfang, wie oben, angegeben. Als Verfasser genannt مولانا يوسف. In 24. Gemeint ist also gewiss das vorliegen de Werk.

3061. We. 1735.

8vo, 21 Z. (20¹/₂ × 15; 16 × 9^{cm}). — Zustand: nicht ganz sauber. Der Seitenrand durch Ankleben von Papier verbreitert. — Papier: gelb, glatt, stark.

: Dasselbe Werk. Titelüberschrift f. 72° كتاب اسرار الاسرار من تاليفات سلطان الاولياء الابرار ذي الهيكل الشريف النوراني سيدي الشيخ عبد القادر الكيلاني '

In obiger Titelüberschrift ist das Meiste, das ursprünglich darin gestanden, von neuerer Hand verändert; fast nur die letzten Worte: الشيخ عبد القادر الكيلانى sind ursprünglich. Es wird also wol im Titel gestanden haben, dass der Verf. gewesen sei على مذهب. الكيلانى, von der Schule, ein Anhänger der Lehren des Elkīlānī. Offenbar sollte der Schein geweckt werden, als ob dieser der Verf. sei; das ist aber schon deshalb nicht der Fall, weil der hier öfters erwähnte تجم الدين ابو بكر عبد الله بن محمد المعروف بداية gestorben ist im J. 664/1256, während Elkīlānī im J. 561/1166 starb. In der Unterschrift f. 99° steht der richtige Titel.

Anfang und Schluss wie bei Spr. 840, 1.

Schrift: Türkischer Zug, ziemlich klein, gefällig, breit, vocallos. Ueberschriften roth. Viele Wörter roth überstrichen. — Abschrift vom J. 1062/1652.

Am Rande bisweilen längere Bemerkungen, so besonders f.82^b bis S4^a; ausserdem Inhaltsangabe in rother Schrift.

3062. We. 1254.

112 Bl. 8°°, 27—33 Z. (21×13¹/2; 17-18×7-8¹/2°m). Zustand: lose Lagen u. Blätter, oft wasserfleckig, f. 42—69 oben am Rücken ein grösseres Loch. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Einband: schwarzer Lederbd. — Titel fehlt. — Verfasser fehlt; er heisst (nach mehreren Stellen dieses Werkes):

احمد الجيزي

الحمد لله العظيم العالم الرحبيم :Anfang المنعم الكريم العلم ان قلم لسان البيان بواسطة الالات الانسانية والعدة العقلية والقوة الالهية القدسية ينهي مخزونات الصماير ومكنونات السراير الخ

Ein cufisches Werk des Ahmed eláizi eccūfi, welcher vielleicht derselbe mit Ahmed elmonāwī ist (الجيبة lag im Gebiet von الجيبة). Nach Lbg. 308, f. 212 lebt dieser im (Anfang des) 11. Jhdt. — Jedenfalls lebt der Verfasser nach Essa'rāwī † 978/1565, den er z. B. f. 26b. 72b. 106b citirt. — Er erörtert die Anschauungen und Begriffe der Çufis im Einzelnen in einer wortreichen Darstellung, in 2 Abtheilungen, deren erste keine Ueberschriften der Eintheilung hat. Bei der zweiten, welche f. 82b beginnt: الحمد لله الذي جعل تقريب الخصوص في عموم البعد صورة . . . وبعد فالحقايف الالهية والدقايق الرحمانية . . . قد انتشرت واشتهرت وتشعبت المخ sind einige Abschnitte angegeben f.86b. 88a. 93b. Ein Schluss ist nicht vorhanden. Zuletzt eine grammatische Erörterung f. 108b.

Bl. 109—112 gehören nicht dazu. F. 112b unten steht von der Qaçıde المستغفارة des أبو مدين der Anfang, 8 Verse. — Vielleicht haben diese Blätter vor dem besprochenen Werk gestanden u. f.111a enthielte dann eine allgemeine Inhaltsangabe.

Schrift: klein, fein, gedrängt, eng, an sich deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1150/1737.

3063. Pet. 600.

59 Bl. 8°°, 15 Z. $[21 \times 15^{1}/_{2}; 14 \times 8^{1}/_{2}]$ (u. von f. 8 an: $17 \times 10^{1}/_{2}$)cm]. — Zustand: am Rande fleckig. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel und Verfasser fehlt: s. Anfang.

الحمد لله الواحد الفتاح : An fang f. 1b: الشيخ الواهب المناح . . . الم بعد قال الاستان . . . الشيخ قاسم القادرى النقشبندي الشافى الاشعري التوجرى العبادي كنت ادرس لبعض الاخوان في ربيطة شيخنا المرحوم السيد احمد القادري النقشبندي الخ

Qāsim elqādirī ettuwaiģirī hat ein Werk über Çüfik verfasst unter dem Titel:

مرقاة المريدين الي طريقة العارفين Da dasselbe aber sehr kurz sei, sagt er, habe er dazu einen Commentar geschrieben unter d. Titel (f.2°): حياة ارواح المريدين واماتة نفس العاصين

Dieser liegt hier vor: er ist aber nicht ein Commentar im Anschluss an den Grundtext, sondern eine weitläufigere Erörterung des daselbst behandelten Gegenstandes, ohne eine äussere Eintheilung. Er beginnt mit der Begriffsbestimmung des Wortes العوق المثل حسن البصري أدى الجنة يسمي صوفى النخ عن الصوفى فقال اول صق يدخل الجنة يسمي صوفى النخ

Das Werk bricht hier ab mit den Worten f. 11b: كما نقل الامام السنوسي في شرح العقايد، وايضا قال السنوسي في شرح العقايد،

Der Verf. gehört einer sehr späten Zeit an. Schrift: ziemlich gross, deutlich und gleichmässig, geht aber von f. 7 an in eine grössere unschöne Hand über; vocallos. — Abschrift um 1150/1737.

3064. Spr. 893.

112 Bl. 8°°, 15 Z. (21¹/2×13; 13¹/2×6³/4°m). — Zustand: ziemlich fleckig. Der Rand öfters ausgebessert. — Papier: gelb, etwas glatt, ziemlich stark. — Einband: Halbfrzbd. — Titel u. Verfasser f. 1°a (von anderer Hand):

كتاب مناهج العارفين المدايني لعبد الله بن عبد الرحمن المدايني

یا ربّ یا ربّاه باسمک ابتدی :Anfang f. 2°

Dies die Çūfik behandelnde, auf Qorān, Sunna und Kunden der Prophetengenossen gestützte Werk des 'Abd allāh ben 'abd errahmān elmedā inī zerfällt in Vorrede, 20 Kapp., Schlusswort. Der Titel des Werkes nach f.3b:

العلم علمان علم المكاشفة وهو نور النخ f.4 المقدمة 1. Kap. f.7ª في الورد في الانفاق والقناعة 2. 18ª في الصوم وكسر الشهوة 21^b 3. في السفر والحج والغرف 4. 244 في التنزوج والتخلي 28* 5. في الاناة والحلم والعفو والنصيحة 10. 6**5*** في نفي الخواط والرياضة 15. 83* في التوحيد والتوكل واليقين 105b 20.

(ورد أن كنتم تحبّون الله المخ) 109 الخاتمة

وقد انتهي الكتاب المتحلّي : "Schluss f. 112 وقد التهي الكتاب المتحلّي المقطع بالدعاء الماثور . . . ونعوذ بك من علم لا ينفع . . . وآخر دعوانا ان الحمد لله . . . والسلام على عباده . . . يا ارحم الراحمين '

Die letzten Blätter folgen so: f. 105, 111, 107—110, 106, 112.

Schrift: klein, geläufig, deutlich, wenig vocalisirt; in rothen Linien eingerahmt; am Rande und zwischen den Zeilen ziemlich oft Glossen (auch Persische). Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1150/1737. — F. 1b Inhaltsverzeichniss. HKh. VI 13063.

3065. Lbg. 735.

110 Bl. 4¹⁰, 25 Z. (24 × 17; 17 × 11^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, zieml. dünn. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f.1^au. in der Vorrede f.3^a:

شواهد الربوبية في المناهج السلوكية (mit dem Zusatz f. 1^a:

(في علم الكلام على طريقة الْحِكْمة في التوحيد).

Verfasser f. 1ª und im Vorwort f. 2b:

محمد صدر الدين الشيرازي

الحمد لله الذي تجتى لقلوب العارفين: Anfang f.2b باسرار المبدأ والمعاد . . . وبعد فاقول . . . انى بفضل الله وتأييده لما كثرت مراجعتى الي علم المعانى والاسرار المخ

Çūfisches Werk des Mohammed esstrāzī çadr eddīn, eingetheilt in 5 مشهد, welche wieder in شاعد, deren Unterabtheilungen اشراق genannt werden, zerfallen.

فيما يفتقر اليه في جميع : (شاهد 5 in 5 مشهد .1 العلوم من المعانى العامة

في وجوده تعالى وانشاء النشأة الآخرة والاولى 43° مشهد. 3. في النظر المختص بعلم المعاد 55° مشهد.

فى الحشر الجسماني وما وعده الشارع واوعد 48 مشهد. 4 عليه من القبر والبعث والجنة والنار وغير ذلك

فى النبوات والولايات مشهد .5

وهو روح ولا يقوم لك الا : Schluss f. 110b

Ob das Werk hiermit zu Ende sei, ist fraglich.

Schrift: Türkische Hand, klein, gedrängt, aber ungleich, deutlich, vocallos. Ueberschriften meistens roth. — Abschrift c. 1100/1688.

3066. Pm. 231. 10) S. 76-128.

4to, 15 Z. (Text: 14¹/₂ × 7²/₃cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Titel fehlt, steht im Vorwort:

هدية الملوك في الأخلاص والسلوك Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي فتح :Anfang S. 77: بمفاتيح الدين . . . القلوب ورفع جب السراير وجلا ابصار البصاير . . . وبعد فيقول . . . أبو بكر بن صالح الخالدي اني كنت من اتان الامر وعنفوان العمر مغترفا من كتب المتقدمين الخ

Çüfische Abhandlung des Abū bekr ben çālih elhālidī, wol um ¹¹⁰⁰/₁₆₈₈ am Leben, dem 'Alī bāśā gewidmet. Zerfällt in Vorwort und 5 Abschnitte.

لما كانت المعانى جواهر والالفاظ اصدافها 5.79 المقدمة ولقد بين رسول الله صعم في الحديث المذكور 91 فصل 1. ان ادب السلوك في خدمة الملوك ثلثة

اعلم ان ارادة الله جامعة لجميع المرادات 99 فصل .5 اجمع اهل الشرايع والملل على عصمة الانبياء 114 فصل .5

فاطرق ثم رفع راسه وقال وكان امر الله: Schluss قدرا مقدورا وليكن هذا آخر ما قصدناه . . . والحمد لله . . . الى يوم الحشر والقيامة

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, fast vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1150/1737.

3067. Lbg. 593.

69 Bl. 8°°, 25 Z. (20 × 14; 15 × 10¹/2°m). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken (bes. f. 59-61. 69), auch etwas wasserfleckig. F. 1 u. 69 am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, ziemlich stark u. glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f.1*:

كتاب التعليف على وصية الأدب المستي بكشف القناع عن وجة الفاظ شبهة السَماع لعلى بن محمد الشهير بالمصري

الحمد لله الذي جعل الادب: الحمد لله الذي جعل الادب الحصول خيري الدنيا والآخرة . . . وبعد فان علوم السلوك كثيرة لا تحصر الخ علوم السلوك كثيرة لا تحصر الخ Gemischter Commentar zu dem "Vermächtniss der (çūfischen) Bildung", als dem Inbegriff der ganzen Çūfik. Der Verfasser des Commentars 'Alı ben mohammed elmiçri lebt um 1127/1715; er führt den Lehrer des Eśśa'rāwi, den سيدى على الخواص, häufig als Quelle an.

عليكم ايها الاخوان بالانب اي : Beginnt f. 1^b: با بالانب الله بن الله الترموة فانه الشرف مكتسب وقال الامام عبد الله بن المبارك الانب الشرف اخلاق العبد . . . ومنه اي من النواع الانب الفرار بكسر الفاء من الاعوجاج في التوبة النخ

Die Wendung mit ومن geht durch das ganze Grundwerk bis f.55^b; dann kommt die Wendung ومنه الغوار من الغفلة عن اداب التسميع ... وعن bis zu Ende.

وعن الصلاة : Schluss des Grundwerkes f. 63 الله : على النبي صقم . . . كلما ذكر في ليل او نهار ً

Der Verf. knüpft daran zwei lange Erörterungen (تنبيهات), die erste, nach أبن الخزري, über Zeit und Ort, an welchem am besten für Mohammed zu beten sei, in 42 Sätzen; die andere, in 40, nach einem Ungenannten, über den Nutzen dieses Betens.

والهموم وقضاء الحاجات كما : Schluss f. 69° المحاجات كما جرب ذلك مرات وكرات وهذا آخر التعليف المخ

Das Schlussblatt fehlt, von der Unterschrift nur ein Paar Zeilen.

Schrift: ziemlich gross, weit, deutlich, fast vocallos. Die Stichwörter roth. — Abschrift c. 1150/1737.

3068. Spr. 743.

28 Bl. 8°°, 21 Z. (19 × 12°/3; 15 × 10¹/2—11°m). — Zustand: ziemlich gut, doch im Anfang fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titelüberschrift f. 1°a:

كتاب التعرف في مذهب اهل التصوّف

قال بعض الواجدين سالنى بعض الحمين العالكين العارفين عن التصوّف فاخبرته عن الوام اعبان هذه الطايفة الخ

Das Werkchen ist offenbar nur ein Stück aus einem grösseren Werk über Çūfik; es ist verschieden von demjenigen, welches unter obigem Titel كحمد بن اسحق البخاري الكلاباني ابو بكر المحاري الوجاري العلاباني ابو بكر المحاري والمحاري والمحاري والمحاري والمحاري والمحاري والمحاري والمحاري والمحاري المحاري المحارية المحارية وحافي من له قلب من الاكدار قد صفى الاكدار قد صفى المحالة والمحارية المحارية المحارية

Schrift: ziemlich gross, spitz, nur ziemlich deutlich, vocallos. Die Stichwörter roth. — Abschrift c. 1050/1640.

/ 3069, Pet. 602.

363 Bl. 8vo, 13 Z. $(15^{1/2} \times 10; 9^{1/2} \times 5^{2/3}$ cm). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ganz ohne Flecken (z. B. f.110 ff.). — Papier: gelb, stark, grob, etwas glatt. — Einband: rother Lederband. — Titel u. Verfasser (von ganz neuer Hand) f. 1^a:

mit der Bemerkung: ناقص الديباجة منه

Das bezeichnete Werk ist dies nicht; die Vorrede und Angabe über Zweck, Inhalt und Verfasser fehlt. Das Vorhandene beginnt f. 3°, 1: والاحوال الحاكمة والمقامات الراسخة والمعاملات القدسية والعلوم الالهية والمنازل المشهودة والمعاملات الوحية والاذكار المنجة والخاطبات المبهجة والنفثات الروحية والقابلات الروعية وكلما يعطية الكشف ويشهد له الحق الصرف صمنت هذا الكتاب مما لا بد من الناب الاول الى آخرة التنبية علية مرتبا من الباب الاول الى آخرة

Dies ist, wie es scheint, das Ende des Vorwortes eines cufischen Werkes, in welchem, wie ich glaube, die Hauptpunkte eines zu Grunde liegenden Werkes der Reihe nach, vom ersten bis zum letzten, einer Erörterung unterzogen werden. Dies geschieht so, dass sie jedesmal kurz mit der Wendung مرمن ذلك eingeführt werden; so

فمن ذلك سرّ الامام المبين' الامام المبين : f.3ª Mitte هو الصادق الذي لا يمين

ومن ذلك سر الظرف المودع في الحرف الظرف 8 وعاء والحرف وطاء

ومن ذلك التنزية والنزية التنزية تحديد المنزة 4b ومن ذلك سرّ البدء اللطيف وما جاء فيه من 5a التعبيف منه أن العالم علامة

ومن نلك سركن والبسمله فيمن علله، قال الحلاج 6⁶ وان لم يكن من اهل الاحتجاج

ومن ذلك سر الروح وتشبيهه بيوج اشرقت ارض 66 الاجسام بالنفوس

ومن ذلك سر الكيف والكم وما لهما من الحكم 66 سر الوالي في المارج 70; سر ظهور الاجساد 70 سر الافتتاح بالنكاح 80; سر النور في الخفاء والظهور 80 سر النبوتين 100; سر الدور المستدير 90 سر الاوتاد والابدال 110; سر اطفاء النبراس 110 سر الاوتاد والابدال 110; سر اطفاء النبراس 110 سر الاوتاد والابدال 110 بسر اللهاء النبراس 110 سر الاوتاد والابدال 110 بسر اللهاء النبراس 110 سر الاوتاد والابدال 110 بسر الوتاد والوتاد والوت

Von f. 95 an steht in den Ueberschriften das Wort gewöhnlich nicht.

Die letzten Ueberschriften sind:

ومن ذلك منزلة الامام من الانام من الانام من الانام من ذلك الفرق بين المسيح والمسيح والمسيح والمسيح والمسيح ومن ذلك سما من علم أدم الاسما من علم أدم الاسوار والانوار والانوار ومن ذلك علم الانبياء واحد ما ثم امر 136 وايد وان اختلفت الشرايع فثم امر جامع

فلكل علم رجال ولكل مقام : "Schluss f. 363 وهذا مقال ولكل بيت اهل ومع كل صعب سهل وهذا القدر كاف في هذا الباب لمن سمع فطاب وعلم الحكمة وفصل الخطاب والحمد لله رب العالمين لا الد الا هو

Das Ganze ist in Reimprosa, oft auch mit kurzen Gedichtstücken untermischt.

Schrift: ziemlich gross, geläufig, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1100/1688.

/ 3070. Spr. 843.

89 Bl. 4°, 17 Z. (25×17; 18¹/2-19×11¹/2^{cm}). — Zustand: mehrfach fleckig; der Rand öfters ausgebessert. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Halbfrzbd. — Titel und Verfasser fehlt.

An fang fehlt, 1 Bl. Das Vorhandene beginnt f. 1°, Z. 3: معاشر اخوانى واهل عنايتى . . . فاني لما رايت المصنفين على اختلاف نيّاتهم مطويّة اعمارهم مكتوبة آثارهم

Ein cüfisches Werk, dessen Zweck ist, die Çüfik richtig darzustellen, gegenüber den Unrichtigkeiten der Auffassung bei manchen Schriftstellern. Ziemlich oft Verse beigebracht.

Das Werk ist in 7 فصل getheilt, deren jeder كتاب فردوس العارفين 1. كتاب فردوس العارفين 2. كتاب مقامات المريدين 2. كتاب سير العارفين 3. كتاب اليواقين 5. كتاب اليواقين 7. كتاب الإشارات 7. كتاب صدور المجالس 4. للشارات أوطع باب beginnt mit باب Die Kapitel sind ungezählt in den Ueberschriften, aber über das Wort باب in denselben ist nachträglich eine von 1—30 fortlaufende Zahl gesetzt, die jedoch unrichtig ist. Das Ende jedes Kapitels enthält die Angabe, was das nächste Kapitel enthalten wird, und hier ist das nun folgende Kapitel stets mit Worten bezeichnet.

Diese Handschrift enthält den 1. Abschnitt, d. h. das erste Buch.

 فى اثبات حقيقة المعرفة وبيان معانيها
 4. باب .5°

 فى وجوع المعرفة وبيان مدارجها
 5°
 باب .5°

 فى شرف المعرفة وحسن جواهرها
 40 باب .10°

 فى علامات اهل المعرفة على سائر العلوم
 80°
 باب .80°

 فى فضل علم المعرفة على سائر العلوم
 40°
 باب .20°

 فى استغراق الذاكر فى الحرف ذكر الذكر الذكر باب .30°
 باب .30°
 باب .30°

 فى تصفية القلب عن جميع الكدورات 55°
 باب .30°
 باب .31°
 باب .31°

 فى صفة من لا يرجع عن الحبيب بالبلوى 43°
 باب .71°
 باب .71°
 باب .71°

Das Werk ist verbunden, ausserdem defect. Im Anfang fehlt 1 Bl.; es folgt 1-10; Lücke von 21 Bl.; 79-84; Lücke von 4 Bl.; 21-78; Lücke von 10 Bl.; 11-20; Lücke von 1 Bl.; 85-87.

Vorhanden von diesem Theile sind:

Kap. 1-4 Anfang.

" 10, letzte Hälfte bis 12, erste Hälfte.

Kap.13, Schluss bis 32, erste Hälfte.

- " 36 (bloss der Anfang fehlt) bis 39, 1. Hälfte.
- , 40 (bloss der Anfang fehlt).

Schluss f. 87b (Wafir):

شمامات يشم بها مريد هنياً كلها للعارفين

Schrift: ziemlich gross, kräftig, deutlich, etwas rundlich, gleichmässig, etwas vocalisirt; die diakritischen Punkte fehlen zum Theil. Ueberschriften (meistens) roth, etwas grösser. — Abschrift im J. 686 Çafar (1287) von على بن مظفر بن الغفل الواسطى

3071. Lbg. 160. 2) f. 51^b-65^a.

Format (19Z.) etc. u. Schrift wie bei 1).—Titel f.51*unten: ک " في ثواب الاعمال وفصائلها

und specieller in der Vorrede f. 51b:

Verfasser fehlt.

الحمد لله الموقق لصالح الاعمال :Anfang . . . وبعد فان اخى ابا احمد عبد الكريم . . . سالنى ان اجمع له كتابا مختصرا الخ

Ein çüfisches Werk über die 4 verdienstlichen Werke: Gebet, Fasten, Almosen und Dikr (Bitte und Preis Gottes) in 4 Kapiteln.

Der Verfasser hat das Werk für den Abū ahmed 'abd elkerIm — seinen Bruder (im Glauben) d. h. einen Çüfi — verfasst, vor 740/1389.

Schluss f. 65*: كوما باركت على أبراهيم وآل أبراهيم انفرد به البخارى النفرد به البخارى Nicht bei HKh.

3072. Lbg. 808. 2) f. 33-43^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel f. 33^a oben zur Seite (und so auch in der Vorrede f. 33^b):

يقول عبد الله سبحانه : Anfang f. 33° بن على الخروبي الطرابلسي الحمد لله الذي نور اسرار العارفين بانوار معرفته . . . وبعد فلما كانت القواعد الخمس هي اصول الدين الخ

Mohammed ben 'alī elharrūbī ettarā-bulusī behandelt hier die 5 Glaubens-Hauptsätze (قاعدة): Bekenntniss, Gebet, Almosen, Fasten, Wallfahrt, vom çūfischen Standpunkte aus, um die darin enthaltenen zur Veredlung des Herzens und zur Gottnähe führenden Geheimnisse und die praktische Anwendung derselben den dafür nicht recht empfänglichen Zeitgenossen zum Verständniss zu bringen.

فقد حصل لك رتبة الرجال : Schluss f. 43ª وانتظمت في سلك اعمل الكال والتي هذا تم ما قصدنا وبه وعدنا والله سجانه اسئل ان يوفقنا . . . وصلى الله المخ

/ 3073. We. 1635.

 8ro , 9 (auch 5 u. 6) Z. ($16 \times 10^{1/4}$; c. $10 \times 6^{1/2}$ cm). Zustand etc. u. Schrift wie bei 2. — Titelüberschrift (nach dem Bism.) f. 57^a :

هذا علم النصوّف

Anfang: فحدّه كما قال الغزالي رحمة الله عليه تجريد القلب لله واحتقار ما سواه الخ Bruchstück, kurzer Inhalt der Çüfik.

وفصّل آخرون باختلاف : *Schluss f. 62 الأحوال والمختار لا ينافي التوكل الكسب

Am Rande viele Bemerkungen; ebenso zwischen den Zeilen. Die Bemerkung auf f. 56^b: scheint nicht ischeint nicht zichtig.

3074. Pm. 470.

135 Bl. 8°°, 17 Z. (21°/3 × 16¹/2; 17 × 11°m). — Zustand: in der oberen Hälfte fleckig; auch etwas wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: schwarzer Lederband. — Titelüberschrift f.1b:

كتاب شجرة اليقين Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين والعاقبة : Anfang f.1 الله تعالى للمتقين . . . وبعد فقد جاء في الخبر ان الله تعالى خلف شجرة ولها اربعة اغصان فسماها شجرة اليقين الخ

Voraufgeschickt ist die Legende von Erschaffung des Baumes der Wahrheit und des

Propheten-Lichtes, alsdann der übrigen Wesen und Dinge in der Welt, über der Erde und auf der Erde, endlich von Austheilung der verschiedenen Eigenschaften an die menschlichen Wesen. Dann wird zuerst kurz von Erschaffung Adams und der Engel (aber nach einer anderen Auffassung als der in der Legende vorgebrachten) gehandelt, dann ausführlich vom Engel des Todes, vom Sterben, von Prüfung im Grabe, vom Jüngsten Gericht, vom Paradiese und von der Hölle, von Auferstehung, Belohnung u. Strafe, Almosen, Armuth, Elternliebe, Wissen, Frömmigkeit, Geduld, Vorzug gewisser Monate.

Dies çūfische Werk zerfällt in eine Menge ungezählter Kapitel (باب في ذكر الرخ). Zuerst: 2 أولي الموت 3 أولي الموت 4 أولي الموت 3 أولي الموت 4 أولي الموت أولي أولي ال

.فى فصيلة شهر رمصان 49°; فى فصيلة شهر شعبان *78 Schluss f. 82°; واغفر لنا الذنب العظيم : واغفر لنا ببركتك جنات النعيم برحمتك يا ارحم الراحمين والحمد لله رب العالمين تم الكتاب

Schrift: zieml. gross, gewandt, deutlich, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. — Bl. 84 leer. — Abschrift von منلا يوسف بن احمد im J. 1167 Sawwāl (1754).

/ 3075. Pm. 282.

54 Bl. 8°°, 13 Z. (201/4 × 13; 12 × 7°m). — Zustand: im Ganzen nicht recht sauber; im Anfang stark wasserfleckig. — Papier: schmutzig gelb, dünn, glatt. — Einband: rother Lederband.

Dasselbe Werk. Titel fehlt, doch steht auf der Rückseite des 1. Vorblattes von ganz neuer Hand: الدرة الفاخرة للغزالي, was falsch ist. Anfang wie bei Pm. 470, 1. Das Werk ist hier etwas abgekürzt; es ist fast die ganze Stelle in Pm. 470, 1, f. 33—50°, welche der

Hauptsache nach von der Hölle handelt, hier f. 45° vor dem Kapitel باب في ذكر الجنان ausgelassen. Das hier letzte Kapitel behandelt f.51°: باب في ذكر اهل الجنة (= Pm. 470, 1, f.60°). Schluss f. 53°: باب في ذكر اهل الجنة ثم يصير طعامهم وشرابهم رجعا تحرمة النبي محمد كريم المسك اللهم ارزقنا منه حرمة النبي محمد وآلد اجمعين برحمتك يا ارحم الراحمين تمن Vom Schlusse des Werkes ist hier also Vieles fortgelassen.

Schrift: ziemlich kleine Gelehrtenhand, wenig vocalisirt. Ueberschriften roth. — Abschrift im J. 1108 Ragab (1697) von حمد كورني محمد كورني.

F. 1^b. 2ⁿ und f. 53^b. 54 Persisch.

Pet. 690, 10, f. 65^b, ohne Titelangabe, enthält die ersten 9 Zeilen dieses Werkes. — Pet. 690, 11, f. 66—68 Türkisch.

3076. Pm. 15. 8) 8. 79-84.

Format etc. und Schrift wie bei 6). — Titel S. 79:

رسالة عظيمة مشتملة على **اصو**ل تشتهر عن اهل التصوف يبنون كلامهم عليها

Verfasser fehlt.

Anfang S. 80: الجمد المستوجبا كمالاته . . . وبعد فهذه جملة مشتملة على المجناس كمالاته . . . وبعد فهذه جملة مشتملة على المول تشتهر عن اهل التصوف من المتاخرين الح Die Grundbegriffe der späteren Çūfis.

Sie beginnen: كنم لا يدرك الحق لا يدرك وليت الخ وليس المدرك منه الا باعتبار واحديته الخ Schluss (Motagārīb):

فلا الحجد في ذا ولا ذاك لي ولكن لك الحجد في ذا وذاكا Collationirt.

3077. Spr. 1994.

42 Bl. 4to, 25 Z. (23³/₄×16¹/₂; 21×14^{cm}).—Zustand: durchaus wasserfleckig; Bl. 1 schadhaft u. ausgebessert.—Papier: gelb, auch bräunlich, stark u. glatt.—Einband: Pappbd mit Kattunrücken.— Titel u. Verfasser f. 1^a:

قال الشيخ عبد القادر رَهُ ' Anfang f. 1^b: (وَهُ ' Anfang f. 1^b: القديم بملازمة اليوب الولاية ' اختبرت نفسه . . . فعاهد حبيبه بملازمة الصبر فاذا نزل به بلاء . . . ذكر ذلك العهد القديم البخ

Çūfisches Werk, von dem gleichbenannten des Elkīlānī in Spr. 830, We. 1675 völlig verschieden. Der Titel oder der Verf. muss ein anderer sein. Es besteht aus einer grossen Anzahl — etwa 200 — ungezählter Sätze, in denen çūfische Zustände und Stimmungen, die Liebe des Geschöpfes zu seinem Schöpfer in ihren verschiedenen Stadien, die Regungen und Anwandlungen des Herzens etc. geschildert und dann (fast) jedesmal mit einem oder einigen Gedichtstücken belegt werden. Die Sätze beginnen so wie oben oder auch bloss: موقا رضى الله حماية عبده الدا اراد الله حماية عبده الدا اراد الله حماية عبده الدا وقع منصب الداء في قطب فلك الارادة عنصب الداء في قطب فلك الداء في قطب في قطب

Schluss mit 3 Fünfversen, deren Ende:

افدي بساحة نعمان وخيف مني

عربا مزجت دموعي بعدهم بدمي

Schrift: klein, kräftig, gefällig, gleichmässig, fast vocallos. F. 41. 42 in grosser, etwas nachlässiger, doch ziemlich alter Schrift. — Abschrift c. 900/1404.

Auf f. 36 folgt 37b. 37a. 38 ff.

7 3078. Pm. 225.

 8vo , 19 Z. $(17^{1/2} \times 13; 15 \times 10^{1/2^{\text{cm}}})$. — Zustand: stark fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel von späterer Hand:

مجموع الفوايد شرح قصيدة ، والموجود الشرح ولم يذكر القصيدة ، Verfasser fehlt.

الحمد لله الكريم الوقاب الحليم التؤاب :Anfang الذي توّج لقوم بالوصال . . . أما بعد فانى كنت في ايام الشبوبية قد نظمت قصيدة طويلة النخ

Der Verfasser hat in seiner Jugend eine lange Qacide verfasst und darin auch die Çūfik dargestellt. Dann hatte ihn die Anwandlung erfasst, dereinst keine Spur des Daseins von sich zu hinterlassen, und in dieser Stimmung hatte er die Papierlagen — abgesehen von denen, die unter seinen Büchern versteckt und ihm nicht zur Hand waren — abgewaschen und sein Werk also (wenigstens zum grössten

Theil) vernichtet. In späteren Jahren bat ihn Jemand um das Gedicht; seine Ansicht hatte sieh geändert und er holte das noch Vorhandene hervor, worin ein Stück über Çūfik stand. Da er aber keine poetische Ader habe, auch nicht aus eigenem Antriebe, sondern nur, weil es von Gott so bestimmt worden, die Verse verfasst habe, seien dieselben nicht besonders verständlich gewesen und Jemand habe ihn um einen Commentar zu denselben gebeten. Er sei auf den Wunsch eingegangen, habe aber die Verse fortgelassen und ein eigenes Werk daraus gemacht, ziemlich kurz, weil es ihm an Zeit gebreche und dem Leser hoffentlich auch.

فاعلم : فاعلم المعتبر بهم من اهل دين الاسلام المحيطين بعلم الن المعتبر بهم من اهل دين الاسلام المحيطين بعلم الكتاب والسنة م علماء تفسير وحديث وفروع وصوفية استنبطوا منها احكاما وردوا حادثا تجدد الي اصل الن und schliesst f. 97b; بتهليل تجدد الي اصل وقد بعصل هذا لا بتهليل : وعيرها بطريق ذكر ايصا وقد يغيب فيه من دمال انسه وحلاوة ذكر كنايم فقد تنكشف له الحقايق كنايم في لبسة خيال

Mit diesen Worten bricht die Unreinschrift ab. Das Werk hat keine äussere Eintheilung. Der Abschreiber hat ein Paar Verse des Verfassers und ein kleines Gebet hinzugefügt. Schrift: ziemlich gross, gleichmässig, gefällig, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 300/1494.

3079.

Ein längerer Excurs über Çūfik in Lbg. 554, f. 43°. 44. Ueber Umfang und Inhalt des çüfischen Wissens Pm. 553, f. 41°. 42. Ueber Wesen und Aufgaben der Çūfik in Mo. 35, f. 104°. Pm. 680, f. 86°. — Definition des Wortes التصوف Pm. 158, f. 30°; 185, f. 17. We. 1681, f. 80°. — Ueber den Ausspruch des 'Abd elqādir elģilānī † 567/1171 "Mein Fuss ist auf dem Nacken jedes Frommen" handelt We. 1758, 9. Pet. 553, f. 5°. — Stellen aus Werken des Eśśa'rānī † 978/1565 kommen vor

oder sind besprochen in We. 1783, f. 38^a (aus تنبيه المغترين); We. 1796, f. 90^b (aus بالبرار); Pm. 159, f. 1^b, 2^a (aus البواقيت والجواهر).

\angle 3080.

Einige hieher gehörende çūfische Werke sind:

- التعرّف لمذهب التحق von التعرّف المذهب التصوّف (1) كمهد بن اسحق ألب البخاري الكلاباذي ابو بكر 1380/990.
- 2) بلوغ [الجدي] المدي من اصول الهدي von عبد القاهر بن طاهر البغدادي التميمي ابومنصور † 429/1038.
- عبد الكريم بن هوازن القشيري von تحو القلوب (3 + 465/1072
- 4) مراقى النوالي الغزالي von مراقى النولفي (4 أمراقي النولفي الغزالي أمراقي النولفي ا
- احمد بن محمد الغزالي von سوانح العشاف (5 † 520/1126
- وبد السلام بي عبد الرحمي von ك" الارشاد (6) عبد السلام بي عبد الرحمي † 536/1141.
- ۲۵ کشف الاسرار (7 کشف الاسرار (7 نصف الاسرار (7 نصف الفتوج + 598/1143 نصف الفتوج الفتوج الفتوج المسلمان الفتوج المسلمان الفتوج المسلمان المسلم
- 8) ابن الجوزي von بنهاج القاصدين † 597/₁₂₀₁.
- 9) الانوار في كشف الاسرار von روزبيهار بن ابي von الانوار في كشف الكازروني + c. $^{600}/_{1203}$.
- 10) سلوة الطالبين von محمد بن عمر الحبويني أو von محموية + 617/₁₂₂₀.
- 11) جم الدين الكبرى von حداية الطالبين † 618/1221.
- 12) منير القلوب von منير على بن بكمش على بن بكمش منير القلوب \dagger
- 13) علم الهدي واسرار الاهتداء (13 شهاب الدين von علم الهدي شهاب الدين $^{632}/_{1284}$.
- von شمس مطالع القلوب وبدار طوالع الغيوب (14) ملي بن المحسن الحوالي ابوالحسن أحوالي ابوالحسن المحسن الحوالي ابوالحسن
- von demselben. بهجة الاسرار
- 16) كا السالكين von كا السالكين بن محمد بن الحسن الحسن بن الحمد بن الحمد بن الصغاني الصغاني الصغاني المحمد بن المحمد بن الصغاني المحمد بن المح
- احمد بن von اللطائف الروحانية والعوارف الربانية (17 أكسن بن على المالقي أبن الزيات الزيات

- عبد الرزاق von مصباح الهداية ومفتاح الكفاية (18 مصباح الهداية (780 † الكاشاني
- 19) المدارج والمعارج von المدارج والمعارج (19 خمد بن محمد بن عمد بن عمد بن عمد المدارج والمعاني المدارج والمعارج المدارج والمعارج المدارج والمعارج المدارج والمعارج والمعارج
- عمر بن von مطالع انوار التحقيق والهداية (20 مطالع انوار التحقيق والهداية † على بن عتيق القرشي
- 21) مغتاج دار السعادة und کتاب الهدي von مغتاج دار السعادة $+ \frac{751}{1350}$.
- 22) حياة القلوب von حياة القلوب + 764/₁₃₆₃.
- سريجا بن von لوح العارفين وروح الصادقين (23 مريجا بن von لوح العارفين † 788/₁₃₈₆.
- von demselben. الحقيقة الوصفية في طريقة الصوفية
- von مفاتيج اسرار الصون ومصابيج انوار الكون (25) um عبد الرحمن بن محمد البسطامي .
- von demselben. مفتاح اسرار السعادة
- 27) مسرّة القلوب von مسرّة القلوب + 823/1420.
- ابن الجزري von منجد المقرّبين ومرشد الطالبين (28 + 893/1429.
- von اقتباس رفع الالتباس في بيان طريق الناس (29 بيان طريق الناس (39 بياس وقع الالطيف بن عبد الرحمن المقدسي ألمقدسي المقدسي الم
- 30) بين الدين الخوافي von منهيج الرشاد † 859/1455.
- 31) الخلاصة المرضية في سلوك طريق الصوفية von + 881/1476
- 32) تحصيل الفوائد لذوي الوصول (32 von تحصيل الفوائد لذوي الوصول + 899/1494.
- 33) نعبذ الله النخجواني von فعداية الاخوان (um 900/1495.
- 34) بستان القلوب von الموانى † 908/1502.
- 35) الحسين بن محمد von العلوب † 917/1511.
- محمد بن على الدمشقى von رسائل فى النصوف (36) محمد بن على الدمشقى von محمد بن على الدمشقى von محمد بن عراق
- 37) على بن احمد الكيزواني von كنز الداني (37 † على بن احمد الكيزواني على بن احمد الكيزواني على الداني (37 أ
- $\frac{38}{153}$ البن الحصني von قوت الارواح الحسين بن على أبن الحصني $\frac{960}{1553}$.
- عبد النافع بن von فرج المغبون وفرح المحزون (39 محمد بن على الكمشقى

- von غاينة النعرَف في علمي الاصول والتصوف (40 um عاينة النعرَف سبط المرصفي سبط المرصفي
- ابوبكر بن سالم للصرمي اليمنى von معراج الارواح (41 um 990/1582.
- 42) عمدة الرائح في الطريق الواضح von حمد بن مرة الرملي المرائح المرائ
- احمد بن عمر الحمامي الخلوقي von تروية الارواح (43) † 1017/1608.
- حقيقة زيد لبن الشريعة جحركة محص سلوك الطريقة (44 von حسن بن احمد بن ابراهيم باشعيب الواسطي 1030/1621.
- von demselben. سرور السرائر
- von dems. نهج السعادة u. الفتوحات المدنية
- على بن ابراهيم بن احمد von رسالة في التصوف (48 ملي بن ابراهيم بن احمد ألم التحمليم بن الت
- لوامع انوار حلية الفقر من مطالع اسرار مسافة القصر (49 $ext{von}$ أحمد بن عبد القادر بن عمر باعش الدوعني $ext{†}$ $ext{1052}/_{1642}$.
- عبد الرحمن بن ابراغيم von رسائل في النصوّف (50 من المعلّم الم
- ابو الوفا بن عمر بن عبد von طريق الهدى (51 أبو الوفاب الغرضي أبو الغرضي الغرضي أبو العرب الغرضي الغرضي الغرضي الغرضي الغرضي الغرضي الغرض الغرض الغرض الغرض الغرض العرب العرب
- تحفة اولي الالباب والجواهر السنية في اصول (52) داود بن سليمان العلواني von طريقة الصوفية † 1078/1667.
- von تحفة الملوك لمن اراد تجريد السلوك (53) أبن سالم الحدد بن على الخلوتي آبن سالم
- 54) von موائد العرفان وعوائد الاحسان von $^{+1105}/_{1693}$.
- von قصية الحالق الي الصوفية في سائر الآفاق (55 كمد بن احمد بن سعيد المكي الطاهر عقيلة um 1140/1727.
- احمد بن عبد von ارشاد الماهر الي كنز الجواهر (56 † المنعم بن يوسف الدمنهوري
- عبد الرحمن العيدروسي von مرقعة الصوفية (57 عبد الرحمن العيدروسي 1192/1778.

- von النفحة القدوسية بواسطة البصعة العيدروسية (58 1205/1791 + محمد بن محمد الزبيدي مرتضي
- محمد بن von جوهر الالباب وبغية الطلاب (59 محمد بن محمد الشاذلي أبن ألوفاً
- محمد بن حسين الانباري von روضة المريدين (60
- على الناسخ ابو الحسن von سراج العارفين (61
- von قبواعد الحقائية وضوابط الدقيائية (62 تاج الدين بهرام بن يعقوب
- على بن von كشف المحاجوب لارباب القلوب (63 عثمان الغزنوي
- ابو صادق بن الحسن الطبرى von كشف الاسرار (64
- عبد الله بن على السراح ابو نصر von لمع في التصوف (65

- von مجمع البحرين في علم الحقيقة والشريعة (66 محمد بن نصر السجزي
- محمد بن von الهدى والارشاد لاهل الخير والعناد (67 احمد البيكندي
- كوكب الدرة في العلوم الروحانية 68)
- عبد الخالف بن von الفوز المعتبر بكنز الغرر (69 ابى القاسم المصرى
- اوحد الدين الكرماني von مصباح الارواح واسرار الاشباح (70)
- كنز السعادة العرفانية في رمز السيادة الروحانية (71
- كنن السعادة في شيف سعد السيادة 72)
- 73) كنز القاصدين الى اسرار السعادة
- كنن الالواء الروحانية وسر الافراء النورانية 74)

2. Ideenkreis, Eigenschaften und Benehmen der Çūfis

a) im Allgemeinen.

3081. Spr. 851. 9) f. 58b - 73.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel und Verfasser am Rande:

كتاب جوامع آداب الصوفية للشيخ ابي عبد الرحمن السلمي Ausführlicher:

محمد بن الحسين بن موسى النيسابوري الصوفي

الحمد لله الذي زين اولياء بآداب Anfang: الحمد لله الظواهر والبواطن . . . ثم انه وقع لى ان اجمع شيئا من آداب ارباب الاحوال والمقدّمين من اولياء الله الح

فصل Ein in eine Menge Abschnitte (nicht فصل genannt) zerfallendes Werk, deren jeder mit (roth geschrieben) beginnt.

Mohammed ben elhosein ben mūsā essulami ennisābūri abū 'abd errahmān $+ \frac{413}{1022}$ (412) handelt hier von dem Verhalten und den Sitten der Cufis. Zuerst f. 59b: فمن آدابهم منعهم انفسهم عن الشهوات البخ

Nicht vollständig. Der hier vorkommende letzte unbeendete Abschnitt beginnt f. 73b, 8: ومن ادابهم ان يتهموا انفسهم في كلّ الاوقات ولا يقع لهم رضا عنها المخ

F. 74° enthält ausser einigen kurzen Sentenzen das Gedicht (15 Verse) des رالشافعي, das beginnt: خبت نار.

(الاداب الصوفية) HKb. I 309

3082. Pm. 686.

280 Seiten 8vo, 21 Z. $(21 \times 12^{1/4}; 14^{1/2} \times 7^{cm})$. — Zustand: gut. - Papier: gelb, stark, etwas glatt. -Einband: rother Lederband. - Titelüberschrift S.1:

هذه لوامع الانوار في تأليف القاضي Verfasser: s. Anfang.

قال القاضي الامام أبو المعالي :Anfang S.1 عزير (عزينرى ١١) بن عبد الملك المعروف بشيدله البغدادي ,حم

الحمد لله الذى خلف فاخترع وابتدأ فابتدع . . . ثم اصطفى منهم احبّاء واصفياء المخ In diesem Werke beschreibt 'Azizi ben 'abd elmelik ben mançür elwü'if elbagdādi elqādi ścidala (oder auch ścidala)
abū 'lme'āli † 498/1100 (494), ein Schüler des
الحسين بن حمد الدامغاني ابو عبد الله
im ungezählten Abschnitten und Kapiteln, die
verschiedenen Stufen der Liebe zu Gott, führt
ihre Namen an und erläutert sie mit Anekdoten
und sehr vielen kleinen Gedichtstellen.

فى فصول المحبّة ومعانيها المحبّة ومعانيها المحبين 11 المحبين 11 المحبين المحبة عند الاصوليين وحدودها 17 عند المحبقة عند المحبة عند المحبّة عند المحبّ

باب في اشتقاني المحبة عند العرب العرباء على 19 اصول اللغوييين والادباء

باب فى اسماء المحبة وصفاتها واختلاف المحابها وفروعها 21 باب فى شروط المحبة وادلتها باب فى اختلاف اساسها وتباين ادبها

الالفة ثم :Die 10 Stufen der Liebe sind) الصداقة ثم المودة ثم الهوي ثم الشغف ثم العشف ثم الخلة ثم الحبة ثم اليتم ثم الولم) باب الاعتذار الى ذوى الالباب

وينظر فيد بعين الحبة :Schluss S. 279 وينظر فيد بعين الحبة . . . والرضا ويعتب عنه بلسان الصفا . . .

فعفوًا جميلا عن خطائى فاننى اقول كما قد قال من كان شاكيا

Schrift: ziemlich klein, gewandt, gleichmässig, vocallos; dieselbe ist viel uncorrecter als sie scheint. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift von — Abschrift von سال الحسيب المكيبي im J. 1222 Ragab (1807). — HKh. V 11214 (الوامع انوار القلوب في جميع اسرار المحبوب).

7 3083. Spr. 126.

 8vo , 17 Z. $(18^{1/2} \times 13^{1/2}$; $19 \times 10^{\text{cm}}$). — Zustand etc. und Schrift wie bei 1).

Ein Stück desselben Werkes. Anfang f.31 : مشيدله في كتاب له في المحبّة تم الله المحبّ اللسان من العلماء والفصلاء ذكروا أن الله تعالى اتّخذ ابراهيم عَمْ خليلا ومحمدا صعّم حبيبا النخ

Der Verfasser behandelt hier den Unterschied zwischen الحبة und den Begriff des Wortes الحبة Pm. 686, S. 27 ff.

وانما هو وصف على : Das Stück schliesst f. 50° على على وانما هو وصف على العبد وكلام بلسان الحيرة والعجز'

3084. Spr. 828.

204 Bl. 8°°, 7 Z. (von f.179° an c. 14—15 Z.) (18½×14; 11×7½ [15×8—9]°). — Zustand: wurmstichig, fleckig, am Rande öfters ausgebessert; gegen Ende der untere Rand und auch ein Stück des Textes abgerissen und ausgebessert, so dass der Text (namentlich von f.181 an) an dem unteren Theile des Blattes verstümmelt ist. — Papier: gelb, ziemlich stark, wenig glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel fehlt. Es ist:

آداب المريدين ف التصوف Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله ربّ العالمين والصلوة : Anfang f. 1.

على رسوله محمد وآله اجمعين قال الشيخ الامام . . .

ضياء الحق والشرع والدين حجّة الاسلام أبو

التجيب عبد القاهر بن عبد الله السهروردي

رحّه علم ارشدك الله أن لكل طالب لشيء لا

بد له أن يعلم ماهيمته وحقيقته حتى يتكامل له

الرغبة فيه ولا يصرّج لاحد أن يسلك طريق الصوفية

حتى يعرف عقايدهم وآدابهم في ظاهرهم وباطنهم

'Abd elqāhir ben 'abdallāh ben moh. ben 'abdallāh ben sa'd essuhrawardī (auch essuhruwardī) dijā eddīn (nicht śihāb eddīn, wie öfters aus Versehen steht) abū 'nneģīb ibn 'ammūje elhānefī, geb. 490/1097, † 563/1168, behandelt hier das Wesen und Benehmen und die Glaubensansichten der Çūfīs in vielen ungezählten Abschnitten.

ق ذكر مذاهبهم في اصل الاعتقاد أدكر مذاهبهم في اصل الاعتقاد أ18a أ18a أن الفقر أفصل من الغنى أن الفقر غير التصوّف بل نهايته بدايته أ19a في فروع الدين ألتصوّف وآدابهم في النصوّف وآدابهم

u. s. w.

في بيان الاحوال 63° ; في بيان المقامات 46° 66° فصل في ذكر اختلاف المسالك 68° 68° فصل في ذكر اقاويلهم في فصل العلم 68° مصل في ذكر اقابهم في محاوراتهم فصل في ذكر الشطحيات 68° (so am Rande erklärt: فصل في الكلام وعدم المبالاة وكلام هذه الطايفة انما يكون في مقام الانبساط والسكرة) فصل في ذكر آذابهم في حال البداية

آدابهم فى التزويج 183 ;آدابهم فى السماع 187 : آدابهم فى التزويج 185 ;آدابهم فى السوال 185 أدابهم فى السوال 187 أدابهم فى حال الموت 187 أدابهم فى حال الموت 187

u. s. w.

Der letzte Abschnitt في ذكر آذابهم في الرُخَص ist wegen der Beschädigung des Textes von f. 189 an hier nicht erkennbar. (Er steht in Spr. 850, 1, f. 45^a).

وجعل حظنا من ذلك : Schluss f. 204b جمعه وحفظه دون استعماله انه عزّ اسمه قريب مجيب والله اعلم بالصواب

Am Rande u. zwischen den Zeilen stehen oft Glossen, zwischen den Zeilen gewöhnl. Persische.

Schrift: bis f.179 ziemlich gross, weitgezogen, weitläufig, gleichmässig, stark vocalisirt. Von f.179b an kleiner, gewandt, deutlich, nicht gleichmässig, vocalisirt. Die Glossen noch kleiner, persischer Zug. — Bl. 1—3. 22 fehlen und sind später ergänzt. — Abschrift c. 1000/1591. — Collationirt. HKh. I 318.

/ 3085.

Dasselbe Werk ist vorhanden in:

1) Spr. 850, 1, f. 1-55.

94 Bl. 8°, 17—20 Z. $(18^{1}/_3 \times 13^{2}/_3; 13 \times 9^{1}/_2$ °m). — Zustand: unsauber u. fleckig. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

micht ganz richtig). Anfang und Schluss wie bei Spr. 828. — Ohne Glossen.

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gewandte Gelehrtenhand, deutlich, vocallos. Stichwörter roth überstrichen. — Abschrift von شعبان بين اسمعيل الزرى الصوفى الشافعي im J. 865 Ragab (1461). — Collationirt. Auf f. 556—60 kurze Gedichtstücke, Gebete und ein Gedicht des عبد العزيز الديرينى † 694/1295 über die dem Çüft nothwendige Bildung, anf. f. 57°:

تاتب أن قدمت على أناس وأجلس ألجل الذكتي تاتب أن قدمت على أناس وأجلس ألب الرجل الذكتي Ferner f. 59^a über Zahl der Verse, Wörter, Buchstaben und Punkte etc. im Qorān und f. 59^b—60 Einiges über Buchstabenaussprache.

2) Lbg. 160, 1, f. 1-51^a.

66 Bl. 8vo , 19 (f. 41-46 17) Z. $(17^{1/2} \times 12^{1/2};$ $13 \times 9^{3/4^{cm}}$). — Zustand: ziemlich unsauber u. fleckig. — Papier: gelb, auch farbig, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Verfasser f. 1^{b} von späterer Hand.

Schrift: klein, gut, gleichmässig, etwas vocalisirt. Stichwörter roth (anfangs nicht). — Abschrift im J. 743 Gom. II (1342).

3) Spr. 845, 1, f. 1—33.

85 Bl. 8°°, c.14-16 Z. (18¹/3×13¹/2; 15-16×11-12°m). Zustand: unsauber, besonders im Anfang und am Ende, auch fleckig u. im Text schadhaft. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken u. Klappe.

Titel und Verfasser, Anfang und Ende fehlt (= Spr. 850, 1, f. 25^b, 10 bis f. 54^a, 6). Zu Anfang fehlen 30, am Ende 1 (2) Bl.

Schrift: ziemlich gross, flüchtig, unschön, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift von (?) حمد بن احمد بن اسلام um محمد س المبث

4) Pm. 23, 5, S. 80-166.

8vo, 19-20 Z. (Text: $14^{1}/_{2} \times 9^{1}/_{2}$ ^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, glatt, ziemlich stark.

Titel fehlt. Verfasser steht in der Unterschrift. Zu Anfang fehlen 2 Bl.; das Vorhandene beginnt: على الولاة وان كانوا ظلمة Schluss (abweichend): منها وما بطن ووفقنا لطلب مرضياته ما خفى طهر منها وما على ونفعنا به وجميع المسلمين بببركته في الدنيا والآخرة بمنه وكرمه وجوده وسعة رحمته أ

Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocallos. Stichwörter schwarz überstrichen. — Abschrift im J. 1236 Moß. (1820) von درویش عبد القادر بن ملا صالح افندی

Nach S. 91 fehlt 1 Blatt.

133 Bl. 4'°, 19-32 Z. (25 × 13'/2; 17'/2-19 × 88/4°m). Zustand: zieml. gut, doch nicht ganz sauber. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: brauner Lederband mit Klappe und Goldverzierung. — Titel fehlt; er ist:

الحمد لله الذي ادّبنا واحسن : Anfang f. 1^b: تاديبنا بتعليم كتابه . . . وبعد فيقول . . على بن سلطان محمد الهروى القارى . . . ان هذا التعليف على بعض مغلقات كتاب آداب المريديين الجز

Dasselbe Werk mit dem gemischten Commentar des 'Ali ben sulțăn mohammed elherewi elqārī † 1014/1606. Er behandelt nicht bloss, wie es nach der im Anfange stehenden Stelle zu vermuthen wäre, schwierige Stellen des Werkes. In dem Vorwort giebt er biographische Notizen, zum Theil nach dem Nach-اليافعي von روض الرياحيين des رستنة von اليافعي † ⁷⁶⁸/₁₃₆₆, über den Verfasser, führt auch einige Proben seiner Gnadengaben (کرامات) an, erörtert dann den Satz, dass der nach Vollendung Strebende keinen eigenen Willen haben und sich in allen Dingen Gott ergeben und von ihm völlig abhängig zeigen müsse; Gott ziehe ihn an sich und die Folge sei, dass der so Angezogene nach dem Wege der Çüfis trachte, dazu bedürfe es aber gewisser Vorschriften. Somit geht er f. 4ª zur Erklärung über: قال بسم الله الرحمون الرحيم الحمد لله رب العالميون اقتداء بكتاب الله الجيد . . . وصلواته اي انواع رحماته ... على خاتم النبيين كما هو بداية الخلف . . . ثم قال اعلم بالخطاب العام . . . أرشدك الله اي ذلك على سبيل هداه . . . آن كل طالب لشيء اي امر دنيوي او اخروى . . . لا بد له اي لا فراق له ولا خلاص منه المخ

ولا جعل حظنا من ذلك جمعة : *Schluss f.132 الله حون استعاله الله حجرد وجمعة وحفظة اي ضبط لفظة دون استعاله ومتابعته كما يجب في حقة ليكون وسيلة حظة لجودة

اي لكرمه وعنايته وسعته ورحمته اي انعامه ورعايته وحمايته ووقايته أنه قريب اي بعباده تجيب اي موفق مراده وعلى ما يشاء قدير اي وبالاجابة جدير والحمد لله اولا وآخرا الخ

Schrift: Persischer Zug, klein, meistens gedrängt, besonders in der 2. Hälfte, gefällig, vocallos. Der Grundtext roth überstrichen; die Eintheilung in Abschnitte tritt nicht recht hervor, doch ist dieselbe manchmal in rother Schrift angegeben. Der Text in breiten Goldlinien eingerahmt. — Abschrift im J. 1226 Du'lligge (1812) von محمد سعید بن محمد سعید الله بن قاسم مصطفی المرزیفون

Auf den 4 Vorblättern (a-d) ein recht genaues Inhaltsverzeichniss.

3087. We. 1704.

Format etc. und Schrift wie bei 37). — Titel f. 107*: ر" الخايف الهايم من لومة اللائم في شرايط الخلوة (" الخايف الهايم من لومة اللائم في شرايط الخلوة (Ausführlicher:

الحمد لله الذي تواضع كل :Anfang f. 107h شيء لعظمته . . . أما بعد فهذه رسالة الي الخايف الهايم من لومة اللايم الطالب بقلبه الهارب بقالبه النخ

Abhandlung des 'Ahmed ben 'omar ben mohammed elkubarī (auch elkubrī) elhaiwaqī (elhīwaqī u. elhijūqī) neģm eddīn abū 'lģennāb, geb. 540/1145, † 618/1221. Er führt aus, dass nur, wer innerlich und äusserlich rein ist, Gott nahen dürfe. Dazu sind 10 Dinge erforderlich. Zuerst الخلوة البحن, dann غلوة البحن نكر الله عن ذكر الله الصوم, دوام الصحوت الاعن ذكر الله الحافظة على الامر الوسط في الطعام والشراب الخ

تذهب ضياعا رزفكم الله بصيرة : Schluss f. 112°: قلم الله بصياعا رزفكم الله بصياعاً وأيانا برجمته وجوده انه هو للواد الكريم الروف الرحيم ، Abschrift im J. 1077 Gom. II (1666).

Mq. 280, 6, f. 42 ff. das 30. Kapitel aus في المعارف von عوارف المعارف \dagger 632/1284, das Verhalten der Çüfts im Einzelnen erörternd (في تفاصيل اخلاق الصوفية).

3088. We. 1827.

104 Bl. 4to, 21 Z. (271/2 × 18; 221/2 × 13cm). — Zustand: unsauber, in der oberen Hälfte wasserfleckig, etwas wurmstichig. — Papier: bräunlich, stark, etwas glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe.—Titel fehlt, steht aber f. 1to von ganz später Hand u. im Vorwort f. 3to, 17:

تحفة البررة في المسايل العشرة

Verfasser fehlt; er ist nach HKh .:

شرف بن مؤيد البغدادي مجد الدين

Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt f.2°, يتكاثر على خدمة فدي الله بماء وجوههم تراب قدمه فدي الله بماء

Ein çüfisches Werk des Seref ben elmoejjed ben abu 'lfath elbagdadı megd eddın abū sa'īd elhanefī, um 650/1252, in welchem zunächst 10 Fragen enthalten sind, welche seinem احمد بن على بن المهذب بن نصر الخواري Lehrer vorgelegt hat; diese Anfrage schliesst f. 3ª mit den Worten: في اصل السماع وجنسه ومن يتاهل له ويقلُّ منه أو يكثر طلباً للثواب الآجل والثناء العاجل؛ Auf diese folgt dann als Antwort das oben genannte Werk. Es beginnt (nach dem Bism.) f. 3ª so: الحمد لله الذي اطلع نور العبودية عن كمال العبادة بلواقر العناية . . . البشرية بلطايف الهداية . . . أما بعد فقد سالني بعض خلّص اخواني في الدين . . . عشر مسائل هي في لخقيقة معظم ما جناج الى معرفتها الطالب الح Der Verfasser, Tag und Nacht mit Vollendung seines Werkes زبدة العوالى وحلية الامالي beschäftigt, wollte Anfangs auf Erörterung der ihm vorgelegten Fragen nicht eingehen, entschloss sich aber am Ende doch dazu. Sein Werk zerfällt, den Fragen entsprechend, in 10 Kapitel.

- في المسألة الاولي وهي ما قوله في آداب 1. أباب .1 المتصوّفة في جملة احوالهم ومعاملاتهم
- (في المسالة الثانية وهي) ان زق الصوفية 5 باب .2 وحليتهم من حلف الراس وتقصير الثياب ولبس الازرق من الشرايط اللازمة في الطريقة ام يمكن ان لا يتشبه بهم الشارع في هذا الفتى ولا يتحلّي بحليتهم المخ
- في المسئلة التالثة وهي ما قوله في حدّ 6 باب. 3 الشيخية وحقيقتها والدرجة التي بها يستحق

- الاقتداء به وما يلزمه من رعاية جانب المريد في اول حاله وآخر امره وتصفيته وتربيته والتصرّف في احواله ونفسه وامواله
- فى المسئلة الرابعة ما قولة رق فى حدّ الارادة 10 باب .4 وحقيقتها واحتياج المريد الي المراد والشرايط الماخوذة على المريد ابتداء وانتهاء وما يلزمه من حقوق الشيخ وهل يجب عليه متابعة اوامرة ونواهيه وان كانت تخالف ظاهر الشرع وحسن الظن به فيما يرى ويشاهد منه محظورا كان او مشروعا '
- في المسالة الخامسة وهي قوله ما كيفية 19ª باب. 5 الخلوة والوحدة والعزوب عن الناس وما يلزمه من الاذكار فيها على اختلاف الاوقات الخ
- في المسالة السادسة التي هي ان ما 30° باب. 6 يختلج في صدره ويخطر بباله في مشاهداته وحالاته كيف يفرف بين الحقّ منها والباطل
- فى المسالة السابعة وهي قوله الخرقة التي ⁴34 باب .7 ياخذها المتصوّفة عن الشيوخ ويتبركون بها ما اصلها واسنادها وسببها وهل تراعي جهة العلق فيها ومتى يتاهل المريد لها'
- فى المسالة الثامنة وهي قوله اذا نال 40⁶ باب .8 الدرجة العليا وبلغ المقصد الاقصى فظهرت له حالات وحدثت له مشاهدات وانكشفت له لخقايق وثبتت له الدقايق هل يمكن ان يري فى واقعاته الله عوفى عن التكليفات واريح من المشقات وهل يجوز ان يعتقد انه بعد الرياضات والمجاهدات يصير بحال يرفع عنه الخطاب وينحرف عنه العتاب،
- فى المسالة التاسعة وهي قوله اذا راي مثل 44 باب. 9 هذا مرة بعد اولي وكرة بعد اخري هل يسوغ ان يحيد عن التكليفات ويميل عن المفروضات الخ
- فى المسالة العاشرة وهي قوله ان الاختلاف 48 باب. 10. الى ابواب السلاطين والاختلاط مع الظلمة الملاعين هل جطّ عن المرتبة والدرجة ام يجوز للواصل البالغ التبسط والتوسع فى معايشة الناس جملتهم الج

Am Schlusse fehlt etwas. Das Vorhandene hört f. 58° auf mit den Worten: قال الله تعالى فويل المصلبين الذين هم عن صلوتهم ساهون وقال النبي صعّم ربّ قايم ليس حظه من '

Schrift: gross, kräftig, breit, deutlich, etwas vocalisirt. — Abschrift c. 800/1397. — HKh. II 2561.

F. 59^b enthält in grosser dicker Schrift die Namen der 7 Männer, die als die frühsten Rechtsgelehrten des Isläm bekannt sind, zunächst in 2 Versen, dann mit erklärenden Bemerkungen.

3089. We. 1645.

112 Bl. 8°°, 16-18 Z. (18×12¹/2; 11¹/2×8¹/2°m). — Zustand: ziemlich gut; nicht frei von Flecken, auch etwas wurmstichig. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: rothbrauner Lederband mit Klappe. — Titel f.1°:

٥٠ التنوير في اسقاط التدبير

so auch in der Vorrede f.2h. - Verfasser f.1a:

تاج الدين ابو الفضل احمد بن محمد بن عبد الكريم الجاء الله

قال الشيخ . . . ابن علاء الله : Anfang f.1^b السكندري، الحد لله المنفرد بالخلق والتدبير . . . اعلم يا اخى جعلك الله من اهل حبه واتحفك بوجود قربه الخ

Dies Werk des Ahmed ben mohammed eliskendert täg eddin ibn 'atā allāh † ⁷⁰⁹/₁₈₀₉ handelt von der völligen Hingabe an Gott und von dem Hingelangen zu ihm; das Wichtigste sei, dass der Mensch sich los mache von der Selbstbestimmung seines Thuns und dem Ankämpfen gegen das Verhängte. Er stützt sich dabei auf Qorānverse, Traditionssprüche und Aussprüche Verschiedener.

Der eigentliche Anfang des Werkes ist f. 2b: قال الله سجانه وتعالى فلا وربك لا يومنون حتى جكمون فيما شجر بينهم الخ

Der Verfasser behandelt zuerst die auf den Gegenstand (Hingabe an Gott und Verzicht auf freien Willen) bezüglichen drei Qorānstellen Sura 4, 68. 28, 68. 53, 24. Dann 12° الله والاختيار المور الاول علمك بسابق تدبير الله والاختيار المور الاول علمك بسابق تدبير الله فيك النخ (المر 10) الله فيك النخ النخ والاختيار وباله عظيم 19° وخطره جسيم

فايدة جليلة اعلم أن أكل آدم من الشجرة 21° لم يكن عنادا ولا خلافا

u. s. w.

فصل نذكر فيه امثلة التدبير مع الله تعالى 200 الله المدبرين مع الله وامثلة الرزق وضمان للف له فصل يذكر فيه مناجاة الحق لعبده على السنة 106 فصل يذكر فيه مناجاة الحق لعبده على السنة والرزق وواتف الحقايق في شان التدبير والرزق an. ايها العبد العبد الكتاب بدعاء مناسب 111 لمناب موضوع له

اللهم Die einzelnen Sätze beginnen mit منبعين لرسولك وارثين عنه عنه والاعتمال Schluss f.112b. وآخذين منه ومحققين به وقايمين بالنيابة عنه واختم لنا منك خير يا رب العالمين

Schrift: ziemlich gross, vocallos, deutlich. Ueberschriften zum Theil roth. — Abschrift vom J. 993 Rab. I (1585). — HKh. II 3703.

3090.

1) Spr. 1169, 1, f. 2-34*.

56 Bl. 4¹⁰, 21 Z. (27 × 181/2; 20 × 131/2^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Katturrücken. — Titel f. 1^a oben von späterer Hand:

التنوير لابن عطاء الله الاسكندراني

es muss vielmehr heisson: مختصر من ك" التنوير الح

Auszüge aus dem selben Werk. Das erste Stück beginnt f. 2^a: نظرتم الي ما يكون في الارص (We. 1645, f. 56^a, 14).

F. 18a القسم الثاني من اقسام الادخار We. f. 83b, 10.
 F. 27a فصل نذكر فيه امثلة التدبير = We. f. 99b.
 F. 31a فصل نذكر فيه مناجاة الحق = We. f. 106b.
 Der Schluss f. 34a wie bei We. f. 112b angegeben.

Schrift: Anfangs schön, allmälig flüchtig und zusammengezogen, übrigens gross und stattlich, vocallos. — Abschrift c. 1000/1591.

F.1 enthält die Aufschriften, welche sich auf den Rändern befinden, die um das Dach der Schule, die الشيخونية heisst, in Elqāhira herumlaufen. Es sind deren sechs, mit erbaulichem Inhalt. Zuerst: بسم الله الرحمن الرحيم تبترًا باسمة الذي يبتدأ به وتيمنا بذكره النج النج النج

2) Spr. 851, 12, f. 83. 84. 86. 87b.

Auszüge aus dem selben Werke. Sie beginnen mit dem Anfang (so wie bei We. 1645 angegeben); f. 84^b = We. f. 22^a. F. 86 u. 87 stehen mit dem Vorhergehenden nicht in unmittelbarem Zusammenhang. — Schrift wie bei 11.

3091. We. 1657. 6) f. $69^a - 84$.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel fehlt: s. unten. Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين وبدأت اولا :Anfang في تعريف تسمية هذه الطايفة بالصوفية من ذوات الفقراء واشتقاق هذا الاسم النخ

Ueber das Aeussere der Çūfis, deren Benehmen und Umgang und Erklärung einer Anzahl von auf sie bezüglichen Worten und Begriffen, von einem Verfasser, der um ⁷⁵⁰/₁₃₄₉ lebt. Das Werk ist betitelt f. 69^b Mitte: سال الطالب الى نهاية الطالب الى نهاية الطالب المائية الطالب المائية الم

فى لبس الخرقة ومعرفة من يصلح أن 70⁶ باب.1 يلبس الخرقة طالبها ويسلك الطريق

في آداب السفر 73ª باب. 2

في ادب القعود والقيام ومعرفتهما 44 باب. 3

في ادب الدخول الي الرباط وكيفيته (.74°, 3 fr) باب .4

في ادب اكل الطعام ومعرفته 75^b باب. 5

6. باب المشى التي المعوة ومعرفته المشى التي المعوة ومعرفته

في آداب السماء ومعرفة اهله معرفة العلم ما 77 باب. 7

في وصايا مشايخ عذه الطريقة 8 باب. 8

في كيفية المحبة مع القوم 19^b باب. ال

في كلمات وقعت في حقيقة : (فصل 10 in 10 باب. 10. المنت والمدر المدرد الم

الفقر والوجد والحبة والمعرفة والرضى والصبر والصمت والفتوة والمروة والسخا والتواضع وحسن الخلف

In diesem Kapitel hört das Werk hier auf mit den Worten f. 84b: قيل له وكيف ذلك يناجي الله في الدنيا ويجاوره في الآخرة وقال بعصهم

Das 4. Kapitel scheint f. 74^b unten anzufangen, obgleich eine Ueberschrift nicht vorhanden ist; denn zwischen f. 74 u. 75 ist keine Lücke.

Die Blätter sind oft unten am Rücken beschädigt, sei es abgescheuert, sei es abgerissen und dann mit Papier ausgebessert. — Nicht bei HKh.

3092. We. 1795. 2) f. 21-31.

8vo, 11 Z. $(17 \times 13; 11^{1/2} \times 9^{cm})$. — Zustand: unsauber. — Papier: gelb, glatt, stark.—Titel f.21ⁿ (auch 21^b):

ديوان العلامة القشيري

Ueber den gefälschten Titel s. unten.

Anfang f. 21^b (Wāfir):

الا أن المحامد بالتوالي الي الله الكريم له التعالى

Dies Gedicht, eine Lāmijjet von 211 Versen, zerfällt in mehrere (ungezählte) فصل. Es schildert in dem ersten, wie ein Çūfi nicht sein soll, in den übrigen aber, wie er sein und was er thun und lassen solle.

 21b
 غصل فى ذكر احوال الصوفية القبيحة

 22a
 فصل فى ذكر احوال الصوفية الحسنة

 6cmل فى احوالهم ايضا
 فصل فى بيان محافظتهم الشريعة

 6cmل فى بيان صفة الشيخ
 فصل فى بيان صفة الشيخ

 6cmل فى بيان صفة الشيخ
 0.5 %

 6cmل فى بيان صفة الشيخ
 0.5 %

 6cmل فى بيان صفة الشيخ
 0.5 %

فصل فى بيان حرمة السجود لغير الله تعالي "26 فصل فى بيان حرمة الدف والرقص وغيرها "29 فصل فى بيان الزامهم

Schluss f. 31b:

وشِعْرِي مثل شَعْرِى أو كَشِعْرَى علو الشان أو سحر حلال فدامقتى بنظم قد اتتكم وقد شرحت بدامغة لللال فحمدا ثم حمدا على عدد الرمال لذي الكال

Der Titel dieses Gedichts ist nach dem vorletzten Verse الدامة ; der weitere Zusatz drückt aus, dass dasselbe in dem Werke المعند الجلال weitläufiger behandelt sei; jenes ist also eine Versificirung von diesem. Dieses ist, wie aus den Glossen in Lbg. 923, f. 24b und f. 25b hervorgeht, ein Werk des حسام الدين الحسين بن على بن حجّاج السغناقي الاستان الكرم المعالي † 710/1310, wofür auch der Vers in We. 1795, 2, f. 31² zu sprechen scheint: وسغنات يفاخرهم فخارا فيفخرهم بذا الكرم المعالي Nach Anderen aber (IIKh. III 4838) soll (nach Lbg. 923, f. 2b) oder c. 793/1391 der Verf. sein.

Der ausführlichere Titel des Grundwerkes scheint عن عنه المهتدين وناصرة المهتدين zu sein: s. No. 1390. Uebrigens sind دامغة المبتدعين وناصرة المهتدين (auf den Schädel hauend) und zähne schlagend) Synonyma und werden leicht verwechselt: so bei Lbg. 923 in der Unterschrift und f.2b in der Notiz aus HKh.

Jedenfalls ist also die Angabe f. 21, dass hier der Diwan des القشيري vorliege, völlig falsch; sie ist in der That nicht ächt, sondern rührt — an beiden Stellen — von der Hand des schon oft bezeichneten Fälschers her. — Alle Verse sind in demselben Versmaasse und reimen theils auf عاد . المناف

Schrift: ziemlich gross, gefällig, etwas vocalisirt, besonders zu Anfang. Ueberschriften roth, in grösserer Schrift. Abschr. v. على بن حسبن السنوبي im J.783 Gom. II (1381).

/ 3093. Lbg. 923.

26 Bl. 8°°, c. 19 Z. $(20^{1}/_{4} \times 14; 14 \times 9^{1}/_{2}$ °m). — Zustand: wasserfleckig am oberen Rande, weniger am unteren. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einbd: Pppbd mit Lederrücken.

Dasselbe Werk mit Commentar. Titel f.1^a von ganz neuer Hand: قصيدة الدامغة للسغناق ; in der Unterschrift: دامقة المبتدعين وناصرة المهتدين واصرة المهتدين. Beides ist nicht richtig, vielmehr: شرح الدامقة Anfang und Schluss wie bei We. 1795, 2. Das Gedicht ist hier mit einem Commentar versehen; ausserdem haben die Verse gewöhnlich Zwischenglossen, und zwar fast immer arabische.

Schrift: türkische Hand, ziemlich klein, vocallos. Die Grundverse grösser, vocalisirt. — Abschrift von يمين الله بن على im J. 1006 Çafar (1597).

F. 1^b ein längeres Türkisches Stück; f. 26^a ein Gedicht (in neueren Formen) von خصببک.

3094. We. 1728. 5) f. 81^b-117^b.

Format etc. und Schrift wie bei 4). — Titel und Verfasser f. 80° von späterer Hand:

رسالات على بن محمد بن الموصلي الشيباني (unten auf der Seite ist hinzugefügt: كالتربن على بن محمد بن الموصلي الشيباني

(für بن عبد الله بن محمد :ist zu lesen: بن عبد الله بن محمد ,ebenso auch in dem Namen zu Anfang).

الحدد لله على نعمة الاسلام وهو حسبي :Anfang وكفى وال الشيخ . . . ابو بكر . . . الشيباني . . . الحمد لله ربّ العالمين وصلى الله . . . وبعد فهذا كتاب انتقيته من كلام اهل النصوف ينتفع به المريد المبتدي

Çüfische Lebensansichten, von Abu bekr ben äli ben 'abd alläh eśśeibānī elmauçili eççüfi eśśāfi'i † ⁷⁹⁷/₁₈₉₄ zusammengestellt in einer Menge ungezählter Kapitel.

باب حكم الصوفى ظ84 ;باب الادب ط20 للصوفى ط84 ;باب التصوف ط85 ; ان يكون الفقر زينته الخ باب مكارم الاخلاق لط51 . Zuletzt: f. 105 ;باب مكارم الاخلاق ط105 ;باب من سال وعنده قوت يومه 106 . باب التوبة 108 ;باب ما التصوف الا بذل الروح .

وشر الطاعات طاعة تورث : Schluss f.112^a: عجبا خير الذنوب ذنب اعقبه توبة وندم التايب الذي يتوب من غفلاته خير من المطبع الذي يدلّ بطاعاته عن كتاب الآداب جمد الملك الوهاب

Aus dieser Unterschrift ist also die Richtigkeit des obigen Titels ersichtlich.

الحسن بن قاضى ادرعات الشافعي Abschrift von الحسن بن قاضى ادرعات الشافعي im J. 813 Ďū'lhigge (1411), zu eigenem Gebrauch.

Es folgen einige Stücke aus Werken desselben Verfassers:

und مختصر معارف القلوب سماء ستر السرّ und f.114 einige an ihn im J.⁷⁹⁴/₁₃₉₂ gerichtete Fragen.

3095. Pm. 225.

98 Bl. 8°°, 15 Z. $(17^1/2 \times 13; 12^1/2 \times 9^1/2^{cm})$. — Zustand: (Anfangs) nicht recht sauber; von f.28 an im Text ein grosser Fleck und f.39 ein Loch. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Dasselbe Werk. Titel und Verfasser, Anfang und Schlussebenso. (Vor dem Namen des Verfassers ابو بكر steht noch بين ist schon ausgestrichen und عبد الله بين ist hier kein nomen proprium.)

Schrift: im Ganzen ziemlich gross, breit, gewandt und deutlich, vocallos. Viele Stichwörter roth überstrichen.

Abschrift von اتحد بن سالم الدري im J. 800/1397.

3096. Spr. 854.

Format etc. und Schrift wie bei 2). — Titel fehlt. Verfasser nach f. $46^{\rm b}$:

اعلم ايها الطالب ان جناب : Anfang f. 44b الحق سجانه وتعالي اعلي واقدس من ان يصل البه واحد مع الندنس بظلمات وجوده الخ

In dieser Abhandlung zeigt Zein eddin elhawafi, um ⁸²⁵/₁₄₂₂, dass der Fromme sich der irdischen Begierden entschlagen müsse, damit aus seinem Herzen die Dunkelheit schwinde und er sich zum Erkennen Gottes läutere. Er verweilt etwas länger bei Besprechung des الذكر.

وثبتنا اللهم على منهج متابعة: Schluss f. 46: سيد المرسلين . . . ظاهرا وباطنا وسرًا والحمد لله رب العالمين صدرت هذه الاحرف من قلم زين الملة والدين الخوافي تنبيها لبعض الصادقين الخ

3097. Pm. 553. 3) f. 16^b-20^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Ueberschrift:

كتاب التجليات

und darunter:

ذكر التجليات لسيدي أبي المواهب

Derselbe heisst ausführlicher f. 20ª und 36b:

محمد بن احمد بن محمد التونسي الشائلي الوفائي المالكي صفى الدين ابو المواهب

تجلّي الجود ' انتشر الجود في العالم :Anfang فشبت اعيان الموجودات باسرها فلا زوال لها المَّغ

Mohammed ben ahmed ben mohammed ettünisī abū 'lmewāhib çafı eddīn ibn zagdūn (auch ibn zagrān), geb. 810/1407 (820), \$\frac{882}{1477}\$, beschreibt hier, wie die Haupteigenschaften des Çūfi sich äussern. Die Hauptsätze beginnen mit جَاءِ. Behandelt werden u. a.: الحيرة ,السبحات المحرقة ,السماع ,العدل ,الجود ,السبحات المحرقة المراتب ,الدعوي und schliesslich تجاء النهيّة , wo es zuletzt heisst f. 17b:

فذلك منتهي القلوب فلا ينقل ولا يحصر ما يرجع به من لطايف التحف التي تليق بذلك الجناب العالي،

Es folgt dann noch f. 176 Mitte bis 196 oben eine Art Anhang, in welchem über das dem Çufi nöthige Wissen, unter Beibringung von allerlei Geschichten, Traditionsstellen, auch sonstigen Aussprüchen und Versen, gehandelt wird; es komme dabei auf sieben Punkte an (مدار العلم الذي يختص به اهل الله على سبع مسايل), nämlich: معرفة النجليات ومعرفة كمال خطاب الحق عبادة بلسان الشرع ومعرفة كمال الوجود ونقصه ومعرفة الانسان من جهة حقايقه ومعرفة الكشف الخيبالي ومعرفة العلل والادواء ومعرفة الكشف الخيبالي ومعرفة العلل والادواء

Daran schliessen sich f. 19^b verschiedene çūfische Sentenzen. Dieselben beginnen: وقال منحم الناس الطالم نادم وان منحم الناس (Ueber ihn s. No. 2812).

von dem حزب الانس : von dem المواقعة von dem المواقعة المواقعة الشيطان : Anfang المواقعة الموجيم بسم الله الرحمي الرحيم الحمد لله رب العالمين . . . وعلى ساير الملايكة اجمعين والسلام : Schluss f. 20° علينا وعلى عباد الله الصالحين وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين والحمد لله رب العالمين

Diese ganze Stelle von den Sentenzen an kehrt wörtlich so wieder f. 35^b, letzte Zeile bis 36^b Mitte.

 8vo , 21 Z. $(21^{1/2} \times 15^{1/2}$; $15 \times 9^{1/2}$ cm). — Zustand: im Ganzen zieml.gut.—Papier: gelb, stark, glatt.—Titel f.29a:

رسانة بيان الاحكام في السجّادة والخرقة والأعْلام

وما استكتبه من الاقوال والافعال مشايخ الاوهام Verfasser: s. Anfang.

Ibn meimun † 917/1511 erörtert in dieser Abhandlung: welche Bewandtniss es mit der Betdecke, dem Busskleide, den Abzeichen der Çufts habe und welch tieferer Sinn darin liege; denn das äusserliche Brauchen dieser Dinge allein mache nicht den Çuft, wie Manche irrthümlich glauben, insbesondere Zeitgenossen des Verf. Gegen diese wendet er sich im Verlauf ausführlich.

فصل فى ذكر احوال متصرفى زماننا 41° فصل فان قلت فما الاصل فى المصافحة 41° وما صفتها وما فايدتها وما معناها فصل فى بيان الذكر

وهو تعالى المسئول في التوبة : Schluss f. 43° : المسئول في التوبة والصلوة والسلام على والثبات على الكتاب والسنة الى الممات والسموات الحدد لله كما هو العلم اللهم لا احصى ثناء عليك انت كما اثنيت على نفسك

Schrift: gross, deutlich, gefällig, etwas vocalisirt, Türkische Hand. — Abschrift v. J. 1123 Gom. I (1711).

F. 43b u. A. ein Stück aus الاذكار الاربعينية des فخر الدين العراقي.

3099. Lbg. 747.

264 Bl. 8vo, 15Z. (19³,₄×13; 13×7¹/₂cm) — Zustand: im Ganzen gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: rother Lederband. — Titel f.1^a:

د" تنبيم المغترين

Er hat f.4" den Zusatz:

اوائل القرن العاشر على ما خالفوا فيه سلفهم الطاهر

عبد الوهاب الشعراني :Verfasser

يقول مؤلفه عبد الوهاب بن : Anfang f. 1b الحمد بن على الشعراني عفى عنه الحمد لله رب العالمين واصلي واسلم على سيدنا محمد . . . وبعد فهذا كتاب نفيس صغير المجمر كبير القدر جمعت فيه نبذة صالحة من فقد طريق اهل الله تعالي وما كانوا عليه من الزهد والورع والعلم والحشية والحوف وغير ذلك المت

'Abd elwahhāb eśśa'ranī † 973/1565 will hier seinen Zeitgenossen einen Spiegel vorhalten, wie sie nach dem Vorbilde der früheren Cufts sein sollten. Die Hauptsätze beginnen deshalb alle mit: ومن اخلاقهم.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

Der Anfang des Werkes selbst ist f.4° so من اخلاق السلف الصالح رم ملازمة الكتاب والسنة كلزوم الظلّ للشاخص المغ

Der Anfang f. 1. 2. und das Ende f. 264 richtig ergänzt, in ähnlicher Schrift.

Schrift: ziemlich klein, gut, etwas vocalisirt. Stichwörter roth. Text in rothen Linien. — Abschrift c. 1100/1688. HKh. 11 3632.

3100. Spr. 818.

24 Bl. 8vo, 24-26 Z. (20¹/₄ × 14¹/₂; 15¹/₂ × c. 10^{cm}). Zustand: wasserfleekig, so dass einzelne Seiten ziemlich stark verwischt sind. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappdeckel.

Auszüge aus demselben Werke. Titel f. 1ª ausführlich. Verfasser und Anfang wie Lbg. 747. Schluss f. 24b: على مساوي اعماد النار انتهي ما سمعته من مواعظ الزبور وقد جمعت كلها في جزء فاطلبه والحمد لله رب العالمين وليكن ذلك آخر كتاب المغترين اواخر القرن العاشر العاشر

Schrift: gewandt, etwas flüchtig, zieml. gross, vocallos, öfters verwischt u.unleserlich.—Abschrift im J. 1050/1679 von محمد بن مصطفى بن حمد بن عبد لخالف لخنبلي المقسى

3101. We. 1670.

156 Bl. 8vo, 15 Z. (20¹/₂ × 14²/₃; 13 × 8¹/₂^{cm}). — Zustand: im Ganzen gut, von einigen Flecken (zu Anfang, am Rande) abgeschen. Der Rand oben f.1—9 ausgebessert. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: guter rothbrauner Lederbd mit Klappe u. Goldverzierung. — Titel f.1^a:

ك" رسالة الانوار القدسية في بيان اداب العبودية

so auch im Vorwort f. 4b. - Verfasser f. 1a:

عبد الوهاب الشعراني

Der Titel in rother, schwarzer, grüner Farbe, mit Verzierungen.

الحمد لله رب العالمين حمدا : Anfang f. 1b: المبارك المبارك المبارك المبارك المبارك عشر رجب الفرد سنة احدى وثلاثين وتسعاية تحرك عندى خاطر قوى بطلب مقامات الاولياء رم الخ

In Folge einer Vision, welche 'Abd el-wahhāb eśśa'rānī im J. 981/1525 in الفسناط gehabt, hat er auf Wunsch von cüfischen Freunden dies Werk verfasst, in welchem er die Gottesverehrung und die Erfordernisse dazu behandelt. Eine grosse Auzahl von Hauptsätzen fängt in diesem Werke mit ومن شانه an. Es zerfällt in 3 Kapitel und Schlusswort.

في آداب العبودية على الاطلاق في آداب طلب العلم النافع ان شاء الله تعالى ⁴90 باب. 2 في آداب الفقراء والمشايخ من السلف الصالحين ⁵²⁰ باب. 3 في بيان ما خرج من مقامات السالكين بالعبودية ⁴115 خاتمة

وقد قربنا لك طريق الادب : Schluss f. 156 فهمنا الله في كل ما نجريه على يديك انتهي فافهم فهمنا الله واياك ونسال الله تعالى ان يحققنا بالعبودية انه على كل شيء قدير . . . فان الحمد الصادر من العبد ملك لله ايضا فخمده امتثالا لامره فنقول الحمد لله رب العالمين العالمين

Schrift: gross, breit, gleichmässig, gefällig, wenig vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth (selten grün). Der Text in rothen Linien eingerahmt. — Abschrift um 1100/1688. — HKh. I 1143.

3102. Pet. 527 u. 528.

359 (1–264 u. 265–359) Bl. 8°°, c. 23–26 (19) Z. (21 $\frac{1}{2} \times 15^{\frac{1}{2}}$; $18 \times 12^{\frac{1}{2}} - 13^{\text{cm}}$). — Zustand: Pet. 527 fast lose im Deckel; im Ganzen beide ziemlich unsauber. Pet. 528 die letzten Blätter beschädigt. — Papier: gelblich, ziemlich glatt u. stark. — Einband: brauner Lederbd mit Klappe. — Titel u. Verfasser fehlt; nach dem Vorwort f. 1°:

مشارق الانوار القدسية في بيان العهود الحمدية لعبد الوهاب الشعراوي

الحمد لله رب العالمين واشهد : Anfang f. 1b: وبعد فهذا ان لا اله الا الله الملك الحق المبين . . . وبعد فهذا كتاب نفيس لم يسبقنى احد التي وضع مثالة ولا اظت احدا نسج على منواله صمّنته جميع العهود التي بلغتنا عن رسول الله صعّم من فعل المامورات وترك المنهيات الخ

Dies Werk desselben Verfassers soll die weltlich Gesinnten aufmerksam machen, wie sie in Erfüllung ihrer religiösen Obliegenheiten viel zu wenig leisten, und ihnen Gelegenheit geben, an den einzelnen hier vorgeführten, von Mohammed den Gläubigen auferlegten, Verpflich-

tungen zu prüfen, in wie weit sie denselben genügen oder nicht, und an ihrer Selbstveredlung danach zu arbeiten. In den meisten Fällen sei es gerathen, da diese Aufgabe ihre Schwierigkeiten habe, sich der Leitung eines frommen und kundigen Seihs anzuvertrauen; die Kenntniss der Rechtsgrundsätze allein genüge dazu Jede der hier aufgeführten Verpflichtungen (عهود) ist gestützt durch zuverlässige Traditionen, da der Verf., durch Erfahrungen an seinem Werke البحب المورود في المواثيق والعهود (das die ihm von seinen Lehrern auferlegten Verpflichtungen behandelt) gewitzigt, neidische Unterstellungen in Betreff seiner Gläubigkeit von vornherein abschneiden wollte. Der Verf. bedient sich in jedem Falle, den er behandelt, des Ausdrucks أُخِذَ علينا العهد العام, weil Mohammed bei seinen Kanzelreden alle Gläubigen bis zur Auferstehung im Auge gehabt habe. -Das Werk zerfällt in 2 Theile, Gebot u. Verbot. Jenes zuerst behandelt, weil es im Wesen des Gläubigen liege, gehorsam gegen Gott zu sein und dessen Gebote zu befolgen, während der Ungehorsam und das Thun der verbotenen Sachen eher als etwas accidentelles (عارضة) anzusehen sei.

Das Werk selbst beginnt dann, nach dieser längeren Vorrede, f.4b: القسم المورات وهوقسم المامورات القسم الله صغم ونرجو من اخذ علينا العهد العام من رسول الله صغم ونرجو من فصل ربنا الوفاء ان تخلص النية لله تعالى في علمنا وسائر اعمالنا وخلص ساير اعمالنا من ساير الشوايب حتى من شهود الاخلاص ومن خطور استحقاقنا النخ اخذ علينا . . . صغم ان نتبع السنة المحمدية 6b في جميع اقوالنا وافعالنا النخ

u.s.w. Dieser 1. Theil behandelt 253 Verpflichtungen; die letzte f.261*: معم المقامة بالاعمال الصالحة الخ نكثر من الاستعداد لاهوال يوم القيامة بالاعمال الصالحة الخ

فقال لي لم : Schluss von Pet. 527, f. 264 فقال لي يكون معك شيء لا تصعد فقلت لا اطبق فقال لي يكون معك شيء من الدنيا فقلت ما معي شيء ففتح كقى اليسار فاخرج من بين اصابعي تحو السفاية فقال ارمها وانت تصعد فرميتها فصعدت فالحمد لله رب العالمين

Pet. 528 enthält den 2. Theil, mit besonderem الجزؤ الثاني من العهود في قسم المناهي : Titel f. 2654: وهو آخر كتاب العهود مائة واثنين وثلاثين عهدا Der Verfasser heisst hier: الشعراني.

F. 265b Anfang dieses Theiles (nach dem قسم المناهي وهي اقل من المامورات لان :(.Bism الاصل في الوجود الطاعة اللهم الا أن يجعل الام بالشيء نهى عن ضده فيكون من ذلك اكثر من المامورات اذا علمت ذلك فنقول وبالله التوفيق

Dieser Theil umfasst 132 Verpflichtungen, also unter Anschluss an den voraufgehenden Theil No. 254 — 385. Die Einleitung jedes der Verbote ist wie dort.

٢٥۴ اخذ علينا العهد . . . صعّم أن لا نتدير. طوحة بفعل شيء من البدع المذمومة الح ٢٥٥ اخذ . . . صعم ان لا نتهاون بتأخير 268 الاوامر الشرعية بل نبادر لفعلها

٣٨٥ اخذ . . . صعم ان لا نبني لنا في دركات ٥٥٤١ النار مسكنا ولو قدر مفحص قطاة المؤ

والاحاديث في ذلك كثيرة مشهورة: "Schluss f.359 والاحاديث في كتاب الترغيب والترهيب وغيره من الكتب وفي هذا القدر كفاية والله تعالى اعلم وليكن ذلك آخر كتاب لواقيم (مشارق .1) الانوار القدسية في بيان العهود المحمدية والله سجانه وتعالى المامون بمنه وكرمه ولطفه امين.

Schrift: gross, kräftig, rundlich, flüchtig, unschön, vocallos. Stichwörter roth. Arab. Foliirung, bei der 77 und 333 beim Zählen übergangen sind. F. 105-144 von neuerer Hand, gross, gerade stehend, deutlich, vocallos. F. 30 ist noch neuer, klein u. deutlich, vocallos. - Abschrift vom J. 991 Moharram (1583). - HKh. V 12052.

3103. We. 1594.

92 Bl. 8vo, c. 23-26 Z. $(21^{1}/4 \times 16; 16^{1}/2 \times 11^{1}/2^{cm})$. Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken, so besonders f. 83b. 88a. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Dasselbe Werk. Titel und Verfasser und Anfang ebenso. Enthält etwa das erste Drittel des Werkes und umfasst ungefähr 111 Verpflichtungen (die Zahl ist nur im Anfang bei jeder Verpflichtung übergeschrieben, späterhin steht sie nur dann und wann am Rande).

Die Handschrift hört hier bei Besprechung اخذ علينا العهد العام من رسول الله صعم : des Satzes اذا لم يقسم لنا جهاد ان لا ننفر من الامور التي ورد f. 91b auf mit den Worten: انها تلحقنا الج ولو كشف للمتصوفة لراوا نلك الجزء يدف ولا يزول ومن هنا استغفر الاكابر من افعالهم الحسنة وسمعتد

Schrift: ziemlich gross, etwas rundlich, deutlich, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. Am Rande oft Inhaltsangabe. — Abschrift c. 1900/1785. — Collationirt.

F. 91^b u. 92^a eine Stelle aus الزواجر (des und f. 92b eine Stelle aus (ابن حجر الهيثمي einem Werke über Tradition, in welcher das Verdienstliche des Gebetes behandelt wird.

We. 275, 2, f. 34b eine Stelle aus demselben Werke.

3104. We. 1807. 7) f. 81 - 109.

 8vo , 23 Z. (20 × $14^{2}/_{3}$; 15 × 10^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, doch etwas fleckig, besonders auch am oberen Rande wasserfleckig. - Papier: gelb, stark, glatt. -Titel u. Verfasser f. 81a:

ر" في آداب الفقراء لعبد الوهاب الشعراني Nach dem Vorwort f. 81b unten ist der Titel:

مدارج السالكين الى رسوم طريق العارفين

اقول وانا العبد الفقير الى الله تعالى: Anfang f.81b عبد الوهاب بن احمد بن على بن احمد ابن محمد بن موسى بن مولاي بن عبد الله بن على سلطان تلمسان واحد امحاب سيدي الشيخ ابى مدين الانصاري رة الحمد لله رب العالمين واصلّى واسلّم على سيدنا محمد . . . وبعد فهذه رسالة لطيفة في بيان نبذة صالحة من آداب الفقراء القاصدين طريف الله البخ

Çüfische Abhandlung desselben Verfassers vom Benehmen, Verhalten und Streben der Cüfts.

في سندنا بالتلقيبي *f.81 باب. In 5 Kapiteln: 1. في آداب 85 باب. 2. ولبس الخرقة وبيان آداب الذكر في آداب المريد مع شيخه ه 87 باب. 3 زالمريد في نفسه في نبذة من آداب المريد مع اخوانه 102b باب. 4 في صفات المريدين الصادقين مفرق 105 باب. 5 علي جميع احوالهم ومقاماتهم 170

ومن نم ينتفع بروية شيخه : Schluss f. 109^a: ومن نم ينتفع بكلام في اورات والله يهدي من يشاء الي صراط مستقيم وحسبنا الله . . . وصلي الله المخ Schrift: ziemlich gross, kräftig, deutlich, vocallos.

Schrift: ziemlich gross, kräftig, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. ¹²⁰⁰ 1785.

HKh. V 11659.

Dasselbe Werk ist enthalten in Pm. 157. 47 Bl. 8°°, 21 Z. (18¹/4×12¹/4; 12¹/2×6¹/3°m). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht völlig sauber. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: schöner Halbfrzbd.

Schrift: gross, kräftig, etwas rundlich, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift im J. الله المجاري المنافعي القادري ألفاني الشافعي القادري المحدد بن عبد الله البغدادي القادري

3105. Spr. 825. f. 192^b. 193.

Formatete. u. Schrift wie bei f.159h. — Titelüberschrift: سالة نكات الاخوان بعون الله الملك المنان Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله رب العالمين والعاقبة ... Anfang: ... العالمين والعاقبة ... المعاروق الحيشتى ... عده رسالة ندات الاخوان ... ندتة العقل ما ينجيك من الاخلاق المذمومة الي الاخلاق المحمودة العلم الخ

Ganz kurze Aufzählung der einzelnen Punkte (نكتنة), auf die es für die Çūfīs ankommt, von Moßammed elfārūqī elģestī um 1000/1591. — Nicht zu Ende; bricht hier ab f.1936 unten mit: نكتة حقيقة المعام التعام الكنة فناء الغناء عدم الشعور

3106. Spr. 825. f. 1626-1776.

Format etc. u. Schrift wie bei f.159 $^{\rm h}$. — Titelüberschrift:

رسالة مَراجِين العشّاق من احر الأشواق Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي نور قلوب المشتاقين Anfang: بانوار الذات وابدانهم بآثار الصفات . . . أما بعد

فيقول ... محمد ... الفاروق الاودهي الحيشنى جراغ دهلي ... هذه مراجين العشاق ... يتزين به الاعناق بعناية الله الرزاف مرجان واعلم أن العشق يكون بحيث لا يعتبر معد العاشق والمعشوق الح

Çüfische Erörterung in einzelnen ziemlich kurzen Sätzen, Perlen genannt, über das Wesen der Liebe, das Verhältniss des Liebenden zu seinem Liebesobject, seine Freude und sein Leid im Anschauen, Vereinigt- und Getrenntsein; von demselben Mohammed elgesti.

فى السنة او فى اليقظة على حسب :Schluss صفائه قال قبل كل يعمل على شاكلته

3107. Lbg. 398.

 8vo , 17 Z. $(19^{17}2 \times 13; 9 \times 7^{\text{cm}})$. — Zustand: die obere Hälfte ganz wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Titel fehlt; nach dem Vorwort:

Verfasser fehlt. Nach HKh .:

محمود الاسكداري

الحمد نمن نه العظمة والكبرياء : Anfang والصلوة على سيد الانبياء . . . وبعد فهذه رسالة في تحقيق بعض ما خصة الله تعالى بالانسان الخ

Mahmūd eluskudārī † 1038/1628 erörtert die den Menschen verliehenen Vorzüge und Gaben in 3 Kapiteln, in çūfischen Betrachtungen. 1. باب 13^b النسان غلق الانسان على المالس الالهي 3. باب 16^a باب السر الالهي 16^a باب . في جمعية الانسان واحتجابه بالسر الالهي 16^a باب .

F. 19b—21b oben enthält eine çüfische رصية vom Verfasser.

فان الله ارحم بكم جميعا : Schluss f. 22b من هذه بآبنها فنفرق المسلمون على افضل سرور واعظم بشارة تمت

Schrift wie bei 1), aber grösser. - HKh. IV 8847.

F. 22 unten eine längere Notiz über die auf dem Wege zu Gott.

3108. Pet. 572. 4) f. 31^b-36^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift:

رسانة منتهى مطالب السالكين

Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي اوجد العالم: Anfang f.31^b
من الغيب الي الشهادة . . . أما بعد قال الشيخ
. . عبد الكريم بن محمد اللاهوري . . .
اعلم يا اخي وفقك الله لما يحبه ويرضي فلا بد الك من ثلاثة اشياء بتوحيد ومعرفة وعبادة النخ

'Abd elkerim ben mohammed ellähöri, um ¹⁰⁶⁰/₁₆₅₀, behandelt die dem Frommen (Çüfi) nothwendigen drei Erfordernisse.

وكان قلبي بين اصبعين من اصابع: "Schluss f.36 الوحمن يقلبه ديف يشاء والحمد نله رب العالمين؛

Nach der Unterschrift ist die Abfassung der kleinen Schrift vom J. 1062/1652.

3109. Pet. 572. 2) f. $25^{10}-28^{10}$.

Format (Text: $13 \times 8^{2}/3^{cm}$) etc. und Schrift wie bei 1). — Titel fehlt.

الحمد لله الذي اطلق السنة: Anfang f. 25^b: المناق اطلق الله الخيم الحكم واطلعهم على غوامص اسراره . . . أما بعد اعلم يا اخي أن أهل الله قد انتفت عنهم صفات Schluss — البشرية فلما حصل لهم الفناء النخ وحصل لهم ذوق وازدادت محبتهم للحق عز وجل : وجل وحمل لهم ذوق وازدادت محبتهم للحق عز وجل على المناء النخ

Derselbe Verfasser behandelt hier, unter Anführung einiger bezüglicher Anekdoten, den Satz, dass der Mensch durch innig hingebende Liebe sich Gott nähere.

3110. We. 1704.

Format etc. u. Schrift wie bei 38). - Titel u. Verf. f.113a:

هذه الرسالة المستاة جوهرة العلوم ودرّة الفهوم التى الملاها الوارد الرباني . . . ابوب بن احمد بن ايوب الخلوتي الامام عصرة الشيخ الاكبر والكبريت الاحمر محيى الدين ابن العربي الحاتمي الطائي، برسم اخيد في الله . . . احمد افندي الزيني

الحمد لله الذي انعش : Anfang f. 113b بمعرفته لطايف اوليائه . . . وبعد فهذه رسالة المحبّة والوداد الواردة من حصرة القربة والاسعاد

Abhandlung des Ejjüb ben ahmed el-halwati † $^{1071}/_{1660}$, allerlei çüfische Anschauungen erörternd.

بيان برناميم هذه الرسالة وانمونجها فحرجها ومدخلها الصدى على المولي المذكور ومخرجها تقرير معنى حقيقة الجع وتقريب معنى الفرق للسمع فكلات المحلات المحلات المحلوب للسمع فكلات المحلوب ال

$\frac{3111. \text{ We. } 1704.}{9) \text{ f. } 73^{\circ} - 76^{\circ}.}$

Format etc. wie bei 8). — Titel fehlt. Verfasser:

الشبيخ سائم الذي هو من ملاحظة السوي سائم الخ In dieser Abhandlung behandelt derselbe Verf. die Zustände und die Aufgaben des Çūfi, unter Anknüpfung an ein Gedicht (40 Verse), dessen Anfang f. 73° (Basīț):

يا دهر جدَّ لي بما اهواه منك ولاَّ تبخل على فليس البخل من شيَمي

الي تحيط الحقيقة المحمدية: "Schluss f. 76 التحمدية الحمد الموثلوب والسلام المرسلين المرسلين

/ 3112. We. 1704. 23) f. 93^a -- 93^b.

Formatetc. wie bei 22). — Titel s. Anfang. Verfasser: أيوب الخلوتي

الحمد لله عده فخيرة اهل الملامة: Anfang وانهم هم الاعيان وغيرهم من الامثال وهم كما قال الشيخ الاكبر ... قوم لا يظهر على طواهرهم شيء المخ

Cüfische Abhandlung desselben Verf., den Grundcharakter der Çūfts behandelnd. -بين الروح القدسية والنفس الناطقة ٤ Schluss f.93b: بين الروح القدسية وهذا آخر ما وجدناه من هذه الذخيرة والحمد لله،

3113. We. 1704.

Format etc. und Schrift wie bei 61). - Titel fehlt. Verfasser fehlt. Es ist:

ابوب الخلوتي

الحد للم فاتح الغيب وكاشف البيب قدر: Anfang المقادير وتدبر التدابير واجرى القلم بماكان وما يكون المخ Abhdlg desselben, Schilderung des Cuft. واسبعها فتحا وانجاها في الداريين واكثرها :Schluss منحا وفي فتجيب الوارث المحمدي والعارف الاجمدي والسلام

3114. We. 1704. 20) f. 90a - 91a.

Format etc. wie bei 19). - Titel s. Anfang. Verfasser:

ايوب الخلوتي

لله الذي جعل الظلمة غيبا والنور: Anfang شهارة . . . هذه فخيعة العبادة والعبودية والعبودة وهي ثلاث مراتب في الحُدمة للواحد الحق جل وعلا المنو

Abhandlung desselben über Gottesverehrung in drei Abstufungen.

وكل واحد منهم ربع عشر : Schluss f. 91* رجل كامل من الرسل صلوات الله عليهم والورثة قدس الله اسوارهم والسلام والحمد لله وحده،

3115. We. 1704. 21) f. 91a -- 92a.

Format etc. wie bei 20). - Titel: s. Anfang. Verfasser:

ايوب الخلوتى Anfang:

قوموا انظروا مغرما لثج الغرام به فصار من سقمه يخفى عن النظر هذه ذخيرة الكَنَف: Darauf noch 5 Verse ; alsdann وهو المرض وقد يطلق على مرض المحبة بخصوصة المز

Abhandlung desselben, von der Liebeskrankheit zu Gott und dessen Lobpreisung. -هي مودّة اعل الايمان ومصادقتهم ومن : "Schluss f.92 احب غيبر الله عذب به فاعلم ذلك والسلام والحد لله وحده

3116. We. 1704. 8) f. 72b - 73a.

Format etc. u. Schrift wie bei 7). - Titel: s. Anfang. ابوب الخلوتي

الحد للم عده ذخيرة الغيرة في الحبة :Anfang على المحبوب وهل في من الاحوال القايمة بالمحب فلا تنفك منه او منزلة من منازل المحبة وهل هي غاية او يرتقى المحت عنها اذا ارتقت محبته المخ

Abhdlg desselben, von cüfischem Standpunkt aus, über die Eifersucht in der Liebe u. ihre Grade u. die Heilung derselben. - Schluss f. 73.: فهذا هو الدواء النافع والسلام وصلى الله على سيدنا البخ

3117. Lbg. 889. 1 _ 1 - 13.

111 Bl. 8vo, 25 Z. $(21 \times 15; 16 - 17 \times 10^{1/2} \text{cm})$. -Zustand: wurmstichig, etwas fleckig, bisweilen (am Rande) ausgebessert. - Papier: gelb, stark, etwas glatt. -- Einband: Kattunbd mit Lederrücken. - Titel u. Verf. f. 1a:

ك" تحفة الابرار في ذكر شيء من فضل صحبة الاخيار لابي الحسن على بن عبد الله المصرى

(Der Titel so auch im Vorwort.)

الحمد لله رب العالمين والصلاة ... Anfang f.1b: ... وبعد فهذه رسالة في ذكرشيء من فصل الصحبة في الله تعالى الز

Abhandlung des 'Ali ben 'abdallah elmiçri, um 1075/1664 am Leben, über die Vorzüge, zu den Frommen zu gehören; Vorschriften über das Verhalten im Verkehr mit denselben, und Aufzählung der für sie erforderlich. Eigenschaften. Dieselbe zerfällt in 2 Abschnitte u. Schlusswort. $1.1^{
m b}$ فى ذكر شيء من فضل الصحية في الله تعالي ${
m f.1^{
m b}}$ فصل 3b فصل 2. في ذكر شيء من حقوق الصحبة

Die Hauptsätze beginnen hier immer:

ومن حف الاخ على الاخ ان 96 الحاتمة في ذكر شيء من آداب القوم Die Hauptsätze beginnen: ومن أدابهم

ولا يقطعوا رجاء من ارتجاهم 'Schluss f. 13a: ولا يقطعوا اللهم لا تقطع رجاءنا ... واغفر زلاتنا برجتك يا ارحم الراحين وهذا آخر ما يشر الله تعالى بجمعه . . . الحمد لله الج

Schrift: magrebitisch, etwas blass, ziemlich gross, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. Autograph. -Abschrift c. 1075/1664 (vgl. f.79b: im J. 1100/1688). - Collationirt.

3118. Lbg. 628.

37 Bl. 8vo, 32-47 Z. (21 × 15; 18¹/₂-20¹/₂ × 12-14³/₄^{cm}). Zustand: ziemlich gut, doch die untere Ecke in der 2. Hälfte fleckig und auch Bl. 1 u. 2 voll Flecken, auch ausgebessert. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: brauner Lederbd. — Titel und Verfasser f. 1^a:

ر" تسلية الاحزان وتصلية الاشجان لمصطفى البكرى الصديقى الحلوتي الحسن سبط آل الحسن

(Der Titel in der Vorrede f. 2b ebenso.)

الحمد لله الذي بسابق حبه : Anfang f.1b. طهرت كوامن الحقائق . . . وبعد فيقول . . . مصطفى بن كمال الدين بن علي . . . لما شاء الله تعالى بعد انقضاء زيارتنا للحرم القدسي الن

Schluss f. 37^a (mit einem langen Gedicht des Verfassers, dessen letzter Vers):

كذا الآل والاسحاب ثمّ وتابع مدا الدهر ما لاح الهلال وادبرا وصلى الله على سيد الاحباب . . . الي يوم الدين والحمد لله رب العالمين

In der Unterschrift von 10 Versen giebt der Verfasser die Zeit der Abfassung des Werkes an. Es kommen viele Verse und auch längere Gedichtstücke, hauptsächlich vom Verfasser selbst, darin vor.

Schrift: gross, kräftig, rundlich, sehr gedrängt, vocallos. Sie geht in der 2. Hälfte meistens bis dicht an die Ränder und hat an einigen Stellen durch Beschneiden derselben etwas gelitten. Stichwörter roth. — Reinschrift des Originals von المنافي بن ابني بكر بن مصطفى بن ابني بكر بن الله الحموي im J. 1129 Dū'lhigge (1717). — Abschrift im J. 1224 Gom. II (1809) von الدياهيم رضوان الأميين.

78 Bl. 4¹⁰, 28 Z. (24×15²/₃; 17¹/₂×11^{cm}). — Zustand: stark fleckig, unsauber, der Text an einigen Stellen beschädigt. — Papier: gelb, stark, wenig glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel u. Verfasser fehlt.

لله الذي فتق وجود الموجودات: Anfang f.1b: ان بقدرته . . . وبعد فقد سالني بعض الاخوان . . . ان ارسم رسالة . . . اذكر فيها كيفية الدخول في باب هذا الطريق وآداب السالكين من اهل هذا الفريق المخ

Abhandlung über die zum Eintritt in die Çüfik nöthigen Eigenschaften und über den Bildungsgrad der Çüfis, in ungezählten Kapiteln (und Abschnitten).

باب في بيان ما يجب على سالكي طريق الله بل *f.2 على كل عبد الله'

باب في بيان ما ينبغى للمريد السالك الخبّ الصادي *6 وجبب عليم في طريق القوم من اهل الله'

باب فى بيان كيفية التوبة والرجوع الي الله تعالى 80 الب فى بيان كيفية الوهد

باب في بيان كيفية التوكل 10°

باب في بيان كيفية الرضى ومقام الراضين 11°

باب في بيان مقامات المحتمين والمحبوبين 11⁰

والله نو الفصل العظيم والحمد . . ونسال الله لله رب العالمين اوّلا وأخرا وظاهرا . . ونسال الله تعالى حسن المتابعة والموافقة والمصادقة والمسالمة والمكالمة والمشاهدة بغير جباب وهو الكبيم الوهاب

Schrift: ziemlich grosse, geläufige, kräftige Gelehrtenhand, deutlich, aber unschön, vocallos. — Abschr. c. $^{1050}/_{1640}$.

3120. Spr. 1993.

36 Bl. 8°°, 17 Z. $(18^{1}/2 \times 13^{1}/2; 12 \times 9^{cm})$. — Zustand: stark fleckig; der Text an einigen Stellen abgescheuert u. f. 6 beschädigt. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pppbd mit Kattunrücken. — Titel fehlt, steht im Vorwort f. 24°, 14:

مصباح الارواح

Verfasser fehlt; steht f. 24b, Z. 3; 2a, 6; 4b, 7: عبد الخالف المصبي

Bei HKh. ausführlicher:

عبد لخالف بن ابى القاسم المصرى الصوفي

Anfang fehlt, wol nur 1 Blatt. Das Vorhandene beginnt f. 24*, 1: سبق فيما تقدم لي الكتب المبرهنة في علم التحقيق الخ

Ein kleines çūfisches Werk, die menschliche Schöpfungs-Entwicklung und die Zeitphasen behandelnd, von 'Abd elhāliq ben abū 'lqā-sim elmiçrī. Es zerfällt in 4 مُشَوَّرًا.

في أن النشأت الانسانية خلاصة مراتب 24^b مصوأ .1 المخلوقات وآخر درجات المكونات . . .

في الادوار الدهرية التي تكور في مقتصاها 2 مصوا .2 الانسان (دور in 4)

غاختلاف النشأت الانسانية في ايام الوجود... 4 مصوا مصوا ... Dieser Abschnitt, in welchem 30 Monatstage einzeln in Bezug auf die in sie fallende schöpferische Thätigkeit Gottes behandelt werden, bricht hier ab beim 19. Tage, mit den Worten f. 7 فاذا هم قيام ينظرون اشارة التي رفع الحجاب عن فاذا هم قيام ينظرون اشارة التي رفع الحجاب عن Das Uebrige fehlt.

Schrift: klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688. HKh. V 12150.

3121. WE. 124.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel f. 169h Mitte: كتاب تحذير السالك من الوقوع في المهالك Verfasser (so auch f. 170a):

ابو العباس ابو الجود شهاب الدين احمد بن شعبان الغزي الشافعي الصوفي الانصاري،

الحمد لله الذي مهد :"Anfang f. 170 الحمد لله الذي مهد الطالبين طريقا واضحا . . . وبعد فقد ورد على سؤال من بعض الفقراء الصالحين والاخوان المحبين الخ

Dies Werk ist veranlasst durch eine Frage, die sich auf das frivole Verhalten mancher Çūfis zu fremden Weibern bezieht: nämlich ob dasselbe erlaubt sei oder nicht. Auf Verlangen Einiger hat Ahmed ben śa'bān elyazzī śihāb eddīn abū'lģūd den Gegenstand etwas ausführlicher, mit allerlei Nutzanwendungen, behandelt.

اعلم انه لا Die Abhandlung selbst beginnt f.172 so: اعلم انه لا على ذي علم ومعوفة أن هذه الحصال الخبيثة القبحة الخ

Vorhanden ist davon nur eine Seite: das Uebrige fehlt.

/ 3122. Spr. 298.

Schrift wie bei 1), aber enger und gedrängter.

Ueberschrift: والحدوثين بعض للعارفين بن العارفين والتعارفين التعارفين التعارفين التعارفين التعارفين التعارفين التعارف في ذكر ثياب القوم وانها غالية في اللوم التعارف التعارف

Spr. 809, f.56. 57 dasselbe (in 67 Versen).

143 Bl. 8°°, 17 Z. (15 × 10; 10¹/2 × 6¹/2°m). — Zustand: am Rande und auch am Rücken meistens wasserfleckig; im Ganzen ziemlich gut. — Papier: farbig, glatt, ziemlich dünn. — Einband: brauner Lederband mit Klappe. — Titel fehlt, steht aber f. 110° zur Seite:

محبت نامد

dessen Richtigkeit auch aus der Aufschrift f. 115ª hervorgeht.

هو در تقسيم وجه آدم وحواء بخوان :Anfang بشناس اي خوانندهٔ خطوط وجه كريم آدم عم كه حضرت رسالت فرموده است كلف الله تعالي آدم على صورته وعلى صورة الرتهن از تقسيم خط وجه حوا كه يك سطر موي سراو ست ... قامت الرحم فاخذت بحقوي النخ

Ein çūfisches Werk, die Liebe Gottes zur Creatur und die des Menschen zu Gott predigend. Ein Arabischer Text mit Persischen Betrachtungen, ist eher ein Persisches Werk.

پس منزل آخر هه از علما وزاهدان وحكها :Schluss وشهدا بعالم عشق الهي ميكشد كه آذا قتلته آنا ديته عن

Schrift: Türkische Hand, klein, hübsch, vocallos. Der Text in rothen Strichen. — Abschrift im J. 1001/1593 von درویش علی. — Auf f. 10 u. 29 folgt noch 10^A u. 29^A, die beim Foliiren übergangen waren.

F. 113^b ein Gebet استعادة. F. 114. 115^a leer.

3124. Mo. 80.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Ueberschrift (nach dem Bismilläh):

شرح محبت نامع الهي

خلق الله تعالي آدم على صورته Anfang: وعلى صورت الرحمن يعنى حق تعالى آدمي كندو صورتى اوزرينه خلق ايتدي ودخى رحمن صورتى اوزرينه خلق ايتدي ديمكدر الح

Derselbe Arabische Text, satzweise mit Türkischer Uebersetzung.

اذا قتلته فانا ديته يعنى قاجن كه :Schluss بركيمسه اولدورورم آنك قان بهاسي بن اولورم تمت

3125. We. 1539. f 5) f. 42 $^{\circ}$ -44.

Format etc. und Schrift wie bei 2).

الحدد لله والصلوة على رسوله أما بعد فهذه : Anfang نبذة من الكلام من الله العزيز العلّام الي قلب احقر فقراء الانام حسن الكردى . . . فاقول . . . اعلم أن العاقل هو الذي يجمى نفسه وغيرة من مصار العقبي النخ

Ueber das richtige und innige Verhältniss des Çūfi zu Gott, von Hasan elkurdt.

فالجيل في هذا المثال امور اعتبارية: Schluss f. 44b
متصادة على شيء واحد وهو في حاله والله اعلم بالصواب

Auf f. 45—47^a theils kürzere Gebete, theils einige talismanische Quadrate, u. dgl. F. 47^b bis 51 leer.

3126. We. 237. 6) f. 22-336.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Ueberschrift:

من تتاب بُغْيَة الطالبين وكنز الراغبين،

اعلم يا اخى ان التوحيد بيت لا :Anfang دخول اليه الله من الابواب المخ

Aus einer Schrift über die Liebe und Vereinigung mit Gott und die Mittel dazu. In Prosa, mit kürzeren Gedichten untermischt. Dabei ein Stück, dessen Sätze der Reihe HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

nach alphabetisch anfangen; es beginnt f. 24: هجر منامك لتنال مناك برضاه بح لنفسك بمرضاته etc. und schliesst f. 25°: يا ليتنى متن يلوذ حماه

Das Ganze schliesst mit Beantwortung der einem Mönch vorgelegten Frage: Was die Menschen, trotz ihrer Kenntniss Gottes, von demselben entfremde? — Schluss f. 33b: وتاب الي الله من ذنبه واقبل على ما يقرّبه التي ربّه ،

\$127. Spr. 1962. 26) f. 187-194.

8vo, 17 Z. (Text 15 × 10^{cm}). — Zustand: fast ganz fleckig. — Papier: gelb, dick, etwas glatt.

Stück aus einem çüfischen Werke, das in mehrere في getheilt ist. Das Bruchstück beginnt hier, fast zu Anfang eines dieser في so: قالت لنعيم الحقايق . . . وبعد فان هذا الفي من العلم يفتقر الي اعلية واستعداد الخ

Es zerfällt in viele (ungezählte) قاعدة. Zuerst: 189° أمرهم المرهم وجملة المرهم قاعدة في خصوص طايفة الصوفية وجملة المرهم الشهود والمعرفة Zuletzt 194° ult. قاعدة في مظاهر الشهود والمعرفة

Schrift: gross, kräftig, etwas steif, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift: c. 1100 1688.

× 3128.

Hieher gehören auch Schriften von:

- عبد الملك بن محمد بن ابراهيم التخركوشي الواعظ † 406/1015, u. d. T. شعار الصالحين.
- عبد الرحمن بن نجم الدين الحنبلي تاصح الدين †684/1236, u.d.T. استسعاد بمن لقي من صالحي العباد
- 3) على بن عبد الله النميري الششتري (668/1269, u. d. T. المقاليد الوجودية في اسرار الصوفية
- 4) عبد الله بن اسعد اليافعي (4 † مبد الله عبد اليافعي (4 نشر الرجان في فصل الماتحاليين في الله من الأخوان فشر المحاسن الغالبة في فصل المشايخ : und auch اولى المقامات العالبة
- 5) خمد بن عمر العمري شمس الدين $+ \frac{949}{1445}$, u. d. T. الانتصار لطريق الاخيار.
- 6) محمد بن ابراعیم آبن انحنبلی رضی اندین $+ \frac{971}{1563}$, u. d. T. نجوم انمرید ورجوم انمرید

18

- 7) عبد القاهر الفاكهي um $^{980}/_{1572}$, u. d. T. مباهي الأخلاق السُنيّة في مناهي الأخلاق السُنيّة
- ابراهيم بن تيمورخان بن حزة البسنوي (8) ابراهيم بن تيمورخان بن حزة البسنوي (8) u. d. T.

b) Einzelne Auffassungen und Vorstellungen der Çūfīs.

3129. We. 1721.
6) f. 90^b-96^a.

Format (Text: 14¹/₂×8^{cm}) etc. u. Schrift (zu 17Zeilen) wie bei 1); aber nur unten wasserfleckig u. oben am Rande. — Titel u. Verfasser fehlt: s. unten.

الحمد لله رب العالمين وسلامه Anfang: على عباده . . . قال الشيخ ابو الحسن النوري رحم مقامات القلوب اربعة وذلك ان الله تعالي سمي القلب باسماء اربعة سماه صدراً وقلباً وفؤاداً ولباً الض

ÇüfischeAbhandlungüber die vierfacheStellung desHerzens zu Gott u. zur Religion.Zuerst f. 92°القلوب ثلثة الاول قلوب العصاة الخ92°صفة قلوب العارفين

جور قلب العارف كلا تصل العارف الي 94 كلا عطمة ربع تعالي ما لم يجاوز ثلثة الحر حجم الهويية وحم المهيمنة وحم اللاهوتية

ومطر العداوة في قلوب الظالمين : *Schluss f. 96 ومطر العداوة في قلوب العاصين والله اعلم بالصواب النخ

Diese Abhandlung könnte betitelt sein: رسالة في مقامات القلوب ; vielleicht ist der im Anfang genannte ابو الحسن النوري الخراساني الصوفي الوالحسن احمد بين محمد النوري الخراساني الصوفي † 295/908 der Verfasser.

F. 96b enthält u.A. eine Charakteristik des Çuft.

/ 3130. Spr. 769. 12) f. 91 - 94^b.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

قال الشيخ الامام ابو عبد الله محمد بن :Anfang على الككيم الترمذي رحمة في صفة القلوب الفؤاد هومدينة من مدائن النور وللنور سبع مدائن اولها الفؤاد ثمّ الصمير تم الغِلاف ثم القلب ثم الشغاف ثم الحبّة ثم اللُباب الجَ

Mohammed ben 'alt ben elhosein ettirmed'i elhakım † 820/932 handelt hier über die Eigenschaften des Herzens, der Brust u. der Seele.

ثم الله وهو ادناهم والذي ذكرنا : Schluss f. 94b السابق والفصل والآخر ما دون المقتصد وهو ظالم تمن

3131. Spr. 851. 6) f. 28^b-36.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel und Verfasser f. 28^b am Rande:

كتاب عبوب النفس ومداواتها تصنيف الشيخ ابي عبد الرحمن محمد بن الحسين بن محمد بن موسي السلمي

الحمد لله اولا وآخرا وصلى الله على :Anfang محمد باطنا وظاهرا . . الكحمد لله الذي عزف اهل صفوته عيوب انفسهم . . . أما بعد فقد سالني بعض المشايخ . . . ان اجمع له فصولا من عيوب النفس النخ

Mohammed ben elhosein ben moh. ben mūsā essulamī ennīsābūrī † 413/1022 handelt hier von den Fehlern der Seele und wie dieselben zu heilen, in einer Menge Abschnitte, die anfangen ومن عيوبها (und dann jedesmal ومن عيوبها).

ويسقط عنها بذلك عببا من . . . فانه القادر عبوبها والله يوفقنا لمتابعة الرشد . . . فانه القادر عليه والواهب له برحمته وفصله وصلي الله الخ HKh. IV 8448 ganz kurz.

3132. Spr. 814. 4) f. 54ⁿ-64.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel und Verfasser f. 54^a:

كتاب كيمياء السعادة لابي حامد الغزالي

الحمد لله الذي اصعد قوالب : Anfang f. 54b:
الاصفياء بالمجاهدة . . . عنوان معوفة النفس اعلم ان الكيمياء لا تكون في خزاين العوام المخ فصل في معرفة القلب وعسكرة

Abu hamid elgazzali + 505/1111 führt hier aus, dass die Erkenntniss der Seele und des Herzens und der Leidenschaften, wie Zorn und Begierde, oder auch der Regungen wie Erinnerung, Nachdenken, Hochmuth etc. nothwendig sei; das vollkommene Glück beruhe auf dreierlei: قوة الغصب وقوة الشهوة وقوة العلم, und zwar zu gleichen Theilen, damit nicht die Kraft des Wissens überwiege oder zu kurz komme: dann aber entstehe Geduld, Tapferkeit, Weisheit, ferner Keuschheit und Genügsamkeit.

لانهم يصيرون الى التراب Schluss f. 63b: النهم يصيرون ويبقى هو في العذاب نعوذ بالله من ذلك ونستجير به ... ولا حول ولا قوّة الا بالله المخ

HKh. V 10998. Hier ist bloss von dem Persischen Werke die Rede, wovon dies höchstens ein Auszug sein kann, der sich dann bloss auf das 1. عنوان bezöge. Von Arabischer Bearbeitung ist da nicht die Rede.

3133. Lbg. 127.

23 Bl. 8vo, 22 Z. $(21^{1/2} \times 11^{1/2}; 15^{1/2} \times 7^{1/2}$ cm). — Zustand: fleckig. - Papier: gelb, stark, glatt. - Einband: Pppbd mit Lederrücken.-Titel fehlt; er ist nach f.23a, Z.10:

ك" صوم القلب

Verfasser f. 1ª von später Hand:

ابو ياسر عمار بن محمد البدليسي

Aufang f. 16 (gleichfalls von später Hand): قال للشيخ . . . البدليسي الحمد لله وحده وصلى الله . . . وسلم : فصل في صوم القلب وافطاره ؛ اعلم وفقك الله لطاعته . . . ان علامة من استعمله الله تعالى في العبودية بشرايط آداب اعمال القلب حصول حسن التفقد المز

Das Werk des 'Ammär ben mohammed ben 'ammar ben matar esseibant elandalusī elbadlīsī abū jāsir, um 590/1194 am Leben, behandelt die Reinigung des Herzens in einer Anzahl von ungezählten Abschnitten ohne besondere Ueberschriften. - Schluss f. 23a: والله يختص برحمته من يشاء ويبين آياته للناس لعلهم يتقون والحمد لله . . . وصلى الله المخ

Schrift: blass, ziemlich gross, gedrängt, gut, etwas vocalisirt. Bl. 1 u. 10 in kleiner Schrift erganzt. - Abschrift vom J. 603 Du'lqa'da (1207). - Collationirt.

ابو النجيب محمود Nach einem darüber von ابن عمر بن ابي على الارباي الوجيهي اليافقي im J. 604 Cafar (1207) ausgestellten Lehrbriefe hat er es bei dem Verf. im J. 590/1194 gelesen.

3134. Lbg. 179.

296 Bl. 8vo, 22 Z. $(20 \times 15^{1/2}; 14^{1/2} \times 10^{1/4})$. — Zustand: am oberen Rande wasserfleckig; nicht überall sauber; nicht frei von Wurmstich. - Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. - Einband: brauner Lederband. und الارشاد الى النجاة : f. 7*: الارشاد :Titel f. 1*: الارشاد f. 6b unten: الأرشاد الى طهيف النجاة . Verf. f. 1a:

عبد الله بن زيد العنسي عفيق الدين

اللهم اني معترف لك بالربوبية ولمن : Anfang f. 16 سواك بالعبودية ... أما بعد ايها الطالب للجاة الخائف الخ

Diese Anleitung zur Seligkeit, von 'Abdallah ben zeid ben ahmed elanst husam eddin (und 'aftf eddin) im J. 632 Rab. II (1235) vollendet, ist hauptsächlich gegen die Bätiniten (f. 82b ff.) gerichtet und zerfällt in 3 Haupttheile.

f. 8ⁿ تهذيب النفس بترك المناعي (mit Unterabtheilungen der verschiedenen Arten des Ungehorsams, der Nachtheile, welche gewisse Körpertheile und Gliedmaassen, wie Auge, Ohr, Zunge, mit sich bringen u. s. w.)

تهذيب النفس حسن الخلف مع الخلوف 44 قسم .2 [بالطاعة لله في المعاشرة مع خلقه: Foder deutlicher f.8a: (Ueber die zum Verkehr mit Menschen erforderlichen Eigenschaften und über die Weise des Verkehres [f. 61b ff.] u. s. w.)

تهذيب النفس بالخصوع لله في اوامره 80ª قسم. 3 وجميع الطاعات

(Ueber den Gehorsam gegen Gottes Befehle auf Grund der Kenntniss der göttlichen Eigenschaften. Dieser Abschnitt zerfällt in 5 تكليف oder اصل, mit verschiedenen Unterabtheilungen.)

Den Schluss bildet ein Abschnitt f. 289b:

في ذكر اهل البيت 18*

فقد ذكرت انى وجدته ولم اطلق: *Schluss f. 295 الواية فيه وليس ذلك الافي مواضع ندرة جدها القارى كذلك

Schrift: jemenisch, gross, kräftig, etwas rundlich, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter meistens roth. — Abschr. im J. 1060 Gom. I (1650) von على سبي على سبيما على سبيما على سبيما بين سبي

3135. Pm. 23. 6) S. 167-188.

8°°, 21 Z. (Text: 151,2 × 8°m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Titel fehlt; nach der Vorrede: رسالة الأنوار. Verf. fehlt: s. Anfg.

الحمد لله رب [العالمين] الذي نور :Anfang قلوب العارفين بنور معرفته . . . أما بعد ايها اخوانى الطلاب من اعل القلوب والالباب . . . فقال . . . يونس بن محمد الشكيمي البعلبكي يونس الي من وقع نظره على عده الرسالة المن المن وقع نظره على عده الرسالة المن

Çūfische Abhandlung des Jūnus ben mohammed ben moh. eśśakīmī elba'labakki, im Anlass eines Besuchs bei اتهد بن على الغسائي الحريري † 1048/₁₆₉₈ im J. 1016/₁₆₀₇ verfasst, über die 7 verschiedenen Seelenzustände u. deren Erleuchtung.

رنفس المّارة . 1. Eerfällt in 7 Kapitel: 1. المّارة . 2. كنفس مطمئنة . 4. كنفس مطمئنة . 4. كنفس مطمئنة . 5. كنفس راضية . 6. كنفس راضية . 7. كنفس راضية . 7. كنفس راضية . 7. كنفس راضية . 4. كنفس راضية . 7. كنفس راضية . 4. ك

والتحقيق والشوق والذوق والتدقيق Schluss: والتحقيق الشلك ان منشأ الفاضت لاوني العلم والرغبات النبي اسئلك ان تمذيل . . . وتجذبني اليك . . . الله سميع قريب تجيب الدعوات المين والحمد لله . . . في جميع الحالات النبغ الماء عنه العالم المناسبة عنه الحالات النبغ على المناسبة عنه عنه المناسبة عنه ا

Schrift: ziemlich klein, gut, vocallos. Stichwörter und Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1100/1688.

3136. We. 1704.

Format etc. u. Schrift wie bei 30). — Titelüberschrift: رسالة مخاطبة النفس الامارة بالسوء عند ارادة الذاتية الى الله

ايوب الخلوتي Verfasser:

الحمد لله رب العالمين اللهم صلّ على :Anfang سيدنا . . . هذه صفة مخاطبة النفس الامارة عليه اولا أن يعتقد أنه ليس الا عبد وهو ذاته

Abhandlung des Ejjüb ben ahmed elhalwatī † 1071/1660, von den widerstreitenden Regungen der menschlichen Seele.

اعتقدت انه منك فلم النفت : Schluss f.98°: اليه وها انا مجتهد في ذلك والسلام

Spr. 2005, f. 23b-25b.

Eine andere Abhdlg desselben, betitelt:

نخيرة المرض وما ينجه من المعاني

Anfang: الحمد لله الذي اودع قدرته في الضعفاء S. daselbst.

3137. We. 1706.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt. S. nachher. - Verfasser s. Anfang.

الحمد لله المحجب بالكمال عن ادراك Anfang: فري النقصان . . . وبعد فيقول خادم العباد . . عبد الغنى بن اسمعيل الالكل باب دار ولكل باب دليل ودار الحضرة انت بابها وطريقها . . . هذه بداية المريد ونهاية السعيد عاير الطريق المستقيم الخ

Qūfische Abhandlung, die Verbindung mit Gott und namentlich die Erklärung der Ausdrücke القلب والنفس والروح unter Beziehung auf die Auffassung des خيم الدين الرازي † 654/1256 — behandelnd, von 'Abd elgant ben ismā'īl ennābulusī † 1143/1730.

هو روح نبينا محمد صغم لقوله صغم: Schluss f.43b

/ 3138. Lbg. 814.

217 Bl. 4°, 25 Z. $(26^{1}/_{2} \times 18^{1}/_{2}; 19 \times 13-13^{1}/_{2}^{\text{cm}})$. — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken, z. B. f. 132—135; besonders am Ende wurmstichig. Bl. 1 am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: Kattunbd mit Lederrücken. — Titel u. Verf. fehlt.

Anfang fehlt. Auf f.1° beginnt das 10. Kapitel des Werkes: في علامات امراض القلب وحجته كل عصو من اعضاء البدن خلف لفعل خاص به كمالة في حصول ذلك الفعل منه ومرضه ان يتعذر عليه الفعل الخ

فى علاج مرض القلب من استيلاء النفس عليه £4 باب .11 فى علاج مرض القلب بالشيطان 18⁶ باب .12

في مكايد الشيطان التي يكيد بها ابن آدم 23 باب. 13

Der Verfasser behandelt in diesem cufischen Werke die Krankheiten des Herzens, deren Grund die Leidenschaften und besonders auch die List des Teufels sind und giebt die Mittel zur Heilung an.

Andere Kapitel sind hier nicht vorhanden, wenn nicht in den Lücken die Anfänge solcher, nebst den Ueberschriften, sich finden. Das 13. zerfällt in eine grosse Menge von Abschnitten, die zum Theil auch wieder Unterabtheilungen haben, z. B. in فالم , f. 114 ff., deren sich daselbst 80 finden, wovon die ersten 16, der dort befindlichen Lücke wegen, fehlen. F. 181 ff. ist ein langer Schluss-Abschnitt des Kapitels darüber, dass die Kenntniss Gottes der Grund und die Hauptsache der Religion sei. Bei welcher Gelegenheit der Verfasser sich besonders von f. 186 an über Götzendienste, auch die der früheren Zeiten, über das Christenthum und das Nicäische Concil f. 205 ff. äussert.

Der Schluss fehlt; hier ist zuletzt von der Anbetung des goldenen Kalbes Seitens der Juden die Rede; die letzten Worte f. 2176: فقال هرون يا قوم انما فتنتم به وان ربكم الرحمن فاتبعوني واطبعوا امرى٬

Schrift: gross, kräftig, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 900/1494. — Collationirt. — Vor f. 1 fehlen 20 Bl.; nach f. 9 fehlt 1, nach 39 8, nach 70 10, nach 113 4 Bl.

Der Verf. lebt nach ابن الجوزي, den er citirt. Er hat nach f.161b,6 ein كتاب المفتاح geschrieben.

F. 64^b ff. steht eine Qaçıde, 130 Verse lang, anfangend (Kāmil):

نعب الرجال وجال دون مجالهم زمر من الأوباش والانذال Dieselbe steht in Pm.82, 2, 119. cf. Spr. 794. 833.

3139. Spr. 847.

17 Bl. 8°°, 21 Z. (19¹/₂×14; 13¹/₂×9^{cm}). — Zustand: wasserfleckig, der Rand öfters schadhaft und gebessert,

wobei auch der Text beschädigt ist. — Papier: gelblich, ziemlich stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel f.1^a:

الحمد لله رب العالمين في كل : Anfang f. 1 الحمد وقت وحين حمدا . . . أما بعد فقد سالني بعض اخواني من المحتمد ان اعمل له نبذة لطيفة في معرفة حقيقة القلب وسعته الخ

Çūfischer Tractat, behandelnd das Wesen des القلب (Herzens); zu dem Zwecke erörtert der Verfasser zuerst: die Erkenntniss Gottes, dann die der Seele nach ihren Theilen und Stufen, des Geistes und des Verstandes, des Wesens des Herzens und seines Geheimnisses; den Schluss macht ein Abschnitt über die Gottesnamen في معرفة اقسام السماء وما يتعلق بها und dass das höchste Wesen sich in jedem derselben offenbart [تنبّل المات العلية عن شانها بكل اسم منها]

واتّما تنه جلي لكل حصرة تجليّا: Schluss f. 126: يناسب تلك لخصرة فافهم ذلك والله سجحانه وتعالى اعلم الخ

Schrift: ziemlich klein, fein, hübsch, gleichmässig, vocallos. Rothe Stichwörter. — Abschrift c. 1150/1737.

3140. Lbg. 554.

 8vo , 23-24 Z. $(20 \times 14^{1/2}; 15 \times 8^{1/2})$. — Zustand: zieml.gut. — Papier: weisslich, glatt, dünn. — Titel f. 328^{a} :

الحمد لله الذي جعل الجهاد : Anfang f. 329^a . . . وبعد فان النفس في النفس الامّارة افضل الجهاد . . . وبعد فان النفس الامارة بالسوء هي اعظم قاطع عن حضرة الله النخ

Handelt über das Ringen der Seele nach dem Hingelangen zu Gott und über den Kampf, den sie zu bestehen hat gegen den Satan, die weltliche Lust und die fleischlichen Begierden, um des rechten Glaubens in der Furcht Gottes theilhaft zu werden.

لا يخفى الرحمة هي اجل : Schluss f. 336b النعم والله تعالى نعمه لا تعدّ ولا تحصى نسال الله الن يرحمنا في الدنيا والآخرة تم

Schrift: zieml.klein, gedrängt, vocallos. — Abschrift um ¹²⁷⁰, 1854 von حسين حقى. — Am Rande oft Bemerkungen.

F. 328^b, von derselben Hand geschrieben, enthält gleichsam eine Vorrede zu der folgenden Schrift dieses Bandes. Die Aneignung des Wissens ist die Grundlage der Religion; sie muss bethätigt werden durch Gehorsam gegen Gott, der dafür belohnt; derselbe besteht im Befolgen der Gebote und der Verbote, aber aus reinem Herzen, nicht aus Furcht oder aus Trachten nach Vortheil. Die den Augen unsichtbaren Sünden erkennt die Seele; darum muss sie ringen, sie zu überwinden; ihr Lohn ist das Erschauen Gottes.

3141. Pm. 15. 9) S. 85 – 92.

Format etc. und Schrift wie bei 6). - Titel S. 85:

٤٣ كشف الغهة النفسانية في معرفة الصورة الانسانية

ebenso im Vorwort. - Verfasser S. 85:

شمس الدين محمد بن منصور بن محمد المقدسي

اول ما افتتے به بعد حمد من بهر الابصار :Anfang نور ظهوره . . . بسط الثناء على مناقب المولي النخ

Çūfische Abhandlung des Mohammed ben mançūr ben moh. elmoqaddesī, von der menschlichen Gestalt und dem Wesen derselben mit Hinweis auf das Ziel der Selbstveredlung. In وفصل, ohne besondere Ueberschriften. Zuerst: ايها الاخ الكريم المنوح بلطايف التكريم المنوح بلطايف التكريم المدى الله ان الصورة الانسانية 8.86 فصل. 2 فصل 8.87 فصل كيسر حجيم الله ان مدة العرائحصيل الكيال الانساني اعلم ارشدى الله ان مدة العرائحصيل الكيال الانساني

هدانا الله واياك ايها الاخ اوضح سبيل Schluss: العارفين بمنه وكرمه انه لطيف خبير والحمد لله المغ

3142. Lbg. 710. 2) f. 9^b-19.

Format (21 Z., 14×7½cm) etc. u. Schrift wie bei 1). Der Text nicht in roth. Linien.—Titel fehlt; nach d. Vorwort:

حيوة القلوب لما يزول بد علل الجهل والذنوب Verfasser fehlt.

الحداله الذي هدانا الح علم الاسلام ... وبعد : Anfang فهذه رسالة في علم الدين جمعتها من كتب المتفقهين النخ فهذه رسالة في علم الدين جمعتها من كتب المتفقهين النخ Dies erbauliche Werk zerfällt in 7 Kapitel. ان يسهّل لنا جواز الصراط : "Schluss f. 19 ويقدّر لنا الكفارة يوم التنادي ويقدّر لنا الكفارة يوم التنادي والمتحدد التنادي ا

Abschr. von غروس افندي [في بلدة] اغروس ar بن عثمان افندي [في بلدة] اغروس im J. 1163/1750. — Bl. 20 leer.

3143. Pet. 690.
3) f. 23^-25b.

Format etc.u.Schrift wie bei 2). - Titel fehlt. Erist etwa:
معوفة المخواطر ",

Verfasser fehlt: s. unten.

ومن علم الصوفية معرفة الخواطر ما :Anfang كان منها للحق وبخالف خلافه والخواطر وارد يرد على القلب في صورة الخطاب النخ

Dies ist, wie es scheint, ein Stück einer çūfischen Abhandlung und erörtert die خواطر d.i. plötzliche Vorstellungen, Eingebungen, deren der Verf. viererlei aufstellt, nämlich خاطر من المدّف وخاطر من المنفس وخاطر من المنفس

كذلك لا يمكنه التمثل بصورة :Schluss f. 25^b الشيخ المتابع للنبي صعّم فيبقى المريد محفوظاً

Es folgt noch, nach einem kleinen Zwischenraum, ein Excurs über den Unterschied zwischen
lund الرصول. Darunter steht, es sei entnommen der Schrift des الاردبيلي über Çūfik
(في النصوف): diese Notiz bezieht sich vielleicht
auch auf das soeben vorhergehende Stück.

3144. Pm. 422.

101 Bl. 9vo , 16-17Z. $(20 \times 14; 14 \times 9^{cm})$. — Zustand: zu Anfang ziemlich unsauber, auch fleckig: Bl. 2 schadhaft

und mehrfach ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappbd. — Titel f. la von ganz neuer Hand:

نثر الجواهر في المفاخرة بين الباطن والظاهر

In der Unterschrift steht einfach:

المفاخرة بين الباطن والظاهر

Verfasser: على الكيزواني. Derselbe heisst ausführlicher:

على بن احمد بن محمد الكينرواني الحموى الشانلي ابو الحسن

Der Verf. geht von der Thatsache aus, dass der Körper des Menschen, aus Materie u. Geist bestehend, Gegensätze in sich schliesst, und es frägt sich, wem der Vorzug gebührt, dem Aeusseren oder Inneren des Menschen. Diese Frage wird hier als Streit zwischen beiden erörtert (von f. 5^b an): die einleitende Formel ist hier: فقال باطنى لظاهري لباطنى لطاهري لباطنى لطاهري لباطنى لطاهري لباطنى الطاهري المنافق und فقال طاهري لباطنى الطاهري وحديد المنافق والمنافق وا

Der vielleicht richtige Verfasser 'All ben ahmed elkīzwānī starb im J. 955/1548 (No. 3040). Schluss f. 17b:

دقت تحقق معنى لطيفا في طتى رمزي مرموز ظاهر وصلى الله على سيدنا . . . تسليما الى يوم الدين تنت

Schrift: gross, weit, gefällig, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688.

3145. Spr. 825. f. 161-162^b.

Format etc. u. Schrift wie bei f.159b). — Titelüberschrift: رسانة الجمع بين الدنيا والعقبى بعناية الله العليا Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله رب العالمين والعاقبة ... Anfang: ... العالمين والعاقبة ... في والجشتى ... هذه الرسالة المكرمة في الجمع ... واعلم ان الدنيا محمودة مع العقبي من كل وجه الح

Çūfische Betrachtung, dass die Welt als Vorbereitungsstätte für das Jenseits mit diesem in Verbindung stehe und Lob verdiene, von Mohammed elfärūqī elģestī, um 1000/1591 am Leben. — Schluss: كما قال الله تعالى رجال لا تلهيهم تجارة ولا بيع عن ذكر الله تنهن

/ 3146. We. 1704.
51) f. 144^b-145^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 50). — Titel s. Anfang. Verf. fehlt; es ist:

الحمد لله الذي قرب من عباده بالاجابة: Anfang وتلافاهم بالانابة عنه فخيرة قولة صعم عن الدنيا انه ما نظر اليها منذ خلقها وما ورد من هذا الضرب فيها وما يذم منها وما يمدح الدخ

Çüfische Abhandlung des Ejjüb elhalwatı † 1071/1660, betreffend die Frage, was das Irdische werth sei u. in wiefern es Lob oder Tadel verdiene?

ومحل المدح والذم ما ظهر وتجلي :Schluss نلذام والمادح أن كان حجابا وشهودا فاعلم ذلك والسلام

/ 3147. Min. 187.

28) f.435^b unten bis 442^b: Persisch (Qoränlesung, in 12 Kapp.).
 29) f. 442^b — 444^b: Persisch.

30) f. 444b, Z. 13 v. u. bis f. 445 Mitte.

Format etc. und Schrift wie bei 27). — Titel fehlt.

Anfang: الم وفقك الله تعالى اني طفت بعض الله تعالى التي الدنيا وجربت الامور وباشرت الاشغال وحبت الرجال المؤ

Betrachtungen über die Vergänglichkeit und Unzulänglichkeit des Irdischen und Hinweis auf das Ewige. Die meisten Sätze beginnen mit ما رايت. Daran schliesst sich f. 445^a, 8 ein kurzer Abschnitt: wie der richtige Çüft beschaffen sein müsse: فصل في نعت الفقير السالك طبيق التصوف

3148. Lbg. 554.

 8° , 20-22 Z. $(20\times14^{\circ})_2$; $15\times11^{\circ}$ m). — Zustand etc. und Schrift wie bei 8). — Titelüberschrift:

Nach dem vorletzten Verse:

Verfasser fehlt.

Anfang:

اهل الباطئ اهل الروح الجميل اهل الظاهر اهل البدن التقيل

Es ist eine Dichtung in 78 Doppelversen, die zwar auf einander jedesmal reimen, aber ohne sonst ein bestimmtes Metrum zu haben. Sie sind übersetzt aus einem Persischen مثنوي und stellen die Eigenschaften der Esoteriker (اهل الباطني) und der Exoteriker (اهل الباطني) gegenüber. Jeder Vers beginnt in der ersten Hälfte mit jenen, in der zweiten Hälfte mit diesen Worten; nur die vier letzten nicht. — Schluss: وصلى الله على سيدنا ومولانا السلطان الهمام

3149. We. 1505.

Format etc. und Schrift wie bei 2). — Titel und Verfasser am Rande:

الحمد لله الكريم الوهاب الرحيم: Anfang f. 57b الحمد لله الكريم الوهاب الرحيم عليك ايها الناظر في هذا التواب وفي كل كتاب أن تكون على بصيرة من أمرك الن

Betrachtung über Tadel Anderer und Eigenlob: beides falle auf den Urheber selbst zurück und kennzeichne ihn als parteiisch; von 'Alī ben ahmed elkizwānī † 955/1548.

فليس بعالم ولا بعارف افهم :Schluss f. 58° عن امري هذا المخلص فانه غريب نفيس وما فعلته عن امري والله الممدّ والموفق والحمد لله وحده'

Pm. 422, 3 enthält dasselbe Werk.

/ 3150. We. 1704. 42) f. 133^b-137^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 41). — Titel fehlt; er könnte sein: دُخبرة الصدي والاخلاص.

Verfasser fehlt; es ist:

الحد للد الذي انعش اهل الحق حقيقته : Anfang . . . وبعد فالام داير على الصدي في الاقوال والافعال الخ

Çūfische Abhandlung des Ejjūb elhalwatī † 1071/1660, betreffend Wahrhaftigkeit und Aufrichtigkeit. — Schluss: النيمنى السعداء والله فالحق غنى عن العالمين والسلام،

Format etc. und Schrift wie bei 10).

لا حول ولا قوّة الا بالله العلى :Anfang العظيم قال الله . . . بايها الذيبي امنوا اتقوا الله الح

Behandelt, im Anschluss an Sura 5, 39, die Frage, auf welcher Grundlage die Frömmigkeit (التقوي) ruhe und wie sie sich äussere? Der Verf. scheint Essohraward 1 † 632/1234 zu sein.

من مقام المجاهدة التي مقام المشاهدة: Schluss: من مقام المجاهدة التي مقام المقام العظيم، وذلك فضل لكنّه يوتيه من يشاء والله ذو الفضل العظيم، F. 80—89 beim Zählen übersprungen.

Format (17-19Z.) etc. u. Schrift wie bei 6). — Titel f.47a:

Verfasser f. 47a (und 25a):

(صدر الدين القونوي d. h.) له ايصا

الحمد لله الذي خش المخلصين : Anfang f. 476: في حمده وثنائه والمختصيين بقربه وولائه . . . أما بعد فهذا ما سمع به الوقت والحال . . . من لطائف معنى التقي والوسيلة ودرجاتهما الخ

Abhandlung des Cadr eddin elgonawi † 673/1274 über die Stufen der Frömmigkeit und wie man dieselben ersteige. - Zerfällt in und mehrere ungezählte Abschnitte. 3 مقدمة اعلم أن أسماء الله كلسني على كثرة تعييناتها 48 مقدمة. 1 فصل ثم اعلم بعد استحصار ما Bann 50° u. s. w. هذه المقدمات الثلث أن التقوي

فراجع الى هذا المعنى فاعلم: Schluss f. 61ª: ذلك والله يقول الحق وهو يهدى السبيل تم

HKh. V 11749. Nennt als Verfasser ابن العربي. Jedenfalls ist dies von demselben verfasst, der No. 6 geschrieben hat, denn f.48" führt er No. 6 als sein Werk an.

3153. We. 1704. 47) f. 141^a - 142^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 46). - Titel s. Anfang. Verfasser fehlt; es ist

ايوب الخلوتي

الحمد لله عذه فخيرة الغرح :Anfang بفصل الله ورحمته وما محله من سر العبد المقرب الذي لا يدخله كون المن

Abhdlg des Ejjūb ben ahmed elhalwatī † ¹⁰⁷¹/₁₆₆₀ betr. die Fröhlichkeit des Menschen über Gottes Erhabenheit und Barmherzigkeit.

بل ارتقى عن الصدية الى العندية والسلام : Schluss

3154. We. 1704. 52) f. 145^a - 146^b.

Format etc. und Schrift wie bei 51). - Titel s. Anfang. Verfasser fehlt; es ist

أيوب الخلوتي

الحمد لله عده فخيرة الشكم :Anfang وقوله تعالى لئن شكرتم لازيدنكم ولئن كفرتم ان عذابي لشديد، وعد الشكر بالزيادة الخ HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

Cüfische Abhandlung desselben Verf., die Dankbarkeit betreffend, mit Bezugnahme auf فار، صاحبه : Sura 14, 7. — Schluss f. 1466 يتعالى عن الرعونات بتعالى نسبته الصحجة الى الله من وجه الوحدة والظهور الكامل بالحق والسلام،

3155. We. 1704. 50) f. 143b-144b.

Format etc. und Schrift wie bei 49). - Titel s. Anfang. Verfasser fehlt; es ist

الحمد لله عذه فخيرة قول بعضهم :Anfang المضي جنّة الدنبا وباب الله الاعظم وهو في حصرة القرب من الله الحز

Cüfische Abhandlung desselben Verf., betreffend das Gott-Wohlgefälligsein als Quelle وهذا هو الرضى الذي :des Glücks. - Schluss اشار اليه القوم بان منه حالا ومنه مقاما والسلام

3156. Lbg. 206.

81 Bl. 8vo, 15 Z. $(17^3/_4 \times 12^1/_2; 12^1/_2 \times 9^{cm})$. — Zustand: ziemlich stark fleckig, besonders auch im Rücken; etwas wurmstichig, besonders zu Anfang. - Papier: gelb, glatt, dick. -- Einband: Pappbd mit Lederrücken, nicht ganz fest. - Titel f. 1":

ك المنتخب في الزهد Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين . . . الحمد لله رب أما يعد فهذا كتاب ذذك فيه أن شاء الله نخبا من كتاب الزهد للامام المبجّل المز

Auszug aus dem Werke des Ibn hanbal \dagger $^{241}/_{855}$, welches über die Enthaltsamkeit handelt. Die Gewährsstützen sind hier fortgelassen. Zuerst f.1b wird diejenige Mohammeds besprochen, dann f. 3b die des Propheten Jonas, dann 5b des Soleiman, 6ª des Loquan u. s. w. Nachdem zuerst die Propheten behandelt, kommen f. 22ª ff. die ersten Nachfolger Mohammeds, dann 25 ff. andere Fromme, wie Abu edderdā, Selmān elfārisī u. s. w., besonders auch f. 34^a 'Omar ben 'abd el'azīz.

Das Ganze enthält Charakterzüge und Aussprüche genügsam-frommer Männer.

Schrift: klein, gut, etwas vocalisirt, zum Theil ziemlich blass. Stichwörter roth. — Abschrift im J. 753 Rab. II (1352) von محمد بن محمد بن بدر الكركي.

/ 3157. We. 1704.

Format etc. u. Schrift wie bei 42). — Titel: s. Anfang. Verf. fehlt; es ist: ايوب الخلوتي

الحمد لله' هذه فخيرة جُهْدان :Anfang بضم الجيم وسكون الميم جبل مفرد بين مكة والمدينة لاح له صعم بارقة التفريد عنده فحكم بها كشفه الصادف على السابقين من امته في كل عصر' الخ

Çüfische Abhandlg des Ejjüb elhalwatı, betr. das التفريد (das für sich sein in u. mit Gott). — ولذلك كان صعّم يقول سبق المفردون بخزانتهم :Schluss المخصوصون من بين طوايف المخلوقات فاعلم ذلك والسلام

/ 3158. We. 1771.

Format etc. und Schrift wie bei 27). — Titel fehlt. Verfasser: s. unten.

واعلم أن الخلوة عند السادة الصوفية :Anfang على قسمين أحدهما الخلوة الحسية النخ وأما خلوة السالك . . . فهي طريق :Schluss موصل إلى هاتين الحالتين انتهى

Abhandlung über die Einsamkeit nach çüfischen Begriffen. Ist ausgezogen aus dem Commentar des اسماعيل zur Traditionssammlung des Elbohäri.

/ 3159. Pm. 394. 2) f. 39^b-42^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Ueberschrift fehlt. Verfasser: s. Anfang.

اعلم انه قال آبو تميم المغربي من اختار الخلوة : Anfang على الصحبة ينبغى ان يكون خاليا من جميع الاذكار المن In diesem Stücke wird über die Erfordernisse und Bedingungen für die Zurückgezogenheit von der Welt, wie körperliche Reinheit, Schweigen, Fasten, Entsagung etc., gehandelt.

ومنها دوام الذكر باللسان او : "Schluss f. 42 نالله ومنها دوام السكوت وآدابها كثيرة '

ist es ein Stück des Commentars des الزعفراني شرح المصابيج zu dem Werke مصابيح السنة (No. 1294, 17).

3160. Lbg. 409.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift f.61^b (so auch f.1^a):

الحمد لله وحده مما ذكره العلماء العارفون: Beginnt: ... في الزهد في هذه الدنيا ... وما يحصل لها من السعادة الخ

Erörterungen über Enthaltsamkeit im Leben und daraus hervorgehende Seligkeit im Jenseits, nach çüfischen Begriffen. Bricht ab mit den Worten: وتفوته للبائزة والكرامة فهذا حكم نفوس

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel fehlt; er ist etwa:

ر" في النفقير

Verfasser: s. Anfang.

قال الشيخ شهاب الديس : Anfang السهروردي رق سالني بعض اصدقائي وتقهم الله تعالي عن شرح الفقر ومكايد النفس وغرورها فقلت طفت بعض الدنيا وجرّبت الامور وركبت العظام المخ

Śihāb eddīn essuhrawardī † 632/1234 behandelt in dieser kleinen Schrift, von çūfischem Standpunkt aus, die Armuth und Weltentsagung als Weg zu Gott, und giebt Vorschriften, wovor sich der "Faqīr" zu hüten habe.

اذا اراد الله بعبد خيرا بصره بعيوب :Schluss تتصلّه والحمد لله ربّ العالمين والصلوة النخ

3162. Pm. 201.

 8vo , c. 22-26 Z. (Text: $16 \times 9^{1/2^{cm}}$). — Zustand: ziemlich gut; Bl. 46-51 am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt.

We. 1634, 3, f. 336-57 ist dasselbe Werk (Anfang u. Schluss u. Eintheilung grade so), nur dass es beigelegt ist dem بابو عمرو عثمان بن أبي عمرو بن عبد الغفار الابهري الشافعي الشافعي بن أبي عمرو بن عبد الغفار الابهري الشافعي Format etc. und Schrift wie bei 1).

3163. We. 1796.

Format etc. u. Schrift wie bei 12).—Titel fehlt; er ist etwa:

Verfasser (f. 129b):

ابن كمال باشا

الحمد لمن ذاته تعالي بكمال الغنى :Anfang احق واولى . . . فانى سئلت فى هذه اقامتى بالقاهرة الطاهرة عن الادناس عن أن الفقر مع كونه سواد الوجه فى الدارين كيف كان فخر مفخر الناس فقلت فى جوابه الخ Ibn kemāl bāśā † 940/1588 giebt hier Antwort auf die Frage, weshalb Mohammed gesagt, dass die Armuth sein Stolz sei.

Bricht f. 138^b unten ab mit den Worten: وأن اشتبه على الفاضل الشريف حيث قال 'Am Rande öfters (auch längere) Bemerkungen.

We. 1824, 4, f. 6^{b} —9.

Format etc. und Schrift wie bei 1.

Dasselbe Werk. Titel und Verfasser fehlt. Anfang wie bei We. 1796, 14. Schluss fehlt; das Vorhandene hört f. 9 auf mit den Worten: فلا يلزم تقدم الشيء على نفسه لا يقال فسر به الحدوث يلزم على الما فسر به الحدوث يلزم

F. 10° oben gehört nur scheinbar zu dieser Abhandlung (der Kustos auf f. 9° ist gefälscht); es ist der Schluss einer anderen Abhandlung; die letzten Worte sind: اللسان فحقه النقصان خصوصا التي وهم النقمان خصوصا التي وهم العامة لانهم لا تقررون على دفعه وتداركه تبت

3164. Spr. 825. f. 159⁶-161⁶.

Format etc. und Schrift wie bei f. 105. Das Papier in der oberen Hälfte fleckig. — Titelüberschrift:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة :Anfang للمتقين . . . أما بعد فيقول . . المحمد بن . . . المحمد بن احمد . . . الغاروق والجشتى . . . انه قد سمع بفصل الله المثل المشهور المفلس في امان الله فعليك ان تكون مفلسا عن كل شيء الم

Erörterung des cüfischen Sprüchwortes: der Arme steht in Gottes Hut; von Mohammed ben mohammed ben ahmed elfarüqü elģestī, um 1050/1640 am Leben.

ويضرب الله الامثال للناس والله بكل :Schluss شيء عليم والله يقول الحق وهوي السبيل تمت (Statt وهوي muss es heissen: وهوي

19*

3165. Lbg. 227.

122 Bl. 8vo, 17 Z. $(18 \times 11^{1/4}; 14 \times 7^{cm})$. – Zustand: gut. - Papier: weisslich, glatt, ziemlich dünn. - Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. -Titel und Verfasser f. 1":

٤" الفلاكة والمفلوكين لشهاب الدين احمد بن على الدلجي

الحمد لمن يستحق الحمد : Anfang f. 1h: الحمد لمن يستحق لذاته وهويته . . . وبعد فقد منحتكم يا معشر اخواني المفاليك كتابا بديع المثال الم

Dies Werk des Ahmed ben 'alt eddelgi, im J. 1210 Rab. II (1795) abgefasst, behandelt die zu den Fagiren und Cüfts zu rechnenden Armen, die mit dem Persisch-Arabischen Worte u. مغلوك genannt werden (nicht im Qāmūs). Es zerfällt in 13 فصل, deren Uebersicht f.3ª u. 3b.

في تحقيق معنى المفلوك f.3b فصل 1.

في خلق الاعمال وبيبان ان لا جمة "5 فعل .2 للمفلوك في التعلق بالقضاء والقدر

في ان التوكل لا ينافي التعلق بالاسباب وان 8b فصل .3 الزهد لا ينافي كون المال في اليديين

في الآفات التي تنشأ من الفلاكة 15 فصل .4 وتستلزمها الفلاكة وتقتصيها

في إن الفلاكة والاهمال الصف باهل العلم الم 35 فصل .5

في مَصِيرِ العلوم كمالات نفسانية وطاعة 40 فصل 6. ليس اللا بعد كونها صناعة من الصنايع

وحرفة من الحرف المخ

في غلبة الفلاكة والاهمال والاملاق على 31 فصل .7 نوء الانسان

في أن الفلاكة المالية تستلزم الفلاكة للالية فعل 8. فصل 8.

في إن التملق ولخصوم وبسط اعذار الناس *55 فصل .9 . . . من احسن أحوال المفلوكين الخ

في تراجم العلماء الذبين تقلصت عنهم 57 فصل .10 دائياهم ولم بحظوا منها بطائل

في مباحث تشعلف بالفصل قبله 101 فصل 11.

في اشعار المفلوكيين او من في معناهم البخ 108 فصل .12

في وصايا يستصاء بها في ظلمات الفلاكة ط118 فصل 13.

وان لم تغفر لنا وترحمنا لنكونيّ : Schluss f.121b من الخاسبين لا اله الا انت سجانك اني كنت من الظالمين،

Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. - Abschrift im J. 1299 Sa'ban (1882) in Elmedina.

3166. Spr. 838. 3) f. 76, 77.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

2 Kapitel, einem grösseren Werke entlehnt, wahrscheinlich einem und demselben.

1) Die Ueberschrift des 1. (f. 76ⁿ) ist: باب في تفصيل الفقراء

في قول الله تعالى واصبر نفسك مع الذيبي : Anfang يدعون ربهم بالغداة والعشى يريدون وجهد الآيات هذه في تفصيل الفقراء وسبب نزولها أن النبي صعّم Ueber Vorzug der — اول من امن بد الفقراء Armen, mit Rücksicht auf Sura 18, 27.

2) Die Ueberschrift des 2. (f. 77ⁿ) ist: باب في فضل المنذ محمد صعم

وروي عن رسول الله صعم انه قال انتم :Anfang تتمون سبعين امة انتم خيارها واكرمها على الله المخ Ueber Vorzug der Landsleute des Propheten.

F. 78. 79 sind beim Zählen ausgelassen.

3167. We. 1797. 2) f. 26 - 45.

8vo, 17 Z. $(17^{1/2} \times 12^{1/2}; 13^{1/2} \times 10^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. - Papier: gelb, glatt, stark. - Titel und Verfasser f. 26a:

ك" مغاليط المغرورين لحجة الاسلام الى حامد الغزالي

قال الشيخ . . . الغزالي رَمَّ ؛ Anfang f. 26 . . . أعلم أن الخلف قسمان حيوان وغير حيوان والحيوان قسمان مكلف ومهمل البخ

Abū hāmid elgazzālī † 505/1111 handelt hier von den Täuschungen, denen die Menschen - seien sie gläubig oder nicht - unterworfen sind und von den Ursachen derselben. Das Werk zerfällt in ungezählte Abschnitte.

فاول ما نبدأ به غرور الكفار 26^b

فصل والمومنون بالسنتهم وعقايدهم 276

فصل في بيان اصناف المغروريين (صنف 4 in 4) 30°

وانواع الغرور في طريق السلوك : Schluss f. 45^a: التي الله تعالى لا تحصي في مجلدات ولا تستقصى . . . وذلك مما لا رخصة في ذلك وقد جوز اظهارها حتى لا يقع المغرور فيها وبالله التوفيق وهوحسبي . . . لا نبتي بعده تم

Schrift: ziemlich gross, deutlich, fast vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1000/1501.

/ 3168. Spr. 769.

Format etc. wie bei 1). — Titel fehlt: er ist etwa:

قغ غرور التخلق واستدراجهم

شهاب الدين السهروردي Verfasser: شهاب

الحمد لله الذي اصطفى اولياءه لمعرفته :Anfang

Śihāb eddīn essuhrawardī † ⁶³²/₁₂₃₄ handelt hier von den Täuschungen der Menschen über sich und ihr Verhältniss zu Gott und dass sie stufenweise, ihres äusseren Glückes und ihres Wahnes beraubt, zur Selbsterkenntniss und zur Gottseligkeit geführt werden.

وارقها فى الاخوان عند المرافقة والله :Schluss الموقّق والمعين الهي لا تجعلنى من بابك مطرودا ولا عن طاعتك مجبورا برحمتك يا ارحم الراحمين

Es schliesst sich daran f. 102^b. 102^{Aa} ein kurzes Gebet des الشيخ نجم الدين الاصفهانى † ⁷²¹/₁₃₂₁, auf Eingebung des Propheten beim Erwachen aufgeschrieben.

/ 3169. We. 1704.

Format etc. u. Schrift wie bei 47). — Titel (s. Anfang): er ist etwa: پ في البلاء . Verf. fehlt; es ist:

ايوب الخلوتي

الحمد لله اللطيف الخفي بعباده : Anfang منهم العبد الخفى الذي خصه بطارفه وتلاده فلاه فخيرة قوله صعم بينما ايوب يغتسل عريانا أن امطر عليه جراد من ذهب فخرج وجمعه فبدت جرادة الخ

Çüfische Abhandlung, die Versuchung des Menschen behandelnd, von Ejjüb elhalwatı. ان . خلصنا من البلاء في ديننا : Schluss f.142b ودنيانا واخرانا الي العوافي التامة بتمام بركته علينا امين والسلام

/ 3170. We. 1704. 45) f. 139a-140b.

Format etc. u. Schrift wie bei 44). — Titel: s. Anfang. Verfasser fehlt; es ist:

ايوب الخلوتي

الحمد لله عنه تخيرة قوله صقم Anfang: الحمد لله عنه تخيرة قوله صقم مآل هذا دل لحم نبت من حرام فالنار اولي به مآل هذا الحكم الي انه لا بد ان تجري عليه المعاصي الخ

Çūfische Abhdlg, betreffend die menschliche Sündhaftigkeit u. Busse, von dem selben Verf.

وذلك مخصوص بمن اراد الله : Schluss f.140b الامامة ومقام الدعوة الى الله وعولاء هم الورثة والسلام

3171. We. 1704.

Formatete, wie bei 10). - Titel s. Anfang. Verfasser:

ايوب الخلوتي

الحمد لله عنه فخيرة النوبة :"Anfang f.77 وهي اكسير الذنوب وبيمياء السعادة وحقيقتها الرجوع من الخلف الي النفس ومن النفس الي الحق الن

Von der Busse und dem Wege zu Gott; Abhandlung desselben Verfassers.

فمن سافر هذا السفر فقد: Schluss f. 786: وصل والا فهو السالك الابتر والسلام والحمد لله وحده

3172. We. 1704.

Format etc. wie bei 23). - Titel s. Anfang. Verfasser:

ايوب الخلوتي

الحمد لله الذي هو يقبل : "Anfang f. 93 التوبة ويغفر الحوبة عذا فخيرة قولم تعالى فتوبوا الى ربكم فاقتبلوا انفسكم النخ

Im Anschluss an Sura 2, 51 handelt hier derselbe Verf. von der Busse des Menschen. Schluss f. 94^a (Ramal):

والذي يذكر مولا ، له في الحرب لامَةً

3173. We. 1704.

Format etc. u. Schrift wie bei 48). — Titel: s. Anfang. Verfasser fehlt; es ist:

ايوب الخلوتي

الحداله عنه نخيرة من جرّده الحبّ : Anfang

Abhandlg desselben Verf., dass die Liebe zu Gott die Furcht abstreife. — Schluss: والحسرة في هذا القسم الثاني واقعة في خلاله والسلام

3174. We. 1704.

Format etc. u. Schrift wie bei 45). - Titel: s. Anfang. Verfasser fehlt; es ist:

ايوب الخلوتي

الحمد لله عنه فخيرة قولة صعم : Anfang حاكيا عن موسي عم أن ربّة أوحى البد يا موسى خف مما لا يخافني وكيف يسوغ النخوف من المخلوق وهو تعالى يقول في كتابة فلا تخافوهم الخ

Abhandlung desselben Verfassers, dass die Furcht des Menschen unverträglich mit der Liebe zu Gott sei.

وخذ بالجزم في الاتحياز عن دواتهم :Schluss وخذ بالجزم في الاشتباك بهم والسلام

/ 3175.

Eine Charakteristik der Çūfts giebt We.1721, f. 96^b; WE. 53, f. 107—108^a. — Ueber verschiedene Arten derselben We. 1794, f. 32. Unterschied derselben von praktischen Gelehrten We. 1462, f. 70^a. — Die 3 Stufen der Çūfts We. 1691, f. 88. 89. — Unterweisungen für dieselben We. 1700, f. 54^b—58. — Vom Wandel und Benehmen der Frommen Spr. 901, f. 91^b ff. Was ihr Wandel bezweckt We.1793, f. 31^b. 32.—

Züge aus dem Leben der Frommen Spr. 1982, f. 29b. 30. — Einzelnes aus ihrem Ideenkreise. Auffassung der Armuth, Pet. 485, f. 159b. Mohammeds Ausspruch über die Gründe der Armuth Mq. 115, f. 237b. — Ueber Sehen und Hören Spr. 854, f. 173b. — Ueber çüfische Seelenzustände Pet. 684, f. 127b Rand. Ueber das Herz und seine achtfache Richtung Pm. 146, S. 256—258. Ueber Wollen (قال الألام) Spr. 851, f. 14au. (قال الاستخارة) Pm. 224, f. 241. 242. Ueber Weltverachtung Mq. 280, f. 49a.

3176.

Andere Schriften dieser Art sind verfasst von:

- عبيد الله بن احمد النحوي ابو الفتنج المعروف (1) عبيد الله بن احمد النحوي ابو الفتنج المعروف (2) العزلة . تجخجخ
- يواهيم الخطابي (عدد بن ابراهيم الخطابي بن العربة + 388/998,
 u. d. T. کا العزلة .
- 3) البيهقى البيهقى البيهقى البيهقى البيهقى (458/1066 to d. d. T. ك⁴⁵⁸/1066)
 نازهد الرقد (458/1066)
- 4) على بن يوسف بن عبد الله الحويني (4 * 463/1071, u. d. T. السلوة * 1.00 لله المحاوية (4 * 1071, السلوة * 1071,
- أور حامد محمد الغزالي (5 † المورد)
 الانيس في الوحدة
- عمر بن محمد بن عبد الله البسطامي ضباء الاسلام (6 † 570/1174, u. d. T. مزالق العزلة.
- احمد بن محمد بن احمد السِمْناني ركن الدين (7 محمد بن محمد بن احمد السِمْناني ركن الدين (7 أداب الخلوة † 386/1885, u. d. T.
- 9) الزاهد القاهري الحمد بن سليمان الزاهد القاهري (9 † 819/₁₄₁₆, u. d. T. خفة السالك المبتدي ولمعة المنتهى
- 10) عمر بن احمد الشقاع لللبي زين الدين (1529 + عمر بن احمد الشقاع للله بي زين الدين (10 بي المواد عمر بين المواد الفائدة في المواد في المواد الفائدة في المواد الفائدة في المواد المواد
- 11) غبد القناني احمد القناني † 1078/1662.

3. Lehrer und Schüler.

3177. We. 1743.

Format etc. und Schrift wie bei 6). - Titel fehlt. Verfasser s. Anfang.

An fang: الشيخ الامام شيخ الاسلام وزين احمد بن احمد بن العباد . . . وقامع البدعة ابو محمد للسن بن احمد البركات بن على بن احمد الرفاع قدس الله روحه امين العباد البركات بن على بن احمد الرفاع قدس الله روحه امين الم الموجه المين الموجه المين الموجه المين الموجه المين الموجه المين الموجه المين الموجه الله الموجه المحجه الله الموجه المحجه الله الموجه المحجه الله المحجه الله المحجه الله المحجه الله المحجه المحجه الله المحجه المحجه المحجه الله المحجه المحجه الله المحجه المحج

Ueber das Verhältniss des Schülers zu seinem Lehrer in der Çüfik und über die Selbstüberwindung, die er sich anzueignen hat auf dem Wege zu Gott.

فالاجتماع بارانل الناس اتم من : Schluss f. 52° و الناس الله سجانه وتعالى ان يرزقنا السلامة في ادياننا ويثبتنا على كتابه وسنة رسوله صقم تسليما

3178. Spr. 769.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). F. 94 doppelt gezählt.

من شرايط المريد ان يلازم محبة :Anfang الشيخ الذي اراده عشرين سنة او ثلثين لا يعمل عملا ولا يجتهد اجتهادا اللا باشارته الخ

Dies Stück, einer Schrift des 'Omar essuhrawardī sihāb eddīn † 632/1234 (No. 2078) entnommen, handelt von der Nothwendigkeit, sich unter langjähriger Anleitung eines tüchtigen Meisters zum Çūft auszubilden, und was dazu erforderlich sei, nebst Polemik gegen die oberflächliche Auffassung dieses Verhältnisses Seitens der Zeitgenossen.

والتجرّد الي الله تعالى : Schluss f. 97b بالكلّبة منجرج وهذا القدر كاف لمن له قريحة والحمد لله حقّ حمده والصلوة على رسوله خير خلقه

/ 3179. We. 1657.
3) f. 59*-64*.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel u. Verf. fehlt.

الحمد لله رب العالمين والعاقبة : Anfang f. 59ª فلما للمتقين ولا عدوان الا علي الظالمين أما بعد فلما شاع بين القوم . . . خطابه في كتابه في حق اهل الارادة من الفقراء الخ

Ueber den Begriff des çūfischen Schülers (المريد) und die ihm obliegenden Pflichten. — Der Verfasser lebt um 755/1354 und später (f. 63^b).

واحسان جميع المحابي اين : Schluss f. 64* بدعوا لهذا الفقير في مظان الاجابة في خلواتهم وخلف صلواتهم بالتوفيق وحسن العاقبة ان شاء الله تعالي؛

3180. Pm. 108.

Format etc. und Schrift wie bei 1) - Titel fehlt. Verfasser s. Anfang.

الحمد لله على ... السيد على Anfang: بن ميهون المغربي ... الما ان من الله تعالى بتمام هذا الكتاب ... خطر ببالي الحاقم بشيء من الآداب والشروط الواجبة لله على الشيخ والمريد الخ

Ein çüfisches Werk, das über die Aufgaben und Verpflichtungen des Lehrers und Schülers handelt, von 'Alt ben meimūn elmagribī † 917/1511, nach den von seinem Lehrer Ahmed ben mohammed ettūnist ettabbāsī (auch eddabbāsī) abū 'l'abbās † 930/1524 erhaltenen Regeln. Es beginnt selbst so S. 76: الموفق بجوده ... وبعد فاول ما يجب على الشيخ الا يقعد الخيام الخ

وهذا مقصد الشيطان وهو فساد عظيم :Schluss جب الاحتفاظ منه بالبعض والكل والله المسئول بفضله فى الحفظ من المكارم الدينية والدنيوية فهو حسبنا الخ

3181. Pm. 211. 1) f. 1-44a.

47 Bl. kl.-8vo, 15 Z. $(15 \times 10^{1})_{3}$; 10×6^{cm}). — Zustand: nicht recht sauber, am Rande oft wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederband mit Klappe. — Titel f.1^a (ebenso im Vorwort f.2^a):

ك" الجوهر الفريد في ادب الصوفي والمريد المناخ رضى الدين الغزي

Anfang f. 1b:

ا يقول راجي مدد لا ينقضى محمد هو الرضى بن الرضى الحمد لله الجليل المنعم المانح الفضل الجزيل الكرم

Regezgedicht in 1238 Versen über Verhalten und Bildung des Çūfts und Schülers, von Mohammed ben ahmed ben ahmed ben ahmed ben 'abdallāh el'āmirī elgazzī radī eddīn ben radī eddīn abū 'lfadl † 985/1528. Zerfāllt in Vorwort (f.2ª) u. 8 Kapp. u. Schlusswort (f.42ª). 1. بالمقامات وهجبة الدليل والرفيق أكب بالمقامات والاحوال الجملة والتخلق بالاخلاق الجملة والتخلق بالاحوال الجملة والتخلق الحامة والحوال الجملة والتخلق الحامة والحوال الجملة والتخلق الحامة الحام

فى التادب بالآداب والتهذب والتوكل والاحتساب 4 4 باب . 6 5 باب . 6 6 باب . 6 7 باب . 8 8 باب . 8 9 الانتقال وتنقل الاحوال

Schluss f. 44a:

ومنه نسال الصلاة الدايمة موصولة منه جسى الخاتمه

Schrift: ziemlich gross, gedrängt, gefällig, gleichmässig, etwas vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth oder grün. Der Text in rothen oder grünen Strichen eingerahmt. — Abschrift c. 1150/1737.

3182. We. 1714. 2) f. 15-24.

 8ro , 21 Z. $(20^{1}/2 \times 14^{1}/2; 17^{1}/2 - 18 \times 12 - 12^{1} 2^{\text{cm}})$. — Zustand: stark fleckig. — Papier: gelb, grob, zieml.stark, etwas glatt. — Titel von späterer Hand f.15 und im Vorwort:

الامر الدارس في الاحكام المتعلقة بالمدارس على بن عطية بن حسن بن :"Vorfasser f. 15 محمد الملقب بعلوان الحموي الشافعي

الحمد لله رب العالمين تحمده : Anfang f. 15^b: همد لله رب العالمين تحمده : ما بعد فيقول . . . علي بن عطية . . . علوان الهيئي ثم الحموي مولدا ومنشأ لما كان مستهل شهر ربيع الاول النبوي سنة سبع عشر وتسعماية سنح في فكري وخطر بسري باذن مدبر امري ان ارتب رسالة التح

'Alī ben 'aṭijja elĥamawī 'alawān † 986/1529 hatte in einem Schulgebäude (das genannt wurde المدرسة العصرونية), das aus einem fast ruinenhaften Zustande ziemlich hergestellt war, Unterricht in der Çūfik an Einige ertheilt. Da trat Jemand auf und behauptete, die dort betriebene Wissenschaft sei nur ein Gefasel und werthlos. Dagegen vertheidigt er sich in dieser im J.917/1511 verfassten Schrift, in 3Abschnitten (فصل).

- في المدرسة وما يتعلق بها " 16 فصل 1.
- في المدرس وما يلزمه فصل .2
- في الدارس وما يتوجه عليه فصل .3

Davon ist hier nur das 1. فصل vorhanden, aber nicht ganz zu Ende; es bricht f. 24^b ab mit den Worten: لا الدرس والقدريس قال صعّم انما بعثت معلما

Schrift: klein, breit, gewandt, nicht undeutlich, wenig vocalisirt. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1000/1591. Nicht bei HKh.

3183. Spr. 815. 2) f. 20⁶-75⁶-84^a.

Queer-8vo, c. 36 Z. (Text 17 × 11¹/₂^{cm}). — Zustand: unsauber, mehrere Blätter eingerissen und schadhaft, ausgebessert. — Papier: gelh, etwas glatt, ziemlich stark. — Titel f. 21^b oben (und ebenso in der Vorrede f. 23^b):

عتاب الجر المورود في المواتيق والعهود

Verfasser f. 21b (s. Anfang):

اقول وانا عبد الوهاب بن محمد بن موسي بن احمد بن موسي بن على بن احمد بن محمد بن موسي بن عبد الله سلطان تلمسان عفى الله عنه وعن مشايخه الحمد لله رب العالمين واصلى واسلم على سيدنا... وبعد فهذه عهود ومواقيق اخذت علينا من مشايخنا الذين ادركناهم في القرن العاشر بارض مصر وهم تحو مائة شيخ ذكرناهم وذكرنا مناقبهم في خاتمة كتاب الطبقات التي الفناها المؤ

'Abd elwahhāb eśśa'rāwi † 978/1565 (No.1365) beklagt sich in der Vorrede über Fälschungen, die man bei Abschriften dieses Werkes absichtlich begangen habe, um ihn in den Verdacht des Irrglaubens zu bringen; er aber sei nicht Schuld daran. Das Meiste der hier vorgebrachten Verpflichtungen (عهود) stamme von folgenden zehn Lehrern her: 1. على الخواص المحمد بن عنان المحمد بن عنان أوارث مقام الشيخ ابراهيم المتبولي إلاتحدي أوارث مقام الشيخ ابراهيم المتبولي إلاتحدي ألمحمد العدل الطناحي ألمحمد بن داود 6.932/1526, أبو بكر الحديدي و 10.932/1526, أبو بكر الحديدي و 10.932/1526.

In diesem Werke, welches der Verfasser im J. 947 Sawwāl (1541) in Micr beendigte (Lbg. 194, f. 248), handelt er von den Verpflichtungen, welche der Schüler nach allen Seiten hin gegen seine Lehrer eingeht, auf Grund unbedingten Gehorsams gegen sie. Die Zahl dieser Verpflichtungen beläuft sich auf 248*). Jede derselben beginnt mit den Worten: اخذ علينا العهود. Die 1. fängt an f. 23b unten: اخذ علينا العهود ونرجو من فصل الله الوفاء ان نبى انفسنا دون كل جليس على وجه الارض ولو من بعض الصفات دون بعض فننظر الي : Die 2. f. 26 المحاسن ونعمى عن المساوى المخ اخذ علينا العهود أن لا تجيب أحدا للصحبة الخاصة بالمبيدين الصادقين الا بعد امتحانه بالامور الحز (Die Zahl ist nicht im Text, sondern nur am Rande angemerkt.)

Das Werk, dessen letztes Blatt ergänzt ist, schliesst hier f. 75°: تار عين كل عين وات المحتود ولا الذن سمعت ولا خطر عملي قلب بشر قط وليكن هذا آخر العهود والمواثيق وقد تمت بعون الله الملك المعبود . . . ولا نعبد الا اباه والصلوة والسلام على خير الانام . . . والحمد لله رب العالمين على خير الانام . . . والحمد لله رب العالمين المعاود . . . والحمد الله رب العالمين

Schrift: klein, eng, geläufig, etwas flüchtig, nicht undeutlich, vocallos. F. 21^b, unten schadhaft, ist auf f. 20^b u. 21^a oben abgeschrieben, und da das folgende Blatt fehlte, ist es auf f. 22^b—25^b von neuerer Hand ziemlich gross, etwas rundlich, ergänzt. — Abschrift c. ¹⁰⁸⁵/1674 (s. f. 83^a, Rand).

HKh. II 1686. V 10340.

F.75^b unten findet sich eine Notiz über andere Werke des Verf., näml.: 1) كشف الغبّة عن هذه الامّة (3), فرايد القبلايد في علم العقايد (5), وصايا العارفين (5), أجواهر والدرر (4).

F. 84^a. 83^b. 83^a oben einige Lehrbriefe, deren 1. fehlt, über das Werk, von احمد بن حموة الرملي الاقصاري الشّافعي † c. 980/₁₅₇₂; von حموة الرملي الاقطاق المالكي von بن حسن اللقاني المالكي von حموة الرملي الشهير بابن الشلبي الشابي الشابي الشابي بابن الشلبي عنونس اللغاني الشهير بابن الشلبي المسلمي ونس التنابي ونس النام الشهير بابن الشلبي المسلمي الشهير بابن الشلبي المسلمي الشهير بابن الشلبي المسلمي الشهير بابن الشلبي الشابي ا

F.78^b ff. u. a. allerlei Gebete auf verschiedene Tageszeiten und f.79^a. 78^b das Gedicht أرستغفارة, 50 Verse lang und beigelegt dem حمد العلمي; es fängt an: استغفر الله من اثمي ومن زللي.

Der vordere Deckel enthält inwendig den Anfang des grammatischen Werkes دتاب العواصل . F. $76-78^n$ leer.

/ 3184. Lbg. 194.

248 Bl. 8vo, c. 19-25 Z. (21 × 15; 16-17 × 10¹, 2^{cm}). Zustand: nicht ganz sauber; hier und da fleckig; der Rand zu Anfang und am Ende ausgebessert. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: brauner Lederband.

د" العهود Dasselbe Werk. Titel f.1" bloss: د" العهود كوربية المواب الشِّعْرَاوِي : Verfasser معبد الوهاب الشِّعْرَاوِي : الحمد لله الذي خلع على اوليائه خلع انعامه . . . وبعد الحمد لله الذي خلع على اهليائه خلع الذين ادركتهم النخ فهذه عهود اخذت على مشايخي الذين ادركتهم النخ

Das hier vorliegende Werk ist vollständiger als Spr. 815, 2. Die Zahl der "Verpflichtungen" ist hier, in der Regel von 10 zu 10 am Rande gezählt, im Ganzen 382; die Zählung ist aber nicht genau, die Zahl ist etwas grösser. Die bei Spr. angegebene Schlussstelle steht hier f. 240°. Das Werk schliesst hier f. 247° mit den Worten: تبين عن الامور بلسان رباني حبيل ابدا لانه بين عن الامور بلسان رباني فيكشف كل غامص وبالجملة فعهود الكمال لا تخصر فيكشف كل غامص وبالجملة فعهود الكمال لا تخصر

^{*) [}Die letzte ist am Rande nicht angemerkt. No. 94 kommt zweimal vor; nicht gezählt sind nach No. 111. 119. 134. 141. 149. 167. 234. je 1, nach No. 113 2 »Verpflichtungen«; dagegen beim Zählen übersprungen u. ausgelassen No. 211 u. 224—233. So dass die Zahl genauer 247 ist.]

Worauf der Verfasser noch f. 248 seine zehn Hauptlehrer aufzählt und die Abfassungszeit des Werkes angiebt.

Schrift: ziemlich gross, rundlich, kräftig, geläufig, deutlich, vocalisirt. Stichwörter roth. Später ergänzt in deutlicher vocalloser Schrift f. 237—239. 242—244. — Abschrift von المرابط بالثغر السكندري im J. 1043 Gom. I (1633).

/ 3185.

Dasselbe Werk ist vorhanden in:

1) We. 1593.

132 Bl. 8°°, 17 Z. (20¹/2×15; 13¹/2×8¹/3°m). — Zustand: die untere Hälfte von f. 1—75 wasserfleckig, dann f. 78 bis c. 104 oben am Rande. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederband mit Klappe.

Titel und Verfasser fehlt. Anfang und Schluss (f. 128b) wie bei Spr. 815, 2. Die Zahl der hier behandelten Verpflichtungen ist 251.— Die Gutachten u. Lehrbriefe folgen hier ebenso f. 128b ff.; das 1. ist von شهاب الدين احمد بن احمد بن العزيز الفتوحي الحنالي الشهير بابن التجار † 949/1542.

Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. F. 78^b loer, aber es fehlt nichts. — Abschrift im Jahre 1063 Gom. I (1653) von على بن محمد بن على اليتيم البقاعي الشافعي

2) Pet. 616.

84 Bl. S^{vo}, 25 Z. (20¹/₂×15; 15-17×11^{cm}). — Zustand: ziemlich gut; im Anfang nicht recht sauber. — Papier: gelb, etwas grob, stark, glatt. — Einband: brauner Lederband mit schwarzem Rücken.

Titel u. Verfasser, Anfang u. Schluss ebenso. Die Zahl der Verpflichtungen ist hier 245. — Die Lehrbriefe fehlen hier.

Schrift: klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1087 Gom. I (1676).

F. 83^b enthält ein Gebet in 14 Versen um Fürbitte an Mohammed, anf.:

قطعت الفيافي هائم القلب مغرما لارض نبتي شيف الارض والسما

نشهد : F. 84° ein Glaubensbekenntniss, anf. نشهد الله موجود واجب الوجود متصف بالقدم والبقاء المز

3) We. 1769, 3, f. 7—15

enthält einige Stellen aus demselben Werke, hauptsächlich vom Gebet, vom الذكر, von der Annäherung an Gott, von Demuth u. Entsagung und anderen Verpflichtungen der Gläubigen. Zuerst: قال التوالي اقرب في جلاء الباطن من التفرق Schluss: حتى يشرق البوحاني على للبزؤ للإثماني والله اعلم

4) Pm. 161, 1, f. 1-10^a.

117 Bl. 8°°, 17-18 Z. (von f. 9 an 13 Z.) $[17^{1}/_{2} \times 13;$ $12^{1}/_{2}-13 \times 8^{1}/_{2} (14 \times 11)^{cm}]$. — Zustand: ziemlich gut. — P. spier: gelb, glatt, stark. — Einbd: Pppbd mit Lederrücken.

Ein Stück aus demselben Werke. Titel fehlt. Verfasser: s. Anfang. — Anfang: قال سيدي عبد الوهاب الشعراني رق في عهود الشرفاء رمّ الخذ علينا العهود ان لا نري انفسنا قط على شريف الخ

Ueber die Verpflichtungen gegen die Serife. وعذا العهد من اشرف عهود هذا : 8chluss f.10* الكتاب... فانك لا تجده في كتاب الله وبع التوفيق لا ربّغيره

Schrift: magrebitisch, gross, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1117 Moh. (1705) von حمد العلم الأندلسي

3186. Pm. 82.

125 Seiten 8vo, 19 Z. (21 × 15¹/₂; 15 × 9¹/₂^{cm}). — Zustand: nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einbd: hellrother Lederbd. — Titelüberschrift S.1:

Der Specialtitel des Werkchens ist nach Pm. 155:

und nach Spr. 1954, 6:

ك" موازين القاصرين

الحمد لله رب العالمين والصلوة . . . Anfang والحمد وبعد فقد دعانى داعي الشفقة على طايفة من الفقراء في هذا الزمان سموا انفسهم بالصوفية وادّعوا الولاية الكبري وهم اصلّ من الانعام الخ

Die Abhandlung ist gegen solche gerichtet, die sich auf äusserliches Gebahren hin und ohne die richtige Unterweisung und Weihe zum Beruf für Çufts ausgeben und als solche bei

74

Anderen gelten wollen und sich oft auch Ansehen verschaffen. Sie handelt also darüber, wie der Schüler und wie der Lehrer beschaffen sein, was und wie jener zu lernen, dieser zu lehren habe u. s. w.

'Abd elwahhāb eśśa'rāwī † 978/1565 hat (nach S. 3, Z. 10) diese Abhandlung im J. 993 verfasst und so steht auch in Pm. 155, f. 3b. Dass er wirklich der Verfasser sei, geht aus der Erwähnung mehrerer seiner Schriften hervor (S. 9. 18. 28 zweimal). Er citirt S. 14 auch sein کا المان , welches er im J. 961/1554 vollendet hatte, folglich ist die Zeit der Abfassung dieser Schrift zwischen 961 und 973 zu setzen, vicleicht 973 (سبعین verlesen für تسعین) oder 963. Die Angabe bei Spr. 1954, 6, f. 78—im J. 933— ist gleichfalls unrichtig.

وقد اوضحنا لك في رسالة الانوار :Schluss فلك . . . فلينظر في بقية رسايلنا الموضوعة لبيان الآداب المتعلقة بالخلف من الملوك والعلماء واسحاب الحرف وغيرهم والحمد لله . . . التي يوم الدين

Schrift: ziemlich klein, etwas flüchtig, nicht undeutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift vom J. 1140 Ragab (1728) von ابداهیم.

191

3187.

Dasselbe Werk vorhanden in:

1) Pm. 155.

46 Bl. 8°°, 13 Z. (15¹/4 × 10; 9¹/4 × 5³/4cm). — Zustand: nicht recht sauber, auch fleckig und oben wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel f. 1ª unten und auch f. 1º: ر" ميبزان الرجال . — Schrift: klein, kräftig, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. ¹¹00/1688.

F. 306—46 kleine Stellen aus verschiedenen Werken, wie الطبقات des Verf., المجوهرة الفاخرة des Elgazzālī, الاذكار des Ibn teimajja u. s. w.

2) Spr. 1954, 6, f. 77-90.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel: موازین القاصرین. — Verfasser: مالشعرانی القاصرین. — Abschrift i. J. 1137/1724.

3188. We. 1814.
4) f. 33. 45-49. 70-79.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel u. Verf. f. 45n:

كتاب بلوغ الارب بسلوك الادب لحمد بن محمد بن عبد الرحمن البهنسي العقيلي النقشبندي الشافعي

الحمد لله القريب لاجابة : Anfang f. 45° الدعوات . . . وبعد فهذه جمل من الادب تبلغ ان شاء الله السالك الارب الن

Unterweising in der çüfischen Lehre, von Mohammed ben moß. ben 'abd orrakmän elbahnasi el'aqılı † c. 1001/1592. Dieselbe beginnt f. 45¹. اعلم هدانا الله وابياك ان من طق انه يظفر برضى الله الخلاص الله وابياك ان من طق انه يظفر برضى الله الخلاقة الله وابياك ان من طق انه يظفر برضى الله الخلاقة وابياك ان من طق انه يظفر برضى الله الخلاقة الله وابياك ان من طق انه يظفر برضى الله الله وابياك ان من طق انه يظفر برضى الله الله وابياك وابياك وابياك وابياك وابياك وابياك وبياك وابياك وابي

فاغفر لنا وارحمنا وانت خير ; Schluss f. 33° الراحمين هو الحي لا اله الا هو فادعوه مخلصين . . . سجان ربك رب العزة عما يتصفون وسلام على المرسلين والحمل لله رب العالمين تمت

Nach der Handschrift des Verfassers abgeschrieben. — F. 33 folgt auf f. 79.

3189. Pm. 243.

77 Bl. 8vo, 17 Z. (20 × 15; 15 × 9¹/₂cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, glatt, ziemlich dünn. — Einband: schöner Halbfrzbd. — Titel u. Verfasser im Inhaltsverzeichniss f. 1^a und in der Unterschrift f. 30^a:

آداب المريدين لتاج الدين بن زكرياء العثماني

اللهم خلصنا عن الاشتغال : Anfang f. 1 اللهم خلصنا عن الاشتغال الله في بيان اداب المشيخة والمريدين والطالبين وشرأيطهما المن

Abhandlung über Benehmen der çüfischen Lehrer u. Schüler, von Täg eddin ben zakarijjā elotmānī ennaqsbandī $+ \frac{1050}{1640}$ (No. 2186). Dieselbe ist in einige فصل eingetheilt.

فصل في آداب الله ورسوله صعم f. 1 b فصل في معرفة الشيخ والولتي 4 a فصل في شرايط المشيخيّة وهي آحدي عشرة شريطة 56 فصل في شرايط المريد وهي احدى عشرة شريطة "7 فصل في آداب المشيخة وهي اثنا عشر ادبا فصل في آداب المريد مع انشيخ $15^{\rm b}$ فصل في آداب الذك 22ª

ولا تقنطوا من رحمة الله وكن :"Schluss f. 30 راضيا من الله ومن قضائه وقدره مفاما تحمد الله تعالى تمت

Schrift: ziemlich gross, kräftig, etwas rundlich, vocallos. Ueberschriften roth. Stichwörter oft roth überstrichen. - Abschrift v. J. 1229 1814.

∠ 3190. We. 1812. 2) f. 37a.

 8vo , 23 Z. (21 × 15: 17^{1}_{2} × 11^{cm}). — Zustand: der untere Rand (und Text) ist wasserfleckig. - Papier: gelb, ziemlich stark und glatt.

Schlussseite eines Werkes, dessen Inhalt, wie es scheint, ist: Anweisung für das Verhalten des angehenden Çüfis.

Da in der Unterschrift steht, dass es abgeschrieben habe von عمر بن عمر انسليماني dem Original des (أبو الوفا العرضي † 1071/1660) im J. $^{1075}/_{1664}$ und da dieser u. a. Werken auch verfasst hat: مُنْدِيقَ الْهِدَى في التصوّف, ist es möglich, dass dies der Schluss davon ist. Die ersten Worte hier sind: ملّ فليطالع كتب القوم

واجتناب اللحوم كلما قل دان Schluss: احسى والله جعل الهمم متفاوتة والله الموفق الهادي، Schrift: ziemlich klein, gewandt, gleichmässig, fast

vocallos.

' 3191. We. 1704. 53) f. 1466-1481.

Format etc. und Schrift wie bei 52). - Titel fehlt. Verfasser fehlt; es ist:

ايوب الخلوتي

تحفة الطلاب . . . وهو مولانا نعم المولي ونعم النصير البنور المشاهدة . . . وبعد فان الاخ في الله وليبي

وصديقي . . . التمس مني رسانة من انذخاير التي جمعتها في اوقات التاقي من حصرة الفهوانية الخ

Çüfische Abhandlung des Ejjüb elhalwati † 1071/1660, betreffend die Unterweisung des Schülers, die Zurückgezogenheit und Einkehr desselben in sich.

فمن غلب عليه عمل من اعمالها :Schluss نسب له حزق العادات فيه والحمد لله وحده المخ

3192. Spr. 896. 2) f. 30b - 61.

Format etc. u. Schrift wie bei 1) (f. 61 von anderer Hand). - Titelüberschrift f. 306:

كتاب تحفظ الطلاب ومنحظ الوهاب في الآداب بين الشيخ والاصحاب

Verfasser fehlt: s. unten.

الحمد نله انذي سهل منهاج الحمد نله انذي سهل منهاج السالكيين على العارفين . . . وبعد فقد سالت ايها الاخ الوفى . . . عن مقام المشيخة وليفية الارشاد وما يلزم الشيخ في مقام الشيخوخية والتعليم الح

Ueber das Verhältniss zwischen Lehrer und Schüler und die Erfordernisse für Beide; in mehreren ungezählten Kapiteln. Da sich der منهاج السالمين Verfasser f. 41ª auf sein Buch beruft und HKh. VI 13234 ein solches von † 1042/₁₆₃₃ anführt, ist vielleicht dieser der Verfasser.

31ª باب في بيان تيفية رتبة المشيخة باب في بيان صفات المريد وما يلزمه من الآداب 38" باب في بيان شروط التوبة ولبس الخرقة وتلقين 47 الذكر وأداب كلّ منها،

باب في بيان كيفية اخذ العهد 49* باب في بيان كيفية لبس الخيقة 51ª

باب في كيفية تلقيبي الذكر لا الم الا الله 54^b

باب في بيان كيفية مختصره لاخذ العهد ولبس 594 الخرقة وتلقيهن الذكر

لعل الله تعالى أن يفتوله الباب ويدخله: Schluss f.61b: مع الاحباب بلا حساب وهو الكريم الوهاب وعذا آخر كتاب الحمد لله الذي نور قلوب اوليائه :Anfang

3193. spr. 897. 1) f. 1-21b.

29 Bl. 8vo, 15 Z. $(17 \times 10^{1}_{2}; 11^{1/2} \times 7^{1/2}^{\text{cm}})$. — Zustand: am Rande wasserflockig, der Anfang unsauber. -Papier: gelb, etwas glatt, ziemlich dünn. - Einband: Pappband mit Kattunrücken. - Titel f. 1ª (u. Vorrede):

كتاب مقصد الطلاب فيما يلزم الشيخ والمريد من الآداب Verfasser f. 1a:

محمد بن زين العابدين بن محمد الغُمْرِيّ سيط انعارف بالله على بن خليل المرصفي

الحمد للم الذي جعل الصوفية: "Anfang f.1 صفوة عمده الآمة وسبل شبيقهم . . . وبعد فهذه الفائل يسبيرة وفي النفع غزيرة فيما لا بدُّ منه من الآداب المنه

Ueber die Eigenschaften und Pflichten und Beziehungen des çüfischen Lehrers u. Schülers, von Mohammed ben zein el'ābidīn ben mohammed ben 'ali elbekri eççiddigi elmiçri elgomri † 1087/1676. -- Zerfällt in zwei منزع.

> في شروط الشيخ وأدابه f.2^a منوع 1. في أداب المريد مع شيخه 10 منزع 2.

فبقيت سعادتها على الى :Schluss f. 216: الابد وفي هذا القدر دفاية لمن حقته العناية٬ تم٬ Schrift: gross, ungelenk, deutlich, vocallos. - Abschrift von حسين بين أبني بكر أنزوكاني im J. 1169_{, 1756}

Es schliesst sich daran f. 216-23ª eine قائدة, احمد بن جبر الشافعي betreffend eine dem $+\frac{973}{1565}$ zur Entscheidung vorgelegte Frage, in Bezug auf gewisse Aussprache mancher Çūfīs beim الذي und einige Manieren beim Beten.

3194. We. 1631. 10) f. 1876 -- 193

Format etc. u. Schrift wie bei 5). - Titelüberschrift:

كتاب الرسوخ في مقام الشبوخ Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي جعل طريق الولاية: Anfang سببا على اقتنفاء آثار النبوة . . . أما بعد فيقول . . . عبد الغني أبر النابلسي . . . هذه انرسالة كشفت فيها عن طريق الولاية التي كان عليها السلف الصالحون الم

Diese Abhandlung des 'Abd elgani ibn ennābulusi † 1143/1730 (No. 1372) betrifft das Verhältniss des Lehrers zum Schüler, mit Rücksicht auf die Observanz in früherer Zeit und auf die Missbräuche zur Zeit des Verfassers.

فانك تصل بذلك الى مقصودك : Schluss f.193b وتنفع به على معرفة معبودك ان شاء الله تعالم، انتهى ما ذكرة الجيلي رج وقد كملت الرسالة المباركة؛ Abschrift im J. 1158 Moh. (1745).

3195. Pm. 216. 5) f. 88 - 111.

Format etc. und Schriegen 1) - Titol f. 884: نظم القلادة في كيفيد الجلوس على السجادة

الجلوس statt اجلاس المبيد Beenso im Vorwort f. 85%, aber Verfasser: s. Anfang.

احمد لله الذي نصب من قبل : Anfang f. 88 من عباده علما موصلا اليد ... وبعد فيقول العبد الفقير ... مصطفى بن كمال الدين بن على الصديقي نسبا التخلوتي طبيقة التحلقي مذهبا . . . قد ورد على وارد شريف من الأحد في يوم الأحد . . . ان اصنف رسالة اذر فيها بعص شروط المشيخة وصفات من قام في منصبها وكيفية اجلاس الشبخ للمربد على الساجادة المز

Ueber Eigenschaften und Erfordernisse des Lehrers und Schülers der Cüfik und Pflichten und gegenseitiges Verhalten derselben, besonders auch Unterweisung des Schülers zu verschiedenen Graden, von Muctafa ben kemål eddin ben 'alī ecciddīgi elbekrī elhalwatī † 1162/1749 (1161).

Darin eine längere Qaçīde (65 Verse, Tawīl) des Verfassers, in welcher derselbe die Kette der Lehrüberlieferung seiner Secte von Gabriel herunter bis auf ihn selbst, Glied für Glied, nachweist. الا يا نديمي تم نذا انت ذئيا : Es beginnt f. 101^b وقد لاحت الانوار من داخل الحجّب

او غير ذلك من المقامات: Schluss f. 111b العلية التي خصها الله بالانابر وان نانوا يعتقدون في نفوسهم ذلك والله اعلم

Abschrift v. J. 1178, 1764.

3196. Lbg. 554.

 8vo , 15-23 Z. $(20 \times 14^{1/2}; 15^{1/2} \times 9^{1/2}^{\text{cm}})$. — Zustand: etwas fleckig und unsauber; auch wurmstichig. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Titel f. 310° :

٤" الخلاصة الصغرى في مقاصد سالك
 الدنيا والآخرة

(ebenso im Vorwort). - Verfasser f. 310a:

بدر الدين بن عمر سراج الدين العادلي الخريثي طريقة

المحمد لله ذي الجود والاحسان : Anfang f. 310^b: والمحمد والكبرم والامتنان . . . أما بعد فانى جلست ذات يوم في جمع المحابي في مجلس المخ

Es sei in einer Gesellschaft von Freunden, sagt Bedr eddin ben 'omar sirāg eddin el'ādilī elhoreiti (? um $970/_{1562}$: vgl. No. 3042), davon die Rede gewesen, dass der an der Hand eines Lehrers seinen Weg antretende Schüler wenig Erfolg davon habe. dessen erörtert er hier zunächst Alles, was der Anfänger thun und lassen soll; reine Liebe zu Gott müsse ihn erfüllen, den Lüsten müsse er entsagen; die Liebe aber bestehe in Reinheit des Herzens und dem Streben zu Gott hin. Alles gipfle in dem Satze: strebet, bevor ihr sterbt, und demgemäss müsse der Strebende der Welt absterben, indem er 10 erlei befolge und übe: Busse, Entsagung, Gottvertrauen, Genügsamkeit etc. Zu allem diesem führe ihn ein tüchtiger Lehrer den sichersten Weg.

Schluss f. 318b: وسالك وسالك وسالك اللهم كبذوب وسالك بلا جذب وجذب بلا سلوك اللهم مجذوب وسالك بلا جذب وجذب بلا سلوك اللهم في كاتبها فتنف القبر . . . وصلى الله على سيدنا النخ Schrift: gross, kräftig, zuerst etwas vocalisirt. Gegen Ende kleinere Schrift. — Abschrift c. 1150/1737.

3197. Spr. 817.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel u. Verf. feblt. الحمد لله الذي اختار لخدمته من Anfang:

اراد من اهل التوفيق . . . وبعد فان هذا ما سمنم

به الفؤاد في النقيب والاستان اعلم أنّ أول ما يجب على النقيب معرفة الطريق الذي هو واقف عليها

Einige Bemerkungen (in kurzer Abhandlung) über die Obliegenheiten des النقيب, dem الاستاذ gegenüber. — Schluss (234): حمرتبتها تحت قدم الشيخ وفي هذا القدر كفاية لمن تأمّل والعارف يستنبط من هذا الكلام

/ 3198. Spr. 851. 3) f. 14^b-18^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Ueberschrift:

قال عمر بن الخطاب رق على : Anfang f.14^b العمال العمال المنبر سمعت رسول الله صعّم يقول انما الاعمال بالنيات . . . قلت النيّة اول العمل وحسبها يكون العمل واهمّ ما للمريد في ابتداء امره في طريق القوم ان يدخل طريق الصوفية الخ

Behandelt, was der Anfänger und die Vorgerückten in der Çūfik zu thun haben.

فانه علي غاية الاعتدال واقف : Schluss f.18°

3199. Spr. 851.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Stück aus einem grösseren Werke, das in (ungezählte) Kapitel getheilt ist.

باب النهي عن الشاهد، ثم ان اشد الاشياء 1,88° واصعب الامور استهانة النظر الي الشاهد ;الندم والاستغفار 89° ;كراهية الاجتماع 88°, Mitte ;اختيار القناعة 49° ; الامل والاجل 49° ;مداومة الذكر 40° ;الورع 90° ;كراهية الاشتهار 90° .مداومة الاشتهار 90° .مداومة الذكر 40° ;الورع 90° ;كراهية الاشتهار 90° .مداومة الذكر 40° .مداومة الدكر 40° .مداومة الذكر 40° .مداومة الدكر 40°

Anleitung für den angehenden Çūft. Dass hiermit das Werk zu Ende, ist nicht anzunchmen.

F. 90^b Mitte u. 91^a. 94—97. Stücke aus des Ibn el'arabi. F. 91^b—92^b steht aus dem نوادر الاصول في معرفة اخبار الرسول des أنوادر الاصول في معرفة اخبار الرسول des ألترمذي des ألترمذي . der 213. Abschnitt. F. 93 Definition çüfischer Ausdrücke

und f. 98°. 99°. einige Aussprüche und eine kurze, an شمس الدين ابن سودكين † 646/₁₂₄₈ gerichtete Vermahnung (وصيّة) des Ibn el'arabı.

3200. Spr. 769.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

قال الله سجانه وتعالى الله يَجَّتَبِي اليه من : An fang يشاء ويهدي اليه من ينيب' الخلف تحبوبون عن الله تعالى سجانه ونفوسهم الامّارة بالسوء المتابعة لاهوائها الخ

Abhandlung cüfischen Inhalts: weist im Anschluss an Sura 3, 174 auf die Nothwendig-keit hin, einem Meister als Führer zu Gott sich anzuschliessen und giebt Vorschriften, was dem Schüler obliege, um zu der rechten gottseligen Gesinnung zu gelangen.

جاءت الامداد الالهية والعلوم: Schluss f. 65^b الدينية وينربي مع الله ولا حول ولا قوة اللا بالله التخ

3201. We. 1665.

50 Bl. 8vo, c. 18 Z. (21¹/₂×15¹/₂; 15¹/₂-16¹/₂×10-11^{cm}). Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappbd. — Titel u. Verfassor f. 1^a:

رسانة الفضل والامنان الى كافة الاصحاب والاخوان لعلى حراز بن العربي

الحمد لله الذي نور قلوب اوليائه 16:1 Anfang f. 16: الحمد لله الذي نور قلوب اوليائه لطيفة ومعانى شريفة جمعتها من كلام شيخنا ... ابي العباس التجاني الحسنى الخ

'Alī harrāz ibn el'arabī, wol um 1200/1785 am Leben, hat diese çūfische Abhandlung auf Grund von Unterhaltungen und Mittheilungen seines Lehrers verfasst, welcher f. 13b ausführlicher heisst: احمد بن الختار بن احمد بن الختار بن احمد بن التنجّانى المغاوي دارا ومنشأ المغاوي دارا ومنشأ كمد بن سالم التنجّانى الحسنى المغاوي دارا ومنشأ ومنشأ Schlusswort und handelt in dem ersten von den Pflichten und dem Benehmen des Schülers gegen seinen Lehrer; in dem zweiten Stücke von den Vorzügen des Lehrers (und zwar des Abū 'l'abbās ettiģģānī) und dem segensreichen Einflusse desselben auf seine Schüler und

seine Umgebung; in dem letzten von den Vorzügen des Gebetes für Mohammed vor allen sonstigen frommen Handlungen u. theilt einige Gebete mit. مقدمة عادية لانواع الرشد والفلاح داعية القصد في كرامة الشيخ ... وما خصه الله بعن محص فصله 13 خاتمة نافعة لانواع الخير نافعة

فانه يغار ان يسمعه غيره وما "Schluss f. 36 أخر ما يسر الله ثم غيره فننوهه والسلام وهذا آخر ما يسر الله . . . ونساله سجنه ان يمن علينا بالرشد والهداية . . . انك ولئ والقادر عليه وصلى الله على سيدنا الخ

Schrift: gross, kräftig, rundlich, deutlich, vocallos. Stichworto - Abschrift im J. 1223 Çafar (1808) von ما المنابي البخاري. - Arab. Foliirung.

F. 37—38 die Gebete wieder, , welche f. 28^b—30^a stehen. F. 40—41^a Zusammenstellung von Qoränversen aus verschiedenen Suren. F. 41^b—48^a eine längere Predigt und f. 48—50 noch zwei Gebete.

3202. Lbg. 107.

4 Bl. 4°, 20-23 Z. (23¹,2 × 16¹,2; 20 × 11¹/2°m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, dünn, etwas glatt. — Einband: Pappbd mit Ledorrücken. — Titel f.1°:

رسالة في شروط الشيخ والتلميذ

Der Specialtitel ist nach der Vorrede f.16:

مرشد العبد لسلوك الطريق واخذ العهد Verfassor: s. Anfang.

الحمد لله الذي جعل المشايخ : Anfang f. 1 الحمد لله الذي جعل المشايخ . . . وبعد كالمصابح . . . وبعد فيقول . . . عبد المعطى بن سالم بن عهر الشبلي السملاوي هذه رسالة في شروط الشيخ والتلميذ وفي التصوّف واركانه وفي الطريق الي الله

Kurze Anleitung zur Çūfik, von 'Abd elmo'tī ben sālim ben 'omar essiblī essimillāwī. Ausführlicher wird darin über die verschiedenen Arten des العبد (Vertrags-Verbindlichkeit) gehandelt.

ولا فيها متفصل من سلسلة : Schluss f. 4 . الاربع عهود عهد النصراني وعهد اليهودي وعهد المشرك

Damit bricht die Abhandlung hier ab.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, etwas flüchtig, aber deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1200/1785.

3203. We. 1815. 3) f. 59° - 60.

8vo, c. 18 Z. (18¹/₂×13²/₃; 15-16×12^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier etc. und Schrift wie bei 2). — Titel und Verfasser fehlt: s. Anfang.

الحمد لله على بن الحسين الشيرجانى الو الحسن على بن الحسين الشيرجانى قدس الله روحه في كتابه المسمى البياض والسواد في حكم خصايص العباد في نعت الربد والعارف والمراد الباب السنون في المكر وغلط اهله وتخويفهم قال الله خر وجل ويحذركم الله نفسه قال الواسطي في معناه لا يامن احد أن يفعل به كما فعل بابليس المن

Von dem oben bezeichneten Werke des 'Alt ben elhosein esstrejant, das paränetischer Art und çüfischen Inhalts ist und von den Eigenschaften und Kennzeichen der Schüler und Lehrer der Çüfik handelt, ist hier Kapitel 60 mitgetheilt; nach der Randbemerkung auf f.60^h folgt Z.13 ff. noch Einiges aus demselben Werke.

3204. Mq. 119.

Format etc. u. Schrift wie bei 25).

Bruchstück aus einem Werke, die Pflichtenlehre des angehenden Çüft behandelnd. Das
Vorhandene beginnt, in Erörterung des Verhältnisses des Schülers zum Lehrer und seines
genauen Gehorsams, mit den Worten: خطأ

Es ist in ungezählte فصل eingetheilt. 413b إفصل الأكل والشرب 414a ; فصل الصلاة 413b . فصل الصلاة 414b . فصل الصحبة 415b ; فصل الكسب والتوكل 414b . Zuletzt die Worte: فاية من البلد وكذلك

¹ 3205. Mq. 43.

Format etc. u. Schrift wie bei 6). - Titel u. Verf. fehlt.

Anfang: والسابع دوام ربط القلب بالشيخ بالاعتقاد والاستمداد الخ

Ein Bruchstück, von der Nothwendigkeit, dass der cüfische Schüler sich eng an einen Lehrer anschliesse. — Schluss f. 132a: ويدفعه عما يعوّن العرق العرقان فان علوالهمة [ولا يقع تمم] Die letzten 3 Worte gehören nicht dahin.

3206.

- 1. Wie sich der Schüler zu benehmen habe, behandelt Pm. 419, f. 17. Darüber, dass er sich einen tüchtigen Meister anschaffen müsse und Kennzeichen eines solchen, We. 397, f. 144b. 145a. Wie er selbst zur Stufe des Meisters gelange, Pm. 224, f. 239b—241. Eine Schülerkette (قلبلالة البدرية عمر بن احمد العادلي ين عمر بن احمد العادلي العادلي عمر بن احمد العادلي الع
- 2. Einige in dies Fach einschlagende Schriften sind noch abgefasst von:
 - الرحمن بن عبد الله الأشبيلي عبد الله الأشبيلي عبد الحق بن عبد المبتدى 1) ألمبتدى 1) أ
 - 2) معيد بن محمد الفرغاني الحنفي (699/1299)
 u. d. T. سراج المستفيد وغنيمة المفيد .
 - بكرة السامع والمتكلم في آداب العالم والمتعلم بدر الدين (3)
 تذكرة السامع والمتكلم في آداب العالم والمتعلم ...
 - 4) احمد بن محمد بن سليمان النواعد شهاب الدين $+ \frac{819}{1416}, \text{ u. d. T.}$ المعلم وعمدة المعلم وعمدة المعلم وعمدة المعلم وعمدة المعلم المعل
 - 5) على بن خليل أنموصفى + 930/1524, u. d. T. احسى التطلاب فيما يلزم الشيخ والمريد من الآداب
 - 6) عبد الوهاب الشعراني (۱٬۵۵۵ عبد الوهاب الشعراني الله مدارج السالكين الي رسوم طريق العارفين
 - 7) حمد بن محمد الغزي بدر الدين $† 984/_{1576}$, الدر النصيد في آداب المفيد والمستفيد u. d. T.
 - 8) صبغة الله بن روح الله النبورجي النقشبندي (1015 ما لا يسع المويد تركه كل يوم 1015 المويد تركه كل يوم
- 9) مرعي بن يوسف بن ابي بكر الكرمي (9 باروض العارفين وتسليك المريدين وتسليك ال
- عبد القادر بن شيخ بن عبد الله بن شيخ العيدروس † 1038/₁₆₂₈, u.d.T. بغية المستفيد بشرح تحفة المريد
- 11) تحمد بن محمد الغزي ابن جم الدين (11 محمد بن محمد الغزي ابن المدين (11 سلم مع المويد (11 سلم مع المويد في المريد (11 سلم مع المريد (11

4. Unterweisung in der Çūfik.

a) der Gottesbegriff.

3207. We. 1633. 8) f. 81 - 102.

Format etc. u. Schrift wie bei 7). - Titel u. Verf. f.81*:

ک" مشکاة الانوار ومصفاة الاسرار لحمد بن محمد بن محمد الغزالی الطوسي

(Beides so auch in der Unterschrift.)

قال الامام ابو حامد Anfang f.81b. . . . العزالي رحّه الحمد لله فايض الانوار وفاتح الابصار . . . أما بعد فقد سالتنى ايها الاخ الكريم . . . ان ابين لك اسرار الانوار الالهية مقرونة بتاويل ما يشير اليه طواهر الايات المتلوة والاخبار المروية

Abhdlg des Abū hāmid elgazzālī † 505/1111, betreffend das göttliche Licht, zugleich mit der (allegorischen) Deutung dahingehöriger Qorānverse und Aussprüche. Auf Wunsch eines Freundes verfasst, aber in kurzer Darstellung, weil der Verfasser zu längeren Erörterungen keine Zeit habe. Zerfällt in 3 فصل.

فى بيان النور الحق هو الله تعالي وان 82^b فصل .1 اسم النور لغييره مجاز محص المخ

فى بيان المشكاة والمصباح والزجاجة 96 فصل .2 والشجرة والزيت والنار

او لمقايسة العقل او بالنور : Schluss f. 101^b الوقت الحص كما سبق فهذا ما حصر لي في هذا الوقت . . . واستشفاف الانوار الالهية من وراء الحب البشرية عسير غير يسير والسلام

Obgleich der Verfasser in der Vorrede f.82^b die Eintheilung in 3 فصل ausdrücklich angiebt, enthält die Abhandlung doch nur obige 2. فصل.

HKh. V 12086 und 12087. (Auch von diesem ist angegeben in 3 فصل). Collationirt.

Lbg. 277.

23 Bl. 4to, 25 Z. $(25^{1}/_{2} \times 15; 17^{1}/_{2} \times 9^{1}/_{2}$ ^{cm}). — Zustand: fast lose im Einband; an der oberen Ecke etwas HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

beschädigt. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Dasselbe Werk. Titel und Verfasser abgekürzt: مشكاة الانوار للغزالي.

Schrift: gross, kräftig, gefällig und deutlich, vocallos. Stichwörter roth oder rothüberstrichen. — Abschrift von بين السيد حسين بافقيه um 1900/1785. — Collationirt von demselben; am Rande oft Verbesserungen.

3208. Spr. 853.

Format etc. u. Schrift wie bei 7). - Titel fehlt; er ist etwa:

ر" في المعرفة

Verfasser: s. Anfang.

قال الشيخ الامام جمال الاسلام: Anfang f. 165^b وربين الدين أبو حامد محمد بن محمد بن المعرفة العزالي الطوسي رق اعلم أن المعرفة معرفتان معرفة الحق ومعرفة الحقيقة فمعرفة الحق هي الفوار من النفس الخ

Abū hāmid elgazzālī † 505/1111 handelt hier von der Erkenntniss des Wesens Gottes und unter welchen Bedingungen dieselbe möglich sei, und welches die Kennzeichen des "Erkennenden" (العارف) seien. — Die Abhandlung zerfällt weiterhin in mehrere

فصل في حجاب العبد عن الله

فصل في حقيقة الدنيا فصل في حقيقة الدنيا فصل اعلم أن الرؤية رؤيتان فصل اعلم أن الرؤية المناس

u. s. w. Weiterhin:

فصل في الذَّكر 174°; فصل في الفناء والبقاء 174°

فصل في الابتداء والانتهاء 176°

فصل في السكر °177 ; فصل في البلاء °176

Den Schluss macht eine قائدة, in der die verschiedenen Arten der Seele erklärt werden, näml.: النفس الامّارة اللوّامة الملهمة المطمئنة الراضية

وهي عبارة عن الذلّ والانكسار : *Schluss f. 178 والفاقة والافتقار والسلام تمت

21

3209. Lbg. 271.

70 Bl. 8vo, 13 Z. (17¹/₂ × 12¹/₃; 12-13 × 9^{cm}). — Zustand: zieml. unsauber. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: brauner Lederbd. — Titelüberschrift f.2^b:

ك" فنرهة السالكين للامام الغزالي جن الاسلام،

ولما كان حمد الله تعالي : Anfang f. 2b: ولما كان حمد الله سجانه وذكره المقام الاعلى . . . وبعد فان الله سجانه وتعالى شرف الاسلام على جميع الاديان الن

Die Vorrede des Werkes, in deren Anfang (nach der obigen Stelle) alle Gottesnamen aufgeführt werden, geht bis f. 9b. Dann beginnt das Werk selbst f. 9b Mitte so: الحمد لله الوهاب سرّ سبيل مسالك اولى الالباب ... وبعد فان العبد الصعيف ... تلمح في فكره ما تبسر تلوه من الكلام الخ

٤" البيان في مسالك الايمان

الحمد لله بداية الآخر بلا نهاية . . . وبعد فانه لما الأول بلا بداية الآخر بلا نهاية . . . وبعد فانه لما خلف الله . . . الانسان وطلب منه علم البيان المن

Çufische Glaubensauffassung: von Gottes Wesen; vom jüngsten Gericht (die verschiedenen Ausdrücke dafür f. 18—19); vom Paradies und der Hölle; von der Rechenschaftsablegung; die 10 Wege, um der einstigen Strafe zu entgehen f. 20b ff. Darauf: معند عليل وقل من ينجو من علته بعد تملكها 57b من نجو من علته بعد تملكها 57b أعلم أن لا يجب أن يتقلد القصاء الله من خصلة محمودة

اعلم أن لا شيء أفضل من لخف وبيانه والعبل به وجريانه 61⁶ فصل مختصر في شأن هذا الزمان واهله 65⁶

Das Ganze schliesst mit einem Gebete, dessen Schluss f. 69b: ونعم المعين النصير وسجان ربك رب بك رب العالمين العزة عما يصفون وسلام على المرسلين وللد لله رب لعالمين

Dies Werk ist schwerlich von Elgazzall verfasst.

Schrift: gross, dick, rundlich, etwas vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 1150/1737.

F. 1 und 70 enthalten theils andere, theils Räthsel-Verse, von späterer Hand in klein. Schrift.

3210. Spr. 1968.
5) f. 39-51^b.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel u. Verf. f. 39a:

هذه رسالة في بيان العلم اللَّدُنِيّ لحجة الاسلام ابي حامد الغزالي

الحمد لله الذي زين قلوب : Anfang f. 39^b: خواص عبيده بنور الولاية . . . [اعلم] اعانك الله ان خواص عبيده بنور الولاية . . . [اعلم] العلماء انه انكر واحدا من اصداقائنا حكي عن بعض العلماء انه انكر العلم الغيبي اللدني الذي يعتمد عليه المتصوفة المن

Ucbei die tiefere mystische Erkenntniss Gottes. Elgazzālī handelt den Gegenstand in mehreren فصل (wie es scheint, 5) ab, ohne besondere Ueberschriften. Er giebt dabei eine Uebersicht über die Wissenschaften überhaupt, die er in 2 Theile theilt الشرعى والعقلى, von denen der مرتبة (الشرعى), der andere in 3 مرتبة 2 zerfällt etc.

جتناج الى زيادة شرح يتيسر بعون : Schluss f.51b الله تعالى والآن تختم هذه الرسالة فان هذه الكلمات كفاية لاهلها ومن لم يجعل الله له نورا فما له من نور' تمت

HKh. III 6314. — Anders 6236 (wo er die Abhandlung mit gleichem Titel und Anfang zuschreibt dem ابو الحسن على بن احمد بن الحسن الحسن الحسن الحسن على بن احمد بن الحسن الحسن على بن احمد بن الحسن على بن

3211. Pm. 185.
6) f. 25-46.

 8ro , 13 Z. (Text: $10^{1/2} \times 6^{1/2}$ °m); von f. 40 an 15—19 Z. (11 \times 8°m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich (von f. 40 an: gelb), glatt, ziemlich dünn. — Titel f. 25°a:

ك" شعب الأيمان

Den vollständigeren Titel s. am Schluss. — Verfasser f. 25^a:

صدر الدين القونوي

الحمد لله الذي نور ضماير : Anfang f. 25^b: الما بعد فهذه ارباب الدين بانوار الاسلام والايمان . . . أما بعد فهذه تجالة تميط الخمار عن وجوه ابكار معان واسرار متجنحة بمحاسن الفاظ نبوية وجوامع كلمات مصطفوية الخ

Çüfische Abhandlung vom Glauben und den Spaltungen darin. Es gebe deren mehr als 70; die beste habe das Einheitsbekenntniss Gottes; auch die Scheu الخياء d. i. Ehrerbietung gegen Gott sei dahin zu rechnen. Es werden hier also die Begriffe des Glaubens, der inneren Erhebung, der Selbstveredlung u. s. w. erörtert. Als Verfasser ist hier Cadr eddin elgonawi $+\frac{678}{1274}$, in Mq. 123, 4, f. 34° aber Sa'id ben mohammed ben ahmed elfergani sa'd eddin † 699/1299, sein Schüler, angegeben; HKh. aber nennt als solchen den Ibn el-'arabī. — Beginnt nach der Vorrede f. 26a: اعلم أن الايمان عبارة عن نور حاصل من قبل الحق الح

ازالة احكام الغلبات وغلبات : Schluss f. 46b: الاحكام يشتمل الكل وجمع الجيع والله يقول الحق وهو يهدى السبيل فذا آخر كتاب تحريم البيلي في تقرير شعب الأيمان ورنب الاحسان والله اعلم الرخ

Schrift: ziemlich gross, geläufig, fast vocallos. -Abschrift c. 1200/1785. - HKh. IV 7572.

Mq. 123, 2, f. 34-41^a.

 8vo , c. 20-22 Z. (Text: $13^{1}/_{4} \times 9^{1}/_{2}-10^{\text{cm}}$). - Zustand: im Ganzen gut, aber nicht frei von Flecken. -Papier: gelb, glatt, stark.

Verfasser: s. bei Pm. 185, 6. Anfang ebenso. Die Abhandlung bricht hier ab mit den Worten: مشتملة على جميع الصور والامزجة الحشية وحقيقة'

Schrift: (bis f. 35a) ziemlich klein, deutlich, gleichmässig, etwas vocalisirt. Dann kleine flüchtige Gelehrtenhand, in einander gezogen, schwierig, vocallos. Der Titel von derselben Hand. - Abschrift um 600/1397, nach der Handschrift des Verfassers.

3212. Spr. 795.

78 Bl. 8vo, 15 Z. $(21^{1}/_{2} \times 12; 12^{1}/_{2} \times 7^{cm})$. — Zustand: wurmstichig, der Rand oft ausgebessert. - Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. - Einband: brauner Lederband, gut. — Titel (von neuerer Hand) f. 1a (so auch zu Anfang der einzelnen Papierlagen, oben):

مفتاح الغيب

.صدر الدين القونوى Verfasser fehlt. Es ist: صدر الدين

ان يتخذك وكا حمدا عايدا منك اليك . . . وبعد ومفتاح قفل نشاتنا ورحمة الله وبركاته٬ تم فأن العلوم منها امهات اصلية وفروع تفصيلية النخ

In diesem Werke sucht derselbe Verfasser auf wissenschaftliche Weise zur Erkenntniss des göttlichen Wesens und der darin liegenden Geheimnisse anzuleiten. Das Werk zerfällt in ungezählte Abschnitte. Es beginnt, nach einer langen Einleitung über Wesen, Inhalt u. Zweck der Wissenschaften, die in der Theologie gipfeln, فصل شريف يشتمل على علم عزيز خفى لطيف 4.8 فصل [اعلم أن الحق هو الوجود المحض النخ]

فصل [ولما كان الحق سجانه من حيث حقيقته] 13ª u. s. w. Zuletzt: في حجاب عزّه المز

تتمة لهذا الفصل يتصمى ضابطا شييفا كلّيا 644 في بيان بعض اسرار النهايات

فصل في سر الكلام واحكامه ولواحقه 65ª تتمة كلية وخاتمة جامعة 69^{b}

الشرح لهذا الوارد بلسان الوقت والحال والمرتبة "72 قولى ما حقيقته

Mit f. 78 hört das Werk hier auf: der Schluss, etwa 32 Bl., fehlt. Die letzten Worte قبل تعينه بهذا المزاج العنصري من حيث 'f.78° sind (= We. 1663, f. 60^b, Z. 6).

Schrift: Persischer Zug, klein, gefällig, gleichmässig, gut u. deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. Am Rande im Anfang bisweilen kurze Glossen. Nach f. 30 fehlen 2 Bl. - Abschrift c. 1800. - HKh. VI 12581.

3213. We. 1663.

81 Bl. 8vo, 15 Z. $(18 \times 13^{1/2}; 13^{1/2} \times 10^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut, der Rand nicht überall sauber; nicht frei von Wurmstichen, die aber zum Theil ausgebessert sind. -Papier: gelb, dick, glatt. - Einband: guter rother Lederband mit Klappe; dazu ein Pappfutteral.

Dasselbe Werk. Titel f. 1b:

Verfasser (ausführlich) und Anfang ebenso. finden sich in dem Text, der فصل Besondere bei Spr. 795 fehlt, nicht. — Das Schlusswort خاتمة تتصمن وصية ومناجاة بلسان : «steht f. 79 من السنة الكال اعلم أن الذي يذكر في هذا الفصل الإ

ولا تحجينا في كل ما تقيمنا : Schluss f. 81*: فيه من حصرات قدسك وحلاوة شهودك وأنسك اللهم احمد نفسك عمن امرته :Anfang f. 1 آميين آميين والحمد لله وسلام على عباده . . .

Schrift: klein, ziemlich weit, gefällig, gleichmässig, wenig vocalisirt. Der Text in rothen Linien. Am Rande stehen im Anfange einige längere Glossen. — Abschrift von حمد بن بابا فرم um 1000/1591. — Collationirt.

F.1° und 81° stehen einige Stellen aus den عبد الرزاق des الاصطلاحات.

3214. Spr. 796.

322 Bl. 4¹⁰, 19 Z. $(25 \times 17; 18 \times 9^{1/2}-10^{cm})$. — Zustand: etwas wurmstichig, zum Theil ausgebessert: so besonders im Anfang mehrere Blätter, unten im Text. Fast lose im Deckel. — Papier: gelb, dünn, glatt. — Einband: rother Lederband. — Titel f. 2^b (Vorrede) und f. 322^a (Unterschrift):

مصباح الانس بين المعقول والمشهود في شرح مفتاح غيب الجمع والوجود

Verfasser: شمس الدين محمد بن محمد الفناري Er heisst ausführlicher:

محمد بن حمزة بن محمد الروصافي الرومي الحنفي ابن الفناري [وابن الفنري] شمس الدين

سجانك اللهم وتحمدك حمدا : Anfang f. 1 اللهم وتحمدك حمدا بيرتضيع ذاتك . . . وبعد فان التنفر عن تشذّب اراء علماء الرسوم بتوفر تذبذب اهواء امناء العلوم الي حدّ لا يرجي تطابق طرايقهم الخ

Commentar zu demselben Werke, von Mohammed ben hamza ben mohammed errümt ibn elfenäri (oder ibn elfeneri) sems eddin, geb. 751/1850, † 884/1430. [Der Gentilname entweder von dem Orte Fenär oder von dem Geschäft seines Vaters als Leuchtthürmer.] Das Werk ist eher eine Bearbeitung des Grundwerkes, als ein eigentlicher Commentar, doch ist der Text ganz aufgenommen.

Der Inhalt ist so vertheilt:

الفاتحة في مقدّمات الشروع :(فصل 5 in 5) في الفاتحة في تقسيم العلوم الشرعية الالية التي 3° فصل .1 الامهات الاصلية وفروعها الكلّية

(f.17 eine Tabelle über: مراتب السلوك الى الله

سابقة التمهيد الجملي في المهات : (فصل 10 in 10) و 24 المول صحة الارتباطيي

التمهيد الجملي في تصحيح :(مقام 10 in) 50° فصل. الاضافات التي بين الذات والصفات

وصل في بيان أن مبدئة الحق والاحكام 970 التفصيلية التي يعرف ويقع فيها الكلام باي اعتبار يثبت للحق من اعتبار حقيقته من حيث هو ومرتبته التي هي الالوهية التي هي النسبة الجامعة للنسب الالهية والعلمية التي هي حقايق الكاينات؛

من التمهيد الجملي :(مقام 4 in 4 99 فصل .2 في تصحيح النسبة التي بينه سجانه باعتبار القسام اسماء الصفات وبين تكوين اعيان المكونات

خاتمة التمهيد الكلّي الجملي في بيان متعلّق 117 طلبنا بالاجمال وبايّ اعتبار لا يتناهي مراتب الاستكمال

Nach dieser Einleitung folgt das Hauptstück: 123° الباب الذي في تعيين كليات جهات الارتباطات عو المستي بينه سجانه وبين العلويات والسفليات هو المستي بباب كشف الستر الكلي وايضاح الامر الاصلتي (in 12).

فى كشف المرتبة :(اصل 16 in 16 فصل 1. المحامعة لجميع التعينات

في اول المراتب المنعوبة وهي "124 اصل.1 مرتبة الجمع والوجود

يتضمّن ضابطا عزيزا عام الفايدة 239 فصل .5 للمبتدي والمنتهي في بيان البراءة عن التخليط المذكور والتنبية على الحضور في الحقايق

في بيان ضابط في أن كل علم 253 فصل.10 من العلوم المتعلقة بالمظاهر أو الظواهر يستلزم عملا ويناجر الكلام فيه الي تقسيم العلم بما عاينه ذلك العبل وما ليس كذلك

في اسرار الكلام الذي هو نسبة 256 فصل.12 بين الظاهر والمظاهر

263° (diese Ueberschrift fehlt hier; steht so Spr. 797, f. 230°): تتقد كلية وخاتمة النامل الذي هو جامعة في الانسان الكامل الذي هو اول الاوايل في التوجه الالهي الشامل (in 17 سؤال 17).

خنام الكلام يكشف سراير خواص الانسان 406

فاستجب دعانا يا ارحم الراحين : *Schluss f.322 والحجد لله وسلام على عباده . . . وعلى امامنا ومفتاح قفل نشأتنا ورحمة الله وبركاته وحسبنا الله ونعم الوكيل

Vorauf geht ein Inhaltsverzeichniss, flüchtig geschrieben, auf 2 Blättern.

(F. 207^b fehlt die tabellarische Uebersicht: s. Spr. 797, f. 180^b).

Schrift: Persischer Zug, ziemlich gross, gleichmässig, gut, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1800. Collationirt. — HKh. VI 12581. 12154.

3215.

Dasselbe Werk in:

1) Spr. 797.

275 Bl. 8°°, 23 (25) Z. (203/4 × 15; 14 × 9°m). — Zustand: wurmstichig, vielfach ausgebessert, fleckig. Der Text ist Anfangs (am Rücken) beschädigt. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: schöner Halbfranzbd.

Titel, Verfasser (ganz kurz) und Anfang ebenso. Nach f. 255 fehlt der Rest, ist aber aus Spr. 796 (von f. 290^a, Z.18 an bis zu Ende) ergänzt. Nach f. 1 fehlt 1 Bl., nach f. 8 21 Bl. Die Arabische Foliirung geht bis 255; die fehlenden 22 Bl. sind darin mitgezählt.

Schrift: ziemlich klein, dick, gedrängt, ziemlich deutlich, vocallos. Rothe Ueberschriften. Die Schrift von f. 256 an ist Persischer Zug, klein, fein, ziemlich gut, gleichmässig, vocallos. — Abschrift um etwa 1000/1591; die Ergänzung von c. 1250/1834. — Collationirt.

2) Pm. 519.

258 Bl. 8vo, 25 Z. (20×15; 14×9¹,2^{cm}). — Zustand: der obere Rand im Anfang besonders wasserfleckig, ein wenig auch am Ende oben und unten wasserfleckig. Die ersten Blätter am Rande ausgebessert. Bl. 6—9 eingerissen. Nicht ganz frei von Wurmstich. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: rother Lederband.

Titel (f. 2^a vollständiger als f.1^a), Verfasser (ganz kurz), Anfang u. Schluss ebenso.

Schrift: klein, etwas gedrängt, gefällig, deutlich, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift in Mekka im J. 1051 Ragab (1641). — Collationirt.

F. 258^b enthält ein Stück aus Kap. 412 des كتاب الفتوحات المكية des Ibn el'arabi.

3216. We. 1704.

Format etc. und Schrift wie bei 62). Zum Theil fleckig. — Titel fehlt. Verfasser fehlt: s. Anfang.

قال الشيخ ...سيدي أبو الطيب الغزى : Anf. هذا ما التقطته من الكتاب الآتي ذكرة للعارف الكامل ... شمس الملة والحق والدين محمد بن حمزة الفناري رحمة

Abschrift im Jahre 1077 Sawwāl (1667). HKh. V 12154 und besonders VI 12581.

Andere Commentare dazu sind von:

- 1) عثمان بن فتح الله الجَلْوَتي (1
- 2) عبد الرحمن افندي رحيمي البرسوي (2 um 1158/1745.

3217. Lbg. 852.

48 Bl. 8vo, 16-18 Z. (201/3 × 141/2; 131/2 × 91/3^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, der Seitenrand etwas fleckig; nicht ganz ohne Wurmstich. — Papier: gelb, dünn, glatt. — Einband: Kattunband mit Lederrücken. — Titel f. 2ⁿ:

قال . . . تاج الديس : Anfang f. 2b: تاج الديس الديس الديس البي بكر الديس ابي بكر محمد عبد الكريم محمد عبد الكريم ابن عطاء الله رق ايها العبد اطلب انتوبة من الله في كل وقت فإن الله تعالى قد قربك اليها الخ

Anleitung, zum Glück, d. h. zur Erkenntniss Gottes zu gelangen; von Ahmed ben mo-hammed ben 'abd elkerim eliskenderi täg eddin abu 'lfadl ibn 'atā allāh † 709/1309.

وانت الظاهر ام كيف تغيب وانت الرقيب: Schluss الحاضر والله الموفق وبه استعين وصلى الله على سيدنا الخ

Schrift: magrebitisch, klein, gleichmässig, etwas vocalisirt, in der zweiten Hälfte ziemlich blass, Stichwörter meistens roth. — Abschrift c. 1150/1737.

3218. We. 1775. 2) f. 7-14.

8°°, 15 Z. $(17^2/3 \times 13^1/3; 11^1/2-12 \times 9^1/2^{cm})$. — Zustand: zu Anfang und am Ende fleckig. — Papier: gelb, glatt, dick. — Titel und Verfasser f. 7a:

تقريب المرام في تهذيب الكلام للبلقيني

خلق الله تعالى الانسان على : Anfang f. 7b: على الانسان على الانسان ولذلك ما هو عليه بحق من خلق وخلق ورزق ولذلك المناء المناء المناء الكون الاكتساب والعبر جوهر نفيس فلا تصرف منه فرة الا في كسب ولا تكسب الا ما كلفته وافا ابحت النظر الي الله تعالى لا تنظر اليه الا مكلفا عنه مامورا منه لتكون ناظرا اليه به والسلام

Schrift: ziemlich gross, gut, gleichmässig, vocallos. — Abschrift um 846/1442.

3219. We. 1631. 6) f. 165-177.

Format etc. und Schrift wie bei 5). — Titel und Verfasser f. 165^a (auch in der Unterschrift):

كتاب مراتب الوجود لعبد الكريم الجيلي

An fang f. $165^{\rm b}$: الخمد لله الذي اعدلي المجاد الذي الوجود حقها على النمام والخمال . . . أما بعد فأن أولي ما اعتنى به العقلاء . . . هو العلم بالله الم

'Abd elkerım elģīlī, um 826/1423 am Leben (No. 2314), führt hier Folgendes aus. Die Erkenntniss des Wesens Gottes ist von höchster Wichtigkeit; sie zu erlangen durch Umgang mit Eingeweihten und Belehrung von deren Seite ist besser als durch Studium der bezüglichen Werke. Sie ist aber bedingt durch die Kenntniss der Existenz an sich; denn ohne sie kann der nicht begriffen werden, der das Vorhandene zur Existenz gebracht hat. Diese Existenz aber ist sehr mannigfacher Art; sie lässt sich in 40 Hauptstufen darstellen; sie sind der Gegenstand dieses Werkes. 167b الموتبة الأولي من مراتب الوجود هي الذات وبغيب الغيب الخيب الغيب ا

المرتبة الثانية . . . هي أول التنزلات الذاتية 1670 المعتب عنها بالتجلى الأول

المرتبة الثالثة . . . هي النزول الثاني المعبّر 168° عنها بالواحدية الخ

سي النبات وهو الجسم "Bie 38. f. 176 من المعدن ألمعدن Die 39. f. 176 من المعدن هي الحيوان وحدّه العقلاء بانه الجسم النامي المتحرك هي الانسان وبه تمت المراتب وكمل العالم "Die 40. 177

فلله درّ من عرف نفسه : Schluss f. 177ª: معرفته لربه والله الموفق معرفتى اياها لانه عرف ربه معرفته لربه والله الموفق للصواب واليه المرجع والمآب والحمد لله المن Abschrift im J. 1158 Moh. (1745). — HKh. V 11754.

3220. Spr. 822. 1) f. 1–17.

129 Bl. 8°°, 19 Z. $(20^{1}/_{3} \times 14^{1}/_{2}; 15 \times 9^{2}/_{3}^{\text{cm}})$. — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Dasselbe Werk. Titel und Verfasser f. 1ª oben am Rande:

لفحات القدس لسيدي عبد الغنى النابلسي Dies ist unrichtig. Anfang und Schluss wie bei We. 1631, 6.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, etwas vornüber, gewandt und gleichmässig, vocallos. Text in rothen Linien; Ueberschriften roth. — Abschrift im J. 1099/1688 von خبيي الدين السلطي. Versificirt ist das Werk von غرس الدين الخليلي الخليلي الخليلي الخليلي الخليلي الخليلي الخليلي الخليلي und zu diesen Versen hat عبد الله البوسنوي † 1054/1644 einen Commentar verfasst.

3221. We. 1631.

Format etc. u. Schrift wie bei 5). - Titel u. Verf. f. 178a:

هذه الرسالة المباركة المسماة بنُرلَّفة التمكين لعبد الكريم الجبلي

حمد الله لصفاته توحيده : Anfang f. 178b لذاته فهو الواحد لا عن توحيد . . . أما بعد فان التوحيد عظيم شاند عال مكانه الخ

Derselbe Verfasser handelt hier über die Schwierigkeiten, das Wesen Gottes zu erfassen und zugleich auch über die Möglichkeit, eine Stufe zu ersteigen, auf der die Erkenntniss desselben erreichbar wird. — Schluss f.183a: وأن شئت قل المعالم محدث باعتبار حكمه الذي يقتضيم العالم لذاته العالم أخر ما أوردناه . . . وهو آخر ما جري بم القلم الاعلى لجريان أملائنا في هذه الرسالة وصلى اللم المن Abschrift vom J. 1158 Moharram (1745).

3222. Spr. 854.

Format etc. und Schrift wie bei 1). (Schrift etwas grösser.) — Titel fehlt. Nach der Unterschrift (u. auch f. 1a): الرسالة القدسية في بيان المعارف الصوفية Verfasser: s. Anfang.

قال الشيخ الامام . . . شمس : An fang f. 38^b الله الخين محمد الدين محمد النه الذي علم في الازل بعين علم بذاته جميع ما ظهر ويظهر الي الابد . . . أما بعد فاعلم اتها المتشوق الى المتشلع على حقيقة التوحيد الج

Mohammed ben hamza ben moh. errüçäfi elhanefi ibn elfenārī (oder ibn elfenerī) sems eddin, geb. 751/1350, † 834/1430, behandelt hier die çüfischen Vorbegriffe zur Erkenntniss des Wesens der Einheitslehre Gottes und führt deren 9 auf.

والصلوة على خير الخلايق الدليل: *Schluss f.44 التي اقرب الطوايق محمد وآلة وصحبة اجمعين تتت (In der Unterschrift steht als Sohnsname بين الغفاري was falsch ist.)

We. 1704, 6, f. 63—65.

Format etc. und Schrift wie bei 5).

Dasselbe Werkchen. Titel fehlt. Verfasser ausführlich. —

Auf f. 63^a eine Anfrage in 5 Versen, ob das Tabakrauchen erlaubt sei, nebst der bejahenden Antwort in 6 Versen von نفندى.

Ein Commentar ist zu dieser Schrift von روح المعروف بنوعي † 1007/₁₅₉₈ verfasst.

3223. Lbg. 880.

4¹⁰, 23 Z. (22³4×13¹/2: 14×7^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Titel und Verfasser fehlt, steht aber in der Unterschrift f.26^b:

الحمد لذاته لوليه بذاته والصلوة منه :Anfang على مرتبته الجامعة جميع صفاته وبعد فهذه نبذة من الحقايق منبثة عن تشبيهات مبنية على تنبيهات الخ

In dieser kleinen Abhandlung erörtert Geläl eddin mohammed ben as 'ad eddewānī † 908/1502 verschiedene philosophische u. çūfische Punkte (z. B. Ursache und Wirkung, Einheit des göttlichen Wesens etc.). Der Gedanke zur Abfassung ist ihm unweit des Tigris (der auch الزوراء heisst) bei Bagdād durch Erscheinen 'Alt's im Traum gekommen; daher der Name derselben. Er hat sie im J. 872 Gom. II (1468) vollendet.

واشركنى فى صوالح دعواتك والصلوة :Schluss والسلام على القدسيين خصوصا سيدنا الكل فى الكل وآله وهجه اجمعين والحمد لله رب العالمين

Schrift: sehr klein, gefällig, vocallos. — Abschrift im Jahre 953/1585 von على شناسي. — HKh. III 6874 (hat einen anderen Anfang, denselben wie Cod. Oxon. 500, 19).

3224.

Dasselbe Werk ist vorhanden in:

1) Pm. 369, 2, f. 25-27.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel und Verfasser fehlt.

2) Pm. 369, 10, f. 85-89.

8vo, 21 Z. (Text 14 × 7^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Titel und Verfasser fehlt. — Schrift: klein, fein, zierlich, gleichmässig, vocallos; Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1246/1830.

3) Spr. 806, 3, f. 71b. 81-83a.

Format etc. und Schrift (Text $17^{1/2} \times 7^{1/2}^{cm}$) wie bei 1). — Abschrift im J. 1097 Śa'bān (1686).

/ 3225. Pm. 369.

11) f. 89b-98.

Format etc. u. Schrift wie bei 10). — Titel fehlt. In der Unterschrift steht: شرح الزوراء Verfasser fehlt; es ist الدوائي

اما بعد الحمد لولية والصلوة على نبية :Anfang فافي لما فرغت من تهذيب الرسالة الموسومة بالزوراء . . . التمس منى بعض الاصدقاء . . . ان اكتب عليها حاشية الخ

Glossen zu derselben Abhdlg, vom Verf. selbst, welcher beide zusammen hier zu einer Schrift verarbeitet hat, die er الر" الحوراء nennt. Sie beginnt so f. 90%: التحمد لذاته لوليه بذاته التحمد الذات الراب الحمد التي الوالي اي الحمد التي الطلق الحمد التي العائما في مهاوى الحية : Schluss f. 98%:

وضل ضلالا بعيدا والسلام على من اتبع الهدي،
HKh. III 6113 u. 6874.

Lbg. 880, 8, f. 23b-27.

Format etc. u. Schrift wie bei 7; allein das Werk steht in schrägen Zeilen am Rande f.23^b—26, läuft f.27^a zum Theil in schräger Richtung, zum Theil in der von unten nach oben, und nur f.27^b in der gewöhnlichen horizontalen.

Dieselben Glossen des Verfassers. Titel in der Unterschrift: الحوراء شهر الزوراء. Anfang wie bei Pm. 369,11. Schluss: وفقناً لما ينفعنا من العقد والقول والعمل وله الحمد حمدا يوافي عقيد نعمه ويكافي مزيد فصله وكرمه والصلوة والسلام على سيدنا المؤ

3226. Spr. 806.

83 Bl. 8°°, c. 31 Z. $(21^{1}/_{2} \times 12^{1}/_{2}; 16^{1}/_{2} \times 7^{1}/_{2}^{\text{cm}})$. — Zustand: ziemlich wurmstichig, fleckig. — Papier: gelblich, etwas glatt, ziemlich stark. — Einband: schöner Halbfrzbd. — Titel fehlt. Nach HKh. III 6113 u. 6874:

تحقيف الزوراء

Verfasser fehlt: s. Anfang.

الحمد لمن هو محمود بلسان كلّ : Anfang f.1 بن حكمد بن حامد . . . وبعد فيقول . . . كمال بن محمد بن فخر بن على اللاري . . . لما كانت الرسالة . . . الموسومة بالزوراء الكاشفة عن دقايق احوال المبدأ والمعاد الخ

Commentar zu derselben Abhandlg بالحوراء, von Kemäl eddin ben mohammed ben fahr eddin ellārī im J. 918 Gom.I (1512) vollendet. Er beginnt f.2a: مسواء كان ذلك الاظهار باللسان او بغيره في الثناء باللسان المخالف المشهور للحمد هو الثناء باللسان المخالف المشهور للحمد هو الثناء باللسان المخالفة والثناء باللسان المؤلفة والثناء بالمؤلفة والثناء بالمؤلفة والمؤلفة والمؤل

An den Grundtext der الزوراء (Lbg. 880, 7) schliesst sich das Ende dieses Commentars unmittelbar so an: اقول وانا احوج الخلف الى الغنى الباري الكتاب وشرحه الخ

Schrift: klein, gedrängt, doch (ziemlich) deutlich, gewandte Hand, vocallos. Der Grundtext roth überstrichen. Am Rande ziemlich viele Glossen. Der Text mit rothem مناية الله بن شيخ طالب و شيخ طالب ين شيخ طالب عناية الله بن شيخ طالب

3227. Spr. 807.

53 Bl. 8vo, c. 25 Z. (21¹/₂×15; 17×9¹/₂c^m). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: Pappband mit Katturrücken. — Titel und Verfasser f. 1^a:

هذا شرح مولانا شيخ الكردى الاسنوى على النوراء وحاشيتها لمولانا جلال الدواني،

الحمد لله المتوحّد بجلال وحدة : Anfang f. 1b: عجلال وحدة كمال كثرة اسمايه وصفاته . . . أما بعد فأنى لما رايت الحواشى التى علقها الحبر . . . محمد الدوانى الخ

Commentar zu derselben Abhandlung الحوراء, von Elkurdt elasnawt im J. 1018 Ragab (1609) vollendet und dem Emtr Seref hän, dem Vogt im Kurdenlande, gewidmet.

Er bezeichnet darin mit قال في المتن das Grundwerk الزوراء, mit قال في الحواشي die damit verbundene Glosse الحوراء — Anfang desselben f. 2°: بسم الله الرحمن الرحيم اما بعد الحمد لوليه اي بعد تصديقي واناني واعتقادي بان حقيقة الحمد . . . والصلاة التي هي افاضة الرحمة . . على نبية اي نبي ولي الحمد التي هي افاضة الرحمة . . على نبية اي نبي ولي الحمد قاتى لما فرغت من تهذيب الرسالة الموسومة بالزوراء المشتملة اشتمال الدال على المدلول على زبد ج زبدة الح

Nach der Vorrede beginnt nun das Werk selbst so (f. 5°): قال فى خطبة المتن التحمد لذاته المولية بذاته قال فى الحواشى الصمير الآول يعنى ضمير لذاته والما راجع الى التحمد وكذا الصمير الثاني يعنى ضمير لوليه والما الصمير الثالث وهو ضمير بذاته فهو راجع الى الولي الخ

وله الحمد حمدا يوافي عتيد : Schluss f. 52^a: نعمه ويكافي مزيده ويدافع عنا نقمه بفصله وكرمه والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى آله والمحابه وتابعيه واحبابه والحمد لله رب العالمين

Der Commentator fügt hinzu, er habe dies Werk im J. 1018/1609 vollendet, die beiden letzten Abschnitte (الختم والوصية) zu verdeutlichen aber für überflüssig gehalten.

Schrift: gross, kräftig, etwas rundlich, vornüberliegend, vocallos. Der Text überstrichen. — Abschrift von على الباني, in Haleb, im J. 1123 Moßarram (1711). — Collationirt. — IIKh. III 6113 (hat als Verfasser شيخم الكردوي).

F.53benthält eine in Kreisen dargestellte Uebersicht der Ansicht des ابن العربي ثلغربي ثلقادر الجواد المقسط) uber die Beziehungen ihrer Wirksamkeit.

3228. Pm. 369.

98 Bl. 8°°, 21 Z. $(20^{1}/_{2} \times 14^{1}/_{2}; 15^{1}/_{2} \times 9^{1}/_{2}^{cm})$. — Zustand: zieml. gut; im Rücken u. am unteren Rande wasserfleckig. — Papier: gelb, etwas glatt, mässig stark. — Einbd: Pppbd mit Lederrücken. — Titel fehlt; nach der Unterschrift:

كشف الزوراء وحاشيتها

Verfasser fehlt; wahrscheinlich der Abschreiber

الفقيه محمود الاردبيلي

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

Glosse zu demselben Werk الحوراء.

Anfang fehlt, wahrscheinlich 8 Blätter. Das Vorhandene beginnt: ولا تظهر فان وجدها خيال المساحرة . . . قال في الاصل خيال المساحرة . . . قال في الاصل بل انما يظهر رسمها وهو ارتباط بالوجود الحق كما مر قال في الاصل تنبيم كتب في الحاشية وجه العنوان به ظاهر فان المدرك فيه معلوم المخ

Die obige Stelle des Textes steht Pm. 369, 2, f.25, Z.6; die der Glossen in Pm. 369, 11, f.92*, Z.8.

ويكافى Der ganze Schluss ist hier so: مزيد فضله وكرمة بسبب الشكر لان شكرتم لازيدنكم فالمزيد ما سياتي والصلوة على سيدنا محمد وآله واصحابه وتابعيه واحبائه ابدا دايما كثيراً تم ما تيسر لنا من كشف الرسالة الموسومة بالزوراء وحاشيتها في يوم ١٢٠ يوم الجمعة من شهر رمضان سنة ١٢٠ من الهجرة النبوية عليه الصلوة والسلام ... الذين هم خير الانام،

Schrift: Türkische Hand, klein, deutlich, vocallos. Der Grundtext (d. h. Text mit Glosse) roth überstrichen. Abschrift vom Jahre 1202 Ramadan (1788) von الفقيم محمود الاردبيلي (f. 27b).

3229. Pm. 15.

Format etc. u. Schrift wie bei 6). - Titelüberschrift:

القول الفريد في معرفة التوحيد

so auch in der Unterschrift. - Verfasser:

الحمد لله الواحد الاحد الولى الحميد :Anfang . . . الما بعد فإن العبد . . . دمرداش المحمدي التعوفي . . . يقول قد سالني الاخ في الله الشاب . . . ابراهيم . . . ان اشرح له بعض قول بعض العارفين الرخ

Çūfische Abhandlung über Einheitslehre, von Mohammed demirdās elmohammedī elģerkesī † 929/1523. Der Verf. erläutert den Satz: من سال عن التوحيد فهو جاهل ومن اجاب عند فهو مشرك ومن لم يعرف ذلك فهو كافر،

وختم ايضا نوع الانسان باكمل: Schluss S.169 موجود...سيدنا ومولانا محمد... وباسمه الشريف ووجوده اللطيف... والله يقول الحق وهو يهدي السبيل تحت

3230. Lbg. 398. 2) f. 10⁶-13^a.

Format (aber 19-23 Z. u. Text $10^{1/2}-11^{1/2} \times 5^{1/2}-7^{cm}$) etc. und Schrift wie bei 1). — Titel fehlt; er ist etwa:

Verfasser fehlt. Uebergeschrieben ist f. 10b von ders. Hand: :f...| < 1 f

للكازواني

الحمد لله رب العالمين وصلى الله . . . Anfang: . . . طهر الجال بمظهر الاجلال فشهدت عين جلاله بجمال . . . أعلم يا اخى ان الموصوف واحد ومعانى جميع صفاته واحدة الرخ

Nachweis, dass, bei der Einheit des Wesens und der Einheit aller dafür gebrauchten verschiedenen Bezeichnungen, die Erhabenheit und Schönheit in dem göttlichen Wesen ein u. dasselbe ausdrücken. Der Verfasser ist wahrscheinlich El-kāzawānī (sonst auch elkīzawānī) † 955/1548. Die so wie oben betitelte Schrift des Ibn el'arabī (Spr. 783, 1) ist verschieden. — Schluss, ebenso wie der Anfang, mit einigen Versen, deren letzter: فاستغرقتني جملتي في كلها وبقيت فيها فانيا عن ذاتي

/ 3231. Spr. 825.

 8vo , 15 Z. $(17^{1}/_{2} \times 11^{2}/_{3}; 11^{1}/_{2} \times 6^{2}/_{3}^{cm})$. — Zustand: wurmstichig, öfters am Rande ausgebessert; in der unteren Hälfte wasserfleckig. Bl. 105^{a} ziemlich stark mit Dinte beschmiert. — Papier: bräunlich, stark, glatt. — Einband: brauner Lederbd, am Rücken Goldleisten. — Titel f. 105^{a} , Z.3:

رسالة من عرف الله

Verfasser fehlt: s. Anfang.

الحدد لله رب العارفين والصلوة : "Anfang f. 105 أبن قطب والسلام . . . أما بعد فيقول شيخ محمد أبن قطب الاولياء شيخ الاتقياء المتخلف باخلاق الله المتصف باوصاف الله محمد بن أحمد بن نصير المعروف بشيخ حسن محمد ابن ميانجيو ابن نصير المستفيض من مولاه النصير الغاروق الحبشني . . . أنى كنت عند شيخي رق فسال سائل ما الفرق بين القول من عرف الله كل لسانه ومن عرف الله طال لسانه البخ

Abhandlung des Mohammed elfaruquelgestu über die Sätze: Wer Gott erkennt,

dessen Zunge stumpft ab, und Wer Gott erkennt, dessen Zunge wird lang. Der Verfasser ist im J. 1008/1594 am Leben: s. Spr. 825, f. 277^b.

كلّ لسانه اي Bricht ab mit den Worten: كلّ لسانه المقالتي والحالتي ومن هذا ما في القران لا ادرى'

Schrift: klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. — Abschrift c. 1000/1591. — Arabische Foliirung.

3232. Spr. 825.

Format etc. u. Schrift wie bei f.159b. — Titelüberschrift:

هذة رسالة جواهر العلوم Vorfassor: s. Anfang.

الحدد لله الذي علم الانسان ما لم يعلم :Anfang . . . أما بعد فيقول . . . محمد . . الفاروق الحجشنى الاودهي جراغ دهلي . . . رحم الله عبدا قال امين انا نرجو ان ايدنا الله سجانه . . . وبعد ذلك يقول هذه رسالة معظمة مشتملة على جواهر العلوم الحسنية الموروثة من العلماء الراسخين الوارثيين من الانبياء المرسلين . . . عددها سبعة وعشرون من الانبياء المرسلين . . . عددها سبعة وعشرون

Abhandlung desselben Verfassers aus dem J. 1003/1594, welche in 27 Sätzen (deren jeder الجوهر genannt wird) von der wahren Erkenntniss, die den Propheten geoffenbart und von diesen weitervererbt ist, in Bezug auf Gottes Wesen und Eigenschaften in fortschreitender Entwicklung handelt. Diese 27 Stufen werden f. 218^a—219^a kurz aufgeführt. Dann beginnt f. 219^b das Werk selbst so: العقلم المقالمة المقالمة والمحاورة المحاورة المحا

Schluss (des 27. جوهر بجوهر \$\text{ welches handelt}\$ f. 277\text{a}; is related in the fixed and the fixed in the fixed

Nach f. 226 fehlt 227—232, und nach 233 fehlt 234, nach 256 fehlt 257.

3233. Spr. 825. f. 183°-187.

Format etc. u. Schrift wie bei f.159b. - Titelüberschrift:

رسالة الحيرة في ذات الله

Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله رب العالمين والعاقبة . . . Anfang: والمجشنى أما بعد فيقول . . . محمد . . الفاروق والجشنى والاودهي جراغ دهلي . . . هذه رسالة الحيرة في ذات الله وصفاته واسمائه بفصل الله الخ

Abhandlung desselben Verfassers über Gottes Wesen und Eigenschaften und die Verwunderung, welche dieselben hervorrufen.

فانه كالمطر الكثير في اعطاء الالوف :Schluss. من الدنانير والدراهم ،

/ 3234. We. 1704.

Format etc. u. Schrift wie bei 59). — Titel: s. Anfang. Verfasser fehlt; es ist

ايوب الخلوتي

الحمد لله مطلق الحمد واتمه . . . Anfang: هذه فخيرة العطف بفتح العين وهو الميل الي المهجور بعد الميل عنه مشارك للعطف النحوي الخ

Abhandlung des Ejjüb elhalwatī † 1071/1660, über die göttliche Zuneigung. — Schluss: بعد وفاته وانتقاله الي البرزخ فهذا بعض ما تيشرمن معاني العطف الالهي جعلنا الله من اهله والسلام

3235. We. 1704.

Format etc. u. Schrift wie bei 54). — Titel fehlt: s. Anfang. Vorfasser fehlt; es ist:

ايوب الخلوتي

الحد لله عذه فخيرة الأكسير: Anfang f.157b

Abhandlung desselben Verfassers über das innere Erfassen Gottes als Ergebniss der Liebe zu ihm. — Schluss f. 1586: مستخلص لنفسه السراره في الوجود والحمد لله وحده عبادا اشهدهم اسراره في الوجود والحمد لله وحده

3236. We. 1704.

Format etc. wie bei 31). - Titel fehlt. Verfasser:

ايوب الخلوتي

الحمد لله رب العالمين حمدا : "Anfang f.98 الحمد به نفسه . . . وبعد فقد تكلم الفقراء الخلوتية رمّ في معنى حسن الخلف

Abhandlung desselben Verfassers über den Begriff der "Schönheit des Wesens".

ولا يفسد جميع نلك الا ١٩٥٠: Schluss f. 98°: الغضب ولا يصلحه الا الرضا والسلام

3237. We. 1704.

Format etc. u. Schrift wie bei 39). - Titel: s. Anfang. Verfasser fehlt; os ist:

ايوب الخلوتي

الحمد لله المنعم على المومن الذي :Anfang سبق له الايمان . . . هذه فخبرة المكر الالهى هل يدرك المومن او هل هو تختص بالذي قام به الكفر

Abhandlung desselben Verfassers darüber, ob die göttliche "List" auch den Gläubigen (und nicht bloss den Ungläubigen) treffe.

فهو المسعد بالقرب بعد ابعاده والسلام :Schluss

3238. We. 1704.

Format etc. wie bei 17). - Titel s. Anfang. Verfasser:

ايوب الخلوتي

الحمد لله الذي وهب الموفقيين :Anfang العمل بالالهام لا بمقتضى احكام العقول . . هذه فخيرة قولة صقم أن لله أمرني بالمداراة كما أمرني باقامة الصلوات وهل الغلظة المامور بها على الكفار والمنافقين منافية لها أو لا ومتى جب المداراة الح

Abhandlung desselben Verfassers über freundliche und harte Behandlung in Angelegenheiten des Glaubens und Unglaubens.

وماواهم جهنم على عدم الرحمة : Schluss f.89b

3239. We. 1704. 12) f. $78^{b} - 80^{b}$.

Format etc. u. Schrift wie bei 11). - Titelüberschrift: هذه ذخيرة الوجود المطلق والمقبدة والكتمة

ايوب الخلوني Verfasser:

بيوب الموجود الموجود عبل كل شيء : Anfang

الحمد لله الموجود قبل قل شيء :Anrang وبعده . . . وبعد فهذه رسالة لطيفة الحجم في تحقيق الوجود المطلق والوحدة المطلقة النخ

Derselbe Verfasser handelt hier von der absoluten und beschränkten Existenz, der Einheit und Vielheit; er knüpft an ein Gedicht (35 Verse) an, dessen Anfang f. 78^b:

وجودي بربي دلّنى بوجوده عليه واهدانى سريعا لوصلتى Schluss f.80^a اللخيرة عليه في هذه الذخيرة الجدرة وحدة في هذه الدينات فاعرف ذلك والسلام والحدد لله وحدة المراعدة في هذه المراعدة في ال

/ 3240. We. 1704.
28) f. 96a-96b.

Format etc. wie bei 27). - Titel: s. Anfang. Verfasser:

ايوب الخلوتي

للده المعروف بالمعروف ... هذه فخيرة :Anfang المحدوف ... وبه تخلص من السجن واعز به فيه وهو يا ذا المعروف الذي لا ينقطع ابدا ولا جصيه غيره النخ

Derselbe Verfasser erörtert hier, im Anschluss an ein kurzes Gebet Josefs, in wiefern göttliche Wohlthat und Ewigkeit zu Gottes Wesen gehöre. — Schluss f. 96^b: فهو متصل منفصل غير منقطع والسلام والحد لله وحده

3241. Pm. 505.
16) f. 48⁶-50^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 4). — Titelüberschrift: صفه رسالة شيخنا . . . الشيخ سليمان Genauer im Vorwort f. 49*:

ذريعة المومنين ووسيلة العارفين

Der Verfasser ausführlicher:

سليمان بن عبد الله الجراني

الحمد لله حمدا يليق بجلاله والصلوة :Anfang . . . وبعد فهذه وجيزة تعين معرفة المعبود ومفيض الخير والجود لخصتها لاخوانى المومنين المخ

Soleiman elbahrant handelt in dieser Schrift, welche er im J. 1101 Gom. II (1689) vollendete, von der Erkenntniss Gottes, und zwar in 6 نمط.

في معرفة سجانه على طريقة اهل f. 49^a نمط .1 الجن والنظر

فى مظانها والله الهادي وهذا آخر :Schluss ما اردنا تحريره وحاولنا تقريره من هذه الرسالة'

3242. We. 1671.

19 Bl. 8°°, 15 Z. $(21 \times 15; 14-14^{1/2} \times 9-9^{1/2}c^{m})$. — Zustand: die obere Hälfte wasserfleckig, die untere Ecke mehrerer Blätter ausgebessert. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappbd. — Titel f.1° $(u.3^n)$:

٤٠٠ علم انوار الرقيقة بالكشف الى منازل
 الطريقة والحقيقة

Verfasser f. 1ª (von der Hand des Sohnes):

منصور الحكيم ابن محمد الحكيم الحلبي

الحمد لله الذي اوجد الوجود :Anfang f. 1 موالحمد والخبته بعلمه وجعلم وحدة جمع وكثرة فرق وتجلي بذاته بما اوجد في علمه علما الخ

Ueber das Wesen Gottes, seine Offenbarung in den Wesen und das Verhältniss der Geschöpfe und des Menschen zu ihm und die Möglichkeit, ihn zu erkennen.

Çüfische Abhandlung, ohne Eintheilung in bestimmte Abschnitte, von Mançür ben mohammed elhalebī elhakım um 1110/1698.

ومن اراد الوصول فعليه : Schluss f. 19° . . . الي حفظ الاصول وصلى الله على سيدنا . . . الي يوم الدين . . . وهذا آخر ما نيسر علي يد الفقير الي الله . . . على ممر الليالي والايام الخ

Schrift: ziemlich gross, etwas vornüberliegend, deutlich, fast vocallos. Einige Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1124/1712 von مصطفى بن منصور.

3243. Lbg. 554. 8) f. 67 - 78.

Format (19 Z., Text $14 \times 7^{1/2^{cm}}$) etc. und Schrift wie bei 3). - Titel f. 67* u. im Vorwort:

عذر الائمة في نصح الامة Verfasser: عبد الغنى النايلسي الدمشقي الحنفي الصوفي

الحمد لله الذي امر بالتقوى :Anfang f. 67b وهو الذي يعلم السر والنجوي . . . أما بعد فيقول ... عبد الغني ... المعروف بالنابلسي ... هذه رسالة عملتها في اصلاح علماء الشريعة والمحققين المخ

Nach Voraufschickung eines Gedichtes zum Dank an Gott für Rettung aus Fieberkrankheit geht 'Abd elganī ibn ennābulusī † 1143/1780 daran, das Verhältniss des Wesentlichen (الحقيقة) und des Gesetzlichen (الشبيعة) zu bestimmen; jenes sei Wurzel, dieses Zweig; jenes gehe auf das Herz, dies auf das Acussere, und je nachdem die Gelehrten diese oder jene Seite des Forschens und Erkennens pflegen, sagt er, suchen sie dem Volke zu nutzen, und sind nicht anzusehen als solche, die von der andern Richtung nichts kennen oder nichts wissen wollen. hat diese auf Erkenntniss des göttlichen Wesens abzielende Schrift im J. 1128 Dü'lqa'da (1716) an Einem Tage verfasst und beschliesst das Ganze mit einem zweiten Dankgedicht für Genesung.

ينتفع بها عباد الله : Schluss f. 78a: المقبلون عليه والله يتولى هداهم لانه مولاهم ولو اجبينا القلم على مداه لطالت مسافة خطاه، Abschrift im J. 1278/1861.

3244. We. 1659.

135 Bl. 4to, c. 17-22 Z. $(22 \times 16; 15-16 \times 9^{cm})$. -Zustand: im Ganzen ziemlich gut, doch nicht frei von Flecken. - Papier: gelb, stark, meistens glatt. - Einband: brauner Lederbd. - Titel und Verfasser f. 18:

عذا كتاب اطلاق القيود في شرح مرأة الوجود لعبد الغني النابلسي

(Titel ebenso in der Vorrede f. 2a.)

الحمد لله الذي اظهر جمال وجهه : Anfang f.1b في مراة الوجود . . . أما بعد فان هذا أبن النابلسي الحنفي مذهبا القادري مشربا النقشبندي طريقة . . . يقول لما نصبني الله تعالى لخدمة ارباب الطرايق الم

Commentar desselben Verfassers zu der des مراة الوجود ومرقاة الشهود Abhandlung im J. 1088 Ďū'lh. (1678) auf Wunsch eines Schülers desselben verfasst. Der Verf. des Grundwerkes ist 'Abd elahad elhalwati ennūri auhad eddin † 1061/1651. Er behandelt die verschiedenen Stufen in der Erkenntniss des göttlichen Wesens, und zwar in Vorwort u. 7 Kapp. Der Commentar beginnt: بسم الله الرحمن الرحيم بدأ بالبسملة في اول كتابه . . . الحمد لله اي جميع المحامد والاثنية ... الذي صور صورتنا معشر بنى آدم السوية اي المعدلة المستقيمة المز على هيئة مستعدّة: Der Text geht dann weiter so لتعلف الارواح بها العلوية وافاص علينا سجال العلوم اللدنية ... أما بعد فإن افقر الموحدين عبد الاحد المتلقب باوحد الدين النورى يقول لما رايت أن الجع بين الاحكام الظاهرة الدينية وبين بعض الاعلام اللدنية لم ينكشف وجهم الحو في اثبات الواجب وفي ماهية الوجود f.9b المقدمة في عالم العمي وفي سائر العوالم الكلية العمي وفي سائر العوالم

- في المراتب الست وفي الحصرات الخمس 43° باب. 2
- في الارواح الكلية من العقول والنفوس 55 باب. 3 الفلكية وغييد ذلك
- في عالم المثال المطلق والمقيد والخيال 646 باب. 4
- في عالم الناسوت وفي سرّ الخلافة الربانية "76 باب. 5 للحضة الانسانية
- 68 باب 88^b في تحقيف نقطة الداية
- في النور المحيط المشهود المقتضى 105^b باب. 7 لمشاعديه وحدة حقيقة الوجود

Schluss des Textes f. 1336: امر عبده ان لا يتعدي حدّه ولا يتبع ضدّه والحمد لله على الاتمام ثم الصلاة على سيدنا . . . البي يوم الحشر والنشر والقيام،

والقيام بين :Schluss des Commentars يدى الله تعالى للعرض والحساب وهذا آخر ما كتبناه بالاستجال . . . واثابنا سجانه من فصله على هذا الشرح ما نرتجيه من القبول انه اكرم مامول واجود مسؤلً

Schrift: gross, grob, unschön, nicht undeutlich, vocallos. Der Text roth, auch braun, überstrichen. - Abschrift im Jahre 1151 Rab. I (1738) von حمد الراعبي, nach der Unreinschrift des Verfassers. - Collationirt.

3245. We. 1756.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift und Verfasser von anderer Hand:

٤٠ هتك الاستار في علم الاسرارلعبد الغني النابلسي

(Titel ebenso im Vorwort f. 57b u. in der Unterschrift f. 68a.)

الحمد لله الذي قطع بصمصام: Anfang f. 57b الخمد الذي قطع بصمصام العليرة رسم المعليرة والاغيار . . . أما بعد فهذه رسائة في التوحيد لاجل الموحد الوحيد والعاشف الفريد الخ

كنت سمعه وبصره ويده : Schluss f. 68°: ورجله وحيث قال لك بلسانه الحق حقا فافهم الحق بفهم الحق حتى الفهم اذ لا يفهم الحق الا الحق ولا حول ولا قوة الا بالله' تمت

Pm. 15, 11, S. 107—120.

Format etc. und Schrift wie bei 6.

Dasselbe Werk. Titel:

ک" هتک الاستار في کشف علم الاسرار

Verfasser fehlt.

3246. We. 1631.

Format etc. u. Schrift wie bei 5). - Titelüberschrift:

هذه قطرة السهاء ونظرة العلهاء

ebenso in dem Vorwort. - Verfasser: s. Anfang.

اللهم انا نسالك يا فتاح الابواب المغلقة :Anfang . . . أما بعد فهذه رسالة من العبد المنكسر . . . عبد الغنى أبن النابلسي الدمشقى . . . الي جميع المذ محمد صعم بقصد ارشادهم الى طريق اليقين الن

Ueber das Wesen Gottes und die Eigenschaften des Jenseits handelt derselbe Verfasser hier in zwei (ungezählten) Kapiteln.

باب في حقيقة الوجود الموصل الي معرفة المعبود 208° باب في بيان حقايف الآخرة وما يرجع اليه 210° امر الانسان في دار الربح والحسران

بل مشاهدين ربها رضى الله : Schluss: f. 211b وألله اعلم بالصواب المخ عنهم ورضوا عنه ذلك لمن خشى ربه والله اعلم بالصواب المخ Abschrift vom J. 1158 Moharram (1745).

3247. We. 1719.

Format etc. u. Schrift (aber sorgfältiger) wie bei 1). Titolüberschrift und Verfassor f. 1863:

الكلمات الخواطر على الضمير والخاطر لمصطفى البكري الحسنى الحسيني

يا على يا متعال يا من لما يريده فعال :Anfang ... أعلم ايها المريد الطالب سلوك طريق الاخيار المخ

Aufforderung, den Weg nach der richtigen Erkenntniss Gottes unermüdlich zu verfolgen, von Muçtafā ben kemāleddīn elbekrī † 1162/1749.

فاشكر لمولاك على ما اولاك . . . : Schluss f. 187b والصلاة والسلام . . . ما اختفى ضوء الشمس وانجلا نور الاقمار وسلم تسليما . . . ما تسامرت السمّار في الاسحار،

Abschrift im Jahre 1155 Rabī' II (1742) von عبد الرحمن النيلي الشافعي الاحمدي الخلوتي aus der Handschrift des »Dieners« des Verfassers.

3248. We. 1674.

102 Bl. 8°°, 11 Z. $(15^{1}/_{4} \times 10^{1}/_{2}; 9^{1}/_{2}-10 \times 6^{1}/_{2}$ cm). — Zustand: zieml. gut, doch nicht ganz sauber u. nicht ganz frei von Flecken, bes. f.63°; 20. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel f.1°:

ك" شعاير العرفان في الواح الكتمان ebenso im Vorwort f. 3°. — Verfasser f. 1°:

سيدي محمد وفا ابو سيدي على الوفائي الشانلي

الحمد الله ماحي السنن : Anfang f. 1b وبعد فان بالسنن ومكمل المنن بالمنن . . وبعد فان الشعور من تصمّن الكتاب المسطور وطيّ الرق المنشور متعذر نيل طوله على القصور الخ

Ein çüfisches Werk des Mohammed wefä abū 'alī elwefāī eśśād'ilī, in eine Menge ungezählter and eingetheilt, in denen der Verfasser über das Verhältniss des Menschen zu Gott, über sein Wesen und das Wesen Gottes seine Ansichten in kurzen inhaltreichen Sätzen vorbringt. Unter ansichten in kurzen inhaltreichen Sätzen vorbringt. Unter ansichten zu verstehen. Zuerst:

شعيرة الخير كل الخير في الغيبة عن الغير 66 شعيرة مفاتيح الغيب الازل اسرار امهات الكلم 66 شعيرة النور والنار بالفرق حجابي الحق الحق شعيرة انا تحن نرث الارص ومن عليها والينا يرجعون هو u. s. w.

شعيرة شيخك من اوجدك وانت فاقد أ100 المعيرة شيخك من اوجدك وانت فاقد أ100 المعيرة العارف علمه بلا كتاب ورزقه بلا اكتساب أ100 شعيرة لخواطر في الارواح المجردة عن اجسام بنى آدم أ100 شعيرة فينقسم العالم الي قسمين عالم الارواح أ101 وعالم الاجسام

وتجازيه بشاكلة عمله كفى :Schluss f. 102ª بنفسك اليوم عليك حسيبا من عرف نفسه فقد عرف رته والحمد لله وحدة وصلى الله الخ

Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift vom J. 996 Rab. II (1588) von خمود القصيري in Haleb. — Collationirt. Arabische Foliirung. — HKh. IV 7568.

Pm. 9, 6, S. 132—186.

Format (20-22) etc. u. Schrift wie bei 2 (in der 2. Hälfte). Dasselbe Werk. Titel ebenso. Verf. fehlt.

3249. Lbg. 554.

 8vo , 23 Z. $(20 \times 14^9/3; 14^1/2 \times 8^1/2^{cm})$. — Zustand: Anfangs am Rande etwas fleckig, sonst gut. — Papier etc. und Schrift wie bei 8). — Titel u. Verfasser f. 114^a :

ر" في عالم الحكمة للدرويش حقى حسين المولوي

الحمد لله الذي اتقى عالم : Anfang f.116 . . . الدرويش حكمته بحسن بديعه . . . وبعد فيقول . . . الدرويش حَقِي المولوي . . . قد احببت ان اثبت في هذه الورقات ما تعلق نظري من الابحاث اللطيفة من معوفة اسرار توحيد الله وعالم حكة خلق حقيقة الانسان الم

Hosein haqqi elmaulawi elbālī (No.2358) hat çūfische Schriften, besonders die des Ibn el'arabi und des Gelāl eddin, studirt und will daher auch ein Buch schreiben, und zwar über die Erkenntniss Gottes und die Geheimnisse seiner Einheitslehre; wobei er von çūfischem Standpunkte aus seine Eigenschaften erörtert und vom Zweck des menschlichen Daseins redet und was der Mensch zu thun habe, um zu Gott zu gelangen. Um das Wesen des Menschen richtig zu begreifen, müsse man den Inhalt und den Sinn der Wörter: Seele, Geist, Herz, Verstand und ihr Verhältniss zu einander verstehen u.s.w.; zuletzt spricht er über Art u. Zweck des Gebetes.

Schluss f. 153a: فالاجابة أن يبقول الرب لبيك يا عبدي وهذا موعود موجود لكل مومن Autograph vom J. 1271 Ďū'lqa'da (1855).

F. 115 u. 125b leer; 154. 155 beim Zählen ausgelassen.

3250. We. 1799.

Schmal-8vo, 12 Z. (21 × 10; 15¹/₂ × 6¹/₂^{cm}). — Zustand: lose Lagen, etwas fleekig. — Papier: gelblich, ziemlich stark, wenig glatt. — Einband: brauner Lederdeckel. — Titel und Verfasser f. 30ⁿ:

هذه الرسالة البلبانية في الوحدة المطلقة المنزهة الحققة الى العالم الرباني الشيخ عبد الله البلباني

الحمد لله الذي لم يكن : Anfang f. 30b قبل وحدانينته قبل الا والقبل هو . . . ينبغى لك ان تعرفه بهذه الصفة لا بالعلم ولا بالعقل الخ

Çüfische Abhandlung an Mohammed elbalbānī gerichtet und nach ihm benannt, den vor dem obigen Anfang stehenden Satz erörternd: عن النبت صغم في بيان قوله من عرف نفسه فقد عرف ربّه "Wer sich selbst kennt, kennt seinen Herrn." Ueber die Einheit, Ewigkeit und Absolutheit des göttlichen Wesens. Dicselbe ist Pm. 89, 1 fälschlich dem Essojütt beigelegt: s. No. 1830.

ويسلك بهمتم ويصل به الى مقصوده : Schluss f.42b ان شاء الله تعالى وفقنا الله . . . وصلى الله على سيدنا الخ Schrift: zieml.gross, breit, etwas schwungvoll, vocallos.

Schrift: zieml. gross, breit, etwas schwungvoll, vocallos. Der Text in rothen u. schwarz. Strichen, jede Buchstabenreihe mit schwarzer Linie unterstrichen. — Abschr. vom J. ¹⁹⁵¹/₁₈₃₅.

Mq. 43, 3, f. 80-82.

Format etc. und Schrift wie bei 1.

Dasselbe Werk, aber mit grosser Lücke. Anfang und Schluss wie oben.

S. auch Pm. 553, 7, f. 41^b. We. 1796, 3, f. 171^a (u. Do. 180, S. 111. 112 in Türkischer Sprache).

S^{vo}, 21 Z. (Text: 15 × (8¹/₂-)9^{cm}). — Zustand: am (unteren) Rande fleckig, sonst ziemlich gut. — Papior: gelb, glatt, stark. — Titelüberschrift:

ر" تذكرة المتذكّر وتبصرة المتبصّر ebenso im Vorwort f. 7". — Vorfasser fehlt: s. Anfang.

الحمد لله الذي ليس في الوجود :Anfang الا ذاته الاحدية الواحدية . . . وبعد [ف]يقول . . . احمد الملقب بالمسلم الرفاعي طريقة القادري مشربا الشافعي مذهبا الموصلي مولدا وموطناً لما كان علم التوحيد انفع العلوم واشرفها المخ

Da die vielen Werke über das Einheitsbekenntniss und über die Liebe zu Gott in der Regel zu lang sind, hat Ahmed elqādirī elmauçilī elmosallim errufā'ī auf Wunsch eines Freundes sich zur Abfassung dieses kürzeren Werkes darüber entschlossen. Er behandelt den Gegenstand, von çūfischem Standpunkt aus, in Vorwort, 4 Abschnitten und Schlusswort. غن معرفة النفس واقسامها وأفاتها النخ قصل المناكف منه النفس واقسامها وأفاتها النخ قصل المناكف النخ المعاددة النفس واقسامها وأفاتها النخ المعاددة المعاددة النفس واقسامها وأفاتها النخ المعاددة النفس واقسامها وأفاتها النخ المعاددة المعاددة المعاددة المعاددة النفس واقسامها وأفاتها النخ المعاددة المعادد

الْحَبِيّة والعارف والمعرفة ما 13^b فصل 2.
 الْحَبِيّة والعارف والمعرفة ما 21^b قصل 3.

غى الفنا فى الفنا فى الفنا

في دفع انكار المنكرين على اعمل للق العارفين "44 الحاتمة

بالا يجاد والحفظ والابقاء : Schluss f. 48b والافناء والكل يقولون انا لله وانا اليه راجعون

Damit aber ist dies Werk noch nicht ganz zu Ende, es wird aber doch wol nur wenig fehlen, vielleicht kaum eine Seite.

Schrift: ziemlich gross, etwas rundlich, vocallos. Ueberschriften roth. Inhalt öfters am Rande in rother Schrift. — Abschrift c. 1150/1737.

3252. Pm. 502.

120 Bl. 4to, 17 Z. $(22^{1/2} \times 15^{1/2}; 15^{1/2} \times 10^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, stark, rauh. — Einband: rother Lederbd. — Titel u. Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين وصلى الله : Anfang f. 1°: المعالمين وصلى الله المبت في هذه المقالة من غير الطالة ما ادّى اليه نظري الفاتر الح

Der Verfasser sagt in seinem kurzen Vorwort, er wolle, soweit er es verstehe, ohne Bücher einzusehen, möglichst kurz, unter Hinweis auf Qoranstellen und Ueberlieferung, zur Verbesserung der Welt und der Religion, diese Abhandlung (مقالة) schreiben. Er steht auf cufischem Standpunkte und behandelt allerlei religiöse Begriffe, im Anknüpfen an voraufgeschickte Sätze aus anderen Werken, zu dem Zweck, auf Frömmigkeit durch richtige Erkenntniss Gottes hinzuwirken. Er beginnt: قولة انك تشهد مقامى وتسمع كلامى وترد سلامى وانت حتى عند ربك رزوق فنقول . . . السكران الغير مومن وفي عقايد محمد اما بالنسبة الى كلام الايمة عم فانه ذو وجوه ككتاب الله فاحملوه على احسنها المخ

Der Schluss fehlt. Das Vorhandene schliesst: وإن بعض الاخبار على فرص صحتها تنزل على أن قتلهم كان حياة لهم لتعقّبه وأنما قتل لاعدايهم لتعقّبه

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, dick, rundlich, vocallos. — Abschrift c. 1200/1785.

3253. Pm. 211. 2) f. 44^b-47^a.

Format etc. wie bei 1). — Titel fehlt; er ist (nach dem Anfang):

نخيرة التحقيف

الحد لله الذي جعل الانسان مظهر كماله: Anfang . . . هذه نخيرة التحقيق ومن المحقق وما علاماته النخ

Çüfische Abhandlung: über Erkenntniss des Wesens Gottes. Am Ende fehlt etwas: das Vorhandene schliesst: ويكون امامه الاسم المسلم المسلم وحقيقة المي الباطل، الباطل، السم تدعو الي الرجوع عن الحق الي الباطل،

3254.

1) Pet. 259, f. 153-169.

Aus zug aus der çüfischen Abhandlung des حبدر بن أبراهيم بن محمد الحسنى الحسين الخات الفاحة القدسية في الأجوبة للبدرية القدسية في الأجوبة للبدرية القدسية في الأجوبة للبدرية Handelt über das Wesen der Gottheit, das Verhältniss der Çüfis zu ihr und über die Aeusserung der göttlichen Wirksamkeit. — Abschr. v. J. 1260/1844.

2) Mo. 164, 13, f. 216b-223.

Çüfische Betrachtungen über Erkenntniss Gottes und deren Frucht bei den Menschen; von f. 221^b an Gedichtstellen ähnlichen Inhalts.

3255. We. 1658.

122 Bl. 8°°, c. 11-13 Z. (16¹/2×11; 11×8°m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, ziemlich stark, etwas glatt. — Einband: brauner Lederband mit Klappe. — Titel fehlt: er steht in der Vorrede f. 4^b:

رسالة النبات والوجود في معرفة العلي المعبود Verfasser folk.

نبتدي على خيرة الله تعالى : Anfang f. 1b انه جواد كريم على عظيم بنقل . . . وتفهيم في رسالة الثبات . . . وفي حق الحقيق ومعدن التصديق الح

Nach dem Vorworte, in welchem der Verfasser sagt, dass er auf briefliche Bitten dies Werk über die Glaubenssätze, das Wesen und die Erkenntniss Gottes und den Weg zu ihm verfasst habe, beginnt das Werk selbst f. 5° (nach dem Bismilläh) so: العمد لله العلى العظيم عن القديم . . . وأما بعدة وصل الينا كتابك وجوابك . . . وفهمنا ما فيد من اشكال اللغوز الخ

Das Werk ist nicht in Kapitel oder Abschnitte getheilt. Die Hauptsätze beginnen in der Regel mit يا ايها الطالب oder mit beiden Ausdrücken.

وهذه الدايرة يتصرفها كل : Schluss f. 115^b: البنّاء فيلسوف عالم خبير دار تاليف محمد خصر البنّاء السنجاري الغساني وصلي الله على سيدنا الخ HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

Diese Wörter stehen neben einem Kreise, dessen Inneres Vierecke mit Zahlen enthält, und sind in kleinerer Schrift.

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gewandt, deutlich (doch incorrect), fast vocallos. Stichwörter roth. Der Text in schwarzen Linien, die zum Theil etwas verziert sind. F.1° steht ein etwas buntes Frontispice; f.1° steht das Bismilläh in weissen Buchstaben auf schwarzem und rothem Grunde, in kufischen Zügen; f.116°—117° stehen ähnlich wie f.1° Frontispice in Kreis- und Quadratformen, mit Qoranstellen in kufischer Schrift.—Abschrift f.116° von ab. und Quadratformen, mit Qoranstellen in kufischer Schrift.—Abschrift f.116° von ab. und Quadratformen, mit Qoranstellen in kufischer Schrift.—In de gewandt, deutlich (doch mit gewandt, deutlich etwas verziert f.116° von de gewandt, deutlich etwas verziert f.116° von deutlich etwas verziert f.116° von

Bl. 118—122 Kleinigkeiten, hauptsächlich abergläubischen Inhalts.

3256. Glas. 70.

47 Bl. 8vo, 17 Z. (19 × 13¹/₂; 15 × 10^{cm}). — Zustand: etwas fleckig und wurmstichig; am Rande ausgebessert. — Papier: bräunlich, glatt, dick. — Einband: Kattunband mit Lederrücken. — Titelüberschrift f.1^b:

سرّ المرايا والصور في ذكر شيء من من مناقب خير البشر

ebenso im Vorwort. - Verfasser fehlt.

لله الشهيد على كل شئ ولا يشهده :Anfang شئ . . . أما بعد فلما كان العلم والمعرفة اسنا كل اشياء الخ

Ein çüfisches Werk, das Wesen Gottes und des Propheten und die in diesem liegenden geheimnissvollen Kräfte erörternd, in 4 Kapiteln, deren Uebersicht f. 2^a und 2^b.

فى ذكر نشاة الامر الاول : (فصل 9 in باب .1 باب .1 في بسط الامر الاول وعجائب النشئات فى : باب .2 الحدوث والملكوث والملك

فى بسط اسرار ما اودع آدم المصطفى وذريته :باب .3 فى السيد الصادف انسان عين الوجود :باب .4 . . . وهو محمد رسول الله

Bricht ab gegen Ende des 1. Kapitels mit den Worten: هو البرء في الارواح والخلف في الصور الخلف والامر الخلف والامر الخلف

Schrift: jemenisch, gross, kräftig, deutlich, etwas vocalisirt. — Abschrift c. 800/1397.

3257. Wy. 1691.

89 Bl. 4°, c. 12—13 Z. (9221/2×151/2; c. 161/2×101/2°m). Zustand: ziemlich gut, der obere Rand in der zweiten Hälfte wasserfleckig. Papier: gelb, stark, zieml. glatt. — Einband: Pappled mit Lederrücken u. Klappe.—Titel f.1°a:

Verfasser fehlt.

الحمد لله الصمد الوجود : Anfang f. 1b القديم الابدي . . . أما بعد أقول وبالله التوفيق أول ما خلق الله روح قبل خلق الخلق أي محمد

Ein çūfisches Werk, das Wesen des Menschen, sein Verhältniss zu Gott, die Offenbarung und Erkenntniss desselben betreffend. Es ist nicht in besondere Abschnitte getheilt; die Hauptsätze beginnen mit [یا اخی]; oft auch فانرجع الی ما نحن بصدده

Der Verfasser lebt im 12. Jahrhundert, da er f. 76 den منابل الغنى النابلسي † 1148/1730 eitirt. Schluss f. 88 : وما يصثى الا التلوين فبهذا كفاية والله ولتى الهداية . . . واليه المرجع والمآب تم Schrift: gross, rundlich, dick, schwungvoll, deutlich, im Ganzen blass. — Abschrift c. 1200/1786.

F. 88^a unten bis 89^a ein Excurs über die 3 Standorte der Gottesfreunde (الولياء, nämlich المومنون, الابرار).

3258. Spr. 1972. f. 38-67.

8ro, 19 Z. (21 × 15¹/₂; 15 × 9¹/₂^{cm}). — Zustand: durchaus wurmstichig, so dass nicht nur der Text, sondern auch der Rand und Rücken oft gelitten haben und letztere ausgebessert worden sind. Uebrigens fast lose im Einband. — Papier: bräunlich, ziemlich stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 38^a:

مفتاح المخازن

Verfasser und Anfang fehlen.

Ein mit Persischer Vorrede versehenes Arabisches Werk, enthaltend Zusammenstellung von Stücken (in Prosa und auch in Versen) aus verschiedenen güfischen namhaften Werken, unter

des Ibn el'arabı benutzt ist. Der Verf. lebt nach dem mehrfach citirten und benutzten عبد الوهاب الشعراني,
also nicht vor dem 10. Jahrhundert.

Das Werk handelt von den Eigenschaften Gottes und der Stellung der Çufis zu ihm.

Die Vorrede entbehrt des Anfanges (2 Bl.). Der Arabische Text beginnt f. 39°, Zeile 4 so: قال الشيخ العارف بالله ابو القاسم عبد الكريم بن هوازن القشيري رحّم اعلموا رحمكم الله ان شيوخ هذاه الطايفة بنوا قواعد امرهم على اصول صحيحة الخ

Das Werk bricht f. 67^b ab mit den Worten: فكل حاكم محكوم عليه بما حكم به وفيه كان الحاكم من كان فتحقف هذه٬

Schrift: ziemlich klein, deutlich, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth überstrichen. — Abschrift c. 1125/1713.

/ 3259. WE. 124. 3) f. 145*-163b.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt.

الحمد لله الذي اسعد واشقى :"Anfang f.145

Çüfische Abhdlg, den Glauben betreffend, und hauptsächlich den Satz erklärend, dass Gott den Elenden glücklich, den Glücklichen elend mache, also von der Gerechtigkeit Gottes handelnd.

والتأمّل في عاقبة الافعال انما : Schluss f. 163b امره اذا اراد شيئا أن يقول له كن فيكون وصلّى الله الخ

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt.

بسم الله أي بالله ظهرت : "Anfang f. 47 الله أي بالله ظهرت المخلوقات فما من حادث مخلوق وحاصل مسبوق من عين واثر وغير النخ

Ein Fragment, das sich mit den Eigenschaften Gottes beschäftigt und dadurch beweist, dass er allein der Preiswürdige sei. Es bespricht, unter Anführung von Qoränstellen, das Verhalten der Scheingläubigen und der Frommen, bezeichnet als ihre Aufgabe, den

Weg zu Gott innezuhalten und auf ihn allein ihr Streben zu richten und an weiter nichts sich zu kehren. — In gereimter Prosa.

Das Stück bricht hier ab mit den Worten (f. 52b): وأحوالهم شاهد فاز الصابرون على صدف المقصود (f. 52b) بقلوبهم والصادقون في العهود بارواحهم [والقانتون]

√ 3261.

Hieher gehören auch Werke von:

- احمد بن ابراهيم بن احمد المالقى ابن صفوان (1 † 768/1862, u. d. T. منلع هلال الانوار الالهية
- عبد الكريم بن ابراهيم الكيلاني قطب الدين (2 um 820/1417, u. d. T. لوامع البرق الموهن und der Aus- في معنى ما وسعنى ارضى المخ von demselben.
- ناله الالهي (1491, u.d.T. عبد الله الالهي والد المشتاقين oder زاد الطالبين oder زاد الطالبين
- 4) عبد الرحمن بن احمد † \$98/1493,
 u. d. T. الدرة الفاخرة الفاخرة
- 5) حمد بن محمد بن البدري † 1071/1660, u. d. T. حاشية على الكمالات الالهية للجيلي.

b) der Weg zu Gott. 3262. Spr. 851. 11) f. 79⁵ – 82⁵.

Format etc. u. Schrift (28 Z., enger u. kleiner) wie bei 1). — Titel und Verfasser am Rande:

٢٠ ترتيب السلوك في طريق الله تعالي لابي القاسم عبد الكريم بن هوازن القشيرى

قال الاستان . . . القشيري رق عجب :Anfang المنان . . . القشيري وق الدنيا لا يملك شيئا المخ ان يكون العبد مجرّدا عن الدنيا لا يملك شيئا المخ

Wie der Anfänger in der Çūfik seinen Weg zu Gott einzuschlagen habe, von 'Abd elkerīm ben hawāzin elqośeirī † 465/1072. Das Werkchen enthält mehrere (ungezählte) Abschnitte. 80°, 1 فصل اذا تحقف الذكر في ذكر اللسان الذي الخراطة فيقوي همته في الذكر الخرالعبد بلسانه فيقوي همته في الذكر الخراطة 80°. 80° فصل ابتداء الذكر في الجوارج المخرق. 80° د. 80° د.

فصل وهذا الطريق الذي هو طريق الله تعالى 82^a لا بد فيه من طول المجاهدة

فصل والمبتدئ في ابتداء امره يجهد فيتباعد 82ª عند مقصوده

لم اعد الى حالتي في قوة النفس: Schluss f. 82b ولم يد على شئ يزيد في حالى أو ينقص البتة تم الكتاب

3263. Pet. 41. 2) f. 96-120.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel f. 96a: تتاب بداية الهداية

ebenso f. 120b. - Verfasser: s. den Anfang.

قال الشيخ الامام أبو حامد : Anfang f. 96°: محمد بن محمد بن محمد بن احمد الغزالى رحمه الحمد لله حق حمده والصلوة على خير خلقه . . . أما بعد فاعلم أيها الحريس على اقتباس العلم النخ

Abū hāmid elgazzālī † 505/1111 geht von dem Satze aus, dass Wissen ohne Glauben von Gott entferne. Den rechten Weg zu Gott zu finden sei die Hauptsache; der Anfang dazu sei das äussere Leisten der Frömmigkeit (طاهر التقوي), das Ende dahin das innere Erfülltsein von derselben (باطن التقوي); Frömmigkeit aber sei das Befolgen der Gebote und Verbote Gottes. — Hier nun wird das Aeussere der Frömmigkeit behandelt, in zwei Hauptabschnitten (قسم) mit Unterabtheilungen.

في الطاعة ' اعلم أن أوامر الله تعالى 'f.97 قسم. 1 فرايض ونوافل ' المخ

 $98^{\rm h}$ آداب التيمّم $100^{\rm h}$ آداب الغسل $100^{\rm h}$ آداب الصوم $100^{\rm h}$ آداب الحمية $100^{\rm h}$ آداب الحمية أ

في اجتناب المعاصي، اعلم ان الدين 110 قسم .2 شطران احدهما ترك المعاصي النخ

اللسان أ110 , الاذن أ110 , العين أ110 u.s.w.; العين غالقلب أ114 القول في المعاصي في القلب أكان المحبة والمعاشرة مع الخلف والخالف

ثمّ اعلم انه قط لا يصفو : Schluss f. 120b لك الملك في محلّتك . . . ثم يفوتك به الملك المقيم . . . في جوار ربّ العالمين تمّت HKh. II 1696.

23*

3264

Dasselbe Werk ist vorhanden in:

66 Bl. 8°°, 1.1 Z. (18 × 13¹/₃; 13 × 9¹/₂cm). — Zustand: ziemlich gut, aber nicht ganz sauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel (von neuerer Hand) f. 1°, steht auch in der Ueberschrift f. 1°. — Verfasser fehlt.

Schrift: ziemlich gross, gefällig, etwas vocalisirt. Ueberschriften roth. F. 1—17 von neuerer Hand deutlich und gleichmässig, auch vocalisirt, ergänzt. — Abschrift c. 900/1494 (resp. 1200/1785).

2) Pm. 210.

36 Bl. 8°°, 15 Z. (201/2 × 141/2; 14 × 9°m). — Zustand: wasserfleckig am Rande und auch im Rücken, besonders stark gegen Ende. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Verfasser ausführlich.

Schrift: Türkische Hand, zieml. klein, deutlich, vocallos.—Collationirt.—Abschrift im J. 1046 Ďū'lqa'da (1637) von بن شيخي بن محمد الشرواني الحسيني

3) We. 1579.

55 Bl. 8vo, 11 Z. (19³/₄ × 15¹/₂; 12¹/₂ × 8¹/₂—9^{cm}). — Zustand: etwas unsauber, auch fleckig; der hintere Deckel lose und deshalb gegen Ende einige Blätter lose. — Papier: gelb, glatt, zieml. stark. — Einband: rothbrauner Lederdeckel mit Klappe. — Titel und Verfasser f. 1^a von späterer Hand (aber unrichtig):

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, gewandt, im Ganzen kräftig, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. Am Rande, auch zwischen den Zeilen, oft Glossen. — Abschrift c. 1100/1688.

4) We. 1580.

35 Bl. 8°°, 21 Z. (20×15; 15×9°m). — Zustand: wasserfleckig und unsauber. Bl. 1 am Rande, 28 im Text ausgebessert. — Papier: gelb, grob, ziemlich stark, etwas glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f. 1° mit dem Zusatz: في علم الطاعات.

Schrift: gross, etwas vornüberliegend, gleichmässig, deutlich, etwas vocalisirt. Ueberschriften roth. Von f. 27 an ergänzt in etwas kleinerer Schrift, rundlich, vocallos. Der Text $(18 \times 12^{1/2} - 13^{1/2}^{\rm cm})$ geht bis dicht an den Rand und hat bei einigen Blättern unten am Rande durch Beschneiden gelitten. — Abschrift c. $^{1100}/_{1888}$ (resp. $^{1200}/_{1788}$).

Nach f. 12 u. 16 fehlt je 1 Blatt.

5) We. 1804, 8, f. 26-58.

8°°, 13 Z. (von f.38 an 15 Z.) (16×10¹/4; 11¹/2×6¹/scm). Zustand: nicht recht sauber; die ersten Blätter unten am Rücken beschädigt. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Titel f.26°a: بدایت الهدایت وهدایت الهدایت وهداید الهدایت وهداید الهداید و ا

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, stark, gedrängt, vocallos. — Abschrift c. 1100/1688 von عبد الغفور

6) Lbg. 808, 1, f. 1-32.

497 Bl. 8°°, 23 Z. (20¹/2×15; 14¹/2×8°m). — Zustand: lose Papierlagen; etwas wurmstichig. — Papier: gelblich, dünn, glatt. — Einband: brauner Lederdeckel mit Klappe. — Titel und Verfasser f. 1° oben zur Seite.

Ueber f. 2b-6b s. No. 1948, 2.

Schrift: magrebitisch, klein, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften meistens roth, auch Stichwörter und einige Verse so. Bl. 23^b leer, aber Text fehlt nicht. — Abschrift c. 1100/1688. (Nach f. 72^a von عبد القادر بن على im J. 1080/1669.) — Collationirt; am Rande oft Berichtigungen.

7) We. 1697.

39 Bl. 8°°, 18 Z. (17 × 12¹/2; 12¹/2 × 8°m). — Zustand: durchaus unsauber und fleckig. Bl. 1 am Rande unten ausgebessert. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken.

Schrift: ziemlich klein, gedrängt, gut, ganz vocalisirt. Ueberschriften u. Stichwörter schwarz, aber hervorstechend gross. — Abschrift von عمر بين أحمد um 1000/1591. — Am Rande stehen zieml. oft kleine Glossen u. Berichtigungen.

8) Lbg. 393, 1, f. 1-46.

68 Bl. 8°°, 15 Z. (19¹/2 × 11¹/2; 12¹/2 × 5²/3 cm). — Zustand: nicht fest im Einband, sonst gut. — Papier: bräunlich, dünn, glatt. — Einband: braunrother Ledorband mit Klappe und Goldverzierung. — Titel f. 1° in der Mitte, in ganz kleiner Schrift.

Schrift: klein, fein, zierlich, Nesta'līq, vocallos. Ueberschriften roth. Der Text ist in Goldstrichen eingefasst, f. 1b beginnt mit einem Frontispice. — Abschrift von على بن مصطفى im Jahre 1180 Ďū'lqa'da (1767).

9) Pet. 218.

50 Bl. 8°°, 13 Z. (20 ×15; 15¹/2×10°m). — Zustand: am oberen Rande wasserfleckig; nicht überall sauber. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einbd: Pppbd mitLederrücken.

Schrift: ziemlich gross, weit, etwas steif, deutlich, vocallos. Die Ueberschriften zum Theil roth. Bl. 25—28. 37—39. 46—50 auf gelblichem, dünnem Papier ergänzt in ähnlicher Schrift, aber fester und besser. — Abschrift c. 1800. — Collationirt.

10) We. 1578, 1, f. 1-24.

28 Bl. 8vo, 22-23 Z. (20¹/₂ × 14¹/₂; 15-15¹/₂ × 10^{cm}). Zustand: lose im Deckel, die obere Hälfte wasserfleckig; der Text dadurch oft sehr undeutlich. — Papier: gelb, ziemlich glatt, stark. — Einband: schwarzer Lederdeckel.

Der Schluss fehlt. Das Vorhandene geht bis zu den Worten f. 24b: وأن الطامع في الاكثر (= Pet. 218, f. 47b, 2). Es fehlen bis zum Ende 2 Blätter.

Schrift: gross, krāftig, geūbt, flūchtig, zieml. schwierig, vocallos. — Abschrift im J. 1075 Gom. II (1664) von الشافعي الازهري

11) Spr. 814, 2, f. 14-53^a. (Auch bezeichnet als Spr. 759.)

Format etc. u. Schrift wie bei l. (Text $12^{1/2} \times 9^{cm}$.) Nach f. 19 fehlen 20 Bl.

3265. Spr. 673.

136 Bl. 8°°, c. 15-19 Z. (21¹/2 × 16¹/2; 16 × 10°m). Zustand: am Rande (besonders dem untern) stark fleckig, ganz besonders im Anfang. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: brauner Lederbd. — Titel u. Verfasser f.3°:

كتاب منهاج العابدين للامام الغزالي

حدثنى الشيخ . . . عبد : Anfang f. 3b: عبد الله . . . قال الملي على شيخى الملك بن عبد الله . . . قال الملي على شيخى الامام الاوحد زين الدين شرف الائمة عماد الفرق أبو حامد محمد بن محمد بن محمد الغزالي الطوسي رق هذا الكتاب وهو آخر كتاب صنفه ولم يشتمل منه الآخواص المحابة واوله التحمد للة الملك الحكيم الجواد الكريم العزيز الرحيم الذي فطر السموات والارض . . . اعلموا اخواني اسعدكم الله وايانا بمرضاته ال العبادة شمرة العلم وفائدة العبر وحاصل العبد وبضاعة الاولياء الن

In der Vorrede sagt Elgazzālī, es sei schwierig, zur Gottseligkeit zu gelangen; er kenne den Weg dazu, und habe, um Anderen den Weg dazu abzukürzen, einige Werke verfasst (wie das كشف الاسرار und احياء علوم الدين الى الله und andere): man habe sich

jedoch weniger en sie gekehrt, indem man die darin vorgetragenen Lehren für Historien der früheren (ساطير الأولين) erklärt; er wolle daher jetzt ein nützliches, für Ahr brauchbares Buch schreiben. Er bespricht dann ausführlich die Eintheilung desselben. Es ist ein letztes Werk. Dasselbe zerfällt in 7 عَقَبَة.

عقيد العلم واقول وبالله التوفيق يا f.7 عقبة 1. طالب الخلاص والعبادة

عقبة التوبة 'ثم عليك . . . بالتوبة '10 عقبة .2 وذلك لامرين

عقبة العوائق[،] ثم عليك . . . بدفع 14 عقبة .3 العوايق حتى تستقيم

[Dieser عراية sind 4: 1) 14^a عراية ; الدنيا ; الدنيا ; 3) 20^b الشيطان ; 4) 23^b النفس (23^b الفين ; 4) 27^a نصل ; 4) 27^b نصل ; 6) 27^a الغين ; 6) 28^a (البطن ; 4) 35^b (البطن ; 4) 28^a (البطن ; 4)

عقبة العوارض ثم عليك . . . بكفاية 45 عقبة .4 العوارض الشاغلة عن عبادة الله

(1) القصاء أ 51 (3) الاخطار 194 (2) الرزق 45 (1) (1) القصاء 152 (4) [الشدايد والمصائب 52 (4)

عقبة البواعث ثم عليك يا اخي 60 عقبة .5 بالسير اذا استقام لك الطريق

عقبة القوادح ' ثم عليك يا اخى . . . 68 عقبة .6 معبد ما استبان

عقبة الحمد والشكر ثم عليك . . . 66 عقبة .7 بعد قطع هذه العقبات

انه جواد كريم فهذا ما : Schluss f. 85° ما أردنا ان نذكره في شرح كيفية سلوك الآخرة وقد وفينا بالمقصود في ذلك والحمد الله . . . ما اعتدت التي البيت وفود وبدت دراري النجوم في الليالي السود وسلم تسليما التي يوم الدين والليالي السود وسلم تسليما التي يوم الدين

Schrift: ziemlich klein, dick, gedrängt, Türkische Hand, fast vocallos, am Rande häufig Zusätze und Bemerkungen, auch zwischen den Zeilen. — Collationirt. — Abschrift c. 1189/1725 (siehe f. 1194, unten).

HKh. VI 13243.

F. 2^b und 3^a (grösstentheils queer beschrieben) ein Stück eines juristischen Werkes (Kap. الصلاة).

3266.

Dasselbe Werk ist Athalten in:

12 pr. 674.

97 Bl. 4¹⁰, c. 23, 24 Z. (23¹/₅ × 16; 19 × 11¹/₂cm). — Zustand: schleet, unsauber, fleckig, nicht ohne Wurmstiche. — Pater: bräunlich, dick, etwas glatt. — Einband: schner Halbfranzband.

priel und Verfasser und Anfang ebenso. Ja Schluss f. 97^b sind die Dankes- u. Segensworte nach بالقصود etwas gekürzt. Nach f. 95 fehlen 8 Bl. (= Spr. 673, f. 78^b—83^b, 9). F. 73^b, 16 bis f. 74^a oben ist f. 75^a, 1 ff. wiederholt.

Schrift: gross, dick, deutlich, ohne Vocale und meistens ohne diakritische Punkte. Die Ueberschriften etwas grösser, meistens farbig. F. 1. 2. 73. 74. 97 von neuerer Hand ergänzt, ziemlich gross, eng, deutlich, etwas vocalisirt. — Abschrift c. 700/1300. — Collationirt.

2) Lbg. 349.

105 Bl. 46, 25 Z. (23 × 13½; 18¼ × 8¼ cm). — Zustand: ziemlich fleckig; bisweilen am Rande ausgebessert; nicht ohne Wurmstich. Bl. 1 in der Mitte etwas durchgescheuert. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f.1a: كنا العابدين الى الحنان الحنان الى الحنان الح

Schrift: zieml. gross, gewandt, deutlich, etwas vocalisirt. Ueberschriften u. Stichwörter roth. Collationirt. — Abschr. im J.⁷¹⁹/₁₃₁₉ von بن ابراهیم بن احمد بن اسمعیل بن ابراهیم بن احمد

3) Spr. 675.

160 Bl. 8vo, 17(13) Z. (17³/₄×13-13¹/₂; 12×9-9¹/₂cm). Zustand: fleckig und unsauber. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: schöner Halbfranzband. — Titel und Verfasser f. 1^a von neuerer Hand.

Schluss f. 156, in den Dankesworten etwas abweichend: بالمقصود وللحد للد الذي بنعته تتم الصالحات وللحد الذي يتم الموعود يوم شهادة الخ

Schrift: im Ganzen klein, fein, zierlich, etwas ungleich, aber deutlich, vocalisirt; Ueberschriften roth. Auf f.3b folgt 4b. 4a. 5 ff. — Abschrift von عثمن بن محمد بن رافع c. 900/1494, aus einer mangelhaften Handschrift. — Collationirt.

Daran schliesst sich, von derselben Hand, ein Abschnitt, die Bekehrungsgeschichte des unfrommen, dem Trunke ergebenen مالك بن دينار, von ihm selbst erzählt f. 157b—159a, und f. 159a Mitte bis 160b eine Schilderung Mohammeds, die aber mit f. 160 nicht zu Ende ist. Sie fängt an: كان عظيم الهامة معتدل القامة ازهر اللون الش

4) Lbg. 662.

102 Bl. 8°°, 20-21 Z. (21°/₃ × 15¹/₂; 16¹/₂ × 12¹/₃°m). Zustand: ziemlich gut; doch am Rande etwas wasserfleckig, bes. f. 10-21 am Seitenrand und auch im Rücken. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Kattunbd mit Lederrücken. — Titel f. 1° oben am Rande in blauer Schrift:

Im Anfang fehlt 1 Blatt. Das Vorhandene beginnt mit وطريق الاقوياء.

Schrift: ziemlich gross, gewandt, kräftig, deutlich, vocallos. — Abschrift v. J. 961 Śawwāl (1554).

5) Pm. 45.

136 Bl. 8°, 17 Z. (20 × 15; 14 × 10°m). — Zustand: ziemlich gut, doch in der ersten Hälfte stark wasserfleckig. Bl. 1 am Rande ausgebessert. — Papier: gelblich, auch bräunlich, stark, glatt. — Einband: schöner Halbfranzband mit Klappe. — Titel f. 1°a:

Anfang (von الجدل الله an) wie bei Spr. 673, 1. Schluss ebenso, bis zu dem Worte; بالمقصود dann etwas kürzer: وصلى الله على خير مولود

Schrift: gross, gefällig, weit, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. Text in rothen Doppellinien. — Abschrift zu eigenem Gebrauch von نحمد الموز الصغير im J. 974 Rab. II (1566).

Die ersten Blätter folgen so: 1. 3-10. 2. 11 ff.

6) Lbg. 357, 1, f. 4-81*.

160 Bl. 8°, 23 Z. (21 × 15½; 16½ × 10½ – 11cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: rothbrauner Lederband.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, wenig vocalisirt. Stichwörter und Ueberschriften roth. — Abschrift von على بن حسين بن ملا محمود العكري im J. 1009 Ramadān (1601).

Die voraufgehenden 3 Blätter enthalten hauptsächlich: f. 1^a ein Gebet am Tage اعشورا عاشورا verschiedene Stellen. — F. 81^b. 82 enthält das Gedicht العقيدة الشيبانية: s. No. 1934, 4. (Irrthümlich in der Ueberschrift und auch am Schluss dem الامام الشافعي beigelegt.) F. 82^b die 4 Verse, welche auf der Fahne des Elhosein, die er an seinem Todestage führte, gestanden haben sollen.

7) We. 1584.

105 Bl. 8°, c. 17—25 Z. (21×16; 15—16×9¹/2—11°m). Zustand: in der ersten Hälfte stark wasserfleckig und ziemlich unsauber. Die untere Hälfte von f. 76 übergeklebt und der Text nachgeschrieben. Bl. 1 schadhaft und ausgebessert; auch Bl. 10. — Papier: gelblich, ziemlich glatt und dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel und Verfasser fast ganz überklebt.

Schrift: ziemlich gross, deutlich, im Anfang etwas gedrängt, vocallos. Ueberschriften roth. Der Text in rothen Linien — Abschrift im J. 1183 Śa'bān (1769) von الحاج شعبان. — Arabische Folirung.

8) Pet. 41, 3, f. 121-211.

Format (19 Z.) etc. und Schrift wie bei 1. Am Rande grössere Wasserflecken. — Titel und Verfasser fehlen; aber f. 1ª oben steht:

منهاج العابدين للغزالي

Abschrift um ¹²⁰⁰/₁₇₈₅. — Anfangs am Rande und auch zwischen den Zeilen viele Glossen. Von f. 174^b an ist für die Ueberschriften Platz gelassen.

F. 121^a enthält, ausser einem Talisman und Kraftgebet, hauptsächlich: بيان سلسلة طريق vom Seih Elwefa herunter bis auf Mohammed geführt.

9) Spr. 673, 4, f. 119^b—120^b.
Enthält ein Stück aus demselben Werk
(= Spr. 673, 1, f. 62^b ult. bis 64^b, 3).

3267. We. 1775. 3) f. 15-32^a.

Format etc. und Schrift wie bei 2). — Im Ganzen ziemlich unsauber und fleckig. — Titel u. Verfasser f. 15:

ک" بغید الطالبین منهاج العابدین نشمس الدین البلاطنسی

الحمد لله الذي وفق من شاء من: Anfang f.15^b: عباده لسلوك منهاج العابدين . . . أما بعد فان منهاج العابدين من الكتب التي وقع عليها في علم الدين الاجماع الخ

Auszug aus dem selben Werk, auf Wunsch von Freunden gemacht, von Sems eddin elbelätunusi (wahrscheinlich Mohammed ben mohammed), um 850/1446 am Leben. Es enthält die Hauptsätze, ist aber nicht in bestimmte Kapp. oder Abschnitte getheilt. Es beginnt f.16*:

اعلم اسعدك الله . . . انعلم الماء العمل وان رسول الله صغم قال طلب العلم فيصلاً على كل مسلم النخ وخاتمتها لقاء الله تعالى رب : 32 ، 32 العالمين بلا كيف حمل جلاله عن مقالات اهل البدع والاهواء والحمد الله على ما اولى وصلى الله على سيدنا النخ

يوسف بن حمد موسى الترجمان الشافعي Abachr.von im J. 846 Śa'bān (1442). — HKh. VI 13243, p. 21 F. 32^b u. 33^a zwei Stellen aus

3268. We. 1746. 4) f. 25-118.

 8ro , 15 Z. $(20 \times 14^{1/2}; 12^{1/2} \times 8^{1/2^{\text{cm}}})$. — Zustand: im Ganzen gut, doch an mehreren Stellen fleckig. Bl. 26 lose. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Titel u. Verf. f. 25°:

ک" الدر الثمین شرح مقاصد منهاج العابدین تالیف الغزالي لسیدې مصطفی البکرې الصدیقی الحسیني بن کمال الدین

الحمد لله رب العالمين والصلاة : Anfang f. 25^b فان الكتاب والسلام على نبيه . . . أما بعد فان الكتاب الموسوم بمقاصد منهاج العابدين الجامع لشوارد رقايق دقايق التمكين في حقايق الدين الذي اختصره العارف الرباني سيدي عبد الوهاب الشعراني من اصله المنسوب لحجة الاسلام النخ

Nach Vorstehendem ist der Auszug, den des Elgazzāli ge- منهاج العابدين aus dem الشعراني macht hat unter dem Titel: مقاصد منهاج العابدين, hier mit einem gemischten Commentar verschen von مصطفى الصديقى \dagger c. $^{1162}/_{1749}$ und betitelt الدر الثمين. Alles dieses ist theils falsch, theils fraglich. Blatt 25 ist — ebenso wie das Schlussblatt - von anderer Hand geschrieben als das Uebrige, und zwar von der Hand eines Mannes, der ein Geschäft daraus gemacht hat, Büchertitel, Bücher-Anfänge und Ausgänge zu fälschen, um ihnen mehr Ansehen zu verschaffen. Er hat auch hier gefälscht. Es liegt hier vor ein gemischter Commentar zu dem so eben besprochenen Auszug aus dem منهاج الطالبين. Ob der Commentar wirklich von Muctafa elbekrī sei, ist fraglich, möglich wäre es indess.

Der Anfang des Werkes hier also; die f. 26° zuerst vorko-den Textworte nebst Commentar sin عواليا المحيطين لاجر الكرولما اتم الله نعمته على عبده بالعلم والتوبة . . . و لشكره فنالوا به الدرجات في اعلا عليين احمده مراما بعد هو من الظروف المبنية المقتطعة عن الأضرف فن منهاج العابدين وهو الكتاب الذي صنفه حجة الاسلام . . . من الكتب التي وقع عليها في علم الدين الاجماع اجابة لدعايه حيث قال ابتهلت الي من بيده الخلق والامر ان يوفقني لتصنيف كتاب الخ

Das Werk ist hier nicht zu Ende; es hört auf in Erklärung der Textworte ليهون عليك احتمال (Ewe. 1775, f. 28°, Z.6) mit den Worten f. 117°; من العقاب الاليم ما لا صبر عليه غليك اذا بالتزام هذين الامرين المعينين جصل لك فعليك اذا بالتزام هذين الامرين المعينين جصل لك

Bl. 118 ist gefälscht, um einen scheinbaren Schluss des Werkes zu geben; während vielleicht 20-30 Blätter fehlen.

Schrift: gross, kräftig, rundlich, deutlich, fast vocallos. Grundtext roth. — Abschrift: c. 1800.

3269. Lbg. 554.

337 Bl. 8vo, 23 Z. (191/2 × 14; 15 × 9cm). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f. 1ⁿ:

مختصر من منهاج العابدين Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين والصلوة : Anfang f. 2a: العالمين والصلوة رب العالمين من منهاج العابدين ... وبعد قد التقطت هذه الغوايد من منهاج العابدين لسيدي العالم ... ابي حامد محمد بن محمد الغزالي ... ابي حامد محمد بن محمد الغزالي ... العبادة ثمرة العلم وفايدة العبر وحاصل العبد النخ العلم وفايدة العبر وحاصل العبد النخ Auszug aus dem Werke Elgazzāli's.

قال الله تعالى : (عقبة .7 der 7.) Schluss f. 7 (der 7.) ولئن شكرتم لازيدنكم وله شرح كثير فاقتصرنا على بعض الفوايد لاجل ان يصنم [يغتنم] بالتاليف والله اعلم

Schrift: ziemlich klein, fein, gleichmässig, vocallos. Text in rothen Linien eingerahmt. — Abschrift c. 1900/1785. Arabische Foliirung (im ganzen Bande).

3270. Spr. 889.

107 Bl. 4¹⁰, 15 Z. (26¹/₂ × 18; 16 × 11¹/₂ - 12^{0m}). — Zustand: fleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: schöner Halbfrzbd. — Titel fehlt; nach der Vorrede f. 2⁵, 6:

كتاب ادب السلوك Verfasser: s. Anfang.

قال عبد المنعم بن عمر بن المنعم بن عمر بن المحمد المعمد حسان الغشاني الاندلسي الجلباني رحم الحمد لله الذي اطلع الانسان على سراير من الاحوال . . . اما بعد فاني اجمع لكم معشر السالكين في سبيل الحق ما حصر عندي الآن مما انطقني به ربي من الحكة كلاما مطلقا ا

Anleitung zur Weisheit in çufischem Sinne. Dieselbe zerfällt in 60 Wege (مشرع), die schliesslich zu Gott führen. — Die Uebersicht f. 2^b—3^b. — Der Verfasser 'Abd elmun'im ben 'omar ben 'abdalläh ben hassän elgassäni elandalusi elģiljānī abū 'lfaḍl † 608/1206 sagt, er habe keinen Ausdruck einem anderen Werke entlehnt. — Die 60 مشرع sind:

اطلاع واستبصار 2. f.7 تنبزيم ونظر 3. 8 تعبيف وتبصير 3. 8 تعبيف وتبصير 5. 10 التخلي والتحلي والتحلي 10 التخلي والتحلي 1. f.4 التحلي 1. f.4 ا

حذر وتضرّع 8. 14° خلوة وجلوة 7. 13° المطفاء وتعليم 10. 16° يقظة وتحتى: 9. 15°

تخصيص واستمداد "12. 20 قبول وتلقى 11. 18

تحرّد ومراقبة "23 .14 اجتماع وملكة "13 .22

اتصال ومشاهدة *16. 27 صفاء واشراق 15. 24

استدلال واعتراف 18. 31° الفاضل والمفصول 17. 29°

حصور وتصور ⁰33 .20 انعام واحترام 19. 32 انعام

استمساك وتنسّك 42. 35 معرفة وصفوة 21. 34°

نباهة وتقويم 24. 38° بحث وتصوّر 23. 36°

ردع وورع 26. 41^b عزلة وسياسة 25. 39^b

تمجيد وادراك "28. 45 حزم وعزم (27. 43

مبادرة وعزيمة 30. 48 تحري وتبصر 29. 47

مبادره وعريمه على 30. 40 تحري وبنظر على 31. 49 كالمري وبنظر على 31. 49 تطر وتحقيق الم

اعتصام وتمسك 34. 53 حرية ومجاهدة 33. 52 اعتصام وتمسك

عطاء ونسك 36. 56° شد وسيادة 35. 55°

تاييك وتنبيه 38. 58 اعانة وعناية 37. 57

هداية وموهبة 40.61 وزن وتحرير 39.60

قصد وتميين 42. 64^b تبيين واقتباس 43. 65^b الفطاع والفراد 44. 67^a الفطاع والفراد 43. 68^a عبرة وموعظة 46. 69^a صديق وصبير 47. 70^a القداء واقتفاء 48. 71^a المل وكشف 47. 70^a مناسبة واقتصاد 50. 72^b تسليم وتحصيل 49. 71^b تسليم وتحصيل 51. 74^a تمحيص واحتراز 52. 75^a سبق ومساوقة 53. 76^a وعاينة وحذر 54. 76^b

تفهيم وتنزكية 56. 79^a استعداد واختصاص 55. 78^a وجل واستحياء 58. 81^b محاسبة وتطهير

وجل واستحياء °58. 81 كاسبة وتطهير °57. 80 وجل واستحياء °59. 82 وكسال °59. 82

Das Werk schliesst f. 86° mit einem Gebet (تصرّع) aus dem J. 580/1184, dessen Ende so ist: والحقنا بعبادك الصالحين وصل اللهم على محمد سيد المرسلين وعلى المحابد اجمعين والحمد لله رب العالمين

Bei jedem مشرع ist die Zeit der Abfassung angemerkt: sie umfasst die Jahre ⁵⁵⁹/₁₁₆₄ bis ⁵⁹⁹/₁₂₀₂. Ebenso ist auch die Zahl der einzelnen Dicta (عدد كلمات) angegeben, die in jedem مشرع enthalten sind. In der Vorrede führt der Verfasser zehn Werke von sich an, deren Mehrzahl in Versen ist.

Schrift: gross, gefällig, deutlich, reich vocalisirt. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1000/1591.

HKh. I 330.

3271.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) Lbg. 745.

66 Bl. 4¹⁰, 19 Z. $(25^{1}/_{4} \times 17^{1}/_{4}; 18^{1}/_{2} \times 12^{3}/_{4}$ cm). — Zustand: stellenweise fleckig. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: rother Lederband mit Klappe.

Verfasser (ganz kurz) und Anfang und Schluss wie bei Spr. 889, 1.

 von derselben Ha.
durch Beschneiden e.

Schrift: ziemlich gross, b Ueberschriften roth. Der Anfang gefälliger deutlicher Schrift, vocallos. Abschrift im J. 713 Rabī' I (1313) in ناصر بين أبي الفصل بين الهيتي. — Colla

In f. 58^b — 66 ist hauptsächlich zu, merken f. 61 die lange Dibäge des

ك" انموزج العلوم ونتيجة المنطوق والمفهوم deren Anfang: الحمد لله الذي اطلع نجوم العلوم .قسم 10 In 10

2) Spr. 890.

69 Bl. 8°°, 21 Z. $(20^{1/2} \times 14^{3/4}; 14^{1/2} \times 9 - 9^{1/2}c^{m})$. — Zustand: stark fleckig. Bl. 1 schadhaft, doch der Text leidet nicht davon. — Papier: gelb, etwas glatt, ziemlich stark. — Einband: schöner Halbfrzbd.

Titel u. Verfasser f.1° wie bei Spr. 889, 1. Schluss etwas anders: بعبادك الصالحين برحمتك يا ارحم الراحمين وصلى الله علي سيدنا محمد وأله الطيبين الطاهرين٬

Schrift: ziemlich klein, etwas breit gezogen, gleichmässig, wenig vocalisirt, Ueberschriften roth. — Abschrift im J. 1014/1605 (vielleicht 1094/1683).

3) We. 1692.

78 Bl. 8°°, 17-18 Z. (21¹/2×15¹/3; 16¹/2×11-11¹/2°m). Zustand: ziemlich lose im Deckel, oben am Rande fleckig, besonders in der ersten Hälfte; im Ganzen nicht recht sauber. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 1°:

كتاب في النصوف محتو على سنين مشرعا كل مشرع التحديد ثلثون ادبا وهو لطيف عظيم

الحمد لله رب العالمين وصلي : An fang f. 1b الله سيدنا . . . وبعد فان فذا كتاب آذاب السلوك وهو كلام مطلق وكلمات الحكمة المبصرات ' Titel und Anfang sind von ganz später Hand ergänzt.

Das Vorhandene hört gegen Ende des 59. مشرع auf mit den Worten f. 78^b: ومن نسيانها ومن خرصها ومن عقدها ومن ازدراء

Schrift: ziemlich gross, deutlich, etwas vocalisirt. Stichwörter und Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1100/1688. — Collationirt.

.792. -**4**^b.

× 13¹,3; 14¹,2×7¹/2^{cm}). — Zuers zu Anfang, und am Rande bis-— Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. rappband. — Titel und Verfasser f. 1^b:

ان هذه الاصول العشرة للشيخ . . . نجم الديي

Der Titel ist رفي الطرق (oder وسالة في الطرق). Der Verfasser heisst ausführlicher: Ahmed ben 'omar elhaiwaqi (oder elhiwaqi) negm eddin elkobari † 618/1221 (s. No. 3087).

الطرق الى الله تعالى بعدد انفاس الخلايف: Anfang وطريقنا الذي نشرع في شرحه اقرب الطرق الى الله المؤ

Der Wege zu Gott sind so viel wie der Athemzüge der Geschöpfe; man kann sie indess auf 3 Klassen zurückführen, nämlich:

- طريق ارباب المعاملات (1
- طريف اعداب المجاهدات والرياضات (2)
- ضريف السايرين الى الله (3)

Der letztere — der der Çūfis — umfasst 10 Grundbedingungen (ماصل); diese werden in dieser Abhandlung besprochen, nämlich: 1. توبة بنائلة بالقناعة على الله 3. النوهد في النائلة بالتوجه الى الله بكلية وجوده 7. بملازمة الذكر 6. بالعرائة بالتوجه الى الله بكلية وجوده 10. بالمراقبة 9. بالصباء 10.

ويشاهد اموالهم كمن مثله :Schluss f. 4b في الظلمات ليس تخارج منها لا بزهرة المومنية ولا يثمار الولاية والنبوة والله أعلم'

Schrift: ziemlich gross, gefällig, wenig vocalisirt. Ueberschriften roth. Der Text in rothen Linien eingefasst. Abschrift (nach f. 19b) im J. 1156/1743. — HKh. III 6222.

3273.

Dasselbe Werk ist vorhanden in:

1) Spr. 583, 4, f. 109^b—112^b. (Auch bezeichnet als Spr. 879.)

Format etc. und Schrift wie bei 2). - Titel fehlt. Verfasser s. Anfang.

 فناء الصفات في الصفات : Schluss f. 112b التفريد فناء الصفات في الذات التوحيد فناء الذات في الذات، والحمد لله وحده، تمت،

(Gehört wol nicht zu dem vorliegenden Werk.)

2) Spr. 853, 8, f. 130^b—134^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 7). — Titel u. Verf. f.130^b:

هذه رسالة في سلوك الطريف البي الله للفخر الرازي

(Der Verfasser ist unrichtig.)

الحمد لله الذي انعم علينا : المحدد لله الذي انعم علينا : المحدد لله الذي النام وجعلنا من المّة محمد صعّم ول انشيخ ... خم الملة والدين الكبري الرازي قدس سرّه الطرق الى الله الخ Schluss wie bei We. 1792, 1 (aber noch etwas erweitert). — Abschrift vom J. 1197/1783.

3) We. 1868, 4, f. 44^a—46^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1. - Titel und Verfasser fehlt.

4) Mf. 248, f. 144b—145b. Die Abhandlung ist hier betitelt: سالة كافية لطالب الحقى,

5) We. 1779, 1, f. 1-2b.

115 Bl. 8vo, 27 Z. (18×121/2; 141/2×9cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, ziemlich dünn u. glatt. — Einband: Pppbd mit Lederrücken. — Titelüberschrift f.1b: هذه الرسالة للشيخ الكامل. . . تجم لخف والدين الكبري

Schrift: klein, rundlich, eng und gedrängt, vocallos. Abschrift um 1150 1737.

6) Pm. 363, 2, f. 61-63a.

Format etc. und Schrift wie bei 1. - Titel und Verfasser fehlt.

7) Spr. 878, 1, f. 1. 2.

37 Bl. 8vo, 27 Z. (20¹/₄×15; 14¹/₂×9²/₃c^m). — Zustand: am unteren und auch am oberen Rande wasserfleckig. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Titel u. Verfasser f.1° (von neuerer Hand). Verfasser ausführlich im Anfang. Der Schluss fehlt hier; das Vorhandene hört f. 2 unten auf in Besprechung des 9. المراقبة) mit den Worten: بالسوء ما لا يزول في ثلاثين سنة بالمجاهدات والرياضات

Schrift: ziemlich klein, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1200/1785.

3274. We. 1806. 2) f. 9^{6} – 34.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel fehlt. Nach der Unterschrift f. 34b: كلافكار وسبب اختلاف الأمم عن منتهى الأفكار وسبب اختلاف الأمم والموضحة من الاهتداء الي الطريق الاشرف الاهم صدر الدين محمد بن يوسف بن علي التحق بن محمد بن يوسف بن علي (d. i. والقونوي (d. i.)

الحمد لله المنعم علي الصفوة من : Anfang f. 9b عباده بمزية الاحسان . . . وبعد فلما كان الناس بمقتصى القسمة العملية والاختيارات الالهية على ثلث طبقات

Abhandlung des Mohammed ben ishāq ben moh. elqōnawī çadr eddīn † 673/1274 über die Erkenntniss Gottes und die Beweise für seine Existenz, über das Wesen der menschlichen Seele und die Möglichkeit, ihn zu begreifen und zu erreichen, in mehreren Abschnitten u. Fragen.

11 فصل في بيان احوال طبقات الناس في طلب العلوم المنافقة الادلة النظرية الاخوان ... ان اقامة الادلة النظرية على فصل في تتميم ما سبف ذكره

المسئلة الاولي هل ثبت عندكم ان وجود واجب 21º المسئلة الاولي الوجود امر زايد على حقيقته u. s. w.

مسئلة كلية تتصمى عدّة مسايل ما حقيقة النفس 29° الانسانية وما البرهان الدال علي اثباتها النخ المسئلة المشتملة على مسايل 32°

بل بالتبعية لما له وجود محقق: Schluss f. 34^b: بل بالتبعية لما له وجود محقف المذاهب المتقدمة كما سبقت الاشارة اليم في بعض المذاهب المتقدمة Abschrift vom J. 817 Ramaḍān (1414).

3275. We. 1806. 1) f. 3-9".

86 Bl. 8°°, 19 Z. (17 × 13; 13 × 10°°). — Zustand: am oberen Rande wasserfleckig; auch sonst nicht ohne Flecken und im Ganzen etwas unsauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel fehlt. In der Unterschrift f. 9°a:

الرسالة المرشدية

u.f.1a (u. auf der Rückseite des Vorderdeckels) noch der Zusatz:

في احكام الصفات الالهية

Verfasser fehlt: s. unten.

Anfan
بعد فهذه عجالة
م الاهم الاولي نحو
تخليص العزيمة وتحرير
ه والاقبال بوجه القلب عليه

المقدمة التي يبتني عليها تقرير النخ ⁴8 فصل في كيفية التنقل في مراتب الذكر ⁵

يطول ذكر انواعها فكيف تعيينها : Schluss f.9^a وبيانها فافهم والله يقول الحق الحز

Schrift: kleine geläufige Gelehrtenhand, vocallos, meistens ohne diakrit. Punkte. — Abschrift c. 17/1414. — HKh. III 6336. Der Verf. ist nach ihm: صدر الدين القينوي

3276. We. 1678.

315 Bl. 8vo, 17 Z. (183/4 × 132/3: 131/2 × 9cm). — Zustand: im Ganzen gut, nicht frei von Wurmstichen. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f. 1a (ebenso f. 3b in der Vorrede):

كناب طريق الهجرتين وباب السعادتين

Verfasser f. 1ª (und zu Anfang):

شمس الدين ابو عبد الله محمد أبن قبّم الجوزية

قال الشيخ . . . ابن قيم : An fang f. 1b : قيم الكينات الحوزية الحنبلي التحمل لله الذي نصب الكاينات على ربوبيته ووحدانيته حجاء . . . أما بعد فان الله سجانه غرس شجرة محبته ومعرفت وتوحيده في قلوب من اختارهم من بريته الخ

Mohammed ibn qajjim elģauzijje † 751/1350 führt hier Folgendes aus. In die Herzen der Menschen, die er vor den übrigen Geschöpfen begnadet, hat Gott gleichsam den Baum der Liebe zu ihm und des Erkennens seiner Eigenschaften und den des Glaubens gepflanzt; der Drang ihrer Liebe und Verehrung gilt also Gott und ihr Führer zu ihm ist einzig der Gesandte

de also zu
diebe, Furcht,
ehrung, und zu
d Thun, insofern er
Gesetzes nachzukommen
d die zwei Wege, die er
gen hat; sie führen ihn zur
chen Glückes.

rk ist in eine Menge ungezählter Abe ohne bestimmte Ueberschriften getheilt.
eerst: f. 4° ليا ايها «4° الله سجاند وتعالى يا ايها «4° الغنى
الناس انتم الفقراء الى الله والله هو الغنى
فصل وقوله الدرجة الشانية الرجوع الي «13°
السبق بمطالعة الفصل وهو يورث الخلاص
فصل واذا كان التلوث بالاعراض قيدا يقيد «14°
القلوب عن سفرها الي بلد حياتها

فصل وللناس في دخول السر في القصاء الالهي 108⁶ طرق فنذ كرها

قاعدة الساير التي الله تعالى والدار "Weiterhin: 134 الآخرة . . . لا يشم سيرة ولا يصل التي مقصودة الا بقوتيين قوة علمية وقوة عملية فصل فمن الناس من تكون له القوة العلمية 135 الكاشفة عن الطبيق ومنازلها

فصل والمقصود الكلام على على على والمقصود الكلام المقامات وبيان ما فيها من خطا وصواب فصل قال وهي على الاجمال قبل ان تنتهي وجود ط220 تعظيم في القلب يمنع الانقياد لغير محبوبه

فصل في مراتب المكلفيين :(طبقة 18 أ 259°) فصل في الدار الآخرة وطبقاتهم فيهم Darin:

الزنادقة وهم قوم اظهروا الاسلام طبقة .15 طبقة .15 ومتابعة الرسول وابطنوا الكفر ومعاداة الله ورسله

طبقة المقلدين وجهال الكفرة واتباعهم 303° . 18. طبقة الجن . . . منهم المومن والكافر 305° . 18. والبر والفاجر

فصل فأذا علم تكليفهم بشرايع الانبياء ط218 : Zuletzt: 312 ومطالبتهم بها وحشرهم يوم القيامة . . . علم ان محسنهم في الجنة

الثالث أن تزويج المومنين : Schluss f. 315^b بالحور العين وتزويج الكفار بالشياطين والقول الاول اظهر الاقوال والله أعلم'

Die vor dem Titel f. 1° stehenden Worte الحجزؤ الاول من sind ausgestrichen, und zwar mit Recht; es liegt hier das ganze Werk vor. Dies geht aus f.3°, 13 ff. hervor, wo der Verf. sagt, er beginne sein Werk mit Betrachtungen über die Armuth und schliesse es mit Darstellung der verschiedenen Klassen (طبقات) der Ginnen und Menschen im Jenseits und ihrer Rangstufen im Paradiese u. in der Hölle. — Ein langes Gedicht des Verf. (105 Verse), das Glück des Paradieses betreffend, steht f.40° ff. Es beginnt (Tawtl): فحق على جنات عدن فانها منازلك الاولى وفيها انخيتم

Der Verfasser erwähnt als sein Werk f. 152° النحفة المكية (nicht bei HKh.).

Schrift: klein, kräftig, gewandt, gleichmässig, deutlich, vocallos; auch fehlen nicht selten diakritische Zeichen. Ueberschriften meistens etwas grösser. Die ergänzten Blätter (meistens) in grosser, rundlicher, deutlicher Schrift, auch vocallos. Ergänzt sind Bl. 1-15, 165-200, 310-315; wie es scheint, ist die Ergänzung richtig. — Abschrift vom J. 1244 Moh. (1828) (für die ergänzten Blätter; das Uebrige d. h. der Haupttheil der Hdschr. ums J. 1000/1591).— Collationirt.

(سفر الهجرتين) 180 HKh. III 7180

/ 3277. We. 1779. 6) f. 25 - 46 $^{\circ}$.

8°°, 17 Z. $(18^{1}/2 \times 13^{1}/2; 13-13^{1}/2 \times 9^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, dick. — Titel und Verfasser f. 25°:

كتاب فيد رسالة لمن يسلك طريف الله تعالي لعلى بن الله تعالى العلى بن المراهيم الحجازي الشافعي السقطي

الحمد لله رب العالمين . . . : Anfang f. 25^b العالم ربي وحرك وجود تامل صنعته أما بعد فقد الهمني ربي وحرك وجود تامل صنعته المخاد من ينبوع حكمته المخاد من ينبوع حكمته المخاد من ينبوع حكمته المخاد ا

'Alı ben ahmed ben ibrahım elhigazı essaqatı, um 800/1397 am Leben, giebt hier eine Anleitung für solche, die den Weg zu Gott gehen wollen, wozu fünferlei erforderlich sei: Bussfertigkeit, Entsagung etc. Die Abhandlung ist im J. 801/1398 verfasst und zerfällt in ungezählte Abschnitte.

ولا نعبة بعد كلمتي الشهادة: Schluss f. 46°: ا اكمل من الاستقامة على حدودها واستيفاء شروطها والله الموفق والهادي لا ربّ غيرة'

Schrift: ziemlich gross, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. Bl. 37^a leer, aber im Text fehlt nichts. — Abschrift im J. 936/1529.

3278. Spr. 802.

 8vo , 17 Z. (Text: $16 \times 9^{3}/3^{cm}$). — Zustand u.s. w. wie bei 1). Die Schrift wie bei 1), f. 28. 29^{s} . — Titel und Verfasser f. 29^{b} :

رسانة السَفَر القريب نتبجة السفر الغريب لعبد الكريم الجيلي

(Im Titel stand 2 mal القريب, in der Vorrede f. 30a الغريب; die obige Aenderung scheint mir nothwendig.)

الحمد لله الذي خلق الانسان : Anfang f. 29^b: وعلمه البيان . . . أما بعد فاتى اذكر في هذه الرسالة سفرا وجدته وجدانا وسافرت فيه زمانا الخ

Nach der Lectüre des كتاب الاسفار des كتاب الاسفار hat 'Abd elkerim elgili um 820/1417 den Gegenstand schon daselbst behandelt gefunden, aber mehr andeutungsweise: so will er ihn hier denn deutlicher behandeln und den Weg zur richtigen Erkenntniss Gottes zeigen.

وذلك من شفقته صعم على امته : Schluss f. 32b

3279. Spr. 802.

32 Bl. 8vo, 21 Z. (21²/₃×16; 16×10^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel u. Verfasser fehlt eigentlich: aber f. 1^a steht oben rechts (u. in der Unterschrift):

كتاب الاسفار للشيخ عبد الكريم الجبلي

الحجد للد الكاين في الموصوف بالاستواء: Anfang f.1b: جل جلال ذاته بعد فراغه من خلف ارضه وسمايه... أما بعد فان الاسفار ثلاثة لا رابع لها اثبتها الحقّ عزّ وجلّ الح

Abhandlung desselben Verfassers. Alles was existirt, lebendige wie leblose Wesen, Gottes Wesenheiten und die ganze Schöpfung sind in ewiger Bewegung, d. h. Reise, be-

Er theilt sein Werk in Reisen (سَفَم) ein.

f. 5° اسفر عربانتي وهو بعض الناس أه f. 5° اسفر الرؤية في الايات والاعتبارات "9 ; وهو سفر الابداع الرضى "24 ; سفر الرضى "24 — . سفر الابتلاء "14 أحذر "27 ; سفر الخوف "26 ; سفر الغضب والرجوع الحجّة والقوّة والظهور "Schluss f. 29° على خصمايه والله يقول الحق النخ

Schrift: ziemlich gross, kräftig, rundlich, gleichmässig, vocallos, ziemlich deutlich. Ueberschriften roth. F.28 u.29^a magrebitischer Zug, mit der gewöhnlichen Setzung der Punkte über <u>u. i. (nicht u. u.)</u>. — Abschrift c. 1250/1834.

Format etc. und Schrift wie bei 3). - Titel fehlt. Er könnte nach dem Anfange sein:

وصتنغ

Verfasser fehlt, steht in der Unterschrift:

اما بعد حمد الله تعالى والصلوة . . . Anfang: فهذه وصية لا كابى واولادي الذين تابوا الى الله تعالى

Verhaltungsmaassregeln für Çūfis, um zu Gott zu gelangen, von Abū bekr ben mo-hammed ben 'alt elhawāfī elhanefi zein eddin, geb. ⁷⁵⁷/₁₃₅₆, gest. c. ⁸⁵⁹/₁₄₅₅; verfasst im J. ⁸²⁵/₁₄₂₂. Er geht von der Bussfertigkeit aus und erörtert von da aus die in Betracht kommenden Fragen. Dasselbe Werk No.3023.

Schluss f. 81^a: المال النوفيق بنا لعمل العمل النوفيق بنا لعمل المرسلين صعّم بمقتضاها لي ولكم . . . بحرمة سيد المرسلين صعّم Abschrift vom J. 939 Gom. II (1533).

F. 57^b unten und 58^a ist der Anfang des Werkes wiederholt (= f. 59^b, 1 bis f. 60^a, 7).

Jei 6). - Titelüber-

ر"كشفطريق الوفا المود لعلي بن محمد بن احم الشانعي السقطى

الحمد لله الذي خلق :ng f. 46^b: الكحمد لله الذي خلق الانسان وعلمه البيبان وجعله نسخة كامله وبعد فقد الهمت جمع شيء من كلام بعض المحققيل

'Alī ben mohammed ben ahmed elhigāzī essaqaṭī, um ⁸⁸⁰/₁₄₇₅ am Leben, behandelt in dieser Schrift das Gelangen zu Gott, was er an dem Beispiele Ibrāhīm's erläutert. Sie ist daher auch bei Lbg. 935, 1, f. 1° am Rande بالمانية ", betitelt. Er hat sie im J. ⁸⁸³/₁₄₇₈ verfasst und in einige Abschnitte ohne besondere Ueberschriften getheilt. Die Anfangsworte ganz wie bei Spr. 802, 2.

Schluss f. 57b (Monsarih):

فلا خطاب به اليه ولا مشير الي الخطاب وهذا آخر ما اراد الله جمعه . . . واختم لنا وله جمير . . . وصل اللهم علي النبي . . . باحسان الي يوم الدين وحسبنا الله ونعم الوكيل

Lbg. 935, 1, f. 1-3a.

110 Bl. 4¹⁰, 31 Z. (24^{1/2} × 16^{1/2}-17; 21^{1/4} × 13^{1/2}cm). Zustand: wasserfleckig, besonders in der oberen Hälfte; der Rand etwas ausgebessert; der Text an einigen Stellen beschädigt. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: rother Lederband.

Dasselbe Werk. Titel und Verf. fehlt. Schrift: ziemlich klein, gut, gleichmässig, gedrängt, vocallos. — Abschrift im J. 896/1491 (nach f. 56a) von جانى بك العزيزي

3282. Lbg. 977. 1) f. 1-45^a.

83 Bl. 8°°, 15-19 Z. $(17^{1}_{.2} \times 12^{1}_{.2}; 13^{1}_{.2} \times 9^{1}_{.2}^{cm})$. Zustand: unsauber, auch fleckig; im Anfang beschädigt

(auch im Text) und ausgebessert. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 1^a von neuerer Hand:

هذا الكتاب في آداب الدخول في الطريف لابن ميمون

Der Verfasser ist nicht richtig: s. unten.

الحدد لله الذي فتق رتق وجود : Anfang f.1 الموجودات بقدرته ... وبعد فقد سالنى بعض الاخوان فى الله ... ان ارسم رسالة ... اذكر فيها كيفية الدخول فى باب الطريق وآداب السالكين من اهل هذا الفريق النخ

Eine Anleitung zur Çūfik, verfasst von ابراهيم بن على بن ابراهيم بن يوسف ابراهيم بن يوسف الحسينى العراقى ابو الصفا بن ابى الوفا und in Kapitel u. Abschnitte getheilt. Ibrāhīm ben 'alī el'irāqī ibn abū 'lwefā, geb. 810/1407, † 887 Ġom. I (1482), behandelt zuerst das, was zu wissen jedem Çūft und überhaupt jedem Gläubigen nothwendig ist (العلم الصروري)).

باب فی بیان ما جبب علی سالکی طریق الله £1.2 بال علی کل عبد الله

باب فى بيان كيفية التوبة والرجوع الي الله تعالى 13° باب فى كيفية الزهد

u. s. w.

Das Werk wird beschlossen durch einen Anhang f. 25 ff. in mehreren Abschnitten

في بيان كيفية علامة المحبوبين والمحبوبين über die Kennzeichen eines ächten Çüft und die Stufen, welche er durchzumachen hat.

ونسال الله حسن المتابعة: «Schluss f. 45 : والمالقة . . . والمشاهدة بغير حجاب وهو الكريم الوهاب

Schrift: gross, kräftig, rundlich, fast vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift im J. 898 Rab. I (1493) von محمد بن ابي بكر بن ابراهيم المعروف بابن الخباز, einem Schüler und Vertreter (خليغة) des oben genannten Verfassers dieses Werkes; derselbe erwähnt öfters sein Werk منهاج السالكين, in welchem er die 9 Stufen der Çüfis behandelt.

F. 45^b. 46^a handeln in grosser flüchtiger Schrift von den an das Beten der 97. Sura geknüpften Verheissungen.

3283. We. 1776.

8°, 19 Z. (19¹/3×14; 12¹/2×9¹/3cm). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, stark, wenig glatt. — Titel (schlecht geschrieben, von anderer Hand) f. 26a:

So ist der Titel gewöhnlich, er hat aber auch bisweilen (nach الخبوك noch den Zusatz (Spr. 894 hat Beides) oder (so We. 1715, 7. 1666). Statt .We. 1641) في طبيقة kommt auch vor في طبيق في اسرار We. 1642, 1) oder) في علم المرار (Lbg. 1012). Ausserdem heisst das Werk auch noch القصيدة المبية und so auch in der vorliegenden Handschrift. — Der Verfasser ist 'Alı ben 'aţijja elĥamawı 'alawān † 936/15302 der hier im Verse 'Alwan oder 'Olwan heisst (s. No. 1935). — Das Gedicht giebt theoretische Anweisung und praktische Verhaltungsregeln (اداب), deren Befolgung zu Gott u. zur Seligkeit führt. Es zerfällt in sehr viele Abschnitte mit Ueberschriften u. ist etwa 1250 Verse (Basit) lang.

قال الفقير الي مولاه ذي الكرم Anfang: قال الفقير الي مولاه ذي الكرم والجوم

باب في طريق طويق طويق المرشد على السلوك ; طلب العلم والارادة وخدمة المرشد على ; السلوك ; السلوك إلى المدين 29° ; التزام الاوراد والاذكار 29° ; باب في اصول الدين 29° . باب الردّ على القدرية طوع الاشارة الى نسمات اهل العناية والقرب المختصة باهل الحبّ الاشارة الى للحق الشديد في السير الى الطريق السديد 20° التنبية على احوال من خلف وانتحذير لهم من 57° افعال التلف

ولا تخيب جميل الظن فيك ولا تخيب جميل الظن فيك ولا تقطع عوائدك الحسنى من النعم

Schrift: ziemlich klein, gleichmässig, deutlich, vocallos. Die Ueberschriften roth oder grün. — Abschrift um 1050/1640.

Nach f. 57 fehlt 1 Blatt; ebenso nach f. 58 (5 Verse nebst Unterschrift).

.(جواعر المحبوك) HKb. II 4299

Auf ،. vom J. ¹¹²⁰/، بن أبي طالب Herkunft.

320

Dasselbe Werk ist v.

1) Lbg. 1012.

37 Bl. 8°°, 20 Z. (20½ × 15; 14½ – Zustand: wasserfleckig; anfangs am Rande — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einban. band mit Lederrücken.

Schrift: ziemlich klein, gefällig, vocalisirt. Uebs schriften roth. Die Blätter folgen so: 1—10. 17. 18. 11—16. 19—37. — Abschrift von فتح الله بن فصل im Jahre 994 Rab. II (1586).

F.1 ein kurzes Glaubensbekenntniss in Versen.

2) We. 1642, 1, f. 1-36a.

48 Bl. 8°°, 19 Z. (21 × 15; 13¹/2-14¹/2 × 9°m). — Zustand: fast ganz wasserflockig. — Papier: gelb, grob, zieml.stark u.glatt. — Einband: Pappbd mit Kattunrücken.

Nach dem Schluss (s. bei We. 1776, 4) folgen hier noch 4 Verse: ihr Inhalt ist, dass die Verszahl des Gedichtes 2260 (was aber 1260 heissen muss) und dass dasselbe in Hamāt im J. 922 Rabt' (1516) vollendet sei.

Schrift: gross, gedrängt, gefällig, deutlich, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. Sie fehlen von f.11 an, es ist aber Platz für sie gelassen. — Abschrift von تاج الدين بن عبد الرجن بن احمد بن عمر الحلبي الشافعي im Jahre 1027 Śa'bān (1618).

3) We. 1715, 7, f. 43*-82*.

8°°, 17 Z. Papier etc. und Schrift wie bei 6. — Titel und Verfasser sehr ausführlich. — Abschrift vom Jahre 1080/1670. — Collationirt. — F. 43° das Gebet ابو القاسم الشاطبي dos دعاء ختم القران.

4) Spr. 894.

24 Bl. 8°°, 29 (34) Z. $(20^{1}/4 \times 14^{1}/2; 16^{1}/2 \times 10^{1}/2^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Kattunrücken.

Dem Gedicht geht ein biographischer Artikel über den Verfasser vorauf, der aber fast keine Daten giebt, sondern ihn überhaupt charakterisirt.

Schrift: zieml.gross, fein, deutlich, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. Bl.1 von neuerer Hand ergänzt. — Abschr. von رجب بن أبراهيم الشافعي الناصري .c.1100/1688.

- Titel fehlt. -

.cstücke; f. 61b-63

We. 1666.

... (181/3 × 131/2; 121/2 × 91/2 cm). —

Der u. fleckig, besonders in der 1. Hälfte;

sert, ebenso f. 33 unten. — Papier: gelb,

nich stark. — Einband: loser Pappdeckel mit.

cken u. Klappe. — Titel u. Verfasser ausführlich.

F. 1^a bemerkt, dass der Verfasser seine Unterweisung in der Çūfik erhalten habe von راكست المغربي الفاسي على بن ميمون الحسني المغربي الفاسي المغربي الفاسي على بن ميمون الحسني المغربي الفاسي المغربي الفاسي المغربي الفاسي المغربي الفاسي المغربي الفاسي المغربي المعاسفة الم

Nach f. 26 fehlen 2, nach 28 u. 39 je 1 Blatt.

Schrift: ziemlich klein u. gedrängt, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift um 1100/1688.

F. 41^b enthält die ersten 13 Verse (Ṭawīl) eines Gedichtes des الحافظ ابن ناصر الدين über die Haupt-Ereignisse vom Jahre 1 der Higra an. Es ist betitelt: بواعث الفكرة

7) We. 1641.

61 Bl. 8°°, 11 Z. (19¹,2 × 13³/4; 14¹/2 × 11°m). — Zustand: ziemlich gut; von f. 48 bis zu Ende in der oberen Hälfte fleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Schrift: ziemlich gross, weit, deutlich, fast vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1150/1737. — F. 19^a Glossen am Rande und zwischen den Zeilen.

F. 61^b enthält (aus dem vorliegenden Gedicht) 9 Verse (v. 44—49. 51—53), in denen über die Unsittlichkeit der Zeit geklagt wird. Sie fehlen in dieser Handschrift an der ihnen gebührenden Stelle; es fehlen ausserdem daselbst aber noch 21 Verse, ohne dass eine Lücke angedeutet wäre.

8) We. 1639, 1, f. 1-45a.

101 Bl. 8°°, 15 Z. (21×15; 14¹,2×10¹,2°m). — Zustand: im Ganzen gut; der Rücken ist an einigen Stellen etwas fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: brauner Lederband mit Klappe.

Schrift: zieml. gross, gut, gleichmässig, fast vocallos. Ueberschriften roth. Der Text in Goldlinien eingerahmt. — Abschrift von ابراهیم زیدی im J. 1190 Çafar (1776). 9) We. 1637, 2, f. 56*-100. Format etc. u. Schrift wie bei 1.

Auf den Schluss f. 99°, 10 folgen noch einige Verse über Zahl der Verse des Gedichts, Zeit der Abfassung: s. bei We. 1642, 1. Daran schliesst sich von على الخيلاوى, einem Schüler 'Alawān's, ein Lobgedicht auf Mohammed (auf, Basīt), dessen Anfang hier aber fehlt.

Ergänzt sind f. 85. 86. 92-96; f. 99. 100 sind in grossen groben Zügen, in ganz neuer Zeit geschrieben.

3285. Spr. 825. f. 177^b-183^a.

الحجد لله رب العالمين والعاقبة ... أما بعد Anfang: فيقول ... محمد ... الفاروق الاودهي الحجشنى جراغ دهلي ... هذه الرسالة المعظمة اسمها تحفة السلوك ... التنحفة في العلم واعلم أن الله المحانه وتعالى قال واعلم أنه لا الله الإ الله المخ

Çūfische Abhandlung des Mohammed elfārūqī elģeštī, um 1000/1591 am Leben; in 26 Sätzen (deren jeder النحفة betitelt ist) bezeichnet er die Erfordernisse, die zu Gott hinführen. Zuerst التوحيد (d. i. التوحيد), dann الخلاص الشكر u. s. w.; zuletzt الوعظ.

کما قال الله تعالی لئن شکرتم :Schluss لازیدنکم ولئن کفرتم ان عذابی لشدید

3286. Spr. 932.

36 Bl. 8°°, 23 Z. (21×15; 15×8¹/2°m). — Zustand: ziemlich gut, obgleich nicht ganz sauber; Bl. 1 unten ausgebessert. — Papier: gelb, ziemlich glatt, stark. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel f. 1*:

وك عجالة الظمآن في تعداد شعب الأيمان ebenso im Anfang. — Verfassor f. 1a:

الصوفي شاهين بن ابي اليمن العاتكي

الحمد لله المومن الذي جعل :Anfang f. 1 الحمد لله المومن والصلاة على عبده واسطة عقد سلك الايمان

... أما بعد فهذه عجالة الظمان ... للمبتدي من اهل طريقنا ثبتهم الله عليه واوصلهم التي حضرته واقامهم بالادب لديه امين وقد ورد في الخبر تخلقوا باخلاق الله وقال تعالى ولله الاسماء الحسني فادعوه بها المن

Ein Werk des Śāhin ben abū 'ljumn el'ātikī, um 1075/1664 am Leben, das den Anfänger über die zu Gott führenden Wege des Glaubens belehren und ihn zur vollen u. richtigen Erkenntniss Gottes bringen soll. Nicht in Kapitel oder Abschnitte getheilt. Der Verf. beruft sich hauptsächlich auf Stellen des Qorān u. der Tradition.

وظلمة للهل وفي الظلمة النفسانية 'Schluss f.36b': النفسانية النفسانية اللهم انا نسالك ان تخبرنا من احوال هاولاء يا ربّ العالمين المرسلين ا

Schrift: ziemlich gross, rundlich, deutlich, nicht recht gefällig, vocallos. Besondere Stichworte roth. — Autograph im J. 1076/1665.

3287. WE. 124. 1) f. 1-126².

172 Bl. 4to, 15 Z. (23¹/₃ × 16¹/₂; 16¹/₂ × 9¹/₂^{cm}). — Zustand: lose Lagen, nicht ohne Flecken, im Ganzen ziemlich gut. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Einband: Pappdeckel mit Lederrücken und Klappe. — Titel f. 2^a (und Vorrede f. 8^a, 5):

كتاب السير والسلوك الى ملك الملوك

Verfasser fehlt; s. bei Spr. 852, 3. Er heisst ausführlich:

للد الذي العبط حكمته اسرار : Anfang f. 3°: وبعد فاته من سماء العماء الي ارض الطبيعة الكليّة . . . وبعد فان سلوك طريق الحقّ من اخلاق الانبياء والمرسلين الخ

Dies Werk geht von der Nichtigkeit der Lüste dieser Welt aus und findet die einzige Aufgabe des Menschen in dem Streben nach Selbstveredlung; es zeigt, wie derselbe die Scheidewand zwischen ihm und Gott durchbrechen und die mancherlei Leidenschaften seiner (siebenartigen) Seele bekämpfen müsse, um zu Gott zu gelangen und schildert schliesslich den Gläubigen, wie er sein soll. Voraufgeordnete ل diesem Werk drücke. Der Verfa. (s. No. 2498) hat, س angiebt, zu der Qaçıde رواري الاجزائري المالكي ابو العباس † 884/1479 einen ausführlichen Comn. alle Glaubenssätze der Orthodoxen un. schrieben. — Das vorliegende Werk ze. Vorrede, 10 Kapitel und Schlusswort.

في بيان قم الدنيا ولذّاتها وبيان حقيقتها 196 باب. 2. في للت على سلوك هذه الطريقة وبيان فضلها 196 باب. 3. في بيان النجس الاتمارة وبيان سيرها وعالمها الله 500 باب. 5 في بيان النفس اللوّامة وبيان سيرها المنه 108 باب. 6 في بيان النفس الملهمة وبيان سيرها المنه 102 باب. 7 في بيان النفس الموامئة المنه 102 باب. 8 في بيان النفس الموامئة المنه 108 باب. 8 في بيان النفس الموصية المنه 108 بيان النفس الموصية المنه في بيان النفس الكاملة المنه واحواله 111 الحاتمة في بيان النفس الكاملة المنه واحواله 111 الحاتمة في بيان هيان النفس وبيان اوصافه واحواله 115 الحاتمة

ثم تلازم الاحاديث ولوحديثا :"Schluss f. 126 واحدا ثم تلازم الصلوة في الاسحار ولو ركعتين'

Ein weiterer Abschluss oder Unterschrift ist nicht da.

Schrift: gross, kräftig, rundlich, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1132/1720 (cf. f. 169*). HKh. III 7345 (bloss Titel).

3288.

Dasselbe Werk vorhanden in:

Spr. 852, 3, f. 55^a - 150^b.
 Format etc. u. Schrift wie bei 1.

قاسم الخاني :Titel ebenso. Verfasser ولا تقتدر ايها الاخ على رقعا الا : Schluss f. 150^b: بالتمسك بالشريعة وصحبة العلماء العاملين وصلى الله علي الشرف الانبياء المرسلين والحمد لله ربّ العالمين تمت المرسلين والحمد الله ربّ العالمين تمت

Abschrift von عمر بن الحاج, im J. 1115 Ragab (1703). — Collationirt. J¹/2°^m). — Zur'apier: gelblich, .d: rother Lederband.

er fehlt. Schluss

gross, gedrängt, gewandt, gleicheberschriften und Stichwörter roth.

3) We. 1841, 1, 1-51.

Bl. 8°°, c. 20-23 Z. (21¹/2×15; 14¹/2-16¹/2

1-11¹/2^{cm}). — Zustand: unsauber, auch wasserfleckig

m oberen Rande. — Papier: gelblich, stark, ziemlich
glatt. — Einband: Lederband mit Klappe.

Titel und Verfasser fehlt. Schluss wie bei Spr. 852, 3.

Schrift: ziemlich gross, rundlich, flüchtig, ungleich, nicht undeutlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift von خليل بن محمد لبدير الشافعي im J. 1199 Moharram (1784).

/ 3289. Lbg. 554.

8°°, c. 26-32 Z. (19¹/₃ × 13¹/₂; 15 × 9³/₄cm). — Zustand: am Rand etwas fleckig; Bl. 56 oben beschädigt. — Papier: gelblich, zieml. stark u. glatt. — Titel fehlt; er ist:

قال الشيخ قدس الله سرّه بسم الله : Anfang f.54* الرحم الله سرّه الله المتحمد الرحم الرحم المحمد لله افتتح كتابه بالتسمية والتحميد . . . الذي اهبط حكمته اسرار ذاته اي انزل بمقتصى علمه القديم الازلى ما تعلقت ارادته في اجاده . . . به المخ

Ein gemischter Commentar zu demselben Werke, dessen Vorwort hier aber fehlt, wol nur 1 Blatt; dagegen der Anfang des Grundtextes und des Commentars dazu beginnt auf f. 54°. Nach f. 66 fehlt das Uebrige. Das Vorhandene bricht ab mit den Worten: بالسوء اي كل قبيح كل قبيح الوفي بيان اوصافها على التفصيل في باب النفس الامارة والمقام الاول

Schrift: klein, gedrängt, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1200/1785.

3290. We. 1635.

1) f. 1-21a.

62 Bl. 8°°, 11 Z. $(16^3/4 \times 10^1/4; 12 \times 6^3/4^{cm})$. — Zustand: nicht recht sauber. — Papier: weisslich, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappbd. — Titel fehlt; von späterer Hand f.1b übergeschrieben: رسالة حقى في النصرة من nach der Vorrede f. 2°:

جلاء القلوب بذكر الله

Verfasser: s. Anfang. Nach f. 28b:

ابراهيم الحقق

الحمد لله وصلى الله على مصطفاه : Anfang f.1b ومن اجتباه أما بعد قال الحقى الفقيرى رحّه لبعض احبّاء اخوانه في الله اجبت سؤالك في هذه الاوراق يا محبّ الله اعلم ارشدك الله ان الطرق الي الله بعدد انفاس خلايق الله الخ

Abhandlung, den nächsten Weg zu Gott lehrend, von Ibrāhīm elĥaqqī. Zerfällt in Vorwort und 10 فصل (welche dann اصل genannt sind) und Schlusswort.

f. 2ª	في تقدمة طريف محبة الله
5° فصل 1.	في الاصل الاول وهو حب الله
6ª فصل 2.	الننوجه الىي الله
7b فصل 3.	توحيد افعال الله
60 فصل 6	الصبر علي الله
10. فصل 14 ^b	الفناء في بقاء الله

في طلب التوفيق من الله للتخلق 18 خاتمة التحاتمة بما في جلاء القلوب من اخلاق اهل الملة

Dieses Schlusswort ist ein Gebet; der Schluss desselben f. 20^b: والحمد لك على ختم الرسالة بالنمام والشكر لك باللسان بالنمام والشكر لك باللسان

F. 15^b—18^a steht ein Abschnitt: الفصل السادس في الاصل السادس لشهود وحدة الوجود

بالله مع التعظيم لامر الله والشفقة على جبيع خلف الله Der 6. Abschnitt des Werkchens findet sich f. 10b; dieser hier gehört offenbar dem Werke an, aber nicht als 6. Abschnitt, sondern ist anzusehen als المخاتمة, worauf dann noch f. 18a die خاتمة الحاتمة

Schrift: Türkische Hand, kräftig, rundlich, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1840.

3291. Spr. 1172. 2) f. 16-32.

8°°, 13 Z. $(20^{1/2} \times 13^{1/2}; 11^{1/2} \times 6^{cm})$. — Zustand: stark fleckig, wurmstichig, öfters ausgebessert. - Papier: gelb, glatt, stark. - Titel und Verfasser f. 16a:

من سالة شفا القلوب الموصلة الى رضا الحبوب تاليف الحقير تراب اقدام الفقرا ... محمد بن عبد الله

حمدًا لمن نور قلوب اوليائه : Anfang f. 16 بنور العرفان . . . وبعد فيقول الحقير محمد لما الفت سابقا في بعض الفنون من الفقه والاصول البخ

Abhandlung des Mohammed ben 'abd allah über Çüfik und den zu Gott führenden Weg. Dieselbe fängt an: اعلم أن التصوّف تجبيد القلب لله واحتقار ما سواه كما ذكره حجة الاسلام الغزالي ان لم اكن منهم فلى من حبهم عز وجاه ': Schluss f.32b

Schrift: gross, ziemlich deutlich, ohne Vocale. -Abschrift im J. 993/1585.

3292. Spr. 882. 8) f. 42 -- 60.

Format etc. wie bei 1). - Titel u. Verfasser: s. Anfang.

ربعد فاني تاملت كتاب ؛ Anfang f. 42*: تسليك "الخواص الذي صنَّفه الشيخ الامام . . . جمال الدين يبوسف بون على بن احمد البغدادي اليقال فنظرت انه ارضح للسالك المقال واودعه سر نفيس الحصال . . . فاستخرت الله تعالى وعلقت منه ما اتوق به غصب رتبي شديد المحال الرخ

Auszug eines Ungenannten aus dem Werke des Jūsuf ben 'alı ben ahmed تسليك الخواص elbagdādī elbaqqāl ģemāl eddīn abū 'l'izz, einer Anleitung, den rechten Weg zu Gott zu سلوف التخواص Dasselbe heisst sonst und so führt es HKh. III 7237 an, legt es aber (irrthümlich) dem على بن احمد البقالي bei. — Es zerfällt in viele (ungezählte) فصل. الفطن ذو التميين الذي يحكم اعمالة النو 43ª وينبغى للانسان ان يعمل الراي قبل الكلام 446 46ª والزم الادب ايها الاخ عند استماع الكلام u. s. w.

Zuletzt:

59b

60ª

Schluss f. 60b: م، وصلى الله على سيدنا الم

3293. Pm. 394. 1) f. 1-39b.

46 Bl. 8vo, 17 Z. $(16^{1}/_{3} \times 11; 12 \times 6^{2}/_{8}^{cm})$. stand: nicht recht sauber; am oberen Rande w. fleckig. Nicht recht fest im Einband. - Papier: ge. glatt, ziemlich dünn. - Einband: Pappband. - Titel ausführlich im Vorwort f. 2a:

مرشد الطالبين الى الصراط المستقيم وموصل العاملين الى جنات النعيم ومناجيهم عن العذاب الاليم

(Abgekürzt - bloss die beiden ersten Worte - f. 1b und auf der Rückseite des 1. Vorblattes). - Verfasser fehlt.

الحمد لله الذي عجزت عن Anfang f. 1b: الحمد لله الذي تعقل ذاته عقول العقلاء . . . أما بعد فاعلموا اخواني في الدين . . . ان الانسان لم بخلف سُدَّى اي مهملا لم يسال عن افعاله واقواله الجز

Kurze Anweisung zur Anbetung Gottes. Ihretwegen, sagt der Verfasser, sei der Mensch erschaffen; das irdische Leben sei die Vorstufe zum Jenseits: je nachdem man Gutes oder Böses säe, sei die Ernte. Ohne Auskunft eines Lehrers oder auch betreffender Bücher wisse man nicht, wie Gott zu verehren sei: den Weg dazu wolle er in dieser Schrift zeigen. selbe zerfällt in 3 Bücher. Nach einer kurzen Vorbemerkung f. 2b, dass der Mensch bei Aneignung von Kenntnissen Gott und das künftige Leben, nicht aber irdische Vorzüge und Vortheile, im Auge haben müsse, beginnt

في الوظايف القلبية الواجبة : (in 4 Kapp.) كتاب. 1

- 1. في بيان العقايد الاسلامية
- 2. في تخلية القلب عن المهلكات
- 3. 18^b في تحلية القلب بالمنجيات
- في بيان شكر النعم الظاهرة والباطنة °4. 26 *25

ویکون من الابرار فالحمد به کافة الانام . . . صد

sich jedoch nur auf beziehen. Das Uebrige fehlenden 2 Bücher ist nach in Ende der Vorrede f.2ⁿ dieser:

فى الوظايف العملية الواجبة :(فصل 0 سي في الوظايف الشرعية بين الناس :(فصل 10 m)

chrift: Türkische Hand, klein, gedrängt, vocallos.

oerschriften und Stichwörter roth. Für das Wort فصدا
ist in der Mitte und gegen Ende öfters Platz gelassen. —
Abschrift um 1150,1737. — Auf den ersten Blättern am Rande u. auch zwischen den Zeilen ziemlich viele Glossen. —
Die Hauptsätze beginnen in der Regel mit العبد المناه ا

F. 1ª Talismanische Verwendung des Thronverses (حساب وفق آية الكرستي) nebst einer daran geknüpften Berechnung.

3294. Spr. 848.

55 Bl. Schmal-8vo, 15 Z. (19 × 9¹,2; 13¹,3 × 5¹,4^{cm}).— Zustand: wurmstichig, besonders am Rande, der daher auch öfters ausgebessert ist. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 1^a (von neuer Hand) und f. 1^b oben:

شرح التسوية

so auch in der Unterschrift. - Verfasser fehlt.

التحمد لمن وجد بكل ما وجد المائي وتحبت واخلاص وشجد بكل ما شجد يعنى ثناء لساني وتحبت واخلاص جناني وحزمت وطاعت اركاني ... وانصلوة والسلام ... واعلم أن العقلاء من المتكلمين والتحكماء قالوا أن الواجب تعالى علم موجدة للممكن ... وليس الامر عليم كما ستسمع أن شاء الله العزيز يعنى بدان أي طالب حق كم عقلاء يعنى جماعه أرباب عقل واضحاب فكر المن يس درين مضايقه ومناظرة تكنى ' وكدالم به علم فلم تحاجون ها أنتم هاؤلاء حاجمتم فيما لكم به علم فلم تحاجون فيما ليس لكم به علم والله يعلم وانتم لا تعلمون ' تمت فيما ليس لكم به علم والله يعلم وانتم لا تعلمون ' تمت

Çüfische Abhandlung, gestützt vielfach auf Ibn el'arabi, über die Ebnung des Weges zu Gott, mit ziemlich kurzem Persischen Commentar.

Schrift: Persischer Zug, an sich gut, aber ziemlich flüchtig, vocallos. Der Arabische Text roth überstrichen. Collationirt; am Rande bisweilen Glossen. — Abschrift im J. 1126 Gomädä II (1714). — Bl. 40. 44. 45 fehlen.

Es schliesst sich daran ein Artikel (f.51°-55) في الوجود (über die Existenz), der beginnt: اعلم أن الموجود من حيث أنه موجود

3295. Lbg. 364.

50 Bl. Folio, 29 Z. $(34^{1}/_{2} \times 20^{1}/_{2}; 23 \times 14^{cm})$. — Zustand: im Ganzen gut, aber die ersten 10 Bl. am Seitenrand wasserfleckig und zum Theil ausgebessert. — Papier: weisslich, ziemlich stark und glatt. — Einband: Kattunband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 1^a:

٤٠ ثمرة لحقيقة ومرشد السالك الى اوضح طريقة
 لاحد بن عمر الزيلعى العقيلى شهاب الدين الى العباس

الحمد لله المنعوت بوصف : Anfang f. 1b. الحمد المنعوت بوصف الخوادي من افرد الله المقدم في الرال . . . اخوادي من افرد الله تعالي بالله تنغزهت جوارحة عن معاصيه الخ

Çüfisches Werk des Ahmed b. 'omar ezzeila'i el'aqılı abü 'l'abbās, in ungezählt. Abschnitten.

فصل شحنت سفينة اعل الجد الاشتياق 2^n فصل متى تستخلص حامية رياضتك 2ь 3ª فصل العاقل من عقل عن الله امره u. s. w. Weiterhin f. 8ª ff. ein Stück في السلوك فصل في معبفة آداب السلوك وصية عليك يا اخبى ببذل المجهود ورؤية عين الجود "9 فصل في معرفة آداب اوراد وطائف الليل والنهار 90 Dann f. 10b ff., 14b-21a, 21a ff., 28b ff. verschiedene Fragen über einzelne Punkte erörtert. $\mathbf{F}.\,30^{\mathsf{b}}$ ein Schreiben des حسين بن ابي بكر السودي سليمان التحوي من أهل للبال anebst Antwort; 33 des سليمان التحوي من und andere Schreiben u. Antworten. Dann f. 38ª جمال الدين تحمد بن عمرو التباعي wieder 4 Fragen von

فهذه علوم قد درست وعفا : Schluss f. 50° . . . فنسال الله الترها لعدم اهلها والعاملين بموجبها . . . فنسال الله تعالى الاقالة مما زلّ به القدم . . .

والطير يقرأ والغدير محائن والربيح يكتب والغمائم تنقط

Schrift: gross, kräftig, deutlich und gleichmässig, vocallos. Die Ueberschriften roth, aber meistens ganz verblasst; so auch die Linien, welche den Text einrahmen. — Abschrift im Jahre 1266 Çafar (1849) von عبد الله بن احمد الحبادى الشافعي الاشعرى واللحي بلدًا

3296. We. 1799. 4) f. 45-46.

Format etc. u. Schrift wie bei 3). — Titel fehlt. — Verfasser ist wol derselbe wie in 3), nämlich

عبد الله البلباني

قال الشيخ قدس سرّة فيما أله أله البدايات كتبه جوابا لبعض اخوانه أما بعد فان البدايات كتبه جوابا لبعض اخوانه قال قِبٌ في النبهضة المخ Abhandlung über den Weg zu Gott.

واجعل لي من لدنك : Schluss f. 46^b: سلطانا نصيرا ينصرنى وينصر بي ولا ينصر على ينصرنى علي شهود نفسي وينفى عن دبره حسى'

Zwischen jeder Zeile blaue Linien und rothe, zwischen denen ein breiter bläulicher Strich.

3297. Spr. 1820h.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Ueberschrift: بيان الطريق وبيان السالك والمسلوك والسلوك

انتهاء السلوك ابتداؤها : Anfang f. 123ª: وعلاماتها الاول مع ما فيه ابتداء السلوك وانتهاؤها الظاهر مع ما فيه الباطئ الخ

: Vom Wege zu Gott. — Schluss f.123 لاق التفاوت بين هذه الاشياء يكون في نظر من ليس له نظر بعد فاذًا لا تفاوت بينها بل الجيع سواء عنده تتت

Abschrift vom J. 1080 Çafar (1669). — F. 124—126: Türkisch; 127. 128 leer.

3298. Lbg. 287.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel fehlt; er ist etwa: ر" في معرفة الطبيق الى الله

Verfasser fehlt.

الحمد لله جامع المتفرقات المان :Anfang بتحف المبار والصلات . . وبعد فالعبد يسعين عليه معرفة الطريق اني الله تعالى والتعرّف له الخ Den Einsicht u. messen ist den Mensch kann nich einschlagen: dazu ern.

der Seelen zu Gott.

بها عنّا بمنه :Schluss مين والحجد لله . . . ونعم الوكيل

Lbg.287, 7, f.37b-39a dasse.

Mf. 248, f. 139. 140 eine Abhanda. den Weg zu Gott رَّ تَلْرِيقَ السَّلُوكَ رَّ, in wort, 2 قسم, Schluss und Anhang; beginn. الحجد لله ... أما بعد فإن العلريق الى الله الورود ينقسم النخ Spr. 299, f. 26b enthält einen Excurs des نصري الحسيني الخلوتي الصديقي الحسيني الخلوتي الصديقي

3299. Spr. 1961.

8°, 21 Z. (17×11; 12^{1} $_{2}$ × $6^{3}/_{4}$ - 7^{1} $_{2}$ cm). - Zustand: ziemlich gut. - Papier: gelb, glatt, ziemlich stark.

Titel fehlt; der Verfasser nennt dies Werk öfters eine Vorrede (مقدّه). — Verfasser fehlt; er sagt f. 246^a, er sei Verfasser der Abhandlung, in Persischer Sprache.

Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt mit: فصل اعلم أن الموجود العلمي أنّما أتصف بالأدراك في حصرة العلم الخ

فصل لا يخفى على من اطلع علي ما قدمناه 4243 في هذه المقدمة أن الله سجانه وتعالي يبصر الاشياء وهي على حالها في عدمها النخ

Dies Stück aus einem grösseren Werke behandelt das Wesen der Dinge und die Erkenntniss Gottes und den Weg zur Erkenntniss desselben, von çüfischem Standpunkte. Der Verfasser stützt sich auf einen Ungenannten, den er öfters anführt als som mit seinen eigenen Worten, zu denen er dann einen Commentar giebt. Es scheint im Ganzen ein umschreibender Commentar zu sein, der vielfach die eigenen Auseinandersetzungen und Ansichten

Mitte ت F. 251 ff. die , مواطن ه chzumachen hat: 3) موطن الدنيا (2 ;موطن الجنّة والنار (5 ;موطن موطن الجنّة والنار (5 ;موطن الكم

ist hier nicht zu Ende. Es وتعلق الهمة والذكر في استجلابه 258⁶: عجلب وهو سوء دارة اي دار الملك التي سري المشاهدة ودفع الحجب والظهور بالغرّة واطوار الربوبيّة و. Das Ucbrige fehlt. — Schrift wie bei 8).

3300.

Hieher gehören noch Werke von:

- سالمول المروطة المراضق المروطة المروطة (1.05 wol c.500/1106)
 سالمول في وصف السلوك الى ملك الملوك في وصف السلوك الى ملك الملوك .
- خمد بن محمد الغزالي † 505/1111, u. d. T. القربة الى الله
- عبد الحق بن ابراهيم بن محمد العكبي ابن سبعين † 669/1270, u. d. T. ر" في ترتيب السلوك
- 4) حمد بن اسحق $^{673}/_{1274}$, u. d. T. الر ** المرشدية
- 5) حمد بن محمد $\frac{1}{100}$ المرق الى المقدس الانقى $\frac{709}{1809}$, u. d. T. المرق الى المقدس الانقى
- محمد بن عبد الله بن سعيد السلماني لسان الدين (6) روضة التعريف . † ⁷⁷⁶/₁₈₇₄, u. d. T ابن التخطيب الاشارة وقطع السلوك und بالحب الشريف
- 7) حمد بن على المحموي $um^{940}/_{1538}$, u. d. T. خمة للبيب فيما يبهجه من رياص الشهود والتقريب
- 8) على البكري شمس الدين um 950/₁₅₄₃, u. d. T. هدايذ المبيد للسبيل الحميد
- 9) براهيم تيمور خان بن حمزة القرّاز ($^{1026/1617}$ u. d. T. محرقة القلوب في الشوق لعلّام الغيوب
- 10) خمود افندي الاسكدار $^{+\ 1038}/_{1628},\ \mathrm{u.\ d.\ T.}$ جامع الفضائل وقامع الرِفائل
- منهاج السالكين $+ \frac{1042}{1632}$, u.d.T. منهاج السالكين

- حادي القلوب. u. d. T. محمد بن الملاح الشائلي (12) الي لقاء المحبوب
- مدارج الكال .u. d. T. محمد الكانتي افضل الدين (13 الي معارج الوصال
- 14) ونزهة المشتاق, verf. im J. 994/1586, auch betitelt: بزهة الفاطر وسلوة القلب والخاطر
- . جذاب القلوب الى طريق المحبوب (15

c) Stufen und Standörter der Annäherung.

3301. Mq. 123. 6) f. 76-81.

8vo, 19 Z. (Text: 13¹/₂×9¹/₂cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titel u. Verf. f.76^a:

جزء فيه من كلام الشيخ الامام ابي العباس البوني Der Titel ist:

مواقف الغايات في اسرار الرياضات

Der Verfasser ausführlicher im Anfang.

قال الشيخ . . . محيى الدين : Anfang f. 76^b المقرئ البو العباس أحمد بن الشيخ الصالح المقرئ على بن يوسف القرشى ثم البونى . . . الحمد لله الذي رفع حجب استار الاسرار عن حقايق بصاير المحققين . . . أما بعد فان جماعة من المحبين . . . رغبوا في أن ابين لهم كيفية الرياضة وترتيب اسرارها المخ

Ahmed ben 'alī ben jūsuf elqoreśt elbūnī abu 'l'abbās † 622/1225 handelt hier über die Kasteiung und Selbsterziehung der von Gott durch 40 Vorhänge getrennten Frommen, welche erforderlich ist zur Annäherung u. Anschauung Gottes. Die Abhandlung enthält 3 Theile (هست):

1. منافقة المريدين بالحسام والقلوب قسم 1. قسم 1. وياضة المريدين بالعقول والاسرار قسم 3. وياضة العارفيين بالعقول والاسرار قسم 3.

Der 2. und 3. Theil sind hier aus einem wichtigen Grunde, wie der Abschreiber sagt, fortgelassen. Das ganze Werk ist bereits in No. 2843 behandelt.

تجلّت له انوار: Schluss (des 1. Theils) f. 81^b: تجلّت له انوار بانوار الي درجات المريدين ولم يحصل تعليق رياضة المريدين ورياضة العارفين بسبب امر مهم لا يسع ذكره ونسال الله ان يمن به في نسخة اخرى،

Schrift: magrebitisch (aber mit Neshī-Punktation), ziemlich gross, etwas vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift um المحمد بن ميمون البلوي الاندلسي im Auftrage des ناصر الدين محمد بن ابي الحسن علي بن محمد بن محمد السلمي الشهير بابن عشاير

3302. Spr. 769.

227 (216) Bł. 8vo, 11-13Z. (17²/₃×13¹/₂; 13¹/₂×9¹/₂c^m). Zustand: nicht ganz sauber, besonders im Anfang fleckig; zum Theil lose Lagen. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel und Verfasser f. 1^b:

رسالة الرحيق المختوم لذوى العقول والفهوم لسلة الرحيق المهاب الحين السهروردي

الحمد لله الذي سبق الاشياء وجودا :Anfang . . . أما بعد فإن بعض من قدمت لي تحبته . . . سالني أن املي رموزا من العلم المكنون والسر المصون الذي هو نتيجة التخدمة وشمرة الحكمة الخ

'Omar ben mohammed essuhrawardī śihāb eddīn † 632/1234 erörtert in dieser Abhandlung, in mehreren (ungezählten) فصل, die verschiedenen Stationen, welche die Seele durchmachen muss, um zur richtigen Erkenntniss Gottes zu gelangen. Es kommen darin ziemlich viele Verse vor. — Schluss f. 15b:

لا تنكري حجدي هواك فانما فاك للحود عليك سنر مسبل تم الكتاب

Worauf noch eine kurze Vermahnung (وصيّة) angeschlossen wird, deren Ende auf f. 16a: اقولي قولي هذا واستغفر الله الغفار لي ولك ولجماعة المسلمين انه هو الغفار الرحيم

Schrift: ziemlich grosse, aber flüchtige, in einander gezogene Gelehrtenhand, oft schwer zu lesen, fast ohne Vocale. Ueberschriften roth. — Abschrift im J. 893/1420.

Dassell.

1) S₁

182 Bl. 8vo, c. 22 Z.

Zustand: ziemlich gut. lich stark. — Einband: Papp

Titel f. 1^b zur Seite bloss: وم Verfasser ausführlich.

Schrift: klein, gewandt, deutlich, worte roth. — Abschrift c. 1000/1591.

2) Mq. 123, 3, f. 42-49.

S^{vo}, 19 Z. (Text: 13¹/₂×9¹/₂cm). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht frei von Flecken. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titel f. 42^a oben in der Ecke bloss: ک⁴ الرحیق

Schrift: klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. Bisweilen fehlen diakritische Punkte. Die Ueberschriften (فصل) roth. — Abschrift im J. 773 Ramadan (1372).

3304. Mq. 127. 4) f. $31-33^{\circ}$.

Format (c. 19-20 Z.) etc. und Schrift (aber grösser und weiter) wie bei 1). — Titel und Verfasser fehlt: s. Anfang.

الحمد لله رب العالمين والصلوة :Anfang . . . هذا كتاب السَيْر والطَيْر من تصانيف شيخ الشيوخ شهاب الحق والدين . . . ابي عبد الله عمر بن محمد بن عبد الله البكري السُهروردي . . . قال قال رسول الله صغم سِيرُوا سبق المُفْرِدُون قيل من المفردون يا رسول الله قال المستهترون بذكر الله النخ

Çūfische Betrachtungen desselben Verf., an den Ausspruch Mohammeds geknüpft: wandelt! vorauf sind die Absonderlichen, womit die dem stillen Gebet an Gott Ergebenen und dadurch stufenweise sich Veredelnden u. Vergeistigenden gemeint sind. Das Wandeln in diesem Sinne ist Sache des Menschen; es wird zum Fluge als That Gottes selbst, wenn der Geist von ihm die reinen Offenbarungen erhält, in der göttlichen Liebes-Erleuchtung etc. Daher der Titel dieser kleinen Schrift; sie schliesst: فهو مدّع كذاب الا ان يكون مفتنا توابا والله اعلم

Stellen م des Vern des Ver-Vermächtniss: Es beginnt hier: und schliesst: وقال صغم احسنكم ايمانا .

, f. 58⁶—61⁶ dasselbe Werk. ي mit رسول الله النخ).

3305. Spr. 769.

Format etc. wie bei 1). - Titel u. Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله رب العالمين والصلوة . . . Anfang: فهذا ترجمة مقامات العارفين للشيخ السالك الشيخ شهاب الدين قدس الله سرّه ولا وقد كلّ هذه العلوم صفير سفير يستيقظك من رقدة الغافلين الخ

Die kleine Schrift desselben Verfassers behandelt die Annäherungs-Stationen der Çūfīs und enthält Weckrufe zur Frömmigkeit und innigen Hingabe an Gott; sie ist mit einer Persischen umschreibenden Uebersetzung versehen. Dieselbe folgt abschnittweise dem Arabischen Texte und beginnt (f. 74b): مقصود شرح است ازین فصل آنست که جمیع علومی کسب کرد میشود بتعلیم وتعلم مطلوب نیست الخ

فلا تردّها في انقلاب الناكسين : Schluss f. 79b فارحم وانصر واعتصم وانت خير العاصمين يا الد العالمين ويا خير الناصرين برحمتك يا ارحم الراحمين

3306. Spr. 855. f. 67-103.

S^{vo}, 16 Z. (20¹/₂×11¹/₂; 16¹/₂×8^{cm}). — Zustand: wurmstichig, besonders in der ersten Hälfte. — Papier: gelb, stark und glatt. — Einband: brauner Lederband mit etwas Goldverzierung. — Titel und Verfasser f. 67^a:

مناظر علية لعبد الكريم جيلي

الحمد لله ذي المناظر العليّة: Anfang f. 67b والمحاضر السنيّة . . . أما بعد فان المناظر الالهيّة محاضر جمال العلوم اللدنية انبخ

'Abd elkerım elģilī um \$20/1417 (No. 2314) handelt hier von den verschiedenen (hundert) Stufen, in denen der Çūft Gott erschaut, hebt aber bei jeder derselben den Nachtheil (zɔ̂) hervor, der damit für ihn verknüpft ist und den er erst überwunden haben muss, um auf die nächst höhere Stufe zu kommen. Um überhaupt Gott erschauen zu können, sind 4 Grundvoraussetzungen (loc) zu fordern, nämlich der Glaube an Gott als den Ewigen, Einigen u.s.w., an Mohammed als den vollkommensten und also den wahren Gesandten, an die Wahrheit des von ihm überbrachten Gottes-Wortes, und endlich die völlige selbstlose Hingabe im Streben nach Wahrheit.

Die ersten منظر (aber alle ohne Zahlen): 69° منظر المراقبة 69° ; منظر اعبد الله كانك تراه 69° ; منظر الله كانك تراه 69° ; منظر الشهود 70° ; منظر التجلّي على الاطلاق 70° ; منظر تجلّى الوجود 71° ; منظر تجلّى الصفات 20° ; منظر البهت 102° ; منظر الاشارة 101° ; منظر من انا 102° ; منظر وان من شيء الا عبدنا خزاينه 102° . منظر الحجز عن درك الادراك ادراك 103° ; منظر كن فيكون .

لما قال بالتجز لان الله تعالي : Schluss f. 103b لا يلحقه عجز فهو الكمال المطلق والله اعلم، هذا آخر التعليف وحسبنا الله المخ

Der obige Titel ist den Anfangsworten entnommen; wahrscheinlicher ist derselbe aber معابعة steht: wie nach dem المناظر الالهية steht: und so steht auch We. 1631, 5, f. 164 (Unterschrift) und ganz kurz bei HKh. VI 12979, während bei We. 1631, 5, f. 138° im Titel (unrichtig) steht:

Schrift: Persische Hand, ziemlich gross und dick, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift im J. 1168 Rab. I (1754) von ابو طالب الحسيني. — Collationirt. — Am Rande einige Glossen.

We. 1631, 5, f. 138—164 dasselbe Werk. Format etc. und Schrift (Text: $16^{1}/_{2} \times 8^{1}/_{2}^{\text{cm}}$) wie bei 1). — Ueber den Titel s. oben.

Abschrift im J. 1157 Du'lligge (1745).

3307. Spr. 855.

Format etc. und Schrift wie bei f. 67-103. - Titel und Verfasser f. 67ⁿ:

رسالة اربعين مواطن مسمي بكلمات ايصا از شيخ عبد الكريم جيلي

قال الشيخ . . . عبد الكريم : Anfang f. 104 ان الكيلانى الصوفى اعلم وفقك الله تعالى ان للطائفة اختلافا كثيرا في تعريف الحال والمقام الخ

Eine Abhandlung desselben Verfassers. sei ein Unterschied, الحال zwischen الحال der sehr verschieden aufgefasst werde. Nach dem Verfasser ist der Zustand (الحال) nicht von Dauer, sondern vorübergehend, dagegen der Standort (المقام) dauernd und dem Individuum verbleibend. Geht also Jemand von einem Zustand zu einem anderen über, so giebt er den früheren auf; steigt er aber von einem Standort zu einem andern auf, so dauert die Einwirkung jenes fort. Obgleich es nun zahllose Zustände und Standorte giebt, beschränkt sich der Verfasser auf 40, welche gleichsam die Urstätten der übrigen sind, und behandelt sie in 40 Worten (کلمة), deren Uebersicht f. 104ª unten und 104b oben

unten und 104	oben.
1. 105ª	النزاجر٬ هو خاطر الهامتي النخ
2. 105 ^b	الباعث هو الهام الهتي
3. 106ª	القصد' هو ما يكون العمل
4. 107ª	الانابة٬ هي رجوع العبد
5. 107 ^b	التوبة ، هي اقلاع العبد
6. 108 ^b	النوهد، هو تنرك الشيء
7. 109 ^b	التوكل و ارجاءك الى الله
8.u.9. 110 ^a	التفويص والتسليم
10. 111 ^b	الرضى' وهو اسم سكون العبد
ں 11. 112*	الصدى 112 مالاخلاص
13. 112 ^b	النخوف 14. 113 الورع
	المحبّة 16. 114 ^b الرجاء
17. 115*	الصبر 115 السوق
ربة *116 .19	السكينة 118 .20 سفرالغ
** . *** * ****	mar n // DIDI IN

21.

23. 12.

25. 126ª

ينح والفواين طوالع والسواطع

المكالمة 27. 127^b

29. 128° الشهود 30.

31. 129ª الغناء 32. 15

33. 131^b الاتصاف 34. 132^a

رع 36. 132^a التبكين 36. 132^b

جال المطلق ⁴38. 132 الولاية 437. 37. المطلق

العبودة 40. 133° العجز 39. 133°

اذا نزل من مقام الربوبية : Schluss f. 134° الربوبية الأبياء التي مقام العبودية وهذا هو المشار اليه ختم الاولياء وبد ختمت الكتاب والله الموفق للصواب وصلى الله المخ Collationirt.

3308. We. 1750. 4) f. $43^{n}-60$.

8°°, 21 Z. $(20^{1}/2 \times 14^{1}/2; 16 \times 9 - 9^{1}/2^{\text{cm}})$. — Zustand: zieml.gut. — Papier: gelb, stark, zieml.glatt. — Titel f.43°:

٢٠ تحفة واهب المواهب في بيان المقامات والمراتب

so auch in der Unterschrift. - Verfasser:

زين الدين عبد اللطيف بن عبد الرحمن البن غانم المقدسي الشانعي

الحمد لله الذي سلك باوليائه Anfang: الحمد لله الذي سلك باوليائه

Abhandlung über die verschiedenen Stufen, auf welchen der Çüst zur Seligkeit gelangt, verfasst von 'Abd ellatis ben 'abd erraßman ben ganim elmoqaddesi zein eddin abü 'lwaqt † 856/1452. Er hat sein Werk in Vorrede, 4 Standorte (مراتب) u. 6 Stusen (مراتب) getheilt.

في بيان طريق اهل الله وكيفية :f. 43b المقدمة السلوك فيه الى الله

مقام النفس وهو اول توحيد الافعال الخ 46° مقام .1 مقام الفالب وهو آخر توحيد الافعال 52° مقام .2

26

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

مقام الر مقام الستر ر عتف الروح من السير الدائم الي طهور الاضداد في الوجو الاستغراف في حر الشهود التحقف حقائف الكمال التحقف بالنصر في كمال الوصول

لخاصية الاكسير يقلب عين :60% هه الانسان ويرقيه ابد الاباد مراتب الوصول روالله المتفصل بالكرم والجود والاحسان د

Schrift: zieml. gross, rundlich, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1150,1737. — HKh. II 2688 (nennt als Verfasser: ابو الحسن محمد بن عبد الرحمن البكري).

3309.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) We. 1636, 2, f. 17^b—64^a.

8vo, 11 Z. $(16^3/4 \times 12; 11 \times 9^{cm})$. — Papier etc. und Zustand (nicht frei von Wurmstichen) wie bei 1. — Titel f. 16^a oben und 17^b in der Ueberschrift (unrichtig):

رسالة واهب المواهب

Schrift: gross, kräftig, gefällig, gleichmässig, vocalisirt. Stichwörter und Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1100/1688. — Collationirt.

F. 64^b und 65^b Aussprüche Mohammeds und Anderer über Wissen und Wissende und Erklärung des Wortes الحرة.

F. 66 Türkisch, 66 eine Monatstabelle.

2) Mq. 43, 4, f. 83^b-103.

Format etc. u. Schrift (c. 18-19 Z.) wie bei 2. - Titel fehlt.

3) Mq. 60, 7, f. 67-74.

8vo, 19 Z. $(18 \times 12; 12^{1/2} \times 7^{1/2^{cm}})$. — Zustand: zieml. gut. — Papier: gelblich, glatt, dünn. — Titel fehlt.

Bricht ab in dem 1. مقام f. 74^b mit den Worten: اذ من لم يصله ميراث الانبياء ما ولد (= We. 1750, 4, f. 50^b, 18).

Schrift: Türkische Hand, klein, gedrängt, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688. 3310. Pm. 23.
2) 8. 12-37.

8vo, 19 Z. (Text $14^{1/2} \times 9^{1/2}$ ^{cm}). — Zustand etc. und Schrift wie bei 1). — Titel fehlt; nach der Vorrede S. 12 unten und in der Unterschrift:

زاد المساكين الي منازل السالكين

Verfasser fehlt; ist (nach Lbg. 675):

على بن احمد الكينرواني ابو الحسن

الحمد لله الذي اتصف بالبقاء : Anfang والقدم وابرز الوجود من كتم العدم . . . أما بعد فقد تذاكرت مع بعض الاخوان ممن هم على الحق اعوان في شيء من بعض كلام السلف الخ

Abhandlung des 'Alt ben ahmed elkīza-wānī abū 'lhasan † 955/1458: Anweisung über die Stadien, welche zu Gott führen, nebst Erörterung über die erforderlichen Eigenschaften des Çūfis. Der Verf. stellt eine Anzahl von Begriffen fest, die zur Selbsterkenntniss von Nutzen sind. Zur Leitung auf den rechten Weg sei dreierlei nothwendig: Kenntniss der religiösen Satzungen, Selbsterkenntniss, Kenntniss des Wesens Gottes. Dann beginnt das eigentliche Werk: الطريق الي الله تعالى كمال الشهود ولزوم الحدود Schluss (Kāmil): من ذا الذي يقوي اذا غلب الهوي

قال المؤلف رحمة هذا الذي يسرة الله . . . والله الموفق والمعين فانه قوي منين والحمد لله المخ HKh. III 6775 (السائمين für السائمين ausserdem الكرواني falsch für الكرواني

3311.

Dasselbe Werk:

1) Pm. 422, 2, f. 18-39a.

Format etc. und Schrift wie bei 1. Oben am Rande wasserfleckig.

2) Lbg. 675.

10 Bl. 8°°, 27 Z. (20¹/2 × 14¹/2; 18 × 10¹/2°m). — Zustand: wasserfleckig; Bl. 1 im Text beschädigt. — Papier: gelb, grob, wenig glatt. — Einbd: Pappbd mit Lederrücken.

Verfasser ausführlich. — Auf den Schlussvers (مين ذا الذي) folgen hier noch 3 Distichen.

Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocallos. — Abschrift c. $^{1100}/_{1688}$.

3312. We. 1729. 5) f. 111-121^a.

Format etc. u. Schrift (etwas kleiner u. gedrängter) wie bei 4). — Titel f. 111^a unten:

كتاب لوامع البرق المُوهن في معنى ما وسعنى سمواتى ولا ارضى ووسعنى قلب عبدي المومن

Verfasser fehlt, steht im Anfang.

الحمد لله مظهر اسمائه وصفاته: Anfang f.111b و المعدد في مظهر اكمل خلقه من موجوداته . . . أما بعد فيقول العبد الفاز من ظلمة نفسه التي نور قدسه حسبين الحسيني الحسني المعروف قديما بالبيتهاذي ويومئذ بالمبدائي الشافعي مذهبا القادري طريقة ونسبا النقشبندي مسلكا ومشربا أبن الشيخ طعية الدرخباني خادم طريق السادة الصوفية بديار دمشق الشام المحمية . . . اتى وجدت كتابا عظيم الشان كريم الامتنان جليل المعاني والعرفان يذكر فيه السلوك في حصرات القرب التي الله المخ

Der Verfasser Hosein ben ṭa'ma ben mohammed elhosein elbeitamānī elmeidānī elqādirī elhalwatī † 1175/1761 hat ein gutes Werk in Persischer Sprache über die verschiedenen Annäherungsstufen an Gott gefunden, dessen Verfasser sich nicht genannt hat. Er will daher dasselbe übersetzen, ihm aber eine brauchbare Vorrede voraufschicken. Dieselbe stützt sich, nach f. 112b, auf das nach elle stützt sich, nach f. 112b, auf das händen elle stützt sich, nach f. 112c, auf das nach elle seine krauchbare Verfe. Sie soll 40 Stufen (مراتب الوجود) umfassen, und zwar die Stufen der Existenz (مراتب الوجود).

الذات الالهية المعبر عنها بالغيب المطلق 112 مرتبة.1 التنوّلات الذاتية المعبر عنها بالنّجليّ الاول الحِ 113 مرتبة.2

22. Stunce
22. Stunce
die übrigen Stunce
theil des Werkes 1.

8 Kapp. bestehen, dere.
1. في حصاير القدس من القلب .
4. وبطون الصور والمباني من القلب .
8 للوجود الحق من القلب .

F. 119b u. 120a ist im Text eine kleine La

3313. We. 1723. 2) f. 6-24.

8vo, 23 Z. $(21^3/4 \times 16; 15-17^1/2 \times 12-13^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut, am oberen Ende fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark, grob. — Titel f. 6^b:

رسالة فيض الخلاق العليم علي قلب عبده المومن السليم

ebenso im Vorwort f. 8a. - Verfasser f. 6b:

السيد حسين بن طعهة القادري . . . الميداني البيتماني . . .

بسم الله الذي به وجدت : Anfang f. 6b بسم الله الذي به وجدت : 6b بسيد جميع المكنات . . . السيد فيقول العبد . . . السيد حسين . . . المعروف . . . بالبيتماني الحسني الحسيني سبب تسطير هذه النبذة العرفانية والرسالة القلبية من مشرب علوم الذوق الوحدانية الخ

Abhandlung desselben Verfassers, in Folge einer Zusammenkunft verfasst, die er mit dem ausgezeichneten Çūfī الفندي زهراب الها الهالي ا

ال للحق تعالى: Dieselbe schliesst f. 24a: وهو ما ذكرناه خمس كينونات كينونة في العمي وهو ما ذكرناه وكينونة في العرش؛

Damit ist aber die Abhandlung nicht zu Ende. Schrift: s. bei We. 1729. — Autograph d. Verfassers. . — Zustand: Joblich, grob, stark, 12b und Vorrede):

کتاب سر

ابو المجاهد احمد بن محمد الاشعري التبريزي

الحمد لله على ما خس وعم من : ng f. 32°. نعمته وصلي الله . . . قال . . . التبريزي رحّه ' . منى بعض اخواني أن أملي كتابا مشتملا على د مقامات العوام والخواس واخص الخواس موجزة مختصرة البخ

Ahmed ben moh. ben 'abd elmelik elaś'arı ettibrīzī behandelt hier ganz kurz die cufischen Stationen (مقامات) in 41 Kapiteln. Zuerst: النوهد العبودية الانابة التوبة الدوم الوجد السماع الذكر على الذكر u. s. w. Zuletzt: الوجد الروح القلب النفس ومعرفتها الولاية

وسرَّ السر ما لا اطلاع عليه : Schluss f. 47b لغير الحق فالسر الطف من الروح والروح من القلب والله اعلم بالتمواب'

Sehrift: gross, kräftig, rundlich, deutlich, vocallos. الباب in den Ueberschriften roth. — Abschrift vom J. 1196, 1782, von علاب الدمشقى.

Lbg. 807, 4, f. 51^b—57^b dasselbe Werk. Format etc. und Schrift wie bei 3. — Titel steht schräg am Rande.

3315. We. 1682.

118 Bl. 8°°, 25 Z. $(21^{1}/2 \times 11^{2}/3)$; $16 \times 6 - 6^{1}/2^{\text{cm}}$). — Zustand: ziemlich gut; Bl. 62. 63 lose. — Papier: gelb, meistens stark, ziemlich glatt. — Einband: schwarzer Lederband. — Titel f. 1° (und im Vorwort):

مكارم لخلاق لاهل مكارم الاخلاق في شرح رسالة الحدث جمال الدين المقدسي في التصوف Verfasser f. 1":

محمد بن عیسی بن کنان

الحمد لله اللي افاض النور : Anfang f. 1^b: الحمد لله اللي افاض البصاير . . . وبعد فلما رايت

رسالة المحافظ المحدث المقدسي المختصة باحوال السادة الصوفية مشتملة على اعداد مكارم الاخلاق الج

Gemischter Commentar des Mohammed ben 'Isā ibn kennān † 1153/1740 zu der Abhandlung über die Stufen, welche der Fromme ersteigen muss, um vollkommener zu werden und sich Gott zu nähern, deren Verfasser Gemäl eddin elmogaddesi ist.

Dieselbe zerfällt in 8 Grade (درجة).

- درجة البدايات جمع بداية وفي امر : (منزلة 1. f.2b (in 30) درجة البدايات على افراد مخصوصة ومنازلها ثلاثون منزلة من قسم المعاملات كذا سماها الهروي etc.)
- 2. 11° (in 11 منزلة): درجة الأخلاق (الخلاق): عبد الخلاق (الشكر): 3. الحياء (الشكر): عبد الخياء (الشكر): 2. المنزلة (الشكر): 2. ال
- 3. 51^a (in 10 اصل): درجة الاصول (1. العزم 3. ; العزم (1. العزم (1. العزم))
- درجة الاودية سميت : (منتزلة 10 in 10 4.70 هذه المنازل من هذا القسم بالاودية لان معظم السر والسلوك انما هو فيها . . . قد يكون فيها مهالك ومخاوف الخ

(1. الحكمة 3. العلم 2. والاحسان etc.)

- 5. 84^b (in 10 منزلة): (منزلة): (منزلة): (1. الخيرة): (1. الشوى 3. الغيرة): (1. الخيرة): (1. الخيرة)
- 6. 99° (in 10 منزلة : درجة الولايات : (منزلة 20 (1. المحط (1. الم
- 7. 104^b (in 10 مقام): درجة التحقايق (1. المخاشفة): ودرجة التحقيق (1. التحقيقة): ودرجة التحقيقة (1. التحقيقة): ودرجة التحقيق (1. التحقيقة): ودرجة
- 8. 111° (in 10 منرلة (منرلة) وسميت نهايات لانها مقامات تحصل بعد السلوك والوصول بانتهاء القرب الي الله تعالي etc. (الفناء .2 (المعرفة .1)).

وغالب ما تقدم اسرار اعل لا : Schluss f. 118 المحري حكمها الا لاهل السلوك سرا وهم والخاصة وخاصة للخاصة واهل التفرقة اهل التوحيد والجد للدوحدة وصلى الله الخ

Autograph, vom J. 1152 Śa'bān (1739), ziemlich gross, schwierig, vocallos. Verbesserungen, auch Inhaltsangabe, oft am Rande. Text in rothen Linien eingefasst. Nach f. 37^b, 22 gehört f. 10 und 11.

3316. Spr. 882. 9) f. 61 - 78.

Format etc. wie bei 1). Der Rand u. Text oben wasserfleckig. - Titel fehlt; aber in der Ecke oben (f.61") steht:

مقامات منازل السالكين.' Verfasser fehlt.

الحمد لله الذي فجير من اسرار :Anfang العارفين ينابيع الحكم . . . أما بعد فان جماعة من الطالبين النظر الى مقامات السالكين الواصلين المخ

Es handelt sich in diesem güfischen Werke um من اين توغل السالكون: Beantwortung der Fragen في جمار الاعمال ولم يدركوا حقايق المطلوب والمآل وان تنكشف لبصيرتهم انوار الغيبوب ولم يحصلوا من حدّ الطلب على راحة المد المطلوب وكيف السلوك الي منازل الملوك، Der Verfasser hat das Werk in 4 اصل einge-اعلم أن السلام أول : theilt. Er sagt f. 62ª Mitte المقامات الدينية والايمان أول المقامات القلبية والاحسان اول المقامات الروحية والقرب اؤل مقامات المحتبة، , الحجاهدة : الايمان dem التوبة entspricht الاسلام المحبة : القب , المكاشفة , الاحسان , 1. اصل f.62a, 2.64a, 3.69a, 4. اصل Anfang fehlt. Jedes اصل zerfällt in 3 قسم, in Bezug auf die u. die العارفون; ausserdem المريدون in eine gewisse Anzahl von Kapp., deren jedes mit باب الوصول: ist f.78b وعلامتد (وعلامته رجوعه للشرع بمتابعة العلم وتملك للقيقة : Anf.)

وقد استكملنا بحمد الله شرح : Schluss f. 78b مسئلة السايلين وبقية الطالبين فنسال الله الذي شرح الصدور جحكمته واسبغ علينا لطايف نعمته ان يستعملنا بما علمنا وأن يلهمنا مثل ما أوزعنا وأن يجعلها نورا ما بين ايدينا وما خلفنا ولاجميع المسلمين وسلام على المرسلين والحمد للد رب العالمين، Nach f. 74 fehlen 2 Bl. - Das Werk ist collationirt.

3317. Spr. 1168. 3) f. 10b - 17.

Format etc. u. Schrift (c. 23-24 Z.) wie bei 1). -Ueberschrift (und im Anfang):

هذه الرسالة تاليف على بن المقرى بن عباس الشريف المسماة بعقيلة السلوك وعقيدة الملوك في تجييد الرجال ومسالك حقايق الاددال

. . وبعد انسلوك الج

'Ali ben a dieser Schrift die Gott in 3 Abschnitt ist, und die er Strassen, plätze nennt. Das Vorwe بد موقوف على نظر عين العناية الالهية ٨ النورانية . . . فللسالك على عدا عشبة وسفسه عشوة منازل ولقلبه عشوة مناهل وللل واحد لده المسالك والمنازل والمناهل اشارات يتعاطيها اهل دداب وتلميحات مكشوفة للارباب من هولاء الاحباب Die einzelnen Stufen sind:

a) (المسالك): 1. الاصراف .1 والاسالك) (المسالك) 4. والتخوف والابتهال 5. التخوف والابتهال 6. التبغيب

الثبات .10 والسلوك .9 والمحاسبة .8 والبياضة .7

b) (المنازل): 1. القصد والارادة .1 (المنازل), النازل)

, الفقر .7 , الورع .6 , الزهد .5 , قطع العلاقة .4

الرضا .10 ,التوكل .9 ,الصبر .8

c) (المناهل): 1. اللحظ القلب منهل) اللحظ (المناهل), 2. ورود القلب منهل) التلف 6. والشغف 5. والتعطش 4. الشوق 3. التوحيد. 10 والمحبة . 9 والشكر . 8 والصحو بعد المحو . 7

Die einzelnen Ausdrücke jedes Abschnittes werden ziemlich ausführlich erläutert. وهذا ما اردنا ايراده من :Werk schliesst f. 17 الاشارات المعشرات والحمد لله اولا واخرا وظاهرا وباطنا وصلى الله على من لا نبتي بعده المن

3318. We. 1638. 2) f. 77 - 142.

8vo, c. 21-23 Z. $(17\times13; 13^{1/2}\times9^{1/2}^{cm})$. — Zustand: durch u. durch wasserfleckig, der Text öfters beschädigt; etwas wurmstichig. Im Rücken ausgebessert. -Papier: gelb, stark, glatt. - Titel und Verfasser:

ك" مقامات العارفين للعارف بالله ابي طالب المكي

الجد للم الذي , فع مقامات اهل : Anfang f. 776 (nur 2 Zeilen). الاختصاص وشملهم عنايته المنزهة المز

als Verfasser ist gemeint: مكى بن ابى طالب القيسى † 499/1047.

uschers, . en hinzues Anfangs und In der That be-1.78ª mit den Worten: الخاطبة الخطابة الخاصية الني عن علم وجواب اهل الاختصاص Werkes ist Aufzählung und Beder verschiedenen Standörter, welche i durchzumachen hat, um zu Gott zu Es werden deren hier 92 aufgeahlt, sind aber wahrscheinlich mehr, denn das Ende des Werkes fehlt. — Zuerst: 4. مقام ; الندم والاقلاع "5. 80" ; الخشية والاشفاق "f. 79 6. 81° التوبة Weiterhin: 8. 82° التوبة 10. 84° زمقام المريديين 11. 84°; سر المحب مستسر المحبوب 20. 87^a ; مقام الالفة 30. 94^b ; مقام الراضين 40. 60. 116^b ; مقام العشق 50. 109^a ; مقام السكر مقام الشغف الذي هو اجباد بالحب وجدا للمحبوب مقام التلقّي "80. 134 ; مقام الاضطلام "70. 119 مقام العلمس *88. 140 ; مقام النفنساء *88. 140 90. 141^b إول مقام من مقامات البقاء 92. 142^b مى غير انتقال عن مقامه ولا تغيير لمكانه ولا عكس في احواله Mit dieser Ueberschrift hört das Vorhandene auf. Das Werk enthält viele Gedichtstücke.

Schrift: klein, gefällig, gleichmässig, fast vocallos, nicht selten fehlen diakritische Zeichen. Ueberschriften hervorstechend gross. — Abschrift c. 700/1300.

Die Blätter folgen so: 77-84; Lücke von etwa 3 Bl.; 85-118. 120-125. 119. 126-141; 1 Bl. fehlt; 142.

3319. Mo. 225.

194 Bl. 8°°, 11-12 Z. $(15 \times 10; 11-12 \times 7-8^{cm})$. Zustand: unsauber, auch fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einbd: brauner Loderbd mit Klappe. — Titel fehlt.

Enthält eine Menge von meistens kleineren Stücken in Vers oder Prosa, erbaulichen çüfischen Inhalts, mit vielen Lücken.

- 1) f. 1b Text der Sura 1.
- 2) f. 2—24 Bruchstück aus einem çüfischen Werke, die Liebe zu Gott und die Stufen der

Annäherung zu ihm behandelnd, mit vielen ermahnenden Stücken; Einiges davon rührt her von ابو سعید الخرّاز (f. 5a.b). Der Anfang fehlt. Das 2. أهل التمكين (f. 2a unten) behandelt أهدا التمكين, das 3. (f. 4a): أهل الخصوص. Auf Prosa-Abschnitte folgt immer ein Stück in Versen. Nach f. 9. 11. 12. 15. 16 sind Lücken.

- 3) f. 26 51 b mehrere çūfische Gedichte. F. 30 b 37 eine (drusische) Qaçıde in Vierzeilen, قطهور العسكر الكريم وقدوم السيد العظيم شَطْنِيل الحكيم فلاجور العسكر الكريم وقدوم السيد العظيم شَطْنِيل الحكيم وقدوم السيد العظيم شَطْنِيل الحكيم وقدوم السيد التم يطلع من هجور الت سمعي عند ما ذاع الخبر التم يطلع من هجور الت سمعي عند ما ذاع الخبر التم يطلع من هجور التم يطلع من المنافرية المنافرة عماد الدين المنافرة عماد الدين الدين عماد الدين الدين عماد الدين الدين المنافرة عماد الدين الدين المنافرة عماد الدين المنافرة المنافرة الدين المنافرة ا
- 4) f. 51^b—69^b Prosastücke, erbauliche Erzählungen (zum Theil mit Versen untermischt) und Ermahnungen.
- 5) f. 70° 74°: موعظة لابن المقري (der Verf. fehlt hier). Die Qaçıde, deren Anf. الى كم تماد أفح 49 Verse.
- 6) f.74^b-79 Ermahnung zu frommem Wandel. Alsdann f.80-86^b çüfische kleinere Stücke.
- - 8) f.107b-127 meistens çüfische Prosastücke.
 - 9) f. 128-167a. Titel:

كتاب درر النحور في التوبة الى الملك الغفور مشتمل على معشرات الخروف في التقرّب الى الرحيم الرّوف جمال الدين يوسف بن سعيد الكَفَرْفُوقي : Verf . حرف الآلف المهموز اقبل الي اوامر الهك Anfang: انعانا النخ

Das Gedichtstück dazu beginnt f. 129^a (Ṭawīl): دنه العانى بكل عناء اذا رمت ان تحظى بخير غناء الاقت ايها العانى بكل عناء اذا رمت ان تحظى العانى بكل عناء الاقت العانى بكل عناء اذا رمت ان تحظى العانى بكل عناء اذا رمت ان تحظى العانى بكل عناء العانى بكل عن

10) f. 168—175°. Titel: هذه محيفة انزلت من الملك العلّام على بعض الانبياء الكرام Ermahnende Offenbarung an einen Propheten. Die Hauptsätze beginnen mit يا نبت.

- 11) f.175b-186. Eine وصية des وصية gerichtet an die Brüder und abwechselnd auch an den Bruder, mit Gedichtstellen untermischt.
- 12) f. 187—191^a. Der Anfang fehlt, wol 1 Blatt. Erbauliche Geschichte des Propheten مالح, mit einigen Gedichtstellen am Schlusse. 13) f. 191—194. Titel:

حديث على ما روي عن الخصر ومعاجزه وقوته صلى الله عليه Einige Wundergeschichten von Elhidr.

Schrift: gross, kräftig, gefällig, vocalisirt. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1750.

3320. Spr. 771. 3°) f. 21-42.

 4^{10} , 23 Z. (Text: $16 \times 9^{1/2} - 10^{\text{cm}}$). — Zustand: f. 21 etwas schadhaft und ausgebessert, etwas schmutzig, ebenso f. 22^{a} , sonst ziemlich gut. — Papier: gelblich, ziemlich dick und glatt. — Titel f. 21^{a} :

هذا كتاب الروض الأنِيق في وصول الطالبين الى مقام التحقيق،

الحمد لله الذي انزل اقوال : Anfang f. 21b الخمد الذي انزل اقوال : . . . أما بعد فان اعلي ما تتحلى به النفوس النفيسة الاستقامة مع الله تعالى

 Der Schluss f. 39° ff. handelt الم تفريف الأرادة أله تعالى الم تعالى الم تعالى الله تعالى الله تعالى الله يقول والمراد وبيان الاحتياج في الوصول الي الله تعالى Schlus, des Werkes f. 41°: اللحق وهو يهدي السبيل والحمد لله وحده Schrift: ziemlich المانة الما

3321.

Andere Werke über dies Fach $\sin d$ verfasst von:

- 1) تعمد بن عبد الجبار بن الحسن النِقري (1 + 354/965, u. d. T. المواقف في التصوف
- 2) محمد بن الحسين بن موسى السلمى ابو عبد الرجن $^{412}/_{1021}$, u. d. T. مقامات الاولياء
- اسحق بن ابراهیم بن محمد السرخسی القراب الخراب النائبین ومقامات . + 414/1023, u. d. T. المدیقید
- 4) بين الحوزي الفرج أبن الحوزي $+ \frac{597}{1201}$, u. d. T. مدارج السالكين
- 5) محمد بن عباس المُذَيَّسري عماد الدين (5 u. d. T. المقالة المرشدة في درج الولاية المفردة
- 6) عبد الرحمن بن ابراهيم الفزاري الفرناح (⁶⁹⁰/₁₂₉₁, u. d. T. نار القبس بذات الغلس
- 7) التلمسانى التجيسى التلمسانى ($^{842}/_{1438}$, u. d. T. نور اليقين في شرح حديث اولياء الله المتقين
- الكنز الخفى في بيان مقامات الصوفي (8 um 900/1495, u.d.T.
- 9) على بن ميمون المغربي (9 † على بن ميمون المغربي (9 مبادي السالكين الي مقامات العارفين
- 10) على بن خليل المرصفى (10 + ⁹⁸⁰/₁₅₂₄, u. d. T. احسن التلقى في معرفة السير والترقى
- 11) ألم بن أحمد بن شيخان † 1046/₁₆₃₆, u. d. T. تمشية أهل اليقين على ذائقة التمكين
- 12) حسن بن على بن على المكى شمة الفوق (12 لا 176/1762 من على المكل شمة الفوق (12 كا الحقائف والاشارات الى ترقى المقامات

d) Erleuchtung, Verzückung und Gnadengaben.

3322. We. 1546.

85 Bl. 8°°, 9 Z. (201/3×15; 151/2×10-101/2°m). — Zustand: zieml. unsauber, am oberen Rande wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel u. Verfasser fehlt, doch steht f.1° (von neuerer Hand) u. f.81° in d. Unterschrift:

Der Verfasser ist zu Anfang f. 2^h und in der Unterschrift f. 83^a ebenso angegeben.

ما تقول السادة العلماء ... في قول الشيخ : An fang ... في قول الشيخ ... ابني محمد عبد الله البيافعي البمنى نزيل الخرمين الشريفين تجلّي باوصاف الجمال فشاهدت عيون قلوب ما به حار ذو الفكر فيا ليلة فيها السعادات والمنى لقد صغرت في جنبها ليلة القدر عليه في ذلك مواخذة المني

Aufgefordert, ein Gutachten darüber abzugeben, ob an 2 mitgetheilten Versen des 'Abd alläh eljäfi'i † 768/1366 nicht Anstoss zu nehmen sei, in denen die Nacht Elqadr als unbedeutend gegen die, in welcher sich das göttliche Wesen dem inneren Auge des Çūfi offenbart, bezeichnet wird, hat 'Omar ben is häq ben ahmed elhindt eśśibli elgaznewi elhanefi, geb. 714/1314, † 773/1371, in diesem Werke in grosser Ausführlichkeit die Frage über das Wesen der göttlichen Offenbarung und des Innewerdens derselben, die Gründe, Zwecke und Art und Weise derselben behandelt. Er beginnt f. 26:

Das in Kunstprosa abgefasste Werk hat gleich im Anfang ein Paar Lücken, ist ausserdem in der ersten Hälfte ganz falsch gebunden. Eine Eintheilung nach Kapiteln oder Abschnitten hat es nicht. Die Blätter folgen so: 1. 2. Lücke

von 2 Bl. 22. 23. Lücke von 2 Bl. 13. 24. 25. 14—21. 26—37. 4—11. 38—85. (Die 4 fehlenden Blätter sind durch 2 leere Blätter, 3 und 12, vertreten.)

Der Verfasser rechtfertigt die Verse, indem er f.78* sich kurz so zusammenfasst: غكيف لا يستصغ كليف المنان وليلة القدر وسائر الازمان عنده بجنب عظمه الكون والكان وليلة القدر وسائر الازمان وليبكن هذا ما اردناه من الكلام والحد لله على الاؤه الجسام والصلاة والسلام المئة Er fügt noch eine Unterschrift hinzu f. 81°, in der er seine Abhandlung charakterisirt und lobt; dieselbe schliesst f. 82°; ان يبارك لى المنافعيها انه قريب تجيب فيها وينفع بها جميع مطالعيها انه قريب تجيب

Der Verfasser nennt öfters sein Werk eine Abhandlung (رسالنة); das Wort تتاب in obigem Titel steht f. 81^b in der Unterschrift nicht.

Schrift: gross, weit, stattlich, gleichförmig, vocalisirt. Abschrift c. 800/1397. — Nicht bei HKh.

F. 1° enthält ein kleines Gebet in Versen, anfangend: ايا من فصله غمّ البرايا — اجابا

F. 83^b enthält eine Stelle aus dem 3. فق des des خق صلح ob Jemand Ketzer sei, wenn er unbewusst einen ketzerischen Ausdruck braucht — nebst einer Glosse dazu.

F. 84°. 85° ein Lehrbrief (اجازة) (im Auszug), den الشيخ نخر الدين, heigenannt الشيخ نخر الدين, sich hat ausstellen lassen von dem Sohne des شمس الدين احمد بن محمد بن احمد بن محمد الرفاعي

3323. We. 1704. 13) f. 80⁶-81⁶.

Format etc. wie bei 12). - Titel s. Anfang. Verfasser:

ايوب الخلوتي

الحمد لله عن فخيرة الفتوح Anfang: وان صاحب الفتح لا يصره شيء لتحققه بالاسم الفتح المحداني الخوداني الخوداني الخوتسرج في مجال عباراته الارواح القدسية ويظهر فلك على طاهره وفي باطنه ما فيه والسلام والحمد لله وحده

Abhdlg des Ejjüb ben ibrāhīm ben ejjüb ellialwatī † 1071/1660 über die göttlich. Eingebungen.

3324. We. 1704.

 8vo , 23 Z. $(19^3/4 \times 13^4/2; 13 \times 7^{\text{cm}})$. — Zustand, Papier, Einband wie bei 1). — Titel f. 28^{a} :

كشف الريب عن الاستمداد من الغيب

so auch in der Vorrede. - Verfasser f. 28a:

ايوب [بن احمد بن ايوب] انقرشي الخلوتي

الحد لله الذي اوصل المدد الي : Anfang f. 28b رسالة اسرار عباده في رقايق انوار العلوم . . . وبعد فهذه رسالة معنى التي الهي نزلت الي سرّ عبد كليّ تعطى المدد اللبيّ في العالم القلبيّ بالعلم الاثباتيّ والسلبيّ الم

ويدور عليه الامر كما دار علي: Schluss f.30b الاحاد والسلام وهذه طريقة اويس بن عامر القرني مع تلميذه هرة بن حيان . . . والجد لله وحده وصلى الله الخ

Abhandlung desselben Verfassers, über die Nothwendigkeit der Erleuchtung zum Erkennen des geheimnissvollen Wesens Gottes.

Schrift: klein, gedrängt, deutlich, vocallos, gefällig. – Abschrift im Jahre 1077 Ďū'lhiģģe (1667) von اسمعيىل بن ايوب بن احمد بن ايوب الخلوتى الحنفى (also von dem Sohne des Vorfassers).

/ 3325. We. 1704.

Format etc. wie bei 25). — Titel fehlt. Verfasser:

ايوب الخلوتي

الحمد لله الذي اظهر على عباده :Anfang المختصين به من غيبه ما اعجز الامثال . . . وبعد فقد نقل بعض الناس . . . ان الماء الذي نبغ من بين اصابعه صعم ليس هو خرق عادة في الاصبعين المخ

Blosser Anfang einer Abhandlung desselben Verf., die im Anschluss an die Mittheilung, dass zwischen den Fingern des Propheten Wasser (Schweiss) hervorgequollen, sich über Wunder auslassen wollte.

اذا ترك العالم لا ادري فقد اصيبت : Schlussworte مقاتله واعلم ان مناط المحجزة وهذا آخر ما وجده HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX. 3326. We. 1704.
25) f. 94*-94b.

Format etc. wie bei 24). - Titel: s. Anfang. Verfasser:

ايوب الخلوتي

الحمد لله عده نخيرة قل : Anfang f. 94 العدم العلق العلق العدم الفلق العلم الثابت عن الوجود الشاهر الخ

Abhandlung desselben Verfassers, im Anschluss an Sura 113, 1 über Ekstase handelnd.
Schluss: وأما علماء الكشف فأنهم أرتقوا

3327. We. 1704.
16) f. 86^a - 86^b.

Format etc. wie bei 15). - Titel fehlt. Verfasser:

ايوب الخلوتي

الحمد لله الذي من على اهل : Anfang f. 86* الضعة بالفتوحات السنية . . . ولقد حملني علي كتابة هذه الذخيرة وهي ترسم اهل الدعوى ما بلغنى عن بعض الناس انه دخل خلوة اربعينية الن

Abhandlung desselben Verfassers, gegen Jemand gerichtet, der durch 40 tägige Zurückgezogenheit besondere Erleuchtung erhalten zu haben vorgab. — Schluss f. 866: والثوي المقام بعد التقليب سواء كان غيبيّا ام شهاديا ويقع علية الحكم المميز له ايضا والحمد لله وحده

3328. We. 1704.
22) f. 92ⁿ - 92^b.

Format etc. wie bei 21). - Titel: s. Anfang. Verfasser:

ايوب الخلوتي

الحمد لله رب العالمين حمدا لا بداية :Anfang له ولا نهاية . . . هذه فخيرة الاطلاق في المشاهدة وعين الشهود والشاهد الذي يرجع به المشاهد المز

Abhandlung desselben Verfassers, von dem Erschauen Gottes. — Schluss f. 926: ومنعت عن الفرق الاول بجمعه فكانت عين السلوك هذا آخر ما وجد من هذه الذخيرة والحمد لله وحده

3329. We. 1704.

Format etc. wie bei 13). — Titel: s. Anfang. Verfasser:

الحمد لله الذي حياته تقوم : Anfang f. 81b. وبعد الاشياء وبتحياته وسلامه يذهب الفتور والاعياء ... وبعد فهذه رسالة القربة والوصول الى حضرة الرسول واجتلاء الانوار الصمدية المنبعثة عن الذات الحمدية

Abhandlung desselben Verfassers, von der Annäherung an Mohammed u. von seinem Wesen.

Allein es liegt nur die Eröffnung zum 1. Kap. vor: f. 83° الباب الاول فاتحة هذا الباب ومقدمة فصل الخطاب الاول فاتحة الباب ومقدمة فصل الخطاب الاول المناسبة المناسبة

فكان معبوا بالعبارات الفايقة التي :"Schluss f.84
هي لعادات العقول خارقة والحمد لله وحده . . . وسلم

3330. Spr. 849.

102 Bl. 8vo, 19 Z. (20²/₃ × 15¹/₄; 15¹/₂ × 8¹/₂^{cm}). — Zustand: im Ganzen ziemlich gut, doch hat die untere Hälfte von f. 1—22 einen grossen Fettslecken. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel (in der Vorrede) f. 2ⁿ, 2:

فتح المبدي المعبد في شرح رسالة انتقال المريد Vortassor folds

الحمد لله الذي كشف عن : Anfang f. 1 أحمد لله الذي كشف عن عناهب النفوس سرادقات الظلمة . . . أما بعد كلمة يوتى بها للانتقال من اسلوب الي اسلوب آخر المن

Commentar zu der Abhandlung

سرّ فتحر الملك المجيد في انتقال المريد

beides von demselben Verf. Derselbe war, nach der Unterschrift, Schüler des قاسم بين صلاح الدين الخالف + 1109/1697, lebt also um 1100/1688 herum. Er zeigt hier, wie Gott sich dem "Strebenden" durch innerliche Erleuchtung mittheilt, so dass er von Stufe zu Stufe aufwärts in der Erkenntniss steigt.

An fang f. 2° (das Ueberstrichene der Text): بسم الله أي ابتدي تاليفي . . . بالله تعالى . . . الرحمن أي البالغ في الرحمة . . . الرحيم أي ذو الرحمة الكثيرة الخ

الحمد لله مفيض النور :Der Grundtext ist الما بعد انه سالنى على من يشاء من عباده . . . أما بعد انه سالنى بعض الاخوان . . . عن سرّ معنى نقل الشيخ للمريد من كلمة التوحيد الى لفظ الجلالة الخ

الي ملك الملوك : "Schluss des Textes f. 99 ملك الملوك التمام والصلاة والسلام على . . . سبد الانام . . . على ممة الليالي والايام مدة ذكر الذاكريين وسهو الغافلين . . .

اللهم صلّ : Schluss des Werkes f. 101b كما صليت وسلّم على محمد وعلى آل محمد كما صليت على ابراهيم في العالمين انك حميد مجيد وحسبنا الله ونعم الوكيل المن

Es folgt f. 102ⁿ noch eine in 8×9 Felder getheilte Tabelle, die Zustände der Seele, ihr Verhältniss zu Gott u. den yerschiedenen Welten, ihre verschiedenen Stadien, die Verschiedenheit des Lichts und die verschiedenen Eigenschaften Gottes, die dabei in Betracht kommen, aufführend.

Schrift: ziemlich gross, gut, vocallos, gleichmässig. Der Grundtext roth. — Abschrift c. 1150/1737.

3331. Spr. 853.

Format etc. und Schrift wie bei 7). -- Titel und Verfasser fehlt. Nach der Unterschrift f. 165a:

النسمة السبتية لاحمد العلواني

قال الله تعالي انا عرضنا : Anfang f. 161* الامانة التي آخر الآية وبعد فالامانة سرّ الله الذي حمله الانسان انه كان طلوما الخ

فيكون الله معه فى السر وبالتجلّي: Schluss f.165° الله المحمد في السر وبالتجلّي الذاتي الذي الوصال ولله الله على كل الاحوال سوي الكفر والصلال تلمّت الرسالة الخ

Von Sura 33,72 ausgehend, erörtert Ahmed el'alawānī hier die verschiedenen Stufen und Stadien des Geistes und der Offenbarung des göttlichen Geheimnisses und das Verhältniss des Menschen zu Gott.

3332. We. 1634.

4) f. 58b - 59b.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt. - Verfasser s. Anfang.

قال أبو سعيد الخراز اجمع السلف :Anfang رَمَ على أن حدّ الفتح الرباني وكشف الموهبي لا يصلح لمن في معدته مثقال ذرة من الطعام البخ

Erörterung des Abū sa'id ahmed ben 'isā elharrāz darüber, dass göttliche Erleuchtung nur möglich sei für den, dessen Magen völlig leer von Speise ist, und wie lange Zeit erforderlich, um sich dazu fähig zu machen.

Die Abhandlung hört f. 59^b auf mit den Worten: من احبّ أن يفتح الله على قلبه نور الحكمة فعليه بالخلوة وقلة الاكل

F. 59b - 61a leer.

3333. Pm. 9. 8) S. 189-232.

Format etc. und Schrift wie bei 6). - Titel S. 132:

٤٣ الصور النورانية في العلوم السريانية Verfassor fohlt.

الحمد الله خانف الانسان مراة البيان Anfang: وجامع الاعيان وموضوع الرحيم الرحمان كتابه المكنون الخ

Behandelt die verschiedenen Offenbarungsformen, durch welche das Wesen Gottes erschlossen wird. Zuerst: مورة ازلية, مورة ابدية, مورة القدم, مورة القدم وقد القدم مورة الخرم وسورة القدم مورة الحرم القدم مورة الحرم وسورة الحرم المورة الحرم وسورة المورة المورة الحرم وسورة المورة المور

فتدلي فكان قاب قوسين :Schluss S. 232 او ادنى فاوحي الي عبده ما اوحي وكذلك قال ادنى ربي فاحسن تاديبي بحمد الله وعونه'

3334. We. 1708.

8vo, 17 Z. (Text: c. 16×10cm). — Papier: gelb, stark, glatt.

Stück aus einem Werke, in welchem — vielleicht unter anderem — über die Möglichkeit, Gott selbst zu schauen, gehandelt wird;

es ist hauptsächlich gegen die Ansicht der Gahmiten gerichtet. Dasselbe beginnt: فصل قل المام احمد، باب بيان ما حدت الجهبية من قوله التي ربّها ناظرة (Sur. 85, 23)، قال احمد رق فقلت لهم لم الكرتم ان اقل الجنة ينظرون التي ربهم النّ

Schrift: zieml. gross, dick, breit, geläufig, vocallos, fast ohne diakritische Punkte, schwierig. — Abschrift c. 1800/1404.

3335. Spr. 845.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift f.79a:

تتاب التوحيد والمعرفة ويضاف اليهما البصيرة والمكاشفة والمشاهدة والمعاينة والحياة والالهام واليقين والفراسة لانهن من مواريثهما'

المعرفة عماد الدين : Dies Stück beginnt f. 79b: المعرفة عماد الدين وهي نفس القرب والمكاشفة الح

فصل في عدد المقامات ونبدأ بكتاب التفكّر لانه منبع 483 f. 83 العلوم والاحوال وها البصاعة التي يقع بها الانجار الت

لان التفكر روية الذكر بالتمام : Schluss f. 85° الله واما المقامات التي اشار اليها الغزالي فمنها حب الله بطريق الكشف والمشاهدة في دار السلام وهذه تقصى حب الموت وتترك الاختيار لله تم وكمل وكمل

Es ist ein Abschnitt aus einem grösseren Werke, und handelt hier hauptsächlich von Gotteserkenntniss und höherer Eingebung.

Abschrift von باليث احمد بن احمد بن المحمد بن احمد بن احمد بن المحمد بن الم

Die Schrift wird gegen Ende des Bandes immer flüchtiger und ist öfters schwer zu lesen. Bl. 85 ist überdies schadhaft und hat einige Löcher.

3336. We. 397.

146 Bl. 8°°, 21 Z. (213/4×151/2; 15-161/2×91/2-111/2°m). Zustand: fast nur lose Lagen; ziemlich unsauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederdeckel mit Klappe. — Titel und Verfasser f. 2°:

كتاب نسمات الاسحار في كرامات الاولياء الاخيار لعلى بن عطية بن الحسن المقب بعلوان الشانعي

الحمد لله الذي ايقظ اهل معرفته :Anfang الحمد لله الذي الصالحون من دعائم الدنيا الح

Einige Abschnitte:

نبذة من مناقب عمر بن عبد العزيز 461 أ164 فصل في سيرة الحجاج فصل في الدخول على الحكام وما يترتب على ذلك من الآثام 23 فصل في فصايل الكعبة المشرفة زادها الله شرفا 31 فصل في فصايل الكعبة المشرفة زادها الله شرفا 45° فصل في طرف من فصل سيد الخلف صعم 45° فصل في شيء من البدع وفيه فوائد 45°

وان يخرجنا من ظلمات انفسنا :"Schluss f.144 وان يفرغ علينا ووجودنا الي فسيرح جنة عرفانه وان يفرغ علينا حلل الرضا والتسليم

Schrift: ziemlich gross, gedrängt, gewandt, deutlich, vocallos. Stichwörter u. Ueberschriften roth. — Abschrift im J. 969 Ďū'lqa'da (1562) von مالم بن سالم بن

F. 144^b. 145^a ein Stück über die Nothwendigkeit für den Çūfī-Schüler, sich einen guten Lehrer anzuschaffen und die Kennzeichen desselben. — F. 145^b u. 146^a ein Stück über بيان طريق تحقيق ذكر الموت في القلب, dass man sich an den Gedanken des Todes gewöhnen müsse, u. s. w.

Spr. 712.

38 Bl. 8vo, 25 Z. (20 × 14¹/₂; 14¹/₂ × 9¹/₂ -10^{cm}). — Zustand: die obere Hälfte wasserfleckig; auch sonst nicht überall sauber. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Dasselbe Werk, aber unvollständig. — Titel und Verfasser und Anfang ebenso.

فهنيئًا لنا اذ جعلنا من امّة: «Schluss f. 38 أو الله الخمد محمد هذا النبق الكريم الشفيف واكرمنا وله الحمد بحج بيته العتيف والحمد لله وحده وصلى الله الج

Schrift: klein, geläufig, ziemlich deutlich, vocallos. Die Stichwörter roth. Berichtigter Text, aber ohne Hinzuziehung einer anderen Handschrift. — Abschrift im Jahre 1031 Sawwāl (1622) von سندى بن عبس.

/ 3337. Spr. 147.

Format etc. und Schrift wie bei 22). Die letzten Blätter ausgebessert. - Titel fehlt. Verfasser fehlt; es ist:

عبد القادر بن شيخ العيدروس

هذه الفايدة منقولة من كتاب الزهر الباسم: Anfang من روض الاستاف حاتم عند الكلام على قوله في المتن و وصل كتابكم فشرح صدر التصوّف ونوّر جهات التعرّف المخ

Ein Stück aus dem Werke الزهر الباسم. Bei Gelegenheit der angeführten Stelle des Grundwerkes bespricht 'Abd el qādir ben ścih el'eiderüs † 1038/1628 einige Gnadengaben des Çūfi شهاب بن عبد الرحمن und behandelt dies Thema an anderen Beispielen weiter.

كما صافح السيد على الهمداني: *Schluss f. 407 الشيخ سعيد الحبشي كما صافح الشيخ سعيد الحبشى رسول الله صعم

3338. Spr. 819. 8) f. 44^a-48^b.

8°°, 19 Z. $(20 \times 14^{1/2}; 14 \times 9^{1/2}c^{m})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb und auch blau, glatt, ziemlich dick. — Titel und Verfasser f. 44^{a} :

الحمد لله رب العالمين والعاقبة: Anfang f.44^b: وبعد فقد سئل شيخ شيوخنا ... شمس الدنيا والدين محمد بن احمد الشوبري الشافعي ... ما قولكم رضى الله تعالي عنكم في الاولياء هل لهم وجود وهل كراماتهم ثابتة وهل تصرفهم ينقطع بالموت وهل يمتنع أن يقال لسيدي احمد البدوي واضرابه أنهم أولياء أم يجوز نلك المخ

Mohammed ben ahmed elhatīb eśśau-barī śems eddīn † 1069/1659 beantwortet hier kurz eine Anzahl von Fragen, welche die Gnadengaben der Heiligen und die Fortdauer ihrer Persönlichkeit und ihr Weiterwirken auch nach dem Tode betreffen.

نعون بالله من شرور انفسنا وسيّات: Schluss f. 48b: اعمالنا ومعصلات الافعال ولا حول ولا قوّة الّا بالله المخ Schrift wie bei 1). — Abschrift im J. 1210 Ragab محمد بن صالح الكيلاني roo (1796)

3339. Pm. 201. 5) f. 54-64.

8vo, 21 Z. (Text: 15¹/₂×9^{cm}). — Zustand: zieml. gut. — Papier: gelblich, dünn. glatt. — Titel u. Ver f. fehlt: abernach der Inhaltsangabe auf der Rückseite des vorderen Deckels:

Der Name des Verf. steht auch in der Unterschrift f.64a.

الحمد لله الذي شرف اوليانه : Anfang f. 546 : في المجلس بانواع الكرامة . . . [أما بعد] فقد جري في المجلس العالي . . . الوزير الاكرم عبد الرحمن باشا . . . الكلام على كرامات الاولياء وانها هل تنقطع بالموت وان الاولياء هل لهم تصرف في الحياة بعد الموت في البرزخ وان من اعتقد ظهور الكرامة لهم بعد الموت الموت او التصرف حال الحياة وبعد الموت هل يكفر،

Ahmed elhamawi elhaneft † 1098/1687 behandelt hier, durch die Fragen des Grossweztrs 'Abd errahmän bäsä veranlasst, im J. 1091/1680 die Frage der Gnadengaben der Heiligen, ob dieselben auch noch nach ihrem Tode fortwirken und ob man das glauben dürfe.

ولا يمكن استقصاؤه وفي عذا : Schluss f. 63b القدر كفاية لمن انعن وسلم والله سجمانه . . . اعلم

Schrift: klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. — Abschrift c. 1100/1688.

3340. Pet. 249.

Format etc. und Schrift wie bei 5). — Titel fehlt. F. 2ª steht als solcher:

كتاب في اثبات كمامات الأولياء في الحياة وبعد المات

Verfasser in der Unterschrift angegeben:

ابراهیم بن محمد بن شهاب الدین بن خالد البرماوی خادم الفقراء بالجامع الزهوی

الحمد للم الذي وفق العلماء لحل :Anfang المشكلات . . . وبعد فقد تدرر السؤال عما يتعلق بكرامات الاولياء في الحياة وبعد الممات والتوسل بهم وغير ذلك قديما وحديثا المخ

Ibrāhim ben mohammed ben sihāb eddin elbermāwī † 1106/1694 behandelt hier, aus derselben Veranlassung, das Thema der vorhergehenden Schrift.

ولا امثاله عن الخوص في هذه: Bchluss f. 176^b: وحسبنا المسالك وتهوره بمثل ذلك والله يقول الحق . . . وحسبنا الله ونعم الوَليل وهذا آخر ما تيسر جمعه بالنقل الصحيح عن ارباب الترجيج والله تعالى اعلم بالصواب الح

/ 3341. We. 1715. 2) f. 6-8".

 8vo , c. 20-23 Z. $(21\times15; 16^{1}_{2}\times11^{\text{cm}})$. — Papier etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel überschrift f.6^a (nach d. Bism.):

اعلم أن تلايفة من عدموا العقل :Anfang وخالفوا النقيل عدالوا عن الحق وصدوه الخ

Nachweis, dass die Frommen der Gnadengaben theilhaftig sind, und nicht bloss die Propheten; einem grösseren Werke entnommen.

Daran schliesst sich, vielleicht aus demselben Werke, f. 7h ein Stück an, die Eigenschaften des Çūfts schildernd: ونقد سئلت يوما . Es schliesst f. 8a: عن الفقير وما صفته المخ وسلك بنا مناهجهم القويمة ومسالكهم المستقيمة وصلى الله الخ

> Pet. 312, 10, f. 93-96. Format etc. und Schrift wie bei 9.

Einige Beispiele über die Entwicklungsstufen und Bildung und Gnadengaben der Çüfis.

سمعت ابي جدت عن ابيه قال :Anfang خدمت الشيخ الجليل العارف ابا عبد الله محمد ابن احمد البلخي رَه ببغداد الخ

3342.

Den ganzen Abschnitt betreffen folgende Stellen. Ueber Gottes Wesen handelt Pet. 684, f. 62b. Ueber Erkenntniss Gottes Spr. 1108, f. 62b. — Ueber den Weg zu Gott Pm. 214, f. 58b. 59. Ueber die drei Offenbarungsstufen Gottes We. 1266, f. 70a. — Von den 7 Standörtern der Çūfis ist die Rede Pm. 224, f. 139b. Aufzählung der 46 مقامات We. 1564, f. 63a. — Ueber Gnadengaben (كرامات) We. 1564, f. 8bb u. ff. Spr. 854, f. 172a. Dass dieselben auch nach dem Tode fortdauern, Spr. 300, f. 34b. — Vom Lohn der Frommen hier und jenseits Pet. 94, f. 98 ff. — Erleuchtung der Seele durch Anschluss an Gott We. 1381, f. 30b—36.

3343.

In dies Fach einschlagende Werke sind noch verfasst von:

- 1) غنوج الغيب $^{561}/_{1166}$, 456 عبد القادر الكيلاني
- 2) كحمد من ابي القاسم البقالي ابو الفصل † 576/1180,
 u. d. T. مفتاح التنزيل
- 3) عبد المنعم بن عمر الجُلْياني (3 this + 603/1206)
 u. d. T. مشارع الاشواق
- 4) منابوني + 622/1225, u. d. T. التجليات "ر" التجليات

- 6) رين الدين أحمد الملطي رين الدين † 788/₁₈₈₆,
 u. d. T. التخلي في التجلي
- محمود بن اسرائيل بن عبد العزيز أبن قاضي سماونة (7 tc. 818/1415, u. d. T. الواردات
- احمد بن ابراهيم بن محمد الحلبي ابو ذر (8) الحديد الجال فيما يقال في الحال 484/1479, u. d. T.
- 9) محمد بن محمد ابن بلال الحلبي († 957/1550, u. d.T. محمد بن محمد ابن بلال الحلبي († الفتح والفتوح فيما يتعلق بما نزل به الأمين والروخ
- 10) عبد القادر بن محمد ابن قصيب البان (c. 1040/1630, u. d. T. قنوحات المدينة المنقرة
- 11) عبد الغنى بن اسمعيل النابلسي (11 u. d. T. المفتح المدنى في النفس اليمنى الملكي الفتح الملكي واللمح الملكي
- ك" الملكوت, u.d.T ومحمد بن عبد الله الكسائي ابوجعفر (12
- 13) اسمعيل بن هبة الله أبن باطيش الموصلي (13 + 655/1257) u. d. T. مزيل الشبهات في اثبات الكرامات
- 14) أحمد بن محمد أبن سيد الناس اليعري †734/1333, u. d. T. المقامات العليّة في الكرامات الجليّة
- عبد القادر بن حسين بن علي بن مُغَيْزِلَ (15) um ⁸⁹⁰/₁₄₈₅, u. d. T. النوافرة في اجتماع الآخرة
- ابو الوفا بن محمد بن عمر السعدي آبن خليفة الزكي (16 $^{1010}/_{1601}$ بن عمر السعدية في مواعظ وكرامات الاولياء $^{1010}/_{1601}$
- ميزان الاستقامة .u. d. T على بن محمد الغزالي (17 لاعل القرب والكرامة
- .السر المصون فيما كرم به المخلصون (18

5. Aufnahme unter die Çūfīs.

3344. Spr. 743.
2) f. 14^b-18^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift:

رسالة في فضل الفقر والفقراء

الحمد لله عقول العبد الفقير :Anfang f. 14 بن المحمد بن الراجي رحمة ربّه الجليل القدير احمد بن المحمد بن الشيخ الطوسى تاب الله عليه سمعت من الشيخ

الصالح . . . الحاج احمد بن الحسن بن الحسين قال سمعت من شيخى وقدونى الشيخ الصالح الناسك عيسي بن الحسن السلفى الكردي الض

Diese kleine Schrift des Ahmed ben mohammed eṭṭūsī elgazzālī † 520/1126 handelt von der Bekleidung Mohammeds — bei Gelegenheit seiner Nachtfahrt — mit dem Gewand der Armen (زيق الفقراء), welches dann allmälig auf Abū 'lqāsim elģoneid übergegangen sei. Die Ueberlieferung dieses Vorganges wird vom Verfasser durch alle Mitglieder bis auf 'Alī ben abū ṭālib zurückgeführt, der ihn von Mohammed selbst gehört habe. Diese Einkleidung des Propheten gilt als Stiftungsact für die Cūfts. — Darauf noch 40 Traditionen über die "Armen" (No.1462). 1.Trad. f.15a: ومن الله عنه بعثت أخراب الدنيا ما بعثت قال قال رسول الله صغم بعثت أخراب الدنيا ما بعثت عنه الله المن السبع حرمة الفقير المومن خير عند الله من السبع حرمة الفقير المومن خير عند الله من السبع الرضين وجبالها وما فيها والله اعلم وصلى الله النزالية المناسبة وحرمة الفقير المومن خير عند الله من السبع الله النزائية والله المناسبة وحرمة الفقير المومن خير عند الله من السبع الله النزائية وحرمة الفقير المومن خير عند الله من السبع الله النزائية والله المناسبة وحرمة المقالة وما فيها والله اعلم وصلى الله النزائية الله النزائية والله الله الله الله المناسبة وحرمة المناسبة وحرمة المناسبة وحرمة الله وما فيها والله اعلم وصلى الله النزائية والله الله المناسبة وحرمة الله وما فيها والله اعلم وصلى الله المناسبة وحرمة الله وما فيها والله اعلم وصلى الله المناسبة وحرمة المناسبة وحرمة والله المناسبة وحرمة المناسبة وحرمة والله المناسبة وحرمة والمناسبة وحرمة والله المناسبة وحرمة والمناسبة وحرمة والمناسبة وال

/ 3345. Spr. 769. 8) f. 68⁶ - 71⁶.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

قال سيدنا وشيخنا الصدر الكبير :Anfang . . . السهروردى رحمه قال البست الولد الصالح العزيز عزّ الدين عبد العزيز ابن الامير نجم الدين اسمعيل دن مسلمة خرقة المشايخ الصوفية الن

Nachdem der Verf., Śihāb eddīn 'omar essuhrawardī † 632/1334, angegeben hat, dass er den 'Abdel'azīz ben ismā'il ben maslama mit dem Gewande der çūfischen Śeiĥe bekleidet habe und wie er selbst es von seinem Ohm في الماهي الماهي وردي t 563/1168 und dieser von وجد الدين عبر on وجد الدين عبر on وجد الدين عبر on bekommen, sagt er, dass jener ihn gebeten habe um eine ومية المالية الخ الطالب (Vermahnung). Diese giebt er hier. Sie beginnt f.69b so: الرمية لكل شخص على قدر ما منح من الاستعدادة الخ

Aus der Unterschrift geht hervor, dass er diese Schrift in Damask abgefasst hat.

Lbg. 144, f. 89. 90a.

ابو طاعر محمد بن علم شيخ المدعق Aufnahme des ابو طاعر محمد بن علم سيخ المدعق المعرفي ثم المختاري unter die Çūfis, um 640/1242.

3346. Mo. 294.

1) f. 1-74: Persisch.

2) f. 75 - 96.

8°°, 11 Z. (17×13¹ 2:11×8¹ 2°m). — Zustand: wasserfleckig u. abgescheuert. — Papier: gelb, diek, etwas glatt. — Einbd: sehr schadhafter Pappdeckel mit Lederrücken: liegt mit 1) in einem modernen Pappdeckel mit Leinwandrücken.

1) f. 75. Stück eines çüfischen Werkes, worin Mohammed von seiner Nachtfahrt erzählt, dass er im Himmel einen Kasten gesehen, worin die Armuth und der Bettelsack (الفقر والموقع والموقع الموقع والموقع الموقع الموقع والموقع الموقع والموقع الموقع والموقع و

2) f. 76 -- 79a. Anfang: الله الحمد على الله ... يقبول اضعف عباد الله ... بكر النعم وصلى الله ... يقبول اضعف عباد الله ... محمد بين ابني بكر ... محبد الشيخ جلال الدين منير الاسلام ... عبال الدين منير الاسلام ... يقول حجبت الشيخ ... جمال الدين ناصح المسلمين الشيخ ... Schluss f. 79a: عن سيد المرسلين ... ورسول ربّ العالمين صلى الله عليه عن سيد المرسلين ... ورسول ربّ العالمين صلى الله عليه ... واصحابه الطيبين الطاهرين اجمعين وسلم كثيرا ... Autograph des Obigen vom J. 702 Ram. (1303). Enthält die Aufführung verschiedener Wege (طريق) seiner Vorgänger zur Aufnahme in den Çüfi-Orden; dieselben gehen alle auf Mohammed zurück; die Hauptsache ist aber die Angabe seines eigenen Eintritts in diese Genossenschaft.

Schrift: ziemlich gross, gut, fast vocallos.

- 3) f. 80 (von derselben Hand) Stück aus einem Lehrbrief (قباح), welcher dem Obigen ertheilt worden. Anfang und Ende fehlen.
- 4) f. 81^b—86^a. Lehrbrief des البو عبد البو عبد البحد بن محمود بن عبد المحدد بن العمد بن العمد بن عبد الغرشي القرشي النبهي القرشي عبد الجليل بن محمد بن عبد الجليل البي المر بن على السمرقندي المرغيناني الرشداني im J.702 Gom. II (1303). S. auch bei f.87^b—96.

- 5) f. 866. Lehrbrief, in welchem der Empfänger desselben: الدين على بن على الحمودي السرقندي seine Lehr-Erlaubniss von Seiten seines Vaters und die diesem und dessen Vorgängern ertheilten Lehr-Befügnisse aufzählt. Ungefähr vom J. 702/1808, in kleiner gedängter Schrift.
- 6) f. 87^b—88^a. Lehrbrief des والمحمودي für den obigen (bei 4) genannten 'Içām eddin um ⁷⁰²/₁₃₀₃.
- 7) f. 88°. 88°. Lehrbrief des شهاب الدين für den obigen 'Içām eddīn um 702/1308.
- 8) f. 89⁶—92. Lehrbrief des محمد بن طاهر النسفى für den التحمد بن طاهر النسفى أيد المرابع والمرابع النسفى أيد المرابع والمرابع المرابع والمرابع المرابع المرابع المرابع والمرابع المرابع والمرابع والم
- 9) f. 93—96. Anfang und Schluss fehlen; ausserdem ist der vorhandene Text meistens so abgescheuert und beschädigt, dass er sich nicht ganz lesen lässt. Das Ganze scheint gleichfalls eine (längere) Lehrerlaubniss zu enthalten, die sich ein Ungenannter bei 'Içām eddin in Samarqand geholt hat.
- 10) f. 97, nicht zu der Handschrift gehörig, enthält ein Stück aus dem جامع الفتاري.

3347. Mq. 127. 5) f. 37. 38.

Format etc. u. Schrift wie bei 4). Fast ganz u. gar fleckig. — Titel f. 37ⁿ:

جزؤ فيه الأجازة ونسبة الخرقة للمشايخ الصوفية والمقامات الأربعون للصَوَفَة قدس الله ارواحهم اجمعين،

Darüber in der Ecke: اجازة مكية وشامية

الحمد لله الذي جلي صدور : Anfang f. 37b المومنين بنور الايمان . . . أما بعد فقد جعل الله تبارك وتعالى بلطفه وتواتر آلائه الخ

Aufnahme des ابو بكر الملتاني und seines Bruders محمود in den Çüft-Orden mit Ertheilung der كن الدين ابو الفتح فيض الله durch الخرقة, durch الخرقة, durch الدين ابو الفتح فيض الله الدين ابو الفتح فيض الله الدين الد

3348. Mq. 127.

Format etc. und Schrift wie bei 7). — Titel f. 74° oben in der Ecke:

نسبة خرقة التصوف

und ausführlicher daselbst oben: نسبة الخرقة لاهل الخرقة وانتسابهم الي المتابعة بالمبايعة Verfasser: s. Anfang.

قال الفقير ... ابو بكر الهلتاني :Anfang ... اعلموا اخواني ان الخوقة اربعة اقسام خلة ورافة وقربة وتجريد اخذتها من لفظة الخرقة فهي اربعة احرف خاء وراء وقاف وتاء النخ

Nachdem der Verf. von çūfischem Standpunkte aus die Bedeutung des Çūfi-Kleides in zweifacher Weise erklärt, auch über Aufgabe und Stellung des Lehrers in Bezug auf den Schüler gesprochen, beginnt f. 74^b das eigentliche Werk (nach dem Bismillāh) so: الذي جلى صدور المومنيين بنور الايمان الخ (ganz so wie bei 5) f. 37^b).

Hier spricht der Verfasser ausführlich über die Bedingungen und Erfordernisse zur Aufnahme unter die Çūffs und speciell über die Vorstellungen und Vorschriften, die er dem سعد الدين مسعود بن محمد بن علي الهمداني gemacht, der sich an ihn um Aufnahme gewandt hatte. Die Aufnahme fand statt im J. 736 Rab. I (1335), und nun giebt der Verf. die ganze Reihe der Aufnehmenden und Aufgenommenen, von ihm selbst an [im J. 706/1306 (oder vielmehr im J. 702) zu Multān durch الدين ابو الفتح فيص الله بن محمد بن زكرياء القرشي الملتاني bis zurück auf Mohammed selbst. — Schluss f. 78b:

Vom Verfasser geschrieben im J. 741 Ramadan (1341) in Elq \bar{a} hira.

3349. Mq. 127.

Format etc. und Schrift wie bei 12). — Titel f. 79^a (in grosser Schrift):

فك**ر الذكر الأكبر** بالسند العالي الاكبو لذاكر الذكر الاكبر ولذكر الله اكبر وهو ذكر الله الاكبو

und f. 79^a die Ueberschrift (und ebenso 78^b, 8):

نسبة الذكر الاكبر ولذكر الله انبر لا اله الا الله Verfasser (nach f. 80°, 19):

ابو بكر الملتاني

أَلْهُمَ الله جلّ جلال الله وعمّ نوال :Anfang الله لا اله الا الله محمدا رسول الله . . . ثم لقن ذكر الله لا اله الا الله محمدً رسول الله ابا بكر وعمر وعثمان وعليا . . . ثم لقن ابو بكر النخ

Autograph vom J. 741 Ramadan (1341) in Elqahira.

3350. Mq. 121.

349 Seiten 8°°, c. 20-28 Z. $(18^3/_4 \times 13^3/_4; 14-16^1/_2 \times 10-11^1/_2$ °m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel Seite 1:

مجموع عجيب وكتاب غريب فيه فوايد لا تحصى ومهمات يجب ان تستقصى، وهو مخط العلامة ابراهيم بن على بن احمد بن بُرَيْد الديريّ القادري،

Der Sammler und grossentheils auch Schreiber dieses interessanten Bandes ist Ibrāhim ben 'ali ben ahmed elhalebi eddeirī elqādiri borhān eddin abū ishāq ibn boreid, geb. 816/1413, gest. 880/1475.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

الحمد لله رب العالمين وصلى : Anfang 8.2 (1 الله . . . أما بعد قال شيخنا الجامع المسند المحدث . . . ابو محمد عبد الله جمال الدين أبن الامام العلامة الصدر الرئيس مقدم اهل الفتوي والتدريس ابي الحسن على علاء الدين بن ابي عبد الله محمد شمس الدين بن ابي الحسن على نور الدين الحسن على نور الدين الحنبلي العسقلاني الكناني رة ورحم سلفه الدين الحنبلي العسقلاني الكناني رة ورحم سلفه

Selbstbericht des 'Abdallāh ben 'alī ben moh. ben 'alī elasqalānī über seine Aufnahme in den Stand der Çūfis, nebst Angabe von der Aufnahme seiner Meister zurück bis auf den Anfang, und von seinen Lehrbefugnissen. Dieselbe geschah durch صدر الدين تحمد بن تحمد بن ابراهيم الميدرمي im Jahre 752/1351 und فتح الدين ابو الحرم محمد بن ابراهيم الميدرمي الحنيلي وتحمد بن محمد بن محمد بن تحمد بن الميداني الحنيلي وتتحمد Anzahl von Männern an, die er persönlich gekannt hat (ورايت) und sagt, er habe deren noch einmal so viel aufführen können.

Schrift: ziemlich gross, geläufig, kräftig, mit einem breiten dicken Zug am Ende jedes Wortes, vocallos. — Abschrift im J. 868 Gom. I (1464) von obigem ابراهیم الدیری

- 2) S. 19. 20. Zeugniss über die Aufnahme des obigen ابراهيم الديري und seines Sohnes ابو بكر محب الدين أنصر ألدين أنصر الدين أنصر الدين أنصر الدين أنصر الدين أنصر الدين المنانى الحنبلي العنانى الحنبلي أنصر الدين العنانى الحنبلي أنصر الدين آل المنانى الحنبلي أنصر الدين أنصر الدين العنانى الحنبلي أنصر الدين أنصر الدين العنانى الحنبلي أنصر الدين أنصر الدين العنانى الحنبلي أنصر الدين أنصر الدين أنصر الدين العنانى العنانى
- 3) S. 21—154. Eine grosse Anzahl von Excursen (فايدة) über allerlei Punkte aus den theologischen Fächern, aus verschiedenen Schriftstellern entlehnt, meistens von grösserem Umfang; darunter S. 86—144 Auszüge aus dem Commentar des Zein eddin el'irāqī † 806/1403 zu dem Traditionswerk des Ettirmid'ī † 279/892.

Vor Seite 21 fehlen (ein oder) mehrere Blätter.

4) S. 155. Aufnahme des برهان الدين ابراهيم بن محمد بن خليل الحلبي القوف † هم unter die Çūfis. Die Reihenfolge der Meister geht zurück bis auf 'Āīśa. Eine zweite Reihe beginnt mit der Aufnahme durch جلال الدين ابو محمد عبد الله بن البسطامي im J. 782; sie bricht ab bei dem الشيخ عبس weil der Verf. sie augenblicklich nicht weiter weiss (ولم يحضرني الآن لها اتصال سلسله في لبسها).

- 5) S. 156—164 oben. Excurs (قايدة) aus (nicht bei HKh.), dem Werke des الطريق صدقة بن عمر بن عمر العادلي الشانعي الشانعي (سم محمد العادلي الشانعي (سم محمد بن محمد العادلي الشانعي (سم محمد السم محمد العادلي (سم محمد المحمد المحمد المحمد العادلي (سم محمد المحمد العادلي المحمد المحمد العادلي (سم محمد المحمد ال
- 6) S. 164 oben bis 165. Biographischer Artikel über من محمد بن على بن ابراهيم بن عمر بن على . . . البدوي البي بكر بن اسمعيل بن عمر بن على . . . البدوي geb. 596/1200, + 675/1276, entnommen der Handschrift des الحافظ تقى الدين المقريزي + 845/1441.
- 7) S. 165—168: 17 Z. (Text: 121/2×11cm). Excurs über den höheren Sinn [عكمة] der Nachtfahrt Mohammeds, in 11 Sätzen (قول).
- 8) S. 170—206. Hauptsächlich ein langer Excurs über die verschiedene Behandlung des Bismilläh, aus dem شرح المهذب des Ennawawi.
- 9) S. 207—214. Ein für Mehrere zugleich, u. A. ابراعيم بن احمد الباعونى † \$70/1465, ausgestelltes Zeugniss über Aufnahme unter die Çūfts und über ertheilte Lehr-Erlaubniss Seitens einer Menge von Çūfts und Gelehrten. Das Lehr-Patent betrifft hauptsächlich theologische Werke, insbesondere das Traditionswerk des Elbohāri. Zugleich wird die Liste der Vorgänger in der Aufnahme und Lehr-Erlaubniss mitgetheilt. Der Anfang und das Ende fehlen.
- 10) S. 215-221. Gutachtliche Aeusserungen Verschiedener über allerlei theologische Fragen.
- aus dem ونوايد) aus dem كن الترغيب والترهيب والترهيب والترهيب الشافعي عبد القوي بن عبد الله بن سلامة المنذري الشافعي عبد القوي بن عبد الله بن سلامة المنذري الشافعي + 655/1257 (nach der Angabe auf S. 225 Mitte). Der Abschreiber الحمد بن احمد بن احمد الدين العمري الحنفي المناز العمري المناز العمري الحنفي المناز العمري المناز المناز المناز العمري المناز المنا

- 12) S. 230-256:
- a) Beantwortung einer von دمال الدين ابن الزملكان († ⁷²⁷/₁₃₂₇) aufgeworfenen, das Kriegsrecht be-تقى الدين أبن تيمية
- b) S. 239 ff. Ueber die rechtlichen Ansprüche der Juden auf einen Tempel und dessen Grund und Boden etc., durch
- c) S.244. Ueb. die Erbauung eines Judentempels in einer Stadt (من الارياف), durch denselben.
- d) S. 245 ff. Von der Unzulässigkeit, Judentempel in moslimischen Ländern zu errichten.
- e) S. 254. 255. Ueber Zugeständnisse, welche 'Omar den Juden und Christen in Betreff ihrer Gotteshäuser gemacht.
- 13) S. 257—274. Auszüge aus dem روضتيون des أبو شامة † 665/₁₂₆₆.
- 14) S.275—288. Titel: المنور الواضح المائح على الصارخ في وجدة الصائح المائح على الصارخ في وجدة الصائح الملاء سيدي ... ابي عبد الله محمد بن النجان الفاسى (lebt um 680/1233).

 Anfang S. 276: المنور والأعلان الفاسى المعمد لله عالم السر والأعلان الفاسى المعمد فائم وقع سؤال متن له الفصل على من الفقهاء الخ المعمد فائم وقع سؤال متن له الفصل على من الفقهاء الخ Ausführliche Antwort auf die Frage, ob es Recht oder Unrecht sei, in Aufregung und Betrübniss seinen Schmerz laut zu äussern. Das Werkchen bricht S. 288 (wol nicht weit vom Schluss) ab mit den Worten: خما طنك بملاحظة جمال الشيخ ابو الحسن على بن محمود،
- 16) S. 295—320: 11 Z. (Text: 11×7¹/₂^{cm}). Bruchstück ohne Titel, Anfang und Ende. Im Anfang fehlen 90 Blätter. Stück aus einer Sammlung von Stellen aus Briefen oder bisweilen auch aus anderen Schriftstücken, in

Reimprosa. Die meisten Stücke sind kurz und tragen die Ueberschrift: من رقعة (oder قعة).

Nach S. 295 oben am Rande rührt die Schrift her von والبخاري المجر شارح البخاري, d.h. ابن المجر شارح البخاري المخاري المخاري

17) S. 322—326. Verschiedene Excurse, besonders aus dem والكبيري الكبير الكبير الكبير الكبير الكبير الكبير الكبير الكنير الله بن عبد الراق بن خلف الرسعني المنير الكلير المنير الكبير الله المنير الكبير الك

19) S. 341 — 349. Excurse (فوايد) aus verschiedenen Büchern, besonders aus dem († 672/₁₂₇₈) حلية الاولياء aus ; aus (جياء العلوم على بن أشيَخَة ابن الصيقل (S. 343. 346) und (S. 344) aus احياء العلوم.

/ 3351. Spr. 882.

107 Bl. 8°°, 15 Z. (18 × 13°,3; 14¹/2 × 10¹/2-11°m). — Zustand: nicht völlig sauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel f. 1°:

كتاب ريحان القلوب، في التوصّل الى الحبوب، تفاؤلا من علام الغيوب، واعلاما بانكشاف المحجوب،

ebenso im Vorwort. - Verfasser f. 16:

جمال الدين ابو المحاسن يوسف بن عبد الله بن عمر بن خصر الكوراني التمليجي

الحمد الله مانح عطائه وكاشف : Anfang f. 1 مانح عطائه . . . وبعد فإن بعض الاصحاب المحبين . . . سالتي أن اذكر لهم شيئًا من اشراط التوبة ولبس الخرقة الن

Ueber Belehrung und Aufnahme des Schülers unter die Çūfis, von Jūsuf ben 'abd allah ben 'omar elkaurānī ettamlīģī ģemāl eddīn, im J. 769 Śaw. (1368) (nach f. 7ª, 6) noch am Leben.

زباب في بيان كيفية عمل المريد التايب الي الله 2° 3، البس الخرقة 4° ; كيفية اخذ العهد 3° الذكر لا اله الآ الله . فصل في اداب الذكر وما يراد منه 7° ; الذكر لا اله الآ الله

لما حث عليه صغّم بعبادات : Schluss f. 11 المخ شتّى تغنى شهرتها عن درها هاهنا والحمد لله المخ

Schrift: ziemlich gross, geläufig, unschön, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 800/1307.

Diese Schrift und andere des Verfassers sind von seinem Sohne redigirt: er redet von dem Verfasser in der 3. Person, mit den üblichen Lobeszusätzen, z. B. f. 5^a, 2. HKh. III 6751.

3352.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) Spr. 845, 2, f. 34-45*.

Format etc. und Schrift wie bei 1.

Titel, Verfasser und Anfang fehlt. Das Werk beginnt hier mit: باب بيان كيفية عمل المريد. Der Text bietet (von der minderen Correctheit abgesehen) mehrere Abweichungen. F. 41b, Z. 13—16 steht, ausserhalb des Werkes, in Spr. 882, f. 13b, 10—12. Die Stelle Spr. 882, 1, f. 9b, 11 bis f. 10a, 9 fehlt hier; und der Schluss gleichfalls. Dann ist aber f. 43b—45a ein von dem Verf. im J. 744/1343 verfasstes Stück hinzugefügt, das als Antwort gedient hat auf die Schrift eines Philosophen, in welcher derselbe acceptable schrift eines Philosophen, in welcher derselbe acceptable schrift eines Philosophen, in welcher derselbe acceptable schrift eines Philosophen, in welcher derselbe schrift eines Philosophen eine

Das Stück steht auch Spr. 882, f. 14^b, 1 bis f. 16^b, 2 für sich; aber die Stelle f. 14^b, 6 bis f. 15^a, 15 fehlt in Spr. 845, 2.

2) We. 1713, 10, f. 80-88a.

8vo, 19 Z. (18×13¹/4; 12×8¹/2^{cm}). — Zustand: nicht recht sauber, dabei fleckig. — Papier: gelb, glatt, zieml.dünn.

Titel, Anfang u. Schluss ebenso. Verf. fehlt. Auf den Schluss aber (f. 85^b, 15) folgt unmittelbar, wie zum Werke gehörig, etwas abgekürzt, das Stück, welches Spr. 882, 3 besprochen ist, und die Schrift gegen den Philosophen, f. 86^a, 6 bis f. 87^a; dann f. 87^b, 1 ff. das in Spr. 882, 2 besprochene Stück, das anfängt: عنى القراق الثلاث الخ

Schrift: klein, fein, gefällig, gleichmässig, fast vocallos. — Abschrift c. 1100/1688. — F. 88^b. 89 leer.

3) Pet. 690, 2, f. 18-23*.

Format (19 Z.) und Schrift wie bei 1. — Zustand: lose im Einband, nicht ganz sauber. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt.

4) Mq. 121, 15, S. 289-294.

Dasselbe Werk, aber nur etwa $^2/_3$ davon vorhanden.

5) Spr. 882, 3, f. 13^b—16^b, 2.

Format etc. u. Schrift wie bei 1. - Ohne Ueberschrift.

Ein Stück desselben Werkes. Anfang: واعلم ايها المريد الصادف ان امهات حجبك عن مطلوبك عشر خمس ظاهرة السمع والبصر الخ

Die 3 ersten Zeilen des Stückes finden sich in Spr. 845, 2, f. 41^b, 13—16. Das Folgende, daselbst nicht vorhanden, ist als weitere Ausführung desselben anzusehen; woran sich dann die kleine Gegenschrift (gegen die Ansichten eines Philosophen) schliesst, f. 14^b, 1 bis f. 16^b, 2 (= Spr. 845, 2, f. 43^b—45^a).

3353. Lbg. 307.

20 Bl. 8vo, 17 Z. (18¹/₃ × 13¹/₂; 13¹/₂ × 9¹/₂^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ganz sauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 1ⁿ (und in der Vorrede f. 2^b und am Schluss):

د" ترغيب المتحبّبين في لبس خرقة المتمبّزين العدري الله الطليلاني القادري الله الطليلاني الله الطليلاني الله الطليلاني الله الطليلاني الله الطليلاني الله الطليلاني الطليلاني الله الطليلاني الطلاني الطليلاني الطليلاني الطليلاني الطليلاني الطليلاني الطليلاني ا

الحمد لله الهادي العزبز الذي : "Anfang f. 1 كالحمد لله الهادي العزبز الذي المحك فقد جرت قديما وحديثنا عادة كشير من اعيان العارفيين الخ

Ueber die Einkleidung und Aufnahme unter die Çūfis, mit besonderer Rücksicht auf die zu dem Çūfi 'Abd elqādir elktlānt † 561 Rab. II (1166) in Beziehung Stehenden. Der Verfasser giebt f. 18^a die Reihe der ihn Einkleidenden zurück bis auf jenen. Dabei nennt er sich: عبد الله الطَلْبَانِي. Am Ende verknüpft er damit Ermahnung und Gebet.

واجعلنا جميعا متحاتين فيك "Schluss f. 20 واجعلنا جميعا متحاتين فيك كل شيء قدير، متعاونين على ما يرضيك الكه على كل شيء قدير، Vollendet im J. 813 Śa'bān (1410).

Schrift: ziemlich gross, gewandt, deutlich, etwas vocalisirt. Stichwörter roth; am Rande oft Berichtigungen und Zusätze. — Abschrift im J. 818 Sawwāl (1415). — Collationirt vom Verfasser.

Lbg. 607, 3, f. 37. Die Aufnahme des عبد الرزاق بن حمزة بن على الواعظ الحنفي im J. ⁸²⁵/₁₄₂₂ unter die Çūfts (نسبة الخرقة).

3354. Pm. 243. 6) f. 75^b-77^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 5). — Titel fehlt. Er ist nach dem Inbaltsverzeichniss f. 1ⁿ:

مكاتبة ابن زروق الي كافة الفقراء Verfasser: s. Anfang.

من عبد الله العقير الي رحمته Anfang: من عبد الله العقير الي رحمته الكد بن عيسى البرنسى عرف بزروق صلح الله حاله الي السادة الفقراء . . . اما بعد الله الصفراوي . . . و اما بعد فقد بلغنا منكم كتاب يتصمن كمال الوداد الم

Schreiben des Ahmed elburnusi zarrūq elfāsī † 899/1493 (No. 2239) an die Çūfis überhaupt und speciell an 'Abd allāh eççafrāwī und
'Abd elmelik ben abū sa'īd, in welchem der
Verfasser ihren Wunsch, er möge den und den
in den Orden der Çūfis aufnehmen, als nicht
von ihm abhängig ablehnt, dagegen ihnen vorschreibt, welche 5 Eigenschaften dazu erforderlich seien, und des Weiteren darüber spricht.
Er fügt schliesslich eine خصی hinzu, f. 77°,
den Traditionen entlehnt; dieselbe beginnt:

den Traditionen entlehnt; dieselbe beginnt:

u. schliesst:
'' الحد الله الذي جعل الأولياء صفوة خلقه

F. 77° eine Stelle aus المنن الكبري des المنعواني des المنعواني über das persönliche Erscheinen des الخصب.

3355. Lbg. 705.

133 Bl. 8°°, 23 Z. (21°/3 × 15¹/2; 16 × 9°/3 cm). — Zustand: sonst ziemlich gut, doch ist die dicke Schrift durch das Papier durchgeschlagen. Der Rand nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, stark, wenig glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel fehlt; nach der Angabe von späterer Hand auf f. 1°a:

يقول العبد ... احمد المدعة : Anfang f. 3 و Anfang المركى جلال الدين البن المرحوم محمد خير الدين الكركى الشافعي . . . الحمد لله الذي نشر الوية العارفين . . . وبعد فلما صح النقل عن سيدنا رسول الله صحم انه قال طوبي لمن رآني الخ

Unter Anlehnung an Sura 7, 25, an die Aussprüche Mohammeds und Anderer bespricht Ahmed b. mohammed elkereki gelal eddin, um 900/1495 am Leben, die Bedeutung des Gewandes (الخرقة), welches der in den Çuft-Orden Eintretende anlegt, sagt, dass es ihm das Streben nach Gottes Nähe und zu seinem vor ihm zu Gott gelangten Lehrer der Çüfik verleihe, nebst anderen besonderen Vorzügen, und beginnt dann f. 8ª die Aufzählung der Männer, die ihn in die Gemeinschaft der Cufts aufgenommen haben, mit Fortführung der Reihe der Aufnehmenden bis auf Mohammed zurück, oft mit Angabe von Jahreszahlen und Lebens-Ihn selbst hatte aufgenommen: nachrichten. محمد بن على بن ابى بكر بن احمد بن ابراهيم الصديقي البكري الشافعي شمس الدين ابو عبد الله im J. 855 (nicht 955, wie mit Zahlen dasteht).

Alsdann spricht er f. 24^b ff. davon, welchen Einfluss die Anlegung des Gewandes auf den Empfänger in der Stellung zu Anderen mit sich bringe; ferner von den verschiedenen Arten der Lehrer, deren er 6 aufführt, von ihren verschiedenen Lehr- und Andachtswegen (مسالك), von den Erfordernissen ihres Berufes und ihrer Stellung zu den Schülern u. den Aufgaben dieser.

In dem Anhang (تذييل) f. 30° handelt er in dem Vorwort davon, welchen Weg zur Flucht vor dem Bösen und der einstigen Strafe die auserlesensten Frommen eingeschlagen haben, und bespricht dann 70 Punkte (قايدة), auf die es ankomme, mit speciellen Erläuterungen. Zuerst الخواطر, الشقق المناز بالشقاء على الغنا بالفنا بالفناء على الغناء على الغ

المتبعين لسنته بجاهه وحرمته : Schluss f. 46b وآله وصحبه وعترته وحسبنا الله وكفى وسلام علي عباده الذين اصطفى وصلى الله الخ

Nach der Unterschrift vollendet im J. 900 Ramadan (1495).

Schrift: ziemlich gross, dick, deutlich, gleichmässig, vocallos. Die Stichwörter roth, aber nicht recht erkennbar. — Abschrift c. 1200/1785. — Collationirt.

× 3356.

1) Spr. 2005, f. 62*-63b.

Die Aufnahme des الدرويش حسين بن بي الشطارى الدرويش حسين بن بي الشطارى † 1121/1709 in den Çūft-Orden: von ihm selbst berichtet. Zuletzt noch einige kleine Gedichte desselben.

2) Lbg. 819, 38, f. 147—148.

8°°, 25 Z. $(21 \times 15^{1/2}; 16 \times 7^{1/2})$. — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titel fehlt.

الحمد لله الذي تقرب الي : Anfang f. 147b: قلوب العارفين جميل اللطف . . . أما بعد فقد اخذ فرع الشجرة التقيّة الخ

Aufzählung der Reihenfolge (سلسلة) derer, welche in den Çūfi-Orden getreten und die Förmlichkeiten beim الذكر von ihren Vorgängern erhalten haben, von المعد البكرى الصديقى † 1128/1716 an bis herab auf Mohammed.

Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. — Abschrift um 1180,1737.

3) We. 1706, 1, f. 7^a.

Angabe über die Aufnahme des المحد ابن عقيلة † 1150/1737 in den Çüft-Orden und Zurückführen der Reihe der Aufnehmenden bis auf Mohammed.

111 Bl. 8°°, 19 Z. (213/4×151/2; 16×91/2°°). — Zustand: zieml. gut; am Rande zum Theil etwas wasserfleckig. — Papier: gelblich, glatt, stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f.1° u. auch im Vorwort f. 8°:

النصحة السنية في معرفة آداب كسوة لخلوتية

Verfasser fehlt. Er ist nach f. 55^a u. 107^a derselbe, welcher Pm. 216, 2 (und 5) verfasst hat; er heisst also nach f. 89^a:

مصطفى بن كمال الدين بن على البكرى الصديقى الخلوتي الحنفي

الحمد لله الذي خلع على من : Anfang f. 1b: ارتضاه خلع القبول . . . وبعد فاعلم من الله عليك حسن الفهم . . . ان اللباس على قسمين ظاهر وباللي

Ueber das Verfahren bei Einkleidung derer, welche in die Sekte der Halwatier (von den Çūfis) eintreten, von Muçtafā ben kemāl eddīn elbekrī ecçiddīqī elhalwatī † 1162/1749. Er hat ziemlich oft eigene Verse eingestreut.

والله المرجو أن ينفع بها من طالعها :Schluss من الاخوان . . . أند الملك الروّف الحنان المنان'

Schrift: ziemlich gross, etwas rundlich, vocallos. Stichwörter (und Ueberschriften) roth. Der Text in rothen Doppellinien eingerahmt. — Abschrift im J. 1177 Ragab (1764) von محمد بن علي بن عمر الرفاعي.

We. 413, f. 71^b giebt eine Reihe (سلسلنه) der Çūfts, von obigem Muçṭafā aufwärts, welche einander in ihren Stand aufnahmen; und f. 72^a desgleichen (سلسلة شانلية), von محمد هبنة von الرحمن التاجي الله بن محمد بن يحيي بن عبد الرحمن التاجي um 1200/1785, aufwärts bis auf

3358. We. 1702. 8) f. 155^b-164^a.

Kl.-8°°, 12-13 Z. (15²/3×10¹/2; 11-12×7°m). — Zustand: unsauber u. fleckig, besonders an der oberen Ecke. — Papier: gelblich, zieml. stark u. glatt. — Titelüberschrift:

عذه رسالة في الشد والعهد

للحد للد رب العالمين وصلى الله ... أما بعد Anfang: للحد للد رب العالمين وصلى الله ... أما بعد فقد روي عن جعفر الصادي انه قال اذا سالوك بِكُمْ شدّ الاستناذ الدرويش فقل في ثمانية مراتب الاول الرضا الن

Behandelt gewisse Ceremonien bei der Aufnahme in den Çüft-Orden. Ist hauptsächlich in Frage und Antwort.

ولا يكون كذابا ولا مغتابا ولا كثير : *Schluss f.164 المعتابا ولا مغتابا ولا كثير الشيطان تنت الاقوال في لسانه وجول وجهه عن جراير الشيطان تنت

Schrift: ziemlich gross, gewandt, fast vocallos. — Abschrift (nach f. 106a) im J. 1253/1837.

Vgl. We. 1732, 2.

/ 3359.

1) We. 1735, 8, f. 100a-101a.

Format etc. und Schrift wie bei 7). - Titel fehlt.

اعلم ان الله سجانه وتعالي اعطي :Anfang التوبة والتلقين والبيعة والعلم وخرقة الوحي والنبوة الى امين وَحْيه الرباني جبريّل النخ

Liste der Fortpflanzung der göttlichen Offenbarung von Gott an Gabriel — an Mohammed — an 'Alt — Hasan elbaçrī . . . bis herab auf Ahmed ben muçtafā und Ismā'tl errūmī.

2) Pm. 199, 13, f. 233b-238 (8vo).

Titel fehlt. — Verzeichniss derjenigen angesehensten Çūfis, welche einander direct in die çūfische Lehre einweihten, nebst Angabe einiger Schüler von Einzelnen und auch deren Weiterübertragung der Lehre an Andere. Jeder dieser Namen ist in eine Art Kreis eingeschlossen. Es beginnt: من الله تعالى الى جبرئيل عم Dann beginnen die Kreise, die durch Striche mit einander in Verbindung stehen; zuerst النيسيدنا على الريس الحلبي u.s.w. Die letzten sind: الشيخ ابراهيم بن ادريس الحلبي الحلبي الشيخ محمد بن مغلباي الحلبي.

Schrift: ziemlich gross, flüchtig, vocallos. — Abschrift c. ¹²⁰⁰/1786.

3360.

1) Mq. 658, f. 464b-473a.

Excurs über den Eintritt in die Sekte der halwatischen Çufts: ر" فى ذكر اخذ العهد بطريق الخلوتية; sie Dieselben leiten sich her von خمد الخلوتي; sie heissen auch القَرَبَاشُلِيّة, von 'Alt efendt qarabās, einem ihrer Hauptstifter, und zwar speciell so eine besondere Sekte unter den Halwatiern.

2) Mq. 118, f. 75b. 76a.

Zwei Aufnahme-Zeugnisse in den Orden der جمال الدين محمد بن بدر الدين المنشى an بنايا المراكشي المراكشي und (f. 77b) an منصور بن محمد المغربي المراكشي ausgestellt.

3) We. 396, f. 1b. 2a.

Einige Ansprachen, darunter eine bei Aufnahme unter die Çūfīs und beim Anziehen ihres Gewandes.

Ueber Aufnahme und Einkleidung handelt Pet. 601, f. 1^a. Spr. 550, f. 23^b. — Ein Verzeichniss der von 'Alt und Selmän elfärist Eingeweihten (اللشدودوري) in We. 1664, f. 97^b-99.

3361.

Hieher gehören die Schriften von:

- .u.d.T. الآواعد الوافية في اصل حكم خرقة الرّبيدي (1) تختصر القواعد الوافية في اصل حكم خرقة الصوفية
- براهيم بن على بن احمد أبن بَرَيّد القادري (2 ** ** 1475, n.d.T.)
 سال (vgl.No.3350).
- 3) محمد بن على الدمشقى ابن طولون † 958/1548,
 u. d. T. افادة الشيوخ لطهارة الجوخ
- 4) أحمد بن تحمد بن احمد المتبولي + 1008/1594,
 u. d. T. نيل الاهتداء في فضل الارتداء
- 5) عبد القادر بن شيخ بن عبد الله العيدروسي † 1098/1628, الفتوحات القدسية في الخيفة العيدروسية . u. d. T.
- شيخ بن عبد الله بن شيخ بن عبد الله العيدروسي (6) † 1041/1691, u. d. T. الشيفة
- 7) تحمد بن محمد الحسيني مرتضى المحمد الحسيني مرتضى النمين في طرق الالباس والتلقين u. d. T.

6. Gottesfreunde und Geheimbündler.

3362. Lbg. 705. 2) f. 49-90.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel u. Verf. f. 49*: 2* الفتح الذوق في الكلام على بعض كرامات كالفتح الذوق في الكلام على بعض كرامات سيدي ابراهيم الدسوقي

لاحمد بن محمد الكركى الشافعي البرهاني جلال الدين ابي العباس

الحمد لله الذي اشرق نورة : Anfang f. 49b: في قلوب اوليائه . . . أعلموا . . . ان العبد لو اعطي بكل حرف من القران الف فهم الخ

Unter Bezugnahme auf die Stelle Sura 10, 63—65, die als Kernpunkt des Glaubens bezeichnet wird, erörtert Ahmed ben mohammed elkerekī ģelāl eddīn, um ⁹¹²/₁₅₀₆ am Leben, das Wesen des الولى, des Gott Nahestehenden, sein Verhältniss zu Gott, seine Aufgaben und Pflichten, und stellt dann f. 55^b als Beispiel eines solchen den Ibrāhīm eddasūqī

(ابراهيم بن عبد العزيز الدسوقى القرشى الشافعى برهان الدين أبو العيمنيين بن أبي المجد) geb. 653 Śa'bān (1255), gest. 696/1297, hin, mit allgemeinen Erörterungen und Beibringung einer Menge Züge auch aus dem Leben anderer Çūfts.

مِن الذيبن انعم الله عليهم من النبيين: "Schluss f.90 والصلحين وحسن اولائك رفيقا" والصلحين وحسن اولائك رفيقا" Vollendet im J. 912 Śa'bān (1506).

3363. Spr. 1958.

16) f. 272⁶ - 279⁶.

Format etc. und Schrift wie bei 1). – Ueberschrift: تتاب المُتْجَلِي في تَطَوْرِ الوَلِي، تاليف شيخ الاسلام جلال الدين عبد الرحمن السيوطي رحم،

الحد لله وسلام على عباده الذين اصطفى ' : Anfang الله رفع التى سوال في رجل حلف بالطلاق أن ولي الله الشيخ عبد القادر الطحطوني بات عنده ليلة كذا فعلف أخر بالطلاق أنه بات عنده في تلك الليلة الخ

Erörterung der Frage, ob ein Gottesfreund an 2 Stellen zugleich sein könne? Aus Anlass eines Falles, da 2 Männer schworen, den frommen Ettahtūtī (oder Ettahhatūtī) in derselben Nacht zum Besuch bei sich gehabt zu haben, von Essojūtī † 911/1505 verfasst. Dasselbe Werk führt auch den Titel:

[القول] المعتلى في تعدد صور الولى

Das Ende scheint zu fehlen. Das hier zuletzt Vorhandene ist: تختلفت بالتحق التي تستهيم الصوفية بعالم المثال وبندوا عليم تجسد الارواح وظهورها في صور مختلفة من عالم المثال واستانسوا بقوله تعالي فتَمَثَّلَ لها بشراً المثال واستانسوا بقوله تعالى كلها بشراً اللها. VI 13147. V 12352.

3364. Lbg. 554. 6) f. 45-53.

8ro, 25 Z. (19×14; 15×10-11^{cm}). — Zustand: etwas fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Titel f. 45ⁿ und im Vorwort:

احمد بن حجر الهينمي :Verfasser

الحمد لله المتفضل من خزاين :Anfang f. 45b كرمه وجوده خلق العقل . . اما بعد فان بعس المحصلين وهو المسمي بعبد الرحمن الملقب بجلال الدين زعم انه سئل عن مسئلة النخ

Ahmed ben hagar elheitemī † 973/1565 wendet sich hier gegen die soeben besprochene Schrift des Essojūṭī. Der Verf. erörtert bei seiner Widerlegung namentlich den Punkt, dass der richtige Heilige nicht an Einen Ort gebunden sei, woher denn auch die çūfischen المحال (vom Wechseln des Ortes) ihren Namen hätten.

والعلق عليها كالرسل للملك والعلو: *Schluss f.53 عليها والموتى كالجند فتامّل انتهي فهذا ما يسّره الله . . . ثم اشياء اخر تركتها خوف الصجر وحسبى الله الح

Schrift: klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. — Abschrift i.J.1134 Gom. (1722).

F. 51 beim Zählen übergangen.

3365. Lbg. 684.

57 Bl. 8vo, 15 Z. (15³/₄×11; 11×6^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: Lederbd mit Klappe. — Titel f.1^a u. im Vorwort f.1^b:

الرسالة الحمدية في الردّ عن السادة السعدية Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين والصلاة : Anfang f.1 الما بعد فهذه رسالة تتعلق بسند السيد سعد الدين الجباوي وبعض مناقب له الخ

Nachdem der Verf. in dem 1. dieses aus 5 Kapp. bestehenden Werkchens über die in der Familie Sa'd eddin elgabāwī fortgesetzte Ueberlieferung der çūfischen Lehre, von seinem Zeitgenossen على بن احمد بن عبد المحسن بن عبد القادر بن على بن احمد بن على بن بدر الدين بن حسن التجباري السعدي an bis zurück auf Mohammed u. Gabriel, geredet, knüpft er Erörterungen an Sura 7, 171, woraus er den Vertrag und die Zusammengehörigkeit der Frommen mit Gott begründet. Im weiteren Verlauf erörtert der Verf. noch einige wichtige çūfische Punkte. —

10 باب . 9 ; في سلسلة الدارية " 6. 2 باب . 1 في ذكر الوجه والاحوال " 29 باب . 3 ذكر الوجه والاحوال " 29 باب . 3 ذكر الوجه والاحوال " 29 باب . 4 في الذكر والتي كم ينقسم جلتي وخفتي " 34 باب . 5 فيناوي العلماء . . . المسئول عن احوال " 38 باب . 5 دليقة شيخنا الشيخ سعد الدين الجباوي

فى ذكر يسير من آداب المريد وما يجب 53⁶ الخاتمة عليه من حق الطريق

انك لعلي خلف عظيم : Schluss f. 57^a: فالتختم بالاية القرانية فهو ما انتهى اليه آخر الكلام في هذا المقام وصلى الله الرخ

Der Verfasser hat sein Werk zu Anfang des Jahres ⁹⁷⁶/₁₅₆₈ vollendet. Vgl. No. 2184.

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift im Jahre 1285 Ďū'lqa'da (1869).

3366. Lbg. 514.

5 Bl. 8vo, 21 Z. $(20^{1}/4 \times 15; 15 \times 9^{1}/9^{cm})$. — Zustand: im Ganzen gut. - Papier: gelb, stark, glatt. -Einband: zusammen mit Lbg. 509-513. - Titel fehlt; er ist etwa:

Verfasser: s. Anfang. Ebenso steht in der Unterschrift.

هذه صورة سؤال رفع لشيخ : Anfang f. 1 الاسلام . . . محمد تجم الدين الغيطي الشافعي رحم نصم بعد البسملة . . . ما قولكم . . . في القطب والاوتناد والاربعين النجباء والثلاثمائة ارباب الادراك في اقطار الارض بامر القطب هل لهم حقيقة موجودين ما دام الدهر والمنكر لذلك مبطل لا يعوّل عليه ام لا وهل للعالم في ذلك مجال وهل لذلك دليل في الكتاب والسنة ام لا وهل العلماء اولياء الله العامل منهم وغييهم ام لا وهل في كل مسلم البركة ام لا وهل الاعتقاد في كل احد من الخلف واجب او مستحب او هي سنة السلف والخلف ام كيف الحال افتونا ماجورين عن ذلك المخ

Dies ist der ganze Text der hier behandelten Frage, betreffend den "Pol" der Heiligen und seiner Helfershelfer, ob sie wirklich existiren. ob an sie zu glauben sei etc., von Mohammed elgeitt negm eddin + 984/1576.

ونفوض للد شانهم عنا ما Schluss f. 56: ما تيسًد الآن وجبى به القلم والله سجمانه وتعالى اعلم

Schrift: magrebitisch, ziemlich gross, deutlich, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. - Abschrift c. 1150/1737.

3367. We. 1814. 2) f. 23 - 32.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel fehlt. -Verfasser fehlt. Ich glaube, es ist:

Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt من هؤلاء المدعين لانهم طول عمرهم : أو أ. أ. في اعمال شاقة في نفع الخلف المخ

Es wird im Anfange nicht viel fehlen; denn schon f. 23b kommt der Verf. auf den Zweck | schrift von derselben Hand wie bei 1). HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

des Werkes zu reden. Die Abhandlung ist gegen diejenigen gerichtet, welche sich die Eigenschaften eines ولت الله Gott ganz nahe Stehenden, von Gott Erleuchteten - beilegen und nachrühmen.

Der Verfasser hat dies Werkchen im Jahre 988/1527 geschrieben (f. 23b, 3); eine frühere Abhandlung desselben ist betitelt: سالة الانوار, (f. 23^a, ult.). Vgl. No. 3101.

فعلم أن من : Das Vorhandene schliesst f. 32b: ترك النصح مواخذ دذلك لانه منازع لله تعالى، Das Uebrige fehlt.

Verbunden. Die Blätter folgen so: 23, 30, 24-29, 31, 32,

3368. We. 1642. 3) f. 46b - 48.

S^{vo}, 23-27 Z. $(21 \times 14^{3}/4; 16-16^{1}/2 \times 13^{cm})$. — Zustand: fast ganz wasserfleckig: Bl. 48 in der Mitte beschädigt und unten am Rande und zur Seite ausgebessert. - Papier: gelb, ziemlich dünn und glatt. - Titel fehlt. In der Vorrede f. 46b:

الحمد للم الذي هو اهل التقوى :Anfang واهل المغفرة وان اولياء الا المتقون . . . أما بعد فيقول احقر عباد الله على بون حسام الديون الشهير بالمتقى هذه نبذة في معرفة الولي والواصل والمقرب وهي اسماء مترادفة متقاربة المخ

Belehrung über die Stufe, welche der Gottesfreund (الولت) einnimmt, damit derjenige, welcher diese Belehrung beherzigt, möglicherweise auch selbst zu dem Range gelange; von 'Ali ben husam eddin elmottaqi + 977/1569.

فيما ورد من الايات ط46 Darin die Abschnitte: طيما ورد من الايات في الايات التي وردت بلفظ الامر والشقوي 47° في الاحاديث التي وردت في فصل التقوى 47b

ويرى القدرة تنجلي له من : Schluss f. 48b سجف اجزاء عالم الحكمة،

Schrift: klein, gedrängt, deutlich, vocallos. - Ab-

3369. Lbg. 295.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). Sehr fleckig und in dem oberen Theil des Textes sehr abgescheuert und verwischt. — Titel fehlt; er ist etwa:

Nach dem Inhaltsverzeichniss S. 4 würde er sein:

العلامات البينات في فصائل بعض الآيات

was doch nur zum Theil passt. - Verfasser s. Anfang.

الحمد لله :(fast unlesbar) ما بعد الله الذي زين جيد وجوده . . . أما بعد فيقول . . . على بن سلطان محمد القاري أن الله سجانه بمقتضى ذاته الملازمة لكماله من نعوت جماله الخ

'Ali ben sulțăn mohammed elgări † 1014/1606 erörtert, dass Gott die Wesen und Dinge nicht gleich, sondern nach Stufen geschaffen habe; so entsprächen die Engel seiner Lichtschönheit als des Allerbarmers die Teufel aber seinem (انوار جماله الرحموتية) Majestäts-Weihedunkel als des Allgewaltigen. Die Menschen seien aber zwiefach, theils engelhaft, hochstrebend, theils teufelhaft, zum Niedrigen gewendet. Diese Verschiedenheit, gleichsam diesen Rangstreit (تفارت) finde man bei Allem, was erschaffen sei. Dies führt der Verfasser nun in Kürze aus, selbst bei den Suren und Qoranversen - obgleich sie alle eigentlich gleich vortrefflich seien - sei in gewisser Beziehung dies oder jenes höher stehend wegen seiner speciellen Beziehung auf Gottes Wesen: so zum Beispiel der Thronvers. Auch bei den Gelehrten und Frommen gebe es verschiedene Stufen: dies veranlasst nun den Verfasser, den Lehrer zu ermahnen, sich der höheren Erleuchtung würdig u. theilhaft zu machen durch Streben und rechten, allerlei Ketzerei fernen, Glauben. — Er verweist auf sein Werk No.2893.

وقد ابتلى طايفة من الألحادية . . . والله القصية في هذه البلية وقد اوضحت هذه القصية في رسالتي المسماة بالمرتبة الشهودية . . . والله اعلم بالصواب Abschrift vom J. 1175 Moharram (1761).

3370. Lbg. 554.

Format etc. u. Schrift wie bei 13). — Titelüberschrift: صورة مكتوب عرض حال لولتي من الاولياء الاقطاب

الحمد لله الملك الكريم المنان والصلاة :Anfang ... وبعد حبب لي أن اجمع فوايد من كلام ساداتنا الصوفية ... من كرامات ومواعظ وفضل التلقين البخ

Allerlei çüfische Betrachtungen, wie es um einen richtigen Gottesfreund stehe. — Schluss f. 1726: تنزل الرحمة على السامعين المحبين المحبين الرحمة . . . يرحمكم من في السماء

Die Blätter folgen so: 160. 165-172.

F. 172^b unten und f. 173 ein Excurs über die verschiedenen Arten yon صمدانية (Ewigkeit).

3371. We. 1725.

8vo, 21 Z. (20 × 14; 16 × 9^{cm}). — Zustand: zieml. gut, obgleich nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Titel und Verfasser f. 68ⁿ:

In der Unterschrift ist der Titel الطبقات الشرنوبية, weil darin auch von verschiedenen Klassen der Çūfis die Rede ist.

الحدد للم الذي احلّ اولياء دار: Anfang f.68b المقامة . . . اما بعد فيقول . . . محمد البلقيني انم لما اراد الله سجانم وتعالى ومنّ وتفضّل على باخذ العهد على القطب الغوث سيدي أحمد بن عثمان الشرنوبي وسالتم الله

Çūfische Belehrungen, Unterhaltungen des Meisters Ahmed ben 'ofmān eśśernūbī (um 950/1543) mit seinem Schüler Mohammed elbalqīnī um 970/1562 (f. 794) (meistens Antworten auf dessen Fragen), hauptsächlich die 4 Pole (فطب) d. h. Hauptsäulen ihrer Lehre betreffend, den den المحمد البدوي ,اجمد البدوي ,احمد البدوي ihre Theilung der Erde unter sich, ihre Farbenabzeichen, ihre Wundergaben etc. Darin f. 81—91 Auskunft über die Gottesfreunde (اولياء الله 1280/1863 auftreten werden.

ثم يستغفرون الله حتى يعفو : Schluss f. 111 عن الذمتي فاوصيك يا مريدي لا تتبع غير طريقنا هذه . . . والله سجانه وتعالى اعلم واليه المصير تمت

Schrift: zieml. gross, breit, gefällig, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. — A bach rift im J. المائعي دي القبالي الشافعي — Bl. 112 leer.

Pet. 249, 2, f. 836—117. Dasselbe Werk. Format (23 Z.) u. s. w. wie bei 1. Titel fehlt. Der Name البُلْقِينِي ist f. 836 ist f. 822. Auch vocalisirt; so auch Lbg. 115, f. 222. Auch البُلْقَيْنى kommt vor (Lbg. 664, f. 30., 1).

Schrift: zieml. klein, gefällig, gleichmässig, fast vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. — Abschrift von تحمد، بن الحمد الزير الساوي بلدا الصعيدي الاحمدي um الماراني بلدا الصعيدي . — Bl. 118 leer.

/ 3372. Spr. 871.

9 Bl. 8°°, 21 Z. (19¹_{.2} × 14; 15 × 9 - 9¹_{.2}cm). - Zustand: nicht ohne Flecken. - Papier: gelb, ziemlich dünn, etwas glatt. - Einband: Pappband. - Titel fehlt. Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله رب العالمين والصلوة : Anfang f. 1^b: والسلام . . . وبعد فيقول العبد الفقير عبسي بن موسي الطولوني انى ذاكر في هذه الاورات كيفية الطلب والاستمداد والمعونة من رجال الغيب على كلّ سهم من سفر في بر أو بحر أو صلح أو تجارة المخ

Die Geheimbündler (رجال الغيب) zerfallen in 10 Klassen (1. القطبانية, 2. الامان 3. الاوتاد 3. الاوتاد 4. الاوتاد 5. الاقباء 5. الانجباء 10. النجباء 5. النجباء 10. النجباء 10. (الرَجَبِيتون 10. الانجباء 10. النجباء 10. الانجباء 10. الانجباء 10. الانجباء الواصلون 10. الانجباء 10. الانجباء الواصلون 10. الانجباء ألابدال 10. الافراد الحكماء الواصلون 10. Sie heissen auch überhaupt الابدال ألابدال weil, wenn einer von ihnen stirbt, Gott ihn durch einen anderen aus der nächsten Klasse ersetzt (ابدل 10. Sie versammeln sich an jedem Tage an einem der 8 Punkte der Windrose (über die f. 5. 6. gesprochen ist), um irgend ein religiöses Geschäft abzuthun und zerstreuen sich dann wieder [غ مركز من هذه المراكز الثمانية]. Sie sind Gottes Werkzeuge zur Hülfe und Strafe, und sind auf jene 8 Punkte beschränkt, von denen

der Wind der Gnade oder der Strafe weht. F. 7^a giebt die Tage an, an denen sie sich an einem bestimmten der 8 Punkte versammeln, und f. 7^b eine Tabelle, nach Ibn el'arabt, auf alle Monatstage nebst Gebrauchsanweisung, um sich der Hülfe dieser "Heiligen" zu vergewissern. Darauf, f. 7^b unten, geht der Verf. 'Īsā ben mūsā eṭṭūlūnī an sein eigentliches Vorhaben, eine Anweisung zu geben, wie man sich durch Waschung, Surenhersagen und gewisse Gebete etc. die Hülfe dieser "Männer des Geheimnisses" verschaffen könne. — Schluss f. 9^a: etc. die etc. die Hülfe dieser "Männer des Geheim-nisses" verschaffen könne. — Schluss f. 9^a: etc. die etc.

Schrift: ziemlich gross, deutlich, etwas rundlich, vocallos. — Abschrift c. 1200, 1785.

/ 3373. Pet. 690.

Format etc. und Schrift wie bei 7). - Titel und Verfasser sehlt,

الحمد لله الذي ايرز لنفوذ حكم: Anfang f.41a: الفتح النظر ملاكا ... وبعد انى قد فصلت بابا من ابواب الفتح المكي ... حميث منه ما يقلبه ذهن المبتدي سريعا النغ

Der Verfasser hat hier auf Wunsch eines Gönners ein Kapitel aus dem الفتح المكية, d. h. الفتح المكية des Ibn el'arabi bearbeitet, und handelt über die verschiedenen Arten der Frommen und ihrer Stellung zu Gott (und zu Mohammed), vom cufischen Standpunkt aus.

Der Verfasser zählt auf:

الاقطاب وهم الجامعون للاحوال والمقامات . . . ولا الاقطاب وهم الجامعون للاحوال والمقامات . . . ولا الاقطاب يكون منهم في كل زمان الا واحد وهو الغوث النخاط الائمة ولا يبزيدون في كل زمان على اثنيت المشرق علا الارتاد اربعة في كل زمان فقط الابدال سبعة في كل زمان فقط النقباء اثنا عشر في كل زمان المان النخباء ثمانية في كل زمان التحواريون واحد في كل زمان الحواريون واحد في كل زمان الرجبيون اربعون نفسا في كل زمان الرجبيون اربعون نفسا في كل زمان المان المان

Dann zählt er auf: f. 44 ملى قلب آئم على قلب أنم سبعة على قلب الخليل 44 ; اربعون شخصاعلى قلب نور 44 الخاتم واحد في كل زمان بل هو احد في العالم 454 ثلثة على قلب ميكايل 45 ; خمسة على قلب جير يل 45 ثلثة واحد على قلب اسرافيل 454 رجال الغيب عشرة في كل زمان فقط وهم اهل خشوع 45 م ثمانية عشر نفسا هم الظاهرون بامر الله 45b ثمانية رجال يقال لهم رجال القوة 45b خمسة رجال هم على قدم هؤلاء الثمانية المذكورة 45b خمسة عشر نفسا هم رجال الحنان 464 اربعة انفس رجال الهيبة 464 اربعة وعشرون نفسا يسمون رجال الفتح 46b سبعة انفس يقال لها رجال العُلَى 47* احدي وعشرون نفسا رجال انتخت الاسفل 47 ثلثة أنفس يستمدون من الحق ويمدون الخلف 47* ولكن بلطف ولين ورحمة

ثلثة انفس الهيون رحمانيون يشبهون الابدال 47º رجل واحد وقد يكون امراة له الاستطالة على 47º كل شيء سوي بينهم شجاع مقدام

رجل واحد مركب ممزج فى كل زمان لا يوجد غيره فى مقامه 48 مركب مركب ممزج فى كل زمان لا يوجد غيره فى مقامه 48 مرجل واحد وقد يكون امراة له رقايق ممتدة الي 48 جميع العوالم

رجل واحديسمي مقامه سقيط الرفرف بن ساقط العرش ط84 رجلان يقال لهما رجال الغنى بالله يحفظ الله بهما ط84 هذا المقام

شخص واحد يتكرر تقلبه في كل نفس 48° وجال عين التحكم والزوايد وم عشرة انفس في كل زمان 49° اتنا عشر نفسا م البدلاء ما م الابدال وسموا ابدالا 49° رجال الاستئناف خمسة انفس وهم المحاب القلق 49° تقلقلهم الاشواق

ستذانفس م رجال الايام الستذال تحلف الله فيها العالم 49 المراميذ وم الذين لا يظهروا على طواهرم اثر مما في بطونهم 50 رجال الماء وم قوم يعبدون الله في قعر الجار والانهار 50 الافراد وهم المقربون بلسان الشرع وهم رجال 50 خارجون عن دابية القطب

الحدثون وكان منهم عمر بن الخطاب رق وهم صنفان فاق صنف جددهم الحق تعالى من خلف الحجاب

فكل روح مقام معلوم وهذا : Schluss f. 51 وهذا وهذا تعالى وشرح آخر ما تيسر ذكره من اصناف رجال الله تعالى وشرح

مقاماتهم واحوالهم والله تعالى نسال ان يغيض علينا من ميامنهم وبركاتهم انه برز رحيم والحمد لله الرخ

F. 51^a Mitte bis 51^b Mitte Stück aus einer Bl. 52—54 leer.

3374. We. 1796. 9) f. 117-128.

8°°, 29 Z. $(21^{1/2} \times 15^{1/4}; 17 \times 9^{3/4})$. — Zustand: gut. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel von späterer Hand:

كشف الريب في العمل بدايرة رجال الغيب

s. unten. - Verfasser fehlt, s. Anfang.

الحمد لله المعطي فلا مانع لما : Anfang f.117b الم بعد اعطي والساتر فلا ينكشف عن من ستره غطا . . . أما بعد فيقول فقير رحمة ربه . . . عبد الله بن عبد الرحمن الطولوني الموقت بمسجد احمد بن طولون رحّه سالني بعض من وجب حقم على . . . ان اضع له الفاظا قليلة المبانى . . . على الآلة التي وضعتها له المخ

Abhandlung des 'Abdallah ben 'abd errahman ettūlūnī, betitelt:

د" كشف الريب وبيان السرّ الغموض في العمل بدايرة رجال الغيب وبالبسيطة ذات العرص

und eingetheilt in Vorwort, 3 Kapitel und Schlusswort. Er beschreibt zuerst f.117b—119a ein von ihm erfundenes Instrument, die Himmelsrichtungen und die Lage der Ka'ba und die Tageszeit jederzeit genau zu bestimmen. Darauf behandelt er "das Verfahren mit dem Kreise der Geheimbündler" (العمل بدايرة رجال الغيب) in 7 Fragen, die er aus verschiedenen Büchern und Abhandlungen zusammengestellt hat.

فيما ورد من الاحاديث الشريفة على ط19 مسئلة .1 وحقيقة القطبانية "121 مسئلة .2 والسادة الاولياء في حقيقة القطبانية "121 مسئلة .2 (in 10 مسئلة .3 في طبقات رجال الغيب (طبقة 10 مسئلة .4 في معرفة الإيام التي تجتمع فيها رجال الغيب "126 مسئلة .5 في معرفة طريف طلب الاستمداد . . . من ط126 مسئلة .6 في دعاء رجال الغيب "128 مسئلة .7 وجال الغيب وقت الطلب والاستمداد

فتلك الجهات هي محلّ رجال : Schluss f.128b الغيب . . . فاستقبلها بعد استيفاء الشروط المتقدمة والله اعلم وهذا آخر ما فتح به علام الغيوب البخ

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, etwas eng, gleichmässig, deutlich, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 1150/1737.

We. 1640, 1, f. 1-5.

133 Bl. kl.-8°, 17 Z. (15 × 10; 11¹/2 × 7°m). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel fehlt.

Ein Stück desselben Werkes, nämlich 4. 6. 7. Frage (hier Kapitel genannt). Der Schluss ist ganz so wie bei Spr. 871, mit dem Zusatz, dass dies Gebet (7. Kapitel) entnommen sei der Handschrift (خطّ) des نظام الدين محمد (الحسن الحسن النيسابوري) (in seinem Commentar zur النصيرية النصيرية).

Schrift: klein, krāftig, gefāllig, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1200/1785. — Bl. 6 leor.

We. 333, 6, f. 149b-153a.

Abhdlg über einige ausgezeichnete Çūfis und Gelehrte unter denselben, zu Ende des 11. Jhdts d. H., nebst Aussprüchen über die in Syrien mit dem Namen الابدال unterschiedenen Çūfis.

3375. Lbg. 287. 3) f. 3b-5a.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel: s. Anfang. Er ist etwa: الله الفتوّة. Verfasser fehlt.

باب ما ذكر في الفتوة قال سمعت ابراهيم بن : Anfang اسحف يقول . . . سئل سفيان الثوري رحم عن الفتوة فقال الفتوة العقل والحياء وراسها الحفاظ وزينتها الحلم والادب الإ

Unter الفتوة sind zwar alle Tugenden edler Menschlichkeit zu verstehen, hauptsächlich aber Gottesfurcht: nur wer diese besitzt, heisst in Wahrheit فتى. Dieselben gipfeln im Gebet, und dazu fordert diese Schrift auf.

والصلاة اول فريضة فرضت على :Schluss النبى . . . وهي اول ما يسال عنه العبد يوم القيامة من عمله وهي عمود الاسلام والحمد لله وحدة الرخ

3376. We. 1719.

 8vo , c. 28 Z. $(19^{9}_{.3} \times 16; 18^{1}_{.2} \times 13^{\text{cm}})$. — Zustand etc. und Schrift (etwas weniger gedrängt) wie bei 1). — Titel (von späterer Hand) f. 115^{a} :

رسالة في الفتوة

Verfasser fehlt.

الحد لله العالم بالصماير والاسرار: Anfang f.115b: ... ان الفتوة ... أما بعد فاعلم وفقنا الله واياك للسداد ... ان الفتوة اصل ثابت وفرع نابت ودرجة عالية ومنقبة سامية الخ

Nach der zweifachen Schilderung, die von einem wahren فتق gegeben wird — er soll ehrenhaft, bieder, hülfreich und fromm sein — folgen verschiedene Anekdoten, in denen Züge seines Charakters enthalten sind. Die Abhdlg bricht vor dem Schlusse ab mit dem Verse (Bastt): ناك الذي حسنت في الخلق سيرته وذاك يصلح للدنيا وللدين

3377. We. 1640. 3) f. 10-87.

Kl.-8°°, 11 Z. (15 × 10; $10 \times 6^{1/3}$ cm). — Zustand: gut; der Seitenrand zum Theil fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Titel fehlt; er ist

رسالة الفتوة

Verfasser fehlt.

الحمد لله الذي جعل الفتوة : Anfang f. 10^b الحمد لله الذي جعل الفتوة وسلكه فيها من اختصة لباس التقوي وخلعة الانبياء وسلكه فيها من اختصة من عباده الاولياء . . . أما بعد فقد روي السيد تحمد بن السيد الاعلي علاء الدين ابن الرضي عفا الله عنه انه [عن .] مصنف هذه الفتوة ومعرفة الطرايق والحقايق واركان الشريعة واعلم يا طالب الفتوة وهذه الطريق هذاك الله الحمواقيت [مواقف.] السائرين واوصلك الي منازل الواصلين واعلم يا طالب الفتوة والشد لا تنهاون فيه واركان الفتوة ان ياخذ المقراص وياخذ النقل ويتوب والشد ان يوفي حق الله تعالى الخ

In dieser Abhandlung soll der Weg angegeben werden, der zur Erlangung der الفترة virtus — führt, deren Ziel völlige Hingebung an Gott mit dem Aufopfern der eigenen Individualität ist.

Als Verfasser ist genannt in Pet. 701, 3: in We. 1702, 3 محمد بن علاء الدين الرضوى während jener, محمد الرضى بن الحسين بن على السيد على الدين بن الرضى hier u. Pm. 418, 1 (wo fälschlich steht) und We. 1700, 2 und We. 1699 bloss als Rawi bezeichnet ist, der das Werk auf Grund der Mittheilungen des Verfassers vorträgt. In We. 1699 und 1702, 3, f. 26ª wird Verfasser und Schreiber der Abhandlung genannt. Der Text ist in diesen Werken durchweg fahrlässig und incorrect; in We. 1702, 3 steht sogar, der Prophet (Mohammed) habe den Mohammed erradt als Verfasser bezeichnet. — Der Inhalt des Werkes beruht auf alter Grundlage, aber die Abfassung gehört späterer Zeit an. — Von f. 55^b an wird in Frage und Antwort Auskunft über die Lehre gegeben. Dieser Theil beginnt: ثم نذكر لكم هذه الطبيقة في البسط وفي اركانه وفي معرفته وفي شيعته وطبيقته وحقيقته وفي عينه وفي يمينه وشماله وراسم ورجلم وفي فرضم وسننم واما بعد جوز على صاحب البسط أن يكون متكم [متكلما] بالشريعة والحقيقة والطبيقة والرشاد الى هداية المالك الوهاب فاعلم أن سلوك اتحاب الشد والعهد أذا قالوا لك من اول مشدود التجواب اول مشدود جبرئيل المخ

ونعود بالله من الزيادة : "Schluss f. 87 : تويل منه والنقصان ونسال الله ان يمن علينا وعليكم جزيل منه والغفران ... وجحشرنا واياكم في زمرة الشهداء والمديقين الى جنات النعيم والحمد لله رب العالمين تمت

Schrift: ziemlich gross, weit, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift vom J. 1267, 1851.

3378.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) Pm. 418, 1, f. 1-55a.

85 Bl. 12mo, 13 Z. (141/3 × 9²/3; 10¹/2 × 5³/4^{cm}). — Zustand: fleckig, bes. zu Anfang, und am oberen Rand oft ausgebessert; ebenso auch der Seitenrand von f. 1. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken.

Titel fehlt, steht aber auf der Innenseite des Vorder-Deckels. Schluss wie bei We. 1640, 3 (bis zu dem Worte رالنقصار). Schrift: ziemlich klein, dick, weit, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift um 1900/1785 von زين الدين بن خليل الاحمدي

2) We. 1700, 2, f. 5-52.

8vo, 13 Z. (16 × 10³/₄; 12 × 7^{cm}). — Zustand: unsauber, auch fleckig. — Papier: gelblich, ziemlich stark und glatt. — Titel und Verfasser fehlt.

Schrift: ziemlich gross, etwas rundlich, deutlich, vocalisirt, Stichwörter roth. Der Text f. 5 – 13. 21^b. 22^b. 44^a in rothen Linien. — Abschrift c. 1150/1737.

F. 52^b enthält in grosser Schrift, vocallos, ein kurzes Kapitel: باب بیان احوال افعل الزنار علی طریقند الحاج بکداش

F. 54^b—58 ein Abschnitt, آرکان العهد, worin hauptsächlich von den Grundlagen der Religion und des Verhaltens in Handel u. Wandel, namentlich von den verschiedenen Seiten der الاصانة, die Rede ist, mit speciellen Anweisungen f. 58 u. 59^a.

3) We. 1702, 7, f. 97—153.

Kl.-8°°, 11Z. (15°/3×10¹/2; 11×7¹/2-8°m).— Zustand: im Ganzen gut.— Papier: gelblich, stark, glatt.—Titel f.97°: كُا الْفَتُوقَ وَعَهُودُ الشَّدُ وَالْمُواتِيقُ وَمَا يَتَعَلَّقُ بِهُ وَحُو لَا اللهُ الْبَعْدَادِي مَن كتب الشَّيخِ عَبْدَ اللهُ الْبَعْدَادِي

واما شرط الشد ان يطبخ الحلاوة: Anfang f. 97b ويفرقها بين الحاضرين ويؤديها من بلد الي بلد ومن مدينة الى مدينة ويسلمها كيف يتسلمها حاملها البخ

Dieser Anfang entspricht We. 1700, 2, f. 6^a, 4. — Die Wortfassung weicht oft ab und ist in der Regel erweitert.

فلما تمت المعاهدة لمحمد : Schluss f. 153b صعّم وكانت ايادي الانبياء واحدة فوق واحدة فوقعت المعاهدة والمبايعة للنبي صعّم والحمد لله وحده وصلى الله على من لا نبي بعده تمت

Schrift: gross, dick, rundlich, vocallos. — Abschrift vom J. $^{1242}/_{1826}$. — F. 154. 155^a leer.

4) We. 1699.

42 Bl. kl.-8°°, 15 Z. $(15^{1}/_{2} \times 10^{1}/_{2}; 11^{1}/_{2} \times 8^{cm})$. — Zustand: fast ganz lose im Deckel; nicht recht sauber, auch an manchen Stellen fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappdeckel mit Lederrücken. — Titelüberschrift f. 3° oben:

فتوة الطريق بشد والعهد

الحمد لله رب العالمين الذي : Anfang f. 3°: أما بعد لما خلق الانسان في احسن تقويم . . . أما بعد لما كان شرف علم بشرف تعليم بشرف معلومه واشرف كل عمل على قدر نوره والحمد لله الذي جعل الفتوة لباس التقوي . . . وأما بعد فقد روي محمد الرضى ابن الحسين . . . عن مصنف هذه الفتوة ومعرفة الطريق وكاتبها الفقير الي الله الشيخ اسماعيل الذي يدل على الطريقة واركان الشريعة على التحقيق وأما بعد فاعلم يا طالب الفتوة وسلوك الطريقة الخ

Von dem letzten واما بعد an so, wie bei We. 1640, 3 angegeben ist, aber der Text zum Theil erweitert. Es fehlen daran etwa 20 Bl.; das Vorhandene geht bis zu den Worten f. 42b: اي شيء يكون كلامك واذا سلمت صنعتك اي شيء يكون كلامك الجواب فقيل لهم بثلاث شيء يكون كلامك الجواب فقيل لهم بثلاث (im Ganzen = We. 1700, 2, f. 37b oben).

Schrift: ziemlich gross, breit, rundlich, vocallos Stichwörter roth. — Abschrift um 1150, 1737.

5) We. 1702, 3, f. 25-55.

Kl.-8vo, 15Z. $(15^2/3 \times 10^1/2; 10^1/2 \times 5^1/2^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel f. 25^a (von späterer Hand):

هذا كتاب الفتوة . . . في معرفة الطريق واركانه والشد والعهد وما يوليه لمن لا يعرفه تفهيما وارشادا

الحمد لله رب العالمين وافضل : Anfang f. 25° . . . والحمد الصلوة واتم التسليم على افضل العباد . . . والحمد لله الذبي جعل الفتوة لباس التقوي وحلة الانبياء . . . أما بعد فقد روي عن النبي صعم ان محمدا الرضي بن الحسين بن علي مصنف هذه الفتوة ومعوفة الطريق واركان الشريعة على التحقيق وأما بعد فيا طالب الفتوة وسلوك الطريقة الخ

Von hier an im Ganzen so wie We. 1640, 3. Der Schluss etwas abgekürzt.

Schrift: ziemlich gross, dick, deutlich, etwas vornüberliegend, vocallos. — Abschrift um 1150/1737.

6) Pet. 340, 13, f. 61^a-70.

Zustand etc. und Schrift wie bei 7.

الحمد لله الذي خلف : Anfang f. 61°: الخمد الذي الذي النور الخ

An den Ausspruch Mohammeds, dass die الفترة beruhe auf Ergebenheit gegen die Gebote Gottes und seines Gesandten und den Anschluss an die Frommen, schliesst sich eine Erörterung, was zum الشدّ امير المؤمنين على (oder الشرّ المير) gehöre.

Darauf folgt f. 62b unten

كتاب العهدنامة في كيفية الشد

mit dem Anfange wie bei We. 1640, 3. Schluss f. 694: فمن ذلك اليوم صارت هذه العزة العزة المخ سنة بين اهل الطريقة الخ

Endlich noch f. 69° unten ein kleiner Abschnitt: باب سؤال عن الطريقة والشد, Fragen aus diesem Gebiete, der aber f.70° in der Mitte aufhört.

7) Pet. 701, 3, f. 13-23.

8vo, 15 Z. (Text: 13×8^{cm}). — Zustand: unsauber, am Rande ausgebessert, f. 23 halb abgerissen u. ausgebessert. — Papier: gelblich, dünn, glatt. — Titel f. 13^b in d. Ueberschrift.

الحمد لله رب العالمين والصلاة: An fang f. 13^b: قدم المرب العالمين والصلاة الرسالة السيد تحمد بن السيد علائ الدين الرضوي رق . . . ' اعلم ايها طالب الاركان هداك الله التي مراتب الطالبين واوصلك التي منازل السالكين ' اعلم ايها الطالب أن الفتوة والاركان تمت من ابونا [ابينا] آدم عم وانتقلت التج

Der Schluss fehlt. Das Vorhandene schliesst mit Aufzählung derer, die dieser Richtung anhängen f. 23^b: مشد من هذه حسام وشد من هذه حسام (انحسن الله البصري وسلسلة العطّارين)

Schrift: klein, zierlich, gleichmässig, vocallos.

Dieser Text ist im Grunde nur ein Auszug. Ueberhaupt weichen die Texte aller dieser Handschriften mehr oder weniger von einander ab.

8) We. 1702, 1, f. 3^b—7. Das Schlusskapitel — We. 1700, 2, f. 46^b ff.

/ 3379. We. 1702. 5) f. 77-86.

Format etc. und Schrift wie bei 4).

F.77* übergeschrieben: على فنوه نامع شريفه. Dieser Titel gehört aber zu f.97 ff. Die hier befindlichen Stücke enthalten:

a) ein kleines Gedicht, bezeichnet als مواليا من دستور, aus 6 Vierzeilen bestehend.

b) f. 78—86°. Ueber die Ceremonie des Haarscheerens, als Erforderniss zur الفتوة الفت

3380. We. 1702. 6) f. 86 6 -91.

Format etc. u. Schrift wie bei 4). — Titelüberschrift: هذه رساله سلمان باك [d. i. هذه رساله سلمان باك البيك

قيل لما اراد الله تعالي ان يخلف Anfang: قيل لما البشر . . . خلقه كرة من تراب الخ

Das Stück ist zum Theil in Frage und Antwort abgefasst und bezieht sich ebenfalls auf die Ceremonie des Haarscheerens und auf das الشدّ على تريقة سلمان قل الشدّ على تريقة الشدّ على ترية الشدّ على تريقة الشدّ على ترية الشّد الش

ان يحل كل واحد منهم عقده : Schluss f. 91b: في منهم المسلمين ولي الفائحة للنبي صعم وللحاضرين ولي المسلمين ثم يغرق الملح . . . ونعوذ بالله من الزيادة والنقصان المن

Endlich f. 92—96 ein Stück, das hauptsächlich in Versen das Lob derer, die zu dem Verein der الفتوة gehören, enthält. Das erste dieser Gedichte beginnt (Ṭawīl): سلامي عليكم انتم اشرف الامم وانتم اعز الناس في العرب والحجم والتجمّ Dasselbe steht auch f. 145° ff.

3381.

- 1. Notizen und Auskunft über die Geheimbündler finden sich in Pm. 625, f. 391^b—393. Pet. 694, f. 37^b. We. 1796, f. 119^b—128. Ueber Anrufung derselben Pm. 657, f. 71^a. Von den الابدال ist die Rede We. 1706, f. 10^b.
 - 2. Andere Werke über Geheimbündler etc. von:
- 1) عبد العزيز بن عبد السلام السلمي عز الدين (1 u. d. T. الشاب والغوث والابدال الاربعين
- um عبد الرحمن بن محمد بن على البسطامي (2 um درر الفوائد وغرر العوائد وغرر العوائد وغرر العوائد وغرر العوائد وغرر العوائد وغرر العوائد وعرب العوائد وعرب العوائد وعرب العوائد وعرب العوائد وعرب العرب العرب
- نحمد بن حمزة الفناري شمس الدين (* ⁸³⁴/₁₄₉₀
 u. d. T. ر" في رجال الغيب
- 4) جلال الدين السيوطي (4 + جلال الدين السيوطي للبير الدال على وجود القطب والاوتاد والنجباء والابدال
- أولام بن المحمد بن المحمد المنافق المحمد بن شياخيان (5) شق الحميد في معرفة اهل الشهادة والغيب
- 6) على بن عبد الواحد بن محمد السلاجماسي منظومة في مسئلة الاوتاد والابدال $+ \frac{1057}{1647}, \text{ u.d. T.}$

7. Derwische, Sekten und Ketzer.

3382. Glas. 67.
1) f. 2⁶-4.

143 Bl. 410, c. 23-30 Z. (241/4×171/2; 20×9-131/2cm). Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: rother Lederband mit Klappe. — Titelüberschrift und Verfasser:

الذريعة الي نصر الشريعة نشرف الدين اسماعيل بن ابي بكر المقرئ

Anfang (Basit): برغم سنّة خير الحجم والعرب امست مساجدُنا للهو واللعب

Im Ganzen 162 Verse. Eine gegen die Cufis und ihr unheiliges Treiben, besonders gegen ihr Tanzen, Lärmen und Musikmachen in und bei den Bethäusern, gerichtete Qacide, von Ismā'il ben abū bekr eljemeni seref eddin ibn elmoqrī † 887/1483. — Schluss: فباطن الارض خيرس طواهرها وما لذي ارب في العيش من ارب

Schrift: jemenisch, ziemlich gross (doch ungleich), deutlich, vocalisirt. — Abschrift c. 1050/1640.

F.1^b enthält die ersten 18 Verse der لامية الحجم des الطغرائي mit vielen Rand- u. Zwischenglossen. Auf der Rückseite des Vorderdeckels ein längeres Gebet in Versen (Kām. decurt.) von الحسين بن محمد بن على المؤيدي

Lbg. 595.

2 Bl. 4to, 26 Z. (22×14¹/2; 17¹/2×10^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken u. Klappe.

Dasselbe Gedicht. Titel f. 1° ebenso, mit dem Zusatz: بنم البدع واهلها. Verfasser: اسمعيل بن ابي بكر المقري الشغوري

Ist hier 90 Verse lang. Schluss f. 26: ثم الصلاة على المختار سيدنا خير البرايا كذاك الآل والصحب

Schrift: magrebitisch, zieml. gross, deutlich, vocallos. Abschrift c. 1100/1688 (aus einer Handschrift, deren Schreiber das Original abgekürzt hat).

3383. Pm. 231. 1) S. 1-33.

128 Seiten 8vo, 21 Z. (21¹/₃ × 14¹/₃; 14¹/₂ × 9^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel auf der ungezählten Seite vor dem Anfang des Werkes in abgekürzter und nicht ganz richtiger Form

noch abgekürzter in der Unterschrift: ک" الصوفية; in dem Vorworte S. 1 unten so:

الرسالة التحقيقية لطالب الايقان في الطريقة الحمدية لاهل العرفان

Verf. fehlt, steht aber auf der Rückseite des Vorderdeckels:

الحمد لله الذي هدانا لهذا وما : Anfang S. 1: الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي ... أما بعد فان بعض الطلبة والاحباب من خلصان الاخوان ... سالوني ان ارد بعض شبه الفارحين الخ

Ibn kemāl bāśā † 940/1533 bekämpft die Ansicht derjenigen Rechtsgelehrten und Anderer, welche das Drehen der Derwische für Tanz und somit für unerlaubt halten und die Vertheidiger dieses Thuns für Ketzer erklären.

Er theilt die Schrift in 3 Abschnitte.

1. في ابطال قولهم أن دوران أهل الذكر S.4 فصل في الذكر رقص

فى ابطال قولهم أن الرقص حرام بالاجماع S.24 فصل. ولزوم بطلان قولهم أن مستحدًّ الرقص كافرا

فى تنفسيبر قوله تعالى قل ان كنتم فصل 3. تحبون الله فاتبعونى الخ

Dies 3. فصل, von dem die Vorrede spricht, kommt im Werke selbst nicht vor. Dasselbe schliesst S. 33: فيوجب العمل دون العلم فلا يكفر خاهده فيقدم على القياس تم كتاب الصوفية واهده فيقدم على القياس تم كتاب الصوفية

Schrift: Türkische Hand, gross, kräftig, vocallos. Am Rande stehen zu Anfang und zu Ende einige Notizen, darunter S. 33 unten ein ziemlich langes Vorzeichniss von Traumdeutern (معبرون). — Abschrift von ابراهیم بن محمد بن عمر بن بهرام بن مصطفی im J. 1092 Rab. I (1681).

3384. Lbg. 136. 1) f. 1-32.

108 Bl. 8vo, 21 Z. (18³/₄ × 14; 15 × 10^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: weisslich, glatt, ziemlich stark. — Einband: schwarzer Lederbd. — Titel u. Verfasser f.1^a:

جمع الاسرار في منع الاشرار من الطعن في حق الصوفية اهل التواجد بالاذكار لعبد الغني النابلسي

Der Titel in der Vorrede f. 2b ebenso, nur steht nach الصوفية noch الحبار.

الحدد لله وكفى وسلام . . . أما بعد الما علم Anfang f. 1^b : أما بعد فيقول شيخنا . . . عبد الغنى بن اسماعيل النابلسى . . . قد جاننى كتاب من بعض مشايخ الصوفية . . . قد وردت علينا اسئلة من بعض سنجق الترك وهم معترضون على اهل الطريقة بما يقع منهم في حال الذكر من رفع الصوت بالجلالة والدوران في جعض الاحيان في حال التواجد وصورتها الخ

Beantwortung verschiedener die Çūfts betreffender Fragen, betreffend das Tanzen und Herumwirbeln der Çūfts bis zur Besinnungslosigkeit und ihre Verzückung beim lauten Hersagen des Dikr; speciell mit Rücksicht auf die Çūfts der Regel des Ahmed errifä'i und des Sa'd eddin elgabāwi; denn den Orthodoxen sei das Alles ein Anstoss und Greuel.

'Abd elgant ibn ennäbulusi † 1143/1780 behandelt dies Alles eingehend, auf Grund der anerkannt gültigen Rechtswerke bei den vier orthodoxen Sekten und unter Anführung von 30 Fetwas ihrer Hauptgelehrten; spricht zuerst f. 2b von dem فع الصوت بالذكر والتهليل, weiterhin von dem الدوران والتواجد, und kommt zu dem Schluss f. 19a, dass Alles dies für zulässig anzusehen sei. Dann erörtert er noch und widerlegt verschiedene Sätze und Aussprüche in dem Anfrageschreiben, welche gegen das Thema gerichtet waren, bis f. 24^a; handelt f. 24^b vom Cüfismus überhaupt, 25°ff. vom Benehmen und Verhalten der Çūfi-Meister; endlich f. 26b ff. spricht er von der Verzückung (التواجُد) der speciell genannten Cüfi-Orden.

والطرق الي الله تعالى لا : Schluss f. 32b نسره الله تعالى اعلم فدا مقدار ما يسره الله تعالى لنا من البيان . . . وهو يهدي السبيل

Schrift: magrebitisch, ziemlich klein, deutlich, gleichmässig, wenig vocalisirt. Stichwörter roth, auch blau, oder in grösserer schwarzer Schrift. — Abschrift um 1270/1854 von حمد الصائح. — Bl. 33 34 leer.

3385. Mq. 618. 4) f. 36-57.

8vo, 25 Z. (Text: 16 × 11^{cm}). — Zustand: ziomlich gut. — Papier: gelb, dünn, glatt. — Titel f. 36^a:

العقود اللؤلؤية في طريقة السادة المولوية

ebenso in Vorwort f. 38b. — Verfasser f. 36a:

عبد الغنى النابلسي الحنفي

الحد لله الذي قطع بسيف الحق: Anfang f. 36b: دابر من استحق ... أما بعد فيقول العبد ... ابن النابلسي ... هذه رسالة شرحت فيها احوال الطريقة المولوية الخ

Derselbe Verfasser behandelt hier den Glauben und den Wandel der Mewlewi-Derwische und nimmt dieselben gegen ihre Feinde in Schutz. Zerfällt in 10 Abschnitte, welche alle anfangen mit: اشتمل مجلس المولوية على.

الصلاة بالجماعة من حديث 436 فصل . و قراءة القران العظيم ورواية شئ من حديث 436 فصل . الوعظ والنصيحة للاخوان الفقراء 46 فصل . و قراءة المثنوي الشريف المنظوم بالوزن 47 فصل . السماع الطيب بالالات المطربة 48 فصل . و قواجدهم المالوف بدورانهم المعروف 51 فصل . اظهار الطاعة والانعان باحناء الظهر 52 فصل . الادعية الشريفة لهم ولفقرايهم 540 فصل . و التنية تذكر الاولياء المتقدمين 550 فصل . وصورجماعة من المسلمين وطايفة من الناس 560 فصل . Schluss f. 56b

نرة عليه من اهل الدين والله ولى التوفيف الخ Nach der Unterschrift hat der Verfasser diese Abhandlung in drei Tagen verfasst im

J. 1096 Śa'bān (1685).

Schrift: gross, etwas schwungvoll, gefällig, gleichmässig, etwas vocalisirt. Ueberschriften roth. — Ab-

schrift c. 1150/1737.

3386. Lbg. 692.

69 Bl. 8vo, 11 Z. (19³/₄×13; 11¹/₂×7^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, doch die obere Ecke von f. 28 an wasserfleckig; auch nicht frei von Wurmstich. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn; von f. 30 an strohgelb, wenig glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken und Klappe. — Titel (f. 1ⁿ von späterer Hand und) f. 2^b im Vorwort:

مطارح الدوارين [لكشف احوال الراقصين].

الحمد لله الذي جعل العلماء : Anfang f. 1^b: ضعل المدارسة ووجدت في داري شخصا مرسلا الينا الن

Der Verfasser hat zu Hause eine Abhandlung vorgefunden, die ein Çüft über die Zulässigkeit des Springens und Wirbeltanzes der Derwische verfasst hat. Diese begleitet er hier mit widerlegenden Bemerkungen.

الحمد لله الذي هدي : Der Grundtext beginnt عليه الذي هدي المومنين الي الايمان . . . وبعد فقد كنت المع كلمات قبيحة . . . في حق الطائفة المتصوّفة الم

und ist in 3 فصل getheilt: 1. f. 20° فصل ق جواز الذكر ألذكر والحديث إلى المنافعة والحديث والحديث المنافعة دوران الصوفية 2. 37° بالآية والحديث النافعي والتشنيع رجعت من الانكار عليهم كوهم سهام الطعن والتشنيع رجعت من الانكار عليهم Derselbe ist meistens satzweise angeführt; die Bemerkungen dazu beginnen vom 1. Worte an:

فالحاصل أن الدوران والرقص: Schluss f. 59^b: حرامان مذمومان وأهلهما مبتدعان باطلان أن ارتبتم حرامان مذمومان والعقهاء عرمتهما فطالعوا كتب التفاسير والاحاديث والفقهاء تم

Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. Grundtext roth. — Abschrift c. 1200/1785.

3387. Pm. 195. 2) f. 11²-16.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift:

اعلم أن يبير الحمّالين فخر ولتى وكان :Anfang حمّال الامام علي قرم الله وجهه وكان يحمل للاصحاب حواجهم على ظهرة وكان عابدا زاعدا الئغ

Handelt von dem Altmeister und Patron der Lastträger, Namens Fahr wall (der Lastträger, Namens Fahr wall (der خست حمال oder auch خست genannt wird), zur Zeit des Halifen 'Alt, und führt eine Menge Fragen an die Anhänger desselben auf, welche zugleich mit den entsprechenden Antworten versehen sind. Die Sätze beginnen gewöhnlich:

Diese çūfische Abhandlung schliesst f. 16°: ولا يسعى الا بالحلال ويداوم الشكر ويسلك في صنعه سلوكا جيدا وفي هذا المقدار كفاية لاولى الابصار منت

3388. Spr. 851. 8) f. 47⁶-58⁴.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel und Verfasser am Rande:

رسالة الملامنيّة السلمي الحسين السلمي الرحمن المحمد بن الحسين السلمي

الحمد لله الذي اختار من عبادة عبادا : Anfang جعلهم اثمة في بلاده . . . سالتنى وفقك الله ان ابين لك شريقا من طرق اهل الملامنية واخلاقهم واحوالهم المخ

Mohammed ben elhosein essulami † 413/1022 behandelt hier die Grundsätze und Ansichten der Sekte, die den Beinamen haben. Er beschreibt sie (f. 484): وهم الذين زين الله تعالى بواطنهم بانواع الكرامات من القبية والزلفة والاتصال وتحققوا في سرّ السرّ في معاني الجع جيث لم يكن للافتراق عليهم سبيل جال الاحوال البخ Da sie keine geschriebenen Bücher haben, berichtet er über sie, so gut er kann, nach eigener Beobachtung und Erfahrung. Die einzelnen Absätze beginnen mit (dem rothgeschriebenen) : • Vgl. Spr. 832, f. 12a. — Schluss f. 58a. أن يوفقنا لمرضاته ويعيننا على ما فيه الصلاح للانيانا واخرانا بفصله رسعة رحمته انه ولي ذلك والقادر عليه

3389. Mq. 48. 2) f. 71^b-148.

Format (13-16 Z.) etc. und Schrift (etwas grösser und flüchtiger) wie bei 1). Nicht frei von Wurmstich. — Titel fehlt, steht aber f.1ⁿ oben am Rande von späterer Hand:

Türkische Uebersetzung einer Arabischen Schrift des بِنَ صَعَبَرُ السَّهِرُورِي الشَّهِيرِ, zur Vertheidigung der als nicht gläubig und als Neuerer angefochtenen Çūfis. Die Uebersetzung dieses Werkes des Mohammed ben hamza essohrawardī aq sems eddīn, um 860/1456 am Leben, ist von 'Alīben hamza, dem Bruder des Verf., so gemacht, dass sie an schwierigen Stellen eine Umschreibung und kurze Erläuterung enthält. In dem Titel ist سَهَابِ الدينِ عَبِرَ السَّهِرُورِدِي † 682/1234 entstanden.

Das Grundwerk, welches nicht in Kapitel oder Abschnitte getheilt ist, beginnt f. 73a:

يقول الملتجي التي الله الوهاب الكريم الغفور التواب محمد بن حمزة جدّه الاعلى محمد بن الشهاب السهروردي الولايات على الله القدوس الله القدوس الله القدوس الله القدوس الله القدوس الله القدوس يعنى توبه قبول ادجر يارلغيجر كرم قلجر عطيتلر باغشليجر الله التجا ادجر كم محمد بن حمزه در دسي شيخ محمد بن شهاب در مشهور شيخ شهاب دسي شيخ محمد بن شهاب در مشهور شيخ شهاب ان مودّتى الصوفية النورية معرفة بشرف :Das Grundwerk fährt dann fort حالهم وصحة طريقتهم المبنية على الكتاب والسنة المؤيّدة من الله الكريم ذي الفضل والمنة حرضتنى على ان ادفع عن هذه الجماعة بهذه الاوراق المجموعة المؤلى ان ادفع عن هذه الجماعة بهذه الاوراق المجموعة المؤلى

Der Grundtext ist satzweise oder auch in kleineren Abschnitten von der Uebersetzung unterbrochen und durch rothe oder (meistens) schwarze Striche über dem Text bezeichnet. —

فان بقى : Schluss des Grundtextes f. 148° بعده نبك ارتباب لقوم جمحدون فياتي حديث بعده يومنون رحم الله امرءا ينظر فيه بعين الانصاف عن المراء واللجاج والاعتساف امين يا رب العالمين und der Uebersetzung: يعنى الله رحمت ايلسون :ليله انصاف كزيله اعراض اول كشيه كه نظر ايده بو كتابه انصاف كزيله اعراض اترك حالده . . . تكلفله سوز سويلمكدن مستجاب قل بو دعامزى اى پروردكار عالم'

Nach f. 128 ist eine grössere Lücke.

3390. Spr. 838. 1) f. 2-60^a.

93 Bl. 8°°, 23 Z. $(20^{1}/2 \times 14^{1}/2; 14^{1}/2 \times 10 - 10^{1}/2^{cm})$. Zustand: schmutzig und fleckig. — Papier: gelblich, ziemlich stark, wenig glatt. — Einband: zusammen mit Spr. 837. — Titel und Verfasser f. 2ⁿ:

شرح كتاب النصحة المرضية الى الطريقة الحمدية تاليف الشيخ . . . شمس الدين محمد العلمي الرفاعي Titel ebenso f.3°, Z. 6. Der Verfasser heisst ausführlicher:

محمد بن على القدسى الحنفى العلمى الرفاعي شمس الدين

الحمد لله الهادي الي صراطة : Anfang f. 2b المستقيم . . . وبعد فلما من الله علينا بفضله على العبد الفقير الحقير بالانتظام في طريف السادة الكرام المخ

Anweisung zum Çüfismus, ein theologisches Lehrgedicht, nach den Grundsätzen der Rifä'iten, von Mohammed ben 'all elqodsi elalemi sems eddin † 1018/1610 auf Bitten eines Freundes gemacht. Es beginnt (Basit):

بالحد لله بدئي في مقالاتي واستغفر الله من جُوْمي وزلاتي und schliesst f. 59^b: ومختتمي ومختتمي الله في بدئي لوجودات تعداد علم الهي ني الوجودات

Jedem Verse folgt ein sachlicher Commentar: derselbe beginnt zu Vers 1: أبي ابتدأ التحديث الوارد عنه صقم كل امرء ذي بال المخ und schliesst f. 60°. وكذلك على ساير الانبياء

Schrift wie in Spr. 837, 1, nur flüchtiger. — Abschrift um 1000 , 1591.

/ 3391. We. 1758. 6) f. $68^{\circ}-75$.

الدين المراق المراق المراق المراق الدين الشيخ شرف الدين صورة خلافة فامع قطب العارفين الشيخ شرف الدين الحسنى الحسيني ابن الشيخ عبد القادر الكيلاني الساكن في محمية حماة للشيخ السيد حسن رضائي ابن الحاج عبد الرحمن الاقسرائي في حال قصائه في المدينة المزبورة في اربعة وعشرين من جمادي الاولى لسنة احدي وستين والف

الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين :Anfang اصطفى وشرفهم بوفاء العهود . . . وبعد يقول كاتب الاذن في كتابة هذه الاجازة الشريفة القادرية المنسوبة الى ما فيه صحيم من الباس الخرقة الشريفة القادرية النج

Rescript des من الدين بن المهدى على شرف الدين على الدين على الدين على الدين على الكيلاني أماد الكيلاني ألدين عبد القادر الكيلاني in Hamāt, betreffend die Bestallung des dortigen Qāḍīs السيد حسن رضائي ابن الحاج عبد الرحمن الاقسرائي zu seinem Nachfolger als Chef der Qādiriten vom Orden der Çūfīs, im J. 1061/1651.

Diese Bestallung beginnt f. 69ª unten: الحمد لله ذي الملكوت المؤيد والجبروت السرمد والاسم المماجد . . . أما بعد فقد سالني العبد الفقير . . . السيد حسن افندي ابن السيد عبد الرحمن افندي وحبته جماعة من الفقراء والاخوان الخ

وقبل مند الانن المعين جميعة : فالمنا الذي المعين الله على وتلقاه لنفسة قبولا شرعيا والحجد لله وحدة وصلى الله على سيدنا محمد . . . تسليما كثيرا دايما الي يوم الدين والحمد لله رب العالمين برحمتك يا ارحم الراحمين

3392. Lbg. 1016.

10 Bl. 8°°, 24—26 Z. $(20 \times 14^{1}/_{3}; 15-16^{1}/_{2} \times 9^{1}/_{2}-10^{cm})$. Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 1a:

انوار السلوك في اسرار الملوك

ebenso im Vorwort f. 1b. - Verfasser f. 1a:

عبد الغنى ابن النابلسي

الحمد لله الذي كشف عن : Anfang f. 16. . . الما بعد فيبقول شيخنا . . . عبد الغني بن اسماعيل . . . هذه رسالة اوضحت فيها طريق اهل المعرفة الالهية الم

Abhandlung des 'Abd elgant ibn ennā-bulusī † 1143/1730: Preis des Islām gegenüber anderen Religionen und Schilderung der drei Richtungen innerhalb des Islām (derer die sich an das Acussere der religionsgesetzlichen Vorschriften halten; derer die dieselben mit dem Gemüth erfassen und derer die in das eigentliche Wesen derselben mit geheimnissvollem Ahnen zu dringen suchen).

والله يشولي هداك وهو : Schluss f. 10⁶: وهو يشولي الصالحين وفي هذا المقدار كشاية لمن وفقه الله تعالي والحمد لله وحده وصلى الله المخ Verfasst im J. 1103 Çafar (1691).

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gedrängt, rundlich, vocallos. Text in rothen Linien. — Collationirt mit dem Original. — Abschrift von عبد الله بن عنمان الاراكي im J. 1124 Rab. II (1712).

3393. Lbg. 603.

50 Bl. 8°°, 8 Z. (15³/₄ × 10; 9¹/₂ × 5^{cm}). — Zustand: ziemlich gut; Anfangs nicht recht sauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederband mit Klappe, nebst Futteral. — Titelüberschrift f. 1^b:

ر" لسيدي الشيخ على البَيُّومي في معرفة الله من طريقة الدِمِرُدَاشبة مع فوائد اخر'

الحمد للدرب العالمين والعاقبة : Anfang f.1 مذهبا . . . وبعد فيقول . . . البيومي الشافعي مذهبا الكردي محلا الممرداشي طريقة فاني الحمد الله تعالي اخذت عن السيد حسين وهو اخذ عن سيدي محمد ابي عبد الرحيم الح

على بن حجازي بن محمد Der Verfasser ist على بن الحاري بن الحاري الحارية المرداشي

Nach Anführung der Lehrerkette (السلسلة) bis auf Mohammed herab stellt 'Alı ben higāzī elbajjāmī eddemirdāsī, geb. um 1108/1696,
† 1183/1769, die Glaubensansichten der HalwatīSekte, der Demirdāsiten, ausführlicher in dieser
(im J. 1144/1781 verfassten) Abhdlg dar, welche auch
in Mq. 658, f. 541 erwähnt ist. — Schluss f. 49b:

خان وافق الشرع فهو خير والا فهو شرّ وصلى الله النخ

Schrift: ziemlich gross, kräftig, deutlich, vocalisirt; Stichwörter roth. Text in rothen Linien eingerahmt. Am Rande öfters Bemerkungen. — Abschrift um 1170/1756 von سليمان بن احمد.

3394. Spr. 819. 1) f. 1 - 24^a.

80 Bl. 8vo, 21 (29) Z. (20¹, 2×15; 16¹, 2×10^{cm}). — Zu-stand: ziemlich gut, nur dass Bl. 9 lose. — Papier: gelblich, wenig glatt, zieml. stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel fehlt; er ist nach der Vorrede f. 1^h:

الدرّة البهية في صورة الأجازة القادرية
Verfasser fehlt; nach der Vorrede f. 1b:

محمد بن صالح الكيلاني

الحمد لله الذي اختص اوليانه : Anfang f. 1 الكيلانى بمزيد الفضل والكرامة . . . وبعد فيقول . . . الكيلانى المدّه الله سجانه بمدده الرحماني وكان له عونا الخ

Eine aus verschiedenen Werken gesammelte Schrift des Mohammed ben çālih elkīlānī, um 1210/1795 am Leben, zur Erleichterung und Hülfe dienend für denjenigen, der Einem der Qādiriten eine Lehrerlaubniss geben will. Unter den Qādiriten sind zu verstehen die Anhänger der Richtung des عبد القادر الكيلاني. Ein solches Lehrbrief-Schema ist f. 12 mitgetheilt.

Die Schrift setzt systematisch auseinander, wessen die Anhänger dieser Lehre sich befleissigen, was sie als Lehrer und als Lernende thun müssen, um auf den rechten "Weg" zu kommen. Sie beginnt: الله واياك الخيي وفقنى الله واياك الطاعته ان الطريق لا بحصل بمجرد لقلقة اللسان المخ

Der Liehrbrief ist aus mit den Worten f. 12b: وقبل ذلك المجاز المشار اليه من المجين وتقلده لنفسه وقبله المشار اليه وقبل منه المعين وتقلده لنفسه وقبله قبولا شرعيا مرعيا وصلى الله على سيدنا المخ

Das Folgende gehört nicht unmittelbar zu dieser Schrift, obgleich es auch von dem عبد القادر الكيلانى handelt. Zuerst (f. 13a) seine Vermahnung (وصية): s. We. 1758, 7. Dann f. 17b ff. allerlei über seine Gnadengaben, sein Acusseres, seine Herkunft u. s. w.; f. 21b über Bedeutung des Wortes Çūfik (التصوف) und über تلقين الذكر (Beibringen des Aussprechens der Einheitsformel); worauf der Verfasser noch den Leser um Nachsicht bittet und schliesst: واص يجعل جائزتي عليه شفاعة النبي ولوالدي ولمشايخي واصحابي ولوا احبني الكريم لي ولوالدي ولمشايخي واصحابي ولون احبني

Schrift: ungleich, zum Theil ziemlich gross, rundlich, etwas flüchtig, nicht undeutlich, vocallos. — Autograph des Verfassers vom J. 1210 Gomädä I (1795).

Es folgt darauf f. 23^a Mitte ein Anerkennungs- und Dankschreiben für das Werk von عبد الوهاب السكري.

3395. Lbg. 435. 5) f. 25*-31.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift:

الجزء الثانى من كتاب الاصول مما الغة ورواه ابو الحسين الطبري من الهادي الي الحق ومحمد بن الهادي سماع سالم بن عبد الله عن على بن الحسن سمعة عن ابى الحسين الطبري

اعلم ياخى علمك الله الخير ان امّة :Anfang

Eine zeiditische Schrift des Abū 'lhosein ettaberi, gegen die Sekten überhaupt, besonders aber gegen die Imamiten und Haswiten (الخشوية) gerichtet.

وشهادة رجل واحد اهون : Schluss f. 31 علينا من تكفير من اعتزل عليا ومن خالفه او حاربه

3396. Spr. 891.

128 (130) Seiten 8°°, 11 Z. (20×14¹/₂; 13¹/₂×7¹/₂cm). — Zustand: zieml. gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, etwas glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel u. Verfasser fehlt, s. Anfang.

الحمد لله الذي خلق قلوب بنى: An fang S.1 الأدوار . . . أما بعد فيقول العبد الصعيف . . . ولى الله ابن الشيخ عبد الرحيم . . . هذه فصول مشتملة على اصول الطبيقة وما يتصل بها مما استفدناه من المشايخ النقشبندية والجيلانية والجشتية وسميتها بالقول الجيل في بيان سواء السبيل وسميتها بالقول الجيل في بيان سواء السبيل

Die Grundlagen der Çūfik, nach den Ansichten der Naqsbanditen, Gilāniten und Ģestiten, von Wall allāh ben 'abd erra-hīm. [Die Ģestiten haben ihren Namen von معين الدين حسن السنجري الچشتى, wie die Gilāniten von محيى الدين عبد القادر الجيلاني und die Naqsbanditen von

Das Werk ist in mehrere (ungezählte) فصل getheilt, die keine besondere Ueberschrift haben, und bei denen für das Wort فصل selbst ein leerer Raum gelassen ist. Ueber den Verf. s. No.1381.

في البيعة ما هي أواجبة ام سنّة وما الحكة : Seite 8 في البيعة الحج في شرعها وما شرط من ياخذ البيعة الح

- في درجات مرتّبة للسالكين 19 ه
- في اشغال المشايخ الجيلانية 25
- فى اشغال المشايخ الحِيشتية 38 "
- في اشغال المشايخ النقشبندية 48
- فى صفة المذكر وكيفية 110 u. s. w. Zuletzt: S. 110 التذكير وما ذا اركانه وما آداب المستمعين
- في صحبة المصنف وتعلمه لاداب الطريقة والسلوك 5.117

عن شيخ الطريقة احمد :Schluss S. 128 السهرندي بسنده الطويل المذكور في مقاماته وهذا آخر ما اردنا في هذه الرسالة والحمد لله الخ

Schrift: gross, Persischer Zug, deutlich, gleichmässig, vocallos. Collationirt. Die Paginirung arabisch. Auf S. 102 folgen noch انتهای ۱۹۳۴. — Abschr. im J. 1251/1835 von کرمعلی

3397. Spr. 844.

304 Bl. 4¹⁶, 19 Z. (29²/₃ × 20; 18¹/₂ × 11¹/₂cm). — Zustand: sehr wurmstichig, am Rande öfters geflickt. — Papier: gelb, ziemlich dünn, glatt. — Einband: brauner Lederband, mit schwarzem Rücken mit Goldstreifen.

Verfasser fehlt; aus den Titel fehlt. citirten Werken (z. B. dem تاريخ اليافعي † 768/1366) ersieht man, dass er nach 768 lebt. Das Ganze scheint eine Compilation zu sein aus einer Menge namhafter Schriften, unter denen die des الغزالي und ابن العربي besonders häufig citirt werden, und enthält eine Darstellung cufischer Ansichten und Vertheidigung der St'iten. In Kapitel oder sonstwie eingetheilt ist es nicht. Es führt die Darstellung fort, eine citirte Stelle an die andere reihend, oft von beträchtlicher Länge, u. zwar so, dass man eigentlich nicht erkennen kann, was eigene Zuthat ist. Es werden oft Stellen aus Persischen Werken mitgetheilt. giebt es zum Theil biographische Artikel von einiger Länge, zum Beispiel über ابن سينا f.13b, f. 19b. فخر الدين الرازي

Der Anfang u. das Ende fehlen; ausserdem sind mehrere Lücken und das Werk ist verbunden. Die Blätter gehören so zusammen:

- a) 34-39. 9-33. 273-280. 290-296. 281-289. 297-304. 1-8. 226-244. Lücke.
- b) 40-100. 105-110. 101-104. 111-113. Lücke.
- c) 114. Lücke.
- d) 115-161. Lücke.
- e) 245 272. 196 212. 221 225. 213 220. 173. 174. 179. 180. 177. 178. 175. 176. 181 195. 162 172. Lücke. Ob a e in dieser Folge richtig sind, ist nicht ganz sicher.

Ueberschriften giebt es nicht; am Rande aber sind die behandelten Gegenstände angegeben. Einige davon sind:

بيان كون الله تعالي نور السموات والارض ممالة عالم 10° الجحث في تحقيق صفات الله 11° ; بيان الطبع 10°

البحث في ان الله فاعلا لا بطريق المباشرة 12⁴ مسئله كفتن ما عرفناك حقّ معرفتك 13⁴ فكر الفرق بين التمكن والمقام 241⁴ ; در تصوّف كويد 241⁴ فكر پوشيدن رقعات 243⁴

اثبات الرموز لهذه الطايفة 112 ;بيان لفظ المرجية 111 در بيان مذاهب شيعه اماميّه كيسانيه زيديّه 120 الغلات الماعيلية

ذكر فصل امام كه امام اورا كويند والله المام كه امام اورا كويند والله المام علي موسي الرضا رق الاله المام كروچ مهدي والله المام حسن عسكري والمام على زكي المام محمد بن حسن عسكري رق كه اورا المام مهدي كويند

Schrift: ziemlich klein, hübsch, gleichmässig, etwas vocalisirt. Die Stichworte (Anfänge der Artikel, Angabe der benutzten Werke) meistens roth. — Abschrift um 1150,1737. — Collationirt. Am Rande ziemlich oft Glossen (nach dem Wörterbuch الصراح).

3398. WE. 124. 2) f. 126*-145*.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt; nach der Vorrede f. 127a:

رسالة التحقيق في الردّ على الزنديق

الحمد لله الذي ليس : "Anfang f. 126 . . . وبعد فاتى لاؤليتنه اول ولا لآخريتنه آخر . . . وبعد فاتى وقفت على شيء من كلمات الشيخ . . . الشهير بصدر الدين زاده قاذا هي تحقيقات الخ

Die Abhandlung ist gewidmet dem بياض زاده und enthält den Commentar (aber nicht ununterbrochen fortlaufend) zu einer Abhandlung des Çadr eddin zāde. Er bekämpft darin, von çūfischem Standpunkt aus, die von dem richtigen Glauben abweichenden ketzerischen Ansichten. Die Abhandlung selbst beginnt mit Besprechung von Sura 112, 4. — Schluss f. 145°: قضى عليه وقدر على حسب ما علم منه والله تعالى اعلم الخ

3399.

1) Mf. 248, f. 262. 263.

محمد جلال الدين الدواني Abhdlg des + 908/1502, betitelt بيمان فرعون † 908/1502, betitelt بيمان فرعون

im Anschluss an Sura 10, 90 die Ansicht des Ibn el'arabi vertheidigend, dass die Stelle von der Rechtgläubigkeit Pharaos handle. S. No. 2111 und 2799, 1 (f. 104^b. 105^a).

2) Pm. 71, 2, f. 110^b—135.

 8ro , 25 Z. (Text: $16\frac{1}{2} \times 9^2/3^{\text{cm}}$). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, glatt, stark. — Titel fehlt, steht in der Vorrede f. 110^{b} unten:

التاييد والعون للقايلين بايمان فرعون

Verfasser fehlt. Er lebt nach dem f. 117ª und sonst citirten الشعراوي † 173/1565.

الحمد لله الذي وسعت :Anfang f. 110b كل شيء رحمته . . . أما بعد فقد جرت الاهواء باقوام قصروا عن سواء الطريق الخ

Die Ansicht, welche von den Orthodoxen den Çūfts und insbesondere dem Ibn el'arabī vorgeworfen wird (der sie vorzüglich in seinem الفصوص " vertritt), nämlich dass Pharao den rechten Glauben gehabt habe, sucht der Verfasser hier ausführlich als richtig zu beweisen. Er thut dies in 5 Excursen (مقدمة).

- ان القصد بهذه الرسالة دفع الطعن 1. 110 والتنكير على اولياء الله الخو
- قال الامام حجة الاسلام الغزالي 2. 111 ه
- الايمان هو التصديق بالقلب ١١٩٠ . 3. الايمان
- شروط التوبة بالنظر لحف الله تعالى 4. 115
- علم كون حقيقة الايمان التصديق 133 .5. القلبي فقط الخ

فقد كذب القرآن ولم : Schluss f. 135b

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, kräftig, etwas flüchtig, gewandt, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1150/1737. — Collationirt.

Vom Singen der Derwische handelt Mo. 35, f. 110. 111. — Ueber die Sekte الحاج بكتاش (We. 1700, f. 52b und Glaubensbekenntniss des عبد القادر بن محمد البغدادي بكتاش زاده Pm. 482, f. 143b. Gegen die Gahmiten (über Anschauen Gottes) ist gerichtet We. 1708, f. 103.

3400.

Zu diesem Abschnitt gehören noch Schriften von:

- الاختيار (1199/1785, على بن عبد الله الرومي الاختيار (1 u. d. T. التفتيش في معنى لفظ درويش
- حمد بن محمد بن محمد بن عبد الرزاق (2) عبد الرزاق (2) المرزاق (1205/1790, mit dems. Titel.
- احمد بن عمر بن ابراهیم القرطبی (3) القرطبی (4 لا محمد بن عمر بن القرام القناع عن الوجد والسماع (4 لا محمد بن الوجد والمحمد بن الوجد والمحمد بن المحمد بن المحمد
- 4) حسام الدين التوقاتي † c. 850/1446, u. d. T.
 في دوران الصوفية
- 6) اسحف القراماني جمال الدين (6 + 984/1527.
- المولى عرب الواعظ (7) المولى عرب الواعظ (7)
- 8) سنان الدين بن يعقوب سنبل سنان (8 + 989/1581).
- 9) أسمعيل الانقرادي + 1042/1632
- 10) عبد القادر بن محمد الحلبي أبن فضيب البان $tc. \frac{1040}{1630}, u.d. T.$ ناقوس الطباع في اسرار السماء
- ارشاد .u. d. T. الم الأ الأمول القويمة بابطال البدع السقيمة الى الأمول القويمة بابطال البدع السقيمة
- .1088/1678 حسن بن احمد الرومي الخلوتي امي سنان زادة (12
- 13) عبد الرحمن العيدروسي وجيه الدين (13 tu. d. T. السماع ببعض اسرار السماع ببعض الرار السماع ببعض المرار المرار
- 14) محمد بن محمد $\frac{980}{1572}$, u. d. T. داعى الفلاح الي سبيل النجاح
- 16) أسمعيل الانقرادي $+ \frac{1042}{1632}, u. d. T.$ الر" الانتزيهية في شان المولوية
- 17) البخلوتي † 1071/₁₆₆₀, البوب بن احمد بن ايوب التخلوتي (u. d. T. الر" الاسمائية في طريق الخلوتية
- (18) أحمد بن عمر الديربي ابو العباس (18) با الحدد بن عمر الديربي ابو العباس (18) با كفة المريد في الرق على كل مخالف العنيد الم
- 19) السيد مرتضى $um \frac{1170}{1756}$, u. d. T. عقيلة الاتراب في سند الطريقة والاحزاب
- حسن بن على بن على بن منصور المكبي شقة الفوق (20) الحلل السندسية على 1176/1762, u. d. T. اسرار الدائرة الشاذلية

8. Çüfische Predigten und Gedichte.

3401. Spr. 900.

88 Bl. 8°°, 21 Z. (21 × 15; 14 × 7¹/2°m). — Zustand: im Anfang etwas unsauber, sonst ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, zieml. dünn. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel u. Verfasser fehlt; er ist etwa:

مجموع خطب لعبد القادر الكيلاني

الحمد لله رب العالمين وصلواته : Anfang f. 1b على سيدنا . . . ' التخطبة التي كان يذكرها الشيخ . . . الكيلاني يقول في كل مجلس الحمد لله رب العالمين يكررها ثلاث مزات ويسكت في عقب كل مرّة لحظة الخ

Sammlung von 15 Predigten des 'Abd elqādir ben mūsa elkilānī † 561/1166 aus dem Jahre 545/1150. Vorangeht eine Notiz des ungenannten Sammlers, wie jener bei seinen Predigten zu verfahren pflegte; er sagt f.2° von ihm: ثم يشرع في الكلام بما يفتح الله عز وجل علي لسانه من فتوح الغيب من غير تقدير ولا تعبية الكلام وفي النادر من المجالس يكون قد حفظ خبرا عن رسول الله صغم او كلمة حكمة من كلام الحكماء من جملة ما يقرأ عليه فيبدأ بذكر الله تعالى ويشرح في تفسيره المقرأ عليه فيبدأ بذكر الله تعالى ويشرح في تفسيره المقرأ عليه فيبدأ بذكر الله تعالى ويشرح في تفسيره المحتمدة على المسروة المحتمدة على المسروة المحتمدة على المحت

Schrift: klein, gewandt, gleichmässig, breit, vocallos. — Abschrift c. 1100/1688.

3402. Pet. 604.

208 Bl. 4¹⁰, 21 Z. $(22 \times 16; 17^{1/2} \times 9^{1/2}^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut; die erste Lage nicht fest im Deckel; HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

f. 7 und besonders 8 schadhaft. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: rothbrauner Lederband. — Titel und Verfasser f. 1^b:

الفتح الربانى كلام الشيخ عبد القادر الكبلانى (in der Handschrift irrthümlich الفتو für الفتح الماركة الفتوح الفتح الفتح الفتح الماركة الفتح الماركة الفتح الماركة الم

اللهم يا من عام عجزي عن Anfang f. 1^b: حمده اسئلک باکمل حامدیک

Auf diesen Anfang, der von späterer Hand ergänzt ist (im Ganzen 10 Zeilen), folgt noch, von derselben Hand, die nicht ganz richtige Genealogie des Verfassers; aber über Inhalt und Zweck, Eintheilung oder Titel des Werkes ist nichts gesagt. Es scheint eine Fortsetzung zu den in Spr. 900 vorliegenden Predigten zu sein, die Ergänzung (f. 1) ist wol willkürlich. Der Herausgeber ist ein jüngerer Zeitgenosse; er beruft sich zu Ende des Werkes auf einen Bericht, den ihm der Sohn über den Tod seines Vaters ('Abd elqädir) gegeben habe.

Diese Predigten hier sind in den Jahren 545/1151 (vom 3. Sawwāl an) und 546/1152 gehalten. Ihre Zahl — soweit ersichtlich — ist 55 (f.154b); von da an ist eine Weiterzählung nicht erfolgt. Die Zählung ist überhaupt nicht genau; sie ist öfters unrichtig, dann auch verändert; die 37. und 38. Sitzung wird f. 93b und 95b noch einmal gezählt, ebenso f. 136a die 51.; eigentlich wäre also die 55. f. 154b die 58. Alle tragen ein Datum; das hört nach f. 154b auf. Sie werden hier als Sitzungen (Line) bezeichnet.

- الاعشراض على الحق . . . موت الدين على الحق
- يا غلام اين عبودية الحق
- يا اهل هذه البلدة قد كثر النفاق فيكم 450 . 20
- بعد كلام اذ الامر وانته عن النهي ⁰30. 72
- يا غلام انى اري تصاريفك ما 131° 50. الله عن وجل حتى لا يبقى 55. الحق عز وجل حتى لا يبقى
 - حد الحق عز وجل حتى لا يبيقى 1941. في قلبك من جميع الخلف النخ

31

ثم خفي صوته ولسانه ملتصف : *Schluss f. 208 . . . وصلي الله بسقف حلقه ثم مات رق وارضاه . . . وصلي الله على سيد الانبياء ومقدم الشفعاء محمد الخ

Schrift: gross, rundlich, deutlich, vocallos. Die Ueberschriften roth. Bl. 27. 60. 61 von derselben Hand ergänzt. — Abschrift vom J. 1156 Sa'bān (1743). — Collationirt. — Nach f. 9 fehlt 1 Bl.

3403. Spr. 806.

8°°, 13 Z. $(21^{1}/_{2} \times 12^{1}/_{2}; 13 \times 8^{1}/_{2} - 9^{cm})$. — Zustand: wurmstichig. — Papier: gelb, ziemlich stark, nicht recht glatt. — Titelüberschrift f. 51°:

مجلس في المحتنة

قوله تعالى يحبهم وجبونه : (Anfang (f. 51b) عبد المخ

Betrachtungen über die mystische Liebe zu Gott, in Form einer Predigt über Sura 5, 59. Die gewöhnlichen Anreden sind: يا حقى oder يا أخوانى. Es ist ein Abschnitt aus einem grösseren Werke.

اللهم رضنا بقصائك وعافنا من :Schluss f. 67* بلائك وارزفنا شكر نعائك برحمتك يا ارحم الراحمين ،

Schrift: ziemlich klein, gut, gleichmässig, vocalisirt. Abschrift c. 900/1494.

/ 3404.

Pm. 497, 4, f. 40^a. Eine Qaçide des القاسم بن المظفر بن علي الشهرزوري المرتضى † 489/1096, in 44 Versen (Ĥafif). Anfang: لمعت نارهم وقد عسعس الليك ومل الحادي وحار الدليل Dieselbe in Pet. 351, 3, f. 131^b.

/ 3405.

We. 1743, 1, f. 27b. 28t. Qaçıde des بن مسافر † 558/₁₁₆₈. Anfang (Ṭawil): شربت بكاس الحب من قبل نشأتي سكرت بها من قبل توجد خلَّقَتِي

We. 1769, 11, f. 106° von dem selben eine Qaçide in 19 Versen (Basit). Anfang: نلت العلوم ونلت العز للابد بعون مولى كريم واحد احد

3406.

1) Pm. 387, 12, f. 1996. 2004.

Format etc. u. Schrift wie bei 4. — Titelüberschrift: هذه مما انشدها الشيخ عبد القادر الكبلاني Anfang (Basit):

ان ابطات غارة الارحام وابتعدت عنّا فاسم شيء غارة الله Eine çüfische Qaçıde des 'Abd elqādir elkīlānī † 561/1166, in 29 Versen.

Dieselbe in Pet. 701, f. 1b.

2) We. 1758, 8, f. 78-79.

Die Qaçıde zur Abwehr von Kummer und Bedrängniss, deren Anfang (Ṭawīl): نظرت بعين الفكر في خون حضرتي حبيبا تجتي للقلوب محبّتي

3) Pm. 286, f. 24b.

Eine Qaçide (in 24 Versen), Anfang: شهدت بان الله والى ولايتى وقد من في التصريف في كل خلوتي

4) Spr. 1464, f. 103.

Qaçıde (in 24 Versen, Wāfir); Anfang: سقانى الحب كاسات الوصال فقلت لخمرتى تحوي تعالى Woran sich noch ein längeres Gebet schliesst.

Talimis zu der Qaçide (19 Verse):
مرضى من مريضة الاجفان علّلانى بذكرها علّلانى
Dieselbe (aber dem ابن العربى beigelegt) in
We.722, f. 295^b. 295^a u. auch in Pm. 452, f.100.

/ 3407. Pm. 40. 5) S. 229-239.

Format (17-20 Z.) etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt. Er ist:

شرح قصیدة لابی مدین

Verfasser fehlt. Steht am Ende der Abhandlung S. 239:

الحمد لله رب العالمين . . . أما بعد Anfang: الحمد فقد قال صقم بحشر المرء على دين خليله فلينظر احدكم من بخالل النخ

In Folge des Ausspruches Mohammeds, dass ein Jeder auferstehen werde auf den Glauben des Freundes, mit dem er verkehre, empfiehlt Ahmed ben ibrahım eççiddiqi ibn allan † 1088/1624 als einzig richtigen Umgang den eines wahren Çüfi. Zu diesem Zwecke erklärt er hier das Gedicht des Abū madjan † 589/1198 (in 22 Versen), das denselben Gegenstand erörtert. Dasselbe beginnt (Basit) S. 229: ما لذة العيش الآكية الفقراح السلاطين والسادات والامرا

ما لذة العيش الا تحيية الفقرام السلاطين والسادات والامرا أي ما لذة عيش السالك في طريقة الى مولاء الاحجية الفقراء الخ

على سيدنا محمد المختار خير من Schluss: اوفى ومن نذر ومن اكرم الجار وهذا آخر عجالة الوقت . . . والا فنحن معترفون بالمجز والتقصير عن حقايقها وانما الاعمال بالنيات تمت

Abschrift vom J. 1032 Ďū'lqa'da (1623). — Die Verse roth überstrichen.

Dasselbe Gedicht in We. 1799, 5, f. 47^a am Rande; ausserdem in Pet. 252, f. 169^b bis 172^b mit Tahmts.

Eine andere Qaçıde desselben (48 Verse, Tawıl) in Pm. 185, 2, f. 6°—7°. Sie ist betitelt: القصيدة الخمرية الخمرية

ادرها لنا صرفاودع مزجها عتا فنحن اناس لانري المزج مذكتا

3408.

Pm. 53, f. 6—10°. Eine çüfische Qaçıde, voll rhetorischer Künste, von مؤيد بن محمود بن معمود المعلق الحاتمي الجَنَدِي um 690/1291. Sie ist betitelt: قصيدة غيبية, steht zu Anfang seines Commentars zu dem Werke الفصوص des Ibn el'arabı, ist 142 Verse lang, u. beginnt (Ţawıl):

مؤيد لا تقنع بمشهود شاهد . . . قاصد

3409. Lbg. 935.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift: القصيدة المفيدة فيها سلوك وعقيدة ويُحجَّمَع الاسماء للسنى

للشيخ عبد العزيز الديريني

Eine die Çüfik und das Glaubensbekenntniss behandelnde Qaçıde des 'Abd el'azız ben ahmed eddırını † 694/1295 (in 61 Versen).

Anfang (Kāmil): أشهدت بدائع صنعة العلام سجانه ذي العز والاكرام

Eine andere Qaçide desselben (25 Verse, Wāfir), über die dem Çuft nothwendige Bildung, in Spr. 850, 1, f. 57°. Anfang: تاتب أن قدمت على أناس وأجلس مجلس الرجل الذكمة،

3410. Lbg. 503.

81 Bl. 8°°, 20 Z. (20 × 15; 13¹/2 × 10°m). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken, Bl. 81 ausgebessert. — Papier: weisslich, glatt, stark. — Einband: Lederband. — Titel f. 2° (Vorrede):

انس الجليس في جلو الحناديس

Verfasser (in der Ueberschrift) f. 16:

ابو العباس احمد بن الحاج

الحمد لله الذي اسبغ على : Anfang f. 1^b: اوليائه نعمه ظاهرة وباطنة . . . وبعد فان بعض المحابنا . . . سالني ان اشرح الفاظ القصيدة الخ

Ausführlicher gemischter Commentar zu der Qaçıde, deren Titel: القصيدة السينية oder (ابن باديس ابن بادس des النفحات القدسية للخسين بن ابن القاسم بن باديس ابو على ال

Dieselbe beginnt f. 2b (Ṭawīl):

الا مل الى بغداد فهى منى النفس

وحدث بها عن من ثوي باطن الرمس

آلا حرف يفتتن بها الكلام . . . ومل امر من مال يميل اذا اتحرف والى حرف الخ

Aufzählung der in Bagdād begrabenen Çūfis. Der Dichter, geb. ⁷⁰¹/₁₈₀₁, † ⁷⁸⁷/₁₈₈₅, hat sein Gedicht, c. 80 Verse lang, dem ملاح الدين العلائي العلائي † ⁷⁶¹/₁₈₆₀ gewidmet. — Schluss f. 80^b:

وافصل تسليم الاله مردد عليك له عرف ذكتي الي الرمس

وهذا ما يشر :Schluss des Commentars الله من الكلام على هذا المرام قد تم جعمد الله . . . فنسال الله تعالى ان ينور بصائرنا . . . ورضى الله عن التابعين ومن تبعهم باحسان الي يوم الدين وغفر لنا الح

Schrift: magrebitisch, ziemlich klein, zierlich, gleichmässig, vocallos. Die Grundverse roth, Stichwörter auch (zum Theil farbig). Der Text in rothen Strichen. — Abschrift im J. 1229 Śa'bān (1814).

3411. We. 1631. 4) f. 126-137.

Format etc. u. Schrift wie bei 1) (Text: $16^{1}/_{2} \times 8^{1}/_{2}^{em}$). Titel und Verfasser fehlt: s. Anfang.

قال شيخنا . . . عبد الكريم : Anfang 126 بالكريم الكريم . . . بعد حمد الله . . . هذه منظومة لم ينسيج الدعو على لحم منوالها . . . ستيتها بالنوادر العينية في البوادر الغيبية وبالله الاعتصام وهو حسبي وكفي،

Text des çūfischen Gedichtes des 'Abd elkerım elgili um 820/1417 (in 534 Versen). Der Titel ist auch القصيدة العينية الجيلية الجيلية الماء العينية ال

فؤاد به شمس المحبّة طائع وليس لنجم العَذَل فيه مواقعُ Abschrift vom J. 1157/1744.

3412. Spr. 822. 2) f. 18-80.

8°°, c. 25 Z. (Text: 16¹/₂×9^{cm}). — Zustand: etwas unsauber. — Papier: gelblich, ziemlich dick und glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Commentar zu dem selben Gedicht. Titel f. 18^a und in der Vorrede:

هذه المعارف الغيبية شرح العينية الجيلية لمولانا واستاذنا تاج العارفين وقدوة المحققين الشيخ عبد الغني النابلسي،

الحمد لله شارح صدور المومنين : Anfang f. 18b بانوار التوفيق . . . أما بعد فيقول . . عبد الغني . . . هذا شرح لطيف وضعته بالأجل على قصيدة . . . الجيلي

Der Commentar, von 'Abd elganī ibn ennābulusī † 1143/1730 zu Anfang des J. 1086/1675 verfasst, betrifft bloss den Inhalt, bringt die Verse meistens nicht einzeln, sondern in (grösseren) Gruppen vor, und beginnt: يعنى لى فؤاذ شمس الحبة الاهية طالعة فيه الخ

ونسال الله تعالى ان ينفع : Schluss f. 78a بكتابي هذا جميع المسلمين . . . وينغفر لنا ولاخواننا . . . واحبابنا والمسلمين اجمعين'

Als Anhang folgen f. 78b—80 einige Gedichte des 'Abd elganī.

Schrift: ziemlich gut, gewandt und deutlich, vocallos. Die Textworte meistens roth. — Abschrift von رصائح بن ابراهیم الصالحی, vom J. 1090/1679.

(الدرة العينية في الشواهد الغيبية) HKh. III 4945

4 3413.

Derselbe Commentar liegt vor in:

1) Pm. 214.

60 Bl. 4°, 19-21 Z. (22×16; 15 (-17)×9 (-10)°m). Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband (mit Einpressungen) und Lederrücken. — Titel und Verfasser fehlt, steht aber auf der Innenseite des Vorderdeckels.

Schrift: ziemlich gross, etwas rundlich, nicht undeutlich, vocallos. Grundverse roth. — Abschrift von احمد بن اسماعيل im J. 1137 Çafar (1724). — Collationirt.

F. 1ª und 58-60 allerlei çüfische Notizen.

2) WE. 55.

80 Bl. kl.-8vo, 17 Z. (15²/₃ × 10; 11 × 6⁴/₅c^{cm}). — Zustand: sonst ziemlich gut, aber voll durchgehender Flecken. — Papier: weisslich, dick, nicht glatt. — Einband: Pappband mit rothem Lederrücken und Klappe.

Nicht ganz zu Ende; die letzten Worte sind f. 80^b: ولولا كماله الذاتى الظاهر فى كل حسن لما مالت الطابع [المتنافرة] Ausserdem fehlt f.72—79.

Schrift: klein, eng, gleichmässig, vocallos. — Abschrift um 1150/1727.

3) We. 278.

94 Bl. 4to, 17 Z. (22¹, 2×16; 16×11^{cm}). — Zustand: lose Blätter und Lagen, im Anfang etwas unsauber u. schadhaft; gegen Ende mit grossen Flecken — Papier: gelblich, ziemlich dick, glatt. — Einband: blosser Papier-Umschlag.

Titel und Verfasser fehlt. Am Anfang fehlt 1 Bl. — Das Gedicht bricht f. 93° so ab: واسمِى حقّا اسمها واسم ذاتها لى آسم ولى تلك النعوت توابع Der Commentar zu diesem (u. den vorhergehenden) Versen bricht mit den Worten ab: والناس ناس اذا تحترك فاذا ماتوا فلا حركة لهم وليس

Schrift: gross, flüchtig, unschön, vocallos, nicht grade undeutlich. Die Verse grösser und dicker. — Abschrift etwa um 1185/1771.

Auf der inwendigen Seite des Deckels vorn stehen die ersten dreizehn Verse der Qaçıde جوهرة التوحيد; s. No. 2045, 5.

3414. We. 1718. 5) f. 53-61.

8°°, 21 Z. (19³/4 × 14; 15 × 11¹/2°m). — Zustand: fleckig.—Papier: gelb, zieml. stark, wenig glatt.—Einband: Pappbd mit Kattunrücken. — Titel f.53° (nach dem Bism.): سلك العبن لأذهاب الغبن تسمية سيد الاولين والاخرين وحبيب ربّ العالمين وقايد الغرّ المحجلين وشفيع المذنبين . . . محمد صعّم . . . من نظم مولانا وسيدنا أبن حبيب الصفدى

Der Verfasser dieser Qaçide heisst ausführlicher (f. 53b):

عبد القادر الحمدي بن عمر بن حبيب الصفدي

Der Titel ist, wie in der Vorrede erzählt wird, dem Gedicht von dem im Traum erschienenen Mohammed selbst beigelegt, während der Verf. 'Abd elqādir ben 'omar ben habtbeeççafadi abū 'nneģāīb † 915/1509 es früher سلك التوفيف بسواء الطريق benannt hatte. Die Qaçıde, auch تائية betitelt, ist 283 Verse lang und beginnt f. 55* (Bast):

بالجدمن بعد بسماللد بدي كذا على التهامي صلاق مع تحيّات Schluss f. 616:

والال مع تابع واغفر لناظمه والقاري مع سامع وَآهْل الروايات

Schrift: ziemlich klein, deutlich u. gewandt, gleichmässig, vocallos. — Abschrift vom J. 1072 1661.

3415.

Dasselbe Gedicht ist vorhanden in:

- 1) Pm. 553, 12, f. 50-57.
 - S^{vo}, c. 15-17 Z. (Text: 13¹/₂-14 × 9¹/₂cm). Zustand: fleekig u. zieml. unsauber. Titel u. Verf. fehlt. Anfang fehlt, die ersten 31 oder 32 Verse. Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocalisirt, sehr verblasst. Am Rande einige kurze Bemerkungen. Abschrift vom J. 924 Rab. I (1518).
- 2) Pm. 553, 11, f. 46^b-49. Vorhanden sind nur die ersten 165 Verse.

8v°, c. 24-29 Z. (Text: c.16 × 11cm). — Zustand: nicht recht sauber, auch nicht frei von Flecken. — Papier: gelb, dick, glatt. — Schrift wie bei 1, nur grösser und kräftiger, auch vocalisirt.

- 3) We. 1800, 1, f. 6a-13a.
- 4) We.1843, 1, f.1-8. Am Rande einige Glossen.

3416. We. 270.

224 Bl. 8°°, 19-21 Z. (20¹/4×15; 15×9¹/2°m). — Zustand: lose Lagen: etwas fleckig u. nicht ganz sauber; der Rand an einigen Stellen ausgebessert. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappdeckel mit Lederrücken und Klappe.

Commentar zu dem selben Gedicht. Titel فذا شرح تائية أبن حبيب الصفدي : f. 1*: للشيخ علوان الحموي

رَبِ يشر ولا تعسر ورب اشرح لي : Anfang f.1 فرص صدري ويشر لي امري . . . أما بعد فان علم السلوك فرص عبي بلا خلاف على الذكور والانات والعبيد والاشراف النخ

Der weitschweifige, auf Worterklärung sich wenig einlassende Commentar ist von 'All ben 'aṭijje ben hasan elhamawī abū Thasan alawān † 986/1529 verfasst und nach Pet. 368, f.1ª betitelt: سنك العبين في شرح سلك العبين während IIKh. III 7220 zu Anfang noch einige Worte voranstellt. Derselbe beginnt f. 16ª: تنمن تغمده الله برحمته في ابتداء نظمه الله برحمته في ابتداء وامتثالا الخ يدكر اسم ربه وحمده تعبدا واقتداء وامتثالا الخ يدكر اسم ربه وحمده تعبدا واقتداء وامتثالا الخ فانصرنا على القوم الكافرين دعواه فيها سجانك اللهم وتحيتهم فيها سلام وآخر دعواه ان الجد لله ربّ العالمين وتحيتهم فيها سلام وآخر دعواه ان الجد لله ربّ العالمين

Schrift: ziemlich gross und dick, deutlich, etwas rundlich, nicht besonders gut, vocallos. Der Text fehlerhaft. Die Gedichtverse roth. — Abschrift von عمر بن مراد بن مصطفى الدخاوي موطئنا الحنفى مذهبًا أضار العنفى المائن المنازع المائن المائن ونور العين ونور العين ونور العين ونور العين

3417.

Derselbe Commentar ist vorhanden in:

1) Spr. 837, 1, f. 1—141.

165 Bl. 8°, 19 Z. (20¹/2×14³/4; 14¹/2-15¹/2×10-11°m). Zustand: unsauber und fleckig. — Papier: gelblich, zieml. stark, wenig glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel u. Verfasser: bloss der des Grundgedichts.

Schrift: klein, flüchtig, vocallos; der Text roth. — Abschrift im J. 996/1588.

2) We. 271.

148 Bl. 8°°, 25 Z. (20¹/₂ × 15; 15¹/₂ × 10¹/₂c^{cm}). — Zustand: fleckig, unsauber, lose im Einbd. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe.

Titel u. Verfasser wie bei We. 270, 1. Anfang: رب اشرح لي صدري الخ . Schluss: والدخلنا في عبادك الصالحين واختم لنا منك بخير وللمسلمين امين والحمد لله رب العالمين المين والحمد لله رب العالمين

Schrift: ziemlich klein, gewandt, gleichmässig, vocallos. Die Textverse roth. F.51-58 ergänzt, etwas enger.—Abschrift im J. 1012/1603.

3) Pet. 280.

229 Bl. 8vo, 17 Z. (21×15¹/₂; 15×10^{cm}). — Zustand: etwas unsauber, Anfangs schadhaft, ziemlich lose im Einband. — Papier: weisslich, ziemlich stark, etwas glatt. — Einband: brauner Lederband mit Klappe.

Titel wie bei We. 270, 1. Anfang: رب اشهر لي صدري . . . الحمد لله هادي من يشاء الي سبيله . . . أما بعد فان علم السلوك الخ

Schrift: gross, dick, unbeholfen, aber deutlich, vocallos. Die Textverse roth. — Abschrift im J. 1053/1643 von بين الحاج محمد المكنّى بابن سويمة

4) Pet. 368.

271 Bl. 8ro, 15 Z. (18¹/₂ × 14; 11 × 9^{cm}). — Zustand: nicht ganz sauber, etwas wurmstichig. — Papier: gelblich, dick, glatt. — Einband: brauner Lederband mit Klappe.

Titel: نور العين في شرح سلك العين. An-fang wie bei Pet. 280.

Schrift: ziemlich klein, gewandt, etwas flüchtig, wenig vocalisirt. Die Textverse meistens roth. — Abschr. c. 1150/1737.

5) Pet. 684, f. 141^b—145^b u. 149—152. Erklärung einiger Verse dieser Qaçide.

Einige andere Qaciden desselben Dichters finden sich in We.1843, f. 8^b-10^b u. 1800, f.15^b.

¹ 3418. We. 1639.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Qaçıde des الشيخ علوان † 936/1529 (in 18 Versen). Anfang (Ramal):

كلما رمت اراما عرضت بالوجه عنّى In Vers 8 kommt der Name علوان 2mal vor mit vocallosem ل, also عَلْوَان oder عُلُوان. S. No.1935.

3419. We. 1704.

 8vo , 31 Z. $(20 \times 13^2/_3; 16 \times 7^1/_2^{\text{cm}})$. — Zustand: etwas unsauber. — Papier: gelblich, dünn, glatt. — Titel f.53*:

عناب صادحة الأزل وساحة النِزَل الشيخ الحقق البي المواهب احمد الشناوي،

احمد بن على بن عبد القدّوس :Ausführlicher الشنّاوي المصري ابو المواهب

الحمد لله الحيط الاحدي الجع: Anfang f.53b: بذاته . . . وبعد فهذه صادحة الازل وساتحة النزل آلمُ وَمَا يَسْطُرُونَ ما يعقلها الا العالمون المن

Commentar des Ahmed ben 'alt ben 'abd elqaddus essinnāwī abu 'lmewāhib, geb. 975/1568, † 1028/1619, zu dem çüfischen Gedicht in 91 Versen, das beginnt (Kāmil):

كنه الهوية والانية نقطة هي وحدة الاطلاق والهافوث الكنه الاصل والهوية حقيقة لها السريان :Er beginnt

فانا لله نزل وانا اليه بحكمنا راجعون :Schluss وكل شيء هالك الله وجهه له الحكم والبه ترجعون

Schrift: klein, fein, zierlich, deutlich, vocallos. Die Verse roth. — Abschrift im Jahre 1077/1666 von اسمعيل بن ايوب بن ايمد بن ايوب لانفي لالوي المشقى

Spr. 299, f. 27^b—29^a dasselbe Gedicht, 73 Verse, mit Glossen am Rande und zwischen den Zeilen.

3420. Pm. 553.
6) f. 40⁶ -41^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Ueberschrift:

موشح لابي المواهب

Anfang:

انا هو شيخ الشراب وفي الملاح لذَّ لي التمزيق

Es sind hier 4 (kürzere) Mowaśśah-Gedichte çūfischen Inhalts von Abū'lmewāhib — wahrscheinlich der so eben vorgekommene Eśśinnāwī — aufgeführt. Das letzte schliesst:
فقال انا هو الحق الذي لا يغير ذاته متر الزمان

3421. Spr. 147. 5) f. 1126-1216.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel f. 112b: الكتاب في الابيات السُلُوكيّة

Nach dem Vorwort f. 112b:

غایة القرب فی شرح نهایة الطلب مرب

عبد القادر بن شيخ العيدروسي

الحمد لله الذي شرع لقاصديه: Anfang f. 112b: الحمد لله الذي شرع لقاصدية : وله الحد الحدد طريق . . . وبعد فقد من الله تعالى على وله الحد

Kleines çüfisches Gedicht in 4 Versen (Weg zu Gott), nebst Commentar, beides von 'Abd elqādir ben śeih el'eiderūsī † 1038/1628 im J. 998 Gom. II (1590) verfasst.

Das Gedicht beginnt f. 112b:

شَهْرَ فَدَيَتَكَ سَاقَ لَجُنَّ فَي الطَّلَبِ مِيمَما أَرَبا نَاهِيكَ مِن أَرْبِ
الْاحَٰذُ بِالْعِرَائِم نَعْت : Der Commentar dazu:
الرجل الحازم ومعالي الهمم دالَّة علي طبع الكرم الخ فليتنافس المتنافسون فلا تعلم : Schluss f. 121b
نفس ما اخفى لهم من قرّة اعين جزاء بما كانوا يعلمون'

3422. Spr. 147. 27) f. 399^a - 403^a.

Format etc. und Schrift wie bei 22). - Titel und Verfasser fehlt.

Ein çūfisches Gedicht desselben 'Abd elqādir el'eiderūsī, in der Mowaśśah-Form, anf.: اهلا بمسراك ايها القمر' ومرحبا'

منحتنى الوصل أم لي القدر به جبا

F. 400—403° enthält die Erklärung zweier, in diesem Gedichte vorkommender, Halbverse. Schluss f. 403°: الخبرني بها شيخنا الصالح موسي الكشميري،

3423. We. 1704. 34-36) f. 103^b-105^b.

Format etc. u. Schrift wie bei 33).

Einige çüfische Gedichte des Ejjüb ben ahmed elhalwatī † 1071/1660, und zwar:

الغيض الاقدس في المقام الانفس: 104°-103° (103°-104°) الحمد لله وهو الواحد الاحدُ Anfang: الحمد لله وهو الواحد الصددُ في كنه الاحسان وهو الواحد الصددُ 55 Verse (Basit) lang.

2) f.1046—1056: العقد الفريد في مقام التفريد العقد الفريد الجمد لله القديم الابدي الحمد لله القديم الابدي الواحد الحق العليم السرمدي الواحد الحق العليم السرمدي Dies Regez-Gedicht ist 45 Verse lang.

وله ايضا هذه الرسالة المنظومة Anfang: قالوا خفيت عن الظهور وحبداً هذا الخفاء وان يكن فيه النصب 30 Verse (Kāmil) lang.

4) f. 106: الكلام على هذا البيت له ايضا Çūfische Erklärung des Verses:

ومن بين احشائى الدنان تصاعدت ولم يبق منها في الحقيقة الا اسمُ

قد تقرر أن الخمرة عبارة عن تجلّى المحبوب :Anfang فهو في العين وغيره في الرسم والاسم : Schluss f.106b

/ 3424. Pet. 550,

8°, 17-23 Z. (20 × 14°/3; c. 19 × 13°m). — Zustand: an den Seitenrand der Blätter ist des Formates wegen etwas angestückt. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark.

a) F. 87*—89* einige Gedichte meist çüfischen Inhalts, von عبد الغنى النابلسى † 1148/1730; darunter ein längeres mit dem Anfang: شهدت بان الله اصل ولايتى وقد من بالتصريف فى كل حصرتى F. 88b eine قصيدة منفرجة in 45 Versen, mit dem Anfang (Habab):

ما الشدة اللا للفرج وستاتى انواع الفرج

b) F. 89^b—93^a. In incorrecter Prosa, Erläuterung çüfischer Begriffe und Ansichten, z. B. über das Verhältniss von Lehrer zu Schüler etc.

Schrift: ungleich, kräftig, rundlich, vocallos. — Abschrift: um etwa 1800.

F. 94^b Tabelle der Ofmänischen Sultäne, von الغازي an († 727) bis auf عبد المجيد.

3425.

Einige andere Qaçtden desselben sind:

- 1) Mo. 307, f. 75^b 79^a. Dieselbe ist 212 Verse lang u. betitelt: القصيدة العينية Anfang: فريدة حسن وجهها البدر طالع اشاهد معنى لطفها واطالع (= Spr. 1125, f. 34^b).
- Pet. 351, 3, f. 141^b. Die Qaçide ist
 Verse lang. Anfang (Hafif):
 شبّب الربح والسوّبجع غنّا والدجى راف والنديم آطُمأنّا

3426. We. 1756. 5) f. 48-56.

Format etc. u. Schrift wie bei 4). — Titel f. 48*: هذا الشرح بقية الله خير بعد الغناء في السير ebenso im Vorwort. — Verfasser f. 48*:

عبد الغنى النابلسي

الحمد لله وسلامه علي عباده : Anfang f. 48b. . . . أما بعد فقد نلب منى بعض الاماجد الاعزة المخ

Commentar des 'Abdelgant zu 5 von ihm verfassten gafischen Versen, deren erster: حروف المبانى والمعانى تنزهت

مقاصدها فهي التي لم تكن تقرى

للروف ج حرف وهو طرف الشي كحرف الجبل: Er beginnt

لاتسع بنا الحجال ولكن نعب : Sehluss f. 56b; ولكن ذهب والحمد لله على كل حال النخ

F.50 ein Gedicht çüfischen Inhalts, das nicht in seinen Diwan aufgenommen ist; es beginnt: كل شيء في علمه لن يزولا وللوعا تري له وافولا

3427. We. 1756. 4) f. 46. 47.

Format etc. und Schrift wie bei 3). — Titel f. 46^a (und f. 46^b Ueberschrift):

الحمد لله والصلاة والسلام . . . : Anfang f. 46b . . . عن معنى هذه الابيات . . . طلبت الغيب بالغيب وجدت الغيب بالغيب

Erklärung von 6 Versen eines ungenannten Çūfī, von demselben 'Abdelganī. Dieselbe beginnt: الغيب اي الغايب الغيب العقل والحس المن und schliesst f. 476: والكلمات ليس لها اول ولا آخر والله الاعلم والاحكم المن

/ 3428. We. 1782.

Kl.-8vo, e. 15 Z. (15 × 10; $11 \times 6^{1}/_{2} - 7^{1}/_{2}$ cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: grob, gelblich, ziemlich stark u. glatt. — Titel fehlt. Verfasser fehlt: s. Anfang.

قال شيخنا واستاذنا . . . سيدي : Anfang f.93 عمر الخلوتي البافي . . . ساله يوما انشيخ . . . حسين العطار عن بيت لسيدنا . . . عبد الغنى النابلسي . . . فقال مجيبا . . . الحمد لله الذي كشف بالنور المحمدي الغطا . . . وبعد فقد سالت ايها الحب الن

Erklärung eines Verses in einer Qaçıde des عبد الغنى النابلسى, deren Anfang (Kāmil): طوبي لمن كشفت بصيرته الغطا واتاه من مولاه انواع العطا Der Vers selbst ist nicht ganz angeführt, sondern nur sein Anfang: عكونت Die Erklärung nimmt hauptsächlich auf den alten Vers (Wāfir): الا يا قومنا ارتحلوا وسيروا فلو ترك القطا ليلا لناما Rücksicht und erklärt ihn — und damit auch jenen Vers – in çüfischem Sinne.

وبما ذكرناه يظهر معنى البيت: Schluss f. 100b للذكي الفهيم ... وافضل الصلاة والتسليم ... ما فاح من مسك الختام عطر تميم وتحمله نسيم أمين وللد لله وحده تنت

Schrift: gross, rundlich, vocallos, doutlich. — Abschrift von خصي الشائعي الخلوتي المسباعي الحمصي الشائعي المسباعي المسباعي المسباعي المسباعي المسباعي المسباعي المسباعي المسباعي المسبباعي المسب

3429. We. 1805.

Format etc. und Schrift wie bei 11). — Titel fehlt; nach der Unterschrift:

الجواب الشافي واللباب الكافي

Verfasser fehlt; es ist

مصطفى بن كهال الدين البكري الصديقي

Anfang:

الحد لله الذي قد الهما من شاء عن سرّ اللقا فاستفهما

Ein Regezgedicht (auf La reimend) des Muçtafā ben kemāl eddin elbekri ecciddigī $+ \frac{1162}{1749}$ (1161), in welchem er Auskunft über die Çüfik und welchen Weg der Anfänger darin einzuschlagen habe, giebt. - Schluss f.123b: وآله ومحبه وتابعيه ما ابتدى النظم به واختتما (Im Text unrichtig ثم تابع für وتابعيه.).

3430.

1) We. 1805, 11, f. 1086-1144.

Format etc. und Schrift wie bei 10). - Titel fehlt. Verfasser fehlt; es ist

مصطفى البكري

الحمد لله الكبيم الوهاب الحمد لله الكبيم الوهاب وبعد فقد وقفت على قصيدة لبعض السادة الخطاب المز

Derselbe Muctafa elbekri war auf eine Qaçıde gestossen, çüfischen Inhaltes, deren يا ,ب بالشيخ الجنيد وآله :Anfang (Kāmil) - ausgezeichnet zwar, aber voll überschwenglicher Liebesergüsse. Als ihn daher ein Freund bat, ihm dieselbe zu leihen, vertröstete er ihn bis auf morgen und dichtete in demselben Versmaass und in derselben Anlage eine Qaçide, in welcher er Gott bittet, um der und der frommen Männer willen das Herz des sehnsüchtig frommen Dichters zu läutern und zu erweitern.

Anfang f. 109a:

ادعوه بالسر المصون وآله وبعرشه الاعلى بنور جماله

2) We. 231, 3, f. 67^b—68^b.

8vo, 15 Z. (Text: $17^{1/2} \times 9^{1/2}$ cm). — Zustand: fleckig u. schmutzig, Schrift von schlechter Hand, aber nicht undeutlich.

Eine Qaçide desselben Dichters, anfangend: فنوم الموالي طرق جنبي وفيص الموالي على سنني

3431. We. 1759. 5) f. 47 - 63.

8vo, 23 Z. $(20^{1/2} \times 15; 14^{1/2} \times 9^{1/2}$ cm). — Zustand: ziemlich gut; gegen Ende fleckig. - Papier: gelb, stark, glatt. — Titel f. 47ⁿ (ebenso im Vorwort f. 48^a):

كشف اللغام والستورعن مخدرات ارباب الصدور السيد منصور السرميني Verfasser:

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

الحمد لله الذي انطق: Anfang f. 47b: حكمته السنة احبته . . . أما بعد فيقول . . . منصور قد تذاكرت في بعض الايام مع احبة اعلام المخ

In einer Freundeszusammenkunft, in der von çüfischen Vermächtnissen und Versen die Rede war, hatte Mançur essarmini, um 1170/1756 am Leben, sich über den Sinn einiger solcher Verse ausgesprochen und hat nun in dieser Schrift seine damaligen Auseinandersetzungen, auf wunsch des عبد الرحمن المنتسب للعريش, in Form eines Commentars zu den erwähnten Versen niedergelegt. Es sind deren 3, zuerst: عليك بارباب الصدور فمن غدا مضافا لارباب الصدور تصدرا عليك هو اسم فعل امر: "Der Commentar beginnt f.48 يمعني الزم... بأرباب الصدور الباء للمصاحبة اوالاستعانة الز النصير من الامر بالمعروف والنهى : Schluss f. 63*

عن المنكر واليك النظر فيما يظهر وصلى الله وسلم . . . وجعلنا ووالدينا واحبابنا من الفايزين بجنات النعيم٬

Im Unreinen fertig im J. 1169 Sa'ban (1756).

Schrift: ziemlich gross, kräftig, etwas rundlich, gleichmässig, vocallos. Grundtext roth. Der ganze Text in rothen Doppellinien. - Abschrift um 1180/1786.

3432. Spr. 889.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt. Verfasser s. Anfang.

قال الشيخ الفقيم الامام Anfang f. 86b: ابو الحسن على بن محمد بن يوسف الخزرجي نفع الله به الحمد لله الذي فتح القلوب لمطالع معرفته . . . أما بعد فقد سالني بعض الفضلاء المعشرات الخزرجية في اشارات الصوفية

Cufische Gedichte des 'Ali ben mohammed elhazregī, in Zehnzeilen mit Tahmis, alle in Tawil und nach dem Alphabet geordnet (also 29 Gedichte). Anfang:

البكم فرارى منكم ولجائى - -اذا لم افز من حبكم بدوائي فقد عز دائي فيكم وعزائي يعد افتقاد النفس للعود عدة "Schluss f. 107°: العود عدة التقاد النفس للعود عدة التقاد النفس العود عدة التقاد التقا ويذهل عن حرّ الطوي خشية الطي

3433. We. 1664.

102 Bl. kl.-8°°, 11 Z. (15¹/2×10; 10×6°m). — Zustand: nicht recht sauber. — Papier: gelb, glatt, etwas dünn. — Einband: brauner Lederbd mit Klappe. — Titel fehlt; er ist nach dem Vorwort f. 6°a:

الحمد لله الذي هدانا للاسلام: Anfang f. 3b: محمد الذي هدانا للاسلام المقب بالمسلم الموصلي الشافعي القادري مولدا ومذهبا وطريقة المامق الله على ستجادة الطبيقة المخاص على ستجادة الطبيقة المخاص

Commentar zu dem çüfischen Gedicht: in welchem die Einrichtungen, كف الظلام Bräuche und das Verhalten in einem religiösen Orden behandelt werden. Die Poesie darin ist nach dem Verfasser des Commentars schwach, aber der Inhalt ist voll von Geheimnissen; der Verfasser des Gedichtes sei wahrscheinlich ein Aegypter, vielleicht habe es الغيارى verfasst. Der Verfasser des Commentars, Ahmed elmosallim elmauçili elqadiri, schickt eine Einleitung vorauf (f. 6ª ff.), in welcher er angiebt, auf welche Weise Jemand die Zulassung und den Eintritt in die Gemeinschaft einer besonderen Çuft-Verbindung erhält. Dann beginnt die Erklärung des Gedichts; und zwar wird in der Regel 1 Vers (oder auch zwei) ganz mitgetheilt (mittelst der Worte: قال الناظم), dann folgt der Commentar. So zuerst f. 116: قال الناظم ان صدروا شيخ الطريق تصدر

اهل الحرف من دل ناج ناجب يعنى اذا اجتمعت النقباء والعلماء واهل الطريقة والحرف على رجل كامل الخ

Zu der Stelle des Gedichts f. 64*:

هذا المعما الكلام المبهم له شرح عند الذي لا يدري على المعما الكلام المبهم له شرح عند الذي لا يدري على البساط والجع السجادة والشد والعهد الذي في صدري fügt der Verf. des Commentars einen Excurs hinعلى أنكر مسايل الطريقة والسجادة والعهد (64°):

Weiterhin kommt noch ein Abschnitt (70°): فصل في بيان الامانات الاربعة التي لا بدمنها لابن الطبيقة ان يعرفها

Das Gedicht schliesst f. 81^b:

علي ما قال عليه جبرائيل على وفاء العهد باذن الغالب ومن عمل شيخ أو نقيب أيش ينفع الله يكن يعرف شروط الواجب

Es gehört dies Gedicht zu der neueren Gattung, welche الدوار heissen. Der Verfasser des Commentars hat die 5 letzten Strophen hier fortgelassen, weil sie von dem bisherigen Inhalt Verschiedenes — Prophetenlegenden — enthalten. Statt dessen giebt er noch schliesslich f. 82° einen Nachtrag zu demjenigen, was er schon vorher in seinem Commentar an mehreren Stellen über das الشدّ – eine Art mystischer Einweihung — beigebracht hat; und f. 85°:

ويطلع بالكاس والابريق في ما يدعون: Schluss f.86b في البركة لصاجب الطعام وليكون هذا آخر التذليل المخ Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, gefällig, deutlich, fast vocallos. — Abschrift c. 1100/1688.

F. 87 ff. enthält Legenden über Instrumente zum Haar- und Nägelabschneiden und deren Gebrauch an verschiedenen Tagen; ferner 91 ff. Fragen und Antworten çüfischen Inhalts; 97 ff. Liste der durch 'Alı Eingeweihten (الشمودوري) und derer, die von سلمان الفارسي eingeweiht worden u. s. w.

3434. Spr. 1143.

80 Bl. 8°°, 8-9 Z. (19×11; 11×6½°m). — Zustand: sehr wurmstichig, nicht frei von Flecken. — Papier: zieml. stark, gelb, glatt. — Einband: Pappbd mit Kattunrücken. — Titel: أجزاء من ديوان تصوف. Der Verfasser nicht genannt.

Aus der Unterschrift erhellt, dass dies Werk ein Autograph des ungenannten Verfassers ist, der es im J. ¹²⁰⁴/₁₇₉₀ schrieb. Dieselbe Jahreszahl steht auch sonst als Unterschrift, z.B. f. 7^a. 6^a.

Anfang f. 1b (Basit):

احواش صيد باصهاري على دَغَرِ احبّ قنصامن الافلاج كالبدر

Nach der allgemeinen Einleitung folgt f. 6^a das besondere Vorwort zu dieser Sammlung in etwa 1100 Versen, in verschiedenen Metren,

die den Titel führt: رَوَع النقايق, in welcher die Zustände (احوال und احوال) der Çüfis auseinandergesetzt werden. Das Werk ist in verschiedene, meistens kürzere, Abschnitte mit Ueberschriften getheilt. — Schluss f. 79b:

بتمتع وقراءة وبنظرة وجعفطها فيمن بالنبى البَلغ

Schrift: Persischer Zug, klein u. flüchtig, mit rothen Ueberschriften. Der Text in rothen u. blauen Strichen eingerahmt; mit 2 Frontispicen.

/ 3435. Spr. 872. 6) f. 173⁶-177^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Verschiedene Gedichte çüfischen Inhalts. Darunter f. 173 eine Qaçıde (30 Verse) des ابو العباس احمد بن عبد الله بن محمد الطبري المكي † 694/1295, beginnend (Ramal):

كل شيء ما سوي ان تغصبوا او تصدّوا هين مستعذّبُ

3436. Lbg. 1041.

Format etc. und Schrift wie bei 5).

Einige çūfische Gedichte, zuerst f.133° das: انا الموجود فاطلبنی تجدنی — لا تجدنی (= Spr.1219, f.120); dann f.134° das Gedicht des يا من يري الخ ; mit einer erweiterten Ausführung. Dann folgen f.135 bis 137 theils einige abergläubische Mittel, theils auch Gebete, darunter عماء الاستخارة zu besonderen Zwecken, mit abergläubischer Beigabe.

3437. Pet. 94.

Format etc. und Schrift wie bei 2). — Ueberschrift: هذه المقامة للمهلبي المراقشي سامحه الله تعالى

Der Titel ist gewöhnlich: البهلولية البهلول الخنون und als Verfasser gilt البهلول الجنون. Einige Anekdoten über ihn stehen in Pet.94,12, f.49-52 (u.62-63* ähnlich Anekdoten über .).

Anfang:

نقلق من رزقي لاش والخلاق يرزقني انا ما لي فياش واش عليا مني

Dies Gedicht in 29 Strophen zu je 4 Halbversen schärft Genügsamkeit u. Frömmigkeit ein. (Worauf noch einige dem تابط شترا zugeschriebene Verse folgen, die auch in Pet. 666, f. 208b stehen.)

Dasselbe Gedicht in: Spr. 1101, f. 90^b; 162, 7, f.130^b. We.294, 3, f.8; 1238'. Pm.654, 3, f.308^b. Mit Ta'śir: We.1735, f.1. Spr.490, f.32.

3438. Lbg. 189.

40 Bl. 8°°, 19 Z. (20×14; 14×8¹/2°m). — Zustand: fleckig; Bl.1 ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Kattunband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 2ⁿ:

2" ازالة العبوس عن قصيدة ابن عروس لحمد بن محمد بن عبد الرحن بن على البهنسى العقيلي الشافعي الخلوتي النقشبندي شمس الدين

الحمد للم الكريم الفتاح الرزاق: Anfang f. 1b: ... وبعد فهذا شرح لطيف ... على القصيدة المنسوبة الي الشيخ ... المكنى بابن عروس المغربى وقيل انما هي منسوبة الي عثمان وشرف المغربيين الخ

Gemischter Commentar des Mohammed ben moh. ben 'abd errahman elbehnest, gest. etwas nach 1000/1591, zu derselben Qaçıde, welche hier dem Ibn 'arus beigelegt ist. Mit diesem ist vielleicht بن شعبان بن شعبان بن geb. 870/1465, † 949/1542, oder خلف الصيروطي المصري وصور التونسي † 871/1466 gemeint.

نقلق اي ننزع ال القلف : Beginnt f. 2b الفلق المنزعي المنزعاج يقال بات قلقا واقلقه غيره من رزقى هو ما المنفع به والمجمع الارزاق الآس لغة مغربية في ليش التي اصلها لاي شيء والتخلاق اي المقدر للامور المخ

وايش عليا منى لكنا جميعا : Schluss f. 39b: الحياة لكنا جميعا الحياة اللهم بعلمك الغيب ... ان تحيينا ما علمت الحياة خيرا لنا... اللهم اجعل هذا الدعاء صلة بينى وبينك ... والله يقول الحق وهو يهدي الى سواء السبيل وصلى الله الخ ... Der Commentar ist vollendet i.J.992 Gom. (1584).

Schrift: ziemlich gross, gleichmässig, vocallos. Grundtext roth. — Abschrift im J. 1063 Śawwāl (1658) von بن عبد الله بن عبد الرحمن بن محمد بن عبد الله ين عبد الدوسرى الشافعي للمنوشرى الشافعي

3439. We. 1460.
3) f. 96-98. 94.

(Text: c. $16^{1/2} \times 11^{cm}$.)

Enthält, ausser einem kurzen موشّع eines ungenannten Çuft u. einem anderen kleinen Gedicht,

- a) f. 96°. 97° einige kurze Gedichte des نجم الدين أبن اسرائيل
- b) f. 97°—98° mehrere Gedichte des Çūfī كومد ابن ابي الوفا الشاذلي المالكي الانصاري deren längstes so anfängt (Kāmil):

قدحت زناد الراح في الارواح قبسا فاغنتنا عن المصباح

c) f. 94° ein çūfisches Gedicht, zur Annäherung an Gott auffordernd, 28 Verse, beginnend:

سهر القوم ونمتم وتحلوا وحرمتم

4 3440. Pm. 9.

Ein cafisches Gedicht in 8 Vierzeilen, das aberschrieben ist: من منظومات الاخ الصالح في الله

An Stelle dieser Zeile hat ursprünglich etwas Anderes gestanden, das jetzt ausradirt ist. Vorher geht eine Zeile in rother Dinte, welche jetzt verwischt und unleserlich ist. Unter dem Obigen wird حمد وفا الشائلي zu verstehen sein; er lebt um 1020/1611. Das Gedicht fängt an:

Am Schluss der Seite folgen noch 2 Verse eines anderen ähnlichen Gedichtes.

Schrift: deutlich, ziemlich klein, vocallos. — Abschrift c. $^{1050}/_{1640}$.

/ 3441.

1) We. 239, 5, f. 24^a—25^b.

Format etc. u. Schrift wie bei 2. (nur f. 25b viel enger).

:Qaçıde eines Ungenannten, beginnend (Ṭawıl) فحتى على جنّات عدن فانها منازلك الاولى وفيها المختِمْ

Stellenweise voll poetischen Schwunges; von dem Verzicht auf weltliche Lust und der Hingabe in Liebe zu Gott handelnd. 105 Verse.

Schluss f. 25b:

على رتبهم طول الحيوة وجوههم على منهج قد سنّه فهم هم

2) Pet. 238, 2, f. 21b. 22a.

8vo, 25 Z. (20³/₃ × 15; 15 × 10^{cm}). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Titel und Verfasser fehlt; vielleicht von

أبن بنت الميلف † 797/1395

Eine çüfische Qaçide in 64 Versen, anfangend: من ذاق طعم شراب القوم يدريه ومن دراه غدا بالروح يشريه Schluss f. 22°:

وترتوي من شراب الانس صافية باسعد من بات مملوًا يصافيه Schrift: klein, eng, deutlich, vocallos. — Abschrift von للبوري الشافعي i.J. 1103 Çafar (1691).

3) Pm. 15, 14, S. 170-172.

Format etc. u. Schrift wie bei 6. — Titelüberschrift: هنه عينية للعمرى

Anfang (Kāmil):

لي منك انوار على لوامع تجمال وجهك في فؤادي طالغ Çūfische Qaçıde, 52 Verse lang.

4) We. 1815, 5, f. 63.

8°°, c. 16 Z. (18 $^1/_2 \times 14$; 15 $^1/_2 \times 12 - 13^{cm}$). — Papier: gelblich, stark, glatt. — Schrift: schlecht, vocallos, um 1750.

Ein mystisches Gedicht, ohne Angabe des Verfassers, das beginnt (Hafif):

اضرم الدمع في الحشاشة ناراً حين قالوا شط للبيب وسارًا

Es ist hier 27 Verse lang, aber damit nicht zu Ende; der Rest fehlt.

5) We. 1778, 2, f. 13^b. $(19\times14; 15^{1/2}\times10^{1/2^{cm}}).$

Ein çüfisches Gedicht von 19 Versen (vielleicht damit noch nicht zu Ende), eines Ungenannten, anfangend (Ramal):

كن مع الله تر الله مَعَكُ واترك الكلّ وحاذر طمعَكُ

6) Pet. 691, 5, f. 33*. (Text: $15 \times 10^{\text{cm}}$.)

Ein Gedicht mit der Ueberschrift ابيات, das mit dem weltlichen Anfang (Ṭawīl):

الاقل لليلي ان حللت حماها بان فؤادي لا يحب سواها einen tieferen Sinn verbindend alsbald religiöse Färbung annimmt und schliesst:

عليك من الرحمن ازكى تحية مدا الدهر والايام لا تتناها

Oben am Rande steht نلشيخ عمر بن الفارض als Verf., aber in seinem Diwan kommt es nicht vor.

3442.

1) Spr. 2005, f. 26*. Eine Qaçide des تحمد الوفائي in 26 Versen. Anfang (Kāmil): كله بالملاحة كل كون شاهِدُ وعليه من انوار حسنك شاهِدُ

2) Spr. 869, 2, f. 54⁴. Eine Qaçide des الشيخ يونس الفتى in 11 Versen, anfangend: سلكت الهوي وحدي واخفيت مسلكي

وقلت لهم سيروا واسري على اثري

Andere cufische Gedichte, ohne Angabe des Verfassers, stehen in: We. 1624, f. 3a; 1691, f. 32*-35*; 1704, f.78b; 394, f.77b. Spr. 1242, f. 1^b; 855, f. 135^b. We. 1704, f. 82^a; 702, f. 48. Spr. 882, f. 19b; 299, f. 40. Pm. 41, S. 346; 22, S. 343. We. 1704, f. 86^b; 1622, f. 95^a. Pm. 557, f. 272b. We. 1747, 8, f. 124. Spr. 901, f. 73b. Pet. 605, f. 41. We. 230, 4, f. 36a-37. Pet. 312, f.105b. Pm. 159, f. 47a. 61b. We. 1739, f. 78. Lbg. 607, f. 1*. Erklärung einiger çūfi-(ولدت ابى من قبل الله والمها النخ) scher Verse in We. 1843, f. 22b. - Ueber den Spruch . We. 120, f. 66. 67° انا الموجود فاطلبني تجدني in Mq. 127, الشهاب السهروردي Aussprüche des f. 33. 34^a. Andere Sätze erörtert in Pet. 684, f. 37. 38^a.

3443.

Andere çüfische Dichtungen sind von:

1) ابراهیم بن محمد بن ابراهیم اننفزی + 659/1261.

- يوسف بن موسى بن سليمان الجذامي المتشاقري (2) um 750/1849, u. d. T.
- 3) عبد الله بن اسعد اليافعي اليمني (3 بن الله بن اسعد اليافعي اليمني (3 بن الاصفياء بن الاصفياء u.d.T.
- 4) تاصر الدين المبلق ناصر الدين بنت المبلق ناصر الدين (und Commentar dazu von عبد الملك بن 1006/1597 (u. d. T. خمات السلوك المات ال
- 5) التحمامي العلواني (تائية) الحمامي العلواني (تائية) u. d. T. اعذب المشارب في السلوك والمناقب
- 6) خصر بن حسين المارديني (6) خصر بن حسين المارديني (6).
- رتائية) العلمي بن عمر بن عمر العلمي العلمي (تائية).
- عبد النقادر بن ابي الفييض محمد الحلبي (8) . (قصيدة تائية) د. أبن قصيب البان (قصيد البان).
- على بن عبد الواحد بن محمد السلاجماسي (9) منظومة في التصوف 1057/1647, u.d.T. منظومة في التصوف
- 10) نُقَل بن على بن احمد التحشيبرى الغيثى u.d.T. فراب على بن احمد التحشيبرى الغيثى und Comund Lau von ihm selbst: ايضاح المسالك.
- (تائية) †1078/₁₆₇₆ حسين بن محمد بن ابراهيم لخصرمي (11).
- 12) السوسى المربعتى السوسى † 1090/1679, u. d. T. منظومة في التصوف.
- 131/1719 † حسن البدري الحجازي الازهري (13 تنبيه الافكار النافع والصار .u.d.T (ارجوزة في التصوف) .اجماع الاياس من الوثوق بالناس :und auch
- 14) المحمد المنهوري (14 ألكمنهوري (14 ألكمنهوري (14 عند الملوك المحمد الملوك المحمد الملوك المحمد الملوك المحمد ا

9. Buchstaben- und Qorandeutung.

3444. WE. 119.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel f. 176*:

الرسالة القدسية في اسرار النقطة الحسية

Verfasser: ابو العباس احمد الهمداني

الحمد لله الذي ظهر بما شاء : Anfang f. 176^b بين لمن شاء بمشيته الازلية . . . وبعد فلما شاع بين اهل العلوم ان ارفع العلوم واشرفها علم التوحيد البخ

Ueber die mystische Bedeutung der Buchstabenpunkte, von Ahmed elhamdani abū 'l'abbās; in Pm. 15, 6 heisst er zakī eddīn, Schüler des Elqōnawī + 678/1274, lebt also um 680/1281. Nach HKh. ist es على بن شهاب + 786/1384.

ونهاية درجات كمال العارفين : Schluss f. 187b ونهاية درجات كمال العارفين الرسالة والحمد لله وحده المحلق للد وحده المحلق المحلة ا

Pm. 15, 6, S. 59—78.

 8vo , 21 Z. (21 × 15; 15 × $9^{1/2}$ cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier etc. und Schrift (aber sorgfältiger) wie bei 1.

Dasselbe Werk. Titel hat noch den Zusatz: المشيرة التي الاسرار الغيبية. Verf. s. oben. Collationirt.

3445. We. 1631.

Format etc. u. Schrift wie bei 5). — Titel f. 212^a und im Vorwort f. 213^a und in der Unterschrift f. 226^a:

ك" الكهف والرقيم في شرح بسم الله الركن الرحيم الكريم الكريم الكريم الكريم الكيلاني الكريم الكيلاني الم

الحدد لله الذي كان من كنه ذاته: Anfang f.212b. الكائن في عماء غيباته . . . وبعد فاني استخرت الله تعالي في املاء هذا الكتاب . . . اجابة لسؤال اخ عارف ربانتي النخ

Diese Schrift ist von 'Abdelker im eláilí, um عماد الدين am Leben, auf Veranlassung des عماد الدين جيبي بن ابي القاسم التونسي المغربي سبط لخسور بن على im J. 798 Gom. II (1396) in Zebid verfasst und zwar als Antwort auf eine ihm von diesem vorgelegte Frage. Sie enthält eine Erörterung über das Bismilläh, aber nicht nach seiner sprachlichen Seite, auch nicht bloss in Bezug auf die besonderen Buchstabenkräfte, die in demselben und in der ersten Sura (wozu es gerechnet wird) liegen: sondern in Rücksicht auf die innere Seite desselben, d. h. auf die Bedeutungen seiner Wesenheiten in Betreff der بل كلامنا عليها من وجه) Majestät Gottes معانى حقايقها فيما يليف بسجحات الحق تعالى) und der Zweck ist, dadurch zur Erkenntniss Gottes beizutragen. Der Verfasser schickt einen Ausspruch Mohammeds über die Bedeutsamkeit der Formel vorauf: قال كل ما في الكتب المنزلة فهو في القبان وكل ما في القبان فهو في الفاتحة وكل ما في الفائحة فهو في بسم الله الرحمي الرحيم وكل ما في بسم الله الرحمن الرحيم فهو في الباء وكل ما في الباء فهو في النقطة التي تحت الباء، Dann behandelt er zuerst den Punkt unter dem ب und spricht über dessen Bedeutsamkeit, dann die übrigen Buchstaben, aus denen die Formel besteht, und auch deren Wörter: alles dies in mystischem Sinne, aber doch, wie er behauptet, von orthodoxem Standpunkte aus. Es sind mehrere فصل ohne bestimmte Ueberschriften darin. — Schluss f. 226° (Ṭawil): ولا كان ما قلتم ولا كان ما قلنا ولا بنتم عنا ولا عنكم بنا والي هنا كان انتهاء الكلام باذن الله الملكي العلام وبتبامه تم الكتاب

Abschrift v. J. 1158 Çafar (1745). - HKh. V 10989.

Pm. 158, 4, f. 32-55.

Dasselbe Werk. Titel und Verfasser, Anfang (الحمد لله الكامن في كنه ذاته النخ), was richtig ist) und Schluss ebenso.

Schrift wie bei 3. — Abschrift vom J. الدرويش محمد القادري البغدادي von الدرويش.

Auf f. 33 folgt noch 33^A.

3446. We. 1633. 6) f. 62-69.

 8ro , 19 Z. $(15^{1}/_{2} \times 10^{1}/_{2}; 10^{1}/_{2} \times 5^{2}/_{3}^{cm})$. — Zustand etc. und Schrift (etwas kleiner) wie bei 5). — Titel und Verfasser f. 62*:

التحفة المكملة في شرح البسملة لمحمد بن ابي الوفا بن معروف الحلوتي الجوي

so nennt er sich auch im Vorwort f. 63a.

اما بعد حمد مبدي الحكم : Anfang f. 62b مفيد النعم . . . فقد سالني بعض افاضل الاخوان . . . ان اكتب على وجه التبرك على البسملة الشريفة الخ

Erklärung des Bismilläh, mit Rücksicht auf dessen einzelne Buchstaben; auf Wunsch eines Freundes verfasst von Mohammed ben abū 'lwefā ben ma'rūf elhamawī elhalwatī im J. 1034 Dū'lhigge (1625). Beginnt f. 63°: الباء حرف معنى جار مبنى كغيرة من الحرف النوف الن

وانما جعله مبتدأ لا خبرا مقدما : Schluss f. 69b المتدأ لا خبرا مقدما ولا تقديرا انتهي تم لئلا يتقدم على الله شيء لا لفظا ولا تقديرا انتهي تم Collationirt. — F. 70 leer.

3447. Pm. 412.

108 Bl. 8vo, 21 Z. (20¹/₂×15¹/₄; 18×13^{cm}).—Zustand: zieml. gut, doch nicht ohne Flecken.—Papier: gelb, stark, glatt.—Einband: Pappbd mit Lederrücken.—Titel f. 1^a:

۵ درر لطایف السر الخفی فی ذکر موردتعریف حروف الصوفی الولی

وذكر البعض من ذكر المشايخ الكاملين السّنتي

ebenso im Vorwort f. 2b; als ein 2. Titel steht f. 1a am Rande: بغية المحبين في سر اسرار ما اودع الله تعالي في عباده المتصوفيين

مراد جاویش بن یبوسف :"Verfasser f. 1."
الحنفی الرومي الشاذلي الازهري

الحد لله وكفى وسلام . . . وبعد فقد : Anfang f.1 الحد لله وكفى وسلام . . . وبعد فقد : Anfang f.1 التسعة سالني واردي ان اضع له شرحا لطيفا . . . على هولاء التسعة احرف الذي وضعها الشيخ الاكبر . . . في تعريف الصوفي الخ

Murad gawis ben jusuf elhanefi essad'ilī hat dies Werk im J. 1046/1636 geschrieben und behandelt darin, nach dem Vorgange des Ibn el'arabi, die in dem Worte Cuft liegenden Geheimnisse; es sind deren, nach den 3 Grundbuchstaben des Wortes 3 mal 3, und zwar entsprechen dem مبي desselben die Wörter مبي, زوفا ,وعد ,وژد Wörter و dem , die Wörter ; die Wörter فناء ,فقد , فناء . Zu dem Zwecke führt er die Ansichten einer Menge von Cufts, die sich darauf beziehen, an. Voraufgeschickt ist f. 2^b eine das Leben und die Ansichten und die Bedeutung des Ibn el'arabi behandelnde Vorrede. Alsdann f. 12^b ein Abschnitt über Bedeutung des Ausdrucks Çūfi. Die Erklärung der obigen Wörter beginnt f. 21*; zuerst die mit o anfangenden. Dann f. 80° die mit, anfangenden. Nach f. 82 ist eine Lücke; in derselben hat die Erklärung der Wörter mit begonnen. Nach f. 90 fehlt wieder etwas. Von f. 91 an werden verschiedene auf die Çūfik bezügliche Fragen besprochen, auch einzelne Begriffe erörtert, u. a. z. B. f. 97° ff. Aufzählung solcher Cufts, die der Ketzerei beschuldigt worden sind. ويطلعنا على أسرار الكلم : Schluss f. 108^b ويغمرنا بالنظرة ويزيدنا عطاء على عطاء لتلك المنحة

Das Ganze ist aber wol nur die unfertige Unreinschrift; an manchen Stellen sind Lücken frei gelassen, am Rande stehen oft Ergänzungen und Verbesserungen.

Schrift: gross, kräftig, rundlich, vocallos.

3448. We. 1704.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel u. Verf. f. 314:

هذه الرسالة المستاة فخيرة الانوار وسميرة الافكار لايوب بن احمد بن ايوب القرشي الخلوني

الحمد نلد الذي ابرز فرّات العالم :Anfang من العلم الي العين . . . أما بعد فان الحق الذي خلف السموات والارض المن

Ejjūb ben ahmed elĥalwatī † 1071/1660 handelt hier über die tiefere Bedeutung des Buchstabens ب und das Hingelangen zur Erkenntniss Gottes. Nach der Vorrede beginnt er mit einem Gedicht (in 15 Versen, Anfang: ان الحروف هي التي تتدوّن), und bringt weiterhin überhaupt mehrere Gedichte auf den Buchst. ب bei.

امليت له اجازة أن شاء الله على: *Schluss f. 49 من صراط المحبة التي حصرة القربة نفعه الله بها وجعله من اهلها وخلقه بها علما امين العلما وخلقه بها علما المين المها وخلقه بها علما المها وخلقه ال

Abschrift im J. 1066 Sawwal (1656) oder vielmehr, in Bezug auf f. 27^b, 1076, 1666. — F. 49^b—51^a leer.

Pet. 683, 12, f. 168—182.

Dasselbe Werk. Am Schluss fehlen nur wenige Zeilen; es bricht ab mit dem Verse: شربت الحبّ كاس فما نفد الشراب ولا رويتُ

Pet. 485.

159 Bl. 8vo $(16^{1/9} \times 10^{cm})$.

In diesem arabisch-persischen Sammelbande sind hauptsächlich Persische Abhandlungen und Stücke (f. 10—126) enthalten, dann f. 1—9 und 126—159 neben persischen auch arabische Notizen u. Stellen. So f. 149 der Anfang des obigen Werkes (der Titel f. 150° unten).

Die Zeilen laufen meistens schräg, auch in entgegengesetzten Richtungen oder am Rande hin; es scheint nicht das ganze Werk, sondern nur einzelne Stücke daraus aufgenommen. Zuletzt steht noch eine Stelle aus عالم المنافقة المناف

Schrift: sehr ungleich, im Ganzen persischer Zug, klein u. gewandt; von f. 148^b an ziemlich gross, unschön, vocallos. — Abschrift um ¹¹⁸⁰/1737.

Ueber den Buchstaben ب als Inhalt des Qorān handelt We. 1782, f. 66^a. — Deutung der Buchstaben des Wortes مَثْرُر in Pm. 224, f. 86^b. 137^a.

/ 3449. Lbg. 554. 26) f. 321-327.

8vo, 19 Z. (20×14¹/₃: 14×7¹/₂cm). — Zustand: gut. — Papier: weisslich, glatt, zieml. stark. — Titel u. Verf. f. 321^a:

مجلس في قوله تعالي ان اربي الفتية الي الكهف لعز الدين عبد السلام ابن غانم القدسي

اعلم وفقنا الله واياك ان المسبوت: "Anfang f. 321 له وفقنا الله والحكوم له بانهداية من تجنت طينته الخ

Eine çüfische Betrachtung, an die Qorānstelle 18, 9 (von den Siebenschläfern) geknüpft, von 'Abd essalām ibn gānim elmoqaddest 'izz eddīn um 660/1262.

لكننى اقنع فى الدنيا بلقمه :"Schluss f. 327 فان اتجبك حالى فتمشك بانيالى تمت

Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. — Abschrift im J. 1270/1854 von البي صاصيلا المعراوي

3450. Lbg. 935.
3) f. 6*-20b.

Format etc.u.Schrift wie bei 1).—Titel u.Verf. f.6°, Z.4: الانوار الواحدة في تفسير الفاحد لعبد العزيز ابن احمد الدميري الديريني ضياء الدين

الحدد لله العلى المحمود الغنى الموجود الولى : Anfang المعبود... أما بعد فإن العقل عطاء شريف واشرف ثمراته العلم

Allgemeine Erklärung der 1. Sura, von 'Abd el'azīz ben ahmed eddirini (heisst sonst nicht dijā eddīn, sondern 'izzeddīn) † 694/1295 (No. 2234). Von seinem çūfischen

Standpunkt aus behandelt er den Gegenstand in mehreren (ungezählten) Kapiteln. — Vgl. No.942.

تقريب الادلّة 6 ; في معنى الحمد لله 6 ، 20 ويت التحديث الادكار الخمسة 9 أي الردّ على المعطلين 4 المعنى الادكار الخمسة 14 في العباد وذكر الشريعية والحيقيقة 14 (in 4 Kapp.); 20 ألله 20 ألله 14 أدكر خصائص رسول الله 20 أدكر الله 14 أدكر خصائص رسول الله 20 أدكر الل

وجعلت لي الارض مسجدا : Schluss f. 20b وطهورا وبعثت الي الاحر والاسود واعطيت الشفاعة⁴ تمت HKh. I 1420.

3451. Pm. 224.
2) f. 12²-20.

Format etc. und Schrift (etwas grösser, vocallos) wie bei 1). — Titelüberschrift:

تغسير آية الكرسيّ على لسان القوم Vorfasser febbt.

الله لا اله الا هو هي اعظم اية :Anfang في القران العظيم مداولها وهو الذات الاحدية الخ

Erklärung des Thronverses (Sura 2, 256), von çūfischem Standpunkt aus, dem تفسير القران العظيم des عبد الرزاق القاشاني + 780/1330 entnommen. Vgl. No. 971.

وى حقيقة لخقايق والسلام على من اتبع: Schluss الهدى وسلك مسلك الانبياء عليهم الف من انتحية والثناء

Der Grundtext roth geschrieben.—Abgeschrieben mit der لااج احمد بن عبد الله القادري des (اجازة)

3452. We. 1707. 2) f. 23 ^{b} - 24 ^{b}.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift und Verfasser:

للشبخ صفى مسئلة في معنى قول الله تعالى ثم دنى فتدلّي في سورة النجم

قال الله تعالى ثم دنى اي قرب :Anfang فتدلَى اي رجع من الحق الي هداية الخلف الخ

Çüfische Erklärung von Sura 53, 8 u. 9, vom Seih Çafı.

نصيب على حسبهم وحسب متابعية لا على : Schluss حسب المتبوع صعّم والله اعلم بغيبة واحكة والك لله وحده⁶

F. 25^a fünf Aussprüche Mohammeds, sonst f. 25^b u. 26 fast ganz leer.

10. Çūfische Ausdrücke.

3453. Spr. 851.
10) f. 74^b - 79^b.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel und Verfasser am Rande:

كتاب درجات المعاملات للسلمي

محمد بن الحسين بن موسى :Der Verfasser heisst السُلَمى النيسابوري الصوفى ابو عبد الرحمن

الحمد للدحق حمدة وصلواته على محمد : Anfang فواله قال ابو عبد الرحمن محمد . . . السلمي نفعنا الله ببركاته سالت اكرمك الله جميل نظرة بيان معاني الفاظ ذكرتها على حدّ الاختصار فعلقت لك حروفا الخ

Begriffserklärung einer Anzahl in theologischen und speciell in çūfischen Werken öfters vorkommender Wörter, von Mohammed ben elhosein ben mūsā essulamī a bū 'a b d errah-mān † 413/1022. Zuerst: النوبة, النوبة, النوبة والرجا u. s. w. Zuletzt: المخلاص النوبة, الموافقة, علم البقين وعين البقين المناهدة, الموافقة, علم البقين وعين البقين السكر, الانس

على لسان السفراء والانبياء واذا: Schluss f. 79b: نظر الي نفسه فرق واذا نظر الي ربه جمع . . . فهذه اجوبة مختصرة عبا سالتنى . . . وبرئت من حولي وقولى واستوفقته ونعم الموفق ونعم الوكيل والحدل الد الم

3454. Pm. 466.

Format etc. u. Schrift wie bei 3). — Titelüberschrift:

رسالة شريفة للشيخ الرئيس ابي على ابن سينا في كلمات الصوفية

المحمود الله ومحمد رسول الله اللهم لك :Anfang العبادة والتسبيح والاذكار والتقديس . . وبعد فان الصداقة التي بيننا الزمتني اسعافا في تحرير كلمات مومية الى للقايف شارحة لمقامات الصوفية ومعاني مصطلحاتهم الح

Erklärung çüfischer Ausdrücke und Begriffe, im Anschluss an eine Uebersicht der theologischen Sätze von orthodoxem Standpunkt aus. HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

Auf Wunsch eines Freundes von Elhosein ben'abdallāh ibn sina † $^{428}/_{1087}$ verfasst und in eine Menge ungezählter Abschnitte (نصل) getheilt. فصل اول ما اوصيك به تقوى الله المخ أكدر Zuerst f.70 فصل لما التمست منى ذكر حدود هَذه الامور 71^b فصل انت لا تغيب عن ذاتك وتغفل عن اعضائك 430 فصل وللكلمة نسبة الى القدس واخرى الى البدن 746 فصل الجهات العقلية ثلث واجب وممكن وممتنع "75 فصل من ادام فكره في الملكوت وفكر الله ذكرا صادرا 40b Zuletzt فصل كمال الكلمة شبهها بالمبادى حسب الطاقة البشرية 80^b فصل في شرح بعض مصطلحات الصوفية 81b Dieser letzte und hauptsächlichste Abschnitt führt die einzelnen Wörter, aber nicht in alphabetischer Folge, mit Erklärung vor; zuerst: اعلم أن المقام عندهم هو الملكة وهي القدرة على الشيء متى اربد من غير احتياج الى تفكر وكسب المخ Derselbe ist hier nicht vollständig vorhanden; er bricht auf f. 82b ab mit den Worten: التفرقة هي كون النفس متصرفة في القوي البدنية'

3455. Spr. 850.
2) f. 61-68^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). -- Titel u. Verf. f. 61*:

تناب عبارات الصوفيّة ومعانيها العبد الكريم بن هوازن القشيري

اللهم صلّ على محمد وآله : Anfang f. 61^b: ملّ على محمد وآله باللهم صلّ على وسلّم تسليما كتاب عبارات الصوفية . . . للقشيري رَهَ وفي فن ذلك قولهم الوقت والحال والمقام والمكان والحق والحقيقة والاشارة والصفا الخ

Dieses Werkehen, welchem der herkömmliche Anfang fehlt, giebt die Erklärung von 100 cufischen Ausdrücken. Ob dasselbe von 'Abd elkerim ben hawäzin elqośeiri † 465/1072 verfasst oder von einem Späteren in Bezug auf dessen Abhandlung über Çufik zusammengestellt sei, scheint mir fraglich.

Zuletzt werden erklärt die Ausdrücke: الاصطفا والوطن والسبب والنسبة

قال الثوري رحّه كلما راته : Schluss f. 68a بسبب التي العلم وكلما راته القلوب سبب التي العلم وكلما راته القلوب سبب التي اليقين هذا آخر ما وجدته والحمد لله وحده Abschrift im J. 865 Gom. II (1461). — Collationirt.

3456. Spr. 1968. 3) f. 21^a - 22^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift und Verfasser:

هذه رسالة في علم السلوك للشيخ نجم الدين الكبري

الحمد لله رب العالمين والسلام : Anfang f. 21^b: علي خير خلقه . . . قال الشيخ . . . الكبري . . . الشريعة كالدر الخ الشريعة كالسفينة والعلريقة كالجر والحقيقة كالدر الخ

Negm eddin elkobarī † 618/1221 behandelt hier in Kürze die die Çūfik betreffenden Hauptausdrücke. — Schluss f. 22a: فاعلم الله الموسخر والله كذاب في دعواه وليس فعله كرامات بل هو سحر والله سجانه وتعالى اعلم بالصواب والبه المرجع والمآب Pm. 15, 7, S. 78 dasselbe Werkchen.

3457. Spr. 991.

278 Bl. 4to, 17 Z. (27 × 16¹/₂; 17¹/₂ × 9¹/₂cm). — Zustand: sehr wurmstichig, auch im Text, der Rand öfters ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: rother Lederbd. — Titel f. 1ⁿ (in der Mitte am Rande):

كتاب لطائف الاءلام

Nach der Vorrede f. 2n:

تتاب لطائف الاعلام في اشارات اهل الالهام صدر الدين محمد القونوي : ٧٥٢٢. ٤.١٠

الحمد لله وسلام على عباده الذين : Anfang f. 1 الرسوم المطفى . . . وبعد فاتّى لمّا رايت كثيرا من علماء الرسوم ربّما استقصى عليهم فهم ما يتصمّنه كتبنا وكتب غيرنا البخ

Alphabetisches Verzeichniss und Erklärung der von den Çūfis in ihren Schriften gebrauchten wissenschaftlichen Ausdrücke, von Çadr eddin mohammed ben ishāq elgönawī † 678/1274 (s. No. 1471). Das Verzeichniss der behandelten Artikel folgt auf die Vorrede, f. 2°-12°. — Der erste derselben ist f. 12°: باب الالف والمنازل المائة الني ينزلها السائرون الى الله الخ العشرة فوات المنازل المائة الني ينزلها السائرون الى الله الخ العشرة فوات المنازل المائة الني النولها السائرون الى الله الخ العشرة فوات المنازل المائة الني الله الحق وبطون وبطون ولا والرواح 13° 13° ابطن الظهورات 13° المنازل الم

كان من اوقات الابتداء او :Schluss f. 278b فيما بعد ذلك كما اشار شيخ العارفين الي ذلك في قصيدة نظم السلوك

وكلّ الليالي ليلة القدر ان دنت كما كلّ ايام اللقا يوم جمعة

Schrift: Persischer Zug, kräftig, zieml. gross, vocallos, etwas flüchtig. Collationirt, am Rande nicht selten Verbesserungen u. Zusätze. -- Abschrift i.J. 1134 Ramadan (1722).

HKh. V 11111 meint dies Buch; statt الأفهام im Titel ist aber الألهام zu lesen. Der Verf. daselbst nicht genannt.

No. 11112 ist der Titel unseres Werkes; aber der dort angegebene Verfasser ist verschieden.

3458

Dasselbe Werk vorhanden in:

1) Pm. 128.

193 Bl. 4¹⁰, 19 Z. (27³/4×17: 18×9⁹/3^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, doch von f. 171 an wurmstichig und dadurch bis zu Ende der Text in den obersten Zeilen mehr und mehr beschädigt. Die Wurmstichlöcher, zuletzt sehr gross, mit Papier ausgebessert, der Text aber nicht ergänzt. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: schwarzer Lederband. — Titel derselbe. Verfasser (unrichtig): الكيبي،

Schrift: ziemlich klein, gedrängt, deutlich, fast vocallos; von f. 77 an Persischer Zug, klein und gefällig. Kapitelüberschriften und bis f. 50° auch die Stichwörter im Anfang der einzelnen Artikel roth; letzter von da an roth überstrichen. — Abschrift im J. 1048/1638 von

2) Spr. 992.

205 Bl. 8°°, 19 Z. (20 × 13; 13¹/2 × 6³/4°m). — Zustand: sehr wurmstichig, der Rand oft ausgebessert. — Papier: bräunlich, glatt, ziemlich dick. — Einband: schöner Halbfrzbd. — Anfang fehlt, 25 Bl. (= Spr. 991, f. 1—25°, Z. 15). Nach f. 55 fehlt 1 Bl.

Schrift: klein, zierlich, gleichmässig, vocallos. Die Stichwörter der Artikel roth. Die Schrift in gelben u. blauen Strichen eingerahmt. — Abschrift im J.996 Sawwäl (1588).

3459. We. 1812. 4) f. 48 $^{\circ}$ -66.

Format etc. und Schrift wie bei 3). — Titelüberschrift u. Verfasser: ك" اصطلاح الصوفية والكلّية والكلّية والكلّية والكلّية للقاسم بن سعد بن محمد بن عبد الرحمن الغاسم بن سعد بن محمد بن عبد الرحمن الغذري المشهور بالرقام

الحمد لله وسلام على عبادة : Anfang f. 48b الذين اصطفى . . . أما بعد فانه سالنى من يجب اسعافه وبالمصمار انصافه أن أجمع له شرح الفاظ الصوفية التى تداولها الحققون من أهل الله الخ

Erklärung der hauptsächlichsten, nicht aller, çüfischen Ausdrücke, von Elqāsim ben sa'd ben mohammed essabti ettūnisī eççūfī erraqqām śeins eddīn abū 'lfaḍl † 705/1305. Er beginnt f.48b mit: فصل جنوي على مقدمة وتمهيد فصل آخر في الخواطر 49b فصل آخر في الخواطر في الخواطر في الخواطر في الخواطر في الخواطر في الخواطر في المسابخ رة 50° ; فصل آخر في الخواطر في الخواط

Eine weitere eigentliche Eintheilung in فصل findet nicht statt. Die Aufführung der einzelnen Ausdrücke ist nicht alphabetisch; die ihnen beigegebene Erklärung ist kurz und bündig. Der letzte Artikel التوحيد f. 64b ist etwas ausführlich behandelt. Das Ganze schliesst mit einer kurzen Vermahnung (وصية). — Schluss f. 66°: والسلام الاتم الاكمال الاعم على اهل الله كافة وعليك والسلام الاتم الكريم والولى الحميم ورحمة الله وبركاته

F. 52^b ist leer gelassen; es fehlt daselbst der Text. Die Stichwörter sind roth geschrieben.

3460. Spr. 993.

55 Bl. 4°°, 19 Z. (22 × 12; 17 × 6¹/2°°). — Zustand: wurmstichig, besonders im Rücken; öfters ausgebessert. — Papier: bräunlich, ziemlich dünn u. glatt. — Einband: schöner Halbfrzbd. — Titel fehlt; er ist:

اصطلاحات الصوفية

Verfasser fehlt; er ist:

عبد الرزّاق بن ابي الغنائم القاشاني

الحمد لله الذي تجانا من مباحث : Anfang f.1 العلوم الرسمية بالمن والافصال . . . أما بعد فانى لما فرغت من تسويد شرح كتاب منازل السايرين الح

Alphabetische Erklärung çufischer Ausdrücke, die von den Lesern (besonders in dem Commentar zum منازل السايرين) nicht verstanden waren, von 'Abd errazzāq elqāśānī † 780/1880 (No. 872), welcher sein Werk dem غياث الدين فصل الله بن ابي الخير عيان dessen Veranlassung es entstanden war, gewidmet hat. Das Werk zerfällt in zwei Hanpttheile (قسم). Das 1. قسم handelt: المصطلحات ما عدا المقامات المذكورة باسرها في متن الكتاب الكتاب تفاريع على ترتيب الكتاب مبين في كل قسم لتفاريع كل باب) (مرتب على ترتيب الكتاب مبين في كل قسم لتفاريع كل باب)

فهو الحجاب الكثيف الحائل : Schluss f. 55^b: بين القلب والايمان بالحق والغين نهول عن الشهود او احتجاب عنه مع صحة الاعتقاد والحمد لوليه والصلوة على نبيه تمت الرسالة بالقسم الواحد

Vorhanden ist von dem Werke hier also nur der erste Theil. — Nach f.47 fehlt 1 Bl.

Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1000/1591. — KHh. I 816 (u. V 11112).

Ein Appendix zu dem Werke wird dem خمد بن حمزة أبن الفناري † 834/1430 beigelegt.

/ 3461.

Dasselbe Werk ist vorhanden in:

1) Glas. 70, 2, f. 7-47.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — F. 25 bis Ende ist in der oberen Hälfte des Textes ein grösseres Loch, das aber ausgebessert und ergänzt ist. — Titel und Verfasser fehlt, steht in der Unterschrift:

القسم الاول من ر" القاشاني في اصطلاحات الصوفية

33*

Der Anfang fehlt; das Vorhandene beginnt im Buchstaben وهو اللوح المحفوظ والكتاب : والكتاب الخصرة الاحديد المبين وراء اللبس هو الحق في الحصرة الاحديد الم

2) We. 1765, 4, f. 21-62a.

8vo, 19 Z. (18 × 13¹/₂; 12 × 9¹/₂cm). — Zustand: ziemlich unsauber und besonders gegen Ende fleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titel u. Verfasser fehlt.

Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt f. 21°, 1 mit dem Artikel: أحصاء الألهبية (E. We. 1726, 1, f. 2°, Z. 4). Aber der Anfang ist nach dem Schluss auf f. 61°, 2 bis f. 62°, 8 nachgeholt, ganz so wie bei Spr. 993, nur sind die Artikel الأحدى, الاتصال, الاتحال ausgelassen.

Schrift: kleine Gelehrtenhand, etwas flüchtig, doch nicht undeutlich, fast vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift um 300,1434.

3) Pm. 236, 11, f. 56b-93a.

8vo, 17-20 Z. (Text: 13-14 × 9-10cm). — Zustand: nicht ohne Flecken; Bl. 56 am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titelüberschrift von späterer Hand, aber richtig.

Schrift: ungleich, im Ganzen ziemlich klein, besonders zu Anfang, nicht undeutlich, vocallos. Die Stichwörter meistens roth. — Abschrift c. 1000/1591.

4) We. 1814, 1, f. 1—18 u. 80—93.

123 Bl. 8°°, 25 Z. $(20\times 14^1/2; 14-14^1/2\times 9^1/2^{cm})$. — Zustand: gut. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel u. Verfasser f. 1°:

Die Blätter folgen so: 1-14. 87. 88. 15-18. 80-86. 89-93.

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gleichmässig, vocallos. Stichwörter u. Ueberschriften roth. — Abschrift im J. 1020 Rab. II (1611) von خمد بن زين الدين الخياط الحموي zu eigenem Gebrauch.

5) We. 1726, 1, f. 1-34*.

128 Bl. 8vo, 23 Z. (20^{1/2} × 14; 16 × 8¹/₄cm). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederband. — Titel und Verfasser fehlt.

Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift im Jahre 1088 (26far (1677) von على بن محمد الشهير بالسابق الديري

6) Pet. 605, 1, f. 1-38.

41 Bl. 8°°, 15 Z. (21 × 15; 15³/₄ × 10¹/₃°m). — Zustand: lose Lagen im Deckel; besonders im Anfang fleckig und unsauber; nicht ganz frei von Wurmstich. — Papier: gelb, grob, glatt, stark. — Einband: brauner Lederdeckel. — Titel und Verfasser f. 1°a:

مصطلحات الصوفية للاستان القاشاني In der Unterschrift f. 38*:

الاصطلاحات الذوقية

Schrift: zieml. gross, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688. — Nach f. 23 fehlen 4 Blätter.

7) Mq. 43, 2, f. 45-78.

Format etc. u. Schrift (zu 13 Z.) wie bei 1. — Titel und Verfasser fehlt. — Von f.53 an ist die Schrift enger (zu c. 21 Z.) und sehr gedrängt, doch nicht undeutlich, von etwas älterer Hand.

F. 45° enthält in grosser, rundlicher, unschöner Schrift eine Erklärung von Sura 33, 41 (das Gebet und speciell das الذكر betreffend). F. 79: Türkisch.

8) Lbg. 300, 4, f. 144b-163a.

Format etc. u. Schrift wie bei 2.

247 Bl. 8°°, 11 Z. (16 × 10; 12 × 6°m). — Zustand: zieml. unsauber; am oberen Rande und oben zur Seite wasserfleckig. — Papier: gelb, dick, glatt. — Ein band: Pappbd mit Lederrücken. — Titel u. Verfasser fehlt; er ist etwa:

ر" في بيان الحقيقة مع شرحها لعبد الرزّاق القاشاني

رواية معنعنة عن كُمَيْل بن :Anfang f. 1 بن ابي زياد النخعى انه سال امير المومنين على بن ابي طالب رَة فقال يا امير المومنين ما الحقيقة فقال ما لكه والحقيقة قال اولست صاحب سرّك النخ

Erörterung des Begriffes Wahrheit. Die Frage danach hatte Kumeil ben zijād an 'Alī gerichtet und dieser hatte sie beantwortet. Der Commentar dieser Antwort, von demselben El-qāśānī, ist hier hinzugefügt. Derselbe beginnt f. 2b: قال الشارح عبد الرزاق القاشاني الحقيقة المتاب الواجب بذاته لا يمكنه تغيّره الح

كنسبة نور التبيخ الي نور :"Schluss f. 12 الشمس وقت الاستواء وعند الابتلاج لا يحتاج الى السراج'

Schrift: ziemlich gross, weit, deutlich, vocalisirt. — Abschrift c. 1100/1888.

3463. Spr. 989.

6 Bl. 4°, 19 Z. (23 × 16¹/2; 15 × 8¹/2°m). — Zustand: fleckig. — Papier: gelb, glatt, zieml. stark. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel u. Verfasser f. 1*:

تعريفات القاضي زكرياء

قال مولانا شيخ الاسلام . . . ، الحمد : Anfang f. 1 ، وبعد لله ربّ العالمين والصلاة . . . وبعد فلما كانت الالفاظ المتداولة في اصول الفقه والدين مفتقرة الى التحديد الخ

Kurze Definition von Wörtern, die in den "Wurzeln" des Rechts und der Theologie vorkommen, von Zakarijjā ben moĥammed elançārī † 926/1520 (No. 1369). Die zuerst erklärten Wörter sind: الخبر الأحدود الحدود, الخبر والنهى النهى النهى

او عزيزا او غريبا كما في مع ما يتعلق: Schluss f.6b: بها مبنية في علم كتب الحديث والله تعالى اعلم' تمت الخ بها مبنية في علم كتب الحديث والله تعالى اعلم' تمت الخ Schrift: ziemlich gross, kräftig, deutlich, vocallos.

Die Stichworte der Artikel roth. -- Abschrift c. 1200/1785.

/ 3464. We. 1632.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt. Verfasser fehlt: s. Anfang.

قال الفقير التي عفو ربه . . . Anfang: علي على عمل عملي بن محمد ابن عراق الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى اعلم ايد الله رعيتك بالتوفيق . . . ان انواع الموجود حق وامر وخلق الخ

Çūfische Abhandlung, in Reimprosa, betreffend die Begriffe أمر, حق und خلف und das Verhältniss des Çūft zu denselben und seine Verpflichtungen und Aufgaben überhaupt, von 'Alt ben mohammed ben 'alt elhigazi ibn arrāq, um 950/1548 am Leben.

واجر تحت تسخيره تكن :Schluss f. 58b المخيره تكن الله الخ مكفولا والحمد لله رب العالمين وصلى الله الخ Bl. 59 leer.

3465. We. 1559. 9) f. 12^b. 13^a.

Format etc. u. Schrift (enger) wie bei 1). — Titelüberschrift und Verfasser:

ر" البيان في اظهار التبيان لمنصور السقيفي

Anfang: المجدد لله الذي انزل الكتاب ... اما بعد الماري الخي الخي الخي الخي الخي الخي الخيار معشر الاخوان ... ان في كلام العارفيين الخي Abhandlung über den richtigen Begriff des Aufgehens in Gott (الاتحاد والحلول), von Mançür ben 'abd errahmān essaqīfī † 967/1560. Schluss f. 13a: فمن تبعنى فاند منى ومن الحمد لله ونفى وسلام عداني فانك غفور رحيم والحمد لله ونفى وسلام على عباده الذين اصطفى تمت

3466. We. 1728. 2) f. 70-74.

8vo, 21 Z. (18 × 13¹/₃; 13 × 7¹/₄cm). — Zustand: am Rande wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Titel und Verfasser f. 70*:

د" الاقتصاد في ببان مراتب الاجتهاد لشمس الدين محمد بن ابي الحسن بن جلال الدين البكري الصديقي الشافعي الاشعري سبط آل الحسن

الحمد لله الذي جعل الاجتهاد :Anfang f. 70 الحمد لله الذي جعل الاجتهاد رتبة متعالية المخ فرضا لازما . . . وبعد فان رتبة الاجتهاد رتبة متعالية المخ

Erörterung der verschiedenen Stufen des الاجتهاد, von Mohammed ben 'alt ben geläl eddin elbekrī ecçiddīqī sems eddin † 994/1586. Der Verf. zählt auf als höchste Stufe: أجتهد الفتوي, dann المنتسب, dann الختهد المعقل, dass einige zwischen diese erste und zweite Stufe noch einschieben المختهد المطلق.

فان اعتقد ان مدعي وجود : Schluss f. 74* وردته المحلف كافر لدينه فانما هو الكافر وردته بذلك امر ظاهر والله تعالي متولي السراير

Schrift: klein, etwas rundlich, vocallos, deutlich. — Abschrift des Originals vom J. 1022 Sawwāl (1613); danach die der vorliegenden Handschrift um 1150/1737.

Spr. 838, 5, f. 86—89 über denselben Gegenstand, mit dem Titel باب في الاجتهاد رليلة القدر

Format etc. u. Schrift wie bei 29). - Titelüberschrift:

Anfang: باردية الصيانة المصرف فى كل الصحة والزمانة النخ باردية الصيانة المصرف فى كل الصحة والزمانة النخ Abhandlung des Ejjūb elĥalwatī † 1071/1660, den Begriff "Geheimniss" erörternd: dasselbe ist vierfach: داتنى ,رحمانى, روحانى, انسانى Schluss f. 97b:

سلمتْ بالاطلاق من قيد كون وبالاغراق من حدوث الخليقَة

Pm. 567, 2, f. 83^b—124. Erörterungen über allerlei çüfische Begriffe und Ansichten, von مصطفى اللطيفي اللطيفي اللطيفي المالية † 1123/1711.

3468. We. 1631.

Format etc. und Schrift wie bei 5). — Titolüberschrift und in der Vorrede:

ایضاح المقصود من معنی وحدة الوجود Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الموصوف بوحدة :"Anfang f. 199 العنى بن الوجود . . . أما بعد فيقول . . . عبد الغنى بن المحيل ابن النابلسي . . . هذه رسالة عملتها في تحقيق المعنى المراد عند اهد الله المحققين الامجاد المخ

Ueber die richtige Definition des Begriffes "Einheit der Existenz" und Widerlegung verkehrter Ausichten darüber; von 'Abd elgant ben ismä'il ibn ennäbulusi † 1143/1780.

وقد استوفينا الكلام على الشرك : *Schluss f. 204 الخفي في شرحنا علي رسالة الشيخ ارسلان حسب الامكان وبالله المستعان وصلى الله . . . باحسان الى يوم الدين

Verfasst im J. 1091 Sa'ban (1680). — Abschrift im J. 1158 Moliarram (1745). — S. No. 2348.

Pet. 513, 3, f. 36^a—44^a dasselbe Werk. F. 44^b—49 verschiedene auf Çüfik bezügliche Stücke, zum Theil von demselben Verfasser.

3469. Spr. 850.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift:

كتاب منتور الخطاب في شهود الالباب

Verfasser oben am Rande (z.Th. abgeschnitten u. nur lesbar): الاستاف ابو القاسم عبد [الكريم [الكريم

هذه الفاظ تخبر عن ارصاف اهل الصفوة :Anfang ... بأب التوبة التوبة الندم علي ما احترم الاسف علي ما سلف استشعار الخلل لما عمل من الزلل التخ

Kurze Erklärung çüfischer Ausdrücke in besonderen Kapiteln. Zuerst werden behandelt: التوبة الانابة القناعة الورع الزهد التوكّل الصبر الخ التوبق النابة القناعة الورع الزهد النوسات الهمة الفراق الفراق الوصال Sehluss f. 72b: فكر جنته الوصلة وعدها بالغيب والمنة والحمد لله وحده الاهل الجنة وبالله الحول والقوة والمنة والحمد لله وحده عبد الكريم القشيري Collationirt. — Ob von عبد الكريم القشيري Auf f. 72b—74 einige Aussprüche von Sokrates, Plato u. s. w., auch einige Verse, z. B.

3470. Lbg. 554. 2) f. 7^b-12^a.

von Abū hanife.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift:

باب الفاظ اهل الحقيقة واصطلاحاتهم

اعلم ان اهل الحقيقة اصطلاحوا على :Anfang الفاظ معروفة بينهم وقصدوا بذلك ستر معانيهم البخ

Erklärung von Wörtern, denen die Çūfts einen besonderen Sinn geben. Dahin gehören: الجمع والتفوقة, القبض والبسط, الحال, الوقت u.s.w., zuletzt السر und علم اليقين

بين العبد وربه من الاحوال فقال :Schluss والاحرار قبور الاسرار وهذا آخر ما قصدنا ابداعه في هذا المختصر . . . ويرزقنا في العلم والعمل الصدي والاخلاص وابتغاء وجه الكريم

Es ist dann unmittelbar hinzugefügt:

Da dies Kapitel einem grösseren Werk entnommen, ist es möglich, dass es zu einem der so betitelten Werke gehört.

/ 3471. We. 1765. 3) f. 15*-18.

Format etc. und Schrift wie bei 2). — Titel und Verfasser fehlt.

الحجد لله وكفى وسلام . . . ، قال رسول الله : Anfang صعّم سيروا سبق المفردون قبل ومنَّ المفردون يا رسول الله قال المستهترون بذكر الله تعالى وضع الذكر عنهم اوزارم النخ

Erörterung çüfischer Begriffe, besonders des الجنهان, des السير und السلوك ; als Inbegriff der verschiedenen Stufen gilt das عر الطريقة das sich in 7 حر الحقيقة , حر الشريعة ; الضيعة ; حر المعرفة , حر الحكمة , حر الوجد , حر الحبة , حر المعرفة , حر الفنا . Diese werden noch kurz besprochen.

ويستخرج منه التلف وتغرق : Schluss f. 18^b: ويستخرج منه التلف وتغرق المطلوب وهو قوله تعالى كل شيء هالك الا وجهه وقد يكون هذا وجه المراد من قوله العلم والجر يمده من بعده سبعة انحر والله اعلم (Sura 31, 26). Vgl. Mq. 127, 4.

Es schliessen sich daran f.19. 20 2 Excurse: der erste von شمس الدين محمد بن عمر الشائلي المغربي behandelt die Frage, ob man wirklich den Propheten in wachem Zustande sehen könne, und unter welchen Bedingungen; der zweite, von und behandelt Sura 3, 163. 164., ob zu dem السيوطي auch das Begatten zu rechnen sei.

3472. We. 1732. 2) f. 19-22.

Format (17 Zeilen) etc. und Schrift (etwas kleiner) wie bei 1). — Titelüberschrift f. 19a:

ر" الشدّ والعهد وجميع السئلات

الحمد لله رب العالمين وصلي لله :Anfang . . . أما بعد فهذه رسالة تتعلق في الشد والعهد والطريقة وفي طريق البساط النخ

شدّ Abhandlung über die çüfischen Begriffe شدّ (und wer die ersten مشدود gewesen, Gabriel, Mohammed, 'Alı, Selmān elfarisı etc.), بساط u. s. w. Bricht f. 22° mit den Worten ab: واي شيء بين عينيك واتي شيء في فمك واتي شيء

3473. Pm. 185. 5) f. 19-24.

8°°, 21 Z. (Text: 12¹/2 × 8°m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Titel und Verfasser fehlt; nach f. 1°:

ر" في وصف الكمال

الحدد لله الكريم الوهاب العليم الفتاح : Anfang f.19b . . . أما بعد فإن الكيال محبوب لذاته ولا نهاية لدرجاته الخ

Çüfische Abhandlung über die Stufen der Vervollkommnung.

Schluss f.24*: 'فههّ مقلك القاص لانقلاب العيان Es scheint hier noch etwas zu fehlen. Eine Unterschrift ist auch nicht vorhanden.

Schrift: ziemlich gross, flüchtig, nicht undeutlich, vocallos. — Abschrift um 1200, 1785.

3474.

Erörterung çüfischer Begriffe (wie الشدّة Lehrer und Schüler, u. s. w.), in Pet. 550, f. 89^b—93, und eüfischer Ausdrücke, in Spr. 299, f. 41^a Rand; 851, f. 93; 855, f. 134^b. Ueber den Namen الصوفى, Pet. 579, f. 62^b; 684, f. 129^a. Spr. 882, f. 106^a. — Ueber بالتوبة Spr. 845, f. 56^b; الحرية Lbg. 880, f. 88^a; قاد الحرية المواقعة und dessen Arten WE. 119, f. 196^b—202; über الصمدانية und deren verschiedene Formen Lbg. 554, f. 172^b. 173.

/ 3475.

Hieher gehören auch Werke von:

- 1) عبد الكريم بن هوازن القشيري + 465/1072, u.d.T.
 فصل الخطاب في فصل النطق المستطاب
- 2) على بن ابي سعيد الواسطى (⁷⁴⁸/₁₈₄₂, u.d.T. روضة التقرير في الخلف بين الارشاد والتيسير
- الملطى (سرجها بن محمد الملطى † 788/1886, u. d. T.
 مغنى التنبية عن معنى التنزية
- 4) عرب ابن جماعة عرب الدين † 819/1416,
 u. d. T. صفوة مقدمة في علم التصوف
- 5) حمد بن محمد ابن الشماع الحلبي (5 به 4868/1459, منشأ الاغاليط في اصطلاح الصوفية

- السلالة في تحقيق المَقَرّ والاستحالة
- 7) Ders.: الاسناد في تفسير الاجتهاد
- 8) عبد الوهاب الشعراني + 978/1565, u. d. T. مقحم الاكباد في مواد الاجتهاد
- الفتح في تاويل ما صدر عن الكَمَل من الشطيح :. Ders
- 10) مرعى بن يوسف الكرمي $+ \frac{1088}{1624}$, u. d. T. الادلة الوفية بتصويب قول الفقهاء والصوفية
- الشيها والحقيقة
- ابو بكر بن ابي القسم بن احمد المحسيني (12 نظم اصطلاحات الصوفية .T نظم اصطلاحات الصوفية
- 13) اسعد البلخي النقشبندي + 1040/1630, u.d.T. نظم مصطلحات التصوف
- مفتاح الانوار واطلاق الاسرار في بيان بعض الاسماء (14 المدرجة في النفس والروح

11. Fragen, Excurse und Bruchstücke.

/ 3476. Spr. 769. 2) f. 16b - 21a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt; er könnte sein: الآجوبة السهروردية. Verfasser ist:

شهاب الدين السهروردي

الحمد لله حمد الشاكبين والصلوة :Anfang ... هذه مسائل دنبها بعض ايمة خراسان واجاب عنه وقال سالت رحمك الله وايانا هذه الاسولة الح السؤال الأول ما الفرق بيين الفترة والوقفة ،

Antwort des Sihāb eddin essohrawardī + $\frac{632}{1234}$ auf 18 Fragen, welche ein Imām Horasans an ihn gerichtet und die sich hauptsächlich auf Çūfik beziehen. Die 1. Frage: : die 18. Frage f. 20b ما الفرق بين الفترة والوقفة - Schluss f.21 من يصلح للمشيخة ومن لا يصلح -يكشف الحقّ له سجانه عن شأن الشيخ وحقيقة امره

> 3477. We. 1806. 3) f. 35 -45.

Format etc. u. Schrift wie bei 2). - Titel fehlt; nach f. 34^b unten: الاجوبة النصيرية

Verfasser fehlt: s. Anfang.

الحمد نله الذي نصب في كل :Anfang f. 35^a: الحمد زمان هاديا للخلف الى الطريق القويم . . . وبعد فقد وصل من جنابد العالى . . . الى احوج خلف الله سبحانه اليه محمد بن محمد الطوسي كتاب جامع للاشارات الروحانية الي الاسرار الربانية المخ

Antwort auf die Fragen, welche القونوي aufgeworfen und in seiner Weise beantwortet الرسالة المفصحة hatte in seiner Abhandlung (We. 1806, 2), von Mohammed ben moh. ețțūsi naçir eddin $+ \frac{672}{1273}$. — F. 35^b geht auf 21b, 38a auf 23b, 39a auf 25a, 39b auf 27a, 41b auf 29b, 43b auf 32a.

لم يكن ذلك من انعامه العامّ : Schluss f. 45b . . . واسبغ عليه فيصه الذي لا يزال انه اللطيف المجيب

> 3478. We. 1779. 5) f. 7-24.

 8vo , 19 Z. (18×13 $\frac{1}{2}$: 13 $\frac{1}{2}$ ×9 $\frac{1}{2}^{\text{cm}}$). — Zustand: zieml. gut. - Papier: gelb, glatt, stark. - Titel u. Verfasser f.7a:

٤" التحفة في الكلام على اهل الصفّة؛ سيل عن نلك شيخ السلام ابوالحسن تقى الدير. على بن عبد الكافي بن على بن تمام بن موسى بن تمام بن حامد بن جيى السبكي

سئيل شيخ الاسلام ابو الحسن :Anfang f. 7b السبكى رحمه عن اهل الصفة كم كانوا وهل كانوا بمكة والمدينة وعن موضعهم الذي كانوا يقيمون فيه وهل كانوا مقيمين فيه باجمعهم لا يخرجون الا خروج حاجة او كان منهم من يقعد بالصفة ومنهم من يتسبب في القوت وما كان سببهم هل يعملون بايديهم ام يتخذون بالرسل وما قول العلماء فيمن يعتقد أن أهل الصفة قاتلوا المومنين مع المشركيين . . . وهل المشاهد المسمّاة باسم على بن ابي طالب وولده محجد ام لا واين ثبت قبر على رَهُ ا

Sie zerfällt in (ungezählte) Abschnitte, in welchen die einzelnen Fragen erörtert werden.

وهذه الصفات طها تختص باربعين : Schluss f.24^b ولا باقل ولا باكثر ولا باهل بقعة من الارض انتهي Schrift: gross, gedrängt, Gelehrtenhand, vocallos.

3479. Pm. 66.

F. 7 ergänzt. - Abschrift e. 1000/1591.

289 Seiten S^{vo}, c. 19 bis 22 (27) Z. $(20^{1}_{2} \times 14^{1}_{2}; 15^{1}_{/2} - 17 \times 9^{1}_{/2} - 11^{1}_{/2}$ ^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: (Bl. 1–19 weisslich, sonst) gelblich, glatt, dünn. — Einband: brauner Lederband. — Titel S. 23 (im Vorwort):

خواتيم الحكم وحلّ الرموز وكشف الكنوز Verfasser fehlt; es ist:

على دده بن مصلفى البوسنوى علاء الدين المعروف بشريخ التربة

الحمد لله العلي الاعلم :Anfang S. 23 العلي الاوليل الفياض . . . تتأبي الاوليل والاواخر . . . استخرت الله ان اجمع رسالة فريدة . . . في الاسولة الحركمية والاجوبة العلمية الخ

Eine Sammlung von 360 Fragen philosophisch-cūfischen Inhalts, nebst Beantwortung derselben, von 'Alt dedeh ben muctafa elbösnawī 'alū eddīn śeih etturbe † 1007/1598. Er hat dieselbe im J. 1000 Moh. (1591) beendigt (S. 34) und beabsichtigt, im Anfange des Neuen Jahrtausends eine zweite ähnliche Sammlung HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

desselben Umfanges zu verfassen, die den Titel haben soll: مشف الكنون, während er die vorliegende speciell حد الدمن nennt (S. 33 und 220). In beiden sollen immer je 30 einen ausmachen, so dass die 12 Zahl des Ganzen den 12 Monaten entspreche.

ما الحكية في أن لا أله ألا ألله تحمد رسول 8.34 سؤال .1 الله سبع علمات ولم كانت أربعة وعشرين حرفا

ما الحكمة في تسمية ام القران بفاخة 8.65 سؤال .50 الكتاب وهي السبع المثاني

ما الحكمة في أن الله تعالي جعل 118 سؤال .100 الرحمة مائة رحمة في قوله صغم خلف الله الرحمة يوم خلقها مائة رحمة فامسك عنده تسعا وتسعين رحمة الخ

على للارواح المؤمنة مقر واحد أو مقار 163 سؤال 150. تختلفنا في عليين والبرزخ العلوي الملكوتي وهل للارواح الكفار مقر واحد الخ

ما معنى الحديث الوارد وخيركم بعد 198 سؤال .200 المائتين خفيف الحاد الذي لا اهل له ولا ولد وما معنى الخبر المشهور الايات بعد المائتين'

فأن قيل اى نوع من الملائكة افصل 222 سؤال .250 وما المراد من العالين في قوله تعالي ام كنت من العالين حين استكبر ابليس وما مذهب المحققين في نلك غير اهل الكلام

ما الحكمة في صلاة الجماعة تزيد 243 سؤال 300. على صلاة الغد الفرد بسبع وعشرين درجة وفي رواية خمس وعشرين درجة

ما الحكمة في أيجاب خمسين صلاة 263 سؤال.350 على على الامذ ليلذ الاسراء

ما الجواب في قوله صقم ما ورد في محيم 271 سؤال .360 البخاري رحم عن عائشة رآ انه خلف كل انسان من بني آدم على ستين وثلثمائة مفصل الح

Daran schliessen sich zwei Abhandlungen, von denen die erste S. 271 handelt:

فى اسرار جمعيّة الهيكل القالبي واطواره die 2. S. 274: في اسرار جمعيّة الهيكل الروحي القلبي العيكل الصوري واطوار اسرار التشريح العرفانية المودعة في الهيكل الصوري الرسالة التشريحية: Diese 2. Abhandlung heisstauch: الرسالة التشريحية: beide von Ibn el'arabi (No. 2993, 1).

einem Schlusswort (in 7 (طور):

في الختم الاول من الزمان 281 شور .1 في حكمة اقتراب الساعة وسبب اخفاء 288 طور .7 علمها على العباد

مما ورد في الصحيح عن Schluss S. 289: انس رَه قال رسول الله صَعَم لا تقوم الساعة حتى لا يقال في الارص الله الله؛ وبه تم الكتاب والحمد لله ... وحشرنا تحت نواء حبيبه محمد صعم امين

Voraufgeschickt ist dem Werke S. 1-22 ein genaues Verzeichniss der 360 Fragen. Davon ist S. 1-19 von späterer Hand ergänzt.

Schrift: im Ganzen klein, gedrängt, besonders von S. 139 an, ziemlich gut, vocallos. Stichwörter und Ueberschriften roth. - Abschrift vom J. 1079 Moh. (1668).

Nach S. 147 fehlt ein Blatt. Auf S. 50 u. 141 folgt je eine bisher ungezählte Seite, jetzt 50° und 141°.

السولة الحكم) 1729 Auch I ما 1846. HKh. III 4595. Auch I

3480. We. 1756. 1) f. 1-25.

68 Bl. 8vo, 17 Z. (21¹ 2×15; 14¹,2×11^{cm}). — Zustand: die obere Hälfte wasserfleckig -- Papier: gelb, stark, glatt. - Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. -Titel f. 1" oben (von späterer Hand):

نتيجة العلوم ونصحة علماء الرسوم

ebenso in der Vorrede f. 1b. - Verfasser f. 1a:

(s. Anfang). عبد الغني النابلسي

قال الشيخ الامام . . . عبد الغني : Anfang f.1 ا أبون الشيخ اسمعيل النابلسي الحنفي الدمشقي . . . بسم الله الرحمن الرحيم اللهم يا هادي عبادك المكلفين الى سبيل المومنين . . . أما بعد فقد وقفت على مسائل في العقائد الكشفية الوحدانية المؤ

Erklärung einzelner Stellen in den Glaubensfragen des Çūfi Ahmed elfaruqi essirhindi ennaqsbandt, von 'Abd elgant ben ismā'il ibn ennābulusī † 1143/1780. Die Stellen eingeführt. Der Verfasser schickt وقوله Bemerkungen über die Erklärungsweise vorauf; dann beginnt das Werk selbst f. 5 so:

الما قولم الآ فيادا من افياد هذه الامة . . . أقول هذا إ Das Ganze wird beschlossen S. 280 mit كلام متعلق بكلام آخر قبلد وتقديره ان جميع المخلوقات مستمدّون من الله تعالى بواسطة محمد المخ ولا يعيف الكلام الا اعلم الا اعلم الا اعلم الكلام الا اعلم الكلام الا اعلم الكلام الك ولا يظهر فصيلة الفرع الا اصله والله الموفق . . . وصلى الله . . . الى يوم الدين والحمد لله المخ Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocallos. Stich-

> 3481. Lbg. 554. 22) f. 260 -- 272.

wörter roth. - Abschrift c. 1150 1737. - Collationirt.

Format etc. und Schrift wie bei 21). - Titel und Verfasser f. 2601:

ر"النفحات المنتشرة في إواب عن الاسئلة العشرة لعبد الغني [ابن] النابلسي

الحمد لله فاتنم البصائر : Anfang f. 260b المغلقة بمفاتيم الشوفييق . . . أما بعد فقد ورد على من بعض الاخوان سؤالات عشرة المؤ

Beantwortung von 10 theologischen Fragen, von çüfischem Standpunkte aus, von demselben Verfasser. Sie betreffen theils den Menschen, theils das göttliche Wesen. Was heisst Offenbarung der göttlichen Majestät? Lüften des Schleiers von dem Geheimniss? Verwischen der Vermuthung gegenüber der Erkenntniss? Das Herbeiziehen des Einheitsbekenntnisses durch die Wesenseinzigkeit Gottes? Das Leuchten des ewigen Lichtes über die irdischen Gebilde und Träger des Einheitsbekenntnisses? Andererseits (f. 271^a), was heisst Neuerung (بدعنه), und zwar betreffs des Glaubens, des Thuns, der Lebensgewohnheit, des persönlichen Verhaltens, des Wissens? Die Schrift ist im J. ¹⁰⁸⁵/₁₆₇₄ abgefasst.

وقد اجبنا بالعبل على حسب: Schluss f. 272b: ما فتص الله تعالى به علينا فمن وقف في شيء منه فليراجعنا حتى يتحقف بما هو الصواب في نفس الامر والله ولي التوفيق والهادي الي سواء الطريق وصلى الله المز Abschrift im J. 1281 Rab. I (1864).

3482. Pm. 199. 5) f. 161b - 171.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt. Verfasser: s. Anfang.

الحد الد الذي جمّل الفقراء تخلعة خلق: Anfang المجاهدة ... [أما بعد ف]مذا ما حرره ... محمود بون محمد بن الحسين الغزنوي منشا والسهروردي مشربا . . . انه قال سالني بعص اخواني . . . ان اجمع له شيئًا من الفوايد حتى تكون له عونًا في سلوكه المن

Mahmūd ben moh, ben elhosein elgaznewi essohrawardi behandelt hier, vom cüfischen Standpunkt aus, allerlei interessante Fragen aus dem Gebiete der Qoranerklärung, Traditionen, Kernsprüche der Frommen u. dgl., mit Fortlassung der Gewährsstützen.

اعلم يا فقيه . . . اول ما جب عليك :Fängt an بعد الايمان أن تقتدي بنبيّك المخ

ان القلب في جهة اليسار فادلاها عليه :Schluss وعلى الاذن اليسري وقاية واشارة الى دفع ابليس ووسواسه اذ لا ياتي الا من جهة اليسار انتهى كلامه

> 3483. We. 1702. 12) f. 170° - 177°. 1786 - 185°.

Format etc. und Schrift wie bei 8).

هذه مسائل اهل الطهيف؛ Anfang: واذا قيمل لك انت جالس على ايش الجواب على سجادة شرعية في رواية مروية الحقيقة المز

Zusammenstellung von allerlei çüfischen Glaubensfragen.

Bl. 177 unten ist abgerissen und die Rückseite beklebt; es ist hier also eine Lücke. Wahrscheinlich gehört f. 178b ff. zu derselben Schrift; hier wird wieder insbesondere von dem الشد والعهد gehandelt.

فان قيل لك ما الغرف وما : Schluss f. 185* الرشف فقل الغرف الذي اعطاه المولى من غير واسطة والبشف هو الذي شبب من كاس شيخه ونسال

F. 185^b u. 186 kleine Gebete.

3484. Pm. 195. 1) f. 1-11^a.

95 Bl. 8°, 14-15 Z. $(20^{1} 2 \times 15^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. - Papier: gelb, stark, glatt. - Einband: Pappband mit Lederrücken. - Titelüberschrift:

المحاللة وبالعالمين والعاقبة ... وبعد Anfang f.16: المحاللة فهذه رسالة تشتمل على اثنى عشر مسئلة فالاستاذ يعنى الصانع يعطى ثلاثة والبير وهو ابو الطريقة يعطى ثلاثة الخ

Erörterungen über Cüfik in 12 Fragen und Aufzählung der 17 Männer, welche 'Alt einweihte, und der 56 Prophetengenossen, welche Selman elfarist einweihte. — Schluss: وذو النون المصرى يير الاطباء وابو الدرداء يير الصوفية

Schrift: gross, gefällig, vocallos. - Abschrift von im J. 1079/1668.

3485. We. 1769.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). -- Titelüberschrift: فايدة معتنا

Anfang f. 6°: اعلم النغوالي المام النغوالي المام النغوالي المام النغوالي المام النغوالي المام ان الرفعة الحقيقة طلبها غير مذموم الم

Ein Excurs von Elgazzall über die wirkliche und vermeintliche Vollkommenheit und das Streben danach und die Folgen beider. — Schluss: بقى على ما كان عليه قبل الموت من العلم والجهل والله اعلم

3486. Lbg. 220.

60 Bl. 8vo, 17 Z. $(23 \times 13^{1}_{2}; 14^{1}_{2} \times 7^{1}_{2})$ — Zustand: ziemlich fleckig; der Rand stellenweise, besonders Anfangs, etwas ausgebessert. - Papier: bräunlich, glatt, ziemlich dünn. - Einband: rother Lederbd mit Klappe. -Titel f. 1a von späterer Hand und f. 4b in der Vorrede:

ر" تجمع الاسرار وكشف الاستار

النشيخ دمرداش: Verfasser f. la von ganz neuer Hand (s. Anfang).

قال سيدنا . . . شهس الدين قال سيدنا . . . ابو عبد الله محمد المدعو دَمِرْدانش الحمدي الله تعالى العظيم وصلى الله المخ الخلوتي المحنفي . . . الحمد لله اللَّهِ تَجَلَّا ذاته لذاته فتموّج حر الهويّة بامواج ذاته . . . أما بعد فان بعض اخوانى ممّن هو متّصف بالصفات المرضية . . . ذكر لي حكاية غريبة لطبيفة دقيبقة الح

Mohammed demirdās elhalwatī sems eddīn † 929/1523 giebt hier eine çūfische Deutung einer Geschichte aus dem العطار des العطار (von einem Sultān, dessen Wezīr und Sohn, den jener in einem Anfall von Eifersucht zu tödten befiehlt, der aber durch einen anderen ersetzt wird und am Leben bleibt und dem bald tief betrübten Fürsten wieder vorgeführt wird), in 2 Kapiteln. Den Sultān deutet er als الروح العظم d. h. Mohammed, den Wezīr als الروح القلم العقل الأول h. Adam, den Wezīr als العقل الأول القلس عنى النافس عنى النافس: باب f. 4 في معنى النافس: باب f. 4 باب

معينا : Schluss (mit einem Gebete) f. 60° للواصلين غناء للمتصلين عينا للمتحدين بلطفك ورحمتك يا ارحم الراحين وصلى الله على سيدنا . . . تسليما كثيراً

Schrift: klein, gut, gleichmässig, wenig vocalisirt. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688.

3487. We. 1704.

Format etc. u. Schrift wie bei 32). - Titel u. Verf. f. 99a:

رسالة التحقيف لسلالة الصِدِيف لايوب القرشي الخلوتي

الحمد لله الذي جعل غاية : Anfang f. 99b . . . السعادة . . . وبعد قدم الصدى الحصول على سهم السعادة . . . داعي وبعد فالباعث على انشاء هذه الرسالة . . . داعي الحب الازلى وساعي الفناء الكلّى الخ

Çüfische Abhdlg des Ejjüb ben ahmed elhalwati † 1071/₁₆₆₀ über Abū bekr الصدّية, mit mehreren längeren Gedichten des Verfassers.

Schluss f. 103b:

حتى وصلت عِيسى الى كعبتهم القيت بها موقف حتم العر فجعل الله حجها مبرورا وسعيها مشكورا والحمد لله وحده

3488. Pm. 224.

Format etc. u. Schrift wie bei 6) (zuerst 16 Z., 121/2×8cm).

Verschiedene Stücke: F. 39^b eine Stelle aus حكم سيدي تحمد البكري; dann f. 40^a einige Verse des ابراهيم الدسوق (Reimwort خبّونا) und f. 40^b ein Stück aus dem çūfischen Werk: كتاب العرايس القدسية المفصحة عن von

مصطفى بن كمال الدين الصديقى الخلوق القادري الصديقى الخلوق القادري واعلم أن كل من المدن الصديقى الخلوق القادري واعلم أن كل من الد بمجرد توجهاته . . . يكون مجاهدا وبخلص ناله بمجرد توجهاته . . . يكون مجاهدا وهمه النخواس وهمه النخواس فيه فائنا ما انزلنا عليك القرآن لتشقى المومدين المغربي des (حكم) Dann f.55-58 Sprüche (حكم) des بسم الله تانج على الرءوس بسم الله حصن نفوس كلاحكام تخلص الاحكام تخلص عليه من الاحكام تخلص عليه من الاحكام تخلص عليه من الاحكام تحلق وارتفع تمت بالخير

/ 3489. We. 1799. 5) f. 47—48^a.

Format etc. und Schrift wie bei 4); c. 23 Zeilen.

وكتب رحم التي بعض اخوانه ان دانت: Anfang عين القلب تنظر التي ان الله واحد في منّته فالشريعة تقتضى ان لا بد من شكر خليقته وان الناس في ذلك على ثلاثة اقسام غافل منهمك في غفلته الخ

Einige çūfische Betrachtungen, aus Briefen des Verfassers — der ohne Zweifel (wie in 3.) عبد الله البلباني ist —, eine kurze Charakteristik des wahren Çūfis gebend; dann aber über den Satz, dass Gott nicht dankt, wer den Menschen nicht dankt; ferner, in wiefern man seine Augenweide am Gebet haben könne. Darauf f. 48*, aus einem anderen Brief, der Satz erläutert, dass die Menschen in Betreff des Entgegennehmens göttlicher Wohlthaten dreifach verschieden sind.

وان لا جعلنا من الغافلين وان Schluss t. 48°: وان لا جعلنا مساك المتقين بمنه وكرمه واحسانه المين

F. 47 am Rande eine Qaçıde des ابو مدين (20 Verse), Verherrlichung der Çüfts. Anfang: ما لذّة العيش الا محبة الفقا

هم السلاطين والسادات والامرا

Dieselbe öfters: so Pet. 252, f. 169b. Pm. 40, S. 229 (s. No. 3407).

3490. Pm. 370.

104 Bl. 8vo, 13 Z. (201'2×15¹/3; 14¹/2×10¹/2^{cm}). — Zustand: ziemlich gut; der Rand meistens etwas gebräunt. Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 1^a von späterer Hand:

سير سلوك

Verfasser: s. Anfang.

قال الشيخ الامام جمال الاسلام: "Anfang f. 1. الصحيح ... احمد بن محمد الغزالي رحم في الحديث الصحيح ... قال ذلك خيرا عند الله سجانه وتعالي لا اله الا الله حصنى فمن دخل حصنى أمن من عذابي الخ

Der im Anfang genannte Elgazzāli ist nicht der Verfasser dieses Werkes, sondern bloss an der Stelle citirt. Der Anfang und der Schluss (trotz des تټن f. 104b) fehlt. Die in dieser Sammlung enthaltenen Abhandlungen betreffen 1) die Glaubensformel und allerlei damit Zusammenhängendes, 2) f. 42ª ff. (ohne Ueberschrift) Einiges über Gebräuche der Qādiriten, besonders auch über Aufnahme in ihre Sekte. الجد لله الذي جعل قلوب العارفين للعلوم محلاً: Anfang عاب ما جاء في فصل التعوّن والبسملة: f.74" ein Stück روى عن رسول الله صعم قال عباد الرحمن : Anfang (انمعاصي f. 82ª scheint eine بانمعاصي f. 82ª scheint neue Abhandlung zu beginnen, für deren Ueberschrift Platz gelassen ist. Anfang: حدثنا جابر بن عبد الله الانصاري . . . لما خلق الله سجانه وتعالى الارض وخلف فيها آدم المز

In der 2. Hälfte sind verschiedene kürzere Stücke aufgenommen; so f. 88°—89°; f. 89° werden die 40 Stufen des Betens des Çüft aufgeführt. — Das Vorhandene schliesst mit einem Gebet und der Anweisung es zu

اللهم اجعلنى من العالمين الفائزين beten; zuletzt: المستبشرين الذين لا خوف عليهم ولا هم يحزنون

Schrift: gross, weit, deutlich, vocallos. Einige Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1200, 1785.

3491. Lbg. 1015. 2) f. 8⁶-19.

Format etc. und Schrift (21-27 Z.) wie bei 1). — Titelüberschrift (nach dem Bismillah):

شرح قول النبى صعم الناس نيام فاذا ماتوا انتبهوا على طريف الحققين من اهل التوحيد،

الحمد لله المبدئ المعيد . . . وبعد Anfang: الحمد لله المبدئ المعيد . . . ان انتب لهم نقد سالني بعض ارباب القلوب . . . ان انتب لهم رسالة في شرح قول النبق الج

Qūfische Deutung der Tradition: Die Menschen schlafen, aber wenn sie todt sind, erwachen sie; in mehreren ungezählten Abschnitten. — Schluss f. 19^b: نبي هي عبن التشاق التنبي التشاق التنبي التشاق التنبي التنبي التنبي المعيد الجبيد، تمن مله المعيد الجبيد، تمن المعيد المعيد الجبيد، تمن المعيد المعيد

F. 19^b und 20^a. Einiges von ابن العربي in Vers und Prosa.

> 3492. Pm. 553.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

In diesem Stück ist Verschiedenes zusammengestellt. Zuerst die Geschichte der Ermordung des Çüft Elhallag zu Ende des Jahres 309/922 (حكاية الحسين بن منصور القالي). Darauf f.41b Mitte eine Erörterung darüber, dass der Ausspruch des Propheten Wer sich kennt, kennt auch seinen Herrn zehnerlei Sinn habe. Dann eine Auseinandersetzung über Umfang und Inhalt des cüfischen Wissens. Der Hauptinhalt sind Ansichten, Aussprüche und zuletzt, besonders von f. 42b Mitte an, Gedichte kleineren Umfanges, dem Elhallag beigelegt, die meisten derselben von der Gattung

Format etc. u. Schrift wie bei 8). - Titelüberschrift:

يا هذا لما صاح صايح الحبة في النادي : Anfang

Çūfische Abhandlung über den Zustand der Gott-Liebenden. Nicht zu Ende; bricht hier ab mit den Worten: ثم قال نيقم الحدب المرة بين الكاف والنون المتون المحتفى بمن امرة بين الكاف والنون

Nach f. 36 eine grössere Lücke. F. 37^a Schluss eines längeren Lobgedichtes.

· 3494.

1) Pm. 9, 3, S. 75-84 u. 282.

8vo, 27 Z. (Text: 18¹,2×13¹,2^{cm}). — Zustand: nicht ganz sauber und oben am Rande fleekig, wodurch auch der Text etwas beschädigt ist. — Papier: gelb, dick, glatt. — Ueberschrift: كاركات . Verfasser fehlt; er lebt nach d. J. ⁷⁴³,1342 (S. 83).

Es sind Sätze çüfischen Inhalts. Zuerst: صورة الاستاذ الناطق مبراة سر المريب الصادي

Schrift: gross und kräftig, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 360 ₍₁₄₉₄₎.

2) Pet. 691, 2, f. 10-27.

8°°, 25 (auch 15) Z. (Text: c.16¹/2×9¹/2°m). -- Zustand: zieml, gut. — Papier etc.u. Schrift (aber vocallos) wie bei 1.

قال رسول الله صَغَم استَكثروا :Anfang f. 10 من الأخوان فان لكل مؤمن شفاعة يوم القيامة

Sammlung von allerlei, meistens çüfischen, Aussprüchen in Vers und Prosa. Oft wird بين العربي citirt, z. B. f. 18^b, 1; 23^b etc.; auch الشعراني المخزالي u. A. Zuletzt f. 27^a ein Gebet.

3495.

Verschiedene kleine Stücke:

- 1) Pm. 370, f.89b. Aufzählung der 40 Stufen des Betens der Çūfis, in 4 Stationen (مقامات).
- 2) Mo. 164, 14, f. 224—235*. Ueber die Stufen der Läuterung zur Erkenntniss Gottes und die Wirkungen der Annäherung an Gott.

- 3) Mo. 164, 16, f. 245—258a. Çūfische Betrachtungen über Befolgung der Glaubens-Vorschriften u. Eingedenksein des göttlichen Zornes. Darin Abschnitte: f. 246b بنصل في معنى الحاب الحاب الحالية والعزلة 258a. باب الخالوة والعزلة 258a.
- 4) Mo. 164, 10, f. 186^a—189^a. Ansichten und Aussprüche frommer Männer: so من كلام الشيخ المكنى باليالل 186^a من كلام البراهيم بن ادهم

/ 3496. Spr. 1982.

46 Bl. S^{vo}, 17 (-18) Z. $(21^2_{3} \times 15^1_{2}; 14^1_{,2} \times 9^1_{,2})$. Zustand: fast ganz wasserfleckig. -- Papier: gelb, stark, glatt. -- Einband: Pappband mit Kattunrücken.

Schrift: gross, kräftig, zum Theil dick, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1140 1727. — Nach f. 1 u. 8 sind Lücken. F. 166-194 leer.

/ 3497. Mo. 35.

Auf f. 16ª bricht dies Stück ab.

13) f. 76 - 103: Persisch.

14) f. 104-107 und 109b-111.

8vo, 21 Z. (Text: 11 × 7¹ 2^{cm}). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, glatt, stark.

Stellen aus verschiedenen Werken, meistens çūfischen Inhalts. Darin: F. 104^a von den Aufgaben der Çūfik. — 105^b von den Pflichten des Çūfī, insbesondere in Betreff des الذكر (aus أسرار العارفين أسرار العارفين (ك^a أسرار العارفين (عدم طعربي العربي). — 109^b Notiz über العربي betreffend das Singen der Derwische.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein und stark, fast vocallos, gleichmässig. — Abschrift c. 1000 1688.

3498. Pet. 312.

Format etc. und Schrift wie bei 10).

Erbauliche Betrachtungen mit çüfischem Anstriche, aus verschiedenen Schriften. Zuerst Schilderung der Gottlosen und Frommen (aus في النود على النوندييق في النود على النوندييق ألله المنافذة التحقيق في النود على النوندييق Sonst ist die Rede von Irdischem und Nichtigem im Gegensatz zu dem Ewigen, Einschärfung der Frömmigkeit, Läuterung des Herzens etc. Einige Male die الطبقات الكبري des الطبقات الكبري erwähnt. Das Ganze schliesst mit Gebet um Erleuchtung der Herzen.

F. 105^b Çūfisches Gedicht von einem تعثمان über die Grösse und Güte Gottes und die eigene Sündhaftigkeit.

× 3499.

1) Lbg. 1041, 4, f. 35-42.

8°°, 17 Z. $(16^3 \text{ }_4 \times 12^1 \text{ }_2 \text{ }; 14^4 \text{ }_2 \times 9^4 \text{ }_2^{\text{em}})$. — Zustand: etwas unsauber, besonders die letzten Blätter. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark.

Bruchstück aus einem çüfischen Werke, allerlei Betrachtungen enthaltend. So f. 39ⁿ: الله تعالى واحد أن كانت عين القلب تنظر الي أن الله تعالى واحد في منته فالشريعة تقصى أن لا بد من شكر خليقته المن F. 40^b—42 ein hier nicht zu Ende geführtes Gebet, dessen einzelne kurze Sätze mit الهي أنا الفقير في غنائي فديف :beginnen; zuerst لا اكون فقيرا في فقري المن

Schrift: ziemlich gross, gefällig, vocalisirt. Stichwörter und Ueberschriften roth. — Abschrift c. 950 1543.

2) Spr. 1966^{v-y}, 4, f. 7. 8.

Format etc. und Schrift wie bei 2.

Letztes Stück einer çüfischen Abhandlung (جالة und auch عجالة genannt).

F. 7^a in der Mitte: طوایف الرعاینة, d. h. Aufführung der Klassen, welche fleissig die religiösen Vorschriften beobachten und nach grösserer Vollkommenheit streben. Es sind

davon hier die 8. bis 15. Art (صنف) aufgeführt (die 13. fehlt); so f. 7^a:

انثامن على لسان العباد الناسكين الناسع على لسان اهل رياضات النفوس العاشر على لسان الصوفية

نيس سدي بل تعرّض بدشفه : Schluss f. 8h الوقوف على جملنها والله الموفق والهادي وحسبنا الله ونعم الوديل النخ

3500.

1) Mq. 65, 5, f. 188-193.

 8vo , c 29 Z. $(20^{4} \times 14^{4} \text{ g}; 15 \times 11^{cm})$. — Zustand: unten am Rande wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, glatt.

Bruchstück aus einem çüfischen Werke, das, wie es scheint, Züge aus dem Leben gottseliger Männer enthält. Es kommen darin theils Aussprüche, theils (kleine) Anekdoten (zum Theil als خاية bezeichnet), theils auch Gedichtstücke vor. Die meisten Sätze mit فقل oder وقيل eingeführt. Die 1. Zeile auf f. 188^a ist gefälscht. F. 193^b ein den freien Willen des Menschen betreffender Fragesatz, nebst dem Anfang der Antwort darauf, beides von

Schrift: ziemlich gross, kräftig, flüchtig, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. ¹⁰⁵⁰ 1640.

> 2) Spr. 854, 6, f. 168*-185. Format etc. and Schrift wie bei 2.

3501.

1) Pet. 312, 8, f. 57—88.

4¹⁰, c. 17 Z. — Zustand: ziemlich unsauber, auch am unteren Rande wasserfleckig. — Papier etc. und Schrift wie bei 7.

Zusammenstellung von zum Theil çüfischen Stücken, auch Traditionen u. s. w. aus verschiedenen Werken.

Zuerst allerlei Glaubensverpflichtungen: 'مَخَدُ عَلَيْمُنَا الْعَهِدُ الْعَامَ مِن رسولُ اللهِ صَعَمُ 'Dann Bitte um Verzeihung (الاستغفار); f. 59b Vertrauen auf Gott u. s. w. Zuletzt f. 74b Dankbarkeit gegen Andere, 75n völlige Hingabe an Gott, 77n Bitte als Märtyrer zu sterben, 77b Ergebung und Geduld, 81n Vorbereitung zum Gebet durch demüthiges Verhalten.

2) Pm. 146, 3, S. 237-258.

Kleine Stücke aus verschiedenen Werken cüfischen Inhaltes, darunter S. 245—250 das Gebet ملوات التختام على النبي الختام, mit der Vorbemerkung S. 244, wer es verfasst habe (= Pet. 691, 6). Die Abschrift von الحاج احمد بن عبد الله القادري um 1130/1718. — Ausserdem hauptsächlich noch eine Stelle aus dem العربي des كتاب المشاهدات über das Herz (القلب) und dessen achtfache Richtung, S. 256—258.

$^{'}$ 3502.

Allerlei Stücke u. Stellen aus çüfischen Werken:

- 1) Pm. 250, f. 61b 63b. Auszüge aus ابن القيم des مفتاح دار السعادة.
- 2) Mq.116, f.143—148. Beginnt in Kap. 4
 und geht bis Kap. 9. 5. الخلوة وشرايطها 5. 6. في صفة المريد 7. في صفة المريد 8. في بيان المكاشفات 9. في بيان المكاشفات 9.
- 3) Mq. 116, f. 198—201. Aus dem Ende eines in Kapitel (und Abschnitte) getheilten Werkes. Ein Kapitel überschrieben f. 1986: باب ما ينبغي لاعل الطبيق Das Schlusswort أخاتمة الايمان مركب من حصول المعرفة النخ:
- 4) Mq. 116, f. 187. Aus einem çūfischen Werke in mehreren Kapiteln, deren jedes in (vielleicht 10) حكاية getheilt ist. Das 12. Kap. f. 187^b: غي زوال المعرفة نعوذ بالله منه
- 5) Spr. 851, 19, f. 181^a—182. Ein Stück aus لا الآداب في رياضة الاخلاق des ناصر الدين ابو القاسم بن يوسف الحسيني المدايني نافد Charakterbildung des Çūfī.
- 6) Mf. 248, f. 2326. Alphabetisch geordnete kurze Sätze, beschreibend, worin der Çūfismus bestehe, aus einem Werke رُسُفُ وَصَفَ التَصوفُ الفصايل وصحو الرذايل: . Anf.: التصوف الفصايل وصحو الرذايل
- 7) Mo. 164, 12, f. 214^b-216^a. Handelt von 84 Eigenschaften der Frommen (= Mo. 225, 4, f. 55^b).

VI. Buch.

Das Gebet.

Erste Abtheilung.

Die Werke des Glaubens.

- 1. Von Gebet und gottesdienstlichen Handlungen überhaupt.
- 2. Einzelne Gebetsfragen.
- 3. Aeussere Reinheit.
- 4. Hauptgebete (صلوات).
- 5. Einzelgebete (الدعية).
- 6. Herzensgebete (اذکار).
- 7. Gebete mit den Gottesnamen.
- 8. Gebetsperikopen (اوراد).
- 9. Gebete auf bestimmte Stunden, Tage und Monate.
- 10. Gebete mit Qoran-Abschnitten.

- 11. Gebete bei Beendigung der Qoränlesung.
- 12. Stossgebete (الحزاب).
- 13. Abwehrgebete (حرز, ججاب).
- 14. Gespräche mit Gott (مناجات).
- 15. Gebete an und für den Propheten.
- 16. Gebet-Gedichte.
- 17. Predigten (خطب).
- 18. Vermahnungen (وصایا).
- 19. Almosen und Fasten.
- 20. Wallfahrt.
- 21. Gebet am Grabe.
- 22. Glaubenskampf.

1. Von Gebet und gottesdienstlichen Handlungen überhaupt.

/ 3503. Min. 187. 51) f. 571^b-573.

Format (c. 34 Z.) etc. und Schrift (vocallos) wie bei 41). — Titel:

Verfasser fehlt; s. Anfang.

باب فصل الصلوة وقال : Anfang f. 571 الكلينى المحمد بن يعقوب بن المحمد الكلينى مصنّف هذا الكتاب رحّم حدثنى محمد بن يحمد بن عيسى الن

Es liegt hier ein Stück eines dogmatischen Werkes des Mohammed ben ja'qūb elkulīnī (um 300/912) vor: s. Bd. II 1855. Es handelt in ungezählten Kapiteln vom Gebet.

باب من حافظ على صلوته او صبيعها 571⁶ باب فرض الصلوة باب المواقيت اولها وآخرها وافضلها 572⁶ باب وقت الظهر والعصر 573⁸ باب وقت المغبب والعشاء الاخر 573⁶

Bricht zu Anfang dieses Kapitels ab mit den Worten: قلت لا قال لان المشرق مظل على المغرب هكذا او رفع عينيه

3504. Lbg. 911.

58 Bl. 8vo, c. 21-24 Z. (16¹, 3×12¹/4: 14×10¹/2-11^{cm}). Zustand: der Rand fast überall schadhaft, auch der Text selbst an vielen Stellen; alle Blätter mit Pflanzen-Papier beklebt. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 1^a:

ك على العبودية فالاحكام للشيخ ابي عبد الله محمد ابن على بن الحسين بن بشر الحكيم الترمذي

الحمد لله رب العالمين ولتي :Anfang f. 1 الحمد واهله أما بعد فانك سالتني عما اختلف

الناس فيد من اثبات العلل في الامر والنهى وليس الامره علد الما هو امتحان وابتلاء وقال آخرون هو ابتلاء وامتحان تعبدهم بد الخ

Mohammed ben 'alt ben elhosein ettirmid'i elhakim † 320/932 will die Vorschriften für die gottesdienstlichen Handlungen u. allerlei damit verknüpfte gesetzliche Bestimmungen mit Gründen beweisen u. Einwürfe dagegen widerlegen. Er handelt darüber in ungezählten Abschnitten. Zuerst: 64 الاعمال 74 نكر علة الاعمال 75 نكر علة الوضوء 96 نكر علة الوضوء 96 نكر علة الوضوء 96 نكر علة العمال من الجنابة 96 نكر علة العمل من الجنابة 114 نكر علة العموم 346 نكر علة المراث 436 نكر علة المراث 456 نكر علة الخروة 456 نكر علة الخروة 456 نكر علة الخروم 456 نكر علة تحريم الحمو 556 نكر علة تحريم الحموم 556 نكر علة تحريم الحموم 558 نكر علة تحريم 158 نكر علة

توقى أن يزيل شيئًا من جسده : Schluss f. 57b

Schrift: gross, kräftig, deutlich, fast vocallos, diakritische Punkte fehlen bisweilen. Am unteren Rande fehlt manchmal die letzte Zeile oder ein Stück derselben. — Abschrift zu eigenem Gebrauche von س محمد بن محمد القمى الانصاري

Auf f. 58 ein halbes Dutzend Traditionen.

3505. Pet. 50.

81 Bl. 8vo, c. 16-21 Z. (21 × 14; 17-18 × 11-12^{cn}).

— Zustand: unsauber und fleckig; der Rand zu Anfang und auch am Ende ausgebessert. — Papier: gelb, ziemlich dick, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 1^a:

تناب عمل اليوم والليلة تصنيف الامام ابي بكر احمد بن محمد بن اسحف السُنِّيّ، 276

Dies Werk des Ahmed ben mohammed ben ishāq ben ibrāhīm eddīnawerī abū bekr ibn essunnī † 364/974 handelt in 4 Theilen von den bei Tage und bei Nacht, in den verschiedenen Lebenslagen, zu verrichtenden Gebeten und überhaupt von dem Verhalten gegen Gott, auf Grund von Traditionen. Es ist in viele kleine Kapitel eingetheilt. Der Herausgeber Mohammed ben abū 'abdallāh ben abū 'lfath ennahrawānī um 540/1145 schickt die Riwāje desselben vorauf. Ohne Einleitung beginnt der 1. Theil (25) f. 1b so:

باب حفظ اللسان وا... (واليدام) [اخبرنا الشيمن ... ابو الحسن سعد الخير بن محمد بن سهل الانصاري قراءة علية المنا

باب ما يقول اذا استيقظ من منامه "3" u. s. w. باب ما يقال اذا لبس ثوبه "40 على الحله اذا دخل بيته و20 جزء .20 على الحله اذا دخل بيته بسلام "20 جزء .3 ساب فضل من دخل بيته بسلام "40 جزء .3 ساب ما يقول بعد صلاة الجمعة "40 جزء .5 باب كم مرّة يستخير الله عرّ وجلّ "63 جزء .4 في النكاح "u. s. w. باب خطبة النكاح "u. s. w. 81 الدوية الروية الدوية الدوية الدوية الدوية الدوية الدوية الدوية المناب على الدوية ا

ترقب عندها مغفرة ونحن :Schluss f. 81b نترقب ما ترقب أخر الكتاب والحمد لله النخ

Schrift: Autograph des Herausgebers, ziemlich klein und deutlich, vocallos, öfters ohne diakritische Punkte, im J. 539 Du'lqa'da (1145). — Collationirt.

HKh. IV 8367.

/ 3506. Spr. 672.

12 Bl. 8^{ve}, 19 Z. (21 × 15; 16¹, 2 × 9¹/₂cm). — Zustand: vorn u. hinten unsauber, oben ein grosser Wasserfleck, der Rand von Bl. 1 ausgebessert. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappband mit Katturrücken. — Titel und Verfasser f. 1^b oben:

مذا ٤٠ مقدمة ابي الليث السمرقندي رحّه

الحمد لله رب العالمين والعاقبة: Anfang f. 1b: العالمين والعاقبة بان للمتقين . . . أعلم بان الصلاة فريضة قائمة وشريعة ثابتة عرفت فرضيتها بالكتاب والسنة واجماع الامة الخ

Dies Werkchen des Abū 'lleit essamar-qandī † 375/985 (393) — II 1945 — behandelt die Verpflichtung des Gläubigen zum Gebet und weist nach, was zu demselben erforderlich (wobei der Verfasser sich über die Reinigung (الطهارة) ziemlich ausführlich auslässt). Das Werk zerfällt in ziemlich viele Abschnitte, am Ende in mehrere

اتما الاقرار فهو صنع العبد وهو : Schluss f. 12b فهو ضنع العبد وهو غير مخلوق محلوق واما الهداية مخلوقة فهو كافر والله تعالى اعلم تمت

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gut, vocallos (ausser einigen Zeilen im Anfang), gleichmässig. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 900/1494. — HKh. VI 12756.

/ 3507.

Dasselbe Werk in:

1) Mo. 19, 3, f. 26-34.

[Die Handschrift hat im Ganzen 129 Bl.]

8vo, S.Z. (16 × 11; 12 × 5³/₄c^m). — Zustand: ziemlich gut; nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel und Verfasser fehlt.

Anfang wie bei Spr. 672. Schluss fehlt; bricht ab mit den Worten: يعنى القبهقية تنقص الوضوء في يوم الخمس والجمعة والعيدين'

Schrift: ziemlich gross, gefällig, vocalisirt. — Abschrift c. 1100, 1688. — Bl. 35 leer.

[1) f. 1-8. 14-17 und 2) f. 9-13. 18-25 und 4) f. 36-43 Türkisch.]

2) Pm. 374, 3, f. 51-75.

Format etc. und Schrift wie bei 2.

Schluss wie bei Spr. 672 bis zu den Worten بنهو كافر, dann aber noch ein grösserer Zusatz, der فاذا كانا جميعا يكون كلاهما اييمانا والحمد لله النيخ :

Im Anfang einige Randbemerkungen; am Schluss noch ein längerer Fragesatz (مسئلة).

3) We. 1836, 6, f. 71b -84a.

Der Schluss wie bei Spr., aber nur bis zu والهداية صنع الربّ عز وجل وهو غير مخلوق: den Worten

F. 85^a enthält Sätze mit Wörtern verschiedener Bedeutung (حصير, جلس, جعفر, کافر).

F. 86^b—89^b Türkisch.

3508. Pm. 161.

8vo, 19 Z. (Text: 13¹ 2 × 9^{cm}). — Zustand: etwas wurmstichig: ziemlich unsauber, auch fleckig. — Papier: gelb, glatt, dick. — Titel fehlt; er ist:

und genauer nach HKh. VI, p. 72:

Verfasser fehlt; er ist genannt zu Ende des Werkes f. 117a:

An fang fehlt, wahrscheinlich 10 Bl. Das Vorhandene beginnt: في بدؤ الاسلام الاحرَّده الاصنام الصديقيق الصديق الصديق المالغة في الصدي ضاهرة بالمعاملة وبالننة بالمراقبة قولة والشهداء وهم الذين استشهدوا في سبيل الله النز

Commentar mit عند zu ausgewählten Stellen derselben Abhandlung, von Gabrāil ben hasan ben 'ofman elkenjai (u. elma'kalı); er ist Schüler des بديع الدين الرومي (um 700/1300) und lebt um ⁷⁵⁰/₁₃₄₉. — Auf den Commentar, der zuletzt (f. 104ª) die Textstelle behandelt: قوله واما الهداية فهي صنع الرب وهو غير مخلوق folgt f. 106* ein Anhang ذيال الكتاب, in welchem zuerst f. 106^a die Bedeutung der Buchstaben des Alphabetes angegeben (الألف من اجد الله والباء بدء الله وقيل الباء بهاء الله والجيم جلال الله وقيل جمال الله والدال ديور الله النف darauf f. 1066 Mitte ihre Herleitung (الاشتقاق) ausführlicher erörtert wird: آلف مشتقة من الالفة وانما سميت بذنك لانها الفت اسم الله . . . والباء مشتقة من المباهاة . . . والتاء مشتقة من التوبة المن

Das Werk schliesst f. 1126 ff. mit verschiedenen Gebeten (عماء النبتي u. s.w., عماء عند ختم القران (الدعاء عند ختم القران).

In der Nachschrift sagt der Verf., er habe das Werk auf Bitten seines Sohnes عبيد الله verfasst.

وجمعت له هذا الكتاب : Schluss f. 117b من الكتب المعتبرة والشروح المتداولة وقد وقع فراغ من تاليفه وتسويده تحمد الله وحسن توفيقه Die Jahreszahl der Abfassung ist hier ausgelassen. Schrift: ziemlich klein, gut, gleichmässig, vocallos. Das Stichwort قولت roth. — Abschrift c. 850,1446. HKh. VI 12756.

3509. Spr. 671.

187 Bl. 8°, 15 Z. (21 × 15: 14 × 8°m). — Zustand: gut (Bl. 1 fleckig). — Papier: gelb, dünn, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel u. Verfasser f. 1ⁿ:

نتاب التوضيح للقرماني في شرح مقدمة ابي الليث

(Titel ebenso in der Vorrede; Verf. ausführlicher im Anfang.)

الحمد نله رب انعالمين والصلاة : Anfang f. 16 وانسلام . . . مصطفى بن وانسلام . . . مصطفى بن وانسلام . . . مصطفى الكرياء بن ايدغمش القرامانى سدده الله في انقول . . . لمّا رايت مختصر مقدمة الصلاة البخ

Ausführlicher Commentar mit قوله zu derselben Abhandlung von Muçtafā ben zakarijjā ben eidogmiš (bei HKh. unrichtig ben abī toghmās) elqarāmānī moçlih (und çafī) eddīn † 809/1406, im Jahre 792 Moharram (1390) beendet. Derselbe beginnt f.2n: قوله بسم الله الرجن الرحيم جرت سنّة السلف والخلف بذكر النسمية والحمد لله في اواثل تصانيفهم الخ

Schluss des Textes wie bei Spr. 672; der des Commentars f.187°: والفوز والفوز على الله الفلام على الفتاح ... انه هو المشكور على افاضة نجه والمسئول خاتمة السعادة بفضاه وكرمه والصلاة والسلام الخ

Schrift: ziemlich klein, zierlich, gleichmässig, vocallos, Türkische Hand. Ueberschriften u.Qoranstellen u.Aussprüche Moliammeds (zum Theil) roth. — Abschrift c. ¹²⁰⁰/₁₇₈₅.

HKh. VI 12756. II 3751. — (F. $187^b = 143^a, 1-14.$)

Lbg. 818 enthält denselben Commentar. 136 Bl. 8°°, 17 Z. (1814×1312; 131/2×10°m). — Zustand: etwas unsauber, auch fleckig: in der 2. Hälfte, besonders am Ende, wasserfleckig im Rücken; Bl. 1 ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: rothbrauner Lederband. — Titel ebenso. Verfasser f. 1°:

صفى الدين مصطفى القرماني

in der Unterschrift mit dem Zusatz: بن زكرياء.

Schrift: gross, weit, gut, deutlich, gleichmässig, vocallos, oft auch ohne diakritische Punkte. Stichwörter roth. Bisweilen Verbesserungen und auch Bemerkungen am Rande. — Abschrift c. 830/1427. — Collationirt.

3510. Spr. 670.

107 Bl. 8vo, 7 Z. (20¹₂ × 15¹/₃; 13 × 9¹/₂cm). — Zustand: ziemlich unsauber, besonders im Anfang. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: schwarzer Lederband.

Schrift: f. 2-84 gross, dick, deutlich, fast vocallos; f. 1 (ergänzt) und 85-107 etwas kleiner, gut, fast vocallos. Die Ueberschriften roth. - Nach f. 98 fehlt 1 Blatt. - Abschrift c. 1000/1501.

Andere Commentare zu der Abhdlg haben verfasst:

- 1) خو النون بن احمد بن يوسف السرمري + 677/1278.
- 2) خليل بن مقبل المعلمي (2 um مقبل المعلمي (2
- 3) حسن بن حسين الطولوني (3 um 870/1465.

عبد الوهاب بن Versificirt ist sie von عبد الوهاب بن عربشاه العبد عربشاه العبد عربشاه العبد عربشاه العبد عربشاه العبد ال

/ 3511. Mq. 47. 3) f. 168-183.

 4to , 11 Z. (Text: $17 \times 9^{1}/2^{\text{cm}}$). — Zustand: ziemlich gut, aber der Seitenrand von f. 171 an, und namentlich auch gegen Ende, fleckig; f. 182 und 183 auch unten beschmutzt. — Papier: gelblich, glatt, stark. — Titel fehlt.

Es ist die selbe Abhandlung mit Türkischer Uebersetzung hinter je einem oder 2 Textworten; dieselbe fehlt aber öfters, besonders von f. 170^b an und ist dann Platz dafür gelassen. Der Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt: يعنى من سمع من الناس خيرا غشا ومن سمع شرا افشاه الني

صنع الرب الله ك عز اسمة : *Der Schluss f. 183 الله ك عز اسمة : *Der Schluss f. 183 الله ك عز اسمة الله ك الله ك عز الله ك اله ك الله ك

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, gut, gleichmässig, vocallos. Das Türkische roth, das Arabische roth überstrichen. — Abschrift c. 1050 1640.

3512. Lbg. 368.

Format (c. 26 Z.) etc. und Schrift wie bei 16). — Titelüberschrift:

الحمد لله الذي خص الانسان :Anfang بشرف الخطاب . . . أما بعد لما التمست ايها الاخ الشقيق . . . ان اكتب رسالة في الصلوة الخ

واشفع اليهم فيص العقل ونور العدل :Schluss ان لا يفشيها الى غير اهلها

Der Verfasser sagt am Ende, er habe diese Abhandlung in kaum einer halben Stunde geschrieben, trotz allerlei Störungen.

HKh. III 6214.

3513. Mf. 586.

323 Bl. Folio, 19 Z. $(30^3/3 \times 18; 21 \times 10^{cm})$.— Zustand: gut, aber nicht frei von Wurmstichen und deshalb an einigen Stellen am Rande ausgebessert Der Rand öfters fleckig.
— Papier: gelb, auch bräunlich, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Halbfranzband. — Titel und Verfasser fehlt; von späterer Hand steht f. 1ª oben:

مصباح كبير شيخ الطائفة شيخ ابو جعفر الطوسي Der Titel ist nach der Unterschrift f. 321^a:

Der Verfasser heisst:

الحمد لله ولتى الحمد ومستحقه: Anfang f. 1b: مالتم الدكم الله ان اجمع عبادات السّنة ما يتكرّر منها وما لا يتكرّر واضيف اليها الادعية المختارة عند كل عبادة على وجه الاختصار دون التطويل المخ

Mohammed ben elhasan ben 'alī eṭṭūsī abū ģa' far † 460/1068 (und nicht 561/1166, wie bei HKh. V p. 401 und VII p. 677 steht), ein st'itischer Gelehrter, giebt in diesem Werke eine Sammlung von Bestimmungen über die im Lauf des Jahres wiederkehrenden und nicht wiederkehrenden gottesdienstlichen Handlungen, nebst ausgewählten Gebeten bei jeder solchen Handlung. Er will sich möglichst kurz fassen, dabei aber die unumgänglich nothwendigen juristischen Fragen nicht übergehen. Der Zweck des Buches ist ein praktischer, nämlich die Beibringung von Gebeten. Er schickt einige allgemeine Abschnitte voraus.

فصل فى ذكر حصر العبادات وبيان اقسامها 4.2° فصل فى كيفية الطهارة فصل فى ذكر الجنابة وكيفية الغسل منها 4.4 Zuletzt: 6° فصل فى ذكر غسل الاموات

Dann beginnt das eigentliche Werk, mit der Aufschrift: Es wird zuerst in mehreren ungezählten Abschnitten von den Bedingungen gesprochen, unter denen das Gebet stattzufinden hat und von dem äusserlichen Verhalten beim Beten, dann von den im Laufe des Tages und der Nacht vorzunehmenden Körperbeugungen und was dabei von dem Betenden zu sprechen ist.

فصل في ذكر شروك الصلاة 1.96 فصل في ذكر باقي شروط الصلاة 10

u.s.w. فصل في ذكب الاذان والاقامة u.s.w.

Der 2. Theil beginnt, wie es scheint, f. 157*, obgleich der 1. Theil daselbst keine Unterschrift hat. Aber nach f. 321* besteht das Werk aus 2 Theilen und an keiner andern Stelle als hier ist eine Andeutung, dass der 1. Theil zu Ende sei. Dieser 2. Theil beginnt nach dem Bism. mit: 'ليوم المناب المحوايي عن على عنم تعلمه من جبروي عن على عنم تعلمه من جبروي العبادات الحوايي المعالم المحوايي المعالم المحوايي فصل في ذكر ما لا يختص بوقت معين من العبادات 158* عنوا النيروز 320* وفصل في احكام المحواي 318*

حتى لا اتكلف ما لا احتاج : Schluss f. 321* البد يا ذا الجلال والاكرام واكثر من قولك يا ذا الجلال والاكرام وصلى الله على تحمد وآل محمد البخ

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, (fast überall) stark vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. Der Text in farbigen Linien eingerahmt. Eine zweite Umrahmung mit Goldstrichen gegen den Rand hin. In diesem Rahmen stehen von derselben Hand, aber in kleinerer Schrift, sehr oft auf den Text bezügliche Stellen aus anderen Werken. — Abschrift vom J. 1820, in J.

HKh. V 12185 (ohne Angabe des Verfassers).

F. 322*—323* steht, von derselben Hand, ein kurzer Nachtrag über den Besuch der Gräber der Propheten und Heiligen.

3514. Min. 187.

Format (33 Z.) etc. und Schrift (etwas dicker) wie bei 90). — Titel fehlt s. Anfang.

الجد لله رب العالمين والصلوة ... أعلموا : Anfang وحمكم الله انى لما علمت عبادات السنة في الكتاب الذي سميته بمصباح المتهجد وجمعت فيه من العبادات ومحتار الادعية الخ

Abkürzung desselben Werkes, vom Verfasser selbst gemacht.

فصل فى ذدر عبادات الشرع : "809 Ros.w. Bricht والليلة "809 ab in dem فصل فى الاغسال المسنونة mit den Worten: وتركه متعمدا وعند صلوة الاستخارة وعند صلوة الحاجة

Der Rand stark mit Gebeten beschrieben.

3515. Spr. 869.

8vo, 15 Z. (Text: 12 × 9¹/2^{cm}). — Zustand: fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dick. — Titel u. Verfasser f. 54^a (von neuerer Hand):

كتاب التصوف في العبادات للغزالي

الحمد لله رب العالمين والصلاة : Anfang f.54 ... قال الشيخ الامام حجة الاسلام محمد بن محمد الغزالي ... أعلم أن كل مسلم بالغ يجب عليه في كل يوم وليلة اربعائة وثمانية عشر فرضا الخ

Die Zahl der dem Menschen obliegenden religiösen Pflichten (auf Grund des Spruches: وما خلقت الحق ولا الانس الا ليعبدون) ist, nach Elgazzālī † 505/1111, dem Verf. dieser kleinen Schrift, deren Titel fraglich ist, 418; er giebt ihre Eintheilung f. 55° zuerst im Allgemeinen (فعشرة في الاسلام وخمسة وعشرون في الايمان الخ) dann im Einzelnen an und schliesst f. 59° mit den Worten: لخامس والعشرون ان لا ينسى امور الآخرة

Von demselben Verfasser ist wol auch das sich unmittelbar anschliessende كتاب الدعوات Dasselbe beginnt f. 59^b: المنجب العواني المنجب المنزعا وخلفية المنزعات وخلفية المنزعات وخلفية المنزعات ال

Das Gebet ist nothwendig. Von Qoranstellen ausgehend, führt der Verf. eine Menge Traditionen an und giebt an, wie Mohammed gebetet und das Beten Anderen eingeschärft habe. — Schluss f. 62^b: والغنيمة من كل بـــر والغنيمة من النار وواه الحاكم تمت

Schrift: ziemlich klein, gleichmässig, gefällig, deutlich, vocalisirt. — Abschrift c. 1000, 1501.

Pm. 315, 1, f. 1-7b.

61 Bl. 8vo , 11-13 Z. $(15^{1}/_{4} \times 10^{1}/_{2}; 12 \times 8^{\text{cm}})$. — Zustand: ziemlich unsauber und fleckig. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: rother Lederband.

Dasselbe Werkchen. Titel fehlt. Anfang fehlt (bis قال الشيخ الخ). Schluss f.4b abgekürzt, zuletzt aber so wie oben (aber ohne das الاعوات).

Schrift: zieml. klein, deutlich, etwas steif, vocallos. — Abschrift c. 1200/1785.

F.76 u. 8a ein Stück aus اذكار النواوي.

Format etc. und Schrift wie bei 3). — Titel und Vorfasser fehlt.

باب الامر بالمحافظة على الصلوات : "Anfang f.62b" المكتوبات والنهي الائيد والوعيد الشديد في تركهن والب باب الترهيب في ترك الصلاة المركوع والسجود المخ شما المركوع والسجود المخ شما Dies Stück eines grösseren Werkes handelt vom Gebet und stützt sich dabei auf Qoran und Traditionen. Es scheint dem 1. Theil des بالترفيب والترفيب والترفيب والترفيب والترفيب والترفيب والترفيب († 656/1258) — s. II 1328 — entnommen zu sein. Das letzte Kapitel ist hier Mohammeds Gebet im Sturm, f.71b. باب ما يقول اذا هاجت الريح: Schluss: وشرّ ما فيها وشرّ ما أرسلت به والله اعلم والحمد لله النخ

Daran schliesst sich, von anderer Hand, f. 716-73° ein Kapitel desselben Werkes باب الترغيب في كلمات يُستفتح بها الدعاء وبعض ما جاء في اسم الله الاعظم'

Mq. 121, S. 225-228 enthält einige Stücke (über Waschung, Gebet, Almosen etc.) aus dem selben Werke.

3517. Pm. 77.

33 Bl. 8°°, 25 Z. (21 × 14¹/2; 15¹ 2 × 9°m). — Zustand: nicht ganz sauber, zum Theil fleckig. Bl. 18 am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel fehlt. Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله رب العالمين واشهد ان لا Anfang: اله الا الله وحده . . . أما بعد فيقول العبد . . . فابعد البو الحسن المالكي الشاذلي . . . هذه مقدمة في مسائل من العبادات وغيرها على مذهب الامام المالكي . . . لخصتها من الكتاب الخ

Das vorliegende Werk ist abgekürzt aus cund führt den Titel المقدمة الغنية للجماعة الازهرية sind verstanden Alle, die sich zur Moschee الجماعة الازهرية halten. Von wem das Grundwerk verfasst sei, ist mir unbekannt, nur dass der Verfasser nach dem Orte الغزي genannt zu sein scheint. Der Auszug ist von 'Alı ben 'abd allah ben 'abd elgebbar eśśād'ili abu 'lhasan elmāliki † 656/1258 gemacht und behandelt die gottesdienstlichen Pflichten in 11 Kapp.; jedes derselben zerfällt in mehrere ungezählte

في الطاهرة والله تعالى وانزلنا من السماء ماء 10 باب .1 في الصلاة وهي احد اركان الاسلام الخمسة 50 باب .2 في الاعتكاف 5.12 ;في الصوم 4.12 ;في الزكوة 11 باب .10 في الغرايض الوارثون من الرجال عشرة 160 باب .10 في بيان جمل من الغرايض والسنن 170 باب .11 والآداب يتعين على المسلم

وترك الاستعلاء وحسن الثناء وجميل: Schluss f.18b الادب معينا على طلب العلم والحد لله وحدة وصلى الله المخ

Schrift: ziemlich klein, gefällig und gleichmässig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift von يوسف بن أحمد الشطيحي im J. 1096 Moharram (1684). — Nicht bei HKh.

3518. Spr. 676.

71 Bl. 8°°, 15 Z. $(19^{1/2} \times 13^{1/3}; 15 \times 8^{1/2} - 9^{1/2}c^{m})$. — Zustand: unsauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 1a:

كتاب الادوية الشافية في الادعية الكافية

(so auch Vorrede f. 4b, 15). - Verfasser f. 1a:

قطب الدين ابو بكر محمد بن ابي الحمد بن ابي الحسن علي بن العَسَّطَلَّاذِي

قال الشيخ الفقيه . . . ابن : Anfang f. 1^b: القسطلانى . . . الحمد لله الذي علمنا بفضله ما لم ذكن نعلم . . . أما بعد فان ما عند الله خير وابقى لمن اعطى قيباد الاقتداء الخ

In diesem Werke behandelt Mohammed ben ahmed ben 'alt (ibn) elqustallānī abū bekr qoṭb eddin † 686/1287 das Gebet und Alles was dazu gehört, und giebt Anleitung zu demselben. — Es zerfällt in 4 كنز, deren 1. und 4. in 6, das 2. in 7, das 3. in 22 مطلب getheilt ist. 1. كنز f.5^a كنز أد يكره في فعلم

فى الامر بالدعاء والوعد بالاجابة 1.5 مطلب .1 فى الازمنة الفاضلة الواردة بالبركة الشاملة 11^b كنز .2 فى اوقات السؤال 11^b مطلب .1

فى الدعا فى اليوم والليلة وِرْدًا وصَدْرًا 400 كنز .3 وعند تحوّل الاحوال سفرا وحضرا وعند الماء عند الماء

فى الصباح والمساء مطلب. 1 مطلب. 1 ANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

في الصدقة والصوم والنفطر 39 مطلب.10

في قصاء الدبين والحوائج 55% مطلب. 20

فى كشف الكرب والهم والحزن 59 مطلب. 22

في ادعية متعددة لم يتعلق باقصية متمهدة 61 كنز .4

في اسماء الله الحسني والاسم الاعظم 61 مطلب. 1

في الحوقلة والاستغفار 66° مطلب. 6

انه اهل المامنة يومل سايلوه :Schluss f. 69b كفيل بما عليه فيم يعول املوه والحمد لله النخ

Schrift: ziemlich gross, gewandt, gleichmässig, ziemlich stark vocalisirt, deutlich. Ueberschriften grösser. — Abschrift im J. 683/1284 von ازبك الخصى الظاهري. Collationirt. — HKh. I 359 (bloss Titel).

3519, We. 1608.

159 Bl. 4°, 23 Z. $(25^{1}/_{2} \times 16^{1}/_{2}: 17^{1}/_{2} - 18 \times 11^{1}/_{2}^{cm})$.— Zustand: an den Rändern wasserfleckig, auch sonst nicht frei von Flecken, im Anfang schadhaft und ausgebessert.— Papier: gelb, dick, glatt.— Einband: brauner Lederband mit Klappe.— Titel und Verfasser f. 1°:

الجزء الثاني من كتاب المدخل لابن حاج Pig. greten draj Würter des Titals and aueradist - Dars.

Die ersten drei Wörter des Titels sind ausradirt. Derselbe ist nach HKh. V 11690:

مُنْخِل الشرع الشريف على المذاهب الاربعة Der Verfasser heisst vollständig: ابو عبد الله

العاسي ابن المحمد بن المحمد الفاسي ابن الحاج

Eine ausführliche Anleitung zur Erfüllung der durch das religiöse Gesetz vorgeschriebenen Pflichten und Verrichtungen, auf Grund der orthodoxen Lehransichten, von Mohammed ben moh. ben moh. elfäst ibn elkaģģ † 737/1336 im J. 732/1332 vollendet. Das Werk umfasst drei Bände, welche in viele ungezählte Abschnitte getheilt sind, davon liegt hier der zweite Band vor, welcher in seinem letzten Drittel sich hauptsächlich mit Unterweisung des angehenden Çüft beschäftigt. Er beginnt f. 1b: فصل في خروج الامام التي صلاة العيدين أن تكون في المصلى الني صلاة العيدين أن تكون في المصلى الني

فصل في التكبير عند الحروج الي المصلّى والسنة "£.2 الماضية ان يكبّر الخ

فصل في التحفظ من التجاسة في المصلى، ويتعبّن على الامام الخ 30

36

Einige Abschnitte sind:

فصل في الرباط وفضله وذكر الخيل وفضلها، اخرج *23 البخاري في صحيحه

فصل فى فصل الشهادة ' اخرج مسلم فى محجه 24 فصل فى آداب الفقير المنقطع التارك للاسباب وكيفية 27 نيته وهديه وديه قد تقدم ان للهاد ينقسم على قسمين

فصل الزهد والخلوة وقال رحم أعلم اني لم اجد شيئا ابلغ 53 فصل الزهد والخلوة وقال رحم أعلم اني لم

فصل في السماع وليفينه وما يمنع منه وما يجوز ' 596 فانظر رحمنا الله تعالى واياك

فصل واما الرقص والدى بالرجل وكشف الراس "72 وتحريف الثياب

فصل وقال رحم واما تمزيق الثياب فهو جمع °72 اللي ما فيد من السخافة

فصل واما الاشتغال بتحصيل علم الكيمياء فهو 86° من الباطل البين

فصل في دخول المريد الخلوة، وينبغى للمريد *88 ان لا يدخل الخلوة بنفسه

فصل في آداب سحبة الاعضاء ' اعلم ان لكل جارحة *98 من الجوارح آدابا

فصل في صرف همم المريد كلها الي امور 127^b الآخرة وينبغي له ان يكون

كثرت المفاسد فيه وقل أن : *Schluss f. 159 تنحصر بصد ما هي السنّة فانها أذا امتثلت في شيء نار واستنار وتجمل والحمد لله وحده الخ sind in ويتلوه في الجزء الثالث

Schrift: gross, kräftig, deutlich, stark vocalisirt. Ueberschriften roth. Ergänzt in kleinerer gefälliger Schrift f. 5. 9. 12. 21. Nach f. 5 fehlt etwas; so auch vielleicht nach f. 55. — Abschrift c. 800/1397. — Collationirt.

der Unterschrift ausradirt.

3520. We. 1523.

179 Bl. 8vo, 17 Z. (20¹/₃ × 14¹/₂; 15 × 8¹/₂ -9^{cin}). — Zustand: nicht recht sauber. Gegen Ende am oberen Rande wasserfleckig. — Papier: gelblich, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel u. Verfasser auf Blatt b Vorderseite:

كتاب جواهر الفقة لطاهر بن سلام بن قاسم الانصاري الخوارزمي

الحمد لله الذي :Anfang Blatt b Rückseite هدانا لمعرفته واكرمنا بتقواه وطاعته . . . [أما بعد] فيقول . . . طاهر . . . الخوارزمي . . . لما لفظنى رامي الغربة من ديار خوارزم الى هذه التربة الح

Auf der Rückkehr von der Pilgerfahrt nach Mekka, sagt der Verfasser Tähir ben selläm ben qāsim elhowārizmī, um 770/1369 am Leben, habe er, in den Ländern Griechenlands (بلاد الروم) zurückgeblieben, den Entschluss zur Abfassung dieses Werkes gefasst. Er berühre zuerst allerlei Fragen aus den Religions-Principien, um das Wesen Gottes klar zu stellen; darauf die Grundsätze des äusseren Kultus, ohne sich dabei auf Beweisführungen einzulassen, der Kürze wegen. Er hat dabei eine Menge Werke aus älterer und späterer Zeit benutzt, die er f. 1° ff. aufführt und mit ihren Siglen (die er im Werke braucht) bezeichnet. Vor dem völligen Abschluss habe er auch noch Elqāhira besucht und dort die letzte Hand an sein Werk gelegt, es aus den genannten Werken mehrfach erweiternd, im J. 771 Ram. (1370). Als Titel giebt er f. 3° bloss an كتاب الجواهي. Es zerfällt in 10 Kapp., deren Uebersicht f.3bu.4*.

في اثبات الصانع وتوحيده وكتبه ورسله f.4 باب. 1 والايمان به

في الطبهارة والسواك واحكام المياه 8^b باب.2 في الصلوة والمسايل المنشورة فيها 45^a باب.5 والاوقات والانان والجماعة

في آداب السالكين من اهل الطريقة أ167 باب. 10. فالمرجق من فصل الله الخلاق: "Schluss f. 177 فالمرجق من فصل الله الخلاق (وجنات (وجنات) هذه انه لا يؤاخذ فيما جمعه في رحبات (وجنات المؤمنين سبيل الأوراق . . . انه هو الغفور الوهاب للمؤمنين سبيل الصواب واليه المرجع والمآب،

Schrift: gross, rundlich, breit, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift im J. 1159 Ďū'lqa'da (1746) von عبد المعطى بن محمد بن حسن القرشي.

Arab. Foliirung; die beiden ersten Blätter nicht mitgezählt, jetzt Bl. a u.b. Bl. 155 überschlagen. — HKh. II 4292.

F. 1776—1796 verschiedene Kleinigkeiten, darunter f. 1794 Verse gegen das Tabakrauchen (in Frage und Antwort, von محمد البكري المصري), und 2 Verse über 4 Ausdrücke für "Schlaf", nebst Erklärung.

Dasselbe Werk in:

1) Lbg. 979.

110 Bl. 8°, 23 Z. (20¹/2 × 14³/4; 14 × 8¹/2°m). — Zustand: zieml. unsauber, am Rand wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Schrift: ziemlich klein, kräftig, gedrängt, vocallos. Ueberschriften, auch Stichbuchstaben, roth. — Abschrift um 950/1543. — Am Rande oft Noten. — Arabische Foliirung; 101 ausgelassen, 6 zweimal gezählt.

2) Pm. 37.

155 Bl. 8°°, 21 Z. (20¹/2×15¹/3; 13¹/2×8¹/2-10°m).— Zustand: zieml. gut; nicht ganz sauber. — Papier: gelb, stark, zieml. glatt. — Einband: brauner Lederbd. — Titel von späterer Hand. Verfasser fehlt. Anfang u. Schluss (f. 147b) wie bei We. 1523. — Schrift: zieml. gross, deutlich, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1051 Gom. I (1641) von حمد بن عبد الرحيم. Collationirt.

F. 148—155 allerlei Notizen von Ueberschwemmungen u. Feuersbrünsten im J. ¹⁰⁶⁴/₁₆₅₄, auch verschiedene Gebete u. Traditionen.

3521. We. 1369.

47 Bl. 8°, 18-21 Z. $(18^{1}/2 \times 14; 14-14^{1}/2 \times 11-11^{1}/2^{cm})$. Zustand: lose Lagen, etwas unsauber.—Papier: gelb, glatt, stark.—Einbd: brauner Lederdeckel.—Titel u.Verf. f.1°:

مجموع نفيس فيه فصول تتعلق بالصلوات المكتوبات وثواب فاعلها واثم تاركها وعقوبته ،

جمع كانبد ابي العباس احمد بن ابي بكر الطبراني الكاملي

للدالدالذي جعل الصلاة عمود الدين: A n fang f.1b. . . . وبعد فإن افضل الاعمال الصلاة على اول وقتها الن

Von der Verdienstlichkeit des Gebets und der Strafe derer, die es unterlassen, unter Anführung von Qorān- und Traditionsstellen, von Ahmed ben abū bekr eṭṭaberānī elkāmilī abū 'l'abbās um ⁸¹⁶/₁₄₁₃. Das Werkchen zerfällt in mehrere ungezählte Abschnitte.

 $f.4^{b}$ عبادته الله تعالي في كتابه ال عبادته u. s. w.

فصل واما لخشوع في الصلاة فهو روحها ولبها وبه حياتها 166 Schluss f. 180: الذي ذكرناه في هذا الله الله يكفى والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

Schrift: ziemlich gross, etwas gerade stehend, spitzig, deutlich, vocallos. — Autograph, um 816/1413 (s. f. 47a).

3522. Glas. 235.

8°°, 16 Z. (201/2×14¹/2; 14×10^{cm}). — Zustand: lose Blätter und Lagen; unsauber u. fleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titel und Verfasser f. 72^a:

کا حیوة القلوب فی معرفة عبادة علام الغیوب لاحمد بن جیبی بن المرتضی

قال مولانا امير المومنين :Anfang f. 72b المهدي لدين الله احمد بن جعيى بن رسول الله الحمد لله ونستعينه ونساله العصمة عن معاصيه . . . أما بعد فانا نظرنا في امرين عظيمين ملازمين للعباد مخالفين لما يقتصيه المعتاد الخ

Der zeiditische Schriftsteller und Imam Elmehdt lidtn allah ahmed ben jahjā ben elmortedā, geb. 775 Ragab (1373), gest. 840 Dū'lq. (1437), weist in diesem Werkchen, welches in 3 Abschnitte zerfällt, auf die Pflicht des Gebets hin; der Mensch vergesse zu leicht, dass er sterben müsse. - 1. فصل أ. 72 فصل في سبب الغفلة عن الاهتمام بامر الموت وعدم الفزع منه في سبب غفلة العبد في حال قيامه 73 فصل كالسهوات والرض

فى ذكر الصلوات الخمس التى فرضها الله على عباده *74 فصل. 3 واتعب نفسك في طاعة الله : *Schluss f. 80 ليعظم لك الثواب عنده '

Schrift: jemenisch, klein, gut, etwas vocalisirt, diakritische Punkte fehlen bisweilen. Ueberschriften u. Stichwörter hervorstechend gross. — Abschr. (nach f.111°) im J. 1090/1611, von (وهبان) الحسن بن على بن وهان (وهبان)?

3523. Glas. 112. 2) f. 211^b-214^a.

 4to , c. 27-29 Z. (Text: $23-24 \times 17-18^{cm}$). — Zustand: fleckig, am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, dick, glatt.

فى احياء Dasselbe Werk. Im Titel steht في احياء für في . Am Schluss fehlt etwas; es geht hier nur bis zu den Worten: على باب احدنا يتطهر فيه Glas. 235, 4, f. 80°, 12).

Schrift: dieselbe Hand wie bei 1), aber flüchtig und ungleich, besonders gegen Ende, und daselbst auch kleiner, enger und gedrängter. Stichwörter hervorstechend gross, auch roth. — Abschrift um 866/1462.

284

In Glas. 233, 4, f. 42b ist der Anfang des Werkes bis zu den Worten واستعانوا عليه بمواد vorhanden.

3524. Pm. 493.

Format etc. u. Schrift wie bei 3). - Titel fehlt; er ist:

Verfasser fehlt; es ist:

نطف الله النسفى الغاضل الكبداني

(nach WE. 179, 1; nach Anderen حمد بن حمزة الفناري † 883,1420 oder auch البن كمال + 1843 المراة + 1843 (1420 oder auch البن كمال + 1843 (1420 oder auch المراة + 1843 (1420 oder auch المراة + 1843 (1420 oder auch ode

الحمد لله رب العالمين والصلوة : Anfang f. 56 : . . . اعلم بان العبد مبتل بين ان يطبع الله تعالي فيثاب وبين ان يعصيه النخ

Vom Gebet, in 8 Kapiteln, von Lutf alläh ennes eft eljädil elkidänt um 900/1494.

زفى بيان الفرائص وهي خمسة عشر : باب .1 زفى السنس .3 ; في الواجبات وهي سبيعة .2

غ ألمسختات .6 إفي المحرمات .5 إلى المختات .4

. في المفسدات .8 في المباحات .7

وترف فرض من الفرايض بالا عذر : Schluss f. 61*: ولو طرأ فواته دون اختياره وتعبد الحدث تنت الكتاب HKh. VI 12770 (u. d. T. قلمة الصلوة .

Dasselbe Werk: 1) Mf. 248, f. 104. 105*.
2) Mq. 145, 32, f. 305 - 310.
Format etc. u. Schrift wie bei 31.

Das Vorwort fehlt bis auf die Schlussworte (وغير المشروعات وبيان معانيها الخ); dann folgt Kap. 1—4; dies bricht ab mit den Worten: وعلى الصدر للنساء واخراج الكفين

Mq. 145, 33, f. 311-314 Türkisch.

3525. We. 1961. 9) f. 586-104.

8°°, 17 Z. (14¹/2 × 7¹/2°m). — Zustand: ziemlich gut, doch in der 2. Hälfte oben am Rande wasserfleckig u. ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, zieml. dünn. — Titel überschrift f.58°: هذا كتاب قهستاني لشرح كبداني. Richtiger:

شرح مطالب المصلّى للفاصل الكيداني المحدد العدد القوهستاني الصمداني شمس الدين Verf:

الحد للد الذي رفع قاعدة الفقد . . . Anfang f.586 . . . فلما الرتحل من هذه الدار خيار هذه الامة الابرار الخ

Gemischter Commentar des Mohammed elqōhistānī eççamadānī sems eddīn (um 950/1543) zu demselben Werk, im J. 947/1540 verfasst. Er beginnt f.59b: عند الكوفيين وهو اشهر ... الرحمن الرحيم بالحركات عند الكوفيين وهو اشهر ... الرحمن الرحيم بالحركات ... Schluss f.104a: وَ الْحَامِسُ تَعْبَدُ الْحَدَثُ أَي نقض الطهارة قصدا بمثل البول والربيح ... لعلم يتولد منهن اولاد صوالح الاعمال؛

Schrift: ziemlich klein, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. Grundtext roth überstrichen. Am Rande nicht selten Bemerkungen. — Abschrift c. 1100/1688.

HKh, VI 12770.

Spr. 1957, 1, f. 1-61.

202 Bl. 8vo, 13 Z. (18 × 13; 12 × 6^{cm}). — Zustand: fleckig und unsauber. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken.

Derselbe Commentar. Titel u.Verf. fehlt. Anfang fehlt, 1 Bl.; Schluss wie bei We.1961.

Schrift: ziemlich klein, gefällig, deutlich, vocallos. Grundtext (aber auch manches Andere) roth überstrichen; Ueberschriften roth. Am Rande oft längere Glossen. — Abschrift im J. 1117/1705. — Nach f. 6 fehlen (wol 2) Blätter.

/ 3526. WE. 179. 1) f. 1-55.

240 Bl. 8°°, 19 Z. (20½ × 15; 14 × 9½ 4°m). — Zustand: ziemlich gut, doch etwas lose im Deckel. — Papier: gelblich, zieml. stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel fehlt. Verfasser fehlt: s. Anfang.

الحمد لله الذي رفع بالعلم عبده ' ' Anfang f. 1 ' الما بعد فيقول ... استحف بن حسن الزنجاني . . . لما رايت متنا مطبوعا مصبوطا نافعا في الاولي والاخرة . . . للمولي لطف الله النسفي المشهور بالفاصل الكيداني العالم الرباني الن

Abkürzung desselben Commentars, von Ishāq ben hasan ezzenganī um 1095/1684 (No.3051).

انتهي ما فى شرح القهستاني ومن : *Schluss f. 55 سبقه الحدث فى الصلوة انصرف فان كان اماما استخلف وتوضاً . . . تم ذلك المقصد بعون الله الملك الصمد البخ

Schrift: klein, schön, deutlich, vocallos. — Abschrift vom J. 1133, 1720. — F. 56 leer.

3527. Spr. 822.

8°°, 17 Z. (Text: $15^{1}/_{2} \times 8^{cm}$). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel u. Verf. f.81°:

Für في أقامة hat die Vorrede في أداب im Titel; HKb.

الحمد لله وكفى وسلام على : Anfang f. 81b عبادة الذين اصطفى أما بعد فهذة سنن التقطتها من كتب الحديث وحررتها النخ

'Abd errahmān essojāṭī † 911/1505 giebt in diesem Paradiesschlüssel Anweisung zur Erfüllung der religiösen Pflichten, besonders in Bezug auf Gebet u. Fasten. Zuerst: f.81 آداب القيام من النوم المنافعة الشمس التي الزوال 86° آداب ما بعد طلوع الشمس التي الزوال 20° u. s.w. Zuletzt: القول في آداب الصحبة والمعاشرة مع الخلق والخالق والحالق

ثم يفوتك به الملك المقيم والنعيم : Schluss f. 129b المدايم في جوار ربّ العالمين تمّ الكتاب بعون الله المخ

Schrift: ziemlich gross, gut u. deutlich, gleichmässig, vocallos. Rothe Ueberschriften. — Abschrift c. 1100 1688.

3528. Pet. 231.

141 Bl. 8°, 21 Z. (21 × 15; 16-16²/₃ × 10-11^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Einband: rother Lederbd mit Klappe. — Titel fehlt; nach der Vorrede (f. 6^b):

كشف الغبّة عن جميع الامّة

(Von späterer Hand steht f. 1a derselbe Titel 2 mal, aber عن جميع für عن جميع). — Verfasser fehlt; s. unten.

الحمد لله الذي جعل الشريعة: Anfang f. 1b: العلوم المطهرة بحرا ينفجر منه جميع بحار العلوم والخلجان . . . وبعد فقد شكى التي مرارا بلسان الحال وبلسان المقال جماعات من الفقراء الخ

Auf die Klage Vieler, dass sie bei Ausübung gottesdienstlicher und durch die Religion vorgeschriebener Handlungen von Anhängern anderer Lehransichten und Sekten verhöhnt würden und dass sie deshalb ganz rathlos seien, was sie thun und lassen sollten, und auf inständiges Bitten derselben hat sich der Verfasser dazu verstanden, in diesem Werke ihnen einen Anhalt und eine Richtschnur zu geben. Er hat also, unter Benutzung der an-Traditionssammlungen und des gesehensten كتاب السنن الكبير ,ابن كثير des جامع الاصول und einiger An- الجامع الكبير des البيهقي derer die darauf bezüglichen ächten Aussprüche des Propheten und seiner Genossen so kurz wie möglich, ohne Anführung der Gewährsreihen und ohne Wiederholung, zusammengestellt, in der Anordnung der juristischen Werke. Zuerst eine Reihe von Kapiteln:

باب ديف دان بدؤ الوحي على رسول الله صغم 10° ابب الاخلاص والصدق والنية الصالحة 14° باب ما جاء فيمن لا يعبأ بما يبلغه من 14° الحديث اذا خالف قول امامه

u. s. w. Dann folgen Bücher, die in ungezählte Kapitel und Abschnitte eingetheilt sind.

Zuerst: f. 21^a تتاب الايمان والاسلام والسنة والسنة ياب الاعتصام بالكتاب والسنة ياب العالمة واحكام المياه واحكام احكام المياه واحكام اح

Von f. 686 an fehlen die Ueberschriften, es ist leerer Platz dafür gelassen. Das Werk hört hier f. 1416 mitten auf der Seite, ohne Unterschrift, auf, und zwar in dem کتاب الصلوة mit den Worten: لا ينفصل بنيانهن بتسليم ممن وجبت له النارئ

Das Uebrige fehlt. Der Verf. schrieb dies Werk in Aegypten (f. 3b) und lebte später als Essojuți. HKh. V 10723 legt das Werk dem عبد الوهاب الشعراني † 973/1565 bei und rechnet es zu den Traditionsschriften; der von ihm angegebene Anfang weicht von demjenigen dieser Handschrift ab.

Schrift: ziemlich gross, gefällig, im Ganzen gleichmässig, vocallos. — Ueberschriften roth, ebenso Stichwörter. — Abschrift c. 1100/1688.

3529. We. 1836. 3) f. 19-40.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel f. 19a:

كتاب معدل الصلاة

Verfasser fehlt; nach We. 1840, 1:

الحمد لله الذي امر عباده : Anfang f. 19b

Abhandlung des Mohammed elbirkewit † 981/1573 über die Nothwendigkeit des Gebets und die Nachtheile seiner Unterlassung. Zerfällt in Vorwort (مقدمة), مطلب مطلب تعديل الاركان: "Das Vorwort handelt f.200 والقومة والجلسة واقوال الفقهاء وتعيين المذهب المختار في ادلة من الكتاب والسنة: "f.25 (مطلب) f.25 مطلب) Der Fragesatz (مطلب) f.25 في أفات الترك (تنبيه) f. 29 في أفات الترك (تنبيه) g.30 أفات الترك (تنبيه) مسابقة الامام في أفعال الصلوة وترك سنن الصف Schluss f.40 في فاذا لم يوجد لا يكره ولا يلزم (كلية والمنافقة علية علية علية علية علية ولا يلزم (كلية والمنافقة والم

فاذا لم يوجد لا يكره ولا يلزم : Schluss f. 40b في المختار جذب رجل الي جنبه من الصفّ المقدّم والله المستعان تمت الرسالة

Am Rande häufig (längere) Glossen. — HKh. V 12391. (F. 40^h u. 41 kurze Gebete und eine Tradition über die Schlange حبيش. Bl. 42 leer.)

/ 3530.

Dasselbe Werk in den Handschriften:

1) Mq. 621, 1, f. 2-22.

50 Bl. 8vo, 15 Z. (21 × 15; 16 × 7^{cm}). — Zustand: stark fleekig. — Papier: gelb, ziemlich stark u. glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 2^b (auch f. 2^a oben) ebenso. Verfasser fehlt.

Schrift: Türkische Hand, flüchtig, ziemlich gross, nicht überall deutlich, vocallos.—Abschr. v. J. 1074 Gom. II (1663).

Am Rande oft längere Bemerkungen zum Text.

2) We. 1857, 4, f. 57 -76.

8°, 17 Z. (20 × 13¹/4; 14¹,2 × 7cm). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken, und der Seitenrand oben f.57—61^A beschädigt. Der Text der letzten Blätter hat durch Zusammenkleben derselben am Rücken etwas gelitten.— Papier: gelb, glatt, zieml.dünn.— Titel u.Verfasser fehlt.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift vom J. 1134, 1722. — Auf f. 61 folgt f. 61^A.

3) Spr. 694, 1, f. 1-14*.

163 Bl. 8°, 17 Z. (19¹/3×13¹/2; 14¹/2×8cm). — Zustand: fleckig und unsauber. Einige Wurmstiche. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser fehlt eigentlich: doch steht der Titel f. 1ª unten am Rande.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, gedrängt, etwas flüchtig, ziemlich deutlich, vocallos. Im Anfang einige Glossen am Rande und zwischen den Zeilen. — Abschrift c. 1150/1737.

4) We. 1840, 1, f. 1-30a.

76 Bl. S^{vo}, 15 Z. (21×15; 12³/₄×7¹/₂c^m). — Zustand: wasserfleckig, besonders zu Anfang. Nicht ganz frei von Wurmstich. — Papier: grob, ziemlich stark, gelb, wenig glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken und Klappe. — Titel f. 1^a:

Schrift: ziemlich gross, weit, flüchtig, etwas vocalisirt. — Abschrift c. 1200/1785.

3531. Min. 187. 36) f. 488-491^a.

Format (33 Z.) etc. u. Schrift wie bei 27). — Titel f. 488^a oben am Rande und in der Einleitung f. 488^b, Z. 7:

مفتاح الفلاح

Verfasser fehlt, s. Anfang.

الحمد لله الذي دلّنا على جادّة : Anfang f. 488 ... محمداً المشتهر النجاة ... وبعد فإن اقل العباد عملا ... محمداً المشتهر ببهاء الدين العاملي ... يقول قد التمس منى جماعة من اخوان الدين . . . تاليف مختصر يحتوي على ما لا بد لاهل الديانة من الاتيان به في كل يوم وليلة الخ

Compendium der täglichen religiösen Verrichtungen, die dem Gläubigen geboten sind und auch die zu thun löblich ist, von Mohammed ben hosein ben 'abd eççamad elhäriti el'āmilī behā eddin † 1031/1622. — In 6 Kapiteln, deren Uebersieht zu Ende der Einleitung. 1. باب f. 488b: فيما يعمل ما بين طلوع الفجر التي طلوع الشمس' (in Vorrede und ungezählten Abschnitten). Bricht ab mit den Worten: فقال ما اعلم شيئا

Die anderen Kapitel sind hier nicht vorhanden; das zweite behandelt die Verrichtungen بيين das sechste: بيين النيوال; das sechste: بين انتصاف الليل الى طلوع الفجر

3532. We. 1821.

137 Bl. 8vo, 23 Z. (20 × 12; 14 × 6¹ 4^{cm}). — Zustand: fast lose im Einband, sonst ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: farbig, dünn, glatt. — Einband: brauner Lederdeckel. — Titel f. 1^a und im Vorwort f. 4^a:

كتاب تختصر هدية ابن العاد الي عبادة العباد في شروط الصلاة

عبد الرحمن بن محمد ب

بين الرحمن بن حمد بن حمد بن حمد العادي الدمشقي الحنفي أبن عماد الدين

الحد للد عدد ما حمده الخامدون ... : Anfang f. 3b وبعد فلما كان الاشتغال بانعلم من اشرف فصابل الانسان الخ

Da die Grundsätze des Gottesdienstes für die Frommen äusserst wichtig sind — da Gottesdienst ohne Wissen wenig werth —, hat 'Abd errahman ben mohammed ben moh. ibn 'imād eddīn (oder el'imādī), geb. 978/1570, † 1051/1641, dies Compendium in einer Menge ungezählter Abschnitte verfasst, in welchem er die für den Beter wichtigsten Sätze erörtert.

قصل في بيبان فصل الصلاة تا Zuerst: f. 4° الصلاة بيبان فصل المسج على الخفين أ10° u. s. w. Zuletzt: 33° فصل في صلاة الجنازة أ33° فصل في صلاة الجنازة أ34°

قيل وما الرفع يا رسول الله : Schluss f. 37ª قال سجان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر رواه الترمذي والجميع في المصابير والحمد لله وحده البخ

Schrift: klein, fein, zierlich, sehr gleichmässig, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth (auf f. 3. 4. 11. 12 mit Goldbuchstaben). Der Text eingerahmt in blauen Strichen mit einer Goldlinie. — Collationirt. — Abschrift im Jahre 1058 Rabī' II (1648) von الفقير احمد بن عبد الله الحموي). (Obgleich die Jahreszahl hier u. f. 75b u. 86b so in Worten angegeben ist, muss sie doch 1158 sein. F. 108a steht als Zeit der Abschrift das Jahr 1148, f. 137a 1153, und dass dies richtig sei, erhellt aus dem in Bd I No. 1015 Beigebrachten.)

3533. Spr. 677.

150 Bl. 8°, 21 Z. $(19^{1}/2 \times 13^{1}/2; 15^{1}/2 \times 7^{1}/2^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, ziemlich stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel u. Verfasser f. 1° (so auch Vorrede f. 1°):

تتاب مفتاح العبادة ووسيلة السعادة للمناذ حسين الاسكندري

الحمد لله المتفرّد بذاته المتقدّس: Anfang f.1b بأسمائه وصفاته . . . أما بعد فقد كنت شرحت مقدمتى المشتملة على الفقه والعقائد والمسائل المهمّات الدينيّة الم

Die von Hosein eliskendert geschriebene Abhandlung (مقدّمة), Rechts- und Religionsfragen nach hanefitischem Ritus behandelnd, hatte derselbe mit einem ausführlichen Commentar versehen, der hier von ihm abgekürzt und mit einigen interessanten Zusätzen versehen vorliegt. Er bemerkt, dass er in dem Werke mit dem Commentar zur منية المملّى den des منية المملّى und mit dem Commentar zur إين العابدين ابن جيم المصري den des نزين العابدين ابن جيم المصري meine, dessen Titel البراهيم المارية.

او بقصد ولد صالح فيثاب : Schluss f. 90° الله تعالى كما سبق ق جميع ذلك أن شاء الله تعالى كما سبق والله أعلم بالصواب واليه المرجع والمآب . . . وأن ينفع المتعلمين بهذا الكتاب وجعله للجاة من العذاب دعاء للمتعلمين بالمنفعة بهذا الكتاب وبالخجاة من العذاب

Nach der Unterschrift ist das Grundwerk vollendet Ende des Rabi' II ¹⁰⁶⁰/₁₆₅₀ und der Commentar Ende des J. ¹⁰⁶⁴/₁₆₅₄.

Schrift: ziemlich gross, rundlich, deutlich, vocallos. Grundwerk roth. — Abschrift von الخراج عبسي التركماني im J. 1145 Rabī' II (1732).

3534. We. 1569.

50 Bl. 8°°, 15 Z. (20 × 15; 14-14¹/2 × 9-10°m). — Zustand: nicht ganz sauber, besonders zu Anfang. — Papier: gelblich, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel:

نور الايضاح وتجاة الارواح

(so nach dem Vorworte; f. 1ⁿ steht nur die erste Hälfte). Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله رب العالمين والصلاة : Anfang f. 1°: قال العبد الفقير . . . ابو الاخلاص حسن الوفائي الشُرْنْبُلالي الحنفي انه التمس منى بعص الاخلاء . . . ان اعمل مقدمة في العبادة تقرب على المبتدي ما تشتت من المسائل في المطولات الم

Eine Schrift für Anfänger, über den Gottesdienst und was damit verbunden ist, in kurzer Fassung, von Abū 'lihlāç hasan eśśurunbulālī † 1069/1658 (II 2692) im J. 1032 Gom. I (1623) zusammengestellt.

f.1^b المياه التي يجوز التطهير بها سبعة in mehreren Kapiteln.

12^b الصلاة يشترط لفريصتها شلشة اشياء 12^b in vielen ungezählten Kapiteln. Zuletzt: باب الاعتكاف 49^b باب الاعتكاف

فالمعتكف يقول لا أبرح حتى يغفر: Schluss f. 50^a المرح حتى يغفر : Schluss f. 50^a لي وهذا ما تيسر للعاجز . . . ونسال الله سجانه ان يجعله خالصا لوجهه . . . وصلى الله على سيدنا النخ

Schrift: gross, rundlich, deutlich (nur dass die Buchstaben öfters in einander gezogen sind), vocallos. Ueberschriften roth. Stichwörter oft roth überstrichen. — Abschrift c. ¹²⁰⁰/1785.

3535. Lbg. 972.

197 Bl. 4°, 19-21 Z. $(22^{1}._{2} \times 15^{3}/_{4}; 15^{1}/_{2} \times 9^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut; Anfangs nicht recht sauber, auch am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Kattunbd mit Lederrücken. — Titel u. Verf. f.1°:

ک" مراق الفلاح بامداد الفتاح، شرح نور الایصاح ونجاة الارواح للشرنبلالي

(Der Titel so auch in der Vorrede.)

الحمد لله الذي شرف خلاصة : Anfang f. 1^b: عباده بوراتة صفوة خير عباده . . . وبعد فيقول . . .

حسن بن عمار بن علي الشرنبلالي الحنفى . . . ان هذا كتاب صغير حجمه غزير علمه صحيح حكمه الخ

Gemischter Commentar zu demselben Werk, vom Verf. selbst im J. 1054/1644 aus seinem i. J. 1045/1635 verfassten mehr als doppelt so umfangreichen Commentar (المناد الفتاح المناد الفتاح الطهارة الكتاب الطهارة الكتاب والكتابة عن المسائل . . . المياه لغة الجمع واصطلاحا طائفة من المسائل . . . المياه جمع كثرة وجمع القلة المواه . . . التي جموز اي يصتم النخ المن عفور لي ذنوبي التي هي التي هي يغفو لي ذنوبي التي هي . . . وهذا ما تيسر من انتخاب سبب بعدي ونزول مصايبي . . . وهذا ما تيسر من انتخاب الشرح واختصاره . . . للعاجز . . خالصا لوجهه الكريم النئ

F. 187* noch ein ergänzender Nachtrag: ثم انى اردت اتمام العبادات الخمس بالحاف الزكاة والحج بما جمعته مختصرا فقلت كتاب الزكاة هي تمليك مال مخصوص لشخص مخصوص المخ

فصل فى زيارة النبى صعّم : Zuletzt f. 194b يا كثير المعروف والاحسان يا : Schluss f. 197b دائم النعم يا ارحم الراحمين وصلى الله على سيدنا النخ

Schrift: ziemlich gross, kräftig, deutlich, vocallos. Grundtext roth bis f. 132^a, dann roth überstrichen. Ueberschriften roth. — Abschrift im J. 1237 Çafar (1821).

3536. Pet. 702.

156 Bl. 8°°, 21 Z. (21 × 15; 16 × 9½°cm). — Zustand: etwas unsauber, oben an der Ecke ein grosser, durchgehender Flecken. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: schwarzer Lederband mit Klappe. — Titel fehlt: nach dem Vorwort f. 1°:

المنهل العذب السائغ لورّاده٬ في ذكر صلوات الطريق واوراده٬

الحمد لله رب العالمين Anfang f. 1b. . . . وبعد فيقول . . . مصطفى بن كمال الدين ابن علي الصديقي الخلوتي . . . اعلم ايها الطالب المريد وققك الله لطلب المريد الخ

Anweisung zum Gebete, von Muctafa ben kemal eddin ben 'ali elbekrī ecciddiqi † 1162/1749. Dieselbe ist nicht in bestimmte Abschnitte oder Kapitel getheilt.

وفى هذا الميدان وقف قلم : Schluss f. 42° الميدان والحد لله اولا واخرا باطنا وطاهرا وصلى الله الخ

Schrift: ziemlich gross, dick, gut, deutlich, gleichmässig, vocallos. — Abschrift im J. المجادة صلح بن محمد سعيد بن عبد الحفيظ بن حماد الحنفي

Dasselbe Werk in Pm. 393, 1, f. 1—61. 68 Bl. 8°, 15 Z. (16¹/2×11; 11¹/2×7cm). — Zustand: ziemlich fleckig, auch wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: Pappband. — Titel und Verfasser ebenso.

Schrift: ziemlich gross, dick, rundlich, vocallos. Stichwörter roth. Arabische Foliirung. — Abschrift um 1200/1785.

3537. We. 1857.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift:

هذا كتاب سراج المصلي وبدر المبتدي

so such im Vorwort f. 25a, mit dem Zusatze von Juis

للد الله رب العالمين والعاقبة للمتقين : Anfang f.23 . . . واعلم اسعدك الله تعالى في الدارين ذكر في الفتاوي الكبري ... من لم يعلم فرايض الوضوء وغسل الاعصاء المخ

Der Verfasser spricht zunächst von der Nothwendigkeit für die Gläubigen, ihre religiösen Pflichten, insbesondere in Bezug auf Waschungen und Gebete, genau zu kennen. Dann führt er f. 24b. 25a die für dies Werk, in welchem er diesen Gegenstand behandeln will, benutzten Werke auf, und spricht in der Vorrede f. 25a von der Hauptpflicht, Gott zu erkennen. Das Werk ist in 2 Kapitel getheilt. 1. باب 25b (in 11 فصل الطهارة المناس فرايض الصلوة المناس فرايض الصلوة المناس فرايض المناس المن

Dasselbe Werk in Lbg. 471, 42, f. 148^b—160. 8vo, 21 Z. (19 × 12¹/₂; 15 × 8^{cm}). — Zustand: ziemlich gut; die obere Ecke von f. 153—156 beschädigt. — Papier: gelb, zieml. dünn, glatt. — Titel u. s. w. ebenso. Schrift: Türkische Hand, zieml. klein, kräftig, deut-

Schrift: Türkische Hand, zieml. klein, kräftig, deutlich, vocallos; Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1149/1799.

3538. We. 1849.

1) f. 3⁶-12⁶.

150 Bl. 8°0, 7 Z. (15 × 10¹/4; 10¹/2 × 6¹/4°m). — Zustand: nicht recht sauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: schwarzer Lederband. — Titel und Verfasser fehlt. In der Unterschrift steht:

s" شروط الصلوة

الحمد لله رب العالمين والصلوة : Anfang f. 3b.

. . باب شروط الصلوة وهي ثمانية الاول الوضوء بالماء المطلق عند وجود الماء والتيمم عند عدم الماء والثاني طهارة الثوب من النجاسة الح

Gebetsanweisung in vielen ungezählten Kapiteln. Zuerst: f. 4° قبل المالية الم

والثانى غسل العيدين والثالث : *Schluss f. 12 غسل للوقوف بعرفة والرابع غسل للإحرام ' تمت

Schrift: Türkische Hand, gross, gedrängt, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift um المراه المراع المراه المر

F. 1° enthält ein Inhaltsverzeichniss. — F. 12° bis 20° verschiedene Kleinigkeiten; darunter 12° ist der Anfang des Werkes No. 2, wiederholt auf f. 20°.

/ 3539.

Dasselbe Werk ist vorhanden in:

1) Pm. 492, 3, S. 368-372.

8°°, 21 Z. (20 × 12¹/2; 15 × 8¹/2°m). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: rother Lederband. — Schrift: Türkische Hand, klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. — Abschrift c.¹¹50/1737.

(Pm. 492, 1. 2. u. 4 Türkisch.)

2) Pm. 289.

11 Bl. 8°°, 11 Z. (19³/4×14¹/3; 14×9¹/3°m). — Zustand: gut. — Papier: hellgelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappband. — Schrift: gross, schwungvoll, deutlich, vocalisirt; Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. ¹²⁴0/18²4.

3) We. 1836, 5, f. 63b-68a. Format etc. und Schrift wie bei 1.

F. 68^b—70^a behandelt ebenfalls die Erfordernisse zum Gebet (Anfang: الحمد لله الذي الحب كل موجود . . . اعلم بان الصلوة الحز)

3540. Mg. 21.

8 Bl. 8vo, 13 Z. (20¹/₃ × 14¹/₂; 15 × 9^{cm}). — Zustand: ziemlich gut; nicht frei von Flecken. — Papier: gelblich, stark, ziemlich glatt. — Einband: Papierdeckel. — Titel-überschrift f. 1^b:

هذا كتاب شروط صلوة

الحمد لله رب العالمين الرحمن : Anfang f. 16 الحمد المرسلة على سيد المرسلين وآله وصحبه اجمعين

Gebetsanweisung, von der soeben besprochenen verschieden; sie zerfällt gleichfalls in viele ungezählte Kapitel. Zuerst: f.1 في ستة الأول الوضوء بالماء الطاهر او التيم وهي ستة الأول الوضوء بالماء الطاهر او التيم u. s. w. Zuletzt: f.8 مستة وعشرون وهي خمسة وعشرون وهو غسل الكافر اذا اسلم ان Schluss f.8 وهو غسل الكافر اذا اسلم ان بكن جنبا تم الكتاب

Schrift: Türk. Hand, zieml. gross, deutlich, vocalisirt. Ueberschriften u. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688.

3541. Dq. 98. 2) f. 30^b – 32^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Ueberschrift f. 30b:

الحمد لله رب العالمين والصلوة : Anfang f. 30⁶ والسلام . . . ثم اعلم وفقك الله وايانا بان الواجب على العبد المكلف اولا ان يؤمن بالله تعالى المخ

Die Erfordernisse zum Gebet; von den vorhergehenden Werken verschieden.

فوجد في ثيابه منيًا أو مذيًا على الكتاب، وحدد في ثيابه الغسل احتياطًا، تمت الكتاب، Nach f. 30 fehlen mehrere Blätter.

3542. Pet. 129.

61 Bl. 8°°, c. 13 Z. $(21 \times 15^{1/2}; 16^{1/2} \times 9^{1/2}^{cm})$. — Zustand: unsauber; das 1. Blatt lose. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: nur der vordere Deckel vorhanden. — Titel fehlt. Nach der Vorrede:

Verfasser fehlt. Nach HKh. 13320:

سديد الدين الكاشغري

الحمد لله رب العالمين والصلوة : Anfang f. 1b والسلام . . . اعلموا وققكم الله تعالى واليانا الله النواع العلوم كثيرة واهم الانواع بالتحصيل مسائل الصلوة

Erörterung der auf das Gebet und die dazu erforderlichen Eigenschaften und Vorbereitungen bezüglichen Vorschriften, von Sedid eddin elkäsgari. Das Werk zerfällt hauptsächlich in ziemlich viele ungezählte Abschnitte.

 $F.1^b$ فصل فى التيمّم ولا بيرة بيرة ولا تعسل والغسل الطهارة والتيمّم والتعسل والتع

ولو قرء حمّالة الحَـتَب تفسد : Schluss f. 61*

Schrift: Türkische Hand, mässig gross, gewandt, vocallos. Die ersten 50 Bl. roth eingerahmt. — Abschrift vom J. 1133/1721. — HKh. VI 13320.

3543.

Dasselbe Werk liegt vor in:

1) Pet. 47.

76 Bl. 4°, 15 Z. (23¹/2×15¹/2; 15×8¹/2°m). — Zustand: lose Lagen und Blätter; nicht ganz sauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederdeckel mit Klappe. — Titel und Verfasser fehlt.

Schrift: zieml.gross, gut, in rothen Linien eingerahmt, die ersten 2 Seiten in Goldlinien gefasst. Collationirt. — Abschrift von المعام جورنجي أوسكُوبي من طايفة جمليان J. 1092 Ďū'lqa'da (1681).

2) Mq. 619.

115 Bl. 8°°, 13 Z. $(21^{1}/4 \times 15^{1}/2; 12^{1}/2 \times 6^{1}/4^{\text{cm}})$. — Zustand: Anfangs ziemlich unsauber und am Rande beschädigt; der Seitenrand bis f. 22 und der Rücken wasserfleckig; die letzten Blätter lose und fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser fehlt.

Schluss wie bei Pet. 129 und dann noch etwa 12 Zeilen; zuletzt f. 113b: ولو قرأ والقمر القمين المناه المنا

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften, auch Stichwörter, roth. Der Text in rothen Linien eingeschlossen. Im Anfang (und auch f. 12^b. 24^a) viele Randbemerkungen. — Abschrift c. ¹¹⁰⁰/₁₈₈₈.

F. 23 steht in sehr kleiner Schrift ein Excurs في احكام الحِياض والماء الراكد. — F. 114 leer.

3) Mq. 297.

74 Bl. 8°°, 13-15 Z. (20¹/2-21×14-14¹/2; 15×8-9°m). Zustand: ziemlich schlecht; unsauber; in der ersten Hälfte wasserfleckig, öfters auch ausgebessert. — Papier: gelblich, auch strohgelb, grob, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappbd mit Klappe. — Titel u. Verfasser fehlt.

Schluss fehlt, vielleicht 1 Blatt. Zuletzt: وذكر في زلة القارئ الشيخ الامام حسام الدين ابو سعيد بن اسعد النسفى وقرأ الله الصمد بالسين

Schrift: Türkische Hand, ungleich, im Ganzen ziemlich gross, f. 72-74 kleiner, nicht undeutlich, vocallos. F. 1 u. 2 von ganz neuer Hand flüchtig ergänzt, f. 63 ziemlich gut ergänzt. Zwischen den Zeilen nicht selten kurze türkische Glossen. F. 12^a ist die obere Hälfte mit Dinte überstrichen; der Text darunter ist ungültig. — Abschrift c. 1100/1688.

4) Lbg. 1042.

118 Bl. 8°, 15 Z. (16 × 10¹/4; 10¹/2-11 × 4³/4cm). — Zustand: zieml. gut, doch nicht ganz sauber. — Papier: gelb, stark, zieml. glatt. — Einband: rother Lederband mit Klappe. — Titel und Verfasser fehlt.

Schrift: ziemlich klein, hübsch, gleichmässig, ganz vocalisirt. Ueberschriften (meistens) roth. Am Rande häufig Bemerkungen von derselben Hand, etwas kleiner. — Abschrift vom J. 1175 Gom. I (1761).

F. 116^b—118 enthalten Anweisung zum للنفاؤل (aus dem Qorān die Zukunft zu enträthseln); in grosser moderner schlechter Schrift.

5) Pet. 219.

50 Bl. 8vo, 17 Z. (19¹/₂ × 14; 15 - 16¹/₂ × 9^{cm}). — Zustand: sehr unsauber, fleckig und besonders auch in der zweiten Hälfte wasserfleckig; lose Lagen im Deckel. — Papier: gelblich, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappdeckel mit Lederrücken. — Titel und Verfasser fehlt. — Schluss wie bei Mq. 619.

Schrift: ziemlich gross, gefällig, deutlich, vocallos. F. 1—11 von ähnlicher Hand ergänzt. — Abschrift im J. 1206 Śa'bān (1792) von مصطفى بن على الخنفي القادري

6) Mq. 119, 2, f. 36. 38. 40. 21. 23—30. 22.

Format etc. und Schrift wie bei 1. - Titel und Verfasser fehlt.

Es sind davon nur die Anfangsblätter vorhanden; die Blätter hören auf in dem Abschnitte فصل في الحياض mit den Worten: فامتلاً قيل هو نجس وقيل ليس بنجس وبع اخذ

3544. Pet. 223.

167 Bl. 8°°, 19 (von f. 51 an 28) Z. (21×16; 14¹/5×6¹/4 [15¹/5×8²/5]cm). — Zustand: lose Lagen im Deckel; ziemlich gut, doch nicht frei von Flecken. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken u. Klappe. — Titel fehlt; nach der Vorrede f. 1°:

und nach der Unterschrift f. 164*: الكتاب الحلبي الصغير Verfasser fehlt: s. Ansang.

الحمد لله الذي جعل العبادة : Anfang f. 1°: وبعد مفتح السعادة . . . وبعد فيقول العبد . . . ابراهيم الحلبي قد كنت شرحت كتاب منية المصلى شرحا سميته البخ

Auszug, welchen Ibrāhim ben mohammed ben ibrāhim elkalebī † 956/1549 aus seinem gemischten Commentar selbst gemacht und mit einigen Fragesätzen vermehrt hat. Derselbe beginnt f.1*: ملكة بيمنا وتبركا واقتداء بالقران وكذا قوله الرحمن الرحيم تيمنا وتبركا واقتداء بالقران وكذا قوله التحمد لله رب العالمين واتبع ذكر الله تعالى بذكر رسوله فقال والصلاة على رسوله محمد وآله أي العلم الجمعين اعلموا خطاب عام لمن يطلب الاستفادة الخ

ولو قرأً : *Der Commentar hört auf f. 139 الله عند المجنة والناس بنصب اللجيم اي بفتحها لا تفسد لان ماخذ الاشتقاق واحد والله تعالى اعلم الم

Dann folgen mehrere Excurse.

ونسال الله حسن العاقبة لنا: Schluss f. 163b ولوالدينا... وله الحد اولا وآخرا... وهو على كل شيء قدير وصلى الله على سيدنا... ابدا الي يوم الدين تم الكتاب

Schrift: klein, ziemlich deutlich, vocallos. Text meistens roth. Der Rand bis f. 50 sehr breit, dann otwas schmäler, dagegen der Text breiter. Am Rande öfters Bemerkungen. Arabische Foliirung. — Ab schrift von عاشور بن حديد الخالد الرمضان الططري الجباوي الخنفي zu eigenem Gebrauch, im J. 1215/1800. — HKh. VI 13320.

Auf Vorblatt c (Rückseite) u. d (Vorderseite) eine Inhaltsübersicht des Werkes; auf f.a (Rückseite) 2 kürzere Gedichte des الشافعي الشافعي.

Auf f. 164^b—167 Kleinigkeiten; darunter ein Gebet f. 166^a (ردعاء نصف شعبان).

3545. Lbg. 809. 6) f. 79⁶-88.

 8vo , 11-13 Z. $(21^{1}/_{2}\times15^{1}/_{2}; 15\times8^{1}/_{2}^{\text{cm}})$. — Zustand etc. und Schrift wie bei 1). — Titel fehlt. Er ist

Gemischter Commentar eines Ungenannten zum Anfang (ديباجة) desselben Commentar-Auszuges (ob dieser Commentar überhaupt das ganze Werk behandelt habe, ist doch fraglich).

الحملاً جنسه أو كله أو بعضه : Anfang f. 796 فللحمد ستة معان معنى المصدر ... لله لذات وأجب فللحمد ستة معان معنى المصدر ... الذي جعل العبادة الوجود المستحق لجيع المحامد ... الذي جعل العبادة فعل من أفعال القلوب عدى الي المفعولين الخ فعل من أفعال القلوب عدى الي المفعولين الخوف تعم الوكيل والعطف من قبيل عملية معترضة عطف الاخبار على الانشاء ... يجوز أن يكون جملة معترضة في آخر الكلام عندا ما عندي والعلم عند الله علام الغيوب Abschrift (mit Zahlen) im J. 1230 Sawwāl (1815).

/ 3546. Pet. 340. 2) f. 15⁶-20.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel fehlt; er ist: حاشية على ديباجة مختصر غنية المستملي Vorfasser fehlt: s. Anfang.

الحمد لله انذي جعل العلماء مفتاحا :Anfang المشكلات . . . وبعد فيقول . . . محمد بن عمر بن المملكات عبد الجليل هذه كلمات نافعة المخ (Glosse des Mohammed ben 'omar ben

Glosse des Mohammed ben 'omar ben 'abd elgalil zu dem Anfang (ديباجن) desselben Commentar-Auszuges (Pet. 223). Sie beginnt f. 15^b: الحمد للم اي كل فرد من افراد und schliesst f. 20^b: ويتميّز القيل من القال ويرتفع للدال ويحصل في يدك النوال

Dieselbe Glosse in Pm. 501, 1, f. 1—3b. 63 Bl. 8vo, 27 Z. (21 × 15; 17 × 10cm). — Zustand: ziemlich gut; der untere Rand etwas wasserfleckig. — Papier: gelb, ziemlich dünn, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser fehlt.

Schrift: sehr klein, fein, gleichmässig, deutlich, vocallos. Grundtext roth. — Abschrift im J. 1220 Sa'bān (1805). — Collationirt.

Andere Commentare zu dem Werk (منية المصلي) sind von:

- 1) عمد بن محمد بن محمد الحلبي أبن أمير الحاج حلية المحتى وبغية المهتدى .47° u. d. T. حلية المحتى
- 2) عمر بن سليمان um 1075/1664.

3547. Pm. 470.

8vo, 15 Z. (21²/₃×16¹/₂; 15¹/₂-16×11^{cm}). — Zustand: nicht ganz sauber; etwas wasserfleckig am Seitenrande. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Titel fehlt; nach der Vorrede:

الفتح المبتدي [ف] تحفظ المبتدي Verfasser fehlt: s. Anfang.

الحمد لله الذي اوضح بالفقه : Anfang f. 85^b : فيقول في الدين سبيل الهدي واليقين . . . وبعد فيقول . . . محمد بن عبد الرحيم هذا ما احببت وضعه على مقدمة الصلوة المسماة بتحفة المبتدي لجذي العلامة الشيخ ابراهيم بن حسن البخ

Gemischter Commentar des Mohammed ben 'abd errahīm um 1100/1688 zu einer Abhandlung seines Grossvaters Ibrāhīm ben hasan über das Gebet, betitelt تحفقة المبتدي und in mehrere ungezählte Abschnitte getheilt.

بسم الله اي : Das Werk beginnt f. 85° so: البرحمن اي البالغ اؤلف او ابتدي تاليفي . . . الرحمن اي البالغ في الرحمة الكثيرة الخ

Der Grundtext fährt dann weiter fort: والصلوة والسلام . . . هَذَه نبذة يسيرة في احكام والصلوة والسلام . . . هَذَه نبذة يسيرة في احكام : und schliesst: المهم اغفر لي ثلثا رب اغفر وارحم وانت خير الراحمين (الراحمين achluss des Commentars f. 135° (nach افضل من رحم وفي الرحمة زيادة على المغفرة فهو سؤال لا يحمل الاحوال

Aus der Unterschrift ist ersichtlich, dass der Verfasser seinen Commentar beendet hat im J. 1097 Ramadan (1686).

Schrift: von derselben Hand wie 1), nur etwas grösser. — Abschrift im J. 1167 Ragab (1754). — F. 89 ist beim Foliiren ausgelassen. — Nicht bei HKh.

3548. Pm. 1.

543 Seiten 8°°, 17—18 Z. (20 × 14; 15 × 10°m). — Zustand: ziemlich gut; aber nicht ohne Flecken, auch nicht ganz sauber; der Rand zu Anfang und am Ende etwas ausgebessert. — Papier: gelb, ziemlich glatt, stark. — Einband: schwarzer Lederbd. — Titel u. Verfasser auf der Vorderseite des 1. Blattes, von ganz neuer Hand:

الخرق على مذهب المالكية فقه

Anfang S. 1 (die ganze Seite von derselben neuen Hand wie der Titel): حق حمدة والصلوة . . . وقال . . . احمد الخرق المالكي وأدا تاليف لطيف في العبادات على مذهب الامام الفاضل مالك رق قوله هذا تاليف اراد به الجمع يقال الفت تاليفا اي جمعت جمعا (f. 2) الصحيحة عدم ثبوته وعلى ثبوته سؤالان الخ

Die eigentliche Handschrift beginnt mit f. 2. Gemischter Commentar zu einem ziemlich ausführlichen in ungezählte Kapitel getheilten Werke, das von mälikitischem Standpunkt aus über die gottesdienstlichen Vorschriften und Handlungen mit Rücksicht auf die juristischen Auffassungen derselben handelt, und dessen Verf. nicht Ahmed elhiraqi elmäliki ist, wie oben S.1 steht, sondern 'Abd alläh ben 'abd errahmän elqairwäni † 389/999 (Pet. 511, 3). Der Titel ist bloss

der Verfasser des Commentars nicht genannt.

باب اي هذا باب ما اي الشيء الذي جب منه : 13 Dann S.71 الي بسببه الوضوء والغسل اما الاول فبضم الواو النخ باب طهارة الماء والثوب والبقعة وما يجزئ : 93 . من اللباس في الصلوة

Die letzten Kapitel: \$.498 باب في الجهاد 529 ; باب في الصحايا والذبائح الخ

S. 543 بنب في الايمان. Mit der Ueberschrift dieses Kapitels und der eingefügten Glosse (باب في بيان ما يجوز الحلف به من الايمان) schliesst das Werk, von dem hier nur die erste Hälfte vorhanden ist. Nach S. 495 muss etwas fehlen.

Schrift: gross, rundlich, deutlich, vocaNos. Von S. 322 an von einer weuiger gewandten, auch ungleichen Hand ergänzt. Der Grundtext ist meistens roth. Bei der Paginirung sind zwei Seiten ungezählt gelassen: jetzt 214^h u. 215^a.

/ 3549. Mq. 714. 2) f. 70-79.

8vo, 14 Z. (21 × 14¹/₂; 14¹/₂ × 7¹/₂cⁱⁿ). — Zustand: unsauber und fleckig; Bl. 70 am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, zieml. dünn und glatt. — Titel fehlt. Er ist:

رسالة في فرض الصلوة Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين : Anfang f. 70b والصلوة . . . أما بعد فهذا رسالة وجيزة في فرص الصلوة اجابة لالتماس مَن بلاعته حتم الخ

Ueber die Verpflichtung zum Gebet: in Vorwort, 3 ف المقارنات . ف المقدمات . أن المقدمات . ف المنافيات . 3. المنافيات . 4 und Schlusswort. Brichtim 3. Abschnitt so ab f. 79^b: السادس عشر تعمّد الكلام حرفير،

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, deutlich, vocallos; von f. 77^b an flüchtiger. — Abschrift c. ¹²⁰⁰ 1785.

3) f. 80-93 Persisch.

Dasselbe Werk in Pet. 413, f. 52^b—63. 8^c, 15 Z. (Text: 14 × 8^l/2^{cm}). — Zustand: der Rand wasserfleckig, auch ausgebessert. — Papier: gelblich, glatt, dünn. — Titel u. Verfasser fehlt. Schluss f.63^a: على صلوة الطواف والجنازة فمجاز وكذا النذر المطلق

Schrift: klein, gleichmässig, vocallos; Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1257/1841. — Die Blattfolge ist: 52—60. 62. 61. 63.

/ 3550. Schöm. XI, 1. 2) f. 15^b-23^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel fehlt; er ist etwa: والصلوة والمراقعة والمراقعة المراقعة المراقعة المراقعة المراقعة المراقعة المراقعة المراقعة وترهيب تاركها وترهيب وترهيب تاركها وترهيب تاركها وترهيب و

294

الحمد لله الذي نور قلوب العارفين :Anfang بالتوحيد والعرفان . . . وبعد فان الصلوة عروس الموحدين وجزية المعتقدين الخ

Abhandlung über Wesen u. Zweck des Gebetes und dessen Wichtigkeit u. Nothwendigkeit.

على غير الشهادة ويختم : Schluss f. 22b له بخاتمة الشقاوة٬ وليكن هذا آخر ما قصدناه وما تاملناه بعون الله الملك الوهاب٬

3551. Lbg. 152. 2) f. 114-160.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Bl. 160 schadhaft. - Titel f. 114a:

كتاب الترغيب في العمل والصلاة وما جاء في ذلك من الحديث عن النبي صعم Vorfasser fehlt.

عن آبي هريرة أن رسول :Anfang f. 114b ألله صقم قال الا أخبركم بما يمحو الله به الخطايا ويرفع به الدرجات . . . وعنه أن رسول الله صقم قال لو يعلم الناس ما في النداء والصف الاول الن

Traditions-Aussprüche, das Beten als religiöse Handlung betreffend; möglicher Weise einem grösseren Traditionswerke entnommen. Darin f. 117^b ein Abschnitt: وجوب الصلوات الخمس وما

صفة صلاة رسول الله صقم' افتتناج الصلاة النخ 118^b المادة النخ 121^b وجوب القراءة في الصلاة وقدرها 137^a; u.s.w. في اتباع الرسول صقم والتحذير من تخالفته 137^a اذا دخلت خلف احد : Schluss f. 160^b: اذا دخلت خلف احد

اوجز صلاة من صلاة رسول الله صعم عنم تم

/ 3552. Min. 246.

62 Bl. 8°°, 10-12 Z. $(20 \times 15; 12-13 \times 6^{1}/_{2}-7^{1}/_{2}$ cm). Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel fehlt; er kann (nach der Vorrede) sein:

(رسالة موجزة oder) ر" في واجبات الصلوة المفروضات Verfasser fehlt.

الحد لله الولي الحيد المبدئ المعيد: Anfang f.1b. . . . وبعد فان التماس من اجابته من افضل الطاعات المز

Abhandlung über die Erfordernisse zur Verrichtung des Gebetes, in Vorwort, 4 Kapp. und Schlusswort (1. باب f. 3^b قالطهارة غ باقى مقدمات الصلوة غ باب f. 30^b باب f. 42^a باب f. 42^a

Der Schluss fehlt; das Vorhandene hört f. 62b mit den Worten auf: واية الكرسي الي هم فيها خالدون عشرا جماعة في الصحراء بعد أن يختلب الامام

Schrift: im Ganzen ziemlich gross, deutlich, fast vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1100/1688.

Am Rande (f. 1—46) und auch zwischen den Zeilen meistens sehr viele Glossen, diese zum Theil persisch.

F. 14a, Z. 1—3 wiederholt aus f. 12a, 1—3.

Dasselbe Werk Min. 187, 25, f. 3986—403. Es geht nur bis in den Anfang des 3. Kapitels. Auf f. 404° u. A. دعاء ختم القران (= Pm. 654, 3, f. 171°).

3553. WE. 179. 2) f. 57-154.

8vo, 23 Z. (20¹/₂ × 15; 15 × 9¹/₂^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, ziemlich stark und glatt. — Titel fehlt; nach der Vorrede:

مفاتيح الصلاة ويناييع الحياة Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين : $Anfang f. 57^b$: والعاقبة للمتقين . . . وبعد فاني اردت ان اجمع كتابا جامعا وكان في نوع العبادات كافيا الخ

Dies Werk über die gottesdienstlichen Verrichtungen ist eingetheilt in 30 Schlüssel (مفاتيم).

- في بيان من اراد ان يذهب الي الخلاء 1. f.60° للتبول والتغوط او لاحدها وله مستحبات
- في بيان المنهيات التي نهيت عن فعلها 62° 2. وقولها في حال التبول والتغوط
- في بيان الاستناجاء ، 63 ه
- في بيان المكروهات في الاستنجاء 4. 65
- في بيان الوضوء وما يتعلق به
- في بيان منهيات الوضوء ومكروهاته 10. 78
- في بيان صلاة الجعة 20.128 ; في بيان اركان الصلاة الجعة 20.128
- في بيان الصوم *28.146 ; في بيان النركوة *26.137
- في بيان ما يوجب الصدقة على من جني بعد الاحرام 20.152

رجع وحرم من الميقات جاز : Schluss f. 154° العلماء حجم ولا شيء عليه والله في مختصر روضة العلماء للامام الزَنْدَوَيْستى الحمد لله على التمام الرخ

Schrift: klein, zierlich, regelmässig, sorgfältig, vocallos, sehr deutlich, dann flüchtiger, etwas grösser und dicker. — F. 154^b—156 leer.

3554. Spr. 679.

61 Bl. 8°, 13 Z. (2012×141,2; 14×81,2°m). — Zustand: unsauber und fleckig, wodurch auch der Text zum Theil beschädigt ist. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: schwarzer Lederband. — Titel fehlt; nach der Vorrede f. 1°:

انوار قدسيّة في اسرار روحيّة Verfasser fehlt

لله ... والصلوة والسلام ... وبعد : Anfang f.1 وبعد المحياة فاتى اختصرت من مختصر مفاتيح الصلوة وينابيع الحياة الفرايض والواجبات والسنى والمستحبّات والكروهات المخ

Auszug aus dem vorhergehenden Werke. Er ist in 6 Kapp. getheilt und beschränkt sieh auf die Kapitel Reinheit und Gebet.

في بيان الطهارات (فصل f.1b (in 12 باب. 1

في بيان شروط الصلاة 15 باب. 2

في اركان الصلوة العالم 15^b باب. 3

في بيان المكروهات في الصلوة "19 باب.6

فاذا لم يتعلم العمل من : Schluss f. 27^a: الاستاذ لا يخلو العمل من الخطاء والكراهة والفساد تم الكتاب بعون الله الحر

Schrift: ziemlich klein, kräftig, nicht undeutlich, vocallos. — Abschrift vom J. 1097 1686.

3555. We. 1849.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel und Verfasser fehlt. Nach der Vorrede f. 21b:

تعليم الصلوة لعبد النافع الشروان الاغطاشي

اللهم لك الحمد والمنة على ما جعلتنا :Anfang من المسلمين . . . أما بعد فإن الصلوة والصوم لما كانا فرضا علي كل مكلف من مؤمن ومؤمنة الح

'Abd ennāfi' eśśarwānī elagṭāśī will, da es an einem brauchbaren kurzen und deut-

lichen Werke fehlt, ein Compendium schreiben, in welchem er zuerst den Glauben (الايمان), dann das Gebet und Fasten und was dahin gehört, behandelt. — Das Werk zerfällt in eine Menge ungezählter فصل في الايمان F. 21^b فصل الفرق بين الركن والشرط والواجب والسنة 23^b والمستحب والمنهى والمكروة

فصل ايها اخى اذا اردت القيام الي الصلوة على المثلوة على الترتيب اي غسل الوجه اولا على الترتيب اي غسل الوجه اولا u. s. w. Zuletzt: f. 69^b فصل في صلوة التسبيح قصل في صلوة الجنازة 70^b قصل في الصوم 72^a; فصل في صلوة الجنازة Schluss f. 74^a: ولا ياكل بقية يومه تم

Abschrift vom J. 1140 Ramadan (1728). — Zwischen den Zeilen und am Rande oft Glossen.

3556. We. 1566. 2) f. 42^h - 46.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt. Er steht f. 1^a richtig:

رسالة في آداب الداعي

الحمد لله موضح الرشاد : Anfang f. 42b بسيرة ومرشد العباد والصلوة . . . وبعد فهذه نبذة يسيرة تشتمل على ما لا بد منه من أداب الداعي الرخ Auszug aus dem كتاب عدة الداعي

Benehmen beim Beten handelnd, in 3 Kapiteln.

1. باب 42^b (in 5 باب: (قسم 1 الحجابة: عن المحاعي: المحاعي: (قسم 2 المحاعي: المحاعي: (قسم 43^b (in 2 باب: (قسم 44^a (in 3 باب: (قسم 5 المحاعية وجهد وصدره وليكن: Schluss f. 46^b: وفي رواية وجهد وصدره وليكن: في اراد الاستقصاء في فذا آخر ما نورده في هذه النبذة ومي اراد الاستقصاء في

3557. We. 1489. 2) f. 112^b-114^a.

عذا الباب فعليه بكتاب عدة الداعي فانه كاسمه وصلى الله الخو

4°, 49 Z. $(26^{1/4} \times 17; 25 \times 16^{1/2})$. — Zustand: am unteren Rande etwas schadhaft. — Papier: gelb, dick, grob. — Titel und Verfasser f. 112^{b} :

رسالة اسبها تحفة الابرار وعدّة الاخيار لبهاء الدين احمد الزاهد المري 296

شروط وجوب الصلاة اربعة :Anfang f. 112b الاسلام والعقل والبلوغ والطهارة النخ

Beha eddin ahmed ezzahid elmiçri behandelt hier die zum Gebete nothwendigen Erfordernisse und üblichen Vorschriften.

وتحجيله قبل النوم افصل : *Schluss f. 114 المري لا تهجد له والله تعالى اعلم'

Schrift: klein, eng, gedrängt, deutlich, vocallos, blass, oft ohne diakritische Punkte. — Abschrift von عبد الملك الموصلي

3558. Lbg. 554.

8°°, 19 Z. $(20 \times 14^{1}/_{2}; 14 \times 7^{1}/_{2}^{cm})$. — Zustand etc. u. Schrift wie bei 8). — Titel u. Verfasser f. 175°:

متن الفيوضات الحسنى في صلاة اهن الله من مشاهد الحبيب الاسنى للعبد حسين الشكور

الحمد للم الذي اقلنا لمناجاته: Anfang f.175b. . . . وبعد فهذه تعليقة حزبية على منظومتي المسباة الخ

Hosein eśśakur hat ein Gedicht gemacht, betitelt: الهدية السنية في الصلاة السنية السنية في الصلاة السنية السنية في الصلاة السنية في الصلاة السنية في الصلاة المديدين بروحه الفايزين بفتوحه والحمد لله المويدين بروحه الفايزين بفتوحه والحمد لله الحمد المويدين بروحه الفايزين بفتوحه والحمد لله الحمد المويدين بروحه الفايزين بفتوحه والحمد لله الح

Am Rande oft, besonders im Anfang, sehr viele und lange Erklärungen, auch auf einigen eingeklebten Blättchen.

Auf f. 175° ein Gebet in Versen, die alle mit يا رب anfangen. — Bl. 198. 199 leer.

/ 3559. Spr. 298.
3) f. 9⁶-13⁶.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel und Verfasser fehlt.

ورايت فى كلام بعض المحتققيين رمّ :Anfang ... ما صورته فى آخر المؤلف وقد اثنى سجانه على انبيائه بالدعاء فقال وكانوا يدعوننا رغبا ورهبا الح

Stück einer Abhdlg vom Wesen des Gebetes und seiner Wirkung zur Läuterung, entlehnt, wie es scheint, einem Werke des Ibn el'arabī, näml.: بلغة الغواص في الا كوان الى معدن الاخلاص في معرفة الانسان (HKh. II 1907).

والله يقول الحق وهو يهدي : Schluss f. 13b

/ 3560. Min. 187. 85) f. 788. 789. 784 – 785.

Format (c. 31-34 Z.) etc. u. Schrift wie bei 84). — Titel und Verfasser fehlt.

روي عبد الله بن الحسن بن علي عَم : Anfang عن ابيه عن جده عَم انه قال ان من حق المعلّم على المتعلم ان لا يكون السؤال عليه ولا يسبقه في الجواب المز

Dies Bruchstück handelt davon, dass das Wissen hauptsächlich im Gebet (فكر ,دعاء ,صلوة) bestehe und dass die Unterweisung darin verdienstlich sei. Die Eintheilung in Abschnitte ist, obgleich 788°, Zeile 8, الفصل الأول steht, doch fraglich und kommt hier weiterhin nicht vor. — Hört hier auf mit den Worten f.785°: ثم قال يا الله عمرات فلو دعا على صخرة لفلقها الله صدى الامام

3561. We. 1685.

108 Bl. 8°°, 18 Z. (20¹/2 × 14¹/2; 14¹/2 × 10°m). — Zustand: recht unsauber, wasserfleckig. — Papier: weisslich, (auch einige hochgelbe Blätter), ziemlich stark, nicht recht glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken und Klappe. — Titel fehlt; der f. 1° stehende geht auf alle in diesem Sammelbande enthaltenen Schriften; auf die vorliegende passt die Angabe فيه مسائل (s. f. 25°a).

الحمد لله الذي جعل الدعاء : Anfang f. 1 الحمد لله الذي جعل الدعاء والاخلاص جنة

للموقنين . . . وبعد فاعلموا أنّ الدعاء مجلي الغلوب من الصدا ومجلى الهموم من الكروب الخ

Von der Wichtigkeit und den Arten des Gebetes; dann einzelne kurze Gebete; darauf f. 4° kurze Beantwortung von allerlei theologischen und auf den Qorān bezüglichen Fragen, die dem Mohammed in den Mund gelegt wird. Die Fragen werden dem 'Abdallāh b. salām zugeschrieben, und daher steht am Ende f.25°: وهذا ما النهي الينا من مسايل عبد الله بن سلام واعوذ بالله الخ

Schrift: ziemlich gross, flüchtig, unschön, nicht undeutlich, vocallos. — Abschrift v. J. 1114/1703 (s. f.97b oben).

3562. Spr. 590.

89 Bl. 8°°, 17 Z. (21×15; 13¹/₂×8¹/₄cm). — Zustand: fleckig. — Papier: gelb, ziemlich dick, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 1^a (von derselben Hand, die f. 1^b gefälscht hat):

كتاب السنة Verfasser fehlt.

الحمد لله مفيض المنّة وتحيى : Anfang f. 1b السنّة . . . وبعد فانّ اصدى الحديث كتاب الله وخير الهدي هدي سيّدنا الخ

Aber Bl. 1, von neuerer Hand geschrieben, ist ohne Zweifel ein gefälschter Anfang. Ebenso ist f. 2a, 2 das Wort المقدمة und 2b, 11 المقدمة nachträglich gefälscht. Also der Titel und der Anfang des Werkes fehlen.

Das Werk zerfällt in eine Menge ungezählter فصل. Die ersten 5 فصل sind allerdings gezählt; es scheint aber doch, als sei mit diesen Zahlen eine gewisse Aenderung vorgenommen. Es handelt von den religiös-gesetzlichen Bestimmungen, die für das Verhalten des Gläubigen maassgebend sind, also von Reinheit, Gebet, Almosen u. s.w. F. 2° beginnt in dem Abschnitt über Qoränlesung: في المنابع والمنابع من قرأ منكم والتين والزيتون المنابع تقصيل سنن الطهارة 3° في الب كتابة المصحف 4° في تقصيل سنن الطهارة 3° في الب كتابة المصحف 4° في سنن الغسل والتيتم 4° في سنن الغسل والتيتم في سنن النكاح وفصايله وحقوقه 46° في حقوق الجارعلى المحلف 45° في حقوق الجارعلى المحلكة المحلكة

In diesem Abschnitt schliesst das Werk hier, das Uebrige fehlt. Die letzten Worte f. 51° sind: ولا يهاجرها ولا يصربها ويوشع النفقة عليها اذا وشع الله عليه ويستنومني لها خيرا ويداريها برفق فانهن من ضلع

Zwischen den Zeilen finden sich oft Glossen.

Schrift: klein, deutlich, fast vocallos. Die Ueberschriften roth. Im Anfange fehlen wol 9 Blätter. — Abschrift c. 1150/1737.

3563.

1) Glas. 191, 3, f. 81-89.

S^{vo}, 17 Z. (20¹/₂×15¹/₂; 14¹/₂×S^{cm}). — Zustand: nicht recht sauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titel fehlt; er ist etwa: ق فصيلة الصلوة ",

اللهم اجعلنى من التوابين . . . اعلم أن Anfang: اللهم اجعلنى من التوابين الله أو افصلها على الاطلاق المخ الصلوة من افصل عبادات الله أو افصلها على الاطلاق المخ Von der Vorzüglichkeit des Gebets.

لوضيح قول من اباحه لمنافاة ذلك للمقعد . Schluss من الصلوة التي هي اشرف العبادات وافضلها والله اعلم . Schrift wie bei 2, f. 77 ff.

Ein Nachtrag dazu f. 89^b u. 90^a. —

F. 91—94 werden grammatische Fragen behandelt (ر" في اصالة الاعراب في السم وفرعيته في الفعل). F. 95* wiederholt aus 94*.

2) Mo. 35, 5, f. 33b.

8°, 21 Z. (Text: $12 \times 6^{1/2^{\rm cm}}$). — Papier: braun, glatt, ziemlich stark. — Titel fehlt. Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي جعل دين الاسلام :Anfang فريعة التي وصول دار السلام . . . [أما بعد ف]قال مولاي واستاذي . . . زين الحاج والحق والدين خليل بن على بن عبد الله البخاري خليل بن اول فرض يلزم العبد الايمان بالله تعالى الخ

Anfang eines Werkes über die Pflichten des Gläubigen; und zwar zunächst vom Gebet.

Schrift: klein, gefällig, fast vocallos. — Abschrift c. $^{1000}/_{1591}$.

3) We. 1724, 13, f. 176.

Format etc. und Schrift wie bei 3.

Ein Blatt aus einer Abhdlg (wahrscheinlich von بن المنابع + 970/1562) über Gebets-Erhörung (الدعاء المستجاب), wie es scheint. 3. فصل f. 1764 فصل المنابع الى الدعاء 1764 فصل برجع الى الدعاء 1764 فصل برجع الى الدعاء الماكن

/ 3564.

1) Min. 187, 55, f. 579^a.

Format (27 Z.) etc. und Schrift wie bei 54. Der Seitenrand ausgebessert.

Bruchstück, von der Wichtigkeit des Gebetes handelnd, in Aussprüchen Mohammeds und Anderer nachgewiesen: mit Anführung der Gewährsmänner. Die ersten Worte hier:
... عن عدم بن الحسين عن محمد بن عليم الف الصلوة والسلام قال قال رسول عن علي عليم الله ... عمود الدين الصلوة المن عن قول الله عن وجل الذين هم عن صلوتهم ساهون قال هو المنصيع على عن ابية عن ابن

Am Rande ein kurzes Gebet u. Aussprüche Mohammeds. F. 579^b leer.

2) Mq. 119, 4, f. 51-56.

8°°, 21 Z. $(18^4/2 \times 11^4/2; 12 \times 7^3/4^{\text{cm}})$. — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, glatt, stark.

Bruchstück eines grösseren Werkes, mit einem gemischten Persischen Commentar. Es handelt hier vom Gebet (gehört aber wol einem juristischen Compendium an) und zerfällt in viele kurze فصل عند الكسوف يصلّى امام الجعة ركعتيب بالناس نافلاً فصل عند الكسوف يصلّى امام الجعة ركعتيبي بالناس نافلاً

فصل عمد المسوف يصلي امام الجعد رفعتين بالناس نافلاً در وقت كرفتن آفتاب بكذارد امام نماز جمعد النخ ولو اثم وقعد الاولى ثم فرضد واساء: Letzte Textstelle f.56^b

Schrift: Türkische Hand, klein, gedrängt, vocallos.

Der Text roth überstrichen, das Wort ich. —

Abschrift c. 1000/1501.

3) Mq. 127, 19, f. 91.

Eng beschrieben in schlechter u. blasser Schrift (wie f. 90).

Es ist ein Stück aus einem Werke, das über das Gebet handelt: فصل يذكر فيه مسائل شريفة nach den Grundsätzen ach den Grundsätzen des Abū ĥanīfe, in verschiedenen Fragesätzen.

Zuerst: مسئلة لا يجوز تقديم المراة على الامام الخ

4) Spr. 679, 4, f. 54^a—61.

Format etc. und Schrift wie bei 3.

Bruchstücke theologischen Inhalts. Zuerst 3. bis 5. تارک الصلوة "und zwar f. 54 مجلس und في تارك الجماعة, f. 54°, في الجماعة. Ferner f. 55° في البياب في فضل شهر رمضان أن 56°; باب انصوم u. s. w. F. 58° über die Wirkung der Worte des Bismillāh u. Anderes; zuletzt f. 61° Tabelle über Unglücksstunden und Unglückstage.

Auch Pm. 654, 3, f. 290^b—292^b handelt vom Gebet und von Handlungen reines Herzens, mit allerlei Aussprüchen und Versen.

[/] 3565.

Von der Vorzüglichkeit und Verdienstlichkeit des Gebets handeln: We. 388, 386. Mo. 42, 7b. Spr. 299, 9a. We. 1594, 92b. Glas. 233, 6a. — Von den Vorzügen der fünf Tagesgebete Pm. 654, 319^b; 238, 17—18. — Gebets-Anweisungen und Vorschriften in Mq. 436, 4; 116, 202. 203. Spr. 1227, 68 ff. We. 1780, 54-56. Pm. 387, 181-184. Spr. 852, 54^b. 55^a. Mf. 35, 89^b—92^a. Pet. 238, 36^b; 401, 123-126. 129. 138-145. Pm. 227, 49^a. We. 34, 1^a; 1598, 1; 1836, 68^b—70^a. Lbg. 428, 48 ff. We. 1793, 48b. nach den 5 Gebeten We. 1667, 2ⁿ. — Von der Gebets-Erhörung Mf. 248, 145^a Rand. - Wirksamkeit der Gebete Spr. 679, 58b. 59a. We. 1616, 71. Mo. 286, 1a. Die Wirkung abhängig vom Vorbeter Lbg. 471, 33.

/ 3566.

Von den vielen hieher gehörenden Werken seien noch folgende erwähnt:

- 1) المنهاج في العبادة von المنهاج أي العبادة $+ \frac{320}{992}$.
- 2) الفصائل وجامع الدعاوي والاذكار von كالفصائل حجمد بن خفيف الشيرازي + 371/981.
- von ك" ما لا يسع المكلّف جهلْه من العبادات (3 و von العبادات (3 398/1007- احمد بن على بن احمد الهمداني آبن لآل
- عبد الله بن يوسف التجويني von التبصرة في الوسوسة (4 + 488/1046 + 488/1046 عبد الله بن يوسف التجويني عبد الله بن يوسف التجويني التبديرة في التبديرة في
- 5) الميهة von ترغيب الصلوة (5 † 458/1066 ألبيهة von ترغيب الصلوة (5 ألبيهة عند البيهة عند البيهة الميهة الميهة

- جيبى بن محمد بن هبيرة von ك" العبادات (6) العبادات (580 أ الشيباني ابو المظفر
- احمد بن محمد الغزنوي von المقدمة الغزنوية (7 + 593/1197
- احمد بن von حكم الدعاء في ادبار الصلوات (8 von حمد بن مفرج العشاب ابن الرومية . 687/1289.
- 9) أبن العربي von حِرَف الكلمات وحَرِّف الصلوات + 639/1240.
- 10) الصلوة von كُ الصلوة أو46/1248.
- 11) منكوبرس بن عبد الله von مقدمة الصلوة $+ \frac{652}{1253}$.
- 12) مراصد الصلات في مقاصد الصلاة (12 مراصد الصلاة + 686/₁₂₈₇.
- von الافادات المنظومة في العبادات المحتومة (13) عوسف بن محمد بن مسعود السرّمري
- 14) كمه بن von ثنه الازهية في احكام الادعية (14 كمه بن von بن عبد الله الزردشي † 794/1892.
- von الدرة الفاخرة فيما يتعلق بالعبادة والآخرة (15 808/1405). احمد بن العماد الآقفهسي
- احمد بن von موجبات الرحمة وعزائم المغفرة (16 أحمد بن von بي بكر بن محمد القرشي ابن الرداد
- 17) الحصين من كلام سيد المرسلين von $\frac{17}{100}$ $\frac{100}{100}$ $\frac{100}{100}$
- 18) مرشد المصلى von مرشد المصلى + 834/₁₄₃₀.
- 19) جلال الدين الدواني von و" في افعال العباد (19 + 908/1502).
- von سهام الاصابة في المعوات المستجبابة (20 سهام الاصابة في المعوات المستجبابة (20 $^{911}/_{1505}$.
- ر" الافعال التي تفعل في الصلوة على المذاهب الربعة (21) von بين المجرّيم المصري von بين المجرّيم المصري بين العابديين المارية المصري بين العابديين المارية المصري بين العابديين المارية المصري von بين المارية المارية
- von هداية الطالب لما يلزمه من الواجب (22) مداية الطالب لما يلزمه من الواجب (22) أبكرى المدين بن على بن محمد البكرى
- كمود السكداري von مفتاح الصلوة ومرقاة النجاة (23) + 1088/1628.
- von در الكنموز للعبد الراجى أن يفوز (24) . 1069/1658 + حسن الشرنبلالي أبو الاخلاص
- 25) بيع الغنى $\frac{1}{1143}$ ربع الافادات فى ربع العبادات $\frac{1}{1143}$ ابن اسمعيل النابلسى

- . نخيرة المصلّى (27 . ك" السعادة في معرفة العبادة (26
- الغنية في مسائل الصلوة (29) مرج المصلّى (28)
- تحمود بن فخر الدين المقدسي von جناح النجاح (30
- 31) كسمل بن نصر المروزي von كا قيام الليل (31 مروزي ألمروزي عبد المروزي الليل (31 مروزي ألمروزي ألمروزي ألمروزي
- 32) عبد العظيم المنذري von عبد العظيم المنذري $+656/_{1258}$.
- von تحفظ الابرار في دعوات الليل والمنهار (33) ألشيباني الموصلي الشيباني الموصلي الشيباني
- 34) دعوة الافكار في معرفة اوقات الليل والنهار $+ 801/_{1898}$.
- von مصباح الانوار في الاعية الليل والنهار (35 um ⁸²⁰/₁₄₁₇.
- von نتيجة الافكار في اعمال الليل والنهار (36 . محمد بن عمر بن صديق الفوانيسي
- . فضائل قيام الليل (37
- النبق الحمنازل الابرار في كيفية العمل في الليل والنهار (38).
- 40) فصائل الأوقات von الجسين البيهقي الحمد بن الحسين البيهقي + 458/1066.
- خم الدين عمر النسفى von يواقيت المواقيت (41 + 537/1142 u. von بن عمر الجعبرى † 732/1331.
- عمر بن احمد ابن الخزمي von اليواقيت في علم المواقيت (42 um مر العزيز بن احمد von عبد العزيز بن احمد von العربة بن العربة ب
- .كشف الغموض في سائر العروض (43
- الدروع الوافية من الاخطار فيما يعمل مثلها (44 كل شهر على التكرار
- 45) أبونعيم الاصفهاني von ك" حرمة المساجد +480/1038.
- تفى الدين von قدر الامكان في حديث الاعتكاف von تفى الدين † 756/₁₈₅₅.
- $\frac{47}{200}$ كشف الدسائس في تـرمـيـم الكنائس von $\frac{756}{1355}$.
- عمد بن von اعلام الساجد باحكام المساجد (48) عمد بن von عمد بن von عمد النوركشي ألم النوركشي ألم النوركشي النور
- احمد بن von تسهيل المقاصد لزوّار المساجد (49 حمد بن von المقاصد المقفهسي المقاطعة العماد الاقفهسي
- von النور اللامع فيما يعمل بد في الجامع (50 von النور اللامع فيما von بين العر الحنفي

- نهج الدماثة بما ورد في فصل المساجد الثلثة (51 von عمد بن محمد المكي البن فهد von عمد المكي البن فهد المكون
- von اللواء المعلم في مواطن الصلوة على النبي (52) 888/ قطب الدين تحمد بن محمد التخيصري
- 53) خواجد زاده von من الجهة (893/1488.
- مصطفى القسطلاني von ر" في جهة القبلة (54 مصطفى القسطلاني المين + 901/1495 مصلح المين
- von اعلام الاريب الحدوث بدعة المحاريب (55 † عداريب السيوطي المار) ألم المار المار المار المارك ألمارك المارك الما
- خمود بن محمد ميرم چلبى von ر" سمت القبلة (56 † 931/1525.
- عبد الرءوف المناوى von تهذيب التسهيل (57 † 1081/1622.
- البيد الاجود في استلام الحجر الاسود (58

2. Einzelne Gebetsfragen.

/3567. We. 1774.
6) f. 105-123.

Format etc. und Schrift wie bei 4). — Titel f. 105a: رسالة الامام ابي عبد الله الهد بن محمد بن حنبل رق الني قوم صتى معهم بعض الصلوات

هذا كتاب في الصلوة وعظم :Anfang f. 105b

Imām Ahmed ben mohammed elmerwezī ibn hanbal † 241/855 behandelt die selbst erlebte Thatsache, dass beim Gebete in der Moschee Manche dem Imām vorauseilen mit den vorgeschriebenen Verbeugungen und Niederfallen und die Stimme heben oder senken eher als er. Gegen diesen Unfug ist dies Schreiben gerichtet, gestützt auf verschiedene Traditionen. Dabei wird aber auch überhaupt über das Gebet und die rechte Art zu beten, über die Verächter desselben und die darin Leichtsinnigen gehandelt.

Schluss f. 123b: في المسجد الافي المسجد وجار المسجد بينه وبين المسجد اربعون دارًا المسجد وجار المسجد بينه وبين المسجد وجار المسجد بينه وبين المسجد وحار المسجد وبين المسجد وحار المسجد والمسجد والمسج

3568. Lbg. 368.
20) f. 108^a-109^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 18). — Tite lüberschrift: سؤال ساله . . . ابو سعید بن ابي الخیر من ابی علی ابن سینا سلام الله تعالي وبركاته وتحياته علي : Anfang افصل المتاخرين . . . أما بعد فسئل مولاي . . . عن سبب اجابة الدعاء وكيفية الزيارة وحقيقتها وتاثيرها في النفوس والابدان الخ

Antwort des Ibn sinā † 428/1037 auf eine Frage, das Gebet u. den Besuch der Gräber betreffend.

من شوايب هذا العالم المعرض للزوال انه: Schluss لما بريد من كل خبر فقال والصلوة على محمد وآله خبر آل

3569. Lbg. 681.

5 Bl. 4°, 16 Z. (24×15½; 18×12½,4°m). — Zustand: stark wasserfleckig, etwas wurmstichig. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel f. 1°:

٤٣ تحصيل المرام في تفضيل الصلاةعلى الصيام

so auch in der Vorrede f. 2a. - Verfasser fehlt, s. Anfang.

قال... كمال الدين أبو سالم يحمد : Anfang f.1 الحمد البي طلحة بن محمد بن الحسن الشافعي ... الحمد لله الذي خص بعض الطاءات بما أوجب له صفة التفصيل ... وبعد فقد سالني من التبس عليه وجه الصواب الخ

Entscheidung der Frage, ob Gebet oder Fasten löblicher sei, zu Gunsten jenes, von Mohammed ben talha ben mohammed خكثر الله عصابة به واله الطاهرين تمت تلك الصبابة به حمد واله الطاهرين تمت

Schrift: ziemlich gross, kräftig, deutlich, etwas vocalisirt. — Abschrift c. 1000/1591.

HKh. II 2514.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel (übergeschrieben und) zu Anfang:

Verfasser: s. Anfang.

قال الشيخ ابو العباس : Anfang f. 20^a وهو نوعان خبر أكد بن تبهية فصل في سجود القرآن وهو نوعان خبر عن اهل السجود ومدح لهم أو أمر بد وذم على تركع المخ

Ibn teimajja † 728/1328 (No. 2082) behandelt hier das Niederfallen zur Erde, d. h. das sich Niederbeugen mit dem Gesicht und Bart auf den Erdboden (الخرور على الانقال الخرور على الانقال الخرور على الانقال المنافق المنافق

/
$$3571$$
. Lbg. 215. 5) f. 48-53.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel fehlt: s. Anfang. — Verfasser fehlt; es ist:

ابن تيمية

قعدة في اعداد ركعات الصلوات واوقتها Anfang: وما يدخل في ذلك من جمع وقصر جرت عادة كشير من العلماء المصنفين للعلم ان يذكروا في باب مواقيت الصلاة اوقاتها واعدادها الخ

Derselbe Verfasser handelt hier über Zahl und Zeit der Gebetsverneigungen, ferner über das Aneinanderschliessen mehrerer und das Abkürzen derselben, unter gewissen Umständen, z. B. auf Reisen.

ويستفيد بذلك خمسة فوايد :Schluss f. 53° . . . والخامس الاجماع موافق للكتاب والسنة والله اعلم

Format etc.u. Schrift wie bei 6). - Titel fehlt; er ist etwa:

Entscheidung über eine, ihm im J. ⁷⁰⁸/₁₈₀₈ in Aegypten vorgelegte Frage, allerlei Punkte beim Verrichten des Gebetes betreffend.

سئل في رجل يجهر بالنية :Anfang der Frage ويقول اصلّى فرض كذا وكذا المخ الحمد لله الجهر بلفظ النيية ليس بمشروع المخ الذي بعث الله به رسوله ولا :Schluss desselben يجعل دينه تبعا لهواه والله اعلم المالية المالية العلم المالية المالي

3573. Lbg. 215.

53 Bl. 8°°, 20-22 Z. (183 4 × 131 2: 15 × 10°m). — Zustand: sonst ziemlich gut, doch die Papier-Lagen nicht alle fest im Einband. — Papier: gelb, glatt, zieml. stark. — Einband: brauner Lederbd. — Titel u. Verfasser f. 1n:

الحمد لله نستعينه ونستغفره : Anfang f. 2^a: ونعود السهو ونعود بالله من شرور انفسنا . . . فصل في سجود السهو والمهم منه امور منها مسائل الشكّ . . . فنقول . . . انشك فغيم النبي احاديث محيحة المؤ

Ibn teimajja weist nach, dass Jemand, der (durch Teufels Einfluss) vergessen hat, wie oft er das Vorgeschriebene gebetet hat, zwei Vergesslichkeits-Beugungen (سجدتی السهو) zu machen habe, ehe er sich vom Beten erhebt, ohne dass dabei vorgeschrieben sei, ob dies vor oder nach dem Salām zu geschehen habe. Dieser Punkt wird in dem Abschnitte f. 6b ff. des Weiteren erörtert; die Verpflichtung dazu in dem folgenden Abschnitte f. 10b. Einige weitere Abschnitte erläutern noch einzelne Punkte.

كما انه لا تحريم لهما لكن : Schluss f. 19b الصواب الفرق كما وردت به السنة الصحيحة والله اعلم

Schrift: ziemlich gross, spitz, geläufig, vocallos, oft auch ohne diakritische Punkte, etwas schwierig. — Abschrift c. 950/1543. — Collationirt.

$$/$$
 3574. Lbg. 215. 3) f. 34 – 45°.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel und Verfasser s. Anfang.

قال الشيخ ابو العباس أكل بن نبهية :Anfang رحم فصل في اوقات النهى والنزاع في ذوات السباب وغيرها فان للناس في هذا الباب اضطرابا كثيراً فنقول قد ثبت بالنص والاجماع أن النهي ليس عامًا لجميع الصلوات النخ

Derselbe Verf. handelt hier in mehreren Abschnitten vom Abbrechen und Aufschieben des Gebetes unter gewissen Umständen, damit dessen Erfolg nicht wirkungslos werde, und den verschiedenen Ansichten darüber; ferner vom Wiederholen desselben in der Moschee, wenn es auch schon anderswo verrichtet worden; vom Beten an der Leiche zu ungewöhnlichen Tageszeiten (بعد الفجر وبعد العصر), u. dgl., und endlich, dass das Gebet mitten am Tage untersagt sei, abgesehen vom Freitage.

فصل والمعادة اذا اقبيمت التصلاة F. 37^a انه نهى عن الصلاة نصف : Schluss f. 45^a النهار الا يوم الجمعة وهو ارجح مما احتجوا به على ان النهى في الفجر معلف بالوقت والله اعلم

$$/$$
 3575. Lbg. 215.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel: s. Anfang. — Verfasser fehlt; es ist: البن تيمية.

الحمد لله نستعينه ونستغفره Anfang: فصل في أن نوات السباب تفعل في أوقات النهي فقد كتبنا فيما تقدم في الاسكندرية وغيرها كلاما مبسوطا النخ

Erneuerte Prüfung des in No. 3 behandelten Gegenstandes: dass Umstände von Einfluss sind auf die Verrichtung des Gebetes zu ungewohnter Zeit und bei ungehöriger Körperbeschaffenheit (Unreinheit etc.), und dass auch in solcher Form zu beten besser sei als das Gebet aufschieben oder gänzlich unterlassen. Gleichfalls von Ibn teimajja. — Schluss f. 47b: فانها تنشط الي ما كانت الراحة والله اعلم منوعة منه وتنشط للصلاة بعد الراحة والله اعلم

$$/$$
 3576. We. 1775. 21) f. 90 $^{\circ}$ – 113 $^{\circ}$.

Format (18 \times 13½; 15 \times 12cm) etc. und Schrift wie bei 16). — Titel fehlt.

الحمد لله وحده وصلى الله . . . قاعدة Anfang: الحمد المراص القلوب وشفائها لشيخ الاسلام أبن تيمية رحّه ما تقول السادة العلماء . . . في رجل ابتلي ببلية وعلم انها أن استمرت به افسدت دنياه وآخرته المخ

Eine von Ibn teimajja (der Name wird f. 90b, Z. 2 u. 6 (öfters kommt er nicht vor) fälschlich تيمية oder vielleicht تيمية geschrieben) aufgeworfene Frage, betreffend den Fall, dass Jemand von schwerer Anfechtung geplagt wird, die, wenn sie dauert, ihm zeitlich und ewig schadet: ob und wie dieselbe zu heilen sei? Die ausführliche Antwort darauf ist von seinem Schüler, dem شمس الدين ابن قيم الجوزية gegeben. Sie zerfällt in eine Menge ungezählter فصل فصل والما ين النبي صغم عنه الله داء الا انزل له شفاء ثبت في الصحيح ان النبي صغم : قال ما انزل الله داء الا انزل له شفاء فصل ولما كانت مفسدة اللواط من اعظم المفاسد 112º فصل ولما ولمئي البهيمة فللفقها فيد ثلاث اقوال الحن 112º فصل ولما ولمئي البهيمة فللفقها فيد ثلاث اقوال الحن 112º

وتالموط الانسان بمملوكه : Schluss f. 113a: وتالموط الانسان بمملوك غيره في الاثم والحكم (Collationirt.

3577. Lbg. 1019.

Format etc. und Schrift wie bei 14). — Titelüberschrift (nach dem Bismillāh):

مسئلة في عيد الخميس ونحوة من البدع ابن تيمية Verfassor fehlt; wahrscheinlich ist es

أما بعد حمد الله تعالي والصلاة :Anfang . . . فان الشيطان قد سؤل لكثير ممن يدعى الي الاسلام فيما يفعلونه في اواخر صوم النصاري وهو الخميس الحقير من الهدايا والافراح الخ

Die Frage, ob irgend welche Betheiligung an der christlichen Feier des grünen Donnerstags und der Ostertage von Seiten der Gläubigen zulässig sei, wird hier (wahrscheinlich von Ibn teimajja) beantwortet. Die Fassung der Frage selbst wird hier nicht mitgetheilt. Die Antwort schildert in interessanter Ausführung die Weise der Festfeier, von der die Gläubigen als einem Teufelswerke sich fern zu halten haben.

Der Text bricht f. 130 ab mit den Worten: قد زيّنها الشيطان لكثير ممن يدعي السلام وجعل لها في قلوبهم مكاند حسن طنّ وزادوا في بعض ذلك

3578. We. 1263.

54 Bl. 8vo, 19 Z. (18 × 13³/₄; 14¹/₂-15 × 11¹/₂cm). — Zustand: lose im Deckel, nicht ganz sauber. — Papier: gelblich, glatt, stark. — Einband: Pappdeckel mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f. 1^a (u. Vorwort u. Unterschrift):

عتاب القول التهام في احكام الماموم والامام ابوانعباس شهاب الدين احمد الشهير : Verfasser f.1n بابن العماد الاقفهسي

الحمد للد رب العالمين والصلاة: Anfang f. 1b: الحمد للد رب العالمين والصلاة . . . وبعد فهذه مسائل سميتها بالقول التمام . . . لا يستغنى عنها لكثرة وقوعها الحز

Ibn el'imād elaqfahesī † 808/1405 (No. 1816) erörtert in diesem Werke, unter Benutzung und Anführung der angeschensten Werke, die Grundsätze, die für den Imām und für dessen Gemeinde gelten. Sie sind enthalten in einer Menge von Fragesätzen. Der erste derselben beginnt f. 1b: قيمت الصلاة الناقيمت السامع ان يقول مثل ما يقول الامام الخ

ونسلم الهداية ونستمد : Schluss f. 50b: نستمد ونسلم الهداية ونستمد من تنوفيقه حسن العناية . . . ولا تجعل في قلوبنا غلا للذين امنوا ربنا انك روف رحيم تم

Schrift: klein, fein, gedrängt, etwas in einander gezogen, ziemlich flüchtig, vocallos. Das Stichwort مسئلة roth. — Abschrift von احمد بن احمد الفرعمي im J. ⁸³⁹/₁₄₃₅ (cf. f. 54°). — Collationirt nach der Handschrift des Verfassers. — HKh. IV 9645.

We. 1263, 2, f. 51-54 erörtert derselbe Verf., welcher hier aber nicht genannt ist, die Frage über den Standort (الموقف) des Beters und Vorbeters in 3 Sätzen (قسم مستحبّ وواجب ومكروه). Schluss: 'وهو المكان المعدّ لطرح البماد وتحويه

Einiges auf die Eigenschaften des Imām Bezügliche wird in Spr. 911, 2, f. 43b. 44a (nach الحسن البصرى † 110/728) erörtert.

In Pm. 236, 8, f. 50—51* wird die Frage, ob es ebenso verdienstlich sei, wenn der Imam allein ohne die Gemeinde in der Moschee betet als mit derselben, von عبد الله بن الوليد المانكي begutachtet.

/ 3579. Schöm. XI, 1. 1) f. 1 - 15^b.

74 Bl. 8vo, 17 Z. (21¹, 2 × 17; 15 × 11¹, 2^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel fohlt: s. Anfang. Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين والصلوة : Anfang f. 16 المعروفة . . . أما بعد فهذه تعليق على المقدمة المعروفة بالستين مسالة المنسوبة للشيخ . . . ابي عباس احمد الزاهد تغمده الله برحمته الخ

Gemischter Commentar zu der Abhandlung der 60 Fragen, die von Ahmed abū 'l'abbās ezzāhid † المحمد (No. 1821) verfasst ist. Er beginnt: الله الرحمن الرحيم بدأ بالله الرحمن الرحيم الما بالكتاب العزيز وعملا بقوله صقم . . . هذا بيان ما لا بد منه اي ما لا يستغنى عن معرفته من الفروض حمع فرض وهو الواجب وهما مترادفان الا في الحن جمع فرض وهو الواجب على مذهب الامام الشافعي رحمة النخ الحن الواجب على مذهب الامام الشافعي رحمة النخ

Die Fragen betreffen das Gebet, Almosen, Fasten, Wallfahrt.

على من : Der Schluss des Textes f. 14^b: معروفة فى كتب الفقه استطاع البيه سبيلا واحكامه معروفة فى كتب الفقه وساله الجنة : Schluss des Commentars f. 15^b: وصلى ورضوانه نسئلك اللهم ان تعيدنا من النار . . . وصلى الله على افضل الخلف سيدنا محمد كلما ذكرك الذاكرون . . . وسلم تسليما كثيرا والحمد لله رب العالمين تمت

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, vocallos. Grundtext roth. — Abschrift c. 1215/1800. / 3580. We. 1776.

Format etc. u. Schrift wie bei 11). — Titelüberschrift: هذه المسايل للعلامة الكردري صاحب السيف المسلول في الرد على صاحب المنحول

وقد حصل له رفع الدرجة وحط: Schluss f.157b الوزر فنسال الله تعالى التوفيق لكل خير والحمد لله الخ

Es wird hier von Elkerderī d. i. Hāfi ţ eddīn moĥammed ben moĥammed ibn elbezzāzī † 827/1427 nur die eine Frage behandelt, ob Einer für einen Anderen ein verdienstliches Werk, wie Beten, Fasten, Wallfahrten etc., thun könne, und dabei Qorān, Tradition und verschiedene Ansichten Gelehrter berücksichtigt.

3581. Spr. 1962.

277 Bl. 8°°, 13 Z. (18 × 13; 12¹/2 × 9¹/2°m). — Zustand: sehr fleckig u.unsauber; Bl.1 etwas schadhaft. Lose im Deckel. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappdeckel mit Kattunrücken. — Titel u. Verfasser f.1°:

تحفظ العابد في فضل بناء المساجد لاحمد بن ابي بكر بن احمد

الحمد لله الغنى الواجد القوي : Anfang f. 1 الحمد الغنى الواجد القوي ... وبعد فلما كان بناء المساجد ثوابد عظيم البن

Anknüpfend daran, dass sein Freund الحابي الدين عمر بن مسعود الحلبي ein Bethaus (جامع) gebaut, spricht Ahmed ben abū bekrben ahmed elhanbalt elqādirī um 840/1436 über das Verdienstliche solcher Werke und führt dafür Stellen aus Qorān, Tradition und sonstigen Werken an, spricht auch (f. 4° ff.) von denen, die zuerst im Islām Moscheen gebaut haben und erwähnt schliesslich die den frommen Gelehrten und Lernenden verheissenen Belohnungen.

فذكر منهم من بني لله مسجدا او: Schluss f.8b حفر بثرا او اجري نهرا او غرس شاجرة او اوقف مصحفاً

عماد الدين ابن كثير Der Verf. erwähnt f.5^b den عماد الدين ابن كثير ابن الحب الحب العامد †⁷⁷⁴/₁₈₇₂ u.7^b seinen Lehrer, den ابن الحب العامد (d.i. حمد بن احمد ب

Schrift: gross, kräftig, etwas blass, ziemlich flüchtige Gelehrtenhand, fast vocallos. Autograph. — Collationirt. — Nicht bei HKh.

3582. Spr. 1966^{v-y}.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel f. 2ⁿ oben und 2^b unten:

الجواب المُجَلِّي للفظ تشويش القارئ على المُصَلِّي

Verfasser f. 2b unten:

ابراهيم بن محمد بن محمود الناجي

لله لله وسلام على عباده ... ما تقول السادة : Anfang العلماء ... في اللفظ ... لا يشتش قارئكم على مصلّيكم المخ

Ibrāhīm ben mohammed ennāģī † 900/1494 erörtert hier die Frage, ob der Satz: "der Leser solle den Beter nicht stören" von Mohammed sei oder nicht?

مهًا لا يوجد مجموعًا في غير : "Schluss f. 2 وهذا المكان والحمد لله الذي هدانا لهذا الرخ

3583. Pm. 407.
24) f. 145^a - 153^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift und Vorfasser:

جزء في صلاة الضحي للجلال السيوطي

الحمد لله وسلام . . . وبعد فهذا الكلام :Anfang في استحباب صلاة الصحي والرد على من الكرها الخ

Essojūțī † 911/1505 weist hier die Ansicht derjenigen zurück, die auf Grund einiger Traditionen das Frühgebet verwerfen, und stützt sich dabei auf Qoranstellen und etwa 25 Traditionen.

لفد قتل عثمان وما احد يسجها :Schluss وما احدث الناس سببا التي منها' تم

HKh. III 6213.

3584. Lbg. 346.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel u. Verf. f. 70a:

الحمد لله وسلام على عباده . . . ، Anfang f. 70°: على على على قولا الرخ اختلف الناس في الصلاة الوسطى على عشرين قولا الرخ

Die Ansichten, was unter "Mittelgebet" zu verstehen sei, gehen weit auseinander; Essojüti zählt hier deren 20 auf. Er weist alsdann nach, dass darunter das Mittagsgebet zu verstehen sei.

لصدوره من الصحابي الذي : Schluss f. 72^b: شاهد الوحي والتنزيل انتهى Collationirt. — HKh. VI 14455.

3585. We. 1832. 7) f. 90^a-92^a.

Format etc. und Schrift wie bei 5). — Titelüberschrift und Verfasser:

الهجة في السجة لجلال الدين السيوطي

الحد لله وسلام على عبادة الذبين اصطفى : Anfang وبعد فقد طال السؤال عن السجدة هل لها اصل في السنة

Erörterung der Frage, ob der Gebrauch des Rosenkranzes in der Sunna begründet sei? von Essojūți, welcher dafür eine Menge Traditionsstellen anführt. — Schluss f. 92^a (Motaqārib):

اذا ذكر الله جلّ اسمه عليها تفرّف من هيبته آخر المنحة ولله الحمد على كل حال'

HKh. VI 13161.

3586.

Dasselbe Werk vorhanden in:

1) Pm. 407, 95, f. 460^b—463^b.

Format etc. und Schrift wie bei 1. — Titel u.s. w. ebenso. — Bl. 463 im J. ¹²⁴⁹/₁₈₃₃ ergänzt.

2) Lbg. 337, 1, f. 1—5^a.

18 Bl. 8°°, 17 Z. $(19^{1}/_{2} \times 13; 12 \times 6^{2}/_{3}$ cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: weisslich, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel:

ك" المنحة في فصل السجة

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

نجات ام مسلم والسجة تسبح :Schluss فلما جلست سكتت والله اعلم

Schrift: ziemlich klein, dicker Grundstrich, vocallos. Abschrift c. 1180/1766.

3587. Lbg. 332.

Format etc. und Schrift wie bei 5). - Titel fehlt; er ist:

ر" في التحميد للسيوطي

الحدد لله وسلام ... اعلم انه اتفق الائمة :Anfang

Erörterung der Frage, wann der Imam die Formel سبع الله لمن حمده zu sprechen hat, ob in dem Augenblick, dass er sich vom Bücken beim Gebet (الركوع) erhebt oder später; von Essojūṭī.

ان النبى عَمَ كان يكبر اذا قام الي الصلوة :Schluss ثم يكبّر حين يركع ثم يقول سمع الله لمن حمده'

3588. Pm. 407. 22) f. 137^b-144^b.

Format etc. u. Schrift wie bei 2). - Titel u. Verfasser:

٤٣ بسط الكف في انهام الصف السيوطي

الحمد لله الذي لا يقطع من :Anfang وصله . . . وبعد فقد سئلت عن عدم اتمام الصفوف والشروع في صفٍ قبل اتمام صف الخ

Essojūți behandelt hier ausführlich den Satz, dass beim Beten die Reihen der Betenden vollständig und ohne Lücken sein sollen, bevor eine neue Reihe hinter sie tritt. Der Verfasser vervollständigt hiemit sein in diesem Sinne abgegebenes früheres Fetwä.

ما هو اشد كرهة واحرازا لصحّة :Schluss الصلوة على قول من يري بطلانها والله تعالي اعلم' HKh. II 1831.

3589.

1) Pm. 407, 15, f. 84*-86b.

Format etc. und Schrift wie bei 2. - Titel fehlt, doch ist er zur Seite richtig angemerkt:

حسن التسليك في حكم التشبيك

Verfasser fehlt; ist ohne Zweifel:

السيوطي

الحمد لله وسلام . . . قال البخاري :Anfang عجمه باب التشبيك [تشبيك] الاصابع في المسجد وغيره

Essojūṭī behandelt hier die Frage, wie in der Moschee oder auch sonst beim Beten die Finger in einander gesteckt, d. h. die Hände gefaltet werden müssen. — Schluss: والدواب يوم الخمية والله اعلم والدواب يوم الخمية والله الدواب يوم الخمية والله العلم والدواب يوم الخمية والله الله العلم والدواب يوم الخمية والله العلم والدواب يوم الخمية والله العلم والدواب يوم الخمية والله العلم والدواب يوم الخمية والدواب والدوا

HKh. III 4495 (der Titel nicht ganz richtig, die Erklärung falsch).

2) Lbg. 332, 6, f. 54b-55a.

Format etc. u. Schrift wie bei 5. - Titel nach f.53a unten:

مسايل فقهية تتعلق بدخول النساء المساجد السيوطي Verfasser:

الحمد لله وسلام . . . أعلم أنه يدوم :Anfang الحكم ما بقيت علته الى أن يستقبح دوامه الخ

Ueber das Betreten der Bethäuser Seitens der Weiber, von Essojūți. — Schluss: كالرمل والاضطباع في العطواف لاطهار الحلاوة

3590.

1) Pm. 407, 49, f. 252b-254s.

Format etc. und Schrift wie bei 47. — Titel-قما سطر في الفناوي ' überschrift und Verfasser

٤٠ بذل العسجد لسؤال المسجد لجلال [الدين السيوطي]

قال . . . السيوطي السؤال في المسجد Anfang: مكروفة كرافة تنزيه واعطاء السايل فيه قربة الخ

Essojūți erörtert hier die Fragen, ob in der Moschee zu betteln erlaubt sei und ob man daselbst einem Bettler etwas geben dürfe? انک من قوم یوثرون علی انفسهم فما Schluss: انک من قوم یوثرون علی انقلام نقله عبد القادر الفاکهی فی شرح البدایة '
HKh. II 1761 (nicht ganz richtig).

Dasselbe Werkchen Spr. 1958, 14, f. 260. 261. 8ro , 19-21 Z. (Text: $11^{1/2} \times 8^{\text{cm}}$).

مما يحتاج :Titel u. s. w. ebenso. Schluss الناس اليه لانه مجمعهم ولا بدّ لهم منه انتهى

2) We. 1827, 4, f. 65^b—73^b.

Format etc. und Schrift wie bei 2). — Titelüberschrift fehlt; es steht bloss كتاب da. — Verfasser fehlt; es ist Essojūţī.

Sammlung von Fragen über allerlei, die meistens sich auf eine Traditionsstelle beziehen, u. zum Theil in Versen abgefasst sind. Dieselbe beginnt so: ق تاريخه [الطبراني [الطبري] في تاريخه آدم عَمَ الكبير . . . ان اول من رمي بالقوس العربية آدم عَمَ

رواه ابو يعلي في مسنده من : Schluss f. 73b
حديث ابن عباس وسنده جيد والله تعالى اعلم

3591. Spr. 1954. 1) f. 1-25*.

148 Bl. 8°°, 21 Z. (21 × 15¹/2; 15¹/2 × 11°m). — Zustand: wurmstichig, zum Theil von der Dinte zerfressen. — Papier: gelb, ziemlich dünn, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel u. Verfasser f.1°a:

هذا كتاب في تعظيم المساجد وفضلها لعلوان الحموي

الحمد لله رب العالمين . . . : Anfang f. 1^b: المساجد الما بعد فهذه رسالة مشتملة على تعظيم المساجد مؤلفة من كلام العلماء المتقدمين والسلف الصالحين مطرزة بالايات القرانية والاحاديث النبوية الخ

Von der Hochhaltung und der Vortrefflichkeit der Moscheen, von 'Alawan † 936/1550 (No. 1935).

1 أبب في المنع من دخول المساجد للاكّل وتحوه أبب في فصل المساجد وفصل العلما المعظّمين لها ولحرمتها "Das Schlusswort f. 25°.

سيّما الموضع الذي تشاهد : Schluss f. 25° : فيه نخامة وتحوها وفي الصحيح ما يشهد له والله اعلم تمت الرسالة ' Schrift: gross, etwas steif, deutlich, vocallos; die Dinte hat manche Zeile zerfressen. — Abschrift im J. 1140 Çafar (1727) von بن محمد العالية الشهير بالقحف

3592. We. 1724.

Format etc. u. Schrift wie bei 3). — Titel f. 120*:

"

"

"

"

Verfasser nach HKh. und Lbg. 598, f. 7b:

زين العابدين بن ابراهيم المصري ابن جيم

الحمد لله الذي ينصر الحق: Anfang f.120b: ولو بعد حين . . . وبعد فهذه رسالة في وقتى العصر والعشا على مذهب الامام الاعظم الخ

Abhandlung des Zein eddin (oder zein el'ābidin) ben ibrāhim ibn noģeim † 970/1562 (No. 2642), abgefasst im J. 952 Śa'bān (1545). Sie betrifft die beiden Abendzeiten und und deren Eintritt, nach den Lehrbestimmungen des Abū hanife, mit Hinsicht auf die in denselben abzuleistenden Gebete, und ist gegen solche gerichtet, die, ohne sich an deren genaue Innehaltung zu kehren, beten, was sogar bei manchen Hanesiten der Fall war.

وجب علينا اتباعة والعمل : Schluss f. 129^a: به والافتناء والله سبحانة الموفق للصواب الخ HKh. III 6503.

3593.

Dasselbe Werk:

1) Spr. 1938, 2, f. 26^b—29^a.

8°°, c. 28 Z. (Text: $16^{1/4} \times 10^{1/2^{cm}}$). — Zustand: fleckig. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Titel u. Verf. fehlt. — Schrift: klein, gedrängt, etwas undeutlich, vocallos.

F. 30^b Notiz über die Zeit des Gebets und den Wallfahrtsort قبر الست.

2) Lbg. 598, 4, f. 7b-10.

Format etc. u. Schrift wie bei 1. — Titel wie bei We. 1724, 7. Verfasser: رين بن نجيم. — Abschrift im J. 995 Gom. II (1587) und zwar, nach f. 15^b u. 16^a, von حمد حسام بن الاشتيبي

3594. We. 1724. 4) f. 105*-108*.

Format etc. u. Schrift wie bei 3). — Titel u. Verf. f. 1054: وسالة في ذكر الافعال التي تفعل في الصلاة على قواعد المذاهب الاربع لابن تجيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة : Anfang f.105 . . . وبعد فهذه مقدمة لطيفة مشتملة على ذكر الافعال التي تفعل في الصلاة الخ

Ueber die verschiedenen Dinge, auf die es beim Gebet ankommt, wie Reinheit, Richtung zur Ka'ba, Verbeugungen, Lesungen etc., nach den Auffassungen jeder der vier orthodoxen Sekten; von dem selben Ibn nogeim.

وانما انفرد ابو حنيفة بشيء : Schluss f. 108° تمت من الواجبات وكذا الامام احمد كما قررناه تمت HKh. III 5976. 6122.

Dasselbe Werkchen Lbg. 598, 7, f.16-17.

Format etc. und Schrift wie bei 1.

3595. We. 1734. 1) f. 1-26.

122 Bl. 8°°, 21 Z. (20¹/2 × 14¹/2; 14 × 8°m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, ziemlich stark, wenig glatt. — Einband: der vordere Deckel Pappe, der hintere Leder. — Titel f. 1°:

كتاب غاية المرام في شروط الماموم والأمام Verfasser f. 1° und in der Unterschrift:

محمد بن احمد بن احمد بن حمزة الرملي الشافعي

الحمد لله الباقى وكل من :Anfang f. 1b وكل من عص الاعرّة على عليها فان . . . وبعد فقد سالنى بعص الاعرّة على . . . في أن اضع شرحاً على شروط الامامة الرخ

des احمد بن احمد الرملي † c. 980/1572 über die Bedingungen und Verpflichtungen des Imams beim Gebet und derer, denen er vorbetet, von Mohammed ben ahmed ben hamze erramli, dem Sohne desselben, im Jahre 953 Çafar (1546) verfasst.

Dieselbe beginnt so: الحمد لله الذي جعل الصلاة افضل العبادات بعد الايمان . . . اما بعد فانبي ذاكر ما يسره الله تعالى من شروط امامة الصلاة und schliesst: على المذهب أو رأى مرجوم المخ فيتصلوا فرادي وتسب الاعادة معه أن حصب به م الله الرحي الرحيم: Der Commentar beginnt f. 16 اي االف والاسم مشتق من السمو وهو العلو . . . الحمد لله الحمد لغة الثنا باللسان على الجميل الاختياري الج und schliesst f. 226: يغ مجلس غير ناك في مجلس غير مطروق والا فلا باس أن يصلى أول الوقت جماعة

Darauf fügt der Commentator einen Excurs hinzu, allerlei auf das Gebet bezügliche Notizen.

Endlich noch ein Lehrbrief des Ahmed, in welchem er sich günstig über den Commentar seines Sohnes ausspricht.

Schrift: ziemlich klein, gewandt, deutlich, vocallos. Grundtext roth. - Abschrift nach einer Handschrift, die von der Handschrift des Verfassers abgeschrieben war, im J. 1037 Sawwal (1628). - F. 27. 28 leer.

3596. Lbg. 556.

1) f. 1-8: Türkisch.

2) f. 9 -- 26.

90 Bl. 8vo, 23 Z. $(21 \times 13^{1/2}; 13 \times 6^{1/4})$ — Zustand: gut. - Papier: gelb, glatt, zieml. stark. - Einband: Pappband mit Lederrücken. - Titel f.9" und im Vorwort:

د" نور الشمعة في بيان ظهم الجمعة Verfasser f. 94: على المقدسي. Ausführlicher:

على بور المحمد بورعلى أبورغانم المقدسي نور الدين

الحمد لله الذي امر المصلّى : Anfang f. 9b بملازمة المصلى . . . وجعد فقد ورد على سؤال في الاربع التني بعد الجمعة تصلي المخ

'Ali ben mohammed ben 'ali ibn ganim elmoqaddesi nür eddin, geb. 920/1514, gest. 1004/1595, beantwortet hier einige ihm in Betreff des sonntäglichen Nachmittagsgebetes vorgelegte Fragen; in Vorwort, 3 Kapiteln (f. 14b. 16^b. 19^a) und Schlusswort.

انا فتحنا لك فتحا مبينا : Schluss f. 26b في صلاة التطوع فمن فعل ذلك حفظ ذلك الالهام تمت Schrift: Türkische Hand, klein, gefällig, vocallos. Ueberschriften roth. Text in rothen Linien. - Abschrift von حمد ناصر الدين im J. 1165/1752. — Bl. 27. 28 leer.

✓ 3597. We. 1801. 1) f. 1 - 31^a.

HKh. VI 14035.

62 Bl. 8vo, 21 Z. $(20^{1/2} \times 15; 13^{1/2} \times 7^{1/2}$ cm). — Zustand: im Ganzen gut. - Papier: gelb, glatt, stark. -Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. - Titel fehlt; doch steht f.1" in dem Inhaltsverzeichniss des Bandes:

ما يقول السادة العلماء ايمة الدين رم : Anfang f.1b اجمعيين في التلفظ بالنية على ثبت عن النبي صعم انه حيب قام الي الصلاة قبل أن يكبر تكلم بلفظ النية فقال نيذً اصلَّى فرض هذه الصلاة الحاضرة المخ

Beantwortung der Frage, ob Mohammed vor Beginn des Gebetes zu sagen gepflegt habe: "mit Absicht" bete ich etc., oder ob einer seiner Genossen so gesagt und er es bestätigt habe, oder ob Mohammed einem derselben so geboten oder ob einer von seinen rechtmässigen Nachfolgern oder Genossen oder deren Nachfolgern oder von den vier orthodoxen Imamen solchen Ausdruck beim Gebetanfang gebraucht Auf diese Frage sind hier Antworten aus verschiedenen Zeiten ertheilt, f. 1-3^a; dann folgt f. 3ª unten bis 31ª ein ausführliches Gutachten in mehreren زفصل; Anfang: الأول أن القائل نويت اصلى صلاة كذا وكذا اربع ركعات النغ Es ist von محمد بن ابي بكر verfasst; der oben genannte Elbeilüni d. i. Mahmüd ben mohammed ben moh. ben hasan nür eddin elhalebi † 1007/1599 ist nur der Sammler u. Herausgeber.

ويوفقنا لفهم الصواب واتباعه : Schluss f. 31*: موفقنا انه خيب مسؤل واكرم مامول وهو حسبنا ونعم الوكيل'

Schrift: kleine, feine Gelehrtenhand, geläufig, deutist im Text Platz ge- فصل lich, vocallos. Für das Wort lassen. - Abschrift im J. 996 Rab. II (1588), in 2 Tagen, von محمد فتح الله بن محمود البيلوني العقيلي الانصاري dem Sohn des Obigen, † 1042/1632.

3598. Lbg. 295.
18) f. 74-82.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel am oberen Rande verwischt; in dem Inhaltsverzeichniss S. 2:

الفصول المهيدة في حصول المتهدة . Verfasser: 8. Anfang.

الحمد لله الذي اقام امر الدين باقامة :Anfang الصلوة . . . أما بعد فيقول . . . على بن سلطان محمد القارى لما رايت عامة الناس من الجهلاء بل اكثر العلماء والفصلاء بل من يدّعي المشيخة البخ

'Alī ben sultān molhammed elqārī † 1014/1606 klagt, dass die in früheren Zeiten üblichen und vorgeschriebenen Formen bei Ausübung des Gebetes fast allgemein ausser Acht gelassen werden. Diesem Verfall will er durch diese Schrift steuern und die Wichtigkeit der richtigen Gebetsübung einschärfen. Die Hauptsätze beginnen Anfangs mit علم العباد أعلى من العباد ومن العباد ومن

والمخاصون على خطر عظيم : Schluss f. 82b . . . ورزقنا المقام الاسنى مع الذين انعم الله عليهم . . . وحسين اولذك رفيقا '

Abschrift im J. 1175 Çafar (1761).

3599. Lbg. 295.

Formatete, u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift f.477b:

البرهان الجلى العلى على من سمّى ملك من عير مسمّ بالوليّ

Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي حكم وقصى : Anfang f. 477b وامر ونهى . . . أما بعد فييقول . . . على بن سلطان محمد القارى قد رفع التي سؤال وجواب استخبت من حسن سؤال السايل العاقل الكامل الخ

Derselbe Schriftsteller polemisirt gegen einen Gelehrten, den er der gröbsten Unwissenheit in religiösen Dingen zeiht und der sich mit Unrecht zu den ارلياء الله Gottesfreunden und Frommen rechne. Demselben war die Frage zur Beantwortung vorgelegt, ob es zulässig sei, am Festtage (العربة العبد) während der Predigt des Imäms zu beten? worauf er eine hochmüthige Zurechtweisung ertheilte. Der Verfasser begleitet die Frage und die Antwort — welche beide im Text mitgetheilt werden — mit einem gemischten Commentar. Darauf allerdings habe er sich bei dem Fragsteller entschuldigt, aber ohne besonderen Erfolg. So sagt der Verfasser f. 484 in einem Anhange zu obiger Schrift, in welchem er in mehreren Punkten seinen Dünkel, seine Unwissenheit und beinah seine Ketzerei nachweist.

وحشرنا فى زمرة اتباعه واشياعه: Schluss f. 489^a: مقالا ومالا وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين، مقالا ومالا وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين، Abschrift im J. 1175 Ďū'lqu'da (1762).

3600. Lbg. 471. 6) f. 34° - 36.

Format (27 Z., Text: $15 \times 7^{1/2^{\rm cm}}$) etc. und Schrift wie bei 3) (der Text in rothen Linien). — Titelüberschrift und Verfasser:

الفصل المعوّل في الصف الأول لعلى القاري الهروي

الحمد للد اولا وآخرا . . . اما بعد فيقول :Anfang . . . على . . . القارى قد قال الله تعالي والصافات صفا اقسم بالملائكة الصاقبين في مقام العبودية للقيام حق الربوبية الخ

Derselbe Verfasser handelt hier über die Qoränstelle 37, 1, unter Anführung vieler Traditionen, und über den der Vorderreihe der Betenden beigelegten Vorzug.

واللحوق بالرفيق الأعلي من :Schluss f. 36b النبيين والصديق والشهداء والصالحين وسلام على المرسلين والحمد لله الخ

Dasselbe Werk in:

1) Lbg. 295, 19, f. 84—87*.

Papier: röthlich. - Abschr. i.J. 1175 Çafar (1761).

2) Lbg. 302, 2, f. 7—10.

Am Rande einige längere Noten.

3601. Lbg. 295.
25) f. 127-128.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift:

شفاء السالك في إِرْسال مالك

Verfasser s. Anfang.

الحدد للد مالك رقاب الامم ... : Anfang f. 127 ... على بن سلطان محمد الهروي قد وقعت مباحثة بيني وبين بعض الفضلاء الخ

Derselbe Schriftsteller unternimmt hier eine Rechtfertigung des Imam Malik, dessen Ansicht über die Haltung der Hande beim Gebet (und beim Niederfallen) von der des Abu hantfe und Essäfi'i abzuweichen scheint; nämlich nach diesen wird die Rechte auf die Linke oder auf den linken Unterarm gelegt, nach jenem aber lässt der Betende die Hände herunterhängen (ارسال البدين).

فانهما انا تعارضا تساقطا : Schluss f. 128b فالتخبير والاباحة بهما ترابطاً تمت

Ein Lobschreiben auf dieses Werk steht f. 127°, in einem grossen Kreise, roth eingefasst; von مَكَيْنَةُ المالكي عبد اللطيف بن مُكَيِّنَةُ المالكي an den Verf. gerichtet im J. 1007 Rab. I (1598).

Abschrift vom J. 1175 Ďū'lqa'da (1762). — Bl. 129 leer. — HKh. IV 7591.

3602. Lbg. 471.
5) f. 32-33^a.

Format (31 Z.) (Text: 16 × 10^{-m}) etc. und Schrift wie bei 2). — Titel fehlt; er ist etwa:

رسالة في أرسال اليدين Verfasser fehlt; s. Anfang.

قال العبد . . محمود بن أحمد :Anfang البن مسعود الحنفى . . . أما بعد حمد الله على الائه والصلوة على سيدنا . . . فهذه مقدمة في عدم فساد الصلوة برفع اليدين الخ

Erörterung der Frage, ob es zulässig sei, beim Niederbeugen (ركوع) während des Gebets und beim Emporheben des Hauptes dabei, die Hände zu erheben, oder ob dadurch das Gebet

seine Wirkung verliere? ob in diesem Punkte die Hanesiten sich nach den Säsi'iten richten dürften oder nicht? Verfasst von Mahmud ben ahmed ben mas'ud elhaness.

وفى هذا القدر كفاية لمن انصف :Schluss ولى عاند والله اعلم بالصواب الم

Ein kurzer Anhang, f. 33° unten und 33° obere Hälfte, von einem Ungenannten, behandelt die Frage, ob das Beten hinter Jemandem, der die gesetzliche Reinheit nicht hat, die Wirkung des Gebets aufhebe, und gipfelt in dem Ausspruche Mohammeds: dass es auf den Vorbeter ankomme und dass das Gute oder Schlechte auf diesen zurückfalle. Anfang: اختلف مشایخ الحنفیة فی محمد اقتداء الحنفی بالشافعی und Schluss: بقوله الامام ضامن اجیب ببقیة

3603. Lbg. 809.

Format etc. u. Schrift wie bei 7). - Titelüberschrift:

ر" في تزيين العبارة لتحسين الأشارة

so auch im Vorwort. - Verfasser:

على القارى

الحمد لله الذي هدا للتوحيد :Anfang: ... القاري، ... القاري، القاري، الله رسالة مشتملة على تحقيق مسئلة وهي الاشارة بالمسبّحة في قراءة التشهد حالة القعدة الخ

'Alı elqārī † 1014/1606 behandelt in dieser zu Mekka im J. 1007/1598 verfassten Schrift eine beim Beten — und zwar an der Stelle, wenn das Bekenntniss der Einheit Gottes abgelegt wird — in Betracht kommende Frage; welche Stellung dann vom Betenden anzunehmen sei? Auf Grund von Traditionen und andern Gewährskunden giebt er als Stellung das Ausstrecken des rechten Zeigefingers und Stützen der Arme auf den Schenkeln an. Unter ist der Finger zu verstehen (f. 96b Mitte), der nach

dem Daumen kommt. Das Ausstrecken des Fingers als Hinweis auf das Einheitsbekenntniss.

وحشرنا مع العلماء العاملين تحت :Schluss لواء سيد المرسلين والحمد لله رب العالمين

Dasselbe Werk: Lbg. 295, 20, f. 88-93.

Papier: braun. — Abschrift im J. 1175 Çafar (1761).

Bl. 94 leer.

3604. Lbg. 471.

Format etc. u. Schrift wie bei 6).-Titel überschrift u. Verf.:

الحمد لله الذي دل على الخير :Anfang وهدي . . . أما بعد فبعد ما كتبت رسالة مشتملة على تحقيق مسئلة الاشارة بالمسجة الخ

Ein Anhang des Verfassers zu seiner so eben besprochenen Abhandlung, betreffend die Aufhebung des Zeigefingers beim Aussprechen der Bekenntnissformel beim Gebet, die Einwürfe und Zweifel eines zeitgenössischen Gelehrten — welche f. 37^a, 10 bis f. 37^b, 1 vorgebracht werden — berichtigend.

واياك والنظر الي خُلف الخَلَف: Schluss f.38b مع مخالفتهم للسلف هدانا الله واياكم الي الطويق المستقيم ... والحمد لله . . . وبلغنا المقام الاسني

Dasselbe Werkchen: Lbg.295,21,f.95-98.
Titel f.95 (u. auch im Inhaltsverzeichniss S. 2):
التهدين ذيل التريين على رجع التبيين
Textin Goldstrichen. — Abschr. im J.1175 Çafar (1761).

3605. Lbg. 295.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). Papier grün. — Titelüberschrift f. 121b:

الاستدعاء في الاستسقاء Verfasser: s. Anfang. الحمد لله الذي اخرجنا : Anfang f. 121^b: من ظلمة العدم الي نور الوجود . . . أما بعد فيقول . . . على بن سلطان محمد القاري^b لما رايت كثيرا من الفقهاء اضطرب عملهم في الاستسقاء الخ

Das Verfahren, wie bei dürrer Zeit die Gebete um Regen abzuhalten sind, ist nicht überall dasselbe. 'Alt ben sultän mohammed elqärt sucht also darzustellen, wie es früher damit gehalten sei und bringt eine Menge Berichte, wie Mohammed in solchen Fällen gebetet habe, zusammen. Das Ganze wird mit einem langen Gebete geschlossen.

وارزقنا شفاعتهم واحشرنا معهم : Schluss f.125b برحمتك أيا ارحم الراحمين سجان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين . Abschrift in J.1175 Dū'lqa'da (1762). — F.126 leer.

3606. Lbg. 295. 26) f. 130-135.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). Papier grün. — Titelüberschrift:

Verfasser fehlt. Es ist:

الحمد لله الذي جعل الارض: Anfang f.130b: تلها مسجدا وتلهورا . . . وبعد فقد سئلت عن الجازة صلوة الجنازة في المسجد الحرام من غير كراهة لتخصيص هذا المقام الخ

Derselbe Verf. erörtert hier ausführlich den Satz, dass es zulässig sei, in der heiligen Moschee in Mekka das Leichengebet abzuhalten, als nicht gegen die Heiligkeit des Ortes verstossend; als Antwort auf eine darauf bezügliche Anfrage.

وتنشيبيع الجنازة لا سيّما : Schluss f. 135^b: استّله في الازمنة الحارّة والله اعلم بالمقاصد الحسنة . . . استّله ان يوفقنى لمرضاته . . . ويرحمنى وسائر المومنين . . . وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين . . . وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين . . .

Abschrift im J. 1175 Rab. I (1761).

F. 133 zweimal gezählt, jetzt 133^A u. 133^B.

3607. Lbg. 1045. 6) f. 61-135.

 8vo , 21(-23)Z. $(21\times15; 15\times10^{cm})$. — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, stark, zieml. glatt. — Titel f.61*:

ته المسايل الواتخة في الاستعادة بالله تعالى والبسملة والفاتحة وما يتعلق بالحمد والشكر والناء والمدح من المباحث والحجيج والوجوة والمسايل

Der Titel ebenso — bis منافعات — im Vorwort f. 62°. — Verfasser f. 61° und noch ausführlicher im Anfang.

حمدا لله على كل حال وشكرا : Anfang f.61 الشيخ له . . . أما بعد فيقول . . . لحمد بن الشيخ شمس الدين محمد بن الشيخ زين الدين ابي الفصل عبد الرحمن الشهير نسبه بابن عميرة الطهرائي الصبرى ثم العسقلاني النعماني القرشي الكناني الشافعي . . . أن اكثر الناس لم تنم لهم صلاة على الصحة بسبب ان منهم من لا يتمذهب الخ

Die verschiedenen Weisen, wie beim Beten und Ablesen der 1. Sura betreffs der Anwendung der Formeln des Bismilläh, des Dankes und des Abscheues gegen Unheiliges verfahren wird, indem sie z. B. laut oder leise, zum Theil überhaupt nicht, hergesagt werden, will Ahmed ben mohammed ben 'abd errahmän ettahräß eççabri ibn 'omeire hier gründlich prüfen und richtig stellen. Er behandelt f. 62° البسمانة 89° الاستعادة, 121° البسمانة 89° الاستعادة.

Schluss f. 134° mit Anführung der ersten Sura; darauf: وقد تمت المسايل المتعلقة بما اشرنا المتعلقة الله الله وسلم . . . ورضى الله تعالى عن التابعين . . . وعن والدينا ومشايخنا الح

Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocallos. — Autograph vom J. 1015/1608 (1105/1693?).

F. 136—141 (22½×16; 19½×13°m) sind zusammenhängende Blätter aus einem astronomischen Werke (wahrscheinlich dessen Schluss) und enthalten Tabellen; zuerst f. 136 und 137 die 6. bis 9. der تعاول الاتصالات وعروضها 141° [139—141° جدول اطوال البلاد وعروضها 141° الدين ابن الشاطر وانحرافها رصد الامام علاء الدين ابن الشاطر

3608. Lbg. 1045.

4to, 24 Z. (22 × 16; 16¹/₂ × 13^{cm}). — Zustand: in der oberen Hälfte wasserfleckig; etwas wurmstichig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel und Verfasser f.291^a:

عدى الرسالة السابعة المسايل البهية الزكية على المسايل الاتنى عشرية للشرنبلالي الحنفى

(Verfasser ausführlicher im Anfang.)

الحمد لله الذي تنفضل : Anfang f. 291b بالاحسان على جميع البرية وخص علماء الملة الحنفية بالهبات اللدنية . . . وبعد فيقول . . . حسن الوفائى الشرنبلالى . . . ان المسايل المشهورة بالاثنى عشوية تصويرها مقدر ظاهر بالشروح المخ

Der Titel dieser 7. Abhandlung steht so auch im Vorwort, nur fehlt daselbst das Wort المسايل in der 2. Hälfte desselben. Zu den unter der Benennung "die Zwölferfragen" in den Riwājāt bekannten, die Vergeblichkeit und Nichtigkeit des Gebetes (بطلان الصلاة المعقدة الله الصلاة المعقدة المعقدين المعالم وبطلان الصلاة المقددين بمتابعتهم امامهم المسافر في الاتمام المسافر ال

وقد يفتح الله تعالى من فصله: Schluss f. 299a: بما يزيد على ذلك نساله التوفيق والقبول لما يرضيه

Das Werkchen ist im J. ¹⁰⁶⁰/₁₆₅₀ vollendet. Schrift: gross, rundlich, etwas gedrängt, vocallos. Die Stichwörter farbig, aber ziemlich verblasst. — Abschrift c. ¹²⁰⁰/₁₇₈₅. — F. 300 leer.

3609. Lbg. 891. 2) f. 20-41.

 8vo , 21Z. $(21^{1/2}\times14^{3/4}; 14\times7^{1/2}^{cm})$. — Zustand: zieml. gut. — Papier: gelb, glatt, zieml. dünn. — Titel u. Verf. f. 20^{a} :

سعادة اهل الاسلام بالمصافحة عقب الصلاة والسلام لحسن الشرنبلالي الحنفى (Titel ebenso in der Vorrede.)

الحمد لله المنعم بالايجاد : Anfang f. 20b ... وبعد فيقول ... الشرنبلالي . . هذه نبذة يسيرة في تحرير الكلام على سنة المصافحة الرخ

Ueber das Händegeben nach dem Gebet in der Gemeinde und über Grüssen überhaupt, (auch am Grabe), u. dgl., von demselben Verf.

فيقول مخاطبا لحضرة المصطفى صعّم: Schluss f.41b فلان بن فلان يصلى ويسلم عليك يا سيدي ... والتابعين باحسان على الدوام، وهذا آخر ما اردنا جمعه ولنعم لختام،

Das Werk vollendet im J. $^{1049}/_{1639}$, ins Reine gebracht im J. 1050 Gom. I (1640).

Schrift: ziemlich klein, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1150/1737.

3610. Glas. 181. 4) f. 116-122.

 8^{v_0} , 20 Z. $(21^{1/2} \times 15^{1/2}; 15 \times 9^{1/2^{cm}})$. — Zustand: lose Lage und Blätter. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: fehlt. — Titel und Verfasser f. 116^a:

٤٠ النور الساطع في نفى الحرج على الجامع الحبي بن احمد بن عواض

الحمد لله الذي يشر : Anfang f. 116b وخفف . . . وبعد فانه قد اختلف في الجمع بين الصلوتين تقديما وتاخيرا لغير عذر الخ

Erörterung der Frage, ob man wilkürlich, ohne hinreichenden Grund wie Reise, Krankheit, die Gebetszeiten verlegen oder zwei Gebetszeiten zusammen abmachen dürfe, von Jahjāben ahmed ben awwāḍ, um 1070/1659. [Er citirt f.116b den المنصور بالله القسم بن محمد † 1029 Rab. I (1620) u. seinen Sohn محمد † 1054 Rag. (1644).]

ان التوقيت سنة مؤكدة : Schluss f. 122b وان الجمع والتاخير بلى تهاون جائز كما حكمت بذلك الادلة المؤيدة٬ وصلى الله الخ

Schrift: jemenisch, zieml. klein, gefällig, vocallos; diakritische Punkte fehlen bisweilen. Stichwörter roth; der Text in rothen Linien. — Abschrift i. J. 1079 Gom. I (1668) von على بن ناصر بن حاتم بن سعيد الحسنى الانسى

Bl. 123—126 enthalten ein Gedicht des الزمخشري, dessen Anfang f. 123° (Ṭawīl): اياطالب الدنيا ويا تارك الاخرى ستعلم بعد اليوم ايهما احرى HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

F. 125^b ein astronomisches Gedicht (Motaqurib, auf مُ) und 126^a b (zum Theil aueer über die Seite) ein Schreiben des الحسن بن احملاً الحلال an den Imam المتوكل على الله.

3611. Pm. 511. 5) f. 77⁶-80⁴.

Format etc. und Schrift wie bei 4). - Titel fehlt. Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله ربّ العالمين . . . وبعد Anfang: الحمد العمل فيقول الاقل الاقل الاقل الحمد باقر بن المحمد الحمل عفى عنهما المخالف الم من يقول بصحة عبادة المجاهل ان كان يقول انه مكلف بما حصل له طنه المخ

Mohammed bäqir ben mohammed akmal um 1100/1688 behandelt hier die Frage, ob der Gottesdienst desjenigen, der die dazu gehörigen Förmlichkeiten nicht recht kennt, richtig und giltig sei, oder nicht?

على ان الاحتياط حسن :Schluss f. 80ª والمحتياط على كل حال لو علم انه احتياط والله تعالى هو العالم باحكامه ورسوله وخلفائه

3612. Mq. 146.

Format etc. u. Schrift wie bei 45). - Titel u. Verf. f.595a:

احمد الله الذي من $Anfang f. 595^{b}$: الله الذي الهداية C الله على بها من ساقنى بعد ما شاقنى الخ

Hasan ben mahmud elmoqaddest elladī um 1100/1688 behandelt hier die Frage über die Aufstellung der Männer u. Frauen in Reihen beim Gebet und widmet die Schrift dem خابو الفصل محمود الشهير بقرة جلبي زائع † 1063/1668, bei dem er Vorlesungen gehört. Er geht von einem Text eines Rechtsbuches aus oder auch von dessen Commentar und knüpft daran Betrachtungen. Zuerst f. 596°: قال المصنف ويصف على صفة الخنائي المخالصعيف . . . لم ينبع على صفة الخنائي المخالصعيف . . . لم ينبع على صفة الخنائي المخالصعيف . . . لم ينبع على صفة الخنائي المخالفي المخالفة المحلودة المحلو

ئى نفس : Das Vorhandene schliesst f. 604b عن نفس نفس : نفس (= Mq. 115, 5, f. 182a, 11.) Das Uebrige fehlt.

Autograph des Verfassers, wie bei 44).

√ 3613.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) Mq. 115, 5, f. 172-189.

 8vo , 19 Z. $(21^{1}/2 \times 15^{1}/2; 14 \times 8^{cm})$. — Zustand: im Ganzen gut (ausser 174^{n} . 186^{h} . 187^{a}). — Titel und Verfasser fehlt.

يوسف بن يعقوب بن اسحف بن : Schluss f.189* ابراهيم وامثالهما كثير شهير وليكن هذا آخر ما اردنا ايراده . . . انفذنا الله من الخطل . . . غير علام الغيوب

Worauf der Verfasser noch eine Notiz in Betreff des Verfassers der الهداية giebt und für sich um Nachsicht bittet.

2) Mq. 145, 41, f. 367-375.

4¹⁰, 19 Z. (22×15¹/₂; 14×8^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Scheint Unreinschrift; Vieles ausgestrichen, Anderes am Rande.

Der Schluss fehlt; zuletzt vorhanden: ويلزم من وجوده الوجود ومن عدمه العدم، Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, gewandt,

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, gewar vocallos. Auf 367 folgt 369.

Mq. 117, f. 5—10 handelt über die Aufstellung beim Beten hinter dem Imam (wol aus einem juristischen Werke, Kapitel Gebet).

3614. Pm. 505. 23) f. 77^a - 81^b.

Format etc. und Schrift wie bei 4). — Titel fehlt; nach dem Vorwort:

الرسالة السنية في جوابات المسائل الدشتستانية

Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الهادي الي الرشاد : Anfang والداعي الي السداد . . . وبعد فيقول الفقير . . . عبد الله بن صالح الجراني . . . هذه رسالة وجيزة ومقالة غريزة مشتملة على بعض المسائل الدينية سالنى بها الاخ الانجد . . . احمد ابن . . . محمد بن حسن بن قلال البوري الخ

'Abdallāh ben çālih elbahrānī (s.No.2598) giebt in dieser Abhandlung, welche im J.1132 Gom. I (1720) verfasst ist, Antwort auf 35 Fragen, welche fast alle sich auf das Gebet beziehen und in seinem Commentar zu der را الصلوة المعالية ورشحة النهاية ورشحة

المسئلة الاولي هل تكفى النية عند: «Zuerst f. 77b المسئلة الاولي هل تكفى النية عند: المستحب ام لا المصمصة والاستنشاف او غسل اليدين المستحب ام لا والاقرب عدم الاجزاء ولتحقيق: Schluss f. 80b الجنث مجال واسع لا يليق بهذه الرسالة في هذه التجالة المحت مجال واسع لا يليق بهذه الرسالة في هذه التجالة المحتالة المحتال

3615. Pm. 505. 24) f. 81 ^{b} - 95 ^{a}.

Format etc. und Schrift wie bei 4). - Titel fehlt; s. nachher. - Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي امر بالنفقة في الدين :Anfang لمن جهل . . وبعد فيقول الفقير الي الغنى عبد الله بن صالح الجرانى . . . هذه يا اخوانى مسائل مهمة من امور الدين سالنى بها الإخ . . . الشيخ اسمعيل الخ

Derselbe Verf. beantwortet hier 109 Fragen hauptsächlich aus dem Gebiet der praktischen Theologie, welche sein Freund Isma'il an ihn gerichtet mit der Bitte, die Antwort zwischen die Zeilen der Fragsätze zu schreiben. Ihr Titel ist: اللبعة الجليلة (الجلية الجليلة (الجلية الجليلة الجلي

الاسهاعيلية

المسئلة الاولي على الحديد طاهر ام: المسئلة الاولي على الحديد طاهر امن الطايفة الحقة الح منهم الشيخ في الحلاف والمرتضى: Schluss: والمرتضى والله الهادي، وهذه تتمة مسائل الاخ الح Verfasst im J. 1132 Ramadān (1720).

3616. Pm. 505.

Format etc. und Schrift wie bei 4). — Titel fehlt, s. unten. Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الهادي الى الرشاد والداعي: Anfang الى السداد . ، . وبعد فيقول خادم علوم الدين . . . عبد الله بن صالح الجرانى هذه يا اخوانى رسالة وجيزة ومقالة غريزة . . . في جوابات ست عشرة مسئلة مبنية مفصلة الخ

Derselbe Verf. erörtert hier, auf Wunsch eines Freundes, des ملا محمد حسين الكازروني, 16 von jenem aufgestellte Fragen aus verschiedenen Gebieten. Zuerst f. 101^b:

المسئلة الاولي؛ اذا كان لرجل طعام من سلم فلما حل الاجل تنقياصاه فقال ليس عندي طعام النخ

Er nennt die Abhandlung:

المسائل الكازرونية في بعض المسائل الدينية

حققناه في كتاب من لا يحضره : Schluss f.1114 الهادي النبيه في شرح كتاب من لا يحضره الفقيم والله الهادي

Daran schliesst sich noch ein Schlusswort خاتمة للرسالة, in welchem der Verf. dem obigen Fragsteller eine Lehrerlaubniss über diese Abhandlung und andere seiner Schriften ertheilt. Verfasst im J. 1133 Çafar (1720).

\angle 3617. Pm. 505.

4to, 23 Z. (17¹/₂ × 10^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel fehlt. Verfasser fehlt; es ist:

عبد الله بن صالح الجراني

Anfang fehlt, 1 Blatt. Das Vorhandene beginnt f.8°, 1: مخصوص بزمان النبي صلى الله عليه وآله وامام الايمة عمّ فهو منصوص المخ

Derselbe Verf. beantwortet hier 12 Fragen, die sich auf die Religion oder auf sociales Verhalten beziehen, auf Grund des Qorān oder der Tradition. — Die zuerst vorkommende Frage ist die dritte, f. 8*, Z. 15: وعن السئلة الثالثة الثالثة الثالثة والحسن وهي ان البلاء اذا نبزل عمم المسيء والحسن

وهي ان لو استطاع رجل الحج : Die 12. f. 10^a: ثم بادر واجتهد ولم يوفق . . . فهل يسقط عنه الغرض فيهما او في احدهما او لا'

Schluss: وإن كان القطع بالفتري بمحمل نظر والله اعلم Verfasst im J. 1135 Śawwāl (1723). — Der Verf. erwähnt f. 8° seine 2 Abhandlungen über den Freitag: الرسالة القامعة للبدعة في ترك صلوة الجمعة sie sind und البالة المعتقد من عين المانع من الجعة gerichtet gegen die Ansichten des الفاصل الهندى.

Schrift: Persischer Zug, ziemlich gross, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Nach f. 8 fehlt 1 Blatt.

3618. Pm. 505. 28) f. 143*—146.

Format etc. und Schrift wie bei 4). Der Seitenrand von f. 145 ausgebessert. — Titel fehlt: s. unten. Verfasser fehlt: s. Anfang.

الحمد لله الذي ارضح معالم الدين :Anfang لعباده . . . وبعد فيقول . . . عبد الله بن صالح الجراني هذه جملة من المسائل سالني بها الاخ . . . ناصر بن عبد الحسن . . . طالبا منى الفتيا فيها الخ

Derselbe beantwortet hier 15 verschiedene Fragen, die Nägir ben 'abd elmohassin an ihn gerichtet, aus den Gebieten der Theologie und des Rechts. Der Titel ist f. 143^b:

المسائل الناصرية في بعض المسائل الضرورية

نجاسة الميت عينية او حكمية ' : Die 1. Frage الخي قد ناهر لدى النخ

Schluss f. 146 ^{b}: قد ضبطنا الكلام في ذلك ^{b} ذلك ^{b} في شرح الفقيد فمن اراده فيرجع اليه فالله الهادي ^{c} Verfasst im J. 1135 Ďū'lqa'da (1723).

/ 3619. Pm. 505. 8) f. 24*-40*.

Format etc. u. Schrift wie bei 4). — Titel fehlt. Verfasser fehlt; es ist:

عبد الله بن صالح الجراني

اما بعد حمد الله رب العالمين . . . فما :Anfang سالتعنه ايها السيد الاعظم . . . اما من الأولى وفي فيمن حضر طريف المسلمين وعمل فيها سردابا او حوضا او غير ذلك الخ 40* Derselbe Verf. beantwortet hier 32 Fragen, meistens der praktischen Theologie angehörig.

التبرع المحص اما معم فليس له : Schluss f. 39° التبرع المحص اما معم فليس له : عالم الاحكاب والله اعلم وهذا ما جري به القلم المخ

Daran schliesst sich dann noch, ebenfalls auf Wunsch verfasst, eine Hochzeitspredigt خطبة نكاح. (Anfang f. 39" unten:
الحمد لله الذي شرع ما طاب من النكاح الخ)
عروة الدين من الانفصام وصارمه من الانثلام :Schluss: بمحمد وآله . . . وبالصلوة والسلام عليهم تختم الكلام،

Autograph. — Die Predigt ist vocalisirt.

Pm. 505, 30, f. 151^b, ohne Ueberschrift, enthält den Anfang des Werkes (= f. 24^a Mitte bis 24^b, 8).

3620. Lbg. 444.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel fehlt. Verfasser: s. Ansang.

لله الذي جعل العلماء ورثة: Anfang f. 1040: نيقول الانبياء حمد لا يحيط به الحدّ . . . وبعد فيقول . . . محمد بن مصطفى الأودانى . . . لما رايت مؤذنا مغتيا ومبتدعا ومقرئ التسبيحات الخ

3621. Lbg. 1045.

40, 21 Z. (22×16: 16×91/2cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Titel f. 278^a: رسالة لطيفة اشتملت على تحقيقات شريفة جق لها رسالة لطيفة اشتملت على تحقيقات شريفة الضائع التعاطع في رد الجواب الضائع التعاطع في رد الجواب الضائع التحاطع في رد الجواب الضائع وي رد المحتوية (aus neuester Zeit):

عمر بن علی بن رفاعی بن علي

الحد للم الذي هدانا سبل السلام : "Anfang f. 279 . . . وبعد فقد رفع سؤال لبعض الناس متعلق بشان الجعنا الخ

'Omar ben 'alı ben rifā'ı ben 'alı, um 1240/1824, behandelt hier eine die Freitagsfeier betreffende Frage. Nämlich wegen Bürgerstreit in einer Stadt baut sich die eine Partei ein neues Bethaus; dann vertragen sich die beiden Parteien: ist nun in dem neuen Bethaus die Feier zulässig oder nur im alten? Letzteres. — Schluss f. 287b: كرحال في جميع الاحوال: خصوصا الصحب والآل ونصلي ونسلم على الصادف الامين...خصوصا الصحب والآل

F. 278^b enthält 2 kurze Lobschreiben über die Abhandlung.

Schrift: gross, dick, vocallos, etwas undeutlich. — Autograph, um 1240/1824.

F. 287^b unten u. 288^a enthalten einen Nachtrag zu obiger Frage, von ders. Hand. F. 288^b-290 leer.

20 Bl. 8°°, 21 Z. $(20^{1}/_{2} \times 12^{3}/_{4}; 14 \times 6^{1}/_{3}^{cm})$. — Zustand: gut. — Papier: strohgelb, dünn, glatt. — Einband: Pappband. — Titel fehlt. Er ist etwa:

الحمد لله رب العالمين والصلوة : Anfang f. 1b. وبعد المرحوم . . . وبعد فيقول . . . عبد الله ابن المرحوم امين الفتوي عثمان لما استشكل بعض الاخوان ما وقع في عبارة الملتقى عند حدث سجود السهو المخ

'Abdallāh ben 'otmān (vielleicht der in No. 864 vorkommende), wol um الماتة, behandelt hier die richtige Auffassung der Stelle im الماتقى, an welcher die Rede ist von dem "Gebet in Folge eines ungehörig und mangelhaft verrichteten Gebetes". — Beginnt: قال فى الملتقى وسلام من وجب عليه سجود السهو يخرجه عن الصلوة موقوفا عند ابي حنيفة وابي يوسف الخ Schluss f. 10° كلام صدر الشريعة عن الاختلال والله اعلم بحقايق الاحوال' كلام صدر الشريعة عن الاختلال والله اعلم بحقايق الاحوال'

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, gefällig, vocallos. Der Grundtext roth überstrichen. — Abschrift vom J. 1204 Ragab (1790).

3623. Mo. 35.

8vo, 17 Z. (Text: $10^{1/2} \times 5^{3/4}$ cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel fehlt. — Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي هدانا لطريق معرفته :Anfang . . . أما بعد فلا نعمة الله تعالى على عباده اعظم من الايمان . . . فيقول العبد الفقير . . . خضر بن نيازى غفر الله ذنوبه . . . السنة لغة الطريقة والعادة واصطلاحا في العبادات النافلة وفي الادلة ما صدر عن الرسول الخ

hidr ben nijāzī behandelt hier ausführlich die Satzung des Frühgebetes (سنة صلاة الفجر), und hat dazu mehrere angesehene Werke benutzt, die er mit gewissen Siglen (welche im Vorworte erklärt sind) bezeichnet.

اوصله الله تعالى الى عليا المدارج :Schluss . . . على ما يقتضيه المارب تحمد الله اولا وأخرا . . . وعلى آله والمحابه اجمعين ونصلى على سيد الكونين . . . وعلى آله والمحابه اجمعين الم

Schrift: kleine Türkische Hand, deutlich, vocallos. Mit rothen Strichen eingerahmt. — Abschrift c. 1000, 1591. Zu Anfang am Rande Glossen.

3624. Lbg. 976.

105 Bl. 8°, 15 Z. (17¹ 2×12³.4; 13×9°m). — Zustand: wasserfleckig; Anfangs ausgebessert. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel f. 1^a (und ebenso in der Vorrede):

الايذان بفتح اسرار التشهّد والاذان Verfasser fehlt.

الحمد لله الملك الديان الذي : Anfang f. 1 الحمد لله الملك الديان . . . وبعد فهذا كتاب سبينه النخ

Dies Werk handelt in 2 نصل über den Ruf zum Gebet und die Einheits-Bekenntnissformel, auf Grund von Traditionen; nebst Betrachtungen über die darin liegenden Geheimnisse.

فيما يحتاج اليه من الاحاديث الواردة فيهما 10 اصل.1 في استجلاء المعاني مما فيهما من الاسرار المحتجبة 80 اصل.2 بغرائب الاستار من اشقة الانوار الباهرة لنوافذ الابصار المجيد بمعنى الجليل القدر : "Schluss f. 19 : المجيد بمعنى الجليل القدر . . . وهذا ما تيسر والعطا والله تعالى الموقف للصواب . . . وهذا ما تيسر من الكلام على بعض الاسرار العظيمة المنطوية تمت Schrift: klein, gefällig, vocallos. Ueberschriften roth.

Bl. 19 ergänzt. — Abschrift c. 1000/1591.

We. 1807, 10, f. 149b. 150a handelt vom Ruf zum Gebet (الانان) und dem Gebet als Weg zu Gott in verschiedenen Stufen; von محمود ابن الشيخ فخر الدين

3625. Pet. 483.

8vo, 24 Z. (16¹, 2×9¹, 2^{cm}). — Zustand: nicht ganz sauber; der Rand ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: zusammen mit anderen Abhandlungen in einem rothen Lederband. — Titelüberschrift:

في علمة وجوب خمس صلوات في خمس مواقيت

وهي ما روي الحسين بن ابي العلام عن Anfang: ابي العلام عن الجنة النخ

Ueber den Grund der Nothwendigkeit, 5 mal zu verschiedenen Zeiten zu beten. Als nämlich Adam aus dem Paradies vertrieben, hatte er ein schwarzes Maal im Gesicht, das er durch Gebet auf den Nacken, beim 4. Male auf die Beine, beim 5. Male ganz fortschaftte. Nebst ein Paar Sätzen çüfischer Freundschaftszusicherung und Verbrüderung.

Die Schrift, etwas vocalisirt, so wie bei f. 16b-20b.

Pet. 99, f. 1ⁿ ein Abschnitt über die 5 Gebetszeiten, in enger Schrift.

3626. Lbg. 1019. 4) f. 20^b-28^a.

8vo, 17 Z. (18 × 13; 12¹/₂ × 9^{cm}). — Zustand: ganz wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel und Verfasser fehlt.

الحمد لله الذي عصم اولياء « Anfang f. 20 ؛ ويعد فان الله عز من الجرايم الموبقات . . . وبعد فان الله عز وجل قال قل للمومنين يغضوا من ابصارهم النخ

Eine erbauliche Schrift, namentlich gegen den Verkehr und die Liebe zu jungen Knaben (مردان) gerichtet und als Mittel dagegen das Gebet (الذكر والعلاة) empfehlend.

واشغلنى بك عن سواك واجعل :\$\$ Schluss f. 28 خيار ايام يوم لقائك \$\$ فهذا آخر ما حضرنى من هذه الرسالة . . . وان راي عيبا فينبغى عليه ستره والله اعلم الرسالة . . .

Schrift: klein, gefällig, fast vocallos; völlig vergilbt und an manchen Stellen fast zur Unlesbarkeit verwischt.

— Abschrift vom J. 779 Gom. I (1377) von حمد بن ابني بكر بن جميى بن عبد القادر بن ابني الفتح

/ 3627.

1) Spr. 1958, 4, f. 80b -90.

Format etc. und Schrift wie bei 1. - Titel und Verfasser fehlt.

الحد لله والصلاة والسلام . . . قال الله : "Anfang f.80 دولاملاة والسلام . . . قال الله : "عالى في سورة مريم تخلف من بعده الإنبياء كالتنبياء كالتن

Im Anschluss an Sura 19, 60 wird hier die Nothwendigkeit des Gebetes und die Folge der Ausübung und Unterlassung desselben behandelt.

من النار : Schluss fehlt; zuletzt f. 90° النار : والنفاق مرّ عيسي عمّ على شاطئ الجر فراي طيرًا

Lbg. 322, 2, f. 7^a ein Gedicht des التمرتاشى \dagger $^{1004}/_{1595}$ (16 Verse, Kāmil, auf الكافر), wie die Unterlassung des Gebetes zu bestrafen sei.

2) We. 1785, 14, f. 105.

 8vo , 16 Z. $(20 \times 14^{1/2}; 13 \times 8^{\text{cm}})$. — Zustand: fleckig. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt.

Schlussblatt einer Schrift über praktische Theologie; dieselbe hat die Eintheilung in Kapitel gehabt, welche bestehen in Frage und Antwort.

Das letzte Kapitel beginnt f. 105^a, 2 so: باب في الرقايق والمنثورات والمشلق هذا الانقطاع التي الله تعاني في برية معتزل عن الناس افصل أم الاقامة في البلد بسبب الجماعة والمالد المبا

حوالي القبر ام لا أجاب رق : Schluss f. 105b هذا مشهور في كتب الرقايق والله اعلم وهذا آخر ما يشره الله تعالى من ترتيبه وجمعه والحدد لله وحده الن

$^{\prime}$ 3628.

1) Mq. 146, 43, f. 572-581.

4to, 13 Z. (22 × 15¹/₂; 14 × 7¹/₃cm). — Zustand: die obere Hälfte bis 578 wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titel fehlt.

Schluss einer Abhandlung (wie es scheint), in welcher vom Gebet gehandelt wird, und zwar hier von بحدة السهو (einzelne Fälle desselben aufgeführt), woran sich f. 573° verschiedene auf Gebet bezügliche Fragen schliessen u. besonders ausführlich allerlei in Betreff der äusserlichen Ableistung des Gebetes aufsteigende Zweifel behandelt werden. Dieser Abschnitt beginnt: مسائيل شتى الصلوات سنة مسخبة يعنى في القعدة الخيرة وقال الشافعي فرص حتى تفسد صلوتد الخيرة وقال الشافعي فرص حتى تفسد صلوتد الخيرة وقال الشافعي فرص حتى تفسد صلوتد الخيرة المتعادية المتعادي

وان كان بعد خروجه فالظاهر : Schluss f. 581 انه لم يتركهما فلا يلتفت بالشك عمل بظاهر الحال' تم Schrift: gross, dick, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. Text in rothen Linien. — Abschrift c. 1100/1888.

Pet. 693, 7, f. 52 behandelt allerlei auf Almosen, Gebet u. s. w. bezügliche Fragen.

2) Spr. 1962, 25, f. 179-186.

8°°, 15 Z. (Text: 12 × 10°m). — Zustand: unsauber und fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark.

Bruchstück ohne Anfang und Ende. Es handelt über das Gebet und zwar so, dass auf eine Anzahl von Fragen, die zu Anfang eines Abschnittes aufgeworfen werden, die Antworten der Reihe nach gegeben werden; aus einem Werke, das in فصل في الموابع والماء الموابع عن الارض ويقال هي نور من الله المن الصلاة مأدبة في الارض ويقال هي نور من الله المن الصلاة مأدبة في الارض ويقال هي نور من الله المنا في المرابع والسجود Die letzten Worte:

Schrift: gross, dick, flüchtig u. schlecht, vocallos. — Abschrift c. 1100/1688.

3629.

Ueber die Richtung beim Gebet Pet. 684, 64^b. — Ueber Vorbeter u. Zuhörer Pm.89, S.85. We. 1742, 139^a. — Ueber التكبير WE. 154, 8^b. Ueber التسبيح Pm. 405, 92^k. Spr. 300, 34^k. Ueber سجود السهو Mo. 35, 14; سجود الشكر Mo. 42, 10^k. سجود التلاوة (14 Arten) Mo. 42, 10^k. سجود التلاوة Mf. 35, 92. — Ueber Abkürzen des Gebets We. 1092, 40^k; über Ausfallenlassen Pet. 247, 87. We. 1785, 35. 36. Spr. 1204, 95^k. — Ueber Miethen Anderer für gewisse religiöse Verrichtungen Pm. 593, S. 128. Einige Fragen in Bezug auf Moscheen Spr. 1965, 127 ff.

% 3630.

Von den in diesen Abschnitt gehörenden Werken seien folgende erwähnt:

- المغطّى في فصل الصلوة الوسطي (1 عبد المؤمن بن خلف الدمباطي شرف الدين † 705/1905.
- حمد بن تحمد von منظومة في الصلوة الوسطي (2 \$ أبن الشحنة شمس الدين ابو الفصل \$ \$90/1485.
- von اللفظ الموطا في بيان الصلوة الوسطي von اللفظ الموطا ألكرمي بن يوسف الكرمي demselben: ازهار الفلاة في آية قصر الصلاة
- (يد بن الحسن الكندي ابو اليمن von المسجة (5) † 618/1216.
- 6) التصحيح لصلوة التسبيح (6) التصحيح الملوة التسبيح (7 أجلال السيوطي von التصحيح الملوة التسبيح (8 أجلال السيوطي von التصحيح الملوة التسبيح (8 أجلال السيوطي von التصحيح الملوة التسبيح (8 أحداث التصحيح الملوة التصحيح الملوة التسبيح (8 أحداث التسبيح
- 7 تقى الدين von نور المصابيح فى صلوة التراويج $\frac{7}{100}$ $+ \frac{756}{1355}$
- .von dems طليعة الفتح والنصر في صلوة الخوف والقصر (8
- 9) تحفة الحبائب بالنهي عن صلوة الرغائب von تحفة المخيصي بعدد التخيصي بعدد ألتخيصي
- von dems. البرق اللموع لكشف الحديث الموضوع (10
- عبد العنوين von الترغيب عن صلوة الرغائب (11) جبد السلام + 660/₁₂₆₂.
- مجاورة ابطال الغرائب في مجاورة إبطال صلوتي النصف (12) مجاورة ابطال الغرائب في مجاورة الملطى von والرغائب
- von الود الصائب على مصلّى الرغائب (13 الرغائب (13 ابراهيم بن فتيان المقدسي

- على بن غانم von رَدْع الراغب عن صلوة الرغائب (14 جل على عن الرغائب المقلسي على أو1004/1595.
- عبد الله بن يوسف الجويني von موقف الامام والمامون (15 † 488/1046
- 16) الانتظام في احوال الامام von حمد بن محمد القدسي von الانتظام في الحمد بن محمد القدسي von الانتظام في الحمد بن محمد القدسي von
- von هداية النالب لحقوق الامام الراتب (17 † احمد بن عبد السلام المنوفي ألمنوفي
- الراغب في معرفة شروط الامام الراتب (18) تحفة von demselben.
- von ر" في بيبان احكام النقراءة خلف الامام (19) أن بن احمد التمرتاثي (19) أمحمد بن عبد الله بن احمد التمرتاثي
- انادة المبتدي المستفيد في حكم اتيان الماموم بالتسميع (20 von ابراهيم بن محمد الناجي von البراهيم بن محمد الناجي
- von دفع التشنيع في مسئلة التسميع (21) بالمحلال السيوطي (21) المحلال السيوطي (21)
- احمد بن von مسائل كل صلاة بطلت على الامام (22) الممام (22) بن أحمد بن محمد البيلي أحمد بن محمد البيلي الحمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن أحمد بن أحمد المردير ألماء المردير ألماء المردير المرد
- 23) بين قيم للوزية von رفع اليدين في الصلوة †⁷⁵¹/₁₃₅₀.
- ر" في رفع اليد في الصلوة وعدم جوازه عند الحنفية (24) von مير عمر الاتقاني von von
- 25 على بن von ر" في ارسال البد في الصلوة von على بن $^{1014}/_{1606}$.
- 26) الصلوة (26) أو البيد في الصلوة von كحمد مكين von سين المارة (26) سين von المارة (26)
- ابن الباريني von ايصاح اقوي المذهبين في رفع البدين (27
- النقص والابرام في عدم استحباب رفع اليدين (28 في غير تكبيرة الاحرام
- 29) مجود القران von مهران بن مهران (29 محدد القران (381/991.
- النجدات في بيان السهو في السجدات (700 النجدات في السجدات في النجدات و النجدات في النجدات و النجدات في النجدات في النجدات و النجدات في النجدات في النجدات في النجدات و النجدات في النجدات و النجدا
- 31) بن كمال باشا von ك" في سجود السهو (31 + 940/1583)
- von اللمعة في تحقيق ركعة لادراك الجمعة (32 المبعة في تحقيق بعد المبين السيوطي ألفين السيوطي المبين السيوطي

- 33) شرح خلع النعلين von أبن العربي † 688/1240.
- 34) معاء السقام في نوادر الصلوة والسلام (von معاد) القرشي القوشي المعدان بن محمد القرشي
- عبد الرحيم von تذكرة الانام في النهي عن القيام (35 عبد الرحيم von تذكرة الانام في النوات القاهري \$55/1447.
- 36) موب الغمامة في ارسال طرف العمامة von $^{906}/_{1500}$.
- مواهب الكريم الفتّاح في المسبوق المشتغل بالاستفتاح (37 von على بن عبد الله السمهودي von عبد الله السمهودي
- محمد بن ابراهيم von ر" الاختلاج في الادعية (38 ابن محمد بن هشام

- محمد بن يوسف المرغاسوني von نوادر الصلوة (39
- von السلاف في التفصيل بين الصلوة والطواف (40 السيوطي بالمراكة + 911/1505.
- von تحصيل المرام في تفصيل الصلوة على الصيام (41 كمر) المرام في تفصيل المرام في تفصيل النصيبيني + 652/1254.
- $\frac{42}{\sqrt{1460}}$ بن محمد بن محمد $\frac{\sqrt{1460}}{\sqrt{1460}}$ بالبسملة (42) محمد بن محمد بن محمد المحمد بن محمد بن
- محمد بن ابي بكر بن von التعيين في التأمين (43 احمد المستبشري
- محمد بن von التهديد والوعيد لتارك الصلوة (44 على بن محمد الزاعد الاصبهاني

3. Aeussere Reinheit.

3631. Spr. 1954.

3) f. 57 - 61°.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift: هذا كتاب شروط الوضوء للنووى وقيل للعراق وشرحها للرملي

الحدد لله الذي جعل الصلاة افصل : *Anfang f. 57 الحدد الذي جعل الصلاة افصل العبادات واجبة الخ

Commentar des Erramli † 1004/1595 zu den Bedingungen der Waschung, einem Gedicht des Ennawawi † 676/1277 oder des El'irāqī † 806/1408 (15 Verse, Ṭawil). Das Gedicht beginnt f. 57°: اياطالبا منى شروط وضوئه نخذها على الترتيب اذ انت سامخ وقد شرع في المروط وضوئه نخذها على الترتيب اذ انت سامخ سرحها الشروط ج شرط بسكون الراء وهو في اللغة العلامة الح وتصح صلاته وطهارته وامامته : 600 على سيدنا . . . وسلم تمت لعذره والله اعلم وصلى الله على سيدنا . . . وسلم تمت Abschrift vom J. 1139 Ragab (1727).

3632. We. 1723. 5) f. 64-91.

 8vo , c. 20 Z. $(21^{1/2} \times 15^{3/4}; 15-16^{1/2} \times 9-9^{1/2}c^{m})$. — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelblich, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 64^{n} (und Vorwort):

كتاب فتح الجواد بشرح منظومة ابن العماد في المعفوات للشيخ محمد صاحب الشرح

الحدد لله الذي جعل محمدًا صعّم: Anfang f. 64b رحمة للعالمين . . . وبعد فهذا تعليف على منظومة الشيخ الامام . . . احمد ابي العباس شهاب الدين ابن عماد الدين . . . في النجاسات المعفو عنها

Commentar zu dem Lehrgedicht des Ahmed ben 'imād ed dīn elaqfahesī † 808/1405 (No. 1816) über die verzeihlichen Unreinheiten. Als Verfasser desselben ist hier الشيخ حمد بن حمزة الشافعي angegeben, aber We. 1854, 4 احمد بن حمزة الشافعي, d. h. احمد بن على الدمشقي شهاب الدين أبن ترزي المنابع على الدمشقي شهاب الدين أبن ترزي المنابع على المنابع نعم الثناء على المدائه نِعَمًا تترا بمنتيم التحمد لله التي بها لما مر الحمد لله التي بها لما مر الحمد لله النابع على الحمد الختياري النخ والحمد لغة الثنا باللسان على الجميل الاختياري النخ Schluss f. 916:

استغفر اللهَ ممّا قلته خطأ وخالف الراي فيه نص حكته

Schrift: deutlich und ziemlich gleichmässig, wenig vocalisirt, rundlich, unschön; der Grundtext roth. — Abschrift von احمد بن رمصار، i.J. 1228/1813. — Bl. 92. 93 leer.

HKh. I 469 meint vielleicht dies Werk, aber es ist weder ein Regez-Gedicht » مرجوزة, noch ist der Commentar dazu vom »Verfasser« selbst gemacht.

3633.

Dasselbe Werk liegt vor in:

1) Spr. 1986 und 1987.

50 und 4 Bl. 8°, 15 Z. (15¹/2×11; 11¹/2×6°m). — Zustand: nicht ganz sauber; besonders 1986 zu Anfang fleckig, auch wasserfleckig. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel u. Verfasser fehlt; Anfang fehlt, 1 Bl. — Schrift: zieml. gross, deutlich, vocallos. Grundtext roth. — Abschrift von خصين بن على بن حسن الخياري الكسواني im J. 1155 Gom. I (1742). (Spr. 1987 schliesst sich unmittelbar an 1986 an.)

2) Lbg. 610.

44 Bl. 4to, 17 Z. (223/4×16; 133/4×71/2cm). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken; etwas lose im Einband. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser fehlt. — Schrift: ziemlich gross, kräftig, fast vocallos; Grundtext roth; am Rande oft Glossen. — Abschrift von أبراهيم السندوني الاحدادي المسابق ا

3) We. 1854, 4, f. 49-68*.

4to, 27 Z. (22 × 16¹/₂; 17 × 10¹/₂cm). — Zustand: zieml. gut. — Papier: gelblich, glatt, stark. — Verf. s. bei No. 3632. Schlussvers: وأن ترى حسنا فالله بحمده الخرجة والمنافلة بعنوا والمنافلة وال

Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocallos. Grundtext roth. — Abschrift von صائح المجملوني im J. 1219/1804.

4) Pm. 691, 2, S. 39.

Die ersten 21 Verse der Qaçıde. Beim Titel ist angegeben, sie sei eine Abkürzung der Schrift: وفع الالتباس عن وهم الوسواس.

/3634. We. 1827. 9) f. 97-104.

4to, 41 Z. (27×17¹/₂; 23×14¹/₂-15^{cm}). — Zustand: wasserfleckig im Rücken, besonders in der oberen Hälfte, am Rande oft ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark.

a) f.97—100°: Verfasser (nach dem Bism.): قال الشيخ الامام شهاب الدين أحمد بن العماد ابو العباس الأَقْفَهْ سيّ المصري الشافعي رحّه قد سبق في مصنف لنا بيان النجاسات المعفر عنها وحن نذكر هنا نبذة منها غير مرتبة الح

Derselbe Verfasser (Ibn el'imād elaqfahsı) behandelt hier specieller die im Gesetz HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL, IX. aufgestellten Regeln der Unreinheiten und Beschmutzungen und besonders diejenigen davon, welche als verzeihlich, dem Gebet nicht hinderlich, anzusehen sind; wobei er denn auch f. 100° zum Schluss 20 Verse aus seinem Gedicht über den Gegenstand anführt.

- b) f. 100: Ein Fetwä über das Erlaubtsein des Schahspiels und ob einer der Prophetengenossen und deren Nachfolger oder Andere der Zeit es gespielt; von تاج الدين السبكي † 771/1869, dem sein Vater die Beantwortung aufgetragen hatte (entlehnt seinem Werke (الطبقات الوسطي); beginnt f. 100°:
- c) f.1006—1016: Beantwortung von 10 kurzen Rechtsfragen, welche عبد الله بن اسعد († 768/1366) aufgestellt hatte und die bei ihrer Räthselhaftigkeit eine gewisse Berühmtheit erlangt hatten. Dieselben sind in Versen (Tawil) u. ebenso ist es die Beantwortung, die von ابو الحسن على الصالحي الشافعي الحاكم بادرعات aufgesetzt worden. Die Verse des Eljäfi'i, die derselbe übrigens in einem Werke selbst erklärt hat, sind 15 an Zahl und beginnen:

الا مبلغا نظمي المدارس في العرب

وقى كل ارض حيثما العلم يكتسب

Die Fragen sind in Vers 3 bis 8 enthalten. In der Beantwortung steht zuerst der Fragevers (oder auch Halbvers), mit vorgeschriebenem (oder auch übergeschriebenem) كان und alsdann die Antwort mit قول. Dieselbe beginnt f.101° so: اقول

جوابك من عبد محت قد انتستْ الى باب اهل العلم والفصل والادب

- d) f. 101^b—103: Ein Stück aus den Fragesätzen des جمال الدين عبد الرحيم الاسنوي † ⁷⁷²/₁₃₇₀ nebst den Antworten darauf von شرف الدين البارزي الحموي
- e) f. 104: Einige längere Excurse (فايدة) aus (meistens) juristischen Werken (mit diesem Blatte nicht zu Ende).

Schrift: klein, eng, gut, etwas vocalisirt. Stichwörter hervorstechend gross oder roth. — Abschrift c. 1000/1591.

39 Seiten 8vo, 22-23 Z. (17 × 12; 14³/₄ × 11^{cm}). — Zustand: wasserfleckig im Rücken, unsauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel fehlt; nach dem Vorwort S. 1:

Verfasser fehlt; aus der Unterschrift ist ersichtlich, dass

der Verfasser ist: welcher ein kurzes Zeugniss darüber ausstellt, dass das Werk bei ihm gelesen sei im J. 777/1875.

الحمد لله البر الكريم الواسع : Anfang S.1 العليم . . . وبعد فهذا كتاب سميته القول التمام . . . اذكر فيه آدابا تتعلق بالداخل شرعية الخ

Ibn 'imād elaqfahsī giebt hier Verhaltungsregeln beim Baden, in ärztlicher und religiöser Beziehung. Das Werk zerfällt in Vorwort S. 1: فيما يختار تحوله من الحمامات النخ ينا الدخول ينا المحدول 2. Kap. S. 36: (المحدة المرار الي الخروج من الحمام) Schluss S. 38: المعدة والله اعلم النخ

Schrift: klein, gewandt, etwas flüchtig, zieml. deutlich, vocallos. — Abschr. e. 200, 1494. — HKh. IV 9646 (ohne Verf.).

3636. Pm. 77.

8vo, 23 Z. $(21 \times 14^{1/2}; 16^{1/2} \times 11^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Titel f. 20^a (und Unterschrift):

تحفة الأنجاب بمسئلة السنتجاب السيوطى :Verfasser

الحمد لله تعالى وحده وصلى : Anfang f. 20b الله وسلم . . . أما بعد فقد ورد على سؤال صورته ما قول مولانا شيخ الاسلام . . . في شعر السنجاب وتحوه من شعور الميتة هل تطهر بالدباغ تبعا للجلد او لا النخ

Essojūțī † 911/1505 erörtert hier die Frage, ob die Felle von Eichhorn und anderen Thieren durch Gerben verunreinigt werden? Dies behauptet Eśśāfi'ī; die Frage soll aber allseitig und mit Berücksichtigung der gegenüberstehen-

den Ansichten behandelt werden (والمستول ان إلى المستول الله والعاب الاختلافات) يكون الجواب على طريقة الاجتهاد والعاب الاختلافات) Der Verfasser schickt 2 Vorbemerkungen (مقدمة) vorauf und belegt Alles ausführlich mit Stellen aus der Tradition u. gelehrten Werken.

فهذا ما ادانا اليه النظر والاجتهاد : Schluss f.29^b في هذه المسئلة فاجبنا به على حسب ما التمس السائل⁴

Das Werk ist nach der Unterschrift im J. 890 Moharram (1485) verfasst.

Schrift: gross, etwas rundlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1150/1737. — HKh. II 2550.

3637. We. 1724. 3) f. 94-105^a.

 8vo , 17 Z. $(20 \times 12^3/4; 14 \times 7^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Titel f. 94^a (und im Vorwort f. 95^a):

الخير الباقى في جواز الوضوء من الفَسَاقِي Verfasser: s. Anfang.

هذه الرسالة الاولى في جواز الوضوء : Anfang f. 94b من الفساق لشيخ الاسلام زين أبن تجيم الحنفى الحمد لله الذي انزل من السماء ماء طهورا بفضله . . . وبعد فقد قال . . . زين بن تجيم الحنفى لما كثر الكلام في مسئلة الوضوء من الفساق الصغار الخ

Abhandlung des Zein ibn nogeim † 970/1562 (No. 3592), auf Wunsch eines Freundes im J. 951 Rab. I (1544) in weniger als einem halben Tage verfasst, über die unter den hanefitischen Gelehrten der Zeit behandelte Frage, ob die Waschung aus den kleinen Wasserbehältern (الفساق) erlaubt sei, welche in den Schulanstalten befindlich sind. Der Verf. stützt sich, bei der gründlichen Erörterung der Frage, auf eine Menge juristischer Werke. — Schluss: ومن العمل ما يسره الله تعالى جمعه النق فكرناه جارفي الخياراً والغلط هذا ما يسره الله تعالى جمعه النق

Schrift: ziemlich gross, rundlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1900/1785. — Bl. 94 etwas später ergänzt, aber richtig, wie es scheint. — HKh. III 4820.

Spr. 1972, f. 152—158 dasselbe Werk. 8°°, 15 Z. (14×9°m). — Zustand u. s. w. wie bei f. 38—67; Schrift etwas grösser und gleichmässiger. Abschrift (wie es scheint) um 1169/1755.

3638. We. 1804.

144 Bl. 8°°, 33 Z. (16 × 10¹/2; 12¹/2 × 7³/4°°). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, ziemlich dünn, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 1ª (und im Vorwort):

ك" الاحكام الخصة في حكم ماء الحمصة Verfasser (s. Anfg): الشرنبلالي

الحمد للم الذي شرع لنا دينا : Anfang f. 1^a: الخمد للم الذي شرع وكلفنا بما لم يجعل علينا فيم من حرج . . . وبعد فيقول . . . أبو الأخلاص حسن الشرنبلالي الحنفي . . . هذه نبذة يسيرة جواب حادثة شهيرة سبيتها . . . جمعتها اجابة لطالبها البخ

Essurunbulālī † 1069/1658 (No. 2692) erörtert in dieser im J. 1059/1649 verfassten Schrift die Frage, ob durch Legen einer Kichererbse als Fontanell und durch die daraus fliessende Feuchtigkeit die vorgeschriebene Körperreinheit leide und das Gebet beeinträchtigt werde? Der Verfasser verneint die Frage.

ان التلفيف باطل بالاتفاق بالتحقيف: *Schluss f.2 فمن اراد ذلك فليراجعها وهذا آخر ما تيسر جمعه الخ

Schrift: sehr klein, krāftig, eng u. gedrāngt, gleichmässig, vocallos. — Abschrift im J. 1129 Śawwāl (1717) von عبد الوقاب بي عبد الرزاق in Damaskns.

3639.

1) Pm. 505, 11, f. 41b. 42a.

Format etc. u. Schrift wie bei 4. - Titel fehlt; er ist:

سؤال للشيخ عبد الله بن شيخ فرح . . . اليس :An fang رواية سعد بن خالد بن خلف . . . صريحة في عدم وجوب الخ

Erörterung einer das Waschen des Körpers betreffenden Frage, mit Rücksicht auf eine Tradition: ob dasselbe nämlich geboten sei überhaupt und nicht bloss bei Pollutionen (جنابة). 'Abd allāh ben farah lebt um 1130/1718. — Schluss: نعم تلك التي بمعنى ليس لا التي لنفي للجنس كما صرح بعن

12) f.
$$42^{a} - 44^{a}$$

13) f. $44^{b} - 46^{b}$
14) f. $46^{b} - 47^{a}$ Persisch.

2) Pm. 505, 15, f. 47^a-48^b.

Format etc. u. Schrift wie bei 4. - Titelüberschrift:

مسائل شيخ سليمان

ما يقول شيخنا راعى الشيعة العلوية . . . : Anfang في للجبيرة أذا تعذّر رفعها وايتمال الماء الى البشرة او امكن النخ

Erörterung verschiedener Fragen, die sich hauptsächlich auf Körperreinigung beziehen (z. B. wie es zu halten sei, wenn ein Körpertheil einen Verband hat, der nicht gut abzunehmen sei: ob es doch geschehen müsse, damit die vorgeschriebene Waschung erfolgen könne u. dgl.). Soleimän ben 'abdalläh elbahränt (f. 48°, 15 u. f. 54°) lebt um 1180/1718. — Schluss: ومال اليم الشهيد الثاني وقد حرزا ذلك في مكان اليقالية الشهيد الشهيد الثاني وقد حرزا ذلك في مكان اليقالية الشهيد الشهيد الثاني وقد حرزا ذلك في مكان اليقالية الشهيد الشهيد

3640. Pm. 77. 3) f. 30-33.

8°°, c. 18—25 Z. (21 × 16; 16¹/2—17 × 12¹/2—13¹/3°m). Zustand: zieml. gut; der Gleichförmigkeit wegen (mit 1. 2.) sind die Blätter am Seitenrande umgelegt. — Papier: gelblich, glatt, zieml. dünn. — Titel u. Verfasser f. 30°a:

رسالة الشيخ طد الجبرينى في حل الصنصار
Genauer nach dem Vorwort:

القول الختار في حل الصنصار

الحمد لله الذي شرع بالدلايل: Anfang f. 30^b: الجبريني شرع بالدلايل الجبريني لله القاطعة الاحكام للانام . . . وبعد فيقول . . . الجبريني لله . . . هذه رسالة بينت فيها الحيوان المسمي بالتركية بالصنصار وحكمه من الحل او الحرمة المؤ

Tah ben mohennā elģabrīnī elĥalebī, geb. 1084/1673, † 1178/1764, behandelt hier die Frage, ob man das Thier الصنصار essen dūrfe und ob das Anziehen eines Pelzes daraus und das Beten darin gestattet sei? Ein Fetwā des hatte dieselbe im J. 1154/1741 verneint. Derselbe hatte unter النس الغنزي الشانعي, einem Türkischen Worte, das Arabische النس (Ichneumon) verstanden; unser Verf. weist nun nach, dass darunter das Arabische كنف (Wiesel) zu verstehen sei, im Persischen غنف (die grössere Art heisse غنف Dann geht er f.31b, Z.4 auf Behandlung der eigentlichen Frage ein, die er bejaht.

ان اهل بلادهم ياكلون لخيوان المسمي: Schluss f.33b
بالصنصار والله اعلم حقيقة لخال وبالصحيج في الاقوال والافعال

Schrift: die ersten Seiten ziemlich klein, dann gross, rundlich, gewandt, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1900/1785.

Format etc. und Schrift wie bei 4). — Titel fehlt; nach f. 1^a: مر^a في بحث غسل الرجلين. Richtiger:

اختلف الناس في مسح الرجلين :Anfang وفي غسلهما فنقل القفال في تفسيره . . . ان الواجب فيهما المسح وهو مذهب الامامية الخ

Untersucht die Frage, ob bei der vorgeschriebenen Reinigung des Körpers das Abwischen der Füsse oder das Waschen oder Beides erforderlich sei? Das Ende dieser Untersuchung steht am Seitenrande, und da das Blatt stark beschnitten ist, fehlt der Schluss.

Format etc. und Schrift wie bei 4). — Titel fehlt; nach f. 1^a: قغسل الرجلين, Richtiger و" في غسل الرجلين, Verfasser: s. Anfang.

الحدالة رب العالمين والصلوة ... فهذه نبذة : Anfang من الافكار . . . جمعها . . . أحمد بن حيدر الشافعي لدفع اتحات الشيعة المتعلقة بمسئلة غسل الرجلين الخ

Ahmed ben Reider eśśāfi'ī hat das Werk auf Wunsch eines Freundes, des حمد الخطيب, verfasst und widerlegt darin die śī'ītischen Ansichten in Betreff der Frage, ob bei der Reinigung des Körpers die Füsse zu waschen oder abzuwischen seien? — Schluss: فيحمل قراءة الجرّ ايضا على ما يفيد الغسل تنهت

Angehängt sind hier noch einige Commentarstellen zu den Worten Sura 5, 8: وارجلكم الى الكعبين aus dem البيضاوي, الكشاف und البيضاوي.

4. Hauptgebete (صلوات).

Von den fünf Pfeilern, auf denen der Islam ruht, ist das Gebet der stärkste und wichtigste. Alle gottesdienstlichen Handlungen sind aufs engste mit demselben verbunden und ohne Gebet gar nicht möglich. Dieser Wichtigkeit wegen haben wir auch das ganze Buch, welches die auf den Gottesdienst bezüglichen Schriften behandelt, mit Gebet überschrieben statt des längeren Titels Gottesdienst oder praktische Theologie. Diese Bezeichnung, und namentlich die letztere, schien mir aus Gründen unpassend, welche bei der zweiten Abtheilung dieses Buches vorgebracht werden sollen. — Das Gebet ist nach Inhalt, Zweck und Form sehr verschieden. Das von Mohammed vorgeschriebene, an mehrere Bedingungen geknüpfte und mit vielen Förmlichkeiten verbundene Gebet (الصلوة) ist gleichsam das officielle und Hauptgebet: zu diesem ist jeder Gläubige verpflichtet, zu anderen nicht. Dieses Hauptgebet enthält, je nach den Umständen, eine Menge Unterabtheilungen, z. B. Gebet am Freitag, auf der Reise, beim Ausbleiben des Regens. — Die persönlichen Gebete dagegen (دعاء, plur. الدعية) sind weder an Ort noch Zeit noch Förmlichkeiten gebunden; je nach Bedürfniss richtet der Einzelne an Gott seine Bitte um Hülfe; ihr Inhalt ist daher immer das persönliche Anliegen des Beters. — Völlig verschieden sind die Herzensgebete (نكل, sgl. نكل). Während die anderen Gebete vernehmlich mit dem Munde gesprochen werden und ihr Inhalt Lob und Preis und Dank Gottes oder Bitten verschiedenster Art an ihn sind, brauchen diese nicht in Worte gefasst sein; nicht auf die Lippe, welche betet, kommt es an, sondern auf das Herz, welches in Demuth sich dem Höchsten erschliesst und frei von irdischen Wünschen nur an ihn denkt und für ihn schlägt. Ihr Inhalt ist allein Gott, sind die Formeln und die Namen, mit denen er angebetet

Die Anrufung Gottes mit "Gedenken" seines Namens ist der Zweck, und auf den Qoranspruch "Gedenket meiner, so gedenk ich euer" ist diese Art Gebet gegründet. vorzugsweise bei den Cufts im Schwange und passt zu der Innerlichkeit ihres Strebens, sich der Persönlichkeit zu entäussern und so gleichsam entmenschlicht Gott zu nahen. Die Gefahr dieses Gebetes ist freilich, dass es entweder gedankenloses Herleiern stehender Redensarten und Wörter wird, oder dass bei stillem Beten das Herz seine Betheiligung versagt und der Mensch in dumpfes inhaltloses Brüten verfällt. Zu dieser Art gehören diejenigen Gebete, welche speciell die Gottesnamen verwenden und auf die in denselben liegenden Kräfte rechnen. Das Missliche dieser Gebete ist, dass sie leicht zu Aberglauben führen und den Worten und Namen selbst Kräfte beilegen, welche sie nur bei gläubiger Gesinnung haben. — Mit dieser Art von Gebeten sind diejenigen verwandt, welche man Gebets-Perikopen (درد , sgl. اوراد) nennt. Ihr Inhalt sind einzelne Qoranstellen, Gebetsformela und Anrufungen Gottes und darin berühren sie sich mit den Herzensgebeten; sie sind aber darin verschieden, dass sie sich auf bestimmte Abschnitte des Tages und der Nacht oder der ganzen Woche beziehen. Mit ihnen verbinden wir in besonderen Abschnitten die Gebete auf einzelne Tage und Monate und die Gebete bei Beendigung der Qoranlesung. — Diesen Gebeten stehen diejenigen nahe, welche wir Stossgebete (حزب, sgl. احزاب) nennen; sie haben ihren Namen davon, dass die Anrufungen Gottes in gewissen Gruppen, mit verbindenden Uebergängen, zusammengestellt sind. kommen nicht, wie die Perikopengebete, für gewisse Zeiten, sondern für gewisse Umstände und Lebenslagen in Anwendung und sind, so zu sagen, kurze Nothschreie, wofür wir eben den Ausdruck Stossgebete verwenden. Dergleichen giebt es z. B. für Gefahren auf Sec, in Kriegsnöthen, bei Feuersbrünsten u. s. w. - Die Abwehrgebete (حرز جاب) schliessen sich an diese Art von Gebeten an; sie haben einen specielleren und persönlicheren Inhalt und der Beter will damit drohende Lebensgefahr, Krankheit u. dgl. von sich fern halten. Sie grenzen an die Beschwörungsgebete: aber der Unterschied ist, dass bei jenen fromme Gesinnung, bei diesen leere und oft sinnlose Worte ihr Ziel zu erreichen trachten. - Eine Art Gebet sind auch die Zwiegespräche (مناجات), die der Fromme mit Gott führt, und in denen er Auskunft über allerlei religiöse Fragen erbittet und erhält. Der Gläubige sucht sich hier über manche dogmatische Schwierigkeiten klar zu werden, und was er für richtig hält, legt er Gott als dessen Entscheidung in den Mund. Er stellt kein besonderes Anliegen an Gott, er bittet um keine Gnaden, er dankt ihm nicht für Beweise seiner Güte, er betet nicht; aber indem er Glaubensfragen prüft und nach Erkenntniss des Höchsten strebt, tritt er aus der Einseitigkeit, welche im Beten liegt, in lebendige Wechselbeziehung zu Gott. Dabei ist zu bemerken, dass der Ausdruck "Zwiegespräch" allmälig sich verflacht hat und schliesslich auch bloss Einzelgespräch, Anrede, Gebet bedeutet. -- Während in allen bisher besprochenen Gebetsarten der Gläubige die Befriedigung seiner Bedürfnisse und Wünsche von Gott selbst erbittet, giebt es auch zahlreiche Gebete, in denen der Beter sich an den Propheten als Vermittler seiner Anliegen wendet und wiederum auch solche, in denen er Gottes Gnade nicht für sich, sondern für den Propheten erfleht. Endlich giebt es noch eine grosse Anzahl von Gebeten in Gedichtformen, zum Theil von beträchtlicher Länge. Dieselben könnten den einzelnen Gebetsarten zugetheilt werden; im Ganzen aber bietet das Einordnen erhebliche Schwierigkeiten und es schien meistens gerathener, diese Gedichtart für sich zu behandeln. —

/ 3643. Mq. 146.

29) f. 508-509a: Türkisch.

30) f. 509b - 511.

 $8^{\circ\circ}$, 15 Z. $(21^{1/2} \times 14^{1/2}; 16^{1/2} \times 10^{\text{cm}})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Vor Bl. 510 fehlt etwas.

Ausser einer Tradition über Gottes Barmherzigkeit und einigen Kleinigkeiten steht hier ein dem Mohammed beigelegtes grosses Gebet (mit einem längeren Vorwort über die Wirksamkeit desselben), dessen Anfang f.510b, 3: سائلة ولا استل غيرك وارغب النخ und Schluss f.511aunten: قد تجاوزت عنه فاغفر لي وتجاوز عني

Darauf einige kleinere Gebete desselben; endlich, ihm gleichfalls zugeschrieben, als Mittel gegen allerlei Körperschmerzen, Angabe gewisser Gebetsformeln, so und so oft zu sprechen.

Schrift: Türkische Hand, gross, kräftig, stattlich, fast vocallos. — Abschrift um 1000/1688.

We. 1748, 8, f. 54 ein von Gabriel dem Propheten mitgetheiltes Gebet. Aufang: اللهم يا من اقباله بالعبودية

We. 1882, 2, f. 73 ein Gebet desselben, beginnend: بسم الله خير الاسماء وخير القصاء We. 1812, 9, f. 117^a. Sein Gebet am Tage شهد الله انه لا اله الا هو والملائكة beginnt: الله انه لا اله الا هو والملائكة Ein dem Haltfen المانة beigelegtes Gebet steht We. 1189, 2, f. 54^a. Anfang: الله ملاً المينان ومنتهى العلم

3644.

1) We. 1093, 1, f. 3. 4.

Ein Gebet des Elgazzālī † $^{505}/_{1111}$. An-fang: اللهم انى السالك يا الله يا رب يا رحمن يا رحيم يا ملك

2) Pm. 224, 13, f. 191—197. Gebete von Ibn el'arabt † 688/₁₂₄₀, الصلوات الاكبية

Anfang: اللهم صلَّ وسلَّم وابرَّ واكرم واعزَّ واعظم Die Hauptsätze beginnen mit واللهم. Schluss: خائبا ولا متى هو لك نائبا فانك الله الخ الخريم وانا العبد العديم وصلى الله الخ F. 198. 199 وūfische Kleinigkeiten.

3) We. 1616, 2, f. 46-57.

Gemischter Commentar dazu u. d. T.: الهبات الانورية على الصلوات الاكبرية مصطفى بن كمال الدين بن على الصديقى

Anfang: الحمد لله الواهب من احبّ علومه الن المواهب من احبّ المواهب Muçṭafā ben kemāl eddīn elbekrī eçciddīqī † 1162/1749 hat denselben in Bagdad verfasst im J. 1129/1717. Schluss: منحنا الله به كامل التوفيف في السر والعلانية انه البر الرحيم

4) Pm. 224, 11, f. 155-169*. Derselbe Commentar.

3645.

Spr. 490, 21, f. 131^a.
 Gebet des احمد بن موسي بن عُتَجَيبًل † ⁶⁹⁰/₁₂₉₁.

2) We. 1719, 14, f. 182b. 183a.

3) Pm. 224, 10, f. 149b.

mitgetheilt, أبو الربيع المائقي, mitgetheilt von ihm an يحمد القرشي.

4) Pm. 65, f. 122ⁿ-124ⁿ.

iber den عبد العزيز المهدوى des عبد العزيز المهدوى Haltfen 'Alı. Die Hauptsätze beginnen:اللهم صلّ على

5) Mf. 248, f. 201 am Rande.

غلام حسن قادرى الرضائى الحنفى Gebet des غلام حسن قادرى الرضائى الحنفى Anfang: اللهم صل وسلم وبارك وارحم على سيدنا Ein anderes Gebet desselben f. 202^b—203^b.

6) We. 413, 4, f. 151-153a.

صلاة الختام Mehrere Gebete, zuerst ein صلاة الختام von, anfangend: عبد الله بن على السقاف باعلوي von اللهم صلّ وسلّم على سلم الاسرار

3646.

Gebete ohne Angabe eines Verfassers:

- 1) Pm. 398, 2, f. 1156—1166. Anfang: اللهم صلّ وسلّم على سيدنا محمد اكمل مخلوقاتك
- 2) Lbg. 580, 5, f. 74^b 77. Anfang: اللهم اجرنا من النار اللهم صلّ على سيدنا
 - 3) We. 1805, 6, f. 58^b—61^a. Anfang:
 اللهم اشرق على هيكلي
- 4) Mq. 146, 47, f. 614b. 615a. Anfang: اللهم انت السلام ومنك السلام واليك يرجع السلام
- 5) Min. 187, 48, f. 557b 561a oben. Anfang: اللهم النت الله الملك الحق الحق
- 6) We. 1665, f. 41^b—48^a. Die Hauptsätze beginnen mit اللهم (F. 48^a—50^b noch zwei kurze Gebete.)
 - 7) Lbg. 580, 3, f. 60 63°. Anfang: اللهم انى ضعيف فقتو في رضاك ضعفى
- 8) We. 1694, 6, f. 24"—25. Anfang: الحمد لله الذي مق علينا الايمان . . . اللهم انى السئك بلا اله الا الله وبعزته

3647.

- 1) Dq. 103, 2, f. 69—72b. Gebet und Predigt. Anfang: لقد جاءكم رسول من انفسكم عزيز
- 2) Lbg. 941, 7, f. 58. Gebet in Versen (Ṭawīl, auf إرضة الأنابة في المعوة السنجابة .), betitelt: مرضة الأنابة في المعوة السنجابة .)

 Nur der Anfang (30 Verse).

- 3) Pm. 398, 2, f. 119^b—120^b. Gebet an die جال الغيب, und Notiz über dieselben.
- 4) Spr. 1933, 6, f. 89. Ein Gebet, worin in jedem Satze (der ersten Hälfte) in alphabetischer Reihe die Buchstabennamen vorkommen, mit Hinzufügung eines ebenso anfangenden Wortes. اللهم صل على سيدنا محمد اللهم صل على سيدنا محمد اللهم اللهم

in Pm. 398, f.113*. Do. 50, 60*. Mq. 125, 190.

in Do. 50, 60°. Spr. 300, 34°. Lbg. 580, 46°.

Lbg. 864, 75 (wie es zu beten sei). Fragesätze über ملوة الجماعة Lbg. 854, 234b.

3648.

Einige hier zu erwähnende Gebete sind:

- فتنج الرحمن mit Commentar صلوة ابي الفتيان von عبد الرحمن العيدروسي von عبد الرحمن العيدروسي
- 2) صلوة السيد البدوي mit Commentar von ملوة السيد الدردير † 1201/1787.
- 3) ميغة صلوة عبد السلام mit Commentar رهير الانمام المنشق عن جيوب الالهام عمد بن محمد بن عبد الرزاق مرتضى † 1205/1790.
- von المنحة الثابته في الصلاة الفائتة (von المنحة الثابته في الطالب بن سودة التاودي العالب بن سودة التاودي

5. Einzelgebete (ادعية)

- a) mit bestimmten Titeln. 3649.
- 1) Pet. 684, f. 30^a. كال المتخبرك بعلمك, dem Propheten beigelegt. Anf.: كالهم الى استخبرك بعلمك , dem We. 1780, 4, f. 57^a. Lbg. 654, 135^a. WE. 179, 10, f. 239. 240; mit einer Vorbemerkung über den Nutzen dieses Gebetes. Vgl. No. 2399 (f.63^a) u. 3436.

So betitelte Gebete finden sich ferner in: Mq. 115, 257^b (von Mohammed). We. 1735, 72^a. We. 1771, 32-37 am Rande (mehrere). Pet. 66, 9^a; 684, 179^b. Mq. 43, 140^b. We. 174 Vorbl.; 1780, 57^a. Pm. 77, 19^b. Auch mit Anweisung, wie es zu beten sei Pet. 691, 27^b; 249, 194. Pm. 213, 63^a.

2) We. 1805, 6, f. 61^a. اللهم انى اعون بك من يوم السوء :Anfang اللهم انى اعون بك من يوم السوء :Mo. 80, 113^b. — الاعتصام

دعا الاستغاثة العظيمة . 4 We. 1640, 8, f. 124 معا الاستغاثة العظيمة . 4 Anf. بسم الله رب السموات ورب الارضين ورب الروح الامين: Der Titel nach f. 122b. (Dasselbe in We. 1812, 6, f. 104a, betitelt بعاء البواسير, Gebet und Mittel gegen Hämorrhoiden). Abschrift des Obigen von على بن سلامة بن منصور الكناني الطناني الطناني على بن سلامة بن منصور الكناني الطناني الطناني على بن سلامة بن منصور الكناني الطناني الطناني الطناني على بن سلامة بن منصور الكناني الطناني الطن

Ein so betiteltes Gebet ist verfasst von عبد الرحمن العيدروسي † 1192/1778.

F. 124^b-132^a Türkisch. F. 132^b. 133^a von den Geheimkräften der Gottesnamen. Ein gleichnamiges Gebet in We. 1771, 40^a; 1837, 1^b. Pet. 688, 327^b. 328 (in Versen).

- 4) Pet. 610, 2, f. 45^b u. 49^a. دعاء الاستغفار S. bei No. 2207. Mf. 382 und We. 1735, 12, f. 125^a. Anfang: استغفر الله العظيم. Schöm. XI, 3^c, Hft 23, f. 2^b—19^a. We. 1681, 81^a und Vorzug desselben We. 1590, 72^b.
- 5) Mo. 133, f. 82b. معاء الأسم الأعظم Anfang: هو الله الذي لا اله الا هو الرحمن النخ
 Enthält die einzelnen Namen Gottes. Mo. 18, 43b—46a. Anfang: يا الله يا جميل يا الله يا جميل يا الله يا رحمن يا رحيم . Mo. 9, 2, f. 89b—91. Anfang: يا الله يا رحمن يا رحيم Jeder Name öfters wiederholt: Mo. 11, f. 198b bis 201a. Dq. 21, 2, 316—317a. Mo. 7, f. 44b bis 45b. Anfang: اللهم انى اسالك بان لك الحمد الحمد السريع الطفر السريع الطفر يا سريع الطفر يا سريع الطفر المناك اللهم انت اللهم انت اللهم انت اللهم الله الرحمن الرحيم سجانك الله الرحمن الرحيم سجانك Mo. 10, 216—221a. Mo. 20, f. 26—32.
- 6) Mo. 6, 2, f. 48^b—53. والله الذي لا الع الا هو Dz. 14, 2, f. 88^b—92^a. Mo. 20, f. 5—9: كو الله الذي هو الله الذي هو الله الا هو عالم الغيب Mo. 211, f. 36—38: الله الا هو عالم الغيب und f. 56—59: الله ما غفر حرمة هذه الاسماء Aehnlich Mq. 119, 20, f. 377^b. Mo. 150, f. 53 ff. Mo. 137, f. 44 bis 51. Pm. 393, 2. Do. 125, 5, 218—232: 51. Pm. 393, 2 den الله الله الله الله هو الحتى (dem Ibn el-arabt beigelegt). Ueber دعاء الاسماء الادريسية No. 2873, 16.

- دعاء الم نشرح . We. 1748, 5, f. 42°. ماء الم نشرح . Dz. 5, 98°—100°. Anfang: يا اله الاولين بالم نشرح لك صدرك
- 8) Dq. 21, 2, f. 318^b 319^b. كتاب ما الماب الماب الماب الذي من وثق به لم يكن الي غيره ... Anf.: الحمد لله الذي من وثق به لم يكن الي غيره ... Mo. 15, 136^a 140^a. Mo. 18, 49^b 52^a. Mo. 17, 151^b 154^b. Ham. 230, 68^b 69^b.
 - دعاء أنعام٬ اللهم با سريع لخساب. Do.125, 1, 24b.
- دعاء الايخ الكريمة ' 10) Dz. 5, f. 43—47 لايخ الكريمة ' Anfang: لله ما في السموات وما في الارض und We. 1141, 58
- 11) Mo. 16, 1, f. 202*—2036. دعاء الأيمان . Mo. 179, 486—504. Mo. 10, 2644. Mo. 18, 554-564. Dq. 21, 2, f. 3286.
 - b) ماء بانة العظمة We. 1141, 16 ff.
- 12) Mo. 11, f. 1774 1794. نعاء بنروك Anfang: العظمة لله السلطان.
- رعاء التسبيح. 13) Mo. 11, f. 220b—221 معاء التسبيح. Anfang: سبحان المبدئ سبحان الباق
- 14) Dq. 21, 2, f. 319b. 320. 324. دعاء التهليل الله بعدد كل تهليل هلله هلله Mo. 20, f. 131b—145a. Mo. 17, 210a—218a. (Vgl. We. 1805, f. 144b—147a.)
 - دعاء التوحيد للقونوي . Spr. 299, f.11b.
 - دعاء الحِمعة المجمعة . أكار (16) Do. 125, 1, 576.
- عاء جهيل مبارك . 316° —316° كماء جهيل مبارك . Anfang: يا جهيل يا الله يا قريب يا الله يا مجيب . Dz. 14, 2, 120° —123°. Mo. 211, f. 49 —53°. Mo. 20, f. 96° —105°. Mo. 16, 1, f. 258 —264. Mo. 10, 191° —194°. Mo. 250, f. 63 —65. Dz. 13, 2, f. 61. 62. (Dz. 13, 3, f. 63 —86 Türkisch). Mo. 17, 174° —178°: يا الله يا رحمن يا الله يا رحمن يا الله يا رحمن
- - دعاء الحرامي . 135 ـــ 133 (19) Dz. 14, 2, 133 ـــ 135 الكيم انت الخالف

دعاء الحروف من الله الدين القيوم ب براءة من الله الدين الحين القيوم ب براءة من الله الدين القيوم ب براءة من الله الدين القيوم ب براءة من الله الدين نافقاف : f.117°ein anderes so betitelt: s. No. 3654.

دعاء حَسَن وحُسَيْن . 1920-326 ماء حَسَن وحُسَيْن . 1940-326 ماء حَسَن المعات المعات

باربند حسن عسبن 22) Mo.16,1,f.211^b-215^a باربند حسن اللهم يا دايم الابد المحسن Anfang: اللهم يا دايم الابد المحسن

23) Lbg. 1043, 7, f. 396 — 47. 82. 834. دعاء الحصن الحصين والدرع المتين

دعاء الحطيم . " Lbg. 103, Vorbl. 1 ماء الحطيم .

عاء لحفظ الأيمان . 130, f. 83°. لا اله الأ الله ايمانا بقدرته . 224, f. 187° und f. 30. Anfang: يا حتى يا قيوم يا . Mo. 9, 2, f. 91° ebenso. — Mf. 382, 1. بديع السموات دعاء الحفظ علم الله علي مغلوب . Ibid. 2. الله بحق سورة البقرة . 2.

27) Pm. 224, 5, f. 30. دعاء درهم الكيس اللهم يا كاشف كل كربة

28) Do.125, 5, 232^b-238^a أمام 238^c-238 دعاء خطبه، دو ازده أمام 238 الحمد لله الذي جعل مشاهد انبيائه (Vgl. Mo. 179, f. 44^b ff.)

29) Mo. 11, f. $101^{b}-109^{b}$. كماء ألى ولغ Mo. 15, $100^{b}-106$. Mo. 15, $100^{b}-106$. Mo. 10, $104^{a}-123^{a}$. Ham. 230, $167^{b}-180$. Mq. 147, f. 237. 238: 8vo , 9 Z. $(16^{1}/_{2}\times 10^{1}/_{2}; 11\times 6^{1}/_{2}^{cm})$. Schluss fehlt. Abschr. c. $^{1000}/_{1591}$. Auf f. 246—250 erbauliche Betrachtungen über die Monate Śa'bān, Ramaḍān u. Śawwal.

30) Mo. 130, f. 71^b. بعاد الغيب عاد كا الله الله الله 130. Dz. 5, 108^a. Anf.: انى استلك حق لا اله الا الله . Mo. 12, 1, f. 105^b ebenso.

دعاء الرحمن . We. 1771, 8, f. 34. مدت الدوار البيان . Do. 125, 1, 53.

32) Mo. 16, 1, f. 297*—306*. نعاء الرسول Anfang: الحبد لله وثنقا به لم يكن الي غيرة Ham. 230, 78—80* (بعاء يبغببر).

33) Dz. 14, 2, f. 112 - 118 . دعاء رمضان معادي العام انى استلك باسمائك الحسنى Mq. 119, 20, f. 377 .

34) Spr. 1933, 9, f. 119°—121: 8°°, c. 11 Z. (Text: c. 13¹/2 × 9°m). بعم الله وبالله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر الله والله البه والله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر Dazu eine Vorbemerkung f. 115° ff. über den "Rothwind" betitelten und von Mohammed gebändigten Dämon dieser Krankheit (Rötheln?). Dieselbe auch سرخ باد pers. genannt. Mo. 35, 15, f. 112—117° dasselbe. Schöm. XI, 3°, Hft 17, f. 31°—34. Anf.: بسم الله الله اكبر وانتما لا تكبران الخ

35) Dz. 14, 2, f. 136^b—138^b. تابا الله Anf.: قل يصيبنا الا ما كتب الله

دعاء سِتَحر بطل .96 -96 Mo. 363, f. 90 فعاء سِتَحر بطل .Anf.: قال موسى ما جئتم به السحر

عماء سمن باد والله والي الله . . . ايها الملكان الاكبران : Anf.: بسم الله وبالله والي الله . . . ايها الملكان الاكبران : Mo. 15, f. 145a—151a. Mo. 16, 1, f. 106b—117. Spr. 911, 3, f. 44b. Mo. 17, f. 43b—50a. (S. bei 34) الربيح الاحمر (الربيح الاحمر).

38) Mq. 280, 1, f. 2-10.

73 Bl. 8vo, 12 Z. (17²/₅ × 13; 11¹/₂ × 9^{cm}). — Zustand: stark wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, stark.— Einband: schwarzer Lederbd. — Titelüberschrift f.2^b:

معاء **السيغي**

Anf.: اللهم انت الملك الحق الذي لا اله الا انت Schluss f. 10^a: فسجان الذي بيده ملكوت كل شيء واليم ترجعون وصلى الله على خير خلقه المخ Schrift: ziemlich klein, gut, gleichmässig, vocalisirt. Am Rande oft Verbesserungen und Bemerkungen. — Ab-

Dazu ein Nachtragsgebet اختتام دعاء السيفي. F. 10^b. 11^a einige kleine Gebete und f. 11^b u. 12^a einige Aussprüche 'Alts u. Mohammeds.

schrift c. 1000/1591.

Mo. 35, 8, f. 52^b — 63. Dasselbe mit dem Nachtrag. Mo. 19, 5, f. 44—51 nicht zu Ende, aber f. 44—47 Bemerkungen über die Wirkung und wie es zu beten sei.

Mq. 36, 1, f. 1-6.

35 Bl. 8°°, c. 18 Z. (18¹/3 × 13; 15-16 × 11°m). — Zustand: fleckig. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel von späterer Hand am Rande.

Dasselbe Gebet, ohne den Nachtrag; dafür ein kurzes Gebet des ببو ذرّ الغفاري † 32/652 angeschlossen.

Schrift: ziemlich gross, kräftig, vocalisirt. — Abschrift c. 1000/1591. — F. 7. 8 leer.

Min. 187, 48, f. 557^b—561^a oben. Titel fehlt. (Min. 187, 44, f. 523^b—524; 45, f. 525—527; 46, f. 528—556^a (hierin öfters Stellen mit arabischen Gebeten u. Aussprüchen); 47, f. 556^a bis 557^a Persisch.)

39) We. 1694, 1, f. 1-3^a.

25 Bl. 8°°, 11 Z. (19 × 11¹/2; 13¹/2 × 6¹/2°m). — Zustand: lose Lagen im Deckel; unsauber und fleckig. — Papier: gelblich, glatt, zieml. stark. — Einband: Pappdeckel mit Lederrücken u. Klappe. — Titelüberschrift f. 1b:

دعاء شريف

Anfang: اللهم ارزقنى فقها فى الدين وزيادة فى العلم Schrift: Türkische Hand, gross, gewandt, deutlich, vocalisirt. — Abschrift c. 1100/1688.

Mq. 119, 20, f. 377^b.

- 40) Mo. 11, f. 209^b—220^a. تعاء صلوات ماه معلى المرسلين Anfang: اللهم صل على محمد سيد المرسلين المرسلين Mo. 16, 1, 47^a—68^a. Mo. 6, 2, 53^b—55^b. Ham. 230, 202^b—206^b. Mo. 10, 251^b—262^a. Anfang: الصلوات والسلام عليك يا نبي الله Mo. 15, 112^b—120^b ebenso. Dq. 21, 2, 309 bis 312. Vgl. Mq. 312, 1.
- دعاء طاعون ' ... 83°. أدعاء طاعون ' ... 83°. ماء طاعون ' ... Anders Mo. 179, f. 52°.
 - b) معاء يوم عرفة in We. 1577, 229.

Eine Vorbemerkung dazu f. 238^b. (Das Stück f. 234—238^a enthält allerlei Fragen und Antworten: العقل افصل أم الليل الفصل أم الليل الليل افصل أم الليل الفصل أم الليل ا

- دعاء عهدنامند . 59. Mo. 363, f. 55 59. الله لا اله الا هو الحتى القيوم . Dq. 21, 2, 327. Ham. 230, 106. 107.
- دعاء الفاتحة . 44) We. 1748, 8, f. 51^a. كعاء الفاتحة . Dz. 5, 94–98^a. Anfang: الحمد لله رب العالمين . We. 722, 270–272.
- دعاء فاطهم الزهراء . We. 1882, 2, f. 73 الزهراء . Anfang: اللهم ربّ السموات السبع
- دعاء فال نامخ ، Mo. 15, f. 175 فال التكرار ، und 180 اللهم التي توكلت
 - 47) Do. 125, 1, f. 50^b.
- دعاء الفتحية . 48) Mo. 363, f. 78 79. اللهم افتح على امّة . Anfang: اللهم افتح على امّة
- دعاء فأحمّ الفقراء . 113^ه -113^ه Do. 125, 5, f.110^ه -113^ه الحمد لله رب العالمين يا حي يا قيوم .
- 49") Lbg. 454, 1. Vorbl. الدميري aus دعاء الغرج aus الغرج We. 1583, 50°. Pet. 531, 1". Pm. 33, 46.
 - دعاء القبر . 144 120, f. 210 (50)
- دعاء القدر عاء القدر معاء القدرة . Mo. 11, 118^b—125^a. Spr. 490, 27, f. 165^a. Dz. 14, 2, 100^b—106^b. Mo. 10, f. 180—187^a. Mo. 15, 85^b—91^a. Ham. 230, 127—140.
- دعاء القنوت . Mq. 628, f. 217⁶. اللهم انا نستعينك ونستهديك Anfang: اللهم

Lbg. 598, 28, f. 60^b—62, ohne Titel, ist Commentar dazu. Anfang: والقنوت في الاصلا. Schluss: مصدر قنت . . . من باب دخل الخ عن الشيخ الكلاباني في آخر شرح المشارق عن الشيخ الكلاباني في آخر شرح المشارق (Abschrift im J. 997 Sa'bān (1589). F. 63. 64^a leer.

Pm. 224, 15, f. 208^b ein عماء قنوت الصبح und عماء قنوت العشا (letzteres so wie oben anfangend). Pm. 455, 55^a دعاء القنوت (dem Eśśāfi'r beigelegt).

- دعاء قوش [= الطائم] . 846 848 (= الطائم] . 846 Anfang: اللهم انى اسئلك يا من لا تراه العبون . 400 Mo. 11, f. 2666 2676. We. 1771, 14, f. 49. Mo. 179, f. 986/1034.
- 54) Pm. 251, 4, f. 109 110⁴. دعاء الكنز الاعظم . Anfang: اللهم اجعل افصل صلواتك ابدا . (Dem Mohammed elgazzi beigelegt.)
- دعاء كنز العرش العظيم . 208. 1,2, f. 297 308. ماء كنز العرش العظيم . (Darin die zu Anfang vieler Suren stehenden Buchstabengruppen.) Mo. 10, f. 131*—171*.
- دعاء مجنون . Dq. 21, 2, f. 321. 325 اللهم اني استلك بحق لا اله الا الله .
- دعاء محمد (Gebet an Mohammed.) Mo. 16, 1, f. 206°—209°. عاد البرار auch Pet. 113, f. 4.

59) Spr. 1985.

7 Bl. 8vo, 8 Z. (15 × 9¹/₂; 9 × 5¹/₂^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: gelblich, dünn, glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel fehlt. Er ist:

دعاء المرجان

اللهم يا هادي تهذيت بالهداية : Anfang f.4 والهداية في هداية هدايتك الم

Dies Gebet bricht hier f. 6° ab mit den Worten: 'وما خلفهم ولا جميطون بشيء من

F. 1^b—4^a enthält die Türkische Einleitung dazu. F. 7 gehört nicht dazu, es ist aus der Einleitung zu einem anderen Gebet und gleichfalls Türkisch.

Schrift: gross, weit, deutlich, wenig vocalisirt. — Abschrift c. 1840.

Dasselbe Gebet: Mo. 10, f. 235^a—240^b. Dz. 14, 2, f. 165^b—169^a ist verschieden; Anf.: اللهم انى اسئلك يا خير مسئولى

- 60) Mo. 16, 1, f. 159^a—164^b. بالمتعالية عالمة دهاء مستجاب بالله تعالية . Mo. 11, f. 128^a—133^a. Mo. 211, f. 73^a—77^b. Mo. 250, f. 73^b—75^b. Dq. 21, 2, 322^b. 323. 321^a. Ham. 230, f. 152^b bis 156. Lbg. 607, 3, f. 32—36^a. Anfang: المباد المراف بن ترة بن على الواعظ الحنف الحق المبين على الواعظ الحنف الحق المباد الرزان بن ترة بن على الواعظ الحنفي unter die Çūfis (نسبة الخرقة).
- 61) Mo. 17, f. 32-35. دهاء مشهور اللهم اعطف المودة
- 62) Mo. 16, 1, f. 128^b—135^a. دعاء المعراج Anfang: اللهم لك الحمد لا الم الا انت
 - 63) Do. 125, 1, f. 58^b.
- دعاء مناجات . 64) Mo. 211, f. 62^b 64. الهي خمر 8 سر محمد .
- دعاء المولى . 184 210°, 65) Mo. 17, f. 210° 218°. لا اله الله بعدد . Anfang: لا اله الله بعدد
 - 66) Do. 125, 1, f. 60°. أبنا المناه المناه
- 67) Dz. 14, 2, $156^{a}-161^{b}$. Value of the constant of th
- دعاء هزارْبَكْنام . 172- 139 Mo. 11, f. 139- اللهم انى اسالك يا الله Anfang: اللهم انى اسالك يا الله
- 69) Mo. 10, 200⁴—201⁶. دعاء هبيكيل Anfang: اللهم انى اشفع
- دعاء هيكل الغرس . 175 ـــ 175 Mo. 11, f. 174 ـــ 175 . Mo. 16, 1, سجمان الذي اسري بعبده . Mo. 16, 1 اولم يروا انا خلقنا لهم مما عملت : 474 . 273 مرا
- دهاء سورة يتس . 994, 4, f. 46°. سورة يتس . Anf.: اللهم ارزقنى رزقا حلالا طيبا بلا كدّ واستجب . Gebet im Anschluss an Sura 36. (Vgl. Do. 125, 1, f. 38° u. 43°. Dz. 5, f. 50°.)

Schrift: klein, fein, deutlich, vocalisirt. — Abschrift um ¹²²⁰/₁₈₀₆.

Spr. 490, 21, f. 142 ein anderes auf dieselbe Sura bezügliches Gebet. Mo. 19, 10, f. 95—110 gleichfalls; die Sura zerfällt in Gruppen (v. 1—11; 11—23; 24—47 ff.), an welche sich das Gebet anschliesst; zuerst f. 108b: ستحان المنقس عن كل مديون. Die Blätter folgen so: 95. 108. 110; Lücke von etwa 2 Bl.; 109. 96—106. Das Weitere fehlt. Bl. 107 gehört nicht dazu.

رعاء يوسف 164^b. يوسف 165. Anf.: لا شريك لا شريك . Dq.21, 2, 324^b. 322.

b) ohne Titel. 3650.

1) Lbg. 809, 20, f. 218^{b} —224. 8vo , 19 Z. $(21^{1}/_{2} \times 15^{1}/_{2}; 13 \times 5^{2}/_{3}^{cm})$.

اللهم انت الملك الحي القيوم المبين :Anfang

2) Lbg. 410, 7, f. 68 - 73. 8° , 11-12 Z. $(17 \times 11; 11^{1/2} \times 6^{\circ m})$.

Anf.: مدى الله العظيم وبلغ رسوله. Abschr. c. $^{1240}/_{1824}$. — Lbg. 410, 13, f. 127—133 dasselbe. Abschr. c. $^{1250}/_{1884}$. Vgl. No. 3649, 29.

- 3) Mo. 6, 2, f. 57a.b. Anf.: الحمد لله والشكر لله
- 4) Dz. 5, f. 90^b—94^a. Anfang: الحمد لله رب العالمين يا حتى يا قيوم اجب
- آللهم أنك تعلم سري :. Mo. 212, f. 12b-23*. Anf
- 6) Dq. 103, 2, f. 90b. Anf.: اللهم صلّ على سيدنا كاللهم ارزقنا متابعة النبي
- 8) Do. 125, 1, f. 23b. Anf.: الذي دعاك الذي من الذي
- يا تحق كنوز اهل الغنا :. 1b. f. 54b-56b. Anf
- 11) Mo. 179, f. 85°—89°. Anfang: سبحانك انت الله تعالي يا رحمن اجرنا من النار بعفوك Dq. 21, 2, f. 322°. 323. 321°.
- يا لطيف اني اسئلك بالركن. Mo. 212, 30b-70a. Anf.
- رَبّ فرّحني بما ترضي به : Do.125, 5,199^b-200^b : مرتب فرّحني بما ترضي به
- 14) We. 1694, 6, f. 21*: حمة اللهم التي استلك رحمة und f. 24*: الحمد لله الذي من علينا

- اللهم اني استلك بسرّ اسمك : 15) We.1766, 12, f. 51^a: اللهم اني استلك بسرّ اسمك اللهم ان
- بسم الله يا رحمى يا رحيم يا كريم: ٣٦٠- 160 Mo. 250, f. 75 بسم الله يا رحمي يا كريم: ٣٦٠ الله يا اله الاوليب: 17) Dz. 5, f. 50 ff.:
 - (in Bezug auf Sura 36).

/ 3651.

Von den sonst noch zerstreut vorkommenden Gebeten verzeichnen wir: Spr. 1217, 199. 1975, 44^b—45. 300, 34^b. 1957, 201^b. 1234, 11^b ff.; 83^{a} . 1464, 102^{a} ; 104. 1832, 89^{b} . 299, 13. 14. We. 1849, 15^{b} — 16^{b} . 1694, 10—13. 1702, 1^{b} . 1702, $8-12^{h}$. 1540, $228^{h}-229^{h}$. 1726, 102^{h} . $1769, 47 = 50^{\circ}$. $1836, 70^{\circ}$. $1573, 11^{\circ}$. 12. 174, 147^b. 148. 210, 41. 42. 1839, 35^b. 1464, 102^a. 85, 46. 47ⁿ. 1780, 43b. 58b. 1759, 82. 1228, 1; 2^{a} ; 23^{b} . 1616, 80^{b} . 81. Pet. 684, 30; 177b—179. 606, 72a. 303, 1b. 2a (für Ross und Reiter). Pm. 490, 2386-239a. 8, S. 15. 177, 196ⁿ. 251, 62^b. 173, 1^b. WE. 27, 2^b. 151, 5^a. Min. 187, 561 ff.; 809 Rand. Mf. 132, 30. 248, 105b. Mq. 466, 75.76a. 119, 377^b. 561, 285^a. 125, 187^a; 191^a. Mo. 13, 43^b Rand; 44ⁿ ff. bis 50. Mo. 137, 44-51(= 150, 53 - 62). 150, 62. 63. Do. 82, 34ⁿ; 57ⁿ; 111^b. Mf. 470, 12^b (Gebet zum Heiligen Geist).

c) mit Angabe der Verfasser.

3652.

Spr. 843, 2, f. 88^b—89^b.

Format etc. wie bei 1. — Die Schrift, gross, kräftig, deutlich, vocalisirt, läuft über die Länge der Seiten hin. — Veberschrift: دعاء بخطّ امير المومنين على بن ابي طالب

هذا دعاء علمنى رسول الله صغم Anfang: . . . اللهم يا من دلع لسان الصباح بنطق تبلّجه وسرج قطع الليل المظلم بغياهب تلجلجه المخ

Ein angeblich von 'Alt herstammendes, dem Propheten zugeschriebenes Gebet. — Der Schluss fehlt; das Vorhandene endet hier so: 'ركلتها الي جناب لطفك فاجعل اللهم صباحي'

Einige andere, dem Propheten zugeschriebene, Gebete stehen: We. 1616, 68b—70; 1756, 1°; 1774, 124°. Spr. 945, 32°. Min. 250 Vorblatt. Pet. 684, 126°. Pm. 654, 171°B; 77, 18°. Spr. 303, 158° (gegen Bekümmerniss, Lbg. 1019, 17°. 18° (gleichfalls). Mo. 363, f.64—65°. الكب القين (Oweis elqarnt † 37/657). Anf.: سجان الله عدد ما سبحة des وعاء الطاق. Das Gebet المحان الله عدد ما سبحة des

/ 3653. We. 1766.

 8vo , 21 Z. (20×14;15× $8^{1}/_{2}$ - $9^{1}/_{2}$ cm).—Titel überschrift f.43b:

zur Befreiung der Eingekerkerten.

دعاء القطب الرباني . . . عبد القادر الجيلاني

الحمد لله رب العالمين هو الله :Anfang الذي لا اله الا هو الجميل الجليل . . . اكسنى من جمال بديع الانوار الجمالية النخ

Gebet des Abdelqādir elģīlānī † 561/1166. Schluss f. 45a: اللهم اغفر لنا ولوالدينا ولمشايخنا الله على الله على

Schrift: ziemlich gross, breit, gefällig, gleichmässig, etwas vocalisirt. — Abschrift c. 1700.

Dasselbe in We. 358, 2, f. 956.

Pet. 684, f. 30b. Von demselben das Gebet اللهم ان علم الغيب عندك . Anf.: عند الغيب عندك u. Pm. 468, 1a. — Spr. 490, 27, f. 164a. Von demselben das Gebet . دعاء فتح البصائر.

3654.

we. 1735, 12, f. 126. كالشاذلي الكلام Dies Gebet des Eśśād'ilī † 656/₁₂₅₈ beginnt: يا من له الخير كله اسئلك الخير كله

صدر الدين Spr. 299, f. 11^b. Gebet des مدر الدين الصوق دعاء الترحيد † ⁶⁷³/₁₂₇₄, betitelt القونوي الصوق اللهم لبس ارواحنا نور الوحدانية 3655.

We. 1704, 67, f. 187a. Titel:

دعاء لاحمد العسالي

Dies Gebet des Ahmed ben 'all el'usālī † 1048/1639 beginnt: اللهم انبى اسانك بسر الاسرار وباليوم und schliesst: وآخرتى مع العفو والعافية والرضي وأخبة والتمكين يا ارحم الراحمين أمين أ

3656. We. 1805.

Titelüberschrift:

هذه الجوهرة فيما يقوله خادم السفينة

Verfasser fehlt; es ist:

مصطفى البكري

المحد لله رب العالمين الذي نجانا : "Anfang f. 132 المجد لله رب العالمين وسيرنا في البر والجر بسلطانه المبين Gebet des Muctafā elbekrī † 1162/1749.

Schluss f. 137 الفيول القبول القبول علينا بقبول اللقبول الرسول يا ربنا المخ Abschrift vom J. 1224/1809.

F. 1386—1474 Aussprüche Mohammeds über die Verdienstlichkeit der Einheitsformel; dann besonders das Stück f.1446—1474, nach der Unterschrift betitelt بتهليل الفران العظيم, über denselben Gegenstand: s. No. 2470, 1.

3657. Pet. 691.

8vo, 25 Z. (Text: 16¹.₂ × 9¹.₂c^m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, ziemlich stark, etwas glatt. — Titelüberschrift f. 28ⁿ (oben am Rande):

رسالة الغواتح والاستهداد

الله بن على البغدادي العبدروسي البدري القادري العادي العبدروسي البدري القادري العبدروسي البدري القادري im J. 1179/1765 den حبد السبان in seiner Zurückgezogenheit in Elmedina besucht und dort diese Abhandlung gesehen u. abgeschrieben habe nach einem Exemplar, das von seinem mit eigener Hand geschriebenen Exemplar abgeschrieben worden.

الفاتحة يا سيدنا يا رسول الله يا سيدنا :Anfang المخ البا بكر الصديق يا سيدنا عمر بن الخطاب الخ

Ein Gebet von Mohammed ben 'abd elkerim essammän elmedeni † 1189/1775, welches sich in der obigen Weise (in mehreren Gruppen, an deren Spitze immer الفاتحة steht) in kurzer Anrede zuerst an Mohammed und seine 4 ersten Nachfolger, dann an alle Propheten und Frommen wendet. Nach diesen Anreden kommt f. 30b das Gebet selbst: النهي اجعلني واخواني واحتبائي في مقعد صدت المخار والداري المناتحة الي روح النبي الي يوم الدين امين المين ال

Schrift: gross, kräftig, deutlich und gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1187/1773. — Collationirt.

 $Pm. 173, f. 12^{b} - 14^{b}$. Ein Gebet des زكرياء anf.: اللهم يا من اقتر له بالعبودية.

des دعاء الاستغاثة We. 1148, 3, f. 49°. Ein الاستغاثة des الاهي كيف يذلّ من بك عزّه, anf.: محمد البكرى

/ 3658.

Gebete von anderen Verfassern kommen vor in: We. 415, 22 und Lbg. 453, 27 (Elhidr). We. 1563, 127^b (Adam). Mq. 466, 138^b (Salomo). We. 1577, 229 (Abū bekr). Pm. 497, 103 ('Alı). Mq. 36, 6 (ابو نرّ الغفاري). Pet. 329, 228b — 230 (زيري العابدين). We. 1707, 58a (الشافعي). Pm. 224, 154^a (مقاتل بن سليمان). Lbg. 368, 13° (ابن سينا). Pm. 8, S. 15 und Spr. 300, 33; 75* (عبد القادر الكيلاني). Lbg. 808, 83° (von ابو مدین, Verse). We. 1632, 53°-56° und Spr. 2005, 13° (ابن العربي). Spr. 837, 151° (نجم الدين الاصبهاني) ف 769, 102° (احمد البدري). We. 1803, 135° (عبد اللطيف بن السعودي). Do. 50, 59^a (ابن حجر). Pm. 37, 152^b (ابن حجر). Lbg. 245, 1826—1836 (محمد البكري الكبير). Spr. 902, 187 (كمهل الصبان). 2005, 20 Rand (حمد المراكشي) في WE.192,230 (الشمس البلاطنسي). Pet. 684, 182^b (ابو الربيع المالقي).

Hier seien noch erwähnt die Werke:

- کمد بن حبیب دعوته (۱ کستجیب دعوته ۷۰۱ + کلنجوی النجوی)
- 2) ابن ابي الدنيا von الدنيا + ²⁸¹/₈₉₄ ابن الدعوة + ²⁸¹/₈₉₄
- المعوة المستجابة (3) المعوة المستجابة (3) المحد بن جيبى العدري (47 أبن فصل الله
- 4) الغيث المدرار في سحائب الاستغفار von
 خمد بن على أبن العراق † 933/1527.
- مصطفى بن von ر" في ادعية الصلوة المفروضة (5 † محمد خواجكي زادة † 998/₁₅₉₀.
- (6) شرح قول الوفائية von مرح قول الوفائية المردير الدردير † احمد الدردير

d) Zusammenstellung von Gebeten.

3659. We. 1775.

28) f. 137.

Titel und Verfasser f. 137a:

من كتاب المعوات والاذكار مما روي عن النبي الختار لعبد الله بن الحارث

عن عبد الرحمن بن بشير : Anfang f. 137b قال قال رسول الله صعّم العبادة هي الدعاء وعنه الدعاء منخ العبادة النخ

Ein Blatt aus der Sammlung der Gebete des Propheten, von 'Abd allah ben elharit.

/ 3660. We. 358.
2) f. 95^b-96^a.

8vo, c. 32 Z. (Text: 19 × 11³/₄^{cm}). — Zustand: lose Blätter, etwas fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Titel und Verfasser f. 95^b:

عذا تعوات مباركة شريفة ... منقولة عن ... محيى السنة والدين عبد القادر الحسنى الحسيني الكيلاني

Einige Gebete, welche 'Abd elqādir elgīlānī † 561/1166 in seinen Werken الغنية und erwähnt als von besonderer Wirksamkeit. Sie beginnen: الحمد للم رب العالمين هو اللم الذي لا الم الا هو الجميل الجليل الخ

Schrift: ziemlich klein, gefällig, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1160/1747.

3661. We. 1805.
13) f. 124-132^b.

Format etc. u. Schrift wie bei 12). — Titelüberschrift:

so auch im Vorwort f. 125a. - Verfasser:

السيد البكري مصطفى

الحمد لله الذي فتح : Anfang f. 124°: بالصلاة والتسليم لاهل التعليم بابه . . . أما بعد فيقول . . . مصطفى الصديقى . . . لما وقفت على الصلوات النبوية المنسوبة لسيدي على وفا الخ

Gebete des Muçtafā ben kemāl eddīn elbekrī † 1162/1749 für den Propheten, nach dem Vorgange des 'Alī wefā. Anfang f. 125°: صلّ وسلّم وشرف وكرم ومجد وعظم على سيدنا ومولانا واغلانا واعلانا محمد الفاتح بالوجود خزانة الجود المخ Darin eine Stelle (f. 128b—129b), worin Mohammed gebeten wird, den Frommen zu verhelfen zu solchen Plätzen im Paradiese, wo sich ihnen erschliessen die Vollkommenheiten, die sie erstreben, und das Erkennen der Eigenschaften Gottes; jedes dieser Dinge wird alphabetisch, mit Angabe des Buchstabens, hinter einander aufgeführt: خلوت النق الاحديث وباء اليقين الواحديث وتا التولية والتلقى . . . وواو الولاية

وتابعيه وانسابه الي ابد :Schluss f. 132 الآباد ما مال غصى وباد وسلم تسليما وعظم تعظيما

3662. We. 1805. 6) f. 49-57.

Form at $(15^{1}/4 \times 10^{1}/2; 12 \times 6^{1}/2^{cm})$ etc. u. Schrift wie bei 3).

Einige Gebete desselben zusammengestellt.

a) f.49-57. Ohne Titel. Anfang f.49^a:

اللهم يا سيار يا ستار يا عزيز يا غفار يا جليل يا جبار الخ

b) f. 58^b — 61^a. Titel fehlt. Anfang:

اللهم اشرق على فيكلي من انوارك القلسية الخ

woran sich schliesst f.61^a: دعاء الاستعانة : s.3649,2.

c) f. 62^a — 64^a. Titel:

اللهم انى استلك جبل وصلة قربك المز : fangend

d) f. 64°-67°. Titel: ورد الغروب, anf.: المجد للعرب العالمين الرحمن الرحيم مالك يوم الدين النخ ورد يتلوه المسافر: Titel: ورد يتلوه المسافر: Anfang: اللهم اسفر لنا عن وجوة الاسرار البراقع النخ

/ 3663. We. 1769.

8°°, 13 Z. (15×101/4; 11×71/2°°). — Titel u. Verf. f.106°: نبذة في الأوقات التي يستجاب بها الدعاء من ليل او نهار للشفوني

قال الامام الشافعي يستجاب : Anfang f. 106^b: الدعاء في خمس ليال اول ليلة من شهر رجب وليلة النصف من شعبان وليلة عيد الفطر وليلة عيد الاضحي وليلة الجعة الخوله الملك كل كلمة في جهة : Schluss f. 109^b فانك تحمى بانن الله تعالي²

Eine Anzahl kleiner Gebete, die bei dem oder jenem Vorhaben von besonderer Wirksamkeit sind, von Mohammed essafünt (um ¹²⁰⁰/₁₇₈₅).

F. 110^b—111^a hauptsächlich ein Stück des Werkehens, zum Theil in anderer Anordnung, meistens mit ganz denselben Worten.

F. 109^b und 110^a, betitelt باب محبّة, Anleitung, die Liebe einer Person zu gewinnen.

F.111 tiber den Ausdruck الانس ولجلت für النقلان F. 112 Aufzählung derjenigen Propheten, die beschnitten geboren sind, nach ابن الجوزى.

3664. Lbg. 587. 3) f. 80^b-97^b.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift: ك" الجواهر المضيّة في المعوات الشريفة النبوية ك" الجواهر العباس احمد بن محرز : Vorfasser: ابو العباس احمد بن

الحمد لله على عظيم الائه وشكرا له : Anfang على سبوغ نعمائه . . . وبعد فإن الله عز وجل حيث امرنا بدعائه وحثنا على طلب فصله الرخ Gebetbuch des Ahmed ben muhriz um

860/1456, auf zuverlässigen Traditions - Quellen

(wie Elbohari, Muslim, Ettirmedi u. s. w.) beruhend, in 53 Kapiteln.

فى فصل الدعاء مديث فى جامع 82 باب. 1 الترمذي الخ فيما يقال عند سماع المؤذن 83° باب. 5 حديث فى صحيح البخاري فيما يقال فى القنوت

 فيما يقال في القنوت
 484 باب. 10.

 فيما يقول من شدة الارت
 30. باب. 91^b

 فيما يقول ليلة القدر
 40. باب. 94^a

 فيما يقول الانسان في مرضه
 45^b

 فيما يقول اذا د - ل الشوق
 95^b

 في شيء من الآداب
 96^b

كان يقول اذا اكل او شرب : *Schluss f. 97 الحمد لله الذي اطعمنا واسقانا ، تم

Dann f.97° einige Gebete aus dem الدعوات des والدعوات البيع النيسابوري und الله تحمد ابن البيع النيسابوري und 98° Auszüge aus Aussprüchen (كلام) und Gebeten des ابو الحسن على الشاذلي und f.111°—114° aus den Gebeten des ابو الحسن الانصاري.

F. 117—128 allerlei auf Geheimlehre, Talismane, Beschwörungen etc. bezügliche Notizen; von derselben Hand.

3665. We. 1805.

Format etc. u. Schrift wie bei 14), f. 138^b ff., aber im Ganzen etwas kleiner, enger. Sehr unsauber, die letzten Blätter oben beschädigt u. ausgebessert. — Titel fehlt; er ist:

د" الهياكل السبعة

Verfasser fehlt.

روي عن على بن ابي للالب رق انه Anfang: قال قال رسول الله صغم اتانى جبرويل فقال يا تحمد ان الله قد منحك بهدية لم يمنحها لاحد من قبلك ولا من بعدك فقلت وما هي يا جبرويل قال هذه الهياكل التي ما دعا بها داع الا واستجاب الله له الخ

Zuerst wird von der wunderbaren Kraft der الهياكل geredet und im Einzelnen dieselbe erläutert, nachdem angegeben, dass Gabriel sie dem Mohammed als besondere Gnade überbracht habe. Dann folgen die 7 فياكل, Gebete und Lobpreisungen Gottes (f. 149a, 150b, 151a,

152°, 153°, 155°, 157°). Das letzte ist nicht zu Ende, das 1. beginnt f. 149°: الحجد لله الذي لا يخيب ويمن بالاحسان من ذكره الحمد لله الذي لا يخيب ويمن بالاحسان المائي ا

We. 1552.

57 Bl. 16no (8 × $5\frac{1}{2}$; 5 × $3\frac{1}{4}^{\text{cm}}$). — Zustand: schmutzig. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Einband: rother Lederbd mit Goldverzierung u. Klappe.

Dasselbe Werk. Titel und Verfasser fehlt. Der Text weicht öfters ab. Anfang: روى عن رسول الله صغم انه كان له سبعة هياكل وبالحق انزلته والجدلله رب العالمين وصلى الله الخ

Schrift: ziemlich gross, kräftig, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschr. um 1215/1800. — Nach f. 9 fehlt 1 Bl.

× 3666. Schöm. XI, 3b.

Eine ganz gleiche Mappe mit der XI, 3^a. Enthält Heft 13-20. Davon Arabisch:

Heft 13. 25 Bl. 8 $^{\circ}$, 9Z. (13 1 /2 \times 10 1 /2; 11 \times 8 1 /2 $^{\circ}$ m). Zustand: unsauber. — Papier: weisslich, stark. — Titel fehlt; er ist: الهياكل السبعة

Anfang so wie We. 1805, 15 bei dem 1. هيكل (f. 149°) angegeben ist; aber der hier vorliegende Text scheint ausführlicher zu sein. Der Schluss weicht ab. Dann folgt noch f. 19° ein längeres Gebet, überschrieben: دعاء مبارك.

Schrift: ziemlich klein, vocalisirt. — Abschrift um 1800. — Nach f. 12 fehlt 1 Bl.

Heft 15. 8vo , 12 Z. $(16 \times 10; 13 \times 8^{\text{cm}})$.

An verschiedenen Stellen Gebete und auch Qoranstellen, von kleinerem Umfange.

Heft 16. 56 Bl. 8vo, 7 Z. (15¹/₂ × 11¹/₂; 11 × 7^{cm}). Zustand: unsauber, wurmstichig; vielfach lose Blätter.— Papier: strohgelb, ziemlich dünn und glatt.

F. 15—19. Aussprüche Mohammeds (c. 26). No. 1447, 4. Zuerst: من استخف استانه فلعنة الله عليه بثلاثة بليات

F. 24—30. 40 Traditionen. No. 1550, 3. Zuerst: الحديث الصلوة الشجرة وثمرها ثلثة النج Auf Bl. 25* folgt 26*.

F. 31—35*. Traditionen (c. 17, unvollstdg). No.1447,5. Zuerst:من حفظ اربعين حديثا من امّتي

F. 35b-41b. Traditionen (von Gebet, Fasten, Weinverbot), etwa 34. No. 1447, 6. Anfang: قال النبى صغم اذا قام العبد من الصلوة فقال الله اكبر F. 41b-48a. Titel fehlt; er ist بهجند العلوم No. 1945. Nach f. 42 fehlt etwas. F. 48a.b Lobpreisung Gottes.

F. 52—56. Vom Fasten. Anfang: هذا كتاب الصوم وهو ركن من اركان الاسلام وفرض Bricht ab mit den Worten: من فروض العين يوما من شعبان غمّ عليكم فاكملوا عدّة

Schrift: ziemlich klein, breitgezogen, etwas vocalisirt.

Heft 17. 56 Bl. 87°, 11-13Z. (16½×10½; 11½-12×7-8°m).

Meistens kleinere Gebete, auch Qoränstellen.

F. 124-164 das حزب النوى (der Grundtext Pet. 537, 1).

F. 316-34 das Gebet دعاء الربيح الاتحر (No. 3649, 34). Vor f.1 u. nach f. 31 fehlt etwas.

Heft 19. 12 Bl. kl.-8vo, 9 Z. $(12^{1}/_{2} \times 9^{1}/_{2}; 9^{1}/_{2} \times 7^{\text{cm}})$. Im Anfang (f. 1^b—4^b) einige kleine unbedeutende Gebete.

Heft 20. 29 Bl. 8°°, c. 12 Z. (20¹/2×15; c. 18×14cm).

Arabisch f. 3. 4. 6-8. Einiges über richtige
Aussprache beim Qoranlesen. (F. 14b—18
unerhebliche Gebete; sie stehen überkopf.)

3667. Lbg. 540.
2) f. 51-89.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt; er ist:

شرح هياكل النور

Verfasser und Anfang fehlt.

Es ist ein gemischter Commentar zu demselben Werk (No. 3665); er beginnt hier im 4. هيكل. Die ersten hier vorhandenen Worte sind f. 51°: وقد بان ان صنعة الواهب لايمكن ان تكون كذلك والاجسام والهيئات كثيرة وقد بينا: «Erste والاجسام والهيئات كثيرة وقد بينا

Das 5. عيكل f. 61b, das 6. 80a, das 7. 86a. Das Vorhandene bricht ab f.89b im Grundtext: انفتج سبيل القدس ليصعد الى رحال منعت ترازح الاكترين 'Der Commentar dazu bricht ab mit den Worten: فلعلّه تصحيف او فيه ترك فمن وجد النسخة المصححة

Lücken scheinen zu sein nach f. 58. 66. 68. HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL, IX.

3668. Lbg. 392.

50 Bl. 8vo, 17 Z. (20¹, 3 × 13³/4: 13¹/2 × 7^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, am unteren Rand wasserfleckig. — Papier: gelb, zieml. stark u. glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel u. Verfasser auf dem Vorbl.:

شرح فياكل النور لانقروي اسمعيل افندي

Türkische Uebersetzung, satzweise, mit einigen erklärenden Zusätzen, von Ismā'il elan-qirawi † 1042/1632. — Das الملائل beginnt f. 8b: كل ما يقصد البه بالاشارة الحسية فهو جسم' يعنى هر نه شيئه كه اشارت حسى ايتمكلة قصد اولنسه اول جسمد،

واجعل النبوة سبيلنا والإشراق: Der Text schliesst: جليسنا انك انت بالجود ولا بالغمّ على العالمين منان

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, vocallos. Grundtext zum Theil roth. — Abschrift c. 1200/1785.

HKh. VI 14433 (ايضاح الحِكم).

/ 3669. Pm. 360.

57 Bl. 8°°, 9 Z. (15 \times 10; 11 \times 53,4°m). — Zustand: gut. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Einband: schöner Hlbfrzbd. — Titel und Verfasser fehlt.

الحمد لله الذي عو داين :Anfang f. 1b قبل كل شيء ولا يكون شيء معه

Ein śi'itisches Gebetbuch: 7 Gebete, von denen einige besondere Ueberschriften haben, auf besondere Festtage. — Das 2. Gebet f. 10⁶ geht auf das Fest des Teiches (عيد الغدير). Anfang: الحبد لله الذي الهم الخلق توحيده

في يوم عيد الفطر : Das 4. f. 30b

Das 5. f. 36^a: في عيد الانحي

Das 6. f. 40^b: Ohne Ueberschrift, ist ein Gebet für Freitag.

الحمد لله الذي قد :Das 7. f. 45*: Anfang من الدي الذي قد :Schluss (des 7.) f.57* من تحبّ منهم صلواتك وسلامك عليهم اجمعين وصلى الله على محمد وآله اجمعين الى يوم الدين

Einige Stellen sind wörtlich wiederholt; so f. 4^a, 5 bis 8^b, $1 = 52^{b}$, 9 bis 57^b, 1; 26^a, 4 bis 26^b, $1 = 44^{b}$, 5 bis 45^a, 3.

Schrift: zieml. gross, krāftig, etwas rundlich, gleichmässig, vocalisirt. Ueberschriften roth. Abschr.i.J. 1276/1859.

Ob dies der "Qoran der Babis" ist?

/ 3670. Mo. 179.

115 Bl. 16mo , 7 Z. $(9^{1}/_{2} \times 6^{3}/_{4}; 6^{1}/_{4} \times 4^{\text{cm}})$. — Zustand: ziemlich gut; oben am Rande zum Theil wasserfleckig. - Papier: gelb, stark, glatt. - Einband: brauner Lederband mit Goldschnitt.

Titel fehlt. Es ist ein Türkisches Gebetbuch; die Gebete darin, von kleinem oder auch grösserem Umfang, sind mit einer voraufgehenden Erörterung versehen, die sich über die Wirksamkeit derselben, die Art des Betens oder auch die damit verknüpfte Geschichte auslässt. Die Gebete sind Arabisch, vocalisirt; zum Theil sind es nur Qoranstellen oder Anrufungen Gottes. Das hauptsächlichste darunter ist:

F. 21b-41b. Gebet für Mohammed. Zuerst fangen die Sätze an mit السلام عليك , dann mit السلام عليك يا :Anfang . اللهم صل على محمد حاصيم (هاشمتي .d. i) الله السلام عليك يا مكتي المني

F. 44b-46b. Gebet für die 12 Imame اللهم صل على محمد المصطفى: . (vgl. No. 3649, 28). Anf

F. 48b ... 50a. الايمان (No. 3649, 11).

F. 52b-53b. رعاء طاعون (No. 3649, 41). اللهم يا ولتي الولاء ويا كاشف الضرّ والبلاء الح : Anf.

F. 85^a—89^b. عاء (No. 3650, 11).

F. 98b—103a. معاء قُوشُ (s. No. 3649, 53).

Schrift: ziemlich gross, weit, deutlich. Der Arabische Text vocalisirt. — Abschrift c. 1700.

/ 3671. Ham. 230.

224 Bl. 16mo, 7 Z. $(10^{1}/2 \times 7^{1}/2)$; $6 \times 3^{3}/4^{cm}$). — Zustand: nicht ganz sauber. - Papier: gelb, glatt, dick. -Einband: schwarzbrauner Lederband.

Titel fehlt. Es ist ein Türkisches Gebetbuch, das zuerst einige Suren (36. 67. 78. 112-114. 1. Anfang der 2.), dann eine grosse Anzahl von Arabischen Gebeten enthält, deren grössere eine Türkische Vorrede haben, die an einem Beispiel die Kraft des folgenden Gebetes beweisen soll. Die hauptsächlichsten sind: a) f. 42^a/50^b نعاء نور (58^b/65^a نعاء كردان

- دعاء حاجت 71.72 (c) دعاء حصرة الياس 686/69 (c)
- e) 78-80° پيغمبر (f) 106. 107 معاء عهد نامه 107
- دعاء مستجاب 156-(h) 152 (ca) قدر 140-127 (g

دعاء صلوات 400°-202 (k) دعاء دولت 180-167 (ca) دعاء دولت 180 دعاء قبر 210/214 drei

Schrift: ziemlich gross, gut, vocalisirt. Ueberschriften roth, fehlen aber zum Theil. F. 221-224 ein Anhängsel in neuerer flüchtiger Schrift. - Abschrift c. 1150/1737.

\angle 3672. Mo. 212.

115 Bl. 16mo , 7 Z. $(10 \times 7; 5^{1/2} - 6 \times 4 - 4^{1/2} \text{cm})$. — Zustand: stellenweise nicht ganz sauber, zu Anfang ein Wurmstich. - Papier: glatt, stark, gelb. - Einband: Pappbd.

Titel fehlt. Zuerst f. 1b-10b Sura 36; der letzte Vers fehlt fast ganz, wegen der Lücke nach f. 10. Dann folgen Gebete, theils Türkisch, theils Arabisch mit Türkischer Einleitung. Die meisten arabischen Gebete sind kurz; die längeren (bloss mit der Ueberschrift دعاء):

- 1) f. 12^b-23^a (No. 3650, 5). Geht f. 19 ins Türkische über. — Bl. 24 leer geblieben.
- 2) f. 30b-70a (No. 3650, 12). Die meisten Sätze fangen — chenso wie bei 126 ff. — an mit: اسئلک جف حبمة und dem Zusatz von Qoranausdrücken oder Qoranstellen oder Namen von Suren etc. Geht f. 51° ins Türkische über.
 - 3) f. 97^b—100^b. كعاء حروف (No. 3649, 20).

. Schrift: Türkische Hand, klein, gefällig, vocalisirt. Ueberschriften roth. - Abschrift c. 1100, 1688.

$\angle 3673$. Dq. 21. 2) f. 275 - 331.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Theils Arabische theils Türkische auf den Qoran bezügliche Gebete (und Notizen).

- 1) F. 276a Verzeichniss von 28 Qoränlesern.
- 2) F. 277b. Ueberschrift: دعاء جوشون الشان (No. 3649, 18). Das Gebet hat den häufigen Refrain: سبحانك يا لا اله الا انت الغوث الغوث خلَّصنا من النا, يا ربُّ
 - 3) F. 292b-294 Türkisch.
- 4) F. 294b—296. Ueberschrift: هذا حلية Die einzelnen Beschreibungen Mohammeds, die mit grüner Schrift in Kreisen mit gelber Einfassung stehen, entsprechen denen

in We. 1694, 2; im Ganzen 16 Kreise, mit darunter stehender Türkischer Uebersetzung. Dann f. 296 vier grössere Kreise in gleicher Weise für بعمر ابر بكر und عثمان.

- 5) F. 297—308. Ueberschrift: العظيم (No. 3649, 55). In diesem Gebete kommen, ziemlich zu Anfang, die für ziemlich viele Suren zu Anfang verwendeten Buchstabengruppen, wie الر المص الم المدى ا
- 6) F. 308*—309* oben. Zusammenstellung von 7 Qoranversen über Gottes Allmacht: zuerst Sura 9, 51 und zuletzt Sura 39, 39.
- 7) F.309*--312b. Ueberschrift: دعاء صلوات شریف Gebet für Mohammed (No. 3649, 40).
 - 8) F. 3126-3146. كعاء نور (No. 3649, 67).
 - 9) F. 315a-316a. كا جبيل مبارك (No.3649, 17).
 - 10) F. 316^a—317^a. معان (No. 3649, 6).
- 11) F. 317^b -318^b. مبارك مبارك (No. 3649, 5).
- 12) F.318^b-319^b. وَالْمِاسَ عَمَ [1.318^b-319^b] الْمِاسَ عَمَ (No. 3649, 8).
- 13) F. 319^b. 320. 324. مبارك (No. 3649, 14).
 - 14) F. 324b. 322. كماء يوسف (No. 3649, 72).
- 15) F. 322^b unten. 323. 321^a. حماء مستجاب (No. 3649, 60). Der Refrain اجرنا من النار بعفوك kehrt oft wieder.
- 16) F. 321. 325. (n. propr.) دعاء مجنون (No. 3649, 57).
- 17) F. 325^b 326^b. نعاء حَسَن خَسَيْن (No. 3649, 21).
- 18) F. 326 ff. Verschiedene Gebete kleinen Umfanges, darunter f. 327 معاء عهد نامه , 327 دعاء جبرائيل , 328 بعاء ايمان , 328 بعاء فصايل , 328 بعاء ايمان , 328 بعاء ليمان , 328 بعاء فصايل , 328 معاء جبرائيل , 329 معاء جبرا

3674. Dq. 103.

4to, 11 Z. (Text: c. 16¹/₂ × 13¹/₂°m). Zustand etc. und Schrift wie bei 1). Diese Blätter sind überkopf beschrieben, müssen also rückwärts gezählt werden.

Verschiedene Gebete: F. 87*-86* ein Gebet für Mohammed und seine Genossen, in Reimprosa. Anf.: السلام عليك زين الانبياء اتقى الاتقياء

F. 86a-72b u. 57-65a eine Anzahl Gebete, meistens von kleinem Umfange, in Versen, einige darunter in neueren Gedichtformen. Zuerst (Ṭawil): يشعر ربيع قد بدا نوره الاعلي الحِما يجلَى الحِما يجلَى

F. 69 – 72^b Gebet in Prosa. Anfang: لقد جاءكم رسول من انفسكم عزيز الخ F. 65^b – 68^b u. 87^b – 89 sind leer.

/ 3675. Mo. 16.

356 Bl. 16mo, 7 Z. (11 \times 7; $5^{1/2} \times 3^{1/2}$ ^{cm}). — Zustand: nicht ganz sauber, auch nicht frei von (Wasser-) Flecken. — Papier: gelb, zum Theil auch farbig, ziemlich glatt und stark. — Einband: brauner Lederband.

Enthält grössere und kleinere Arabische Gebete, mit Türkischer Einleitung u. Anweisung.

Die grösseren Gebete sind:

[15°—15°	رعاء اسم اعظم (No. 3649, 5).
21*-30*	ر (No. 3649, 67). هذا دعاء نور
47°-68°	(No. 3649, 40). فذا دعاء صلوات
81*-845	.(No. 3649, 53) هذا دعاء قوش
106b—117°	(No. 3649, 37). عذا دعاء سرخ با
128b—135a	راح (No. 3649, 62). فذا دعاء معراج
159°—164°	(No. 3649, 60). هذا دعاء مستجاب
187 ^b —195 ^b	ركة دعاء قدر (No. 3649, 51).
202°—203°	ر (No. 3649, 11). هذا دعاء ايمان
206a-209b	الم الكا دعاء محمد (No. 3649, 58).
ين ⁴215 — 215	(No. 3649, 22). باربند حسن حس
258°—264°	(No. 3649, 17).
273b-274a	(No. 3649, 70). هذا هيكل فرس
297*-306*	(No. 3649, 32). هذا دعاء رسول

Schrift: ziemlich klein, gefällig, deutlich, vocalisirt. Ueberschriften farbig. — Abschrift c. 1100/1688.

3676. Mo. 20.

200 Bl. $16^{\rm mo}$, 5 Z. $(6\times4^{1}/_{4};\,3^{1}/_{2}\times2^{9}/_{3}^{\rm cm})$. — Zustand: nicht ganz sauber, auch fleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederbd mit Goldpressung.

Titel fehlt. Enthält kürzere und längere Arabische Gebete, mit Türkischer Einleitung und Anweisung. Die längeren Gebete sind: F. 5^a—9^b منا دعاء الحسنى (No. 3649, 6). 26^a—32^b الحماء الحسنى (No. 3649, 56). 44^b—57^a منا دعاء نور شریف (No. 3649, 67). 96^b—105^a منا دعاء جمیل (No. 3649, 17). 131^b—145^a منا دعاء تهلیل (No. 3649, 14). 158^b—164^b منا دعاء یوسف (No. 3649, 72).

In der Mitte folgen die Blätter so: 56. 58. 57. 59 ff. Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, vocalisirt. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1100/1688.

/ 3677. Mo. 211.

87 Bl. 16mo , c. 9 Z. $(8^{1}/_{2} \times 7; 6^{1}/_{2} - 7 \times 4 - 5^{1}/_{2}^{\text{cm}})$. — Zustand: nicht ganz sauber; auch wasserfleckig. — Papier: gelb, zieml. stark u. glatt. — Einband: brauner Lederbd.

Enthält Gebete theils in Türkischer Sprache, theils in Arabischer mit Türkischen Vorbemerkungen. Von den kürzeren Arabischen Gebeten abgeschen, sind hier als längere zu bemerken: 33°—35 دعاء الدينة (No. 3649, 67). Nach f.35 ist 1 Blatt ausgerissen; der Schluss des Gebets fehlt. 36—38 دعاء الدينة (No. 3649, 6).

36—38 (No. 3649, 6). Der Anfang fehlt.

49—53°. Die Ueberschrift fehlt. دعاء جميل (No. 3649, 17).

S6—59 نيا الله يا غفار يا ستار يا وهاب النخ (No. 3649, 6). Diese einzelnen Namen Gottes und noch 12 andere 9 mal (auch 12 mal) wiederholt bilden das Gebet.

62^b—64^a تاجنات (No. 3649, 64). Nicht wenige Persische Wörter eingemischt. 73^a—77^b. Die Ueberschrift fehlt.

(No. 3649, 60).

78-85 leer, 86. 87 Türkisch, überkopfstehend, unbedeutend.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, weit, deutlich, vocalisirt. — Abschrift c. 1100, 1688.

3678. Do. 125.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Verschiedene Gebete. Die längeren sind:

اللهم :Ohne Ueberschrift. Anfang اللهم :110°. Ohne Ueberschrift الني استلك بالحقايق الازلية والنعوت الالهية الج

. (No. 3649, 49) فاتحة الفقراء (No. 3649, 49).

114^b—118^b رعاء حزب الجر (s. We. 1723, 6). (Der gewöhnliche Schluss steht 118^a Mitte.)

Nebst عتصام حزب الجر f. 118^b—119^b.

دعاء حزب البر' لا اله الا انت السميع "122-"120 القريب الجيب المنو

Titel ist aus dem Stück am Rande zu entnehmen. Diese Gebete sind für alle Woch entage, von Freitag an, eingerichtet; auf jedes
folgt ein kleines المجد للدرب. Anfang: المجاب الاسباب الرجن الرحيم ممسك السحاب

اوراد الاسبوع [ابن العربي Titel fehlt. [von] [ابن العربي العربي (s. Spr. 784 ff.).

199^b—200^b. Gebet zur Abwehr des Kummers. Anfang: بّ فرّحنّی بما,

2006—218a. Wochen-Nachtgebete, vom Sonntag an auf jede Nacht. ورد الليالي لابن العربي (s. bei Pm. 16, 4 ff.).

دعاء اسماء الحسنى للشيخ محيى الدين 232°–218° (No. 3649, 6).

232^b—238^a مذا دعاء خطبه، دوازده امام. Predigt-Gebet der 12 Imāme (No. 3649, 28).

238^b—271^a هذا مناجات قران. Gebetsverse, aus den Qorān-Suren der Reihe nach genommen.

هذا اوراد شيخ پير محمد بهائي * 289-271 اللهم انت الملك الحي الحق المبين

289 - 297. Türkisch (abergläubische Mittel).

هذا دعاء ورد حصرت شيخ يحيى، 406-298

Anfang: اللهم يا رب يا ستار يا عزيز يا غفار Darin f. 301^b ff. die Namen Gottes.

307b-308b. 2 kleine Gebete.

3679. Dz. 14.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Das Hauptsächlichste ist:

- a) 886-92 مذا الاسماء الحسنى (No. 3649, 6).
- b) 924-944 (enthält 99 Namen) هذا أسماء رسول الله صغم Anfang (nach voraufgeschickter Türkischer Einleitung): محمد محمود احمد حامد قاسم المنز
- e) 946-966. هذا حليه رسول الله وما ارسلناك 966. الله الله الله الله المحتج انا ضحك mit Türkischer Interlinear-Uebersetzung (in kleinerer rother Schrift).
- d) 1006--106 كنا دعاء قدى الكي (No. 3649, 51).
- e) 112^a—118^a وهذا دعاء رمصان (No. 3649, 33).
- f) 120b—123a منا دعاء جميل (No. 3649, 17).
- g) 1336—1356 هذا دعاء حرامي (No. 3649, 19).
- h) 1366—1386 كذا دعاء سبع ايات (No. 3649, 35).
- i) 1496-1516 معان الله وجمده (No.3650,10).
- (No. 3649, 67). هذا دعاء نور
- 1) 1656-1694 منا دعاء مرجان (No. 3649, 59).

Zu den Gebeten (von dan) gehören Vorbemerkungen und Einleitungen in Türkischer Sprache.

✓ 3680.

- 1) We.1812, 9, f.1166—118. 2 Gebete; das erstere للدخول على الملوك والسلاملين beginnt: لا حول قوة الا بالله العلى العظيم بك منك البيك استغفرك الن Das andere f. 1176 ff. ist ein dem Propheten am Tage يوم الاحزاب zugeschriebenes; es beginnt: شهد الله انه لا اله الا هو والملائكة واولو العلم قائمون بالقسط
- 2) We. 1793, 4, f. 33—36. 46. Verschiedene kleine Gebete, aus dem الجامع الصغير genommen; dieselben beginnen mit اللهم.

Darauf folgt f. 37. 38 hauptsächlich ein dem Mohammed zugeschriebenes Gebet, das gegen die Strafe des Grabes auf 80 Jahre und, mehrmals gelesen, bis zum jüngsten Tage schützen soll. Anfang f. 38^a: اللهم تب علينا قبل الموت

- 3) We. 1771, 14, f. 49. Einige Gebete, mit beginnend. Das eine, dem اللهم الله الحيوان entnommen, beginnt: الدميري entnommen, beginnt: الدميري (— Mo.16, 1, f. 81—84). Auf f. 49^b einige Gebetverse, von تراه الدين ابن الكاملية.
- 4) Lbg. 598, 51, f. 111^b—116. Allerlei Excurse und kleinere Notizen aus verschiedenen Fächern, besonders Gebete, zum Theil Türkisch, besonders 112^b. 113. 115^a, Einiges auch Persisch wie 114^a unten und 116^a.
- 5) Spr. 347. Auf der Rückseite des ersten Blattes stehen einige Zeilen Arabisch, 2 kurze Gebete enthaltend, mit Persischer Gebets-Anweisung versehen. In schlechter, ganz neuer Schrift, um ¹²⁴⁰/₁₈₂₄.
- 6) Spr. 1967, 10, f. 38^b—45. Zusammenstellung kurzer Gebete, zum grossen Theil mit auf anfangend, auch ein kurzes Morgenund Abendgebet.

$\leq 3681.$

1) We. 1771, 8, f. 32 - 41. 8vo, 13 Z. (19×11¹.₂; 12×6^{cm}).

Verschiedene kleine Gebete; darunter f. 34b نعاء الرحمن (No. 3649, 31); f. 37a Gebete zu Anfang u. am Schluss des Jahres; f. 40a eine استغاثة. Dazwischen auch Mittel gegen Fieber etc.

Schrift: klein, gefällig, deutlich, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. Der Text in Goldlinien eingefasst. Abschrift c. 1150, 1737.

Ausserdem hauptsächlich am Rand f. 32^a bis 37^a (eng beschrieben) Qoran-Verse und kurze Gebets-Sätze, auch Gebete, die استخبارات genannt werden. Einiges darunter dem Haltfen 'Alt zugeschrieben.

2) We. 1769, 12, f. 112b—120a. 8vo, 11 Z. (15×10½; 10½×7cm). — Titelüberschrift: هذه الآيات العشر القافية التي كل اية منها تحوي عشر قافات⁴

Zuerst 10 Qoranverse, in deren jedem 10 enthalten sind, Sura 2, 247. 3, 177 etc., und f. 113^b noch drei andere solche Qoranverse.

Hinter jedem jener 10 Verse sollen 10 Wörter (Beinamen Gottes) gelesen werden, die mit على anfangen f. 114^a: قادر قاهر قابص قوي قديس قديم قايم قدير قريب. Dann folgt f. 114^b ein hinter diesen zu lesendes Gebet, betitelt: قيم القايم القايم على كل نفس والقيوم في كل معنى المن القاني und f. 117^b ein anderes Gebet gleicher Art: الهي انت القايم على كل نفس والقيوم في كل معنى المن القاني nafangend: بسم إلله القادر القاهر القوي القاصم المن noch f.118^a—119^b von demselben etwas über den Nutzen solcher Wörter beim Gebet folgt (No. 3649, 20). F.119^b die Lesung der Qorānverse, in denen das Wort عسى vorkommt, empfohlen.

Schrift: ziemlich gross, breit, randlich, vocallos. — Abschrift c. 1800.

/ 3682.

1) Pet. 94, 13, f. 52—54^b. Zusammenstellung von Gebeten: zuerst solche, wie sie Mohammed zu verschiedenen Tageszeiten gebetet, dann andere.

F. 55—77 allerlei Kleinigkeiten, darunter f. 55—57 Erbauliches. F. 58—61 von den Vorzügen des Verstandes (العقل). F. 63b ff. Anekdoten, besonders in Bezug auf das Ende Mohammeds. F. 66a ff. erbauliche Rede 'Alt's, nebst Klageversen um Mohammed. F. 67b, wie es scheint, Anfang eines erbaulichen Werkes. الحجد الله الذي اختار لحدمته من اصطفاه من عباده الخبالة الذي اختار لحدمته من اصطفاه من عباده الخبالة الذي اختار لحدمته من اصطفاء من عباده الخبالة الذي العبادة الخبارة لله الذي العبادة المنابقة ال

- 2) Pm.105, 20, f. 254b-255b. Einige kleine Gebete, theils in Prosa, theils in Versen; darunter eines, dem عبد القادر الجيلانى Eine dem الهي كيف ادعوك وقد عصيتك الخ Eine dem الهي انت ذو فصل ومن مناجاة beigelegte ابو حنيفذ الهي انت ذو فصل ومن وانى ذو الخطايا فاعف عنى
- 3) Spr. 490, 21, f. 130 142. Einige Gebete zum Theil nach Beendigung der

Lesung des Qorān. Ein längeres f. 131° von المنتخبين الموسى بن عُمَجْبَيْل † 690/₁₂₉₁; 2 betreffen den Monat Ramadān f. 133° ff. F. 137° ff. Gebete (اوراك) auf die einzelnen Wochentage. F. 142° betrifft die Sura يس und ein sich daran schliessendes Gebet u. die Wirkungen derselben.

4) Schöm. XI, 2.

18 Bl. 8vo, 12 Z. (21 × 16; 15¹/₂ × 11¹/₂^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: weisslich, ziemlich stark, wenig glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel fehlt.

نويت بهذا الصفر [الظفر] :Anfang f. 1^b: منك جنير برحمتك يا ارحم الراحمين

Enthält kurze Gebete und Glaubensbekenntnisse und Fürbitte für den Proplieten und die Genossen und Aufzählung der vorzunehmenden religiösen Handlungen. Untermischt mit einigen Qoränstellen, namentlich der 1. Sura (4^b. 7^b. 10^a). Die letzten Seiten malaiisch. Zwischen dem Text stehen oft Zeilen mit kleinen rundlichen Strichen und Punkten.

Schrift: gross, ziemlich ungeschickt, deutlich, vocalisirt. — Abschrift um 1800.

/ 3683,

- 1) We. 1694, 6, f. 21—25. 2 Gebete, deren 1. anfängt: محمة من اللهم انى اسالك رحمة من Das 2. beginnt . Das 2. beginnt الحمد لله الذي منّ عليعا بالايمان
 - Das letzte Blatt schadhaft u. am Rande ausgebessert.
- 2) We. 1766, 12, f. 50° 52°. 2 Gebete, deren 1. dem Abū bekr beigelegt. Anfang: اللهم انك ابتدات الخلف من غير حاجة الخ اللهم ان اسالك بسر اسمك الودود: "In diesem Gebet wird zugleich Rücksicht auf ein talismanisches Quadrat (ونف) genommen.
- 3) We. 1735, 12, f. 124^b—126. Mehrere kleine Gebete, darunter: f. 125^a مطيعة (No. 3649, 4). F. 125^b ربيب الطمس الطاللي (s. bei Spr. 1967, 13) und ein anderes kurzes Gebet desselben الشاذلي (No. 3654).

4) Mq. 119, 20, f. 376 - 377. 8°°, 15 Z. (19×13; 14-15×10°°).

Verschiedene kleine Gebete:

a) f. 376. Titel fehlt. Bitte um Sieg. Anfang: اللهم احفظنا من جميع اعدائنا الخ Nach f. 376 fehlt ein Blatt. — b) f. 377° ein Gebet auf den Ramadān (No. 3649, 33). — c) f. 377° ein Gebet, anfangend: اللهم ارزقنا فقها (No. 3649, 39). — d) f. 377° ein längeres Gebet; Anf.: اللهم يا ستار يا ستار يا عزيز يا غفار (No. 3662). Nach f. 377 fehlt ein Blatt.

Schrift: Türkische Hand, flüchtig, ziemlich deutlich, etwas vocalisirt. — Abschrift c. 1100, 1688.

/ 3684.

- 1) We. 1748, 5, f. 426—44. 2 längere Gebete, von denen das 1. f. 426, in Bezug auf Sura 94, 1 überschrieben ist: حماء الم نشرح (No. 3649, 7). Das andere f. 44% betitelt: مرز النصر مالهم بسطوة جبروت قهرك anf.: حرز النصر.
- 2) Pet. 600, 7, f. 45 51. Eine Anzahl kleiner Gebete, angeknüpft an voraufgehende Qorānstellen. Das erste beginnt (mit Sura 17, 47 ff.) f. 45^b: القران جعانا مستورا واذا قرات الغين لا يومنون بالاخرة حجابا مستورا Schrift: klein, hūbsch, vocalisirt. Abschrift c. 1000/1688.
- 3) We.1748, 8, f.50—54. Enthält, unter anderen Kleinigkeiten, f. 51° ein Gebet: دعاء سورة الفاتخة Anfang: اللهم انى اسالك بما عقد العز من عرشك F. 54 ein Gebet, das Gabriel dem Propheten mitgetheilt haben soll: اللهم يا من اقرّ له بالعبودية كل معبود Endlich f. 54° ein Gebet auf die Nacht der Mitte des Śa'bān; und f. 51°—53° kleine Tahmīse, von يوسف بن يعقوب الصديق.

4) Pet. 113.

4 Bl. 8vo, 14-16 Z. (16×11; 12×8^{cm}). — Zustand: am unteren Rande etwas fleckig. — Papier: gelb, ziemlich stark, wenig glatt. — Einband: Pappbd mit Kattunrücken.

Ein kleines Stück aus einem Gebetbuch; zuerst 2 Blätter Vorbemerkungen zu einem Gebete; dann nach f. 2 eine Lücke, den Schluss derselben und den Anfang des Gebetes umfassend. Es ist, wie es scheint, betitelt: دعاء الله الحسنى und schliesst: und schliesst: بيا ذا الجلال والاكرام يا ارحم الراحمين وصلى الله المخ يا ذا الجلال والاكرام يا ارحم الراحمين وصلى الله المخ Es folgt darauf noch f. 4° unten u. 4° ein kleines Gebet, mit dem Anf.: يا حبيب الابرار (No. 3649, 58).

Schrift: gross, flüchtig, vocallos. - Abschrift im J. 1251 Rab. 1 (1835).

3685.

1) We. 1780, 4, f. 25-80.

 8vo , c. 16 Z. $(15^{1}_{-2} \times 10^{1}_{-2}; 11-13 \times 7^{\text{cm}})$. — Schrift meistens klein und flüchtig, von verschiedenen Händen, etwa um $^{1253}_{-1837}$.

2) Mq. 436.
8 Bl.
$$8^{v_0}$$
 (c. 20×14^{em}).

Verschiedene Bruchstücke von geringem Werth. F.1 (aus 2 kleinen Papierstücken in entgegengesetzter Richtung zusammengeklebt) enthält eine Tradition, von 'Äïśa mitgetheilt, und ein Paar Gebetstücke.

F. 4^{b. a} Gebetsanweisung; f. 4^a unten etwas über das אנילון.

F. 5^a Gebet gegen Schaden von Seiten der Feinde. Unten auf der Seite Notiz über Längenmaasse.

Schrift: magrebitisch, der Titel und Ueberschriften sehr gross, das Uebrige zieml. gross, vocalisirt. Um 900/1494. (Auch f. 4 u. 5^a von derselben Hand.) Nicht bei HKh.

F. 8, wovon die Seite am Rücken im Text beschädigt ist, enthält ein Stück cufischer Predigt. F. 2. 3. 6. 7. sind Türkisch.

/ 3686. Mf. 382.

Eine Gebetrolle (55 \times 78 $^{1}/_{2}^{cm}$), in vielfacher Eintheilung und Verzierung. Die Mitte derselben nimmt ein grosser Kreis ein, dessen Durchmesser 37^{cm} ist. In demselben befindet sich eine Art Stern oder wol besser Blume mit 6 in gleichem Abstande von einander stehenden Blättern, die in geschwungenen Linien bis zur Peripherie gehend spitz auslaufen. Jedes dieser 6 Blätter hat als Rand eine breite Goldlinie; seine innere Fläche zerfällt in 14 Abtheilungen, jede von der anderen durch breite Goldverzierung getrennt. In diesen 6×14 Abtheilungen stehen die 201 Namen Mohammeds verzeichnet in kleiner, schöner, deutlicher Schrift. Die Spitzen dieser 6 Blätter sind mit einander verbunden durch eine breite, nach innen gebogene Goldlinie; in den so zwischen den einzelnen Blättern gebildeten Feldern steht je ein Kreis von 43/10^{cm} Durchmesser, mit Goldlinien umrahmt; das Uebrige des Feldes ist roth. In jedem dieser Kreise steht ein Name in sehr grossen Zügen, und zwar Allah, Mohammed und dessen vier erste Nachfolger. Was von dem grossen Kreise noch übrig ist, d. h. die 6 Flächen zwischen den rothen Feldern und der Peripherie, enthält je 2 Kreise, jeder mit Durchmesser von 4cm, also im Ganzen 12 Kreise. Sie enthalten das دعاء الاستغفار, mit voraufgeIn jenem Zwischenraum stehen, in kleiner Schrift, verschiedene Sätze, Lobpreisungen Gottes, zum Theil wiederholt; an dem Rande stehen 30 Kreise, 4^{cm} im Durchmesser, welche die Beschreibung der Eigenschaften Mohammeds enthalten; die ersten dieser Kreise enthalten Sätze über das Verdienstliche, diese Beschreibung abzuschreiben oder zu lesen und bei sich im Hause zu haben. Der Raum zwischen diesen einzelnen Kreisen ist mit Goldfarbe ausgefüllt. —

An dem Rand des ganzen Schriftstückes läuft ringsherum eine Leiste von 3³/10^{cm} Breite; dieselbe wird gebildet durch Kreise, die einander durchschneiden; so entstehen für jeden Kreis 2 Hälften (Ovale), in deren jeder einer der 99 Namen Gottes steht, ausserdem auch das Wort All selbst. Die rechte Seite dieses Randes enthält zuerst eine Notiz über das Verdienstliche, diese Namen auswendig zu wissen; dann folgt, ungefähr in der Mitte beginnend, die Reihe dieser Namen, alle mit dem anrufenden uversehen; sie hört auf in der oberen Leiste, ungefähr in der Mitte; dann ist noch die Qorānstelle Sure 31, 26 hinzugefügt. —

Neben dieser Randleiste, zur Rechten und zur Linken des ganzen Blattes, und zwar in dem Zwischenraum zwischen der Leiste und dem grossen Kreise, stehen auf beiden Seiten desselben von oben nach unten in je 2 Reihen, je 7 Kreise (mit einem Durchmesser von je 6½ but unter einander, also auf jeder Seite 2×7 solcher Kreise.

Die erste Reihe rechts enthält 7 Qoränverse (Sura 9, 51; 10, 107; 11, 8; 11, 59; 29, 60; 35, 2; 39, 39), mit voraufgeschicktem Ausspruch Mohammeds über das Verdienstliche, dieselben zu lesen; und einem kürzeren Ausspruch gleichen Inhaltes am Ende derselben.

Die zweite Reihe rechts enthält das لعالما غير مغلوب يا طالبا عير معلوب يا طالبا عير مطلوب يا صانعا غير مصنوع يا خالقا . . . يا حافظا غير مطلوب يا صانعا غير مصنوع يا خالقا . . . انت اسئلك ان تحفظ حامل كتابي وتبلغنا بها اقصى الغايات من جميع الخيرات المين المات امين . In den Zwischenräumen zwischen den Kreisen der 1. und der 2. Reihe rechts stehen die Worte يا الله محمد رسول الله عامل الله عدمد رسول الله عامل الله

Die erste Reihe links (die dem Rande nächste) enthält gleichfalls عمران والنصر. Anfang: اللهم بحق سورة البقرة وآل عمران والنساء . . . والنصر والنصر والاخلاس والفلق والناس والفاخخ ان تحفظ حامل هذا الحجاب من انس وجن وشياطين المخ حاشا للدما هذا بشرا ان هذا الاملك كريم عم Schluss: حاشا للدما هذا بشرا ان هذا الاملك كريم عم (Die ganze erste Hälfte und mehr enthält die Titel der einzelnen Suren).

أيات الحفظ: Die zweite Reihe links enthält: Anfang (nach d. Bism.): ولا يؤده حفظهما وهو العلى العظيم٬ ذما ارسلناك عليهم حفيظا وهو القاهر فوق عباده الخ والله من ورائهم محيط بل عو قران مجيد : Schluss في لوج محفوظ. Also lauter Qoranstellen, in denen das Wort حفظ vorkommt. Sie stehen (von oben an gerechnet) in dem 1. 2. 3. und in der oberen Hälfte des 4. Kreises. Es folgt in dem Reste des 4., im 5. und 6. Kreise die Genealogie Mohammeds; unten im 6. und in der oberen Hälfte des 7. die Namen der Siebenschläfer, endlich die Namen der 10 Prophetengenossen, denen das Paradies verheissen ist. In den Zwischenräumen zwischen den 7 Kreisen der 1. und der 2. Reihe links stehen die Worte يا الله und zuletzt dreimal لا الله ومحمد ,سول الله

In diesen 4 × 7 Kreisen ist der Zwischenraum zwischen den einzelnen Zeilen mit Gold-HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX. streisen verziert und alle diese Kreise sind mit einem breiten Goldrand umgeben. Durch die 2 dem grossen Kreise in der Mitte nächsten, von oben nach unten senkrecht heruntergehenden Reihen der 7 Kreise wird ein Viereck gebildet; der bei weitem grösste Theil davon wird durch den zuerst beschriebenen grossen Kreis eingenommen; was übrig ist, sind 4 ziemlich grosse Ecken. In jeder derselben steht ein grosser Kreis mit Durchmesser von 5cm und einem breiten Rande; diese 4 Kreise enthalten die Engelnamen: مرائيل ميدائيل جبرائيل. Zu ihrer Seite ist je ein etwas kleinerer Kreis, mit Goldfarbe ausgefüllt.

Zu Seiten dieser 2 Goldkreise oben gegen den Rand zu steht je ein kleinerer Kreis (22/5° Durchmesser) mit ganz kleiner Schrift sehr eng beschrieben. Der Text in beiden Kreisen ist derselbe; es sind Anrufungen Gottes unter seinen verschiedenen Namen. Zuerst: بيا الله يا رحيم يا ملك يا قدوس يا سلام يا مومن يا نافع يا نور يا هادي يا وارث يا رشيد يا صبور

Zu Seiten der 2 Goldkreise unten gegen den Rand zu steht in grosser Goldschrift der Name des Schreibers u. Verfassers dieses Gebetwerks, nämlich: ۱۳۲۳ تنبد درویش عبد الله الکردې سنة Ausserdem noch darüber rechts und links das Siegel desselben (in Abschrift, aber aussehend wie abgedruckt): تتبد عبد الله الکوردې

Die Schrift in den Kreisen ist ziemlich gross, gut, deutlich, zum Theil vocalisirt. Die Namen Gottes rings am Schriftstück herum, und was denselben hinzugefügt, sind sogar recht gross.

Das Ganze ist auf Pappe geklebt und aufgerollt und liegt in einem länglichen schmalen Pappkasten.

3687. Mo. 146.

Eine kunstvoll verzierte Gebetrolle, 5,88^{cm} lang. Enthält arabische Gebete, meistens in die Form von Guirlanden gebracht, in denen die Ranken, Knospen und Blumen aus ganz kleinen feinen arabischen Buchstaben bestehen, schwarz

auf verschiedenfarbigem Grunde. Ein Gebet hat die Form eines zweischneidigen Schwertes; es enthält Bitten zur Abwehr der Ungläubigen.

Die verschiedenen Gebete haben kurze Ueberschriften im Persischen; so ist auch einige Male eine längere Anweisung, wie die Gebete zu verrichten seien, im Persischen beigegeben. Und da die ganze Arbeit, sehr kunstvoll, auf Persische Kunst hinweist, ist die ganze Rolle zu den Persischen Schriftwerken zu rechnen.

/3688. Mo. 403.

Eine Gebetrolle, 5cm breit, 333cm lang, in einem Etui. Das Papier, gelb und dünn, ist auf stärkeres geklebt, um sich besser zu Das Anfangsstück der Rolle, etwa 12^{cm}, fehlt. In der Randleiste ringsum steht Sura 36, 5 bis Ende und 48, 1-25. In dem obersten länglichen Viereck (14cm) in 4 schmalen Streifen steht Sura 48, 25-29. In den 5 folgenden Vierecken, jedes mit einem grossen Kreise, stehen Qoranverse und Gebetsanrufe, mit Türkischen Ueberschriften. Gleichen Inhalts die folgenden 2 länglichen Vierecke, inwendig mit kleineren versehen. Dann ein gleiches Viereck, ohne ein inwendiges, Anrufungen Gottes und Sura 112-114. Alsdann ein Viereck, 20cm lang, in 146 kleine Quadrate getheilt, die Gottesnamen enthaltend, in der Regel auf weissem Felde. Ein ebensolches Viereck enthält die Beschreibung von Mohammeds Aeusserem (حلية ,سول الله). Dann eine eng beschriebene Fläche, 55^{cm} lang, das letzte Drittel öfters durch Linien getheilt, enthält das Gebet معاء قدر. Darauf 6 concentrische Kreise, Anrufungen gegen Pest und Seuchen. Endlich schräglaufende rothe Linien, mit mangelhafter Ueberschrift; sie enthalten قص" البردة للبوصيري, im Ganzen 153 Verse. Als Besitzer der Rolle steht darunter: صاحب ومالك بنده احمد.

Schrift: Türkische Hand, klein, fein, zierlich, vocalisirt. — Abschrift c. 1150/1737.

3689.

Sammlungen solcher Gebete sind von:

- جعفر بن محمد بن المعتز المستغفري النسفى (1 تناب الدعوات $+ \frac{482}{1040}$, u. d. T. بناب الدعوات
- 2) خصين بن الحسين بن على البيهقي (2 † 458/1066.
- 3) عمر بن محمد النسفى نجم الدين $+ \frac{587}{1142}$, u. d. T. دعوات المستغفرين
- على بن ابراهيم بن عبد الرحمن الغرناطي ابن النفرى (4 رسائل الابرار وذخائر اهل . This this formula (4 أخطرة والايثار
- 5) عبد القادر الكيلانى † 561/1166 und der Com-عبد الغنى النابلسى mentar dazu von كوكب المبانى وموكب المعانى 1143/1780, u. d. T.
- 6) عبد الكريم بن محمد بن منصور السمعاني ابو سعد الكريم بن محمد بن منصور النبوية
 ألدعوات النبوية
- 7) خلف بن عبد الملك بن مسعود أبن بُشْكُوَالَ (1 u. d.T. إلى أَسْكُوالَ (1 u. d.T. إلى المستعينيين بالله عند الخاجات والمهمّات الخ
- المبارك بن محمد الجزري ابو السعادات ابن الاثبر (8) المصلفي والمختار في الادعية والانكار .u.d.T المصلفي والمختار في الادعية والانكار .u.d.T
- 9) القسطلاني القسطلاني (4 + احمد بن على القسطلاني (9 الالهام الصادر عن الانعام الوافر
- 10) جمد بن احمد بن احمد الكلبي ابن جُزَي (10 u.d.T. الدعوات والانكار المخرجة من محيد الاخبار
- 11) حمد بن علاء الدين حجّى الدمشقى (11 + 816/1418, u. d. T. جنة المنقى
- 12) تحمد بن قطب الدين الازنيقى (12 † 821/₁₄₁₈, u. d. T. منة الدعوات
- 13) يوسف بن عبد الرحمن بن الحسن التاذفي $+ \frac{900}{1495}$, u. d. T. مفاتيح الكنوز
- 14) حمد بن عبد الرحمن السخارى † 902/1496, u. d. T. التوجّه للرب بدعوات الكرب
- 15) عبد الرحمن السيوطي (15 † عبد الرحمن السيوطي (15 ألكلم الطيّب و]القول المختار في الماثور من الدعوات والاذكار
- 16) حمد بن محمد بن ابي بكر القسطلانى († 928/1517, u. d. T. ك الانوار في الادعية والانكار, nebst dem eigenen Auszug: لبوامع الانوار.

- um 1020/1611, ابراهيم بن احمد بن الملا چلبى (17) عنوير البصيرة وتعمير السريرة ...
- 18) عبد الرءوف بن تاج العارفين المناوى u. d. T. المطالب العلية في الانعية الزهية u. d. T. الانعية الزهية الدعية الماثورة الاحاديث الماثورة
- um 1180/₁₇₆₆, المحمد بن ايوب النقشبندي الحنفى (19 u. d. T. لامع الانوار وكاشف الاسرار
- 20) على بن موسى أبن الطاوس العلوي (20 منهج المعوات ومبهج العنايات

21) احمد بن موسى بن نصر الله التخزرجي, u. d. T. المصطفى من ادعية المصطفى

Ohne Angabe der Verfasser:

- نخيرة المعاد في الادعية والاوراد (22
- ك" المنجيات والموبقات (23
- und von ابن بُنطُـلان von دعوات الاطباء (24) مختار ابن عبدون
- 25) ابو الفرج الاصفهاني von النجار ($^{856}/_{967}$

6. Herzensgebete (اذكار).

3690. Pm. 224.
10) f. 140^b – 149^a.

Format etc. und Schrift wie bei 2). - Titel und Verfasser: s. Anfang.

هذه اسهاء مقامات سلوك الطريق: Anfang الى الله تعالى للغوث الاعظم سلطان الاولياء سيدي السيد محبى الدين عبد القادر الكيلاني، الذكر الاول للنفس الامارة لا اله الا الله اي لا معبود الا الله الذكر الثانى للنفس اللوامة الله الله اي لا موجود الا الله المخ

Anweisung zum Eddikr, von 'Abd elqādir elkīlānī † 561/1165. — Schluss: وعدد كل واحدة من هذه الى الشيخ رحّه خمسمائة الف الله ' تمت

F. 149^b—154 unter verschiedenen çüfischen Stücken f. 149^b ein Gebet des إبو الربيع المالقى; f. 151^a 4 verschiedene Arten von دكر (zuerst: الذكر الاول الناسوتى الخ); dasselbe Stück f. 152^b.

3691. Spr. 769.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Statt des Titels u. Verf. bloss: من كلامه, d. h. derselbe wie in 2),

d. i. السهروردي

اعلم ايها الطالب لطريق الهداية ان Anfang: طريقة الهداية من لوازم متابعة رسول الله صعم الرخ

Sihāb eddīn essuhrawardī † 632/1234 handelt von çūfischem Standpunkte aus über das Gebet Eddikr als Mittel zur Gottseligkeit. والله ذو الفصل العظيم : Schluss f. 25 والله ذو الفصل العظيم ولم رداء الغفران واسمعة نداء الرضوان والمعة نداء الرضوان والمعة المراداء المراداء المراداء العقران والمعة نداء الرضوان والمعة المراداء المرا

3692. Lbg. 524.

199 Bl. 4to, 21 Z. (23×16; 16×10¹/₂^{cm}). — Zustand: gut (3ⁿ fleckig). — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: brauner Lederband in einem Futteral. — Titel und Verfasser f. 1ⁿ:

ك" في فضائل الاعمال

لصياء الدين ابي عبد الله محمد بن عبد الواحد ابن احمد بن عبد الرحمن المقدسي

قال الشيخ ... ضياء الدين : Anfang f. 1b:
... المقدسي رحّه الحمد لله رب العالمين وصلى الله ... أما بعد فهذا كتاب جمعته محذوف الاسانيد عزيته الي كتب الاثمة رحّم واذا كان في الصحيحين أو احدهما لم أعزه الي غيرة الن

Schrift: gross, kräftig, deutlich, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift (zu eigenem Gebrauch) von على بن أحمد السرياقوسى im J. 1272 Ramadān (1856). — HKh. IV 9114.

3693. We. 1775.

Format etc. und Schrift wie bei 21).

Auszug aus demselben Werk. Titelüberschrift: من كتاب نصايل الاعمال للامام
ابي عبد الله احمد بن عبد الواحد المقدسي
Der Verfasser heisst nicht Ahmed, sondern
Mohammed. (Vgl. auch No. 1570 Anfang.)

الحجد لله رب العالمين اللهم صل على سيدنا: Anfang: الحجد وآله وسلم عن عثمان رق قال قال رسول الله صغم من توضَى فاحسن الوضوء خرجت خطاياه من جسده Schluss wie bei Lbg. 524, 1.

3694. Spr. 700.

139 Bl. 4to, 25 Z. (26³ 4 × 18¹/₂; 20 × 19^{cm}). — Zustand: lose Lagen und Blätter, unsauber, mit grossen Flecken. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: Pappdeckel mit Kattunrücken. — Titel f. 1ⁿ (zum Theil auf dem Goldgrunde eines schadhaften Frontispices):

تتاب حلية الابرار وشعار الاخيار في تلخيص الدعوات والادبار المستحبّة في الليل والنهار،

الحد للد الواحد القهّار العزيز الغقّار: Anfang f.1 الحدد القهّار العزيز الحكيم فاذكروني . . . أما بعد فقد قال الله العظيم العزيز الحكيم فاذكروني اذكركم وقال تعالى وما خلقت الجن والانس اللّ ليعبدون الن

Jahjā ben seref (eddtn) ennawāwī † 676/1277 (No. 614, 1476) giebt in diesem Werk, welches er im J. 666 Ramaḍān (1268) begonnen und im J. 667 Moharram (1268) beendigt hat, eine Anweisung zum Gebete in den verschiedenen Tageszeiten und Lebenslagen. Die Werke dieser Art, zahlreich genug, seien meist durch die Anführungen der Gewährsmänner zu langweilig und litten auch an Wiederholungen, sagt er in der Vorrede; er wolle sich daher kürzer fassen und in den Anführungen beschränken, dafür aber wolle er mehr die (ächten) Traditionen berücksichtigen, und aus

ihnen, dem Recht und der Moral allerlei Erbauliches beibringen, und zwar in verständlicher Redeweise. In Bezug auf die Traditionen wolle er sie fast nur anführen, aus den 5 Hauptsammlungen, und zwar meistens nur die sicheren und ächten derselben. — Dem Werke schickt der Verfasser einige einleitende Abschnitte vorauf, zuerst: f. 2^a الأعمال الطاهرات والخفيات في الأعمال الطاهرات والخفيات في جميع الأعمال الطاهرات والخفيات في جميع الأعمال الطاهرات والخفيات في جميع الأعمال الطاهرات والخفيات أنصل عنه في المنافعة والمنافعة وا

باب النهى عن صمت يوم الى الليل 136°

Schliesslich fügt er noch 30 Traditionen (التي عليها مدار الاسلام) hinzu.

ليس لاهل الشام حديث :Schluss f. 139^a من هذا الشرف من هذا فذا آخر ما قصدته من هذا الكتاب وقد من الله الكريم فيه بما هو له اهل . . . كلما ذكره الذاكرون وغفل عن ذكره الغافلون وعلى ساير النبييين وآل كلهم وسائر الصالحين

Schrift: ziemlich klein, oft blass, gefällig, deutlich, vocallos, Gelehrtenhand. Ueberschriften roth. — F. 60. 61. 66. 67 von moderner Hand ergänzt, schlechte Schrift. — Collationirt. — Abschrift vom J. 742, Rabī'l (1341) von حمد بن مبارك بن سالم الخليلي

HKh. III 4620; I 365.

3695.

Dasselbe Werk enthalten in:

1) Lbg. 172.

211 Bl. 4¹⁰, 13 Z. (29¹, 2×21; 22¹, 2×16-17^{cm}). — Zustand: Anfangs wasserfleckig, dann besonders so im Rücken; im Ganzen ziemlich unsauber, auch bisweilen am Rande ausgebessert, besonders Blatt 10 ff. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: Kattunband mit Lederrücken. — Titel f. 10⁴:

الدعوات والاذكار المستحبّة في الليل واالنهار

Schrift: ziemlich gross, weit, schön, stattlich, vocalisirt. Stichwörter und Ueberschriften roth. — Abschrift im J. 718 Sa'bān (1318) von كحمد بن أيوب. — Collationirt nach einer mit dem Original collationirten Handschrift im J. 719 Sawwāl (1319).

Ein ausführliches Inhaltsverzeichniss von ganz neuer Hand steht f. $1^{b}-9$ in (je 7×5) Quadraten.

F. 211 * steht das Gedicht des السهيلى المنابخ. [يا من يري الخ

2) We. 1596.

212 Bl. 4°, 23 Z. (25×17¹2; 18¹2×12cm). — Zustand: lose Blätter und Lagen; im Ganzen unsauber, auch fleckig: etwas wurmstichig. Bl. 1 ausgebessert. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: schadhafter Pappdeckel mit Lederrücken. — Titel f. 1° bloss: كتاب الاذكار. Verfasser ganz kurz.

Schrift: gross, kräftig, gefällig, deutlich, gleichmässig, vocallos, auch oft ohne diakritische Punkte. Ueberschriften hervorstechend gross. Bl. 52-56 ergänzt in ganz neuer Zeit, etwas rundliche, vocallose, deutliche Schrift. — Abschrift c. ⁷³⁰, 1330.

Auf der Rückseite des Vorblattes steht ein Lob dieses Werkes.

Arabische Foliirung. Bl. 57 ist ungezählt geblieben.

3) We. 1597.

130 Bl. 4°, 23 Z. (25 × 18¹,2; 20-20¹,2 × 15°m). — Zustand: einzelne Blätter und Lagen; unsauber und besonders am Ende schmutzig: fleckig, besonders f. 12-31, und wurmstichig, öfters ausgebessert, besonders am Rande. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: guter Pappdeckel mit Lederrücken und Klappe. — Titel f. 1° von späterer Hand: كتاب الاذكار.

Schrift: ziemlich gross, gedrängt, fast vocallos, öfters fehlen diakritische Zeichen, im Ganzen deutlich. Ueberschriften hervorstechend gross. — Abschrift v. J. 750/1349. Collationirt.

4) We. 1555, 1, f. 1-199.

205 Bl. 4°, 23 Z. (25×17¹/2; 18¹/2-19¹/2×12-13°m). Zustand: lose Blätter und Lagen; im Ganzen unsauber, an vielen Stellen, besonders zu Anfang und f. 137-156, fleckig. F. 1ª am Rande und sonst viel beklebt. F. 2ª am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappdeckel mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f.1ª:

Schrift: gross, gefällig, deutlich, gleichmässig, etwas vocalisirt, Ueberschriften roth, von 174 an schwarz und hervorstechend gross. — Abschrift im J. 785 Ragab (1383) von انشرف بن محمد بن ابي المجد السلمي العطار († 786 1384). — F. 19b, 22b, 35b, 116a sind leer gelassen, ohne dass etwas fehlt. — Collationirt.

5) Lbg. 88.

241 Bl. 8°0, 18-21 Z. (17°3 4×12; 12-12°12×7°m). Zustand: fleckig, besonders am unteren und zu Ende am ganzen Rande; ziemlich wurmstichig: stellenweise am Rande ausgebessert. Bl. 11 schadhaft. — Papier: gelb, glatt, zieml. stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 5° ausführlich wie bei Spr. 700 (aber شعار statt). — Am Schluss sind die letzten Sätze etwas verkürzt.

Schrift: nicht ganz gleichmässig, meistens klein, gut, vocallos (nur zu Anfang etwas vocalisirt), oft ohne diakritische Punkte. Ueberschriften roth, zum Theil (in der Mitte der Handschrift) Platz dafür gelassen. — Abschrift von شهاب الاسلام بن جمال الدين بن حاجي الطبيي im J. 839 Śawwāl (1436).

6) Lbg. 400.

Schrift: klein, fein, gut, gleichmässig, vocallos; Stichwörter roth, auch grün, Ueberschriften meistens grün. — Abschrift vom J. 1190 Çafar (1776).

Ein Lobvers-Distichon f. 1ª.

Einen Commentar dazu hat verfasst بالكري التبريزي التبريزي التبريزي بالكري التبريزي الكروبية التبريزي الأدكار النواوية الملارية الملارة الملارة

Glossen zu dem Grundwerke sind von على بن محمد الدمشقى أبن طولون † 953/₁₅₄₆, u. d. T. اتحاف الاخيار في نكت الاذكار

3696. We. 1681.

81 Bl. 4°, 19 Z. (22×16; 15×10¹/2-11°m). — Zustand: ziemlich gut; Bl. 1-20 wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken und Klappe. — Titel f. 1° und in der Unterschrift:

ک" مفتاح الفلاح ومصباح الارواح تاج الحین ابن عطاء الله ۲۰۰۴ ۴.۱۰

الحمد لله فاتح اقفال القلوب : Anfang f. 1 الفلاح بذكره . . . وبعد فان ذكر الله تعالى مفتاح الفلاح ومصباح الارواح بفصل الله الكريم الفتاح الم

Ahmed ben mohammed ben 'abd elkerım eliskenderi tāģ eddin abū 'lfaḍl ibn 'aṭā allāh † '⁷⁰⁹/₁₈₀₉ behandelt in diesem Werke das Dikr, auf Wunsch eines Freundes, weil er kein erschöpfendes Werk darüber kennt. — Es ist eingetheilt in 2 قسم.

f. 2° zerfällt in Vorwort und ungezählte Abschnitte und Kapitel.

في ماهية الذكر وبيانه 1.2° المقدمة قصل وما من ذكر الا وله نتيجة تخصه 3° فصل الذكر نار لا تبقى ولا تذر 5° فصل الذكر نار لا تبقى ولا تذر 5° فصل ورزق الظاهر بحركات الاجسام ورزق 5° الباطن بحركات القلوب الخ

باب فى فوايد اذكار مما يستعلم المريد الساير "20 (darin Besprechung der Namen Gottes). باب فى اختيار الذكر

u. s. w.

ق شرح الاذكار f. 45° قسم .2 قسم .2 قسم .2 أقسم .2 (in mehreren Abschnitten u. Schlusswort). فصل في مباحث تتعلق بكلمة لا اله الا الله 45° قصل في اقامة الدليل على انه واحد لا شريك له 50° u. s. w.

خاتمة الكتاب وهي فيما ورد من الادكار في احوال 67⁶ اوقات في الليل والنهار

والفزع الاكبر ويلقانى قبل :Schluss f. 80° اردنا ان الانبياء والاولياء اجمعين وهذا آخر ما اردنا ان نورد في هذا الكتاب . . . فخيير الكلام ما قل ودل ولم يطول فيمل والحمد لله رب العالمين

Schrift: gross, krāftig, deutlich, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. Am Rande bisweilen (lāngere) Bemerkungen u. Verbesserungen. F. 11 ergānzt. — Collationirt. — Abschrift im J. 1170 Moh. (1756) von عبد الله بن احمد بن عبد الله بن احمد بن عبد الله بن الخاوتي الدمشقي الجنبلي الخاوتي الدمشقي الجلال. VI 12589.

F. 1^a enthält Lobsprüche auf dies Werk. — F. 81^a ein kurzes Gebet (استغفار).

/ 3697. We. 1864.

57 Bl. 8°°, 11 Z. $(17^{1}/_{2} \times 12^{1}/_{3}; 12^{1}/_{2} \times 8^{cm})$. — Zustand: zieml. gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f. 1°:

In diesem Titel sind die Worte الكلم الطيب und ebenso der Name des Verfassers anstatt einiger ausradirten Worte gesetzt. Ebenso hat im Anfang ein Ausradiren des Namens des Verfassers stattgefunden, so dass daselbst jetzt ebenfalls der Name des ابن تيمية steht. [Die Bemerkungen f. 1° zur Seite: الصحيح من الحالم الله من طمسه سما الله من طمسه الله من طلم المناب رقم فنام الكتاب رقم فنام الكتاب رقم فنام الكتاب العالم الطيب والعمل الصالح جمع العالم البي العباس تقى الدين احمد بن عبد الحليم ابن تيمية الحران sind von neuerer Hand und ohne Belang.] Allerdings hat Ahmed ben 'abd elhaltm ibn teimajja elharrānī taqī eddīn † 728/1328 ein Werk u. d. T.

verfasst; allein die Ausradirungen legen doch den Verdacht zu nahe, dass hier der Name eines anderen Verfassers gestanden habe. Nun ist ein ebenso betiteltes Buch verfasst von المعدد المربي المعدد الزرى الدمشقى المعدد المعدد

قال الشيخ . . . تقى الدين : Anfang f. 1b وسلام على . . . ابن تيمية الحراني التحمل لله وسلام على عبادة الذين اصطفى واشهد ان لا اله الا الله وحدة لا شريك له واشهد ان محمدا عبدة ورسولة

Dies ist die ganze Vorbemerkung. Dann folgen unmittelbar einzelne Aussprüche des Qorān und auch einzelne Traditionen, welche vom stillen Gebet (¿¿¿) und von guten Werken handeln, ohne eine besondere Ueberschrift.

Inhalt des Werkes ist zunächst Auskunft über das Beten zu verschiedenen Zeiten und in besonderen Lagen, dann aber Anleitung, wie man sich unter den und den Umständen auf Grund des Qorän und der Traditionen zu verhalten habe. Es zerfällt in viele ungezählte Abschnitte; zuerst:

فصل فى الصحيحين عن ابي هريرة ان رسول الله صعّم *6.3 قال من قال لا اله الا الله وحده لا شريك له المخ فصل فى ذكر الله تعالى طرفى النهار "5 u. s. w. فصل فى الكرب والحزن والهم "29 ; فصل فى الاستخارة "28 فصل فى الكرب والحزن والهم "29 ; فصل فى الستخارة "31 قصل فى دخول المقابر "37 ; فصل فى الرقا "35 فصل فى الرقا "35 فصل فى الستسقاء "37 قصل فى الستسقا

 40° نصل في السفر 41° ; فصل في الصوم والافطار 40° نصل في الحمّام 40° ; فصل في الحمّام 40° ; فصل في الحمّام 40°

Dieser letzte kurze Abschnitt in 2 Zeilen beschliesst das Werk. Er lautet f.57*: عن ابي هريرة مرفوعاً وموقوفاً وهو اشبه قال نعم البيت الحمام يدخله المسلم اذا دخله سال الله الجنة واستعان بالله من النار' تم كتاب جوامع الكلم الطيب والحمد لله النز

Schrift: klein, hübsch, gleichmässig, vocalisirt. Das Stichwort فصل roth. — Abschrift im J. أومان عند بن مالح بن شروه الهشتكي

F. la hat sich der Besitzer des Buches im J. 753,1352 eingeschrieben: er hiess على بن محمود بن عمر بن جعبى بن محمود بن عمر بن عمر الله sein Name ist aber jetzt ziemlich zur Unleserlichkeit ausradirt.

3698. We. 1598.

138 Bl. 8vo, 15 Z. (18×13: 13×9^{cm}). — Zustand: ziemlich unsauber, auch fleckig, besonders zu Anfang; Bl. 2 ausgebessert. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: schwarzbrauner Lederband. — Titel f. 2ⁿ:

كتاب تحفة الابرار الجامعة لما في الاذكار عبد الله ابو بكر بن على بن عبد الله vorfasser: الموصلي الشيباني الشانعي الصوفي

الحمد لله الذي من ذكره : Anfang f. 2b: من نكره الخمد لله الذي من ذكره المحانه فرحت تجارته . . . أما بعد فاني كنت رايت الشيخ الامام . . . محيى الدين النواوي رحمه في منامي الخ

Abū bekr ben 'alī eśśeibānī † 797/1394 (No. 1814) erzählt, dass ihm Ennawāwī im Traum erschienen und freundlich mit ihm geredet habe; wodurch seine Vorliebe für dessen Werk الافكار noch gewachsen sei. Auf Wunsch von Schülern, denen das Original zu lang gewesen, habe er sich mit Widerstreben zu einer Abkürzung desselben entschlossen; denn es sei Schade, auch nur das Geringste davon fortzulassen.

Er schickt dem Werke vor auf eine Betrachtung, f.5b—12, die von Einigen dem Mohammed, von Anderen einem frommen Gelehrten zugeschrieben wird; das Stück beginnt: الله انى احب لكم ان تكون لكم خصال اهل الخير الخ

Dann beginnt der Auszug selbst f. 12^b so: فصل ينبّه على حسن النيّة للمطالع او المتعلم والعامل المخ

الدخل عظيم جرمي في عظيم : Schluss f. 93b عفوك يا ارحم الراحمين . . . ولا نطق خير لما كان اهل الجاهلية من نسكهم الصمات والحمد للم المخ

Schrift: zieml. gross, weit, gut, gleichmässig, fast vocallos. In der ersten Hälfte des Werkes ist die Conjunction و fast immer roth nachgemalt. — A bechrift von einem seiner Schüler فور الدين محمد بن عثمان الشافعي العبوق zu eigenem Gebrauche, im J. 814 Çafar (1411) in Damaskus. — Collationirt von dem Enkel des Verfassers, dem

Nach f. 14 fehlen 2 Blätter. Bl. 94 leer. HKh. II 2527 (etwas abweichend).

Spr. 835, 2, f. 16^b—22^a enthält die erwähnte Betrachtung (f. 5^b ff.) und den Schluss des Werkes. Titel fehlt.

3699. We. 1566. 1) $f. 1-42^a$.

46 Bl. 8°°, 19 Z. (20°/3×12; 14×6°/4-7°°). — Zustand: lose Lagen und Blätter im Deckel; fleckig. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: brauner Lederdeckel. — Titel und Verfasser f. 1°:

رسالة الانوار في فضائل الاذكار لحمد بن احمد الجزري

الحمد لله الذي لا ينسى من : An fang f. 1b: ينسى من ندوه ولا يضبع اجر من امتثل ما امره فصله العميم من دوه ولا يضبع اجر من امتثل ما امره . . . أما بعد فان خير الحديث كتاب الله وخير الهدي هدي سيدنا محمد . . . هذا وقد رتبت ما القت على مقدمة وبابين يحتوي على اقسام وفصول وخاتمة الباب الأول من القسم الاول في حدّ الذير وبيان اعلم انه ما من شيء ،

So weit geht das erste Blatt, welches — sowohl der Titel als der ganze Anfang — von der Hand des oft erwähnten Fälschers herrührt. Dies alles ist unrichtig. Es handelt sich hier aber allerdings hauptsächlich um die Gebete, welche אוני genannt werden, und schliesslich um Aufzählung der Namen Gottes und deren Erklärung.

Diese Abhandlung ist, nach der im Anfang gegebenen Auskunft, in Vorwort, 2 Kapitel und Schlusswort getheilt; sie beginnt aber sofort mit dem 1. Kapitel, ohne ein Vorwort. 2. Kapitel beginnt f. 16b, aber die Zahl ist geändert, es scheint السادس (statt والثاني) gestanden zu haben. In diesem Falle würden vor f. 2 nicht 1 oder 2 Blätter, sondern eine grosse Menge fehlen. Das verheissene Schlusswort ist hier auch nicht vorhanden. Endlich heisst der berühmte Schriftsteller, dem dies Werk hat untergeschoben werden sollen, nicht Mohammed ben ahmed, sondern Moh. ben moh. ben moh. (ibn) elgezeri. In der (richtigen) Unterschrift nennt sich als Verfasser ver- احمد بن فهد (was für احمد بن فهل schrieben sein muss) und sagt, er habe die Unreinschrift im J. 801 Gom. I (1399) voll-Die Familie Fahd war zahlreich an Gelehrten; ein gleichnamiger starb im J. 627/1230. $Um^{800}/_{1397}$ herum habe ich allerdings keinen derselben mit dem Namen Ahmed gefunden.

Die Abhandlung ist ausser in Kapitel noch in viele ungezählte Abschnitte getheilt.

Der vorhandene Text beginnt f. 2", 1 so: شيء الآ ولم حدّ ينتهي اليه الا الذكر فليس له حدّ ينتهي اليه فرص الله الفرايص الخ

Diese Worte gehören zu dem 6. Punkte von den 17, die in diesem Abschnitte über das الذي behandelt werden.

فصل ويستحب الذكر في كل وقت ولا يكره في 4° حال من الاحوال روي الحلبي فصل ولا ينبغي ان خلو للانسان مجلس عن 5° ذكر الله ويقوم منه بغير ذكر

فصل وينقسم الذكر اصنافا فهنه التحميد ... ومنه 60 التهليل ... ومنه التسبيح ... ومنه التسبيح والتحميد ... ومنه اشهد ان لا اله الا الله ... ومنه اشهد ان لا اله الا الله ... ومنه كلمات الخمس [d.h.] سجان الله والحد لله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوق الا بالله العلى العظيم] ... ومنه التسبيحات الاربع

gegebenen Auskunft, in Vorwort, 2 Kapitel und | 11° in 3 خاتمة في الاستشفاء بالدعاء والاسترقاء كا قسم

فى تلاوة القران وهو قسم من اقسام : 16^b باب (?) باب (؟) الذكر وقايم مقام الذكر والدعاء فى كل ما اشتملا عليه والحسب والترغيب واستجلاب المنافع ودفع المضار (in 14 Punkten).

فصل وينبغي للانسان ان لا ينام حتى يقرأ شيئا 18° فصل وينبغي للانسان ان لا ينام حتى القران على القران القران

قصل وقد احببت ان اختم هذه الرسالة بذكر "31" كلوسالة بذكر "Zuerst werden die Namen Gottes einzeln aufgezählt, dann folgt die Erklärung der einzelnen, der Reihe nach: الواحد الاحد السمان يشتملهما نفى الابعاص عنهما والاجزاء والفرق بينهما من وجود النج الله 8. W.

وهو دعاء اهل البيت المعمور : Schluss f. 41b حوله انا كانوا يطوفون به وليبكن هذا آخر ما نمليه في هذه الرسالة ونسال الله ستحانه أن يجعلنا من أول المنتفعين بها . . . ما اختلف الصباح والمساء واعتقب الظلام والصياء والحمد لله الخ

Schrift: klein, zierlich, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift im J. 1069 Gom. II (1659) von مداجة أحمد بن خواجة أحمد بن خواجة المدادة.

3700. Lbg. 471. 1) f. 1-10.

283 Bl. 8vo, 23 Z. (18³/₄ × 12; 14¹/₂ × 6^{cm}). — Zustand: im Ganzen gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser fehlt; er ist etwa:

ر" في الصلاة على النبي عم لمحمد بن محمد الحزري

قال الجوري في شرحه للتحصن : Anfang f. 1b الحصين قلت وحيث انتهى القول الي الصلوة على النبي صعّم فلا باس ببسط الكلام في ذلك الخ

Es ist der Schluss des Commentars, welchen Ibn elgezert † 833/1429 zu seinem Werke مفتاح الحصن الحصين الحص

ان انال شفاعة من المصلفي هذا الذي : Schluss f.10 و ان انال شفاعة من المصلة الله ثم سلامه فاذ يفيني أن ذاك يقيني،

Das Werk schliesst so mit 4 Versen, die aber metrisch nicht ganz correct sind.

Schrift: Türkische Hand, klein, gefällig, vocallos. — Abschrift c. 1100, 1688.

3701. Lbg. 293.

344 Bl. 4to, 17 Z. (27²/₃ × 16¹/₂: 20¹/₂ × 10¹/₄c^m). — Zustand: im Ganzen gut, doch am Ende wasserfleckig am oberen Rande. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: brauner Lederband. — Titel und Verfasser f. 1ⁿ von späterer Hand:

شرم الحصن الحصين للملا على قاري

Ueber den Titel s. unten; der Verf. ausführlicher im Anfang.

الحمد لله الذي جعل ذار محصنا : Anfang f. 1 الحمد لله الذي جعل ذار محصنا من دل باب . . . أما بعد فيقول . . على بن سلطان محمد الهروى . . . ان هذا شرح متوسط غير مخل ولا ممل للطالبين على نتاب الحصن الحصين المخ

Gemischter Commentar zu dem الخصين للصائعي des ألحمد بن محمد الجزرى الشائعي, den der Verfasser 'All ben sultan mohammed elherewi elqārī † 1014/1606 genannt hat f. 1b:

الحرز التمين للحصن الحصين

Das Grundwerk, von dessen Inhalt und Verfasser das bei We. 1793, 8 (dem Auszuge) Beigebrachte gilt, beginnt: كلف من من الله من الله على الله وهجمه وسلم قال النفقير النفعيف من حمد الله الذي القضا والصلوة والسلام على محمد الله الذي القضا والصلوة والسلام على محمد وعلى آله من فإن هذا الحصن الحصين من كلام سيد المرسلين وسلاح من خزانة النبييين المن فقد حل ما لا يرفعه غيرك على الرحم الراحمين فقد حل ما لا يرفعه غيرك على الرحم الراحمين لا ولا يدفعه اللهم افرح عنا يا كريم يا ارحم الراحمين Dann kommt noch eine Nachschrift, worin der Verfasser sagt, er sei mit der Abfassung fertig geworden im J. 791 Ďū'lhigge (1389).

بسم الله Anfang des Commentars f. 2ª: ما الرحمن الرحيم اي استعين باسمه واتبرك برسمه . . . اللهم وهي كلمة يكثر استعمالها في الثناء الح

وتوكلت على الله اي في بدايتي : Schluss f. 344b ونهايتي وهو حسبي اي كافي في جميع اموري ونعم الوكيل اي الموكول اليه الامر وقد اجزت اولادي . . . روايته اي رواية كتاب الحصن عني مع جميع ما يجوز لي روايته اي من سائر مصنفات في علمي القران والحديث وكذا اجزت اعل عصري . . . والتحمد لله . . . وصلواته وفي نسخة على سيد الخلق وفي نسخة واشرفهم محمد وفي نسخة على سيد الخلق وفي نسخة واشرفهم محمد وعلى الم وصحبه وسلامه اي وسلام الله تعالي كذلك عليه وعليهم اجمعين ابدا دائما سرمدا الي يوم الدين والحمد لله الني والدين والحمد لله الني

Schrift: Persische Hand, gross, dick, gleichmässig, ziemlich gut. Grundtext roth oder roth überstrichen. — Abschrift im J. 1231 Gom. I (1816). — HKh. III 4529.

/ 3702. We. 1793.

Format etc. und Schrift (c. 11-15 Z., vocalisirt) wie bei 1) (Text: 13×8-9^{cm}). — Titelüberschrift f.58*:

هذا الحصن الحصين والدرع المتين

Dies ist nicht richtig; der Titel ist vielmehr:

عدة الحصن الحصين

So steht in der Unterschrift (nicht aber in der Vorrede) und auch bei HKh. III 4529; IV 8081. — Verfassers. Anfang.

Auszug des Verfassers Mohammed ben mohammed (ibn) elgezerī † 838/1429 (No. 1084) aus seinem Werke ألحصن الحصين, welches Anweisung zu Gebeten und Anrufungen Gottes in den verschiedenen Lebenslagen, zu verschiedenen Zeiten, enthält.

Dies Werk zerfällt in 10 Kapitel, deren Uebersicht f. 59 ff.; die vom Verfasser benutzten Werke sind mit Siglen bezeichnet, deren Uebersicht f. 60. Der Verfasser ertheilt seinem Werke selbst grosses Lob.

- في فصل الذكر والدعاء والصلوة علي 61° باب.1 النبي صعم وآداب ذلك
- فى اوقات الاجابة واحوالها واماكنها ومن 67° باب. 2 يستجاب له وفيما يستجاب واسم الله الاعظم واسمائه الحسنى وعلامة الاستجابة والحمد عليها (das Verzeichniss der Gottesnamen f.70°).
- فيما يقال في الصباح والمساء والليل *71 باب.3 والنهار خصوصا وعموما واحوال النوم واليقظة'
- فيما يتعلق بالطُهر والمسجد والانان 82ª باب.4 والصلوة الراتبة وصلوات منصوصات

فى ذكرٍ ورد فصلُه ولم يخصّ وقتا من لا وقات الله 113 باب. 9 فى ادعية حجس عنه صعّم مطلقات غير مقيّدات 124 باب. 10

كما ورد فى الخبر اللهم اتما : *Schluss f. 132 نسائك العافية فى الدنيا والآخرة وليكن ذلك آخر ما نورده من عدّة الحصن الحصين . . . وصلى الله على اشرف الخلف سيدنا محمد وآله وهبه اجمعين الشرف الخلف سيدنا محمد وآله وهبه اجمعين

Abschrift im J. 1249/1833. — Arabische Foliirung; auf f. 104 folgt noch 104^A.

F. 132^b—138 enthält u. A. theils Gebete, theils auf Gebet Bezügliches, 133^b etwas über عاجوج وماجوج; 135^{a.b} Anweisung, aus der Anzahl der Schritte (je nach dem Monat) die Tageszeit durch den Schatten zu bestimmen.

3703.

Dasselbe Werk in:

1) We. 1677, 1, f. 1-58b.

99 Bl. 8vo, 15 Z. (15 × 10: 9¹/₂ × 6¹/₂c^{cm}). — Zustand: lose Lagen, unsauber, auch wasserfleckig, besonders gegen Ende. — Papier: gelb, ziemlich stark u. glatt. — Einband: schwarzbrauner Lederdeckel.

Titel fehlt. Verfasser steht im Anfang. Schluss f. 56 b mit den Worten: اخر ما نعدَه [= نورده] من عدّة الحصن الحصين تم الورده] Die Uebersicht der angewandten Siglen fehlt. Es fehlen nach f. 8 2 Bl., nach f. 38 18 Bl. Auf den Schluss des Werkes folgt hier f. 56b, 4 bis f. 58b, 2 ein Lob auf die Vortrefflichkeit des Werkes.

Schrift: klein, mit dickem Grundstrich, nicht undeutlich, wenig vocalisirt. Ueberschriften und Siglen roth. — Abschrift c. 1100 1688.

2) Mo. 334.

148 Bl. kl. Queer-16mo, 9 Z. (8³.4 × 11; 6¹/₂ × 7^{cm}). — Zustand: lose Blätter; in der oberen Hälfte wasser-fleckig; zu Anfang und am Ende überhaupt fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: die Blätter liegen in einem braunen Lederdeckel mit Klappe; dieser steckt in einem braunen Lederfutteral, woran Riemen zum Umhängen als Tasche befestigt sind.

Titel fehlt. Nach einer vom Verfasser voraufgeschickten Empfehlung des Werkes und Verzeichniss der Siglen beginnt dasselbe f. 7^a, 5 so wie bei We. 1793, 8; der Schluss wie dort.

Schrift: magrebitisch, ziemlich gross, gleichmässig, deutlich, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. — Abschrift von جبد الرحمن بن الحسن بن جبيي um الرحمن بن الحسن بن جبيي

3) Mo. 240, 12, f. 135^b - 235. Format etc. u. Schrift wie bei 2.

Titel fehlt, steht aber f. 139^a in Goldschrift. Der Name des Verfassers steht mit Goldschrift auf blauem Grunde mit weissen Blättern in einem reich verzierten Viereck. Nach der Vorbemerkung, wie bei Mo. 334, und nach Aufführung der Siglen in einem Viereck von 4×7 Feldern, folgt f. 140^a der Anfang des Werkes wie bei We. 1793, 8. Schluss ebenso.

Gegen Ende folgen die Blätter so: 218. 220. 219. 222. 221. 223 ff. — Die Ueberschriften der Kapitel sind in Goldschrift, die der einzelnen Abschnitte verschiedenfarbig (grün oder blau oder roth). Das Ganze wird abgeschlossen f. 236a durch ein verziertes Viereck mit geschmackvollen Arabesken. — Nach f. 1a ist die Handschrift von موسى بن عبد الله بن اسماعيل der Prophetenkapelle zum Heil seiner Seele vermacht im J. 1213 Gom. I (1798).

3704. Lbg. 395. 2) f. $9^{\circ}-18$.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel fehlt; er steht aber f. 1^a von späterer Hand (unter dem Verzeichniss der in diesem Sammelbande enthaltenen Schriften):

رسالة في مواضع الصلاة على النبي صغم وفوايدها Verfasser ebenfalls nach f. 1*:

Aufzählung der Fälle, wann der Gläubige für den Propheten zu beten hat und Aufzählung der Folgen, die diese Gebete für ihn bei Gott haben. Die Zahl der Fälle und der Folgen ist je 40. Das Ganze ist Auszug aus dem المحصين, mit Berücksichtigung der Lehransicht des Abū hanife.

وبارکه علی : *Schluss mit einem Gebet f.18 محمد وعلی آل محمد کما باردت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حمید مجید' تمت

Mq. 116, f. 56—8°. Anfang einer Türkischen Uebersetzung des الحصن الحصين, betitelt: الحصن الحصين في منهج الدين.

3705. We. 1554.

161 Bl. 4°, c. 26-29 Z. (27¹/2×18; 22¹/2-23×14°m). Zustand: im Anfang stark fleckig und unsauber, weiterhin weniger. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: brauner Lederband. — Titel und Verfasser f. 1a:

را تهذيب الأذكار لابي العباس شهاب الدين المملي الحمد بن الحسين بن ارسلان الرملي المقدسي الشافعي القادري

الحد لله الرحيم الغفار الكريم الستار :Anfang f.1 المريم الها الكريم با ايها ... أما بعد فقد قال الله العظيم في محكم كتابه الكريم با ايها الذين امنوا انكروا الله ذكرا كثيرا وسجوه بكرة واصيلا الخ

Das Dikr ist ein Gott wohlgefälliges Werk. Ueber laute u. stille Gebete haben eine Menge Schriftsteller Werke verfasst, unter denen das inhaltreichste das des Ennawāwī ist, betitelt ist, betitelt (Spr. 700; der (Spr. 700; der Titel etwas abweichend). Nachdem aber Ahmed ben elhosein erramlī ibn (arslan oder) raslān المؤمن في الدعاء † (No. 1822) das Werk سلاح المؤمن في الدعاء ألادعاء ألادعاء على بن همام des ألدين محمد بن محمد بن على بن همام † ⁷⁴⁵/₁₃₄₄ gesehen hatte, und dessen Auszug von عز الدين عبد العزيز بن محمد بن حمد بن حمد بن حمد بن حمد بن حمد القدسي الذكار والسلاح ألجمع بين الاذكار والسلاح ألجمع بين الاذكار والسلاح ألفسي ألدين أبو محمود احمد بن محمد القدسي الدين أبو محمود احمد بن محمد القدسي ألدين أبو محمود احمد بن محمد القدسي الدين أبو محمود احمد بن محمد القدسي ألوها, worin das Werk des Ennawāwī

und das des Ibn humām verschmolzen ist, und auch einige besondere Notizen vorkommen: beschloss derselbe, alle diese Werke in ein einziges Buch über stille Gebete zu verschmelzen, auch noch das كا عمل اليوم والليل des ابن الستى † 364/974, soweit es von den Anderen nicht schon benutzt war, und das مختصر الدعوات des أبو بكر احمد بن الحسين البيهقي † 458/1066 zu jenen hinzu zu benutzen. Die Traditionen, die er beibringen wird, gehören meistens zu den ächten (محيح) oder doch zu den schönen رحسى) oder er wird für sie einen anerkannten Hafit anführen, auch manche schwierige Wörter, die Eigennamen u. s. w. darin erklären. — Er befolgt dieselbe Eintheilung wie Ennawawi, hat Auf das (bei also dieselben Ueberschriften. Ennawāwi letzte Kapitel, s. Spr. 700, f. 136") (f. 160°), باب النهي عن صمت يوم الي الليل lässt er noch folgen f. 161": باب سؤال من und هو اجل منه واكبير من اب وشييخ ومعلم بآب الاستغفار لمن طلب منه الاستغفار او الوعد بالاستغفار في مظان الاجابة أو لمن أرسل يطلب الاستغفار والرسول أيضا Dafür aber lässt er die 30 Traditionen fort, mit denen Ennawawi sein Werk schliesst.

يعنى المحوة الاولي لابي :Schluss f. 161a المولى عامر المرسل والثانية لابي موسي الاشعري الرسول والله تعالى اعلم جز الكتاب الخ

Schrift: gross, rundlich, gedrängt, flüchtig, ungleich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift zu eigenem Gebrauch von يوسف بن محمد الكناوي المقري المقري im J. 853 Gom. II (1449). — Bei der arabischen Foliirung ist f. 66 übersprungen. — HKh. III 4620.

F. 161^b enthält in sehr kleiner Schrift ein Stück aus البن الجوزي des المنهل العذب.

3706. Lbg. 705.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel f.914: 2* الهدية الدسوقية في توحيد ربّ البرية احمد بن محمد الكركي ابو العباس بن عمد الكركي ابو العباس بن الموق خير الدين ابي الحسن الشافعي البرهاني الصوفي (Ausführlicher im Anfang).

حمدا لله والصلاة والسلام : Anfang f. 91b على رسول الله ... فيقول ... أحمد جلال الدين البن محمد بن عبد الله بن جبريل الكركى الشافعي البرهاني الصوفي ... قال شخنا ... محمد بن احمد المعروف بابن اخت سيدي مدين ... قال جبريل الخرمآباذي يجب رعاية اصل في الذكر الخ

Das Dikr hat erst dann seine rechte Kraft, wenn man es von einem richtigen Lehrer erhalten hat, dessen lehrende Vorgänger in ununterbrochener Folge bis auf Mohammed selbst sich zurückführen lassen. So giebt denn Ahmed ben mohammed ben ahmed elkereki ab ü l'abbās gelāl eddin, um 880/1475, hier ein Verzeichniss seiner Lehrer-Reihe. Er selbst hat es erhalten von خمد بن اخت سيدي مدين أخت سيدي مدين أخت سيدي مدين. Dann wird f. 926 mitgetheilt, wie Mohammed es zu beten vorgeschrieben habe und weiterhin werden die in der Dikr-Formel liegenden besonderen Eigenschaften und Kräfte besprochen.

وجعل هذه الهدية . . . موجبة : *50 مين ولجد الهدية اليه ولديه مرضية المين ولجد اله الخ الله الح Bl. 96 leer.

/ 3707. Spr. 562.
2) f. 15.

 8vo , 29 Z. $(21^{1/3} \times 14^{1/2}; 14 \times 10^{cm})$. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel fehlt. Verf. nach d. Unterschrift f.15^h:

احمد بن احمد بن محمد بن عيسى البرنسي زروق

فصل واذ كان الخروج الي المسجد :Anfang واستعمال النفس في بقية النهار والليل مذكور النخ

Ahmed zarrūq elburnūsı † 899/1493 (No. 2239) handelt in diesem Abschnitt eines grösseren Werkes über die richtige Art, wie die Gebete الانكار zu halten seien, und richtet sich gegen die Auffassung, die in dem Werke بداية الهداية und sonst vertreten ist.

Schrift: klein, magrebitisch, vocallos. Abschr. c. 1100/1688.

ابو دجانة Darunter steht eine Geschichte des ابو دجانة und ein damit in Zusammenhang stehender Beschwörungsbrief des Propheten Mohammed. — Bl. 16^b—18^a leer.

3708. We. 1687. 2) f. 219⁶-222^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel und Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله وحده لا شريك له له الملك Anfang: ولم الحمد . . . محمد زروق ولم الحمد . . . احمد زروق المعربي الفاسي . . . تتلي في الصباح وفي المساء،

Ein Morgen- u. Abend-Gebet desselben Zar-rūq, das nach voraufgeschickter Inhaltsangabe: هذه سفينة النجاة وحزب البرّ والبركات وانكار النبي صغم الخ اعون بالله من الشيطان الرجيم : 220° anfängt وصلى الله على سيدنا النخ und schliesst f. 221°: رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين وللمدللارب العالمين Wie oft die einzelnen Sätze zu wiederholen sind beim Beten, ist meistens durch Zahlen ausgedrückt.

In der Unterschrift verspricht der Verfasser demjenigen, der dies betet, seinen Lohn und seine Bürgschaft für Erfolg. —

F. 223 ein Stück eines Gebetes (ورد), dem der Anfang fehlt. Bl. 224—229 leer. F. 229 in grosser uncorrecter Schrift 7 Verse des Gedichtes الكيلانى.

Mo. 240, 8, f. 124b—130 dasselbe Gebet mit demselben Titel, Verfasser, Anfang (von اعبد دالله an) und Schluss.

Mo. 240, 10, f. 132b. 133 enthält von demselben Zarrūq ein anderes Gebet, حفيظة betitelt, mit dem Anfang: بسم الله وبالله ومن الله والي الله وعلى الله فليتوكل المومنون الخ

3709. Lbg. 24.

8 Bl. 8°, 15—16 Z. (20¹/₄×14; 12¹/₂—13×9—9¹/₂cm). Zustand: etwas fleckig; die Blätter durch Ankleben von Papier am Rande vergrössert. — Papier: gelb, stark, glatt. Einband: Kattunband mit Lederrücken. — Titel f. 1a:

رسالة الطلاب الى طريق الصواب

عدى الدين ابو المناقب عبد القادر بن محمد الدين ابن محمد بن عبس بن سيف الدين البن محمد بن عبر بن عبسى بن سيف الدين رُجَيْحِى بن سابق بن هلال بن شرف الدين ابى الانس القنّى الشيبانى الحنبلى

الحدد للد الذي بتحميدة يستفتح : Anfang f. 1 الحدد كم كتاب . . . أما بعد فقد التي على بعض الاسحاب وشدد في الخطاب الم

Abhandlung über das Gebet Dikr und das Verhalten dabei, von 'Abd elqādir ben mo-hammed ben mo-hammed elqonni muliji eddin abū 'lmenāqib um 900/1494 (No. 163).

وفي هذا القدر تفاية للطالب . . . : Schluss f. 8° وفي هذا القدر الحق وهو يهدي السبيل وحسبنا الله الخ

Schrift: klein, gut, etwas vocalisirt, diakritische Punkte fehlen bisweilen. Stichwörter roth. Der Text in rothen Linien. — Abschrift im J. 908 Çafar (1502).

Ein vom Verfasser an Mehrere ausgestelltes Lehrzeugniss über dies Werk, f. 8^b am Rand, ist datirt vom J. 908 Gom. II (1502).

3710. We. 1709. 4) f. 67-72.

Format etc. u. Schrift wie bei 3). - Titel f. 67a:

د" نتيجة الفكر في الاجهار بالذكر

so auch im Vorwort f. 69h. — Verfasser f. 67h. ابو الفضل بالكان عبد الرحن السيوطي الشافعي جلال الدين عبد الرحن السيوطي الشافعي

مسئلة هل الافصل الجهر بالذكر او: Anfang f. 67b التحباب الاسرار به والمالمؤلف رحم وردت احاديث تقتصى استحباب المرار به النج الجهر بالذكر واحاديث تقتصى استحباب الاسرار به النخ

Nach einigen Traditionen ist das laute, nach anderen das stille Lobpreisen Gottes beliebt und Manche halten, je nach Personen und Umständen, beides für angemessen. Essojütt † 911/1505 will nun im Einzelnen die darauf bezüglichen Traditionen vorführen. — Er behandelt zuerst f. 696: حدر الاحاديث الدالة على Es sind deren hier 18 vorhanden; in der 18. bricht der Text ab mit f. 71; hier ist also eine Lücke. Es folgt dann noch das Schlussblatt f. 72.

Schluss f. 72^{b} : روي ذلك ابو نعيم في الدلايل وي الدلايل ابو نعيم في الدلايل الخير وروي خامسة ولم يثبت انتهي والله اعلم الرح 65

3711. We. 1706.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift und Verfasser:

الحد الدوحدة وصلى ... وبعد فقد سالني : Anfang سائل عما ورد في الحديث من الاذكار والافعال الجاذبة الرزق النخ

Von Gebet (Dikr) und guten Werken, die nach der Tradition Wohlstand zur Folge haben, von Essojūṭī; in 2 Abschnitten u. Schlusswort. Hört (hier) auf mit den Worten f. 25^a, 11 v.u.: وجعلها في بيته او حانوته كثر الله خيرة ورزقه من حيث لا يحتسب انتهى

F. 25^b Schilderung des Paradieses; 26^a ein Gedicht von عدد الدين ابن عربي † 656/₁₂₅₈; 26^b von الأمير منحك بيك + 1080/₁₆₆₉; 26^b von على بن وفاء + 807/₁₄₀₄.

3712. Pm. 407.

Format etc. und Schrift wie bei 2). — Titel und Versasser sehlt; er ist etwa:

مسئلة فيما نقل الحافظ ابو نعيم :Anfang عن ابي عبد الله محمد بن الوراف لما سئيل عن اشياء فعد منها بان قال من اكتفى بالفقه دون الزهد يفسف فما معنى ذلك الخ

Ueber das Verhältniss von Weltentsagung und Rechtsstudium, und ferner, ob bei Zusammen-künften zum Gebet (مجلس ذكر) Aufstehen, Tanzen und Singen dabei erlaubt sei? Von dem selben.

وقد صح القيام والرقص في مجالس :Schluss الذكر والسماع عن جماعة من كبار الايمة منهم شيخ الاسلام عز الدين عبد السلام

3713. We. 1545. 5) f. 71-105.

Format etc. und Schrift (aber enger, 25 Z., und etwas kleiner) wie bei 1). — Titel fehlt; aber der f. 62^a stehende gilt für dies Werk, nämlich:

رسالة الاخوان من اهل الفقة وحملة القران (s. bei No. 2545). — Verfasser fehlt; es ist:

Anfang fehlt; das Vorhandene beginnt f.71°: ولما انن الله تعالى لي بالتوجّه الي المشرق الخ والما ويصح ان يقال في الذكر العلم من حيث هو 10° وصل وعلى تاويل الذكر هو العلم على قسمين 12° اهل لسان واهل قلب الخ

'Ali ben meimūn elmagribi + 917/1511 hat dies Sendschreiben an seine Freunde unter den Rechtsgelehrten und Qoranvorträgern im J. 915 Gom. (1509) vollendet. Er giebt darin Auskunft über seine Studien, seinen Fleiss, seinen Ehrgeiz, Andere im Wissen zu überragen, und warnt vor solchen Bestrebungen als Eingebungen des Teufels. Nach Erörterungen über äusseres und inneres Wissen und darüber, dass nur verkehrte Auffassung in späterer Zeit zwischen Rechtswissenschaft und Cufik, einen الفقد والفقر Unterschied aufgebracht habe, sagt er, dass nur die Wissenschaft mittelst des Herzens nach Gottes Sinn sei und vor den mit Wissen verbundenen Abwegen und Gefahren behüte. Diese Gesichtspunkte werden in den 7 Abschnitten (فصل), in welche dies Werk zerfällt, behandelt; jeder derselben stützt sich auf einen Grundsatz (اصل), nämlich eine Qoranstelle. Der Zweck des Ganzen ist, einzuschärfen, dass das Einheitsbekenntniss und der Gottesdienst, die Bekämpfung der Leidenschaften und der weltlichen Lust dem Gläubigen jederzeit Pflicht sei.

Ueberschrift und Anfang des 1. Abschnittes fehlen; auch ist nach f.72 ein Blatt ausgefallen. 2. فصل الثانى وهو قوله تعالي فاعلم مراح فصل الند الد الد الله اللخ

في الاصل الثالث وهو قوله تعالي وما 84 فصل.3 خلقت الجن والانس الا ليعبدون

فى الاصل الرابع وهو قوله تعالي وما 86 فصل. 4 امروا الا ليعبدوا الله مخلصين الم

في الاصل الخامس وهو قوله تعالي أن 94° فصل 5. النفس لامارة بالسوء

في الاصل السادس وهو قولة تعالى ان الشيطان 97 فصل .6 لكم عدة فاتخذوه عدوا انما يدعو حزبه الح

فى الاصل السابع وهو قوله تعالى فلا 101 فصل.7 تغترنكم الحياة الدنيا

اجعلنا من عبادك الطايعين : Schluss f.105 : الشاكرين ولا تجعلنا بجودك من العاصين الخاسرين التهي بشكر الله HKh. III 5947.

3714. Lbg. 993.

6 Bl. 8vo, 25 Z. (20 × 15; 18 × 12cm). — Zustand: im Rücken und am oberen Rande wasserfleckig; ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband. — Titel f. 1° (von späterer Hand):

Es ist nicht eine eigene kleine Schrift, sondern der Schluss eines çūfischen Werkes, das in ungezählte Abschnitte getheilt ist, deren letzter handelt: فصل في بيان الذكر وحرمة الرقس الذكر والسماء ورفع الصوت في الذكر،

Das Werk, im J. 950 Rab. II (1543) verfasst, handelt in diesem Abschnitt darüber, dass
das Gebet Dikr nicht mit lauter Stimme zu
sprechen und dass dabei Singen und Springen
nicht erlaubt sei. Derselbe beginnt: قال في عبون
التفاسير قوله تعالى واذكر ربك في نفسك عام في كل ذكر المن

und schliesst f. 4*: فاذا ذكر الله خنس واذا غفل

Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocallos. — Berichtigte Abschrift im J. 950 Ramadān (1543), von محمد بين مراد الحنفى الارمناكي

حسن البصري F.4 unten ein kleines Gedicht von

3715. Pet. 600. 3) f. 28-31.

8°°, 20-21 Z. (Text: 13 × 9¹/s°m). — Zustand: wasserfleckig am Rande, auch sonst nicht recht sauber. — Papier: gelb, zieml. stark, etwas glatt. — Titel u. Verf. f. 28°:

النصرة الالهبة للطائفة السعدية لابي بكر محمد بن محمد بن محمد البكري الصديقي الشانعي زين العابدين

ما قولكم رضى الله عنكم فى جماعة : Anfang f. 28^b: من فقراء الشيخ سعد الدين الجباوي يذكرون الله فى غالب اوقاتهم يتواجدون ويضطربون فمنهم من لا يستطيع القيام لشدة تواجده فيسقط على الارض الخ

Beantwortung der Frage, ob die Art und Weise, in welcher die Anhänger des Sa'd eddin elgabāwī das Dikr meistentheils vornehmen, verwerflich oder nicht sei? (s. No. 2184). Von Mohammed ben moh. ben moh. elbekrī im J. 988/1580 verfasst. Dieselbe beginnt: الحمد لله الواسع العليم' اعلم ان كرامات الاولياء الحمد لله الواسع العليم' اعلم ان كرامات الاولياء والله يعلم المفسد من المصلح: 1.31° عم سنة المراحة الحبر عم سنة من المربح الحد لله وحده' تم وبالخبر عم سنة مم والخبر عم سنة مم سنة مم المربح الحد الدوحده' تم وبالخبر عم سنة مم سنة مه المربح الحد الدوحده' تم وبالخبر عم سنة مه المربح الحد الدوحده المربح الحد المربح الحد الدوحده المربح الحد المربح المربح الحد المربح ا

Schrift: kleine Gelehrtenhand, gewandt und nicht undeutlich, vocallos. — Abschrift c. 1000, 1591.

F. 29 und 30° oben am Rande ein Gedicht von 28 Versen, betreffend Rang- und Lohnstufen der an der Omajjaden Moschee Angestellten, in Frage nebst Antwort. Es beginnt: ما ذا يقول امام العصر عالمه ومن به ديننا قامت معالِمُهُ ما ذا يقول امام العصر عالمه ومن به ديننا قامت معالِمُهُ Ausserdem f. 30° u. 31° oben am Rande ein Lobgedicht (Ṭawil) in 18 Versen: نوا التهاني بالمسرّة بخفق

3716. Pet. 600.

Format etc. u. Schrift wie bei 3). -- Titelüberschrift: رسالة مسماة بالنصرة المولوية للعصابة السعدية وسالة مسماة بالنصرة البي بكر الشهير ...

Verfasser: بابن ربيع الحنفى الماتريدي الحموي

ما قولكم رضى الله عنكم فى جماعة :Anfang من فقراء الشيخ سعد الدين الجبياوي النخ

Dieselbe Frage, wie in der vorigen No., auch fast wörtlich ebenso gefasst, wird hier behandelt und gleichfalls zu Gunsten der Sa'ditischen Çūfis entschieden; die Antwort, von 'Abd elbāsit ben abū bekr elmāturtdī ibn rabī' im J. 987/1579 abgefasst, beginnt f. 31^b: قال علماؤن الاولياء حق والولي هو العارف بالله الخ

Der Schluss fehlt. Das Vorhandene schliesst: فاذا ورد السماع من المولى عليه وتجلياته لديه

3717. Mq. 296. 5) f. 63°-65°.

Format etc. und Schrift wie bei 4). - Titel fehlt; er ist nach der Einleitung:

فوائد متعلقة بالذكر

Verfasser nach der Einleitung:

قاضى زاده محمد المفتى

الحمد لله رب العالمين والصلوة . . . بعد توفيق الله أما بعد فيقول . . . قاضى زاده . . . بعد توفيق الله تعالى على ما قررته في بيان ما ذكر . . . من تفسير الحسد . . . سنح لي ان اذكر فوايد متعلقة بالذكر المن

6 Excurse des Musti *Qāḍīzade* mohammed um ⁹⁹⁰/₁₅₈₂ in Betreff des Dikr-Gebets.

كدفع الكسل والنوم والخواطر وحت :Schluss الغير عليه والمعاونة

3718. Spr. 147.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel und Verfasser f. 104^a:

د" اسباب النجاة والنجاح في اذكار المساء والصباح لعبد القادر العيدروس

Im schönen Frontispice f. 104b: كتاب الأذكار والادعية

اعون بالله السميع : Anfang (zuerst) f. 104 : العليم المن المجيم النخ العليم من الشيطان الرجيم النخ التحمل لله ربّ العالمين حمدا : كثيرا طيّبا مباركا فيه على كلّ حال حمدا النخ

Morgen- und Abendgebete, von 'Abd elqadir (ibn) el'eiderus † 1088/1628 (No. 1713). Schluss f. 111b: يا النابين آمنوا صلوا عليد وسلموا تسليما

3719. Lbg. 554.

الحمد لله على كمال توفيقه : Anfang f. 986 بتوفيقه . . . وبعد فهذه الرسالة الموسومة بالسفر . . . الشاملة للزبد التي عليها تعتمد الخ

Ausführliche Anweisung zum الذكر und Einreihung einiger Gebete der Art von Sälim ben ahmed ben keikan bä'alewi elhoseini, geb. 995/1587, † 1046/1687. — Für Ausführlicheres über den Gegenstand verweist der Verfasser auf seine Glosse zu dem 4. جوفر des Werkes الجواهر des الجواهر des الجواهر des الجواهر الدين خطير الدين علير الدين الحواهر (No. 3041).

واستشهاده معاينة الرحمن : Schluss f. 110^a: على العرش استوي وهذا ما اردنا بيانه . . . فاسئل الله أن لا يجعل للشيطان سلطانا على عبيده الاطهار من الوارثين . . . اللهم لا تحرمنا رؤية وجهك الكريم (Collationirt; der Text ist nicht gut. — F. 111—113 leer.

/ 3720. We. 1704. 56) f. 158^b-158^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 55). - Titel: s. Anfang. Verfasser fehlt. Es ist:

ايوب الخلوتي

الحمد لله وحده وصلى الله . . . هذه الملك الآيتين Anfang: هذه الله وحده وصلى الله الله الآيتين الملك الآيتين الله بغير حساب الخ

Abhandlung des Ejjüb elhalwatī † 1071/1660 über das Gebet Dikr, nach den Suren 2 u. 3. Schluss f. 159a: فافهم ذلك واعمل عليه ألله والسلام.

/ 3721. We. 1704.

Format etc. und Schrift wie bei 40). - Titel: s. Anfang. Verfasser fohlt; es ist:

ايوب الخلوتي

الحمد لله رب العالمين حمدا يكون :Anfang به الاتحاد للعالمين فن فخيرة قربة الحمد وانه سلفان الاذكار والدعية وملكها الخ

Qufische Abhdlg desselben Verf., von Verdienstlichkeit der Lobpreisung Gottes. Schluss: الى حاجته من الحق فقصيت على انارة ووضوح والسلام

/ 3722. We. 1704.

Formatetc. wie bei 16). — Titel: s. Anfang. Verfasser:

الحمد لله الفرد الوتر الذي : Anfang f. 86b مسمّاه الدعر، عده فخيرة التفريد والمفرّد من هو وكون الوحدة المنلقة دايرة علي سرّه لا على غيره الخ

Çūfische Abhandlung desselben Verf., von der Einheit und Untheilbarkeit des göttlichen Wesens und Verhältniss des Menschen zu Gott und von dem Wesen des Lautpreisens (الله كا) Gottes, von dessen 7 Stufen der Verf. die erste (الطبقة الأولى) betrachtet. Er knüpft an ein Gedicht (35 Verse lang) an, dessen Anfang f. 86b:

ان النفرد للاولي سبقوا الي اصل المعالي قال تعالي وادر ربك في نفسك : 88 Schluss f. 88 الوسالة وخفية الآية هذا آخر ما وجد من هذه الرسالة

3723. We. 1557. 2) f. 3-95.

8°°, 19 Z. (101.2×151.2: 141.2×9°°). — Zustand: ziemlich gut, doch lese im Einband; Bl. 3 ganz lese. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe (schadhaft). — Titel u. Verf. f. 3°:

د" قرة العين والباقيات الصالحات ومقاليد الارضين والسموات لحمود القادري

An fang f. 3^b : الحمد لله الذي آنسنا . . . أما بعد فلما رايت رغبة بالباقيات الصالحات . . . أما بعد فلما رايت رغبة بعض الناس في عصرنا هذا على جمع المال الخ HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

Der Verf. Mahmud elgadiri führt f. 59* als seine Lehrer an: إباهيم اللقائم † 1041/1681, الشوبري + 1066/1658, على الاجهوري + 1069/1658 محمد الشوبري + 1066/1656, wird also um 1080/1669 gelebt haben; f. 50° führt er eine Abhandlung وضد الانوار von sich an. -In dem vorliegenden Werke sagt er, dass die Zeitgenossen auf materiellen Erwerb und auf Prahlen mit ihren Reichthümern erpicht seien; dem gegenüber will er sie mit diesem Werke, das von Verehrung und Anbetung Gottes und Abweisung jeder Beimischung einer Person zu dem göttlichen Wesen auf Grund von Qoranversen und Traditionen handelt, zur Religiosität erwecken. Auch behandelt er darin die Namen Gottes und Mohammeds und die daran sich knüpfenden Gebete und sagt, der Prophet selbst habe ihm im Schlafe mehrmals Eröffnungen gemacht. Erst habe er sein Werk قرة العين genannt; dann auf Eingebung des Propheten: (so wie oben). Dasselbe ist in ungezählte Abschnitte getheilt, die jedoch nicht deutlich hervortreten; in der Einleitung behandelt der Verfasser hauptsächlich den Satz, dass die Verdienstlichkeit der Werke von der guten Absicht dabei abhänge (انما الاعمال بالنيات وانما لكل امرئ ما نوي) und dann die Verdienstlichkeit des Dikr.

اقول ومن :"Das Werk selbst beginnt f. 12 ومن الباقيات الصالحات وادل الخيرات قوله تعالي بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين الى آخر السورة الدخ

فصل ومن معظمها ايضا ذكر الايات التي فيها 13* الاستغفار من غير ترتيب

فصل ومن معظمها قوله تعالى الحمد لله الذي 15° خلف السموات والارض

u. s. w. Die Abschnitte beginnen mit den Worten oder dgl. من معظم الجواهر oder dgl.

فصل ومن معظم الجواهر والدارر والباقيات . . . 35° اسماء الله الحسنى لفظا ومعنى واسماء نبيته وصفية المصطفى وبعض اسماء انبيائه الكرام الله 8. W.

فصل ومن معظم الباقيات . . . ترتيب الصلوات *50 علي سيد السادات احمد المختتار المخ ولنذكر بعض الكيفيات المقيدة بالاوقات *53

Hier und im Folgenden giebt der Verfasser eine Menge Proben von Gebeten oder Gebetsausrufen für Mohammed, zum Theil unter Benutzung von anderen Werken, wie von (82^a), صحود الغزنوي (82^b), صلوات الغزالي (85^b), حرز اهل البيب (84^b) مناجات زين العابدين (85^b), حرز الفروي (87^a) الشاذلي des حزب الجرب (87^a) الشاذلي أخيرات u. besonders د" الحصن الحصين الحصين sind häufig citirt. F. 94^b führt er das Gedicht des عبد القادر الكيلاني an, dessen Anfang ما في المناهل in 12 Versen.

والمبعوث بالابشار . . . التي Schluss f. 95^b: كافة الناس من الاسود والابيض والاحمر وسلم عليه يا ذا الجلال والاكرام ورضى الله عن ساداتنا وموالينا المحاب رسول الله اجمعين '

Schrift: Anfangs gross und dick, allmälig etwas kleiner und feiner, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. Am Rande oft Inhaltsangabe. — Abschrift im J. 1129 Ramad. (1717) von علي بن الحاج منصور . — Collationirt von demselben und عبد الوهاب الجونجي in demselben Jahre.

F. 96* oben Angabe, dass im J. 1131/1719 eine Pest in Haleb gewesen sei.

We. 1558 dasselbe Werk.

94 Bl. 8°°, 23 Z. (21¹ 3 × 15¹ 2; 16¹ 2 × 9¹,2°m). — Zustand: zieml. lose im Einband, nicht ohne Flecken. — Papier: gelblich, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel ebenso ausführlich.

Schrift: gross, gelänfig, kräftig, deutlich, vocallos; Stichwörter roth. — Abschrift von فتنح الله بن ابني بكر im J. 1114 Sa'bān (1702). — Collationirt.

3724. We. 1725. 2) f. 18-28.

8°°, 19 Z. $(20 \times 13^3/4; 13^4/2 \times 6^4/2^{cm})$. — Zustand: am unteren Rande, auch am Rücken wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titel fehlt; s. nachher.

حمداً لمن زين عباده بقلادة :Anfang f. 18 بيان عباده بيان عبادته . . . وبعد فهذه رسالة معمولة في بيان مواضع وجوب الجمهر في الاذكار واستحبابه النخ

Der Verfasser ist الفقير المحدد بن موسى. Nach f.27b hat Mohammed ben mūsā die Abhandlung im J. 1090/1679 vollendet. Er handelt darin über das الذكر und zwar speciell, wann dasselbe laut sein muss oder doch lieber laut gehalten wird und wann dies nicht der Fall ist. Der Titel ist: التفرقة بين الجهر المشروع في الذكر وغير المشروع

Die Abhandlung selbst beginnt f. 18° unten: اعلم أن ذكر الله تعالى من أفضل الأعمال وأحسن الأحوال Schluss f. 27°: المنتبط على غيره من مناسبات العقول والحد لله الخ تنت F. 27°—28° ein Türkisches Gedicht, theo-

Schrift: ziemlich gross, dick, etwas rundlich, vocallos. Auf dem breiten Rande öfters längere Bemerkungen. — Abschrift c. ¹¹⁰⁰/₁₆₈₈. — Collationirt.

logischen Inhalts.

$\frac{3725. \text{ We. } 1818.}{1) \text{ f. } 1-5.}$

137 Bl. 8vo, 23 Z. (19¹/₃ × 11¹/₂; 17¹/₂ × 7³/₄^{em}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: brauner Lederband. — Titel fehlt: s. unten. Verfasser fehlt; er steht f.4^bu. in der Unterschrift:

محمد بن منصور السفطى الشاذلي

الحمد لله حق حمده والصلاة : Anfang f. 16 الله عن الله عن الله عن البصاركم كثايف الحب النخ

الم المورد المو

that er dies, und nun giebt er f. 4b bis Ende die Reihenfolge (سلسلة) der Lehrer darin an bis zurück auf 'Alı, der darin Mohammed gefolgt sei.

واقتدهي جده سيد الكونين :Schluss f. 5b سيدنا ومولانا محمد رسول الله صعّم وآله وامحابه واتباعه اجمعين والحمد لله رب العالمين

Das dann in der Unterschrift folgende: هذا هو سند الشاذلي الصحيح المعول عليه ist als Titel anzusehen.

Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. Der Text in rothen Linien eingefasst. — Abschrift vom Verfasser selbst (hier aber nach dessen Abschrift angefertigt, um 1900/1788).

3726. We. 1779. 3) f. 3b-4b.

Format etc. u. Schrift wie bei 2). — Titelü berschrift: رسالة اخبى لشيخنا المذكور

(هحمد مراد الأزبكي النقشبندي (d.i.

الحمد لله حمدا كثيرا والشكر له :Anfang شكرا غفيرا . . . أما بعد فاعلم أن الاصل الاصيل والمتن المتين والعروة المؤتقبي في التصوف والسلوك المز

Mohammed murād eluzbekī ennaqś-bandī † 1142/1729 handelt in dieser auf f. la mit والمناع betitelten Schrift über die in Folge des الذي eintretenden Ekstasen, die sich theils im Singen, theils im Tanzen u. Springen äussern und erörtert den Unterschied بالاختيار freiwilliges und unfreiwilliges Thun —; letzteres sei zwar nicht erlaubt, aber doch entschuldbar.

قال بمتابعة من ارسل رحمة للعالمين : Schluss f.4b سيدنا وسيد الاولين والآخرين وحبيب رب العالمين صعّم،

3727. Pm. 224.

Format etc. u. Schrift (17 Z.) wie bei 6). — Titel f.209°: المدام المدام البكر في بيان بعض اقسام الذكر In der Vorrede f. 210° mit Zusatz von وترك الذكر Verfasser: s. Aufang.

الحمد للع المذكور بكل لسان : Anfang f. 209 . . . وبعد فيقول . . . مصطفى بن كمال الدين الصديقى . . . قد كنت في غابر الازمان الفت رسالة سميتها الغيبة عن الذير بالمذكور المحصور والهيبة النخ

Muçtafă ben kemāl eddīn elbekrī ecciddīqī † 1162/1749 behandelt hier die verschiedenen Arten des Gebetes Dikr. Der Verf. hatte früher eine Abhandlung, auf dasselbe bezüglich, geschrieben (s. Anfang), aber im Unreinen gelassen; aus derselben hat er hier das Hauptsächlichste aufgenommen.

Die Abhandlung selbst beginnt f. 210^a: اعلم أن الذكر ربانتي وكياني والأول على اقسام ذكر الخ ونرجو من منه سبحانه : Schluss f. 226^b: حسن الختام في عافية بجاه سيد الانام ومصباح النالام والحمد لله . . . وصلى الله على سيدنا الخ Collationirt.

Pet. 513, 2, f. 21b-36a.

Format etc. und Schrift wie bei 1.

Dasselbe Werk. Titel u. s. w. ebenso.

3728. We. 1763.

4°, 19 Z. (23¹/4×16; 15×11°m). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ganz ohne Flecken. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Titelüberschrift f. 70°:

عدة رسالة عروس الجلوة في فضل اعتكاف الخلوة والمواعظ النبوية في التحث على ذير السادة التخلوتية

ebenso in der Unterschrift; etwas abweichend angeführt in Wo. 1729, 4. — Verfasser fehlt; es ist, wie aus We. 1729, 4 hervorgeht:

حسين بن طعة البيتهاني

الحمد لله الذي لا يحيط بعلمه : Anfang f.70^b الظنون . . . أما بعد فإن أصدى الحديث كتاب الله وخير الهدى هدى محمد بن عبد الله صغم الم

Ueber die Vortrefflichkeit des zurückgezogenen Lebens, der Enthaltsamkeit in irdischen Dingen und des Lobpreisens Gottes (اللذك), des Glaubenskampfes und Gehorsams gegen Gott und des Gebetes handelt in dieser Abhandlung Hosein ben ta'ma elbeitamant † 1175/1761 (No. 3312), unter Anführung von Qoranstellen und Aussprüchen Mohammeds.

العفو والعافية والمعافاة الدايمة :Schluss f. 82b في المرسلين في الدين والدنيا والآخرة . . . وسلام علي المرسلين والحمد لله الخ

Schrift: gross, breit, rundlich, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift vom J. 1155 Sawwāl (1742).

3729. We. 1729.

4to, c. 18 – 20 Z. (22 × 15; 16⁴/₂ × 10³/₄cm). – Zustand: wasserfleckig am Rande. – Papier: gelb, ziemlich glatt und stark. – Titel fehlt: nach der Vorrede:

المواعظ النبوية الصوفية

Verfasser fehlt; nach der Vorrede:

حسين بن طعمة البيتماني

الحمد لله الذي تفتره : Anfang f. 95% . . أما بعد بالوحدانية ولا شريك له في الملك . . . أما بعد فان افضل الكلام كلام الله تبارك وتعالي وخير الله معم الن

Ausführliche Betrachtungen über das Dikr, von demselben Verfasser; er hat bei Anführungen die Gewährsstützen fortgelassen und eine Menge rechtgläubiger Schriften benutzt; wer Genaueres wünsche, müsse sich an seine andere Abhandlung halten, welche betitelt sei: المواعظ النبوبة في الحت على اذكار السادة الصوفية [s. We. 1763, 10]. Am Ende des Werkes, f. 110b, nennt er das Vorliegende sein Vermächtniss (عصية). Es kann also auch unter diesem Titel gehen. — In bestimmte Abschnitte ist es nicht eingetheilt.

وهذا هو الحق وما بعد الحق:

Schluss f. 110^b: وميتنى لنفسى ولكم . . . والله يقول الصلال هذه وميتنى لنفسى ولكم . . . والله يقول الحق . . . ومن قصده لا يخيب وصلى الله المن

Schrift: gross, dick, deutlich, fast vocallos. -- Autograph des Verfassers vom J. 1153 Moliarram (1740).

3730. We. 1723.

8°°, 21 Z. (21½ × 16; 15 × 10°m). — Zustand: im Rücken (und am untern Rande) fleckig, besonders im Anfang und zu Ende. — Papier: gelb, etwas glatt, stark. — Titelüberschrift f. 116b:

هذه سلسلة تلقبين الذكر Verfasser: s. Aufang.

الحمد لله الذي شرع الاحكام : Anfang f. 116 . . . السيد وايد الاسلام . . . أما بعد فييقبول . . . السيد حسين بن الشيخ طعمة القادري الصيادي الرفاعي النقشبندي . . . البيتماني . . . الميداني . . . هذه ترجمة لطيفة مختصرة في بيان سند تلقين كلمة التوحيد وثمرة شجرة السعادة والتجريد الن

Abhandlung desselben Verfassers, auf محمد بن حسن اغا بن مصطفى Veranlasssung des entstanden. Vorauf- اغا الشهير بابن المملوك geschickt ist ein Excurs über die 3 Stufen, von denen We. 1723, 2 die Rede ist, und über den Werth des Dikr und die Verpflichtung, dasselbe Andern beizubringen. Dann kommt f. 120° ff. die Reihenfolge derer, von denen der Verfasser das Dikr gelernt, hinaufsteigend bis zu Mohammed selbst und Gabriel und Asrāfil und Gott selbst. Zuletzt ist noch die Rede von den 3 Stufen des Dikr bei den Cūfis, بالتفكر في الله الله , باللسان بدلمة التوحيد nämlich - . بمعرفة الحق بحضور القلب في شهود اليب und عن عين قلبه بقدر معرفته بالحقيقة : Schluss f. 123 فافهم هذا الكلام وكن به معنى با غلام والله مولانا السلام Abschrift im J. 1170 Rab. I (1756): Autograph.

3731. We. 1553.

58 Bl. 4to, 25 Z. (22½×16½, 16½×11^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht frei von Flecken; f. 50. 51 ausgebessert. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel und Verfasser f. 1ⁿ oben am Rande:

كتاب النفاحة العنبرية من الرياض الميرغنية على الاذكار الصلاتية لحسين بن على عبد الشكور الحمد لله المتفصل بعموم النوال : Anfang f. 1 المحمد لله المتفصل بعموم النوال . . . أما بعد فيقول حسين بن على عبد الشكور . . . لما حصلت عناية الاستاذ الاعظم والملاذ الافخم . . . مولانا عفيف الدين السيد عبد الله ميرغنى . . . فنلت من فيوضاته العامة رشحة الح

Hosein ben 'alı 'abd eśśakūr, um 1180/1766, hatte einen Commentar verfasst zu dem Gebete شهاب الدين احمد بن موسى بن على أبن عُجَبَّل des † 690/₁₂₉₁ (das mit den Worten beginnt: اللهم صل على سيدنا محمد ملأ قلبه المنسع بك لكه) und darüber grosses Lob von seinem Lehrer 'Abdallah ben ibrahtm ben hasan mirgani † 1207/1792 erhalten; imgleichen für die Versificirung des Werkchens: السُنية في الصلاة السُنية wozu er, auf den Wunsch desselben, eine Glosse verfasste, die aber sehr umfangreich und, auch wegen ihrer Gelehrsamkeit, nicht recht verbreitet war (No. 3558). Alsdann verfasste er im J. 1180 Ram. (1767) dies Werk, in welchem er ausführlich über die Gebete, welche الاذكار heissen, Er stützt sich dabei hauptsächlich auf das Werk seines Lehrers, das betitelt ist: in welchem auch , جواذب القلوب لذكر علام الغيوب dieser Gegenstand sehr ausgiebig erörtert ist.

Das Werk, dessen Titel übrigens in dem Vorwort nicht genannt ist, zerfällt in Vorrede und 3 مقصد (mit je 4 سيلة) und Schlusswort. في أرشاد الطالب التي مطالع المطالب أو 1. المقدمة المقالد العلامة عند 3 مقصد المعلمة المعلمة

1. وسيلة 1. أول الأنتباه أول 1. أول التخلي أول التخلي الكار الوضوء والغسل أول 1. أول التخلي أول التحلي التحديد التح

2. مقصد f. 18^a; 3. مقصد f. 29^b.

فيما ورد من الاذكار بعد الصلوات 47º التخاتمة وفيما ورد فيها من دعوات،

ويكون لنا فى الخير خير معين : *Schluss f. 58 ويكون لنا فى الخير خير معين : *Schluss f. 58 الخير ما والحمد لله الذي بنعمته تتم الصالحات فهذا آخر ما ابرزته يد الاقدار فى هذه الاطمار والصلاة والسلام الخ

Schrift: gross, rundlich, deutlich, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Arabische Foliirung.

Abschrift im J. 1186 Śa'bān (1772) von عبد الرحمن بن حسين عبد الشكور, dem Sohne des Verfassers. Derselbe fügt am Schlusse f. 58b ein Gedicht von 20 Versen, von ihm selbst gemacht, hinzu, zum Lobe des Werkes und seines Vaters; es beginnt (Ramal):

هذه النفحة فاجت فغدا كل مزكوم بها ينتشف

F. 1^a enthält eine ziemlich lange günstige Beurtheilung des Werkes von علي بن حسن باعنتر, ungefähr um ¹¹⁹⁰/₁₇₇₆, von dessen eigener Hand. Dieselbe beginnt: الخمد للم المنان الذي من قبل النظلب بالاحسان الخ

3732. Pm. 394.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift:

رسالة في التلقين

Verfasser fehlt; s. unten.

الحمد لله الذي وفق عباده الواصلين : Anfang من السالكين لطرق الرشاد . . . وبعد فهذه رسالة في اصل التلقين ومعرفة رجال سلسلة هذه الطريق المؤ

Diese Abhandlung des Ahmed ben 'aṭijje elģenedī elbūsī, um المنيّر الشافعي und der des عمد المنيّر الشافعي und der des المنيّر الشرقاري الصعيدي † المعيدي الشرقاري الصعيدي † المعيدي الشرقاري الصعيدي elģenedī elbūsī, um عمد الشرقاري المعيدي

وهو لقن وارشد ملخصها فقير : Schluss f. 45b المبدي احمد . . . البوشى حنّن الله عليه قلب حصرةِ المشار اليه وكذلك لقن الفقير عبد الرحمن والله اعلم تمت 3733. Spr. 882. 5) f. 17b - 19b.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Ueberschrift:

فصل في فضل الذك

قال الشيخ نجم الدين الكبرى : Anfang f. 17b رحمة أن للذكر وأن كأن بمجرد اللسان سلطانا عظيما المز

Bruchstück aus einem Werke über das Eddikr, dessen Verfasser der genannte Nagm eddin elkobarī † 618/1221 sein kann. Vielleicht ist er aber bloss citirt und der Verfasser ist † 768/1366, von welchem auch Spr. 882, 1-4 stammt.

فصل خلاصة الذكر الاستغراق بالمذكور النخ ٢.17٠ من شرايط الذكر ان يكون الذاكر "Zuletzt f. 19 على طهارة كاملة

ظهرت ينابيع الحكمة من قلبه الى لسانه : Schluss f.19b:

3734. We. 1657. 1) f. 1 - 38b.

84 Bl. 8°, 17-18 Z. $(18^{1}_{12} \times 13^{1}_{12}; 16-16^{1}_{12} \times$ 101/2-11cm). - Zustand: sehr stark wasserfleckig, auch sonst fleckig und unsauber; an mehreren Stellen abgescheuert. Bl. 1 ausgebessert (auch 2 u. 3). - Papier: gelb, glatt, dick. - Einband: Pappband mit Ledertücken und Klappe. - Titel f. 1ª von anderer Hand:

كتاب رسالة الاحسان في الذكر والتصوف

Verfasser fehlt; s. No. 3179.

الحمد للم الذي اوجد الانسان: Anfang f. 1b: من العدم الي الوجود بجوده . . . أما بعد فلما كانت طريقة سلوكنا وسلوك طريقتنا مبنية على ذكر كلمة لا الم الا الله سرا وجهرا المخ

Unter Benutzung früherer Schriften hat der Verf. dies Werk über den Werth und die geheime Kraft des Dikr verfasst. Er lebt nach dem Verf. des العوارف († 632/1234) und citirt fast nur den الشيخ, d. i. Ibn el'arabī. Das Werk zerfällt in Einleitung (فاتحة), 4 Kapitel und Schlusswort (خاتمة).

فَأَحَةُ الْكِتَابُ قَالَ فِي رسالتِهِ الْمُعْرِفَةُ عَلَى لسانِ العَلَمَاءُ "2 في بيان اسماء كلمة لا اله الا الله

في فصايل كلمة لا الد الا الله وفوايدها 136 باب. 2 في بيان الايات والاخبار والاثار الدالة على 18 باب. 3 استحباب ذكر الجهر وجواز رفع الصوت بالذك ومشروعيه

في بيان حقيقة الذكر واسراره ونتايجه 22 باب. 4 في بيان معرفة النفس والقلب والروح 30 خاتمة الباب على سبيل الاجباز والاقتصار

خاتمة الكتاب في بيان المحبة 31b

واني اعد هذه النعمة بعد :Schluss f. 384: واني اعد هذه النعمة الايمان افصل النعم والحمد لله على ذلك تمت

Schrift: ziemlich klein, geläufig, deutlich, vocallos. Stichwörter roth überstrichen. - Abschrift c. 1000/1591.

3735. We. 1657. 2) f. 38b -- 59a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f.38b: رسانة مشكاة المصباح فيبيان اوراد المساء والصباح

ebenso im Vorwort. - Verf. fehlt; ist wol derselbe wie bei 1).

الحمد لله رب العالمين أما بعد . Anfang f. 386: فقد سالني بعض احجابي . . . ان اجمع رسالة ابيو. فيها كيفية طريقتنا وكيفية اورادنا من الذكر والصلاة والصيام في الخلوة والجلوة وكيفية سند تلقين الذكر الشريف والخرقة المماركة المن

Çüfische Abhandlung über die Perikopen-Gebete Abends und Morgens und deren Wesen überhaupt, über zurückgezogenes Leben und Bedingungen dazu und Fasten u. dgl. Zerfällt in Einleitung (الفاتحة), 5 Abschnitte u. Schlusswort. فَاحَةُ الْكِتَابِ فِي حقيقةُ الصحبةِ النافعة وكيفية 39° شرايطها وآدابها

في بيان كيفية طريقتنا الشبيفة 42° فصل .1 في بيان أوراد ذكر كلمة لا أله الا الله جهرا 44 فصل .2

وخفيا وبيان فصيلتها وكيفية شرايطها وآدابها

في بيان أوراد الصلاة في اليوم والليلة 49ª فصل 3.

في كبيفية الخلوة والعزلة وفصيلتهما 51 فصل 4. وشرايطهما وآدابهما وكيفية الاوراد في الخلوة والجلوة على حد الاجباز والاختصار

في بيان سند تلقيب الذكر الشريف 52^b فصل 5. والخبقة المباركة المتصل سندهما

التحاتمة في بيان كيفية التوبة واخذ العهد 53° واخذ عقد الاخوة لله تعالي فصل الخاتمة الخاتمة في بيان مذهب القوم 55° في اصل الاعتقاد واعتقادهم في التوحيد جعلنا الله واياكم من التبعين الناجين: Schluss f.59° تحت ولا يجعلنا من المبتدعين الهالكين بفصله وكمه تحت

Spr. 840, 2, f. 77^b—89^a enthält den 1. und 2. Abschnitt. Titel und Verfasser und Ueberschrift des 1. Abschnittes fehlen.

3736. Mq. 123. 5) f. 65-75.

8°°, 13 Z. (Text: $11^{1/3} \times 8^{1/4}$ cm). — Zustand: gut. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel fehlt. Er ist etwa:

ك" مقامات الذكر الخفى Verfasser: s. Anfang.

سئل ابو يعقوب يوسف بن : Anfang f. 65^a عن الذكر الخفى فقال حمدان النهرجوري رحّه عن الذكر الخفى فقال يكشر شرحه وساذدر منه ما يحتمله عقول الناس

In dieser Abhandlung beschreibt Jūsuf ben ham dān ennahraģūrī die Zustände, welche die Çūfis bei dem stillen Gebete durchmachen. Der Verf. zählt auf: 65° المراقبة; 65° المراقبة; 68° الحسينة; 68° الخسينة; 68° الطمائينة; 71° الطمائينة; 71° الطمائينة; 74° الغيبة; 74° الغيبة; 74° الغيبة; 74° الغيبة; 74° الغيبة; 74° الغيبة.

وييسره بمشيته ولك فصل الله: Schluss f. 75^b: الله ونعم الوكيل، يوتيه من شاء والله واسع عليم وحسبنا الله ونعم الوكيل، Schrift: ziemlich klein, gewandt u. gefällig, vocallos.

Abschrift c. 800/1397.

3737. Pet. 690. 1) f. 4-17.

171 Bl. 8°°, 25 Z. (20½×15; 16×10°m). — Zustand: unten am Rande wasserfleckig. — Papier: gelb, ziemlich stark u. glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titelüberschrift f. 4b:

السيف الباتر لعنق المنكر على الذاكر Verfasser fehlt.

الحمد لله الذي خص نبينا : Anfang f. 4 الحمد لله الذي خص نبين الانبياء والامم

. . . أما بعد ما قول الايمة العلماء العاملين الاعلام وامناء كتاب الله الفارقين بين الحلال والحرام في جماعة جلسون في بعض الاوقات متأذبين متحلقين متطهرين جاهرين بكلمة التوحيد ولفظ الجلالة قياما وقعودا ممتثلين منطوى قوله تعالى فانكرونى الكركم المخ

Aufzählung von Qoran- und Traditionsstellen und Aussprüchen gelehrter und frommer Männer über die Wichtigkeit und Erspriesslichkeit des Dikr. So werden Stellen aus f. 6b und des سعد الدين التفتازاني Werken des f. 7b angeführt. Auch die Frage, ob das Dikr mit Erhebung der Stimme vorgenommen werden dürfe, wird ausführlicher erörtert; f. 8^b ff. von العينى; f. 10^a von الزيلعى; (في جواز الذكر بالجهم) البزازية eine Stelle aus; 10° Stelle aus شرح المنية للحلبي; 11° aus ابن تجيم von ; شرح شرعة الاسلام; 11b von الخاتمة) 12ª werden قاضيخان. Im Schlusswort einige Stellen von Gegnern erörtert und widerlegt. Der Schluss derselben ist f. 12b: كذك كذب الذين من قبلهم فانظر كيف كان عاقبة الظالمين و

Es scheint aber doch, dass die noch folgenden Blätter, welche hauptsächlich Textstellen śāfi'itischer Gelehrten für das laute Dikr enthalten, auch noch zu diesem Werke gehören, obgleich sie, als wäre es eine eigene Abhandlung, mit dem Bismilläh anfangen. Vorauf gehen f. 13ª ff. einige Seiten über das اول ما نذكر قبل نصوص :Schweigen" der Çūfis, السادة الشافعية تمشكات السادة الصوفية وادلتهم الخ Alsdann kommt f. 14b der Abschnitt über die Ansichten der Safi'iten darüber: مما كنتب الشيم محمل الشهير بالعارف التخلواتي الي شيخه شيخ الاسلام شهاب الدين ابن حجر المكى . . . ما قول السادة العلماء . . . في جواب من يذكرون الله قياما وقعودا وبانغام الموسيقي بالتمطيط المخ ; سؤال في السماء للدميري Darin u. A. f. 15^b desgleichen von البلقيني, auch von السيوطى, auch f. 16° von الكوراني; ferner 16° unten . فتوي ابن حجر العسقلاني في الغزالي الغزالي الغزالي

وقال قولا يكاد صاحبه ان يقع : Schluss f. 17^b: في الكفر من جهة تشبيه اصوات الذاكرين بها ذكر ويستحق على اطلاق ذلك عليهم التعزير البليغ اللايق بمثله والله اعلم

Schrift: ziemlich gross, eng, deutlich, vocallos. — Abschrift von خالد بن على السماحان الحديثي (f. 34^h) im J. 1174/₁₇₆₀.

/ 3738. We. 1817.

Format etc. u. Schrift wie bei 6). - Titel u. Verf. fehlt.

سئل مشایخ الاسلام رم عن : Anfang f. 112b: جماعة صوفیة ججتمعون فی مجلس ذکر وتذکیر ثم ان بعضهم یقوم ذاکرا هائما لوارد بحصل له فهل یلام علی ذاک مختارا کان او غیر مختار او ینکر علیه او یمنع او یوجر ام لا افیدوا مع البسط اثبتم الجنة ا

Antworten Verschiedener auf die Frage: ob die Çūfts, wenn sie beim Dikr — gleichviel ob willkürlich oder unwillkürlich — aufstehen, Tadel oder Missbilligung verdienen und davon abgehalten werden müssen oder nicht? Zuerst spricht sich عمر البلقيني darüber aus, ferner عمر البلقيني u. A. Es wird hier über das السيوطي ziemlich ausführlich gehandelt und über die Verdienstlichkeit desselben werden f. 116^a—118^b einige Traditionen beigebracht; worauf dann noch ähnliche Aussprüche Anderer folgen.

فلا تفارقوا مجالس العلماء فان Schluss f. 119^a: الله لم يخلف على وجم الارض تربة اكرم من مجالس العلماء

/ 3739. We. 1735. 9) f. 102-117.

8vo, 27 Z. (20²/₃ × 15; 15¹/₂ × 8¹/₃c^m). — Zustand: der Seitenrand durch Ankleben von Papier verbreitert; nicht recht sauber und im Anfang fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich grob. — Titel und Verfasser fehlt.

الحمد لله الذي يذكر من :Anfang f. 102b في المحمد لله الذي يذكر من العلم في سرّاه وضرّاه . . . وبعد فلما كان الطرق الي الله بعدد انفاس الخلايف النخ

 فى السماع من شوف الذكر وصفائه 113⁶ فصل .4 فى آذاب الوعظ وشرف العلم 115⁶ فصل .4 وما تدري نفس ما ذا تكسب : Schluss f.117⁶

وما تدري بعس ما دا نكسب "Schluss 1.11 6 كا علم المخ غدا وما تدري نفس بائ ارض تموت والله اعلم المخ

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, gedrängt, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1100, 1688. — F. 118 leer.

/ 3740. We. 1578.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel u. Verf. fehlt.

Anfang nach einer kurzen Vorbemerkung: اللحمد لله الذي نور بذكره قلوب اوليائه . . . قدل الله تعالي هل جزاء الاحسان الا الاحسان الم

Abhdlg über das Ďikr, in einigen Abschnitten: f. 25° المرار الناهارة والدخول في الصلاة f. 26°; تنبيم على تصحيح القراءة "u. s. w.

ووصية لمن اراد سلوك : Schluss f. 28b ووصية لمن اراد سلوك الطريق والما الحوج اليم ونسئل الله النوفيق ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم وصلي الله التخ Nach f. 27 fehlt wenigstens 1 Blatt.

/ 3741. We. 1702.

186 Bl. 8°°, c. 11-12 Z. (15½×10½; c. 12½×9cm). Zustand: gut. — Papier: weisslich, stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Enthält: 1) f. 1^b ein kleines Gebet und den Anfang eines zweiten.

- 2) f.2. 3°. Ueber die Erfordernisse zum الذور Anf. : فان قل لك قائل ما شروط ادب الذكر فقل اربعة النز
- 3) f. 3b—7 das Schlusskapitel des Werkes المفتوة (= We. 1700, 2, f. 46b ff.). Es hört auf f. 7a Mitte (= We. 1700, 51a, 6) und hat hier noch einen kleinen Zusatz über die Kennzeichen des Faqtr, der dort fehlt, während der dortige Schlusspassus von 51a, 6 an hier fehlt.
- 4) f. 8—12° ein Gebet, dessen einzelne Sätze immer schliessen mit: لهم منّا الفاتحة; aus ganz neuer Zeit.

Schrift: gross, dick, deutlich, vocallos. No. 4 noch grösser, weiter, rundlich. — Abschrift um ¹²³⁵/₁₈₂₀. — Bl. 12^b—14 leer.

3742. Mq. 127. 14) f. 81.

Format etc. u. Schrift wie bei 12). - Titelüberschrift:

قال الله تعالى فاذكروني اذكركم :Anfang واشكروا لى ولا تكفرون . . . اعلموا . . . ان ذكر الله جل جلاله لا الله الله اعظم القبات الخ

Ueber die Wichtigkeit des Dikr und die Art der Mittheilung desselben an 'Alt und wie demselben der Geist des mittheilenden Lehrers nebst der nachwirkenden Kraft Mohammeds fortwährend sich übertrage.

فاعلموا أن الباب مغلق: Schluss f. 81b: والعبد مامور مخاطب مطالب بالذكر على الدوام والسلام والحمد لله رب العالميين المؤ

> , 3743. We. 1765. 2) f. 11 - 15a.

8vo, 17 Z. $(17^3/4 \times 13^4/2; 13 \times 9^3/4^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. - Papier: gelb, stark, glatt. - Titel und Verfasser fehlt.

بسم الله الواحد الواجب الوجود : "Anfang f. 11 . . . ' كتاب من القريب الرقيب الى الحبيب النجيب . . . أما بعد فإن نعمة المنعم الذي اوجب شكره علينا المؤ

Çūfische Abhandlung; an die Gnaden Gottes anknüpfend, die in verschiedenen Stufen den Menschen zur Erkenntniss und Nähe Gottes führen, weist sie auf die Nothwendigkeit hin, über Gott und sich selbst nachzudenken und im Gebet Dikr zu danken. Zu diesem Danke giebt der Verfasser Anleitung, indem er - auf Wunsch, f. 18^a — ein längeres Gebet mittheilt.

لا اذت ولا غيرك والسلام على : Schluss f. 15 من تادب مع السلام بالاستسلام ورحمة الله وبركانه وتمت Schrift: ziemlich gross, flüchtige Gelehrtenhand, vocallos. - Abschrift um 1100/1688.

> / 3744. Lbg. 1041. 5) f. 43 - 48.

8vo, c. 20-22 Z. $(16^3/4 \times 12^1/2; 15 \times 11^1/2^{cm})$. — Zustand: etwas unsauber. - Papier: gelb, ziemlich stark

und glatt. - Titel und Verfasser fehlt.

Anfang eines Werkes, worin kurze Tagu. Nachtgebete (اذكار) enthalten sind. Beginnt: الحمد للم رب العالمين وصلى . . . وبعد فهذا شيء من الاذكار مما يقال في الليل والنهار فمن ذلك أن يقول الانسان اذا انتبه من النوم الحمد لله الذي يحيى ويميت المز

Schrift: ziemlich gross, flüchtig, rundlich, unschön, vocallos. Stichwörter roth. - Abschrift (nach f. 135a) im J. 1049/1639, von حمزة بين فضل الحائك.

3745. Spr. 1993. 2) f. 8-23. 31-36.

8vo, 15 Z. (181/2×131/2: 11×9cm). - Zustand: nicht sauber; in der unteren Hälfte zum Theil wasserfleckig u. an einigen Stellen abgescheuert. - Papier: gelb, glatt, stark.

Bruchstück eines güfischen Werkes, in eine grosse Anzahl ungezählter فصل eingetheilt.

Blatt 8-13 gehören zusammen; ebenso 14-23 u. 32; ferner ist 36 das letzte der vorhandenen Blätter und steht kurz vor dem Schlusse des Werkes; 31, 33, 34, 35 sind vereinzelte Blätter, doch gehören 31.34., wenn auch nicht unmittelbar, zu 8-13. Die Folge der Blätter mag diese sein: 14-23. 32. Lücke. 33. Lücke. 8-13. Lücke. 31. Lücke. 34. Lücke. 35. Lücke. 36. - Es kommen darin viele längere Gedichtstücke vor, die sämmtlich, bis auf 2 Stücke von 3 u. 2 Versen, von dem Verfasser selbst sind.

Das Vorhandene beginnt f. 14ª, 1: ... lake التلوين والتمكين وصفان يشيران الى حالين في تحلّين الخ فصل فمن فترالله تعالى عين يقظته واشهده خفايا سريرته 15 فصل واعلم ان من عرف نفسه عرف ربه وعرف ما يراد منه 176

فصل واعلم أن السماع عبارة عن الاصوات الحسنة 346 والنغمات المطابة

F. 36b bricht ab mit den Worten (Basit): واشرب وسق ولا تبخل على ظمأى

فان رجعت بلا رق فوا اسفى

ولقد اصفت الى هذه الابيات ابياتا قلتهي في معنى فلك ختمت بهيئ الكتاب والله الموقق بالصواب

Vielleicht ist der Zweck der ganzen Schrift die Verdienstlichkeit des Dikr darzustellen und (ziemlich weit ausgeholt) zu begründen. längere Stelle handelt (f. 126 ff.) von dem Erlaubtsein der Musik (السماع).

Schrift: zieml. klein, gewandt, gleichmässig, deutlich, fast vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688.

3746. Pm. 228.

65 Bl. 8°°, 15 Z. (181'3 × 131'2; 111'2 × 9°m). — Zustand: am oberen Rande wasserfleckig, auch sonst etwas fleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel fehlt.

ترتيب الذر الكامل الماخوذ : Anfang f. 1b من السنة الذي يقال بعد الصلوات الخمس وهو مهمة عظيم وهو قسمان ذكر الصبح والمغرب الخ

Specielle Anweisung, wie das Dikr zu beten sei.

اللهم هذا الدعاء ومنك الاجابة :Schluss وهذا الجهد وعليك التكلان ولا حول ولا قوة الخ

Schrift: ziemlich kleine, gefällige Golehrtenhand, vocallos (nur am Ende vocalisirt), öfters auch ohne diakritische Punkte, nicht ganz leicht. — Abschrift von

F. 7^b — 13^b allerlei Mittel (z. B. سقاية السلاح, سقاية السيف, 7^b. 8^a. 9^b. السيف); 7^b. 8^a. 9^b. 13^a. Gebete, Fragen u. s. w.

3747. Pm. 42.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

a) Titelüberschrift:

عذا الدعاء للامام العارف بالله تعالي الشيخ وهو لختم الذكر والمدح والصلوات على النبي صغم

Anfang: اللهم اشرح بالصلوة عليه صدورنا ويشر بها امورنا Gebet zum Beschluss des Dikr und des Lobes und Gebetes für den Propheten. — Schluss f. 1516: وانصر جيوش الموحدين على القوم الباغين برحمتك يا ارحم الراحمين وصلي الله الخ

3748. We. 1694.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

والهكم اله واحد :Ein Gebet (Dikr). Anfang لا اله الا هو الرجن الرحيم الله لا اله الا هو الحي القيوم النخ يسبّح لد ما في السموات : Schluss f. 10°: والارض وهو العزيز الحكيم والحمد لله رب العالمين

F. 10^a allerlei kleine Gebete. F. 10^b. 11^a Türkisch.

√ 3749.

- 1) Pet. 684, f. 1266-129. Abhdlg über الذكر الحمد لله رب العالمين والعاقبة . . . أما بعد العالمين عالم العالمين عالمين القوم رم . . . أما بعد فهذه سنة مباركة الخ
- 2) Mq. 180°, f. 90°. 91°. Ueber das Dikr, mit Anschluss an den Satz: خصّ بالذكر من بين صفاته العلى ما هو اخصّ
- 3) We. 1814, 3, f. 40—44. Ueber das Benehmen beim Dikr, von محمد بن عمر الواسطى
- 4) Pet. 703, 10, f. 58^b. 59. Ein Abschnitt über dasselbe: فصل فى آداب الذكر وما يراد مند الذكر تحقيف الانس المنز
- 5) Pet. 312, 9, f. 89---92. Von der Verdienstlichkeit des Dikr. Zuerst: فصل في ذكر دقيقة كلية لدي العارف بيا
 - 6) Mq. 1806, f. 6226. Desgleichen. Anfang: فصل اعلم انه كما يستحت الذكر
 - 7) Schöm. XI, 3ⁿ, Heft 7, f. 6^b—7^b. Desgl.
 - 8) We. 1634, 2, f. 26.

Format etc. u. Schrift wie bei 1. - Titelüberschrift f. 26a:

فصل في فصل الذكر ووصف اهله

(In der Unterschrift f. 26b: ر" في وصف اهل الذكر)
Anfang:

الذكر تحييي قلوب الذاكرين به ان اخلصوا لا اله الا الله

Eine Qaçide (Basit) zur Schilderung der still im Gebet Versunkenen; alle Verse endigen wie oben. — Schluss:

يا ربّ واغفر لناضّها وسامعها ومن يقل لا اله الا الله Bl. 27 — 33° leer.

3750.

Das Verdienstliche und der Erfolg des Gebetes الذكر wird behandelt in We. 1814, 53°. Pet. 684, 130. 131. Spr. 897, 21° — 23; 1962, 59. — Desgleichen und besonders Anführung solcher Gebete in: Pet. 485, 148°. Mo. 35, 105°. WE. 124, 1°—2°. We. 1853, 2;

1667, 1b. Mq. 43, 45a. Pm. 213, 61b. 62. 64; 224, 151° (= 152°). Pet. 684, 28b. 130. 131. Spr. 461, 143^b. — Lbg. 819, 164^b; 1019, 28^b. 29. We. 1141, 11 ff. Pm. 105, 104^a; 159, 43^b; 286, Schluss. Pet. 610, 1b. Spr. 678, 100-115. Mq. 32, 440. 441.

3751.

Von den Werken über das Dikr seien hier noch folgende erwähnt:

- محمد بن ابراهيم بن المنذر von جامع الاذكار (1 318/930. † النيسابوري
- تحمد بن ابي القاسم البقالي von اذكار الصلوة (2 + ⁵⁷⁶/₁₁₈₀ (562).
- 3) نجم الدين الكبرى von لومة اللائم (3 † 618/1221.
- 4) معاقى بن اسمعيل الموصلي von موجز الذكر (4
- ابن العربي von نتائم الاذكار في المقرّبين والابرار (5 + 638/1240.
- عبد الحق بن ابراهيم بن von رسائل في الاذكار (6 و البين سبعيب + 669/1270 محمد العكي البين سبعيبن + 669/1270.
- .انه النورية له ايضا (7
- تحمد بن احمد بن von اذكار الحج والعمرة (8 الكين قطب الدين + 686/₁₂₈₇ على الدين
- von الارشاد في فصل أرباب الذكر والجهاد (9 محمد [وعلي] بن عبد المحسن أبن الدواليبي بعالي الدين ابو المعالي † 727/1327.
- von بستان الدعاء والاذكار ولسان الاستغفار بالاسحار (10 . فضل الذكر القرباني (24) †761/1360 أجدين جيبي بن محمد أبن عبيدة التميمي

- von المصباح في الجمع بين الاذكار والسلام (11 به الباهيم المقدسي محمد بن ابراهيم المقدسي + 765/1364.
- الارشاد والتطريز في فصل ذكر الله وتلاوة كتابه العزيز (12 von عبد الله بن اسعد أنيافعي اليمني von
- محمد بن von اخلاق الاخبار في مهمّات الاذكار (13 بر القدسي + 808/₁₄₀₅.
- von انارة الفكر بما هو حقّ في كيفيذ الذكر (14 ابراهيم بن عمر البقاعي + 885/1480
- ابراهيم بن von المعين على فعل سنّة التلقين (15 به الناجي الناج
- محمد بن von الابتهاج باذكار المسافر الحاج (16 و السخاري السخاري السخاري السخاري السخاري
- von داعي الفلاح في اذكار المساء والصباح (17 · و 11/1505 جلال الدين انسيوطي + 911/1505
- von ك" في الذكر الجهرى وتجويزه وجواز الدوران (18 ورور/1520 + حسين بن عبد البهر، التوقاتي حسام الدير.
- von جبر الكلمة القاصمة بذكر الكلمة العاصمة (19 الم بن احمد بن شیخان † 1046/1636.
- von ر" دفع الاسى في اذكار في الصبح والمسا (20 ابراهيم بي حسي الاحسائي + 1048/1638
- النفحة المدنية في الاذكار القلبية والروحية والسبية (21 von عبد الرحن العيدروسي وجيه الدين + 1192/1778
- للبيل المنين في الانكار والادعية الماثورة عن سيّد المرسلين (22 .عبد الملك بن على الصديقي المكي von
- .مسائيل الانوار في نتائج الاذكار (23

7. Gebete mit den Gottesnamen.

3752. Lbg. 889. 2) f. 14-79.

 8vo , 20-22 Z. $(21 \times 15; 14^{1}/2-16 \times 11^{cm})$. — Zustand etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel u. Verf. f. 141:

ك" التحبير في علم النذكير وتفسير اسماء الله الحسني واشتقاف معانيها

لابي القاسم عبد الكريم بن هوازن القشيري جمال الاسلام

قال الاستان . . . القشيري رة ' Anfang f. 14b: الحمد لله القديم الذي لا يستفتح له وجود الحكيم . . . أما بعد فقد كثر سؤال الراغبين في علم التذكير المؤ

Auf Wunsch von Verschiedenen giebt Elqośeiri † 465/1072 hier Auskunft über die einzelnen Namen Gottes und Anleitung, dieselben im Gebet (الذكر) zu gebrauchen. Zuerst allgemeine Bemerkungen; dann f. 25b ff. die Erklärung der Bezeichnungen الله الا الله , لا الله الا und القدوس; endlich f. 33 die der einzelnen Gottesnamen, von السبور an bis السبور.

والسكون تحت ما يجري به : Schluss f. 79b: . . . وقد قصاؤه وقدره وفقنا الله تعالي لذلك . . . وقد انتهى كتابنا هذا الخ

Collationirt. Am Rande bisweilen Berichtigungen, auch kurze Erklärungen und Zusätze. Im Text nicht selten Verse angeführt.

النخبير Die obige Lesart التخبير. Die richtig; sie ist erklärt durch beigeschriebenes

3753. Pet. 701.

61 Bl. 8vo, 17 Z. (20 × 14¹/₂; 14 × 7²/₃c^m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: ziemlich stark, glatt, gelblich. — Einband: Pappband mit rothem Lederrücken. — Titel fehlt.

Die hier zusammengestellten Gebete in Versen sind:

القصيدة (والمنظومة) الدمياطيّة 1) f.1-3 (القصيدة والمنظومة) الدور Titel u. Verfasser fehlt. Der Verf. ist: الدين [واميل الدين] الدمياطي [وابن الدمياطي] Der Titel ist auch: اللامية الله الحسني oder منظومة اسماء الله الحسني.

Anfang (Ṭawil):

بدأت ببسم الله والجد اؤلا على نعم لم تحص فيما تنوّلا

In diesem Gedicht kommen alle Gottesnamen in Anwendung. Es ist etwa 60 Verse lang.

عدَ عَارِةَ لَكُلِّ مَهِمَّةَ : f. 3b. Ucberschrift كن مهمّة او مهبوما او ملزوما او محزونا تقرأعا ان كنت مديونا او مهبوما او ملزوما او محزونا وكل ما حل بك من أمور الزمان يفرجها الله عنك Anfang (Basit):

ان ابطأت غارة الارحام وابتعدت عنا فأقرب شيء غارة الله Alle Verse schliessen mit الله oder ملك. — Pm. 387, 12 dasselbe (No. 3406, 1).

هذا دعاء الغارة: الفارة (Ueberschrift: هذا دعاء الغارة الساحر قبيل الصبح مجترب يقرأ في الظلمة في الساحر قبيل الصبح المجترب Anfang (Basit):

ان ابطأت غارة الاقطاب ما التحقت تاتى به مسرعا يا غارة الله Alle Verse schliessen mit مال.

نظم الاستغفارة: (hier fehlend): نظم الاستغفارة الله من اثمي ومن زللي :(Anfang (Basit)) ومن وجودي ومن علمي ومن عملي

Alle Verse (bis auf die 10 letzten) fangen an mit استغفر الله. — Dasselbe Gedicht in Spr. 815, f. 79^a. 78^a.

Schrift: klein, gewandt, deutlich, etwas vocalisirt. — Abschrift c. 1215/1800.

/ 3754.

Das in Pet. 701, 1, f. 1-3 besprochene Gedicht des Nür eddin eddinjäti ist noch vorhanden in:

1) Spr. 1933, 14, f. 188—191 (63 Verse lang).

8°°, c. 11 Z. (Text: 13¹/2×8°m). — Zustand: unsauber, fleckig. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Titel u. Verf. fehlt. — Schrift: zieml. gross, rundlich, nicht undeutlich, das erste Drittel vocalisirt. — Abschrift c. 1215/1800.

- 2) Spr. 490, 33, f. 184^b 185^b (62 Verse). 8vo (Text: c.18×8-10^{cm}). Titel fehlt. Schrift: von neueror Hand, flüchtig, unschön, vocallos.
- 3) Mo. 26, 2, f. 25^b 36^b. Im Ganzen 60 Verse.
- 4) We. 1766, 10, f. 48b-49. Im Ganzen 59 Verse.

5) Spr. 162, 2, f. $102^a - 103^a$. 8vo, 16 Z. $(21 \times 15; 16^{1/2} \times 10^{cm})$.

Titel fehlt. Nur 33 Verse; dann noch 12 V. auf f. 133^b (schadhaft) und 14 V. auf dem auf den hinteren Deckel geklebten Blatt.

Schrift: unschön, flüchtig, vocallos, um 1215/1800.

/ 3755. Spr. 852. 2) f. 42b-54°.

 12mo , c. 17—19 Z. $(14^{1}/_{2} \times 9^{1}/_{2}; 11 \times 6^{1}/_{2}^{\text{cm}})$. — Zustand: unsauber u. fleckig. — Papier: gelblich, ziemlich stark, glatt. — Titel u. Verfasser f. 42^{b} unten:

شرح منظومة اسماء الله الحسنى للدمياطي لابي العباس احمد بن حسن البرنوسي عرف بزروق الفاسي

الحمد لله رب العالمين التواب الهادي :Anfang الى الحق . . . أما بعد فها انا اذكر شيئًا من خواص نظم الشيخ الولى الصوفى نور الدين الشهير بان الدمياطي النخ

Commentar zu dem selben Gedicht (Pet. 701, 1, f.1), von Ahmed ben ahmed ben

mohammed elburnüsi zarrüq elfäsi † 899/1493 (No. 2239). Der obige Name des Verf. ist nicht ganz richtig. — Die Verse, im Ganzen 69, sind zum Theil gruppenweise erklärt, die Erklärung aber besteht nur in der Angabe, wozu der Vers gut ist, wenn er so und so oft gelesen wird.

Zu den ersten 6 Versen beginnt der Commentar f. 43^a: من صلي ركعتين الاولي بالفاتحة والملك المخ والسجدة والثانية بالفاتحة والملك المخ

Das Werk schliesst mit einem Gebet-Gedicht (Țawil) von 20 Versen, deren erster: دعوتك يا مولى فاقبل دعائيا وبلغ بما ارجوه منك الامانيا

Schrift: ziemlich klein, etwas rundlich und flüchtig, deutlich, vocallos. Die Verse roth. — Abschrift von معر بن الحاج احمد د. 1115/1703.

F. 54^b. 55^a enthalten eine, von transfer in den Mund gelegte, Anweisung, wie am wirksamsten zu Gott zu beten sei.

We. 1828, 3, f. 51. 52 enthält denselben Commentar, aber nur zu 5 Versen (deren erster hier: منين قوتني الجنين فمنين قوتني الجنين للهاء الحسني; der Verfasser: د" خواص الاسهاء الحسني الجنوسي الجنوسي الجنوسي الجنوسي الجنوسي الجنوسي الجنوسي الجنوسي الجنوسي الحمد بن محمد بن عيسي البرنوسي الح

3756. Pm. 681.

8vo, 17 Z. (Text: 13¹ 2 × 9¹ 2^{cm}). — Zustand: sehr wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Titel f. 80^a (und im Vorwort):

ک" الفخ الاسنی فی شرح الاسماء الحسنی
 ۷erf. f. 80*: محمد الصفوی

الحمد لله الذي تعرّف لخلقه فبه : Anfang f. 80b عرفوة ... وبعد فيقول ... حمد الصفوي لما رايت الاسماء الحسنى التسعة والتسعين المنظومة لبعض العارفين الخ

Gemischter Commentar des Mohammed eccafawi † 928/1522 (No. 2413) zu dem selben Gedicht; er sagt, sein Lehrer ابو عبد الله محمد habe es zu beten gepflegt.

بدات ببسم الله والحمد اولا : Beginnt f. 81*: بدات ببسم الله والحمد اولا : العزيز . . . الحي اول كل شيء آتي به اقتداء بالكتاب العزيز . . . und schliesst und schliesst ومن المعلوم : 103* وبعد فحمد الله ختما واولا ومن المعلوم : 103* انه اذا بدي شيء بالحمد وختم بذلك فهو الجدير ان يكون مقبولا وهذه المنظومة كذلك

Schluss f. 103* المنظومة كذلك
فيتبعون احسد انك اهل : 8chluss f. 103* النقوى واهل المغفة وصلى الله النخ

Der Verfasser giebt jedes Mal, wenn er einen Namen Gottes erklärt hat, die Beziehung und Nutzanwendung desselben für den Menschen: dieselbe wird immer eingeleitet mit der Wendung: تنبيه حظ العبد من هذا الوصف.

Schrift: ziemlich klein, gleichmässig, gefällig, vocallos. Grundtext roth. — Abschrift c. 1150 1737.

3757. Lbg. 581.

164 Bl. 8°°, 9 Z. (16 × 10¹/2; 9¹/2×6°m). — Zustand: im Ganzen gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, ziemlich dünn, glatt. — Einband: brauner Lederband mit Klappe, nebst Goldverzierung. — Titel fehlt, steht aber zu Ende der langen Vorrede f. 33b:

بلوغ القصد والمنكى في خواص اسهاء الله الحسنكي Verfasser fehlt: s. Anfang.

قال الشيخ . . . عبد الله : Anfang f. 1b: عبد الله البن المحمد ولد ابن الحاج رحّه الحمد لله المنوة عن الحدوث والاعراض . . . وبعد فقد جزء التي بعض الطلبة من الاحتباء في الله المن

Commentar des 'Abdallah ben mohammed, Nachkomme des Ibn elhägg, zu demselben Gedicht. Er giebt in der langen Vorrede erbauliche Vorschriften, wie seine Freunde in Haleb, für welche er denselben verfasst hat, sich bei der ungerechten Behandlung, über welche sie klagen, verhalten sollen. Dann beginnt f. 34° der Commentar. In der Regel werden 2—3 Textverse voraufgeschickt, dann folgt die Erklärung, die durchaus nur geheime Kräfte und Wirkungen in den Versen ausspürt und Anweisung giebt, dieselben zu verwerthen, auch darauf bezügliche Geschichten mittheilt.

Zu dem Zwecke werden dann auch zu Ende je eines solchen Abschnittes ein Paar Quadrate (oder auch nur eines) mit den Worten der Verse innerhalb kleinerer Quadrate vorgeführt, von bezeichnet als das oder jenes zu leisten geeignet. — Ibn elhäggwird der in No. 3519 vorgekommene sein. —

قلت خاصّية : An fang nach den 3 ersten Versen هولاء الابيات الثلاثة للرمد فمن اراد أن لا يصيبه الرمد الخ

Mit jenen ersten Worten beginnt die Erklärung überall.

فمن قال هذا اذا فرغ : Schluss f. 163b

Schrift: ziemlich gross, gut, vocallos. Text in Goldlinien mit rothen Beistrichen eingefasst. Der Grundtext und Ueberschriften, auch Stichwörter, roth. — Abschrift von درویش علی المعروف بامام خان قریم من تلامید درویش علی المعروف بامام عبد الله رضی عنه مولاه

/ 3758. We. 1804.

8vo, 13 Z. (16 × 10³/₄; 11¹/₂ × 6¹/₃cin). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: strohgelb, glatt, ziemlich stark. — Titel fehlt.

Commentar zu derselben Qaçide. Er beginnt zu V. 1: من بدات على صيغة المتلكم الله متعلق بد الح من بدا بد اي ابتدأ وببسم الله متعلق بد الح

ودنا آل : Schluss des Commentars f. 115b جميع الانبياء واصحابهم' وبعد اتمامي هذه القصيدة . . . فحمد لله واجب علينا . . . في جميع الاوقات'

Schrift: ziemlich gross, gewandt, breit, gleichmässig. Der Grundtext vocalisirt. — Abschrift vom J. 1170/1756.

/ 3759. We. 1805. 8) f. 86 $^{\circ}$ – 92 $^{\circ}$.

Format etc. und Schrift wie bei 7). — Titelüberschrift und Verfasser:

هذه اسهاء الله الحسنى للسيد البكري مصطفى بن كهال الدين البكري d. i.

الحجد لله الذي خس اهل مواصلة : An fang f. 86^b . . . مصلفى الابكار بالعشي والابكار . . . أما بعد فيقول . . . مصلفى . . . الصديقى نسبا الحنفى مذهبا الخلوتى مشربا الخ

Nach diesen und noch einigen einleitenden Worten folgt das Gedicht des Muçtafā ben kemāleddīnelbekrī† 1162/1749, die "schönen" Namen Gottes enthaltend, ein Gebet.

Anfang (Tawil) f. 87b:

لاسمائك للسنى عبيدك قد ثنى عنانا له يرجوا بما يدرك الثنا Schluss f. 92°:

واتباعهم ماقام ينشر مدحهم محتب روي عنهم حديثا معنعنا

Dies Gedicht hat eine Menge Lücken; dies rührt daher, dass für die in den Vers gehörenden Namen Gottes Raum gelassen worden ist, wahrscheinlich um sie später mit rother Dinte zu schreiben, was jedoch unterblieben ist.

$$/$$
 3760. Pm. 191.

Format etc. u. Schrift wie bei 4). - Titelüberschrift:

Anfang (Tawil):

شرعت بتوحيد الاله مبسملا ساختم بالذكر للجيد محسبلا

Ein Gedicht in 62 Versen, worin die 100 Namen Gottes in Gebetsform zusammengestellt sind. — Schluss:

مع الآل والاسحاب جمعا مكملا وبعد فحمد الله ختما واولا

12mo, 19 Z. (14¹,2 × 8^{cm}). — Zustand: sehr fleckig, wurmstichig. — Papier: gelb, grob, etwas glatt. — Titel fehlt; er würde sein:

ولله الاسماء الحسنى فادعوه بها عو :Anfang الله الذي لا اله الا هو الرحمن الرحيم هو الله الذي لا اله الا هو الملك القدوس السلام الن

Zusammenstellung der Gottesnamen zu Gebetszwecken.

غفرانك ربنا واليك المصير Schluss f. 36°: . . . المصير والمحدد وبالعالمين والحداله رب العالمين

Schrift: ziemlich gross, etwas rundlich, ungleich, vocallos. — Abschrift c. 1200/1785.

375

3762. Spr. 546.

Format etc. u. Schrift wie bei 2) (aber fleckig). — Titel f. 29^a und f. 29^b oben:

اسمه تعالي الله عدده ٩١ هو الاسم: Anfang f. 29b المحرق من ذاوم على ذكره في كل يوم بعد كل صلاة بعدد ما وقع عليه العدد تصرف في العالم تصرفا لا يدفع امره فيهم البخ

Angabe, wie die Namen Gottes im Gebete anzuwenden seien, um die oder jene Wirkung zu haben, und wie oft sie zu beten seien. Letzteres hängt von dem Zahlenwerth, den die einzelnen Namen haben, ab: derselbe wird daher bei jedem derselben angegeben (z. B. محان) = 299, حمان = 489 etc.).

[اسمه تعالي] الصمد عدده ۱۳۴ Schluss f. 321: ۱۳۴ من ذكره كل يوم بعد كل صلاة كما تقدم لم يحس بالم الجوع

Pm. 105, 16, f. 1046. 105 enthält die Gottesnamen mit dem vorgesetzten und dem untergeschriebenen Zahlenwerth. إِنَّا اللهُ [٢٩٩] اللهِ [٢٩٩] يا رحمان [٢٩٩]

/ 3763. Min. 187.

Format (c. 33 Z.) etc. und Schrift wie bei 36). — Titel und Verfasser fehlt.

هو الله الذي لا اله الا هو' من قرأ :Anfang كل يوم الف مرة يا الله يا هو جعله الله تعالي من المحاب الكشف واليقين النخ

Aufzählung sämmtlicher Namen Gottes nebst Angabe, wie oft und wann jeder derselben zu beten sei, um die oder die Wirkung zu haben.

الصبور يقرأه المربض او المصاب ثلاثا :Schluss وثلاثين مرة ينجه الله تعالى بفصله وكرمه تمت

3764. Spr. 490. 9) f. 63⁶-67⁶.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift: هذه أسماء الله الكسنى تسعة وتسعين اسما وخواصها
Verfasser nach der Unterschrift:

قال الله تعالى ولله الاسماء الحسنى :Anfang فادعوه بها وقال رسول الله صغم أن لله تسعة وتسعين اسما من احصاها دخل الجنة احدها هو الله الذي لا اله الا هو كل من قرأ هذا الاسم في كل يوم الخ

Aufzählung der "schönen" Namen Gottes u. der mit ihrer Lesung verheissenen Belohnung.

ألصبور للمن كان به مرض ... يقرأ : "Schluss f.67 هذا الاسم ثلاثا وثلاثين الف مرة يطمئن باشنه والله اعلم

7 3765. Spr. 490.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Kurze Aufzählung der "schönen Namen" Gottes zu Gebetszwecken.

هذه اسماء الله الحسني، هو الله انذي لا اله الا هو، عالم الغيب والشهادة، هو الرحمن الرحيم الخ غفرانك ربنا واليه المصير نعم :Schluss المولى ونعم النصير وصلى الله على خير خلقه الخ

F. 70^a Anweisung, dem Haltsen 'Alt zugeschrieben, wie man aus dem ließ d.i. Buchstaben-Herausgreisen etc. die Zukunft voraussehen könne.

/ 3766. Lbg. 819.

8vo, 27 Z. (21 × 14¹,₂; 16 × 12¹,₂^{cm}). — Zustand: sehr fleckig. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Titelüberschrift:

أسماء طريقة سيدي . . . عبد القادر الكيلاني النخ

الاسم الاول لا اله الا الله عدده مائة: Anfang: الف وتوجهه الهي اظهر على ظاهري النز

Aufzählung von 7 Namen Gottes (الدالد) لله الاالدال. 3. هو. 4. هو. 5. إلحق, 5. إلحق, 7. القيوم, 7. القيوم, 6. إلحق, 5. إلحق, 6. إلحق, 7. القيوم oftmal zu sprechenden kurzen Gebetsätzen, nach den Satzungen des 'Abd elqādir elkīlānī. Diese Siebenzahl entspricht den sieben Seelen: الامارة اللوامة الملهمة المطمئنة الراضية المرضية الكاملة

Schrift: klein, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1150/1787.

3767. Min. 187. 8) f. 303^a.

Folio. - Papier: röthlich, ziemlich stark, glatt.

Ein langes Festgebet, das, nach einer Fürbitte für die Engel und die Propheten im Einzelnen und im Ganzen, die einzelnen Namen Gottes in Anrufsform enthält.

صدق الله العظيم الذي لا اله: Es beginnt: الا هو الرحمن الرحيم الحق القيوم ذو الجلال . . . اللهم لك الحمد ولك المجد ولك العز ولك القهر المخ

Dieselbe Schrift wie bei 2), vocalisirt; die Zeilen laufen schräg über die Seite.

Andere Gebete mit den Gottesnamen in We. 1766, 12, f. 51. 55; Mo. 9, 2, f. 86^b—87^b; Pet. 607, f. 168^b—170^a.

Format etc. und Schrift wie bei 3). Bl. 23b oben stark abgescheuert. — Titelüberschrift:

Daran schliesst sich ein Gedicht — Gebet —, in welchem diese Namen (in manchen Versen sehr an einander gehäuft) vorkommen. Anfang (Bastt): يارت اسماؤك لخسني اعوذ بها من شر نفسي ومن ذنبي واوزاري Davon sind hier 13½ Verse vorhanden.

8. Gebetsperikopen (اوراد).

3769. Pet. 329.

230 Bl. 8°°, 8 Z. (183/4 × 121/2; 91/2 × 61/2°°). — Zustand: fast lose im Einband; der Rücken wasserfleckig, bes. stark gegen Ende; ebenso daselbst der untere Seitenrand. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: rother Lederbd. — Titel fehlt; in der Unterschrift f. 228° 11.5 steht:

الصحيفة الكاملة

Verfasser fehlt: s. unten.

Anfang fehlt, ist aber richtig ergänzt (f. 1), und enthält die Riwāje des Werkes; zuerst: حدثنا السيد الاجل نجم الدين بهاء الشرف ابو الحسن محمد بن الحسن بن احمد بن على . . . العلوي الحسني رحمة قال اخبرنا انشيخ السعيد ابو عبد الله محمد بن احمد بن شهريار الخ

Ein grössere Sammlung von Gebeten des زبن العابدين ابو الحسن على بن الحسين بن على بن الربن العابدين ابو الحسن على بن الحسين ابو على طالب † 94/712. In der ausführlichen Vorrede ist berichtet, wie es dazu gekommen, dass sein Enkel ابو عبد الله جعفر بن محمد بن على بن الحسين dieselben dem المتوكل بن هرون البلخى diktirt habe. Der Herausgeber der Sammlung führt im Anfang des Werkes die Gewährsmänner,

durch welche dasselbe im Laufe der Zeit an die Späteren überliefert ist, auf; danach hat er es erhalten von einem späten Urenkel des Verfassers der Gebete, dem Mohammed ben elhasan ben ahmed etc., ungefähr um das Jahr 550/1155.

Die Zahl der Gebete ist eigentlich, wie f. 10^a angegeben, 75; davon hat المتوكل (der oben Genannte) 64 behalten. Die Uebersicht derselben, welche f. 10^b ff. nach der Riwäje derselben von Seiten des محمد بن احمد بن احمد بن احمد بن احمد بن احمد المنابع وقوقه ist, zählt deren nur 57 auf und es wird hinzugefügt, dass der Rest sich nicht in den Ausdrücken, die (der obige) Ga'far gebraucht, aufgefunden habe. — Hier sind im Ganzen nur 54 vorhanden, alle mit Ueberschriften versehen.

التحميد لله عز وجل والثناء عليه "Zuerst: f.13 عليه 19 التحميد العرش 22 الصلوة على رسول الله صغم 19 الصلوة على الباع الرسل ومصدقيهم 26

 ونجنى من مصلات الفتن : Schluss f. 228a برحمتك يا ارحم الراحمين وصلى الله على سيدنا النخ

Schrift: ziemlich gross, weit, gefällig, gleichmässig, stark vocalisirt. Ueberschriften grün. Zwischen den Zeilen steht meistens in kleiner rother Schrift, Persischen Zuges, die Persische Uebersetzung. Am Rande (zum Theil in rother Schrift) öfters Verbesserungen, auch Worterklärungen. — Abschrift im J. 1081 Ramadān (1671) von خليل الله بن زين الدين على الكاخكي

F. 228^b—230^b enthalten noch einige Gebete des زين العابدين, darunter besonders ein Tesbih, das zur Vergebung aller Sünden vorzüglich wirksam ist und das Gott selbst dem Engel Gabriel gelehrt hat, anfangend f. 229^b: الذي تجلي للقلوب بالعظمة واحتجب عن الابصار بالعزة

F. 8^b und 9^a stehen am Rande die "schönen Namen" Gottes (zu Gebetszwecken), entnommen dem Buche: الجواهر; und f. 9^b—11^b, 52—54, 220^b—222^a, 223^b—228 verschiedene kurze Gebete. — Nach f. 7 fehlen 2 Blätter.

/ 3770.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) Pm. 692.

144 Bl. 8vo, 22 Z. (17² 3×10³,4; 11×6^{cm}). — Zustand: ziemlich gut; in der 2. Hälfte unten am Rande etwas wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: schwarzer Lederband mit Goldeinpressung und Klappe. — Titel fehlt. — Der Text ist mit Persischer Interlinear-Uebersetzung versehen.

Auf den bei Pet. 329 angeführten Schluss folgen hier noch 7 Wochentags-Gebete und ist der Schluss alsdann: وتتم احسانك فيما بقى من احسنت فيما مصى منه يا ارحم الراحمين

Schrift: klein, schön, ganz vocalisirt. Der Text in Goldlinien nebst blauen Einfassungslinien; ausserdem jede Textzeile mit dünnen Goldlinien eingefasst. Die Persische Uebersetzung zwischen den Zeilen in rother überaus kleiner Schrift. Die Ueberschriften in schöner Goldschrift. Neben dem Rande läuft noch eine Goldlinie hin. Zwischen dieser und den den Text einfassenden Linien stehen oft Persische Bemerkungen, selten Arabische. — Abschrift c. 1100, 1688.

2) Glas. 211.

298 Seiten 8°, 11-13 Z. $(17 \times 11; 11^{1}, 2-13^{1}/2 \times 7^{1}/2-10^{1}/2^{\text{cm}})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier:

weisslich, grob, stark, ziemlich glatt. — Einband: rother Lederband mit Klappe. — Titel auf der Vorderseite des ungezählten Vorblatts:

صحيفة زين العابدين على بن الحسين بن امير المؤمنين

Anfang und Schluss (S. 281) wie bei Pet. 329. S. 282—288 eingeschobene Gebete; 289 leer; 290—298 enthält die Wochentagesgebete. — Auf der Rückseite des Vorblatts steht noch Sura 1.

Schrift: gross, kräftig, rundlich, zum Theil vocalisirt. Ueberschriften roth; Text in rothen Linien bis S. 258. — Abschrift im J. 1298 Gom. I (1881) von على بن محمد البصراوي. — Arabische Paginirung bis S. 158; auf 136 folgt noch 133—136. S. 48 nicht gezählt.

Spr. 699 dasselbe Werk, 224 S. Gedruckt in Calcutta $^{1248}/_{1832}$.

Pm. 720 ist ein ausführlicher Commentar, betitelt شرح الصحيفة السجادية und specieller:

رياص السالكين في شرح محيفة سيد العابدين

und verfasst von علي بن احمد بن محمد معصوم بن احمد بن ابراهيم الحسينى الحسنى المدنى صدر الدين im J. $^{1106}/_{1694}$. 267 Bl. Folio, lithographirt im J. $^{1271}/_{1854}$.

3771. We. 1758. 12) f. 95-98*.

S^{vo}, c. 19-24 Z. $(20 \times 14; 16^{1/2} \times 11^{1/2} cm)$. — Zustand: fast lose im Deckel. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Titel und Verfasser f. 95ⁿ:

هذه اوراد قطب العارفين الشيخ عبد القادر الكيلاني

بسم الله الرحمن الرحيم العظيم البركة :Anfang والثناء التام ولله الاسماء الحسنى فادعوه بها هو الله الذي لا اله الا هو المخ

Perikopen-Gebete des 'Abd elqādir el- $k\bar{\imath}l\bar{\alpha}n\bar{\imath}$ † $^{561}/_{1165}$.

تب على بجاه سيد المرسلين : Schluss f. 98* ويعاد سيد المرسلين وبكه ربّ العزّة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, meistens weit, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1150/1737.

3772.

Andere Gebete dieser Art sind:

1) Pm. 16, 6, S. 237. 236, mit der Ueberschrift: رورة عبد القادر الكيلاني, von demselben Elkılanı.

Lbg. 855, 124° gleichfalls von ihm.

2) We. 1470, f. 58^b—59^b, mit derselben Ueberschrift und dem Zusatz: وهو ورد أبن أبي شريف † 906/1500.

اللهم انى اسئلك بسطوة جبروت قهرك :Anfang

3) We. 1748, 5, f. 44,

mit dem Titel حرز النصر. Anfang ebenso.

4) Pm. 16, 5, S. 235. 234.

8vo, c. 22Z. (Text: c. 15×12^{cm}). — Zustand: fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Titel:

ورد سيدي احمد الرفاعي

اللهم انى اسئلك بعظيم قديم مكنون Anfang: اللهم انك اعمل : Schluss — محزون اسمائك المخارة برحمتك يا راحم الراحمين

Ahmed ben 'alt ben ahmed errufa't † 578/1182.

3773. Spr. 784.

34 Bl. 8°, 11 Z. (19½ × 13½; 12½ × 6¾ cm). — Zustand: fleekig, wurmstichig. Fast lose im Deckel. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit rothem Lederrücken. — Titel f. 1″:

هذه اوراد الاسبوع

(in der Unterschrift f. 24": الأوراد السبعة).

محيى الدين ابن العربي . «Verf. f.1

Gebete auf die einzelnen Wochentage, in Reimprosa, von Ibn el'arabī † 638/1240.. Anfang f.1b: ورد يوم الاحد 'بسم الله فاتح الوجود 'اللهم التى السالك النور 'ماللاتاء' ربّ ادخلنى في لحبة الح '10a ورد يوم الاربعاء' ربّ اكرمنى بشهود الح ورد يوم الاربعاء' ربّ اكرمنى بشهود الح ورد يوم الحميس' الهي انت القايم بذاتك '13b ورد يوم الجمعة' ربّ رقنى في مدارج المعارف '19b ورد يوم الحمية' ربّ رقنى في مدارج المعارف '19b ورد يوم السبت' ومن يعتصم بالله

رب العزّة عمّا يصفون وسلام : Schluss f. 24 على المرسلين والحمد لله ربّ العالمين ،

F. 24 — 34 noch einige grössere Gebete desselben Verfassers (Anf.: اللهم يا حتى يا قيوم und الله وحده . . . انجز وعده الخ

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gut, gleichmässig, vocalisirt. Die Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1000/1591. — Collationirt. — Nach f. 5 fehlen 2 Bl.

3774

Dasselbe Werk in:

1) Lbg. 737, 1, f. 1-24.

30 Bl. 8vo, 11 Z. (18×11; 11×6^{cm}). — Zustand: etwas fleckig; öfters ausgebessert. — Papier: bräunlich, glatt, ziemlich dünn. — Einband: brauner Lederband.

Titel f.1° (von späterer Hand): اوراد الاسبوع. In der Unterschrift betitelt: اوراد الايام السبعة. Die Gebete tragen für die einzelnen Tage noch besondere Ueberschriften, näml.: f.1° ورد الاحدية 12° ورد القربة 12° ورد القربة 13° ورد القربة 22° ورد العارف 19° ورد القبومية 13° . ورد الاعتصام 22° ورد المعارف 19° ورد القبومية 20° .

Schrift: zieml. gross, gewandt, gut, vocalisirt, Ueberschriften roth; Text in Goldlinien. — Abschrift c. 1100, 1688.

2) Do. 125, 5, f. 165^b—199^a. Titel: احزاب الاسبوع.

3) Spr. 490, 25, f. 149—155^a.

Titel: اوراد الايام السبعة. Schluss: وراد الايام السبعة. Schluss هو الحق المبين واجعلنا من خواصهم امين وصلى الله الح Dann noch zwei andere kurze Gebete.

/ 3775.

Einzelne Wochentags-Gebete desselben Verfassers sind in:

1) Pm. 16, 4, S. 228-230.

8°, c. 21 Z. (Text: c. 13 × 9°m). — Zustand: oben am Rande flockig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark.

S. 229 Gebet auf Sonntag (ورد ليوم الاحد), wie bei Spr. 784, f. 1b. — S. 228 ein anderes auf die Sonntags - Nacht (اللهم انت المحيط بغيب كل شيء).
S. Do. 125, f. 200b.

Schrift: ziemlich gross, flüchtig, ungleich, vocallos. — Abschrift c. 1150/1737.

2) Pm. 231, 5, S. 39.

Gebet auf Dienstag (ورد يوم الثلثاء), wie bei Spr. 784, f.10^a. Abschrift von القاضى محمد ذهنى um 1200/₁₇₈₅.

3) Spr. 793, 2, f. 151a.

Gebet auf denselben Tag. -

Nachtgebete (اوراد الليالي) desselben Verf. finden sich Do. 125, 5, f. 200^b—218^a.

Aehnliche Gebete desselben stehen in Pm. 9, 7, S. 186—188 und am Rande 189 und 190 (Anfang: اللهم يا منور الارواح und اللهم يا منور الارواح).

3776. Lbg. 151.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Papier: gelblich und bräunlich. — Die Stichwörter roth, die Ueberschriften in verblasster grösserer Goldschrift. — Titel und Verfasser in grösserer Gold- u. Blauschrift, nach den Linien abwechselnd, f. 186°:

المنتقى المرفوع في اوراد اليوم والليل والاسبوع

لابى بكر بن داود بن عبسى الحنبل الصالحي القادري ابي الصفاتقي الدين

الحمد لله الواحد القهار : Anfang f. 186^b: العزيز الغفار الحليم الستار الخ

Abū bekr ben dāwud ben 'īsā eççālih'ī taqī eddīn abū 'ççafā † 806/1403 stellt in diesem Werke Tag- und Nachtgebete für seine Schüler zusammen und f. 2094 ein längeres Gebet mit den Gottesnamen, giebt ausserdem auch Anleitung zu den gottesdienstlichen Werken.

وطرايق الذكر وتحو ذلك : *Schluss f. 213 بالمواطبة فهو. شيء لا يدرك بالكتابة وانما يدرك بالمواطبة وفتح عين القلب تفهم سريعا ' تم الكتاب

IIKh. III 4878. Ein Commentar dazu von seinem Sohn 'Abd errahmän † 856/1452, betitelt: خفة العباد وادلة الاوراد. Ib. II 2620.

3777. Pet. 595.

116 Bl. 4to, 19 Z. (25¹/₂×17; 18¹/₂-19¹/₃×12¹/₂-13^{cm}). Zustand: unsauber, fleckig und am Rande öfters wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken u. Klappe. — Titel u. Verfasser f. 1^a von späterer Hand:

د" مرشد السالكين ومنقذ الهالكين من تاليف الامام حذ الاسلام محمد بن محمد الغزالي

الحمد لله :(von derselben Hand) على الائه حمدا كثيرا . . . أما بعد فإن الله جعل الارض ذلولا لعباده لا المخ

Der Mensch auf Erden ist ein Wanderer, sein erster Rastort die Wiege, sein letzter das Grab, seine Heimath ist das Jenseits, Paradies oder Hölle, das Leben die Dauer seiner Wanderschaft, in der die Jahre und Monate Abschnitte sind u. s. w.; Leidenschaften sind die Wegelagerer, sein Gewinn ist, in Gottes Nähe zu kommen im Jenseits, sein Unglück, der Strafe in der Hölle zu verfallen. Diesem zu entgehen und jenes zu erreichen ist Gottesdienst und Gebet bei Tag und Nacht nothwendig und wie beides einzurichten sei, ist zu wissen von Wichtigkeit. Dies zu lehren ist Zweck dieses Werkes. Es zerfällt in 2 Kapitel.

في فصيلة الاوراد وترتيبها واحكامها وبيان f. 2ⁿ باب 1. اان المواطبة عليها هو الطريق الي الله تعالي¹

بيان اختلاف الاوراد باختلاف الاحوال " 122 المنان الختلاف الاوراد باختلاف الاحوال " 1. 22 أنعابد . (حال) (عالم 5. 23 أنعابد . (حال 1. 23 أنعالم . (5. 103 أنواني . 5. 105 أنواني . (5. 103 أنواني . 5. 105 أنواني . (5. 105 أنواني . 5. 105 أنواني . (5. 105 أنواني . 5. 105 أنواني . (5. 105 أنواني .

فى الاسباب الميشرة لقيام الليل فى الليالي 106 باب .2 التى يستحب احيارها وفصيلة احياء ما بين العشاءين وديفية قسمة الليل

يرفع فيهما الاعمال الي الله : Schluss f. 114b: التعمال الي الله عمال المتعالى وقد ذكرنا فضائل الاشهر والايام للصيام في كتاب الصوم فلا حاجة الي الاعادة، تمت الكتاب

Abschrift im Jahre 802 Rabī' II (1399) von خليفة بن موسى القسطموني

Schrift: krüftig, gewandt, deutlich, ungleich, vocallos. Verbesserungen und Zusätze oft am Rande, auch zwischen den Zeilen, besonders in der ersten Hälfte, öfters Erklärungen, zum Theil persisch. Stichwörter zum Theil in hervorstechend grosser Schrift. Blatt 1 ist von späterer Hand ähnlich (und richtig) ergänzt.

Von dieser späteren Hand rührt auch der Titel f.1ª her; er steht ebenso in der Unterschrift und ist richtig. Aber der Verfasser muss ein anderer als der angegebene Elgazzālt Er wird in dem Werke oft citirt, be-احياء العلوم sonders auch Stücke aus seinem (f. 9b. 10b. 81b. 82b. 85b. 103b u. s. w.). Ferner, obgleich vorzugsweise ältere Schriftsteller benutzt sind, werden doch auch viele später als Elgazzālī († $^{505}/_{1111}$) lebende erwähnt; so f. 84° صاحب العوارف f. 4" صاحب العداية $+ \frac{632}{1234}$; f. 81^b القرنبي $+ \frac{671}{1272}$. Der Verf. hat also in der Zeit von 671 bis 802 (dem Jahre der Abschrift) gelebt; HKh. V 11787 ohne Angabe des جمال الدين الخلوتي ohne Angabe Todesjahrs. Die nach dem Titel f. 1ª stehenden Worte مهى تاليف الامام sind von einem späteren Besitzer an Stelle eines oder zweier ausradirten Worte gesetzt, um die Handschrift als Werk des berühmten Elgazzālī werthvoller zu machen. In der That stützt sich der Verf. auf ihn; nicht bloss aus seinem Hauptwerk, ايها الولد sondern auch aus seiner Abhandlung hat er f. 86 ff. lange Stellen aufgenommen und das ganze Werk ist in Elgazzāli's Geist gehalten. An der ausradirten Stelle müssen ein Paar Wörter gestanden haben, welche diese Beziehung zu Elgazzalt bezeichnen. Ich glaube, es hat daselbst من دلام gestanden; dafür spricht auch das von dem ursprünglichen Text übrig .الأمام in م gebliebene

3778. We. 1766.

Format etc. u. Schrift wie bei 7). - Titelüberschrift:

هذا ورد سيدي ابراهيم الدُسُوق

[يقرأ بعد كل فريضة مرّة] نَوَو فلَوَو عن : "Anf. f.46 الله ما نَوَو فوقع القول عليهم بما ظلموا الله

Der Verfasser dieser Gebetsperikope ist Ibrāhīm ben mohammed ben 'abd errah-mān eddusūqī eççūfī, geb. 883/1429, † 919/1513. Schluss f. 47°: على الكفار التي آخر السورة ولا "Schluss f. 47° ول ولا قوة الا بالله العلى العظيم وصلى الله على سيدنا الم

/ 3779. We. 1758.

8vo (Text: 8 × 12^{cm}). — Titelüberschrift:

أوراد قطب العارفيين الشيخ علوان افندي الحمادي [الحموى .ا] (يقرأ بعد صلوة العشاء في كل ليلة)

سجان الله والحمد لله ولا اله الا الله العلي النخ والله اكبر واستغفر الله ولا حول ولا قوة الا الله العلي النخ Gebet des 'Alawān elhamawī † 936/1530 (No.1935). — Schluss: مجان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

3780. Pet. 547.

85 Bl. 8°°, 17 Z. (20×14¹/3; 14×8¹/2°m). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht frei von Fleeken; besonders ist der Rücken wassersleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel von späterer Hand:

شرح الاوراد السبعة وغيرها للشعراوي

Ohne Einleitung beginnt dies Werk f. 16: النحاء ليوم السبت بسم الله الرحمن الرحيم التحمد لله الذي الله النحمد لله الذي الله فشكر الحمد من مقام التفصيل والجمع لا احدية النغ

الدعاء ليوم الاحدن . . . الحمد لله جبار السموات وقال الله تعالى العزيز الجبار وفيه وجوع المغ ولله على العزيز الجبار وفيه وجوع المغ ولله يد w. s. w. Also 7 kurze Gebete auf die einzelnen Wochentage, nebst ausführlicher Erklärung, von Abdelwahhābeśśa'rāwī † 973/1565 (No.1365). Daran schliesst sich gleichen Inhalts f. 69b: ورّد الرسول عَمَّم اللهم التي اعود بك من الشك المن worauf die Erklärung, wie in obiger Weise, von demselben Verfasser folgt, und ferner noch f. 82a ein نداء الام عمّ (wie Adam zu verschiedenen Zeiten Gott angerufen habe).

Der Text der obigen 7 Wochentags-Gebete und des ورد الرسول folgt hintereinander f.83b-85a.

Schrift: gross, kräftig, deutlich, fast vocallos (von dem Grundtext abgesehen). Ueberschriften roth. Der Grundtext roth überstrichen. — Abschrift c. 1200/1785.

8°°, c. 18 Z. (21 × 15° 3; c. 16 × 11-12° 2°m). - Zustand: fleckig. - Papier: stark, glatt, weisslich. - Titel f.81°: هذه أوراد فتحيية اخذها الفقير ناصر الدين العارفيون

3 Gebetschreiben Verschiedener um Gottes Beistand und gnädige Nachsicht, herausgegeben von Näeir eddin ettarabulusi, um 980/1572. Das erste beginnt f. 816: بناه المان المان

Es schliessen sich daran einige kürzere Gedichte und darunter f. 84° ein längeres, ohne Angabe des Dichters, das so beginnt:

Auch f. 87^b und 88^a einige kurze Stücke über theologische Punkte, auch ein Paar Aussprüche Mohammeds.

Die Schrift ist gross, gewandt, deutlich, vocalisirt. — Die Abschrift ist vom Jahr 1881 (scheint Autograph).

Format etc. und Schrift wie bei f. 105. — Titel fehlt: Der Verfasser ist ohne Zweifel derselbe, von dem die Abhandlungen dieses ganzen Bandes herrühren, nändich:

المعروف بميانجيبو بن نصير الدين بن تجد الدين بن سراج الدين بن كمال الدين الغاروقي النجشتي الاودهي جراغ دهلي

Anfang fehlt. Vorhanden ist nur 1 Blatt einer Abhdlg über die Gebete, welche الأوراد heissen; von Mohammed ben moh. ben ahmed elfärügi elgesti um 1000/1591. Anfang des Blattes: المغرب على الترتيب المذكور في الأوراد الم

والورد الثاني بدخول وقت العشاء : Weiterhin اللي حدّ نوم الناس

3783. Mo. 374.

131 Seiten S^{vo}, 11 Z. (11³/₄×9¹ 2: 11×6³/₄c^m). — Zustand: unsauber: S. 129 u. 130 ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Kattunbd mit Lederrücken. — Titel von ganz neuer Hand S. 1: آوراك على انقاري المقارية المقارية

للحزب الاعظم والورد الانحم Verfasser s. Ansang.

الحمد لله الذي دعانا للايمان Anfang S. 2: . . . فأما بعد فيقول . . . على بن سلطان محمد القارى . . . لما رايت بعض السالكين يتعلقون باوراد المشايخ المعتبرين

Sammlung des 'Alt ben sultan mohammed elqārī † 1014/1606 von Gebeten aus Werken, die sich auf ächte Traditionen stützen, um der eingerissenen Sitte zu steuern, die sich an Gebete hält, deren Quelle von fraglicher Reinheit. Sie beginnt S. 6 mit ورك يوم السبت. Die einzelnen, meistens kurzen, Sätze fangen alle mit an; besondere Abschnitte sind nicht gemacht. Der letzte Theil S. 106 ff. ist eine Fürbitte für den Propheten.

Der Schluss fehlt, ist aber S. 131 ergänzt und kann so richtig sein, nämlich: على خلقك يوم القيمة واجزه خير الجزاء . . . والجره خير الجزاء . . . وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, vocalisirt. Stichwörter roth, der Text in rothen Linien. — Abschrift c. 1150 1737.

3784. Pet. 702.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel fehlt; er ist nach f. 62ⁿ:

الفتح القدسي والكشف الانسي، والمنهج القريب الي لقاء للحبيب،

الحمد لله الذي اورد من اراد : Anfang f. 61b: المورود . . . وبعد فاعلم ايها الموردد على الملازم على اقتطاف ازهار الاوراد المخ

Gebets-Anweisungen des Muctafa ben kemāl eddin elbekrī \dagger 1162/1749 (s. ausführlicher in We. 1573), auch ورد السحم betitelt, entstanden bei dem Besuche des Verfassers in Jerusalem, im Jahre 1122/1710. Er giebt nicht nur das Gebet selbst, sondern auch die Anweisung, wie es zu beten sei. Das Gebet ist in ziemlich kurzen, nach dem Anfangsworte alphabetisch geordneten, Sätzen: الهمى أنت المدعّق بكل لسان . . . الهي جعق جمالك المخ

Daran schliesst sich: 1) f. 65 ein Gebet-Gedicht in 26 Versen (Tawil): الافي باهل الذكر والمشهد الاسما بمن عرفوا فببك المظاهر بالاسما

2) nach einem Gebet folgt f. 66ª ein Gedicht, in المنبهجة في الطبيقة المنبلجة: في الطبيقة المنبلجة في الطبيقة المنبلجة في الطبيقة المنبلجة في الطبيقة المنبلجة 40 Versen, im Versmaasse der Qaçıde المنفرجة, welches so beginnt:

قم تحو حماه وابتهي وعلى ذاك المخيا فعي

- 3) noch weitere Gebetsanweisungen.
- 4) f. 72^b ein Gebet, betitelt: ورد الاشباق اللهم اشرق على هيكلي من انوارك القدسيّة المز : Anfang

5) andere Gebetsanweisungen.

Einen Commentar zum ورد السحر, hat verfasst 1227/1812. + عبد الله بن جازي بن ابراهيم الشرقاوي

3785. We. 1573.

20 Bl. 8vo, 13 Z. $(16 \times 11; 11^{1/2} \times 6^{3/4})$. — Zu stand: unsauber, auch fleckig am Rande; nicht frei von Wurmstich. - Papier: gelblich, glatt, stark. - Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Dasselbe Werk. Titel f. 1": هذا ورد سَحَر لاستاذنا السيد مصطفى البكري

Der Specialtitel f. 2b in der Vorrede. Anfang wie bei Pet. 702, 4. Der Verfasser nennt sich ausführlich f. 2b, 1: مصطفى بن كمال الدين بن على بن كمال الدين الصديقي الخلوتي الحنفي schliesst sich hier f.16a-20a الق" المنبهجة القصيدة المنفرجة نظم الشيخ الغزالي der Text der Anfang: الشدة اودت بالمهيم (51 Verse).

Schrift: gross, gewandt, deutlich, vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 1180/1766.

3786. We. 1805. 4) f. 27
$$^{\circ}$$
 – 46 $^{\circ}$.

8vo, 13 Z. $(15 \times 10^{1/2}; 11^{1/4} \times 5^{1/4}$ cm). — Zustand: unsauber, zur Hälfte fast lose im Einband. - Papier: gelb, stark, glatt.

Dasselbe Werk. Titel und Verfasser fehlt: s. Anfang.

الحد للم رب العالمين وافضل الصلاة . . . Anfang: أما بعد فهذا ورد يستى ورد السَكم تاليف استاذنا ... مصطفى بن السيد كمال الدين البكري . . . فيقول بعد الاستعانة بسم الله الرحمي الرحيم فاتحة الكتاب ويهديها الى المالف ويقرأ الفانحة الى آخرها الح

Dieser Anfang weicht ab; es steht hier die Gebetsanweisung voran. Das Gedicht المنبهجية steht f. 41^b—45^a.

Schrift: gross, kräftig, deutlich, stark vocalisirt (bis auf die letzten Blätter). - Abschrift c. 1220/1805.

3787. Pet. 426. f. 86 -- 89a.

4to, 42-45 Z. $(25^{1}/4 \times 16; 22 \times 13^{1}/2^{cm})$. - Zustand: oben und zur Seite stark wasserfleckig; der Rand von f. 86. 87 ausgebessert. - Papier: gelb, glatt, zieml. stark. - Einband: rother Lederbd. - Titel fehlt; in der Unterschrift:

رسالة الاوراد

Verfasser fehlt.

الحمد لله الذي جعل الليل Anfang: الحمد والنهار خلفة لمن اراد ان يذكر . . . اما بعد فان الله تعالى خلف عباده لسفر هايل المز

Ueber die Vortrefflichkeit und Nothwendigkeit des stillen Gebetes und über die Vertheilung desselben auf die Tageszeiten (7 auf den Tag, 3 auf die Nacht), nebst Mustern solcher Gebete. 86^b باب. 2 ; في فصيلة الأوراد 1.86° باب. 1 In 3 Kapp.: باب. 9 في بيان احتياج الطالب الي وظايف الأوراد وملازمة الاذكار في توزيع الاوقات في وظايف الاوراد 87 باب .3 في زمرة اوليائد انه قريب : Schluss f. 89*:

مجيب والحمد لله وحده والسلام على من اتبع الهدى

Schrift: klein, eng, gedrängt, vocallos, bisweilen fehlen auch diakritische Punkte, im Ganzen deutlich, bis auf einige durch die Wasserflecken beschädigte Stellen. - Abschrift im J. 844 Rab. II (1440) von درویش حافظ بن سعد بن حافظ البدخشي 3788. Pet. 236.

1) f. 1-64a: Persisch.

2) f. 64b - 65b.

8vo, 19 Z. (20½×15½; 15×8-10^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titelüberschrift:

هذه اوراد الحداد نقلتها من شرحها للشيخ عبد الله العلوش

Perikopengebete (ارزائ) des 'Abdallāh bā-a'lewī elĥaddād (um 1000/1591). Dieser hatte dieselben mündlich dem 'Abdallāh el'eiderūs † 1019/1610, und dieser gleichfalls mündlich dem 'Abdallāh el'allūś (um 1030/1621) mitgetheilt, der dieselben mit einem Commentar versehen hatte. Aus demselben hat sie der ungenannte Herausgeber entnommen und gelesen bei الشيخ حبيب, der sie bei seinem Vater gelesen hatte, welcher sie von dem obigen El'eiderūs hatte.

Es wird darin angegeben, in welcher Reihenfolge, wie oft und in welcher Weise gewisse Qoränstellen und Gebetsformeln zu lesen seien. Es fängt an (nach dem Bismillāh): الله المناف المن

اللهم انا نسئلك رضاك والجنة ونعوذ : Schluss بك من سخطك والنار ثلات مرات وقد كمل

Schrift: ziemlich gross, weit, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1250/1834.

789. Pm. 444.

8vo, 19 Z. (20¹/₂×15; 16×9¹/₂cm). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Titelüberschrift (in rother Schrift) f. 57ⁿ:

هذا الورد الشريف مجرب لكل مطلوب دنيوي واخروي ما الفرد مع صدى النبة الخ

ابو عمر بدر الدين العادلي السيد .verfasser

سجانك انت تنكرت لكل "Anfang f. 57 النج شيء فها علمك شيء النج

Perikopengebet des Mohammed elmekkt el'adili bedr eddin abu 'omar.

وان تعطي سؤلنا وبراءتنا من : Schluss f. 59 النه انت النه الله انت النه الله انت حسبنا ونعم الوكيل ولا حول ولا قوة الا بالله العلى المخ

Schrift: ziemlich gross, etwas flüchtig, doch deutlich, vocallos, im Ganzen blass. — Abschrift c. 1200 1785.

· 3790. Mo. 19.

8°°, 8 Z. (Text: 12 × 7½°°m). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titelüberschrift:

ورد ملا محمد مصطفی ۱

Perikopengebet in ganz kurzen alphabetischen Sätzen, von Molla mohammed muctafa.

Schrift: Türkische Hand, vocallos, ziemlich gross. — Abschrift c. 1100/1688.

F. 113—118 (9 Zeilen). Allerlei Aussprüche und kleine Gebete, z. B. 119^b nach Beendigung der Lesung des Qoran, 121^a Gebet gegen die Strafe im Grabe.

3791. Mo. 132.

32 Bl. 12mo, 9 Z. (12³/₄ × 7; 7¹/₂ × 3¹/₂cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappbd. — Titelüberschrift f. 2^b:

اللهم انت السلام ومنك السلام والبك :Anfang يعود السلام فجئنا ربنا بالسلام الخ

Gebetsperikopen des Geläl eddin; wer damit gemeint sei, weiss ich nicht.

من الاحیاء والاموات برحمتکه :Schluss f. 26° و الاموات برحمتکه یا سجان ویا سلطان یا من لم یلد ولم یولد ولم یکی له کفوا احد برحمتکه یا ارحم الراحمین

Schrift: ziemlich gross, gut, vocalisirt. Text in Goldlinien. — Abschrift c. 1100/1688.

Es schliesst sich daran f. 26b—31° in ziemlich grosser Schrift Persischen Zuges ein Gebet, Fürbitte für Mohammed. Anfang: الحمد لله على دين الاسلام وكفى به من نعمة النخ F. 31°—32° noch einige kleine Gebete.

3792. Mo. 12. 2) f. 107^b—142^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Ueberschrift:

Anfang: Sura 1; dann 6, v. 1 ff. u. andere Stücke, nebst Gebet dazu f. 1114, anfangend: اللهم يا محيى الرفات ويا دافع الافات الخ

Perikopen-Gebete auf die Wochentage. Das zum Donnerstag gehörige Gebet schliesst f.142°: ورزقنا العافية وجاء بالشمس من مطلعها اللهم صلّ على محمد وآله وسلم'

Dann folgen noch f. 142^b—145^a 2 arabische Gebete u. 146^a—148 u. 151^b etwas Türkisches. Nach f. 116 fehlen mehrere Blätter.

/ 3793. Mo. 6.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Zusammenstellung verschiedener Gebete:

- a) f. 386—486 Perikopengebete auf die Wochentage; zuerst: ورد يوم الجمعة الحمد لله العلى nebst Angabe ihres Nutzens.
- [دعاء] اسماء للسنى و الله الذي لا اله الا هو 30-48 (ماء)
- هذا دعاء صلوات شريف اللهم صلّ على سيدنا "54 -54 و) 53 و)
- هذا تعا صلوات اللهم صل على سيدنا 44 -54 (d)
- هذا دعا علوات شيف اللهم صلّ على سيدنا 55 في اللهم عن على سيدنا و 54 في اللهم عن على سيدنا
- هذا تعاء مبارك سجان الرفيع الاعلى 57a –55b
- g) 57°—57° (ohne Ueberschrift): إلى لله الشكر لله الخ

3794. Do. 125. 6) f. 109-289^a.

Am Rande stehen sehr oft, theils und hauptsächlich in Türkischer theils auch in Arabischer Sprache, theils Einleitungen und Auskunft über die auf dem Haupttheile der Blätter vorkommenden Gebete theils auch Gebete selbst.

Das Hauptsächlichste von dem in Arabischer Sprache hier Vorkommenden ist: Zuerst f. 132–147 u. 152^b. 153^a Perikopengebete auf die Woche, أوراد الأسبوع. Beginnen mit Freitag so: أوراد يوم الجمعة الله اكبر اهل الكبرياء والعظمة النخ الورد ابني السعود رضينا : 152^b—152^b. Dann f. 148—152^b: رضينا . F. 153^b—158^b. فذا ورد حصرت على رق زلغ لسان الصباح بنطق تبلجه عذا ورد حصرت على رق زلغ لسان الصباح بنطق تبلجه (Dasselbe Spr. 843, f. 88^b). F. 278^a—285^a ein alphabetisch geordnetes Verzeichniss der in اوراد يسبر محمد بهائي. حمزة بن شمشاد Türkischer Erklärung, von اوراد يسبر محمد بهائي.

3795.

Kleine hieher gehörende Gebete u. Gebetsanweisungen sind enthalten in:

1) Spr. 1953, 8) f. 107^b—123.

 $8^{\rm ro}$ (16 × 11; 11 × $6^{\rm cm}$). — Zustand: fleckig, unsauber. — Papier: gelblich, ziemlich stark, etwas glatt. — Titelüberschrift f. $107^{\rm b}$:

عدا اوراد سنّة الصباح من طريق القادرية٬

Anfang: سبحان الله وحمده سبحان الله العظيم Anfang: سبحان الله العظيم -- Anfangs mit Persischen Ueberschriften. -- Das Ende fehlt.

9) f. $125 - 131^n$ (Text: c. 13×8^{cm}).

Sammlung kurzer Gebete, deren jedes mit سجانک anfängt. So das erste (nach einigen einleitenden Worten): سجانک لا اله الا انت الملك القدرس

Kräftige, deutliche, aber unschöne Hand, vornüberliegend, vocalisirt.

12) f. 137 – 139^b (Text: c.
$$13 \times 9^{cm}$$
).

Ein Gebet und Glaubensbekenntniss, im Anschluss an den Qorān, Sura 41, v. 30-32.

2) Pm. 393, 2, f. 62-68.

Format etc. u. Schrift wie bei 1. - Titelüberschrift:

اللهم يا ستار يا ستار يا عزيز يا غفار :Anfang يا جليل يا جبار يا مقلب القلوب والابصار . . . اللهم استر عيوبنا واغفر ذنوبنا النخ

Ein Gebet, das nach dem zu Anfang benannt ist. الستار stehenden Namen Gottes Es kommen darin unmittelbar hinter einander die 100 Namen Gottes vor f. 63*. weisung, welche Qoranstellen und Gebetsworte, in welcher Folge und wie oft, ob laut oder leise, zu beten, u. s. w. ist darin gleichfalls angegeben. Am Schlusse fehlt etwas. Vgl. No. 3649, 6.

3) We. 1539, 6, f. 52—64*.

Format etc. wie bei 2 (die Schrift grösser).

استغفر الله العظيم استغفر الله :Anfang f. 52 العظيم استغفر الله العظيم الذي لا اله الا هو الحتى القيوم

Der Titel könnte قرد الاستغفارة sein; der Verfasser ist vielleicht حسى الكردي.

Gebet, mit Angabe wie oft einzelne Wörter oder Sätze zu wiederholen sind. — Schluss f.64*: وانت خير الفاتحين امين امين امين برحمتك يا ارحم الراحيين ويقرا الفاتحة ثميشم في قراءة الاوراد الفتحية مت

× 3796.

Zusammenstellung von Perikopen-Gebeten ausser den soeben besprochenen.

- 1) Mo. 250, f. 58^{b} 84. اوراد ابى السعود (vgl. Do. 125, 6, f. 148).
- ورد حصرت شيخ يحيى .° Do. 125, 5, f. 298 307 ورد حصرت شيخ يحيي und Dz. 5, f. 71-78.
- اوراد شيخ پير محمد بهائي . "Do.125, 5, f.271-289 اوراد شيخ پير محمد بهائي
- 4) Mq. 180b, f. 185—190. ورد پیبر بهائی nebst Beschwörungs-Gebet an die Luftund Feuer-Geister und Engel.
- اتهدين يوسف لخريشي von صدور الغشاء عن ورود العشاء (8 | اوراد الاسبوع لمحمد بن اسامة . 165 165 Do. 125, 5, f. 122 (5

- 6) Andere اوراد الاسبوع in Mo. 15, f. 35 74°; Spr. 490, 21, f. 137 ff.
- ورد الصحيى . 4°We. 1805, 6, f. 62 64.
- ورد الغبوب . We. 1805, 6, f. 64 67.
- ورد يتلوه المسافي . We. 1805, 6, f. 67b—69b
- اوراد الحسن البصري . Mo. 363, f. 596-61.
- ورد باینزید بسطامی 11) Ibid. f. 61 — 64*.
- 12) Lbg. 855, f. 123*. اوراد حميد الدين

3797.

Hier sind noch folgende Werke zu erwähnen:

- اللمعة النورانية في الاوراد الربانية (1 بوسف البوني + 622/1225, nebst Commentar dazu, اورات الحكمة الربانية في شرح اوقات اللمعة النورانية .u.d.T .um ⁸²⁰/₁₄₁₇ عبد الرجن بن محمد البسطامي von
- يبير محمد بن محمد von الأوراد البيهائية (2 ;⁷⁹¹/₁₃₈₉ ابن محمد النقشبندي بهاء الدير. nebst dem Commentar eines Ungenannten: منبع الاسرار في بيان خواص الاوراد البهائية
- احمد بن von البيان المغنم في الورد الاعظم (3 ابراهيم أبن الناخاس الدمياطي + 814/1411
- ابو بكر بن محمد بن محمد von الاوراد الزينية (4 الحافي زين الدين + 898/1434
- von عقد اللآلي الفخام في ورد الليل والايام (5 الم بن احمد بن شيخان † 1046/1636 بن شيخان
- ولتي بن mit Commentar des اوراد سيد جيبي (6 um اويس بن شيخ ولي التخلوتي
- von منهل الورّاد في الحن على قرآءة الأوراد (7 1086/1675 + احمد بن على الخلوتي أبن سالم العمري

9. Gebete auf bestimmte Stunden, Tage und Monate.

3798. Lbg. 103. 1) f. 1-50. 59-61.

97 Bl. 4to, 16 Z. $(24^{1}/_{4} \times 18^{1}/_{4}; 18^{1}/_{2} \times 12^{cm})$. — Zustand: schlecht, am Rande oft ausgebessert, fleckig. -Papier: braunlich, dick, glatt. - Einband: Pappband mit Lederrücken. - Titel und Verfasser f. 10a:

٤" اللمعة النورانية في الكشوفات الربانية لابي العباس احمد بور محمد [على ١٠] البَوْني المغربي

Anfang f. 10b: حسن على حسن توفييقه واسئله عداية لطبيقه . . . وبعد فاني استخرت الله تعالي في اجابة دعوة اخ لي صادق سالني عن الاسم الاعظم وكيفية الانفعالات به البخ

Gebete auf die verschiedenen Tagesstunden, von Ahmed ben 'ali ben jusuf elbuni (hier elbauni) elmagribi $+\frac{622}{1225}$.

Sie beginnen f.12": "الساعة الأولى من يوم الأحد، رب اغمسنى في جحر هيبتك حتى اخرج منه المخ Jedem Gebet ist eine Belehrung beigefügt, wie es gebraucht werden kann und wozu es nützt. (Für Montag 12 Stunden und 12 Gebete.) Es folgen f. 24^b Gebete zu Anfang des ersten Drittels jeder Nacht. Dann kommt ein Abschnitt (f. 31^b ff.) über die Namen Gottes, deren Verzeichniss von f. 32b-35b an in sehr grosser Schrift (zuletzt السميع البصير). Nun folgt f. 386 ein längerer Abschnitt, in welchem وs heisst: آردناً ان نكمل القول على ما في النسبة من ايام شريفة وساعات عظيمة وليال تختارة المن nämlich Auseinandersetzungen über gewisse und deren (ليلة القدر und deren Einflüsse und welche Gebete dahin gehören.

Die Blattfolge ist: 1-31, 50, 32-35, 38-49, 59-61, Nach f. 35 wahrscheinlich eine Lücke.

Schrift: Jemenisch, gross, kräftig, gleichmässig, schön, etwas vocalisirt: diakritische Punkto fehlen öfters. Uoberschriften und Stichwörter hervorstechend gross. -- Abschrift (nach f. 35h) von غيم الله بي ابراهيم بي عطية in J. 782 Rab. I (1380).

F. 36. 37 enthält in späterer, etwas abgeblasster Schrift:

- 1) ein Gebet in Gedichtform (23 Verse, Tawil), Anfang: تعالي فقال الملك والامر لي وحدي انا الله لم اعرف بشبه ولا ندّى
- 2) f. 36^b---37^b ein Kapitel über die Eigenschaften der 30 Monatstage, ob sie für dies oder jenes Geschäft brauchbar seien: في اختيار الايام, nach den Mittheilungen des جعفر الصادي.

Die Vorblätter f. 1—9 enthalten in grosser Jemenischer Schrift, vocallos, (um 800/1397), mit rothen Ueberschriften u. Stichwörtern, Folgendes:

1) f.1%. 1%. Ein langes Gebet, dessen Hauptsätze mit التحطيم مُبِيد كل اثيم beginnen: (معاء التحطيم مُبِيد كل التيم المعبود المعبود الصمد المقصود ذي الكرم والجود

- 2) f. 3. 5—7. Behandelt die in den Suren und in den Namen Gottes liegenden geheimen Kräfte und giebt Anleitung sie zu benutzen. F. 7^b ein Verzeichniss der Schriften des البونى. Dann ein Stück aus dem Anfang des Traditionswerkes des البخارى (aus العلم على البخارى).
- 3) f. 4. 8. 9. 2^b. 2^a. Behandelt die Gottesnamen, vertheilt sie in 10 نمط und giebt an, wer sie gebrauchen muss und wie dies zu geschehen hat.

Zuletzt noch (f. 2^b) eine Zusammenstellung von 14 Gottesnamen für die einzelnen Wochentage (je 2 Namen), deren Beten das der übrigen vertritt.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel und Verfasser fehlt.

Anfang: ايها انعبد لخريص على اتباع سبيل الرشاد Eine speciellere Anweisung, was der Mensch Tags und Nachts zu thun und zu beten habe.

ووفيقنا بفضله لاتباع سيد :Schluss f. 47b المرسلين محمد صعم في اقواله وافعاله واحواله وحسبنا الله . . . وصلى الله الن

F. 47^b: Gebet bei Ansichtigwerden des Neumondes; desgl. bei Jahres Anfang und Schluss. F. 48^b: Frage in Regez-Versen, ob man die Buchstaben in umgekehrter Form schreiben dürfe oder nicht (wie z. B. عند المقرى); nebst der Regez-Antwort darauf von

3800. Pm. 398. 2) f. 30-112.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift f. 30h:

so auch im Vorwort f. 31a. — Verfasser fehlt; möglicher Weise, nach f. 1a unten:

الحمد لله الشامل رافته العام : Anfang f. 30b الحمد الذي جازا عباده . . . أما بعد فلما لم يكن بعد

المنص المبين المتين القوي في ورد الليلة ١١١٥ لاوة كتاب الله عبادة تودي باللسان افصل من ذكر الله تعالى ورفع الحاجات بالادعية الخالصة الي الله المؤ

Zur Beförderung der Frömmigkeit hat der Verf. (vielleicht 1bn cssoweidt; s. No. 2156) dies Werk ausgearbeitet, in welchem er die auf die einzelnen Tage und Nächte fallenden Gebete, wie sie in Traditionen und Kunden der Prophetenschüler (וענט,) angegeben sind, vorbringt, auch was sonst darüber in Schriften vorkommt, nebst einigen Stücken aus den Glaubensbekenntnissen, anführt.

Es zerfällt in mehrere ungezählte Abschnitte.

فصل في ذكر الأوراد للمريد

u. s. w. فصل في بيان الادعية للطلاب "u. s. w.

على جميع اخوانه الانبياء: Schluss f. 112a: والمرسلين وآل كل وصحب كل. . . والحمد لله المن

Die Abfassung vollendet im J.1219 Sa'ban (1804) in Bagdad. Autograph. Collationirt.

Von derselben Hand f. 113-120 allerlei, u. A.: f. 115ª über علم الارفاق (talismanische Quadrate); f. 116b-117a Text des Gebetes des عبد السلام بن مشيش Anfang u. Schluss wie bei Spr. 837, 2; f. 1176-118a Türkisches; f. 1196 — 120 Gebet an die جال الغيب und Notizen über dieselben.

3801. Pet. 702. 5) f. 78b-127.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel fehlt; nach f. 79a:

Verf. fehlt; nach dem Vorwort: مصطفى الخلوق (wie bei 1).

الحمد لله المنعم المنان بجزيل : Anfang f. 78b الاكرام . . . وبعد فيقول . . . مصطفى . . . وكنت في بر زمان بسام وضعت اوراد الايام السبعة بقصد الثواب التام النو

Gebete auf die einzelnen Tage und Nächte der Woche, und ausserdem auf einige besonders ausgezeichnete Tage u. Nächte des Jahres u. dgl.

Sie haben besondere Ueberschriften, z. B.: محو الغين في ورد ليلة الاثنين في الموافقة لليلة المولد النبوي

u. s. w. - Verfasst nach 1158/1745 (f. 78b).

3802. Spr. 1967.

 8vo , c. 12 Z. (Text: $11 \times S^{cm}$).

Gebete auf die einzelnen Wochentage. Der Anfang (Gebet auf Freitag) fehlt; das Gebet auf Sonnabend beginnt: اللهم لا الم ال انت رب السموات السبع وربّ العرش العظيم المز Schluss (des Gebetes auf Donnerstag): اللهم نجنى مما اهمنى الى ارحم الراحمين وصلى الله المن

Schrift: schlecht, aber deutlich, vocalisirt.

4 3803.

Bruchstücke:

1) Mq. 36, 2, f. $9-10^{\circ}$. $8^{\text{vo}} (18^{1}_{:3} \times 13; 15 \times 11^{\text{cm}}).$

Gehört, wie es scheint, einem Werke an, das Anleitung für das religiöse Verhalten und speciell das Beten an den einzelnen Wochentagen giebt. $F. 9^a$: الساعة الثامنة من يوم الأحد الاولى منه فصاحبها الشمس ولها خاتم مسدس وللشمس من الساعات ايضا الساعة الاولى من الثلث الاخر الج Mit f. 10* ist das Werk nicht zu Ende.

Schrift: ziemlich klein und deutlich, fast vocallos.

2) Mq. 122, 19, f. 195—200.

 8vo , 17-19 Z. $(18\frac{1}{14} \times 13^{2})_{3}$; $12 \times 9^{\text{cm}}$). - Zustand: ziemlich gut, doch am Rande (besonders unten) fleckig. - Papier: gelb, glatt, dick.

Bruchstück, ohne Anfang u. Ende, Titel u. Verf. Aus einem Gebetbuch (اذكار), auf die einzelnen Stunden des Tages und der Nacht eines jeden Wochentages eingerichtet. Bei jeder dieser Stunden wird zuerst ein ziemlich kurzes Gebet angeführt; dann angegeben, wie oft es zu sprechen sei, um besondere Wirkungen zu haben; dann die Qoranstellen, die darauf bezüglich sind, beigebracht und zuletzt noch (in der Regel) diejenigen Classen bezeichnet, für welche das Gebet insbesondere von Erfolg sei.

F. 195° beginnt in der 1. Stunde des Sonntags. F. 195° كوما اللايق الثانية من يوم الاحد للزهرة والماعة الثانية من يوم الاحد للزهرة وأرب فرحا نكوها اللايق بها ربّ فرحنى بما ترضى به عنى فرحا und hört auf zu Anfang der 11. Stunde desselben Tages f. 200° mit den Worten: ومقاليد احكامه متعلقة باسم من اسمائك

Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, etwas vocalisirt. Ueberschriften roth. Für die zu den einzelnen Stunden (meistens) gehörigen Figuren ist Platz im Texte gelassen. Einige Stellen sind etwas grösser und flüchtig geschrieben. — Abschrift c. 1100, 1688.

3) Pm. 502, 2, f. 25-31b.

Format (18 Z.) etc. und Schrift wie bei 1. - Titel und Verfasser fehlt.

Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt: تدهدي المحجر اي تدحرجت وقيل تذبذت اي يهلك ويصمحل والديان اي القاهر والقاضى والحاكم الخ

Das Ucbergeschriebene من باب نافلة الزوال bezeichnet, wie andere am Rande stehende Ausdrücke (wie من باب نوافل الغرب, من باب نوافل العصر has Kapitel, für dessen schwierigere Ausdrücke hier die Erklärung gegeben ist. Das Werk, dessen Kapitel hier behandelt sind, muss von Gebeten zu verschiedenen Tageszeiten gehandelt haben. Zuletzt f.31^b: خناقه اي العام والعش اي الرفع والعنع المعروف وماء غدقا اي كثيراً العام والعش اي الرفع والعنع المعروف وماء غدقا اي كثيراً

3804. We. 1752. 2) f. 16⁶-18^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift:

مما روي ميمون بن مهران عن ابن :Anfang عباس رضى الله عنهما قال قال رسول الله صغم عباس رضى الله عنهما قال قال وسول الله صغم من صام يوم عاشوراء اعطي ثواب عشرة الاف حاج المن Von den Vorzügen des 10. Moharram.

ولجلفن أن أردنا الا الحسني والله Schluss: ولجلفن أن أردنا الا الحلم تمت

Darauf noch zwei Anekdoten frommen Inhalts, die zweite aus ک" قمع النفوس.

Auf f. 17 folgt noch 17^A.

Pet. 312, 6, f. 49. Ueber denselben Gegenstand: باب في فصل عاشوراء. Zuerst einige Zeilen ganz wie oben; dann ein Abschnitt (في شهر رمصان) über die Gebete im Ramadān und über Verdienstlichkeit des Fastens, dann في فصل ايام انعشرة , يوم عرفة , يوم الجمعة u. s. w.) und über die verdienstlichsten Monate.

' 3805. Lbg. 694. 4) f. 31^b-39^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift:

كان الشيخ ابو الحسن الحربتي رَهُ : Anfang f. 32* والحسن الحربي أن مات النخ يري في كل سنة ليلة القدر الي ان مات النخ

Angabe, auf welches Monatsdatum die Nacht Elqadr fällt, nebst den, je nach den Wochentagen, verschiedenen Gebeten. — Schluss f.38b: رب العزة عما يصفون . . . والحمد لله رب العالمين

 $8^{\rm vo}$, 18 Z. (17 × 12; $8 \times 5^{\rm cm}$). — Zustand: sonst gut, f. 57 unten am Rande etwas ausgebessert. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel fehlt: er ist:

Verfasser nach dem Vorwort:

محمد ابن الامير

حمدا لمن من علينا بالنعم الوافرة: Anfang f.50°: قد . . . قد المام الامير . . . قد من الله سجانه . . . على عُبَيْده باخذ مسلسل عاشوراء النخ

Mohammed ben elemīr mohammed um 1175/1761 hat die Tradition über den Tag الني احتسب على (dieselbe lautet: عاشوراء (dieselbe lautet: الله عز وجل أن يكفر السّنَة التي قبلها) von seinem Vater gehört, giebt die Kette der Ueberlieferer an, erklärt sie, spricht über die damit verbundenen Vortheile und erörtert die Frage, welcher Tag im Monat Moharram es sei (es ist der 10.). S. No. 1617.

ولا منجا من الله الا البه : Schluss f. 58°: الله عدد الشفع . . . وهو حسبى النخ

Schrift: klein, breit, kräftig, vocallos. Stichwörter roth. Die ersten 2 Seiten in rothen Strichen eingerahmt. — Abschrift im J. 1255 Moharram (1839) von عبد الرحمن التيجي الغرعلي

/ 3807. We. 1794. 2) f. 12-17.

8vo, 14 Z. (21 × 15; 16¹¹ ₂ × 11¹/₄cm). — Zustand: nicht ganz sauber und nicht frei von Wurmstichen. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Titel fehlt; er ist etwa:

ر" في التراويح Verfasser fehlt.

الحمد لله وسلام علي عبادة :"Anfang f. 12 . . . وبعد سئلت مرات عن النبي صعم صلي التراويح وهي العشرون رُفعة المعهودة الآن الخ

Abhandlung — wahrscheinlich von Essojūṭī — über das im Ramadān verrichtete Gebet النزاوييج: ob dasselbe von Mohammed selbst
herrühre und über die Zahl der Rek'as dabei
(die Zahl 20 steht nicht fest; es wird, nach
guten Traditionen, auch 11 angegeben etc.),
auf Grund von Traditionen etc. — Schluss
f. 17b: فيستبين بالطبيق المؤيدة وما خفى في الطبيق
الناقصة والحمد والمنة لله' رب الدخلنا الجنة الشي

Schrift: gross, weit, deutlich, vocallos. Stichwörter
roth. — Abschrift c. 1100 1688.

Mq. 116, f. 188 Erörterung (في فصيلة التراويح) über die Vortheile jeder Gebetsnacht des Ramadan.

Spr. 837, 3, f. 165^b Gebet gegen die Plagen des Unglückstages, des letzten Mittwochs im Çafar. Dasselbe Spr. 838, f. 60^a.

Gebete zu gewissen Tageszeiten (Morgens und Abends): Pm. 224, 208b. Spr. 815, 78b ff.

— Für gewisse Tage: We.1444, 52b (اعلىم المحافية).

Lbg. 357, 1a. Mq. 280, 72b. Auf jeden Wochentag: Spr. 490, 159b ff. Pm. 37, 151. 152a;
497, 54. Spr. 1234, 14 ff. Gebet zum Jahresschluss und am Neujahrstage: WE. 169bis, 295b. We. 1961, 10a; 117, 200b;
1444, 52b; 1771, 37a; 1788, 58b; 61b—64.

Lbg. 808, 47^b. Gebet bei Erscheinen des Neumonds: We. 1151, 30^a. — Von den günstigsten Gebetsstunden: We. 1634, 25^b.

′ 3808.

Hieher gehören auch folgende Werke:

- 1) العلم المشهور في فضائل الايام والشهور von العلم المشهور $+ 633/_{1235}$.
- زعرة الربيع في ادعية الاسابيع (2
- 3) بن عباد von بن عباد بن عباد النيروز (3 أبغ فضائل النيروز (
- von تحدف: اشل المعرفة بفضائل يوم عرفة (4 um 1010/1601.
- عمر بن عبد العزيز الحسام الشهيد von ك" التراويدي + 536/1141.
- 6) فصل التراويح von فصل التراويح † 658/₁₂₆₀.
- جلال الدين السيونلي von مصابيح في صلوة التراويح († 911/1505.
- 8) على التجماعة . . . على التجماعة . . . على الاستخدام على المنفرد المنفرد بن على بن von صلوة الصبح للمنفرد الجذامي أبن النجار المحمد الجذامي أبن النجار
- 9) ويم الكريم بن von ر" في صوم اليام البيض $+ \frac{562}{1167}$.

3809. Spr. 1971.

Format (Text: $11^{1}_{,2} \times 9^{1}_{,2}^{cm}$) etc. und Schrift wie bei 2). — Titel und Verfasser f. 58^{a} :

متاب خصايص الجعة لجلال الدين السبوطي

قال الاستناف ... السيوطي الشافعي : Anfang f. 58^b . . . التحمد للم الذي خص هذه الامة المحمدية بما ذخر لها من الفضايل السنية . . . وبعد فقد ذئر . . . شمس الدين ابن القيم في كتاب الهدي ليوم الجعة المخ

Dies Werk des Essojūṭī † 911/1505 handelt von den Eigenschaften des Freitags, mit besonderer Rücksicht auf das Buch des البن القيم, betitelt الهدي السوي (HKh. VI 14389), worin einige 20 aufgeführt sind. Der Verf. bespricht hier deren 100 (93) und belegt sie durch Traditionen.

الاولي :Das Werk selbst beginnt f. 58° Mitte اند عيد هذه الاملا أخرج ابن ماجلا عن ابن عباس الخ تعجبا حتى يدخلوا :Schluss f. 81° الجندلا بخالطهم احد الا المؤذنون المحتسبون (Colletionist

HKh. IV 9148 (فضائل يوم الجمعة) und V 11194 (فضائل يوم الجمعة). Nach Elmohibbī ist letzteres der Titel des von حمد بن محمد بن احمد النغزي العامري بدار الدين محمد بن احمد الغزي العامري بدار الدين المحمد بن احمد الغزي العامري بدار الدين المحمد بن احمد العقري العقري العقري المحمد بن احمد العقري العقري العقري العقري المحمد المحمد بن احمد العقري العقري العقري العقري العقري المحمد المحمد العقري العق

3810.

Dasselbe Werk vorhanden in:

1) Lbg. 319.

18 Bl. 8°°, 21 Z. (17¹,2×12³,4; 13×9¹,2°m). — Zustand: zieml. gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einbd: Pappbd mit Lederrücken. — Titel: خصائدس يوم الجعة; Verfasser: الجلال ابن الكمال السيوطي الشائعي . — Statt des Schlusses bei Spr. ist hier ein anderer, der noch 7 Eigenschaften des Freitags vorführt, um das Hundert derselben vollzumachen. — Schrift: klein, gut, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift e. 100, 1088.

2) Lbg. 862, 2, f. 51-78.

Format (Text: 15×9-12cm) etc. und Schrift wie bei 1. — Titel: خصوصیات الجعند — Verfasser fehlt. — Schluss wie bei Spr. — Abschrift aus der Handschrift des کمد بن ارکماس الحنفی, welche nach dem Original des Verfassers gemacht war.

3) Lbg. 329, 2, f. 13-31.

Format etc. wie bei 1. — Titel wie bei Lbg. 319. — Schluss wie bei Sprenger.

4) Lbg. 653.

23 Bl. 8vo, 21 Z. (21³/₄×12¹/₂; 14×6¹/₄cm). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel u. Verfasser fehlt. — Schrift: Türkische Hand, klein, zierlich, gleichmässig, vocallos; Stichwörter roth. Text in Goldlinien mit hübschem Frontispice. — Abschrift um ¹²⁰⁰/₁₇₈₅. — Collationirt.

5) Lbg. 322, 1, f. 1^a. 7 Bl. (Text: $19 \times 13^{1/2^{em}}$).

Auf der oberen Hälfte des Blattes ist ein Auszug begonnen; enthält ganz kurz 6 Eigenschaften des Freitags.

3811. Pet. 606.

72 Bl. 8°°, 19 Z. (20¹/2×14¹/2; 14×8¹/2°m). — Zustand: ziemlich gut; doch ist der obere Rand wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 1° (und im Vorwort):

د" نور الشمعة في ببيان ظهر الجمعة Verfasser: على بن غانم المقدسي Ausführlicher: على بن خليل المقدسي على بن خليل المقدسي نور الدين ابن غانم

الحمد للد الذي امر المصلي بملازمة: Anfang f. 1b: المصلي مر المصلي . . . وبعد فقد ورد على سؤال في الاربع التي بعد الجمعة تصلي وينوي بها المصلى آخر ظهر ادرك وفته ولم جعقف له فعلا هل فعلها او تركها اولي الخ

Dies Werk des 'Alt ben mohammed ben 'alt elmoquidesi ibn gänim, geb. 920/1514, † 1004/1595, zerfällt in Vorwort, 3 Kapitel und Schlusswort, und behandelt die Frage, ob nach dem Freitagsgebet am Mittag noch 4 Rek'as zu beten zulässig sei? — S. No. 3596.

فى ذكر امور ينبغى تقدمها وجب 1.2° المقدمة تحقيقها وتفهمها

غ ذكر المنقولات في مذهبنا (قسم 2 in ياب .1
 في ذكر ما يوهم الدلالة على عدم فعل 10^a باب .2
 الاربع المذادورة الخ

ع تنبيهات وتتمات وفوايد مهمات 14^b باب .3 ع شيء من الكلام على ساعة الاجابة 19^b خاتمة في يوم الجمعة

واسقنا :Schluss (mit einem Gebet) f. 22b بكاسه غير خزايا ولا نادمين ولا شاكين ولا مبدّلين ولا فاتنين ولا مفتنونين أمين يا رب العالمين' تم

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, etwas vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688. — HKh. VI 14035.

F. 23°, von derselben Hand, eine Notiz aus dem كتاب جواهر العبّاد, dass der 4. Dienstag im Çafar der unglücklichste Tag im Jahr sei, welche Gebete an demselben zu verrichten seien etc. — F. 23°—26 leer.

///
$$3812$$
. Pet. 521.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 51ⁿ von späterer Hand:

Der Verfasser heisst ausführlich:

محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن احمد ابن عبد الله الغرى الدمشقى تجم الدين

الحمد لله الذي خسّ ما : Anfang f. 51^b: شاء من مخلوقاته . . . أما بعد فهذا تعليق علي منظومتي التي جمعت فيها خصايص يوم الجمعة النخ

Mohammed ben moh. ben moh. ben moh. ben moh. ben ahmed elgazzī nūr eddīn, geb. 977/1569, † 1061/1651, hat um das J. 1004/1595 ein Reģez-Gedicht verfasst über die Vorzüge des Freitags vor den anderen Tagen und (nach Elmohibbi) betitelt قال المناه المناه

Zu diesem Regez-Gedicht liegt hier der im J. 1022/1613 abgefasste gemischte Commentar vor. Derselbe beginnt f. 51b: أنحمن الله النحمة عملا بقوله صغم دن امر ذي بال النح Das Gedicht selbst beginnt dann f. 51b so: المحمد لله ولتى النعمة الواسع الفضل العظيم النعمة الواسع الفضل العظيم النعمة وكل صفات الله تعالى جميلة فلا يذكره ذا در المن وطالوت رابع عشر وعدة: Schluss des Comm. f. 157a عشر وابراهيم عمر رابع عشر وابراهيم عمر رابع عشر وابراهيم عمر رابع عشر وابراهيم عمر رابع عشر

Dann folgen die 25 Schlussverse des Gedichtes, deren letzter:

يونن بعد الخوف بالامان والفوز بالنعيم في الاماني

3813. Spr. 819. 9) f. 50^a - 59^b.

8°°, 17 Z. (20 × 13¹/2; 14 × 9¹/2°m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, glatt, ziemlich dick. — Titel und Verfasser f. 50°:

مقدمة جليلة القدر في صلاة الظهر بعد الجعة لعلي الشبراملسي الشافعي

الحمل لله رب العالمين . . . ناهجمل لله رب العالمين . . . الشبراملسي الشافعي رحّه عمداً لمن المر بالتثبت في الأخبار . . . وبعد فقد ذكر بعضهم لحضرة مولانا الوزير الاعظم . . . حسين باشا . . . ان صلاتنا معاشد الشافعية الشهر بعد يوم الجعة لا اصل لها الجز

Einige auf das Freitagsgebet bezügliche Bemerkungen, von 'Alī ben 'alī eśśabrāmallisī nūr eddīn abū 'ddijā, geb. ⁹⁹⁷/₁₅₈₉ (998), † ¹⁰⁸⁷/₁₆₇₆, im J. 1044 Śaw. (1635) verfasst.

وان عندهم في صلاة الظهر : Schluss f. 58b بعد الجمعة رسالة لبعض المتاخرين منبهم قال المؤلف رحم وهذا اخر ما اردنا ايراده من هذه الرسالة . . . والحمد لله . . . وسام تسليما تثيراً

Schrift: gross, kräftig, deutlich, gleichmässig, vocallos. Stichworte roth. — Abschrift im J. 1090 Ďū'lqa'da (1679).

Ein Nachtrag f. 59 von demselben Verf., entnommen seiner الرملي شرح الشمس الرملي and zwar der Stelle باب صلاة الجعة.

3814.

Einige auf den Freitag bezügliche Bruchstücke sind:

1) Spr. 1966e-h, 2, f. 15, 16.

8°, 22 Z. $(17^{1}{}_{2} \times 13; 15-16 \times 12^{\rm cm})$. 2 nicht auf einander folgende Blätter eines Werkes, schmutzig, abgescheuert, ausgebessert.

Etwas über die Vortrefflichkeit des Freitags, deren 7 Stücke aufgezählt werden.

Der Verfasser erwähnt seine Abhandlung: منح المجاهد (nicht bei HKh.); dann auch sein نفع النقمة في الصلوة على نبتي الرحمة للوحمة للعلي المحلوبة على نبتي الرحمة للعلي الحمد بن يحيى بن ابي بكر Letzteres ist von المحمد بن يحيى بن ابي بكر المحمد المحمد المحمد بن المحمد ا

Der Abschnitt wird wahrscheinlich seinem والمسلطان السلطان السلطان entnommen sein. — Dann kommt noch ein Stück aus کا نشر البردة.

Schrift: ziemlich grosse, etwas enge, Gelehrtenhand, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 900/1494.

2) Min. 187, 54, f. 577-578.

Format (27 Z.) etc. und Schrift (etwas grösser) wie bei 53. Bl. 578 am Rande ausgebessert.

باب العمل في ليلة للجعة ويومها على الشيخ رحم : Anfg واعلم أن الله فصل ليلة الجعة ويومها على ساير الايام النخ

Aus einem Werke, das unter anderem das Gebet am Freitag und die Vorzüge desselben behandelt. Bricht ab mit den Worten f. 578b:

عبلس بينهما جلسة لا يتكلم فيها

3) Mo. 35, 2, f. 25. 26. 8vo, 13 Z. $(14^{2}_{/3} \times 10; 10^{1}_{/2} \times 4^{cm})$.

Aus einem Werke, in welchem über Kanzelpredigt und namentlich über Bedeutung und
Vorzüge des Freitags gehandelt wird. Vielleicht
nach der Angabe auf der Rückseite des Vorderdeckels, betitelt: رسالة الشمعة في التجمعة. Die
ersten Worte: روي انه صعم كان يخطب قائما ثم يجلس
Zuletzt: في مقام التفصيل حال اللبقاء بعد الفناء فإن الوقوف

Am Rande viele Sachbemerkungen.

Schrift: Türkische Hand, klein, gleichmässig, vocallos. Abschrift c. 1000 , 1501 .

Von den Vorzügen des Freitags (als Sterbetages) We. 1706, 23^a. — Freitagsgebete: Pm. 89, S. 88. 89. Pet. 606, Vorbl. Mq. 125, 190. Spr. 461, 220^a. Lbg. 338, 23^b. Vgl. Glas. 25, 1^b—2^b.

/ 3815. •

Hier sind noch zu erwähnen:

- 1) كتاب الجمعة von كتاب الجمعة (1 المسائي ألفسائي على النسائي الجمعة (1
- تقى الدين السبكي von تسريح الناظر في تعدّد الجمعة + 756/1855.
- von ر" في عدم جواز صلوة الجعة في مواضع متعدّدة (3 بير كاتب ابن امير عمر الاتقاني und von بير عمر الاتقاني von von بيرسف النبّاني احمد بير يوسف النبّاني von
- 4) ضوء الشمعة في عدد الجمعة $^{911}/_{1505}$.
- 5) ارسال الدمعة في ساعة الاجابة يوم الجمعة von ارسال الدمشقي + 958/1546.

3816. Pm. 507.

143 Bl. 4¹⁰, 23—24 Z. $(26^{1}_{/2} \times 17^{3}_{/4}; 18-19 \times 12^{1}_{/2}^{\text{om}})$. Zustand: vielfach fleckig, besonders auch der untere Rand in der ersten Hälfte wasserfleckig. Der Rand der ersten Blätter ausgebessert. Ein grösserer Wurmstich am oberen Rande, meistentheils ausgebessert. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f.1^a (fast ganz verwischt) in einem stark vergoldeten schadhaften Oblongum; es hat darin gestanden:

لطايف المعارف فيما لمواسم العام من الوظايف

Verf. f.1ª in dem Mittelstück eines reichverziert. Achteckes:

الحد للد الملك القهار العزيز للجار ... Anfang f. 1b: ... المحد القهار العزيز للجار الله عز وجل وجعلنا الليل والنهار آيتين الخ

Dies Werk des 'Abd errahman ben a h m ed *ibn* $ragab + \frac{795}{1893}$ (No. 2697) handelt über die gottesdienstlichen Verrichtungen, wie Gebet, Fasten, Danksagungen u. s. w. in den einzelnen Monaten (ausser Rabī' II u. Gomādā I u. II). Es ist in Sitzungen getheilt, die nach den Monaten geordnet sind; in jedem derselben werden die dahin gehörigen Obliegenheiten erwähnt, zuletzt noch f. 126 ff. die der 3 Jahreszeiten Frühling, Winter und Sommer; das Ganze schliesst f. 137b ff. mit einer Sitzung über Busse und Beeilung derselben vor dem Lebensabschlusse. Voraufgeschickt ist f. 3^b ff. eine Sitzung über Vortrefflichkeit des Gebets Dikr und der erbaulichen Zusammenkünfte: مجالس في فضل التذكيب بالله ومجالس الوعظ Dann f. 11b وظائف شهر المحتم (in 3 Sitzungen); ; شعبان 48° ; رجب 44° ; ربيع الأول 31° ; صفر 26° . نو الحجة 108 ; نو القعدة 105° ; شوال 90° ; رمضان 59° Die grösseren Abschnitte schliessen mit Gedichtstücken; auch sonst kommen Verse vor. Schluss so wie bei We. 1561.

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gegen Ende etwas gedrängter, etwas vocalisirt. Ueberschriften u. Stichwörter roth. F. 75 u. 76 von grosser, etwas flüchtiger Hand (um 1000/1591 herum); f. 60—69 später ergänzt: vornüberliegend, etwas schwungvoll, rundlich, vocallos. — Abschrift zu eigenem Gebrauch von عبد الله بن يوسف بن عباس الغزي im J. 813 Çafar (1410). — Collationirt. — HKh. V 11134.

3817. Pm. 114.

210 Bl. 4°, 21 Z. (22 × 14; 17¹/2 × 10¹/2 cm). — Zustand: im Ganzen fleckig u. unsauber; im Anfang u. auch am Ende der Rand ausgebessert. — Papier: grob, gelb, ziemlich glatt, dick. — Einband: Pappbd mit Lederrücken.

Dasselbe Werk.

Schrift: ziemlich gross, dick, gerade stehend, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. Viele Blätter sind ergänzt, und zwar, ausser f. 110. 111, in ganz neuer Zeit, meistens gross, rundlich, kräftig, vocallos: die Ueberschriften treten nicht besonders hervor. — Abschrift zu eigenem Gebrauch von المعنوبي علم العموبي المعالى بين المسافعي مذهبا ألشافعي مذهبا ألشافعي مذهبا ألشافعي مذهبا للما الشافعي مذهبا مداوية المعاندات المسافعي مذهبا المعاندات ا

3818. We. 1561.

97 Bl. 8°0, 21 Z. (2012×1413; 14×91,2°m). — Zustand: der untere Rand u. Text wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken u. Klappe.

Auszug aus demselben Werk. Titel von späterer Hand wie bei Pm. 507, dann mit dem richtigen Zusatz: وهذا اختصارها. An fang fehlt; es ist Platz gelassen für ungefähr 16 Zeilen; dann (wie im Grundwerk): ما بعد ففد قال الله تعالى Eintheilung u. Anfang der einzelnen Abschnitte wie bei dem Grundwerk, ausser f. 30 b u. 82 a. Schluss f. 97 a (Ramal): بادروا التوبة من قبل الردى غمناديم ينادينا الرحا

Schrift: ziemlich klein, weit, vornüberliegend, fast vocallos. Ueberschriften, auch Stichwörter, roth. Am Rande bisweilen von derselben Hand Ergänzungen. — Abschrift von ابراهیم بن محمد النارابلسي im J. 1072 Sa'bān (1662). Collationirt von demselben zu Ende desselben Monats.

HKh. V 11134 (der Auszug nicht erwähnt).

We. 1779, 8, f. 63—115.

8°°, 22 Z. (18 \times 13 1 .₂; 15 \times 10-11°°). — Zustand: unsauber und sehr fleckig. — Papier: gelb, glatt, stark.

Ein Stück des Auszuges. Der scheinbare Titel bezieht sich auf den Inhalt des 1. Abschnitts وطائف شهر المحرم. Aufgenommen sind hier der Monat Elmoharram, Ramadan und der Anfang des Ďū'lhigge. Der Schluss auf f.115 gehört nicht dahin (er ist von anderer Hand und gefälscht).

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gefällig, etwas vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 900/1494. — Collationirt. — Nach f. 84 fehlen 38 Bl.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

3819. Mq. 115.

4^w, c. 28 Z. (22 × 15¹ 3; 20 × 13¹ 2^{cm}). — Zustand: fleckig, bes. oben am Rande, u. im Ganzen nicht recht sauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titelüberschrift f. 221*:

عذا كتاب ذخر العابدين

قال الله تعالى وما خلقت الجن :Anfang والانس الا ليعبدون علم ان الله تعالى وضع رضاءه في الناعة وغضبه في المعصية النخ

Der Verfasser ist nicht angegeben; auch fehlt der übliche Anfang. Das Ganze wird also einem grösseren Werke entnommen sein. Nach dem einleitenden Satze ist hier zuerst im Allgemeinen die Rede von den Vorzügen der 3 Monate Ragab, Sa'bān und Ramadān, unter Berufung auf den Ausspruch Mohammeds: رجب شهر اللم وشعبان شهرى ورمضان شهر المنتي Dann werden diese Monate einzeln nach ihren Vorzügen, mit Rücksicht auf Aussprüche des Propheten und Anderer, behandelt, f. 2211, f. 223^a, f. 224^a. Daran schliesst sich f. 225^a حكاية في العيد. Alsdann kommt f. 226 Mitte فعمل bis 226b, 4 ein Abschnitt, aus 7 kurzen فعمل bestehend und vom Zorn (الغصب), Weinen, Lobpreisen (الذكر), Gottanrufen (الدعاء), Ermahnung (موعظة), Unterhaltung mit Gott (المناجات) handelnd und Aussprüche des Propheten und Anderer bringend. Daran schliesst sich, von f. 226b, 4 an, eine Sammlung von Traditionen grösseren Umfangs, mit je einer auf sie bezüglichen Geschichte. Vorhanden ist hier die 9. bis 40. Tradition, nur dass die 10. u. 15. ohne Weiteres ausgelassen; nach f. 231 fehlen mehrere Blätter und deshalb ist hier der Schluss der 20. u. die 21.-24. Tradition vermisst. التحديث التاسع عن معاذ بن Die 9. beginnt: جبل رَه قال رسول الله صعم يبقبول الله تعالى يا ابن أدم استحتى عند الله استحى منك المن

جبل رق قال رسول الله صقم يقول الله تعالى يا ابن أدم استحق عند الله استحى منك النق الحديث الربعون عن ابن :Die 40. f. 237 unten عباس رق قال قال رسول الله صقم يخرج في آخر الزمان اقوام وجوههم وجوه الادميين النغ

ان وضعد انطفی وان امسکد : Schluss f. 237^b: احتیق وان الکتاب

Worauf noch ein längerer Ausspruch Mohammeds — dass die Armuth von 24 Dingen herrühre — und (unten zur Seite) ein anderer — dass sich 10 Thiere im Paradiese befinden, wie ناقة صالح وعجل ابراهيم النز صالح وعجل ابراهيم النز

Schrift: ziemlich gross, ungleich, nicht undeutlich, nur zum Theil etwas vocalisirt. — Abschrift c. 1100/1688.

HKh. III 5778. II 1726 ist verschieden.

Auch Min. 187, 449° ff. handelt darüber. In Mq. 147, 246 ff. werden Śa'bān, Ramaḍān und Śawwāl behandelt. Von den heiligen Monaten überhaupt We. 1779, 115.

3820. Lbg. 471.

Format etc. und Schrift wie bei 6). - Titelüberschrift und Verfasser:

الأدب في رجب المرجب لعلى القاري

الحمد لله الذي خلق الكائنات: "Anfang f.44 ... ان ... ان الما بعد فيقول ... على ... القاري ... ان الله سنجند وتعالى قال في دنابه القديم وخطابه القويم ان عدة الشهور اثنا عشر شهرا النخ

Ueber Bedeutung und Vorzug des Ragab-Monats, von 'Alt elqārt † 1014/1606.

وهذا وجه تخصيصه اهل :Schluss f. 46 اهل علم وهذا وجه تخصيصه اهل اعلم مكة للزيارة بشهر رجب الاصم والله تعالى اعلم

Lbg. 295, 43, f. 300-303 dasselbe Werk. Abschrift im J. 1175 Moh. (1761).

Ein Stück daraus steht Lbg. 298, 2, f. 33a.

/ 3821. Spr. 1967.

8vo, c. 12 Z. (Text: 10-12×9-9¹/₂cm). — Zustand: ziemlich unsauber. — Papier: gelblich, ziemlich stark. — Titelüberschrift:

روي عن رسول الله صعّم انه قال شهر : Anfang رجب شهر الله وشعبان شهري ورمضان شهر امّتي فقالوا يا رسول الله ما معنى قولك رجب شهر الله الحز Ueber die Vorzüge des Monats Ragab.

فمن شرب منها وتبرك منها سقاه : *Schluss f. 52 المبارك الله تعالى من انهار الجنة "تم تسميع رجب المبارك

Wozu noch ein kurzer Nachtrag f. 52^b folgt.

Schrift: ungleiche Hand, im Ganzen ziemlich gross, aber eng, geübt, deutlich.

Von den Vorzügen des Ragab handelt auch Spr. 461, 220^a. 1204, 97. 1234, 85^a ff.

/ 3822. We. 1780. 5) f. 81-89.

 8vo , c. 23 Z. $(15^3/4 \times 10; 14 \times 8 - 9^{\text{cm}})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Titelüberschrift f. 81^{n} :

عده رسالة شريفة متعلقة بليلة النصف من شعبان

الحمد لله الذي احكم الامور وقدرها :Anfang وخلف الاشياء ودبرها . . . قال السَرِيّ السَقطِي رحّه الصلاة على النبي صعّم في جميع الاوقات الن

Ueber die Wichtigkeit der Nacht der Hälfte des Monates Śa'bān (dann auch über die der Monate Ragab und Ramadān). Der Name Śa'bān erläutert — jeder einzelne Buchstabe hat seine Bedeutung — f. 81^b; die 7 verschiedenen Namen dieser Nacht f. 82^a unten. — Von den 4 Gebetsplätzen des Propheten (which is angeführt, und erbauliche Betrachtungen und Ermahnungen zur Frömmigkeit; auch einige Verse kommen darin vor. Die Abhandlung ist mit f.89 nicht ganz zu Ende; aber es fehlt wol nicht viel.

Schrift: klein, eng, vocallos, ziemlich deutlich. — Abschrift um 1150/1737. — Nach f. 89 noch 4 leere Blätter.

7 3823. Lbg. 1047.

 8vo , 25 Z. $(21 \times 15^{1/2}; 16^{1/2} \times 12^{1/2}c^{cm})$. — Zustand: nicht ohne Wurmstich; etwas ausgebessert. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel fehlt; er ist:

الحمد للم تعالي وكفي والصلاة : Anfang f. 69^b: الرؤف . . . وبعد فيقول . . . محمد المدعو عبد الرؤف ابن المناوى الحدادى . . . قد سال بعض الناس ان املى تعليقا على نبذة شيخ الاسلام الن

Stück eines Commentars zu einer kleinen, in ungezählte Kapitel eingetheilten, Schrift des 'Ali ben mohammed elbekri † 952/1845 über die Vorzüge der Nacht in der Hälfte des Sa'ban. Dies Werk wird, unter obigem Titel, unter den Schriften des 'Abd errauf (denn so und nicht Mohammed ist sein gewöhnlicher Name) † 1081/1622 von Elmohibbt aufgeführt. Der Grundtext tritt darin nicht deutlich hervor, wird übrigens nur stellenweise erläutert. Der Commentar beginnt mit Besprechung des Bismillah: اي افتت تاليفي ملتمسا او مستعينا باسمه تعالى الن Das erste Kapitel f. 71b: باب بلغ تعليم نقل ما يتعلق بالازمنة من الفصل أي هذا باب ما جاء في تعليم الناس المنز. Das folgende f. 72b: باب فضل ليلة النصف من شعبان. Es handelt sich darin hauptsächlich um Traditionen. Das Werk bricht ab mit den Worten f. 73b: سخالف للقلم القصبي في الصورة وغير تخالف في حقيقة'

Schrift: gross, rundlich, etwas blass, vocallos. — Abschrift c. 1200/1785. — HKh. VI 13540.

3824. Lbg. 295.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift verwischt; nach dem Inhaltsverzeichniss S. 3:

التبيان في فضل ليلة نصف شعبان وليلة القدر من رمضان

Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي قدر : Anfang f. 304b.
الارزاق والآجال . . . أما بعد فيقول . . . على بن سلطان محمد القارى أن بعض اخوان الصفاء وخلاس الوفاء التمس منى أن اكتب بعض ما يتعلق بليلة النصف من شعبان الخ

Ueber die Bedeutung und die Vorzüge der Nacht in der Mitte des Sa'ban, zugleich mit

Rücksicht auf die Nacht des Schicksals im Ramadan, von 'Alt elqārī † 1014/1606. Er geht von Sura 44, 1—5 aus, welche Verse er eingehend erklärt und mit darauf bezüglichen Erzählungen von Mohammed begleitet; daran schliesst er f. 308b die Erklärung der Sura 97 (سورة القدر) und eine Anzahl von Berichten und Betrachtungen darüber.

F. 309° (ein eingeklebtes Blatt), ein Excurs des شيخ زاده über die 7 fache Auffassung des Wortes رزح im Qoran.

3825. We. 1769. 9) f. 104. 105.

8vo, 14 Z. (15 × 10¹/4: 9¹/2-10 × 7cm). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelblich, glatt, ziemlich stark. — Titelüberschrift:

نبذة في وظايف ليلة النصف من شعبان للشيخ الشفوني

قال صعم اذا كان ليلة :"Anfang f. 104 نصف شعبان فقوموا ليلها وصوموا نهارها الخ

Betrachtungen über die Vorzüge der Nacht in Mitte des Śa'bān, von Mohammed eśśa-fūnī (so in der Unterschrift).

نانت بينه وبين اخيه :Schluss f. 105b وبين اخيه المطلحا رواه مسلم شحناء يقال انظروا هذين حتى اصطلحا رواه مسلم وفسر الاوزاعي هذه الشحناء ببغض الصحابة رمًا

Schrift: ziemlich gross, etwas nachlässig, doch deutlich, vocallos. — Autograph um 1200/1785.

3826.

Mq. 116, f. 163. 164.

Bruchstück über die Vorzüge des Śa'bān und Ramaḍān. Letzterer hat hier ein eigenes Kapitel mit langer Ueberschrift, die beginnt: الباب الشالشون من حيوة القلوب في ثواب شهر رمضان وقيام ليلته وافطار صومه الخ

verschieden) حيوة انقلوب Entnommen dem Werke von dem in Spr. 581. We. 1732, 1 vorliegenden).

F. 195 gehört dem selben Werke an, vor den obigen Blättern. Auf f. 195b beginnt das في ثواب ليلة البراة وصوم شهر شعبان : 29. Kap. über

We. 1748, 8, f. 54ª enthält ein Gebet auf die Nacht der Mitte des Sa'ban. Desgleichen Spr. 853, 142b. Pet. 223, 166s; 684, 153b Rand. We. 1218, 54; 1444, 52h.

3827. Pet. 247. 1) f. 1 - 36.

142 Bl. 8°°, 25 Z. $(20 \times 13^2)_3$; $15 \times 7^{1/2}_{1/2}$ cm). — Zustand: der Rand fleckig u. an einigen Stellen ausgebessert, sonst ziemlich gut. - Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. -Einband: Pappband mit Lederrücken. - Titel und Verfasser f. 1ª von anderer Hand:

٤ فضايل رمضان لابي الرجاء الختار بون الحمود الزاهد

(und darunter von anderer Hand noch einmal).

(Verfasser so auch im Vorwort.)

الحمد لله فاطب السموات والارض: "Anfang f. 1 ومفضل الشهور بعضها على البعض . . . وبعد يقول . . . ابو الرجاء . . . الزاعد . . . طلب التي بعض اخواني في الدين . . . ان اجمع لهم فصايل شهر رمضان المنو

Die Vorzüge des Monates Ramadan, von Muhtar ben mahmud ben mohammed ezzāhidī (nicht ezzāhid) elgazīnizī (auch el-'arramāni) elhanefi neģm eddin abū'rraģā † 658/1260. Der Verfasser hat gefunden, dass رطيفة Verpflichtungen, an diesen Monat geknüpft sind, nämlich:

- ذكر فضايل امير المومنين على بن ابي طالب رة (1
- فصايل صلوات كل ليلة (3 ;فصايل التراويح (2
- فضایل دعوات کل یوم (5) ;فضایل صوم کل یوم (4)
- فضايل صلوات كل يوم (7) فضايل نية صوم كل يوم (6)
- فضايل خدمة المراة لووجها 8)
- الخبر العام في فضايل شهر رمضان والصوم والافطار (9
- مسايل الصوم اللايقة بكل يوم ومسايل التراويري (10 اللايقة بكل ليلة

Indem er also den Ramadan in 30 Nächten und Tagen behandelt, thut er dies unter Berücksichtigung aller oder einiger dieser 10 Gesichtspunkte nach einander, bei jeder Nacht und bei jedem dazugehörigen Tage, giebt auch für die dabei vorkommenden Traditionen die Deutungen derselben (تاويلات).

Die 1. Nacht beginnt f. 1 so: قال الشيخ الامام . . . الزاهد . . . باسناده الى . . . عبد الله ابن عباس رة انه قال قال رسول الله صقم لو ان الغياض اقلام والجر مداد والجن حساب والانس كتّاب ما احصوا فضايل على بن ابي طالب رة المخ

الليلة الثانية، المناقب، Bie 2. Nacht f. 3b: المناقب، ذكر صدر الايمة بالاسناد الي جعفر بن محمد عن آبائه عن النبي هم انه قال ان الله تعالى جعل لاخى على فصايل لا تحصى كشرة المخ

الليلة الثلاثون التراويد ، "Die 30. Nacht f. 36 قال فاذا كانت ليلة ثلاثين امر الله تعالى مناديا الج فاما من لا يضحي فاكله : Schluss f. 36b

قبل الصلوة وبعدها سواء كتمت

Schrift: Türkische Hand, klein, gedrängt, gleichmässig, vocallos. Im Anfang ist für einige Ueberschriften - die im Uebrigen schwarz und überstrichen sind - Platz gelassen. F. 23ª untere Hälfte und 23b ganz leer gelassen; es ist im Text (der 18. Nacht und des 18. Tages) also eine Lücke. — Abschrift um 1150/1737. — Bl. 37. 38 leer.

Nicht bei HKh.

3828. Pm. 553. 2) f. 9 — 16.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel überschrift f.9" (meistentheils aber durch Beschneiden des Blattes verdorben):

مجلس في شهر رمضان ووداعه وبيان احكام العشر الاخير الخ

فائدة وجد خط الحافظ ابن ناصر :Anfang الدين قال الحافظ الصياء ابو عبد الله محمد بي عبد الواحد . . . روي الحافظ ابو نعيم احمد بن عبد الله الاصبهاني . . . قال خطبنا رسول الله . . . قال يا ايها الناس انه قد اطلكم شهر عظيم شهر مبارك الحز

Nach einer Vorbemerkung, welche einer Schrift des Ibn nägir eddin † 842/1438 (No. 1509) entnommen ist und in welcher eine Tradition über die Wichtigkeit des Monates

Ramaḍān vorgebracht ist, folgt die von der Bedeutung desselben handelnde Sitzung; sie beginnt: الحمد للد العظيم السلطان العميم الجود . . . عباد الله الحمد للد العظيم السلطان العميم الجود . . . عباد الله الحمد للد العظيم السلطان العميم المحمد الما في الغير عبر المحمد الدهو ال

رحل المزود بالكتير وهكذا اهل القليل وحظك الجرمان

3829. We. 1704. 15) f. 84*-85b.

Format etc. wie bei 14). - Titel fehlt: s. Anfang. Verf .:

ايوب الخلوتي /

الحمد نله ' هذه فخيرة سؤال : Anfang ساله اصفى الاخفياء . . . من رجال الروم الانراك المخ

Ejjūb elĥalwatī † 1071/1660 erörtert hier die Frage, aus welchem Grunde eine Menge vorzugsweise im Monat Ramadan das الوِتْر في الوتر يصلّي جماعة في رمضان (ما السرّ في كون الوتر يصلّي جماعة في رمضان دون غيره من الشهور)

لشهود الوحدة في الكثرة : Schluss f. 85^b المشهود الوحدة في الوحدة حال الانسان في ساير السنة اذا اوتر وحده وصلى الله . . . وسلم

Ucber dies Einzelgebet haben geschrieben: محمد بن نصر المروزي † محمد بن نصر المروزي ad محمد بن احمد الذهبي † 748/₁₃₄₇.

/ 3830. Lbg. 462.

88 Bl. 8°°, 25 Z. (20 × 15; 15¹/₂ - 16¹/₂ × 9¹/₂ - 11^{cm}). Zustand: sonst ziemlich gut, aber im Rücken wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 1:

هذا ما لحصد شيخنا . . . ابو الأرشاد نور الدين على الأجهوري المالكي على منظومته التي عملها في فصائل شهر رمصان وغير ذلك

يا ايها الذبين آمنوا كتب عليكم : Anfang f. 1b النجيد النخ التعيد النخ التعيد النخ

'Alı elughürı † 1066/1656 (No. 1845) handelt hier über die Vorzüge des Ramadān. Zuerst aber wird Sura 2, 179—183 satzweise ausführlich erläutert; dann folgt absatzweise des Verf. Regez-Gedicht mit Commentar (durch من الله في من الابيات المذكورة لما نقله شيخنا محمد البكري النخ من الابيات المذكورة لما نقله شيخنا محمد البكري النخ من الابيات المذكورة لما نقله شيخنا محمد البكري النخ

Schluss f. 88b:

وذا الدعا بالاصل مذكور وقد قدمته ليسهلن لمن قصد وذا

Schrift: ziemlich gross, geläufig, etwas rundlich, ungleich, vocallos. Der Grundtext tritt nicht deutlich hervor. — Abschrift im J. 1070 Ďū'lhiģģe (1660).

> 3831. Lbg. 955.

54 Bl. 4°, 26-29 Z. (23×15² 3; 18¹/₂-19×12¹ 2-13^{cm}). Zustand: ziemlich gut; am oberen Rande fleckig; bisweilen ausgebessert. — Papier: gelb, grob, stark, zieml. glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Dasselbe Werk. Titel f. 1°: كا فصائل رمضان للعلامة الاجهوري

Der Schluss steht f. 54^a, Z. 14. Dann folgt hier noch ein kurzer Nachtrag (قائدة حكاية مجينة).

Schrift: ziemlich gross, blass, rundlich, vocallos. Grundtext zum Theil roth, tritt sonst nicht recht als solcher hervor. — Abschrift vom J. 1214 Ram. (1800).

Nach f. 9 fehlen 8 Bl. (= Lbg. 462, f. 11b, 5 bis f. 21a, 20).

Gebete auf den Ramadan finden sich in Dz. 14, 2°; Spr. 490, 21, f. 133°; Mq. 180°, f. 92°. 119, 377°. Pet. 684, 169° Rand.

Hier sind noch zu erwähnen:

- احمد بن على العسقلاني ابن حجر von فضائل رجب العسقلاني ا
- ابن ابى الصيف البمنى von فضائل شعبان. (2
- ابن ابي الدنيا von فضائل رمضان † 281/894 und
 على بن عبد الله ابن المناتجم

10. Gebete mit Qorān-Abschnitten.

Die zu Gebetszwecken entweder ganz oder zum Theil benutzten Suren sind in besonderen Gebetbüchern zusammengestellt und bisweilen noch mit andern Gebeten vermehrt. Die am meisten verwendeten Suren sind: die 36. 6. u. 48., dann die 1. 44. 55. 56. 67. u. 78. Oft sind auch die letzten (93.—95. 97. 102.—114.) gebraucht, seltener die 18. 32. 37. 39. 45. 46. 50. 59. 61. 62. 72. 79. 86. Besondere Titel haben diese Bücher nicht; ihr Format ist gewöhnlich Kl.-8vo oder 12mo.

/ 3832. Mo. 14.

37 Bl. 12mo, 9 Z. (14¹,₃ × 9¹,₄; 7¹/₂ × 4³,₄cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: rothbrauner Lederbd mit Goldpressung.

Enthält 2 Suren, nämlich 6 und 48. Nach Sura 6, 124 Mitte (ارسول الله) f. 21^b—22^b u. f. 31^b am Schluss derselben Sura folgt ein kurzes Gebet.

Schrift: ziemlich klein, gut, vocalisirt. Der Text in Goldlinien mit schwarzer Einfassung. Die Ueberschriften in Goldschrift mit einiger Verzierung. — Abschrift e. 1100/1688. Der Rest des Bandos enthält viele weisse Blätter.

/ 3833. Mo. 13.

58 Bl. 12mo, 7 Z. (14¹₂ × 9³/₄; 8¹/₂ × 5^{cm}). — Zustand: ziemlich unsauber, auch fleekig und etwas wurmstichig. — Papier: gelb, ziemlich stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Enthält 4 Suren, nämlich: 6. 36. 67. 78. Die Blätter folgen so: 1-9. 20. 10-19. 21-32. 34. 35. 33. 38. 36. 37. 39-58. — Bl. 1. 51-58 ergänzt.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, deutlich, vocalisirt. Ueberschriften fehlen. Die Qoränverse durch grosse rothe Punkte getrennt. Die Schrift auf den ergänzten Blättern ist etwas grösser, die Ueberschriften daselbst roth, die Trennung der Verse durch kleinere rothe Punkte. — Abschrift c. 1050, 1640.

Am Rande von f. 43° steht ein kleines Gebet, anfangend: يا ميشر يا فتاح يا رزاق يا محتمل المرام المخ Dasselbe steht am Rande von f. 44°. 45°. 47°. 49°. 50°.

/ 3834. Mo. 5.

65 Bl. S^{*o}, 11 Z. $(16^2/_3 \times 10^1/_2; 10 \times 5^1/_2$ ^{cm}). — Zustand: im Ganzen gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederbd mit Goldpressung und Klappe.

Zusammenstellung von 7 Suren, nämlich: 1. 6. 36. 44. 48. 56. 67.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, gut, vocalisirt. Der Text in Goldlinien mit schwarzer Einfassung. Die Qoränverse durch grosse Goldpunkte von einander getrennt. F. 2h und 3a ein kleines Frontispice mit Goldverzierung. Die Ueberschriften fehlen. — Abschrift hand werzierung wir ein kleines fehlen. — Abschrift hand werzierung wir ein kleines fehlen. — Abschrift hand werzierung wir ein kleines fehlen.

/ 3835. Mo. 16. 2) f. 310-337^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Der Text in blauen Linien eingeschlossen; f. 310^b ein Frontispice.

Zusammenstellung von 7 Suren, nämlich: 36. 67. 78. 112—114. 1. 2, 1–5. Die Ueberschriften f. 334° سورة الناس für die 113. und f. 334° سورة اللك für die 114. Sura sind unrichtig.

F. 337^b ff. ist Türkisch, mit Arabischen Gebetstücken untermischt.

/ 3836. Mo. 151.

68 Bl. 8vo, 9 Z. (15 × 8³/₄; 8 × 4¹/₂c^m). — Zustand: nicht ganz sauber, auch wasserseckig am Rande. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: rothbrauner Lederband mit Klappe.

Zusammenstellung von 7 Suren, nämlich: 6. 36. 48. 55. 56. 67. 78.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, gut, gleichmässig, vocalisirt. Ueberschriften roth. Der Text in zwei rothen Doppellinien eingeschlossen. Die Qoränverse durch grosse rothe Punkte von einander getrennt. — Abschrift c. 1100, 1688.

/ 3837. Mo. 181.

99 Bl. 16mo, 7 Z. (10¹/₂ × S¹/₄; 6¹/₂ × 4^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, auch strohgelb, ziemlich glatt u. stark. — Einband: rothbrauner Lederbd.

Zusammenstellung von 7 Suren, nämlich: 6, 1-49. 36. 48. 55. 59, 14-25. 67. 78. Dann folgen, von f. 56^b unten an, längere und kürzere Gebete, theils Türkisch, theils Arabisch

mit Türkischer Einleitung. Zu den längeren Arabischen Gebeten gehören: f. 63a—72b رعاء ناعون (No. 3649, 67) u. 80a—83a رعاء خاعون (No. 3649, 41).

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, gleichmässig, deutlich, vocalisirt. Der Text bis f. 78 in rothen Linien. — Abschrift c. 1100/1688.

/ 3838, Mo. 150.

63 Bl. 8vo, 11 Z. (16¹₂ × 10¹₄; 11¹₂ × 5³₄^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: brauner Lederband mit Klappe.

Zusammenstellung von 7 Suren, nämlich: 6. 36. 44. 55. 56. 67. 78. Dann folgt f. 53° bis 62° ein längeres Gebet, mit sämmtlichen Namen Gottes, Segenswünschen für Mohammed, dessen Familie und Nachfolger. Es beginnt: انلهم يا رب يا ستار يا ستار اللهم يا رب يا ستار يا ستار aund 62 und 63 ein kürzeres Gebet.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, gefällig, vocalisirt. Für alle Ueberschriften Platz gelassen, ebenso für die die Verse abtheilenden Trennungspunkte. — Abschrift c. 1100/1088.

/ 3839. Dz. 8.

57 Bl. 12mo, 9 Z. (14 × 8⁴/₂: 7⁴/₂ × 5^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: rother Lederband mit Klappe.

Zusammenstellung von 11 Suren, nämlich: 6. 36. 48. 55. 56. 67. 78. 112—114. 1. Von f. 54^b an einige kleine Gebete.

Schrift: ziemlich klein, deutlich, vocalisirt. Die Qoranverse durch rothe Punkte von einander getrennt. — Abschrift c. 1150'1737.

/ 3840. Dz. 13.

86 Bl. 12mo , 9 Z. $(13^9/_3 \times 9^1/_3; 8 \times 5^{cm})$. — Zustand: der ganze Rand wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband.

Zusammenstellung von 13 Suren, nämlich: 6. 36. 44. 48. 55. 56. 67. 78. 110—114.

Schrift: zieml. gross, gut, ganz vocalisirt. Die einzelnen Verse durch grosse Goldpunkte von einander getrennt, Ueberschriften roth, nur die erste in Goldschrift. Der Text von einer Goldlinie eingerahmt. — Abschrift c. 1100/1688.

3841. Mo. 8.

46 Bl. 8°°, 11 Z. (151°₂ × 93/₄; 9¹/₂ × 5¹/₂°m). — Zustand: nicht ganz fest im Einband: sonst ziemlich gut, doch am oberen Rande stellenweise etwas fleckig. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: rothbrauner Lederband mit Goldpressung und Klappe.

Zusammenstellung von 15 Suren, nämlich: 6. 32. 36. 44. 48. 55. 56. 62. 67. 78. 110—114. Nach f.25 fehlen 4 Bl. (=Sura 32, 17-30. 36, 1-39).

Schrift: ziemlich klein, gut, vocalisirt. Die Ueberschriften fehlen, es ist aber meistens Platz dafür gelassen. Der Text f. 2—23 in grauen Linien eingerahmt, von f. 24 an in Goldlinien mit schwarzer Einfassung. Die Qoränverse von einander getrennt durch grössere graue Punkte, von f. 24 an durch Goldpunkte. — Abschrift c. 1100 1688.

F. 24^a ein kurzes Gebet für Mohammed und seine 4 ersten Nachfolger.

✓ 3842. Mo. 9.

97 Bl. 8vo, 9 Z. (15²/₃ × 10; 10 × 5^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederband mit Goldpressung.

Zusammenstellung von 16 Suren, nämlich: 6. 36. 44. 46. 48. 55. 56. 61. 67. 72. 78. 110—114.

Schrift: Türkische Hand, klein, gefällig, gleichmässig, vocalisirt. Zu Anfang f. 2^b ein niedliches Frontispice, Gold auf blauem Grunde mit farbigen Blumenranken. Die Ueberschrift der Sura 6 ist weiss auf Goldgrund in blauem Felde, und ebenso die übrigen Ueberschriften. Der Text in Goldlinien mit schwarzer Einfassung. Die Qoränverse durch grosse Goldpunkte von einander getrennt. — Abschrift c. 1100/1888.

3843. Mo. 137.

51 Bl. 8°°, 9 Z. $(18^{1}/_{2} \times 11^{1}/_{2}; 11 \times 6^{1}/_{2}^{\text{cm}})$. — Zustand: unsauber, auch fleckig. Gegen Ende einige Blätter lose. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einbd: schwarzer Lederbd.

Zusammenstellung von 16 Suren, nämlich: 6. 36. 44. 48. 50. 55. 56. 67. 78. 86. 97. 102. 112—114. 1. und ausserdem Einiges aus Sura 2 (Vers 1—4. 121. 122. 196 ff.).

Die Handschrift ist falsch gebunden u. defect; ausserdem sind f.20. 21 überkopf geheftet. Die Blätter folgen so: 1. 16; Lücke von 3 Bl. (Sura 6, 13-47); 15. 2. 3. 5. 10. 11. 22-25. 12-14. 17. 26. 21b. 21a. 30. 28. 29. 31. 20b. 20a. 27. 18. 19. Lücke von 2 Bl. (Sura 44, 23-59. 48, 1-4). 4. Lücke von 2 Bl. (Sura 48, 12-26); 6-9; Lücke von 2 Bl. (Sura 55, 1-46). 32 ff.

Die auf f. 6^b unten stehende Ueberschrift der 55. Sura ist aus Versehen gesetzt für die der 50. Sura; jene steht f. 9^b unten richtig.

Schrift: f. 1—34 ziemlich klein, schön, gleichmässig, vocalisirt. Der Text in Goldlinien, die Qoränverse durch grössere Goldpunkte von einander getrennt. Ueberschriften in Goldschrift. Die Ergänzung von f. 35—43 Türkische Hand, ziemlich klein, deutlich, vocalisirt. Rothe Ueberschriften u. Trennungspunkte der Verse. — Abschr. c. 1000/1591 u. 1100/1688.

F. 12^a. 32^b u. 33^a kleine Gebete am Rande. F. 44-51 ein langes Gebet = Mo.150, f. 53-62^a.

/ 3844. Dz. 14.

172 Bl. 12mo, 9 Z. — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, zieml. stark. — Einband: rothbrauner Lederbd mit Klappe.

Zusammenstellung von 18 Suren, nämlich: 1. 2, 1-3. 6. 36. 44. 48. 55. 56. 59, 19-25. 67. 72. 78. 93. 97. 102. 112-114.

F. 1^b—5^a enthält Anleitung zum Beten der 6. Sura, in Türkischer Sprache; f. 62^b—66^a und 71^a—74^b arabische Gebete, die sich auf Sura 56 beziehen.

Schrift: gross, etwas rundlich, gleichmässig, vocalisirt. Ueberschriften roth: die Qoranverse durch rothe Punkte abgetheilt; der Text in rothen Linien. — Abschrift c. ¹²¹⁵ 1800.

3845. Mo. 152.

32 Bl. 8vo, 10 Z. (18 × 12; 10 × 6¹ 3^{cm}). — Zustand: ziemlich gut; nicht frei von Wurmstich. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: guter brauner Lederband mit Goldpressung und Klappe.

Zusammenstellung von 18 Suren, nämlich: 36. 44. 48. 55. 56. 67. 78. 105—114. 1. Die 107. ist überschrieben: سورة الماعون (für سورة الماعون).

3846. Mq. 6. 1) f. $1-38^{\circ}$.

68 Bl. 8°, 9 Z. (16 × 10°/3; 10 × 6¹/4°). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: rothbrauner Lederband mit Klappe und Goldverzierung.

Zusammenstellung von 29 Suren: 1. 2, 1-4; 284-286. 3, 16. 25. 26. 3, 1. 20, 110. 22, 57-64. 36. 44. 48. 55. 56. 67. 78. 93—95. 102—114.

Schrift: ziemlich klein, schön, vocalisirt. Die einzelnen Verse durch grosse Goldpunkte von einander getrennt. Die Ueberschriften weiss, auf Goldgrund, der in farbigen Strichen eingerahmt. Der Text in ziemlich breiten Goldlinien. — Abschrift c. 1100/1688.

3847. Mo. 206.

228 Seiten 12mo, 7 Z. (14¹/₂ × 10; 11¹/₂ × 7²/₃cm). — Zustand: nicht recht sauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederband.

Zusammenstellung von 31 Suren, nämlich: 47-77.

Die Seiten folgen in der Mitte der Handschrift so: 136. 195-214. 177-194. 158-176. 137-156. 215 ff. Bl. 113 und 157 leer; 114 leer und doppelt gezählt.

Schrift: gross, etwas rundlich, weit, vocalisirt. Ueberschriften fehlen. — Abschrift c. 1100/1688.

/ 3848. Mo. 153.

72 Bl. 12mo, 11 Z. (14 × 9; S¹/₂ × 5^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: brauner Lederband mit Goldpressung und Klappe.

Zusammenstellung von 45 Suren, nämlich:

1. 2, 1-4. 6. 36. 44. 48. 55. 56. 67. 78—114.

Dann folgt f. 67^a der Thronvers, Sura 2, 256.

67^b Sura 2, 285. 286. 68^a Gebet mit den Namen

Gottes (= Mo. 133, 82^b bis النصور); 69^b. 70^a

in 4 Kreisen innerhalb 4 Quadraten, in Gold

eingefasst, eine kurze Beschreibung des Aeusseren Mohammeds (حلية). Endlich 70^b ff. einige

kurze Qoranstellen als Mittel gegen allerlei

körperliche Uebel, mit Türk. Ueberschriften.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, gleichmässig, vocalisirt. Ueberschriften roth. Text in Goldlinien, schwarz eingefasst. Die einzelnen Qoränverse durch grosse Goldpunkte von einander getrennt. F. 1^b und 2^a ziemlich einfache Frontispice, Goldgrund mit rothen Linien.

— Abschrift c. 1100 1688.

/ 3849. Mo. 11.

269 Bl. 12mo, 9 Z. (14¹/₂ × 9¹/₂; 8¹/₂ × 5^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederband mit Goldpressung und Klappe.

Zusammenstellung von 12 Suren, nämlich: 1. 6. 36. 44. 48. 56. 55. 67. 78. 112—114. Dann f.76*—98* Türkisch (hauptsächlich Talismanische Siegel); darauf eine Anzahl grösserer Arabischer Gebete, mit voraufgehender Anweisung, wie sie zu benutzen seien, in Türkischer Sprache, f. 98b—221*. Dieselben haben Türkische Ueberschriften.

Dann f. 221^b eine Anzahl kleiner Arabischer Gebete, mit vorangehender Türkischer Anweisung, zum Theil abergläubischer Art. Darunter f. 258^b ein Türkisches نال قران.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, deutlich und gleichmässig, vocalisirt. Ueberschriften roth. Die Qorānverse durch grössere rothe Punkte von einander getrennt; dieselben fehlen von 14^b an bis 35^a. Der Text in rothen Linien eingerahmt (ausser f. 73). F. 3^b und 4^a eine Art Frontispice, ziemlich geschmacklos. — Abschrift von حمد بن حسين im J. 1002 Ďū'lhigge (1593).

F. 266b—267b ein Gebet ohne Titel. Es ist نعاء قوش (No. 3649, 53). F. 269a noch ein kleines unbedeutendes Gebet. Das Uebrige (f. 266a; der Rand 266b. 267b. 268 und 269b) ist Türkisch.

Schrift: ziemlich gross, rundlich, deutlich, vocalisirt. Abschrift um 1100/1688.

/3850. Mo. 7.

76 Bl. S^{ro}, 9 Z. (15² ₃ × 10³ ₃; 11 × 7¹/₂c^m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: rothbrauner Lederband mit Klappe.

Zusammenstellung von 5 Suren, nämlich: 6. 36. 48. 55. 56.

Ausserdem hauptsächlich kleinere Arabische Gebete mit Türkischen Vorbemerkungen dazu, aber auch einige längere.

74^b—75^a Fürbitte für Mohammed. Das Uebrige des Bandes ist Türkisch. F. 60—73 leer.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, vocalisirt. Der Text bis f. 45^a in rothen Doppellinien. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1700.

/ 3851. Mo. 17.

219 Bl. 16mo, 7 Z. $(10 \times 7; 5^{1/2} \times 3^{2})^{cm}$. — Zustand: nicht ganz sauber, auch fleckig. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Zusammenstellung von 8 Suren, nämlich: 36. 44. 67. 78. 112—114. 1 und Sure 2, 1-4. Dann folgen, von f. 27^b an, kürzere und längere Arabische Gebete, mit voraufgeschickter Türkischer Einleitung und Anleitung. Die längeren Gebete sind:

Das Uebrige, von kleineren arabischen Gebeten abgesehen, ist Türkisch, darunter f. 112^b ff. على u. s. w.

Schrift: Türkische Hand, klein, deutlich, das Arabische der Suren (und oft auch in den Gebeten) vocalisirt. Ueberschriften roth. — Abschrift vom J. 976/1568.

3852. Mo. 12.

151 Bl. 8vo, 9 Z. (15 × 10; 9 × 4¹/3^{cm}). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: brauner Lederband mit Goldverzierung.

Zusammenstellung von 10 Suren, nämlich:

1. 6. 36. 44. 48. 55. 56. 62. 67. 78. Alsdann f. 70^b ff. Stücke aus Sura 2—5. 13. 73.

36. 2. 18. 59. 2. 21 (f. 78^b) und andere kleine Stücke des Qorān. Von 81^b an Gebete von meistens kleinem Umfange, darunter f. 93^b على und 96^b Gebet mit den Namen Gottes (ähnlich Mo. 133, 82^b). Ferner 98^b—103^a حزب الحرب (s. bei We. 1766, 7).

105^b دعاء رجال الغيب (No. 3649, 30). F. 106^b und dann 3 ungezählte Blätter sind leer.

Schrift: ziemlich klein, gut, gleichmässig, vocalisirt; der Text in Goldlinien mit blauer Einfassungslinie. Der Anfang f. 2^b u. 3^a sehr reich vergoldet bis zu den Rändern, mit zarten u. gefälligen bunten Blumenranken ausgeziert, der äussere Rand auf f. 3^a mit blauem Grunde; f. 3^b hat ein gefälliges Frontispice, Gold mit Blumenverzierungen auf blauem Grunde; der Raum zwischen den Textzeilen ist f. 3^b u. 4^a (ebenso wie f. 2^b u. 3^a) mit Goldverzierung ausgefüllt. Die Ueberschriften der einzelnen Suren sind gleichfalls in der Regel verziert, meistens ein längliches Feld, in welchem auf Gold, bei blauem Untergrunde, der Titel in Schwarz steht. Bei den Gebetüberschriften ist es auch der Fall. Auch der Schluss f. 104^b u. 105^a ist mit Goldranken u. sonst noch verziert. Die Qoranverse durch grosse Goldpunkte von einander getrennt. — Abschrift c. ¹¹⁰⁰, 1888.

F. 26^b. 35^b. 58^a am Rande einige Gebete in kleinerer Schrift.

3853. Mo. 363.

99 Bl. 12mo, 9 Z. (13¹/₂×9; 6×4^{cm}). — Zustand: wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: schwarzer Lederband mit Klappe.

Zusammenstellung von 11 Suren, nämlich:

1. 6. 36. 48. 55. 67. 78. 97. 112—114.

Alsdann f. 55°—59° المحات المحتا المحتا

دعاء ويس القراني (اويس القرني (ا. (No. 3652) (اويس القرني (اويس القرني (اويس القرني (اويس القرني (اويس البحر (البحر ()))))))))

اللهم يا صانع كل مصنوع ويا جابر كل كبير : Anf.: اللهم يا صانع كل مصنوع ويا جابر كل كبير : 74 ـ 74 ـ 75 ـ رعاء المام حسين (No. 3649, 48); 80 ـ 84 ـ 48 ـ 48 ـ (وفيق) : 84 ـ 89 ـ 89 ـ دعاء سِحْر بطل (وفيق) : 90 ـ 96 ـ درز ابي دجانة الانصاري woran sich noch 2 kleine Kapp. باب الحبة : schliessen.

Schrift: klein, fein, gut, vocalisirt. Text in goldenen und blauen Linien eingerahmt. F. 1^b u. 2^a Frontispice. Auf f. 74 folgt noch 74^A. — Abschrift c. 1100/1688.

/ **3854.** Mo. 130.

92 Bl. 12mo , 8-9 Z. $(14^2/3 \times 10^1/4; 9^1/2 \times 6^{\text{cm}})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, stark, wenig glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Zusammenstellung von 11 Suren, nämlich: 6. 36. 48. 55. 67. 78. 110. 112. 113. 114. 1. und f. 66^a ff. Stellen aus Sura 2 und 3.

Dann f. 69^b eine grosse Anzahl Arabischer Gebete mit z. Th. Türkischer Ueberschrift. Darunter f.71^b تعاد رجال انغيب (No. 3649, 30), und f. 77^b تعاد نبور المبارك (No. 3649, 67). 83^b تعاد فط الايمان ومن شر الشيطان (No. 3649, 25). Zuletzt ein ganz besonders wirksames Gebet, von Gabriel an Mohammed überbracht, anfangend f. 90^b: اللهم يا غياثي عند شدتي.

Die Blätter folgen so: 1-11. 13-53. 72. 54-59. 12. 60-71. 73-92.

Schrift: ziemlich gross, breit, deutlich, vocalisirt. Ueberschriften roth. Der Text meistens in rothen Linien. F. 62^b steht in der Ueberschrift سورة النباء falsch für سورة النباء Abschrift c. 1100/1688.

/ 3855. Mo. 10.

279 Bl. 8vo, 9 Z. $(15^{1}/_{4} \times 10^{1}/_{3}; 9^{1}/_{2} \times 5^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut, doch die ersten Blätter unsauber. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: rothbrauner Lederband mit Goldpressung.

Zusammenstellung von 14 Suren, nämlich: 6. 36. 44. 48. 55. 56. 62. 67. 78. 97. 110. 112—114.

Darauf eine Anzahl grösserer Arabischer Gebete, mit Vorbemerkung in Türkischer Sprache und Türkischen Ueberschriften.

203*—209 هذا دعاء نور مبارك (No. 3649, 67). Geht dann in Türkisch über.

Das Uebrige talismanische Zahlen, Kreise, Siegel (مهم) und ausserdem Türkische Erklärungen etc. dazu; auch stehen f. 277 ff. noch einige kleine Arabische Gebete.

Schrift: gross, gut, gleichmässig; das Arabische meistens vocalisirt. Ueberschriften roth. Die Qoränverse durch rothe Punkte abgetrennt. Der Text in rothen Doppellinien. Die letzten Blätter 274 ff. von zieml. flüchtiger und unschöner späterer Hand. — Abschrift c. 1100/1088. Auf f. 73 folgt noch 73^A.

/ 3856. Mo. 250.

84 Bl. 12mo, 9 Z. (14³:4 × 10; 10 × 6^{cm}). — Zustand: ziemlich lose im Einband; Anfangs in der oberen Hälfte und alsdann fast ganz wasserfleckig und am oberen Rande etwas angebrannt. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: rothbrauner Lederband.

Zusammenstellung von 18 Suren, nämlich: 6. 1. 36. 44. 48. 55. 56. 67. 78. 86. 97. 102. 103. 109. 110. 112—114 und Sura 2, v. 1—4. 121 u. e. a. Verse. Zum Schlusse ein Gebet in Betreff der Qoranlesung u. deren Beendigung.

Schrift: ziemlich gross, kräftig, deutlich, vocalisirt. Ueberschriften sind nicht gesetzt.

Es folgen f. 586 ff., nach einer Türkischen Vorbemerkung, أوراك حصرت أبوالسعود افندي Anf.: مناجات 600; اللهم نظم احوالي وحسن افعالي وخاصني

3857. Mo. 18.

131 Bl. 16mo, 7 Z. (9¹, 2×7; 6×4^{cm}). — Zustand: nicht recht sauber. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: schwarzer Lederband mit Klappe.

Zusammenstellung von 19 Suren, nämlich: 1. 36. 67. 78. 86. 102—114. 1 und ausserdem noch f. 25^b—26^b einige Verse aus Sura 2.

Es folgen f. 28^b ff. verschiedene längere und kürzere arabische Gebete, mit Türkischer Anweisung dazu. Die längeren sind:

Von f. 91 an folgen Siegel (مهر) des Propheten und Anderer, mit Beschreibung und allerlei abergläubische Auskünfte und Gebete, im Türkischen.

Schrift: Türkische Hand, klein, gewandt, deutlich, das Arabische vocalisirt. Die Ueberschriften und Vers-Trennungspunkte roth. Auf den beiden Anfangsseiten ein einfaches Frontispice. — Abschrift im J. 1068 Gom. II (1658).

× 3858, Mo. 15.

187 Bl. 12mo , 9 Z. $(13^{1/4} \times 10; 8^{1/4} \times 6^{3/4}c^{m})$. — Zustand: stark fleckig und unsauber. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: rothbrauner Lederband mit Klappe.

Zusammenstellung von 22 Suren, nämlich: 36, 35 ff. 44. 55. 67. 78. 79. 99—114. Nach f. 4 fehlt ein Blatt (Sura 36, 63-77). Vor Bl. 3 fehlen mehrere Blätter.

Von f. 21^b an folgt Türkisches, mit Arabischem Text untermischt, jenes Anweisung und Auskunft gebend, in diesem theils kleine, theils grössere Gebete. Die grösseren Gebete sind:

ا (No. 3796, 6). اوراد الاسبوع (No. 3796, 6). Anfang: هذا ورد يوم الجمعة في ايات تحميد (No. 3649, 51). الاماء مبارك قدح (No. 3649, 51). الاماء مبارك دولت (No. 3649, 29). الاماء مبارك دولت الاماء مبارك دولت (No. 3649, 40). الاماء مبارك دولت مبارك (No. 3649, 40). الاماء مبارك (No. 3649, 67). الاماء مبارك (No. 3649, 8). الاماء مبارك (No. 3649, 37). الاماء مبارك (No. 3649, 37). الاماء مبارك (No. 3649, 46), الاماء مبارك (N

Viel mit Türkischem gemischt; nach f. 182 fehlt der Schluss. F. 184 ff. enthält Prophetensiegel und talismanische Quadrate.

Schrift: Türkische Hand, klein, zierlich, deutlich, das Arabische vocalisirt. Ueberschriften roth. Nach f. 106 u. 182 eine Lücke. F. 1. 2 Türkisch. — Abschrift c. 1100/1688.

/ 3859. Mo. 133.

92 Bl. 12^m, 9 Z. $(14^3/_4 \times 9^3/_4$: $9^1/_2 \times 5^1/_2$ cm). — Zustand: im Ganzen gut. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: schwarzer Lederband mit Klappe.

Zusammenstellung von 22 Suren, nämlich: 1. 6. 36. 44. 48. 55. 56. 67. 78. 93—114. 1. Auf Sura 36. 44. 48. 78 folgt jedes Mal ein kurzes Gebet (f. 40°. 44°. 50°. 64°).

F. 74°-92° enthält kleine Türkische Gebete, auch mit Türkischen Ueberschriften versehen, deren Hauptsache jedoch Arabisch ist, so das Gebet f.82° ff. وهذا دعاء اسم اعظم (No. 3649, 5).

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, weit, deutlich, vocalisirt. Ueberschriften roth. Der Text in rothen Linien eingefasst. — Abschrift c. 1100 1688.

1 3860. Dz. 5.

109 Bl. kl.-8vo, 11 Z. — Zustand: im Ganzen gut. — Papier: gelb, ziemlich glatt und dünn. — Einband: rother Lederband mit Goldverzierung und Klappe.

Zusammenstellung von 30 Suren, nämlich: 1. 6. 36. 37, 1-21. 171-181. 39, 73-75. 40, 1-3. 45, 35. 36. 48, 27-29. 59, 19-25. 2, etwas von v. 121. 122. 37, 180. 181. 99. 108—114. 1. Einiges aus Sura 2.

Darauf Gebete; das Hauptsächlichste:

43a—47a عَذَا آلِيَةَ الكريمة (No. 3649, 10).

50b ff. العادي (No. 3650, 17).

58—62a Sura 48; 62b—65b Sura 56.
69a Sura 1; 69a الية الكرسي (2, 256).
69b—70b Sura 109. 112—114.

71a—78b عَذَا وَبِرِنَ [وَرَنَّ اللَّهِ الللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ الللللِّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّه

Beide Stücke sind kurz; dazu noch ein Kreis f. 109^a دايية.

Ausser kurzen Gebeten kommen hier dann noch besonders Vorbemerkungen, Bedingungen zum Gebete einzelner Suren, und Gebete zu einzelnen derselben, fast alles in Türkischer Sprache.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, gefällig, vocalisirt. Ueberschriften roth. Die Qoranverse durch rothe Punkte abgetrennt. Der Text in rothen Linien. — Abschrift c. 1150,1737.

$$/$$
 3861. Do. 125.

308 Bl. 8vo, 11 Z. — Zustand: ziemlich gut; der Rand im Anfang wasserfleckig: Bl. 23 u. 24 unten eingerissen und ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: brauner Lederband.

Zusammenstellung von 46 Suren, nämlich: 6. 18. 36. 44. 48. 55. 56. 67. 78—114. 1.

Schrift: zieml. gross, gefällig, gleichmässig, vocalisirt. Ueberschriften roth. Text in rothen Doppellinien. Die Qorānverse durch rothe Punkte abgetrennt.—Abschrift c. $^{1100}/_{1688}$.

Am Rande öfters Gebete u. dgl., auf die vorkommenden Suren bezüglich, meistens mit Ueberschriften. F. 23b عام المناه (No. 3650, 8); 24b المناه (No. 3649, 9); 38a — 42b المناه (No. 3649, 9); 38a — 42b بنان خواص سورة يش شريف بنان خواص سورة يش شريف بناء المناه (No. 3650, 9); 53b بناء المناء (No. 3650, 9); 57b بناء المناء (Sura 93).

/ 3862. Mo. 259.

135 Bl. 8vo, 9 Z. (15 × 10¹/₂; 9¹/₂ × 5¹/₂cm). — Zustand: ziemlich gut; der Rand, hauptsächlich der Seitenrand, öfters wasserfleckig. — Papier: gelb, ziemlich dünn und glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken.

Zusammenstellung der 46 Suren: 1. 6. 36. 44. 48. 55. 56. 62. 67. 78—114.

Von f. 91 an folgen zuerst einzelne Qorānverse als Gebete, dann andere kurze Gebete, weiterhin auch längere; so f. 97° ein Gebet, dessen jeder Satz beginnt mit: الصلوة والسلام عليك يا und einem jedes Mal verschiedenen Ausdruck für Mohammed (dass. Dq. 21, 2, 7); f. 98° ein Gebet, dessen einzelne Sätze anfangen: اللهم صلّ على محمد.

F. 104^b-109^a (ohne Titel) دعاء النور (No. 3649, 67). F. 109^a, 117^a, 120^b andere Gebete, ohne Ueberschriften. F. 131-135 verschied, kleinere Gebete.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, weit, gefällig, gleichmässig, vocalisirt. Text in Goldlinien gefasst. Die Suren-Ueberschriften fehlen in der Regel. — Abschrift c. 1215/1800.

Ueber Wirksamkeit von Qoränversen handelt We. 1783, 33^a. Gebet um Wirksamkeit Mf. 55, 269. Gebet mit Qoränstellen Mf. 132, 40. 41. — Wie Sura 1 zu beten sei Pm. 161, 41^b; Sura 36 We. 1707, 58^b; Sura 112 Mo. 19, 121^b. Gebet in Betreff der Sura 56 Pm. 251, 1^b.

11. Gebete bei Beendigung der Qoranlesung.

3863. Mq. 32.

8°°, 13-15 Z. (21 × 13; 12 1 ₂-15 × 8-9°°). — Ueberschrift f. 442 $^{\circ}$:

هذا دعاء ختم القران من تاليف الشيخ ابراهيم السودي

الحمد لله الذي هدانا للاسلام :Anfang والايمان . . . اللهم صل على روح محمد في الارواح المخ

Gebet nach Beendigung der Durchlesung des Qoran, von Ibrahim essüdi.

وصل بفصلك وجلالك على : "Schluss f. 448 مما سيدنا محمد . . . وسلم سجان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين المرسلين والحمد الله رب العالمين المرسلين والحمد المرسلين المرسلين والحمد المرسلين المرسلين والحمد المرسلين ال

Schrift: Ahnlich wie bei 1), vocallos. — Abschrift vom J. 1059 Gom. I (1649).

3864.

1) Spr. 1234, 4, f. 135-140*.

8vo, 18-22 Z. (13¹/₂×8¹/₂cm). — Zustand: einige Blätter wasserfleckig. — Papier: dick, gelblich, nicht recht glatt. — Ueberschrift:

الحمد لله الذي جعل نبينا محمدا صعم : Anfang فانحاً خاتما كما اختصه بفاتحة القرآن وانعم على بنى اسراييل بالبقرة كما اصطفى على العالمين ادم ونوحا وال ابراهيم وال عمران واكرم نساء امند ورجلهم بمايدة رزقد الخ

Gebet nach beendigter Qorānlesung, in welchem die Surenüberschriften in obiger Weise verwendet werden. — Dann ein Gebet um Nachsicht bei Fahrlässigkeit im Lesen des Qorān f. 137^b—139^a; schliesslich f. 139^b und 140^a noch ein Gebet.

Schrift: deutlich, aber nicht schön, ohne Vocale; nur f. 137^b—139^a ist gut geschrieben, zum Theil vocalisirt. — Abschrift c. ¹⁹⁰⁰, 1785.

Mq. 32, 4, f. 448*. Schrift wie bei 3.

Ein kurzes Gebet, womit Mohammed die Lesung des Qoran beschlossen haben soll:

اللهم ارحمنى بتلاوة القران العظيم (حمنى بتلاوة القران العظيم Schluss: واطاف النهار واجعله حجة في يا ارحم الراحمين

3865. We. 1836. 2) f. 17
6
 – 18.

Format etc. und Schrift (13 Z., stark vocalisirt) wie bei 1). — Titelüberschrift:

هذا دعاء ختم القران

صدى الله العلام وبلغ رسوله الكرام : Anfang واحن على ما قال ربّنا وخالقنا ورازقنا ومولانا من الشاهدين اللهم ربّنا تنقبّل منا ختم القران وتجاوز عنا ما كان في تلاوة القران من نسيان المخ Gebet nach Beendigung der Qoranlesung. Schluss f. 18^b: وارفع درجاتنا بفصيلة القران وكفر : وارفع درجاتنا بنلاوة القران برحمتك يا ارحم الراحمين عنّا سيئاتنا بنلاوة القران برحمتك يا ارحم الراحمين

3866.

Dasselbe Gebet findet sich, mit Abweichungen an einzelnen Stellen, in:

1) Mq. 200, 2, f. 455-456a.

8°°, 13 Z. (19 $\frac{1}{2} \times 14$; 15 \times 9°°). — Papier: weiss, glatt, ziemlich stark.

2) Mo. 9, 2, f. 80^b—86^a.

واخذل من خذل المسلمين امين :Schluss يا ربّ العالميين برحمتك يا ارحم الراحميين

Vorhergeht eine Beschreibung von Mohammeds Aeusserem (حلية), mit Türkischer
Uebersetzung zwischen den Zeilen. — F. 86^b
bis 87 ein Gebet mit den Namen Gottes;
f. 89^b—91^a عظيم und einige kürzere.
F. 88. 89^a. 91^a Mitte. 92—97 sind Türkisch.

3) Mq. 200, 4, f. 459b.

صدى الله العظيم العلام وبلغ رسوله الكرام' . Anf.: مدى الله العظيم العلام وبلغ الكرام' . Schluss wie bei Mo.9, 2

4) Mq. 200, 3, f. 456b. 457a.

Dasselbe, aber mit längerem Zusatz vor dem obigen Anfang, nämlich: اللهم أرزقنا بكل حرف من اللهم أرزقنا بلالف الفة وبالباء بركة الخ القرآن حلاوة . . . اللهم أرزقنا بالآلف الفة وبالباء بركة الخ mit Anknüpfung eines Wunsches an jeden Buchstaben. 5) Spr. 391, 3, f. 71—73.

 8vo , 10 Z. $(20^{1/2} \times 13^{2/3}; 16 \times 10^{\text{cm}})$. — Zustand: wurmstichig, fleckig.

Anf.: اللهم انفعنا وارفعنا بالقران العظيم وباركنا بالايات Zum Schluss die Stelle mit den Wünschen (nach dem Alphabet), welche in Mq. 200, 3 voransteht.

. Schrift: gross, gut, vocalisirt. — Abschrift von مادياً, um مادياً, um مادياً

6) Mq. 32, 2, f. 421.

Anfang wie bei We. 1836, 2. Schluss: ويا قاضى الحاجات برحمتك يا ارحم الراحمين F. 428^a und 429^b und 432^b und 433^b—439 Fürbitte für den Propheten. F. 440. 441 ein Gebet (Dikr). F. 422—427 u. 431. 432 Persisch.

7) Mf. 618, 2, f. 407b. 408.

Anf.: صدق الله وهو اصدق القائلين وصدق رسوله الخ Geht bis zu Ende der (alphabetischen) Wünsche: s. Mq. 200, 3.

- 8) Pm. 654, 3, f. 171*A.
- 9) Spr. 1953, 10, f. 133—135^a, mit einem Zusatz von السويدى.

Ein solches Schlussgebet, wie es bei den Indern im Gebrauch ist, steht Spr. 490, 21, f. 141a. — Ein kleines Gebet (beim Qoranschluss) von ابو القاسم الشاطبي † 590/1194, dem (s. No. 511) entlehnt, شرح الجزرية لابن المصنف in We. 1715, 7, f. 43a, und von Ibn hagar, in Lbg. 373, 2, f. 170b-173. - Andere Gebete und Notizen in Betreff des Qoranschlusses We. 1513, 55. Min. 187, 404^a. (= Pet. 654, 171 ^a ^a). Lbg. 89, 172, 173, Mf. 33, 267^b. Pm. 161, 116^b. We. 1849, 149^b. Lbg. 822, 284^b. 285; 373, 190^b. Glas. 109, 2^a. 2^b. Gebete in Betreff des Beginnens der Qoranlesung Mf. 38, 1*; 33, 1*. Mo. 250, 58; 19, 119. Gebete im Anschluss an das Gedicht البردة Spr. 1503, 29—35; an دلائل الخبيات We. 413, 153. Das Schlussgebet des احياء العلوم Pm. 421, 120°.

12. Stossgebete (الحزاب).

3867.

1) Mo. 240, 11, f. 134.

Format etc. und Schrift wie bei 4. - Titelüberschrift (verziert wie bei 5):

حزب مولانا عبد القادر الجيلاني رة

لا اله الا الله وحده لا شريك له له : Anfang الملك وله الحمد جيبي الخ

Gebet des 'Abd elqādir elģīlānī † 561/1166. Schluss f. 134b: سيدنا محمد على سيدنا محمد اللهم صل على سيدنا محمد . . . ما ذكرك الذاكرون اللهم صل على سيدنا محمد وعلى ال سيدنا محمد ما غفل عن ذكرك وذكره الغافلون'

2) We. 1750, 5, f. 61-62*.

Format etc. u. Schrift wie bei 4. - Titelüberschrift f.61*:

حزب مبارك للشيخ الاكبر

وربنا الفتاح العليم وقال ربكم ادعوني :Anfang استجب لكم وان من شيء الا عندنا خزاينه وعنده مفاتح الغيب لا يعلمها الا هو ولله الاسماء الحسني فادعوه بنها . . . فادعوه مخلصين له الدين الخ

Gebet des Eśściń elakbar d. i. Ibn el'arabī † $^{638}/_{1240}$ (No. 808).

واتم التسليم على سيدنا محمد : Schluss f. 62* منبع الكهالات والزيادات ومشرع السعادات والسيادات وعلى كل منسوب الى جنابه المجيد من غير نهاية ولا تحديد٬ تم

Lbg. 737, 2, f. 25—30 dasselbe Gebet; der Titel ist hier حزب الفتح, der Verfasser ausführlich genannt.

3868. We. 1766.

Format etc. u. Schrift wie bei 6). — Titelüberschrift:

حزب الجحر للشاذلي

اللهم اني اسالك يا الله يا على يا :Anfang عظيم يا حليم يا عليم انت ربّى وعلمك حسبى الخ

Berühmtes Gebet des 'Alt ben 'abdallah ben 'abd elgebbar essäd'ili eljement nür eddin abū 'lhasan † 656/1258, das Mohammed selbst, wie er behauptet, ihm eingegeben habe. Name und Biographie des Verf. ausführlich in Pm. 417, f. 2b ff. Das Gebet beginnt meistens mit den Worten يا على يا عظيم und ist Meeresgebet betitelt, weil ziemlich zu Anfang gebetet wird: وسخّر لنا هذا النجر كما سخّرت المجر لموسى Es heisst auch الحزب الاصغر (s. Mo. 240, 5. Pet. 537, 2).

لا يصرّ مع اسمه شيء في الارض ولا :Schluss في السماء هو السميع العليم

HKh. III 4480.

3869.

Dasselbe Gebet findet sich in:

- 1) Spr. 490, 13, f. 70^b.
- 2) Do. 125, 5, f. 1146—1196. Dazu ein Anhang: اعتصام حزب الجر.
- 3) Mq. 146, 47, f. 613 614*.
- 4) Lbg. 807, 2, f. 8^b. 9^a. 8vo, 16 Z. $(21 \times 14^{1}, 2; 15 \times 11^{cm})$.
- 5) Mq. 20, f. 65 67°.
- 6) Mo. 240, 4, f. 106-109^a.

Titel u. Verfasser in Goldschrift auf einem Felde mit blauen Streifen, mit einer Goldlinie eingerahmt.

Schrift, deren Zeilen allmälig in schräger Richtung.

- Mf. 51, S. 221.
 4to, 31 Z. (26¹/₉×18; 22×14^{cm}). Fleckig, in flüchtiger
- 8) Lbg. 1043, 4, f. 10-15.
- 9) Mo. 363, f. 65 71.
- 10) Mo. 12, 1, f. 98^b—103^a. Ausserdem die Gebete f. 93^b: اللهم بتالَّق نور الخ

11) Mq. 20. 131 Bl. 8vo, c. 11-13 Z.
$$(17 \times 14^{cm})$$
.

Enthält fast nur Türkisch, und ist ein Werk, in welchem allerlei abergläubische Mittel gegen und für dies und das angegeben werden. Diese Mittel (zum geringsten Theil medicinischer Art) bestehen theils in Qorān- oder auch Gebetstellen, theils in Zusammenhäufung von wunderlichen Wortgebilden. Die Namen Gottes spielen dabei eine besondere Rolle (besonders f.78 ff.),

auch die speciellen Kräfte der Buchstaben (خواص الحروف , f. 91° ff.). Dass darin manche Arabische Stellen, besonders aus dem Qorān, vorkommen, ist richtig; sie sind aber meistens mit Türkisch gemischt oder Türkisch eingeführt und können im Einzelnen nicht besprochen werden. Das einzige nennenswerthe Arabische Stück, welches darin steht, ist f. 65°—67°, 3 das حزب الجور (Text: 12¹/2 × 8°m), dessen Anfang u. Ende so ist, wie bei We.1766, 7 angegeben ist.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, kräftig, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1100/1688.

3870. Pm. 417.

88 Bl. 8°°, 19-21 Z. (20²/₃ × 15; 14-16 × 11-12°m). Zustand: ziemlich gut; f. 77-83 fleckig. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: brauner Lederband mit Klappe. — Titel f. 1^a (chenso im Vorworte f. 2^b):

٤٠ لطايف المنن في ذكر ما اودع الله تعالى من الاسرار الخفية والفوايد السنية في حزب الاستاد الشادلي أبي الحسن

الدرويش عبد الله مراد جاويش :Verfasser f. 1a: الدرويش عبد الله مراد جاويش

الحمد لله وكفى وسلام على : Anfang f. 1b عباده . . . وبعد لما كان شيخنا وقدوتنا الي الله تعالى سيدي محمد بن ابي القاسم المالكي الشاذلي رحم خصص هذا العبد بمفرده الخ

Ausführlicher Commentar zu demselben Gebet, von Edderwis 'Abdallah murād ģāwīs errūmī, um 1046/1636 noch am Leben, aber sehr alt; denn nach f. 75° war عبد الوهاب الشعراني † 978/1565 sein Lehrer gewesen; er wird also um 955/1548 geboren sein. Er benutzt die Commentare seiner Vorgänger:

- 2) إنوالعباس احمد زروق المالكي الشاذلي (2 + 899/1494)
- 3) ابن قرقماس الحنفى الشائلي (unter Einfluss des خم الدين محمد بن احمد الغيطي † 984/1576) um المائلية بن المائلية ألمائلية المائلية المائلية ألمائلية ألمائلية ألمائلية ألمائلية ألمائلية ألمائلية المائلية ألمائلية ألمائ

Er schickt eine Einleitung in 2 مقصد vorauf: في المقام الاكمل في ذكر ما اختص f. 2^b مقصد .1 الله تعالى به هذا الفرد الوحيد في عصره وما من الله عليه بكثرة الفيض وعلق الدرجات المؤ Enthält eine ausführliche Biographie des أبو الحسن على بن عبد الله بن عبد الجبار ابي الحارث بن تميم بن هرمز بن حاتم بن قصى بن يوسف بن يوشع بن ورد بن بطال ابی علی بن احمد بن محمد بن عیسی بن محمد بی ادریس بی عمر بی سلیمان بی عبد الله بن الحسن سبط رسول الله الشاذلي $\overline{2.}$ في ذكر ما اودع الله تعالى فيه وما وما ودع الله تعالى فيه انطوى عليه هذا الحزب من الاسرار والفوايد الغريبة من الانوار . . . وما وضع في داخله من سابي الاحبف النورانية والاسرار الالهية وكل اسم من هذه الاحيف الاختصاصية وما يختص به من اسماء الله الحسني السنية وعدد كل اسم ومنافعه واسداره وعجايب فوايده وذكر البعض من الاوفاق الحوفية او العددية وغير ذلك مما لم يكن يضع تلك الاسبار تحت حزب آخر من سائر الاحزاب

Nachdem zuerst über Inhalt und Bedeutung dieser Gebete und die Bedingungen, unter denen sie mit Erfolg zu beten, gesprochen, geht der Verfasser an die Worterklärung f. 10°: يا على يا عظيم يا حليم يا عليم قال آخر الشراح والكوكب الوضاح ابن قرقماس الجنفى الشانلي ابدأ الاستان رحمه بياء الاستعانة واستفتح بالعلي، اللق الجمهور هو الله جل وعلا ليس علوه علو جهة الخ

Der Grundtext tritt durchweg nicht deutlich genug hervor. Das Hauptbemühen des Verfassers ist, durch eine Menge talismanischer Quadrate und Zahlen die geheimen Kräfte, welche in den verschiedenen Namen Gottes liegen, nachzuweisen, und beruft er sich dabei, ausser auf die obigen Commentare, auf Stellen verschiedener die Wort- und Namen-Geheimnisse mit Vorliebe behandelnder Schriftsteller, wie عبد الرحمن البسطامي, احمد البوني. F. 40 bis 78 behandelt er die geheimen Eigenschaften der Licht-Buchstaben (الحروف النورانية), 14 an

Zahl, und weist dieselben nach an den damit anfangenden Namen Gottes. Zuerst ا (الله), الله), والصادق الصدى الصدى النور), dann ن (النور), نور), ن الصادق المرابعة ال

فاقول كما قالم الشارج : Schluss f. 88ª ابن قرقماس لما ختم شرحه . . . اللهم يا على يا عظيم . . . اسالك السلامة . . . واسترنى كما سترت مشايخى . . . وزد علما علي ما علمتنى والحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى'

Schrift: gross, rundlich, flüchtig, nicht undeutlich, vocallos. Stichwörter roth. Viele Ergänzungen am Rande.

— Autograph des Verf. vom J. 1046 Śa'ban (1637). —
Nach f. 4 fehlen 2, nach 38 1 Blatt.

Nicht bei HKh.

3871. We. 1723. 6) f. 94-113.

8vo, 23 Z. $(21\frac{1}{2} \times 15\frac{1}{2}$: $16\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{2}$ ^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, dünn, glatt. — Titel fehlt; in der Vorrede f. 95^a:

غاية الفخر بشرح حزب الجر Verfasser fehlt.

الحدد لله الذي ملاً قلوب العارفين : Anfang f. 94^b بانوار محبته . . . وبعد فهذا تعليف لطيف على الحزب الشريف للعارف . . . سيدي على ابي الحسن الشاذلي الخ

Gemischter Commentar zu demselben Gebet. Er beginnt f. 95°: منافر الرحمن الرحمن الرحمن النصمية المنافية المناف

ولا قوة : Schluss des Commentars f. 113° من الله العلي العظيم وقد انتهي ما المليناه من الكلام بهذا الحزب الشريف الفايق . . . وقد قيل انه تضمّن نحوا من ستة وثمانين آية وستة احاديث ونحو اربعين اسما من اسمائه تعالي والله اعلم بالصواب . . . والسلام على سيدنا محمد خير الانام الخ

Schrift: ziemlich gross, rundlich, deutlich, vocallos. Grundtext roth. — Abschrift im J. 1191 Çafar (1777) von عبد الغنى السقطى — Bl. 114. 115 leer.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

3872. Pet. 537. 4) f. 138*-161.

Format etc. und Schrift wie bei 3). — Titelüberschrift und Verfasser:

شرح حزب الجر لمصطفى الآدنى

Gemischter Commentar zu demselben Gebet, von Muçțafă elădeni (s. Pet. 537, 3); er hat ihn in etwas über 3 Jahren vollendet (f. 160°).

يا علي يا عظيم يا حليم :Anfang f. 138^a: يا عليم صل وسلم وبارف على نبيك الكريم وبعد فلما اراد الشيخ ان يبتدئ حزبه العظيم قال بسم الله الرحمن الرحيم اقتداء بكتاب الوهاب الخ

Dann zu dem Anfang des Grundtextes so: يا على الذي ليس فوقه شيء في الرتبة . . . يا عظيم الذي جاوز قدره عن حدود العقل الخ

Schluss des Grundtextes ausser dem bei We. 17236 angeführten Schlusse, f. 1576. ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم ان الله وملايكته يصلون على النبي يا ايها الذين آمنوا صلوا عليه وسلموا تسليما '

Der Verf. beschliesst sein Werk mit einem Excurs, worin er 6 Geheimnisse behandelt:

في عدد قراءة للحزب 2.159 ; في آذاب الدعاء مطلقا 1. 158

في أن قراءة هذا وامثاله هل يكون فيه رباء أم لا °159.

فى دفع توهم ما قيل من أن قارئ هذا 4. 159 للزب يكون فقيرا لعدم رعاية شرايط قراءته

في سبب تاليف الشيخ للشرح 5. 1596

في دفع الطعن في قراءة هذا وامتاله والملازمة عليهما 460 .6

حيث لم يطلع عليها غيرهم : Schluss f. 161° من فلا يلزم علينا أن نعرفها فأ هذا ما تيسر لي من الشرح والبيان فاجعلوني معذورا . . . وما توفيقي الا بالله الرقيب . . . وصلى الله على سيدنا النخ

Abschrift im J. 1192 Dū'lqa'da (1778).

/ 3873. We. 1735.

Svo, 24 Z. (201/2×14: 141/2×91 2cm). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Titel und Verfasser fehlt; der Titel steht in der Unterschrift:

شرح حزب البحر

Es ist nur der Schluss eines Commentars zu dem selben Gebet. F. 123° beginnt mit den Worten: هذه الدار ان تظلم فلا يوخذ بيده وان استرفد عومل بصده انش

والدين القويم والمنهج السليم صلى :Schluss الله تعالى عليه وعلى آله . . . صلاة دايمة الي يوم الدين وسلم تسليما كثيرا كتم

Schrift: zieml. gross, etwas rundlich, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1051 Rab. I (1641) معبد القادر بن مصطفى الصفوري الدمشقى الازهري

/ 3874. Spr. 490.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Ueberschrift: هذه اشارات حزب الجر المشهور وهي اربع عشر اشارة

أما بعد فهذه اشارات حزب الجر :Anfang الاشارة الأولي لتسخير الخلف يقرأ كل يوم خمسة وعشرين مرة . . . الاشارة الثانية لسفر الجر الخ

Anweisung in 14 Sätzen, dasselbe Gebet, richtig zu lesen, nebst Angabe der Vortheile davon.

يا شافى اشف فلان بن فلان من كل : Schluss f.68^b نم مرض والم تحق بسم الله الرحمن الرحيم سبعين مرّق تم

Ausser den bei Pm. 417 genannten Commentaren werden noch angeführt:

- 1) انر" مرضية في شرح دعاء الشاذلية von انر" مرضية $^{792}/_{1832}$.
- 2) von على بن سلطان محمد القاري + 1014/1606.
- 3) von محمد بن الطبيب بن محمد الفاسى um 1150/1787.
- 4) von المنظاوي على بن احمد المنظاوي على بن على بن احمد المدايغي + 1170/1756.
- العرياني von (6) ابراهيم الموهبي 5) von ...

3875. Mo. 240. 5) f. 109-120.

Format etc. u. Schrift wie bei 2). — Titel u. Verf. f.109ⁿ:

Steht in Goldschrift und ähnlich verziert wie die Ueberschrift von 4).

(اعوذ بالله من الشيطان الرجيم) Anfang: واذا جاءك الذين يومنون بآياتنا الخ

Das sogenannte grosse Stossgebet desselben Eśśād'ili.

وسلموا تسليما سجان ربك رب: فولما تسليما سجان ربك بب العالمين والمحدد العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والمحدد الله بالعالمين الله. HKb. III 4486.

3876. Pet. 537. 2) f. 68-103^a.

8°°, 19 Z. (21 × 15; $14^{1/2} \times 9^{1/2}$ °m). — Zustand: zieml.gut. — Papier u. Einband wie bei 1). — Titel f. 68°:

Verfasser: s. Anfang.

قال شيخنا العالم . . . سيدي : Anfang f. 68^b عبد الرحمن بن محمد الفاسي رحّه الحمد لله الذي بنعمته تتم الصالحات . . . وبعد فلما كان حزب الشيخ الكبير . . . الشاذلي رق مما قد اشتهر ذكره الخ

Die zuletzt behandelte Textstelle ist f.1021: قوله واقرب منى بقدرتك النخ يعنى قرب كشف وعيان دوله واقرب منى بقدرتك النخ عير ديف ولا اين النخ فكن لي بفضلك حتى تمحو طلبي يا قوي يا عزيز انتهي فكن لي بفضلك حتى تمحو طلبي يا قوي يا عزيز انتهي المناس

In der Unterschrift wird das Werk Glossen (حواشي) genannt.

Schrift: ähnlich wie bei 1), nur etwas dicker und gedrängter. — Abschrift um 1130/11776. — IIKh. III 4486.

/ 3877. Pet. 537. 3) f. 103^b-138^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 2). - Titelüberschrift:

شرح الحزب الكبير للشيخ القطب الشاذلي Verfasser (f. 160"):

مصطفى بن ابراهيم الآدني الماتريدي الحنفي

بسم الله الرحمن الرحيم اي : Anfang f. 103^b باسم الله الرحمن الرحيم الي المقصود . . . واذا جاءك يا محمد الذين يؤمنون وكون الفاعل معرفا بالموصول الخ

Gemischter Commentar zu dem selben Gebet, von Muctafa ben ibrähim elädeni; er lebt nach Elmonäwi † 1081/1622, den er f. 138° citirt.

هو الحتى : Schluss des Grundtextes f.137 الله و العالمين الحمد الله رب العالمين قل الدين الحمد الله رب العالمين قل الى نهيت الى آخر الاية الشريفة سجان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

ان يترك : *Schluss des Commentars f. 138 وهذا ما تيسر لي من قراءته ولا للسامع أن يدع كتابته وهذا ما تيسر لي من الشرج والبيان مع قلة بصاعتي وكثرة الاحزان وصلى الله المنو

3878. Spr. 1967.

 8vo , c. 12 Z. (Text: $11^{\frac{1}{1/2}} \times 8^{\text{cm}}$). — Titel:

حزب طمس الاعين وهلاك الاعداء والامن من كل مخوف ومن جق وانس وشيطان ومارد وحاسد الخ ابو الحسن احمد الشاذلي Verf.:

لا اله الآ الله السميع القريب الجيب المصطرّ المخ تجيب دعوة الداعي اذا دعاك فتجيب المصطرّ المخ Ein Stossgebet desselben Essädilt.

سجان ربّک ربّ العزّة عمّا يصفون :Schluss . . . والحمد لله ربّ العالمين امين المين

We. 1735, 12, f. 125b dasselbe Gebet.

3879.

Andere Gebete dieser Art von Essadili sind:

- 1) We. 408, f. 22°. 236. Titel: حزب النصر اللهم انى اسالك بسطوة جبروت قهرك
- 2) Lbg. 1043, 2, f. 62-68. Titel: حزب اللطف
- 3) We. 1731, 1, f. 76^b. 78^a zwei Gebete (حزب). Ausserdem f. 73 ff. ein solches Gebet von بن عمر المرسي ابو العباس + 685/1286.

/ 3880. Lbg. 694.

140 Bl. 4¹⁰, 5 Z. $(27 \times 17^{1/2}; 18 \times 12^{cm})$. — Zustand: in der oberen Hälfte stark wasserfleckig, überhaupt nicht

recht sauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: brauner Lederband. — Titel f. 3^a in schöner Verzierung, aber etwas beschädigt:

411

مجموع مبارك

Allein dies bezieht sich auf den ganzen Band, der ein Sammelband ist. Aus der Notiz auf derselben Seite (weisse Schrift auf Goldgrund) erhellt, dass dies Werk abgeschrieben ist für die Bibliothek des السلطان الملك الاشرف ابو النصر قاينباى Der genauere Inhalt ist f. 2b angegeben, mit rothbrauner Dinte geschrieben: als Zusammensteller und Verfasser des Ganzen nennt sich:

احمد القُطبِيّ الشهيرِ بالذَهَبِيّ شهاب الدين genauer (nach f. 3b): حمد بن محمد

Der Titel des 1. Stückes ist:

استفتاح المواهب في التوحيد بسورة الكهف المنتخب من حزب النور وحزب النحريم للامام الشاذلي

الحمد لله رب العالمين يغترف من : Anfang f. 3^b: فيض فصل الله فقير عفو الله . . . الشهير بالذهبى . . . الما بعد فقد وقفت على حزبى الاستان . . . الشاذلي الخ

Ein Gebet, unter Benutzung der beiden Gebete حزب التحريم und حزب النور des Eśśād'ilī und unter Anlehnung an Sura 18, verfasst von obigem Ahmed ben mohammed elqotbī ed'd'ehebī. Er schickt Sura 1 vorauf; dann fährt er fort: الحمد لله الذي السموات والرض وجعل الظلمات والنور وعلى اخوانه النبيين والمرسلين وعلى اخوانه النبيين والمرسلين الله عنهم اجمعين ورضى الله عنهم اجمعين ورضى الله عنهم اجمعين

Schrift: gross, schön, vocalisirt; die Hauptsätze durch grosse goldverzierte Punkte abgetrennt; der Text in rothen und blauen Linien. Ueberschriften roth. — Abschrift im J. 893 Śa'bān (1488) von حمد بن على الفيومي.

Aus der Randnotiz f. 3ª ist ersichtlich, dass Qajethaj dies Werk als Legat der Lehranstalt in الصحراء geschenkt hat im J. 895/1490.

/ 3881. We. 1616.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift f. 58a:

حزب الامام الهمام سيدي احمد البدوي

Verfasser ausführlicher:

احمد بن على بن ابراهيم بن محمد البدوى

412

لَوَوْ عَمَّا نَوَوْ فعموا رصموا عما طَوَوْ :Anfang رت لا تذرني فردا الح

Gebet des Ahmed ben all elbedewi + 675/1976. واحييت الى يوم تبعث من : Schluss f. 586: افنيت وسلم تسليما كثيرا والحمد لله رب العالمين ا (S. auch Spr. 837, 2, f. 151*.)

We. 1189, 2, f. 54* dasselbe Gebet.

3882. Lbg. 410. 5) f. 59 - 65.

8vo, 9-11Z. (16×101/2; 11×7cm). - Zustand: nicht ganz sauber; nicht ohne Wurmstiche. - Papier: gelb, glatt, stark. - Titel f. 59a:

حزب الشيخ النووي

الله اكبر الله اكبر الله اكبر اقول على :Anfang نفسى وعلى ديني وعلى مالى وعلى اهلى وعلى اولادى المخ

Ein Gebet des Jahjā ben seref ennawawi + 676/1277.

لا ملاقة لمخلوق مع قدرة الخالف...: Schluss f.65*: ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم وصلى الله على سيدنا الح

Schrift: gross, weit, dick, vocallos. Stichwörter roth. - Abschrift c. 1200 1785.

Dasselbe in Mo. 240, 6, f. 120-122 und Schöm. XI, 3b, Heft 17, f. 12--16a.

3883. Pet. 537. 1) f. 1 - 67.

161 Bl. 8vo, 17 Z. (21 × 15; 14¹ 2 × 8^{cm}). - Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. - Papier: gelb, ziemlich glatt und stark. - Einband: Pappband mit Lederrücken. - Titel und Verfasser fehlt. Von den 4 Titeln auf dem Vorblatt gehört hieher:

شرح حزب النووى للبدي

Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي سلك بالواردين : Anfang f. 1b على ورد الاوراد الصراط النبوى ... وبعد فيقول العبد ... مصطفى بن كهال الدين الصديقي ...قد ورد علتي الصديف الحسن السيد حسن خطيب الخسروية الخ

Veranlasst durch eine Aufforderung seines Freundes Hasan, hat Muctafa ben kemāl

eddin elbekri eççiddiqi + 1162/1749 einen ausführlichen gemischten Commentar zu dem Gebet (حزب) des Ennawawi geschrieben. schickt f. 2^a ein Vorwort (مقدمة) vorauf, über das Leben und die Schriften desselben; dann 6^b über die Wirkung dieses Gebetes; f. 7^b giebt er die Männer an, auf deren Mittheilung sein تحمد بن احمد الدمياطي Text beruht, besonders ابن الميّت البديري (No. 3725); ihr Text geht auf den des احمد العسقلاني zurück, der ihn durch einige Mittelglieder vom Verfasser hat.

Die Zeit der Abfassung des Commentars ist das J. 1140/1727. Der Titel desselben f. 9a: المطلب التام السوي على حزب الامام النووي

قال المؤلف . . . بسم الله اليحمن اليحيم ابتدأ بها حزبه على ما في بعض النسمز . . . بسم الله الله اكبر الله اكبر الله اكبر واعظم واعز واكرم من كل جليل وعظيم . . . أقول القول والقال والقيل والمقالة . . . على نفسى اى محوطا ومبركا عليها بنية ارادة الحفظ المؤ

لمخلوق عديم مع قدرة النخالق: "Schluss f. 67 القديم ... وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم قال الشيمز الاوحد سيدى احمد النخلي . . . قال بعض العارفيين . . . ومن قرأ حزب الامام النووى رحم صباحا عشر مرات ومساء عشر مرات كان الله له مزيد الفتح في الاعمال والاقوال والاحوال الظاهرة والباطنة والله اعلم

Die Unterschrift, mit Angabe des Verfassers, ist nur ihrem Anfange nach vorhanden, es fehlt nach f. 67 ein Blatt.

Schrift: ziemlich klein, weit, gefällig, gleichmässig, vocallos. Grundtext roth. - Abschrift um 1190 1776.

3884. Lbg. 410. 9) f. 79b - 96.

Format etc. und Schrift wie bei 8). - Titel fehlt; nach der Vorrede:

فتدر القدير بشرح حزب قطب نَوَى الشهير

Verfasser fehlt: nach dem Vorwort:

احمد السجاعي

حمدا لمن جعل ذكره ملجأ ونجاة : Anfang f.79b . . . طلب . . . أما بعد فيقول . . . احمد السَجاعي . . . طلب منى بعض الاخوان شرب حزب الامام . . . النووي المخ

Commentar zu dem selben Gebet, von Ahmed esse ga't um ¹¹⁹⁰/₁₇₇₆. Voraus schickt er die Liste (Sanad) seiner Vorgänger, von denen er das Gebet hat.

وصلى الله على سيدنا . . . وسلم : Schluss f. 96^a : اخرج البخاري والنسائى . . . ذكره الشيخ عبد السلام اللقانى في كتابه ترويخ الفؤاد . . . ومن تبعهم باحسان الى يوم الحشر والزحام

Vollendet im J. 1183 Rab. I (1769). Abschrift vom J. 1198, 1784.

Ein anderer Commentar ist verfasst von $\pm 1170/1756$.

3885. Spr. 882.
4) f. 16^b. 17^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel u. Verfasser:

حزب مبارك في التوحيد للشيخ ... يوسف ... الكوراني

Gebet des Jūsuf ben 'abdallāh ben 'omar elkaurānī † c. ⁷⁷⁰/₁₃₆₈. Anfang: سجمان الله والله الله والله النبر ولا حول ولا قوة النبخ und am Ende noch eine Gebrauchsanweisung.

3886. Mo. 240.
9) f. 131-132ⁿ.

Format etc. und Schrift wie bei 2). — Titelüberschrift (ebenso verziert wie bei 5):

حزب الفلاح نسيدي محمد بن سليمان الجزولي رحّه

اعود بالله من الشيطان الرجيم بسم الله :Anfang الرحمن الرحيم وقل الحمد لله الذي لم يتخذ ولدا النخ

Gebet des Mohammed ben 'abd errahman ben abu bekr ben soleiman *elģazūlī* elmagribī † 869/1464. واجعلنا من اخيار اهلها واحشرنا : "Schluss f.132 واجعلنا من اخيار اهلها واحشرنا امين امين رب العالمين في زمرة قومها ثلاثنا امين امين امين امين رب العالمين We. 1234, f. 58 gleichfalls von ihm.

Ein anderes Gebet desselben ibid. f. 52a.

Spr. 299, f.8^b ist der Inhalt der الوظيفة الزروقية, genannt عزب البركات ووظيفة الفوز والنجاة angegeben; der Verfasser des Gebetes ist احمد البرنسي زَرُوق + احمد البرنسي زَرُوق

3887. Do. 125.
2) f. 79⁶ - 93⁸.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Papier: gelblich, auch strohgelb u. blau. - Titelüberschrift:

الحزب المستي بالحصن الحصين. [نور الدين ابو الحسن] على بن احمد :Vorfasser

[نور الدين أبو الحسن] على بن أ**حمد** .Verfasser الانصار*ي* [ا**لقراف**ي]

Anf.: الم ذلك الكتاب لا ريب فيه هدي للمتقين الخ (Gebet des 'Alt ben ahmed elqurājī nūr eddīn abū 'Ihasan, um 940/1533. Es beginnt mit Qorānversen (Sura 2, 1-4, 159, 131 (Schluss), 158 u. s. w., auch aus anderen Suren) und fährt dann f. 83° fort: ارحمنا الله الله ربنا لا نشرك به شيئا "Schluss f. 93° الجمد لله المن ولمح الناشرين وعلى جميع الانبياء والمرسلين . . . رب العزق عما يصغون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين عما يصغون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

Am Rande stehen verschiedene Belobigungen des Gebetes, s. Bd I No. 40.

3888. Do. 125.
4) f. 93-108.

Format etc. u. Schrift wie bei 2). - Titel u. Verfasser:

حزب الفتنج نلسيد على ابى الوفا

یا مولای یا واحد یا مولای یا دایم: Anfang یا علی یا حکیم بسم الله الرحمن الرحیم النخ

Gebet des Abū 'lwefā 'alī. Es schliesst mit den Namen Gottes; zuerst: الله الذي zuletzt: ; الله الا عو الرحمن الرحيم الملك القدوس الوارث الرشيد الصبو، والحمد لله وحده

HKh. III 4488.

3889. Pm. 553.

Format etc. und Schrift (aber viel grösser) wie bei 1). - Titel und Verfasser:

حزب التنزيد نسيدي ابى المواهب

اللهم اننا ننزهك عن الكيف والمقدار :Anfang

Gebet des Abū 'lmewāhib; die Hauptsätze beginnen mit اللهم Schluss: مع دوام الحصور ورفع برقع الستوريا وهاب يا وهاب يا وهاب

Ein anderes Gebet desselben, حزب الأنس betitelt, in Pm. 553, 3, f. 19b. 20a.

3890.

Andere Gebete dieser Art, ohne Angabe der Verfasser, sind:

دعاء حزب البر 122°. _120° _120° (s. No. 3678).

2) Lbg. 694, 2, f. 16^a-24^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 1. - Titelüberschrift:

حزب سورة يش عم

انا ارسلناك بالحق بشيرا ونذيرا ولا Anfang: انا ارسلناك بالحق بشيرا ونذيرا ولا Schluss: — تسال عن المحاب الجحيم النخ فسجان الذي بيده ملكوت كل شيء واليه ترجعون Dies Gebet bezieht sich auf Sura 36.

3) Spr. 490, 11, f. 68^b—69^b.
Format etc. u. Schrift wie bei 1. — Titelüberschrift:

اعتصام الحزب الشريف المشهور

الحمد لله الذي خلق السموات :Anfang الخمد الذي الذي النخ Schluss - والارض وجعل الظلمات والنور النخ يا جواد لا تبخل اقض حاجتى برحمتك :69^b يا ارحم الراحمين وصلى الله على سيدنا النخ

3891.

Andere Gebete dieser Art sind:

- عبد القادر الكيلاني von حزب الرجاء والانتهاء (1 † 561/1166
- 2) حزب الحفظ والصون وسرَ تسخير عالم الكون von جزب الحسن الشاذلي $+ \frac{656}{1258}$.
- حزب الحمد له ايضا (3
- 4) حزب البر له ايضا (mit dem Commentar des حزب البرات مرتضى محمد بن عبد الرزاق مرتضى † 1205/1790.
- خمد بن علي بن عبد von حزب الاشراق (5)
 خمد بن علي بن عبد von حزب الاشراق (5)
 خمد بن علي بن عبد عبد عبد المحمد المرحمن البن عبراق
- وانورد الأنخم (6) الحزب الاعظم وانورد الأنخم (6) على بن سلطان $+ \frac{1014}{1606}$
- 7) Commentar dazu von الاسكندراني المكبي المكبي
- Desgl. von أبراهيم الساقنزي, u. d. T. براهيم البراهيم الأرحم وفتح الاكرم um 1134/1722.
- 9) Desgl. von عثمان العرباني الكليسي um 1155/1742.
- 10) Desgl. von الحاج محمد افندي um 1175/1761.
- ا الفتح والنصر (11) حزب الفتح والنصر (11) $\frac{1052}{1642}$ القادر بن عمر الدوعنى
- عبد الرحمن العيدروسي von حزب الرغبة والرهبة (12 † 1192/1778.
- und الفاكهي mit Commentar des حزب البكري (13 Zusätzen von مرتضى أو 1205/1790 ر" عقيلة الاتراب في سند الطريقة والاحزاب: betitelt
- 14) حزب ابي العينيين mit Commentar von حزب ابي العينيين المكي حسن بن على شقة الفوى المكي المكارة العينين المكارة العينين المحرة العينين المحروب المحر
- von شرح الحزب الكبير للبنانى Auszug aus مرح الحزب الكبير للبنانى von + 1170/1756.
- von حزب الحفظ للامام يحيى ي von حزب الحفظ للامام يحيى um 1160/1747.

13. Abwehrgebete (حرز ,جاب).

/ 3892. We. 1812. 10) f. 119-120.

Format etc. u. Schrift wie bei 9). - Titelüberschrift:

هذا حجاب الامام الشافعي

اللهم بنور تعليق عرشك من اعدائي :Anfang

Gebet des Essafi'i † 204/819, das derselbe "vom Propheten" gelernt hat. Es half ihm, als der Halif ihn tödten wollte, der Art, dass dieser ihn sogar hochachtungsvoll behandelte.

اكفنى شرِّ هولاء وكبيدهم بالف: Schluss f. 120⁶: الفنى شرِّ هولاء وكبيدهم بالله العلى العظيم وصلى الله ... وسلم الف لا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم وصلى الله ... وسلم F. 122. 123: Persisch.

3893. Pm. 502.
6) f. 35^b-37^a.

Format etc. und Schrift wie bei 2). - Titel am Rande:

عوذة يوم الجمعة

Verfasser nach dem Vorworte:

ابو جعفر محمد بن علي

اخبرنا جماعة عن ابي المفصل :Anfang قال حدثنا النخ . . . بسم الله الرحمن الرحيم، ولا حول ولا قوة الا بالله العلتي العظيم، اللهم رب الملايكة والروح والنبييين والمرسلين البخ

Ein Behütungsgebet des Abū ģa'far mo-hammed ben 'alī für seinen Sohn Abū 'lhasan in der Wiege. — Schluss f. 37°: ومن شر ما سكن في الليل والنهار ومن شرّ كل سوء المين يا رب العالمين وصلى الله على تحمد المن

3894. Spr. 490. 27) f. 156ⁿ-172^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Eine Menge von meistens kleineren Gebeten und auch von Mitteln gegen allerlei Krankheiten (durch Sprüche und Formeln), von frommen Betrachtungen u. s. w. Darunter: آب القوباء وهو حجاب عظيم البركة ' 156 محيسر ميسر ميسر ميسر حيشوش : Anfang سيلون ابرا اين اين لهين ميلاج شمليج ملطط بسم الله الرحمن الرحيم اذا الشمس كورت التي قبوله فلا اقسم بالخنس المن Gebet gegen Räude.

Der Thronvers (Sura 2, 256) als Mittel gegen allerlei benutzt. Der Verf. Ahmed elbüni † 622/1225 (No. 3301).

- f. 159^b ff. Anweisungen zu Gebeten auf jeden Wochentag, dem Propheten selbst zugeschrieben.
- هذه مناجات العارف :f. 162b. Ueberschrift الكامل احمد بن محمد أبن عطاء الكور التي الله في غنائي : Anfang
- دعاء فتح البصاير نسيدنا ... عبد القادر . £164. (5 الجيلاني

الحد الد رب العالمين حمدا يفوت ويفصل : Anf.

- دعاء القدح دعاء القدح بسم الله باسمه المبتدأ رب الآخرة والولي :Anf.:
- دعاء الجوشن ، f. 166 Anf.: اللهم الى السالك باسمك يا الله يا رب العالمين

8) f. 1666—1724. Kurze Gebete mit 10 Namen Gottes, als Mittel für oder gegen etwas, alle mit der Ueberschrift: عشرة الساء (nebst Zusatz des Zweckes). Das 1.: عشرة الساء لدفع البلاء

Min. 187, 38, f. 495^a (Folio).

Kurze Gebete, zur Abwehr und zur Hülfe-Erflehung: zum Theil Mohammed selbst beigelegt. — Anfang: عن عبد الله بن عباس ان الحسين عم يقول اعيدكما النبي عم كان يعوذ الحسن والحسين عم يقول اعيدكما بكلمات الله التامة من كل شر شيطان الخ

3895. Spr. 1933. 1) f. 1-8.

191 Bl. 8ro, c. 18-20 Z. (16¹/₄ × 11¹/₄; 15 × 10^{cm}). Zustand: nicht ganz sauber; f. 7 schadhaft. — Papier: gelblich, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 1^a:

حرز الاقسام

Verfasser fehlt; nach Lbg. 1043, 1:

شحرز بن خلف

Anfang:

بدأت ببسم الله في اوّل السطر فاسماؤه حصى منبع من الصر Ein Gedicht (in c. 220 Versen, Ṭawīl) zur Abwehr von allerlei Ungemach mittelst der Namen Gottes. — Schluss:

وصل وسلم دايما كل ساعة على أله مع محبه السادة الغز Hinzugefügt ist f. 8b noch ein kleines Gebet. Schrift: zieml. gross, rundlich, aber unschön, vocallos, bis dicht an den Rand geschrieben. — Abschrift c. 1215/1800. HKh. III 4466.

We. 1748, 6, f. 45^b 47 dasselbe Gedicht. 8vo, 21 Z. (20×14¹/₂; 16×9^{cm}).

Nur etwa 90 Verse vorhanden.

Lbg. 1043, 1, f. 1 ff. dasselbe; s. die folgende Nummer.

3896. Lbg. 1043.

97 Bl. 8vo, 11 Z. (15 × 10; $8^{3}_{.4} \times 5^{1}_{.2}$ cm). — Zustand: ziemlich fleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederband.

Sammelband mit verschiedenen Gebeten.

- 1) Titel und Verfasser f. 1^b: حرز الاقسام (s. die vorige Nummer). Hier zuerst einige Bemerkungen über den Nutzen dieses Gebetes; dann der Text (hier nur 139 Verse).
- 2) f. 62-68". حزب اللطف لابي للحسن الشاذلي . "Anf.: اللهم اجعل افصل الصلوات وانّما البركات المن المن المعلم المعل

- عرز الوزير كالوزير Zuerst der Anlass; Anfang f. 74^b: اللهم الى وجهت وجهي اليك اللهم الى فوضت امري اليك Dann eine Geschichte, wie Mohammed im Leibe seiner Mutter redet, f. 80^b. 81. 8–10^a.
- 4) f. 10-15°. Titel: حزب الجر (s. No. 3868).
- حرز الناقة: Titel u. Verf.: حرز الناقة المناقة 5) f. 15^a—17^b. Titel u. Verf.: للحسن بن على بن ابي نالب

Der Anlass dazu erzählt; dann die Worte selbst: لا الله الله ايمانا واسلاما والله اكبر اكبارا المخ

- ورز مرجانية Erst der Anlass, dann (f. 24b) der Text:
 ... اللهم الله الرحمن الرحيم صلى الله على سيدنا
 اللهم انى اسئلك بالعرش وعظمته والكرستي المخ

 Daran schliessen sich 2 Anweisungen, seine Geschäfte glücklich zu besorgen.
- دعاء لخصن لخصين . 83 . 83 ـ 47. 89 ـ 7) أوالذرع المتين وهو لسيدنا محمد صقم والذرع المتين وهو لسيدنا محمد صقم Zuerst von dessen Nutzen; dann der Text. Anfang: اللهم انى استلك بحق العرش وكرامته وكرامته والكرستي وسعته والقلم وحركاته

Dann f.83^b. 84^a ein Mittel geg. schwere Geburt.

حرز عظيم وجماب مبارك عميم عظيم .80-84 (8) الشان رفيع القدر لامير المومنين مولانا يعقوب المنصور '

Zuerst der Anlass und die Wirkungen. Der Anfang f. 87b : «4 ملى الله على الرحين الرحيم صلى الله على المنانا ... تغيوب تباركت يا عظيم سغيوب تعاليت الخ

Schrift: magrebitisch, ziemlich gross, kräftig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100,1888. — Die Blätter, folgen so 1. 48. 6. 2-5. 7. 49-81. 10-47. 82-97.

F. 95—97 allerlei abergläubische Mittel, in später schlechter Schrift.

حرز النصر النصر هـ . We. 1748, 5, f. 44^a.

Mo. 363, f. 84^b—89^b. النصاري دجانة النصاري المعارث ا

14. Gespräche mit Gott (مناجات).

3897. We. 1826.

Format etc. und Schrift wie bei 2). — Titel f. 81a:

مناجات موسى عم

الحمد لله رب العالمين : Anfang f. 81b عن والعاقبة للمتقين . . . روي عن كعب الاحبار عن ابن عباس . . . موسى بن عمران عم كان أبين عبيا لغنم شعيب عم وكان بارض مدين الخ

Unterredungen Gottes mit Mose auf dem Sinai und Unterweisung dieses über die Thora und in den religiösen Satzungen und über die Prophetenstellung Mohammeds, nebst Fragen (f. 87°), die Mose in dieser Beziehung an Gott richtet und der Auskunft darüber; auch Fragen über Gottes Grösse (94°), sein geheimes Wissen (96°), den Anfang seiner Gottheit (97°), seine Wunder (100°). — Schluss f. 106°: يا ربّ فيا الصالح قال الذي يصلح في دينه كل يوم والحمد لله رب العالمين تمت المناجات ولله الحمد الخ

/ 3898. Min. 187.

64) f. 600. 601°: Persisch (نصحت نامه).

65) f. 601b--605a.

Format (c. 25 Z.) etc. und Schrift (vocalisirt, ziemlich gross) wie bei 63).

Dasselbe Werk, aber mit erheblichen Abweichungen. Titel ebenso (mit dem Zusatz عبي الاحبار).

قال لما بلغ موسى بن عمران عمّ اربعين : Anfang سنة اوحي الله اليه الروح الامين جبرئيل عمّ فقال له' يا موسى بن عمران أن العلي الاعلى يقرئك السلام ويقول لك طهر قلبك من حب المال وثيابك من الوسخ الخ

قال لا تحمل الحقد : Schluss f. 605° oben على احد فانى لا اسقى من حوضي من جمل الحقدة ولا اظلم تحت عرشى' تمت المناجاة

We. 1802, 2, f. 109^b—112^b. Dasselbe Werk mit mehrfachen Abweichungen. Der An-HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX. fang im Ganzen ebenso (nach den etwas veränderten Eingangsworten): يا موسى طقر قلبك الحز

In Folge der Unterredung ruft Mose sein Volk zur Verehrung des wahren Gottes: ودعا بنى اسرائيل الي الايمان . . . فتبعوه وعبدوا الله عز وجل حق عبادة الى ان ماتوا

3899.

Dasselbe Werk in:

1) We. 1802, 4, f. 114ⁿ-121ⁿ. Der Titel ist hier: مسائل موسى, in der Unterschrift aber مسائل موسى

قال موسى يا ربّ اي عبادك :Anfang افصل قال يا موسى الذي يصنع ولا ينسانى الخ

Diese Fragen haben hier auch Ueberschriften: 114^b عما نهى الله 115^a, عن الجزاء من الله 117^a على القربة من الله 117^a, عن القربة من الله 118^a, عن عظمة الله 117^a. مسائل التورية 119^b, وصيم الله لعبده موسى 119^a قال لقيبنى يوم القيامة مجذوماً

- 2) We. 1732, 3, f. 23—26. Titel, Anfang und Schluss fehlt. Die ersten Worte hier: منى قال يا ربّ فايّ عبادك اظلم und die letzten: خلقت العقل الف جزء فجعلت منها عشرين جزءا
- 3) Spr. 1219, f. 116b. Ein kurzes Gebet (مناجاة) Mose's.

3900. Spr. 490.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift: هذه المنظومة مناجات الامام على بن ابي طالب رَة

Eine Gebetqactde in 28 Versen ('Ṭawīl).
Anfang: لك الحمد يا ذا الجود والمجد والعلا الحمد يا ذا الجود والمجد والعلا عمل تشاء وتمنع

Es folgt ein Gebet in Prosa f. 148^b, anfangend: اللهم انى اسالك يا من لا تراه العيون Vorauf geht die Notiz, dass ein in Griechischer Gefangenschaft Befindlicher dasselbe einem Vogel abgelernt habe u. dass es von wunderbarer Kraft sei. Dasselbe Gedicht steht in: 1) Spr. 1229, f. 46^a. 2) We. 1093, f. 1^e. 3) Pet. 93, 5^b, f. 65^b. 4) Pet. 175, f. 65^a. 5) Pet. 273, f. 34^b.

Ebenfalls dem 'Alt beigelegt ist ein Gebet-Gedicht, auch المناجع betitelt, in Tahmis-Form, welches beginnt: يا سامع الدعاء يا رافع السماء in Spr. 1104, 1 und Pet. 192, 1.

Erwähnt sei hier noch eine مناجاة des Abū hanife † 150/767 in 8 Versen, in Pm. 105, 20.

3901. Pm. 158.

Format etc. und Schrift im Ganzen wie bei 1). - Titel:

مناجات الشيخ عبد القادر الكيلاني

اللهم انت وفقتنى وعلى بابك اوقفتنى :Anfang Gebet des 'Abd elqādir elkīlānī † 561/1166 لا ريب فييها وان :Schluss لا ريب فييها وان :Huss الله يبعن من في القبور والحمد لله الخ

Ein anderes Gebet (مناجاة) desselben in Pm. 105, 20.

3902. Pet. 683.

263 Bl. 8vo, 15 Z. (20¹/₄ × 11; 15 × 5^{cm}). — Zustand: unsauber. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappbd mit Corduanrücken. — Titel f. 1^b:

هذه الرسالة [ا]لغوثية لسيدي واستاني وملاذي ... الشيخ عبد القادر الجيلاني قدس الله سرّه النخ

الحمد لله كاشف الغمة والصلوة : Anfang f. 1 الحمد لله كاشف الغمة والصلوة . . . أما بعد فأن الله جعل قلوب العارفين معادن اسراره

Eine Unterredung Gottes mit dem الأعظم über das Verhältniss der Welt und der Dinge und des Menschen zu Gott und über die Pflichten des religiösen und sittlichen Verhaltens.

Unter الغوث الاعظم ist nach f. 12b 'Abd el qā dir elkīlānī zu verstehen. So wird aber auch Ibn el'arabī beigenannt und es scheint, dass dieser der Verfasser des Werkchens sei.

Dafür spricht der Inhalt und die Angabe in der Titelüberschrift Pm. 84, 2, S. 52; ferner auch HKh. III 6246. Allerdings legt dieser auch dem Elkiläni eine gleichbetitelte Schrift bei.

المحروم عن المعراج هو المحروم : *Schluss f. 9 عن الصلوة عن الصلوة عندي وفي نسخة المحروم عن الصلوة هو المحروم عن المعراج عندي تمت المعراج عندي المعر

Schrift: ziemlich gross, gleichmässig, gut, vocallos. — Abschrift c. 1150/1737.

/ 3903.

Dasselbe Werkchen enthalten in:

1) We. 1860, 9, f. 396-41a.

Titel u. Verf. fehlt. Der Anfang weicht als: المحمد لله ولي النعمة والصلاة . . . أما بعد قال الغوث الاعظم المستوحش من غير الله المستانس بالله قال ربي يا غوث الاعظم قلت لبيك يا رب قال كل نئور بين الناسوت والملكوت فهو شريعة وكل طور بين الملكوت والمجبروت فهو طريقة الخ

Am Rande steht über den Inhalt dieser Abhandlung dies: هي الرسالة الغوثية هي الحرب المر ربه
مخاطبة الغوت نفسه بنفسه لانه ثابت تحت امر ربه
فيما ايتمن عليه موجها لحضرة ذاته بقلب طاهر
من كل نقش مذموم ومحمود وعلم وعمل وشوق
الي [الحق] وطلب معين وافي بعهده مراتب لما يصدر
من حضرته لحقه وما يتعين له فيد ليكون جبه

Der Schluss wie bei Pet. 683, 1.

Abschrift aus der des الشيخ الياس im J.1133 Rab. I (1721). — Collationirt. — Am Rande längere Bemerkungen.

F. 41" einige Notizen aus د" الادوية الشافية.

2) Pm. 84, 2, S. 52-64.

 8vo , 11-12 Z. $(19^{1}/_{2} \times 14$; $12^{1}/_{2} \times 7^{1}/_{2}-8^{cm}$). — Zustand: S. 61 (bis 64) sehr beschmutzt. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titelüberschrift:

رسالة الغوثية للشيخ الاكبر الشيخ محمد بن العربي

Anfang (von أما بعد قال an) u. Schluss wie bei We. 1860, 9. Die einzelnen Hauptsätze fangen alle mit يا غوث an.

Schrift: blass, gross, weit, gefällig, etwas flüchtig, vocallos. Das Stichwort يا غوت roth. — Abschrift von يا غوث um 1100/1888.

3) Pm. 315, 2, f. 8^b-13^a.

Format (c. 14-18 Z.) etc. u. Schrift wie bei 1.

Titel fehlt, steht aber auf dem ungezählten Vorblatt (Inhaltsverzeichniss) von ganz neuer Hand. Verfasser fehlt. Anfang zuerst wie bei Pet. 683, 1, dann von الما بعد an wie bei We.1860, 9, und der Schluss wie bei Pet. 683, 1.

/3904. We. 1799. 6) f. 48 $^{\circ}$ - 51 $^{\circ}$.

Format etc. u. Schrift wie bei 4). — Titelüberschrift: مناحاته قدس سبّه ونفعنا به

Verfasser fehlt; nach Spr. 490, 27, f. 162 ist es احمد بن عطاء الله الاسكندري

الهي انا الفقير في غنائي فكيف : Anfang: الهي انتخاء عنائي المنافئ فقري المنافئ فقري المنافئ فقيب الحاضر والحمد للم المنافئة المن

Gebetsunterhaltung mit Gott, von Ibn 'ațā allāh † $^{709}/_{1309}$.

Spr. 490, 27, f. 162b ff. dasselbe Gebet.

3905. We. 1811.

8vo, 23 Z. $(19^2/_3 \times 13^2/_3; 15 \times 8^1/_2$ ^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, grob, ziemlich dünn, etwas glatt. — Titel und Verfasser f. 77^a:

مناغاة القديم ومناجاة لحكيم لعبد الغنى بن اسماعيل النابلسي

الفصل الاول قال لي ربي انت: Anfang f. 77b: تصلح لي فقلت كيف اصلح لك وانا فانٍ فقال ولا يصلح لي الا الغاني الخ

Unterredungen mit Gott, in 16 Abschnitten, von 'Abd elganī b. ismā'īl ennābulusī † 1143/1730. 80° الفصل الخامس كنت اصلي فانفصلت عنى وخرجت منى فقال لي ربي

الفصل السادس عشر قال لي ربي يا صور الصور "84 هذه حالة لك مطلقة محصورة

فاعتبروا يا اولي الالباب : Schluss f. 84^b وانفتح الباب وسقط القشر من اللباب وقد تم هذا الخطاب بعون الملك الوهاب Schrift: ziemlich gross, breit, deutlich, vocallos. Ueberschriften zuerst roth, hernach schwarz und hervorstechend gross. — Abschrift c. ¹²⁰⁰/₁₇₈₅.

Dasselbe Werkchen in We. 1631, 11, f. 194—198. Titel ebenso, aber umgestellt: مناجات الحكيم ومناغات القديم. Verfasser fehlt. Die Abhandlung hat hier 18 Abschnitte, die 2 letzten f.1986 am Rande. Schluss: صباح من رضيت عليه وسمعت رجلا آخر يقول سالناك الدعاء Abschrift im J. 1158 Moharram (1745).

Ein Stück des Werkehens in We. 1266, f. 61^b—63^a.

imes 3906. We. 1266.

88 Bl. 8vo (20×13¹/2^{cm}).—Zustand: nicht ganz sauber; einige Blätter (9. 61—69) lose. — Papier: gelblich, glatt. zieml. dünn. — Einbd: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe.

Ein Collectaneenheft, ohne besonderen Titel, enthaltend theils Türkische (und einige Persische), theils Arabische Stücke, von grösserem oder geringerem Umfange.

Das Arabische findet sich besonders von f. 61^a an, meistens in Prosa. Das Bemerkenswertheste darunter ist:

- a) f. 61^* ein kleiner Brief des بالقيراطي $+ \frac{781}{1979}$ an القاضى تاج الدين اللجي $+ \frac{567}{1171}$ an einen ungenannten Freund.
- b) f. 61^b—63^a. 68^b. Die 9 ersten Absehnitte des Werkes We. 1631, 11, mit demselben (umgestellten) Titel.

- d) f. 68^a. 67^b. Aufzählung von 25 Arten der Metaphern, nebst Beispielen.
- e) f.71^b. 72^a-73^b. Schreiben des المندي المنيخي المنيخي المنيخي , als dieser Präfect von Haleh war. Anfang: المت يد الابتهال

Ausserdem mehrere Anfänge von Schreiben, wie es scheint, von demselben.

- f) f. 74°. Beglückwünschungsschreiben, die Pilgerfahrt betreffend, von حامد افندي, nebst Antwort.
- g) f. 74°. 75°. Ein Erlass, Straflosigkeit zusichernd, von Seiten der Beherrscher von مصر منشور يتعلق بالعفوصدر من قبل ملوك مصر المحروسة)
- h) f. 75^b --- 81^a. Das 5. Kapitel aus einem anthologischen Werke (في الادب والحكم) und das 6. Kapitel, في الامثال, in 4 Abschnitten.
- i) f. 81^b. 82^a ein Glückwunschschreiben an den Serif Mekka's von اسعد باشا.
- k) f. 83°. 84°. Schreiben des آلمنيني (s. f. 71°) an den اللهم مالك الملك : Anfang راغب باشا ومدير الفلك ومدتر الفلك
- 1) f. 84b-86b. Entlehnungen des Elmotenebbī von Aristoteles.

المناقل بين المتنبى ولحكيم ارسطو

قال الحكيم اذا كانت الشهوة فوق القدرة المن : Anf.: قال المتنبي واذا كانت النفوس كبارا المن

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, deutlich, vocallos. Die Zeilen laufen in der Regel queer über die Seiten, doch auch grade oder in verschiedenen Richtungen. Abschrift c. 1200 1785.

/ 3907. We. 1758.

المن مناجات الفقير القاصي السيد حسن رضائى مناجات الفقير القاصي السيد حسن رضائى .

Anfang: لا الد الا انت سجانك انت كنت .

Anfang: من الساترين والغافرين الخ

3908.

1) Pm. 553, 5, f. 38b und 39a.

Ein Gebet des çüfischen Schülers f. 38^b, betitelt مناجاة المريد في خلوات التغريد u. ein anderes f. 39^a, findet sich in der في النحوف ألمان المواقع المواق

2) Lbg. 694, 3, f. 24b-31a.

Format etc. u. Schrift wie bei 1. — Titelüberschrift: حزب المناجات للذاكريون المتوجهين الي الله تعالى

An fang: الهي ما ارا لذنوبي سواك غافرا Ein çūfisches Gebet; zwischen den Zeilen öfters kurze Persische Glossen. — Schluss: فانجز لنا ما وعدتنا يا ذاكر الذاكرين يا ارحم الراحمين

3909. Lbg. 103. 2) f. 51-93.

4¹⁰, 16-17 Z. $(24^{1/4} \times 18^{1/4}; 18 \times 11^{3/4}-12^{cm})$. — Zustand: unsauber, zum Theil ausgebessert. — Papier: bräunlich, dick, glatt. — Titol und Verfasser fehlt.

مناجاة زين العابدين على بن الحسين 13^b مناجاة النبى داود مناجاة النبى داود المؤمنين على رَهَ عن امير المؤمنين على رَهَ عن المير المؤمنين على رَهَ عن المير المؤمنين على رَهَ عن المير المؤمنين على الله على الله

Dann folgt f. 62b ff.:

كفاية المتعبد وتحفة المتزهد لزكى الدين عبد العظيم بن عبد القوي المنذري 656/1258 +

Anfang: الحمد لله الموفق لصالح الاعمال Anfang: الحمد لله الموفق لصالح الموفق لله الموفق لله الموفق الله الموفق الم

Die Blätter 67. 68 (nicht unmittelbar zusammengehörig) und 57 + 58 gehören nicht hieher. Sie enthalten auch Gebete, mögen aber eher zu der Gebetsammlung gehören f. 77—93, deren Anfang fehlt. Die Hauptsätze fangen hier mit in auch Gebete.

Schrift: Jemenisch, ziemlich klein, gut, vocalisirt, diakritische Punkte fehlen öfters. Ueberschriften und Stichwörter hervorstechend gross, oder roth. — Abschrift von الفضل بي احمد بي على بي الفضل سم ١٥٥/١عه.

F. 94. 95 von den 23 Thora-Sprüchen der Juden und abergläubischen Mitteln; f. 96. 97 Bruchstück, die Geheimlehre betreffend und Anweisung zum Ramal.

✓ 3910.

Allerlei hieher gehörige Gebete sind noch:

- 1) Pet. 547, f. 82*—83*. مناء آدم قال ابن عطاء الله ان آدم عَم لما تعرّف البه
- 2) Do. 125, 5, f. 238^b—271^a. مناجات قرآن مالك يوم الدين يا من جعل الارض
- 3) Mo. 211, f. 62^b--64^a. تعام مناجات الهي جيمة ست^{محمد}
- 4) We. 1635, 2^t, f. 48^b—53^b. Eine Unterredung Gottes mit einem Machthaber (مناجاة للبقار).

Ueber Bedeutung von sinch handelt Spr. 1104, 1. — Gebete dieser Art: Spr. 761, 20; 1235, 7^b. 9; 588, 174 (in Versen). Pm. 105, 255 (gleichf.). Als besonderes Mittel Lbg. 357, 155^b.

15. Gebete an und für den Propheten.

/ 3911.

Mo. 240, 7, f. 123-124.

Format etc. u. Schrift wie bei 2. - Titelüberschrift:

صلاة مولاي عبد السلام ابن مشيش رحم

Text des Gebetes für Mohammed: s. bei Spr. 837, 2. Anfang und Schluss wie dort. Pm. 398, 2, f. 116^b—117^a dasselbe.

/ 3912. Spr. 837.
2) f. 142-151^a.

 8vo , 25 Z. $(20^{1}_{,2} \times 14^{1}_{,2}; 16^{1}_{,2}-17 \times 9^{1}_{,2}^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, glatt, ziemlich dick. — Einband: lose im Deckel. — Titel f. 142^{a} :

هذا شرح صلاة أبي مشيش Verfasser fehlt: s. unten.

الحمد لله رب العالمين الذي جعل : Anfang f.142b الصلاة على نبينا . . . من اعظم المرتب وافصل القرب المز

Der Verf. des Gebetes heisst vollständiger f. 1426 unten: عبد السلام ابن مشيش الحسيني und f. 143ª Mitte: ابن مشيش بنشديد الشين وتخفيفها] الحسيني

Da der Çūft 'Alt ben 'abdallāh eśśad'i $l\bar{\iota}$ † $^{656}/_{1258}$ ein Schüler des Verfassers dieses Ge-

betes, des 'Abd essalām ibn mašīš (oder maššīš, auch bašīš oder baššīš) elhoseinī abū moĥammed, war, muss dieser um 620/1223 gelebt haben. Der Verfasser des Commentars heisst, nach Lbg. 808, 18, f. 132b, Moĥammed ben 'alī elharrūbī eṭṭarābulusī; er hat denselben gemacht auf Wunsch eines Enkels [عفيد] des Verfassers des Gebetes, nāmlich des أبو حفص عمر بن عيسي بن عبد الوهاب الحسيني

اللهم صل على من : (f.143b) Anfang des Gebets (f.143b) على من على من . Der Commentar dazu beginnt . منه انشقت الاسرار صيغة الحذف توجه للمطلوب وطلب لحصول المرغوب فالتوسل بالاسم الاعظم الذي اذا دعى به اجاب المخ

ربنا اتنا :Schluss des Gebetes f. 1506 من لدنك رحمة وهيء لنا من امرنا رشدا

عدد : Schluss des Commentars f. 151 من ذكرة الذاكرون وغفل عن ذكرة الغافلون وعلى آلة وقعبة وسلم والحمد لله ربّ العالمين تمت الرسالة ا

Schrift: zieml. gross, rundlich, deutlich, vocallos. Der Grundtext roth. — Abschrift c. 1800 von حسين الحصنى

Hinzugefügt ist auf derselben Seite, von derselben Hand, ein kurzes Gebet des احمد البدوي (vgl. We. 1616, 3) nebst Gebrauchsanweisung. Lbg. 808, 18, f. 132—143.

8vo, 17 Z. $(20 \times 15; 14 \times 10^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut: nicht frei von Wurmstich. - Papier: gelblich, ziemlich dünn, wenig glatt.

Derselbe Commentar. Titel fehlt. Verfasser desselben im Anfang. Anfang ebenso. Schluss f. 143b (nach dem Schluss des Grund-دعاء ورغبة والله سجانه . . . ولا حول ولا قوة : (textes ... وصلى الله على سيدنا تحمد ... وسلم تسليما

Schrift: magrebitisch, ziemlich gross, kräftig, fast vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth, auch farbig. Abschrift c. 1150 1737.

3913. We. 1616. 4) f. 59 -- 68a.

 8vo , 15 Z. $(16^{1}/4 \times 11; 11^{1}/2 \times 8^{\text{cm}})$. — Zustand: nicht recht sauber. - Papier: gelblich, glatt, ziemlich stark.

Commentar zu demselben Werk. Titel-شمر صلوات ابن مشيش. fasser fehlt: s. Anfang.

الحمد لله الذي جعل الصلاة: "Anfang f. 59 والتسليم على حبيبه السيد الحبيب العظيم بابا موصلا الى دخول دار النعيم . . . وبعد فيقول . . . مصطفى بن كمال الدين بن على الصديقي . . . ايقظني الحق سجمانه وتعالى سحر ليلة الثلاثاء . . . فوق شرح صلوات الكامل المقدام السيد عبد السلام في يدى الإ

Muçtafā ben kemāl eddīn ben 'alī elbekrī $+\frac{1162}{1749}$ hat im J. $\frac{1130}{1718}$ den grossen Com-البوضات العرشية في كلام على الصلوات المشيشية :mentar zu demselben Gebet verfasst, und schon früher einen mittelgrossen, den er betitelt hatte: نروم عريش التهاني في الكلام على صلوات أبور مشيش الداني Einen später verfassten kürzeren nannte er: فيض القدوس السلام على سيدى عبد السلام und den hier vorliegenden "in etwa einer Stunde oder etwas mehr" abgefassten nennt er: اللمحات الرافعات للتدهيش عن معانى

صكوات ابن مشيش

Anfang f. 60": الله صل اي يا الله صل اثن او شرف او كرم على من اي الذي منه المن

لنا من امنا ,شدا فان : Schluss f. 68*: غيرك لا يقدر على ذلك بل انت القادر . . . ما حاد حدا وعلى اتباعه واحزابه ما صباح فلاح بدا والحمد لله رب العالمين ختما وابتدا انتهى

Schrift: ziemlich klein, vocallos, deutlich; allmälig etwas grösser. Grundtext schwarz überstrichen. - Abschrift c. 1200/1785.

F. 68^b — 70^b ein von Mohammed dem eingegebenes السلطان العادل تحمود النغنزنبوي اللهم صل وسلم وبارك على سيدنا ومولانا :Gebet سر جمة الله F. 71a-71b ein اللهم صلّ افضل صلاتك المنزلة المقدسة المز :Gebet - F. 71^b u. 72ⁿ über die Belohnung im Jenseits für Gebetsformeln, die dem Namen Mohammeds angehängt werden.

> Pm. 23, 3, S. 40—52. 8vo , 19 Z. (Text: $15 \times 8^{1/2}$ cm).

Dasselbe Werk, mit dem Specialtitel (اللمحات الحز).

Schrift: ziemlich klein, deutlich, vocalisirt. Grundtext roth, meistens mit Vocalen. — Abschrift im J. 1253/1937 .درويش احمد القادري البندنيجي von

3914. We. 1837. 1) f. 2-11.

117 Bl. 8vo, c. 23 Z. $(20^{1/2} \times 14^{1/2}; 15^{1/2} - 16 \times 11^{1/2})$. Zustand: unsauber u. wasserfleckig, besonders unten am Rücken. - Papier: gelb, stark, glatt. - Einband: Pappband mit Lederrücken u. Klappe. - Titel u. Verfasser fehlt: s. nachher.

Anfang fehlt. Die hier zuerst vorhandenen ممّا نحوته خُبًّا لا حَبًّا عينا لا اثراً: "Worte sind f.2", 1: أممّا نحوته خُبًّا الله عنه الله الثراء

Von seinem Zweck sagt der Verf. f. 2ª Mitte: وانا اذكر لك في هذا الكتاب ان شاء الله من استغاث بالنبى صعم في المهامه والقفار والبراري والبحار ومن شكى اليم العطش والجوع ومن كان في اسر العدو الجبار وملجأ الارامل واليتامي اليه المخ

Der Verf. will also die Wirksamkeit der Anrufung des Propheten in den verschiedenen Nöthen des Lebens durch Beispiele erweisen. مصباح الظلام: Er betitelt sein Buch f. 2ª unten في المستغينين حيم الأنام في اليقظة والمنام Der Verf. spricht von Erlebnissen, die im J. 689/1241 (f. 2ª) und 658/1255 (f. 10ª) vorgefallen sind und citirt den im J. 654/1256 gestorbenen ابن ابني الإصبع. Er kann also nicht der bei HKh. als Verf. eines so betitelten Werkes angegebene ابو الربيع سليمان بن موسى الكلاعي sein, der im J. 684/1236 starb; sondern der dort ebenfalls genannte الهنتاذي الفاسي المالكي ابو عبد الله شمس الدين

Der Verf. dieses Werkes, welches auch in No. 2569 (Spr. 127^b, f. 1^b ff.) benutzt worden, ist also Mohammed ben müsä ben enno'-män *elhintäti* elmarräqust † 683/1284.

Nach allgemeinen Bemerkungen über die Stellung Mohammeds als (الشفيع) Mittler zwischen Menschen und Gott folgen die Abschnitte, in die das Werk getheilt ist.

ما جاء في استغاثة آدم ابي البشر بالنبي صعّم «f.3 الخصوص بالبشّر والبَشَر

ما جاء في شفاعته صغم العامّة يوم القيمة 5° ما جاء في شفاعته صغم العامّة يوم القيمة

ما جاء فيمن استغاث به من الجوع من سراياه 10^b وغيرهم من الجموع

ثم جعت بعد: Das Vorhandene schliesst f.11b: ثم جعت بعد فلك فاذا انا بالغلام قد اتاني بطعام ثم لم ازل دذلك دما

Schrift: ziemlich klein, gefällig, etwas vergilbt, vocallos, oft auch ohne diakritische Punkte. Ueberschriften grösser. — Abschrift c. ⁷⁰⁰/1300.

HKh. V 12171 (u. 10490, bloss كا المستغيثين الخ

F. 1^b queer über die Seite, eine تستغاثة (in Prosa).

3915. Lbg. 422.

202 Bl. 8°, 17 Z. (201/2×15; 131/3×9cm). — Zustand: ziemlich gut. Der Seitenrand von f. 62 u. 72 abgeschnitten. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederbd mit Klappe u. Futteral.—Titel u. Verf. f.1°:

ك" جلاء الافهام فى فضل الصلاة على خبر الانام الشمس الدين ابي عبد الله محمد بن ابي بكر بن ايوب الزرعي

(Der Titel ebenso in der Vorrede.)

الحمد لله رب العالمين . . . قال : Anfang f.1 الخمد النرعي . . . هذا كتاب سميته . . . وهو كتاب فرد في معناه لم يسبق الى مثله الخ

Ein ausführliches Werk des Ibn qajjim elgauzijje † ⁷⁵¹/₁₃₅₀ (No. 1069 u. 2658) über das Gebet für Mohammed, unter Benutzung der Traditionen, mit Hinweis auf die in dem Gebet liegenden geheimen Kräfte, auf die Gebetsörter etc. In 6 Kapiteln, obgleich es nach der Vorrede nur 5 sein sollen.

ما جاء فى الصلاة على رسول الله صقم ' 1.1 باب. 1 فى المراسل والموقوفات ' 35ª باب. 3 فى بيان معنى الصلاة على النبى صقم 39ª باب. 3 والصلاة على آله وتفسير الآل ووجه تشبيه الصلاة

على النبتي صعم بالصلاة على ابراهيم وآله الض الن النبق صعم بالصلاة على النبية النبية صعم النبية النب

فى مواطن الصلاة على النبي صقم: (موطن 130 أ130 باب. 4 فى الفوائد والثمرات للحاصلة بالصلوة عليه صقم 181 باب. 5 فى الصلاة على غير النبتي صقم 188 باب. 6

فهذا لا باس به فبهذا التفصيل: Schluss f. 202b تتفق الادلّة وينكشف وجه الصواب والله الموفق' تم

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, wenig vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift von سليمان بن على بن محمد بن مشرف um المال ال

/ 3916. Lbg. 750.

164 Bl. 8vo, 21 Z. (21²/₃ × 15; 12¹/₂ × 7² 3^{cm}). — Zustand: im Ganzen gut: am oberen und unteren Rande etwas wasserfleckig und nicht ganz frei von Wurmstieh. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: rother Lederband mit Klappe und Futteral.

Dasselbe Werk. Titel und Verfasser f. 1ª Mitte (von späterer Hand):

(ebenso, mit Fortlassung von النبى, auch etwas unterhalb; u. oberhalb; على النبتي صقم

الحمد لله رب العالمين وهو : Anfang f. 1b.

Dann folgt unmittelbar: . حسبى ونعم الوكيل باب ما جاء في الصلاة على رسول الله النخ

Der Titel ist gefälscht, der Anfang des Werkes fortgelassen; auch zu Anfang des ersten Kapitels fehlt nicht wenig Text; f. 1^b, 11 entspricht Lbg. 422, f. 6^b, 11. Schluss ebenso wie bei Lbg. 422. Dann folgt noch f. 164^b unten ein nicht zum Werk gehörender Epilog. Darin steht zuletzt, es sei diese Abschrift collationirt; davon ist aber wenig zu merken, sie ist schlecht.

Schrift: ziemlich gross, krāftig, deutlich, fast vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift von ملا عبد العزيز بن حسين بن محمد بن عبد العزيز بن حسين بن محمد بن عبد العزيز بن العزيز بن حسين بن محمد بن عبد العزيز بن حسين العزيز بن عبد العزيز بن حسين بن محمد بن عبد العزيز بن عبد العزيز بن حسين بن محمد بن عبد العزيز بن حسين بن عبد العزيز بن حسين بن محمد بن العزيز بن حسين بن عبد العزيز بن حسين بن عبد العزيز بن عبد العزيز بن عبد العزيز بن عبد العزيز بن حسين بن عبد العزيز بن عبد

3917. Lbg. 714.

40 Bl. 8°°, 17 Z. (19½×13½; 13½×8°m). — Zustand: unsauber, besonders f. 8°. 9°; etwas lose im Einband. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel f. 1°:

so auch im Vorwort f. 2b. - Verfasser f. 1n:

محبى الدين بن عبد الرحمن المقدسي الشافعي

الحدالة رب العالمين والصلاة والتسليم: An fang f.1b على اشرف الموسلين . . . وبعد فيقول . . . محيى الدين . . . الشافعي . . . هذه صلوات على النبي صعّم العربي الابطاحي الهاشمي القرشي الامتي السيد الكامل المن

Gebet für Mohammed. In der Vorrede sagt der Verfasser Muhjī eddin ben 'abd errahmān elmoqaddesī, er habe dafür kein Vorbild gehabt und rühmt seine Vorzüge. Er lebt, nach f. 2b, 13 im J. 802/1399. Das Gebet selbst beginnt f. 4a: اللهم اللهم اللهم صلّ وسلم وبارك على سيدنا الخين اللهم وعلى آله الذي اللهم وعلى آله اللهم التخ وازدى العظيم النع اللهم وانمى بركة عدد سور القرآن العظيم النع اللهم النع وعلى أله اللهم المناه وانمى بركة عدد سور القرآن العظيم النع ماهم وانمى بركة عدد سور القرآن العظيم النع ماهم النع اللهم اللهم اللهم اللهم وانمى بركة المناه واللهم اللهم اللهم المناه واللهم اللهم الل

daran schliesst sich f. 8°. 9 ein Nachtrag, der in kürzeren Sätzen ähnlichen Inhalts Fürbitte thut; hier ist die stehende Formel: اللهم صل وسلم على سيدنا محمد وعلى آل سيدنا محمد بعدد und dann ein kurzer Zusatz, wie منا الله على الله u. s. w.

برحمتك يا ارحم الراحمين : Schluss f. 9b: ويا اكرم الأكرمين والحمد لله النخ

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gefällig, etwas vocalisirt; die Stichwörter roth. Der Text in rothen und grünen Linien eingefasst. — Abschrift c. 1150/1737. — F. 10 leer.

Spr. 1966^{m-r}, 1, f. 1.

(Im Ganzen 12 Bl. 8vo, $18 \times 13^{1/2}$: $15-16 \times 11^{1/2}$ ^{cm}.)

Der Anfang desselben Werkchens; vom Gebet selbst nur 1½ Zeilen. Wird hier aber als von الرحمي الرملي القادري im J. 888/1478 verfasst bezeichnet.

Abschrift c. 1000/1591.

/ 3918. We. 1370. 2) f. 54-78.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Bl. 54 schadhaft. - Titel f. 54ⁿ (von späterer Hand u. nicht ganz richtig):

مجموع فيه مختصر القربة في فصيلة الصلاة على النبية مغم لصاحب التنبيه

Verfasser fehlt.

اما بعد حمد الله والعلاة : "Anfang f. 54 الله والعلاة على على رسول الله فهذا كتاب في فضل العلاة على نبينا محمد صقم حذفت فيه الاسناد الخ

Dies Werk über die Verdienstlichkeit des Gebetes für Mohammed ist ausgezogen aus:

1) كتاب القربة التي رب العالمين لابي القاسم ابن بشكوال (*578/1182)

كتاب الصلاة والبشر للفيروزابادي (*⁸¹⁷/₁₄₁₄ †) (2

Der Verfasser nennt f. 76^a den Elfīrūzābādī seinen Vater mit dem Zusatz عَنَّى; er hat das Werk also nach dem J. 8¹⁷/₁₄₁₄ abgefasst und lebt um 8³⁰/₁₄₂₇. Es zerfällt in ungezählte Kapitel; die Gewährsangabe (الاسناد) ist dabei der Kürze wegen fortgelassen.

باب في دعاء من لم يصل على النبي صعم باب فصل الصلاة على النبي صعم عشية الخميس ويوم المعة 550 باب الصلاة عليه صعم عند نسيان الحديث 56ª

باب عقوبة من ترك الصلاة على النبي صعم 24 Zuletzt: 74 فصل في زيارة قبر رسول الله صعّم 76b

استحب شد الرحال اليه Schluss f. 78°: . . . وحشرنا في زمرته افه على ما يشاء قدير والحمد لله الحز

3919. Mo. 241.

151 Bl. Queer-12mo, 7 Z. (12 × 14; $7^{1}_{2} \times 9^{cm}$). — Zustand: gut. - Papier: gelblich, stark, wenig glatt. -Einband: grünlicher Lederband mit Klappe. - Titel felilt: s. Anfang. Verfasser f. 1b (in einem Frontispice):

ابو عبد الله محمد بن سليمان الجزولي Genauer:

ابو عبد الله محمد بن عبد الرحمن بن ابي بكر ابن سليمان بن يعلا الحسني المغربي الجنولي

الحمد لله الذي عدانا للايمان : "Anfang f. 2": والاسلام والصلاة والسلام على محمد نبيه . . . وبعد هذا فالغبض في هذا الكتاب ذكر الصلاة على النبي صعم وفصايلها نذكرها محذوفة الاسانيد ليسهل حفظها على القارئ وهي من اهم المهمات لمن يريد القب من ربّ الأرباب وستيته بكتاب دلائل الخيرات وشوارق الانوار في ذكم الصلاة على النبي المختار ابتغاء لمرصات الله الإ

Mohammed ben 'abd errahman ben ah ū bekr elģazūlī (u. elģozūlī) (nach Anderen: Moh. ben soleiman b. 'abderrahman etc.) † 869/1464 handelt in diesem vielgebrauchten Werk von der Vorzüglichkeit des Gebetes für Mohammed, nebst Anweisung zu solchen Gebeten. $f.3^{b}$ فصل في فصل الصلاة على النبي صعم قال الله عز وجل ان الله وملائكته

اسماء سيدنا ومولانا محمد صعم مائتان وواحد، 156 محمد، احمد، حامد، محمود

هذه صفة الروضة المباركة النبي دفن فيها رسول الله صعم "21 وصاحباه ابو بكر وعمر رآ (F'. 21b u. 22a Abbildung.)

فصل في كيفية الصلاة على النبي صعم عمم بسم الله 44 الرحمين الرحيم صلى الله على سيدنا ومولانا محمد وعلى آله وصحبه وسلم اللهم صلّ على محمد HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

اللهم بنور وجهك الذي ملاً: Schluss f. 150b: اركان عرشك أن تزرع في قلبي معرفتك حتى اعرفك حق معرفتك كما ينبغى أن تعرف به وصلى الله على سيدنا ونبينا . . . وعلى أله وحديه وسلم تسليما والحد لله الخ

Schrift: magrebitisch, gross, gleichmässig, deutlich, vocalisirt; Stichwörter farbig. Das Ende des 1. Viertels, 1. Drittels, der Hälfte, des 2. Drittels, des 3. Viertels ist in farbigen Oblongen auf f. 52b, 62b, 82b, 108b, 118a bemerkt. - Abschrift im J. 1139 Sa'ban (1727) von حمد الهاشمي بن محمد بن عبد الله اشكلنط الاندلسي HKh. III 5124.

3920.

Dasselbe Werk vorhanden in:

1) Pm. Nachtrag. 12.

133 Bl. 8vo, 14 Z. (21×15; 14×93/4cm). - Zustand: fast ganz wasserfleckig, die Schrift oft ausgelöscht u. beschädigt, auch nicht wenige Seiten ziemlich stark zusammengeklebt; unten am Rande in der Mitte der Handschrift ein grösserer Wurmstich. - Papier: gelb, glatt, zieml.dünn. -Einband: Halbfrzbd. - Titel fehlt. Verfasser f. 8h:

Schrift: magrebitisch, gross, kräftig, stattlich, vocalisirt. Ueberschriften roth, auch goldfarbig, Stichwörter roth, auch grün. Der Text in rothen Linien eingefasst. -Abschrift c. 900/1494. - Von jedem Blatte ist nur eine Seite beschrieben.

F. 1^b u. 2^a ist ein Stammbaum Mohammeds und der 10 المبشرون befindlich; f. 4b u. 5a, wie auch 5^b u. 6^a eine Abbildung von den Sohlen der Schuhe Mohammeds, mit 2 Versen.

2) We. 1551.

43 Bl. 8vo, 20 Z. $(21 \times 15; 15^{1/2} \times 9^{1/2} \text{cm})$. — Zustand: lose Blätter; der Rand öfters abgegriffen, auch eingerissen; von Bl. 33 fehlen oben 4 Zeilen. F. 27 ff. fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. - Titel fehlt (in der Unterschrift steht die erste Hälfte). Verfasser fehlt.

Anfang fehlt. Das Vorhandene f.1* beginnt: خصل في كيفية الصلاة المن (= Mo. 241, f. 24*,1). Nach f.32b ist weiter keine Lücke, als dass auf f.33boben die Unterschrift "zu Ende ist das 3. Viertel" fehlt.

Schrift: magrebitisch, gross, regelmässig, gut, vocalisirt. In rothen Linien eingerahmt. - Abschrift von حمد بن محمد بن ابي القاسم الدين الاندلوسي im Jahre 1077 Çafar (1666).

137 Bl. 8vo, 11 Z. (20³/₄×14¹/₂; 13×8^{cm}). — Zustand: wurmstichig; am unteren Rande sehr fleckig; Bl. 1. 9. am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: schwarzer Lederband. — Titel f. 1^a ebenso. Verfasser:

Schrift: ziemlich gross, gut, gleichmässig, vocalisirt. Stichwörter roth: Text in rothen, zuerst in Goldlinien; f. 1^b hat ein verziertes Frontispice. Am Rande zahlreiche Glossen. — Abschrift im J. 1132 Rabī' II (1720).

Nach f. 8 und 26 fehlt etwas.

Daran schliesst sich f. 66^b—68^a ein nach Beendigung dieses Werkes zu lesendes Gebet.

16mo, 10 Z. (10 × 9²/₃c^m). — Zustand: gut, obgleich zu Anfang nicht ganz fest im Einband. — Papier: gelblich, ziemlich stark u. glatt. — Einband: rother Lederband mit Klappe, reich mit Goldpressung versehen. — Titel fehlt. Verfasser zu Anfang des Werkes f. 6^b:

Schrift: magrebitisch, klein, gefällig, gleichmässig, vocalisirt. Ueberschriften in Goldschrift; ebenso sehr häufig das Wort Stichwörter theils grün, theils roth oder blau oder in Goldschrift. Der Text in rothen Doppellinien nebst einer blauen Linie eingerahmt. Allerlei Verzierungen, f. 17^b und 18^a auch saubere Abbildungen (Grabstätten Mohammeds, Abū bekrs und 'Omars und die Gebetskanzel). — Abschrift c. 1150/1737.

5) Mo. 372.

180 Seiten 8°°, 13 Z. ($15 \times 9^{1/2}$; $11 \times 5^{\circ m}$). — Zustand: fleckig am Rande; S. 2 ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, zieml. dünn. — Einband: Kattunbd mit Lederrücken. — Titelüberschrift S. 2: کتاب دلائل الخیرات

(Der Schluss S. 179 u. 180 ist richtig ergänzt.)

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, kräftig, gefällig, deutlich, vocalisirt. Ueberschriften u. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1200/1785.

6) Glas. 132.

154 Bl. 12mo, 9 Z. (14²/₃ × 8³/₄; 8¹/₂ × 5^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: weisslich, dünn, glatt. — Einband: bunter Pappband mit Lederrücken. — Titel im Frontispice f. 2^a: دلاؤل الحبيرات Verfasser fehlt.

Schrift: ziemlich gross, sehr schön, ganz vocalisirt; zwischen den einzelnen Zeilen Goldleisten; der Text so mit doppelter Einrahmung versehen. Zu Anfang des Werkes und der einzelnen Abschnitte sehr gefällige und feine farbige Verzierungen. — Abschrift im J. 1990/1875.

7) Glas. 133.

169 Bl. 8°°, 7 Z. $(19^3/_4 \times 11: 12^1/_2 \times 7^1/_2$ cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: rother Lederband mit Klappe. — Titel fehlt.

Das Werk beginnt f. 15^b Mitte. Voraufgeschiekt ist f. 8-15 ein biographischer Artikel über den Verfasser, dessen Anfang jedoch fehlt.—F. 3-7 (woran auch der Anfang fehlt) enthält ein Gebet, worin sämmtliche Namen Mohammeds und seiner Tochter Fätime vorkommen.

Schrift: ziemlich gross, gut, vocalisirt; die einzelnen Zeilen durch rothe Doppellinien von einander getrennt, der Text doppelt eingefasst. — Abschrift c. 12:00 1873.

Nach dem Schlusse des Werkes kommt noch ein bei beendigter Lesung desselben zu sprechendes Gebet, woran aber der Schluss fehlt.

 Commentare zu dem Werke sind von:

 1) جمد بن يوسف بن محمد الفاسي القصري († 1052/1642.

 2) حمد بن سليمان التحليي († 1158/1745.

3) حسن بن على بن احمد المنطاوي المدابغي (1756. 4) حسن بن على بن احمد بن تحمد الشجاعي (4) المدابغي احمد بن تحمد الشجاعي (5) المدابغي ا

3921. Lbg. 778. 1) f. 1-112.

159 Bl. 8vo, 23 Z. (203/4 × 14; 14-15 × 7cm). — Zustand: gut; nicht ganz ohne Wurmstich. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: rothbrauner Lederbd mit Klappe. — Titel und Verfasser f. 1a (von anderer Hand):

القول البديع في الصلاة على الحبيب الشفيع للشيخ شمس الدين ابي الخير المحمد بن عبد الرحمن السخاوي الشافعي

(Titel ebenso im Vorwort f. 3b):

الحمد لله الذي شرف قدر : Anfang f. 1b: الحمد الرسول الكريم . . . أما بعد فان الله بقدرته وسلطانه ورأفته واحسانه ابعث سيدنا محمد الخ

Ein auf Traditionen gestütztes und im J. 861 Ramadan (1457) verfasstes Werk des Mohammed ben 'abd errahman essahāwī † 902/1496 über das Beten für Mohammed; in Vorwort, 5 Kapiteln und Schlusswort, deren Uebersicht f. 2—3b.

فى تعريف الصلاة لغة واصطلاحا وحكها النخ 1.3 المقدمة فى الامر بالصلاة على رسول الله صعّم النخ 16 باب. 1 (فصل 17 hebst Schlusswort in)

فى ثواب الصلاة على رسول الله صعّم النخ 47° باب .2 (فصل 6 nebst Schlusswort in

غ التحذير من ترك الصلاة عليه الن 64° باب 64°.
 غ تبليغه صقم سلام من يسلم عليه الن 69° باب .5
 ف الصلاة عليه صقم في اوقات مخصوصة الن 76° باب .7
 Das Schlusswort f. 109°.

Schluss f. 112* (Kāmil):

من آله الابرار اعداد الحصي والرمل والقطر الذي لم يعدد والله المستعان وعليه التكلان واسئله التوفيف لاقوم الطريق والالهام لكثرة الصلاة على نبينا عليه افصل الصلاة والسلام

F. 34^b—36^a enthält ein alphabetisches Verzeichniss von Namen Mohammeds, ungefähr 430 an Zahl. Auf den letzten Seiten des Werkes werden die vom Verfasser für dasselbe benutzten Schriften aufgeführt.

Schrift: klein, gefällig, deutlich, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift im J. 1179 Rab. II (1765) von محمد بن سليمان الانقروى.

HKh. IV 9644. (VI 13297 المنهل البديع ist wol dasselbe.)

We. 1858, 2, f. 24^b—25^b. Essojūṭī behandelt in der Abhandlung الثبوت في ضبط القنوت die Frage, ob in einem Gebete Mohammeds zu sprechen sei يعزّ oder ob mit anderen Vocalen?

Spr. 1967, 2, f. 86—13°. Ein Gebet für Moßammed mit dem Titel am Rande: ابن عراق von الحجاب برؤية الجناب Dasselbe, von Ibn 'arrāq † 988/1526 (No. 427) verfasst, beginnt: الذي تنبت فيه بقلم رحيميتك 'Schluss f. 13°: الذي انزلته عليه لانة شفا للمومنين ورحمة للعالمين الذي انزلته عليه لانة شفا للمومنين ورحمة للعالمين

3922. Pm. 251.

Format etc. u.Schrift wie bei 1); wasserfleckig. Titel f.64*: شرح الصلوات الشهيرة بالابراهيمية التى الفها نور الدين على الشوني

البلقيني Verfasser:

الحمد لله الذي تفصل بالهامنا: Anfang f. 64^b: ما امرنا به من الصلوة والسلام على خير انبيائه . . . وبعد فلما كانت الصلوة على النبي صغم بعد كتاب الله تعالى اشد امرا الخ

Die Gebete des 'Alī eśśūnī † 944/1537 für den Propheten sind weit und breit berühmt; deshalb giebt ElbulqInI eine Erklärung derselben und eine Anweisung, wie sie, nach Voraufschickung einiger kurzer Suren und Qorānverse, zu beten seien. — Dieser ElbulqInI heisst entweder صالح بن احمد † 1015/1606 oder مالح بن احمد † 1045/1635 (vgl. No. 3371).

Die Gebete heissen Ibrähimische, weil darin öfter, ausser für Mohammed selbst, auch für Ibrähim gebetet wird. Sie erscheinen in 13 Formen (ميغة) und beginnen f. 74: اللهم صل وسلم اي يا الله ترحم على محمد صقم لان الميم بدل عن ياء ... على سيدنا محمد ... كما صليت على ابراهيم النخ وعلى روح الله عيسى الامين: «85 الماهيم الماهيم داوود وسليمان وزكرياء ويحيى وشعيب وعلى وعلى داوود وسليمان وزكرياء ويحيى وشعيب وعلى والهم كلما ذكرك اللاكرون وغفل عن ذكرك الغافلون

In einem Schlussworte spricht der Commentator noch von dem äusseren Benehmen beim Verrichten der Gebete.

Abschrift vom J. 1127 Cafar (1715).

F. 91^b—95^a über die Syrischen Monate. F. 95^{a u.b} ein kleiner Brief des Sulțāns Soleimān an einen Serīf in Mekka, nebst der Entschuldigungs-Antwort.

3923. Pet. 592.

121 Bl. 4to, 17 Z. (22×16¹/₂; 14×8¹/₃cm). — Zustand: ziemlich gut, doch am oberen Rande wasserfleckig und auch sonst nicht ohne Flecken. Nicht ganz fest im Deckel. — Papier: gelblich, glatt, ziemlich dünn. — Einband: brauner Lederband. — Titel und Verfasser f. 1^a:

كتاب الدرّ الهنضود في الصلوة على صاحب الهقام المحمود لابن حجر المكى 540 الحمد لله الذي اختص نبيّنا : "Anfang f. 1 أما بعد فان محمدا صعّم بما امتاز به سائر الانبياء . . . أما بعد فان خدمة الجناب المحمدي من آكد الموجبات واهم المطلوبات

Ibn hagar elmekkī † 973/₁₅₆₅ will in möglichster Kürze über die Vorzüglichkeit des Gebetes und Segenswunsches für Mohammed handeln. Er benutzt das Werk des Essahāwī (No. 3921) und hat Verbesserungen und Zusätze dazu gegeben. Es zerfällt in Vorwort, 6 فصل und Schlusswort.

فى الكلام على قوله تعالى انّ الله ؛ Vorwort f. 2^b: في الكلام على قوله تعالى النبيّ

فى الامر بالصلاة على رسول الله صعّم 29^b فصل .1 فى كيفية الصلاة عليه صعّم 31^a فصل .2 فى ذكر امور تخصوصية تشرع الصلاة 90^a فصل .6 على النبى صعّم فيها

Schrift: ziemlich gross, geläufig, deutlich, vocallos. Die Ueberschriften treten nicht hervor. Breiter Rand, gegen Ende hin öfters beschrieben. — Abschrift c. 1100 1688.

3924. Pm. 224. 14) f. 1996—205^a.

Format etc. und Schrift wie bei 2). - Titel-überschrift und Verfasser:

هذا صلوات على النبى صعم لمحمد بن ابي الحسن البكرى الصديقي الشافعي الاشعري

2 Gebete für Mohammed, von Mohammed ben 'all elbekrī eççiddiqi † 994/1586.

1) f. 199b. Anfang: اللهم صل وسلم على نورك الاسنى وسرّك الابهى

اللهم انى اسالك بنير هدايتك الاعظم : f. 202b. Anf. وتب علينا انك التواب الرحيم : Schluss f. 205b ولا حول ولا قوق النو

F. 205^b—207. Çüfisches, darunter f. 205^b bis 206^a Aussprüche des الشيخ دارد بن باخلا (No. 3019).

3925. Lbg. 295.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Papier farbig. - Titel und Verfasser fehlt; s. Aufang.

Auf f. 9ⁿ ein grosser von einer Goldlinie eingefasster Kreis, enthaltend ein Gebet für Mohammed in Reimprosa. Die Erklärung desselben f. 10. 11. Der Text derselben in Silberlinien eingefasst. (F. 9^b. 10^a leer.)

الحمد لله المبدي المبدي الحكيم: Anfang f. 10^b: مالجدي المبدي المبدئ فهذا ملتع لتبيين مشكلات كلمات صلوات مستاة بالنعت المرضع بالمجنّس المسجّع صدرت من صدر . . . على . . . القارى الخ

Ein Gebet für Mohammed, nebst gemischtem Commentar von 'Ali elgäri † 1014/1606.

Der Text und die Erklärung beginnen: اللهم صل وسلم على نورك بالضم الاعلى بالمهملة ونورك اللهم صل وسلم على نورك بالفتيح الاغلى بالمحجمة المخ ومن صلاتك بالكسر أحليها بالمهملة اي من انواع عطيتك ... وحصول المقام الاسنى ووصول الرفيق الاحلى؛ امين،

F. 12. 13^a leer.

/ 3926. Lbg. 295.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Am Rande sehr viele Glossen. — Titelüberschrift oben am Rande durch Wasserflecke fast verwischt: sie ist:

ر" في بيان افراد الصلوة عن السلام هل يكره ام لا Verfassor: s. Anfang.

الحمد لله الملك المنان الذي هدانا :Anfang للايمان . . . أما بعد فيقول . . على . . . القارى ان الامام النووي قال كرة افراد الصلاة عن السلام الخ

Derselbe Verf. erörtert hier, ob es zulässig sei, in der Segensformel über Mohammed bloss das Wort صلى zu brauchen oder ob dazu noch nothwendig sei, wie Ennawawi behauptet.

فطوبى للغرباء اي المصلحين :Schluss f. 14b للدين على ما ضيّعه بعض المفسدين وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين'

F. 15, 16" leer.

3927. Pm. 185. 9) f. 78-106^b.

8vo, 13 Z. (Schrift: $12^{1/2} \times 8^{cm}$). — Zustand etc. und Schrift (aber grösser) wie bei 6). — Titel fehlt, aber f. 1^a:

صلوات الامام القليوبي

Der Verfasser, f. 78° nicht vollständig ungegeben, ist: مد بن الحمد بن الحمد بن الحمد الماري القلبوبي شهاب الدين

الحمد لله الذي اختار نبينا : "Anfang f. 78

Ahmed ben ahmed ben selāme elqaljābī † 1069/1659 hat, der Verdienstlichkeit des Werkes wegen, 500 kurze Gebete für Mohammed abgefasst und bemerkt, dass, wenn man wolle, man sie nur wiederholen brauche, um 1000 daraus zu machen. Sie beginnen f. 81°: اللهم صل وسلم على سيدنا على سيدنا ابراهيم المخاصليت وسلمت وسلمت وسلم على سيدنا محمد كما صليت وسلمت وسلمت على سيدنا محمد دملاة نقعد بها احسن مقعد، مقعد،

Auf f. 106 steht noch ein Gedicht von und 107 ein etwas längeres von الشيخ مصطفى.

3928. Pm. 421.

121 Bl. 8°°, 23 Z. (20×14; 14¹,2×9¹,8°ш). — Zustand: ziemlich gut, aber die Schrift durch Feuchtigkeit öfters beschädigt. — Papier: gelb, ziemlich stark, etwas glatt. — Einband: Halbfranzband. — Titel f. 1ª oben von ganz neuer Hand: كنوز الاسرار, was aber nicht richtig. Er ist nach dem Vorwort f. 3°:

الفتح المبين والدر التمين في فصل الصلاة والسلام على سيد المرسلين

kann aber auch nach dem Vorwort f. 1b allgemeiner heissen:

تعليق على كنوز الاسرار

Verf.: s. Anfang.

يقول العبد ... عبد الله الخياط: "Anfang f.1 ودارا البن محمد الهاروشي المغربي الفاسي منشأ ودارا ثم التونسي رحلة ومزارا ... الحمد لله حمدا كثيرا

طيبا مباركا فيه . . . ويعد فانى لما فرغت من تحرير كتاب كنوز الاسرار في الصلاة على النبي المختار الح

Nachdem der Verf. 'Abdallah ben mohammed elhārāšī elfasi ettanusi, nach f. 60^b
um ¹¹²⁷/₁₇₁₅ am Leben, in dem ننوز الاسرار الذخ
die geheimen Kräfte des Gebetes für den Propheten auseinandergesetzt, giebt er hier einen
Anhang dazu über die Quelle jener Gebete und
die Ansichten der angesehensten Imäme darüber
u. s. w. nebst frommen Vorschriften (وصايا) der
Hauptimäme. Das Werk ist eingetheilt in
Vorwort, 8 Kapitel (nach den 8 Paradiespforten)
und Schlusswort und Vervollständigung. Die
Uebersicht derselben steht f. 2.

مقدمة في الكلام على ما يتعلق بزيارة الاولياء 16.3° والصالحين المخ

فيما يدلّ على أن الصلاة على سيد 10ⁿ باب.1 السادات من اهم المهمات النخ

Darin f. 18^a die Qaçıde des محمد بن زين البكري † 1087/₁₆₇₆, deren Anfang: العابديين البكري برسل الرحمن أو يرسل u. f.19^b eine Qaçıde des الشيخ الحصرمي Empfehlung des Gebetes für den Propheten, anfangend (Wāfir):

اذا ما شئت في الدارين تسعد فكثر بالصلاة على محمد 34 Verse; jeder schliesst mit

في الكلام على ما يتعلق بالصلاة على النبي ²³ باب. 2

في الكلام على بعض الآداب التي تلزم 34° باب.3 المصلى على هذا النبي (مطلب 5 in 5)

باب .36^b الكاملة الكاملة على بعض ما يتعلق بالصلاة الكاملة (in 8 مجمئ).

في اقامة العذر بيين يدي تراب نعال 41 باب.5 صاحب دلايل الخيرات

في ماخذ كل من تلك الصلوات التي دوناها 48° باب. 6 في الورد ودذا ما اشتمل عليه من الدعوات

فى الكلام على بعض محاسن شيخنا "70 باب.7 ... ابي العباس سيدي احمد بن جابر رحّه وشيخنا ... سيدي محمد العياشي

فى السؤال ولجواب الذي وعدنا به اول الكتاب 86^b باب. 8 99^a خاتمة فى وصايا العلماء الربانييين والاولياء 99^a التتمة 116^b enthalt 21 Traditionen von Ibn

hagar el'asqalanı + 852/1448.

Darauf noch f. 119 Gebete (مناجات) des وابو حامد الغزالي u. f.120b ein Gebet des السيد الخصر womit derselbe sein احياء العلوم beschliesst (Anf.: اللهم اني اسالك من النعية تمامها ومن العصمة دوامها الري

غلا للذيبي امنوا ربنا انك : Schluss f. 121b روف رحيم وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين؛

Schrift: gross, kräftig, gefällig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. Schadhafte Stellen auf Bl. 9. 18. 45. 80. 82. 104. 118. - Abschrift vom . محفوظ القمني von (1738) J. 1151 Rab. II (1738)

Gegen Ende folgen die Blätter so: 111. 113. 112. 114 ff.

Es kommen viele Büchertitel aus der späteren Zeit vor, die nicht grade gewöhnlich sind, auch ist von manchen Personen eben dieser Zeit die Rede.

3929, We. 1844. 1) f. 1-11a.

128 Bl. 8vo, 21 Z. $(21 \times 14^{1/2}; 14^{1/2} \times 6^{2/3} \text{cm})$. — Zustand: ziemlich gut; am unteren Rande wasserfleckig. -Papier: gelb, auch strohgelb, ziemlich dünn u. glatt. -Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. -Titel fehlt; in der Vorrede f. 2n:

الفتح المبين في جواز الدعاء واهداء ثواب الاعمال لسيد المرسلين

Verfasser fehlt: s. Schluss.

الحمد لله الذي فتح بصاير :Anfaug f. 1 من يشاء من اهل الهداية . . . وبعد فقد ورد على هذا العبد الضعيف . . . سؤال تقريره وما قولكم عل جبوز الدعاء لبسول الله صعم وهدية شيء من ثواب الاعمال لروحه الشريفة والقول بانتفاعه بشيء عنها المؤ

Der am Ende des Werkehens genannte Verf. Mohammed ben hasan ben moh. ben hammat eddimasqt + 1175/1761 beantwortet hier die Frage, ob man für den Propheten (z. B. an seinem Grabe) beten und ihm einen Theil vom Lohn für gute Werke darbringen dürfe.

وتظفر بنفاعة سيد الانام رسولنا : Schluss f. 11* وقدة اعيننا محمد عليه . . . التحية والسلام وله بقمه ورقمه بقلمه فقير عفو ربه . . . المحمد بون حسون بون محمد [برن] همّات الدمشقى الحنفي غفر الله له الم

Schrift: Türkische Hand, klein, breit, gewandt, gleichmässig, vocallos. - Nach dem Autograph des Verfassers vom J. 1110/1698 abgeschrieben.

Am breiten Rande öfters Bemerkungen, auch solche. die nicht auf den Text Bezug haben.

ابن حجر العسقلاني F. 11^b. 12^a Ansichten des und Anderer über diese Fragen. F. 12b u. 13a einige Verse des Verfassers. F. 14 leer.

3930. Lbg. 454.

206 Bl. 8vo, 15 Z. $(20^{9}/_{3} \times 14^{1}/_{2} - 15; 14^{1}/_{2} \times 9^{9}/_{3}^{\text{cm}})$. Zustand: im Ganzen gut; etwas wurmstichig. Bl. 161 oben ausgebessert. - Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. - Einband: brauner Lederband. - Titel f. 1a:

ك" تنبيع الأنام في بيان علوّ مقام نبيّنا شحمد عليد افصل الصلاة وازكى السلام

Verfasser fehlt; in der Vorrede f. 1h:

عبد الجليل بن محمد بن احمد بن عظوم المرادى القيرواني

اختصر هذا من كتاب تنبيه :Anfang f. 1 الانام . . . الحمد لله الذي زين سماء الاذكار بالصلاة على النبتي المختبار . . . وبعد فانه لما كانت الصلاة على النبق الاكرم . . . من اشرف القربات الم

Preis Mohammeds und Vortrefflichkeit des Gebets für ihn, von 'Abd elgalil ben moh. ben ahmed ben attam elmoradi elgairwānī, vor 960/1558 am Leben. Das Ganze besteht aus kurzen, mit اللهم anfangenden, Ge-Ein Auszug, wie zu Anfang steht, scheint es nicht zu sein. F. 4* sagt der Verf.: bisweilen habe ich auch das Werk genannt: شفاء الاسقام ومحو الآثام في الصلاة على خير الانام

Das Werk zerfällt in viele ungezählte Kapitel (diese öfters auch noch in Abschnitte). Zuerst:

- 5^b باب في فضل الصلاة على النبي صعم
- باب في اتم من ترك الصلاة عليه عند ذكره 14ª
- 15^bباب في فصل محبته الشافية وحرمته الكافية
- باب في ظهوره وعلامته وولادته ورضاعته 946

باب فيما اظهر الله على يديه من الكرامات 103b

باب في محجزاته الباهرة وبراهينه الساطعة 100° باب في دعواته المقبولة ومنائحه المسؤلة u. s. w.

باب في اتمام الصلوات المكرمة والدعاء باسماء 197 الله تعالى المعظمة

وصل اللهم بجلالك وسلم : Schluss f. 206b وبارك على سيدنا ومولانا محمد خاتم النبييين وامام المرسلين والحمد لله رب العالمين'

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein und gedrängt, gleichmässig, deutlich, vocallos. Ueberschriften farbig (meistens roth), das Stichwort وتناهب grün, مناهبات والمساق المساق المساق

Arabische Foliirung: 140 ausgelassen, dagegen folgt auf 175 u. 178 noch 175^a u. 178^a. — HKh. II 3614.

Auf dem 1. Vorblatt steht das Gebet رعاء الفرج.

We. 1780, 4, f. 62–72 Gebete des الدرييري † 1201/₁₇₈₆ für den Propheten, in alphabetischer Folge, mit einem Anhang.

3931.

1) Pet. 691, 6, f. 33b-34b.

8°°, c. 18 Z. (Text: c. 16-17 \times 13°°). — Zustand: zieml.gut.—Papier: gelb, stark, etwas glatt.—Titel f.33°, 3:

صلوات الختام على النبى الختام عبد الله تجل سيدي على باحسين .verfasser عبد الله السقاف باعلوي

Anf.: اللهم صلّ وسلم على سلّم الاسرار الالهية الح Gebet für Mohammed, von 'Abdallah ben 'alı bāhosein essaqqāf bā'alewī. Die einzelnen Hauptsätze beginnen mit اللهم.

وشرف وكرم وعظم ومجد صلاة دايمة :Schluss اللي يوم الدين الحمد لله رب العالمين المحمد الله علمين المحمد الله علم المحمد الله علم المحمد الله العالمين المحمد المحمد

Schrift: gross, kräftig, rundlich, vocallos, etwas flüchtig. — Abschrift c. 1200/1785.

Pm. 146, 3, S. 244-250 dasselbe Gebet.

2) Pm. 251, 4, f. 103-110.

Format etc.u. Schrift (in roth. Linien eingerahmt) wie bei 1.

Ein längeres Gebet (Fürbitte für Mohammed), dessen Hauptsätze beginnen mit: مدارك على سيدنا ومولانا محمد واستغفر : Anfang fehlt. — Schluss f. 108 الله العظيم من كل ننب اتينه . . . وسلم تسليما كثيرا دايما ابدا الى يوم الدين والحمد لله وحده ا

Als Anhang giebt der Verf. ein Gebet, das er von seinem Lehrer عمد الغزي gehört hat und das er الكنز الاعظم nennt (No. 3649, 54).

Abschrift vom J. 1127 Rab. 1 (1715).

/ 3932.

1) Mq. 312, 1, f. 1-43.

78 Bl. 8°°, 7 Z. (16²/3×12¹; 9¹/2×6¹; 2°m). — Zustand: ziemlich gut, doch etwas lose im Einband und am unteren Rande etwas wasserfleckig. — Papier: gelblich, glatt, stark. — Einband: rothbrauner Lederband mit Klappe. — Titelüberschrift f. 1°:

دعاء صلوات شريف

الصلوة والسلام على من خلقه الله :Anfang من النور [نوره d. i.] الصلوة والسلام علي من خلف الله العرش من نوره النخ

Ein langes Gebet der Fürbitte für Mohammed, in kurzen Sätzen und in gewissen Gruppen, zum Theil in gereimter Prosa.

ورضى الله تعالى عن ذوي : Schluss f. 43b; قدر ابي بكر وعمر وعثمان وعلى وعن ساير الحاب رسول الله اجمعين ولا حول ولا قوة الا بالله الخ

Nach f. 42 muss etwas fehlen, vielleicht 2 Blätter.

Schrift: klein, gefällig, gleichmässig, deutlich, vocalisirt. Text in rothen Doppellinien. — Abschrift c. 1700. Bl. 44 leer.

2) f. 45 ff. ist Türkisch (کا مناجات موسی).

2) Pm. 419, 4, f. 24.

Titel fehlt. Es ist eine Fürbitte für den Propheten, nach der Randbemerkung auf f. 24° entnommen dem ركتاب غنية الطالبين, und beginnt: اللهم صل وسلم وبارك على سيدنا التجام النخ محمد شفاء القلوب وحبيبها ودواء الاجسام النخ Es ist mit 24° nicht zu Ende.

3) We. 1785, 3, f. 31b-32.

8°°, 23 Z. (20 × 14; $14 \times 9^{1/2^{cm}}$). — Titel u. Verf. fehlt.

اللهم صل وسلم على سيدنا محمد : Anfang f. 31b وعلى آل ابراهيم البراهيم وعلى آل ابراهيم الرخ

Ein Gebet für Mohammed. Die Hauptsätze, meistens kurz, fangen mit an.

Schluss f. 32b: وعلى الهم وصحبهم اجمعين كرك الغافلون كلما ذكرك الغافلون Schrift: gross, kräftig, deutlich, vocallos. Das Stichwort اللهم roth. — Abschrift c. 150/1737.

3933.

1) Pm. 368, 1, f. 1.

128 Bl. 4°, 16 Z. $(22^2/3 \times 14; 19 \times 11^{cm})$. — Zustand: etwas fleckig. — Papier: gelb, stark, wenig glatt. — Einband: schwarzer Lederband.

Ueberschrift fehlt. Es ist ein Gebet, Fürbitte für Mohammed, seine 4 rechtmässigen Nachfolger, die beiden Söhne 'Alīs, den Elhasan und den Elhosein, deren Mutter Fāṭime, ferner für Elhamza und El'abbās und die übrigen المبشرون, die Ançāren und Tābi'ūn; ferner für Erhaltung und Ausbreitung des Islām und Vernichtung der Gegner.

الحمد لله الذي هدانا لهذا . . . وما Anfang: الخمد لله الذي هدانا لهذا . . . وما الخمد الخم توفيقى الا بالله واشهد ان لا اله الا الله وحده المخ ولذكر الله تعالى اعلى الله الله تعالى واقدى واقدى واحبر واولي واعز واجلي واتم واقم واقوي واحبر Schrift: Türkische Hand, etwas flüchtig, aber dout-

2) We. 1785, 4, f. 33.

Ein Gebet für Mohammed.

lich, fast vocallos. - Abschrift c. 1800.

الحمد لله رب العالمين المل الحمد :Anfang الحمد لله رب العالمين المل الحمل الخ Schluss — واتمّه علي كل حال وفي دل حال النخ اللهم صلّ على سيدنا محمد . . . رب العزة عما : 4.33 يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين وكمل

F. 33^b Notiz über die 12 Namen der 1. Sura und dieselben von احمد بن رسلان in Verse gebracht f. 34^a, auch einige andere Verse desselben Inhaltes.

3) Lbg. 1034, 2, f. 243^b—244.

وله الحمد وعلى نبيه : Titel fehlt. Anfang التعلوة والسلام . . . سمعت السيد الاجلّ . . . عبد الرحن الحسنى السنى . . . قال في توجيه التشبيم الخ

Erörterung darüber, dass das Gebet für Mohammed wichtiger als das für Ibrāhim sei.

د يعلم من هذه العبارة الا بهذا Schluss: الوجم كما لا يخفى على من لم ادنى فطانة'

Schrift: Türkische Hand, klein, gefällig, vocallos. — Abschrift im J. 960 Gom. 1 1553.

Von der Vortrefflichkeit der Fürbitte für Mohammed handelt Pm. 65, 135^b—138^a. WE. 93, 176—181. — Vom Lohn für Gebetsformeln an Mohammeds Namen We. 1616, 71^b. 72. — Gebete für und an ihn: We. 1440^a, 273; 1512, 170^b; 1558, 94^a; 1589, 30^a; 1694, 10; 737, 36^a. Mq. 32, 428—439; 94, 58^b. Mo. 7, 74^b. 75^a. Pet. 694, 21^a. Mo. 8, 24^a (auch für seine 4 Nachfolger). Lbg. 808, 100^b—102^a (mit seinen Namen): 10, 2^a (Verse). Pet. 616, 83^b (Gedicht). Pm. 387, 155.

/ 3934.

Denselben Gegenstand behandeln:

- على بن ابراهيم بن عبد الرحمن الغرناطي ابن النقري + 557/1162, u. d. T. وسلوة الاولياء الاصفياء وسلوة الاولياء
- 2 کیبی اندین ابن العربی $^{688}/_{1240}$, u. d. T. محیبی اندین ابن العربی , nebst Commentar des عبد الغنی ابن النابلسی ورد الورود وفیص الجر المورود
- احمد بن جيبي بن ابي بكر التلمساني ابي ابي جلة (3) دفع النقمة في الصلوة على نبتي الرتمة (1374, u.d.T.
- . 4 سيرازي (um⁷⁸⁰/₁₃₇₈) محمد بن عبد العزيز بن محمد الشيرازي (u. d. T. صلوة الممتار في الصلوة على النبي الختار
- 5) ألم الفيروزابادي الماين الفيروزابادي (817/1414, u. d. T. الميلات والبشر في الصلوة على خير البشر und منية السؤل في دعوات الرسول
- (6) بن المحمد بن داود الآثاري ابوسعيد (۱۹۵۶ شعبان بن حمد بن داود الآثاري ابوسعيد (۱۹۵۰ مسك الختام في اشعار الصلوة والسلام (۱۹۵۰ مسك الختام في اشعار الصلوة والسلام (۱۹۵۰ مسك)

- 7) خمد بن قاسم الرضاع + 894/1489, u. d. T. خفة الاخيار في فصل الصلوة على النبي المختار
- جلال الدين السيوطني (8 † 911/₁₅₀₅, u. d. T.
 ر" في الصلوة على النبي
- 9) عائشة بنت يوسف الباعونية $+ \frac{922}{1516}$, u. d.T. صلوة السلام في فضل الصلوة والسلام
- 10) أو القسطلاني المحمد بن ابي بكر القسطلاني (10 ألف الحنف الى مشارع الصلوة على النبي المصطفى
- احمد بن محمد ابن عبد السلام (11) بن عبد السلام (11) بن عبد السلام (12) بن عبد السلام (13) بن ع
- um 1000/₁₅₉₁, عبد الرحمن بن احمد السخاري (12) مرب الترغيب في فضل الصلوة على الحبيب الخبيب في فضل الصلوة على الحبيب
- 13) عمر بن عبد الوهاب بن ابراهيم الغرضي (13 u. d. T. يغرضي البشير النذير ...
- 14) أسالم بن احمد بن شيخان † 1046/1636, u. d. T. جواهر كلم العلوم في الصلوة على مُداوى الكلوم
- 15) سي القدسي القدسي um $^{1050}/_{1640}$, u. d. T. مفتاح الخيرات ونجاح الارادات

- 16) أحمد بن محمد بن يونس البدرى (16 النصوص والكنز الاسنى في الصلوة والسلام (1. d. T. على الذات المكملة الحسنى
- . um¹¹⁰⁰/₁₆₈₈ محمود بن محمد العنائي العري ابوالبسر (17 خلع الانوار في الملوة على النبي الختار . u. d. T.
- 18) عمر بن على الغنوشي أبن الوتبيل (1761, u. d. T.
 ر" في الصلوة على النبي
- احمد بن عبد الفتاح بن يوسف المجيري الملوي (19 1181 المبرع صلوات على النبي 1181 النبي 1181
- 20) أندردير الدون المحمد بن المحمد الخلوقي الدردير المردير البارق في الصلاة على افضل الخلائف u. d. T.
- عبد الله بن ابراهيم بن حسن الحسيني ميرغني (21 لمرعني ميرغني (21 بالمحاجوب ابو السيادة مشارى الانوار في الصلوة والسلام على النبي المختار
- 22) حمد بن عبد الرحمن النمري (22)
 الاعلام بفصل الصلوة على خير الانام
- 23) العصاة المحمدة على شفيع المحماة (23 $\rm um^{991}/_{1583}~ab-$ gefasst.

16. Gebet-Gedichte.

Dieselben sind hier alphabetisch nach dem Reim geordnet. Sehr viele solcher finden sich in den Diwänen oder kommen auch vereinzelt vor und werden zum Theil im 19. Buch (Poesie) besprochen werden.

3935.

- 1) Mf. 79, 4, f. 250b. Gebet مناجاة des مناجاة in 10 Versen. Anfang (Wāfir): الم تسمع بفصلك يا منادي دعاءً من ضعيف مبتلائ
- 2) We. 183, 1, f. 20. Gebet مناجاة des الهي jeder Vers beginnt mit الهي بتوحيدي وفقري وعبرتي Anfang (Ṭawil): وحبّى لكم انهب بقربك قسوتِي
- 3) We. 1766, 13, f. 52a. 2 Gebete من المنتخذ البكري المجادي المنتخ البكري Anfang (Ramal): الشيخ البكري الله من كل ما تخشى فتجل بالفرج und von الشافعي (Ramal decurt.). Anfang: يا رسول الله يا املي يا رفيع القدر والدرج HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.
- 4) We. 1587, f. 63b. Das Gebet des بالمام الشافعي † 204/819 (in 13 [14] Versen). يا من بحل بذكره عقد النوايب والشدايد . Dasselbe Spr. 1204, 1, f. 82b; 1933, 6, f. 89b. Pm. 232, 2, f. 35a.

3936.

- 1) Pet. 669, 7, f. 141^a. Ein Gebet, in 18 V. Anfang (Basit): امنا من المنا من المنا مقبق الحسني لنا مدّا واجعل معونتك الحسني لنا مدّا
- 2) Lbg. 103, f. 36. Gebet in 23 Versen (Ṭawīl) auf نَدَى (s. No. 3798).
- 3) Pm. 680, f. 120*. Schluss eines Gebets in 16 Versen, der letzte: وعن الائمة والرضى عن تابع ما لاح نجم في بقيع الفرقدِ

- 4) Pet. 93, 5, f. 63^b. Tahmis auf das Gebet تا مدين des الاستغاثة † 589/1198, dessen Anfang: با ربّ ما لى غير بابك ملجاً فبجاء احد لا تخيّب مقصدي Dasselbe We. 1238, f. 5^a.
- 5) We. 230, 9, f. 74^b—76^a. Gebet mit dem Anfang (Ramal decurt.):

يا الْهِي ومرادي يا رجائى واعتمادي

6) Dq. 81, 5, f. 63^a—66. Ein Gebet und ein Gedicht auf Mohammed. Anfang: صبح الهدا ملاً الوجود سرورا لما راوا وجم الحبيب مُنِيرًا und ein anderes Gedicht (14 V.) mit dem Anf.: يا شهر مولد خير العرب والتجيم لانت حقاربيع الفضل والكرم Abschrift vom J. 1022/1613.

3937.

1) Spr. 839, 1, f. 1—8.

22 Bl. 8vo, 20 Z. (20 × 13¹/₂; 17¹/₂ × 10¹/₄^{cm}). — Zustand: nicht ganz sauber; der Rand stark beschrieben. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel f. 1ⁿ:

عده بهجة الانوار على الدر المختار من بديع الاستغفار نظم تاتبه . . . احمد بن محمد الصفدي امام الدرويشية بدمشق الشام المدويشية بدمشق الشام الدرويشية بدمشق الشام المدويشية بدمشق الشام المدويشية المدوي

احمد بن محمد بن محمد الصفدي

Anfang f. 1b (Bastt):

استغفر الله ربي منشئ الصور من غير سبق مثال عالم الفطر

Gebet استغفارة in 73 Versen, von Ahmed ben moh. ben moh. eccafadī † 1100/1689, mit Tahms von demselben; dies beginnt:

يا من بروم خلاص النفس من سقر Jeder Vers (auch des Tahmts), bis auf die letzten 16, fangen an mit استغفر.

Schrift: ziemlich klein, vornüberliegend, vocallos, gleichmässig, deutlich. Die Grundverse roth. Die Ränder und die Talimis-Verse ebenso wie die Grundverse in rothen Strichen eingefasst. — Autograph.

An den Rändern aller Blätter dieser Handschrift (No. 1-3) stehen Viervers-Strophen, von Liebe zu jungen Knaben handelnd.

2) Pm. 161, 4, f. 23. Gebet mit den Namen Gottes, $13^{1/2}$ Verse vorhanden:

یا ربّ اسماؤک الحسنی اعود بها من شر نفسی ومن دنبی واوزاری

3) We. 1635, 2, f. 21—53. Ausser 2 kleinen Gebeten und 2 Briefen çüfischen Inhalts von الحقى الفقيري enthält f. 36b—48 vierzeilige Gedichte desselben, zum Theil Gebete. Sie beginnen: هو الاول الاخيير هو الظاهر الظهير und haben zum Theil besondere Ueberschriften, so f. 44b: مناجات في التوحيد. F. 48b—53b in Prosa: مناجات الحجبار لواحد الكبار.

F. 53^b—55^a Persisch. F. 55^a—56^a ein Vierversgedicht des عبد القادر الحصني.

- - 5) Mq.88, 8, f.84°. Gebet. Anf. (Kām. dec.): يا من البه تصرّعي كم ذا تريد تمنّعِي
- 6) Pet. 93, 5, f. 65b. Gebet مناجاة des 'Alı ben abū ṭālib (Ṭawīl): لك للحديان الجدوالجدوالعلا تباركت تعطي من تشاء وتنمَعُ 28 Verse, welche bis auf die 2 letzten mit beginnen. Dasselbe in Pet. 175, f. 65a. We. 1093, 1, f. 6b. Spr. 490, f. 147b; 1229, f. 46a; 1103, f. 20b. Mo. 255, f. 15. (No. 3900.)
- 7) Spr. 1127, 8, f. 131*. Gebet des كيبى الدين, anfangend (Ṭawil): الْهِيَ عبد عند بابك خاصَعْ غريب بعيد الدار للهمّ جامعُ

3938.

1) Pm. 314, S. 70. Das Gebet الاستغاثة des عبد الرحمن بن عبد الله بن احمد السهيلي + 581/1185. Anfang: يا من يري ما في الصمير ويسمع انت المعدّ لكل ما يتوقع

Gewöhnlich 12—14 Verse. — Dasselbe in: Pm. 75, f. 51^b; 617, f. 213^b. Spr. 29, 4, f. 162^a (auch mit 67,7 bezeichnet); 249, 216^b; 533, 470^a; 1230, f. 6^a; 1933, 6, 89^b. We. 1587, 64^a; 1780, 4, f. 57^b. Do. 50, f. 31^a. Mq. 49, 1, 10^a.

Mo. 255, 7, f. 15^b. Pet. 696, 128. — Dasselbe ist mit Tahmis versehen in: Spr. 1239, f. 86^b; 1242, f. 63^b; 1967, 18, f. 78^b-80. We. 183, 1, f. 14^a; 224, f. 25^a; 1238, f. 13^a u. 15^b; 1706, 3, f. 23^b; 1780, 2, f. 18^b. Pet. 93, 5, 67^a; 100, 60^b; 644, f. 55^b u. 57; 645, 105^a; 646, 2, f. 60^b; 654, 52^b; 654, 54^a. Pm. 476, f. 27^b. 28^a; 516, f. 21^a und ein anderes f. 22^b. — Ein Tasdis dazu in Spr. 906, f. 147. HKh. V 11199. VI 14861.

- 2) Spr. 1229, f. 67^b. Das Gebet (12 V.) mit dem Anfang (Kāmil): يا من ينادى في الضمير فيسمع ويرى فلا يخفى عليه موضعُ
- 3) We. 1805, 9, f. 92^b—98^b. Gebet استغفارة von مصطفى البكري † 1162/₁₇₄₉, mit Vorbemer-kungen und dem Anfang (Basit) f. 93^a:

استغفروا الله منشينا من العلق وخالقا في شقاق القلب للعلق Alle Verse (ausser den 5 letzten) fangen mit an.

7 3939.

- 1) We. 1438, f. 138^B. Ein Gebet in 13 Versen. Anfang (Ṭawīl): وبالخير يا فتّاح فافتح وبالهدي وبالعلم كن لي يا عليم مفصّلا Vgl. We. 705, 3, f. 44 (Anfang u. Schluss fehlt).
- 3) Pet. 93, 5, f. 68°. Ein Gebet des يوسف بن ابي الفتح بن منصور السقيفي † 1056/1646. dessen Anfang (Basit): باسم الذي تخصع الاعناق ساجدة لعزّة الشامخ العالى عن المثل Die meisten Verse fangen mit با برت an. Das
- 4) We. 1706, 6, f. 30a. Gebet des ابو مدين † 589/1193, das anfängt: يا من خلا فراي ما في الغيوب وما تحت الثري وظلام الليل منسدلُ Nur 4 Verse; ebenso We. 1715, 3, f. 10a. —

selbe in Spr. 1229, 38*.

Nur 4 Verse; ebenso We. 1715, 3, f. 10^a. — Ein Tahmts dazu Spr. 1242, 50^a. Pm. 250, 36^a.

- 5) Mq. 89, 2, f. 9^a—11^b. Ein Gebet in 50 Versen. Anfang (Ṭawɪl): تحيّر بي امري وضاف سبيل وللحايرين الله لَهْق دليل Die meisten Verse beginnen mit الهي oder mit وأستغفر الله العظيم.
- 6) We. 1573, f. 9b. Gebet in 26 Versen, von مصطفى بن كمال الدين بن على البكري † 1162/₁₇₄₉. Anfang (Tawil):

الهي باهل الذكر والمشهد الاسما بمن عرفوا فيك المظافر بالاسما

Dasselbe in Pet. 702, 4.

√ 3940.

1) We. 183, 3, f. 53b. Ein Gebet أبو مدين in 40 Versen, von أبو مدين † 589/1193, anfangend: استغفر الله مجري الفلك في الظلم على غباب من التيار ملتظم Alle Verse bis auf die 4 letzten fangen ebenso an.

Der Anfang (8 V.) in We. 1254, f. 112b. WE. 115, f. 128b. Mit Tahmis We. 1714, 6, f. 73 — 75. Spr. 490, 30; 1229, f. 41b. Pet. 93, 5c, f. 60a.

2) We. 1748, 2, f. 2. Eine استغفاره in 40 V., von عبد الرحمن بن ابراهيم الموصلي Anfang: استغفر الله منشى الخلف من عدم

ستغفر الله منشى الخلف من عدم Antang: متغفر الله منشى الخلف من عدم المثال الذي قد شاء في القدم

3) Spr. 1104, 1, f. 1—8.

40 Bl. 4to, 13 Z. (25 × 14; 18-19 × 9^{cm}). — Zustand: wasserfleckig, sehr wurmstichig und auch schadhaft im Text. — Papier: gelb, dünn, glatt. — Einband: schöner Halbfranzband.

Ein Gebet مناجة des Haltfen 'Alt in Tahmisform, mit dem Grundvers:

يا سامع العطاء لذي الفاقة العديم

Es hat eine kurze, meistens persische, Erklärung, dann wörtliche Uebersetzung, endlich poetische Umschreibung in persischer Sprache.

Schrift: Persische Hand, gross, gut, gleichmässig, vocalisirt; der Text roth überstrichen. Abschr. um 1200/1786.

Dasselbe in Pet. 273, f. 56^b ff.

3941.

- 1) We. 1780, 4, f.73b—79a. Gebet mit den Namen Gottes von الشيخ الدرديري. Anfang: تباركت يا الله ربي لك الثنا فحمدا لمولانا وشكرا لربنا mit einem Nachgebet in Prosa f. 79a—80b.
- 2) Mo. 307, f. 56^a. Ein Gebet استغفارة in 99 Versen, von عبد الغنى النابلسى † 1148/₁₇₃₀; alle Verse, ausser den letzten 8, fangen mit استغفر الله an. Anfang (Basit):

استغفر الله من سري ومن علني استغفر الله من نفسي ومن بكّني

3) Spr. 1219, f. 120. Ein Gebet معاء عظيم anfangend (Wāfir): انا الموجود فاطلبني تجدنى وان تطلب سواي لم تَجِدّنى Alle Verse schliessen mit: فاطلبنى تَجدّنى.

Dasselbe in Pm. 419, 3, f. 22b.—23b. Vgl. Pet. 249, 3, 146. Lbg. 1041, 9.

4) Lbg. 554, 17, f. 202—213. Eine Zusammenstellung von çūfischen Gedichten neuerer Zeit. 203b Mitte bis 204b ein Gebet in Vierzeilen, ohne festes Metrum, mit dem Grundvers: امين يا الله يا ارحم الراحمين

205-206 ein Gebet in Fünfzeilen (uncorrectes Wäfir) mit dem Grundverse:

206* — 207a eine Vermahnung (موعظة) in Fünfzeilen, mit dem Grundverse:

ديف ما يفعل الله بنا انه خير لنا

207^a---207^b Vierzeilen, mit dem Grundverse: انت حبيب قلبنا

dann noch einige kleinere Gedichte bis 209^b; 211^a. 213. F. 202-203^b, 209^b-211^a u. 212^b sind Türkische Gedichte; 211^b-212^a sind Persische.

3942.

1) Mo. 26, 2, f. 21^b—24^b. Ein Gebet in 19 Versen, anfangend (Ṭawil): دعوتك يا مولاي فاقبل دعائِيًا وبلّغ بما ارجوه منك مرادِيًا Dasselbe in We.1714, 3, f.81 u. Spr. 852, 2, f.54.

2) We.1805, 10, f. 98°-108°. Titel u. Verf.: هذه قصيدة ابتهالية للقطب الرباني . . . مصطفى البكري

Ein Gebet, mit der Vorbemerkung, dass Muçtafā elbekri † 1162/₁₇₄₉ es auf Veranlassung des خمن التافلاتي † 1191/₁₇₇₇ im Jahre 1136/₁₇₂₃ in Konstantinopel gedichtet habe. Anfang f. 100° (Kām. dec.):

يا رب بالذات العليه وبسر اسرار الهويه

3) Pm. 286, f. 424. Gebet in 11 Versen, von حمد المغربي. Anfang (Kāmil): يا كاشفا للكرب عن شاكيها يا راحم العبرات من باكيها

' 3943.

in 39 Regezversen, von تحمد الشهير بالسمان Anfg: كحمد الشهير بالسمان الله يا الله يا

Der Verfasser Mohammed ben 'abd elkerım *essammān* † ¹¹⁸⁹/₁₇₇₅.

2) Mq. 89, 1, f. 2-4.

17 Bl. 8°°, 11 Z. $(20^{1}/_{2} \times 14^{1}/_{2}; 14 \times 10^{cm})$. — Zustand: sonst gut, bloss ein grosser Flecken oben am Rande. — Papier: gelb, zieml. dick, nicht glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel fehlt.

Ein Gebet in Regezversen um Beistand und Förderung für Mohammed, Sultan der 'Ofmanen, und seinen Grosswezir Ahmed. Anfang f. 2b: الحمد لله على الالهام والشكر لله على الالهام

3) Pet. 684, f. 148^b. Erklärung einiger Verse aus der المخزايري, betreffend Verbleiben im Gehorsam, bei Fasten, Beten u. Gottanrufen.

Kleine Gebete in Versen kommen beiläufig noch vor in: We. 87, 10^b; 1546, 1^a; 1704, 192^b. Lbg. 554, 175^a; 287, 40^a; 808, 59^a u. 77. 78^a; 627, 59^a; 941, 58 u. 49 (von البياء); † 901/1495); 557, 1^a (von السهيلي); desgl. Do. 50, 33^a. Glas. 72, 2^b; 109, 41^b. — In Reimprosa Spr. 1933, 89^a.

17. Predigten (خطب).

3944. Lbg. 371.

171 Bl. 4°, 13 Z. (23¹, 2×17: 14¹, 2×11cm). — Zustand: lose Blätter; am Rande meistens schadhaft; nicht ohne Flecken. Eingerissen und schadhaft Bl. 10. 116. 135. 137. 139. 140. 149, besonders 115. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband fehlt. Das Werk liegt in einem schadhaften orientalischen Futteral und dies wieder in einem anderen. — Titel fehlt; er ist nach f. 101°, Z. 4:

ديوان النخطب

und nach f. 101a, Z. 9:

جميع الخطب والادعية والفصول النباتية Verfasser fehlt; er ist nach f. 16^a:

عبد الرحيم بن محمد بن اسمعيل بن نباتة und f. 102a, Z.3 mit dem Zusatz: الغارقي und f. 100a, Z. 10 (u. sonst): ابو جيئ

Diese um 620/₁₂₂₃ veranstaltete Sammlung von Predigten, Gebeten u. Gebets-Abschnitten enthält auch noch Stücke von seinem Sohne معمد (f. 16^b) und von seinem Enkel ابو الفرج طاهر بن محمد (f. 60^b).

Anfang fehlt. Die Blätter sind in ganz ungeordneter Folge; das Ordnen derselben ist bei den ausserordentlich vielen Lücken und mit Rücksicht auf den Inhalt sehr misslich und deshalb unterlassen. Ziemlich in den Anfang (Bl. 11 der ursprünglichen Folge) gehört f. 74. Auf der Rückseite beginnt: على فالم المناه المناه

f.1° خطبة فى ذكر الموت ونم الدنيا الحمد لله الشديد Ebenso 7°. 25°.

خطبة يذكر فيها قداوم وال الحمد لله شكرا "2 على ما اوزعنا الخ

خطبة يذكر فيها تصرّف الزمان والمعاد' الحمد 4 كطبة يذكر فيها تصرّف الزمان العبارات الح لله الذي لا تفصح بماهيته العبارات الح Ebenso 9^a. 52^b. 167^a.

خطبة يذكر فيها الموت وصفته الحمد لله 50 الذي علا في ارتفاع مجده عن اعراض الهمم

نسخة منام الخطيب أخبرنا الشيخ ... تاج الدين "6 ابو اليمن زيد بن الحسن بن زيد الكندي الخ

خطبة تعرف بالصوفية٬ الحمد لله مختار من 66 يصطفيه من عباده المز

خطبة اخرِي يذكر فيها آلوباً الحمد لله مبدي 10° Ebenso 82°.

u. s. w.

خطب النكاح الحمد لله المتنفرد بالجلال 65 خطبة تعرف بالقَعْسَرِيّة لحتم القرآن في شهر رمصان 67

خطبة يذكر فيها وفاة رسول الله صغم يخطب 45° بها في شهر ربيع الاول

خطبة اخرى يذكر فيها اخذ الدُمْسُتُـَّق °77 u. s. w.

خطبة لوداع شهر رمصان (und 127b) خطبة لوداع شهر رمصان خطبة يذكر فيها وداع شهر رمصان (u. s. w.

فصل يذكر فيه ولاية الامير ابي المكارم دِيَازِبَكْرٍ 123⁶ خطب به يوم اقامة الدعوة له . . . سنة ٣٥٣

فصول الصلاة على النبق صَعَم في الخطب 166 الثواني يمينا وشمالا

خطبة اخري في صفة الجنة خطبة اخري

Der Verfasser heisst 'Abd errahım ben mohammed ben ismā'il elfāriqī abū jahjā ibn nobāta † 374/984. Sein Sohn ist Abū ṭāhir mohammed ben 'abd errahım um 390/1000 und dessen Sohn Abū 'lfarag ṭāhir ben mohammed um 420/1029.

Die Predigten sind in der Regel kurz; sie behandeln oft denselben Gegenstand und sind fast immer in Reimprosa gehalten. Sie beziehen sieh auf Tod und Auferstehung, Hölle und Paradies, Feste und Festmonate, Tadel der Zeitlichkeit, Lob des Gebets, der Fasten und des Glaubenskampfes, ferner auf Hochzeit, Verbot des Weines, üble Nachrede, Alter, Aufruhr etc. Auch sind Gebete für Mohammed

und Statthalter darin, so für Abū 'lmekārim im J. 352/963. Schluss fehlt.

Schrift: ziemlich gross, gut, vocalisirt, Ueberschriften grösser. Am Rande oft gute Bemerkungen. — Abschrift c. 650/1252. — Collationirt. — HKh. III 4727.

Vorlesungszeugnisse über dies Werk (hauptsächlich aus d. J. $^{587}/_{1142}$ — $^{542}/_{1147}$) f. 100-102 von derselben Hand.

Commentare zu dem Werke werden beigelegt dem:

- 1) إلى بن الحسن بن زيد الكندي ابو اليمن (1 † 613/₁₂₁₆.
- 2) عبد الله بن الحسين بن عبد الله العكبري (2
- 3) مبد اللطيف بن يوسف بن محمد البغدادي (3)
- 4) عثمان بن يوسف القليوبي محيى الدين (4 † عثمان بن يوسف القليوبي محيى الدين

Auf beiliegenden Blättern in 4¹⁰, bezeichnet a—f, steht ein Stück einer längeren Maqāme, mit Türkisch untermischt, in der الرهوان die Hauptrolle spielt. Der Anfang fehlt. Schluss: ما انشدت في مجلس الاحباب اغت اغت يا منجع العالم.

Von einem neueren, sehr gewandten und gelehrten, Schriftsteller.

3945. Lbg. 295. 23) f. 109-120^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift f. 109^b:

موعظة الحبيب وتحفة الخطيب Verfasser: s. Anfang.

الحمد لله الذي انزل القران والحم :Anfang به العرب العرباء . . . أما بعد فيقول . . . على بن سلطان للحمد القارى الحنفى . . . انه ورد على بعض الصلحاء والفضلاء من الغرباء الخ

Durch den Besuch eines fremden Kanzelredners, der dem 'Alī ben sulṭān mohammed elqārī † 1014/1606 erzählt, der Stifter seiner Moschee habe bestimmt, dass dort nur nach der Weise der Früheren gepredigt werden solle, hat sich derselbe zur Abfassung dieses Werkes veranlasst gefühlt. Er hat also die Nachrichten, welche sich auf die Predigt Mohammeds und sein Verhalten dabei, seinen Anzug u. s. w..

beziehen und gleichfalls die auf die Predig seiner rechtmässigen Nachfolger, die man eber als "Frühere" nicht bestreiten könne, bezüglichen Berichte hier gesammelt.

Also zuerst von Mohammed selbst f. 109^b عن البيع المنظ المعتمل أو المستقم كان يركع قبل الجمعة اربعا المخ عثمان 117^a عمر 114^b; ابو بكر 117^b على 117^b على Diese 4 Abschnitte sind mit نصل bezeichnet.

وينهى عن الفحشاء والمنكر : "Schluss f. 120 والبغى يعظكم لعلكم تذكّرون قال مؤلفه رحّم فهذا ما حضرنى من خطب النبي عمّ واسحابه الكرام واتباعه العظام . . . وسلام على المرسلين والحمد لله المخلفة Werfasst im J. 1011 Sawwāl (1603).

Abschrift im J. 1175 Dū'lqa'da (1762).

3946. Pm. 539.

112 Bl. 4°°, 29 Z. (28 × 18¹/2; 21¹/2 − 22¹/2 × 13°m). — Zustand: der fast überall schadhaft gewordene Rand ist meistens durch Ankleben von Papier wieder vergrössert; der Text hat dadurch nicht selten gelitten. Vielfach fleckig, auch im Rücken ziemlich schadhaft; nicht frei von Wurmstich. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: schwarzer Lederbd. — Titel u. Verfasser fehlt, doch steht f. 1° oben die Ueberschrift von späterer Hand:

Anfang (ohne Bism.) von derselben Hand: قال العالم العلامة فيلسوف دهره واقليدس عصره بهاء قال العالم العالمة فيلسوف دهره واقليدس العاملي، العاملي، الدين العاملي، (Nun von der Hand, die alles Folgende geschrieben hat, unmittelbar so weiter:) اتضرع اليك اللهم يا من في قدرته مؤيدات النصر والاقبال وفي يد غايته الازلية حفظ نظام الاستقامة والاعتدال الخ

Es liegt hier eine Sammlung von Predigten in Reimprosa vor, jede von mässiger Länge, auf verschiedene Tage des Jahres, auf einzelne Monate oder auch Jahreszeiten, auf gewisse Personen oder Zustände gehend. Sie tragen entweder Ueberschriften, oder es ist doch Platz für solche gelassen, so dass anzunehmen ist, dass sie im Grunde alle mit Ueberschriften versehen gewesen sind, die hier jedoch aus Nachlässigkeit oder sonst einem Grunde etwa zur

Hälfte, ausgelassen worden sind. Aus denselben ist ersichtlich, dass sie in den Jahren $\frac{1027}{1618} - \frac{1088}{1628}$ verfasst (und gehalten) sind; f. 29ⁿ u. 30ⁿ 1027; 34ⁿ. 35ⁿ. 37ⁿ. 38ⁿ 1033; 49ⁿ u. 54ⁿ 1036; 72b. 73b. 74* 1037; 93* (u. 93b oben) 1038. Da nun aber بهاء الدين العاملي, d. i. und ein محمد بن حسين بن عبد الصمد anderer kann nicht gemeint sein - schon im J. 1031/1622 gestorben war, so kann dies Werk nicht von ihm sein. Aber nicht bloss der Name des Verf. ist hier gefälscht, sondern es ist' auch (durch die 2. Zeile der anderen Hand auf f. 1") fälschlich der Anschein herbeigeführt, als wenn das Werk mit اتضرع اليك anfange. Aber diese Worte und die folgenden Zeilen bis zum Anfange der neuen Predigt, sind der Schluss einer Predigt, deren Anfang u. Weiteres hier fehlt. Also der Anfang des Werkes ist hier nicht vorhanden; wie viel davon fehlt, ist nicht zu bestimmen. Auch der Schluss fehlt. Obgleich nämlich f. 112 ult. eine Predigt zu Ende ist, hat sich doch noch weiteres daran angeschlossen, wie daraus erhellt, dass der zur folgenden Seite überleitende Custos jetzt ausradirt ist. Die Unterschrift fehlt mithin auch; eine solche war schon f. 93a unten u. 93b oben gesetzt, aus Versehen, ist dann aber ausgestrichen.

Jede Predigt beginnt nach dem Bism. mit den Worten الحمد للم الله العزيز الحكيم und schliesst fast immer mit والمحمد الله العزيز الحكيم, dem solche Wendungen wie أن أولي الحديث الحديث واكمله وأبهج الكلام وأفضله أن أولي الحديث المقام وأنفع الكلام للعقول والأفهام f. 1b oder أن أبلغ الكلام نفعا وأشد المواعظ وقعا 24b u. s. w. vorangehen.

Einige Ueberschriften sind:

f. 1 * ف.ه. هذه لخطبة تناسب النصف من شهر شعبان . Aehnlich 7 ف. 8 ف. 22 * . 26 * . 34 * . 35 * . 37 * . 40 * . 41 * . 44 * . 46 * .

الخطبة الشاهية 1^b.

7° الخطبة الاثناعشرية (auf die 12 Imāme). 8°. 27°. 30°. 31°. 42°.

هذه الخطبة . . . تناسب الغدير الشريف 9° 11. الخطبة الجنانية 11°

12° السليمانية, und so f. 18° (ist aber nicht zu Ende).

المرمصانية 42° ; الصغيبة 49° . 13° ; الدرية 14° ; الرمصانية 40° ; الشتوية 14° ; الرجبية 64° ; الخريفية 15° ; الحومية 17° ; الدعائية 16° ; الدردية الهندية 15° ; الصامية 20° ; العاغرة 20° ; وعرفة 20° ; السلامية 24° ; البيانية 28° ; السندية 25° ; العنكبوتية 28° ; البيانية 38° ; الفطرية 38° ; النحلية 38° ; ملئكته 38° ; وهذه الخطبة تناسب قصة حيى بن زكرياء 39° ; الحطبة المعروفة بكنر الغلامين 45° ; الارضية 44° ; الوحدانية 46° ; البيعينة 48° ; الاخلاصية 48° ; البيعينة 48° ; الاخلاصية 48° . النيورية 66° ; البيعينة 48° ; الاخلاصية 48° . النيورية 66° ; البيعينة 48° ; الاخلاصية 48° . النيورية 66° ; البيعينة 48° ; الاخلاصية 48° . النيورية 66° ; البيعينة 48° ; الاخلاصية 48° .

ان الله لا : Das Vorhandene schliesst f. 112b: الله لا الله الخديث هدالية واشبع الحديث عناية كلام الله العزيز الحكيم

An einigen Stellen im Anfang scheint etwas zu fehlen; so nach f. 3 u. 9.

Schrift: zieml. gross, gewandt, im Ganzen gleichmässig, fast vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1200 1785.

/ 3947. We. 1570.

114 Bl. 8vo, 12-14 Z. (15¹/₂×10³/₄; 10-10¹/₂×5¹/₂cm). Zustand: lose Blätter und Lagen, unsauber, fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappdeckel mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 1^a:

هذا ديوان خطب للمحاسني يشتمل على اربعة وخمسين خطبة مع خطبة عيد الفطر وعيد الانحية

Es giebt mehrere Gelehrte des Namens Elmehāsinī, der hier gemeinte wird sein: كبد بن تاج الدين بن احمد الدمشقى. Dieser Mohammed ben tāģ eddīn ben ahmed, Prediger an der Hauptmoschee in Damaskus, war geb. 1012/1603, gest. 1072/1662.

التخطبة الاولي من محرم الحرام ' : Anfang f. 2* الحمد لله الابدي القديم الواحد الاحد الرب العظيم . . . أما بعد أيها انناس فاتقوا الله فمن اتقاه أمده الرخ

Predigtsammlung, und zwar 4 Predigten auf jeden Monat, von Moharram an. Nach f. 69 u. 71 ist eine Lücke von einigen Blättern;

es fehlt der Schluss der 1. Predigt des Ramadan und die ganze 2. 3. und 4. Predigt desselben. Eingeschoben ist nach der 3. Predigt des جب, eine Predigt über Mohammeds Himmel-خطبة في معراج النبي صغم : 59ª: أو fahrt, f. 57ª - 59ª: الحمد لله الذي جعل شبيعة نبيه الغباء المن stehen خطبة عيد الفط stehen muss, ob sie vielleicht nach einer der Predigten des Ramadan oder ans Ende derselben zu setzen, ist nicht ersichtlich; ebenfalls ist nicht ganz sicher, ob nur eine oder mehrere Predigten auf dies Fastenbrechungs-Fest fallen, da f. 70. 71 defect sind. Jedenfalls bezieht sich 70^a-71^b Mitte auf das Fest; es ist wenigstens eine Anrede an die Gemeinde, bei der zugleich im Anfang Anleitung, wie bei diesem Anlasse zu beten sei, gegeben wird. Dann folgt f. 71b Mitte die Ueberschrift: الخطبة الاولى (Anfang: und es ist (الحمد لله خالق الوجود على اتم نظام wohl möglich, dass dieselbe richtig sei; dann ist jedenfalls mindestens noch eine Predigt auf dies Fest anzunehmen. Nach der 1. Predigt im Monat Dü'lhigge folgt f. 91-97:

خطبة عيد الاونحية [الانحية الانحية

Ferner nach der 4. desselben Monates noch:

103^b خطبة وداع السنة خطبة مطلقة فصل الصدقة 106^a خطبة مطلقة حمد للوزر [للورد ?] 108^a خطبة مطلقة حمد للوزر اللورد ?]

الخطبة الثانية بعد جلوس المنب 110^b

واغفر بالقران العظيم ولوالدينا: Schluss f.113 ولوالدي والدين . . . ولكل المسلمين اجمعين . . . وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين'

Alle Predigten beginnen nach den einleitenden Worten gleichmässig mit: اما بعد ايها الناس فاتقوا الله

Nach f. 59 fehlen einige Zeilen. — F. 54*, Z. 1—10 ist wiederholt aus f. 53*, 11 bis 53*, 12.

Die Zahl der Predigten ist 56; ausser den 4×12 Monatspredigten enthält das Werk die der Himmelfahrt und des Opferfestes und die vier zuletzt aufgeführten; und ausserdem die Predigt oder die Predigten über die Fasten-

brechung. — Eine Vorrede zu dem Ganzen scheint auch zu fehlen.

Schrift: gross, kräftig, rundlich, flüchtig, fast vocallos. Ueberschriften roth. Bl. 54—59 in kleinerer, gefälligerer Schrift; von noch anderer Hand f. 70. 71, ebenfalls klein u. gewandt. — Abschrift von معد السيوطي im J. 1210/1795.

3948. We. 1785.

Format etc. u. Schrift wie bei 10). - Verf. fehlt; Titel nach der Vorrede:

التحفة العلية في الخطب المنبرية

Nach der Unterschrift f. 94ª ist es:

ديوان الخطب

الحمد لله الذي رفع الخطباء على :Anfang الخمد الاخوان اعلا المنابر . . . وبعد فقد سالني بعض الاخوان . . . ان اجمع ديوانا ليشتمل على خطب منبرية المؤ

Sammlung von Kanzelreden, nach den einzelnen Monaten geordnet, auf Wunsch von Freunden veranstaltet. Auf jeden Monat kommen 4, auf Sawwāl 5. Die 1. des Moharram beginnt f. 576: الحمد لله موجد الايام والشهور ومجدد الاعوام والدهور الخيال Die erste Predigt des Monats Çafar fehlt, dafür ist Platz gelassen f. 606. 61a. An die des Ramadān sind 2 angehängt, betreffend das عيد الفعلة : derselbe ist irrthümlich als "zweite" Predigt überschrieben, da die 2. f. 91a folgt, mit dem Zusatz: فدا النهي عن الغيمة : die 4. Predigt desselben Monats hat dann wieder einen Zusatz: عدم محدة أما الله عنه الغيمة كل سعيد العاملة المعاملة المعاملة المعاملة والمعاملة المعاملة والمعاملة والمعامل

فذلك منهج كل سعيد واعلموا : Schluss f. 94ª الله امركم بامر بدء فيه بنفسه الي آخر ما مرَّ

Es schliesst sich daran ein Nachtrag f. 94° bis 101°, enthaltend theils Predigten auf den Freitag, theils solche, die auf Sonnenfinsternisse, Wassermangel, Theuerung, Krankheit u. s. w. gehen. Zuerst f. 94°: تخطبة المعالى الحمد لله الذي يعلم المفسد من المصلح الحمد لله الذي يعلم المفسد من المصلح : 95° خطبة الكسوف «95° خطبة المحدد «95° خطبة الكسوف» «95° خطبة الكسوف» «95° خطبة المحدد «95° خطبة الكسوف» «95° خصبة الكسوف» «95° خطبة ا

وما جعله الله الا بشري لكم : *Schluss f. 101 وما جعله الله الا بشري لكم : *Schluss f. 101 ولتطمئن قلوبكم به الآية * تم وكمل *

F. 1016—104 ausser Kleinigkeiten ein längeres Gedicht, Aufzählung der Eigenschaften des Geliebten, in welcher immer 30 zusammengefasst werden. Es fängt an f. 1016 (Basit): غياهيف خدّه الزاهي به صرح وريقه بالطلا والمسك ممتزخ

1 3949. Pet. 612.

29 Bl. 8°°, 15 Z. $(19^{1/3} \times 13^{1/2}; 12^{1/2} \times 7^{cm})$. — Zustand: nicht fest im Einband; am oberen Rande wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Lederband. — Titel und Verfasser fehlt.

الموعظة الأولي يقول الله تعالى : Anfang f. 1b عن الموت كيف عن وجل [يا ابن آدم] عجبت لمن ايقن بالموت كيف يفرح . . . الموعظة الثانية يقول الله تعالى عز وجل شهدت نفسى لنفسى ان لا اله الا انا وحدى المن

Sammlung von 31 kurzen Ermahnungsreden. Sie beginnen alle mit "
, ohne dass, wie zu erwarten wäre, ein Satz aus dem Qoran darauf folgt; die jedesmalige Ermahnung soll aber dadurch wirksamer gemacht werden.

فلا تميتوا قلوبكم بحبّ :Schluss f. 14 ملى التمام الدنيا وزوالها قريب الحمد لله على التمام وللرسول افضل السلام والحمد لله رب العالمين

Schrift: klein, zierlich, gefällig, gleichmässig, fast vocallos. Die Ueberschriften in Goldschrift; im Anfang ein verziertes Frontispice. — Abschrift von im J. 1046 Ďū'lqa'da (1637).

F. 14^b—29 enthalten Arabische, Türkische, auch Persische Denksprüche in Vers und Prosa. Vorwiegend ist Türkisches, bes. von f. 21 an.

Dasselbe Werk in Lbg. 298, 4, f. 49^b—56^b (ohne Titel) und Pm. 35, 11, f. 62—65^a (mit dem Titel: كتاب الموعظة); dies abgeschrieben im J. 1091 Ragab (1680) von عمد بن بندر.

3950. Spr. 866. 1) f. 1-36.

67 Bl. 8vo, 19 Z. (20²/₃ × 14¹/₂; 15 × 11^{cm}). — Zustand: besonders die erste Hälfte fleckig und unsauber. — Papier: gelblich, auch bräunlich, ziemlich dick, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 1^a (von anderer Hand):

كتاب حلبة الاخيار لابى عبد الله اليافعي HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

الحمد لله الذي علق قناديل : Anfang f. 1b.
الثريًا بسلاسل الانوار . . . أما بعد فهذه حلبة الاخبار
في اخبار اهل الاسرار فان من اتخذها انيسا
وجعلها جليسا النغ

Dies erste Blatt ist von späterer Hand ergänzt, schwerlich richtig. Der obige Titel, aus dem Vorwort nach at entlehnt, ist entlehnt, ist fraglich. Ein Fragment, ohne Anfang und Ende. Der angebliche Verfasser Eljäfi'r abū 'abdallāh ist nicht der bekannte Schriftsteller dieses Namens († 768/1366). Es sind Predigten, gestützt auf Legenden des Qoran und einzelne Aussprüche desselben und Ausdeutungen derselben zu erbaulichen Zwecken. Ziemlich oft von dem Lichte Mohammeds, seiner Erschaffung und Mittheilung, darin die Rede.

In dem hier vorhandenen ersten Stücke, dessen Anfang aber fehlt, f. 2^a ff., kommt die Geschichte Ibrähims mit seinem Sohne Ismā'il und dessen beabsichtigter Schlachtung vor; ferner die Unterredung des Moses mit Gott auf dem "Berge" und die Mittheilung der 12 Tafeln.

Es folgt ein Stück, f. 10a, überschrieben وسي مناجاة موسي und anfangend: معبلس في مناجاة موسي النبات وناظمه المخلف المحمد لله جامع شتات جواهر النبات وناظمه المخلف worin allerlei fromme Betrachtungen und Ermahnungen, auch die Geschichte des früheren Räubers الفصيل بن عياص, der sich dann bekehrt. Gegen Ende wird Moses oft angeredet, im Uebrigen passt die Ueberschrift nicht.

F. 13ⁿ, 2 ist die frühere Ueberschrift ausgekratzt und mit einigen Worten beschrieben, die das vorhergehende Stück abschliessen sollen. Das neue Stück beginnt hier so: الخيد لله الذي الخير الشياء بلتليف حكمته فاحسن فيما اخترع الني الخير الشياء بلتليف حكمته فاحسن فيما اخترع الني Eine zur Busse und frommem Wandel ermahnende Predigt, in der der Mensch mit den Worten يا ابن آلم öfters angeredet wird, und die Geschichte des Propheten الغرير الفقر ان يكون كفرا und eine Propheten كاد الفقر ان يكون كفرا und eine

darauf gehende Geschichte. Weiterhin Einschärfen der Pilgerfahrt und Erwähnung der Erbauung der Ka'ba durch Ibrahim und was damit zusammenhängt, und die Ersetzung der Götzenbilder daselbst durch Verehrung des wahren Gottes.

الحدد لله الذي لا يليف بع السِنَة والانتباء الخ : 194 الحدد الله الذي لا يليف بع السِنَة والانتباء الخ : 194 Daran schliesst sich mit der Ueberschrift: eine Erklärung eine Erklärung dieser Qoränstelle (Sura 87, 1), anfangend: لها تفسير ظاهر وباطي

قوله تعالي: E. 21 mit der Ueberschrift: قوله تعالي (Qorān 91, 1), eine Erklärung der فخاها أشراقها والقمر أذا تلاها تبعها

F. 29a mit der Ueberschrift: قوله عز وجل الم (Qorān 94, 1), eine Erklärung, نشرح لك صدرك يريد ان الملك شق بطنه فغسل قلبه الخر

F. 33° mit der Ueberschrift: رب العالمين (Qorān 1, 1), Erklärung der Sura, anfangend: رب العالمين (Qorān 1, 1), Erklärung der Sura, anfangend: لهذه السورة عشرة الماء الحد لله وام القران [hier nur 7 Namen angeführt]. Dies Stück hört bei Besprechung des inneren Sinnes (تفسيرها الباطن) auf mit den Worten: وهم الانبياء غير المغصوب عليهم وهم اليهود الهالكين Die folgende (letzte) Zeile ist nachträglich dazugeschrieben, vielleicht aber für die erste Hälfte hier richtig (روالصالين وهم النصاري الصابئين). Dagegen die dann folgenden Worte sind nicht dahin gehörig, und nur gesetzt, um die folgenden Blätter als zu diesem Werke gehörig erscheinen zu lassen, was nicht der Fall ist.

Schrift: ziemlich gross, gefällig, deutlich, gleichmässig, etwas vocalisirt. Stichwörter und Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1700.

1 3951. Schöm. XI 3°.

Die Hefte liegen in ebensolcher Mappe wie die von XI 3a.

Enthält Heft 21-35. Davon Arabisch:

Heft 21. Ein 1¹/₄ Meter langer, 19^{cm} breiter Papierstreifen. Der Text darauf ist mit einer ziemlich breiten und farbig verzierten Borte eingerahmt, an der Spitze ist ein ausgeziertes Frontispice. Der Text ist 12¹/₁₂^{cm} breit.

Enthält eine Predigt. Anfang: المتوحد بالعظمة والجلال المتفرد بالقدرة والكمال البخ وينهي عن الفحشاء والمنكر ونذكر الله :Schluss اكبر والله يعلم ما يصنعون والله اعلم بالصواب تمت Schrift: gross, weit, deutlich, vocalisirt. Abschr. c. 1800.

Heft 23. 54 Bl. 8°°, c. 9 Z. (15×10; c. 11×7°m).

Enthält viele Arabische Gebete, von meistens grösserem Umfang, auch Qoränstellen.

Zu bemerken f. 2b—19a eine Fürbitte für Mohammed (الستغفارة); sie schliesst mit . . . على اتباع المرسلين اللهم صل . . . وعلى آل سيدنا محمد Nach f.22 u. weiterhin sind verschiedene Lücken.

Die Schrift in diesem Hefte ist verschieden; zum Theil sehr gross und steif.

Heft 28. 24 Bl. 8vo, 9 Z. $(20^{1}/2 \times 17; 13 \times 11^{cm})$. — Zustand: zieml. gut. — Papier: gelb, stark, etwas glatt.

Titel fehlt. Es ist die البردة des Elbuçırı, hier 162 Verse lang.

Auf den ersten 6 Seiten ist die erste Hälfte jedes Verses roth geschrieben; weiterhin meistens nur die Anfangsworte, hie und da auch noch ein ganzer Vers.

Auf das Gedicht folgt ein Gebet, das beginnt f. 20b: عبد عبدك عبد على سيدنا محمد عبدك ونبيك . . . الصلاة والسلام عليك يا رسول المخ und schliesst f. 24a: يا ايها الذين آمنوا صلوا

Dasselbe Gebet steht auch in Schöm. XI 3^a, f. 12, am Schlusse desselben Gedichtes.

Schrift: gross, deutlich, vocalisirt. Der Text in schwarzen Linion eingerahmt. — Abschrift c. 1800.

Heft 29. 13 Bl. 4to, 15 Z. (22 × 16; 15¹/₂×11^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, dünn.

1) f. 16-76. Titel fehlt. S. No. 1455. Sammlung von 70 Traditionen.

آ من قرأ وحفظ من امتى اربعين حديثا الخ آ من تركها فقد هذم الدين الخ آ من تركها فقد هذم الدين

Dann f. 7^b. 8^a noch 5 Traditionen, deren letzte vom Nägelabschneiden an den verschiedenen Wochentagen handelt.

In den Gebets-Anweisungen f. 9-13 kommen ein Paar Arabische Gebete vor f. 9^b. 10^b.

Schrift: gross, vocallos.

Heft 30. 30 Bl. 8°, 17 Z. $(21^{1}/_{2} \times 17; 15 \times 11^{1}/_{2}$ cm). Zustand: gut. - Papier: gelb, stark, ziemlich glatt.

1) f.1—18. Titel fehlt. Er ist: شرح العوامل ان آولى ما نطقت به السن الانام : Anfang f. 1 وافضل ما جرت به اسنان الاقلام حمد الله الم

Der gemischte Commentar beginnt: العوامل في التحوماية أي العوامل جمع عاملة وفي مبتدأ وخبرها ماية

فلا تزید جملتها علی مائة: Schluss f. 18b: عامل الا نادرا مع ذكر عدد اكثرها وعدد اعمالها عن

2) f. 19-30°. Titel fehlt; er ist: شرح الآجرومية Verfasser fehlt. Anfang: والكلاء مبتدأ الاول وهو مبتدأ الثاني واللفظ خبر المبتدأ الثاني الج Bricht hier zu Anfang des باب العطف ab.

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, vocallos. Grundtext roth. - Abschrift c. 1800.

Heft 31. 18 Bl. 8vo, 7 Z. $(21 \times 17; 14 \times 9^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. - Papier: weisslich, ziemlich stark, wenig glatt.

- 1) f. 1b 3a. Titel fehlt, er ist: تصريف الافعال فصل. Es ist nur der Anfang vorhanden, Kap. 1, 1. = Heft 32, 2 und Pm. 311, 5. Zwischen den Zeilen malaiische Glossen. Am Rande f. 3ª lange .بسم الله الرحن الرحيم grammatische Erörterung über بسم الله الرحن الرحيم.
- 2) f. 3b-18. Titel fehlt, er ist: متى الآجرومية Zwischen den Zeilen und auch am Rande Arabische Glossen.

Heft 32. 13 Bl. 8vo, 13 Z. $(20^{1/2} \times 16; 14 \times 10^{cm})$. — Zustand: gut. - Papier: gelb, ziemlich stark.

- مند. الأجرومية: f. 1 12ª. Titel fehlt, er ist:
- 2) f. 12b-13a. Titel fehlt. Es ist völlig = Heft 31, 1.

Schrift: gross, kräftig, vocallos. Stichwörter roth. -Abschrift c. 1800.

Heft 33. 31 Bl. 4to, 15 Z. $(22 \times 16; 15^{1/2} \times 10^{1/4} \text{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. - Papier: gelb, ziemlich stark.

Titel fehlt, er ist: شرح الاجرومية = We. 63. Bricht f. 31b mit den Worten ab: وما اشبه ذلك من الامثلة وآمآ القسم الثاني؛

Schrift wie bei Heft 32.

(Heft 34. 35 enthalten keine Arabischen Stücke.)

3952.

- 1) Mf. 45, f. 62 ff. Die Predigt Mohammeds: خطبة في حجة الوداء
- 2) We. 409, f. 37. Predigten des Haltfen الحد لله الذي لا تدركه الشواهد : . Auf نخطب) Ali Glas. 80, f. 114 zwei Predigten desselben.
- 3) Pm. 508, f. 376-47. Predigt 'Alt's, betitelt: الخطبة المخبونة, Fragen über die Ereignisse der Zukunft behandelnd.
- des 'Alı, in welcher kein Elif vorkommt. Dieselbe in Pm. 89, 2. Mq. 674, f. 333 _ 334.
- 5) Spr. 1818, 2, f. 26^b—28. Ueberschrift: خطبة للشيخ الرئيس ابي على الحسير، بور، عبد الله ابن سينا رحم

سجار، الملك القهار الاله الجبار لا تدركه الابصار :.Anf Predigt des Elhosein ben 'abdallah ibn sīnā † 428/1036 von der Allmacht und Weisheit Gottes in Bezug auf die erschaffenen Wesen und Dinge. Bricht f. 28 mit den Worten ab: وخلقت الارض ذات لون غبراء واللا لما وقف عليها الصياء الذي هو

Dieselbe Predigt in Pm. 35, 8, f. 55. 56* mit dem Schluss: نصلى ونصوم وعليك المعول وانت الميدأ الاول تم

3953.

- 1) Pet. 374, f. 189b. Eine Predigt des الحمد لله المتعرف :. Anf + امام الحرميّن،
- 2) We. 1847, 4, f. 13-14*. Titelüberschrift und Verfasser f. 131:

خطبة تقليد لابن العفيف التلمساني

الحمد لله الذي شرف مراتب الحسن :Anfang وعرفها . . . وبعد فلما منحنا الله ما ذكونا واصلحنا النخ

Scherzhafte Bestallungs-Predigt, von Mohammed ben soleiman ben 'alı ettilimsant ibn elafif + 688/1289.

وللاعتماد على خط العذار البادي' : *Schluss f.14

3) We. 1847, 3, f. 11^a-12. Titelüber-schrift und Verfasser:

خطبة هزلية لجماعة المردان لابن العفيف

الله الذي اسري ببرق التغور فى شفق: Anfang الله الذي اسري ببرق التغور فى شفق: Anfang الشفاه ... آيها المردان قد آن ان تسلكوا مكارم الاخلاق الخ Scherzhafte Predigt lasciven Inhalts, von demselben. — Schluss f. 12b: ان هو الا التعالمين ولتعلمن نباه بعد حين ولتعلمن ولتعلمن نباه بعد حين

4) Spr. 1223, f. 38° ff. Eine خطبة des خطبة خطبة بدر الدين الدماميني † 827/1424, in welcher die Namen der Suren künstlich angebracht sind. Anfang: الحمد لله الذي لطف بعبده في حفظ عبده في حفظ عبده في حفظ الكتاب الشريف الخ

5) Spr. 1962, 20, f. 148-153.

8°°, 11 Z. (Text: 12½ × 10°m). — Zustand: fleckig und unsauber. — Papier: gelb, glatt, dick. — Titel fehlt. Vorfasser f. 148°a: البيرهان الباعوني برهان الدين الحمد بن ناصر الباعوني برهان الدين

الحد للدالذي اتم على محمد النعية: Anfang f.148b: المحمد النع الماء الما

Eine Predigt des Ibrāhim ben ahmed ben nāçir elba'ūnī borhān eddin † 870/1465.

وادخلنا برحمتك في عبادك : Schluss f. 153b عما يصفون الصالحيين سجان ربّك رب النعزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد للد رب انعانمين . Schrift: gross, weit, deutlich, vocalisirt. — Ab-

Schrift: gross, weit, deutlich, vocalisirt. — Abschrift von عمر بن مفلح البراهيم بن عمر الله الملكة († 1011 الملكة الم

3954.

- 1) Pet. 374, f. 192^b. Eine Predigt des ابو طاهر عبد العزيز بن مسعود
- 2) Mq. 180°, f. 366—369. Predigt auf den Geburtstag Mohammeds. Anfang: الحمد لله الله فصل شهر ربيع الاول بمولد نبينا الخ
- 3) We. 1739, 13, f. 120b. 121. Eine Predigt uber die Vorzüge des Tages 'Āśūrā. Anfang: الحمد لله الذي دبر وقدر واضل الخ

4) We. 1346, 2, f. 76. 77. Predigt über die Vorzüge des Monats Ragab und Aufforderung zur Busse in demselben. Anfang: المعدد لله الذي عظم هذه الاشهر الحرام . . . الما الذي عظم سؤفتم بالتوبة الي رجب الخ الخصل الكلام كلام الله. . . يهتدي : Schluss f. 77b: المهتدون ويقتدى المقتدون؛

Schrift: gross, kräftig, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1800.

5) Spr. 1226, f. 18^b. Eine Predigt auf den Monat Ramadan.

/ 3955.

1) Pm. 199, 10, f. 214^b—218.

 8vo , c. 15 Z. (Text: $15^{1/2} \times 10^{1/2}$ cm). — Zustand: nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titelüberschrift:

خطبة لعيد النحر يكبر تسعًا ثم يقول ا

الله اكبر كثيرا والحد لله كثيرا وستحان الله اكبر كثيرا والحد لله كثيرا وستحان الله Predigt beim Opferfest, und Anweisung zu demselben. Schluss: طعنت في السادسة وجزئ الذكر Das Uebrige fehlt.

Schrift: gross, flüchtig, vocalisirt. Abschr. c. 1200/1785.

Dieselbe Predigt Lbg. 410, 6, f. 66. 67. Schluss fehlt; bricht ab mit: فانها على الصراط Abschrift um المحالياكم او كما قال

Anf. f. 47°: الخمد لله الذي نصب للعالم اعلام العلوم الخ Predigt über den Thron-Vers Sura 2, 256. Schluss f. 48°: وفضلها عظيم وشانها وخطبها جسيم وهو العلق العظيم'

- 3) We. 712, f. 826—856. Eine Tisch-Predigt كطبة الاكل , das 10. Kapitel eines Anekdotenwerkes schliessend. Anfang: الحمد لله النخل وعلاء . . . أما بعد عباد الله فان هذه السفرة قد حفت النخ
- 4) Mo. 224, 4, f. 81—100^b. Ermahnung zur Frömmigkeit: eine Art Predigt; daher die

häufige Anrede اخوانى. In Reimprosa, mit vielen Versstücken untermischt. Verfasst von المعان الكروا اليوم الموعود . Anfg: ايها الاخوان الكروا اليوم الموعود

- 5) Mq. 180^b, f. 210. Eine Predigt. Anfg: الحمد لله الذي اعز الاسلام بنصره
- 6) We. 1234, f. 47—51. Eine lange Predigt, anfangend: واذا جاءك الذين يومنون باياتنا فقل سلام عليكم كتب ربكم الرخ

, 3956.

1) Do. 169, f. 72b. Titel: خطبة النكاح المناح النكاح الكم ولجماعة: Kurze Hochzeits-Rede. Schluss المسلمين انه هو الغفور الرحيم الجواد

Schrift: ziemlich klein, gefällig, vocalisirt, um 1100/1688.

2) Pm. 191, 13, f. 94. Titel fehlt. An'ang: الحمد لله الذي حلّل بالعقد حرمة النكاح
'ine kurze Hochzeits-Predigt aus d. J. 1138/1725.

Die zuletzt vorhandenen Worte: اللهم بارك لكل
منهما في صاحبه واجعل منهما

Schrift: gross, kräftig, schwungvoll, etwas vocalisirt. Die Schrift läuft über die ganze Breite des Blattes; da dies aber stark beschnitten ist, fehlen am Ende jeder Zeile mehrere Worte; so auch ist unten vom Blatt mindestens 1 Zeile abgeschnitten. — Abschrift um 1138/1725.

- 3) Spr. 1967, 4, f. 22^a. Eine Hochzeits-Predigt خطبة النكاح, anfangend: الحمد لله . S. No. 2379, 2.
- 4) Pm. 505, 8, f. 39—40°. Eine Hochzeits-Predigt خطبة النكاح. Anfang: الحبد النكاح . S. No. 3619.
- 5) We. 1706, 1, f. 13b. Eine Hochzeits-Predigt (خطبة عقد نكاح).

6) Mq. 125, 13, f. 143-148.

 S^{*o} , 11 Z. (17 1 /2 \times 13; 13 \times 10 cm). — Zustand: etwas unsauber, auch wurmstichig. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Titel f. 143 a :

ميعاد في التزويج

الحمد لله الذي خصّ خطاب : Anfang f. 143b عروس وصله بالافرام وجعل الارواح لها مهرا المن Eine Hochzeits-Predigt, das Verdienstliche u. Angenehme des Ehestandes hervorhebend und mit Traditionen u. mehreren Gedichten belegend.

وخصهم بتوفير الآجور والسعي: Schluss f.148a المشكور وغفر لنا ولهم وللحاضرين . . . وصلى الله النخ Schrift: gross weit gut gleichmässig fast recelled

Schrift: gross, weit, gut, gleichmässig, fast vocallos. Abschrift c. (1809/1397.

3957.

1) Pm. 497, 1, f. 1-6.

103 Bl. Svo, 13-15 Z. (21 × 14¹/₂; 15¹/₂ × 11^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: brauner Lederband. — Titel und Verfasser fehlt.

An f.: ايها الناس ايقظوا القلوب عن مراقد الغفلات

Predigt zu gottseligem Wandel. Die Hauptsätze beginnen mit عباد الله f. 2ª und 5ª. Das hier zuletzt Vorhandene f. 6b: وكييف بيك يا نفس يوم يناديهم فييقول ما ذا اجبيتم كدانا: gross, weit, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1150, 1737.

- 2) Mf. 132, 3, f. 14. 15. Predigt, erbauliche Betrachtungen an die Gliedmaassen des Menschen knüpfend: خطبة في اصل
- 3) Pm. 497, 11, f. 101. Eine Predigt an junge Leute, in Kunstprosa. Anfang: الحمد لله الذي زين سماء الحدود
- 4) Pm. 502, 8, f. 44^{*}—48^{*}. Reden Jesu, darunter die Bergpredigt. Die Anreden sind: حقق اقول لكم oder يا عبيد الدنيا.

Predigten oder Stellen daraus kommen auch noch vor: Pet. 485, 147^a. We. 1212, 10^b—15 ('Alī in Elkūfa). Pet. 94, 66^a. Pm. 671, 244^a (in Versen). Lbg. 526, 115 (خطبة القتى). Glas. 136, 198^a; 131, 1^a (von احبد بن صالح). Hochzeits-Predigten: Pm. 33, 99^a; 654, 312^b. Min. 233, 145^b. 146^a. Mq. 109, 45^a. We. 1771, 151^a. — Andere: We. 1582, 1. Spr. 36, 156^a; 1957, 201^a. We. 171, 49^a ff.; 1447, 156^b. 157. Pet. 94, 106^b.

3958.

Hieher gehören die Werke von:

- بن المعتبر المستغفري (المستغفري † 482/1040,
 بن النبي (المستغفري بالمستغفري بالمستغفر بالمستغفر بالمستغفر بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفر بالمستغفر بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفر بالمستغفر بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفري بالمستغفر بالمستغ بالمستغفر بالمستغفر بالمستغفر بالمستغفر بالمستغفر بالمستغل بالم
- سيف الخطيب . † ⁴⁴⁹/₁₀₅₇, u. d. T ابو العلاء المعرّى
- ابو الفرج ابن الحوزي (3) أبن الحوزي المحاري المحاري الحطب الخطب الخطب الخطب
- على بن ابي بكر بن على الهروى السائح (4 † 611/1214, u. d. T. الخطب الهروية .
- 5) خمد بن احمد بن عبد الخالف ابن الصائغ + ⁷²⁵/₁₉₂₅, u. d. T. الخطب المتضاة .

- 6) ابراهيم بن على بن الهد الطرسوسي (6 † ابراهيم بن على بن الهد الطرسوسي (6 ألفوس والخطب رفع كلفة النعب لما يعمل في الدروس والخطب
- 7) عبد الرحمن السيوطي (+ ⁹¹¹/₁₅₀₅, u. d. T. نفر الطيب من اسئلة الخطيب
- 8) حسين بن عبد الرحمن $^{926}/_{1520}$, u. d. T. ر" في استخلاف الخطيب وجوازه
- 9) جمد بن پير على البركلي † 981/1573, u. d. T. ر" في التغنى وحرمته ووجوب استماع الخطبة
- (10) أحمد بن عبد الله بن احمد التمرتاشي (10) بيان جواز الاستنابة في الخطبة (10 لا المتنابة في المتنابة في المتنابة (10 لا المتالة (10 لا المتنابة (10 لا المتنابة (10 لا المتالة (10
- 11) على بن ابى طالب dem خطبة البيان beigelegt.
- ohne Angabe des Verfassers. مخزن الواعظين

18. Vermahnungen (وصایا).

3959. Pm. 238.
4) 8. 140-162.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift: هذه وصية النبي صعّم للامام على بن ابي طالب رَة

قال حدثنا الشيخ الامام على بن :Anfang الحمد بن يوسف القرشي رق قال حدثنا القاضي ابو الحسن محمد بن على بن عبد الله بن منحر الازدي البصري . . . في سنة سبع وثلاثين واربع مائة . . . عن علي بن ابي طالب رق قال دعاني رسول الله صقم فقال يا علي انت منى بمنرلة هارون من موسي غير انه لا نبي بعدي وانا اوصيك بوصية اجمع لك فيها علم الاولين والآخرين الن

Vermächtniss und Vermahnung des Propheten an 'Alī ben abū ṭālib. Der Anfang dieser Vermahnung, deren Hauptsätze alle mit يا على beginnen und deren Inhalt die kurze Aufzählung der religiösen und moralischen Pflichten ist, deren Erfüllung die Seligkeit im Jenseits bringt, ist S. 141: قيا على لا مروّة المانة لنمام الخود ولا صديق (صدى المخيل ولا المانة لنمام الخود المانة لنمام الخود ولا المانة لنمام المانة لنمام الخود ولا المانة لنمام المانة لنمام المانة لنمام المانة لنمام المانة لنمام المانة لنمام المانة لنمانة للمانة لنمانة لنمانة لنمانة للمانة للمانة لنمانة لنمانة لنمانة للمانة لنمانة لنمانة لنمانة لنمانة للمانة لنمانة للمانة للما

يا على من نظر في عيوب :Schluss S. 161 الناس ورضيها لنفسه فذلك الاحمق بعينه . . . الفكرة نور والغفلة ظلمة . . . الآداب خير ميرات وحسن الخلف خير قرين تم

Abschrift im J. 1029 Ragab (1620).

We. 1826, 4, f. 106—113°. Dasselbe Werkehen, etwas abgekürzt, mit dem Titel: حمليا الامام على Der eigentliche Anfang, nach der kürzeren Vorbemerkung, ebenso الا وانت منى المنا الله يحبّ التوابين ويحبّ المتطهرين على طهارة فان الله يحبّ التوابين ويحبّ المتطهرين

We. 1702, 13, f. 177^b. Ganz kurz: Fünf Glaubensvorschriften mit Erklärung. Zuerst: Schluss: يا على لا تنام حتى تفعل خمسة اشياء . Schluss: واشهدوا ان محمد الرسول لله

Pm. 160, S.1 ebenfalls kurz. Vgl. No. 1839.

/ 3960. Pet. 312.
7) f. 51-56.

8vo, c. 15-18 Z. Titelüberschrift f. 51*:

هذه وصية النبى صغم لابنتد فاطهة الزهراء

Vorschriften des Propheten für seine Tochter Fāṭime. Dieselben werden so eingeleitet: ان يوما الايام جاءت فاطمة الزهراء الي ابيها وقالت يا ابتى علمنى شيئا ينفعنى الي يوم القيمة فقال لها يا فاطمة عليكى برضاء الله ورضاء بعلك البخ

وايما أمراة أبرأت زوجها من Schluss f. 56°: أربعمائة درهم حشرت من قبرها مع الانبياء ودخلت الجنة بغير حساب

Es schliessen sich daran noch verschiedene, ebenfalls auf die Weiber und ihr Verhältniss zu den Männern bezügliche, Aussprüche Mohammeds: entnommen dem المشكاة.

/ 3961. We. 1567.

69 Bl. 12mo, 13-15 Z. (13¹/₂×9¹/₂; c. 11¹/₂×7^{cm}). Zustand: im Anfang eine lose Lage; unsauber und fleckig. — Papier: gelblich, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel f. 1^a:

وصبّة النبى صقم لابى هريرة رة

حدثنا حماد بن عطية قال : Anfang f. 1b اخبرنا . . . قال كنا مع الحسن بن سعيد البصرى رَة فدخل علينا رجل من اهل خراسان الخ

Nach der Einleitung folgt das Vermächtniss des Propheten an Abū horeira † 57/677, Vorschriften für Glauben und Wandel enthaltend, f. 2b mit diesen Anfangsworten: يا ابا هريرة اذا اويت التي فراشك فارقد على عينك Die einzelnen Hauptsätze beginnen alle mit:

وانى قد جمعت لك فى :Schluss f. 26 : فات عناك وصيتى هذه علم الدنيا والآخرة وفيها غناك فلا تبخل بوصيتى ثم تلى ان الذين يكتمون ما انزلنا . . . يلعنهم الله ويلعنهم اللاعنون '

Dann noch ein der Einleitung entsprechender Schluss, wonach der Mann aus Horāsān, dem Elhasan elbaçrī dies Vermächtniss dictirt, sich völlig zufrieden erklärt.

Schrift: ziemlich gross, deutlich, zum Theil etwas flüchtig, vocallos. Die Stichwörter roth. — Abschrift vom J. 1127/1715 (nach f. 69^b).

Spr. 679, 2, f. 27^b—31^a: gleichfalls eine Vermahnung an denselben, aber abgekürzt. Anfang: يا ابا هريرة القط الفتات من المائدة F. 31^a—32^b allerlei Aussprüche Mohammeds.

3962. Mq. 280. 5) f. 36-37.

Format etc. und Schrift wie bei 4). - Titel fehlt; nach dem Inhalt:

وصية النبي لسلمان الفارسى

روي سلمان الفارسي انه قال : Anfang f. 364 من حفظها على امتنى دخل الجنة وحشوه الله عز وجل مع الانبياء والعلماء الخ

Vermahnung des Propheten an den frommen Selman elfarisi † 36/656. — Schluss f. 376: ناوقا في عنقد يغبطه الاولون والآخرون من حسند وبهائد وجماله وبكرامة الله عز وجل اياه '

Nach der Unterschrift ist das Stück entnommen dem شرح الاسماء الحسني للحسيني.

Pet. 681, f. 584—624. Vermahnung des Propheten: وصية رسول الله صقم لابي ذر الغفاري † 32/652 nebst anderen Aussprüchen des Proph.

Pm. 654, 3, f. 167^aA. Letzte Vermahnung desselben; anf.: غاموا ان نفسى نعيت التي وحان فراق We. 388, f. 55^b—58^b dasselbe.

/ 3963. Glas. 128. 5) f. 53^b-58^a.

Format etc. u. Schrift (aber grösser) wie bei 3). — Titelüberschrift:

هذا ما أوصى بع على بن أبي طالب لاخر ايامه من الدنيا وهو صائر الي برزخ الموتى . . . ، واوصيك يا حسن وجميع من حصرنى من أهل بيتى وولدي وشيعتى بتقوي الله ولا تموتن الا وانتم مسلمون النخ

Vermahnung 'Ali's an seine Söhne und Hausgenossen, mit Uebergabe aller seiner Rechte an seinen Sohn Elhasan; schliesst mit Gebet: فود تخل بيني وبينه انك سميع الدعاء غفور رحيم ثم نظر الى اعمل بيته . . . ثم لم يزل يقول لا اله الا الله ثمن رسول الله حتى قبض صلوات الله عليه تمت Abschrift im J. 1036 Mollarram (1626).

F. 59-61 enthält den 7. Fragesatz aus einem grösseren Werke, dass das Imamat allein dem 'Alt zukomme.

3964.

Zu den Vermahnungen (رصایا) 'Alt's gehört Folgendes:

- 1) We. 705, 3, f. 14^h an seine Söhne Elhasan u. Elhosein: يا بنتي اذا وليتم من الامر الخ
- 2) Spr. 310, 7, f. 111-117 an seinen Sohn Elliasan.
- يا بنتي اوصيك : Pm. 680, f. 6b an Elhosein وصيك المجادة المجادة عالمي في الغيب والشهادة und Pm. 680, f. 120b-124a an den selben (aus dem زنهم البلاغة المجادة المجادة
 - 4) Spr. 1366, 2, f. 172a. Dasselbe.
- 5) Pm. 99, 3, f. 104. 105. Ohne specielle Ueberschrift; Anfang: حمدت من عظمت مثنه und Pm. 640, f. 142.
- 6) We. 1559, 2, f. 6^a. Eine Vermahnung desselben in 16 Versen, anfangend (Kāmil): أبنى اتى واعظ ومؤذب فافهم فان العاقل المتاذب
- 7) We. 1388, 3, f. 267b. 268a. Desgleichen, in 10 Versen (Kāmil), anf.: المرء يعرف في الانام بفعله

(3965. We. 1559.

Format etc. u. Schrift (enger) wie bei 1). — Titel-überschrift:

وصية جعفر الصادق

Die Vermahnungen des Ġa'far eççādiq ben moĥammed elbāqir ben 'alt ben elĥosein ben 'alt † 148/765 sind gerichtet an seinen Sohn Mūsā und entnommen, wie in der voraufgeschickten Notiz angegeben, dem دين الله المرابعة الأولياء des Abū no'eim † 430/1039. Anfang: يا بنتي اقبل وصيتي واحفظ مقالتي المن المنتي النه Schluss: (شجرة لا يخصر ورقها وارض لا يظهر عشبها)

4 3966. Pet. 344.

2) f. 1^b. 2^a. (Text: 16×12^{cm} .)

Vermahnung des Abū hantfe † 150/767 (No. 1923) an seinen Sohn Hammād.

وصبّة الأمام ابي حنيفة لابنه

يا بنتي ارشدك الله وايدك اوصيك :Anfang بوصايا ان حفظتها وحافظت عليها رجوت لك السعادة في دينك ودنياك ان شاء الله اولها مراعاة التقوي الض وتدين حسر الطبة بالله تعالى وغلبته :Schluss

وتموت بحسن الظن بالله تعالى وغلبته :Schluss وبقلب سليم أن الله غفور رحيم

Schrift: klein, fein, eng, deutlich, vocallos, Persischer Zug. — Abschrift c. 1100/1688.

We. 1817, 11, f. 140^b dasselbe; hört auf mit den Worten: والثامن ان لا تستهين.

(967. Pm. 203.5) **S. 104-110.**

Format (19 Z., Text: 17 × 12^{cm}) etc. und Schrift wie bei 4). — Titel fehlt; er ist:

وصية ابى حنيفة لابى يوسف

Anfang: هذه وصية الامام . . . ابي حنيفة Anfang: نعمان بن ثابت الكوفي لابي يوسف رآ بعد ان ظهر نعمان بن ثابت الكوفي لابي يوسف رآ بعد ان ظهر له منه الرشد وحسن السيرة والاقبال على الناس فقال الممنه الرشد وحسن السيرة والاقبال على الناس فقال Nach dieser Vorbemerkung folgt die Vermahnung desselben an seinen Schüler Abā jūsuf ja'qūb ben ibrāhīm ben habīb elkūfī † 182/798. Sie beginnt: يا يعقوب وقر السلطان وعظم منزلته واياك والكذب بين يديه النها واقبل هذه الموعظة منى وانما اوصيتك على مصلحة المسلمين.

We. 1479, f. 289 dasselbe.

/ 3968. WE. 178.

Format etc. u. Schrift wie bei 2). - Titel fehlt; er ist:

هذه وصية الامام ابي حنيفة . . . Anfang: وصية البصرة وصي بها حين استأذنه الخروج الي وطنه البصرة فقال لا حتى اتقدم اليك بالوصية فيما تحتاج اليه في معاشرة الناس ومراتب اهل العلم وتأديب النفس المخ

Vermahnung desselben an seinen Schüler Jüsuf ben hälid ben 'omeir essamti elbaçrı † 189/805, in Betreff des Umgangs mit Menschen und der Selbstbeherrschung Anderen gegenüber.

عاشب اهل الاديان حسب : Schluss f. 28*: معاشرتهم لك فاتك أن تمشكت بوصيتي رجوتك ان تسلم وتعيش سالما ان شاء الله تعالى، Abschrift vom J. 1149/1729.

4) F. 30-109 Persisch (... des Sa'dī).

3969. WE. 158. 1) f. 1-50.

66 Bl. 8°°, 19 Z. $(21^{1/2} \times 15^{1/2}; 15^{1/2} \times 8 - 8^{1/2}$ cm). Zustand: nicht ganz sauber. - Papier: gelblich, glatt, ziemlich stark. - Einband: Pappbd mit Lederrücken. -Titel fehlt; er ist:

und speciell (nach f. 2a, 1):

Verfasser (nach dem Vorwort):

على بن محمد البكبازاري

الحمد للم الذي يجيب المصطرّ : Anfang f. 1b اذا دعا . . . أما بعد فقال . . . البكبازاري . . . لما كان كتاب الوصية الذي كتبه ابو حنيفة الكوفي لتلميذه ابي يوسف يعقوب بن خالد السمتي جامعا لفوايد حجة ومرغوبا بيبى الافاضل المؤ

Ausführlicher Commentar des 'Alt ben mohammed elbekbāzārī (aus sehr später Zeit) zu demselben Werkchen. (Der Angeredete heisst oben fälschlich Abū jūsuf ja'qūb für Abū ja'qūb jūsuf.) Der Commentar beginnt: هذه وصية الامام الاعظم ابي حنيفة اي هذه الالفاظ التي تذكر في الكتاب وصية الامام الاعظم ونصحته، الوصية في اللغة اسم بمعنى المصدر المخ

Schluss f. 50a: ولله در من قال، ان تجد عيبا فسد الخللا حبل من لا عيب فيه رعلا والله اعلم بالصواب البخ

flüchtig, nicht undeutlich, vocallos. Der Text roth überstrichen. Am Rande bisweilen Glossen. - Abschrift c. 1900/1785.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, etwas

1 3970. Spr. 583. 3) f. 1074-1096.

Format etc. u. Schrift wie bei 2). - Titelüberschrift: كتاب وصية الامام الاعظم أبى حنيفة رضى الله عنه في مرض موتم لنلامذند والمحابد واخوانه

روى عن ابي حنيفة رحم انه لما "Anfang f. 107 انه لما مرض قال في مرضه اعلموا با اصحابي واخواني وقفكم الله ان مذهب اهل السنة والجاعة اثنا عشر خصلة فمن كان منكم يستقيم على هذه الخصال . . . اولها الايمان الم هم فيها خالدون واولئك : Schluss f. 1096 المحاب النار هم فيها خالدون والله الموفق تمت

Vermahnung des Abū hanife an seine Schüler; enthält 12 Glaubenspunkte, die vor Irrlehren bewahren.

/ 3971

Dasselbe Werkchen in:

1) We. 1721, 9^a, f. 107^b—111^a.

Format etc. und Schrift (zu 17 Z.) wie bei 8. -Titel und Verfasser fehlt; nach dem Anfang:

وصية . . . ابي حنيفة النعمان بن ثابت الكوفي على اعتقاد مذهب اهل السنة والجماعة

قال لما مرض ابو حنيفة رق مرض Anfang: الموت اجتمع عنده المحابه المخ

Von den einleitenden Worten abgesehen, ist Anfang und Schluss wie bei Spr. 583, 3. Nach خالدن folgt hier noch ein kleiner Zusatz.

2) Dq. 97, 3, f. 60^b—64^b.

كتاب الوصية للامام الاعظم : Titel f. 60b oben Die Einleitung weicht ab. Schluss wie bei Spr., mit dem Zusatze: احفظوا واجعلوا المحابي وصيني هذه فاني ذآهب وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله والمحابه ونريته وسلم تسليما كثيران Abschrift im J. 1081 Ragab (1670).

3) Lbg. 712, 3, S. 94—103.

Format etc. u. Schrift (abervocallos) wie bei 2.- Titel fehlt.

Der Anfang zuerst so wie bei We. 1721, 9; dann wie bei Spr. Schluss ebenso. Nach خالدون noch ein von We. 1721, 9 abweichender Zusatz.

Abschrift im J. 1103/1691 (es steht fälschlich 1013/1604).

4) Lbg. 471, 44, f. 182—184.

8vo, 21 Z. (183/4 × 12; 12 × 7cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Titel und Verfasser fehlt; steht kurz zu Anfang und am Schlusse.

Schrift: Türkische Hand, klein, hübsch, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth; Text in rothen Linien. — Abschrift c. 1100, 1688.

F. 185^a Excurs über theoretischen Glauben (الايمان) und praktischen (الاسلام).

5) Pm. 203, 4, S. 97—103.

Titel fehlt. Die Einleitung weicht etwas ab. Abschrift im Jahre 1183/1769.

6) Pm. 493, 5, f. 61b-64.

Die Ueberschrift هذه رسالة نقر bezieht sich auf das Anfangswort der Hauptsätze. Anfang und Schluss im Ganzen wie bei Spr. 583, 3.

7) Mq. 621, 4, f. 28-31^a.

Svo, 13 Z. (Text: 13 × 91,2°m). — Zustand: etwas am unteren u. stark am oberen Rande fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Schrift wie bei 1.

Titel fehlt. Anfang und Schluss wie bei Spr. 583, 3. Am Schluss noch ein kleiner Zusatz des Abschreibers.

3972. Pet. 52. 1) f. $1-6^{\circ}$.

30 Bl. 8ro, 11 Z. (20¹/₂×14¹/₂; 15×11^{cm}). — Zustand: nicht fest im Deckel, vorn und hinten unsauber und ausgebessert. — Papier: gelblich, glatt, stark. — Einband: Pappband. — Titel f. 1^b:

كتاب وصية الامام الاعظم ابي حنيفة

الحمد لله رب العالمين : Anfang f. 1b والصلوة والسلام على سيد المرسلين محمد وآله وهجبه اجمعين قال الايمان اقرار باللسان وتصديق بالجنبان والاقبرار وحده لا يبكنون اينمانا الخ

Im Grunde dasselbe Werk, mit mancherlei Abweichungen. Auseinandersetzung, dass Glauben u. Thun zu unterscheiden sei, und Aufführung der Hauptglaubenssätze, die in kurzen Abschnitten (فصل) stehend, mit نقر بان الاعمال ثلثة فريضة وفضيلة ومعصية المخ

وفى حقّ الكفّار اولئك المحاب : Schluss f. 6^b: النار هم فيها [خالدون]

Schrift: gross, deutlich, vocalisirt, mit rothen Ueberschriften; incorrect. — Abschrift um ¹²⁰⁰/₁₇₈₅.

3973. Pet. 247.

Format (Text: 14 × 63/4cm) etc. und Schrift wie bei 2). — Titel fehlt; nach der Vorrede f. 131a:

تلخيص خلاصة الاصول Verfasser fehlt.

الحمد لله الذي ابدع الخلف : Anfang f. 130b

Commentar zu dem selben Werk.

Die Principien der Religion gehören zu den erhabensten und wichtigsten Wissenschaften; unter den vielen Werken darüber ragt dasjenige des الرصية hervor, welches auch ابر حنيفة genannt wird. Der Verfasser will dasselbe hier mit Erklärung versehen, welche aber nur das Tieferliegende im Einzelnen behandeln soll. Er widmet sein Werk dem Emīr ئىزى.

An fang des eigentlichen Werkes f. 131°: قال اولها اي الاول من الخصال التي وصى به الامام رق الايمان وهو الاقرار باللسان وتصديق بالجنان ومعرفة بالقلب عرف الايمان بالاقرار والتصديق والمعرفة النخ وفحق الكافيين أولئك اعجاب: Schluss f.142°

وقى حف الكافرين أولك المحاب: Schluss f.142°: النار هم فيها خالدون اللهم لا تزغ قلوبنا بعد أن هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة أنك أنت الوهاب وصلى الله النخ HKh. VI 14284.

/ 3974. Glas. 47.

 4to , 27-28 Z. $(23 \times 13-14^{\text{cm}})$. — Zustand etc. und Schrift wie bei 1). — Ueberschrift:

وصية الامام الهادي للحق

Anfang dieser erbaulichen Qaçıde (54 Verse, Țawil):

بنتى اصبروا للدهرعند الزلازل ولا تجزعوا عند لخطوب النوازل Dieselbe ist hier nicht zu Ende. Der Verfasser ist Jahjā ben elhosein ben elgāsim ben ibrāhīm elhasanī elhādī ilā 'lhaqq abū 'lhosein, geb. $^{245}/_{859}$, gest. $^{298}/_{911}$.

In Pm. 193, 4, f. 165^b steht eine ärztliche Vermahnung (وصية) des Ibn sinä † 428/₁₀₃₇ in Versen (der Reim auf كلام in Kāmil).

3975. Spr. 1801.

Format etc. und Schrift wie bei 1). (Am Rande und zwischen den Zeilen Glossen.) — Titel fehlt; er ist:

الحمد لله رب العالمين والعاقبة : Anfang f.30^b المتقين . . . [أماً] بعد [اعلم] ان واحدا من النلبة المتقدّمين لازم خدمة الشيخ الامام زين الدين حجّة الاسلام أبى حامد محمد بن محمد بن محمد الغزالي رحّه واشتغل باله بالتحصيل وقراءة العلم عليه الخ

Die vorliegende Abhandlung, nach dem Anfang der Hauptsätze mit أَيُّهَا الولد betitelt, ist von Abū hāmid elgazzālī + 505/1111 (No. 1679) auf Wunsch eines Zuhörers verfasst, der sich mit vielerlei Wissenschaften beschäftigt hatte und Zweifel darüber fasste, welche derselben ihm für das Jenseits von besonderem Nutzen sein werde, um sich ihr alsdann ausschliesslich zu widmen. Obgleich die Frage in grösseren Werken des Verf., wie in dem كتاب احياء العلوم, besprochen, bat jener doch den Lehrer um eine Beantwortung der Frage: diese enthält die Abhandlung, welche ebenso sehr eine vermahnende Belehrung (عقيدة) als ein Glaubens bekenntniss (وصيّة) genannt werden kann.

اعلم ايها الولد والحجد : Sie beginnt f. 31b unten العزيز اطال الله بقال بطاعته وسلك بك سبيل احتائه ان منشور النصيحة يكتب من معدن الرسالة الخ

واصرف : (mit einem Gebet) عنّا شرّ الاشرار واعتق رقابنا . . . من عدّاب القبر ومن النيران برحمتك يا ارحم الراحمين يا عزيز يا غفّار يا كريم . . . يا ارحم الراحمين والحمد لله رب العالمين HKh. I 1595.

3976.

Dasselbe Werk vorhanden in:

1) Lbg. 960.

8 Bl. 8°, 19 Z. (20¹ 2×11¹ 2: 14¹, 2×7°m). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: Pappbd mit Lederrücken.— Titelüberschrift f.1°:

Im Ganzen etwas abgekürzt, besonders am Ende; f. 4b, 7 entspricht Spr. f. 42a, 3; dann aber verschieden. Schluss f. 4b: فاذا القدر يكون سؤاله من الحماقة فينبغى أن لا يتغل جمايه والله أعلم بالصواب

Schrift: Persischer Zug, klein, gefällig, vocallos, oft auch ohne diakritische Punkte. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1000/1591.

F. 5—7 Stellen aus dem Qorancommentar des البيضاوى (Sura 2, 182; 42, 18. 19; 49, 14—16). F. 5^b. 8^a leer.

2) We. 1726, 3, f. 53-74.

 8ro , 13 Z. ($20^{1}/_{2} \times 14$; $12^{1}/_{2} \times 8^{\text{cm}}$). — Zustand: nicht ganz sauber und ziemlich fleckig. — Titel f. 53^{a} : Verfasser ziemlich ausführlich.

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, gut, gleichmässig, vocallos. Das Stichwort ايها الولد roth. — Abschrift um 1100/1688. — Zwischen den Zeilen (auch am Rande) stehen öfters Türkische Glossen in kleiner Schrift.

3) We. 1836, 1, f. 1-17^a.

98 Bl. 8°°, 17 Z. $(21^{1}/_{4} \times 14^{1}/_{2}; 15^{1}/_{2} \times 8^{\rm cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f.1° als Ueberschrift: کتاب ایجا الولد.

Schluss ausser dem bei Spr. 1801, 2 noch einige Zeilen; die letzten: ان اموت في طلب الدنيا الدنيا الدنيا الدنيا الرحم الراحمين وصلى الله على سيدنا الدخ

Schrift: gross, krāftig, rundlich, deutlich, etwas vocalisirt. Das Stichwort ايها الولد roth. — Abschrift von سيد محمد بن حسين im J.1111 Ďū'lga'da (1700).

4) Pet. 600, 8, f. 52-58.
8vo, 21 Z. (Text:
$$14-15 \times 10^{\text{cm}}$$
).

Titel fehlt. Der Schluss (wie bei Spr.) steht f. 58^b am Rande. F. 59^a ist Wiederholung von 58^a.

Schrift: ziemlich klein, etwas rundlich, vocallos. — Abschrift c. 1150,1737.

5) We. 1817, 10, f. 130—140.

8°°, 17 Z. (20¹/₂×14¹/₂; 13×7³/₄c^m). — Titel f. 130° von späterer Hand. — Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, kräftig, vocallos. Bl. 130 ergänzt. Am Rande, auch zwischen den Zeilen, viele Glossen. — Abschrift c. 1750.

6) Pm. 419, 1, f. 1-10^a.

64 Bl. 8°°, 19-20 Z. (15¹/2 × 10¹/2°сш). — Zustand: braunfleckig. Bl. 10 oben ausgebessert. — Papier: gelb, ziemlich stark, wenig glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel u. Verfasser fehlt. — Schrift: klein, kräftig, gedrängt, deutlich, vocallos. — Abschrift von عبد الباقى بن ملا خليل الحاجي درويش um ¹¹¹86/1772 (so steht f. 63°s; die Zahl 1100 auf f. 60° ist unvollständig).

F. 10°, 7 bis f. 11° einige Aussprüche Mohammeds; 12—14° allerlei juristische Stellen über فرض عين (Hauptverpflichtungen); 15° die Qaçıde des الشافعي in 16 Versen; der 1. (sonst 2.) beginnt: انعم عيشا ... خصابها ... F. 14°—15°. 16—18 allerlei Kleinigkeiten, darunter f. 17 über آداب التعلم

7) Pm. 227, 1, f. 2^b-24.

63 Bl. 8vo, 12 Z. (15¹/₂×11; 11¹/₂×7¹/₃^{cm}). — Zustand: etwas fleckig, bes. unten am Rande. — Papier: gelb, ziemlich glatt u. stark. — Einband: schöner Halbfrzbd. — Titel u. Verfasser fehlt. Anfang wie bei Pm. 398, 1.

Schrift: gross, kräftig, deutlich, etwas rundlich, vocallos. — Abschrift um 1200/1785.

Zu Anfang stehen am Rande Stellen aus verschiedenen çüfischen Werken von الشعراني, الشبراملسي etc.

F. 1 eine Erörterung über das 3 fache التوحيد (für الحقيقة اهل الشريعة العالم الشريعة التاريقة السابية التاريقة الشريعة التاريقة التاريقة

8) Lbg. 809, 14, f. 107b—113*.

Format etc. und Schrift wie bei 7. — Titelüberschrift: كتاب اليها الولد . — Abschrift v. J. 1905/1790.

Von derselben Hand ist f. 108^a, 1 bis f. 110^b, 21 wiederholt auf f. 118-120.

9) Pm. 398, 1, f. 1-29a.

120 Bl. 8°°, 11 Z. (15×10; 10×6°°). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: weisslich, auch strohgelb, zieml. stark, etwas glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel u. Verf. f. 1° unten: رسالة تاليف الغزالي

الحمد لله حق حمده والصلوة : Anfang f. 1^b: الحمد لله حق حمده والصلوة ... واولاده أما بعد فاعلم أن واحدا الح والسلام على رسوله ... واولاده أما بعد فاعلم أن واحدا الح Von hier an so wie bei Spr.

Schrift: ziemlich gross, gefällig, vocallos. Die Stichwörter اعلم und اعلم roth. — Abschrift um 1290/1805.

10) We. 1798, 4, f. 173-190.

Titel f. 173^a: كتاب ايها الولد. Das Vorhandene schliesst f. 190^b: واصرف عنا شرّ الاشرار واعتق (s. bei Spr.); es fehlen nur wenige Zeilen.

11) Spr. 1968, 6, f. 51^b—60.

Titel fehlt. Der Schluss f. 60° mit dem Gebet etwas abgekürzt.

Bl. 60 von anderer Hand ergänzt.

12) Lbg. 393, 2, f. 47-61^a. Titel fehlt. — Bl. 61^b—64^a leer; f. 64^b—66^b in schräger Richtung einige Verse und ein kleines Lobgedicht auf Mohammed; 68^a eine Stelle aus أحياء العلوم.

13) Mq. 116, f. 75-80.

Der Anfang der Abhandlung steht f. 75^a am Rande; der Schluss f. 80^b gleichfalls. Der Schluss weicht etwas ab. —

Pet. 595, f. 86 ff. stehen Stellen aus der Abhandlung. S. auch Spr. 1366, 2, f. 173b.

3977. Lbg. 300. 2) f. 101-135^a.

Format (31 Z., Text $17 \times 7^{1/2^{cm}}$) etc. und Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift und Verfasser f. 101^a :

شرح ايها الولد على نصحة الغزالي للخادمي

الحمد لله رب العالمين اقتباس من Anfang: الحمدة العالمين الحميدة الله الخميدة العالمين الحميدة العشر بالجنة المخ

Ausführlicher gemischter Commentar des Mohammed elliadimi † 1160/1747 (No. 2693) zu derselben Abhandlung; die Einleitung dazu in gleicher Weise erklärt. Der Commentar zur Abhandlung selbst beginnt f. 102°: المحب العزيز التعبير بالولد لكال الشفقة... المحب العزيز عطف على الولد وعزّة المحبة ما يكون حبّا لله النخ برحمتك يا عزيز يا غفار : 135°: المحب وكمال شفقتك يعنى اعط جميع مسئلتنا بسبب رحمتك وكمال شفقتك يعنى اعط جميع مسئلتنا بسبب رحمتك وكمال شفقتك فسئل فتسئل والله الموفق نعم المولى ونعم الرفيق' فسئل فتسئل والله الموفق نعم المولى ونعم الرفيق'

Abschrift im Jahre 1212 Rabi' II (1797).

Mq. 281, 1, f. 1-66.

88 Bl. 8⁷⁰, 7 Z. $(20^{1/3} \times 13; 13 \times 6^{1/2})$.

Ist Türkisch und betrifft die Persische Sprache. — Abschrift vom J. 1094/1625.

Ausserdem einiges Arabische:

an ابو حامد الغزالي des وصبة an ابو حامد الغزالي einen seiner Schüler, anfangend: اللهم الى النبكة تمامها ومن العصمة دوامها ومن الرجمة شمولها الخ

3978. Spr. 814.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel und Verfasser fehlt; er ist:

قصيدة الغزالي

قال الشيخ العارف :Die Vorbemerkung dazu ist الكامل ابو الاسباط عيسي المرزوق رحّه رحلت من الكامل ابو الاسباط عيسي المرزوق رحّه رحلت من الشام لزيارة الامام حجة الاسلام ومرشد الانام محمد بن محمد الغزالي قدس الله سرّة العزيز الي بلاد خراسان فوجدته بمدينة طوس فتلقنت منه الذكر واقمت عنده وقرأت عليه كتابه المسمى باحياء علوم الدين فبينما نحن جلوس عنده في محبته قال لحادمه ايتنى بثوب جديد فانى اريد ان ادخل على الملك فاتي له بثوب وطلع الي بيته فابطأ ولم ينزل الينا فدخلوا عليه فوجدوه وقد انتقل الي الله قدس الله روحه ووجدوا عند راسه هذه الابيات قل لاخوان راوني ميّنا فبكوني ورثوا لى حزنا قبل قبل المناه الله المناه المناه الله ورجدوا عند ورثوا لى حزنا

Diese Vermahnung und Tröstung des Abū hāmid elgazzālī an seine Schüler, als Antwort auf die Frage, was aus dem Geist nach dem Tode werde, ist hier 25 Verse (Ramal) lang.

3979.

Dasselbe Gedicht findet sich in:

- We. 1775, 4, f. 33^b mit einer anderen Vorbemerkung.
 Verse.
- 2) Pm. 553, 8, f. 44* mit einem noch anderen Vorwort. 28 Verse.
- 3) We. 208, 2, f. 14a. 30 Verse.
- 4) Pm. 250, f. 82. 28 V.
- 5) Spr. 752, f. 1^a. 22 V. (s. No. 1700).
- 6) Spr. 1242, f. 29b.
- 7) Pm. 654, 2, f. 4^b. 26 V. Es ist hier dem ابو الحسن علي المسقر السبتى, um 600/₁₂₀₈ am Leben, beigelegt; dieser sei auch Verf. des

3980. We. 279.

14 Bl. 8°°, 27 Z. (201/4×151/2; 16×9cm). — Zustand: gut. — Papier: gelblich, zieml. dick, glatt. — Einband: Pappbd. — Titel u. Verfasser f.1° u. auch im Vorwort:

هذا كتاب الكوكب المتلالي بشرح قصيدة الامام حجة الاسلام الغزالي . . . نشخنا العارف بالله الشيخ عبد الغنى ابن الشيخ اسمعيل بن النابلسي

الحداله الذي خلف الموت والحياة واقام: Anfang f.1 المحدالة المدون في خدمته الملوك ... أما بعد فيقول شيخنا ... ابن النابلسي ... هذا شرح لطيف فرغته في قالب التصنيف المخ

Commentar des Ibn ennābulusī † 1143/1730 zu derselben Qaçıde, verfasst im J. 1094/1683. Er اي قل أيها الصاحب المذكور في اصل القصة: كالمالية على طريق اليقين الخواني في الدين وتلامذتي في الدلالة على طريق اليقين الخ

اي اوصل الله تعالي :Schluss des Commentars اليكم السلام منه سجانه ايصا والحمد لله وحده الخ

Schrift: ziemlich gross, deutlich, gleichmässig, vocallos. Die Verse roth. — Abschrift um 1800.

We. 1807, 1, f. 1-16 derselbe Commentar.

161 Bl. 8°, 25 Z. (20 × 14³,3; 15¹/2 × 10°m). — Zustand: gut. — Papier: gelblich, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Schrift: gross, kräftig, rundlich, gradestehend, vocallos. Grundtext roth. — Abschrift im J. 1152 Moh. (1739). — Bl. 16b—20 leer.

3981.

(وصية) We. 1781, 8, f.116. Die Vermahnung ابو الفصل يوسف بن محمد بن يوسف المتوزريّ التحوي التّوزريّ

Jūsuf ben mohammed ettūzarī abū 'lfadl ibn ennahwī, Verf. der القا" المنفرجة, † 518/1119.

3982. We. 1743. 5) f. 47⁶-48⁶.

Format etc. u. Schrift wie bei 4). — Titelüberschrift: فكر وصايا الشيخ احمد بن الرفاعي الي الخليفة الهادي بمكة حرسها الله تعالى

Der Name des Verfassers Ahmed ben 'alī ben ahmed errufā'ī † 578/1182 ist gefälscht für

عدی بن مسافر

قال قلاس الله روحه اختارك الله Anfang: على حليه عناه عنك واختارك الله على جميع خلقه مع افتقارك اليه النخ

Vermahnungen des 'Adt ben mosafir † 558/1163 (s. No. 1980) an den Haltfen.

ومن قام بما يجب عليه من الاحكام نجا : Schluss f.48b

3983. We. 1743.

Format etc. u. Schrift wie bei 5). — Titelüberschrift: ومن وصاياة ايضا لمريده الشيخ قايد رحم ولساير المريدين Der hier nicht genannte Verfasser ist: عدى بن مسافر

قال سيدنا الشيخ احمد [عدي .] قدس : Anfang الله روحه اوصيك يا قايد بتقوي الله ولزوم الشرع وحفظ حدوده وان لا تصحب من كان اكثر همه الدنيا الخ

Vermahnungen desselben an seine Schüler, speciell an [النوري]. — Schluss f. 49b: صايح الما حاءت به الرسل حق فهذه وصيتى اليك وفقهم الله تعالى الى شاعته اجمعين وصلى الله المن

1 3984. We. 1758.

وقد ساله بعض اولاده الوصية : Anfang f. 76° وقد ساله عض الله عز قال له رَهَ على الله عز وجل ولزوم الشرع وحفظ حدوده وتعلم العلم الخ

Vermahnung des 'Abd elqādir elkilānī † 561/1166 (No. 2836) an einen Sohn und an seine Schüler (s. No. 3020 f. 88b).

هذه وصيتى لك ولمن يسمعها : Schluss f. 77° المريديين كترهم الله تعالى . . . جمعنا بمن يقفوا آثار السلف ويتبع اخبارهم بحق سيدنا محمد . . . ورضى الله تعالى عن اصحاب رسول الله . . . ولا قوّة الا بالله المح Abschrift im Jahre 1061 Gomādā I (1651) von الحاب حسن بن الحاج موسى الشافعي القادري الحموي

/ 3985.

Dasselbe Werkchen findet sich in:

1) We. 1735, 7, f. 99^a. 100^a. Titelüberschrift: وصية الشيخ عبد القادر الكيلاني

قال القطب الرباني . . . الشيخ عبد Anfang: القادر الكيلاني . . . خطابا ووصية وارشادا لاولاده وفقرائه عبا ولدي اوصيك بتقوي الله . . . وحفظ حدوده وان طريقنا هذا مبنى علي الكتاب Schluss: حلى من فوقك قبح والسنة وسلامة الصدور الخ وعلى من فوقك قبح واعلم ان الفقر والتصوف جد لا تخلطه بشيء من الهزل هذه وصيتي اليك الخ

- 2) We. 1559, 6, f. 8. Titel fehlt. Verfasser steht zu Anfang ausführlich. Anfang und Schluss wie bei We. 1735, 7. Bl. 9 leer.
- 3) s. auch Spr. 819, 1, f. 13a.

3986. Spr. 673. 2) f. 85^b-89^a.

8°°, 20 Z. $(21^{1/2} \times 16^{1/2}; 16^{1/2} \times 11^{1/2}^{cm})$. — Papier etc. wie bei 1).

Ohne Ueberschrift. Ein Stück aus dem Werke desselben Verf., welches betitelt ist جلاء كالحرب, religiöse Ermahnungen. Es beginnt hier: يا غلام لا تعلم اصله وفرعه اكل الحرام يسود القلب المن علم منها مهزولا فيلتحق : 89° : المنافي سبقوه الذين سبقوه هذا طريق السالكيين المنقوم الذين سبقوه هذا طريق السالكيين

Schrift: klein, gedrängt, deutlich, vocallos. Am Rande sachliche Glossen. — HKh. II 4136.

3987. Spr. 490.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift: هذه المنظومة للقطب الرباني والغوث الصمداني شعبب أبى مدين

Dies Gedicht des Śo'eib ben elĥasan el-magribī ettilimsānī abū madjan † 589/1198 (584. 594), welches in 26 Versen Geduld und Glauben predigt, kann unter die Vermahnungen gerechnet werden. Es beginnt (Basīt): ان ابطأت غارة الارحام وابتعدت عنا فاقرب شيء غارة الله und schliesst:

والآل والصحب ما غنت مطوّقة والتابعين لهم فصلا من الله Alle Verse endigen auf الله .

3988. We. 1757.

Format etc. und Schrift wie bei 2). - Titelüberschrift und Verfasser:

لِقْتَة الكبَد في نصحة الولد لابن الجوزي

الحمد لله الذي انشأ الاب : Anfang f. 50^b: الأكبر من تراب . . . أما بعد فانى لما عرفت شرف النكاء وطلب الأولاد الم

Ibn elģauzī † 597/1201 erzählt, dass von seinen 5 Söhnen 4, von seinen 5 Töchtern 2 gestorben seien. Sein einzig übriggebliebener Sohn Abū 'lqāsim scheine ihm nicht den nöthigen Ernst zum Studium zu haben, er wolle ihn daher durch diese Abhandlung dazu anspornen. Sie beginnt f. 51°: ونقل الله انه لم يتبيز الادمى بالعقل الا ليعمل بمقتصاء الخ

Diese warme väterliche Ermahnung zum Fleiss und zum guten Wandel und Warnung vor Trägheit und Schlechtigkeit ist interessant auch durch den Rückblick, den der Verf. auf seine eigene in Fleiss verbrachte Jugendzeit wirft.

واياه اساله ان يوفقك للعلم : Schluss f. 55^b واياه اساله ان يوفقك للعلم وصيتى ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم'

F. 55^b unten eine erbauliche Anekdote, von erzählt, von einem Arzt, der, gefragt, ob er ein Mittel gegen die Sünden habe, ein aus 10 Dingen zusammengesetztes Recept giebt.

3989. We. 1537.

S^{vo}, c. 24 Z. (Text: 17¹₂×11¹₂cm). — Zustand: unsauber und wasserfleckig. — Titelüberschrift f. 79^b:

وصية فخر الدين الرازي

يقول العبد الراجي . . . تحمد بن Anfang: عمر بن الحسين الرازي وهو في آخر عهد بالدنيا واول عهد بالآخرة وهو الوقت الذي يلين فيه كل تاسّى ويتوجه التي مولاه كل ابق انتي احمد الله تعالى بالمحامد التى ذكرها اعظم ملائكته في اشرف اوقات معارجهم . . . ثم اقول بعد ذلك اعلموا اخواني في الدين واخواني في طلب اليقين ان الناس يقولون الانسان اذا مات انقطع تعلقه عن الخلق المُمْ يقولون الانسان اذا مات انقطع تعلقه عن الخلق المُمْ

Vermahnung des Fahr eddin errāzī † 606/1209 (No. 2223), theologische Ansichten namentlich über den Tod entwickelnd. Dieselbe ist dem فالمنابخ des كالمنابخ ألماني السبكي † 771/1369 entnommen u. auch in We. 1783, 2, f. 34 vorhanden.

ثم ينثرون التراب على وبعد . Schluss f. 80° وبعد التراب على وبعد الاتمام يقولون يا كريم جاءك الفقير الختاج فاحسن اليه وهذا منتهى وصيتى في هذا الباب والله تعالى الفعال لما يشاء المخ

Schrift: zieml. klein, gewandt, etwas flüchtig, vocallos, oft auch ohne diakritische Punkte. — Abschrift c. 800/1397.

3990. Spr. 490.

Titelüberschrift:

هذه القصيدة المعروفة لمحمد بن حمير

Die ihrer Vermahnungen und Gnadenwirkungen wegen berühmte Qaçıde des Mohammed ben hamir eljement + 611/1214 beginnt (Kāmil): يا من لعين قد اضر بها السهر واضالع حدب طوين على الشرر

Schluss:

لا فارقت ذاك الصريح سحابة تهمى اذا ما ستم وابلها المطرّ

Im Ganzen 74 Verse. Der Anlass zur Abfassung der Qactde ist in einer Vorbemerkung derselben angegeben.

HKh. V 11149.

3991. Spr. 769.
7) f. 65^b-68^a.

Titelüberschrift:

هذه وصية ما اوصى به شيخ الشيوج شهاب الحق والشم والدين ... لاحد من فقرائه

ist شهاب الديب ist

عمر بن محمد بن عبد الله السهروردي

gemeint, der sehr ausführlich in We. 1797, 4, f. 52^b zu Anfang und ebenfalls in Pm. 108, 7, S. 70 genannt ist.

قال يا بنى اوصيك بتقوي الله وخشيته Anfang: ولزوم حق الله تعالى وحق رسوله صغم وحق والديك النخ

Vermahnung des Śihāb eddin essuhrawardi † 632/1234 (No. 2078) an einen Çūfi, Verhaltungsmaassregeln gebend für einen Gott wohlgefälligen und zu Gott führenden Wandel.

فانك لا تدري غدا ما اسمك في :Schluss القيامة وفقنا الله بما فيه من الوصية والحمد لواهب العقل والصلوة على حامل الوحي محمد المصطفى صلى الله عليه وعلي آله والله الموشق والمعين

3992.

Dasselbe Werkchen vorhanden in:

1) We. 1797, 4, f. 52b. 53a. 53b Rand.

8°°, 18-22 Z. $(17^{1/2} \times 12^{1/2}; 13^{1/2} \times 9^{1/2}; 16 \times 11^{1/2}; 12 \times 9^{cm})$. Zustand: etwas fleckig. — Titelüberschrift:

وصية السهروردي

الحمد لله رب العالمين . . . أما بعد Anfang: فهذه وصية الشيخ الكبير . . . أبي حفس شهاب الملة والدين . . عمر بن عبد الله [محمد] السهروردي ابن عبد الله بن سعد الدين بن الحسين بن التقاسم بن محمد بن ابي بكر المديدة رم لبعض اولاده انه قال يا بنى اوصيك بتقوي الله الن

Es ist hier nicht zu Ende, sondern bricht فان الدنيا خصرة : am Rande unten so ab نصرة حلوة من تعلق بها تعلقت به ومن رفضها رفضته لانه

Schrift: ziemlich gross, rundlich, ungleich, vocallos. — Abschrift um 1800.

F. 53^b eine erbauliche Geschichte von Gottes Gerechtigkeit, die dem Moses passirt ist (handelt von einem Reiter, einem Blinden, einem Jungen).

- 3) Lbg. 809, 15°, f. 113°—114°. Mit kurzer Titelüberschrift. Der Schluss weicht ab: واعصمنا من خلافها واجعلنا من حلافها بكرمه من خلافها الكريم، تمت من من الكريم، العميم ولطفة الكريم، تمت
- 4) Pet. 684, f. 126b. 127a.
- 5) Pm. 199, 1, f. 90ⁿ (No. 3020).
- 6) Spr. 1366, 2, f. 172^b.
- 7) Mq. 127, 4, f. 34 35.
- 8) Mq. 116, f. 74. Bloss der Anfang.
- 9) Pm. 243, 3, f. 33^b-34^b. Schluss fast wie bei 3).
- 10) Mq. 72, 12. Schluss wie bei 9).
- 11) We.1657, 4, f.64—664. Nach dem Schluss یا ودود یا ودود یا ذا العرش المجید

3993. Mq. 186.

1) u. 2) Türkisch.

3) f. 52 - 90.

120 Bl. 8vo, 23 Z. (19³/₄ × 13²/₃; 15 × 6²/₃c^m). — Zustand: zieml. gut. — Papier: gelb, glatt, zieml. dünn. — Einband: rothbrauner Lederrücken. — Titel fehlt; steht in Vorwort f. 53^b:

ارشاد الطالبين في شرح وصايا المهتدين

so auch in der Unterschrift f. 90b. - Verfasser fehlt.

الحمد لله الذي خلق : Anfang f. 52^b: الخمد الذي لما رايت الشيخ الانسان بقدرته . . . أبا عبد الله عمر . . . السهروردي الزاهد . . . قد جمع وصايا احتسابا لله ليتعظ بها الخ

Gemischter Commentar zu demselben Werk. Der Verfasser desselben führt viele Stellen aus den Traditionshauptwerken an und

braucht zur Bezeichnung derselben, der Abkürzung wegen, bestimmte Buchstaben, deren Erklärung im Vorwort angegeben ist. Er be-يا بني اوصيك بتقوى الله وخشيته : ginnt f. 53b اوصى اولا بتقوى الله وتقوى اجتناب المحارم وطاعة الله فيما فرض عليك الحز

Schluss f. 90°: لانك لا تدرى ما اسمك غدا یوم القیامة ح ت ص ابن عمر رآ اخذ رسول الله عم بمنكبى وقال كن في الدنيا غريبا او عايه سبيل . . . اذا حدّث كذب واذا وعد حلف واذا عاهد غدر صدي رسول الله تمر

Schrift: klein, fein, weit, gewandt, gleichmässig, vocallos. Grundtext und Stichbuchstaben roth. - Abschrift von السيد ابراهيم im J. 1085 Ragab (1674). — اسد بن احمد البرسوي .HKh. I 482. Er nennt den Verf (cf. HKh. VII p. 582).

4) F. 92-112 Türkisch (سالة كنعانيه).

3994. Spr. 769. 4) f. 25b - 58b.

Titel fehlt; allein da f. 25b, Z. 1 steht: und f. 30b: وصَّى بها الامام الزاهد نجم الدين التغليسي وصي به الامام رشيد الدين عمر بن محمد الفرغاذي so ist zu schliessen, dass das Folgende Auszüge aus Vermahnungen, die an jene beiden gerichtet gewesen. - Der Verfasser ist ohne Zweifel derselbe Essuhrawardt.

لا حول ولا قوّة الله بالله العلم العظيم ' Anfang قال الله سجانه وتعالى ولقد وصينا الذيبي امنوا الكتاب من قبلكم واياكم ان تشقوا الله وجاء رجل الى رسول الله المخ

Anweisung zur Gottseligkeit und zur Entweltlichung. Die Ueberschriften sind gewöhn-.من وصاياه oder auch من كلامة lich

فلا يقاس عليهم غيرهم :Schluss f. 58 مي ارباب الجد والاجتهاد واهل الزهادة والعبادة والله المنعم المنان وصلى الله على سيدنا المز

Dasselbe in No. 3020 (f. 92*).

3995. Lbg. 964. 6) f. 95.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift:

وصية الشيخ الأكبر سيدي محيى الدين ابن العربي

اوصيك بتقوى الله وحفظ : Anfang f. 95 لزوم ظاهر الشرع وحفظ حدوده وان طريقتنا هذه مبنية على سلامة الصدر

Vermahnung des Ibn el'arabi + 688/1240. والتلف الكلى في وصال : Schluss f. 95b العلى فما احسن ذلك الجمال المطلق والبهاء المحقق والجلال الانفس الاعلق والحمد للم وحده Abschrift im J. 1096/1685.

Spr. 860, 2, f. 19. 20a (ohne Titel) dasselbe Werk.

> 3996. Spr. 743. 6) f. 24b-25b.

8vo, 29 Z. (Text: $17^{1/2} \times 11^{cm}$). — Titel fehlt; er ist nach der Unterschrift:

وصيّة ابن العربي

الحد للم وسلام على عباده الذيبي اصطفى ... : Anf.: سالت وفقك الله وايدك على ما كلفك أن أقيد لك خطّ يدى تذكرة تذكرك بي لتدعو لي اذا وقفت عليها المز

Eine andere Vermahnung desselben, im J. $624/_{1227}$ verfasst.

وما اخبرتك بشيء الله بما هو محيح : Schluss عن رسول الله صعّم والله الموفف لا ربُّ غيره وهذا آخر الوصية ختم الله لنا ولجيع المسلمين بالحسني وصلى الله الح

F. 26 - 28 allerlei Mittel, Recepte und cufische Kleinigkeiten.

Eine andere an seinen Schüler Ibn saudekin gerichtete Vermahnung desselben steht Spr. 851, 14, f. 99* (s. No. 3199).

We. 1769, 4, f. 16-21 enthält einzelne Sätze aus den Vermahnungen desselben (منقولة من الوصايا); .اليوم عبادة تستغرق النهار كله الم zuerst:

3997. Pm. 224.

Format etc. und Schrift wie bei 6) (aber enger, 17 Z.). — Ueberschrift:

من كلام الامام . . . أبي الحسن على الشاذلي

اعلم يا ولدي ايدك الله بروح منه : Anfang . . . ان افضل ما يسال العبد من الله خبرات الدين الخ

Eine Vermahnung des Abū 'lhasan 'alī $e\dot{s}\dot{s}\bar{a}d'il\bar{\imath} + {}^{656}/_{1258}$, s. No. 3009 (f. 39b).

وان تندعنوهم التي الهندي لا :Schluss يتبعوكم سواء عليكم ادعوتموهم ام انتم صامتون'

F. 208b in grösserer Schrift, vocalisirt, 2 Gebete, ein Morgengebet, قنوت الصبح, anfangend: اللهم اهدني فيمن هديت und ein Abendgebet, قنوت العشا, anfangend: اللهم انا (s. No.3649, 52).

We. 1731, 1, f. 824—834 eine Vermahnung des أبن عطاء الله الاسكندري † 709/1309 an seine Freunde in Alexandrien. Anfang: سلام الله ورحمته الى الاخوان المحبين

3998. Spr. 1930.

8ro, 19 Z. (Text: 15¹/₂×7^{cm}). — Zustand etc. und Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift f. 27ⁿ:

هذه وصية الشيخ زين الدين عمر بن الوردي لولده

القصيدة الوردية oder قصيدة العرب , sogar (mit Unrecht) لامية العرب (Ausserdem (WE.52, 2): منصيحة الاخوان ومرشدة الخلان

Anfang:

اعتنول ذكر الغواني والغزل وثُل الفصل وجانب من هزل

Eine Vermahnung des 'Omar ben elmo
faffar ben 'omar elbekri eggiddigi el
halebi zein eddin abū hafç ibn elwardī

† 749/1349 an seinen Sohn in etwa 77 Versen
(Ramal). Genaueres bei WE. 52, 2.

Schluss:

كل أهل العصر غمر وأنا منهم فأترك تفاصيل الجمل

3999.

Dasselbe Gedicht in:

- We. 702, 4, f. 16-19^a. Titel رصية. 76 Verse.
 Abschrift c. 1100/1688.
- 2) We. 1793, 5, f. 39—41. Titel اللمية. 77 Verse. F. 41^b—45 allerlei Mittel (auch gegen Pest); 44^a die Abkürzungen im الحامع الصغير; 45^b einige Längenmaasse.
- Pm. 8, 3, S. 14. 15. Titel لامية. 80 Verse.
 S. 15 ein Gebet des عبد القادر الكيلاني.
- 4) We. 1748, 7, f. 48. 49. (موصيًا لابنه). 79 V.
- 5) Pm. 241, 3, f. 69^b. 70. Titel قصيدة. 79 V.
- 6) Pet. 696, f. 151b. Titel لمية العبب. 68 V.
- 7) We. 183, 3, f. 58^a. 77 V.
- 8) We. 409, f. 75b.
- 9) We. 705, 3, f. 15^b—17^a.
- 10) Pet. 654, f. 93b.
- 11) Spr. 1966^a, 5, f. 27^b am Rande (etwas beschädigt).
- 12) We. 1747, 5, f. 82^b. 83. Ohne Titel. Schluss fehlt. 48 Verse.

4000. WE. 52.

8vo, 17 Z. (21 × 12; 12¹/₂ × 7¹/₃cm). — Zustand: ziemlich gut; Anfang und Rand zum Theil schmutzig und fleckig. — Papier: gelblich, ziemlich dünn und glatt. — Titel und Verfasser f. 58^a:

Der Specialtitel ist nach der Vorrede:

العرف الندّي في شرح قصيدة ابن الوردي

Das Gedicht beginnt mit der Aufforderung, die Vergnügungen des Lebens, Lust u. Liebe, zu meiden, sie seien vergänglich u. schädlich. Dagegen befleissige man sich der Frömmigkeit; nicht der Wegelagerer sei ein Held, sondern der Fromme; man bedenke, wie allein in Gottes Hand das Geschick der Menschen ruhe, und wie alle irdischen, auch die mächtigsten, Dinge dem Wechsel unterworfen seien. Deshalb giebt der Dichter von f. 122° an Vorschriften, wie sich der Mensch verhalten, was er als Ziel erstreben, was er vermeiden müsse, im Verhalten zu Gott und den Nächsten, und empfiehlt die rechte Mittelstrasse inne zu halten. Die Verse an sich sind leicht verständlich und hätten eines Commentars nicht bedurft. Derselbe ist in der That auch fast nur sachlicher Art, mit Anführungen geschichtlicher oder dichterischer Stellen. Der Verfasser 'Abd elwahhab elhatīb elgumrī hat dies Werk im J. 1081/1622 verfasst (f. 114° unten u. 115b), nicht, wie in der Unterschrift steht, im J. 1030 Rab. II (1621). وفي هذا القدر كفاية ونسال: Es schliesst f. 1936: الله تعالى ان ينقبل منا ذلك . . . انك قريب مجيب الدعوات يا رب العالمين

Das Gedicht hat hier 75 Verse.

Schrift: ziemlich gross, weit, deutlich, gewandt, vocallos. Der Text fast immer roth und schwarz vocalisirt. — Abschrift (nach f. 194^a unten) vom J. 1148/1735.

4001. WE. 53.

(Auch bezeichnet als WE. 121, 2.)
Format etc. und Schrift wie bei 1).

Derselbe Commentar. Titel f. 44*: كتاب العرف الندي الخ

Verfasser: سيدي عبد الوهاب الغبري. Nach dem Schluss des Commentars f. 105 folgt noch bis f. 107 unten der Text der Qaçīde besonders.

Abschrift vom J. 1136 Rabī' II (1724).

F. 107. 108 çüfische Fragen erörtert; f. 108^b ein حساب لوح الاحياء ولوح الاموات nebst Anweisung von dessen Gebrauch.

Nach f. 53 fehlen 4 Blätter.

4002. We. 1828.

53 Bl. 8⁷⁰, 21 Z. (16×10¹₂; 11¹₂×7^{cm}). — Zustand: etwas unsauber und fleckig. — Papier: gelb, ziemlich dünn, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 1ⁿ:

د" التحفة الندّية في شرح اللامية [الوردية] لشيخ الاسلام انشيخ تجم الدين بن رضي الدين الغزي،

Der Verfasser heisst ausführlicher und richtiger:

محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن احمد ابن عبد الله بن بدر الغنزى العامري الدمشقى الشافعي تجم الدين ابو الطبيب [وابو المكارم وابو السعود] بن بدر الدين بن رضي الدين

الحمد لله الحكيم الذي يوتي :Anfang f. 1b بوتي الحكمة من يشاء من عباده . . . أما بعد فقد سئلت من بعض من خصة الله بسداده . . . ان اكتب شرحا وافيا لطيفا الخ

Dieser Commentar zu dem selben Gedicht ist von Mohammed ben moh. ben bedr eddin ben radi eddin, geb. 977/1569, gest. 1061/1651, im J. 1047/1688 verfasst. Er bespricht im Vorwort das Leben des Dichters und behandelt kurz und bündig den voraufgeschickten Text der einzelnen (bisweilen auch einiger) Verse. Er beginnt zu V.1 (f.3b): القينة بصم الهمزة الني العصر عنه والتناس عنه والنياس عنه وا

واولو الالباب فيهم قلّة جمعوا ما بين علم وعَمَلْ und gute Rathschläge für die Zeitgenossen enthält, und schliesst:

حسبنا الله تعالى وكفي ثم بالحمد تعالى وكمَلْ

Schrift: ziemlich klein, gleichmässig, etwas flüchtig, ziemlich deutlich. Die Textverse roth. — Abschrift vom J. 1077/1667.

We. 1783, 1, f. 1—23. Dasselbe Werk. 40 Bl. 8°, 20—24 Z. $(17^1/4 \times 13; 14^1/2 \times 10^1/2^{cm})$. — Zustand: unsauber. — Papier: gelblich, zieml. stark u. glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken u. Klappe.

Am Schluss fehlt etwas; das Vorhandene bricht ab mit: الا انهم في خفاء لظلمة الوقت ولذلك حسن Nach f. 22 fehlt 1 Blatt.

Schrift: klein, deutlich, gleichmässig, vocallos; der Text roth. — Abschrift im J. 1118/1706 von عبد الحق الشهير بابن الداوودي القطان

1 4003. We. 1559.

Titelüberschrift:

قصيدة شيخ الاسلام ابي للسن تقى الدين السبكي محمد رآ

Eine Vermahnung des Taqı eddin essobkī † 756/1855 (No. 2571) an seinen Sohn Moham-med in 20 Versen (Kāmil). Anfang: ابنى لا تهمل نصحتى التى اوصيك واسمع من مقالى ترشد

1 4004. Spr. 869.
6 f. 77-79a. 80.

Format etc. und Schrift wie bei 5).

Titel fehlt. Verfasser fehlt. Es scheint (wie Spr. 869, 5) تبراهيم بن جماعة zu sein. Er citirt f. 78° den المدين السهروردي († 632/1234) seinen Lehrer.

الحمد لله ولي التوفيق٬ ثبت : "Anfang f. 77 ... الم رسول الله صغم قال مكررا ان الدين النصيحة الن

Von dem Satze ausgehend, dass die Religion "der gute Rath" sei, schärft der Verfasser (Ibrāhīm ben ģemā'a † 790/1388) den Gläubigen ein genaues Befolgen der religiösen Satzungen ein und warnt sie vor Neuerungen, die nur zu Unheil führen können.

وان يجعل قصدنا خالصا :"Schluss f. 79 المربيم ونخيرة لنا عنده انه اكرم مسئول وهو حسبنا ونعم الوكيل النخ

Auf f.78^b, ult., fast ganz ausradirt, scheint der Name des Verfassers gestanden zu haben. F. 80° enthält etwa ein Dutzend Verse des مرافيم بن عبد الله بن محمد بن عسكر القيراطي † 781/1879.

4005. We. 1797.

8vo, c. 15-21 Z. (17⁸/₄ × 12¹/₂; 14 × 10^{cm}). — Zustand: stark fleckig, mit Ausnahme der ergänzten Blätter. — Papier: gelb, dick, glatt; die ergänzten Blätter weniger glatt und stark, auch weniger gelb. — Titel u. Verf. f. 102^a:

كتاب الدرّة المضيّة في الوصايا الحكمية لابى بكر بن علي بن عبد الله بن محمد الموصلي الشيباني الشانعي الصوفي

الحمد لله رب العالمين على كل: Anfang f. 102b حال حمدا يوافى نعمه ... اما بعد فيا ولدي قد جمعت لك فى هذا الكتاب وصايا استفدتها من كلام اولى الالباب

Weise Rathschläge und Vermahnungen, welche Abū bekr eśśeibānī † 797/1394 (No. 1814) für seinen Sohn aus verschiedenen Werken gesammelt hat. Jeder Absatz beginnt mit der Anrede يا بنتى: so der erste f. 102b: يا بنتى نصيتك بوصية ذلا تنس نصيبك من باطنها

ولا للفتن غرضا وكن لي : "Schluss f. 148 واقيا وناصرا وعاصما وساقرا يا ارحم الراحمين'

Schrift: ziemlich gross, kräftig, breit, deutlich, fast vocallos. Die Anrede يا بنى roth. F. 102—109. 128. 139—146 von ganz später Hand ergänzt, gross, rundlich, ungleich, vocallos. — Abschrift im J. 799 Śawwāl (1397), in Damaskus, von بحمد بن عبد الرحمن الملكاري, Schüler des Verfassers.

4006. Spr. 835. 3) f. 22^h - 42^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel und Verfasser fehlt; er ist:

اختصار وصية ابي بكر بن على الشيباني

الحمد لله رب العالمين على كلّ : Anfang f. 22b وحال وصلّي الله علي سيدنا . . . هذه فوايد جليلة ممّا وصي به الشيخ الفاصل والقطب الكامل والعالم العامل أبو بكر الموصلي رق . . . قال رحم لا الصانع واداء الامانة الحديث واعطاء السايل ومكافاة الصانع واداء الامانة

Vermahnungen desselben an seine Freunde; sie werden öfters angeredet mit يا الحابي.

واكشف عن قلوبنا ما تراكم عليها : Schluss f.42° العالمين من الحجب غفلة منها وجهلا امين والحد لله رب العالمين هذا آخر ما اردناه من اختصار هذه الوصية المباركة الت Abschrift von كحمد بن على Abschrift von

Lbg. 807, 5, f. 59^b—81. Eine Vermahnung des Abū bekr ben mohammed elhawaft † c. 85⁹/₁₄₅₅. S. No. 3023 u. 3280.

4007. Lbg. 977. 2) f. 46^b-83^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift von später Hand:

عذه وصية الشيخ ابراهيم ابي الصفا

الحمد لله الذي فتح اقفال ابواب القلوب : Anfang . . . وَبِعَدَ فَالْوَصِيةَ مِن الاقارِبِ للاقارِبِ مطلوبة التح

Belehrung und Vermahnung des Ibrāhīm ben 'alī el'irāqī ibn abū 'lwefā † 887/1482 (No. 3282) an jüngere Çūfi-Freunde über das, was zu thun und zu vermeiden ihnen obliegt. Beginnt f. 46b: الله للحق المها الاولاد ونقكم الله للحق المها الاولاد ونقكم الله للحق على وصيتى هذه كمال شفقتى والنشاد . . . انه حملنى على وصيتى هذه كمال شفقتى ورافتى على اولادى واهل خرقتى واخواني المومنيين المنها المومنيين المنها

hauptsächlich an vier Aussprüche des Mohammed an, welche die Säulen der Religion seien, nämlich: 1) الأعمال بالنيات استبرأ لدينه الخ من اتبقى الشبهات استبرأ لدينه الخ من حسن اسلام الموء تبركه ما لا يبعنيه (3), 4) لمن حسن اسلام الموء تبركه ما لا يبعنيه (4). Das Werk ist in mehrere Abschnitte getheilt.

Der Verfasser knüpft seine Erörterungen

وانظر الينا في مقامنا هذا وفي كل: Schluss f. 82b: وانظر الينا في مقامنا هذا وفي كل: Political وبالعزة مكان . . . اللهم صلّ على سيدنا . . . سجحان ربك رب العالمين عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين Woran sich ein Nachwort des Verf. schliesst.

Abschrift im Jahre 898 Rabī' II (1493) von محمد بن ابي بكر بن ابراهيم الوفائي

Spr. 896, 3, f. 62^b—78. Dasselbe Werk. Mit f.78 (das unten im Text beschädigt ist) bricht فعل اعلموا الهمكم الله :es hier ab mit den Worten واعادكم من . . . انفسكم ان ما ذكره الفقير بالمقام

4008. Pm. 243. 5) f. 50 - 75^a.

8vo, 21 Z. (20 × 15; 15¹ 2 × 9^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Titel und Verfasser fehlt. In der Unterschrift f. 75ⁿ ist der allgemeine Titel: الوصية. Der specielle:

النصحة الكافية لمن خصد الله بالعافية Verfasser: s. Anfang.

قال الشيخ الامام شيخ الطريقة :Anfang . . . شهاب الدين ابو العباس احمد [بن احمد] بن حمد بن عيسى البرنسي ثم الفاسي عرف بزروق . . . الما بعد فالنصيحة التحمد لله على منة الاسلام . . . الما بعد فالنصيحة من الايمان والتحقيق بها من علامة الايقان الخ

Religiöse Vorschriften u. Vermahnungen des Ibn zarrūq elburnusī † ⁸⁹⁹/₁₄₉₃ (No. 2239), theils positiv, theils und besonders negativ; verfasst im J. ⁸⁷⁷/₁₄₇₂.

فتنتم لنا ذلك مع العافية الشاملة :Schluss التامة . . . واسئلك اللهم ان تصلى وتسلم على سيدنا حمد . . . والحمد لله رب العالمين والحمد الله والعالمين المالين ال

Schrift wie bei 1). — Abschrift im J. 1229 Gom. I (1814). — HKh. VI 13835.

4009. Lbg. 509.

19 Bl. 8vo, 22-24 Z. (20 × 14¹/₂; 13¹/₂ × 10^{cm}). — Zustand: ziemlich gut; nicht ohne Flecken und Wurmstich. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Kattunband mit Lederrücken.

Dasselbe Werk. Titel f. 1° am Rande und in der Unterschrift ebenso. Verfasser f. 1° (nach dem Bism.) und in der Unterschrift ausführlich.

Schrift: magrebitisch, zieml. klein, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth überstrichen. — Abschr. c. 1100, 1688.

Auf f. 18^b u. 19 über allerlei Mittel, besonders f. 19^a über das الحناء.

Pm. 243, 6, f. 77 eine den Traditionen entlehnte Vermahnung desselben Verfassers.

4010. Pm. 199. 2) f. 99-106.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titelüberschrift:

الوصية السنية للذات الحسينية

Verfasser fehlt; er ist:

احمد العزازي

الحمد لله رب العالمين والعاقبة . . . Anfang: أما بعد فقد قال الله العظيم منكم من يريد الدنيا ومنكم من يريد الآخرة

Ahmed el'azāzī um 900/1494 hat diese Vermahnung für seinen Sohn الموتحمد التحسين التعزازي المعزازي المعززي المعززي المع

Abschrift im J. 946 Çafar (1539), im Auftrage des بنور الدين الخلواتي ابن محمد الشغري, von dem f.156* angegebenen الحاج يوسف بن عمر ابن حسّان مؤدب الاطفال

1 4011. Lbg. 941.

Format etc. und Schrift (nur kleiner, 32 Z.) wie bei 2).

Verfasser fehlt, aber aus der Notiz oben am Rande geht hervor, dass es ist:

عبد الوهاب ابن عربشاه القرشي الحنفي

Titel fehlt; es ist eine رصية oder موعظة in 32 Regez-Versen, im J. 898 Rab. II (1493) verfasst; sie hat etwas çüfisches Gepräge. 'Abd elwahhāb ben ahmed ibn 'arabśāh † 901/1495 (No. 1988). — Anfang:

يامذنب لنوب توب قدطرَح باغي استفقّ الحمتى هذا التررّخ Schluss:

على النبتى المرتضى محمّد وآله وهجبه نوي المنتّج Zur Seite viele Glossen derselben Hand.

F. 30° ein Lehrbrief des Ibn 'arabsāh v. J. 895 Ragab (1490) über die 40 Traditionen des النووى und des النووى (s. No. 162, 3).

/ 4012. Spr. 147.
6) f. 122-147*.

Titel und Verfasser f. 122a:

هذا شرح على قصيدة الشيخ العارف بالله فاخر الدنيا والدين ابى بكر بن الشيخ عبد الله العيدروس صاحب عدن

لعبد القادر بن شيخ بن عبد الله العيدروس

الحدد لله الذي خلف الانسان : Anfang f. 122b في احسن تقويم . . . وبعد فاق القصيدة النافعة والفريدة الجامعة التي هي من انفاس السيد الكبير الخ

Commentar des 'Abd elqādir ben seili el'eiderūs † 1038/1628 (No. 1713) zu dem vermahnenden Gedicht des Abū bekr ben 'abd allāh el'eiderūs eljemeni falir eddin † 909/1503 (915) in 20 Versen. Derselbe ist im J. 999 Çafar (1590) verfasst. — Anfang f. 123°: كرّ من ليس يمنع نفسه عن حصيص الهوي ذات الهواي ذات اله

اعلم أن حقيقة على الماطل وهو خلف النفس وسجيتها الخ الماطل وهو خلف النفس وسجيتها الخ Schluss des Commentars f. 147° الخصل صلواتك وعدد معلوماتك Die Grundverse roth.

4013. Pm. 199. 4) f. 157-159.

 8vo , c. 14—18 Z. (Text: c. $11^{1/2}$ — $12^{1/2}$ × 8— 9^{cm}). — Zustand: ziemlich unsauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titel und Verfasser f. 157*:

الوصية السنية للذات النورانية نشهاب الدين احمد بن ابي سليمان عبد الرحمن الكردي لسانا القصيرى بلدا العباسي نسبا الشانعي مذهبا الورشاني الخلوتي طريقة

وصية للاحباب لتصفية الالباب . . . Anfang: . . . وصية للاحباب لتصفية الالباب المنى الاقبال المن والترقى الي اسنى الاقبال المن

Ahmed ben 'abd errahman elkurdı elqaçırı elwaraśānī elhalwatı hat diese Vermahnung verfasst für seinen Zögling نور الدين ابي بكر النقشبندي بن تقى الدين ابي بكر الشغري الشغري الشغري الشغري السادي الحسنى الشهير بالشغري im J. 947 Ramadan (1541); daher auch in dem Titel النورانية.

Das Werkchen ist nicht zu Ende; das zuletzt Vorhandene: وإن تحفظ حرمة المشايخ . . . بتوفيق التحقيق الله فحصل لى مرادي بعنون الله وبعد الولد القرين الله فحصل لى مرادي بعنون الله وبعد الولد القرين الله فحصل لى المرادي بعنون الله وبعد الولد القرين الله فحصل لى المرادي بعنون الله وبعد الولد القرين الله فحصل لى المرادي بعنون الله وبعد الولد القرين الله فحصل لى المرادي المرادي

Schrift: 157^b—159^a Mitte kleine feine Gelehrtenhand; von da an, wie auch der Titel, eine grössere, dickere, unschöne Schrift, vocallos. Die letzten anderthalb Seiten sind nicht vom Verfasser selbst geschrieben, sondern nach seinem Dictat, im J. 947/1541. — Bl. 160 leer.

Bl. 161^a eine Tradition (u. Geschichte dazu), aus dem Werke ضراعة القلوب المراض وفرة الرياض ونزهة القلوب الماء المحمد المحمد

/ 4014. Glas. 217.

8 Bl. 4to, 20-21 Z. (25¹/₂ × 18¹/₂cm). — Zustand: lose Lage und Blätter; nicht recht sauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: fehlt. — Titelüberschrift (nach dem Bismilläh) f. 1^a:

هذه وصية الامام الاعظم ... امير المومنين المتوكل على الله جبى شرف الدين بن شهس الدين ابن امير المومنين وفيه مسائل علمية وقواعد حررة شرعية وفيها فوائد تتعلق بصلاح الامة لخالصة والعامة (wovon die untere Hälfte feht).

رب اوزعمى ان اشكر نعمتك التي :Anfang انعمت على وعلي والدي وان اعمل صالحا الن

Vermahnung des Elmotawakkil 'alā allāh jahjā seref eddīn ben sems eddīn ben ahmed ben jahjā ben elmorteḍā, geb. 877/1473, † 965/1558, d. h. Zusammenstellung seiner dogmatischen zeiditischen Ansichten.

وتفعل ما يشوش الخواطر عند : Schluss f. 7b حصولها والله تعالى يوفقنا واياها لما تحبّ ويرضاه بمنه وكرمه

Schrift: ziemlich gross, kräftig, weit, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. $^{1000}/_{1591}$.

4015. Spr. 583. 5) f. 112⁶—122^a.

(Zugleich bezeichnet als Spr. 879.)

Format $(20^{1}/4 \times 14^{1}/4)$; $16 \times 9^{1}/2 - 10^{\rm cm}$) etc. wie bei 1). Die Schrift ungleich. — Titel und Verfasser fehlt: nach dem Anfang:

وصية محمد بن پير علي

الحمد لله الذي هدانا للاسلام: Anfang f.112b. ... أما بعد فهذه وسيّة الفقير ... محمد بن يبير علي عفا عنهما... أعلم أن لل العوالم متحققة في اصلها وثابتة فيه الخ

Philosophisch-theologische Betrachtungen u. Vermahnungen des Mohammed ben pir 'alt d. i. Elbirkewi † 981/1573 (No. 3049).

مفكّك للكلام خلى عن النظام جلى :Schluss الالزام والي الله المرجع والمآل وعليه الاعتماد والاتكال والله اعلم تحقيقة الحال

Die beiden letzten Blätter von anderer Hand ergänzt, wie es scheint, richtig.

F. 122^b erörtert die Frage, welch Geheimniss darin liege, dass Mohammed الحبيب heisse?

4016. Spr. 838. 2) f. 60^a - 75.

Format etc. und Schrift wie bei 1). (Der Zustand ziemlich gut, trotz eines grossen Wasserfleckes am unteren Rande.) — Titel und Verfasser f. 60°:

الحمد لله فاتنح ابواب الباب: • Anfang f. 60 الجمد الباب الهداية والصواب . . . وبعد فان من شان ارباب الكمال وسادات الرجال

Vermahnungen u. weise Lehren u. Sprüche zum Nutzen der Jugend u. Anderer, von Mo-Rammed ben 'omar ben moh. ben sa'd eddin el'alemi † 1038/1628. Die häufig wiederholte Anrede ist يا بني من سلك ملك ومن صدى نفق ومن تاذب تهذّب الخ Sie hören auf f. 67*: الخواد الخواد الخواد والامداد وا

Auf der folgenden Seite beginnt, ohne Ueberschrift, ein neuer Abschnitt so: الحمد لله الكريم المحافظة نصحة مجربة نافعة محجة الن الوهاب . . . وبعد فهذه نصحة مجربة نافعة محجة الن mit gleichem Inhalt und Zweck. Dann f. 68% ein neuer Abschnitt, der so beginnt: اعلموا ايها المحلوا ايها نهم الن كل شيء له ملاك وسنام الن الابناء والاخوان . . . ان كل شيء له ملاك وسنام الن die Anrede gewöhnlich ; اخواني وشقياه لها يستقبله وشدة عناه حين فراقه لدنياه ولقياه لها يستقبله من هموم اخراه وصلى الله على سيدنا النخ

F. 67^a u. 68^a vielleicht einige Abkürzungen vorgenommen.

/ 4017. We. 1704. 68) f. 187^a-192.

Format etc. und Schrift wie bei 67). Fleckig und nicht sauber. — Titel f. 187^a:

هذا ما اوصي اخوانه بها وما بيّن فيها ما لانفسهم وما عليها ،

احمد العسالي بلذا الحريري نسبا :Verfasser الخلوتي طريقة الشائعي مذهبا

الحمد لله مظهر الحمد : Anfang f. 1874: الما بعد اليها ومبديه ومنجز الوعد وموفيه . . . أما بعد اليها الاخوان . . . وصيتى اليكم من اجل محبتى اليكم واشتياقى لديكم محبة في الله لا لغير الله الم

Die Vermahnung des Ahmed ben 'all el'usālī elharīrī † 1048/1638 ist an seine çūfischen Freunde gerichtet und zerfällt in mehrere نصل und ein باب.

 Vor obigem فصل فى بدء الوصايا
 steht: الوصايا

 Dann f. 187° unten:
 الوصايا

 فصل فى الاوصاف
 فصل فصل الها الطالب فلا تنكر ربوبية مولاك

 فصل واما الافعال التى تقسى القلب
 190°

 باب فى ذكر وصايا جرت بينهم رم
 190°

فمن اراد الدعاء فعليه : Schluss f. 192b بدعاء الاسحار وهو ادهية لطيفة من تصنيفات الشيخ المسمي بورد الوسايل لكل سايل جده من يطلبه والحمد لله وحده وصلى الله على من لا نبى بعده 4018. Pet. 572.
3) f. 28⁶-31⁶.

Format etc. und Schrift wie bei 2).

Ohne besonderen Titel. Es ist eine مسية des عبد الكريم بن محمد اللاهوري.

الحمد لله المنزة عن الاغيار والصلوة :Anfang والسلام . . . أما بعد قال الشيخ . . . واعلموا يا اولادي . . . اوصيكم بتقوي الله تعالى الخ

Der Verfasser 'Abd elkerim ben mo-Kammed *ellähūrī* lebt um ¹⁰⁷⁰/₁₆₅₉.

ويصير به الغيب عيانا : Schluss f. 31 ويصير به الغيب السرار والحقائق والعرفان

4019. We. 1559. 1) f. $1-5^a$.

13 Bl. 8°°, 21 Z. (19×13; 15×8°m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, glatt, dünn. — Einband: Papierdeckel. — Titel und Verfasser f. 1°a:

الوصية للاولاد والبرية

لاحمد القشاشي المدنى أبن محمد بن يونس الملقب بعبد النبي بن احمد المجانى

قل تعالى ولقد وصينا الذين اوتوا $Anfang f.1^b$: الكتاب من قبلكم ... الصادقين وهم المجانبون للهوي المخ

Ahmed ben moh. ben jūnus elqaisasi eddeģģānī † 1071/1660 schickt, auf Grund von Qorānstellen, Vorbemerkungen darüber vorauf, dass es räthlich sei, Gehorsam gegen Gott und seine Gebote einzuschärfen; dann giebt er im Folgenden selbst eine solche Vermahnung, f. 2b, 8 ff., die beginnt: الخليا الخليا الخليان يدلك ولا يستخفنكم ويسر الله لنا ولكم اجمعين وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, vocallos. — Abschrift c. 1100/1668. — Am Rande bisweilen Bemerkungen, sachliche und sprachliche.

F. 1 unten: über den Unterschied zwischen عند und مند.

4020. Pet. 621.

289 Bl. Folio, 25 Z. (30 × 201/3; 20 × 123/4°m). — Zustand: gut. — Papier: weisslich, dünn, glatt. — Einband: dunkelbrauner Lederbd. — Titel f. 1a (von anderer Hand):

Verfasser f. 1ª (von anderer Hand):

F. 1^b steht noch in derselben Linie mit dem Bismilläh als Titel (von anderer Hand):

Beide Titel sind gewiss falsch. An dieser 2. Stelle ist der früher daselbst stehende Titel (oder Ueberschrift) ausgeschnitten und dafür der obige Titel eingeklebt. Nach der Unterschrift ist er vielmehr:

und der Verfasser (nach f. 154b oben)

hat es (nach f. 154b und 244b) im J. 1121/1709 verfasst.

Dies Werk beginnt hier f. 1° ohne Vorrede, also: مشم الأثنى عشر مواعظ الأيمة الأثنى عشر الحابم، ابواب صم التي يوم الحشر واقاد بهم واصحابهم، ابواب مواعظ مولانا . . . على بن ابني طالب الخ

Es zerfällt in eine grosse Menge von ungezählten Kapiteln, von denen immer mehrere zusammen die Ueberschrift ابواب haben, worauf nachher die einzelnen Kapitel mit Inhaltsangabe folgen. Die Werke, denen die einzelnen Stellen entlehnt worden, sind angegeben. enthält die guten Rathschläge (مواعظ) und auch Vermahnungen (وصايا), welche die 12 Imame in verschiedenen Lebenslagen gegeben haben; zugleich also auch eine Art Darstellung ihres Lebens. Der 1. Abschnitt f. 1^b behandelt den 1. Imām 'Alī ben abū ṭālib; hier ist das viel benutzt; 2. f. 138b dessen کا نهج البلاغة Sohn Elhasan; 3. f. 154b dessen Verwandte (اقارب), d. h. den 3. bis 6. Imam; der 4. f. 244b den 7. (الكاظم), u.s.w., der 9. f.283 den 12 (الكاظم).

وقد اخبرتك أن الأمانة لا "Schluss f. 289": كون اخبرتك أن الأمان والحسين عليهما السلام، HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

Schrift: klein, gedrängt, hübsch, deutlich, gleichmässig, vocallos. Die Ueberschriften roth. — Abschrift vom J. 1238/1832.

4021. We. 1773. 1) $f. 1-2^{b}$.

218 Bl. 8vo, 21 Z. $(20\frac{1}{2} \times 14\frac{1}{2}; 14\frac{1}{2} \times 7\frac{1}{3}$ cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, fein. — Einband: brauner Lederband mit Klappe. — Titelüberschrift f. 1^b:

باسمه العظيم وحمده التمس متى :Anfang الحب الله عليك احب اخواني . . . وبعد كتب الله عليك السلام والسلامة لا تولع باعجاب الرياسة الح

Schrift: klein, fein, zierlich, gleichmässig, vocallos. — Abschrift von غابت بن الحاج مراد البسنوي i. J. 1170/1786.

4022. Pet. 702. 2) f. 43-54.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titelaufschrift fehlt. Nach f. 44a (im Vorwort):

الوصية الجلية للسالكين طريقة الخلوتية

الحمد لله الذي نعمه لا تحصي : Anfang f. 43b.
... وبعد فيقول العبد الفقير ... مصطفى ... الصديقى نسبا الخلوتي طريقة الحنفي مذهبا لَبًا مَنَّ الحقّ سجانه وتعالى عَلَى بزيارتي لبيت المقدّس الحقّ سجانه وتعالى عَلَى بزيارتي لبيت المقدّس الح

Anweisung u. Vermahnung in den Glaubenssätzen für die Anhänger der Sekte der الخلوتية verfasst im Jahre 1122/1710 von Muçtafā ben kemāl eddīn † 1162/1749.

و يحققنا بالمعارف اللدنية . . . : Schluss f. 54°. النم النم النم وهو الذي جميع الخيرات طوع يديه وصلى الله النخ

Pet. 600, 2, f. 12—27 dasselbe Werk. 8°, 17 Z. (Text: $14^{1}/_{2} \times 8^{1}/_{3}$ cm). — Schrift: ziemlich gross, kräftig, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1144 Moliarram (1731).

4023. We. 1640.

8°°, 11 Z. (15 × 10; 12 × 6°m). — Zustand: ziemlich gut, Bl. 7 u. 9 ausgebessert. — Papier: gelb, grob, rauh. — Titel f. 7^a:

وصية صاحب عقيدة الغيب لاخوانه المؤمنين

الحمد للم رب العالمين والصلاة: Anfang f. 7b: الحمد للم رب العالمين والصلاة الغيب وطريق . . . وبعد نقد قال صاحب عقيدة الغيب وطريق رجال الغيب انبى اوصى اخواني المؤمنين ان لا تدخل عليهم دسايس المنافقين

Vermahnung des Verfassers der عقيدة الغيب (No. 2056), d. h. des Mohammed taqteddin um 1183/1769, an die Gläubigen, zur Behütung vor Heuchlern und Ketzern.

هم الظالمون صدف الله العظيم : *Schluss f. 9 ما الظالمون صدف الله وسلم على سيدنا . . . والحمد لله رب العالمين ،

Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocallos. — Abschrift vom Verfasser selbst, c. 1180/1766.

4024. Pet. 626.

46 Bl. 4°, 21 Z. (22½×16; c. 17×10½cm). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, ziemlich stark, glatt. — Einband: Pappdeckel mit Lederrücken. — Titel fehlt; f. 17b, 30b, 45m in den Unterschriften:

كتاب وصايا الملوك

In der Ueberschrift mit rother Tinte f. 1b steht, ausser zuerst einem Verse in Tawil (וلا كل حتى هالك النج) Folgendes:

الجزء الاول في بيان اولاد هود النبي عم ومن ذريته قحطان وحمير واولادهما وما ملكوا واين تملكوا وما وصوا به اولادهم بالوصية وداوموا عليها

أما بعد فقد اجتمعت العلماء على : Anfang f. 1 اما بعد فقد اجتمعت العلماء على عمرسل بعثد الله تعالي بعد طوفان نوح عمّ النخ

Dies Werk zerfällt in 3 Theile. Es enthält Verhaltungslehren in Bezug auf die Nächsten, sei es Angehörigen, sei es Untergebenen, Rathschläge über sittliche Bildung und Besserung an sich selbst, Vorschriften über demüthiges Unterwerfen unter Gottes Beschlüsse und frommen Wandel. Diese allgemeinen Sätze. theils

in Prosa, besonders aber in Versen ausgedrückt, werden hier Königen aus der Nachkommenschaft Qahtan's in den Mund gelegt, kurz vor ihrem Tode, als Vermahnungen und Vermächtnisse an ihre Söhne. Es werden zu diesem Zwecke alte Volksüberlieferungen zurechtgestutzt als geschichtliche Thatsachen, und die Verse ihnen angepasst. Fast die Hälfte (und zwar die erste) des Werkes bezieht sich auf Himjar und seine Nachkommenschaft.

Das Mitgetheilte stimmt — sowol Prosa als Verse — in diesen auf Himjar bezüglichen Stücken meistens wörtlich überein mit dem Commentar zur himjarischen Qaçide: bisweilen sind aber hier oder dort mehr Verse Beide Werke verfolgen dasselbe enthalten. Ziel; auch die himjarische Qacide benutzt nur historische Mähren für ermahnende Zwecke und ebenso der Commentar dazu. Beide Werke gehen wol auf eine gemeinschaftliche Quelle zurück. Sie beginnen ohne Vorrede, ihr Verf. nennt sich nicht, sie gehen ohne Umschweif an die Sache selbst. Die Reihenfolge der mitgetheilten Stücke ist nicht immer dieselbe; auch hat jedes derselben viele eigene Verse und Prosastücke, welche einen ganz gleichen Typus haben. Das vorliegende Werk kann nicht jenem Commentar entlehnt sein, zumal weil es sich nicht auf Himjar und dessen Nachkommen beschränkt, wie der Commentar es thut, sondern gleichfalls die Qahtaniden berücksichtigt. Und ebenso kann jener Commentar nicht diesem Werke entnommen sein, weil er weit mehr Verse enthält, die auf die Himjaren gehen, als dieses, und alle die Versstellen dasselbe Gepräge tragen.

Das Werk schliesst f. 45° mit einem Mahngedicht des الحارث بن كعب so:

ومهما زرعتم يا بنتي فانه سيحصد [يوما] بزر ما كان زاكيا

Schrift: zieml. klein, gefällig, deutlich, vocallos, aber incorrect. — Abschrift von حولة بن ياصلا ياسين الحاج التكريتي الناصري البغدادي im J. 1262 Çafar (1846).

F. 45^b schliesst sich von derselben Hand das Gedicht (19 V.) des قش بن ساعدة an, das beginnt (Kāmil):

قد كنت اسمع بالزمان ولا أرمى أن الزمان يريد نتف جناحي Dasselbe in Pet. 184, f. 149^a.

E. 46° folgt eine Nachschrift des عبد الله in welcher er die Trefflichkeit der voraufgehenden Sammlung preist u. einige moralische Betrachtungen an den Inhalt derselben knüpft.

/ 4025. Pm. 384.

47 Bl. 4to, 23 Z. $(27^{1}/_{2} \times 19; 22^{1}/_{2} \times 12^{cm})$. — Zustand: am Rande stark wasserfleckig; von f. 43 an besonders schadhaft u. ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Dasselbe Werk. Titel fehlt; er steht in den Unterschriften f. 18a. 31a. 45a. Als Verfasser ist f. 1b أحمد بن رزق angegeben. Anfang und Schluss wie bei Pet. 626. F. 45b auch das Gedicht des قس بن ساعدة. Letztere zum Theil auf f. 1b. Von عبد الله الكردي folgt auch f. 46b noch ein kurzes Lobgedicht auf dasselbe Werk. S. No. 45.

Schrift: gross, weit, gefällig, gleichmässig, deutlich, vocallos. Stichwörter und Ueberschriften roth. Am Rande bisweilen Verbesserungen und kurze Bemerkungen. Nach f. 9 fehlt 1 Blatt. — Abschrift vom J. 1228 Ramadan (1813) von حمد بن ابراهیم ظهرانی.

Von derselben Hand folgen auf der Rückseite des recht schadhaften Blattes 47 noch 2 gleichfalls auf die altarabische Geschichte bezügliche Gedichte:

- الطفيل , behandelnd عامر بن الطفيل , behandelnd , عامر بن الاطفيل , behandelnd , all Verse (Ramal). Anfang . ليت اسماء على اعراصها ولناى الدار منها والفنگ
- 2) des مهلهل, Todtenklage um seinen Bruder کلیب. Nur 18 Verse (Hafif) mit oft beschädigtem Text vorhanden. Anfang:

قد عرفت الغداة من اطلال رهن ريح وديمة وغزال

4026. Pm. 108.

292 Seiten 8vo, 13 Z. (20×15: 14×11^{cm}). — Zustand: die obere Hälfte und der Seitenrand wasserfleckig. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: schöner Halbfranzband. — Titel und Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين والصلوة . . . Anfang: ما بعد فانى اعتصم بك يا مولانا لاحسن الاخلاف كلها اللهم انصر من نصر الدين واخذل من خذله الخ

Vermahnungen u. Pflichtenlehre der Könige, unter Hinweis auf viele Qoränstellen und Traditionen. Verfasser ist nicht, wie auf dem Vorblatt steht, Elgazzālī, denn es werden hier später verfasste Werke (wie. الهداية und ناليس ابليس ابليس ابليس ابليس ابليس ابليس ابليس

Ein Abschnitt ist überschrieben Seite 13: باب في بيان الطريق [الحق] والطريق الباطل باب في بيان ما هو سبب لنزول البلاء والهلاك :5.17

وقال فيه ايضا ينبغى للمفتى ان Schluss: يتأمل احوال اهل الزمان ثم قال كالطبيب يداوي على حسب الامراض والامزجة

Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocallos. — Abschrift um 1150 , 1737.

/ 4027.

1) We. 733, 6, f. 41-44b.

Titel (nach dem Bismilläh):

قال فلما أمر الله تعالي آدم بالوصية :Anfang دعا أبنه شيث وقال يا بنى أنى مفارق الدنيا وقادم على ربي فانظر يا بنى

Adams Vermahnung in seinen letzten Stunden an seinen Sohn Seth und Tod desselben wie auch der alsbald erfolgende Tod seiner Frau; Seths Kampf gegen قابيط, weitere Schicksale und Nachkommen.

ثم اوصى ولده قيدارُ ولدَّه : Schluss f. 44b مهاييل واوصى ولده مهاييل الي ولده نودا واوصى ولده نودا الي ولده اهنوخ وهو ادريس عمَّهُ

2) We. 1802, 3, f. 112b-114a. . وفاة أدم Titelüberschrift: وفاة أدم

روى عن وهب انه قال لما : Anfang f. 112b دنا اجل آدم عم اوحى الله تعالى اليه يا آدم انى قابص روحك يوم الجمعة فاوص الى خير ولدك بان يومنوا بالله ورسوله محمد صقم الح

Dies Stück ist vielmehr auch eine صية, und ähnelt dem vorhergehenden. Es enthält die Unterredung Adams mit Eva über den ihm angekündigten Tod, letzte Vermahnung an seinen Sohn شيث, und wiederholtes Gespräch mit dem Todesengel, den er von Tag zu Tag hinhält, und schliesslichen Tod desselben.

قد فعلت ذلك وجعلتك من : Schluss f. 114*: امة محمد عم فخر موسى ساجدا وشاكرا لله عز وجل ا

Die letzten Zeilen gehören nicht dahin; die . دفنوه الي رحمة الله تعالى :Erzählung schliesst mit Das dann unmittelbar Folgende bezieht sich auf ein Gespräch Moses mit Gott.

1 4028. Pm. 502. 8) f. 39 - 104.

Format etc. und Schrift wie bei 2). - Bl. 49a. 89. 90 fleckig. - Titel fehlt. Verfasser s. Anfang.

الحمد لله على نعمائه والحمد من : Anfang نعمائه والشكر لله على آلائه . . . اما بعد فيقول ... عبد الله بن محمد رضا الحسيني ... انه قد روى عن النبي صعّم انه قال ان هذه القلوب تملّ كما تملّ الابدان . . . وقد جمعت في هذه الرسالة دررا منثورة وغررا مشهورة وكلمات ماثورة الح

'Abdallah ben mohammed rida el-Roseini (No. 1025) giebt hier eine Sammlung von Aussprüchen und Denksprüchen, Vermahnungen und Rathschlägen.

Zuerst f. 39^a-40^b ein Stück aus dem رُصِيةً), eine Vermahnung (رصية), deren Hauptsätze mit يا بن آدم beginnen. An-يا بن آدم ما من يوم الا والارض تخطئ بك : fang

F. 406-436 eine andere وصية (oder موعظة), deren Hauptsätze mit يا احمد beginnen: يا احمد ان احببت ان تكون اورع الناس البخ

F. 44*-48*: Reden Jesu, darunter die Bergpredigt; die Anreden sind يا عبيد الدنيا oder . حق اقول لكم auch .

F. 48b-50b: Sprüche von Platon, Aristoteles, Hippocrates, Ptolemäus, Anaxagoras, Galenus u. a.

F. 51^a u. 75^b: Sprüche von Loqman u. s. w. Schluss (ein Gedicht, metrisch oft un-وكان الله خصم عن الجنة فصل : (richtig

4029. Glas. 129.

33 Bl. 8vo, c. 14-25 Z. $(20 \times 14$; c. 13-14 $\times 8^{cm}$). Zustand: nicht überall sauber: der Rand f. 3 ausgebessert. - Papier: gelb, glatt, stark. - Einband: Kattunband mit Lederrücken.

Ein Sammelband, ohne Titel. Enthält (hauptsächlich):

وصية لقمان بن ماعور لحكيم لولدة [اسمه جرسم] f.1 (1 يا بنت ان كان العلم يكتب بالمداد . . . يا Anfang: يا :Schluss بنى لا عقل لمن لا عصمة لم الم وان رای فی یدك شیئا شبرك وان استغنی عنك تركك Verschieden Pm. 75, f. 125ª Rand.

قصيدة في الوعظ للامام أحمد بور، سليمار، . f. 1b. Anfang (Tawil):

دعيني اطفى عبرتي ما بداليا وابكي ذنوبي اليوم ان كنت باكيا 49 Verse.

قصيدة نشوان بن سعيد الجيري .f. 2b u. 3. وصيدة + 578/1177. Anfang (Tawil):

ذكرت ديارا دراسات خواليا رسوما واطلالا عفت ومغانيا 55 Verse.

F. 4. Bruchstück: über den Lohn des Jüngers der Wissenschaft.

لخطية الحيلية لمولانا الامام المهدى المتصمنة . 11-4b (4) لعلم التوحيد وتذكار النعم واحوال الموت وما بعده احدك اللهم تهد من نورت عين بصير تدبنور برهانك: . Anf (Der Titel ist davon, dass die Hauptsätze immer anfangen: الا وان ذلك لجميل).

Andere Predigten von ihm f. 11b; 12a-14b, الزهرة الزاهرة nebst seinem Ermahnungsgedicht in 20 Versen, deren Anfang: امن نكبات الدهر قلبك آمن ومن روعات فيه روعك ساكن

- فائدة فى معرفة الشهور الرومية . 12⁶—21⁶ (6) وما يستعمل فى كل شهر وكم يزول الشمس عليه من الاقدام فى كل شهر (Astronomisches.)
- 8) f. 22—28. خطبة الوداع. Mitgetheilt von احمد بن محمد بن القاسم الاكوع المعروف بشعلة . Unterhaltung und Predigt Mohammeds über wichtige Fragen der Religion. Beginnt: النها الناس اصبتوا واوسعوا لمن خَلْفَكم باب في فصل: Es schliesst sich daran f. 28°—31 النكاح وما جاء فيد عن رسول الله صعّم من الثواب فيد عن وسول الله صعّم من الثواب فيد عن رسول الله صعّم من الثواب فيد والله عنه والله والله عنه والله والله عنه والله عنه والله عنه والله و

Schrift: Jemenisch, zuerst klein, dann grösser, vocallos, auch fehlen oft diakritische Punkte. — Abschrift c. ¹⁰³⁵/₁₆₂₆ (f. 4^a).

4030.

- 1) We. 705, 3, f. 8b. Eine des Loq-mān an seinen Sohn.
 - 2) Pm. 585, f. 24b desgleichen.
- 3) Pm. 75, f. 125* Rand desgl. (Er heisst hier عنقاء بي عنقاء)
- 4) Pm. 542, f. 28^a. Eine Vermahnung des an seinen Sohn in Versen (auf عبد قيس an seinen Sohn in Versen (auf عبد قيس

4031.

1) We. 1804, 9, f. 60-65.

 8vo , 15 Z. $(16 \times 10^3/4; 13^1/2 \times 10^{\text{cm}})$. — Zustand: etwas fleckig. — Papier: gelblich, ziemlich dünn, wenig glatt. — Titelüberschrift (nach dem Bism.) f. 60^{b} :

هذه رسالة وصية الحارث بن كعب رة

انه لما حصرته الوفاة جمع اولاده . . . Anfang: ثم قال يا بنتي اعلموا انه قد قرب منى اجلي . . . ما صافحت فيها بيميني غادرا ولا رضيت خلّة فاجر

Vermahnung und gute Rathschläge des Elharif ben ka'b (s. Pet. 626, f. 45°) an seine Söhne. — Schluss f. 65°: والقبر صندوت الحيال ومن زرع سيئا حصده ' ثم مات الخ

Schrift: gross, breit, etwas rundlich, vocallos. — Abschrift c. 1750.

2) We. 1784, 7, f. 72*-82b.

Dasselbe Werk (sehr incorrect). Weicht im Einzelnen oft ab; enthält viele Sentenzverse. Titel ebenso; Anfang im Ganzen ebenso; Schluss abweichend: يا بنى اجعل السخاء طريقك والكر[م] شيمتك والوفاء صنيعتك وسلام الله على المرسلين والحمد للد رب العالمين والسلام الخ

3) Glas. 160, 1, f. 1—7.

269 Bl. 4to, 14-16 Z. (29³/₄×19; 21×13¹/₂cm). — Zustand: etwas unsauber. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: rothbrauner Lederband mit Klappe.

Dasselbe Werk, trotz vielfacher Abweichungen. Titel nach dem Anfang und der Unterschrift f. 76: وصبخ الحارث بن هُمَام Anfang f.16: قيل انه لما حصرته الوفاة احصر اولاده وقال الخالف الحلى الخالف عمري وانقضى اجلى الخ Schluss f. 76:

ولكنها الارزاق تاق من العلا تقسم اقساما حكمة حاكم ثم قال الراوي لما فرغ من هذه الوصية جاءته الوفاة . . . وقضا تحبد ولقا ربه رحم وهذا ما كان من خبر وصية الحارث على التمام الخ

Schrift: jemenisch, gross, kräftig, fast vocallos. — Abschrift um 1080/1088.

✓ 4032**.**

- رصية Pm. 654, 2, f. 5^a-7^b. Vermahnung طعن des خطاب بن المعلى المخزومي القرش an seinen Sohn. Anf.: يا بنتي عليك بتقوى الله وطاعته وتجنب محارمه
- 2) Spr. 836, f. 169°-170°. Vermahnung des حسين بن الصديق بن حسين الصوفى الدمياطي an seine Kinder und Freunde, und zugleich seine Glaubensansicht. Anfang: انى اشهد ان لا اله الا الله Schluss: لا يغيّه ولا يبدل تبديلا امين

- 3) Spr. 299, f. 17—22. Eine längere Vermahnung توسية zur Frömmigkeit, von نصري بن احمد الحصري الحسيني الخلوتي الصديقي (s. No. 2873, 8) und eine kürzere f. 30°. 31°, anfangend: ومدنة العبد اوصى نفسى واولادي
- 4) Pm. 268, f. 1—12b. Eine وصية des رسية, um ¹²⁶⁰/₁₈₄₄, die aber unter seinen Maqamen (vgl. Lbg. 201) die erste Stelle einnimmt. Die Hauptsätze beginnen alle mit يا بنى. Beginnt mit 2 Versen (Kamil):

انا مذنب انا مخطئ انا عاصى هو غافر هو راحم هو عاف

5) Mo. 164, 18, f. 259°—268. Ein Kapitel über Bussfertigkeit: بباب التوبة. Anfang: معانى Darin قال جنيد التوبة على ثلاث معانى und وصية رهبان.

t 4033.

1) We. 1702, 10, f. 165b-168b.

Titel fehlt. Es ist eine çūfische Vermahnung (وصية). Anfang: الحد لله رب العالمين والعاقبة Anfang: ... أما بعد وفقك الله تعالي لمرضاته بان اوصيك بتقوي الله بالسر والعلانية والتقوي راس الحكمة المخ وباطن الحرقة كتمان السر : Schluss f. 168⁶ وطاهر الحرقة النور وارادة الحرقة خدمة الفقراء وطاهر الحرقة النور وارادة الحرقة خدمة الفقراء المحرقة المعالمة المع

2) Spr. 1962, 33, f. 241-251.

S^{vo}, 9 Z. (Text: 13¹/₂×10^{cm}). — Zustand: unsauber, auch etwas fleckig. — Papier: gelb, dick, glatt.

Bruchstück aus einer وصية. Die zuerst vorhandenen Worte: باخذ غاد وسلب رايح يكفى عاد وسلب وسلب النصايح ما مصى من القبايح اقبل اليوم هذه النصايح ولا مطرودين عن جنابك : Schluss f. 251 أرحم الراحمين وصلى الله على سيدنا الخ Nach f. 250 fehlt etwas.

Schrift: gross, krāftig, gefāllig, vocalisirt. — Abschrift im J. 948 Gom. II (1541) von بالم الصائح المقدسي القادري الحمد بن ابراهيم بن محمد المقدسي القادري الحنبلي الشهير بابن الذباح الصالحي

3) Spr. 1962, 18, f. 132-139.

8vo, 17 Z. (Text: 14 × 11^{cm}). — Zustand: unsauber und sehr fleckig. — Papier: gelb, dick, glatt.

Titel (nach der Unterschrift f. 13.9°): وصيّة

Der Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt in einem Gleichniss (vom Landen der Schiffer auf einer Insel und Anwendung ihrer Zeit daselbst mit dem Verweilen der Menschen auf Erden und ihrem Thun u. Treiben) so: فنول اهل السفينة في الجزيرة وقيل لهم ان مقامكم بها يوم وليلة

فان تعذب فبعذابك وان تغفر : Schluss f. 139 فان تعذب العزيز الحكيم . . . والحمد لله وحده البخ

Schrift: klein, kräftig, gewandt, vocalisirt. An den fleckigen auch abgescheuerten Stellen öfters nicht lesbar. — Abschrift vom J. 695 Śa'bān (1296).

Darauf folgt f. 139^b der Anfang eines Kapitels ähnlichen Inhaltes, dessen Ueberschrift:

باب من الآداب الشرعية والمصالح المرغبة

4) We. 1653, 2, f. 13-15^a.

 $8^{\circ\circ}$, 25 Z. (19 × 12; $16 \times 9^{1/2^{\circ m}}$). — Zustand: fast ganz lose im Deckel, unsauber und fleckig. — Papier: gelb, etwas stark, wenig glatt.

Titel und Verfasser fehlt. Aus der Unterschrift erhellt, dass es eine مَصْيَة ist.

Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt: من استعان بغير الله في نلب فان ناصره عجز وخذلان

Eine Vermahnung çüfischen Charakters; die Hauptsätze beginnen mit البها الاخ. Darin ist von der Ermahnung الموعظة die Rede, die im Herzen Wurzel schlägt und zu einem Baum mit 10 Aesten wird, deren jeder eine Frucht trägt; der erste Ast ist die Busse (التوبة), deren Frucht die Liebe (الحبية); der 10. Ast die Gnade (الرصل), deren Frucht das Hingelangen zu Gott (الرصل); dieser Baum ist dann auch noch f. 14b durch eine Zeichnung dargestellt; dann ist f. 15a noch eine Darstellung in drei Kreisen und drei Quadraten von der Stadt der Busse, des Ringens nach Gott (الشكر) und der Dankbarkeit (الشكر).

وحققنا بمشاهد التوحيد :Schluss f. 15° التوحيد وثبتنا على صراط التفريد انه سجانه اهل لذلك وهو الكريم المالك ولا حول ولا قوة الخ

Schrift wie bei 1, nur gedrängter und vocallos. - Abschrift vom J. 1096 Rabi' II (1685).

4034.

- 1) Pet. 699, f. 207 ff. Eine Anzahl Vermahnungen und Vorschriften (رصایا).
- 2) Spr. 896, 3 (f. 62^b—78). Vermahnung an leibliche und geistige Söhne; s. No. 4007.
- 3) Mf. 248, f. 231^b Rand. Stück einer رصية, in welcher احمد von Gott angeredet wird: قال الله تعالى يا احمد ان العبادة عشرة اجزاء Vielleicht gehört auch f. 232^a Rand dazu.
- 4) Mo. 164, 16, f. 245—258. Darin ein Abschnitt f. 251—258, den man رصية الياس nennen kann: Vorschriften, was der Fromme thun und lassen soll. S. No. 3495, 3.
- 5) Mo. 224, 3, f. 72b—81. Vermahnung und Offenbarung Gottes an einen Propheten. Daher die Anrede يا نبي oft wiederholt. Anfang: يا نبي بع دنياك باخراك.

Dasselbe in Spr. 901, f. 108-115.

6) Lbg. 580, 4, f. 63b—74. Titelüber-schrift f. 63b: وصيّة أبليس لرسول الله صعّم

روي عن ابن عباس رق انه قال :Anfang بينما نحن جلوس عند رسول الله وهو يحدّثنا وتحدّثه فاذا بمناد ينادي من نحو الباب يا اهل المنزل افتحوا الباب ولكم الحاجة الح

Unterredung des Teufels mit Mohammed. Schluss f. 74b: ثم قال والله اني اصوم لامّى سنة كقارة لذلك والله سجانه وتعالى اعلم بالصواب الخ

4035.

1) Spr. 1930, 2, f. 1^a.
(Text: 12×10³/₄cm.)

Eine Vermahnung (وصية) in 36 Versen (Reģez), allerlei Verhaltungsmaassregeln in Bezug auf den zu wählenden Umgang enthaltend. Der Verf. heisst nach v. 33 'Omar. Anfang: الحمد لله العلى الاحدى القادر الحي العليم الصمدي

Schrift: ziemlich klein, deutlich, fast vocallos. — Abschrift c. 1700.

2) Pm. 428, 3, f. 20°-21°.

Format (15-17 Z.) etc. und Schrift wie bei 1.

Titel fehlt. Eine Vermahnung in Versen (Sari') (صبية) oder, nach der Notiz auf dem Vorblatt, على الرضى), von على الرضى (nach dem letzten Verse). Anfang:

كم قد نوي التوبة في شدَّتِهُ فعاد للعادة في صحيَّهُ

F. 21^b u. 22^a ein Paar kleine Gedichte ähnlichen Inhalts. Vgl. Pm. 502, 5.

3) We. 230, 2, f. 33.

Vermahnung und Aufforderung zum Lernen (تنهيض روصايا في العلم). Anfang (Ram. dec.): احفظوا منى الوصايا انما العلم لقايا

4) Pm. 75, f. 10b.

Die Vermahnung وصية des يزيد بن الحكم الثقفى an seinen Sohn Bedr (in 23 V., Kāmil dec.). An f.: يا بدر والامثال يصــــبها لذي اللبّ الحكِيمُ

4036.

Beiläufig kommen Vermahnungen (رصایا) vor: Pm. 199, 85—95 (7 Stück); 654, 276^{nB} bis 279^b. Lbg. 398, 19^b—21. We. 17, 1. Spr. 1817, 2^a. Glas. 233, 46^b; 109, 42^a. Pm. 671, 244^a (Verse); 482, 120^b ff. (Reimprosa). Glas. 168, 241^a in Versen; dgl. f. 248^a und 179, 4^a und 32, 157. — Vorhaltungen (موعظة) Mf. 1196 Vorblatt (10 Verse). Pm. 654, 256^{bB}—262^b; 314^a. Lbg. 305, 3^a; 941, 37.

Hier sind noch zu erwähnen Werke von:

- 1) عبد الخالف بن عبد الجميل المجدواني um 500/1106.
- 2) أسد بن احمد البرسوي (vielleicht heisst er ارشاد الطالبين , u. d † 917/₁₅₁₁), u. d. T. رستم في شرح وصايا المهتدين
- وصايا العلماء عند الموت .u. d. T ابن زهير (3)
- 4) حمد بن على بن ابراهيم الاستراباذي (4 † محمد بن على بن ابراهيم الاستراباذي
- وصايا ارسطوطاليس und وصايا فيثاغورس (5).
- . وصية للاحياء والاموات (6

19. Almosen und Fasten.

4037. Lbg. 495.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel und Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين والعاقبة . . . Anfang: قال الحمد لله تعالي ويل للمشركين اللهن لا يوتون الزكوة وهم بالآخرة هم كافرون الخ

4038. Pm. 251.

Format etc. und Schrift (13-16 Z.) wie bei 2). — Titelüberschrift und Verfasser f. 96a:

عده رسالة تستي مصباح المشكاة في عدم الحرج في الزكاة

لعبد الوهاب بن ابراهيم العُرْضي الشانعي

الحمد لله رب العالمين والتعلاة . . . Anfang: والعمد العالم من والعالم الشافعي ولا ان ركاة المال والفطرة توزع على الاصناف الثمانية الخ

Ueber Almosenvertheilung, mit Rücksicht auf Sura 9, 60, ob sich dieselbe, wie Eśśāfi'i annimmt, auf die 8 daselbst erwähnten Arten von Empfängern beschränke oder nicht? von 'Abd elwahhāb ben ibrāhīm elordī † 967/1560.

بخلاف من اخرج الفشد : Schluss f. 99^b: بخلاف من اخرج الفشد وغيره أ من الفضد مشلا فيصلح عند المخالف وغيره أ Abschrift vom J. 1128 Molarram (1716).

F. 100 u. 101 u. A. ein Gebet in Versen, als (abergläubisches) Mittel. F. 102 leer.

4039. Spr. 1958.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Ein Stück über Almosengeben und -nehmen, das beginnt: فصل ثم اعلم ان الناس على اربعة اقسام فيما يعطونه وفيما ياخذونه الخ

ان الحق اثر فيه الاسرار : «und schliesst f. 259 وهو الاولي بالكمل من اهل الله

Von Almosen handelt Lbg. 880, 123^b bis 127; 939, 336^a. Von den Arten derselben We. 1798, 67^a. Mf. 547^a, 10. Vom Segen derselben We. 388, 42^a. — Von der Verdienstlichkeit der Almosen-Vertheilung handelt عبد الرحمن بن يحيى بن محمد الملاح الصديقى Ferner ضياء الحدقة في فصل الصدقة المحقة العسقلاني الدرر في نفقة قليلة in الدرر في نفقة قليلة المحقة العسقلاني

/ 4040.

1) Schöm. XI, 3b, Heft 16, f. 52-56.

Handelt vom Fasten:

هذا كتاب الصوم وهو ركن من اركان الاسلام المخ Es ist unvollständig: s. No. 3666.

2) We. 1708, 9, f. 79-81.

Format etc. und Schrift wie bei 6. Etwas unsauber und fleckig. — Titel und Verfasser f. 79a:

قاعدة في بيان حكم هلال ذي الحجة اذا تمم فاكمل الناس عدة ذي القعدة

لزين الدين ابي الفرج بن رجب البغدادي الحنبلي

الحمد لله حمده ونستعينه : $Anfang f. 79^b$: ونستعفره . . . أما بعد فقد وقع في هذا العام وهو ونستغفره . . . اما بعد فقد وقع في هذا العام وهو عام vxf حادثة وهو انه تمم هلال ذي الحجة الم

Dadurch dass im J. 784 Dū'lhigge (1383) der Eintritt des Neumondes des letzten Monats von Einigen etwas eher angenommen wurde als von Anderen, war eine gewisse Verwirrung eingetreten, die namentlich für die Fastenzeit (den 9. d. M. d. h. يوم عرفي) nicht gleichgültig war. Ibn ragab † 795/1398 (No. 2697) äussert sich nun hier über diesen Fall. Er beginnt: فنقول هذه المسئلة لها صورتان احداثا ان يكون الشك مستندا الى قراير مجردة او الى شهادة من لا يقبل شهادته الخ

ولا يمكنه الوقوف في بقية الليل : Schluss f.81^a: مع الناس او اكثرهم لا يقبل الشهادة '

Abschrift v. J. 865 Du'lqa'da (1461). — Bl. 82 leer.

4041.

Von Verdienstlichkeit des Fastens handeln: Spr. 461, 216. 222^b. Mo. 19, 113—115. Mq. 48, Vorderdeckel; 125, 187^b—189. We. 1776, 22. Pm. 334, 106. Aussprüche Mohammeds über Fasten Lbg. 357, 104^b. Gebet vor und nach demselben We. 99, 126^a. — Ein Beispiel langen Fastens Pm. 158, 1^b.

Besondere Werke über Fasten sind von:

1) ناتوعفرانی الزوات الزوات الزعفرانی ۴ محمد بن مرزوی بن عبد الرزات الزعفرانی + 517/1123, u. d. T. الصیام الصیام الصیام الصیام الصیام الصیام الصیام الحداد الح

2) ابو القاسم الشجامي ابو القاسم (اهر بن ضاعر بن محمد الفشر بن خمد الفشر بن $^{533}/_{1138}$, u. d. T. الخفة عيد الفشر الفشر

- 3) عبد الكريم بن محمد السمعانى † 562/1167,
 u. d. T. الكريم الآيام البيتن *5.
- منهاجة النظر , u. d. T. أبن الجوزى (4 أبن الجوزى وجنّة الفطر
- 5) مبد العزيز بن عبد السلام + $^{660}/_{1262},~\mathrm{u.~d.~T.}$ مقاصد العبوم
- 6) قطب الدين القسطلاني † 686/₁₂₈₇, u. d. T. مدارك العرام في مسالك الصيام
- توام العقوام للقيام بالعيام
 توام العقوام للقيام بالعيام
- (8) مرعى بن يوسف بن ابني بكر ألكرمي (8)
 شحقيق الرححان بصوم يوم الشق من رمضان u. d. T.

20. Wallfahrt.

69^b

4042. We. 1095.

164 Bl. 4¹⁰, 17-18 Z. (24×16; c.18-19×10-11^{cm}). Zustand: ziemlich gut, aber fleckig, oben am Rande wasserfleckig und nicht frei von Wurmstichen; Bl. 1 am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel f. 1ⁿ (in Goldbuchstaben mit Goldverzierung):

كتاب منير العَزّم الساكن الي اشرف الاماكن Vorf. عبد الرحمن بن محمد البخ Vorf.

قال الشيخ الامام العالم جمال : Anfang f. 1b: الدين ابو الفرج عبد الرحمن بن على بن محمد ابن الجوزى رحم المحمد ابن الجوزى رحم المحمد الم

الحد لله الذي انشأ فاحسن الانشاء . . . أما بعد فاني كنت اتوى الى مكة قبل الحج فداويت هذا الداء بالقصد

'Abd errahman ben 'alt ben mohammed ibn eljauzī ģemāl eddīn abū 'lfaraģ, geb. *608/1114 (510), † *597/1201, giebt hier eine vollständige Schilderung der Wallfahrt und ihrer Gebräuche und der heiligen Stätten, Mekku und Elmedīna, mit Einflechtung von Traditionen und vielen Gedichtstellen, nebst erbaulichen Betrachtungen. Das Werk zerfällt in 166 Kapitel, die aber ungezählt sind. Das Inhaltsverzeichniss geht vorauf, f. 26-54.

بيان ما يشتمل عليه الحريج 5° ; فرص الحريج 7° نم من وجب عليه الحريج وتركه من غير عذر 7° وعن الحريج 7° ; ذكر العاجز عن الحريج 10° المواب الاحرام

الستمتّع والإقراد والنقران "37 ; المواقبيت "36 فكر التلبية وافعال الحج 38 ; آداب المحوم وما يلزمه "38

u. s. w.

فصايل العَشْر نده. ٣٠ الله القروية ويوم التروية 46 ليلة عرفة 47 التروية ويوم التروية 46 التروية ويوم التروية الم

ابواب عيفة

فى فضايل يوم عرفة 47° ; فى معنى هذه التسمية 47° 47° معنى هذه التسمية 47° 47° من يعرفة

u. s. w. الوقوف بعرفة الوقوف بعرفة الوقات الاضاحي الإضاحي الاضاحي الاضاحي الوقوف بعرفة الاضاحي الاضاحي الوقوف بعرفة الاضاحي الاضاحي الوقوف بعرفة الوقوف الوقوف بعرفة الوقوف الوقوف الوقوف بعرفة الوقوف الوق

بيان أن الاضاحي سُنُهُ في بيان فضل الاضاحي في 57 بيان أن الاضاحي

بيان السبب الذي من اجله سنت الاضاحي 586

u. s. w. ذكر اختلاف الناس في الذبيح "u. s. w

ابواب ذکر مکند

 64^{a} في فصل مكة 65^{a} ; في ذكر المشهور من اسمائها $u. \ s. \ w.$

ابواب در الكعبة

في ذكر المشهور من اسمائها في ذكر المشهور من اسمائها

في بيان انها أول بيت وضع للناس "69

.u. s. w تلخيص قصّة بناء الكعبة

ابواب الطواف 78b اقسام الطواف وما يقال فيه 79 ; الاصل في الطواف 786 ذكر فضايل الطواف 79b أبوآب فيها نبذ مما كان يجرى للعرب 956 في ايام الموسم بعكاظ وغيرها خُطَب الفصحاء بمكة 95^{b} فكر طرف من خطب رسول الله صعم بمكة 966 ذكر اجتماع الشعراء بسوق عكاظ وتناشدهم الاشعار 99ª

فكر من كان يتولَّى الحكم بين العرب وإجارة الحاج 994

ذكر اماكون بمكة وما والاها وقرب منها مثل 102 أ الحجون والمحشب وأحجاز ونجد ذكيها الشعباء في اشعارهم فاطرب ذكرها السامع

قبول الحاج 109ª من آثر أهل فاقد بنفقد الحيم فبعث الله 109

ملكا نحج مكانه الحاج وساداتهم "110 فَ لَوْ حَيْمِ أَدْمَ عَمْ 111 ; حَيْمِ الْمَلَائِكَةُ 110 أَنْ الْمُلَائِكَةُ 110 أَنْ الْمُلَائِكَةُ

ذكر حج نبيّنا عَمْ 112ª ابواب ذكر يج التخلفاء وبعض ما جري لهم من الطرف 113 ابواب ذكر مدينة البسول عم 140 ابواب ذد مسحد البسول عم

143ª

زيارة قبر النبي صغم "150 ; ذكر قبر النبي صغم "149

كلام القبر 156° ; الاتعاظ بالقبو, 153° منتخب من محاسن ما كتب على القبور 1566 من فنون الحكم والمواعظ 161b

اذا كان المقصود الهدى :Schluss f. 164a: اذا فيسير المواعظِ يقيع وان كان المراد الننزهة فالكثير لا يكفى أخر الكتاب والحمد لله المن

Aus der Unterschrift des Werkes erhellt, dass dasselbe im J. 553 Ramadān (1158) verfasst, dass der Verfasser dann in demselben Jahre die Wallfahrt unternahm und nach seiner Rückkehr eine Abschrift von seinem Texte machte.

Schrift: ziemlich klein, gefällig, deutlich, etwas vocalisirt, doch fehlen auch oft diakritische Punkte. Die Schrift ist durchgehends verblasst. - Abschrift von .um 630/₁₂₃₃ ابو بكر بن احمد بن عمر البغدادي

F. 164^b enthält ein Verzeichniss von Zuhörern, die das Werk bei dem Sohn des Verfassers, dem کیمی الدین ابو محمد یوسف بن ابي الغرج عبد الرحمن ابن الجوزي, gelesen haben.

الغرام الساكن الخ) HKh. V 11373 (مثير الغرام الساكن المخام

4043. We. 1715. 9) f. 83b - 93a.

Format etc. und Schrift wie bei 7). - Titel:

عذ القصيدة الذهبية في الحجة المكبّة والنورة الحمدية تصنيف الفقيه الواعظ ابي عبد الله لمحمد بن أبي بكر بن رشيد البغدادي،

ايا عذبات البان من ايمن الحِمَى : Anfang f. 83b رعى الله عيشا في حماك رجناهُ

Diese Qaçide des Abū 'abdallāh mohammed ben abu bekr ben roseid elbagdādī + 662/1264 handelt von der Wallfahrt und ist in seinem Todesjahr verfasst. Sie ist etwa 300 Verse lang und enthält viele Abschnitte mit Ueberschriften. Zuerst:

; فصل في البيت والطواف به 84ª آوِّل البِحْلنَّة 84^b (er zählt deren 10 auf) ذكر المناسك u. s. w. Zuletzt:

ذكر وصية الاخوان بعد رجوعه بالحج والصبر على مَشَاقِهِ على 916 الوصية بالحم بالمال الحلال 92ª

ذكر الوصية بزيارة النبي صعم وذكر فصايلها المخ "92

F. 93 - 97 enthalten u. A. kleine Gedichte . عبة الله und خير الدين von

Dasselbe Gedicht, ohne Angabe des Verfassers, in Lbg. 428, f. 1-8^a und Stellen daraus, im Ganzen 97 Verse, in Spr. 175, f. 310-313a. (Hier heisst der Verfasser: حمد بن عبد الله (ابن رشيد البغدادي ابو بكر

4044. Mq. 115.

8vo, 18 Z. (19×15; 13×10cm). — Zustand: wasserfleckig, besonders am unteren Rande wurmstichig. — Papier: bräunlich, stark, glatt. — Titel fehlt.

Bruchstück eines grösseren Werkes über Wallfahrt, mit besonderer Beziehung auf Mohammeds letzte Wallfahrt, die Moscheen, in denen er gebetet etc. — Die Blätter folgen so: 704—711. 634—703. — Das Werk ist in Kapitel getheilt. Das Vorhandene beginnt im 9. Kap. und hört auf im 23.; es ist nicht ersichtlich, ob noch mehr Kapp. in dem Werk enthalten gewesen. Jedes Kapitel fängt mit einer Qoranstelle an.

الصبغاء : Das Vorhandene beginnt f. 704°: وكانوا عشرة وكانوا يظلمونني ويوذونني فامهلتهم حتى دخل الشهر الحرام يعني رجبا ثم اومات اليهم المخ

فى حقيقة الحج ومقداره بين العبادات م 707 باب. 10 قال الله تعالى وادّن في انناس بالحج باتوك رجالا الخ

فى فرص الله كليج على عبادة وبيان الاستطاعة "710 باب. 11. فى التهديد الوارد فى حق المتهادين به "635 باب. 12

في استحباب التعجيل في للنبي وكراهة التاخير 638 باب. 13

في بيان اشهر الحج وبيان ماهية الحج 640 باب. 14

في بيان العمرة والكشف عن حقيقتها 645° باب. 15.

في بيان علة تسمية الناس حجة رسول 670° باب. 20 الله عم بحاجة الوداء

فى بيان المواقيت وذكر المساجد التي "697 باب. 23 صلى فيها رسول الله عَم بين الحرمين

Das Vorhandene schliesst mit den Worten f. 703^b: فهم بتقربهم يبعدون وبتقدمهم يتخلفون نسال الله العافية

Es fehlen im Anfang 42 Bl.

Schrift: ziemlich gross, gleichmässig, vocallos, oft ohne diakritische Zeichen. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 800,1307.

Der Verf. lebt um $^{650}/_{1252}$; sein öfters erwähnter Lehrer (f.703°. 710°) war عمر السهروردي $^{632}/_{1234}$. Als Quelle erwähnt er z. B. 708° den بابو الفضايل ابن المعزّم $^{609}/_{1212}$; 635° den بابو الفتوح العجلي $^{600}/_{1203}$; 649° den المؤيد بن محمد الطوسي $^{617}/_{1220}$. — Es könnte ein Werk des بالنوري $^{676}/_{1277}$ sein.

4045. We. 1460. 1) f. 1-92. 95.

98 Bl. 8°°, 17 Z. $(18^{1}/_{2} \times 13^{2}/_{3}; 12^{1}/_{2} \times 9^{cm})$. — Zustand: lose Lagen u. Blätter; im Anfang nicht recht sauber, auch nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederdeckel. — Titel u. Verf. f. 1°:

كتاب الايضاح في مناسك الحج لمحيى الدين ابى زكرياء النواوي هو يحيى بن شرف بن مري،

الحمد لله ذي الجلال والاكرام : Anfang f. 1b والخمد الحديد والفضل والطول والمنن العظام . . . أما بعد فإن الحج احد اركان الدين ومن اعظم الطاعات لرب العالمين الخ

Erschöpfende Darstellung alles dessen, was auf Wallfahrt, deren Gebräuche und Bedeutung Bezug hat, von Muhji eddin abū zakarijjā ennawāwī † 676/1277 (No. 1476). Das Werk des ابو عمرو عثمان بن العملاج † 643/1245 über denselben Gegenstand ist dabei benutzt.

Dies Werk zerfällt in 8 Kapitel (und Abschnitte), deren Uebersicht f. 2^{n,b}.

في اداب السفر وفيه مسائل f.3° باب. 1

في الاحرام . 15^b باب . 2

غى دخول مكة وما يتعلق به وفيه فصول *28 باب. (in 8 فصل).

ين (in 8 فصل). 4. فصل $63^{\rm b}$ باب $63^{\rm b}$

5. باب $64^{\rm b}$ باب مسائل مسائل به باب $64^{\rm b}$

في زيارة قبر النبي صغم وما يتعلق بذلك 77 باب. 6

فيما جبب علي من ترك في نسكه مامورا 83° باب. 7 او ارتكب محبما

في حج الصبي والعبد والمرأة ومن في معناهم 88 باب. 8

Hört auf in dem Abschnitt f. 90^b:

فصل في الولاية علي التجييج وبيان ما يجوز لمتوليه فعله وما لا يجوز وما يجب عليه وما لا يجب

ان يكون عالما بمناسك : mit den Worten f. 91b الحرب عالما بمناسك الحرب واحكام مواقبته وايامه

Das Uebrige fehlt, auch der Abschnitt darin über die zu jeder der Zeiten üblichen stillen Gebete: فصل في اذكار تستحب في كل رقت

Schrift: kleine, etwas flüchtige, ziemlich deutliche Gelehrtenhand, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 1000 1591. — Collationirt. — HKh. I 1557.

F. 92 ein Bruchstück der Untersuchung über die Zulässigkeit der Scheidung, mit Rücksicht auf die Werke des الغزائي über diese Frage.

F. 93^{a. b} u. 95^a Anweisung, was der Pilger nach seinem Umgang um die Ka'ba und weiterhin zu thun und zu beten habe.

Commentare zu dem Werke sind verfasst von:

- على بن عبد الله بن احمد السمهودي نور الدين (1 † 911/₁₅₀₅.
- خمد بن حمزة الرملي (2)
- خمد على بن محمد علان بن ابراهيم التبريزي (3)
 * 1057/1647.
- 4) على بن ابي بكر بن على المكبي أبن التجمال (+ 1072/1661)

4046. Mq. 127. 9) f. 51-72.

Format etc. und Schrift (gegen Ende gedrängter und fast über die ganze Seite gehend) wie bei 7). F. 67-70 wurmstichig. — Titel f. 51^a:

كتاب الحج ومناسكه بشرايطه واركانه وواجباته وسننه وأدابه واستحبابه ومحظوراته واحكامه وبعص فضائله واغتنامه

ابو بكر البكري الملتاني الحنفي :"Verf. f.51

الحمد لله رب العالميين : Anfang f. 51b بقول العبد وصلواته . . . هذا كتاب الحج والمناسك يقول العبد . . . الوبكر . . . المُثّناني الحنفي . . . اعلموا اخواني . . . ان الحج فريضة قايمة وشريعة ثابتة الخ

Von der Wallfahrt und deren Gebräuchen, in (etwa 8) ungezählten Kapiteln u. Abschnitten, von Ishāq ben 'alī elmultānī abū bekr (um ⁷⁸⁶/₁₃₈₅, s. No. 876).

باب بيان الحج ومناسكه النخ (beginnt: اعلم أن الحج في اللغة هو القصد المطلق)

باب مقدمات الحج وآدابه باب مقدمات الحج وآدابه باب مقدمات الحج وآدابه باب احكام الحج وشرايط وجوبه أولان والتمتع أولان والتمتع أولان باب الجنايات أولان باب الجدي أولان والتمتع أولان باب الجنايات أولان باب في زيارة النبي ومسجده وقبره صقم أولان

وانكحوهن على الدين وَلأَمة : Schluss f. 72b

Dazu fügt der Verfasser f. 72b, 5 noch eine längere Stelle aus ä, j. J.

Nach f. 62 fehlt wenigstens 1 Blatt.

Mq. 127, 10, f. 73^a ist der Anfang des Werkes (= f. 51^b bis 52^a, 9).

Mq. 127, 11, f. 73^b ist ein Nachtrag zu dem والم الكري f. 53^b und enthält 10 Punkte, auf die der Wallfahrer zu achten hat; 8 davon stehen auf dieser Seite, die 2 anderen auf f. 51^a. Dieser ganze Nachtrag steht auch f. 55^a u. 54^b am Rande (aber zum Theil beschädigt).

/ 4047. Lbg. 1019. 3) f. 19. 30-31ⁿ.

S^{vo}, 16 Z. (18 × 13; 15¹₂ × 11^{cm}). — Zustand: ganz wasserfleckig. — Papier: gelb, dick, glatt. — Titel fehlt; er ist etwa:

رسالة في هل يجوز في الزيارة ان تقصر الصلوة وهل هذه النزيارة شرعية ام لا Verfasser s. Anfang.

سئل تقى الدين ابن تبهية Anfang: الحراني عدانا الله واياه بالديار المصرية في سنة الدي رجل نوي زيارة قبر من قبور الانبياء الخ

Ibn teimajja † ⁷²⁸/₁₃₂₈ (No. 2082) behandelt in dieser im J. ⁷¹⁰/₁₃₁₀ verfassten Schrift die Frage, ob bei der Wallfahrt zu einem Prophetengrabe die Abkürzung des Gebetes zulässig sei oder ob dadurch die ganze Wallfahrt hinfällig werde?

فانى انبهاكم عن ذلك : Schluss f. 31° وجل ولا وهذا كلم حتى لا يعبد الا الله عز وجل ولا يشرك به شيئا الحمد لله وحدة وصلى الله الخ

Nach f. 30 fehlt ein Blatt.

Schrift: gross, blass, flüchtige Gelehrtenhand, vocallos. — Abschrift im Jahre 726 Ramadan (1326) von محمد بن عيسى بن ابى الفصل الشافعي. — Collationirt.

Ueber dieselbe Frage handelt f. 31^b nach verschiedenen Schriftstellern.

4048. We. 1097.

92 Bl. 4°, 23 Z. $(26^{1/2} \times 18; 20 \times 13^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ganz ohne Wurmstiche. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel und Verfasser f. 1ⁿ (von späterer Hand):

كتاب تلخيص شفاء السقام في زيارة خير الأنام الذي صنفه تقى الدين السبكي وملخّصه الامام الفاضل محمد بن الحسن بن عبد الله ابن محمد بن ابي القاسم الحسيني الشافعي

قال . . . كحمد بن الحسن كمد بن الحسن An fang f. 1b. الحمد لله ربّ العالمين عدد عفو الله عن خلقه . . . اما بعد فهذا كتاب شفاء السقام في زيارة خير الانام الذي صنفه شيخ الاسلام . . . اذكر فيه أن شاء الله عز وجل مقاصده وعيونه مع زيادات بيّنة

Das von Taqī eddīn essubkī † 756/1355 unter obigem Titel — der auch so im Vorwort wiederkehrt — verfasste Werk von den heilsamen Folgen des Besuches des Prophetengrabes liegt hier in einer Bearbeitung (Abkürzung und Zusätzen) vor, welche Mohammed ben elhasan ben 'abdallāh elhoseinī elwāsiţī sems eddīn, geb. 717/1317, † 776/1374, im J. 765 Çafar (1363) vollendet hat, zur Widerlegung derer, welche die darauf bezüglichen Traditionen für unächt erklären. Das Werk zerfällt in 10 Kapitel, deren Uebersicht f. 1b.

فى الاحاديث الواردة فى الزيارة (.f.1 15 Tradd باب . f.1 باب . 2 فيما ورد من الاحاديث والآثار دالا 6 باب . 2 على فضل الزيارة

فيما ورد في السفر التي زيارته صعّم صريحا ٩٠ باب. 5. في تقرير كون الزيارة قربة 19٠ باب. 9. في حياة الانبياء (فصل 5 in 5 باب. 64٠ باب.

فى الشفاعة ووجه ذكرها متن للمديث المن 80 باب. 10

قال من صلي على وقال اللهم: *Schluss f. 91 اللهم على على على المقاعد المقتِب عندك يوم القيامة وجبت له شفاعتى المساعدة المقتِب المقاعدة المقتِب المساعدة المقتِب المساعدة المقتِب المساعدة المقتِب المساعدة المساعد

Schrift: ziemlich gross, etwas flüchtige Gelehrtenhand, ohne diakritische Punkte, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift um 800/1297.

Die Blätter folgen so: 1-37, 42-45, 38-41, 46 ff. Bl. 62, 63 sind ganz leer geblieben, 71 und 79 fast leer (doch fehlt am Texte nichts).

HKh. IV 7585 (شفاء الاسقام).

Mf. 1257, f. 4ⁿ behandelt in einer Stelle aus التحر العميق في الحج الي بيت الله العتيق des المحمد بن محمد المكي ابن الصياء † 854/₁₄₅₀ die Begrüssung (تحيّة) der Ka'ba (beim Umgang um dieselbe).

/ 4049. Spr. 872.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel fehlt. Nach der Unterschrift f. 147^b:

لمنسك

Verfasser s. Anfang.

الحد لله ربّ العالمين قال . . . : Anfang f. 140 المحد البو العباس احمد الزاهد . . . ؛ اعلم لطف الله بنا وبك . . . ان الحجّ والعمرة احد اركان الدين الح

Von der Wallfahrt und den Gebräuchen dabei, von Ahmed ben mohammed ben soleimän elqähiri sihäb eddin abū 'l'abbās ezzāhid † المناه واخرته والله اعلم المناه والمناه وا

4050. We. 1887.

49 Bl. 8°°, 21 Z. (18½ × 13½; 12½ × 9½°). — Zustand: fast lose im Einband; nicht recht sauber; etwas wurmstichig. — Papier: gelb, glatt, dick. — Einband: brauner Lederdeckel mit Klappe. — Titel f. 1°:

كفاية المحتاج الى الدماء الواجبة على المعتمر والحاج

so auch in der kurzen Vorrede f. 1b. — Verfasser f. 1a: ابو بكر محمد بن ظهيرة القرشي الشافعي خطيب المسجد الحام

الحمد لله الذي عظم حتى : Anfang f. 1b: معلم عظم حتى عظم بيت الله . . . وبعد فيقول . . . ابو بكر بن ظهيرة المشمول بلطف الله اسالني بعض الاخوان في الله ان اجمع له احكام الدماء الخ

bringenden Opfer ist verfasst von أبن على بن ابي البركات محمد بن ابي البركات محمد بن ابي البركات محمد بن حسين القرشي المخزومي أبن ظُهَبَرة um \$90/1485 am Leben. (Vielleicht hiess er um \$90/1485 am Leben. (Vielleicht hiess er ابو بكر محمد so dass Abū bekr sein Zuname wäre.) Sein Vater lebt im J. \$20/1417. (Der von HKh. angegebene Verfasser نابو الحسن على الخ unrichtig; dieser hiess ين الخ الحسن على und war sein Vater.) Es zerfällt in Vorwort, 4 من und Schlusswort mit vielen schr verschieden benannten Unterabtheilungen. Der Gegenstand, sagt er, sei speciell noch von Niemand behandelt. في بيان اقسام الدماء المقدمة ألمقدمة ألمقدمة المعادية والتقدير الترتيب والتقدير المعادية على سبيل الترتيب والتقدير المعادية ألمقدمة

Dies Werk über die bei der Wallfahrt zu

قیها جب علی سبیل اندرتیب واسعدیر "۱" قسم ۱۰ وهو ثمانیم دما

فيما يجب على سبيل الترتيب والتعديل "22 قسم .2 وهو دمان

فيما يجب على سبيل التخيير والتقدير ⁶⁶ قسم .3 وهو ثمانية دما

فيما جب على سبيل التخيير والتعديل ³⁴ قسم .4 وهو دمان

فى معرفة مكان اراقة الدماء وزمانها النخ 45^b التخاتمة (in 3)

وان لم يقدر وتركه بحاله جاز : Schluss f. 49° وان لم يقدر وتركه بحاله جاز : معدت جمعه والله سجانه وتعالي اعلم وهذا آخر ما قصدت جمعه راجيا من كرم الله نفعه . . . وسلام على المرسلين النخ Schrift: klein, kräftig, gradestehend, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1991,1543. — HKh. V 10813.

7) f. 69-75.

Format etc. u. Schrift wie bei 6). - Titel u. Verf. f. 694:

ك" الردّ على من شدّد وعسر ف جواز الانحية بما تيسر ليوسف بن حسن بن احمد بن حسن بن عبد الهادي المقدسي الحنبلي

قال يوسف . . . ابن عبد : 69^b : مابن عبد الكثير الهادي . . . الحمد لله الذي اثناب عبده الكثير بالتقرب باليسير . . . وبعد فهذا كلام في جواز الانخدية بما تيسر وضعته راجيا من الله الخ

Widerlegung derer, die behaupten, es sei unstatthaft, beim Festopfer ein anderes Thier als بهيمة الانعام d. h. Kameele, Rind, Schafe zu schlachten. — Diese Abhandlung des Jūsuf ben hasan ibn àbd elhādī † 909/1503 (No. 1119) zerfällt in ungezählte فصل, ohne besondere Ueberschriften.

Schluss f. 75^a: كلجل الولد فدية عنه فلا الجل الجل المن المن الإنعام والله اعلم بالصواب المن المعام فيها غير بهيمة الانعام والله اعلم بالصواب المن المعام المعام

4052. Pet. 608.

128 Bl. 8vo, 13 Z. (16¹/₂×11; 12¹/₂×7cm). — Zustand: etwas unsauber. — Papier: weisslich, stark, ziemlich glatt. — Einband: brauner Lederbd. — Tit el fehlt; im Vorwort f.2b:

Verfasser fehlt; nach der Unterschrift:

شهاب الدين احمد أبن حجر الهيتمي الشافعي

تحمدك اللهم أن اقلتنا على :Anfang f. 1 أخمدك اللهم من التقصير . . . وبعد فاند لما من الله تعالى على على بالاخذ في اسباب الزيارة المن

In Folge seiner Wallfahrt im J. 956/₁₅₄₉ hat Ibn hagar elheitemi † 973/₁₅₆₅ (No. 174) dies Werk geschrieben, um Alles, was darauf Bezug hat, Gebräuche, Vorzüge derselben etc., zu erörtern, damit jeder Wallfahrer sich an demselben Raths erholen könne. Er hat dasselbe beendet bei der Rückkehr von der Wallfahrt im J. 956 Ďū lq. (1549). Es zerfällt in Vorwort, 8 نصل Schlusswort.

في بيان الافصل للحاج عل هو تقديم 47 فصل .4 النيارة او الحشر

فيما يتأكّد على الزاير في طريقه فعله 51 فصل .5 في آدابه بعد خروجه من المسجد الشريف 112 نصل .8 في آدابه في امرين آخرين اولهما عند اخذه 124 الخاتمة في اسباب رجوعه او خروجه من المدينة . . . ثانيهما عند شروعه في رجوعه

كلما ذكرة الذاكرون وغفل : Schluss f. 128a عن ذكرة الغافلون سجمان ربكه رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين الخ

Schrift: ziemlich gross, etwas gedrängt, nicht undeutlich, vocallos. Stichwörter der Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1100/1688. — Collationirt. — HKh. II 4331.

Lbg. 97, 2, f. 69—137. Dasselbe Werk. 8°°, 19 Z. $(203/4 \times 141/2)$; 15 × 10°m). — Zustand: sehr wurmstichig, auch unsauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Schrift wie bei 1. — Abschrift im J. 1034 Gom. II (1625).

4053. Pm. 200.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 33a:

ebenso im Vorwort f. 34^a. - Verfasser f. 34^a:

عبد الله بن احمد القطان

Auszug aus dem vorhergehenden Werke. Anfang f. 33°: على اللهم أن اللهم أن اللهم أن الله على الله على ما فينا من التقصير . . . وبعد فيقول . . . عبد الله بن الشيخ أحمد القطان لما من الله تعالي على بزيارة حبيبه التي هي منتهي الآمال الخ

Der Verf. 'Abdallāh ben ahmed elqaṭṭān lässt die wiederholten und meistens sehwachen Traditionen und Manches nicht unmittelbar auf die Wallfahrt Bezügliches fort. Die Eintheilung wie bei dem Grundwerke, nur fällt die علامة المقادة المقاد

4054. Lbg. 295.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Papier: orangefarbig. - Titelüberschrift f. 136b:

so auch im Vorwort. — Verfasser s. Anfang.

الحمد لله الهادي الانسان : Anfang f. 136^b: الهادي المسالك . . . أما بعد فيقول . . . على بن سلطان محمد القاري ان هذا لب لباب المناسك . . . نافعا لكل ناسك المخ

Kern der Wallfahrtsgebräuche, nebst Aufzählung dessen, was dabei verboten, was zulässig oder auch beliebt ist, von 'Alīben sultān mohammed elqārī elherewī † 1014/1606. Der Verfasser ist recht ausführlich und hat sein Werk in viele, oft nur kleine, ungezählte Abschnitte eingetheilt.

وقد افردت رسانة فى الزيارة المصيئة حامدا مفوضا مصليا مسلما اولا واخرا وباطنا وظاهرا

Abschrift im J. 1175 Rab. I (1761).

4055. Lbg. 295. 28) f. 150-169.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Der Text mit Goldrand eingefasst. — Titelüberschrift f. 150^b:

بداية السالك في نهاية المسالك

so auch in der Vorrede. - Verfasser s. Aufang.

الحمد لله الذي جعل : Anfang f. 150b المعبد البيت الحرام قياما للناس . . . أما بعد فيقول . . . على بن سلطان محمد الهروي فيقول . . . ان هذا شرح شريف وفتح لطيف الخ

Kurzer Commentar desselben zu dem kleineren Werke des مرّ رحمة الله بن عبد الله السندي † 977/₁₅₆₉ über Wallfahrt und deren Gebräuche, welches betitelt war المنسك الصغير.

التحمد لله رب العالمين اي مربيهم :Anfang

اي وخاتم النبييين . . . وبعد اي ما ذكر من التسمية . . . فهذا تختصر اي في المبنى مقتصر في المعنى في مسايل التحج والعمرة الن

Das Grundwerk ist eingetheilt in 10 Kapp.:

1. باب 151° في الواجبات 152° باب 152°; في فرايض الحيج 154° باب 154° في المستحبات 154° باب 155°; في السنى 154° باب 155° فيما يبلح للمحرم 164° باب 165° فيما يحرم على لخرم 164° باب 164° في المكروهات 164° باب 164° في المغرة 164° باب 164° في المغرة 164° باب 165° باب 16

وذلك دليل حسن للخاتمة : Schluss f. 169^a: وذلك دليل حسن للخاتمة والحمد لله رب العالمين اشارة التي قبولم تعالى . . . في أول الفاتحة فان النهاية هي الرجوع التي البداية وسلام على (سيد) المرسلين والحمد لله رب العالمين Verfasst im J. 1010 Śawwāl (1602).

Abschrift im J. 1176 Cafar (1762). — HKh. VI 12953, p. 135, Z. 4. 5.

4056. Lbg. 471.

Format etc. u. Schrift wie bei 6) (von f. 49 an der Text: $16^{1}_{.2} \times 8^{1}_{.2}^{\rm cm}$ ohne Linien-Einfassung). — Titel am Rande und in der Vorrede f. $47^{\rm n}$, 1:

الحمد لله العلي الكبير الاكبر . . . : "Anfang f. 46" على بن سلطان محمد القارس المان محمد القارس اقد سالتي بعض الاخوان . . . بيان ما اشتهر على السنة نوع الانسان من الللاق الحم الاكبر على خصوص الحم البن

Ueber die grosse Wallfahrt, speciell auch über بيم عرفة, von dem selben im J. 1007/₁₅₉₈ zu Mekka verfasst.

فلا ربيب انه بهذا المنصب في زمان: Schluss f.50b: ولا بهذا المنصب في رمان على جميع ولايته اولي اللهم صل على محمد . . . وصل على جميع اخوانه من الانبياء والمرسلين والحمد لله رب العالمين تمت F.51 leer. — HKh. III 4540.

Lbg. 295, 32, f. 205—211 dasselbe Werk. Collationirt. — Abschrift im J. 1175 Rab. II (1761). Pm. 105, 13, f. 49. Einige Auszüge daraus. 4057. Lbg. 471.

Format etc. und Schrift wie bei 6). - Titel:

الطواف بالبيت ولو بعد الهدم

وجوب طواف البيت على الأنام ولو كأن بعد الانهدام

oder auch:

المصيفة في تحقيق البقعة المنيفة

Beides nach Lbg. 295, 30, f. 194b und Inhalts-Verz. S. 3.

على القارى :Vorfassor

الحمد لله رب زدنى علما علما كانتى هذا :Anfang الحمد السؤال من عند بعض ارباب الكمال . . . ما قول علمائنا . . . في ان الحج فرض وسببد البيت الخ

Derselbe Verf. behandelt hier die Frage, ob, wenn die Ka'ba eingefallen wäre, die Wallfahrt hinfällig sei, weil ihr das Object fehle, oder ob sie doch auch ferner noch als Verpflichtung bestehe?

فقد ورد خير الحجالس ما استقبل :Schluss القبلة هدانا الله تعالي الي سواء الطريق واعتق رقابنا بسركة بيت العشيق وحسبنا الله المز

Lbg. 295, 30, f. 194—195 dasselbe Werkchen. Abschrift im J. 1175 Rab. I (1761).

/// 4058. Lbg. 298.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titelüberschrift und Verfasser f. 33ⁿ:

الذخيرة الكتيرة في رجاء مغفرة الكبيرة لعلى القاري

الحمد لله المطلع على الظواهر :"Anfang f. 33 ... القاري لما والسراير ... القاري لما رايت كلام الامامين الهمامين ... وهما الشيخ ابن حجر المكى وامير بادشاه البخاري ... متعارضين متناقصين المخ

Derselbe Verf. behandelt hier die Frage, ob die Verrichtung der Wallfahrt in vorschriftsmässiger Weise eine Vergebung der grossen Sünden herbeiführe. Ueber diese Frage waren Ibn hagr elmekki der Śāfi'īte † 978/1565 und Mīr pādiśāh elbohārī der Hanefite entgegengesetzter Ansicht, jener verneinte, dieser bejahte sie. Der Verfasser sucht zu vermitteln und weist nach, in wie fern eine Vergebung damit verbunden sei. Verfasst im J. 1011/1602.

كما بيناه وفصلناه ليرتفع النزاع: Schluss f. 37b في مقام الاجماع جعلنا الله واياكم من المغفورين . . . والحمد لله رب العالمين ،

Auf f. 33° oben steht ein Stück aus برجب von demselben Verfasser.

Lbg. 295, 39, f.271-275 dasselbe Werk. Abschrift im J. 1175 Rab. I (1761).

4059. Lbg. 295. 38) f. 267-269.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Papier: bräunlich. - Titelüberschrift:

بيان فعل لإبرادا دخل مكة من حج عن الغير Verfasser: s. Anfang.

الله وكفى وسلام على عبادة ... ف Anfang f.267 ... على بن سلطان محمد القارى انع وقعت مسئلة اضطرب فيها فقهاء العصر الخ

Derselbe Verf. behandelt hier die Frage, ob Jemand, der von auswärts her wallfahrtet, sich um den Nutzen der Wallfahrt bringt, wenn er den Ort, von wo die gemeinschaftliche Wallfahrt beginnt, verlässt, ohne das Ihram zum Pilgern anzulegen (الذا تجاوز عن الميقات بغير احرام للحي). Die Ansichten darüber sind sehr verschieden. Der Verfasser entscheidet sich dahin, dass das nicht zulässig sei; bringt am Ende auch noch über eine ganz ähnliche Frage die kurze, mit ihm übereinstimmende Entscheidung des شيخ الاسلام على بن عامر المقدسي الحنفي بمصر Sahluss f 269b.

يرجع وجحرم من الميقات : Schluss f. 269b المعين لمثله والله سجانه اعلم الخ

Abschrift im J. 1175 Rab. I (1761). — Bl. 270 leer. HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

4060. Lbg. 471.

Format etc. und Schrift wie bei 6). - Titelüberschrift und Verfasser:

احرام الافاق لعلى القاري

اعلم أن الفقهاء اختلفوا فيما أذا خرج :Anfang المكتى التي الآفاق كالمدينة ثم دخل مكة بعمرة في اشهر الحج فحرج من عامة هل يكون متمتعا أو لا الخ

Derselbe Verf. behandelt hier die Frage, ob dem Mekkaner, der verreist war und in den Wallfahrtsmonaten zurückkehrt als Pilger, die Wallfahrt zu Statten kommt oder nicht?

لاحتمال أن يقع شكرا أو جبراً فيكون :Schluss خارجاً عن عهدة الخلاف والله سجعانه وتعالى أعلم واحكم

Lbg. 295, 37, f. 266 dasselbe Werkchen. Titel verwischt; nach dem Inhaltsverzeichn. S.3: تبيان جواز التمتّع في اشهر الحيج للمعتمر بمكة من عامة Abschrift im J. 1175 Rab. I (1761).

4061. Lbg. 471.

Format etc. und Schrift wie bei 6). — Titelüberschrift und Verfasser:

العفافعن وضع البد[على الصدر] حال الطواف لعلى القاري

الحدد لله الذي انزل الكتاب غير : Anfang f. 52^a: نبى عوج . . . أما بعد فيقول . . . على . . . القاري انى طالما سئلت عن وضع اليد على الصدر في الطواف الج

Untersuchung, ob es zulässig sei, beim Umgang um die Ka'ba die Hand auf die Brust zu legen? von demselben Verf. im J. 1010 Ram. (1602) verfasst.

Lbg. 295, 36, f. 263. 264 dasselbe Werkchen. Abschrift im J. 1175 Rab. I (1761). — Bl. 265 leer. 12) f. 43.

Format etc. und Schrift wie bei 6). — Titelüber-

schrift und Verfasser:

الاصطناع في الاضطباع لعلى القاري

الحجد للد حقّ حمده وحده . . . : Anfang f. 43° . . . ما نصّه أما بعد فقد ذكر الشيخ رحّه في منسكه الكبير . . . ما نصّه وهل يسنّ الاضطباع في السعي لم اقف على كلامهم عليه الخ

Abhandlung desselben Verfassers über die Sitte, bei dem Wallfahrtslaufe den Mantel unter die rechte Achsel zu nehmen und über die linke Schulter zu schlagen.

فيكون مصطبعا قيد المعطوف عليه: «Schluss f.43 المعطوف المعطوف أو يؤول بالتاويل السابق والله اعلم

Lbg.295, 34, f.254.255. Dasselbe Werkchen. Abschrift im J. 1175 Rab. I (1761).

Lbg. 298, 7, f. 89. 90. Dasselbe.

4063. Lbg. 295.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Die obere Hälfte der meisten Blätter im Text durch Nässe beschädigt, auch bisweilen am Rande ausgebessert. — Titelüberschrift durch Nässe fast ganz verwischt; nach dem Inhaltsverzeichniss S. 3:

الاعلام بفضايل البيت الحرام Verfasser: s. Anfang.

Anfang f. 212b: Die 4 ersten Zeilen verwischt und unlesbar, dann: ... على بن سلطان محمد القارى أن الله سجانه كان بذلا بذاته وصفاته ولم يكن معه شيء اصلا من مكنوناته واختلف في اول مخلوقاته النخ

Derselbe Verf. spricht zuerst von der Reihenfolge der von Gott erschaffenen Dinge, deren erstes nach Einigen die Schicksalsfeder, nach anderen der Gottesthron war; darauf kommt er f. 214^b auf das heilige Haus, die Ka'ba, in Mekka zu reden, und will das im Qorān und auch in der Tradition darauf Bezügliche zusammenstellen; darauf bespricht er die Wallfahrt.

زفصل في فصل الحجر الاسود "216 في فصل اليماني فصل الملتزم "218 في فصل الركن اليماني 117 في فصل الركن اليماني 119 في فصل في فصل الكعبة "220 في فصل الكعبة "200 في فصل الكعبة "240 فصل في فصل المحبوب الي فصل منى 241 فصل في فصل المجاورة "242 فصل في فصل المجاورة "242 فصل في فصل المجاورة "242 فصل في فصل الحجو وعمرة فصل في فصل الحجوم "243 فصل في فصل الحجوم وعمرة اللهم احسن عاقبتنا في الامور : "Schluss f. 252 فين والحقنا الجنة آمين كلها . . . والحقنا بالصالحين والخلنا الجنة آمين المخ

Abschrift im J. 1176 Moliar. (1762). - Bl. 253 leer.

4064. Lbg. 298.

122 Bl. 8vo, 22 Z. (19¹/₂×15; 14¹/₂×9¹/₂cm). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: braunschwarzer Lederband. — Titelüberschrift f. 1ⁿ:

الحرّة المضيّة في زيارة الرضيّة Verfasser: s. Anfang.

للد الدرب العالمين والصلوة... وبعد : Anfang f.1 وبعد العارى القارى فيقول ... على بن سلطان محمد الهروى القارى ... اعلم أن زبارته صعم أعظم القربات وأفضل الطاعات النخ

Ausführliche Erörterung desselben Verf. über den Besuch des Prophetengrabes in Elmedina: Begründung desselben und Vortheile davon, nebst den Vorschriften für das Verhalten der Pilger während der Zeit. Er erwähnt das Werk in Lbg. 295, 27, f. 149^a.

In ungezählte Abschnitte getheilt.

فصل فى آداب الزاير من يوم خروجة الي يوم وصولة $f.7^{\circ}$ فصل فى آداب الوداع 2° $u.s.w.; f. 32^{\circ}$ فصل فى آداب الوداع

فان هذا من علامة قبولها :Schluss f. 32b تقبل الله منا بمنّه وكرمه . . . وبلغنا المقام الاسنى وصلى الله على سيدنا الخ

Schrift: gross, dick, deutlich, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. Bl. 8^a ist zu streichen (als Wiederholung); Bl. 11^b. 12^a leer, es fehlt aber nichts im Text. — Abschrift c. ¹¹⁵⁰/₁₇₃₇. — HKh. III 4964.

Lbg. 295, 29, f. 170-193 dasselbe Werk. Sehr wasserfleckig u. der Text in der oberen Hälfte oft beschädigt. — Abschr. im J. 1175 Rab. I (1761). — Collationirt.

4065. Lbg. 295.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). Der Text in der oberen Hälfte durch Nässe beschädigt und oft unlesbar. — Titelüberschrift f. 257^b:

القول الحقيق في موقف الصديق

Verfasser fehlt; es ist:

الحمد لله الذي خلق الخلق: Anfang f. 257b: وعرفهم طريق الحق . . . أما بعد فقد سئلت هل وقف بعرفة الامين ابو بكر رة وعلى الخ

Derselbe Verf. handelt hier von عرفة als dem Orte, wo Abū bekr, von Mohammed mit der Wallfahrt beauftragt, Halt macht u. predigt und 'Alī in seinem Auftrage die Sura نباء liest.

فعلم ان استدارته كانت : Schluss f. 261b: فعلم ان استدارته كانتهى في حجة ابي بكر رة والحمد لله وحده انتهى . . . والحمد لله ذي الجلال . . . والصلوة والسلام . . . على من تم به الاسلام وظهرت المشاعر العظام . . . وآداب الوقوف وساير الاحكام وصلى الله الح Abschrift im J. 1175 Śaw. (1762). — Bl. 262 leer.

4066. Lbg. 295.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel-überschrift f. $196^{\rm b}$:

الحمد لله الذي اظهر كمال : Anfang f. 196^b . . . جماله في مرآة بيته القديم . . . وبعد فيقول . . . على بن سلطان محمد القارى ان هذه الرسالة نبذة من المقالة في الدقايق المتعلقة بالحج واسرارة الخ

Ueber die in dem Worte in liegenden geheimen Kräfte und die mit den Wallfahrten verbundenen geheimnissvollen Wirkungen handelt hier der selbe Verfasser.

4067. We. 1821.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel fehlt; in dem Vorwort f. 38b:

المستطاع من الزاد لافقر العباد ابن العماد Verfasser: s. Anfang.

تحمدك يا من سير الحجاج ويسر : Anfang f.38° ... لهم شقة الفجاج ... وبعد فيقول العبد الفقير ... عبد الرحمن بن محمد ابن عماد الدين الحنفى ... هذه فوايد شريفة سلكت بها مسلك المنسك على مذهب الامام الاعظم ابي حنيفة جمعتها حين حججت المخ

Regeln für die Wallfahrt, nach der Lehre des Abū hanse, von 'Abderrahman ben mohammed ben moh. ben moh. eddimasql ibn 'imād eddīn (el'imādī), geb. 978/1670, † 1051/1641, zusammengestellt bei seiner Wallfahrt im J. 1014/1606, unter Benutzung der einschlägigen Bücher. Sie beginnen f. 39°: أمام من الحج مرة فريضة على كل مسلم حرّ اعلى بالغ صحيح البدن قادر على الزاد والراحلة المخ عندنا ثلاث الاحرام ... وطواف الزيارة

 43^{b} فصل في زيارة النبي صغم $0.8.\,\text{W}.$ فصل في دخول مكة شرفها الله تعالي 55^{b} فصل في اذكار الطواف 56^{b} فصل في اذكار الطواف $0.8.\,\text{W}.$ فصل في أداب الرجوع $0.8.\,\text{W}.$ خصل في فصل مكة $0.8.\,\text{W}.$

ان لا ينسى جامعها ووالديه ... من: Schluss f.75^b... من والديم جامعها ووالديم ... من الخ دعاية المستجاب في وقتم المستطاب والحمد للم وحدة الح دعاية المستجاب في وقتم المستطاب والحمد للم وحدة الح

HKh. V 11939 und besonders VI 12931.

4068. Lbg. 1045.

4to, 27 Z. (22 × 16; 16 × 11¹/₂cm). — Zustand: der untere Rand und die untere Ecke beschädigt; ausserdem auch unsauber u. fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel f. 261^a und in der Vorrede f. 261^a unten:

ر" تغريج القلوب بتكفير الذنوب Vorfassor: حسين الاستنكولي

تحمدك يا من شرحت صدورنا : Anfang f. 261b بتكفير الذنوب ... وبعد فيقول ... حسين اسعد المصري ثم الاستنكولي ... انى لما وفدت الوفاده الثانية الخ

Erörterung der Frage, ob die ohne jeden Verstoss vollzogene Wallfahrt (الحنج العبرور) zur Vergebung der grossen Sünden geeignet mache und was dazu erforderlich sei? Diese Frage war dem Verfasser Hosein as 'ad elmiçrī elistankūlī im J. 1171/1757, als er den Emīr von als Gesandter besuchte, von demselben vorgelegt worden. Er zählt nun in dieser Schrift 18 Erfordernisse (خصلة) auf.

ومن وجد غير ذلك فلا : *Schluss f. 276 اليرادة يلومن الا نفسه انتهى وهذا آخر ما قصدنا ايرادة في هذه الرسالة والحمد لله الن

Schrift: ziemlich gross, breit, kräftig, vocallos. — Abschrift im Jahre 1178 Moharram (1764) von اسماعیل بن محمد بن عبد الرحمن بن عمر الخطیب

F. 277^a leer. Auf f. 277^b ist ein Excurs eines Ungenannten über Freiheit des Willens und Bestimmung durch höhere Macht.

/ 4069. We. 1633. 2) f. 18 ^{b} - 19.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel fehlt; er ist etwa:

ر" في اعمال الحديم والعبرة

Verfasser fehlt; es ist vielleicht:

الحمد لله ذي المن والصلوة . . . Anfang: فيحمد لله ذي المن والصلوة . . . في المن لم خبرة فيعمال الحج والعمرة النخ

Die Abhandlung, betreffend die Verrichtungen bei der Wallfahrt, beginnt: اعلم يا اخبى . . . ان الحرج فرض فى العمر مرة المخ ويدخل Bricht f. 19^b ab mit den Worten: ويدخل وقته بالزوال ويخرج بطلوع الفجر^{*} BB. 20. 21 leer.

4070. Pm. 489.

255 Seiten 8°°, 19 Z. $(21^{1}/_{4} \times 15^{1}/_{2}; 15 \times 9^{1}/_{2}$ cm). — Zustand: im Ganzen gut, aber der obere Rand etwas wasser-

fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: rother Lederband. — Titel S. 3 (Vorrede) und auch S. 253 (Schlussunterschrift):

مائدة الزائرين

Verfasser: s. Anfang. Eine Bemerkung über denselben u. sein Werk steht auf der ungezählten Seite vor dem Anfang.

الحمد لله الذي كرمنا بخاتم : Anfang S. 1 المذهب الانبياء . . . أما بعد فيقول خادم بساتين المذهب الجعفري . . . محمد جعفر الاستراباذي انه لا ريب ان زيارات المعصومين عم من احسى الطاعات الخ

Ein śi'itisches Wallfahrtbuch, mit genauen Anweisungen und Berufung auf Qoran und Traditionen, viele Gebete enthaltend, von Mohammed ga'far elastarābād'i. Es zerfällt in Vorwort, 8 Kapp. u. Schlusswort (Uebersicht S. 3).

فى زيارة النبي عَمَ ومولاتنا فاطمة الزهراء 14 باب .1 وائمة البقيع في المدينة وغيرها

فى بيان زيارة . . . على بن ابي طالب 40 باب . 2 فى زيارة الامامين الهمامين العسكريين 189 باب . 5 مولانا الامام على بن محمد النقى والامام الحسن العسكري وزيارة مولانا صاحب الزمان

فى زيارة ساير المومنين واهل القبور 242 باب. 8 في بيان كيفية التوسل الى الائمة عم بالعرايض 248 التحاتمة

وكشف كربتى وادع بما : Schluss S. 253 الحمد لله الحببت فانه يقصى ان شاء الله تعالى الحمد لله الذي وفقنى لجع هذه الزيارات في المشهد المقدس النخ

Schrift: klein, gedrängt, gefällig, gleichmässig, zum Theil (besonders die Gebete) vocalisirt. — Abschrift von على اكبر دهملانى على اكبر دهملانى aلي اكبر دهملانى im J. 1260 Ġom. I (1844).

/ 4071. Spr. 783.

8°°, 13 Z. (Text: 11¹/2 × 8°m). — Zustand: lose Lagen und Blätter, unsauber und fleckig. — Papier: gelb, stark, zieml. glatt. — Titel, Verfasser u. Anfang fehlt.

Dies Werk, nach ⁶⁷⁰/₁₂₇₁ verfasst, handelt auf Grund der Ueberlieferung und verschiedener Schriftsteller darüber, wie der Moslim bei seiner Wallfahrtsreise zu verfahren habe. Es zerfällt in eine Anzahl Abschnitte (die jedoch nicht فصل genannt), mit Aufschriften, die gleichsam das zu behandelnde Thema sind; sie sind gewöhnlich 2 bis 3 Zeilen, in gereimter Prosa.

Der hier vorhandene erste Abschnitt f. 16° ist überschrieben: ستحباب السفر يوم الخميس، والتبكير وما جاء في ذلك من القول النفيس، والتبكير بذلك، رجاء الامن من المخاوف والمهالك، الحتى على صلاة ركعتين عند :"Der folgende f. 17° العلم، حيث ارادة السفر وفعلم، وما يقرأ فيهما من السور، وغير ذلك من القول المعتبر، ما يستصحبم من الهدية : "Der letzte f. 42° ورفده

wozu einige Zeilen Erläuterungen, das Ende davon (u. zugleich der ganzen Schrift) ist: على ما ينتفع به كالزناد وتحوه والله سجانه الموفق Schrift: gewandt, gefällig, deutlich, vocallos. Die

Ueberschriften roth. Nach f. 30 fehlt wenigstens 1 Bl. — Abschrift c. 1000, 1591.

4072. Spr. 1962. 27) f. 195 – 204.

 8ro , 15 Z. (Text: $14^{1}/_{2} \times 9^{1}/_{2}^{\text{cm}}$). — Zustand: ganz fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt.

Bruch stück ohne Anfang und Ende, handelt im Einzelnen über die Art und Weise, wie der Pilger die Wallfahrt verrichten muss. — Die Blätter folgen so: 197. 198. 196. 199. 195. 204. 200. 203. 201. 202. — Die zuerst vorhandenen Worte f.197*: مكة قبل الوقوف بعرفة والأولى دخولها اول النهار الخ

وكيفية البداة بالطواف أن يقف حيال الحجر الاسود *196

Die zuletzt vorhandenen Worte f. 202b: فاذا هو يطوف في اليوم والليلة عشرة فراسخ

عز الدين ابن جماعة Der Verf. lebt nach عز الدين ابن جماعة († ⁷⁶⁷/₁₈₆₅), f. 195^b, und nach عحمد بن مكرم بن مكرم و der um ⁹⁷⁵/₁₇₆₇ gelebt hat.

Schrift: ziemlich gross, regelmässig, gefällig, vocallos; sehr blass. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688.

4073. Pet. 227. 2) f. 28-58*.

8ro, 23 Z. (20 × 14¹/₃; 15 × 8^{cm}). — Zustand: durch und durch wasserfleckig; die letzten Seiten ziemlich abgescheuert. — Papier: gelblich, ziemlich dünn u. glatt. — Titel und Verfasser fehlt.

الحمد لله الذي جعل البيت : Anfang f. 28b مثابة للناس وامنا ، . . أما بعد فهذا مختصر في مناسك الحتم اختصرته من منسكى على مذاهب الايمة الاربعة الربعة المناسكي على مذاهب الايمة الاربعة المناسكي على مذاهب المناسكي على مناسكي على مذاهب المناسكي على مناسكي على مناس

Ein von dem Verf. aus seinem grösseren Werk gemachter Auszug über die Satzungen der Wallfahrt, in 6 Kapiteln.

في فصل الحتى والعمرة وما يتعلق بالسفر 28b . Kap. 30a في الاحرام وما يتعلق به

Kap. 36^b بغ دخول مكة وما يتعلق بع

فى زيارة رسول الله صغم' 6. Kap. 55*

بسبب ذلك نسال الله . . . ان Schluss f. 58°: الله . . . وان يعافينا من كل بليّة في الدنيا والآخرة . . . ولا حول ولا قوة الله بالله الخ

Schrift: klein, fein, gewandt, gleichmässig, ziemlich deutlich, vocallos. — Abschrift etwa 1750.

4074. Spr. 693.

12 Bl. 8°°, 25 Z. (20°/3×15; 16°/2×8°/2°m). — Zustand: fleckig. — Papier: bräunlich, zieml. dünn, etwas glatt. — Einband: Pappbd mit Kattunrücken. — Titel vielleicht (nach der Unterschrift): اركان الحجة (Verfasser fehlt.

اركان الحيّ خمسة الاحرام : Anfang f. 1b والطواف والسعي والوقوف والحلق والتقصير والترتيب واركان العمرة ما عدا الوقوف

Vorschriften für die Vollziehung der Wallfahrt. — Schluss f. 10°: وافضل البقاع في حق المعمر المروة وفي حق الحاج منا وكذا حكم ما يسوفان من الهدي،

Schrift: kräftige, türkische Gelehrtenhand, ziemlich gross, gedrängt, deutlich, vocallos. Am Rande (auch zwischen den Zeilen) viele Zusätze und Bemerkungen und Glossen. — Abschrift vom J. 1040 Ragab (1631).

2) f. $10^b - 12^b$.

Ein Persisches Stück (در بیان مخارج).

4075.

1) Pet. 690, 15, f. 166^b—170^b.

Format etc. und Schrift wie bei 14). - Titel und Verfasser fehlt.

قال الشيخ الفاضل آبو بكر : Anfang f. 166^b : ينبغى اذا تحمد بن خلف الشبلي قدس الله سرّه عنبغى اذا دخل مكة أن ينوي قرب الله تعالى وشعاره ورحمته

Ein Stück aus einem çüfischen Werke, Betrachtungen, die der Pilger bei Verrichtung der einzelnen Akte der Wallfahrt anzustellen hat. Dann unmittelbar f. 167°: المعنوي في الحي الشيخ الكامل العالم بالله محين الدين العربي في كتابه الفتوحات المكية في فصل الاحرام

حتى يعود من المحبوبين : Schluss f. 170b فلك فضل الله يؤتيه من يشاء والله ذو الفضل العظيم

2) Min. 187, 24, f. 397^b unten bis f. 398^b Mitte. Format (27 Z.) etc. und Schrift (etwas kleiner) wie bei 23). — Titel fehlt.

Ausführliche Beschreibung der Wallfahrtsgebräuche. Dies Bruchstück beginnt: التي الله ويقول لبيك اللهم لبيك لبيك ان
ويكفى البي لله ويقول لبيك اللهم لبيك لبيك ان
ولفظ: Schluss — الحمد والنعمة والملك لك المن
القربة كفي وحسبنا الله وكفى والحمد لله وحده المن

4076. Pm. 200.

68 Bl. 8°°, 15—16 Z. (20½×15; 14×10½°m). — Zustand: nicht recht sauber, auch fleckig; im Anfang ausgebessert am Rande, sonst bisweilen im Rücken. — Papier: gelb, dick, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 1°:

الأشارة في صفة الزيارة Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين والعاقبة: Anfang f. 1b: الحمد لله رب العالمين والعاقبة النبي صقم المتقين . . . أما بعد فهذه نبذ لطيفة في زيارة قبر النبي صقم وما يتعلق بها علم أن المدينة الشريفة اسماء كثيرة المن

Handelt vom Besuche des Grabes des Propheten, nebenbei auch anderer Gräber in Elmedina selbst und Umgegend, und von den darauf bezüglichen Gebräuchen, auch von den verschiedenen zu besuchenden Moscheen daselbst und von einigen ungehörigen Neuerungen, die bei solchen Besuchen stattfinden.

والمراد اعتكاف ساعة والمراد بالصلاة: Schluss f. 32b; والمراد بالصلاة والمراد والمراد بالفريضة المكتوبة

Schrift: gross, dick, vocallos. Einige Hauptsätze in rother Schrift. — Abschrift c. ¹²⁰⁰/₁₇₈₅.

/ 4077. Pet. 227. 3) f. 58^b-71^a.

Format etc. und Schrift wie bei 2). — Titel und Verfasser fehlt.

الحمد لله الذي خس هذه : Anfang f. 58b الحمد لله الذي خصى . . . أما بعد فسالتنى رحمك الله في جميع ما يتعلق بالمدينة الشريفة وزيارة قبر النبي

Dies Werkchen handelt von Elmedina, dem Grabe des Propheten u. dem Besuche desselben, u. was dabei zu beobachten sei; in 4 Abschnitten.

- غ. فصل المدينة والزيارة 4. Abschn. f. 58
- في آداب الزيارة وكيفية زيارة قبره صعم 2. 596
- في احكام المدينة وما يفعله الزاير مدَّة مجاورته 4. 67

وجعلنا من خاصّته وحزبه : Schluss f. 71° : وجعله الكريم خالصا . . . بمحمّد خير الانبياء والمرسلين صغّم الخ

/4078.

1) Pm. 105, 21, f. 255b-264a.

Format etc. u. Schrift wie bei 19). — Titelüberschrift:

ك" زيارة الرسول صعم والصحابة والشهداء

اول ما يدخل من باب السلام يقدّم :Anfang رجله اليمنى ويوخر رجله اليسري ويقول اللهم اغفر لي تنوبي وافتح لي ابواب فصلك الخ

Wallfahrts-Gebete am Grabe Mohammeds und seiner Genossen und der Märtyrer; sie sind meistens kurz. Das letzte ist überschrieben f. 2636: زيارة الوداع يا رسول (Anfang: الوداع يا حبيب الله الوداع يا نبي الله الوداع يا حبيب الله الرح)

بالتوبة والمغفرة والرضى والرضوان: *Schluss f.264

Darauf folgt ein kleines Gebet, das Mohammed dem Abū hanfe — dem er 99 mal erschienen war — mitgetheilt als wirksam gegen die furchtbaren Strafen des Jüngsten Gerichts (Anfang: سبحان الله الراحد الاحد سبحان الله.).

2) We. 1766, 11, f. 50*.

Format etc. und Schrift wie bei 6.

Schluss eines kleinen Werkes, das betitelt ist:

زيارة مرقد رسول الله صقم

und über den Besuch des Prophetengrabes handelt. Das Vorhandene beginnt: سلام عليكم und schliesst: اهل بيت العصمة ومفاتيح الرحمة وعلى الله بكم في قضاء حاجتي ونجاحها مؤمل وحسبنا الله ونعم الوكيل الخ

4079. Pm. 105.

 8vo , 25 Z. (Text: $15 \times 10^{\text{cm}}$). — Zustand: gut. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel f. 29^{n} :

هذا مجموع فيه سؤال وجواب للشيخ محمد بن عبد الله الغزى على العمرة مشروعة للمكي في اشهر للحج ام لا

قال سيدنا وشيخنا . . . السيد : Anfang f. 29⁶ الشيخ احمد التحموي . . . وجدت خط العلامة الشيخ محمد بن عبد الله الغزي سؤالا وجوابا ومن خدم نقلته ونده مثلت هل تشرع العمرة للمكي في اشهر الخيج ام لا فاحببت ان احرر ذلك تحريرا شافيا فقلت المت

Mohammed ben 'abdallah elgazzī behandelt hier die Frage, ob der Mekkaner (d. h. der im Weichbilde (حرم) der Stadt sich Aufhaltende, gleichviel ob er zu den Einwohnern gehöre oder nicht) zu der 'Omra (kleinen Wallfahrt) innerhalb der Pilgermonate verpflichtet sei oder nicht? — Schluss f. 30b: انع يفعل فيها لا غيرها وهو لا يستازم أن لا يفعل فيها غيرها

Schrift: gross, dick, rundlich, vocallos. — Abschrift aus der Handschrift des الحموي von يوسف بن محمد بن يوسف اللمياطي الحنفي الشهير بابن المياطجي، تمت

/ 4080. We. 1648. 2) f. 144^b-145^b.

8°°, c. 25 Z. (21¹,9×16; c. 20×13¹/9°m). — Zustand; fleckig. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Ueberschrift:

صورة فتوي سئلت عنها السادة العلماء بحلب المحروسة

Die mehreren Rechtsgelehrten in Haleb vorgelegte Frage betrifft den Genuss von Opferschlachtthieren Andersgläubiger, ob derselbe den Moslimen gestattet sei oder nicht? Dieselbe lautet: من ترم في حكم ذباييج اهل الكتاب اليوم هل اللهين رم في حكم ذباييج اهل الكتاب اليوم هل اللهية وهل من اعان على تركها له اجر ويكون الشبهة وهل من اعان على تركها له اجر ويكون من جملة من امر بالمعروف ونهي عن المنكر، افترونا ماجورين اثابكم الله الجنة بمنه وكرمه

Ein Fetwä darauf haben ertheilt:

- ابراهيم بن عبدِ الرحمن العمادي الشافعي 144^b † 9⁵⁴/₁₅₄₇
- 2) 144^{6} [Lead of the content o
- شهاب الدين احمد بن محمد بن ابراهيم 145° شهاب الدين احمد بن محمد بن البراهيم شهاب الحنفي
- 4) 45° ممن بن محمد بن العلق المين العلق المين العلق $c. \frac{950}{1548}$.

Schrift: ziemlich klein, gedrängt, flüchtige Gelehrtenhand, vocallos. — Abschrift von عمر السعدي um 900/1553.

Von demselben steht f. 145^b ein die Frage betreffendes Antwortgedicht.

4081.

1) Pm. 108, 3, S. 44-46.

Titel und Verfasser fehlt. Es ist ein Stück eines grösseren Werkes und handelt über Punkte der Wallfahrt und was dahin gehört.

فصل في الحج وما يتعلق به [الجواب] Anfang: عما قال ما الحكمة في وضع الكعبة بين المشرق والمغرب وسط الارض الخ

Es wird hier eine Anzahl von Fragen beantwortet, die sich auf das Wallfahrten beziehen: warum steht die Ka'ba mitten auf der Erde, warum in einem unfruchtbaren Thal; warum legt man (beim Ihrām) die Kleider ab und fastet an gewissen Tagen (في ايام النشريق) u. s. w.

فقال من قبلت له البد والارض :Schluss فقال من قبلت له العجر الاسود

2) Mq. 180b, f. 573. 574.

Stück aus einer Anweisung zur Wall-fahrt منسكة.

3) Mf. 132, 3, f. 44. 45.

Schluss einer Abhandlung über die Vortheile der Wallfahrt. Die letzten Worte: ولا يخيبنا بجاه محمد صلى الله عليه وعلى آله وهجبه وسلم تسليما كثيرا

4) We. 161, f. 81b. 82.

Qaçıde des ابراهیم بن محمد بن محب الدین um 1050/₁₆₄₀ (sein Vater † 1080/₁₆₂₁) auf die Stationen der Wallfahrt, von Syrien aus, in 44 Versen. Anfang (Ṭawil):

لك الحد مولانا على كل نعية وشكرا لما اوليت من غير نغمة

Ueber Vortrefflichkeit der Wallfahrt Spr. 299, 2^a (Tradition). — Vorschriften: Spr. 945, 33^a. Pm. 398, 114^a. Lbg. 428, 8—17. Pet. 690, 84^a. — Ein Fetwä über nicht regelrechte Wallfahrt Pet. 569, 62^b—64. Wallfahrtsgebete We.1141, f. 9. 6—8. 10; 1719, 152^b.

/ 4082.

Von den vielen über Wallfahrt verfassten Schriften sind hier noch zu erwähnen die Werke von:

- 1) اتحاف الزائر . + 571/1175, u. d. T. ابن عساكر (ا
- 2) زيد بن الحسن بن زيد الكندى ابو اليمن († 618/1216 u. d. T. اتحاف الزائر واطراف المقيم والمسافر
- 3) خصل الله بن الحسن التُورَيُشْتى (3 بن الحسن التُورَيُشْتى (3 بن طلب الناسك في علم المناسك . u. d. T.
- 4) حمد بن عبد الله بن محمد الطبرى † 694/1295, u. d. T. غير القرى في زيارة ام القري.

- ابراهيم بن عبد الرحمن الفزارى (5) براهيم بن عبد الرحمن الفزارى (1329, u. d. T. يفتقر البه وجتاج المعتمر والحاج والاعتماد und .
- خمد بن ابراهيم ابن جماعة (⁷⁸⁸/₁₈₈₂, u. d. T.
 المسالك في علوم المناسك
- 789/₁₈₃₈, u. d. T.
 منسك القاصد الزائر
- المَطَرِّي (8) لا أَعْدَرُ الْمَطَرِّي (8) لا أَعْدَرِي (18 أَلَمْ الْمَطَرِّي (18 أَلَمْ الْمَطْرِي (18 أَلَمْ الْمَالِي (18 أَلَمْ اللَّهُ اللَّالِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ
- 9) عبد العزيز بن محمد ابن جماعة † 767/1865,
 u. d. T. السالك في المناسك الي معرفة السالك في المناسك الربعة في المناسك
- 10) عبد الرجن بن احمد ابن رجب للا عبد الرجن المرب المرب المرب المرب العام من الوظائف المعارف فيما لموسم العام من الوظائف
- 11) أبن الملقى † 804/₁₄₀₁, u. d. T. الناسك لام المناسك الم
- 12) يوسف بن ابراهيم المغربي الواتوغي c. 830/1427, u. d. T. كفاية الناسك في علم المناسك.
- 13) محمد بن احمد المكي ابو البقاء ابن الصياء (13
- 14) حسن النواجى † 859/1455, u. d. T. الغيث المنهمر فيما يفعله الحاج والمعتمر
- 15) المين تقى المائن تقى المائن الشهنى المائن $+ \frac{872}{1467}$, u. d. T. اوفق المسالك لتأدية المناسك المائن الما
- محمد بن محمد بن محمد الخلبى ابن امير الحاج (16) راعي منازل البيان الجامع .4 de T. المنسكين بالقِران للمنسكين بالقِران
- 17) احمد بن محمد ابن عبد السلام (c. 880/1475, u. d. T. الناسك المتضرع الي مناسك المتمتّع und انعام الخالف بزيارة خير الخلائف
- قاسم بن احمد بن محمد النجمالي قوام الدين (18 † 901/1495, u. d. T. رسالة في الحجير.
- 19) جلال الدين السيوطى $+ 911/_{1505}$, u. d. T. بلغة المحتاج في مناسك الحاج
- عبد الرحمن بن على الاماسى ابن المؤيّد (20 † ⁹²²/₁₅₁₆, u. d. T. ر" في الحج .
- 21) حسين بن محمد بن للسن الدياربكرى (1569, u.d.T. وهبة الناسك وللحاج لانتفاعه بها لدي الاحتياج.
- 22) حمد بن مكرم بن شعبان الكرماني (c. 980/1572, u. d. T. المسالك في علم المناسك

- (23) عبد الرموف بن تاج العارفين المناوى يا (1622, 1081/1622) u. d. T. اتحاف الناسك باحكام المناسك .
- 424) مرعي بن يوسف بن ابي بكر الكرمي (24) u. d. T. الميان الغرام الي حيم بيت الله الخرام الي الغرام الي حيم بيت الله الخرام العرام ال
- 25) على بن ابراهيم بن احمد التحلبي (1634 tu. d. T. اعلام الناسك باحكام المناسك باحكام المناسك باحكام المناسك باحكام المناسك المناسك باحكام ا
- 26 عبد الرحمن بن محمد بن محمد العمادي $^{1051}/_{1641}$, u. d. T. المستطاع من الزاد
- $\frac{1067}{1657}$, u. d. T. بغية السالك الناسك $\frac{1067}{1657}$, u. d. T. بغية السالك الناسك فيما يتعلق بآداب السفر وادعية المناسك
- $^{1070}/_{1659}$, u. d. T. نوح بن مصطفى المصري (29) القول الاظهر في الحج الاكبر
- 30) مرتضى الرزاق مرتضى (30) خمد بن عبد الرزاق مرتضى $+ \frac{1205}{1790}$, u. d. T. حج حباسك حج بيت الله الحرام
- منهج السالك وشرعة المناسك .u.d.T ومحمد العلوابلسي (31)

Eine sehr grosse Anzahl solcher Werke ist auch bloss المناسكي betitelt; so von:

- 32) جعفر بن احمد ابن السؤاج + ⁵⁰⁰/₁₁₀₆.
- 33) كما الزعفراني مرزوق الزعفراني + 517/1123.
- 34) على بن ابى بكر المرغيناني (34 + ⁵⁹³/₁₁₉₇.
- 35) عمر بن تحمد السهروردي † 682/₁₂₈₄.
- 36) عثمان بن عبد الرحمن ابن الصلاح + 643/1245.
- 37) على بن محمد السخاري † 648/₁₂₄₅.
- 38) الحسن بن محمد الصغاني (38 † 650/₁₂₅₂.
- 39) جيي بن شرف الننواوي (39 + ⁶⁷⁶/₁₂₇₇.
- 40) بن ابي العزّ وهيب + 677/1278
- . 781/1831 + على بن بُلْبان بن عبد الله الفارسي (41
- 42) جمر الجعبري + ⁷³²/₁₃₃₂.
- 43) ابراهيم بن على الطرسوسي + ⁷⁵⁸/₁₉₅₇.
- 44) أبراهيم بن محمد المخزومي أبن الحسَّاب + أبراهيم بن محمد المخزومي
- 45) خليل بن اسحق الجندي (45 + 776/1974.
- 46) حمد بن عبد العزيز الغزي († 822/₁₄₁₉. HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

- 47) احمد بن على ابن جر العسقلاني (47 † 852/₁₄₄₈.
- 48) خمد بن احمد المحلى جلال الدين (48 † محمد بن احمد المحلى جلال الدين (48
- 49) عبد الرحمن بن احمد التجامي (49
- 50) أبراهيم بن محمد الطيبي الشغوري (50 † ابراهيم بن محمد الطيبي الشغوري)
- 51) حمد بن محمد بن محمد الدنجي + 950/₁₅₄₈, mit Commentar des محمد بن احمد بن احمد المرابي المرابي + 1004/₁₅₉₅.
- 52) تحمد بن محمد الشربيني (1569 + محمد الشربيني mentar des ابو بحر بن سالم بن احمد شيخان احمد المدال بن الحمد المدال الم
- 53) تحمد بن المدين محمد المكي قطب الدين (53 + محمد المكي قطب الدين (53 + محمد المكي قطب الدين (53 + محمد المكي
- 54) حسن بن رين الدين العاملي انشامي + 1011/1602.
- 55) خليل بن ابراهيم السبكي (55 + احمد بن خليل بن ابراهيم السبكي
- حنيف mit Commentar von منّا علي (56 بالدين بن عبد الرحمن المرشدي + 1067/1657, und بابراهيم بن حسين ابن پيرې + 1096/1685.
- 57) على بن زين العابدين بن محمد الاجبوري (57 + على بن العابدين بن ال
- $^{58)}$ احمد بن سلامة القليوبي + $^{1069}/_{1658}$.
- 59) خاود بن سليمان بن علوان الرحماني + 1078/1667.
- 60) بابراهیم بن ابی بکر الدنابی + 1094/1688.
- 61) حمد بن عمر الديربي + 1151/1738.
- 62) حسن بن على شهد الفوى + 1176/1762.
- 63) خمد بن الطالب بن سودة التاودي (63
- سليمان بن خليل العسقلاني (64
- احمد بن محمد السيواسي (65
- احمد بن يونس أبن الشِبْلي (66
- منصور بن قاسم النغميري (67

Einzelheiten der Wallfahrt behandeln:

- 68) خمد بن احمد ابن حمدان $+ \frac{876}{986}$, u. d. T. فوائد الحاج
- 69) الحقات بن على الدقات + 406/1015, u. d. T. كتاب الصحابا
- 70) على بن احمد بن حزم الفارسي †456/₁₀₆₄, u.d.T. جنة الوداع
- 71) احمد بن عبد الله الطبري محب الدين (71 u.d.T. عواطف النصرة في تفضيل الطواف على العرة , und .
 سفة حج النبى

- 72) أبن وداعة القسم بن يجيى النقري أبن وداعة $c. \frac{700}{1300}, u.d. T.$ ك * الضاحى في حكم الاضاحى
- 73) $\overline{$ ابن الغركام الرحمن الغزاري ابن الغركام المنائح لطالب الصيد والذبائح + $^{729}/_{1329}$, u. d. T.
- 74) تقى الدين السبكي (74 † تقى الدين السبكي (14 d. T. القول الصحيح في تعيين الذبيح
- 75) أبراهيم بن على الطرسوسي نجم الدين (75 † البراهيم بن على الطرسوسي نجم الدين (1357)
 u. d. T. محظورات الاحرام
- 76) عبد الله بن اسعد اليافعي + 708/1866, u. d. T. الدرر المستحسنة في تكريب العمرة في السنة
- 77) محمد بن محمد ابن العطار (177 محمد أبن العطار (177 ممازل الحريج)
- النعبة الشاملة . + ⁷⁷⁶/₁₃₇₄, u. d.T. البي جَلة (78 في العَشِّة الكاملة
- رين الدين (79 مرجا بن محمد الملطى زين الدين (79 نشر المكترم لطق ما في عشر المكترم للطق ما في عشر المكترم المكت
- $^{808}/_{1405}$ عبد الرحمن بن على الفارسكوري (80 u. d. T. الانصاف في تفصيل العيرة على الطواف
- 81) تبقى الدين المقريبزى + ⁸⁴⁵/₁₄₄₁, u. d. T. شارع النجاة في حجة الوداع und الذهب المسبوك في ذكر من حج من الملوك
- 82) ابن حجر العسقلاني († ⁸⁵²/₁₄₄₈, u. d. T. ابن حجر العسقلاني (النارة في الزيارة und المتع في منسك المتع
- 83) ابو بكر بن علي أبن ظُهَيْرة فخر الدين ($c. \frac{880}{1475}$, u. d. T. غنية الفقير في حكم حير الاجير.

- 84) عبد الرحمن السيوطى + 911/1505, u. d. T. تحفظ الناسك بنكت المناسك und القول الفصيح في تعيين الذبيج
- 85) عمر بن احمد الشقاع الحلبي \dagger 986/ $_{1529}$, u. d. T. بلغة المقتنع في آداب نسك المتمتع
- بان طولون (86) بحمد بن على الدمشقي ابن طولون (958/1546, u. d. T. رونق الطوفة في فصل يوم عرفة الطوفة في المسلوفة في المسلوفة
- 87) خمد المكي قطب الدين $† 991/_{1583}$, u. d. T. ادعية الحم والعمرة
- ر88 أ 1038/1624 مرعي بن يوسف بن ابي بكر الكرمي (88 u.d.T. المسائل اللطبيغة في فسمخ للحج الى العبرة المسريفة
- 89) حمد على بن محمد على أنتبريزى $+ \frac{1057}{1647}$, الاقوال المعرّفة بفضائل اعمال عرفة
- 90) محمد بن محمد الغزى نجم الدين † 1061/1651, u. d. T. اتحفة النظام في تكبيرة الاحرام.
- على بن ابي بكر بن على المكي أبن الجمال (91) النقول الواضحة الصريحة $+ \frac{1072}{1661}$, u. d. T. غي عدم كون العمرة قبل النفر الصحيحة
- 92) خرويش مصطفى بن قاسم النشرابلسي (92 ti. d. T. نزهة الابصار في السيرة فيما يحدث للمسافر من الخيرة
- 93) بيري ابراهيم بن حسين ابن پيري (1096/1685) u. d. T. بيرو العمرة في اشهر الحرج (العمرة في اسهر العقبة und (الله في جمرة العقبة)
- 94) المحمد بن حسن الخالدي ابن التجوهري (بي المحرفري المحمد بن حسن الخالدي المحرفري (بي في اركان الحج المحرب المحر

21. Gebet am Grabe.

4083. Lbg. 880.

Format etc. u. Schrift wie bei 18). - Titel fehlt; er ist:

ر" في زيارة القبور

ابو على ابن سينا :Verfasser

كتب الشيخ ابو سعيد بن ابي Anfang: الخيير الي الشيخ الرئيس ابي على ابن سينا سلام الله وبركاته على سيدنا . . . وبعد فاسئل مولاي ورئيسى حدد الله له انواع السعادة الخ

Auf eine Anfrage, die Erhörung des Gebetes für Gestorbene und den Besuch der Gräber und seine Wirkung betreffend, giebt Ibn sinä † 428/1037 hier eine erklärende Antwort.

فهدانا الله واياك الي تخليص :Schluss المعرّضة للزوال النفس الناطقة من شوايب هذه المعرّضة للزوال فانع لما يريد خير فعال والحمد لله رب العالمين الله HKh. III 6170.

F. 87° zwei kleine Gebete, 88° über den Begriff von الولاية und 88° über den von الولاية.

4084. Lbg. 299.

Format etc. und Schrift (aber dicker, 28 Z.) wie bei 1). — Titelüberschrift:

رسالة من مصنفات المولي الشهير بكمال باشا زاده

قال رسول الله صغم اذا تحيرتم في :Anfang الامور فاستعينوا من المحاب القبور'

Ueber den Einfluss der Todten auf diejenigen, welche ihnen nahe gestanden und ihre Gräber besuchen, von Ibn kemāl bāśā † 940/₁₅₃₃. Der specielle Titel kann also sein:

موتوا قبل أن تموتوا فماتوا بالاختيار :Schluss : قبل موتهم بالاضطرار

4085. Pm. 505. 18) f. $62^a - 67^b$.

Format etc. und Schrift wie bei 4). - Titel fehlt; nach der Vorrede:

المسايل البهبهانية في بعض الأحكام البيانية Verfassor s. Anfang.

الحمد لله وحده وصلى الله على من Anfang: لا نبي بعده . . . وبعد فيقول . . . عبد الله بن طالح المحراني عده مسايل سالني بها بعض الاخوان الاعيان من بلدة بهبهان كلها متعلقة باحكام الاموات

Erörterung von 22 Fragen, die sich auf Waschen, Einkleiden und Bestatten der Todten, Beten an deren Grabe u. dgl. beziehen, von 'Abd alläh ben çālih elbahrānī (No. 2598) im J.1128 Ġom. I (1716) verfasst. — Schluss: ولا يخفى ما فيه والنخبير اظهر مطلقا والله اعلم'

/ 4086. We. 1749.

 $4^{\rm to}$, 21 Z. $(24^{\rm l}_{,4}\times 16^{\rm l}_{,2};\ 20\times 12^{\rm cm})$. — Zustand: fleckig, schadhaft, auch wurmstichig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn.

Bruchstück aus einem grösseren Werke. Betrifft den Besuch und das Beten bei den Gräbern. Der Verf. eitirt f. 97^b: ابو حامد الغزائي وابو الحسن بن عبدوس الحرائي وابو محمد المقدسي

يقصد المشركون: "Das Vorhandene beginnt f. 94 و المشركون: بركة الصلاة للشمس فيها فنهي المسلم عن الصلاة حينئذ قال قاتل الله اليهود اتخذوا قبور :und schliesst انبيائهم مساجد وفي رواية لمسلم لعن الله اليهود

Schrift: ziemlich gross, deutlich, etwas vocalisirt. — Abschrift c. 400/1494.

/ 4087.

Vom Gebet am Sterbebette handelt We. 1180, 146^a. Pet. 94, 52^a. Vom Gebet an der Leiche Pet. 94, f. 2. Pm. 654, 315^a. We. 1218, 54^b (= 56^a). Mq. 124, 18^a. — Von der Vorzüglichkeit des Gräberbesuchs We.1266, 9^a. Vom Einfluss desselben We.1092, 33^b; 1706, 50^a. Pet. 684, 64^b; 192, 44^b. Pm. 518, 23^a. Vom Gebet am Grabe We. 723, 50. 51. Wie am Grabe Mohammeds zu beten sei We. 1790, 17^a. Vom Besuch der Prophetengräber Mf. 586, 322. 323^a. Ueber Küssen heiliger Grabstätten Lbg. 276, 20^b. Dass Frauen Gräber nicht besuchen sollen We. 1092, 42^b. Gebet gegen die Strafe des Grabes Mo. 19, 121^a. We. 1793, 38^a.

Hieher gehören die Werke von:

- 1) على بن انجب البغدادي + 674/1275, u. d. T. المقابر المشهورة والمشاهد المزورة
- 2) احمد بن ابي بكر بن زيد الموصلي (2) الموصلي u. d. T. تحفة الساري في زيارة قبر تميم الداري
- الفوائد. u. d. T. الجلال السيوطي (3 † الجلال السيوطي (3 المتازة في صلوة الجنازة
- مثير الغرام .u. d. T واسحف بن ابراهيم الديري (4 في زيارة الخليل عليه السلام

Glaubenskampf.

4088. Spr. 793. 4) f. 158-166.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel fehlt; nach der Notiz auf f. 158ª und nach der Unterschrift:

احكام الجهاد وفضايله Vorfassor:

عبد العزيز بن عبد السلام السلمي

قال الشيخ . . . السلمي . . . السلمي قال الشيخ السلمي . . . اما بعد حمد الله الذي جلت قدرته وعلت كلمته . . . فان افصل الاعمال بعد الايمان بالله الجهاد في سبيل الله المز

Dies Werk des 'Abd el'azīz ben 'abd essalām essulamī 'izz eddīn + 660/1262 über die Satzungen und Vorzüge des Glaubenskampfes zerfällt in viele (ungezählte) meistens sehr زع فرض الجهاد بالانفس والاموال F. 1586 . فصل kurze زفي فضل الجهاد 159° زفي التحبيض على الجهاد "159° 159 مبيل الله الخروج في سبيل الله Die letzten Abschnitte: في اجابتهم الى صلح فيد حظ الاسلام $165^{\rm b}$ في نبذ عهدهم اذا خيف غدرهم 165^{b} في المبالغة في نكاية الناقصين 166ª

في فعل الاصلح من المن والفداء وتاخير الاسر 1660 الى ما بعد الائتخان،

فيشردوا من البلاد خوفا : Schluss f. 1666 می مثل ذلک ای بهبوا منها

> 4089. Spr. 1962. 16) f. 115-124.

 8vo , 14-16 Z. (Text: $13^{1}_{.2} \times 10^{cm}$). - Zustand: unsauber, auch fleckig. - Papier: gelb, glatt, stark.

Bruchstück eines Werkes, dessen Titel nach f. 118a:

اعلام الاجناد والعباد اهل الاجتهاد بغضل الهباط والجهاد

und das über die Vorzüglichkeit und Lohn des Glaubenskampfes, unter Anführung von Qoran u. Tradition handelt. Der Verfasser lebt (f. 120b) im J. 634/1236 und später, und hat dies Werk nach Eroberung Bagdads durch die Tataren, also nach 656, verfasst (f.115a). Er ist, nach der Unterschrift, die allerdings von anderer Hand, aber doch richtig ist: شمس الديبي ابو عبد الله

محمد بن موسى بن النعان الهنتاتي

Mohammed ben mūsā ben enno'mān elhintātī $+\frac{683}{1284}$ (No. 3914) hat u. a. auch noch verfasst ,الفوز والرضوان فيمن باع نفسه من الله بالجنان : (f. 124^b) das er auch f. 117^b anführt und als eines der besten Bücher über diesen Gegenstand bezeichnet.

Der Anfang fehlt; die Blätter folgen so: 121. 122. 115—118. Lücke. 119. 120. 123. 124.

Das zuerst Vorhandene ist f. 121^a (der افصل الثغور: (ثغر رشيد Verfasser spricht von وقرار باعلى جميع الثغور بانه مطهر من كل كفور المخ Ueber die Voraussetzungen in Betreff'des Glaubens-فاول ما جحق ويتعين على : kampfes heisst es f. 115 الجاهد في سبيل الله تصحيم النية في اعلا كلمة الاسلام الخ

In eigene Abschnitte ist das Werkchen nicht getheilt. - Schluss f. 124b (Tawil): ولا تحسبن الذكر قدجاء بابه فاكرم بهذا القتل في اللامن ذخر

Schrift: gross, weit, rundlich, etwas ungleich, vocallos. - Abschrift um 750,1349.

> 4090. We. 1370. 1) f. 1-53.

78 Bl. 8vo, 17 Z. $(18\frac{1}{2} \times 13\frac{1}{2}; 13\frac{1}{2} \times 9\frac{1}{2}$ cm). — Zustand: lose im Deckel, sehr wasserfleckig. - Papier: gelb, stark, glatt. - Einband: brauner Lederdeckel mit Klappe. — Titel fehlt. Nach f.2b scheint er einfach zu sein:

> كتاب الحهاد (في فضل الجهاد oder) Verfasser fehlt.

الحمد للم الذي اجزل ثواب : Anfang f. 16 من داوم على الجهاد في سبيله وثابر . . . وبعد فلما ورد المثال الشريف السلطاني الملكي الاشرفي المز

Ein Werk über die Verdienstlichkeit des Glaubenskampfes (الجهاد), nach dem Qoran und der Sunna, von einem ungenannten Verfasser; seinem Kriegsdienst, einen Monat lang, unter dem Sultän Elmelik elasraf † 698/1294. Vielleicht ist die Notiz f. 54° oben in der Ecke richtig: كُ قَصْلُ الْجَهَادُ لَابِي عَثْمَانُ الْزَرَعِيَ الشَّافِعِيُ الشَّافِعِيُ الشَّافِعِيُ الشَّافِعِيُ الشَّافِعِيُ السَّافِعِيُ السَّافِعِيُ السَّافِعِيُ السَّافِعِيِّ السَّافِعِيْ فَصَلُ الْجِهَادُ اللهِ تَعَالَيُ وَصَلَّهُ اللهِ تَعَالَيُ وَصَلَّهُ الْجِهَادُ اللهُ تَعَالَيُ وَصَلَّهُ اللهِ اللهُ تَعَالَي وَصَلَّهُ اللهُ اللهُ

derselbe lebt um 690/1291, denn er spricht von

ما جاء في الرباط في سبيل الله تعالي وفصله ما جاء في رباط الخيل وفصله ما جاء في الحراسة في سبيل الله تعالي الحراسة في سبيل الله تعالي الشهداء ما كالشهداء في الحراسة في المراكبة في غزو البحر وشهيده فصل الصوم في سبيل الله تعالي والنفقة المرمي وفصله ما جاء في الرمي وفصله

ما جاء فى فضل الدعاء $$\rm Schluss\ f.51^b:$ فرايت الجبل قد انشق فدخل $$\rm Schluss\ f.51^b:$ فيه ثم طلبت السيف والرمج فلم اجدها وهذا آخر ما

قصدته من جمع هذه الاوراق مختصرا وختمته بالدعاس

Das hinzugefügte Gebet schliesst f. 536: سنان الرمج وذباب السيف برحمتك يا ارحم الراحمين امين

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gewandt, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift von (؟) احمد بن محمود الشهير خطيب القلعة (vgl. No. 1675), im J. 800 Ďū'lqa'da (1398).

4091. Spr. 1954. 2) f. 26-53^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel f. 26^a: كتاب مفتاح البلاد في فضايل الغزو والجهاد so auch in der Vorrede f. 27^a. — Verfasser f. 26^a:

محمد علان بن محمد بن عبد الملك بن على ابن على ابن على العلوي الصديقى العلوي

so auch im Anfang, mit dem Zusatz:

الفاسي مولدا ودارا المكي منشأ ومعادا واصلا ومحتدا

الحمد لله الملك الحميد الجواد : Anfang f.26 . . . محمد علان بن وبعد فيقول العبد الفقير . . . محمد علان بن محمد . . . هذه رسالة مشتملة علي انوار طلعت من مطالع اخبار سيد المرسلين وآثار واحاديث البخ

Von der Vortrefflichkeit des heiligen Kriegs und der Belohnung der Streiter Gottes gegen die Ungläubigen, auf Grund der Geschichte und der Aussprüche Mohammeds, in 13 Kapp. und Schlusswort. Verfasst in Mekka von Mohammed 'allän ben moh ben 'abd elmelik elbekrieggiddigi um 900/1494.

في وجوب الجهاد وفضله وفضل المجاهدين 27b باب. 1

في التحريين علي الجهاد واعداد آلنه 30° باب. 2

في فضل الغزو والرواح علم 31 باب .3

في المشى والغبار في سبيل الله 32^b باب.

في فصل الغزو في التحر على الغزو في البرّ 33° باب. 5. وفصل النظم في المحر والتكبيم في سبيل الله

في فنسل رباط الخيل واحتباسها بقصد الجهاد الخ 39 باب . 9

فى فضل عمل المجاهد والمرابط من 42^b باب. 10 الصوم والذكر

في فصل الحراسة والرباط في سبيل الله 44° باب. 12.

في بيان أن الاجر في الجهاد لا يحصل 46 باب. 13. الله بالنية المالحة وتفصيل انواع النيات

فى بيان تحريم الغلول وتغليظ الاتم فيه 49^b الخاتمة وحكايات بعض المجاهدين في سبيل الله الخ

Das Werk hört f. 53^a Mitte plötzlich im Anfang der 9. Geschichte solcher Glaubenskämpfer auf.

4092. We. 1796.

Format etc. und Schrift wie bei 16). — Titelüberschrift bloss رسائد; s. Anfang. — Verfasser f. 148a:

كمال باشا زاده

الحمد لوليه والصلوة علي نبيه وبعد Anfang: الحمد فهذه رسالة في تحقيق القول بأن الشهداء احياء في الدنيا فنقول . . . قال الله تعالى ولا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله امواتا الخ

Beweis, dass die Glaubensmärt yrer nicht sterben, sondern wirklich am Leben bleiben, von Kemäl bäśä zāde † 940/1588.

أَوَقَد رايته ذاك عدو الله ابو: Schluss f. 148b جهل بن هشام وهو عذابه الى يوم القيمة انتهى كلامه

4093. Pm. 606.

42 Bl. 8vo, 19 Z. (19¹/₂ × 13; 15¹/₂ × 10^{cm}). — Zustand: fast ganz wasserfleckig, sonst ziemlich gut. — Papier: gelb, ziemlich stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 1^a:

هذه رسالة تتعلق بالغزو والاجهاد في سبيل الله

Dies Werk ist bei Elmohibbī betitelt:

كتاب في الجهاد وفضائله

Verfasser f. 1a: محمد البابلي . Ausführlicher:

محمد بن علاء الدين البابلي القاهري الازهري شمس الدين

الحمد لله الذي اقام بالجهاد : Anfang f. 1^b: منار الاسلام واعلا بمقاتلة الكفار بيارى الايمان واعلام الاحكام . . . وبعد فهذه رسالة شريفة مشتملة على مباحث لطيفة تتعلق بامور الكفار من الجهاد وغيره الم

Abhandlung des Mohammed ben 'alā eddīn elqāhirī elbābilī, geb. 1000, † 1077/1666, über den Glaubenskampf und was damit zusammenhängt, wie Verdienstlichkeit desselben, gesetzliche Bestimmungen, Benehmen gegen die Feinde, Verhalten bei Beutemachen und Beutetheilen, unter Berücksichtigung von Qorān-Erklärung und Tradition: zugleich mit sprachlichen Erläuterungen. Sie ist vom Verfasser im J. 1076 Moharram (1665) beendet, ist in ungezählte Abschnitte (nicht في المناف الم

1.50	بيان فضله فامور لا تستقصي	وأما
7ª	فرضه فاختلف العلماء فيه	واما
7ь	ما ينعلف باهل الحرب	واما
9ª	ما يتعلق بهم من الاموال والاختصاصات	واما
	u. s. w.	

21ª	واما المال الذي يعقد به
21ª	واما ما يجب بعد عقدها لهم علينا
23ª	فيما يتعلق بالامارة والوزارة
العظمى ^{23a}	ما وقع في موته صغم وهي المصيبة ا
25ª "	واما الأمارة لا بمعنى الأمانة العظمى
27 ^u	واما الوزارة فهي قسمان

فلنختم نُلك بالصلاة والسلام على النبي صعم "38

ونسال الله ايضا ان يميننا : Schluss f. 42b

Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocallos. Ueberschriften der Absätze roth oder roth überstrichen. — Abschrift vom J. 1101 Rab. I (1689).

Glas. 190, 77° enthält die Qaçıde des محمد بن على بن محمد , Aufforderung zum Glaubenskampf (54 Verse Ṭawıl, auf والفكر). 231, 239—241 المدعوة العامة (8. No. 2175, 5). 231, 262°—264° ermahnt zum eifrigen Glaubenskampf (No. 2175, 13).

Hieher gehören die Werke von:

- 1) احمد بن ابراهيم بن الزبير الثقفي († 708/1308, u. d. T. الجهاد في فصل الجهاد.
- احمد بن جيبي بن محمد أبن عبيدة التميمي (2) أحمد بن جيبي بن محمد أبن عبيدة التميمي النبذ المستجادة والفصول T⁶¹/₁₈₆₀, u. d. T. في المستعادة من تآليف الفقهاء السادة . . . في فصل الرباط والجهاد والشهادة

Zweite Abtheilung.

Die Werke des Aberglaubens.

- 23. Zauberei, Beschwörungen, Talismane, Amulete, Zauberquadrate (راوفاق).
- 24. Geheimkräfte der Buchstaben, Zahlen, Gottesnamen, Qoranstellen.
- 25. Geheimmittel.
- 26. Stein der Weisen.
- 27. Enträthselung der Zukunft
 - a) durch Punkte und Striche (رمل),
 - b) durch Buchstaben (زايرجة und جغر),
 - c) durch Wörter (فال und قرعة),
 - d) durch Rechnen (الغالب والمغلوب),
 Anhang: Glücks- und Unglückstage,
 - e) aus Handlinien (صنعة اليد),
 - f) aus Gliederzucken (الختلاج),
 - g) aus Träumen (تعبير الرؤيا).

Anhang: Drusenschriften.

Die Nachtseite des Glaubens ist der Aberglauben; er verlässt geweihte Räume und betritt unheiliges Gebiet. Zwar verwirft und bekämpft er die religiösen Vorschriften nicht, aber er wendet dieselben in verkehrter Richtung an, weil er sie nicht versteht oder verstehen Es fehlt an der Ergebung in den göttlichen Willen, an der Erkenntniss der menschlichen Unzulänglichkeit, an dem Verständniss für die Stellung des Menschen in der Reihe der erschaffenen Wesen. Er wird die äusseren Satzungen der Religion befolgen, aber innerlich steht er derselben leer und fremd gegenüber. Ist für den Moslim der Glauben an Gott und seinen Propheten Vorschrift und Herzenssache zugleich und ist das Gebet der Ausdruck desselben und zugleich der Pfeiler, auf dem alle übrigen religiösen Vorschriften ruhen, so ist für den Abergläubigen das Gebet nicht eine Bethätigung seines Glaubens, seiner Hingebung an Gott, seiner Unterordnung unter dessen Willen, sondern nur ein Mittel zu persönlichen Zwecken. Er sucht durch dasselbe die Schranken, welche der menschlichen Natur gezogen sind, zu durch-Das Gebet ist ihm der Schlüssel, durch welchen er die Pforten der Zauberei öffnen will; es soll ihm die Geheimkräfte, welche er in den Namen Gottes, in Qoranstellen u. s. w. voraussetzt, erschließen; es soll ihm als Mittel für Erwünschtes und gegen Unliebsames dienen; es soll ihm die Naturkräfte unterwerfen, und vor Allem, es soll ihm, unter Zuhilfenahme von allerlei Künsten, die Enträthselung der Zukunft ermöglichen. Kurz, das Gebet ist, auf diesem Standpunkt, ein Act, der die Ordnung der Natur umwerfen und Gott selbst einen Zwang auferlegen will.

23. Zauberei, Beschwörungen, Talismane.

a) überhaupt.

4094. Lbg. 368.

Format (c. 26-30 Z., $14^{1/2}-15 \times 10^{1/2}c^{m}$) etc. und Zustand wie bei 2). Der Text unten am Rücken etwas beschädigt durch Wurmstich. Die Schrift kleiner und gedrängter. — Titelüberschrift:

الغيض الالهى للشيخ الرئيس

الحجد لله رب العالمين وصلواته ... الافعال: Anfang

Von Offenbarung und Gnadengaben, Wunder und Träumen, Zauberei und Talismanen; von Ibn sinā † 428/1037.

والطريق اليها للراغبين من معرفتها :Schluss لايح وكل ميسر لما خلف له وعند هذا الموضع خاتمة قولنا هذا والحمد لله واهب الفعل وولتي المنة والطول

4095. Lbg. 282.

24 Bl. 4to, 15 (-17) Z. (29¹/₄×20; 19¹/₂[-22]×12¹/₃cm). Zustand: zieml. gut, aber nicht recht sauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken und Klappe. — Titel und Verfasser f. 1^a:

كتاب تغليس ارباب النواميس الحجة الاسلام محمد بن محمد بن محمد الغزالي

اعلم ان الناموس مفتقر اليه : Anfang f. 1b في بعض الاحيان كدوا [كالدواء .] لكي يكشف شرح شفة الاحوال عند العوام فان صاحب السرع [الشرح .] خاطب الناس على قدر عقولهم الخ

Der obige Titel u. Verfasser ist nicht richtig. Es ist ein Stück aus einem Zauberbuch, welches in viele Maqālen eingetheilt ist. Das obige gehört in die 13. Es folgt 14. مقالة f. 3b: في المواعظ التي تجذب بها قلوب الناس الى طاعة المَلِكُ

فى الصلوة 16.7° ; فى كتاب الطهارة وادبها واسبابها 17.9° . 17. فى عزائم التبخير 18.15° ; فى الخواص والسحر 19.17° (ohne Ueberschrift): الصورة : (ohne Ueberschrift) ; الانسانية المئ المام ان الخالف تعالى خلف العالم

ما كان بينى : Das Vorhandene bricht ab f. 24^b وبين ها كان بينى المارحة اجمع اليوم بينى وبين ها يخنا يونس بن عبيد

Im Ganzen wird das Werk von den geheimen Kräften, welche in Thieren, Pflanzen, Buchstaben, Gestirnen etc. liegen und von der Anwendung derselben gehandelt haben. Es ist von cüfischem Standpunkt aus verfasst und allerlei Qoranstellen, Traditionen, Aussprüche Verschiedener, auch Verse werden angeführt. Der Verf. citirt f. 10^b u. 11^b sein Buch عين الحين الحياقة. Es giebt ein solches Werk von بدر الحين الحمامية † 827/1424 (Lbg. 170): ob dies gemeint sei, ist fraglich.

Schrift: Jemenischer Zug, gross, kräftig, etwas vocalisirt. Ueberschriften, Stichwörter und Citate meistens roth, auch oft hervorstechend gross in Schwarz. — Abschrift c. 1100/1888, sehr incorrect.

4096.

1) Lbg. 598, 45, f. 94b.

Format etc. u. Schrift wie bei 1. — Titelüberschrift: القول في الفرق بيبن الماجزة والكرامة والاستدراج

وفى التفسير الكبير للامام التحرير فخر الدين : Anfang الرازي رحّه٬ اذا ظهر فعل خارق للعادة على يد انسان الخ

Ein Excurs über Wunder, Gnadengaben und Zauberei; entnommen dem النفحات طes ألجامي † 898/1493. — Schluss (am Rande): وهو أن ينظهر خوارق العادات على بعض من كان مردودا عن طاعة الله تعالى فهو المستى بالاستدراج

Lbg. 598, 46, f. 95° Türkisch (über Träume, von ابو السعود المسعود).

2) We. 1796, 26, f. 164.

Format etc. und Schrift wie bei 16 (aber ohne Wurmstich). — Titel fehlt; er ist etwa:

Verfasser fehlt; es ist wahrscheinlich

اقسام السحر منها سحر اهل بابل :Anfang وهو المذكور في قوله يعلمون الناس السحر الاية البخ

Ueber verschiedene Arten Zauberei, wol von Ibn kemāl bāśā † 940/1533. — Schluss: وغير ذلك يستلزم عدم العلم بصدي الانبياء وذلك كفر

4097. Lbg. 409. 3) f. 64-136.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel fehlt; nach f.1a:

كشف الريب عن حال المتحسسين على الغيب

Verfasser fehlt, aber nach f. 66b ist es:

Der Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt: غير ذلك من تثليث وتسديس . . . الي غير ذلك مما يرتبونه على تلك الاعمال من الامور المغيبات المخ

Eine Reihe von Fragen, betreffend Geisterbeschwörer, Sterndeuter, Zauberer, Wahrsager, Gaukler, was von ihnen zu halten, ob ihr Treiben zu verwerfen und in welchem Verhältniss es zu den Gnadengaben der Frommen stehe — wird dem obigen 'Abd elmagidessämüali essu'üdi vorgetragen und er beantwortet dieselben von f. 66^b an ausführlich, die einzelnen dieser Stände durchgehend und sich auf Qorān, Tradition und Rechtsbücher stützend. — Der obige Titel kann richtig sein.

والتمرّد والعدوان فشتان ما : Schluss f. 135^b بين الفريقين وليكون هذا أخر ما قصدت تسطيره على هذا السؤال والحمد لله الخ

Diese Handschrift ist aus einer Abschrift von dem Original geflossen. — Der Verfasser beruft sich einige Male f. 78^a. 81^b auf das das dem Jahre 769/₁₈₆₇.

4098. We. 1689.

8vo, 15 Z. (18 × 13; 12 × $9^{1/2^{cm}}$). — Zustand: wie bei 1). — Papier: gelb, glatt, (ziemlich) stark.

Bruchstück aus einem Zauberbuch. Zuerst ein Zaubermittel von Jüsuf, einem "Zauberer" برقان صاحب المُلَمِّ والعجايب dann von فرعون (Wiederholung sonderbarer Worte), dann von Salomo. Nach f. 138 ist eine Lücke. F. 139 zuerst eine Besprechung des Blutes; dann f. 139^b: باب لابطال السحب. F. 140^a Verwendung der 7 Wörter auf dem Mosesstabe für die 7 Wochentage. Nach f. 140 eine Lücke. .وهذا حجاب وطرد وحرز لكل ريح وروح 141° F. F. 142 von späterer Hand, gleichfalls allerlei Zauberei. F. 143 (von der obigen Hand): F. 143^b wieder . فصل في معرفة حلول القمر في البروج von der späteren Hand: allerlei Mittel, darunter auch die Angabe, wie man die Tagesstunde ermitteln kann.

Schrift: ziemlich gross, breit und deutlich, Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1000/1591.

Mo. 363, 12. Ein Zauberei-Gebet. Vgl. auch Pm. 585, 93^b. We. 1134, 1.

Ein Besprechen des Fichers We. 1810, 132^b; 1780, 33^a. Pet. 654, 315^b; 318^a (s. auch Abschnitt 24).

7 4099.

Werke dieser Art sind:

- عبد الوهاب بن احمد بن وعبان von ر" الشريعة († 768/1866.
- ابن وصيف شاه von کا الحجائب (2
- د" التجائب والغرائب لمغربي (3
- ك" التجائب لمحمد بن المنذر الهروي (4
- تحمد بن عبد الله الكسائي von كا المخلوقات والملكوت (5
- ك" التنبيهات على ما في التبيان من التمويهات (6
- احمد بن محمد العراق von حل الرموز وفتح اقفال الكنوز (7
- محمد بن von خريدة الفوائد وجريدة الفرائد (8) احمد الدمشقى

- 10) كنوز المغيميين von ابن سينا + 428/1087
- von الأجائب الطبيعية والغرائب الصناعية (11 tc. 430/1039 محمد بن احمد النبيروني ابو الرجان التنبية على صناعة التموية und .
- von التوسليات الكتابية وانتوجهات العطائية (12 احمد البوني + 622/1225
- اظهار الرموز وابداء الكنوز :Von demselben (und هداية القاصدين ونهاية الواصلين und مواقيت البصائر ولطائف السبائب
- um ⁸²⁰/₁₄₁₇. عبد الرجن البسطامي von روضة الاسوار (14
- 15) على دده البوسنوي von اسولة الحكم (15 † 1007/1598.
- محمد بن عبد الملك الديلمي von جواهر الاسرار (16
- روضة الانوار ونبعة الاسار (17
- سوائع الانوار في لوامع الاسيار (18
- قاف الانوار وجيم الاسبار (19
- كيفية الاسرار وعرفان الانوار (20
- كنز الكنوز في حل ما اشكل من جميع الرموز (21
- الدستور في هتك كل مستور (22
- قلم اسرار المعارف ولوج انوار المعارف (23)
- رمز الحقائف العبرانية وكنز المعارف السريانية (24
- العلم الاكبر والسر الافخر (25)
- شمس رقوم الدوائر وقمر رسوم البصائر (26
- مواهب الرحمن وعطايا المنّان (27
- السر الجامع في الدر اللامع (28
- ينبوع الحكمة (29

b) Beschwörungen.

4100. Lbg. 978.

16 Bl. 8vo, 11 Z. $(21^{1/4} \times 14; 17^{1/2} - 18 \times 10^{1/2} - 12^{cm})$. Zustand: ziemlich gut. - Papier: weisslich, ziemlich stark, wenig glatt. - Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. - Titel f. 1a:

هذا كتاب فيه حجاب لطرد الجن منقول من كتاب انموزج الجواهم في محجزات خيم الاكابم Versasser: محمد القمحاوي

ومن جملة معجزات سيدنا محمد Anfang: صعم انطباع صورته الكريمة في نفس المصلى عليه

حتى أن الإكثار من الصلوة عليه يقوم مقام الشيخ | 160/777 um جابر بن حيان von ك" النخب (9 المرتبى لاولاده المريدين النخ

> Ein Gebet zur Vertreibung der bösen Geister, angeblich von الخصر بن ملكان stammend.

> Zuerst ein kurzes Gebet für Mohammed: ;اللهم صل على سيدنا محمد النبي الكامل الفاتد المز dann Sura 1; dann Sura 2, 256. 257; Sura 109; 113; 114; dann einige kurze Gebetsätze, mit واللهم صل على محمد وعلى آل محمد وسجمان الله und اللهم افعل بي عاجلا ,استغفر الله ,اللهم اشفني Mit Ausnahme اللهم انى استلك باسمك الاعظم der 2 letzten sind die übrigen Gebetssätze alle 7 mal wiederholt.

> انها عليهم مؤصدة في عمد ممدّدة : Schluss f. 16a: انها عليهم مؤصدة في عمد ممدّدة Schrift: gross, kräftig, deutlich, vocalisirt. Stichwörter roth. - Abschrift im J. 1265 Rugab (1849) . محمد الصادف بن محمد بن مصلفی von

4101. Lbg. 361.

34 Bl. 12mo, 13 Z. $(14^{1/2} \times 9^{1/2}; 10^{1/2} \times 5^{1/2}c^{m})$. — Zustand: ziemlich gut, doch etwas fleckig; der Rand zum Theil ausgebessert. - Papier: gelb, glatt, dünn. - Einband: rother Lederbd mit Klappe. - Titel u. Verf. fehlt.

يش والقبان الحكيم انك لمن : Anfang f. 1b المسليب على صراط مستقيم الحز

سجان : Nach V. 1—11 der Sura 36 (بسّ) folgt المنقس عن كل مديون سجان المفرّج عن كل محزون البخ

Ein Beschwörungsbuch; die verschiedenen Geister (الارواح الروحانية) werden im Namen واقسمت عليكم بحول :Gottes beschworen الله وقوته وعونه . . . اجب [يا روقيبائيه النخ] Die Hauptsätze beginnen alle ebenso; die ubrigen meistens mit حقّ , sie sind mit Qoranstellen untermischt. Auch sind von f. 3b an die einzelnen Verse der ersten Sura gleichsam als Grundstock des Ganzen benutzt; so zuletzt auch noch Sura 36, 78.

Schluss fehlt; das Vorhandene bricht ab f.34b; فسجان الذي بيده ملكوت كل شيء واليد ترجعون، '

Schrift: klein, fein, schön, vocalisirt, die Sätze durch Goldpunkte abgetrennt; der Text in Goldlinien; mit Frontispice und Verzierung auf f. 1b. - Abschrift c. 1100/1688.

4102. Spr. 1934.

38 Bl. 8°°, 13—15 Z. (17½×13; 14½-15×8-10°m). Zustand: fleckig und unsauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel, Verfasser und Anfang fehlt.

Enthält allerlei Beschwörungsformeln, die sich durch die absonderlichsten Wörter und abenteuerlichsten Eigennamen-Bildungen auszeichnen, und Beschreibung von Talismanen und deren Gebrauch, und Anleitung zur Kenntniss der Tage, welchem Planeten sie unterworfen seien etc., wie eine Krankheit zu stillen, ein Abwesender zu entdecken sei, u. dgl. اصف بن برخيا wird einige Male als der Sache besonders kundig und darüber Auskunft gebend angeführt. -Incorrect. Bl. 6-8 und 1-5. 9. 10 gehören zu demselben Werke; nach f. 8 ist aber eine Lücke. Das Werk ist in eine grosse Anzahl von Kapiteln (meist kurz) eingetheilt. (wie es scheint) letzte Kapitel ist überschrieben: باب صفة الاسماء العزيزة und schliesst f. 106: يا رب بحق هذه الاسماء وبحق ما سالتك به ان تجعل حامل هذا الكتاب في حينك وفي لطفك وفي كنفك يا رب بحق هذه الاسماء هم هي هم طعم طعمه طعمه

Schrift: ziemlich gross, flüchtig, unschön, nicht grade undeutlich, vocallos. — Abschrift c. 1700.

4103.

1) Mq. 280, 2, f. 2b Rand.

Von derselben Hand wie 1. geschrieben, aber kleiner und gedrängter, ein Gebet, das vor dem unter 1. aufgeführten dreimal gelesen werden soll und betitelt ist:

اعتصام السيفي

عزمت عليكم يا المحاب السحر والوسواس :Es beginnt واعتصمت بك يا الله بحق الخضر والياس وبحق كهيج مهيج كهكهيج جوجوخ موخوع موتخوخ النخ

Noch mehrere dergleichen Beschwörungsnamen kommen in diesem Gebete vor. 2) Spr. 1934, 3, f. 15—16.

8°°, 17 Z. (Text: 13×9°m). — Zustand: abgescheuert, fleckig. — Papier: gelb, ziemlich stark, wenig glatt.

Anleitung zu beschwörenden Anrufen an die Gestirne, wobei sonderbare Wörter in Anwendung kommen. So steht f.15^b:بعن تقول اجب المشتري تقول اجب يا صد فياييل بعز قياش عياش عدانش اش عرنياش الخ

Schrift: ziemlich gross und deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1750.

4104.

- 1) Spr. 1933, 2, f. 9^b—14^a. 16. 15. 17. 8vo, 15 Z. $(16^{1/4} \times 11^{1/4}; 12^{1/2} \times 7^{3/4}c^{m})$. Zustand: etwas unsauber. Papier: gelblich, glatt, ziemlich dünn.
- a) Ein Beschwörungsgebet, mit dem Anfang: بسم الله ابديت بسم الله استعين وعلى الله الله الله العظيم والمتي القديم الخ الله توكلت وفصل الله العظيم والمتي القديم الخ An die Engel gerichtet, zuerst allgemein f. 10^b: اجيبوا يا ملايكة رب العالمين dann specieller an die Hauptengel einzeln gerichtet.

Schrift: flüchtig, rundlich, vocallos. Abschr. c. 1800.

2) Spr. 1933, 5, f. 61^b—66. 83—85.

 8vo , c. 15 Z. (Text: c. $14 \times 9^{1/2^{cm}}$). — Zustand: etwas unsauber; der Rand beklebt. — Schrift wie bei 1.

Ein Beschwörungsgebet, betitelt: دعوة المريحة اقسمت عليكم بالله وعزمت عليكم :Anfang f. 61b واستفاحت بالله وهو خبر الفانحين ومبيد الجبارين الح

Dann folgen, von derselben Hand, f. 64-66 allerlei Mittel, z.B. wie man sich unsichtbar machen könne, wie Mäuse zu vertreiben seien, etc. F.83-85 eine quadratische Fünftafel mit ihren magischen Wirkungen, mineralische Mittel etc. beschrieben.

3) Spr. 1933, 11, f. 140-143.

 8vo , c. 12 Z. (Text: c. $11^{1/2} \times 8^{\text{cm}}$). Der Rand durch Bekleben vergrössert.

Ein Beschwörungsgebet, an alle Engel des Feuers, der Luft, des Wassers, der Erde, in der Höhe und in der Tiefe, gerichtet, um sie dienstbar und zu Ausführern seines Willens zu machen. Eine Menge ungeheuerlicher Wörter bilden einen Theil dieser Beschwörung, und von dem ersten derselben (مرافعة المنافعة المنافعة المنافعة المنافعة المنافعة والمنافعة والترافية والعلوية والسغلية المباركة المنافعة والهوائية والمائية والترافية والعلوية والسغلية المباركة und schliesst mit einem viereckigen, in Felder abgetheilten Siegel.

Schrift: flüchtig, ziemlich gross u. kräftig, rundlich, vocallos. — Abschrift c. 1800.

F. 144 u. 145 einige Beschwörungsformeln.

/ 4105. Pet. 58.

8 Bl. 8vo, 19 Z. (19¹/₂×14; 12¹/₂×8¹/₂^{cm}). — Zustand: am Rande fleckig. — Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: in Pappe geheftet. — Titel, Verf. u. Anfang fehlt.

Dies Bruchstück beginnt hier zu Ende des 6. Kapitels so: f. 1*, 1: على واتونى مسلمين انزلوا بخيولكم ورجالكم

الباب السابع وهو استنزال الملك ميمون :f.1°, 11 خادم يوم السبت ونجمه زحل وهو في السماء السابعة وفادا اردت تنزيله الخ

Der Abschnitt der Citirungen der Engel, die den 7 Tagen und 7 Planeten vorstehen, ist mit f. 2^b zu Ende; er verdankt seinen Ursprung dem Platon, der ihn an seinen Schüler Hermes überliefert, von dem er, von Gelehrten zu Gelehrten, endlich an den شهاب الدين السهروردي السهروردي † 632/1284 gelangt sei.

Um wirksam citiren zu können, muss man aber ein reines und unverzagtes Herz haben f. 3°, ausserdem aber gewisse Räucherungen anwenden, für die f. 3° صفة البخور ein Recept gegeben wird. Dann bedarf es auch besonderer

Worte, je nach der Sphäre, deren vorstehenden Engel man citiren will; denn jede Sphäre hat einen Vorhang mit 63 besonderen Worten; diese werden für jede Sphäre mitgetheilt f. 3b bis f. 6a, 3. Einige nachträgliche Bemerkungen, wie citirt werden muss, auch die, dass Gott selbst auf solche Weise zur Erfüllung der Anliegen der Menschen gebracht werden könne, enthält Bl. 6a.

F. 6b beginnt ein neuer Abschnitt des obigen Werkes oder auch ein eigenes Werk desselben Charakters. An fang: الما يعلى ان هذه الكراسة المباركة تسمي علم الاوقات من كل يوم وليلة وما يخص كل ساعة منها من اعمال الخير وغيره مما يوافق في الاعمال النارية والهوائية والمائية والمائية والمائية والكرابية وذلك على حكم التجربة

Also Tag- und Stundenbuch: Angabe, was auf Grund der Beschaffenheit und des Charakters jeder Stunde des Tages und der Nacht, mit Rücksicht auf deren elementaren Charakter, in derselben zu thun gerathen ist, unter Angabe, ob dieselbe eine glückliche oder unglückliche sei. — Der Verfasser beginnt mit dem Tage des Sonntags f. 6b: قاول الايام الاحد اول ساعة فيه للشمس نارية سعيدة فاول الايام الاحد اول ساعة فيه للشمس نارية النخ المن المور التهاييم النارية النخ und fährt fort mit der Nacht des Dienstags, dann dem Tage des Dienstags etc., Stunde für Stunde.

Dies Bruchstück hört hier auf zu Anfang der Nacht des Donnerstags f. 8b: لعطف قلوب والاكاب الساعة الثالثة للزهرة سعيدة مائية

Schrift: klein, fein, gut, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688.

/ 4106. Pet. 610.

51 Bl. 8^{ve}, 15 Z. $(15^2/s \times 10^3/4; 11^1/2 \times 7^1/2^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: weisslich, etwas glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Ein Stück ohne Ueberschrift, enthält einige Gebete, und zwar:

a) auf Grund des Namens der göttlichen Majestät اسم الجلالة, zum Zweck des Geisterbeschwörens, des mit Abwesenden Redens, des Erlangens beliebiger Wünsche; zugleich mit Anweisung, wie beim Beten zu verfahren. Dasselbe beginnt f. 1°: اللهم انى اسالك يا الله القايم الذي ليس قبلها سابق ولا لاحق النخ بالالف القايم الذي ليس قبلها سابق ولا لاحق النخ

- b) ein sogenanntes ذكر Gebet. Anfang f. 1b: والهكم اله واحد لا اله الا هو الرحمن الرحيم الله لا اله الا هو الحيم الله الا هو الحي القيوم النخ
- c) f. 3^b ein kurzes Gebet, auf Grund des göttlichen Hauptnamens u. des Geheimnisses der 1. Sura. Anf.: اللهم اني استلك بنصرع نسيم روح رجحان
- d) f. 4ª Angabe, wie mit der Stelle Sura 2, V. 28-30 zu verfahren, um Offenbarungen zu erhalten und Herr über die Leistungen der Menschen und Geister zu werden.

Schrift: ziemlich klein, deutlich, vocallos (ausser bei b). — Abschrift c. 1800.

/ 4107. We. 1748.

60 Bl. 8vo, $(20 \times 14; 11^{1}_{2} \times 10^{\text{cm}})$.

Ein Vorladungsschreiben an die Heuschrecken, welche im J. ¹⁰⁶¹/₁₆₅₁ in Syrien die Felder verwüsteten.

In der Europäischen Türkei hatte vor Jahren eine Art Würmer sich auf die Saaten gesetzt und that denselben viel Schaden; da richtete man an sie ein (Beschwörungs-) Schreiben: das half. Dieses Vorfalles erinnerte sich der Syrische Statthalter Ahmed efend! (المولناجيلافه) und lud die Heuschrecken vor sein Tribunal. Der Titel dieses Stückes ist: عمورة مراسلة كتبت الشريف

بسم الله ما شاء : Das Schreiben selbst beginnt الله ما الله لا ياق بالحسنات الا الله ما شاء الله لا يصوف السوء الا الله . . . ايها الجراد المنتشر ببستان كذا باراضي كذا تحصر الى مجلس الشمع المخ

Dasselbe wurde überall in den Ortschaften angeschlagen und hatte guten Erfolg.

Schrift: Türkische Hand, zieml. gross, etwas flüchtig, vocallos. — Abschrift c. 1100/1688.

, 4108.

1) Spr. 1933, 13, f. 186^a—187^a.

 8vo , c. 16 Z. (Text: $13^{1/2} \times 8^{1/2^{\text{cm}}}$). — Zustand: unsauber. — Papier: gelblich, ziemlich stark und glatt.

Ohne Ueberschrift. — Anfang (Ṭawil): بدأت ببسم الله روحي به اهتدَتْ الله الله الطوَتْ الله الطوَتْ

Ein Beschwörungsgedicht von 50 Versen, an Gott gerichtet, zum Zweck der Erreichung des oder des Wunsches. Es fusst auf sonderbaren allitterirenden Wortgebilden, z. B.

بهال اهیل شلع شلعب شالع طهی طهوب طیطهوب تطیطهت

فهذا هو اسم الله يا قارئ اعتقد Schluss: ولا تنتكر ما تتلف الروم والجثة

Schrift: ziemlich klein, rundlich, flüchtig, fast vocallos. — Abschrift c. 1800.

2) Spr. 490, 26, f. 155-156a.

Dasselbe Gedicht (47 Verse), betitelt معرة كعيمس und dem Halfen 'Alt beigelegt.

3) WE. 175, 6, f. 28.

Dasselbe (c. 45 V.). Die Verse nicht abgesetzt. — F. 29. 30 einige astronom. Tabellen.

Beschwörungsformeln kommen vor: Spr. 1933, 144. 145. We. 1215, 27. 28^a; 1109, 167^a; 1234, 39. 40^a. Ein Beschwörungsbrief Mohammeds Spr. 562, 15. Ueber Geistercitiren We. 1775, 5^a.

t 4109.

Hieher gehören Werke von:

- 1) تنزيل الاروام بالاروام + $\frac{622}{1225}$, u. d. T. تنزيل الاروام في قوالب الاشباح
- 2) عبد الرحمن بن ابي بكر التجويري (u. d. T. المراط المستقيم في علم الروحانية وصناعة التنجيم
- 3) عبد الرحمن البسطامي um 820/1417, u. d. T. درة الغنون في رؤية قرة العبون

5) مرعى بن يوسف بن ابي بكر الكرمى الكرمى الدواح الاشباح فى الكلام على الرواح الاشباح فى الكلام على المراح الم

6) جعفر باعلوي † 1160/1747, u. d. T. کشف اسرار علوم المقربين

7) عبد الخالف بن ابي القاسم المصري (u. d. T. الحائز للعون الناجز

الطرق السنية .u. d. T تقى الدين الراصد (8 في الآلات الرحانية

اللطائف الوفقية النورانية والمعارف العددية الروحانية (9

البساتين لاستخدام ارواح الجن والشياطين (10

مشارع المِقى (12 . ذات الدوائر والصُور (11

c) Talismane und Amulete.

4110. We. 1689.

143 Bl. 8°°, 7 Z. (18 × 13; 12 × 9°m). — Zustand: schlecht: fast überall stark (wasser)fleckig; der Rand der oberen Ecke stark beschädigt, zumal gegen Ende hin. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: brauner Lederband mit Klappe. — Titel f. 1a:

د" مستوجبة المحامد في شرح تركبب خاتم ابي حامد الغزاني

In der Vorrede f. 2^b unten ebenso, mit Fortlassung von und الغزالي und so auch HKh. V 11954 (wo der Verf. jedoch nicht genannt ist). — Verfasser s. Anfang.

قال سيدنا الشيخ ... شرف الدين المحمد بن سيدنا اوحد علماء المسلمين ابو عبد الله المحمد بن سيدنا ... فخر الدين ... ابي عمرو عنمان بن على ابن جيى الانصاري عرف بابن بنت ابى سعد رخم ... املاء في مجلسين آخرهما ثانى المحرم سنة البع وقسعين وستمائة المحمد لله رب العالمين وصلي الله ... اما بعد فهذه جملة مختصرة في شرح تركيب خاتم ابي حامد الغزالي رة المعروف بوفف زحل وعلي ما بنى عليه من الاحرف ومن اين اخذت هذه الاحرف وذكر الايات التي قيل انها سرة وعليها مدارة والكلام على طبايع الحروف المذكورة على مذهب اهل المصر والشام وحكماء الهند وعلماء الفلك وغيرهم وذكر نبذ لطيفة من تصريفه وكيف تنزيله وعلية استعاله سلكت فيها سبيل الاجهاز وحميتها الخ

Dies ist das ganze Vorwort. Der Anfang (bis جَرِي سعد رَج) f. 1b ist von späterer Hand geschrieben, aber, wie es scheint, richtig. -Das Werk gehört also zur Geheimlehre: es will in Kürze den Siegelring des Elgazzālī und dessen Zusammensetzung, d. h. die Wörter und Zeichen darauf, erläutern; derselbe heisse auch Talismanisches Quadrat des Saturn. Demgemäss will der Verf. genauer, nach ägyptischen, syrischen, indischen und astrologischen Anschauungen das Wesen und die Kräfte der Buchstaben und worauf sie beruhen, erörtern, auch über die praktische Anwendung des Talismans allerlei beibringen. Mohammed ben 'ofman ben 'alı elançarı elkası seref eddın ibn bint abū sa'd, der Verfasser, geb. 653/12552 gest. nach 713/1313.

اما الاحرف الموجودة فيه فهي من الالف الي 4.3 الطاء على ترتيب اجد

فصل واما الكلام على طبايع هذه الحروف فانا 7° الاكرة مفصلا على كل ملهب ومعنى الاحرف الموجودة في الاحرف المستخرج منها '

واما السرّ الذي بنى عليه هذا الحاتم على ما "10 نهب اليه غير واحد فهو آيات خمس يقوم من اول كل كلمة من اول كل آية منها حرف النخ

فصل واعلم أن أهل الفلك زعموا أن لكل حرف من أكان هذه للروف المذكورة كوكب من الكواكب السبعة لله. 8. w.

Zu dem praktischen Theil der Abhandlung geht der Verfasser f. 27° mit einer neuen Einleitung über: الما بعد حمد الله وصلواته على سيدنا عمد الله وصلواته على سيدنا اخبرتنى ايها السايل . . . فلما اخبرتنى ايها السايل . . . انه راقك نصارة عده الجلة الشاملة لشتات ما تفرق في العالم الخ

وصل قد قدمنا أن منافع هذا الحاتم الجليل ⁴28 عديدة ومناقبه جليلة

Nach speciellen Anweisungen, wozu der Talisman zu gebrauchen, und der Einrichtung (Buchstaben-Anordnung darauf), folgt f. 576: باب للدخول على الملوك ' تتلوها مرة واحدة تمسح بها وجهك الخ

فصل يشتمل على التصاريف المترجمة بالعربية "60 من كلام الصيقل في تصاريف عديدة لهذا الخاتم بالبربرية استشبتها ممن اثق به من امور شتى من اهل العلم بهذا الشان فصل مذهب الخوارزمي وعبد الله بن هلال الكوفي "67 في ان الثلاث عصي المصففة بعد الخاتم المشهور في ان الثلاث عصي المصففة بعد الخاتم المشهور

قيل ان هذه القصيدة للغزالي رحم فاعرف قدرها وفي 121 قيل ان هذه القصيدة للغزالي رحم فاعرف قدرها وفي 121

اعجب لتسعة ابيات مسطّرة قد سنترت لمعان سرّها العدد 19 Verse. Darauf 124*: شرح هذه الكلمات الاملسة : 130 المدخل الي علم 130 الروحانية انه اذا كانت الارواح معاندين

قال الذي عنده علم من الكتاب : Schluss f.136* انا اتبك به قبل أن يرتد البك طرفك فلما رآه مستقرا عنده قال هذا من فصل ربي ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم وهذا ما تيسر ولله الجد على النمام والكال

Von den Worten العلي العظيم an ist die Hand eine andere (dieselbe welche f. 1b geschrieben hat). Es ist hier ein scheinbarer Schluss gemacht, während das Werk selbst noch nicht zu Ende war. Die Rückseite ist beklebt, aber es lässt sich erkennen, dass dieselbe so wie die übrigen beschrieben war und noch weitere Blätter folgen sollten.

Schrift: gross, kräftig, weit, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. Es sind im Text ziemlich viele Quadrate mit Buchstaben. Nach f. 44 fehlt vielleicht etwas. Bl. 58 u. 59 von ganz neuer Hand ergänzt. — Abschrift c. 1000/1501. Bl. 137 fast ganz leer.

HKh. III 4670 (وفق زُحَل). 4892. 7153.

4111.

1) Pet. 66, 3, f. 33^b-39. Format etc. und Schrift wie bei 2.

واعلم أن كلّ شيء يتكون على وجه Anfang: الارض وفى بطنها وما علا فى الهواء فأنّ له من الفلك صورة شبيهة بصورته وشكل يشاكل ونظير هو مثله الخ

Behandelt den Einfluss u. die Correspondenz himmlischer Zeichen auf irdische Angelegenheiten, zur Verwendung bei Talismanen. So heisst es f. 36°, jedes Bild des Thierkreises zerfalle in 3 Theile, von denen jeder seine besonderen Eigenschaften habe: عطلع فيه ابريق من تحاس معوج البلبلة وحية سودا النخ فهو نزول الشمس لاخر الحوت "Schluss f. 39° نولها اول الحمل يسمون هذا ايضا آخر الزمان واتحمد لله وحده النخ واقل الزمان والحمد لله وحده النخ

2) Spr. 1934, 2, f. 11—14.

 8ro , 15 Z. (Text: c. $12^{1/2}-13 \times 8^{1/2^{\text{cm}}}$). — Zustand: fleckig, unten schadhaft. — Papier: gelb, glatt, stark.

Diese Blätter folgen nicht auf einander. Sie enthalten Anweisung, wie Talismane zu beschreiben und zu gebrauchen sind. So steht f. 11^a: صفة فانقى الله الذي خلقك من طين تقول الله الذي خلقك من طين تقول Schrift: ziemlich klein, gewandt, deutlich. — Ab-

/ 4112. We. 1694. 2) f. $3^{n}-4^{n}$.

schrift c. 1750.

Format etc. u. Schrift wie bei 1) (6 Z.). — Titel f. 3*: فذا حلية شيف

لا اله الا الله محمد رسول الله : Anfang f. 3° الله محمد رسول الله : Anfang f. 3° اللحية كهل اشكل وقبل اشهل النخ من الصدر الي السرة ' Schluss f. 4° : فحيث الجهتم ساعدتكم سلامة ' ويرعاكم الرحمن في كل جانب

Unter den einzelnen Wörtern steht die Türkische Uebersetzung. — Das Ganze, eine Beschreibung des Aeusseren des Propheten, ist, wie aus dem Schluss (Vers in Ṭawīl) hervorgeht, als Amulet zu verwenden. —

F. 4ª Mitte bis 5b Mitte Türkisch.

Mo. 152, 2, f. 31^b. 32^a dasselbe. — Schluss bis الى السرة ebenso; zwischen den Zeilen gleichfalls die Türkische Uebersetzung.

['] 4113.

1) We. 1694, 3, f. 5^b. 6^a.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Ein Amulet, bestehend aus 5 s, 2 Strichen, einem Kreuz mit 4 Punkten, 7 Hamzas, einem ,

einem s, darunter صرم; nebst voraufgeschickter Beschreibung u. Erklärung, wozu es gut sei (nämlich gegen alle Krankheiten, Behexung, Noth u. Missgunst); u. zwar in 6 Versen (Ramal). Anfang: خمس هاءات وخطّ بعد خطٌ وصليب حوله اربعٌ نقطٌ

2) We. 1856, 4, f. 72.

Es soll hier ein überaus wirksames Abwehrmittel (Talisman) angegeben werden, dessen Kraft ein Paar mitgetheilte Anekdoten beweisen sollen. Allein das Mittel selbst fehlt.

Schrift: ziemlich gross, rundlich, flüchtig, unschön und incorrect, vocallos. — Abschrift (s. f. 79b) von الدرويش مصطفى السعدي المدني المدني

3) We. 1209, f. 44b-50a.

Ueber die Geheimwissenschaft der Amulete, Einfluss der Gestirne, Stellung des Horoskops etc. und f. 50°—52° Anweisung zu Amuleten für allerlei Fälle.

Ueber ناسم (Bedeutung und Inhalt) handelt Lbg. 551, 39. Pet. 192, 10. — Talismane auf die Wochentage mit absonderlichen Wörtern Spr. 1878, 6. 7^a. We. 1616, 77^a. Glas. 67, 137^b. 138. — Von Liebestalismanen Spr. 1878, 54^a. — Ueber Amulete Spr. 1222, 18^b. Pet. 684, 93. We. 1198, 1^b.

4114.

Andere Werke dieser Art sind von:

- 1) جمد بن على النامقى الجامى ($^{586}/_{1141}$, u.d.T. السر المكتوم في الطلسمات
- $^{(2)}$ احمد البوني $^{(622)}$ احمد البوني وتشكيل الانوار
- 3) السكاكي $+ \frac{626}{1229}$, u. d. T. السكاكي "٤.
- 4) سالم بن احمد بن شیخان † 1046/1636, u.d.T. جرّ المغنم في حلّ الطلسم
- 5) على بن جبازي البيومي $^{1183}/_{1769}$, u. d. T. شرح على الصيغة المطلسمة
 - HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

- الهيئة الجامعة والبوقة اللامعة (6
- مشرق الاسرار ومنغرب الانوار (7
- لوامع الانوار وبوارق الاسرار (8
- القم الانور والسحاب الامطر (9
- فلك السعادة وقطب السيادة (10
- شمس مطالع الجمال وقمر منازل الجلال (11
- السب الرباني في العلم الجسماني (12
- سم الجمال ولطائف الجلال (13
- سر الاسرار وبصائر الابصار (14
- الحديقة السندسية والروضة القدسية (15
- تفسير المطالب وتسخير المآرب (16
- نور انوار القلوب وسر اسرار الغيوب (17
- السر البديع من كلام هرمس (18
- حصين الرموز وطلسم النكنوز (19
- البرمن الاعظم والكنز المطلسم (20
- طلسم الاشباح في كمنز الارواح (21
- مفتاح الرق المنشور وباب البيت المعمور (22
- 23) جمد بن احمد الطبسى (23) † 482/1089, u. d. T.
 ك" الشامل من البحر الكامل
- 24) ك" التمائم للقاسم بن انفصل الثقفي (49/1096.
- مطلع العزائم لاحمد البوني (25
- ك" الطوالف في العزائم (26
- . (على بن ابى طالب .u اغاثاديمون von) ر" الحرز (27)
- ك" الاحراز والرقى للسيد المرتضى (28

d) Zauberquadrate.

4115. Mq. 98.

56 Bl. 4to, 19 Z. (24 × 17; 19 × 13^{cm}). — Zustand: nicht fest im Einband, unsauber und fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel f. 2^a:

مقالة فى وجود علة الاعداد المتحابة والاشكال المربّعة ذوات السطوح العددية وخواصها من جهة اوضاع خواص الاجرام الفلكية٬ Verfasser f. 24:

اخراج الفاصل التعاليمي ابي الوليد اسمعيل بن على بن الحسن بن ابي نصر المالقتي

قال الفاضل التعاليمي . . . ابن ابي نصر : Anfang المالقي اعلم ايدك الله وايانا بروح منه انه بلغنا من الاعداد المتحابة ٢٣٠ وهي الاعداد المحبوبة اذا جمعت اجزاؤها كانت ٢٨٠ عددا وهي الاعداد الحبة كما ان ايضا اذا جمعت اجزاء هذه الاعداد كانت مثل الجزء ٢٣٠

Ueber Zahlen - Geheimnisse und insbesondere über die magischen Quadrate, die, in 3×3 , 4×4 u. s. w. bis 10×10 Fächer getheilt und mit Buchstaben-Zahlen ausgefüllt, die in Länge, Breite, Queere gelesen immer dieselbe Summe geben, in besonderen Beziehungen zu den Planeten stehen und recht angewendet ihre besonderen Wirkungen haben; von Abū 'lweltd ismā'tl ben 'alt ben elhasan elmalaqt. Ein dreigetheiltes Quadrat hat Bezug auf die Sphäre des Mondes, ein 4 Quadrat auf die Sphäre des عطارد, ein 5 Qdt auf الزهرة, ein 6 Qdt auf die Sonne, ein 7 Qdt auf المويحز, ein ein 9 Qdt auf رحل, ein 9 Qdt auf المشترى, ein 10 Qdt auf فلك البروج. Die Namen für diese Quadrate sind: المربع والشكل المثلث , المربع u. s. w., zuletzt المعشّب.

ويتسلط به على السلاطين ولجبابرة . Schluss f. 6b: ويقصى حواجه عند كل احد ولا يقدم شغلا الا يتم على يديه بعون الله تعالى، وهذه صورته عنى الاشكال المنسوبة الي الكواكب السبعة على الكال حمد الله المن Schrift: gross, breit, kräftig, gefällig, vocallos. Ueberschriften in grösserer Schrift. Die Quadrate mit

Auf der Rückseite des 1. Blattes eine Stelle aus dem Leben des Abū nowas.

/ 4116. Lbg. 830. 4) f. 12-18.

rothen Linien im Text. - Abschrift c. 850/1446.

 $8^{\circ o}$, 16-17 Z. $(15^{1}/_{4} \times 10^{1}/_{2}$; $12-12^{1}/_{2} \times 9^{cm}$). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Titel u. Verfasser fehlt. Der Titel ist etwa:

Anfang fehlt, vielleicht nur 1 Blatt. Das Vorhandene beginnt: نوعان زوج الفرد وزوج الزوج النقسمت الاوفاق بهذه والمفرد نوع واحد ولذلك انقسمت الاوفاق بهذه القسمة لانقسام كمية ضلع كل وفق اليها البخ

Nach allgemeinen Bemerkungen über Eintheilung der talismanischen Quadrate kommen 2 Kapitel und ein Schlusswort.

في ذكر طريقة وضع أوفات نوع الزوج 13° باب. 1 في ذكر طريقة وضع أوفات نوع الفرد 15° باب. 2 ولنختم الكلام في الأوفات العددية بنكتة 17° خاتمة هي من ملح هذا الفن الخ

فاحتفظ ايها الاخ بما القيت اليافي : Schluss f.18 الاخ بما القيت الين المتاب والحمد لله البخ

Schrift: ziemlich klein, kräftig, deutlich, fast vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift im J. 906 Moli. (1500) von محمد بن ابني الفتتم محمد الشافعي

/ 4117. Spr. 869.

8°°, 15 Z. (Text: 12 × 9°°). — Zustand: nicht ganz reinlich.—Papier: gelb, glatt, dick.—Titel fehlt; erist etwa:

قال تحمد بن المظفر الطوسي رحم ' Anfang f.85°؛ أما بعد فان علم الاعداد للوفق من لطايف العلوم العقلية الخ

Anweisung, die Einer-Zahlen in 9 Quadraten zu gruppiren, und Anwendung dieser Figuren für bestimmte Zwecke, z. B. als Talisman im Kriege, zur Sicherung eines Gebäudes etc. Dies wird in 8 شكل behandelt (zuerst f. 85% فكل الملكل الملكل الملكل الملكل الفرد اذا ضربتها في نفسها المخ) الملكل كثابة في ثلثة وهي الفرد اذا ضربتها في نفسها المخ) Dann kommt f. 88%. Aufzählung der behandelten Zahlen 3–15 und ihre Gebrauchsanweisung. Das Ganze schliesst f. 89%: التعزيمة التي تشلل عند العمل وهي برهبيه كدير عليمة طوار مزجل برجل برهش علمش حوطنيد بعتراب عفاهاليد هولا سمخاهن سمهاهن سبحان فعتراب عفاهاليد هولا المناه الماسيع البصير، تم وكمل الذي ليس كمثله شيء وهو السميع البصير، تم وكمل المناه المناه

Schrift: klein, gefällig, gleichmässig, vocallos, oft auch ohne diakritische Punkte. — Abschrift c. 900/1494.

/ 4118. Pet. 694.

8vo, c. 25 Z. (Text: c. 16-17×11^{cm}). — Zustand: nicht recht sauber; der Seitenrand durch Anstücken verlängert. — Papier: gelb, ziemlich glatt und stark.

a) f. 58 ein Stück über die Gnadengaben Mohammeds (كرامات الحبيب), das schliesst: 'ويعرف فصل هذه الامة على الخلايف اجمعين) und eine Anekdote vom Halifen 'Alı, betreffend seine Auffindung in einem Grabe an einem zu Balli gehörigen Orte. (Beides wol Schluss eines cüfischen Werkes über Mohammed.)

b) f. 59—61. Ein kleines Werk über talismanische Quadrate und geheime Kraft der Buchstaben في والحروف ولي والحروف ولي والمحروف والموسلي und betitelt, nach der Vorrede: الدر الوفقية Urfällt in قتيم الله بن محمود الموسلي الحيد الله الذي اظهر سرّ الناسوت في المباني والطروف Anfg: الحيد الله الذي اظهر سرّ الناسوت في المباني والطروف المنتخب الما المباني والمباني والمباني المثلث نفعه ظاهر وهو على علم الاوفاق المناسق اعلم ان المثلث نفعه ظاهر وهو Sie ist nicht zu Ende u. desgl. fehlt ganz die منتخب من حروف كهيعص حمعسن ولم ميزان اخري غير هذه وهو Vorhandene brieht so ab: الميزان وصورتها بعد هذه الصورة ولا كالميزان وصورتها بعد هذه الصورة Sehrift recht klein, um 170/1766.

Mo. 363, f.10 enthält talismanische Quadrate.

4119. Lbg. 808.

Format etc. und Schrift wie bei 6). — Titel fehlt; er ist nach der Einleitung f. 876 unten:

نيل المرام المغتبط لطالب الخبّس الخالي الوسط Vorfasser in der Ueberschrift:

احمد بن محمد المقرى التلمساني

Anfang V. 1 u. 18:

احمد من وققنسا وافهما ما لم نكن تعلمه والهما وبعد فالعلوم من خير المنتم وكل ذي فن لما يدنى جنتم

Ahmed ben mohammed ben ahmed elmaqqarī (u. auch elmaqrī) ettilimsānī † 1041/1632 giebt in diesem Reģez-Gedicht in 313 Versen Anweisung über Anfertigung und Einrichtung talismanischer Quadrate von 5 × 5 Feldern, deren mittelstes leer ist. Es heisst:

(ووسط الثالث هو الخالي وذلك العاطل زين الحال)

Die Ueberschriften sind:

فصل فى شروط تسطيرة وتحديدة وتقطيرة 88° فصل فى ترتيب بيوته وكيفية ثبوته 88° فصل فى تعمير بالعدد وتصعيفه على الوجه المعتمد 89° فصل فى كيفية الدخال فى هذا المخمس الخالي 89° فصل فيما يوضع فى الوسط على طريق من طوي او بسط 89° Dann noch 6 فصل 6 besondere Ueberschriften.

Schluss:

وآله وسحبه ومن تلا فنال من حسن الختام املا In dem drittletzten Verse nennt sich der Verfasser so: واحدث المَقْرِقُ عبده نلب الخ

Derselbe Gegenstand ist von بن محمد المغربي الفاسي القصري † 1052/1642 ألم يوسف بن محمد المغربي الفاسي القصري ألم الوفق الخماسي الخالي الوسط behandelt und mit Commentar versehen. Desgleichen von السوسي † 1077/1666 البراهيم بن محمد السوسي ال

F. 91^b—96^a leer und f. 96^b—99 allerlei Kleinigkeiten. F. 100^b—102^a ein Gebet mit Mohammeds verschiedenen Namen.

4120. Lbg. 516.

Format (23 Z.) etc. und Schrift (zum Theil vocalisirt) wie bei 1). — Titel f. 7ª oben am Rande, etwas beschädigt:

كتاب الاغراق في جحر اسرار الاوفاق

(Nach Vers 4: الاغران في سرّ ذي الاسرار من اوفاق).
Vorfassor fehlt.

Anfang f. 7ª V. 1 u. 3:

الحمد لله الموقف بما من به على الوري وانعما وهاك في سرّ الجداول رجز ابدي البدايع بها لما برزّ

Ein Regez-Gedicht über die Geheimnisse des talismanischen Quadrats, in 161 Versen; nach dem 8 letzten Verse verfasst im J. 1059 Rab. II (1649). Es zerfällt in Vorwort (مقدمة), Einer (الآحاد), Zehner (الخماد) u. Schlusswort.

Schluss f. 10b:

والحمد للد على أن كمَّلَهُ وخير ختم حمده والشكر لَّهُ

Auf den ersten Seiten von derselben Hand in rother kleinerer Schrift viele Erläuterungen.

4121. Lbg. 808. 4) f. 49-53°.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel f. 49a:

تقريب النائي من نظم الجزنائي

Verfasser fehlt; nach V. 4:

عمر الجزنائي

حمدا لمن اودع السرار فاظهر : Anfang f. 49b آثارها . . . وبعد فهذا شرح على منظومة الجزنائي يكشف استارها وبرفع مقدارها المخ

Gemischter Commentar zu dem Regezgedicht des 'Omar elgeznäß über die talismänischen Quadrate (الاوفات). Dasselbe beginnt V. 1 u. 4: الحمد لله الموفق الحكيم ثم صلاته على الهادي الكريم وبعد فالمقصود من نظم عمر عمل الاوفاق وجيزا مختصر

فيه براعة :Der Commentar zum 1. Halbverse فيه براعة المقصود في وضع الاوفاق المقصود في وضع الم

Er ist unvollständig. Die letzte Textüberschrift f. 53°: والغوج وازوج الزوج وزوج الزوج الزوج الزوج الزوج الزوج الروج الروج المتكلم عليه هنا كالمثمن والمربع وتحوهما وزوج

Für die zum Verständniss des Textes nöthigen Figuren ist Platz gelassen; sie fehlen hier überall. — F. 53^b—58 leer.

Ueber solche Quadrate handelt auch Lbg. 922, f. 23^a ff.; 706, 112^b. 113^a. Pm. 398, 115^a. Mf. 80, 66^a; 912, 119^b. We. 1828, 53^a. Spr. 1933, 83—85. 87. 88; 1148, 48^b.

4122.

Hieher gehören noch Werke von:

- 1) جمد بن على بن يوسف البوني $^{622}_{1225}$, $^{622}_{1225}$ u. d. T. حر الوقوف في علم الاوفاق والحروف
- 2) محمد بن احمد القرشى $† 699/_{1299}$, u. d. T. بهجة الآفاق في علم الحروف والاوفاق

- 3) على بن محمد $\frac{1}{762}$ الدريهم + $\frac{762}{1861}$, u. d. T. اقتاع الحذّاق في انواع الاوفاق
- 4) على البيزدى شرف الدين (um ⁸⁵⁰/₁₄₄₆, u. d. T. كنه المراد في علم الوفق والاعداد
- 5) أحمد بن احمد بن عبد اللطيف الشرجى $^{898}/_{1488}$, u. d. T. ك" الفوائد والصلوة والعوائد
- 6) عبد الرءوف المناوى † 1081/1622, u. d. T. تسهيل الوقوف على غوامض احكام الوقوف
- 7) أسالم بن احمد بن شيخان † 1046/1636, u. d. T. ايوان المقعد الحرفي وديوان المشهد الوصفي
- 8) على بن عبد القادر النبتيتى (t. 1062/1652, على بن عبد القادر النبتيتى u. d. T. مطالع السعادة الابدية في وضع الاوفاق الحرفية والعددية
- محمد بن محمد الفُلاني الكشناوي السوداني (9 بهجة الآفاق وايضاح .T بهجة الآفاق وايضاح .1154/1741, u. d. T. اللبس والاغلاق في علم الحروف والاوفاق اللبر المنظوم وخلاصة السر المكتوم und شرح على ك" الدر والترياق في علم الاوفاق und
- 10) الكمنهوري المنعم بن يوسف الكمنهوري (10 $t^{1192}/_{1778}$, u. d. T. الانوار الساطعات على المربعات
- 11) على بن عبد الله بن احمد العلوي (11 + 1199/1785, u. d. T.
 2" في علم الأوفان (1785, كا" في عل
- u. d. T. محمد بن على بن احمد الفارق (12 بلغته المشتاق في علم الاوفاق
- عجائب .u. d. T. محمد بن ابراهيم القدسي (13 الاتفاق في غرائب الاوفاق
- المواهب .u. d. T. يعيش الاموي ابو عبد الله (14 الربانية في الاسرار الروحانية
- كيفية الاتفاق وتركيب الاوفاق (15
- عمدة الاشراق في علم الاوفاق (16
- عروس الآفاق في علم الاوفاني (17
- زين الآفاق في علم الاوفاق (18
- حدائق الاحداق في علم الاوفاق (19
- الرسالة الفاخرية في علم الاوفاق (20

24. Geheimkräfte

a) der Buchstaben und Zahlen. 4123. Lbg. 530.

1) f. 1-4.

6 Bl. 8vo, 18-19 Z. (203'₄ × 151'₂; 19 × 141'₂cm). — Zustand: fleckig. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel und Verfasser f. 1ⁿ:

كنز القوم والسر المكتوم للغزالي

الحجد لله رب العالمين ... قال... ابوحامد :Anfang الغزالي...قد اودعت في كنابي هذا جواهر خواص الخروف الخ

Geheimnisse der Buchstaben, zu verschiedenen Zwecken. Zuerst die الحروف النارية, dann الموائية, dann المائية, dann المائية, dann المائية behandelt, von Abū hāmid elgazzāli † 505/1111. — Schluss f. 4°: ثم يسقى للمطلوب فانه ينحل بانن الله تعالى

Schrift: gross, weit, gewandt, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1200/1785.

F. 4ª unten ein kleines Gebet und eine Legende von Ibrähim.

/ 4124. Glas. 100.

174 Bl. 87°, c. 23-25 Z. (16×11; c. 13-14×8-10cm). Zustand: zieml. unsauber, auch fleckig, die letzten Blätter lose. — Papier: gelblich, einige Blätter röthlich, stark, etwas glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel f.7a: مجموع من كل فن حيث أنه جواهر الكلام من شعر ومثل وفوائد من كل فاضل وآخر الكتاب اسماء وادعيات من كل شيء

Voraufgeht f. 1—6 ein فالنامة, dessen Anfang fehlt; Zusammenstellung von je 3 Buchstaben, mit Anführung von Qoranstellen als Deutung.

Schrift: gross, rundlich, vocallos. — Abschrift im Jahre 1210 Śawwal (1796).

Das Hauptsächlichste in diesem Sammelbande, welcher auch Verse und Gedichte enthält, betrifft das Gebiet des Aberglaubens: Gebete f. 27—33. 138 ff. (دعاء الخوف). 146 (دعاء الخوف). 155 ff. 5 Gebete für Mohammed (عمد بن موسى المشرع الحارثي القادري und Namen Gottes und die in ihnen wirkenden

Kräfte f.43. 110 ff.; Kräfte gewisser Buchstaben f. 44—61 شرح بانت القدرة للغزالي; talismanische Quadrate f. 81—98. 102b—105a. 147 ff.; Beschwörungen f. 123; allerlei Mittel f. 25. 26. 64—80. 98 ff. 147b. 154. 162—165; Qorānstellen als Mittel f. 36—39. 119 ff. 127. 145. Dämonenlehre f. 105—109. Gebet beim Qorānschluss f. 41a; Vorzug der Sura 36 (سير) f. 142—145a; Bedeutung der Zahlen des Thronverses f. 145a. Die 16 Ramal-Figuren u. deren Namen f. 137; Räthsel f. 166; verschiedene Schriftzüge f. 121—123.

وعلى بن محمد مداير (von الزمزمى) (بابن الفارض) (بابن الفارض) (بابن الفارض) (بابن الفارض) (با من يري) السهيلي des العينية des العينية (يا من يري) السهيلي وبينك jenes beginnt بيني وبينك ; und f. 17—20 die المتنوي ازمة الن المنفرجة (اشتدي ازمة الن المنفرجة ganzen Versen, so dass jeder Grundvers zu einer Strophe von 8 Halbversen wird. Anfang:

اسمع متى ان كنت شجى

F.165^b—166^b die الق" القطربية mit demselben Commentar wie Pet. 192, 15. Im Ganzen 40 Grundverse. In der Unterschrift betitelt: مثلثة قطرب.

Schrift: meistens von derselben Hand, in verschiedener Grösse, zum Theil blass; vocallos. — Abschrift um 1197/1783 (f. 35h. 76"), auch später.

4125. We. 1210.

231 Bl. 4°, 27 Z. (29 × 18¹/2; 18¹/2 × 10¹/2°m). — Zustand: im Ganzen gut, obgleich im Anfang etwas unsauber u. überhaupt nicht frei von Flecken. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederbd mit Klappe u. Goldverzierung, in Pappfutteral. — Titel von späterer Hand f.1°:

تناب شمس المعارف ولطايف العوارف

so auch f.2^b imVorwort, ebenso v. späterer Hand am Rand f.1^a:

شمس المعارف الكبري للبوني

Verfasser ist der im 2. Titel genannte البونجي, d. i.:

الحمد بن على بن يوسف القرشى البونى الصوفى ابو العباس محيى الدين وشهاب الدين

شهادة ازل فمَن نور هذه الشهادة : Anfang f.1 أما بعد اللحق اعلام اغترف المصطفين علما . . . أما بعد فللحق اعلام وللحقيقة نظام وللارواح بالمعارف الالهية اهتمام الن

Obgleich oben auf der Seite anfangend, ist der Anfang doch nicht vollständig; derselbe ist in Cod. Uri 872: الحمد لله الذي الله الذي الله الذي الله الذي الله المعرفة من غيب الغيب حياة للبصاير المخ womit auch HKh. IV 7658 übereinstimmt.

Ueber die den Buchstaben und Gottesnamen innewohnende geheime Kraft, auf Wunsch eines Freundes verfasst von Ahmed ben 'alt ben jüsuf elbūnī (auch elbaunī) † 622/1225.

Der Zweck ist f. 2^a: المان شرف الماء الجواهر الله تعالى وما اودع في جحرها من انواع الجواهر الله تعالى وما اودع في جحرها من انواع الجواهر الحكميات واللطايف الالهاميّات وكيف سرّ التصعيف التعدي في نسبة الحروف المحجمات وكيف التصريف بالسماء اندعوات وتابعها من حروف السور والايات Kein Uneingeweihter soll den Inhalt erfahren, Keiner unreinen Sinnes das Werk studiren! Es zerfällt in 40 Kapitel, deren Uebersicht f. 3^{n.b.} Die Kapitel zerfallen in viele فصل

فى حروف المحجم وما فيها من الاسرار $f.3^{b}$ باب.1 والاضمارات

في سرّ اوفاق الكسر والبسط المعادل المحادية وعشرين الفلكيات 12ª باب. [قي اسرار المنازل الثمانية وعشرين الفلكيات 12ª باب. 4 باب. 5 في سرّ بسم الله الرحمن الرحيم وفضايلها 29ª باب. 5 في الاعتكافات والخلوة واسرارها المحمد في ذكر الاسماء الذي كان يحيى بها 51ª باب. 5 عيسي بن مريم عمّ الاموات

عيسي بن مريم عم الاموات في ذكر الاربع تواقيف واعمالها المنيرات *54 باب.9 في خواص اوايل سور القران والايات البينات *61 باب.01 في التلويح لاسم الله العظيم الاعظم *67 باب.11 في خواص الفاتحة وما فيها من الاسرار *70 باب.11 إفي الاسماء السبعة من اسم الله الاعظم *73 باب.12 في ذكر سواقط الفاتحة المستجابات *76 باب.14 في الاذكار والادعية المستجابات *86 باب.14 في الشروط اللازمة لكل احد واللازمة لبعض *92 باب.15 في السروط اللازمة لكل احد واللازمة لبعض *92 باب.16 في اسماء الله الحسني وخواصها *99 باب.16 في خواص اسرار كهيعس 1488 باب.17

فى خواص آية الكرسي 157^a باب.18 فى خواص بعض الاوفاق والطلسمات 160^b باب.19

في خواص بعض الاوفاق والطلسمات 160 باب.19 لملوك الروحانيات واسرارها المخفيات

في خواص سورة يس شي 164^b باب.20

في اسماء الله الحسني وانماطها العشرة 176 باب. 12 (22. bis 30. باب enthalten 2. bis 10. نمط.)

. في خواص الحروف العربية وتصاريفها 184 باب.31

في القدسيات في كشف العروش المعنويات 202 باب.32

في ذكر الاوراد والادعبية الشريفة 210 باب.33 المستجابات

فی ذکر اسماء الم موسی عم 🐪 214 باب.34

في تقسيم الحروف على الملوك باب. 35

في اسماء [الله] الشمخيتية وخواصها باب. 36

في اسماء الله الحسني بجملتها وتاتيرها باب. 37

فى الحجر المكرم والكلام عليه فى الرمز والدلالات باب 38.

في الادعية المفردة 217 باب. 39

فى ذكر تصريفات الحروف العلويات 225^b باب.40 في الاجساد البشيات

Das Werk schliesst f. 230° mit einem Gebet, dessen letzte Worte f. 231°: لم يتاخير ما الم الخير من الله المن عبلت برحمتك يا ارحم الراحمين وصلي الله المخ Woran der Verfasser noch einige Schlussbemerkungen knüpft: ان اسرار الحروف لا تدرك بشيء من القياس ... ونسال الله تعالى ... ان يشرح صدورنا بالمعرفة لمعرفته وقلوبنا لحكمته وجميع اخواننا وكافة المسلمين اجمعين ولا حول ولا قوة المخ

Schrift: ziemlich gross, gefällig, deutlich, gleichmässig, fast vocallos. Ueberschriften, Stichwörter, Kreise roth. In rothen Doppellinien eingeschlossen. — Abschrift von الحاج على الشامي, c. 1100/1888.

Nach f. 11 fehlen 8 Bl., nach f. 72 10 Bl., nach f. 216 ist eine grössere Lücke von wenigstens 11 Bl.

S. auch HKh. IV 9092.

4126. Mf. 80.

67 Bl. 4°, 21 Z. $(26 \times 17; 20 \times 13^{1/2}-14^{\rm cm})$. — Zustand: an manchen Stellen fleckig und unsauber; der obere Rand ist besonders im Anfang wasserfleckig; von f. 49 an hat die Handschrift durch Nässe so gelitten, dass

der Text häufig beschädigt ist. Bl. 3 oben am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, dick, glatt. — Einband: rother Lederband mit Klappe. — Titel f. 3^a:

كتاب معانى اسرار الحروف

Dasselbe Werk, welches HKh. bloss اسرار الحروف nennt, hat auch den Titel:

٤٠ لطائف الاشارات في اسرار الفلك والحروف المعنويات

ابو العباس أحمد بن ابي الحسن :"Verfasser f.3 على بن يوسف القرشي البوذي

الحمد لله الذي ادار بيد الاسرار: Anfang f.3b: الحمد لله الذي ادار بيد الاسرار: الما بعد فللحق اعلام وللارواح بالمعارف الالهية اهتمام الخ

Ueber die in den Buchstaben befindlichen Geheimnisse haben viele frühere Gelehrte Werke geschrieben, die aber in ihren Hindeutungen dunkel sind und der Erklärung bedürfen. Eine solche will Elbunt hier geben, obwohl er sich seiner unzureichenden Kraft wohl bewusst ist. Er geht von Qoränstellen aus, in denen diese geheime Macht der Buchstaben bezeugt ist und weist dann, nach seiner Auffassung, diese, alle höheren und niederen Sphären und Wesen beherrschende oder beeinflussende, Kraft nach. Darauf beginnt er f. 29^b den Nachweis, welch tiefer Sinn in jedem einzelnen Buchstaben der Reihe nach liege. Dieser Abschnitt beginnt: فاول ذلك الآلف وهو اول تخلوق في الحروف ومعم ثلاثة الاف ملك ومائة وثمانية وجعل فيه مراتب العالم كله المن

واعلم انا لم نظهر من شرح : Schluss f. 65b المحروف الا ما ظهر برسم العبارة وتحته رموز من نور الله تعالى بصيرته تدرك على التحقيق وقد اتينا على ما اشترطناه من شرح اسرار الحرف على التفصيل والجملة . . . اذ كان أن يشرح صدورنا لمعرفته وقلوبنا تحكمته وجميع اخواننا وكافة المسلمين ولا حول الا بالله العظيم وصلى الله النو

Schrift: gross, flüchtig und in einander gezogen, oft schwierig, vocallos, auch fehlen öfters diakritische Punkte. Von f. 45^b an etwas kleiner und regelmässiger. Im Text oft Figuren, Quadrate und besonders Kreise. — Abschrift vom J. 669, 1270. — Collationirt.

F. 66a findet sich ein Nachtrag aus einer Handschrift eines alten Schriftstellers

رووجدت في بعض النسخ من كلام المتقدمين), ther die besonderen Eigenschaften des talisman. Quadrats (في خوادس الوفق العددي) u. f. 66^b. 67: صفة بساط سليمان بن داود عمّ وهذه منافعه

صفة بساط سليمان بن داود عم وهمه منافعه mit Abbildung desselben.

HKh. I 647 und V 11105.

4127. Spr. 867.

56 Bl. 8ro, 15 Z. (18 × 13; 12¹/₂ × 8¹/₃^{cm}). — Zustand: fleekig und nicht recht sauber. — Papier: gelb, ziemlich stark, glatt. — Einband: schöner Halbfranzbd. — Titel und Verfasser f. 1^a oben (unrichtig):

الكشف الكلَّى للشيخ الاعظم محيى الدين ابن العربي Darunter richtig:

كتاب اقتناء الفوايد واقتناص الفرايد وهو مختصر من كتاب لطايف الاشارات في اسرار الحروف المعلومات والاوفاق المصمونات الذي الفه الشيخ ابو العباس احمد البوني

الحمد لله وسلام على عباده الذين : Anfang f. 1b. الما بعد فاعلم ايها الاخ وفقك الله وايانا . . . ان الحط هيئة روحانية وان ظهرت بآلة جسمانية المخ

Auszug aus demselben Werk, von einem Ungenannten, in 2 Abschnitten.

فى معرفة طبايع الحروف ومنافعها ': f. 3° فصل 1. من الحروف الالف وهو اول مخلوق منها النخ حرف الباء وفيها سرّ خفيّ f. 4°

Die Buchstaben werden nach einander behandelt, in einer von dem Alphabet fast ganz abweichenden Folge, zuerst ا ب ع س ب s, zuletzt ن ; und و. في معرفة الاوفاق العددية والحرفية 49° f. 49° فصل 2 ومنافعها واوقاتها

فاؤلها ٣ فى ٣ تكتب على خرقتين :Anfang فانه اذا كتبه والشمس فى ٥ :Schluss f. 56^b : ٥ درجة من الحمل او عشرين درجة امن به من كلّ مخوف ما دام معه والله اعلم و

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, vocallos. — Abschrift c. 1700. — Am Rande, besonders im Anfange, mehrfach längere Glossen.

4128. Lbg. 706.

204 Bl. 8°, 25 Z. (21 × 15; 15½ × 10cm). — Zustand: nicht besonders sauber, auch etwas fleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederbd mit Klappe. — Titel fehlt, steht aber in der Unterschrift (u. die 1. Hälfte auch auf dem unteren Schnitt des Buches):

قبس الانوار وجامع الاسرار

Verfasser fehlt; HKh. IV 9369 nennt ihn

يوسف النَّدُورَمِي جمال الدين ابو المحاسن

Nach einer Notiz daselbst hat er vor 807/1404 gelebt.

الحمد لله الملك الديان . . . أما بعد Anfang: فإن البارئ سجانه وتعالي ابدع الموجودات واودع فيها على حسب اختلاف طبايعها الن

Das Werk des Jūsuf ennedweremi handelt ausführlich über die in den Buchstaben liegenden und wirkenden Geheimkräfte, auch über die talismanischen Quadrate. Es ist eingetheilt in 10 تافعل , jede zerfällt in viele ungezählte فصل. Da nach f. 2 mehrere Blätter, etwa 8, fehlen, lässt sich die Bezeichnung der 1. مقالت nicht genau angeben; sie ist etwa:

 ف اقسام الحروف
 مقالة .1

 ف دواير الحروف واشكالها ودعواتها النخ طبح مقالة .2

 ف خواص الحروف على الجملة الحرف الحروف على التفصيل 51 مقالة .4

 ف خواص الاوفاق العددية الحرفية الحرفية الحرفية الحرفية الحرفية الحرفية الحرفية الحرف الحراد الحربية والاوقات 73 مقالة .10

 ف الاقلام الخراجة عن العربية والاوقات 73 مقالة .10

 السعيدة والخسة الخ

لان كل ما يقع فيه لم :"Schluss f. 75

Für die 5. مقالة ist keine Ueberschrift da; vielleicht beginnt sie f. 53°.

Schrift: klein, gewandt, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften, Stichwörter, Zahlen roth. Mit einigen Figuren. — Abschrift im J. 1053/1643 von محمد بن برهان.

F. 75b-79ª Türkisch.

4129. We. 1704.

Format etc. wie bei 28). - Titelüberschrift:

رسالة رقيقة قلب العيان في قلب حقيقة الانسان الفها برسم تلميذه محمد شمس الدين Verfasser: اليوب الخلوتي

المحد لله رب العالمين حمدا يقدّس الجال :Anfang . . . أعلم يا اخبى أن الكنز الاكبر والكبريت الاحمر الج

Abhandlung des Ejjüb elhalwatī † 1071/1660 über die geheime Kraft in den Buchstaben.

Schluss f. 97° (Ṭawil): وقلنا لمن نهوي خلصنا لوجهكم فلا تستترعنا حس ولامعنى

4130. Spr. 870.

23 Bl. 4°, 23 Z. (23×16¹/2; 16¹/2×12°m). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, ziemlich dick, etwas glatt. — Einband: Pappbd mit Kattunrücken. — Titel f. 1ª (von anderer Hand): الواح الجواهر فلك, wofür es wenigstens

الواح جواهر الفلك :heissen muss

Verfasser ist nicht genannt.

الحمد لله الذي خلق الانسان :Anfang f.1b وهداه الي بيان البيان . . . قال افلاطون الحكيم وجدت في بعض الكنوز الخ

Plato erfährt angeblich die folgende Unterweisung von einem uralten Seih, bei dem er 20 Jahre in die Lehre geht, und mit dessen Hülfe er die angeblich in einem Schatze gefundenen Tafeln verstehen lernt.

Das Werk handelt über Buchstabendeutung; diese Wissenschaft erschliesse alle Geheimnisse; es beginnt f. 2°: قال خلق الله تعالى الكاينات الكاينات بعض الله بعض المناس المناسوها وجعلها مستمدة من بعضها الى بعض المناسوها

F. 23b stehen die Namen der 64 Schutzengel (السماء الملائكة الموكلة), wovon aber nur 60 aufgeführt sind (die letzten: الاسماء الملائكة الموابيل والمصاايل ومثاايل وعثاايل وعثاايل والمصاايل والله اعلم بالصواب Schrift: gross, kräftig, rundlich, unschön, doch deutlich. Zahlen und Stichwörter und Buchstaben roth. Abschrift von عبد الحميد im Jahre 1220 Gomādā II (1805).

4131. We. 1179.

169 Bl. 4¹⁰, 21 Z. (29 × 19¹/₂; 19 × 11¹/₂^{cm}). — Zustand: im Ganzen gut; der obere Rand wasserfleckig. Nicht ganz frei von Wurmstichen. — Papier: gelb, glatt, zieml. stark. — Einband: brauner Lederbd mit Klappe. — Titel und Verfasser f. 1^a:

كتاب سرّ الخليقة لبليناس الحكيم ويقال تعليل الخلف لبليناس الحكيم

اقول علي كتابي هذا وأصف : Anfang f. 1b فمن الحكمة التى ابدت بها لتسمو حكمتى . . . فمن التصل كلامي بطبايعه فتحركت طبايعه فهو كامل الطبايع سليم من الاعراض الخ

انا بلينوس الحكيم: Der Verf. nennt sich f.1^b: صاحب الطلسمات والتجايب انا الذي اوتيت الحكمة من مدير العالم بخصوصية انتقلت مع طبيعه الخ

Also Belinūs oder Belinās (doch wohl Plinius) erzählt, dass er das, was er hier mittheilt, entnommen habe einem Buche, das er unter der Bildsäule des هرمس المثلث vergraben aufgefunden habe. Dieser also ist hier als der eigentliche Verfasser bezeichnet. Er will darin die Ursache und Wesenheit der Dinge, irdischer und überirdischer, ergründen und erörtern, und giebt f. 3ª als Inhalt des Werkes - das, abgesehen von f. 26°: باب علل المخلوقيين, nicht in Kapp. oder Abschnitte getheilt ist -فاقول على العلل المعلولة والعالة والاسباب :dies an المسببة في الكل والجزؤ والمفرد والمشارك والخاص والعام في كل نحو من الخلف وكل نوع وكل جنس من المشاهد والغايب ادناه واقصاه ومبتداه ومنتهاه والظاهر والباطئ | والاول والاخر والمدنيا والاخرة والمعقول والمجهول، HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

ولم ندع مع ذلك ما صغر من الخلف وخفى ولا ما عظم وطهر في العالم كله واقطاره وغايبة الكل للكل والجزؤ للجزؤ والخاص للخاص والعام للعام في كل وجه من الوجوه المتصافة المتصلة والمنفصلة والوجوه الجوهرية اللازمة غير المنفصلة ولا المنقسمة في جميع الانحاء في العالم مما علا وما سفل وتخبر أيضا بانواع علل النابرين والارواح المتفكرة واجناسهم والاسباب العاملة بدوران الفلك والجوم السيارة والواقفة وعلل العلوية وتخبر ايصا بانواع علل الظلم والاجساد الجوهرية وأجناس الاجساد المجرية واسباب الصمم الموات التي هي معمولة منفعلة بتصريف الازمان والدهور وممز الرياح والحركات واختلاف البقاع والامأكن والحدود في اقصى السفل وادناه واعلاه وتخبر ايصا بانواع علل التراكيب والافاعيل والجواهر والطبايع والمعادن والنبات والحيوان في الكل والخاص والجزو لوحدانيته وكليته وخاصته وتركيبه وافاعيله عمر لم ندع ايصا علل الحواس الخمسة في الانواع كلها التي ذكرناها من الربيح واللون والطعم والصوت واللمس والحس ولم نقصر عما نالته عقولنا وقويت عليه فكرتنا من ايضاح الكتاب وتنويره وبيانه ليسهل على المتعلم الحريص . . . ولم نقصر عن جميع العلل كلها الخاصة والعامة في كل وجه شيئًا '

Er beschwört dann f. 4° den Leser feierlich, das Buch sorgfältig zu bewahren; die Beachtung seines Inhaltes könne für jeden nur äusserst förderlich sein. Dasselbe wird wiederholt f. 168°. Das Werk selbst beginnt dann f. 4°: تاما قو السبب واحد الا تربي ان سبب الشيء والعلة الذي منه يكون والعلة قبل ان الشيء والعلة الاخرى بعد تمام الشيء الشيء الشيء والعلة الاخرى بعد تمام الشيء الشيء والعلة الاخرى بعد تمام الشيء الشيء الشيء الشيء والعلة الاخرى بعد تمام الشيء الشيء الشيء الشيء الشيء المؤلسة المساعة المؤلسة الم

Schluss des eigentlichen Werkes f. 168b: وصار ذلك غذاء له حتى تم وصار قويا كالثمار التى طلعت في اغصان الاشجار وهن ضعاف ثم استمدت من المها التي ولدتها في اغصان الاشجار حتى تمت وكثرت كذلك الحيوان

Es folgt dann noch ein Nachwort des Uebersetzers, dessen Schluss f. 169°: يدخل غليط على تكوين العالم الاكبر يكون العالم الاصغر هذا فخري ولذلك سميت هرمس المثلث بالحكمة تم الكتاب والسفر من قول بلينوس الحكيم وصلى الله الخ

Aus f. 168^b (und fast ebenso f. 25^b) ergiebt sich, dass der Verfasser, dem es beigelegt ist, بلينوس, dies Werk genannt habe: الكتاب الجامع للاشباء, u. dass der Uebersetzer desselben الكتاب الجامع المنافيس? أيا المنافيس wofür f. 25^b aus Versehen aus der vorigen Zeile بلينوس wiederholt ist — Bischof gewesen u. in Neapolis gewohnt habe [القس الذي منزله بنابلس], und dass das Buch auch heisse: كتاب العلل.

Schrift: gross, gewandt, gleichmässig, deutlich, stellenweise vocalisirt. — Abschrift im J. 1011 Ramadan (1602) von غثمان نجم الدين العبادي.

/ 4132. We. 1769.

8vo, 17 Z. $(15 \times 10^{1}/4; 10^{1}.2 \times 6^{1}/2^{cm})$. — Zustand: im Anfang nicht recht sauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titel und Verfasser f. 53^a:

هذه رسالة لتليفة في معرفة الحروف للامام ابي القاسم الاندلسي

'Īsā ben 'abd el'azīz eliqlīśī abū 'lqāsim will die Herleitung jedes Buchstabens im Alphabet, der Reihe nach, erörtern und damit zugleich seine Bedeutung feststellen; denn die geheime Kraft der Buchstaben sei unleugbar. Er widmet daher jedem Buchstaben ein eigenes Kapitel. Er beginnt f. 55^b mit: 'باب الالف

قال الامام ابو الحسن علي بن محمد النحوي الالف مشتقة من الالفة المن

باب انباء ' قال عبد الله بن المبارك اشتقاقها *56 من المباهات الخ من المباهات الخ

باب الباء وفي مشتقة من اليمن وانما سميت بذلك 846

F. 85^b—86^b giebt der Verf. an, wie oft jeder einzelne Buchstabe im Qoran vorkomme und sagt: jeder dieser Buchstaben lege für den Gläubigen Fürsprache bei Gott ein; wer das bedenke, habe nichts Angelegeneres zu thun, als sich auf Lesen u. Anhören des Qoran zu werfen.

او نهاه عن استغراق وقته فيه بل : Schluss f. 874 على اعلم عليه حميى ويموت ويبعث وحشر والله تعالى اعلم تم

Schrift: ziemlich klein, gedrängt, gewandt, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift vom J. 1082 Ďū'lliiģģe (1672).

4133. We. 1735.

8vo, c. 24 Z. $(20^{2}/_{3} \times 15; 15^{4}/_{2} \times 11^{cm})$. — Titel und Verfasser fehlt; s. Anfang.

قال العلامة محمد بن محمد الصالحي: Anfang f.119a في خاتمة كتابع الغرف العلية في طبقات الحنفية قال العلامة عز الدين المقدسي اول الحروف آ وهو الف الكيف لا يمشله من كتب ١٣ الفا

Dies Stück behandelt die Bedeutsamkeit und geheimen Kräfte der Buchstaben der Reihe nach. Es ist entnommen dem Schlusswort des Werkes الغرف العلية الرخ des Mohammed ben 'alt ben mohammed eççālihī ibn ṭūlūn † 958/1546 (954).

ي يسجون له الاملاك بالليل: Schluss f.120b والنهار . . . وعلقها على من به الحمي المثلثة بعد تأجيمها خمسة ايام فانها تزول عنه باذن الله تعالي،

Schrift: ziemlich gross, rundlich, etwas flüchtig, vocallos, nicht undeutlich. — Abschrift c. 1200/1785. — F. 121. 122 leer.

4134. We. 1709. 1) f. 1-39.

151 Bl. 8°°, 15 Z. (20 × 143,4; 143,4 × 81,2°m). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, grob, stark, ziemlich glatt. — Einband: schwarzer Lederband mit Klappe. — Titel f. 1° (und so auch im Vorwort f. 1b):

الحمد لله الكريم الجواد الودود : Anfang f. 1b الكريم الجواد الودود العلوم واشفى الكلوم الباسط . . . وبعد فان من انفع العلوم واشفى الكلوم علم الحروف وطبايعها واسرارها النخ

Von den geheimen Kräften der Buchstaben, von Mohammed elbahnasi. (Es giebt Mehrere dieses Namens, vielleicht ist es der in No. 3188 vorgekommene, † c. 1001/1592.)

Der Schluss fehlt. Das Vorhandene hört f. 39^b auf mit den Worten: فانزع منه الحروف عدون مكانها الحروف المجذوبة

Schrift: gross, kräftig, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. Mehrfach talismanische Quadrate im Text. — Abschrift um 1018/1609. — HKh. VI 12604.

4135.

1) Spr. 869, 9, f. 90.

"Titelüberschrift und Verfasser f. 90 خواص الحروف الابراهيم بن اسباط البعلبكي

قال . . . البعلبكي كنت قد سافرت :Anfang بتجارة الي بلاد العراق فاجتمعت بقوم من التجار المخ

Die geheimen Kräfte der Buchstaben, von Ibrāhīm ben asbāṭ elba'labakkī. Von dieser Abhandlung nur das 1. Blatt erhalten; der Verfasser beschreibt sein Bekanntwerden mit einem Zahlenweisen, der ihm das Folgende auf sein Bitten mittheilt. Das eigentliche Werk beginnt alsdann f. 90° so: الله خلق عند عند عند عند العربية ثمانية وعشرين حرف النخ schliesst hier so: لكل حرف عملا يعل به بانحاصية

2) We. 1539, 8, f. 65^b—86^a.
Format etc. und Schrift wie bei 1.

الحدد للدرب العالمين والصلوة والسلام: Anfang f.65^b... فها انتهاك على الخروف الحارة والباردة والرطبة والبابسة الخ فصل في ذكر الاوقات السعيدة من النحسية 66^a فصل في ذكر اضمار ملائكة الاحرف التي لا تتم الاعمال الابها 70^b

Ueber geheime Buchstabenkräfte und Anweisung zur Benutzung derselben.

Daran schliesst sich f. 71^b—78^a die Angabe von allerlei Mitteln gegen Krankheiten oder Uebel oder zur Erreichung dieses oder jenes Zweckes, wobei Geheimzeichen, Buchstaben oder einzelne Worte oder Verse des Qoran die Hauptrolle spielen. Dann folgt ein Abschnitt f. 786—864, in welchem die geheimen Kräfte der Buchstaben mit Rücksicht auf die 4 Elemente ausführlicher (und mit Tabellen belegt) dargestellt werden; derselbe stützt sich zum Theil auf das Werk ابو العباس البونى des لظايف الاشارات

4136. Lbg. 922.

50 Bl. 8°°, 23 Z. (21 × 13¹/₂; 15¹/₂ × 8¹/₃cm). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ohne Flecken. — Papier: gelb, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 1° (u. ebenso in der Vorrede):

٢" رسالة الاصول والضوابط على علم الحرف والصنعة
 لافلاطون الالهي

Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين :Anfang . . . أما بعد فهذه رسالة من اخ صادي النصح في المقال الي اخوان من رضاع تدي الحكمة الم

Eine dem Plato zugeschriebene Anweisung zur Geheimlehre (Buchstaben, زايرجة;, Beschwörungen, talismanische Quadrate etc.), in 10 تحفة. (Der Verfasser ist f. 2^a, Z. 3.

في الكلام على الاصل في علم الحرف f.2ª تحفة 1.

في الاوقات المختارة لاعمال الخير 34 تحفة .2

في اختيار الاوقات 5ª تحفة .3

في كيفية استخدام الملائكة على العوم "13 تحفة.5

فيما ذكرته الحكهاء الاقدمون عن الزيرج 18^b تحفة .7 وما يقوم مقامها من غيرها

في الكلام على وضع الاوفاق وتنزيل 23ª تحفة .8 الاعداد فيها واستنطاقها

في الكلام على الذكر بالاسماء الحسنى 300 تحفة .9

في كلام جاء لقيود وضوابط لا تقدم 40 تحفة .10

فخاب ظنه وتوقّاه الله تعالى : Schluss f. 48° على وهذا آخر سرّ الاجاد وقد فتنح الله فيه بما لم يكن ظني . . . حتى لا يكون فيه متّسعا لغيره انه الوهاب الكريم . . . وسلامه على سيد الاولين الخ

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. Text in rothen Linien. — Abschrift von حمد بن سليمان im J. 1069 Śa'bān (1659). — Collationirt. — HKh. I 869.

F. 49^b. 50^a einige abergläubische Mittel.

4137.

1) Spr. 1934, 5, f. 19-30. Format etc. und Schrift wie bei 4.

Ein Bruchstück über die den Buchstaben innewohnenden geheimen Kräfte u. Anweisung, wie dieselben zu benutzen sind. Es beginnt hier in Kapitel 1, in Besprechung des Buchstabens — und fährt fort, nach der Reihenfolge des Hebräischen Alphabets, bis zu Ende desselben. Die hauptsächlichsten hier benutzten Schriftsteller sind السهروردي und البوني.

فى ذكر بعض خواص : (فصل 2 in 2). Kap. f. 25 الحروف العربية على سبيل الاجمال الحروف العربية على سبيل الاجمال المحروف العربية على المحروف ال

في خواس الحروف المسمّاة بالآلّيّق 45 فصل .1 المذكورة قبل

Dies wird in einem Gedicht von 17 Versen (Tawil) abgehandelt. Anfang:

فهتى أشتنةُصّات الحروف ذكرتها

ليقوى ببعض بعضها صُنَّهُ قد جلا

فى خواص الحروف المسمّاة بالاشبة 26° فصل .2 المذكورة ايضا قبل

(die Buchstaben in hebräischer Reihenfolge).

فى ذكر شرح السماء وبعص خواصها: (فصل 10 28 in 28). وطبيقة تكسيرها فى الاوفاف لخرفتى وفيه ٢٨ فصلا

فيما ورد على حرفين ووضعه في الوفق 27 فصل. ا غير ممكن فمنة اسمه تعالى الربّ المالك البخ

الرب noch behandelt الرب u. الحقى u. الحقى u. الحقى von letzterem nur 1 Zeile vorhanden, das Uebrige fehlt.

F. 28 gehört zu einem späteren Abschnitt dieses Werkes. Desgleichen f. 29. 30: sie enthalten die Fortsetzung eines Gedichtes auf 'S (Basit) über die Verwendung der Buchstaben zu talismanischen Zwecken (das Metrum öfters unrichtig). Es ist den Versen eine weitere Ausführung in Prosa beigegeben. Der hier zuerst vorhandene Vers f. 29^a ist:

ومن اراد دخولا في حواجه عند الملوك و يحظى عند ما يرد . Verse ähnlichen Inhalts f. 30° (gleichen Reimes u. Metrums), dem الغزالي beigelegt.

Die Verse sind mit rother Dinte. — Am Ende derselben steht von anderer Hand untergeschrieben: تنت المجموعة من مجاميع الفقير لربّه ابو العلى الحنفى (nebst dem J. 1165/1752), was gewiss unrichtig ist.

Am Rande stehen häufig, mit sehr kleiner Schrift, (längere) Zusätze; auch bisweilen zwischen den Zeilen kleine Glossen.

2) Spr. 1934, 4, f. 17—18.

 8vo , 17 Z. (Text: $11^{1}/_{2} \times 8^{1}/_{2}^{cm}$). — Zustand: unsauber. — Papier: gelb, ziemlich glatt, stark.

Bruchstück desselben Werkes, aber aus einem späteren Abschnitt. Beginnt hier im 1. Kap. 2. باب 17^b في ذكر بعض خواص الحروف الهندية على 17^b باب

سبيل الاجمال [فمنها ما ذكرت اشراسيم الهنديّة في مصنّفها الح

فى ذكر بعض خواص الحروف : (فصل 28 in 18° باب. 3 الهندية الموضوعة فى الوفوت وطريقة تكسيرها فى الاوفاق العددى وفيه ايضا ٦٨ فصلاً

في معنى الاوفاق 184 فصل 1.

في جمع الاعداد على النظم 18ª مقدمة .1 الطبيعي اعنى بزيادة واحد واحد

في عدد بيبوت الاوفاق ط18 مقدمة. 2 [اعلم أن العدد لا نهاية لم]

Schrift: klein, zierlich, gleichmässig, deutlich, etwas vocalisirt. Rothe Ueberschriften. — Abschrift c. 1700.

/ 4138. Lbg. 554.

Format (15 Z., Text: $15 \times 9 - 10^{cm}$) etc. u. Schrift wie bei 8). — Titel f. 156^a :

ر" في طريق القوم على مسايل لازمة في الطريق Verfasser fehlt.

جدا لمن خص نبينا محمدا صعم : Anfang f. 156 . . . فسري سرِّه في الاسماء والصفات النخ

Ueber die Geheimnisse der Buchstaben (des Wortes عثين und anderer) und die daraus abzuleitende Erkenntniss Gottes.

وان الله تعالى يعلى قدرهم ويعظم: *Schluss f.160 شانهم وان لا يحرِمنا فصل شفاعة النبى صعّم وشفاعتهم

Die Blätter folgen so: 156-159. 161-164. 160.

4139, We, 1141.

106 Bl. 8°°, 17-20 Z. (21¹/₃×16¹/₂; 16-17×11-12^{cm}). Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe.

Titel fehlt. Es ist ein Sammelband, der ausser einigen Persischen Seiten (21^a. 36. 45 bis 48^a. 99. u. e. a.) und etwas Türkisch (f. 22), Arabische Stücke enthält.

Hier kommen hauptsächlich Gebete (meistens kürzeren Umfanges) vor, welchen in Rücksicht auf die in den Buchstaben als solchen liegenden geheimen Kräfte eine besondere Macht beigelegt wird. — So zuerst f. 1* wird die 1. Sura in 7 Theile zerlegt, jeder mit Anrufungen Gottes (mit seinen verschiedenen Namen) und zuletzt mit 4 Buchstaben in der Reihenfolge des sersehen: dann wird ein Schlussgebet hinzugefügt, um das Ganze noch wirksamer zu machen.

Ueber die Kräfte der Buchstaben handelt f.3°. Einige دعاء الحجاب f. 4°. — Allerlei Gebete, namentlich auch solche bei der Wallfahrt, stehen f. 9. 6—8. 10. Verschiedene نكر f. 11 ff. und Angaben, welche Qoränstellen zu bestimmten Zeiten zu lesen und was dann zu beten sei, f. 14 ff. — Ein längeres Gebet, überschrieben kalen f. 16° ff., aus fast lauter Anrufungen Gottes bestehend, u. andere bis f. 20°. — Einiges über عبد القادر الكيلاني f. 24°. — Wirksame Gebete als Mittel für oder gegen Allerlei f. 25. 34. 35. — Benutzung der in den Gottesnamen liegenden geheimen Kräfte f. 26—31°. — Ferner eine besondere Abhandlung über die Kräfte der Buchstaben f. 31°—33°.

في بيان دعوة حروف التهاجي وبيان ³¹⁶ فصل .1 موكلاتها وطريق استخراج موكلات الاسماء ³ فصل .2 في بيان دعوق المقطعات

F. 40^b—43^a steht ein auf die Benutzung der Buchstabenkräfte bezügliches Gedicht von 96 Versen (Tawil), das beginnt:

und f. 48b. 50. 51 eine Anweisung in Prosa, wie mit den Buchstaben zu verfahren sei, um ihre

Kräfte zu verwerthen. Eine andere f. 53–56. — F. 49 Notiz über المحمد بن محمد بن محمد المنافقية. — الغزالي den Bruder des الطوسي ابو الفتوح الواقعة , den Bruder des الطوسي ابو الفتوح الواقعة المحمد الواقعة eigenthümlichen Kräfte und wie sie zu benutzen u. was dabei zu beten sei. — F. 58 مناء أية الكرسي (Anfang: دعاء أية الكرسي الملك الحق الذي لا اله الا انت الملك الحق الذي لا اله الا انت الملك الحق المنافقة والعمانة والعمل الثاني ويسمى السر الخفي والعلم المصيء في ذكر الامهات المحامعة للحروف الثمانية والعشرين ومراتبها والايام واملاكها من الاسماء الحسني،

F. 63-78 enthält eine Menge astronomischer Notizen, von denen eine überschrieben ist f.75^b:

في معرفة تقويم القمر وهو موضعه من فلك البروج . F. 79 — 97 die Abhdlung des تحمد سبط المارديني. betitelt: والدقايق في حساب الدرج والدقايق. Der Titel steht so in der Vorrede, eine besondere Titelangabe ist nicht vorhanden. = We. 1810, 4. Anfang u. Schluss ebenso. F. 85 b steht aus Versehen in der Ueberschrift 4 ter Kapitel statt 7 ter.

Schrift: Türk. Hand, ziemlich klein, gefällig, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter u. Zahlbuchstaben roth. — Abschrift im J. 1173 Çafar (1759) von عليم الله الهندي

F. 98 eine (wol zum vorhergehenden Werk gehörende) Tabelle; enthält: جدول جنس خارج الصرب الصرب . — F. 100. 101 einige ehronologische Erörterungen; desgleichen f. 103. — F. 104. 105 einige astronomische Tabellen (zuerst: جدول يعرف منه قوس الرؤية من المكث . — Endlich f. 106 Notiz über معرفة تقويم الكواكب وتسييرها في بروج الاثنى عشر und f. 106 einiges über الحواكب الكواكب.

4140. Spr. 810.

8 Bl. 8°°, 17 Z. (21¹/2 × 15¹/2; 14 × 8¹/2°m). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, zieml. stark u. glatt. — Einband: Pappbd mit Kattunrücken. — Titel f.1a:

شرح دائرة الشيخ الشاذلي

الحمد لله رب العالمين وصلي : Anfang f. 1 الله على سيدنا نقل من خط سيدنا . . .

عبد الوهاب الشعراني رق قال ذكر دايرة سيدي الشيخ [ابي] حسن الشاذلي رق ولنقدم على ذلك نبذة من فضائلها وبيان خواصها . . . والكلام على الاية الكريمة التي تكتب من داخل اسمها

Erklärung (u. Abbildung f. 6°) des mystischen Kreises des الشاذلي, d. i. الشاذلي الحسن عبد الجبار الشاذلي $+ \frac{656}{1258}$, nach عبد الوهاب الشعراني $+ \frac{973}{1565}$.

Schliesst mit genauer Angabe der Vocale u. Konsonanten der darin vorkommenden sonderbaren Wörter (wie سقفاطیس oder سقفاطیم الله وصل ومیم مکسورة : zuletzt: (سقاطیم می نوی مدتناة من تحت ساکنة ونون موتحدة من فوق ساکنة انتهی ما نقل عن اتباع الشیخ ابی الحسن الشانلی رق من ایمة الشانلی رق من ایمة الشانلی رق من ایمة الشانلی رق امین

Darauf folgen noch f. 6b—8a einige نايدة und فايدة, Angabe, wie man durch Lesung gewisser Qorānstellen zu einer bestimmten Zeit, unter Anwendung gewisser unsinniger Wörter, dies oder das erreichen könne.

Schrift: ziemlich gross, gewandt, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1750.

/4141. Pet. 66. 2) f. 11^b-33^b.

Format etc. wie bei 1) $(17 \times 10; 13^{1/2} \times 6^{3}, 4^{cm}).$

Titel fehlt. — Inhalt: Abschrift eines Heftes (کراسة), das über علم الرمل handelt.

وجدت :Es beginnt, nach dem Bismillāh, so وجدت عند ويادة ولا هذه مكتوبة في كراسة فنقلته كما هو بغير زيادة ولا نقصان معرفة البيوت السعيدة والنحسة وهي كما تري الأول بيت الروح والحياة سعيد النو

Nach f. 13 ist eine Lücke; es scheint zu dem Stücke zu gehören f. 73. — F. 14 gehört nicht zu dem vorhergehenden Stücke, auch wol nicht zum folgenden, sondern wahrscheinlich vor f. 74. Es beginnt mit Anführung einer Stelle aus Ibn hallikan, in welcher Müsä الكافل eine Geschichte von sich erzählt, die die Kraft gewisser Worte bezeugen soll. (Nach f. 14 fehlt

etwas.) - Mit f. 15 beginnt ein Werkchen, dessen Anfang hier fehlt; es betrifft das und handelt über Kräfte, Wesen, Bedeutung und Eintheilung der Buchstaben. واعلم ان الحروف النارية : So heisst es f. 18ª هي خفيفة مطلقة . . . وهي لا ق ق . . . وهي آم ش قن فالهاء حرف جليل نوراني المؤ Von den Kräften der Buchstaben f. 21b: أعلم أن قوي الحروف تنقسم على ثلثة أقسام البخ [f. 21b] التصريف Dabei wird dann gehandelt von اعلم ان التصريف فرع من التعريف فيصرح به und f. 22 heisst es: خرق العادة وعالم الغيب واعلم ان ارباب التصريف على درجات فمنهم من وهب الله له التصريف في عالم العناصر فقط كتصرف ابراهيم عَم في عنصر النار بالتبريد، المؤ واعلم أن انقسام الحكمة الى الخبير والشرّ حجاب: F. 26b: من جبب الله تعالى كانقسامها الى النور والعلم والجهل F. 29ª wird berichtet, dass die Kunde der geheimen Bedeutung der Buchstaben (علم اسبار الحيوف) von Gott verliehen sei dem Adam, dann dem (Seth), شيث .(Agathodaimon), d. i اغاثاديمون u. s. w. bis auf 'Isā, Mohammed, 'Alt, Hosein, Zein el'abidīn, جعفي الصادق, محمد الباقي. Zuletzt wird gehandelt über: الجفر الاحمر والجفر الجبيض والجفر الاحمر الاكب والجفر الاصغر والجامع والصحيفة وكتاب على عم،

منهج عجيب ومنهج : Das Werk schliesst f. 33° غريب وهذا آخر ما اجراه الله علي لسان القلم . . . والحمد لله علي ما فقم . . . علي الانسان ما لم يعلم بعون الله وحسن توفيقه وصلي الله الخ

Schrift: ziemlich klein, flüchtig, nicht undeutlich, vocallos. — Abschrift etwa um 1000/1591.

WE. 27, f. 4ⁿ—7^b: ein Gedicht über Buchstaben-Geheimnisse: s. No. 2992, 3.

Von den Kräften der Buchstaben ist die Rede: We. 1141, 31^b—33. 48^b—51. 53—56. 60. 61; 1539, 78^b—86. Speciell über die im bliegende Kraft Pet. 520, 16^a und die des Buchstaben — We. 1212, 19^a. Ueber die Kraft gewisser Formeln u. Zeichen We. 1769, 50—52.

4142.

Werke dieser Art sind noch folgende:

- ابو حامد الغزالي von اسرار الحروف والكلمات († 505/1111 und المعرون المامون + 505/1111 und المامون † 622/1225.
- ر" الشهود في الحقائق على طريقة علم الحروف (2 von demselben البوني
- الرسالة الجيمية له ايضا (3
- شرف الشكليات واسرار الحروف العدديات له ايصا (4
- 5) علم الحروف von يوسف بن ابي بكر $^{626}/_{1229}$.
- على بن احمد von الالماع بطرف الانتفاع (6 † التحرالي التجيبي 6) ألحرالي التحبي
- المدخل الى علم الحروف لآبن العربي (7
- المبادي والغايات في اسرار الحروف المكنونات (8 والاسماء والدعوات له ايضا
- الكشف الكلّي والعلم الإنّي له ايصا (9
- 10) لحة الحروف von بابن سبعين + 669/1270
- على بن محمد von تيسير العرف في علم الحرف von على بن محمد ⁷⁶²/₁₃₆₁.
- تمييز الصرف في سرّ الحرف له ايضا (12
- 13) درة الآفاق في علم الحروف والآفاق (oder auch عبد الرحمن البسطامي von (شمس الآفاق النخ um 820/1417.
- لوامع انوار القلوب وجوامع اسرار الغيوب (14
- درر الفاظ البلغاء وغرر الحاظ الفصحاء (15
- العقد المنظوم والدر المكتوم والنقد المختوم (16
- كعبة الاسرار الزاهرة وعرفات الانوار الباهرة (17
- von dem) ازهار الآفاق في اسرار الحروف والاوفاق (selben دالبسطامي).
- عبد السلام von نزهة العارفين وتوصّل الكاملين (19 um المناهلي الشاهلي السلام um و900/1494.
- 20) كن التسخير الاكبر (20 الياس بن عيسى von الياس بن عيسى الياس بن عيسى ألياس بن عيسى التسخير الإقادة الإقادة
- $\frac{21}{1000}$ عبد القادر بن محمد von عبد القادر بن $\frac{1}{1000}$ + c. $\frac{1040}{1680}$.
- سالم بن von البرهان المعروف في موازين الحروف (22) مالم بن شيخان المعروف (22) + احمد بن شيخان المعروف (22)

- منتهى الطلب في قسمة حروف الرتب على الكواكب (23 السبعة والراس والذنب له ايضا
- احمد بن von احياء الفؤاد بمعرفة خواص الاعداد (24) المنعم بن يوسف الدمنهوري (24) † عبد المنعم بن يوسف الدمنهوري
- حلية الابرار فيما في اسم على من الاسرار له ايضا (25
- عبد الله بن على بن حسن von اللمحة في علم الخروف (26
- محمد بن محمد الكوفي von كشف الاشارات للروفية (27
- عبد الجليل بن فيروز الغزنوي von معاني كخروف (28 und عبد الرمّاني
- احمد بن محمد von الونني المصون واللؤلؤ المكنون (29
- يوسف بن von الادوار في علم الحروف والاسرار (30 عبد الرحمن المغربي
- محمد للموي سعد الدين von ر" حقائق للروف (31
- تيسير المطالب لكل طالب في الاسماء وللحروف (32 محمد بن يعقوب التونسي von
- درة المعارف الالهية في الاسرار الحرفية (33
- 34) Mehrere dem Adam beigelegte Schriften (السفر المستقيم ; سفر الخفايا ; سفر آدم) الملكوت وعلم الجبروت (كا الملكوت وعلم الجبروت
- سفر شیث : Desgleichen
- افلاطون von الخافية في علم الحروف (36).
- جمر الفوائد الحرفية وسر الفرائد العددية (37
- روض الاسرار العددية وحوض الانوار الحرفية (38
- سبب الصرف في سر الحرف (39
- سقط الزند في علم العدد (40
- وشي الجُلال ولؤلؤ الكمال (41
- وشى الاسما ولؤلؤ المستمى (42
- المطلب الاسنى في علم الحروف والاسما (43
- فتح الكنوز الحرفية وفك الرموز العددية (44
- ك" الغين في الحروف (45

b) der Gottesnamen.

4143. Spr. 1934.
6) f. 31-38.

8vo, 19 Z. $(18 \times 13^3/_4; 15^1/_2 \times 10 - 11^{cm})$. — Zustand: lose Blätter, etwas unsauber. — Papier: gelb, glatt, dick. — Titel und Verfasser f. 31^a :

اربعون اسمًا تنسب الي الشيخ شهاب الدين المقتول رحم السهروردي المقتول رحم

قال انا اراد الدخول على الملوك : Anfang f.31° وان داوم والامراء وارباب الدول يقرأ الاسم ١١٠٥ مرة وان داوم على قراءته نار قلبه وزال الشرك منه وهو هذا الاسم سبحانك لا اله الآ انت يا ربّ الخ

Von den Wirkungen der so u. so oftmaligen Lesung eines der göttlichen Namen, deren hier 40 behandelt werden, von Śihāb eddīn essuhrawardī elmaqtūl † 587/1191 (No. 1738). Die hier in Gebetsform zusammengestellten 40 Gottesnamen heissen عناه المناء الاربيسية: s. No. 2873, 16. So auch in We. 1809, 6 und Spr. 1933, 3. Jeder dieser Hauptsätze fängt an mit سام المناه المناه المناه المناه المناه المناه المناه المناه والمناه المناه والمناه المناه والمناه وا

Diese 40 Anredesätze an Gott sind — ohne die hier damit verbundene Erläuterung ihrer Wirkung — für sich zusammengestellt f. 38^a, von derselben Hand. F. 37^b stellt die in den einzelnen Hauptsätzen vorkommende Zahl der Lesungen (z. B. 1.Satz 1175, 2.Satz 1000 mal etc.) zusammen. F. 38^b giebt von einer Anzahl Ueberlieferer die Anzahl ihrer Traditionen an, z.B. von البوالدرداء 1540; von

/ 4144.

1) Pm: 99, 2, f. 97—103.

Format etc. u. Schrift wie bei 1. - Titelüberschrift:

شرح الاسماء العظيم جهل نام خدا

شرح اسماء الله الاربعين وخواصها . Gemeint ist

شهاب الدين السهروردي Verfasser:

Im Grunde dasselbe Werk; es wird auch hier dem Śihāb eddīn essuhrawardī beigelegt.

الحمد لله فاطر الارض والسماء : Anfang وخالف البشر والشجر والنجوم والشمس والقمر . . . من قول قطب الاولياء . . . شهاب الدين السهروردي رحم كان يواظب على قراءة الاسماء النخ خاصية الاسم الاول انا اردت :Der 1. Satz ان يحصل لك القبول والعز والجاه . . . فانك تقرأ هذا الاسم سبع عشرة مرة النخ

Die zuerst behandelten Namen: الرفيع, الرفيع, الله; zuletzt: المخمود المغيات والمعاد ; zuletzt: المخمود In einem Satze kommen öfters mehrere Namen vor. — Schluss wie bei Spr. 1934, 6.

2) We. 1809, 6, f. 82-91.

8vo, 17 Z. (20 × 14¹/₂; 14-15 × 9¹/₂cm). — Zustand: nicht recht sauber; am oberen Rande fleckig, zum Theil etwas daran beschädigt. — Papier: gelb, grob, rauh, ziemlich stark. — Titel f. 82^a:

خواص الاربعين الادريسية Verfasser: fehlt.

الحمد لله مفيض الجود : An fang f. 82b على الوجود والصلوة والسلام . . . وبعد فهذه نبذة من خواص الاسماء الادريسية الباهرة البهية اوردتها في هذه الكراسة مختصرة منقحة محررة النج

Bl. 82 ist von der Hand des Fälschers ergänzt. Anfang u. Titel sind daher sehr fraglich, ebenso auch das jetzige Schlussblatt von derselben Hand.

Trotz vieler Abweichungen scheint es doch dasselbe Werk zu sein. Die einzelnen Fälle haben die Ueberschrift حاصية الاسم أله الله عنه الله العاشر من أراد أن يعقد لسان الناس العاشر من أراد أن يعقد لسان الناس عنه فلياخذ لوحا من رصاص يكون وزنه ثلاث مثاقيل وينقش عليه اسمه واسم من يريد عقد لسانه فانه ينعقد لسان كل منهم بانن الله تعالي وهو هذا يا باري فلا شيء كفوة يدانيه ولا أمكان يوصفه وسلم المكان يوصفه وسلم المكان يوصفه والمكان يوصفه والمكان يوصفه المكان يوصفه

Schrift: gross, dick, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1900/1785.

3) Spr. 1933, 3, f. 20-41a.

 8vo , c. 17 Z. (Text: $12^{1}/_{2}-13^{1}/_{2}\times 9^{\text{cm}}$). — Zustand: unsauber. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Titel f. 20^{a} (roth):

هذه الاسماء السهروردية وتستي الادريسية الاربعون Titelüberschrift f. 206:

هذه الاربعون اسمًا السهروردية نفعنا الله بها

الحمد لله رب العالمين والصلاة: Anfang f. 20b: الحمد لله رب العالمين والصلاة الحسن البصري رحّه لما بعث الله تعالى ادريس النبي عَمْ علّمه هذه الاسماء واوحي البه أن ادعنى بها سرّا في نفسك وما دعا بها احد الاحصل البخ

Trotz vieler Abweichungen ist es dasselbe Werk. — Schluss f. 41°: عند كلّ شدّة اسالك على على سيدنا محمد بحقق هذه الاسماء ان تصلّى على سيدنا محمد ومحبة صعّم من عقوبات الدنيا والآخرة المين يا ربّ العالمين

Schrift: ziemlich gross, rundlich, etwas vocalisirt. Ueberschriften in der 2. Hälfte roth. — Abschrift c. 1800.

Es folgen dann noch, von derselben Hand, f. 42—44 gewisse Mittel für Schwangerschaft, Spurauffinden etc. Das Mittel f. 41^a, ult. ff. steht ganz so f. 43^a, 3.

4145. Pet. 249. 4) f. 155-158.

Format etc. und Schrift (nur dicker) wie bei 3).

Als Ver fasser ist übergeschrieben: اللسهروردي.

Dies ist vielleicht der so eben vorgekommene; aber der Zusatz in der Unterschrift ابو عبد الله ist unrichtig (er heisst ابو الفتوح), passt auch für keinen Anderen des Namens.

Der Titel fehlt, ist aber f. 2ª so angegeben:

(so auch in der Unterschrift), was richtig ist: denn es werden hier die Namen Gottes aufgeführt, mit Angabe der Wirkungen, die die Lesung oder Schreibung der einzelnen Namen zur Erlangung von diesem oder jenem (wie Ansehen, Wohlstand, Befreiung von Feinden) hat. Das Werkchen ist von dem vorigen verschieden.

قال الله تعالى ولله الاسمام الحسنى: Anfang f.155° فادعوه بها . . . هو الله الذي لا اله الا هو من قرا هذا الاسم كل يوم الف مرة جعله الله من المحاب البقين المخ

Dann behandelt: الرحيم, الرحمن, الباتعى, الباتعى etc.; zuletzt: البومن, السلام, القدوس, الصبور und endlich الرشيد, الوارث

Der Rest des Textes steht f. 158^b am Rande. — Die Namen sind (zu Anfang jedes derselben) in hervorstechend grosser schwarzer Schrift.

4146. We. 1198.

61 Bl. 8°°, 23 Z. $(20^{1/2} \times 12^{3/4}; 15^{1/2} \times 8^{1/2}$ °m). — Zustand: ziemlich gut, von einigen Flecken abgesehen. — Papier: gelb, ziemlich stark u. glatt. — Einband: Pappbd mit Loderrücken u. Klappe. — Titel fehlt; Verf.: s. Anfang.

قال الشيخ الامام العالم العلامة : Anfang f. 20b

ساترك عنى للسد نسحا لاسخبي واورتهم علما محيحا ملقنا قال الشارح ساترك عنى الحسد يعنى التحاسد وهو بمعنى كشف الرمز الموجود في كتب المشايخ غيرة منهم الح

Ein Gedicht in 25 Versen (Tawil) über die geheime Kraft und Wirkung der Buchstaben des grossen Namens Gottes. Der Verfasser desselben heisst nicht Seref eddin, sondern Muhji eddin elbüni † 622/1225 (No. 2843). Der Commentar ist von einem Ungenannten. Schluss f. 23^b; dazu einige Buchstaben-Tafeln mit Erläuterungen.

Schrift: zieml. gross, etwas vornüberliegend, deutlich, vocallos. Der Text roth. In rothen Linien eingerahmt. — Abschrift im J. 1169/1758 von کمد بن سلیمان (s. f. 51").

Die ersten 20 Seiten dieser Handschrift, von verschiedenen Händen aus neuester Zeit, enthalten allerlei ärztliche oder abergläubische Mittel; darunter f. 1^b eine Polemik gegen die mit unbekannten Wörtern beschriebenen oder bemalten Amulete; f. 4^a Nutzen der Formel in 39 Fällen (so oft kommt dieselbe im Qorān vor). F. 18° ein Gedicht des شمس الدين محمد بن علي الشهير بابن الشقاع شمس الدين محمد بن عمل الشهير بابن الشقاع † 863/1459, 19 Verse, über Zukunftsdeutung aus Wörtern, die aus Buchstabenversetzung entstanden sind. Anfang (Basit): الصبر خير لذي فصل وذي ثقة تالله والله ما قد شاءه فعلا Dann noch 3 Verse in anderem Metrum, zu diesem Gedicht nicht gehörig.

F. 15^b u. 16^a sind Persisch.

/ 4147. Spr. 869. 2) f. 28-52.

 8ro , 16 (15) Z. (Text: $12^{1/2} \times 9^{cm}$). — Zustand: fleckig. — Papier: gelb, zieml. stark u. glatt. — Titel f. 28^{a} :

شرح السم الاعظم وتسمي دايرة الشيخ طلحة Verfasser: s. Anfang.

قال الشيخ الامام العالم ... كمال : Anfang f. 28^b بن الدين ابو سالم محمد بن طلحة بن محمد الله مطلع الحسن القرشي النصيبي . . . أما بعد حمد الله مطلع من جتبيه من عبلاه الابرار على حقايق الاسرار . . . فاند لما رزقني الله تعالى من مبار الطافه وزبدها المخ

Mohammed ben talka ben mohammed ben elhasan elqoresī ennaçībī kemāl eddīn abū sālim, geb. 582/1186, gest. 652/1254, giebt hier die Erklärung eines auf wunderbare Weise an Jemand übermittelten Kreises mit Strichen, Worten, Buchstaben; zuvor Mittheilung dieses Kreises f. 31°. Der Titel ist nach der Vorrede f. 30°: الدرّ المنظم في السرّ الأعظم في السرّ المنافعة في المنافعة

اعلم ان الكلام: Die Erklärung beginnt f. 31° so الكلام الكلام: والبدأ الاول الواحد الغرد فيما وقعت فيه البداية . . . والبدأ الاول الواحد الفرد سجانه وتعالي فلا جرم كان اول ما سطر علي محيط دايرة اللوج المرقوم الآم فاقول . . . هذه الاحرف الثلثة المبادي مشتملة على صفة الفردانية والاحديّة المؤ

Das Ganze kommt auf Zahlencombinationen und Rechnungen hinaus, zu welchen der in die Buchstaben gelegte geheimnissvolle Zahlenwerth Anlass gegeben hat. والاختصار اقصد طريقه واقوم : Schluss f.52b قِيلاً والله تعالي بكرمه مسئول أن يمنحنا . . . ما هو خير مستقرا . . . بمنه وكرمه وجوده والحمد لله الح

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gewandt, wenig vocalisirt. — Abschrift von الشيخ أبراهيم im J. 776 Ende des Rabi' I (1374). — Collationirt. — HKh. III 4886.

F. 54^a ein çūfisches Gedicht von الشيخ in 11 Versen (Ṭawīl), anfangend: سلكت الهوي وحدي واخفيت مسلكي وقلت لهم سيروا واسري على اثري

4148. Pm. 334.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel und Verfasser f. 79ⁿ:

ک" العدّة فی ادعیة الکرب والشدّة لصلاح الدین
 ابی سعید خلیل بن کَیْکَلْدی العلائی

قال الله تعالى ولله الاسماء :Anfang f. 79b ولله الاسماء الحسنى فادعوه بها وثبت عن النبي صعم انه قال ان لله تسعة وتسعين اسما مائة الا واحدة الخ

Halīl ben keikeldī (und kīkildī) ben 'abd allāh eldlāī eddimašqī çalāh eddīn abū sa'īd, geb. 694/1295, † 761/1360 (760), giebt hier eine Sammlung von kurzen und wirksamen Gebeten mittelst Anwendung der verschiedenen Namen Gottes; dieselben sind den verschiedenen Traditionswerken entnommen. Die Quelle wird jedes Mal kurz angegeben, ebenso der Anlass zu dem Gebete.

اللهم انى اسالك بانى :Das 1. Gebet f. 79^b ا اشهد انك انت الله لا اله الا انت الاحد الصهد الذي لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفوا احد⁴

ام من يجيب المصطر اذا : Schluss f. 90b المصطر اذا يجيب المصطر دعاه ويكشف السوء ويجعلكم خلفاء الارض الله مع الله فسجانه لا اله الا هو' تمك'

Abschrift vom Jahre 1135 Sawwāl (1723) in Konstantinopel.

F. 91 enthält allerlei Kleinigkeiten, z. Th. aus الدميري des الميري.

4149. We. 1739.

 8vo , c. 18 Z. $(18^{1/2} \times 13^{1/2}; 13^{1/2} \times 10^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, auch bräunlich, dick, glatt. — Titel und Verfasser f. 35^{a} :

الايذان بفتح اسرار التشهد والاذان لبرهان الدين ابراهيم بن زين الدين عهر الشافعي (Der Titel ebenso im Vorwort.)

الحد لله الملك الديان . . . وبعد : Anfang f. 35^b . . . وبعد الملك الديان المخ فهذا كتاب سميته الايذان . . . ورتبته على اصلين الخ

Dies Werk des Ibrāhīm ben 'omar ben hosein errab bāṭ elbuqā'ī (el biqā'ī) burhān eddīn abū 'lhasan, geb. 809/1406, † 885/1480, behandelt den Glaubensspruch und das Gebetrufen und die darin liegenden geheimen Kräfte. Er hat es in 2 اصل zu je 2 فصل getheilt und im J. 873 Rab. I (1468) in Elqāhira vollendet. 1. المان عناج البع من الاحاديث الواردة فيهما 35^b اصل عناج البع من الاحاديث الواردة فيهما 41^b اصل 41^c فيما غيهما من الاسرار الخجبة الخ 41^c المعاني مما فيهما من الاسرار الخجبة الخ 41^c المعاني ما

والختام بالسلام للدلالة على الكون : *Schluss f. 50 في حصرات الكرام والرجوع منها بغاية المراد واقصى المرام

Dasselbe Werk in No. 3624, ohne Verfasser, mit anderem Schluss.

Schrift wie bei 5), nur weniger dick. — Abschrift im J. 880 Gom. II (1475). Der Abschreiber hat von dem Verf. die Lehrbefugniss über seine Schriften erhalten (f. 50^b. 51^a).

F. 51—57 allerlei Kleinigkeiten, darunter f. 54° ein längeres Gedicht (27 Verse Basīṭ) des صالح بن يزيد بن صالح بن موسي بن ابي القاسم الله بن على بن شريف النغزي † 684/1285. Anfang: يا طلعة البدر الا انه قمر اما هواك فلا يبقى ولا يذرُ

/ 4150. Mq. 43. 8) f. 132-136.

Format etc. und Schrift wie bei 7). - Titel und Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين والصلوة : An fang f. 132a.

. . . أعلم وفقك الله تعالي ان للقمر ثمان وعشرين منزلة في كل شهر علي عدد حروف التهجي في كل حرف من الحروف متعلق بمنزلة من المنازل المذكورة ولكل منزلة وحرف اسما او اسمين او اكثر مختصة به المخ

F. 136^b Mitte bis 140 Türkisch; darunter aber f. 139^b Erklärung von Sura 66, 6 im Arabischen u. desgl. f. 140^b ein Gebet (قعاء استخارة) und Erklärung von Sura 21, 107.

F. 141 ist ganz gleich f. 134^a, 1 bis 135^a, 4.
F. 142^b Verzeichniss von Namen von Muftis zur Zeit der Ofmänen.

4151.

1) Lbg. 103, Vorbl. 3. 5-7.

Die Geheimkräfte in dem Namen Gottes und in den Suren. — Vorbl. 4. 8. 9. 2^{b.a} Verwendung der Gottesnamen, in 10 نمط .

2) Spr. 299, f. 25b. 26a.

Die den schönen Namen Gottes innewohnenden Kräfte beim Lesen etc. (خواش), von جلال الدين التبريزي.

3) We. 1539, 7, f. 64^a-65^a.

Format etc. u. Schrift (aber enger u. kleiner) wie bei 1.

Ein Abschnitt über die 7 mystischen Figuren, in denen der höchste Gottesname enthalten sein soll, Beschreibung dieser Figuren in 5 Versen und Wirkung derselben und Deutung derselben auf 7 Buchstaben, deren jeder einen Gottesnamen anfängt, u. andere Ausdeutung des in 7 Buchstaben bestehenden höchsten Namens. Ueberschrieben: فصل في الاشكال السبعة التي قيل فيها انها اسم الله الاعظم

4) Spr. 1988.

Rine Art Amuletrolle, $7^4/5^{cm}$ breit, 1 Meter lang. Die Schrift darauf, von 2 rothen Strichen eingerahmt und $5^3/4^{cm}$ breit, ist ziemlich gross, aber überaus flüchtig und sehr schwer lesbar.

تصر من الله : (Sura 61, 13): نصر من الله Dann in وفتتع قريب وبشر المومنين يا محمد، — Dann in Feldern, durch grüne Striche gebildet, eine Anzahl der Namen Gottes; darauf 2 Abwehr-Gebete.

Befindet sich in einem Papp-Etui.

/ 4152.

Ueber die Kraft und Wirkung der Gottesnamen, auch im Gebet, handeln noch: We. 1640, 132^b. 133^a; 1141, 26—31^a; 1144, 2^a; 1661, 36; 1718, 34^a. Mq. 122, 201. Spr. 490, 166^b—172^a. Lbg. 133, 65^a. Pm. 654, 170^b. Pet. 250, 144^a. Spr. 869, 71^b—73^a. — WE. 178, 17^a. Lbg. 357, 101^a; 1044, 207—212^a. Mo. 153, 68^a; 133, 82^b. Pm. 658, 307^b. Spr. 940, 124^b. Pm. 89, S. 29. Pet. 610, 3^b. We. 1198, 4^a. Spr. 490, 166^b—172 (mit 10 Namen). — Wirkung des سبحان الله Pet. 684, 154^a; die des Bismillah Spr. 300, 32.

₁4153.

Andere hiehergehörige Werke sind:

- علم انهدي واسرار الاعتدا في فهم معنى سلوك اسماء (1 $^{622}/_{1225}$. الله الحسنى $^{622}/_{1225}$.
- von demselben. خواص الاسماء الحسني
- النور اللامع والسر الجامع له ايضا (3
- الجدول العذب الاهنا من مشرب الاسماء الحسنى (5) von مشرب الاسماء الحمد بن شيخان + 1046/1636.
- المشروط الاسما الاسنا في اشراط الاسماء الحسني (by von demselben.
- كنز المطالب في الاسماء والخواس لبعضهم (7
- منبع العلوم الربانية ومورد الحقائف الروحانية (8
- عجائب الاسما ونظم المسمى (9
- نجر (فخر nicht) الاسما وصبح المستى (10
- قطب فلك الاسما ومركز مدار المستى (11
- نرجس الاسما وياسمين المستى (12

- منبع الاسما وعيون المستى (13
- اكسير الاسما وسعادة المسمى (14
- لطائف الاسما في اشارات المسمى (15
- روض الاسما ورياض المستمى (16
- شمس لطائف الاسما وقمر حقائق المستى (17
- بدر رياض المعارف وشمس سماء اللطائف (18
- حصى الحياة وسور النجاة (19
- حصى الارواح وسور الاشباح (20
- الكنز المطلسم في استخراج الاسم الاعظم (21
- كشف المعاد في تفسير الايجاد (22
- فهم سلوك المعنى في اسماء الله الحسنى (23
- فك الرموز السريانية وفتح الكنوز الفرقانية (24
- العلم الاسنى في اسرار اسماء الله الحسنى (25
- طلسم الاسرار وكنز الانوار (26
- الزمرد الاخصر والياقوت الازهر (27
- المقام الاسنى في كيفية العمل بالاسماء الحسنى (28
- سجنجل الجال ونقوش الجلال (29
- الاسم الاعظم والنور الاقوم (30
- الاسم المكتوم والكنز المختوم (31
- قلم الاسرار ولوج الانوار (32
- الكبريت الاحمر والتربياق الاكبر' (33
- الكنز الباهر في شرح حروف الملك الطاهر (34
- اللطائف الاجماية في الاسرار الاحمدية (35
- مشكاة الاسرار ومصباح الانوار (36
- منبع الاصول ومكم ع الوصول (37
- لوامع التعريف في مطالع التصريف (38
- سر الانس والجال ونور البسط والكمال (39
- سلاسل الانوار وفتائح الاسرار (40
- شمس الاسرار وقم الانوار (41
- شمس السعادة وقمر السيادة (42)
- روض المعارف وعوارف اللطائف (43

c) der Qoranstellen.

4154. We. 1707.

 8vo , 19 Z. $(18 \times 13^{1}/_{3}; 12 \times 8^{1}/_{2}^{\text{om}})$. — Zustand: unsauber, stark flockig, oft am Rande ausgebessert. — Papier: stark, gelb, glatt. — Titel u. Verf. f. 33^{a} (von anderer Hand):

خواص القران العظيم نلامام جعفر وق

سورة الفاتحة قال جعفر الصادي رَة : *Anfang f. 34 من كتبها في رق غزال بمسك وزعفران وعلقها عليه كانت له حصنا وحرزا... سورة البقرة قال جعفر من كتبها وعلقها الخ

Von den geheimen Kräften der Suren des Qoran, dem Ga'far eççadiq beigelegt.

Es scheint, dass hier 3 Bruchstücke des gleichen Inhalts, und von derselben Hand geschrieben, zu einander gethan sind und zwar

- 1) f. 34-35 die Suren 1-34 (Anfang) in obiger kurzen Weise behandelnd.
- 2) f. 36—40 die Suren 48—56 ausführlich, mit Angabe wie in Bezug auf das u. das Leiden oder den u. den Zweck zu verfahren sei, auch mit Anführung von Ansichten berühmter Männer darüber, wie الشاذلي , اليافعي , القشيري.
- 3) f. 42—49 die Suren 9—38 (einzelne ausgelassen), ausführlich und in derselben Weise wie 2) behandelt: sie scheinen zu derselben Schrift zu gehören. —

Bl. 41^a enthält talismanische Quadrate, 41^b behandelt Sura 79—81. 95. 98. 103. 105 in der Weise wie oben 1).

Schrift: klein, gefällig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 1000/1591. — HKh.VI 12998.

Bl. 50 leer. F. 51^b enthält eine astronomische Tabelle. F. 52 einige Recepte.

4155. Spr. 1933. 4) f. 45-60. 67-82.

 S^{vo} , 15 Z. (Text: $13^{1}/_{2}$ — 15×9 — 10^{cm}). — Zustand: unsauber. — Papier: brāunlich, zieml. dünn u. glatt. Der Text durch den beklebten Rand oft unleserlich.—Titel f. 67^{a} :

ك" مختصر مشارق الانوار ومطالع الاسرار Verfasser fehlt,

Angabe, wie gewisse Suren und Qoranverse zu abergläubischen Zwecken benutzt werden können; wird dem Ga'far eççadiq zugeschrieben. Auch werden mehrere Zaubersiegel, die Verwendung von Zauberworten und -buchstaben besprochen. Das Ganze macht den Eindruck von Excerpten. — Die Blattfolge ist: 67. 45. 68. 46—48. 53—60. 49—52. 69—82.

Schrift: klein, zieml. blass, ungleich, vocallos, oft ohne diakritische Punkte. — Abschrift (Autograph) um 1100/1688.

Spr. 1933, 8, f. 102. 103. Gleichfalls über Qorānverse als wirksame Mittel. Es sind deren 29, nach dem Alphabet, angeführt, ohne dass ersichtlich, welche Rolle der betreffende Buchstabe spiele. Vielleicht fehlt die Vorbemerkung dazu. Zuerst: الموء عني عين عين ألباء المخ السوء يكتب له فارجع البصر التي آخره الباء المخ المحدد المحد

4156.

1) We. 1804, 6, f. 6^{n.b}.

كتاب فوايد البسملة : Titelüberschrift f.6 البسملة للشيخ ابي العباس احمد البونى

الحدد لله الذي اودع سرّه المصون : Anfang f. 6° المخلصين . . . وبعد فقد سالني بعض اهل الرغبة . . . عن السرّ الكريم . . . المودع في بسم الله الرحيم الخ

Von der geheimen Kraft, die im Bismilläh liegt, auf Wunsch von Freunden von Ahmed elbūnī † 622/1225 verfasst. Zerfällt in 3 Kapitel.

1. باب 6 مواضها وفايدة تلاوتها بالعدد في خواضها وحملها:باب 3; 3. باب 6 باب

Das Vorhandene hört im 2. Kapitel (ziemlich zu Anfang) auf mit den Worten: وقضى وقضى الله تعالى هيبته ومحبته في قلوب جميع علي Das Weitere fehlt.

2) Spr. 490, 22, f. 143^b—144^b. Titelüberschrift:

شرح سورة الواقعة ودعاءها لابي العباس البونى رحّه الله اني اسالك بمهبوب مهبوب نبي Anfang: لله اني لطف خفى بصعصع صعصع نبي النور والبها بسهسهوب سهسهوب ذي العز المخ

ولا تكلنى الي نفسى طرفة :Schluss f. 144b عين . . . واهدني الي صراط مستقيم . . . الي الله تصير الامور والحمد لله الخ

Derselbe Verfasser behandelt hier die geheimen Kräfte der 56. Sura (الواقعة) nebst angeschlossenem Gebet. Vorauf geht, nach obigem Titel, eine Gebrauchsanweisung.

$$/$$
 4157. We. 1776.

Format $(19^{1}/_{4} \times 14^{1}/_{3}; 14^{1}/_{2} \times 10^{-11^{cm}})$ etc. und Schrift wie bei 2).

Enthält: 1) f. 21° mit der Titelüberschrift היים ביים אלו ישיאבי, ein Gebet, dessen einzelne Sätze mit שיבוט ועג anfangen, und dessen häufige Lesung dazu verhelfen soll, dass man noch vor dem Tode seinen Platz im Paradiese sieht.

- 2) auf f. 21^b u. ff. ein längeres Stück: باب فتوح القران العظيم, von guter Wirkung ob man es spricht oder schreibt —, enthaltend die Stellen, in welchen das Wort فتي im Qoran vorkommt (s. No. 2302), und noch ein kleineres Stück über Fasten und die guten Folgen davon.
- 3) f. 22^a ff. ein längeres Stück über die Wirkungen der Sura 97, betitelt:

4158. Lbg. 778. 2) f. 113-159.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel fehlt, steht in der Vorrede:

الحمد لله الذي اروي على عباده: Anfang f.113b: الخمد لله الذي اروي على عباده: الغليل بمحكم كتابه ... وبعد فقد التمس منى بعض اخوانى ومحتى ان اجمع لهم رسالة جامعة في الفوائد الحبيبة والاسرار الغريبة من الآيات القرانية والادعية الحبربة المخ

Handelt hauptsächlich über die in den Suren u. Qoränversen, Gottesnamen u. Beschwörungen steckenden geheimen Kräfte, besonders zu Gebetszwecken, in 11 Kapp. u. Schlusswort. Stützt sich insbesondere auf جيوة الحيوان الكبرى المربي المال und den Commentar dazu المواهب الحصين الحصين للتجزري, الشميع الصغير السيوطي, الحرز الشمين لعلى القارى الهروي , المواهب اللدنية للقسطلاني المواهب اللدنية للقسطلاني also nach d. J. 1014/1606; den Titel erklärt er: Wer auf (oder in) die Abhandlung sieht, freut sieh (عبر وتنفتر).

في بيان الآيات التي دلّت على فصيلة القران 114 باب. 1 في بيان فصائل البسملة في بيان فصائل الفاتحة في فصائل الفاتحة فيما يتعلق بانواع شفاء القران ودوائه للامراص 127 باب. 5 فيما يتعلق بالسحر والدفع بالدعاء عليه 1336 باب. 7 ورقاه وما يقرأ لدفع المظالم وغيرها

فيما يتعلق بالاسماء لخسنى وشرحه وخواصه 141 باب. 9 فى بيان تسبيح الانبياء والملائكة والطيور 156 باب. 11 والتحار وكل شيء من الجبال والجمادات ونبذة من فضائله

خاتمة في منافع كشيرة وامور مهمة عجبيبة 159ª

Bricht f. 159 mit 6 Versen des Gedichts des يا من يري ما في الضمير الخ : السهيلي ab; der eigentliche Schluss fehlt.

/ **4159.**

Qorānstellen, als Mittel für das oder jenes dienlich, werden noch behandelt in: Mo. 153, 70^b ff., 197, 30^b. 31^a. We. 1718, 50. 51^a. 1771, 39^b. 1776, 21. 1780, 35 ff. 1539, 71^b—78. Pet. 249, 192^b. 193. We. 1141, 57. 58^a (Sura 56). 1141, f. 1 und 1793, 43^b (Sura 1). We. 1793, 43^a. 1780, 35 ff. 1539, 45—47. Spr. 810, 6^b—8. Lbg. 977, 45^b. 46^a und Glas. 31, 167^b. 168^a (Sura 97). Glas. 153, 66^a. Lbg. 139, 90—94. 373, 190^b. Der Thronvers in Pm. 394, 1^a. 203, S. 76. 77. We. 1219, 102. Mq. 125, 194^b. Das Bis millāh in Pm. 222, 167^b. We. 1780, 41^a. Spr. 300, f. 32.

4160.

Hier sind noch Werke anzuführen von:

- منافع القران .t + 204/819, u. d. T الامام الشافعي (1
- 2) بابوحامد الغزالي † 505/1111, u.d.T. المحب الابريز نصاص الغران und خواص القران
- um محمد بن احمد بن سهيل للوزي أبن الخشاب (um أحمد بن العظيم فخواص القران العظيم فخواص القران العظيم في خواص القران العظيم في العمل المعانية العمل العمل المعانية العمل العمل
- 4) محمد بن عبد الله المالقى † 750/1349, u. d. T.
 خواص القران
- 5) محمد بن ابي بكر ابن قيم التجوزية (⁷⁵¹/₁₈₅₀ , u. d. T. والدواء والدواء
- (حمد بن محمد بن ادریس بن مالک القضاعي به محمد بن ادریس بن مالک القضاعي ۲ مالک القضاعي کا في الخواص ۲ مالک القضاعي دادوان کا في الخواص ۱ مالک القضاعي دادوان کا دریس بن مالک القضاعي دریس بن مالک القضاعی دریس بن مالک القضاعی دریس بن مالک القضاعی دریس بن مالک دریس بن دریس بن مالک دریس بن مالک

- محمد بن محمد بن محمد بن عبد الرزاق مرتضى (7 مخمد بن محمد بن محمد بن محمد بن عبد الوفية فيما .1205/1790, u. d. T. في سورة الرحمن من اسرار الصنعة الالهية
- مفتاح .u. d. T. محمد بن محمود الشرواني (8 النجاة لما تنفتح به ابواب البر والسعادات
- كشف السر المصون والعلم .u.d.T. الحكيم التميمي (9 لحوادس[منافع oder] القرآن : (auch bloss) المكنون
- u.d.T. عبد الرحمن بن على بن استحق البوذي (10 مبد الرحمن بن على بن استحق البوذي التوان
- رياض الجنان u. d. T. جلال الائمة البغدادي (11) في قوارع القران
- شفاء الصدور والابدان بسة منافع القران (12
- اساس العلوم والمعانى في اسرار المصون والمثاني (13
- البرقة الربانية في الاسرار الفرقانية (14

25. Geheimmittel.

4161. Lbg. 433.

30 Bl. 4to, 23 Z. (22¹,9×16; 17×9-9¹/2^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel f. 1^a von späterer Hand:

Verfasser f. 2ª in der Ueberschrift:

شحمد بن أبى بكر الزرعي ابو عبد الله mit dem richtigen Zusatz am Rande:

فصل واما طب القلوب فمسلم الي : Anfang f. 2 الوسل . . . ولا سبيل الي حصوله الا من جهتهم النخ

Offenbar nur Stück aus einem grösseren Werk des Ibn qajjim elģauzijje † 751/1850 (No. 2658). Es wird darin von der Wirksamkeit übernatürlicher Mittel (wie Besprechung, Zauber) gehandelt und an einzelnen Fällen, auch aus der Tradition, nachgewiesen. Die eigentliche Gesundheit beruhe auf der des Herzens und diese bestehe lediglich in der vollen Hingabe und dem Vertrauen zu Gott.

Dies Stück enthält eine grosse Zahl von Abschnitten ohne besondere Ueberschriften, ausser zuletzt: f. 27° فصل السواك ; 28° (Platz dafür gelassen): فصل الصلاة ; 28°, مبر 28°.

فلا يقاوم تلك الارواح ولا يقهرها :"Zuletzt f. 30 من قتل قتيلا فلم سلبه

Es ist also auch kein Schluss vorhanden. Schrift: ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, vocallos. — Abschrift c. 1100/1888. — Collationirt.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Titel fehlt. Nach der Vorrede f. 73b:

النفحات السرّية ولطايف العلوم الخفيّة Verfasser s. Anfang.

يقول محمد بن جماعة ' Anfang f. 73b: لله الذي نقر قلوب العارفين بمشكاة اليقين . . . وبعد فهذا كتاب وضعت فيه لطايف النفايس ومخدّرات العرايس وخفايا كنوز الحقايق وملم نوادر الدقايق وشموس عوارف المعارف الخ

Ein Werk über allerlei sympathische Mittel gegen oder für etwas, durch Aussprechen gewisser Wörter oder Formeln, Lesung bestimmter Qoranstellen, Aufzeichnen gewisser Figuren und Zahlen und Wörter und Zeichen etc.; verfasst von Mohammed ibn gemä'a † 819/1416 (No. 2412).

Das eigentliche Werk fängt so an f. 74*: للتحقي عن شيخ البخاري، يكتب هكذا بسم الله الرحمن الرحمي ولا حول ولا قوة الا بالله . . . من اكثر من ذكر البسملة رزق الهيبة في العالمين الخ

Mit f. 92° ist das Werk wol nicht zu Ende. Der zuletzt daselbst behandelte Gegenstand ist: باب لجلب الرزق. Erwähnt werden f. 90° باب جماعة und dessen Buch شيخنا عز الدين ابن جماعة und dessen Buch ألمنافع; ebendort ein Buch desselben Titels von letzterem f. 89° das Werk selbst bei f. 88° abbricht und dass die dann noch folgenden Blätter von einem Schüler des Verfassers hinzugefügt sind und ähnliche Dinge behandeln.

/ 4163. Lbg. 587.

128 Bl. 8°°, 19 Z. $(21^{1}/_{3} \times 14^{1}/_{2}; 12^{1}/_{2} \times 9^{cm})$. — Zustand: wasserfleckig im Rücken, nicht recht sauber. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einbd: Lederbd mit Klappe.

Dasselbe Werk. Titel, Verfasser und Anfang ebenso.

Das Werk selbst beginnt (abweichend von Spr. f.74°) so: متحم الرازي دخلت مسجد البخاري فاخذتنى البخاري فاخذتنى الحمى فخرج ابو اليمان الخ

Es umfasst hier mehr als Spr.; zuletzt f. 226: (أخر مثله [في المحبّة] يوخذ (ياخذ، الزيزفون ويبيسه ويسحقه . . . فانها تهين في الوقت وتطلب الجماع في الحال وهو مجرب انتهى

Schrift: ziemlich gross, gut, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. Der Text in rothen Linien. — Abschrift c. 1100/1688.

4164. Pet. 249. 5) f. 159-172a.

Format etc. und Schrift wie bei 4). — Titel und Verfasser f. 1594:

كتاب المجربات لابى عبد الله محمد بن يوسف السنوسى الحسيني

قال الشيخ . . . السنوسي : Anfang f. 159^b واعلم اني الجود والكرم . . . واعلم اني اذكر في هذه الاوران من الفوايد الشريفة والاسرار المنيفة . . . مما يفتح به المولى الكريم الملك الخلاق

Ein Werk des Mohammed essunūsī † 895/1490 (No. 2006), enthaltend erprobte Mittel, um diesen oder jenen Wunsch zu erreichen oder um etwas Unangenehmes zu verhüten u. dgl. Zu denselben gehört das Hersprechen gewisser Gebete oder Formeln, Beten von bestimmten Qoränversen, Aufschreiben gewisser Zeichen oder Qoränstellen u. s. w.

وان يجمع الكل مع الاشياخ : Schluss f. 172ª والاحباء والامهات في دار السلام بجاه سيدنا . . . وسلم على جميع الانبياء والمرسلين وآخر دعواهم ان الجد لله الخ

Der Text f. 159^a ist Wiederholung von f. 169^a bis Zeile 2 von unten.

4165. Lbg. 1044.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Titel, Verfasser und Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt im 10. Abschnitt; alle 100 Abschnitte, in welche das Werk zerfällt, heissen 3222.

فيما يقال في الصباح والمساء 39° فائدة .11 في قضاء الدين 36° فائدة .20 في قضاء الدين 30° فائدة .30 فائدة .40 فائدة .40 فائدة .50 فائدة .

في منافع متعددة للحفظ وغيره 115^b فائدة .75

فى ذكر العية صالحة مستحبابة 148 فائدة 100. وصلوات مباركات مشهورات لقضاء الحاجة

Enthält eine Menge abergläubischer Mittel für und gegen allerlei, zum Theil auch gegen einzelne Krankheiten.

Schluss f. 150b: شرّها من شرك من واعبوذ بك من شرّها واستكفيك مونتها وشغلها في عافية برحمتك يا ارحم الراحمين وصلى الله على سيدنا النخ الواحمين وصلى الله على سيدنا النخ الواحمين وصلى الله على المنا النخ المنا الرحم الراحمين وصلى الله على المنا النخ المنا النخ المنا المنا

Bl. 151—160 enthalten theils Aehnliches, theils mehrere Gedichte, darunter f. 152 eins, die Synonymik des Wortes الخال in 29 Versen (Ṭawīl) behandelnd. Anf.: الوجناء في السبب الخالي الخالي الخال عنم على دمن الخال

Die Erklärung des Wortes steht zu Ende jeder Zeile. F. 153 * — 154 eine Qaçıde في معنى التصوف , anfangend: بنافذون والشوق نالوا عزة الشرف والصلف لا بالخاوق ولا بالتجب والصلف

Das Gedicht 151° ist f. 155° fast ganz wiederholt; 159° die Qaçıde des الشافعي, deren Anfang: خبت نار نفسي, 16 Verse.

4166. We. 1818. 8) f. 71-74.

 8vo , 15 Z. $(19^{1/4} \times 11^{1/2}; 13 \times 7^{3/4}c^{m})$. — Zustand: ziemlich gut, doch flockig im Text. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Titelüberschrift f. 71^a:

عتاب الرياحين والمشموم والمطعوم

so auch in der Vorrede. - Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين والصلوة . . . Anfang: وبعد العالمين والصلوة وبعد خواس مجرّبة الدا زبره احد في وقده استجاب وتجمع في الوقت المخ

Anleitung in 14 kurzen Kapiteln, allerlei Wünsche zu erreichen mittelst Anwendung von gewissen Wohlgerüchen oder Kräutern, Früchten etc., unter Gebrauch gewisser talismanischer Formeln. — Schluss f. 74b: فاحفظ ترشد واتّق الحمال والله تعالى اعلم بحقيقة الحال الله تعالى غالم بحقيقة الحال

Hier ist (f. 71°) الحكيم ارسطاليس الهندي als Urheber dieser Künste bezeichnet.

Schrift: Türkische Hand, klein, gefällig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth. Text in rothen Linien. — Abschrift im J. 1074 Ram. (1664) von مصطفى بن ابراهيم 4167. Spr. 1193.
2) f. 31-59.

8°°, c. 22 Z. (Text: $14-16 \times 10^{1/2^{cm}}$). — Zustand: schmutzig u. fleckig. — Papier: gelb, ziemlich dick u. glatt.

Das Hauptsächlichste ausserdem: F. 46 ein Tahmis (قصيدة ربانية) (Kāmil), dessen 1. Grundvers: والرب يعلم ما نسر وجهز يا مذنبين لربكم فاستغفروا und dessen 2. Hälfte in dem Gedicht immer dieselbe bleibt. Das Gedicht könnte auch قا استغفارية heissen. — F. 48°. 49 kurze Geschichte der Siebenschläfer, احجاب الكهف (abgekürzt aus تفسير البغوي). Ihre Namen f. 49°. — F. 56. 57 kurze Erklärung fremder Pflanzennamen. — F. 58. 59 Aussprüche Mohammeds, s. No. 1552.

Schrift: im Ganzen flüchtig, ziemlich klein, vocallos, die diakrit. Punkte fehlen stellenweise ganz, so f.58. 59. — Abschrift um 900/1494. — Einzelne leere Seiten sind in späterer Zeit mit Stücken ähnlichen Inhalts beschrieben; so kommt Einiges doppelt vor, z. B. f.31° oben — 35°, 7 v. u., 44° Mitte = 39°, 7 v. u.

/ 4168. Do. 123.

71 Bl. 8ve, 21 Z. — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, zieml. stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken.

In diesem Bande sind hauptsächlich Türkische Stücke, besonders Briefe, enthalten, sehr wenig Persisches, nicht viel Arabisches. Das Hauptsächlichste davon ist: F. 3ª Mittel gegen Pest, Fieber, Krätze, mittelst gewisser Gebete; 3º—4º gewisse Qorānstellen als Mittel; 5ª—6ª eine قامان المعلى المعالى الم

Von f. 55 an kommen nicht selten Arabische Verse vor; eine längere Qaçıde, von einem معد الدين im Jahre ⁹⁹⁹/₁₅₉₁, beginnt f. 64^a (Basıt):

يقبّل الارض عبد فيه اشواق اليجمال له كالشمس اشراق يقبّل الارض عبد فيه اشواق اليجمال له كالشمس اشراق Einige andere f. 64^b (auf وهو مشتائي Tawil) u.66^b (auf يخالف وعُدُهُ Tawil).

Schrift: Türkische Hand, klein, fein, gewandt, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth.—Abschr.um 1100, 1688.

/ 4169. Glas. 98.

141 Bl. 8vo, 13 Z. (16¹_{.4} × 10¹_{.2}; 12 × 7^{cm}). — Zustand: nicht recht sauber. — Papier: gelblich, ziemlich glatt und stark. — Einband: Lederband mit Klappe. — Titel und Verfasser fehlt.

Eine Sammlung abergläubischer Mittel für oder gegen etwas, hauptsächlich gegen Krankheiten; dieselben werden mit من oder meistens mit من وروبة وهي الله بالمسماة عزيمة القارورة وهي ال تاخذ قارورة من زجاج وتجعمل فيها قدر نصف ربلل ماء المن ترجاج وتجعمل فيها قدر نصف ربلل ماء المن تعلق المنافقة القال الماء المنافقة الله بها المنافقة الله بها المنافقة الله بها المنافقة المنافقة الله بها المنافقة المنافقة الله بها المنافقة الله بها المنافقة الله بها المنافقة الله بها المنافقة المنافقة الله بها المنافقة المنافقة الله بها المنافقة المنافقة الله بها المنافقة المنافقة المنافقة الله بها المنافقة المنافقة المنافقة الله بها المنافقة المنافقة الله بها المنافقة المنافقة الله بها المنافقة المنافقة المنافقة الله بها المنافقة المنافقة الله بها المنافقة المنافقة الله بها المنافقة المنافقة المنافقة المنافقة الله بها المنافقة الله بها المنافقة الله بها المنافقة الله بها المنافقة المنافقة الله بها المنافقة الله بها المنافقة الله بها المنافقة المنافقة المنافقة الله بها المنافقة المنا

Schrift: gross, kräftig, rundlich, vocallos, ungleich. Stichwörter roth. Nach f. 20 fehlt etwas. — Abschrift im Jahre 1207 Sawwal (1793).

F. 34—40. 45. 46. 119^b—141, von derselben Hand, enthält allerlei ähnliche Mittel.

F. 41^a einige auf die Imame des 11. Jhdts bezügliche Notizen.

/ 4170.

1) Spr. 1933, 10, f. 123-139.

8°°, c. 18 Z. (Text: c. 13 \times 7° $_2$ -8° $_2$ cm). — Zustand: fleckig, unsauber. — Papier: gelblich, zieml. dünn u. glatt.

Ohne besonderen Titel. — Ein in eine Menge kleiner Kapitel eingetheiltes Zauberbuch, um Verborgenes zu entdecken, dies oder das zu erreichen oder zu verhüten, etc. Zu dem vorgeschriebenen Verfahren gehört meistens das so u. so oftmalige Lesen einer Qoränstelle oder eines Gebetes, und das Aufschreiben eines mystischen Siegels (das im Anfang mitgetheilt ist und aus 3 in einander gelegten Triangeln [zur Bildung eines Fünfecks] und einigen Strichen besteht).

Vorhanden ist hier Kap. 1—58 (nicht ganz zu Ende); aber nach f. 128 fehlt 1 Bl., Kap. 21—23 enthaltend. Ueberschriften haben die Kapitel nicht; sie fangen alle an (ausser Kap. 1) الذا الرف المناطقة ال

الباب الأول في الاسقام :Das Ganze heginnt والتربيع وصفة نلكه انا اردت تربيعا لاخراج ما خفي في الارض تكتب هذه الدواير على لوح طاهر الخ

Schrift: zieml. klein, rundlich, vocallos, Text flüchtig. Aufschriften der Kapitel roth. — Abschrift c. 1800.

2) Mq. 47, 6, f. 201 -- 206.

4te, 15 Z. (Text: $15^{4}_{.2} \times 10^{\rm cm}$). — Zustand: fleckig. — Papier: gelb, glatt, stark.

Verschiedene abergläubische Gebete, nebst Anweisung, was dabei zu thun sei; auch talismanische Quadrate und deren Anwendung; auch verschiedene Mittel, Liebe zu gewinnen und festzuhalten. — Das erste Gebet (zur Behütung der Kinder, als Talisman): ارقش قاعش رقاش استطاف استطاف استطاف خطوف خطاف الح

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, zum Theil vocalisirt. — Abschrift um 1050, 1610.

[/] 4171.

1) Pm. 730, 8, f. 55a-58. Titel fehlt; auf dem Vorblatte: الدعية رواية الطبري

حدثنى الشيخ محين الدين الطبري :Anfang بسنده الي الامام الزاهد ابي العباس ابن الصريف رق قال بلغنى ان عبدا صالحا دعا بهذا الدعاء محجبه الله تعالي عن قوم شر . . . اللهم اسبل علينا من سترك وادخلنا في مكنون غيبك الج

Sammlung von allerlei kurzen Gebeten und meistens von einzelnen Qoränversen als Mittel für (oder auch gegen) Allerlei. Mitgetheilt von Eṭṭabarı [wahrscheinlich حبّ الدين (anstatt عبي الدين) zu lesen] † 694/1295.

وقيل يقرا الاية خاصة على : Schluss f. 58^b: بطنها او على اسفل ظهرها وقد جرب ذلك'

2) We. 1818, 9, f. 75—77.

Titel in der Unterschrift f. 77b:
قد تم الانتخاب من حكمة الحايعة

عن ابي : Verfasser fehlt. — Anfang f. 75ª عن ابي القدمين هريرة رق انه قال قال رسول الله صغم غسل القدمين بالماء البارد بعد الحمام امان من الصداع المخمام المان من المداع المخمام المان المداع المحمد ا

Kurze Sätze, in denen nach Angaben des Propheten und Anderer Mittel für oder auch gegen dies oder das angegeben werden; benutzt ist besonders auch das Werk خواص لليموار، dafür.

واجهد أن تصع يدك عليه : Schluss f. 77b فانه يقصى حاجتك في ذلك الوقت بعون الله تعالى وهم هذه هشه هلا: لأن: لا: والله تعالى اعلم

3) We. 1775, 20, f. 88b-90a.

Format $(18 \times 13^{1})_{2}$; $15^{1})_{2} \times 12^{cm}$) etc. u. Schrift wie bei 16.

Titel fehlt. Doch steht oben zur Seite das Wort اعاجيب, welches in sofern passt, als hier allerlei überraschende Mittel — z. B. Haare schwarz zu färben, das Gedächtniss zu stärken etc. — angegeben werden. Darunter auch f. 88^b: فصل في انواع الليق والاصباغ وكيفية اعماليا الحمد لله وحدة وصلي Es fängt dies Stück an: الحمد لله وحدة وصلي النيضة تدخل القنينة المن كياونكا النا اردت البيضة تدخل القنينة المن كياونكا:

4172.

- 1) Pm. 160, S. 370. 371. Anekdote von Hasan (Alt's Sohn), dem der Prophet im Schlafe ein Gebet eingiebt, das irdischen Wohlstand herbeiführt.
- 2) Spr. 649, f. 182°. Abbildung, Inschriften u. Beschreibung der Anwendung des Propheten-Siegels (خاتنم النبرة وخواصه).
- 3) Mq. 49, 1, f. 9b. Eine Tafel in Kanzelform, stufenförmig ansteigend, mit beschriebenen

Quadraten, zur Ermittelung, ob Zwei sich lieben und vertragen werden oder nicht. Nebst Gebrauchsanweisung (cf. Mq. 98, 8).

4) Pet. 350, 5, f. 13b. Einige Mittel (für ein gutes Gedächtniss etc.).

4173. $M_{q.47}$.

4to, 19 Z. (Text: 15 × 9¹ 2^{cm}). — Zustand: nicht ganz sauber. — Titel fehlt: in der Vorrede f. 207^a:

اللهم يا دافع البلاء بالتاجاء :"Anfang f. 207 اللهم يا دافع البلاء بالتاجاء . . . أما بعد فلما فإن دوران الطاعون بين الناس ولا يامن ذو روح من شرب سمم بالكاس المن

Abhandlung über Abwehr der Pest mittelst Qoränstellen, Gottesnamen, Gebete, talismanischer Quadrate; abergläubische Mittel aus den 3 Naturreichen. Zerfällt in Vorwort u. 3 Kapp. في بيان دفع الحوادث بالدواء وردّ 207 المقدمة القصاء بالاسم والدعاء النخ

في خواص الايات القرانية والاسماء الربانية 208 باب .1 والادعية الصمدية (in 3 فصل

في ألاسيار العددية 209 باب .2

باب 209^b باب والمعدنية والمعدنية الحيوانية والنباتية والمعدنية الحيوانية الحيوانية والنباتية والمعدنية الحيوانية والمعدنية الحيوانية والمعدنية الحيوانية والمعدنية الحيوانية والمعدنية والمعدنية الحيوانية والمعدنية والمعدن

او بخبّل ويشرب على الفطور وكل : Schluss f. 209b من داوم على شربه سلم من الطاعون باذن الله تعالى تمت

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, gefällig und gleichmässig, vocallos Ueberschriften und Figuren am Rande roth. — Abschrift c. 1050/1640.

4174. Pet. 481.

8vo, 10-11 Z. (19¹₂ × 12¹₂; 13 × 8^{cm}). — Zustand: nicht recht sauber. — Papier: gelb, ziemlich dünn und glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Am Ende dieses Persischen Bandes steht ein Arabisches Gebet gegen die Pest, das unter Anrufung Gottes mit seinen verschiedenen Namen von Zeit zu Zeit die Bitte wiederholt: befreie uns von der Pest (خآصنا من الوباء); diese Worte sind gleichsam der Refrain.

اللهم اذى استلك باسمائك : Anfang f. 98°: يا مؤمن يا مهيمن يا عزيز . . . خلصنا من الوباء يا مؤمن يا مهيمن يا عزيز . . . خلصنا من الوباء يا الله يا الله يا الله يا الله الامان الامان الامان الامان الله على الله على الله على محمد المن العالمين خلصنا من الوباء وصلى الله على محمد المن Schrift: zieml. gross, flüchtig, vocallos. Um 1200/1785. Ein ähnliches Gebet in Pm. 505, 29, f. 149a.b.

Mo. 179, f. 52^b—53. Gebet gegen die Pest, اللهم يا ولتى الولاء ويا كاشف الضرّ : Anf.: اللهم يا ولتى الولاء ويا كاشف الضرّ : Spr. 943, f. 22^b Anfang des والادوية المجربة des والادوية المجربة um 822/1419, enthaltend auserlesene Gebete und erprobte Mittel gegen die Pest.

f 4175.

Das Gebet als Mittel zur Erreichung von allerlei Wünschenswerthem oder zur Abwehr von Unangenehmem, Schädlichem, wie Schmerzen, Krankheiten, ist eine vielgebrauchte Krücke des Aberglaubens. Dies Wortgeplärre, meistens ohne religiöse Grundlage, ist zum Theil auch noch mit allerlei äusserlichem Thun verbunden; es sind oft bloss sympathetische Mittel, bei denen der Gottesname nur angewendet wird, um den Unglauben zu verdecken.

Von dergleichen Mitteln handeln die Stellen: Spr. 679, 58^b. 59^a. 945, 32^b. 651, 85. 1848, 44^a. 1933, 42—44; 151—185. We. 1616, 77—91; 94. 95^a. 1738, 112^b. 1497, 137^b. 1677, 91^b—99. 1710, 38^b. 382, 74^b. 75^a. 1982, 43—46. 1616, 71. 1856, 80^a. Pm. 497, 97^a. Mo. 130, 90^b. Lbg. 1047, 23^b; 162^b. 580, 39^b—43^a. We. 1141, 25; 34. 35. 709, 28^b—30. Glas. 17, 41^b—44. 134, 47—53. — Mittel, die Zukunft zu erfahren We. 1719, 151^b. 1775, 5^b. 6. 397, 1^b. 146^b. WE. 135, 273^b. Spr. 490, 70^a. 299, 9^a. Pet. 501, 114^a. Ob Erfolg zu hoffen sei We. 1788, 56^b. Mittel gegen Kummer We. 1706, 11^a. 17^b. Do. 125, 199^b. 200. Pet. 511, 25^b; gegen Sünden We. 1757, 55^b; gegen Verleum-

dung Mq. 280, 73°; gegen Gefangenschaft We. 1742, 30a. Pet. 610, 34b; gegen Feindesschaden Mq. 436, 5a. Pet. 684, 32b. We. 1737, 35b. 36. Besonders gegen Schmerzen Mq. 146, 511 u. Krankheiten Mq. 625, 31^a; 32^a. 180b, 122b. 123. Lbg. 752, 114-117a; 118a. So gegen Fieber (s. auch den 22. Abschnitt) Mq. 49, 306b. Pm. 354, 63; 64. Pet. 312, 50b. We. 1771, 38. 1719, 1786—185. 311, 201a. Spr. 1937, 60b. 850, 94a. Gegen Hautkrankheit We. 744, Rückseite des Vorblattes. Gegen Zahnschmerz, Schlangenbiss u. s. w. Lbg. 580, 42b. 43. Gegen Augenleiden We. 1681, 1a. Pm. 41, S. 349. Gegen Unfruchtbarkeit We. 1804, 4b. Gegen Pest Pm. 251, 62a. 313, 46a. Mq. 295, 1a. Do. 123, 3a. We. 1647, 33^a. Lbg. 357, 106^a. 645, 155. 808, 76^b. 77^a. 1044, 193^b ff. Gegen bösen Blick und Hexerei Pm. 160, S. 369. Gegen Ungeziefer We. 1209, 44ⁿ. 1758, 120ⁿ. Gegen Abbrennen We. 1758, 36a. Gegen Schiffbruch We. 1758, 120. Mittel um Liebe zu gewinnen We. 1769, 109b. 110a. 1209, 44a. — Gebete zu dem Zweck mit Gottesnamen und allerlei Zeichenverwendung Spr. 546, 32ª, mit den Namen der Siebenschläfer Pet. 610, 50^b; und überhaupt Pet. 210, 2^b—6^a am Rand. Pm. 105, 288^a. Lbg. 880, 87^b. Spr. 587, 51^b-54^a.

['] 4176.

Werke dieses Inhalts sind noch:

- عبد الرحمن von الدرة اللامعة في الادوية الشافية (um البسطامي البسطامي البسطامي البسطامي البسطامي
- 2) الادعية المنتخبة والادوية الجزبة von demselben.
- الادوية الشافية بالادعية الوافية von نور الدين um 1000/₁₅₉₁.
- von التحصيفات الموانع بالدعوات الجوامع (von † 1046/1636.
- مصباح انوار الادعية ومفتاح اسرار الادوية (5
- طلسم العون في الدواء والصون عن الطاعون والوباء (6

26. Stein der Weisen.

Wissenschaft und Aberglauben reichen sich die Hand, um an Erforschung der Geheimnisse der Naturkräfte zu arbeiten. Es gilt, die Zusammensetzung (النجاكيب), das Verhältniss der Grundstoffe und ihre Beziehungen (النجاكيب) zu einander zu ergründen: dies ist der Gegenstand des علم الحيالي. In Beziehung auf das dabei einzuhaltende Verfahren heisst diese "Wissenschaft" des Abwägens auch علم الصناعة. Ihr Zweck ist das Auffinden eines Mittels, das die unorganischen Stoffe, feste und flüssige, in das edelste Metall — Gold — umzuwandeln vermöge, und daher die Sucht und das Suchen nach Bereitung des geeigneten festen und trockenen Stoffes, durch dessen Beimischung zu den Naturstoffen das grosse Geheinniss gelöst werden könne. Nach dem Vorgange der Griechen nannten die Araber diese trockene Masse (من الخريب الفلاسفة), näufig auch الخريب الفلاسفة, weil die Naturforscher, Philosophen und Weisen sich mit dem Auffinden desselben abgaben. Daher theils der "Stein der Weisen", theils das "Elixir" auch bei uns übliche Ausdrücke geworden sind.

4177. Mq. 115.

Format etc. und Schrift wie bei 34). — Titelüberschrift und Verfasser (in grüner Farbe) f. 534*:

> كتاب المقابلة والماثلة لجابر بن حيان الصوفي

الحمد لله رب العالمين والعاقبة :Anfang للمتقين . . . قال جابر بن حيان الصوفى رحم ان فكرنا المماثلة من قبل في كثير من كتبنا في نتاب السر المكنون وكتاب الحاصل وكتاب النظم وفي كثير من كتب الوازنية فسيعلم انا قد وفينا بما قد وعدنا في كتابنا الذي سميناه بكتاب المقابلة الخ

Alchemistisches Werk, dem Gābir ben hajjān eççūfī cṭṭarsūsī abū mūsā um 160/777 beigelegt, zur Vervollständigung seines früheren Werkes القابلة dienend und daher richtiger د" الماثلة genannt, wie es auch in der Unterschrift bloss so bezeichnet ist, und ebenfalls ausdrücklich so f. 535b, 11.

على فهم الاربعة كتبنا العزيزة : Schluss f. 535^b المعروفة بالعلوية المنسوبة الي دروة الذروة فانها لك نعم العون وما بقى لك على جابر بقية في هذا العلم اكثر من الترجم عليه يؤخر ان شاء الله تعالي اللهم ارحمه رحمة واسعة'

4178. Mq. 115.

Format etc. und Schrift wie bei 34). — Titel-überschrift (in grüner Farbe):

رسالة الحكيم . . . ابي نصر الفرابي [الفارابي 1] في وجوب صناعة الصناعات وهي الاكسير،

Der Verfasser ist الفارابي (so geschrieben f. 537b, oben).

قال الحكيم الفاضل . . . قصدي أن :Anfang اذكر في هذة المقالة وجوب هذه الصناعة ومن أي طريق يثبت واذد السبب الواقع حتى غلط فيها من غلط الم

Abhandlung über die Voraussetzungen zur Auffindung des Steins der Weisen, mit Polemik gegen die irrthümlichen Aufstellungen vieler Schriftsteller über den Gegenstand, von Mohammed ben mohammed ben tarhän elfäräbī abū naçr † 339/950.

ردعا من الارتياض له في العلم تزييفها :Schluss وابطالها وكلا القولين خارج عن الصواب تمت الكتاب

4179. Mq. 115. 38) f. 537^b-539^a.

Titelüberschrift (grün):

مقالة الفوز للامام حجة الاسلام الفارابي wofur aber im Anfang richtig steht: الغزالي

مقانة الفوز للامام جنة الاسلام تحمد Anfang: الذي البن تحمد الغزالي . . . قال اعلم ان الحجر الذي اكثر فيه الالوان (الاولون ال) القول فيه تاثير بين كان من موجود بالفعل المؤ

Alchemistische Abhandlung über den Stein der Weisen, von Abū Rāmid elgazzālī Roģģet elislām † 505/1111. — Schluss: فاعرف ما تحت عذه المعاني من الاشياء المحتاج اليها لتقف على صنعة هذا الكلس اي الصنعة ان شاء الله تعالى

Am Rande längere Bemerkungen aus dem را (Spr. 1916).

F. 539^b alchemistische Notizen in Türkischer Sprache (ausser einem Arabischen Ausspruche Mohammeds).

4180. Spr. 1969.

98 Bl. 8°°, 15 Z. $(20^4 \times 14^3/4; 15 \times 10^{cm})$. — Zustand: fleckig und schmutzig, vorn und hinten ausgebessert (hat von Nässe stark gelitten). — Papier: gelblich, zieml. stark, nicht glatt. — Einband: Pappband. — Titel und Verfasser f. 1°a:

دتنب شذور الذهب من انشاء الشيخ . . . ابي الحسن على بن موسى بن ابي القاسم على الانصاري المغربي الاندلستي المعروف بابن ارفع راس

(So berichtigt für das in der Handschrift stehende ابي القاسم بن علي und ابي القاسم بن علي).

Anfang f. 1^b: قال الشيخ . . . ابو الحسن على بن المعروف بابن ارفع راس العالم بن على الانصاري الانكالسي المعروف بابن ارفع راس (Auch hier ist der Name nicht ganz richtig).

قافية الالف : ([awil]) قافية الالف المُنِينَ بالنُوْهُوة آهُوا وقارنَ بالبدر المُنِير دَداء وواصل معد المشتري بعطارد الى زُحَل دَى يستفيد صياء

Alphabetisch geordneter Dīwān des spanischen Dichters 'Alī ben mūsā ben abū 'lqāsim 'alī ben moĥammed ben halef elançārī elmagribī elandalusī borhān eddīn abū 'lhasan ibn arfa' rās † 593/1197. Fast alle Gedichte sind in Tawīl und behandeln in schwer verständlicher Weise den Stein der Weisen.

فان كنت فى حلّ الرموز مداينا : *Schluss f.50 اخانا فقد نلت الذي كنت راجيا والّا فلا ترتع بها فهي روضة قد امتلات للرايدين افاعيا

Schrift: ziemlich klein, gleichmässig, ziemlich deutlich, vocalisirt. — Abschrift um 1750. — HKh. IV, 7433.

4181. WE. 88.

70 Bl. 8vo, 15, später 8—22 Z. (20³ ₄×14¹,₂; 16¹/₂×9¹/₂ u. von f. 35 an 14¹,₂—15×9¹,₂—10¹,₂cm). — Zustand: der vordere Theil durch Wasserflecken beschädigt, auch sonst unsauber u. fleckig. — Papier: gelblich, ziemlich glatt u. stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f. 2^a (in einem verzierten Kreise):

شرح شذور الذهب للمصنف ابن ارفع راس

اعلم أن الماء هو الروح وهو العنصر الأول: "Anfang f.2 سواء كان مطلقا أو مقيداً وقالوا لا يدخل روح جسد غيرة الخ

Commentar zu dem selben Werke. Derselbe ist wie Frage und Antwort abgefasst, und lehnt sich nur an einzelne Verse an, deren tieferer Sinn dargethan wird. Die Antwort giebt der Dichter, die Frage thut ein strebsamer Jünger, der öfters Abū 'lqāsim (genauer bei Lbg. 96, 1: Mohammed ben 'abdallah elançarī) genannt wird. Der Uebergang ist gewöhnlich der, dass dieser, nach einer längeren Auseinandersetzung, sagt: Gut, das habe ich begriffen; aber erkläre mir die Bedeutung des Verses so und so; z. B. f. 3a: قىل فىقىلىت يارك الله فيك قد فهمت فانبئني عن معني قولك سحاب اقلته الريام اللواقح وماء اراقته الغمام السوافح فقال قدّس الله سرّه السحاب الذي اقلّنه الرباح اللواقيم هي الاتخرة التي تستحيل رياحا ملحقة بالاصباغ البن

Der obige Anfang ist abgekürzt, der Commentar beginnt hier erst beim Buchstaben 7 (= Lbg. 96, 1, f. 8^b unten).

ولهذا كثر قولهم ودندنتهم على : *Schluss f. 70 السبعة وستوها سبع كواكب وكذلك قال ارس" أن كان ناقصا من تجومه كان الصبغ ناقصا والله أعلم وحسبنا الله الن

Schrift: ungleichmässig, im Anfang mässig gross, deutlich, späterhin klein, auch deutlich, geübt, etwas vocalisirt. Ueberschriften roth. — Abschrift etwa um 1000, 1591.

4182. Lbg. 96.

106 Bl. S^{vo}, 19 Z. $(17 \times 13: 11^{1}/_{2} \times 7^{3}/_{4}^{cm})$. — Zustand: wurmstichig, zum Theil ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederband.

Dasselbe Werk. Titel f. 1*: د" شرح مشكلات شذور الذهب

Verfasser (nicht ganz richtig): برهان الدين ابو الحسن على بن موسي ابى القاسم ابن على بن رائع راس الاندلسي

قال ابو انقاسم محمد بن عبد الله : Anfang f.1 الانصاري سئل سيدي . . . على بن موسى الاندلسي . . . عن معنى قوله في ديوانه . . . أذا تُلَت المريخ ما معنى التثليث فقال رق ليس في قضايا النجوم قضية اصدف منه . . . فقلت سيدي قد فهمت معنى التثليث فانبئني ما المريخ والوهرة الخ

Der Schluss weicht ab; zuletzt f. 99%: بان هذه الحرنة الصادرة انما هي حردة الهيّة ولمعة سماوية لا ارادة فيها فلم اتوقع . . . بل بادرت واجبت بما سالت وما توفييقيي الا بالله فهو حسبي النخ

Schrift: klein, gut, vocallos. Grundtext und Stichwörter roth. Der Text in rothen Linien. — Abschrift um 1050, 1640: die Angabe (von späterer Hand) f. 106^a »vom Jahre 7²⁸/₁₃₂₈« ist nicht richtig.

4183. Mq. 115. 3) f. 89-168.

 4^{10} , 23 Z. (22 × 15: 17 × 11^{cm}). — Zustand: schmutzig; f. 100. 137. 138 eingerissen. — Papier: gelblich, ziemlich dick u. glatt. — Titel f. 89^n :

مجموعة اولها الجزء الثاني من غاية السرور في شرح [ديوان] الشذور

Ebenso im Vorwort und in der Unterschrift. — Verfasser fehlt; er hat, nach f. 90b, abgefasst die Werke: البرهان في سرّ المبران und كنز الاختصاص في علم الخوات. Es ist also:

ايدمر بن على بن ايدمر الجلدكي عز الدين

الحمد لله الذي خص اهل : Anfang f. 89b. والمعارف . . . وبعد فانا قد ولاينه بغاية السرور والمعارف . . . وبعد فانا قد استوعينا في الجزء الاول من كتابنا هذا المسمي

غابة السرور في الحكمة الانهية والصناعة الموهبية في شرح ديوان الشذور سبعة اقسام على سبعة حروف من حروف الهاجاء ونبتدي في كتابنا هذا الذي هو الجزؤ الثاني بشرح القسم الاول منه الن

2. Theil eines vierbändigen Commentars zu dem selben Werk, von Eidemir ben 'alt ben eidemir eláildakt (u. eláaldakt) 'izz eddīn, um ⁷⁵⁰/₁₃₄₉ am Leben. Er behandelt darin die Gedichte von عن (also 7 Buchstaben) in 7 Hauptabschnitten (قسم). Gewöhnlich fasst er einige Verse zusammen und giebt dann die theologisch-philosophische Erklärung; jeder Hauptabschnitt schliesst mit einem Segensspruch. Der 1. beginnt f.90b: قال النفيخ برهان الدين قدس قالية الدال المهملة في التحر العلويل قصيدة اولها لنفسك فانظر أي هذا المفقد

فلست وان حاولت نصحا بمرشد

Der 7. f. 160a beginnt:

اتطلب صبغا في اللاجين يغوض وانت عن الكبريتتين تحييض Die Erklärung dieser Qaçıde auf من ist vom بلوغ المراد في دل ما يراد Verfasser betitelt: من شرح الشذور في قافية الصاد

تبارك الله رب العالمين وله الكبرياء :Schluss في السموات والارض وهو العزيز الحكيم عنم القسم السابع المن

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, eng, vocallos, flüchtig, etwas in einander gezogen, nicht immer leicht zu lesen. — Abschrift um 1000/15:01. — Nach f. 100 u. 104 fehlt je 1 Bl., nach f. 137 8 Bl. — HKh. IV 7433.

4184. Lbg. 350a.b.c.

180 und 210 und 151 Bl. 4¹⁰, 19 Z. (23 × 15¹/₂; 14¹/₂ × 8¹/₂cm). — Zustand: gut; lose Lagen. — Papier: gelblich, glatt, stark. — Einband: schöner Lila-Lederdeckel mit Klappe, nebst Futteral. — Titel u. Verf. f. 1ⁿ:

[السفر الاول من] نهایة الطلب فی شرح المکنسب نلامام الفاضل ایدمر بن علی الجلدکی

(Titel so auch im Vorwort).

الحمد لله الذي تعالى عن : Anfang f. 1 الحمد الذي تعالى من الله العلل والمعلولات . . . وبعد فانه بتوفيق الله تعالى تيشر لنا حل مشكلات علوم الاواثل النخ

Commentar des Eidemir ben 'alt elģildekī um '750/1349 zu dem خوال الكتسب في زراعة الذهب welches vom Stein der Weisen handelt; der Verf. desselben, heisst es in der Vorrede, habe sich nicht genannt und sei unbekannt. Nach HKh. VI 13599 ist es: من العباقي ابو القاسم gefügt ist. Derselbe gehört dem 6. Jahrhundert d. II. an. — Elģildekī hat 17 Jahre lang grosse Reisen gemacht, um die Tiefen der Geheimlehren zu ergründen. — Dies Werk zerfällt in 3 Bände.

Bd enthält 3 مقالة (mit 11 Kapp.).
 مقالة f. 6^a in 5 Kapp.

- في شرح الفصل الاول من الجملة الاولي f.6^a باب.1 في موضوع صناعة الكيمياء
- فى شرح الفصل الثانى فى امكان زوال العرص "9 باب. 2 الداخل على النوع الي ان يرجع الي نوعيته بالصناعة واقامة الدليل على امكان علم الصناعة وعملها وثبوتها والرد على من انكرها وابطلها
- في شرح الفصل الثالث في الهيولي المتقوم 37° باب. 3 منها صورة الاكسير
- في شرح الفصل الرابع في مثال الاكسير 81^h باب. 4 وما يشبه عمله من التركيب الاخير
- فى شرح الفصل الخامس في قياس التوليد والزراعة 84 باب. 5

2. مقالة f. 96° in 4 Kapp.

- في شرح الفصل الاول من الجملة الثانية 96 باب. 1 في الكمية التي اخفاها سائر الحكماء
- فى شرح الفصل الثانى فى ديفية الاشياء 101 باب. 2 التى اخفوها عن سائر الناس وهو الكيف الابتدائى قبل قسمى العمل الاول والثانى
- في شرح الفصل الثالث في القسم الأول 117° باب. 3 من العمل الأول
- في شرح الفصل الرابع في كيفية القسم 132 باب. 4 الثاني من العمل الاول

3. مقالة f. 159^{b} in 2 Kapp.

- في شرح الفصل الاول من الجملة الثالثة "159 باب. 1 في كييفية القسم الاول من العمل الثاني في من الفيل الثانية في من العمل الثاني 1708
- في شرح الفصل الثاني في كيفية القسم الثاني "170 باب. 2 من العبل الثاني وهو السير الحرة بما فيه من الكية

Bd enthält 2 مقالغ (in 7 Kapp.).
 مقالغ f. 4^a in 4 Kapp.

- في شرح الفصل الاول من الجملة الرابعة 4.4 باب. 1 في الاستشهاد على وحدة الماهية المتقوم منها صورة الاكسير وتعريفها
- في شرح الفصل الثاني في الاستشهاد على 53° باب. 2 الكمية الاولى المكتومة
- فى شرح الفصل الثالث فى الاستشهاد 40^b باب. 3 من اقوال الحكماء فى كبيفية الابتداء قبل قسمى العمل الثانى
- في شرح الفصل الرابع في الاستشهاد على 104 باب. 4 كيفية الابتداء في القسم الاول من العمل الاول

2. مقالة f. 149^a in 3 Kapp.

- فى شرح الفصل الخامس فى الاستشهاد 149 باب. 1 علي كيفية القسم الثانى من العمل الاول وهو انتهاء النقص والتفصيل
- في شرح الفصل الاول من الجملة الخامسة ط161 باب. 2 في الاستشهاد على القسم الاول من العمل الثاني
- في شرح الفصل الثاني في الاستشهاد 181 باب. 3 على القسم الثاني من العمل الثاني
- 3. Bd enthält 2 مقالة (in 4 Kapp.) u. heisst سفر الكنوز. 1. مقالة f. 3° in 2 Kapp.
- $1. \,$ باب $f.3^{a}$ باب واخفاه $f.3^{a}$ باب $f.3^{a}$

2. تالغه f. 31^a in 2 Kapp.

في شرح الفصل التالث من الجملة الخامسة 31° باب. 1 في ماهية الرموز وايماء الفلاسفة

(Mit diesem Abschnitt schliesst das Grundwerk f. 48", mit dem Verse aus dem دَّ شَكْرِر النَّهِ ثَا اللهِ اللهِ عَلَا اللهِ اللهُ عَلَا اللهُ عَلِيْ عَلَا اللهُ عَلَا عَلَا

فما بيننا في كلّ ما قلته خلف)

يشتمل على نبك من كلام الحكماء في فكّ 50ª باب. 2 الرموز ومفاتيح الكنوز

(Zuerst 4 نبذة; dann f.63^b 13 نبذة; 83^a 10 فائدة; 94^a mehrere فصل (für die Zahlüberschriften nach dem 4. اصل Platz gelassen); 121^a 4 فصل; 126^a 4 مطلب; 133^b 3 مطلب; 140^a 3 مطلب).

اوصيك ايها الاخ البار الرحيم ثم اوصيك 148 الخاتمة ان اضلعت على شيء من كتب القوم الم

فافهم ما اشرنا البك واشكر : Schluss f. 1514 البك واشكر على الخمد لله الخ

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. Der Grundtext roth. — Abschrift von سويفى بن احمد الجبار العدوي im J. 1300 Ďū'lq. (1883) bis 1301 Çafar (1883).

Der Verfasser eitirt öfters Stellen aus dem المنافع ا

HKh. VI 12828 (s. v. المكتسب).

4185. Spr. 1916.

293 Bl. Folio, 25 Z. $(31^2/3 \times 19^1)_2$; $24^1/2 \times 11^{cm}$). — Zustand: wurmstichig; im Anfang stark wasserfleckig. — Papier: gelb (auch bräunlich), glatt, ziemlich dick. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel f. 1^a (von neuer Hand) und in den Ueberschriften:

البرهان في اسرار علم الميزان

Verfasser nicht genannt. Es ist:

عراندين ايدمر بن على الجلدكي

لا شريك : Anfang (ohne Bismillah) f. 16 موريك الله في المرة ولا موازر له في فعلم . . . فوجب علينا الن نبحث عن العلوم المتعلقة بكل قدّة اتصلت لكل ذات من الذوات الروحانية او الجسمانية الن

Der vierte (und letzte) Band des grossen Werkes desselben Verfassers. Dasselbe ist, nach der Vorrede zum ersten Bande, ausführlicher so betitelt: البيان واسرار علم البيان في فيم اوزان علم البيان

und beginnt: الجد الدالذي خلف الانسان وعلمه البيان علم العرفان العرفان ... وبعد فان شرف ط علم بشرف موضوعه لاهل العرفان ... Es zerfällt in 4 جزء , von denen der 1. (in 18 Kapp.) von Erkenntniss Gottes und dessen Verhältniss zu den erschaffenen Wesen und von den Beziehungen und Abwägungen des richtigen Maasses und Verhältnisses — علم النيزان — der niederen zu der höheren Welt in ihren verschiedenen Erscheinungsformen handelt. Der 2. Band (in 14 Kapp.) beschäftigt sich hauptsächlich mit der Auffassung des Haltfen 'Alt von der Alchemie HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

(هل نها وجود) und mit den Ansichten des Plinius (هل نها وجود) über den Einfluss der Gestirne. Der 3. Band (in 7 Kapp.) ist ein Commentar zu dem د" الاجساد السبعة العلل واقصى غايات الارب واقصى غايات الارب د" د" د" نهاية العلل واقصى غايات الارب

Der hier vorliegende 4. Band zerfällt in 8 كان الما المواحد الالم الألم المواحد الداء الما المواحد الله المواجعة المواج

في اصول :handelt (مقدمة 13 (in 13 مقدة) handelt علمية منتعلقة بالحكمة الانهية وما يتعلق باسرار الموازيين الاصلية في العوالم العلوية بالايجاز الموازيين الاصلية في العوالم العلوية بالايجاز Hier fehlt davon 1. bis 6. مقدمة

- في الجوهر والعرض "2 مقدمة 8.
- في علم يستدل به علي ثبوت ² مقدمة. 9 الواجب الوجود لذاته
- فى التحقيق العلمي المتعلق "3 مقدمة .10 بالكمال الحق الالهي
- هي المقدمة الجامعة النّافعة لمن 5 مقدمة 13. يتاملها . . . ويفتح عليه من الاسرار العالية في حضرة قربه بعون الله تعالي

فى لواحق اصول علوم العناصر وما يتعلق أ f. 24 مقالة. 2 بموازين لل منها من اللوازم والعلوم والمطابق

Sie beginnt: وملواته الحمد للم رب العالمين وملواته الحمد und behandelt in 4 Büchern die 4 Elemente: f. 24" اللارض "47"; الماء "44"; الهواء "49".

3. مقالة الواحد الاحد بيلام مقالة أكمه لله الواحد الاحد Behandelt, nach القود الصمد لم يلد ولم يولد التوطيقة , die vier Schöpfungsklassen in 4 Büchern: f. 56^b الانسان ألمعدن 103^b; النبات ألمعدن 152^b; النبات ألمعدن 103^b; النبات ألمعدن ألمعدن ألمعدن ألمها المعدن المعدن ألمها المعدن أ

Die 5. مقالة f. 225° beginnt: الن قدمنا في كتاب النجات تدابير الاملاح النخ und behandelt die Salze الاملاح, der Anfang fehlt hier aber.

Die 6.مقالة، beginnt f.230 Mitte (obgleich der Anfang als solcher nicht kenntlich gemacht ist): اعلم يا اخى ان القوم قد انثروا فى ذكر الكباريت الخ hat — aber nicht in diesem Text — den Titel:

منية النفوس في اظهار الزينة لكل عروس

und handelt über Schwefel-, Arsenik- und Glas-Arten (الكباريت والزرانيمز والزاجات).

7. تعلق beginnt hier wahrscheinlich f. 238h اعلم يا اخبى ان موضوع علم الميزان متعلق بالخدث عن كلما يتعلق بالنسب والاضافات والكم والكيف والاحوال المن und ist betitelt (aber nicht hier): كتاب البيان ثق تحقيق العلم المبارك البيقيين على التعييين في تحقيق العلم المبارك البيقيين und behandelt die Verhältnisse der flüssigen Mineralstoffe (موازين الاجساد الذائبة المعدنية).

الحمد للم الذي لا الم :f. 266 beginnt مقالة .8 مقالة .8 handelt speciell von dem غيره ولا معبود سواه Elixir und zerfällt in 6 نصل Schlusswort. ... في لواحق علم الميزان وفي لوازم لا بدّ "267 فصل .1 منها لكل طالب لم فهم وشان '

في الكلام علي العمل الاول المكتوم وما 267° فصل .2 فيه من الاسرار والعلوم

فيما يجب الاعتناء به من الاعمال ط268 فصل .3 الموصلة الي العمل الاول ثم الي الاكسير والي تراديبه ومراتبه على كل تقدير

فى ذكر المنافع واللوازم المختصة بالماء الالهيّ 274 فصل .4 ليفهمها من لم يكن عن حقايق العلوم لاهي،

فى ذكر منافع الاكسير وما فيه من كلَّ \$282 فصل .5 سرّ جليل وفصل كبير

فى النكت والفوايد التي لا بدّ منها 287 فصل 6. لكل طالب وقاصد (نكتة 18)

في الوصايا والتحفظ والكتمان 292 التحاتمة

على من هو اهله من الاخوان : Schluss f. 293° : الجهال وعن عصبة الخلالان وحزب الشيطان الا أن حزب الشيطان هم الغالبون فسيكفيكهم الله وهو السميع العليم الخ

Schrift: Persischer Zug, klein. Zuerst gut u. sorgfältig, weiterhin flüchtiger, doch nicht undeutlich, aber in der 2. Hälfte sehr häufig Raum gelassen für das später hineinzusetzende Wort غصر; auch fehlt späterhin die Ueberschrift der einzelnen عقاله. Die für den Text nöthigen Figuren fehlen zum Theil: es ist Platz dafür gelassen. F. 103—214 in Neshi-Schrift, ziemlich gross und gut, von neuer Hand. Ueberall fehlen die Vocale. Die Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1750. — Zum Theil collationirt. — HKh. 11 1801.

4186. Lbg. 157.

209 Bl. 8vo, 21 Z. (21²/₃×17; 15×10^{cm}). — Zustand: im Ganzen gut, aber oft fleckig. — Papier: gelb, ziemlich stark, wenig glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 1ⁿ:

َهُ ورة الغوّاص وكنز الاختصاص في علم الخواص للجلدكي

Titel ebenso f.3b (Vorrede) (aber معرفة statt معرفة), dgl. f.15a.

الحمد لله الذي نقر قلوب : Anfang f. 1b: الحمد لله الذي القون . . . وبعد فان الانسان خزانة المواهب اذ كان بها جديرا الخ

Ein grosses, die Geheimlehre behandelndes Werk desselben Elgildekt. Es zerfällt in 2 قسم, deren Inhaltsübersicht f. 9b—11a. Voraufgeschickt ist eine lange Vorrede, an deren Ende eine lange Liste der hauptsächlich benutzten Bücher. Als Einleitung ist f.11b—14 eine Anweisung zur Benutzung des Werkes gegeben.

في الجمادات (in 6 Kapp.) قسم 41^b وأداد المجار والالبان والادهان والروائح 41^b باب .1 والطعوم والاستقصات

في عقاقير العطار واصناف البهار 69ª باب. 2 واعشاب القفار ومنافعها وخواصها (alphabetisch).

فى الاشتجار الكبار والنباتات والرياحين الخ "90 باب. 3 (alphabetisch).

فى الادوية المفردة (فصل 10 in 10) باب. 4 والنسخ المركبة الطبيعية 5. باب , wovon aber das 1. 2. und 5. fortgelassen):

في اصول [علم الحرف وعلم الفلك و]علم وضع السرار وكشفها وعلم السيمياء والتخيلات والصنائع والفنون [والاشكال] وصنعة الاوفاق والاعداد والخواتم وغير ذلك

ف كشف المدغم وحل المبهم : نوع 189^b in 2 باب . المدغم وحل المبهم المدغم وحل المبهم المدغم المدغم المدغم المدغم وحل المبهم المدغم المدغم وحل المبهم المدغم وحل المبهم المدغم وحل المبهم المبهم

2. نوع 197ª (allerlei Schriftzüge).

فاعلم ان جملة ما حسره : Schluss f. 209^a: من اقلام المتقدمين والآخرين اثنان وسبعون قلما وهي جملة ما تقدم وما زاد على عذا العدد فانه برواية اخري مما اصطلح عليه ومما لم يصطلح عليه ليكون تكلة للفوائد وملاجأ لكل قاصد ومنهلا عذبا لكل وارد انتهى جمع الكلام وانقضى وضع الاقلام وتم الكتاب

Schrift: gross, gefällig, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. F. 66^b leer, es fehlt etwas am Text. — Abschrift im J. 1763 Eilül in der Stadt in HKh. 111 4948.

4187. Lbg. 606.

36 Bl. 8vo, 21 Z. (16¹/₂×11; 11×5¹/₄c^m). — Zustand: ziemlich gut. — Papior: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel u. Verf. f.1ⁿ:

انوار الدرر في ايضاح التجر للجلدكي (Titel obenso in der Vorrede.)

الحمد لله المقدس عن التركيب :Anfang f. 1 والتحليل والتشبيه . . . وبعد فان الداعي الي وضع هذه الاشارات الج

Auskunft über den Stein der Weisen, in 10 Kapp. u. Schlusswort, von dem selben Verf. الحجر الذي يتكون منه ا دسير الفلاسفة الحجر الذي يتكون منه ا دسير الفلاسفة الحجر اوتمييزها عن باقي الوحدات 4 باب. 5 في نار الحجر وانواعها واصناف انواعها أ13 باب. 5 في تركيب العمل

اعلم أيها : f. 34° وصيّة f. 34° وصيّة الله المناعات الطبيعية الله الني . . . ان هذه الصناعة في اشرف الصناعات الطبيعية الله

الهي قد انعب بالتمام فلك الحد : "Schluss f. 36 العبي قد التعب بالتمام فلك الحدد العالمين المدا والحمد لله رب العالمين المدا والحمد المدا والعبد العالمين المدا والعبد العبد العبد

Schrift: klein, kräftig, gedrängt, vocallos. — Abschrift im J. 1133/1721. — Collationirt.

Der Rand überall von späterer flüchtiger Hand beschrieben mit allerlei Recepten, Mitteln und Kunststücken (صفقة فاقدة).

HKh. III 5033 (irrthümlich bloss الدرر für الدرر).

4188. Lbg. 1007. 2) f. 20^b-54^a-64^b.

Format etc. und Schrift wie bei 1). - Titel und Verfasser fehlt, s. Anfang.

هذا نتاب شرح الشهس الأكبر :Anfang للجلدكى عليه الرحمة والرضوان في التراكبب لبلبناس الحكيم رواية عن الفاضل سقراط مما حكاه عن الأجوم السبعة والاجساد السبعة على طريق انفلسفة وبالله المستعان قال بليناس ان القدماء من الحكاء رمزوا رمزا واشاروا بها التي معانى كثيرة كانوا يستونها وحيا الم

Geheimlehre, eine ausführliche Erläuterung (مفصلا) des Werkes الشمس الأدبر des Werkes الشمس الأدبر in vielen ungezählten Abschnitten, von Elgildekt. Dieselbe beginnt f. 21^b: أما بعد فانى ننت في المدينة الوسطي من ارض الاعتدال فصرت الي هيكل الشمس ذات الاشعة والانوار الخ والقوس يدل على التمام والنهاية: Schluss f. 54^a: وفناء العمل ومدته وانتهاء الحرارة ومن ههنا تم شرح وفناء العمل ومدته وانتهاء الحرارة ومن ههنا تم شرح كتاب الشمس الا دبر الخ

F. 54"--64" schliesst sieh unmittelbar das كتاب القهر الأكبر an, aber ohne besondere كتاب القهر الأكبر الحمد لله الملك القديم: Anfang: المجواد الحليم . . . ومن هنا شرح الكتاب الموسوم بالقمر الاكبر رواية بليناس الحكيم عن سقرات النخ

Dies "Mondbuch" beginnt: الله المناس فلما الكافي النكافي التقليا فاجتمعنا من القضى كلام الصنم النكافي النكافي الموضع التي موضع آخر فيد رياض ونزهة المن (Dem Monde entspricht das Silber, der Sonne das Gold). Gleichfalls in ungezählten Abschnitten.

ولا يتم كمال القمر الا وبوجد في حيّز : Schluss f.64* كماله تمام وجود جسد من نوع الفتة وذلك بعد تعفين وسواد حالك ... وهذا ما اردنا ان نبينه في الحل والسلام

In der Unterschrift steht, dies Ganze sei entnommen من جملة أجزاء كتاب البرهان للشيخ الناصيح للاخوان d. h. الجلددي. S. Spr. 1916, f. 206° ff.

4189. Dq. 121.

59 Bl. 8vo, 21 Z. (20¹ 3×13¹ 2: 15×7¹/2^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken und Klappe. — Titel fehlt, steht in der Vorrede f. 1^b:

السرّ الرباني في علم الميزان

Verfasser fehlt; nach HKh. III 7130 (u. V 10675):

الرومي الجديد يعنى علي بيك الازنيقي

الحمد للم الذي تقدس ذاته عن : "Anfang f.1 الذي تقدس ذاته عن الذي حقايق العلم الأنهي مدارك الاوهام . . . فأنى لما وصلت التي حقايق العلم الأنهي من كلام الامام . . . على ما فشره الجلددي في التقويب والبرهان تحيرت خمسة عشر سنة في اسرار علم الميزان الخ

Der Verfasser `Alt beg eliznīqī errūmī elģedīd sagt, er sei 15 Jahre hindurch in der Wissenschaft der Alchemie, trotz vieler Versuche und trotz des Studiums der darüber verfassten Werke, rathlos gewesen; erst nach 20 maligem Durchlesen des Buches البرهان des Elģildekī sei ihm aus dem grossen كتاب الخواص beigelegt wird—das dem جابر بن حبان beigelegt wird—Erleuchtung gekommen, und nun wolle er das grosse Geheimniss, auf das Keiner als der "griechische" Philosoph Plinius hingewiesen, hier mittheilen. — Sein Werk ist eingetheilt in Vorwort, 9 شقائة und Schlusswort.

اعلم ان العلم : المحدنية المحسمي بالوحي متعلق بالاجساد المعدنية المسمي بالوحي متعلق بالاجساد المعدنية 1. تاليوان المتعلق بالاسوب 3. 4. 12 ;بالحديد 3. 9 ;بالحديد 4. 12 ;بالحديد 4. 12 ;بالحديد 4. 12 ;بالحديد المعدد المعد

6. الغضة (8. 23 ; بالتوتياء (7. 22 ; بالزيبق (8. 23) بالذهب (9. 26) بالذهب (9. 26)

اعلم اسعدت الله تعالي أن الأمام الفاصل 48 التحاتمة الجلدتي رحّم قال في خاتمة البرهان

فى دار غير ذي زرع بالحيرة : Schluss f. 29b والله المستعان المن

Schrift: Türkische Hand, ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, vocallos, incorrect. Ueberschriften roth. — Abschrift e. 100/1688. — HKh. III 7130.

Auf f. 29^h steht noch ein kleines Stück: القول في الذهب . . . القول على الفصة

4190. Dq. 121.

8vo, 25 Z. $(20^{1}'_3 \times 13^{1}_{2}: 16 \times 7^{1}/_{2}^{cm})$. — Zustand: gut. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Titelüberschrift f. 30^b (und so in der Unterschrift):

هذو فوايد منتخبة في الرموز المتعلقة بعلم الموازين المجربة انتخبتها من كتاب طوالع البدور في شرح صدر ديوان الشذور

An fang f. 30^h: 'بيّه بنيّه والصلوة على نبيّه والصلوة على نبيّه ' Dann folgt sofort das Werk selbst in 9 Maqālāt. Es ist ausgezogen aus dem Commentar zu dem An fang des ويوان الشذور (s. No. 4180), welcher unter dem Titel عنوانع البيرور verfasst ist von dem Verf. des كشف الاسرار وهتك الاستار s. au Schluss u. Hkh. IV p. 18. ألله المناز علم الميزان ولوازمه (اصل 19 في بينان علم الميزان ولوازمه (اصل 19 في الرموز المتعلقة بسراير (اصل 19 ألماثلة) ألم مقالة (ألم الرموز المتعلقة بالتدابيير الراتبة 42 مقالة (ألم الرموز المتعلقة بالتدابيير الراتبة 42 مقالة (أصل 10 أصل 19 أسروز المتعلقة بالتدابيير الراتبة 42 مقالة (أصل 10 أصل 19 أسروز المتعلقة بالتدابيير الراتبة 10 أسروز المتعلقة بالتدابير الميروز المتعلقة بالتدابير الميروز المتعلقة بالتدابير الراتبة 10 أسروز المتعلقة بالتدابير الراتبة 10 أسروز المتعلقة بالتدابير الميروز المتعلقة بالتدابير الميروز الميرو

وقد ذكرت تفاصيلها في كتابنا : Schluss f. 47b الموسوم بكشف الاسرار في عنك السرار' انتخبت هذه الفوايد وتتبت تلك العوابد من طوالع البدور المن

Schrift: Persicher Zug, klein, gefällig, flüchtig, vocallos, zieml. schwierig. Ueberschriften roth. — Abschrift e. ¹¹⁰⁰, 1688. — HKh. IV 7433.

4191. Dq. 121.

8°°, 21 Z. (20×13¹/2; 14×8¹.2°m). — Zustand: im Ganzen gut; der obere Rand besonders gegen Ende wasserfleckig. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Titel (zu Anfang und in der Vorrede und ebenso in der Unterschrift):

هذا كتاب الكنز في فك الرمز ' Anfang f. 49b : ' النظر قال مؤلفه رحمة اعلم الى قد كنت في مبتدأ امري احب النظر في كل علم وفي كل فن فوجدت علم الصنعة خصوصا عن غيرها مرموزة بعيدة الرموز مبنية على ضرب الامثال وللكايات النخ

Der Verfasser findet, dass die Alchemie in Andeutungen eingehüllt sei: er will dieselben erklären und auflösen, und zwar im Einzelnen.

اعلم ان : Die Schrift selbst beginnt dann قوة الميسوسة في الارض وقوة الحرارة في النار الخ

Der Verfasser giebt dann die verschiedenen Wörter für Temperament und für die Metalle und giebt dann in alphabetischer Folge (nach dem Anfangsbuchstaben) eine Besprechung der vorkommenden Wörter. So beginnt der Buchstabe I (f. 50°): تناب سر الحكمة النار عن كتاب سر الحكمة الاسد النبي المثلث السد النفس وقال غيوة الاسد البري ليومس المثلث الاسد النفس وقال غيوة الاسد النوالد التقليب النواليين وقد يواد به الزييق النوشادر التقرب العقرب الكيريين وقال هرقل ان من اسماء الزرنيين الن الحرف المناب البرانيين النوشاد الحمر الحرف المناب البرانيين المناب الم

كنز الحكمة ' المابس الحديث تم الكتاب الح Schrift: ziemlich klein, gut, gleichmässig, vocallos. Uoberschriften roth, Stichwörter überstrichen. — Ab-

schrift e. 100 1688. - HKh. V 10932 ist verschieden.

4192. Lbg. 530. 2) f. 5. 6.

Format etc. wie bei 1). (Text: 29 Z.) — Titel-überschrift und Verfasser:

ر" الاكسير في البسط والتكسير للكسير العبد الرحمن بن محمد الصالحي الجوهري (so auch f. 1ª und in der Vorrede).

الحمد لله الذي علم الانسان ما لم :Anfang يعلم . . . وبعد فهذه رسالة طريفة وفوائد لطيفة النخ

Ueber den Stein der Weisen, in Vorwort, 2 Abschnitten und Schlusswort.

ق حدّ الكسر والبسط 5.5 المقدمة المسرط 5.5 المقدمة على البسط 5 فصل 1. المسرر وانواعة ثلاثة 5 (باب) فصل 2. Schluss fehlt; bricht f. 6 ab mit den واسم وقت العمل والكوكب والناجوم (المستخراجها ناطقة بالتكاسير)

Schrift: klein, gedrängt, flüchtig, vocallos, blass. — Abschrift um 1200/1785.

4193. We. 1209.

52 Bl. 8°c, 21 Z. (21×12) : $15\times8^{1}\,_{2}$ cm). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelblich, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titelüberschrift f. 1°b:

دتاب ذخيرة استندراني [اسكندر 1.] Vorfasser?

كان الامير المعتصم بالله بعد أAnfang f. 16 . ان فتاح عمورية قد سمع أن بها ديرا ينسب الي الديرا ينسب الي الديرا المياد الماداد المرادة الماداد الماداد

In der Einleitung wird erzählt, wie der Halff Elmo'taçim billāh das Kloster des Antiochus bei 'Ammūrijje niederreissen lässt und in den Grundmauern ein grosser Kasten gefunden wird, der ein Buch einschliesst mit goldenen Blättern, auf denen Malercien und Buchstaben in Griechischer und Römischer Schrift. Er lässt Uebersetzer kommen, und es ergiebt sich, dass auf dem Rücken desselben stand: "dies ist der Schatz des Königs Iskender ben filiqis (d. i. filibus) du 'Iqarneina. Durch ein anderes von Antiochus herrührendes Schriftstück auf den wichtigen geheimnissvollen Inhalt aufmerksam gemacht, lässt er das Ganze übersetzen und auf seinen Befehl schreibt einer der Uebersetzer, حمد بن خالد الماجم, die Vorrede dazu.

باسم الواجب: Das Werk selbst beginnt f. 3 so والتي الوجود يبتدي والتي سابق علمه ينتهي له عالم النور والتافير وعالم الاستحالة والتنفييير علة الكل الض

Pies alchemistische Werk, von معرمس اللبير verfasst, von dem Weisen الحكيم بلبناس aufgefunden und von ihm an Aristoteles gekommen, ist von diesem dem Alexander übergeben als Inbegriff der höchsten Geheimnisse. Es zerfällt in 10 قت (deren Uebersicht f. 4°), deren jedes in ungezählte فصل getheilt ist (auch in باباب).

1. في الأصول والمقدمات في الاصول والمقدمات في التركيبات السبية وتدبير الاكسيرات السبية في التركيبات السبية في التركيبات السبية من السموم المحاصة في التركيبات المحاصة في التركيبات السبية من السموم المحاصة في التركيبات المحاصة في المحاصة في التركيبات المحاصة في المحاصة في المحاصة في التركيبات المحاصة في المحاصة في التركيبات المحاصة في المحاصة في التركيبات المحاصة في المحاصة في المحاصة في المحاصة ف

في صفلا الخرزة الطلسمية النافعة من 24° فن .5 الامراض العسرة البرء

في ذكر خواتيم الكواكب السبعة 27ª في .6

فى ذكر فنون شتّى من الطلسمات 31 فن .7

8. في البخورات وابواب العدلف والبغضة 36° فن .8
 [im Text: [في علم اتخاف القلوب وتاليف الانفاس ...]

فى خواص تتعلق بالنبات المستحيلة 39^a فن .9 فى ذكر خواص اعصاء الحيوان 39^b فن .10

فلا تنظر اليه امراة الا حرصت: Schluss f. 42b

Daran schliesst sich eine Nachschrift der Uebersetzer, die, als ein Schlusswort von Iskender selbst herrührend, Vermahnungen in Betreff der Benutzung des Buches enthält und schliesst: الذي عالم البقاء والانوار فلا خل عندنا

Es schliesst sich f. 42^h—43^h ein Persisches Stück ähnlichen Inhalts مئريف ساختن خاتم شمس الحغ u. s. w. an.

Schrift: zieml. klein, gefällig, gleichmässig, vocallos: Stichwörter meistens roth. Mit farbig angemalten Figuren versehen. Der Text in Goldlinien und blauen Strichen eingerahmt. — Abschrift c. 100, 108.

Nach f. 30 scheint 1 Blatt zu fehlen.

F. 44^a Geheimmittel zur Vertreibung von Mäusen, Mücken u. s. w.

F. 44b. 50a behandelt die Wissenschaft der Amulete, mit Rücksicht auf den Einfluss der Gestirne, Stellung des Horoskops u.s.w. Die Abhandlung beginnt: سلمات علم اخترعه اول ما فيم وضع محمد افلاطون النخ على ما حرر وقيل اول ما فيم وضع محمد افلاطون النخ تم يخر ساجدا ويقول القول في سجوده فان: "Schluss f. 50a" حاجتك تقصى وان قربت له قربانا من حيواناته فتح منه

Schrift viel kleiner und zusammengedrängter.

 $F.50^{n} - 52^{n}$ (von grösserer Hand) giebt auch Anweisung zu Amuleten für allerlei Fälle.

4194. Lbg. 1007. 1) f. 1-20°.

64 Bl. Schmal-4to, 29 Z. (23 × 12¹,₂; 17¹,₂ × 9^{cm}). — Zustand: nicht recht sauber, am Rande ausgebessert. —

Papier: gelb, glatt, dünn. — Einband: Pappband. — Titel fehlt, s. Anfang. Verfasser fehlt.

عذا من كتاب [ال]فتوحات : Anfang f. 1ª: الغيبية في تدبير الاروام الحكمية وقد جعلت هذا الكتاب المختصر عدية لاولى المعانى والنظر النخ

Geheimlehre, in 7 Kapiteln. 1. باب f. 1^a باب f. 1^a في معرفة المجر المجان المحقير المعظم; 2. 1^b الآلة العلانية 3. 3^a باب ohne Ueberschrift.

Dann folgt die Fortsetzung des 1. Werkes, wieder in mehreren Kapiteln, ohne Ueberschriften, über المركبات handelnd.

F. 14° vier Abschnitte über Bereitung des und einige Nachträge, dazu f. 17° eine Abhandlung (رسالة) des عبد الرحمن المنالة) الصوفى المتدمري في تدبير الحجر الاعظم بلا رمز

يخرج منه اسود يضاف بالنصف : Schluss f. 19h فانه غاية ونهاية والسلام على من اتبع الهدي والحد للد المن

Schrift: ziemlich klein, schön, vocallos. — Abschrift im J. 1119 Rab. II (1707) von محمد على الهروي

4195. Lbg. 96.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel fehlt; er ist etwa:

," في منافع الحجر وخواصّه

Verfasser fehlt.

عذه رسالة مباركة أن شاء الله تعالي :Anfang في منافع أخجر . . . اعلم وفيقنني الله واياك لما يرضيه . . . جعل في عذا الحجر قوة ومنافع ومصار الن

Ueber die Kräfte, Nutzen und Schaden des Steins (der Weisen), in einigen Abschnitten.

اذا طبخ بماء القلى اول طبخة: Schluss وكذلك قالوا ان عملنا يشبد عمل الصابون فاعلم ذلك ولا تشكّ والله الموفق للصواب النخ

F. 106^b der Anfang des

د" الوسم الوسيم عن الحجم الكريم

das sich auf das Werk des ابن ارفع رأس (No. 4180) stützt. Anfang: الحمد لله العلى العليم الحكم الحكيم

/ 4196. Sach. 86.

44 Bl. 4¹⁰, 19 Z. (22 × 16; 14 × 9¹,2^{cm}). — Zustand: fleekig, zu Anfang und am Ende etwas schadhaft am Rande. — Papier: gelb, dick, ziemlich glatt. — Einband: rothbrauner Lederbd. — Titel u. Verfasser fehlt.

Anfang fehlt. Der erste vollständige Abschnitt beginnt f. 1a, Z. 8: معرفة آلات وكيف ينبغى ان تكون الخ

Ein Receptenbuch zur Bereitung des Elixirs, nebst Beschreibung der dazu nöthigen Gefässe. Es wird genaue Anweisung gegeben, wie die für jenes erforderlichen Mittel bereitet werden; so 9ª صفة عقد الزيبق و u.s.w. Beginnt im 4. und hört f. 23b mit dem 173. Recept auf. Lücken auf 6b und nach 7, 18, 22. Nach f. 23 fehlt das Weitere: der Index dazu ist f. 44. Auf f. 23b kommt auch etwas Türkisch vor. --- Ein neuer Abschnitt beginnt f. 24: نبندى بعون الله تعالى بصفة الحكمة المباردة التبي ألغز فيه الحكماء وسموها باسماء كثيرة مختلفة وغير مختلفة المز und bricht f. 41b ab mit: ان الماء الاول لن جعتاج ان يسلك مسلك الماء الذَّى قد تقدم شرحه الا في الندوة' Der Index dazu ist f. 43. Ein besonderes Stück هذا ما نقل المراكشي في تدبير الملح :ist f. 42 und صفة عمل الاسرب. Lücken nach f. 27. 38. 41.

Schrift: Türkische Hand, klein, gefällig, vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift um 1150/1737.

4197.

1) Mo. 266, f. 153-155a.

 4to , c. 28 Z. (26 × 15^{cm}). — Zustand: wasserfleckig und wurmstichig und schadhaft am Rande (auch im Text).

An fang fehlt. Das Vorhandene beginnt: وابسط الصفايح عليها والحقها بالكبريت النخ Es liegt hier ein Stück vor über Gold-

Es liegt hier ein Stück vor über Gold-macherei, in Kapitel (ohne Zahl) eingetheilt. 153° باب في المجر الكريم 153°; باب في المجر الكريم

F. 154* hängt wol unmittelbar damit zusammen. Es beginnt mit der Ueberschrift: فصل في العمل الثاني من تدبير أحي

ومن اودع الجهال علما : Schluss f. 154° علما علما تمت اضاعه ومن احرم المستوجبين فقد ظلم تمت

Schrift: ziemlich gross, geläufig, etwas blass, vocallos; um ¹⁰⁰⁰ ₁₅₉₁.

Dann folgen f. 1546 zwei "probate" Anweisungen zur Bereitung der Goldtinktur; die 2. von علاء اللحين هندي المالية. Endlich 1556 in kleinerer Schrift, queer über die Seite fortlaufend, einige Recepte zu solchen Tincturen: مفقر زنجار الحكماء; باب لتحمير الشمس; صفق زعفران الحديد; باب في زيادة الشمس

2) Mq. 115, 34, f. 532.

 8vo , c. 30-35 Z. $(21\times14^{1/4}; 17\times8^{3/4^{\text{cm}}})$.

Titel fehlt. --- Schluss einer alchemistischen Schrift; dieselbe ist in Kapitel getheilt. Der Anfang fehlt, es wird aber wol nicht viel sein. F.532^a, 9: باب تقطير الملح وتكليس ثفله في قوارير محففة الخ

فتنغمسها في هذا الماء : Schluss f. 532b مرارا حتى يظهر لك حمرة ان شاء الله تعالى'

Worauf noch ein kleines Anhängsel folgt: تعليق من العلم المحزون

Schrift: klein, fein, eng, vocallos. Das Wort باب grün. — Abschrift e. 1100/1688.

4198.

1) Mq. 115, 35, f. 532b-533b.

هذا كتاب مانى رسول الله المعز :Titel fehlt. Verfasser fehlt, s. Anfang هذا كتاب مانى رسول الله المعز :Anfang عن روح الله القدس عيسى صلوات الله وسلامه عليه' ان هذا السفر انى شرحت فيد وبينت واختصرت واحكمت لمن فهم عنى سرّ هذه الصنعة . . . علم هذا السر ينقسم على اربعة اقسام الاول في معرفة الشيء وكيف هو الخ

Alchemistische Schrift, vom Stein der Weisen handelnd, von Mant, dem Gottgesandten.

ومداومة فى العمل والقراءة وجحصل :Schluss له العلم بالتجربة والقياس ان اراد الله تعالي به خيرا وهو اهل الصلاح والخير ان شاء الله تعالي الخ

2) Mo. 37.
$$8^{\text{vo}}$$
, $(18\frac{1}{4} \times 12\frac{1}{4}e^{\text{cm}})$.

1) Auf der Rückseite des Vorderdeckels ist ein Blatt geklebt, an das sich Bl. 1 der Handschrift anschliesst. Diese Seiten enthalten die Beschreibung von 7 (9) Kräutern, die für Goldmachen von Wichtigkeit sind. Zuerst: حشيشة المهرشة سبعة عنب الذئب ورقها اخصر النخ Zuletzt: باب حشيشة ورقها مثل ورق الغول النخ Schrift: rundlich, flüchtig, vocallos; um 1000/1688.

2) F.2° ein Stück Commentar zu einem grammatischen Werke; es handelt über Dual- und Pluralbildung. Zuerst ist von كل die Rede. Zuerst: دلا بقوله مصاف التي مصمر لانه لو كان مصاف التخ

Beiläufig wird auch vom Elixir gehandelt in Pm. 369, 43^b. Lbg. 645, 156^b. 157^a. Spr. 2005, 16^a. Glas. 182, 192^b; 131, 336^b. 337.

4199.

Hier sind noch Werke anzuführen von:

- 1) جابر بن حيّان + e. 160/777, u. d. T. منافع الحجر
- 2) عز الدين ايدمر المجلدكي $um^{750}/_{1349}$, u. d. T. نتائج الفكر في احوال الحجر
- المريعتى الموسى المريعتى المريعتى المريعتى المريعتى (1090/1679, u. d. T. خمد في علم الحجر المريعتي)
- مناتحل الجوهر u. d. T. شاناق الهندي (4
- نظم الدرر, u.d.T. منصور بن محمد الارجاري (5) في علم الحجر
- 6) عبد الفتّاج اللارندي u. d. T. خزانة الخواس
- السر الاعظم في عام الحجر المكرم لبعضهم (7
- السر الافخر والكبريت الاحمر (8
- السب الا دبي في العلم الا دبي (9)
- كيمياء السعادة الربانية وسيمياء السيادة الروحانية (10

27. Enträthselung der Zukunft

a) durch Punkte und Striche.

Eine der beliebtesten Arten, die Zukunft in privaten Angelegenheiten zu erfahren, ist die Verwendung von Punkten und Strichen. Ihre jedesmal vierfache Zusammensetzung ergiebt 16 Figuren, welche besondere Namen erhalten haben, wie solche z. B. in Mq. 49, 3, f. 77-108 angegeben sind; ihre vier Theile stehen (in der Regel) senkrecht unter einander. Ursprünglich wurden dieselben durch Werfen von je 2 Kernen oder Kieseln hervorgebracht, dann aber einfach auf Tabellen verzeichnet und eine Deutung der einzelnen Figur hinzugefügt. Dieselbe wurde mit den Elementen und Planeten in Beziehung gedacht. Diese Zukunftsbefragung hiess معلم الرَمَل , wofür wir, mit Rücksicht auf die Entstehung, Wurfspiel, oder, mit Rücksicht auf die Verwendung von Punkten in den Figuren, Punktirspiel sagen können.

4200. Mq. 49.

8ro, 19 Z. (21×15; 15×9¹/₂[15¹/₂-16¹/₂×9¹/₂-10^{cm}). Zustand: nicht ganz fest im Einband und nicht recht sauber. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f. 12ⁿ:

كتاب في علم الرمل فوجدته هججا بلا شكّ ولا شبهة من اوله الي آخره٬ وقد استكتبته وانا ولتى سنجق حمد سنة الم

قال الشيخ المملوك عبد الله : Anfang f. 12b المحفوف المنجم نما رايت نثيرا من الخفوف المنجم نما رايت نثيرا من الناس من سائر الاجناس مجتهدين في طلب علم الغيب وقد اختلفوا في الوصول الخ

Der Drang, die Geheimnisse des Lebens und der Zukunft zu erkennen, ist sehr verbreitet und wird in verschiedener Weise befriedigt; die Inder theilen einen Kreis in 12 Theile und lassen danach rathen; die Nubier werfen zu dem

Zwecke Kerne, ein Theil der Berber entblösst die Schulter von dem Fleische darauf und wahrsagt danach, u. s. w. 'Abdallāh ben 'alī ben elmahfüf (vor 800/1397 am Leben) hat sich nun bemüht, das bei den Arabern sehr beliebte Wahrsagen aus Punkten und Strichen auf das Gründlichste zu erfassen und hat gefunden, dass es 16 Figuren umfasst, welche Formen (قرم المعربة) und Zeichen (علامة) genannt werden; jede Form basirt auf 4 Punkten (und Strichen), entweder je 2 und 2 oder einzeln. Er führt dies nun weiter aus und giebt als Namen der 4 ersten Formen die Mütter, dann der nächsten 4 die Töchter der Mütter u. s. w. an. Er will sich auf die Zukunft beschränken und zwar auf 28 Fragen, die man überall und immer thun kann, und indem er die Tabellenform anwendet, meint er mit 3200 Antworten auf die Fragen auskommen zu können. Er theilt sein Werk in 12 Kapitel, deren Inhaltsübersicht f. 14^b enthalten ist.

فى ديفية استخراج الصرب وهيئته "14 باب. 1 فى ذكر جدول يشتمل على عدة اشتخاص "16 باب. 2 الرمل وهو ستة عشر شخصا . . . مذكورة فيها اسماؤها بالعربي وبالبربرى وما لها من حروف المحجم والمذدر والمؤنث منها والمحلول والمربوط وما ينسب اليها من الالوان النخ يشتمل على عشرة جداول لاستخراج "17 باب. 3 ازار ويسمى الجمع والسلامة وهو استخراج ابريل وهو الطريق من "23 باب. 4

وهو استخراج الجليد ويستي السلطان ط28 باب. 6. هو استخراج التشمير ويسمي العاتبة 34% باب. 7. هو استخراج الكوش ويسمى القبص الداخل ط39 باب. 8. هو استخراج الملاغ ويسمي القبص الخارج 45% باب. 9. هو استخراج تامكاكت ويستي العقلة ط50 باب. 9. هو استخراج اللم بدوان ويسمي الاجماع 56% باب. 10. وهو استخراج بقية صور الرمل ط15 باب. 11. وما يكتب في صور الرمل من الاخوة وما يكتب في صور الرمل من الاخوة والاصداد المنو

وانما وضعنا منه ما وصل اليه :Sehluss f. 63b اجتهادنا وعلمنا بعد العناء والتعب واستخرجناه من اربابه وتعلقنا باقوى اسبابه والله اعلم بغيبه النخ

Schrift: klein, besonders die in den Quadraten (in welche die Tafeln getheilt sind) stehende, gefällig, gewandt, vocallos. Stichwörter roth, die Punkte auch. Bl. 18^b und 19^a leer. — Abschrift im Jahre 956 Rabi'l (1549) von عبد الكريم بن عبد العزيز بن ابراهيم

HKh. V 11365 (المثلث في علم اليمل).

F. 64"---65" steht, denselben Gegenstand (الرمل) betreffend, ein Abschnitt aus einem ungenannten Werke: الفصل الثاني في مسائل متفرقة

F. 65^b enthält 2 Quadrate mit je 15 Feldern, worin Zahlen (قلوح العدم und لوح الحياة). Die Gebrauchs-Anweisung steht darunter.

F. 67^b 2 Lehrbriefe (الجازة) in Bezug auf dies Werk; der Empfänger derselben ist nicht genannt (s. No. 173, 2).

/ 4201. Mq. 49.

8vo, 16 Z. (21 × 15¹₂; 14¹₂ × 9^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, glatt, ziemlich dünn. — Titel fehlt. Verfasser fehlt, s. Anfang.

الحدد لله الذي انول الكتاب وبين: "Anfang f. 68 هذا الحق عن البائل وفصل الخطاب . . . فان مصنف هذا الكتاب هو ابراهيم بن شعبان بن نافع الصالحي . . . قال لما رايت هذا العلم قد اندرس رسمه الخ

Die Wissenschaft des الرمل ist völlig vernachlässigt, fast bis auf ihren Namen verwischt; daher hat Ibrāhīm ben śa'bān ben nāfi' eççālihī dies Werk geschrieben, das alle Principien derselben umfasst, und hat, ohne für sich etwas zurückzubehalten, alle Punkte in gehöriges Licht gestellt, und zwar für Anfänger so gut wie für Vorgerücktere. Er verdankt sein Wissen seinem Lehrer ; akta الدين ابو الحسن علي الاسكندراني الحريري dieser hat es von ; ابو اسحق ابراهيم التونسي الصغير dieser von ; ابو اسحق الطرابلسي الصغير dieser von ; ابو اسحق الطرابلسي الصغير dieser von ; ابو العباس احمد المرائشي الصغير dieser

von ابو عبد الله المرادشي الكبيب; dieser von ابو الحجاب القابسي الصغير; dieser von زابو سعيد الطيابلسي dieser von زابو عبد الله الزناني dieser von ابو العباس احمد العنطيين; dieser von ابو جميى زكرياء القابسي الكبير; dieser von ; ابو التجابر يوسف dieser von عبد الله المعروف بالاخطل dieser von ناصر الدين البربري الصغير; dieser von dieser war in Indien خلف البربري الكبير 120 Jahre, nach f. 70^b unten. Er war Zeitgenosse des Propheten). (Weiter hinauf mit Aufführung der Vorgänger — die bis zu dem Propheten ادريس hinaufreichen — will er nicht gehen.) Der letztgenannte hat in Indien das Werk des تماني ناهندي über diese Wissenschaft in Indischer Sprache kennen gelernt und durchstudirt, auch selbst ein Werk geschrieben: . Als er starb, حاوى الغيايب ومظهر التجايب seinem Schüler طمطم seinem Schüler in Verwahrung. Dieser starb ناصر اللدين البربري im J. ¹³/₆₃₄, 186 Jahre alt. Das Buch vererbte sich dann von einem Meister auf den anderen, ungelesen, bis es kam auf ابو عبد الله الزناتي. Dieser drang zuerst wieder in seine Geheimnisse und stellte auch neue Sätze in der Wissenschaft auf, durchaus zuverlässig, schrieb auch selbst ein bekanntes Buch.

Das Werk ist in ungezählte Kapitel und Abschnitte und viele نكتة eingetheilt.

Angabe der) باب في طريق المحو والاثبات 426 und ihrer Namen). البمل 16 Figuren des الانفصال "76 ; الاتصال 75 ; النطق 75 ; باب النظر "75 القول على التجودلة وحليتها وما توصف به 77ª القول على اللحيان وحليته وما يوصف به 79ª القول على العتبة الداخلة وحليتها المز 82^{a} القول على البياس وحليته المن 84ª القول على النفتي الخت وما يوصف به 87 القول على العتبة الخارجة وحليتها وما توصف به 89ª القول على الحمرة وما توصف به 91ª القول على الانكيس وما يوصف به 94* القول على النصرة التحارجة وحليتها وما توصف به 95 القول على النصرة التحارجة القول على العقلة وحليتها المز 97^{b}

99^bالقول على الاجتماع وحليته المخ القول على النصبة الداخلة وصورتها وحليتها 101 القول على النصبة الداخلة وما توصف به القول على الطريق وحليته وما يوصف به 103ª القول على القبض المخارج وحليته المخ 105^{6} القول على التجماعة وحليتها الحو 107ª القول على القبص الداخل وحليته الحز 108^{b} 110ª باب معرفة البيوت الستة عشر فصل في حكم الجودلة على انها في الطالع 114ª (und ebenso die anderen 15 Figuren). باب في نظر[' ونطق' واتصال] السايل والمسؤل 1486 والجودلة في الطالع باب في منع السايل من المسئول الج 149^{6} (und ebenso die anderen 15 Figuren). Von f. 160^b an werden allerlei einzelne Fälle (نکتۃ) behandelt; so 160^{b} باب في نكتة المولود قبل ان يولد نكتة يعلم منها حال اذا لم يتم حال المراة 162ª في الحمل ويجيئ المولود سقطا ميتا نكتة يعلم منها أن كان المولود ولد الخلال أو ولد الزنا 165 أ نكتة يعلم منها حال المريض أن كان غايبا أو حاضرا 1696 نكتة يعلم منها حيلة السارف عل عو من قرايب 176

صاحب العملة ام لا نكتة يعلم منها عمق الماء تحت الارض قبل 182^b اخباجه وحفر الارض

تسكين ويسمى المَرِّكَب تحتاج المسافرون اليه 198⁶ في النحر المالتم

وبعد هذا نقطة الميزان تدل : Schluss f. 213b الطالب على الطريق والله تعالى يطلع من شاء على ما يشاء تم الطالب على الطريق والله تعالى يطلع من شاء على ما يشاء تم فائدة في عمل اسفيداج : Schrift: ziemlich klein, gewandt, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1000/1591. — HKh. V 10143.

4202. Mq. 49.

Format etc. u. Schrift wie bei 3). - Titel u. Verf. f. 219*: كتاب في الرمل طريف من كلام الشيخ الاستاد الحصري شارح كلام الامام الزناني

واما اذا كان وجه الضارب: Anfang f. 219b الي المشرق فيكون على هذا الحكم والمغرب عدد الف ومائنين وثلاث وسبعين يزاد عليها عدد الامهات So beginnt offenbar kein Werk: also der Anfang fehlt. Diese Auskunft über das Erramal wird dem Elhoçarı beigelegt, der vor 800/1397 gelebt haben muss, da der in dem Lehrbriefe f. 219° u. 67° vorkommende Abderrahman elbistamı um 820/1417 das Werk kennt. — Ob محمد بن عبد الحق بن عيسى الحين شمس الدين أبر معبد الحق بن عيسى الحين شمس الدين أبر 1307 gemeint sei, weiss ich nicht. Als alter Lehrmeister in dieser Kunst gilt ابو عبد الله الزناق (s. Mq. 49, 3; IIKh. III 6155 u. V 10143), dessen Werk von dem Obigen erklärt worden ist.

Das Werk zerfällt in viele ungezählte Kauberschrieben. باب في معرفة النز tiberschrieben. ;باب في معرفة طبايع السطور الاربيعية «F. 219 المذكر والمؤذث 223 ; طبايع البيوت الست عشر 220 المذكر ; السعيد والتحيس من البيوت 226° ; من البيوت ; الشواهد في البيوت "230 ; الجهات في معنى البيوت "228 u. s. w. الساعات 235^b ; الالوان في البيوت باب في معرفة الوان الاشكال 258^{b} فصل في معرفة السعيد والنحيس من الاشكال 459 u. s. w. فصل في معرفة الايام والاوقات سهام الاشكال 285° ; فصل في معرفة الزواج والنكاح 284° الصايع والسبقة والتهمة "286; الاتصال والبعث "285 الاعوام وكبيف الحال فيها 286 ; الاسعار 286 مسئلة في احوال الملوك والخلاف بينهم المر 287 فصل في معبوفة الشيواعيد ٤٤٥٥ Zuletzt: f. 2886

دليل الوصل والاتصال دليل الطالب: Bchluss f.288b والمطلوب دليل المعرفة والتمييز بين الخق والباطل والله اعلم

F. 219^a ein Lehrbrief über dies Werk, s. No. 173, 3.

$\begin{array}{c} / & 4203. \quad \text{Mq. 49.} \\ & 5) \text{ f. 289} - \text{306.} \end{array}$

Format etc. u. Schrift wie bei 3). - Titel u. Verf. f. 289a:

كتاب في الرمل للكردي

الحمد لله الذي لا يحول ولا: "Anfang f. 289 بنيا يزول ابدا . . . أما بعد اعلم يا اخي أن أصل ما بنيا عليه الصدى وتقوي الله سجانه وتعالى وهو رأس كل شيء وأذا عودت لسانك برطوبة الذكر والاستغفار الخ

Es fehlt hier im Text nach ان etwas, wahr-scheinlich: علم الحساب.

Dies Werk über Erramal zerfällt in فصل und قول. Der Verfasser ist Elkurdi.

فصل اعلم يا اخي ان اصل علم الحساب علم كبير 290° فصل واعلم ان لها صعود وهبوط وزيادة ونقصان 290° فصل واعلم ان الاشكال الستة عشر اصلها عشرة 290° فصل واعلم ان الاشكال لها نظر ونطق واتصال وانفصال 290° فصل واعلم ان الاشكال لها خصوص من حرف 291° وطبع وعدد وسدن ومزاج

u. s. w.

انقول على وجود الاربعين وهو مساحة البيت 493° الثاني عشر الاعداد

Von hier an folgen auf jedes القول 2 Tabellen, jede mit 3×6 Fächern, deren jedes beschrieben ist.

الفول علي وجود الثمانية وثلاثين وهو مساحة "295 البيت الحادي عشر

القول على وجود الستّة وثلاثين ط96^b

القول على وجود الثمانية عشر وهو مساحة البيت "305 الاول وهو بيت النظر والكرم والشجاعة النخ

وآخره الشهر الاول من فصل: Schluss f. 306a الصيف ولم من الاحرف الالف احد ومن العدد المدغم ثمانية عشر'

Darunter dann die 2. dazugehörige Tafel.

F. 307^a in kleiner Schrift: جدول الغالب والمغلوب (eine Tafel mit 5 × 9 Feldern, darin Zahlen; die Gebrauchsanweisung steht voran).

F. 307^b=317^a ist Türkisch, von einigen Kleinigkeiten abgesehen.

\angle 4204. We. 1218.

87 Bl. 8vo, 16 Z. (21³,4×15¹,2; 17¹,2×11¹/2-12^{cm}). Zustand: zieml. gut. — Papier: weisslich, dünn. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titel und Verf. fehlt.

وبعد فان علم الرمل علم جليل ولا :Anfang يعرفه الا العاقل الخبير ومن جملة الكتب رسالة ابي حامد الغزالي في الاطلاع على قرعة الرمل وصفة العمل بها أن يكون القارع طاهر الثوب والمكان وكذلك المقروع له وهو أن تناخذ من الحبوب أو الحصا من غير عدد وترمية كل ثنتين سوي الح Abhandlung über die Punktirkunst, nach der Abhandlung des Abū hāmid elgazzālī verfasst. Zuerst giebt der Verfasser Anleitung, wie man mit Körnern oder Kieselsteinen (immer je 2 u. 2) zu werfen habe und zu welcher Zeit (von Sonnen-Aufgang bis -Untergang, ausser an trüben regnichten und windigen Tagen). Dann folgt eine Tabelle mit 16 Fächern, die Namen und Figuren (4 Punkte oder Striche in verschiedener Folge) und Angabe ihrer elementaren Art (luftig, feurig etc.) enthaltend. Von f. 1^b an folgt die an die einzelnen Figuren sich anschliessende Deutung. Die Namen derselben sind die bei Mq. 49, 3, f. 77^a—108^b aufgeführten.

An fang der Deutung der ersten Figur f. 1^b: القول على الحجودلة وهي البيت الاول وهذا شرحه قال الله تعالي وهو اصدي القايلين واما الذين سعدوا ففي الجنة خالدين ففيها ما دامت السموات والارض' ابشر ايها السايل برزق وافر وتجم طالع المخ

Alle 16 Figuren werden in dieser Weise mit einem Qoränverse eingeleitet.

والبشارة قريبة حاصلة ولكن "Schluss f. 11" الكا اعداء وسمعت منهم شيئًا اغاطك فلا تحمل هما ما صقت الا وفرحت واسمع قول الراجز حيث قال وقبض داخل وسوال ينبى بنجيج مطالب وبنيل قصد وقبوة همة وزوال هم بنجم قد علا فرحا وسعد تمت قرعة الرمل البخ

Schrift: gross, rundlich, flüchtig, vocallos. -- Abschrift c. 1850.

4205. We. 1213.

72 Bl. 4°, 17 Z. (22½/2×16; 17—17½/2×10½-11cm). Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, grob, ziemlich stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel fehlt. In der Vorrede f. 3a:

سجانك عالم الخفيات والجلبات : Anfang f. 1b: سجانك عالم الخفيات اليها الاخ العزيز . . . ان العلوم الرياضية من اسنى العلوم الدقيقة الخ

Der Verf. handelt in der Vorrede von der Wichtigkeit und Schwierigkeit der Punktirkunst. Das Werk zerfällt in Vorwort, 5 Kapp. und Schlusswort.

في شرط الصرب وكيفية اخذ ما تصرب أقلامة فيه والجهة والمكان المشروط له وصورة ضربه وتوليده وكيفية الترتيب له ومحل الصارب واختياره

في معرفة الاشكال واسمائها واعدادها 7ª باب. 1 وتساكينها وسعدها وتحسها النخ

فى الصرب وما يتولد منه والكلام على المتولد 21 باب. 2 من سعد ونحس ومن سعدين ومن نحسين النخ

فى اخراج الصمير وكيفية تحقيقه بالقواعد 48° باب.3· السهلة المرِّ

في بيان صحة هذا العلم وديفية الزيارج 57^b باب. 4 المستعملة منه

في القسمة والتربيع واخراج الدفايين والكنوز 64^b باب. 5 وديفية العمل بالجمول والحروف المقسومة على الجهات في ذكر من ناد من دول عام المستخدمة 70^b التخاتمة

فى نكت ونوادر وشروط واعمال مستخرجة 40⁰ التخاتمة من الحروف داخلة فى هذا العلم ماخوذة منه

فان حلّ المستولي في بيت :Schluss f. 72b سفر فيعرض له السفر عن قريب ومدّته راجعة استلقاءً من القواعد والله تعالي اعلم واليه المرجع والمآب

Schrift: zuerst ziemlich gross und weitläufig, von f. 45^b an enger und kleiner, geläufig und deutlich, vocallos. Stichwörter u. Ueberschriften roth. — A bschrift c. ¹²⁰⁰/1785.

4206. We. 1211.

128 Bl. 8vo, 15 Z. (20×15: 13¹/₂×8^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, glatt, ziemlich dünn. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titelüberschrift f. 1^b:

كتاب الكنز المكتوم في ستر الله المكنون Verfasser fehlt.

صلى الله على سيدنا محمد وسلّم ' : Anfang f. 1 الماليل المتولي ممّا يقومان مقام السايل والمسئول وهما البيت و و و و وهما الزوج والفرد المخ

Dies ausführliche Werk über die Punktirkunst, ohne besondere Vorrede, zerfällt in eine sehr grosse Menge ungezählter Kapitel. Zuerst nach dem obigen Kapitel:

باب نبيل الشيء من منيلة برضى ام بكرة "3 تمييز الاشكال 4 ; في الحمس حواس 4 ; في الامر بغتة 3

فى تفريقة الاعداد 35°; فى اخراج الصمير عن الخط 34° فى معرفة الروحاني والحيوان 39°; فى احكام الرمل 35° فى معرفة الروحاني والحيوان 40°. بن المراكبة المراكبة

92" باب فصل في دلالة الاشكال الرملية 92" وصل في اصل علم الاشكال الرملية 94" والاتصالات 94" والشواهد والاتصالات 94" والله و

باب في معرفة كل كوكب وما له من الاشكال 112ª باب فصل في شرح الامراض

دلّ على مرص البلغم وان وقع في بيت: • Schluss f.123 ارص دل على البلغم الختلط بالسواد وان وقع في غير ارص دلّ على غلبة السواد او طبيعة البيت كما قدمنا والله اعلم'

Am Rande ist an mehreren Stellen, besonders im Anfang, aus einem Türkischen Werke ein Abschnitt fortlaufend beigeschrieben.

Schrift: Türkische Hand, klein, gefällig, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. Am Rande kleiner und flüchtiger. — Abschrift c. 1100/1688.

F. 123^b—123^b Uebersicht über einige Punktir-Figuren. F. 126—128 fast leer.

4207. Spr. 1937. 1) f. 1-60.

85 Bl. Schmal-8vo, 17 Z. (20 × 10; 13 × 5^{cm}). — Zustand: unsauber, besonders im Anfang. Bl. 1 schadhaft. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel fehlt; nach der Vorrede f. 1^b:

الحمد لله حمد الشاكرين والصلاة : Anfang f. 1^b : الحمد الشاكرين والصلاة . . . وبعد فهذا كتاب جليل في علم الرمل يشتمل على فوايد وقواعد من كلام خلف البربري وطمطم الهندي وصحمد بن عثمان الزناتي والطرابلسي والكردي وغيرهم المؤ

Anleitung zur Punktirkunst; dieselbe zerfällt in viele ungezählte Abschnitte und Kapitel.

 فصل في الاصول والقواعد
 a

 فصل في تسكين الاعضاء
 4°

 باب في معرفة الدليل
 d

 فصل في معرفة السايل وحليته وصناعته 4°
 d

 فصل في معرفة الخير حقّ ام هو باطل 4°
 d

 فصل في معرفة المتهوم
 5°

 فصل في معرفة المتهوم
 5°

 فصل في معرفة عدد البيوت
 5°

Von f. 5^b an ist das Werk Mq. 49, 3, f. 160^b ff. sehr stark benutzt.

F. 39^b ein Regez-Gedicht von 44 Versen, einzelne Stücke der Punktirkunst betreffend, anf.: اول ما يبدأ بالبشارة بالعرس والافراح والطهارة

في معرفة :Das letzte Kapitel handelt f. 59 العناصر؛ الاشكال على الايام والتالي على حكم العناصر؛

Schrift: ziemlich klein, gewandt, ziemlich deutlich, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. Mit den nöthigen Figuren (rothen Punkten) in gewisse Fächer getheilt. — Abschrift im J. 1066/,1656 (cf. f. 81*).

4208. We. 1219. 1) f. 1-31⁶.

103 Bl. 8°, 14-18 Z. (213/4 × 16; 17-18 × 11cm). Zustand: ziemlich gut, doch der Raud in der Mitte der Handschrift beschädigt; nicht überall ganz sauber. — Papior: gelblich, glatt, stark. — Einband: Pappbd mit Lederrücken und Klappe. — Titelüberschrift f. 1a:

كتاب نزهة النفوس ومزيل العكوس

so auch in der Vorrede, f. 1ª unten. - Verfassers. Anfang.

Von der Neigung zu der Beschäftigung mit der Punktirkunst sei man sehr zurückgekommen, klagt der Verfasser 'Ali ben eśśeih elfāḍil elmedenī elmagribī; er wolle sie durch dieses ausführliche Werk wieder auffrischen. Dasselbe zerfällt in 44 Kapp., deren Uebersicht f. 1^b. 2^a steht. 1. باب 2^a عنائروف الجدولية 3^a باب .9 في وضع الحروف الجدولية 3^a باب .9

4. باب .5 باب .5 باب .0 باب .4 باب .6 باب .4 باب .6 باب .6 باب .4 باب .6 باب .10 باب .10 بالاشتراك 7 باب .10 باب .20 باب .20 باب .20 باب .20 باب .20 باب .20 باب .21 باب .25 باب .25 باب .25 باب .25 باب .25 باب .25 باب .28 باب .26 باب .30 باب .40 باب .40

واياك والفواحش ما ظهر : Schluss f. 31^a: بطئ وما بطئ المعادا: Dann noch ein Kapitel: باب في حساب المسروق وما يكون مثل خرز او لؤلؤ او قتلع نهب وحراقيل منتشل ومعثث وهذا عيافة للمسروق والله اعلم تم

Schrift: gross, rundlich, unschön und uncorrect, aber deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. Der Text in rothen Linien. — Abschrift im Jahre 1247/1831 von درویش أبو عین (s. f. 101b).

4209.

1) Spr. 1937, 2, f. 61^b -74^b.

Format etc. u. Schrift wie bei 1. - Titel fehlt; nach f.81a:

ر" البيان في تصريح الكتمان

Ueber Punktirkunst. — Anfang f. 61^h: معلم وفقك الله بان اشكال الرمل ۱۹ شكلا وتفصلهم عدد ۱۹ فان اتناك سايل وسالك وقال احسى عدد الرمل من شكلين فخذ نقطة شكل الجماعة الن F. 62ⁿ باب في معرفة سبب المريض u. s. w. Zuletzt f. 74ⁿ: 4

2) Spr. 1937, 3, f. 74b-81a.

Ist die Fortsetzung und behandelt die 16 بيت الأول dieser Kunst. Zuerst f. 74b: البيت الأولى والنفس للسايل والعقل والرابي والندبير والفلسفة والرياسة وابتداء الاعمال المخ واخبار الاعداء وكتبهم Schluss f. 81a:

وخوف المسافر في طريقه والله تعالى اعلم عمد

عمر بن الحاج ناصر الدين بن القاضي Abschrift von (im J. 1066 Gomädā II (1656) كمال الدين بن ناصر الدين

F. 82ª mit der Unterschrift:

تمت وكملت الزايرجة المباركة

t 4210.

1) Mf. 39, 5, f. 74-83.

Format etc. und Schrift wie bei 4.

Ueber die Punktirkunst. — F. 74^b—82^a enthalten, mitten auf der Seite, einen Kreis, jeder, von 1—16, der Reihe nach mit einer Zahl versehen; innerhalb desselben steht in der oberen Hälfte des Kreises ein Wort (für eine Ramalfigur) und darunter 4 Punkte oder Punkte mit kleinen Strichen unterbrochen; desgleichen auch in der unteren Hälfte. So im 1. Kreise (f. 74^b) oben الحيال, unten جودله, im 16. (82^a) im 16. (82^a) im Uebrigen stehen auf jeder Seite allerlei auf diese Figuren bezügliche Notizen; manche Seiten aber sind nicht ganz ausgefüllt. Eine besondere Gebrauchsanweisung (غ بيان احكام الرمل) steht f. 83^a; dazu gehört auch f. 74^a u. 82^b. — F. 84 leer.

2) Mq. 127, 20, f. 92^a . 8vo (18 × $12^{1/2}$; c. 14 × 10^{1} .2^{cm}).

هذه فايدة في معرفة بيبوت الرمل Deberschrift: الأول بيت نفس وحيوة ومولود وابتداء Anfang: كل أمر حادث والتاني الخ

Uebersicht der 16 verschiedenen Figuren des Ramal und deren Namen, zugleich mit Angabe, was sie bei den Auslegungen zu bedeuten haben.

Schrift: klein, fein, etwas flüchtig, vocallos. — Abschrift c. 1700.

Das Uebrige im Bande f. 92b—135 sind verschiedene Persische Stücke.

3) Glas. 161, 4, f. 87—92.

Format etc. und Schrift wie bei 2.

Titel fehlt. Es ist Deutung der 16 Ramalfiguren. Zuerst die Figur . Die Deutung beginnt: سعد له من الكوا ئب المشتري ومن الايام الخميس يدلّ والرزق الواصل الخير العاجل والرزق الواصل الخير العاجل والرزق الواصل الخير فقيد الداه schliesst gewöhnlich bei jeder Figur mit einigen Versen. — Schluss f. 926 فقيد العلاج وتيشر الامور تبارك الله المطبّق الخبير وفيد الفلاح وتيشر الامور تبارك الله المطبّق الخبير

4) Spr. 1937, 4, f. 82^b—85. Format etc. und Schrift wie bei 1.

اسم الاعظم الذي يقبل علوم شتي': Anfang f. 82b بسم رب العرش والرحمن نبتدي قولي يا اخواني كلنا نرجو الحق الي عالم السرّ والكتمان

Behandelt, Anfangs in unregelmässigen Versen neueren Metrums, dann in Prosa, die Punktirkunst. (Incorrect.) -- Schluss f. 85°: في ساير الاوقات جايز ويكره فوق اللحر وعلى القبور وعند الحايض وعند الجنوب وعندا غاية ما ذكرناه لك

/ 4211.

- 1) We. 1733, 9, f. 105b. Anfang einer Abhandlung über Punktirkunst, betitelt nach dem Vorworte: اللباب العالمين والصلوة . . . هذه الرسالة في الرمل المحاليين والصلوة . . . هذه الرسالة في الرمل خصتها من كتب الاقدمين واظهرت ما كان مخفيا المخ Bloss eine halbe Seite Text, von derselben Hand wie bei 8), aber kleiner.
- 2) Pet. 637, 2, f. 58b. Ein kleines Stück über Punktirkunst, das oben am Rande so anfängt: اذا اردت الاقدام على امر تنقّط مقدار نقط
- 3) Pm. 476, f. 32^b. Die Namen der 16 Ramal-Figuren. — Desgleichen in Mf. 175, f. 201*.
- 4) Pm. 654, 3, f. 116° ff. Abhandlung über Punktirkunst ر" في الرمل, angeblich vom Imām ر" في الرمل. Zuerst die 16 verschiedenen Formen und Namen derselben, dann die Erörterung der einzelnen. Anfang: المالة مقتصرة مفيدة وسالة مقتصرة عليه stehen: Pm. 262, f. 120°. We. 1187, Vorderdeckel. Mo. 273, f. 66°.
- 5) Pm. 497, 11, f. 97^b. Die 16 Zeichen der Punktirkunst, mit ihrer Deutung im Türkischen.

4212.

Einige andere Werke dieser Art sind:

- 1) مفتاح الكنوز von عبد الله الحسيني البلباني $\frac{1}{1494}$ um اوحد الدين
- موائد الفصل للجامعة لبابا في موارد الرمل النافعة احبابا (2) von بن شيخان + 1046/1636.
- عبد الجليل بن von المهتنع السهل في علم الرمل (3) عبد الجليل بن احد الدمشقى ابن عبد الهادي الدمشقى ابن عبد الهادي
- على بن عبد الله بن احمد العلوبي von تتاب في الرمل (4 † 199/1785.
- الذهب الابريز المحوّر في اقتفاء علم الرمل والاثر (5 von الحمد بن على بن احمد المحلّى أبن زنبل
- تقويم النظر في الرمل (7 . تجارب العرب في الرمل (6

b) durch Buchstaben.

Diese Kunst der Zukunftsdeutung ist zwiefach. Sie betrifft entweder die künftigen politischen Ereignisse oder das Privatleben. Jene werden gedeutet aus einzelnen oder verschlungenen Buchstaben, die meistens in einem Kreise (oder auch Viereck) sich befinden, und die als in Beziehung zu den 4 Elementen stehend gedacht werden; auch können Zahlen und Buchstabennamen dabei in Anwendung kommen. Als Erfinder dieser Kunst gilt Vielen der Halife 'Ali, weil der Prophet ihn "das Thor des Wissens" genannt hat; sie heisst علم الجفم (Gefr), weil er aus gewissen auf einer "Kameelhaut" befindlichen Buchstaben Zukünftiges prophezeit haben soll. — Die zweite Art heisst الزَيْنَ ع oder öfter الزاير و oder الزاير (plur. الزير) und ist, als Abart des Elgefr, entweder erfunden oder doch in Schwang gebracht von Ahmed ben ga'far $essabt\bar{\iota}$ abū 'l'abbās $+ \frac{601}{1204}$. Auch hier wird ein Kreis verwendet, aber mit vielen zum Theil nach dem Mittelpunkt gehenden Linien, oder auch ein in 28 Felder getheiltes Quadrat, jedes mit einem Buchstaben und auch mit einer Zahl versehen. Sie werden mit den 12 Sternbildern in Verbindung gebracht und

die Deutung enthält die jedesmalige Antwort auf eine mit ob? oder ob nicht? gestellte Frage.

1. Elgefr. 4213. We. 1762.

57 Bl. 8vo, 21 Z. (21¹/₂ × 15; 16 × 9¹/₂c^m). — Zustand: ziemlich gut, doch mehrfach fleckig, besonders Bl. 23. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappbd mit Kattunrücken. — Titel und Verfasser f. 1^a:

عدا مفتاح الجفر الجامع للشبيخ الاكبر

الحد لله الذي اودع سرّ المكتوم : Anfang f. 1b في طبق الحرف المرقوم . . . أما بعد فاعلم . . . أن النفس الرجاني باعتبار تعينه وتنزله في المراتب حقايق تختلفة الخ

Nach Vorbemerkungen über Verhältniss der Buchstaben zu dem Wesen der Dinge, behandelt Eśściń clakbar, d. i. Ibn 'arabī $+ \frac{638}{1240}$ (No. 808), ausführlich die Buchstaben in 4 Abschnitten, deren die 2 ersten باب, die andern genannt sind. Der 1. f. 4b betrifft das Element des Feuers und behandelt die 7 Buchstaben ا ه ف م ط ; der 2. f. 8b das der Luft (und die Buchstaben خ ن س که زیج); der 3. f. 12" das des Wassers (mit بى ى و ب ین ت س); der 4. f. 15* das der Erde (mit ع خ ر ع ل ج ال Dann kommen f. 18 ein Paar Abschnitte (فصل), in welchen das Geheimniss solcher Buchstabengruppen in Rücksicht auf den Zahlenwerth erörtert wird, darauf f.22b etwas über Vererbung dieser Wissenschaft von Adam her.

وعلم الالف في النقطة وعلم : Schluss f. 23b النقطة في المعرفة الاصلية في النقطة في المعرفة الاصلية في علم الازل وعلم الزل في المشيئة وعلم المشيئة في علم الغيب الهوية والحمد لله على التمام تمت

Aber diese letzten Worte sind von späterer Hand u. es scheint als ob das Werk selbst hier nicht zu Ende sei. Auch fehlt die Unterschrift, die bei einem so geschriebenen Werke zu erwarten wäre.

Schrift: ziemlich gross, etwas rundlich, sorgfältig, vocallos. Der Text — mit Ausnahme der letzten Seite — in rothen Linien. Ueberschriften und Stichwörter roth. Im Text viele zu den einzelnen Buchstaben gehörige Tabellen. — Abschrift c. 1100/1688.

4214. We. 1214.

49 Bl. 8°°, 21 Z. (201/2×14; 15×91/2°°). — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe. — Titel f. 1°:

كتاب شرح الشجرة النعمانية في الحولة العثمانية

Den Specialtitel s. bei Lbg. 711, 2. - Verfasser f. 1a:

صدر الدين الشيخ القونوي

الحد لله الذي بين البيان لاهل : Anfang f. 1^b: العرف البيان البيان العرف الأول حرفا الكاف والنون

Die Geheimwissenschaften, insofern sie sich auf Deutung der Buchstabengeheimnisse beziehen, fanden ihre Pflege, von Mohammed selbst abgeschen, an seinen Genossen und deren Nachfolgern, wie 'Alī ben abū tālib, Abū horeira, Hodeifa eljemānī und so in weiterer Folge, bis sie namentlich in Ibn 'arabī ihren begeistertsten Apostel fanden. Zu seinen darauf bezüglichen Werken gehört: الشاجِهة النعانية في الدولة العثمانية in welchem er mit dunkeln Hinweisungen und Zeichen sich speciell mit Aegypten und dessen kommenden Schicksalen beschäftigt. Zu diesem Werke hat Cadr eddin elgonawi + 673/1274 (No. 1471), ein Schüler desselben, den vorliegenden Commentar geschrieben, in Vorund Schlusswort. فصل 3

اعلم... ان شرف كل علم بشرف موضوعه: . 4nf. 3^a المقدمة في معرفة المفاتيج الغيبية في معرفة عدة تلك المفاتيج وتميز بعضها عن بعض 4^a فصل . 2 في معرفة عدة تلك المفاتيج وتميز بعضها عن بعض 4^a فصل . 3 في بيان رموز الشجرة وما في ضمن الدائرة 8^a فصل . 3 المذكورة من امر التنبية على الحوادث الكونية

باب ذكر ما بين الفاتح والحاتم من الحركات 90 الكليات دون الجزئيات

ولنختم هذه الرسالة خاتمة وجيزة : Sohlusswort 33° اجمالية نذكر فيها سرّ القران الذي يتعين في عام سين الغين الخ

فلنكتف بما ذكرناه وبيّناه : Schluss f. 49^a الدورة من حوادث الدايرة الامكانية الحاصلة في الدورة الخيالية بحسب الوقت والقابل والله اعلم البخ

Schrift: gross, rundlich, kräftig, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift v. J. 1169 Śawwāl (1756).

4215.

Dasselbe Werk ist vorhanden in:

1) Lbg. 711, 2, f. 25-65.

Format etc. und Schrift wie bei 1. - Titel f.25n:

د" اللمعة النورانية في حلَّ مشكلات الشجرة النعمانمة الخصوصة باخبار الدولة العثمانية للامام صدر الديبي القونوي

Das Schlusswort beginnt f. 64b so wie angegeben; der Schluss ist alsbald f. 65° so: عقدة لا تحد في دائرة القاهرة وفي الاية الباهرة ياتي الكلام على حوادث ما بعدها في تختصر الرسالة فافهم والله اعلم'

Abschrift im J. 1063/1653. - Collationirt. Bl. 66. 67 leer.

2) Pm. 733, 4, S. 8-38.

4to, 23 Z. (Text: 20 × 12cm). - Zustand: ziemlich unsauber, auch fleckig. - Papier: gelb, stark, etwas glatt.

Titel u. Verf. fehlt. Beides ganz kurz auf der Innenseite des Vorderdeckels. Anfang fehlt. : mit den Worten فصل. 2 Das Vorhandene beginnt im النبوية والاخبار المصطفوية التي اخبر بها المصطفى المز Der Schluss weicht hier ab; er ist: فلا حاجة المي تكرارها وقد تقدم التنبيه على فروع الشجرة النعانية وهنا تم بتمامها ولم يبق الا احكام القران الاكبر بعد تمام آيقغ وقد افردنا لم رسالة عجيبة سميناها الاهتمام بام الخنام والله تعالى اعلم لا راد لامره ولا معقب لحكه. وهوسريع الحساب واليه المرجع والمآب وهو حسبنا المز

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. Text in rothen Linien. - Abschrift im عمر بن عابد بن (s. auch S. 98), von عمر بن عابد بن احمد بن صالح بن محمد الزاي الهبائي الشافعي الرفاعي (statt عمر steht S. 98 عمر).

3) Lbg. 538.

7 Bl. 8°, 19 Z. $(20 \times 15; 14 \times 7^{3}/4^{cm})$. — Zustand: fleckig. - Papier: gelb, glatt, stark. - Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Titel f. 1 (von ganz neuer Hand) etwas abgekürzt. — Bricht ab im 2. فصل mit den Worten: اما سبب تخصيص مصر بهذه الدائرة فلكون مصر

Schrift: gross, deutlich, vocallos. Text in rothen Linien. — Collationirt. — Abschrift c. 1900/1785.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

4216. We. 1704. 54) f. 149 - 156.

Format etc. u. Schrift wie boi 53). - Titel fehlt; erist etwa:

ر" في اسرار الشحية النعمانية Verfasser fehlt.

الحمد للم واهب الاسبار لاهل : Anfang f. 149b: الاستبصار . . . أما بعد فاني ذائر في هذه الرسالة بعص اسرار تلم حتها من دايرة الشجرة النعمانية الحز

Erklärung geheimnissvoller Andeutungen über die Zukunft, und zwar speciell Aegyptens, welche sich in dem Werke شاجبة المشاجب d. i. des Ibn el'arabī finden. — Der Verfasser erwähnt f. 150^a sein Zusammenin Damask محمد بن على التونسي in Damask im J. $^{773}/_{1371}$ (derselbe starb etwas nach $^{776}/_{1374}$ in Elmedtna), der ihm einige Belehrungen über das Werk zukommen liess und ihm erlaubte, davon Gebrauch zu machen; auch erhielt er von ihm im Schlaf einige Erleuchtung über den Inhalt. Es kann also der in Lbg. 711, 1 als Verf. bezeichnete الصلاح الصفدى nicht sein; denn خليل بن ايبك بن عبد الله الصفدي صلاح الدين geb. c. $^{696}/_{1297}$, ist schon im J. $^{764}/_{1368}$ gestorben.

Es sind in diesem Werke einzelne Buchstaben, besonders ش, auch س u. , von grosser Bedeutung. Der Verf. versucht nun, im Zusammenhang mit dem Grundtext, den Sinn derselben aufzufinden. Das Werk selbst fängt فنقول . . . اما قولم في دايرة . . . اما قولم في دايرة الدايرة مصر لا تزال بادعة ومع حكامها مخادعة ولا تقال الامور [موادعة] حتى يقابل المزيخ كيوان . . . أعلم ايدك الله بروح منه أن لفظ أسم الخروج ما ليس على بابه الذي هو حكم ظاهره الخ

ويكون ابتداء امرهم ضمير :Schluss f. 156 مستتر بينهم بعقب خفى يتم ظهوره قولا وفعلا بعب مصتى ثىلاثىيىن من سنة ١٠٥٧ هجرية وقد شدوا في امر الكتم غاية التشديد الى اوانه خشية الفاء المرجفة وسنذكر طرفا يشير الى ما رمزوه وكتموه حتى جصل فايدة التنبيه٬ وكان الفراغ المز

Damit hört dies Werkehen auf, ist also offenbar nicht zu Ende, da der Verf. ja noch am Ende sagt, er werde zur Vervollständigung noch Einiges erwähnen. —

F. 156^b und 157^a oben ein kleines Stück (von anderer Hand) ebenfalls über Buchstaben-Geheimnisse.

$$/$$
 4217. Spr. 490. 5) f. 49-60.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Dasselbe Werk. Titel, Verfasser und

Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt f. 49^a: حتى اجتمعت بفرد من افراد العالم يقال له محمد التونسي وقد الفنا رسالة: (abweichend) وقد الفنا رسالة: (chluss f. 59^b (abweichend) المدة وجيزة بالنظم فيما بعد عام الفاء الي تمام المدة المقدرة الجفرية . . . فعليه بتلك الرسالة وهي كافية في علم الحوادث التي غاية المدة المقدرة المشار اليها بقوله تعالي ونفض في الصور . . . جرت عادة ارباب هذا الفن بالتقديم والتاخير وتفرقة الوقايع في عدة مواضع مراعاة لكتم الاسرار الالهية اذ قد اجمعوا على عدم التصريح فاعلم فلك واعمل حكم الاصطلاح . . . حتى يظهر مكنونها والله متولى هداه بمنه ودرمه آمين ويتصمر مصونها والله متولى عداه بمنه ودرمه آمين

Die in diesem Commentar gegebenen Aufschlüsse gehen bis auf die Zeit des Sultans der Zeit des Sultans, der von 1058/1648 an regierte. Der Verfasser lebte also ohne Zweifel in der 2. Hälfte jenes 11. Jahrhunderts und hat nur der Glaubwürdigkeit wegen sein Werk einem Früheren beigelegt. Er hängt an dasselbe eine Qacide von gleichfalls kabbalistischem Gepräge und Ausdrücken, in welcher er den weiteren Verlauf der Dinge bis zum jüngsten Tage schildert; auf diese Qacide hat er schon oben am Schluss des Werkes hingedeutet (wo er sie eine Risäle in Versen nennt). Sie ist 40 Verse lang, in Tawil, und beginnt f. 59b:

اذا مربعد الغين ابدت لناسنا شواهدما اخفاه اهل الملاحم تمت الرسالة الميمونة . . . في السنة الثامنة والثمانيين والالف من الهجرة النبوية الج

Das hier in der Unterschrift angegebene Jahr 1088 kann sehr füglich die Zeit bezeichnen, in der der Verf. sein Werk vollendet hat.

4218. Lbg. 711.

104 Bl. 8vo, 15 Z. (20¹/₃ × 14; 15 × 8^{cm}). — Zustand: nicht fest im Einband; auch etwas unsauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Dasselbe Werk: Titel f. 1*: دتاب شرح الصلاح الصفدي على رموز الشجرة النعمانية في الدولة العثمانية للشيخ الاكبر الاستان محيى الدين

Ueber den Verfasser s. bei We. 1704, 54. Schluss f. 23^b (abweichend): واطلب البيان الحروف بكسرها وبسطها ومحضها من طريق توليد الحروف بكسرها وبسطها ومحضها حتى ينظهر مكنونها ويتضح مصونها والله اعلم Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, weit, kräftig, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1060/1650. — Collationirt.

4219. We. 1212.

90 Bl. 8ve, 25 Z. (21 × 15; 16 × 9¹/zcm). — Zustand: im Anfang nicht recht sauber; am Ende auch fleckig am Rande. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser (von späterer Hand):

قال الشيخ كمال الدين ابو سائم : Anfang f. 1b كمد ابن طلحة . . . ك الحمد لله الذي اطلع من اجتباه من عباده الابرار على خبايا الاسرار . . . وبعد فانه لما رزقنى الله تعالى من مباز الطافه وانعامه الخ

Anweisung zur Enträthselung der Zukunft mittelst der Buchstaben, von I bn ṭalha † 652/1254 (s. No. 4147). Sein Buch hat f. 80^b ult. den Titel التجفر التجامع (so auch HKh. II 4132); dasselbe ist f. 80^b betitelt:

مفتاح الجفر الجامع ومصباح النور اللامع und damit stimmt auch HKh. V 12559, nur dass dieser sagt, der Verfasser habe dem Buche in seiner Vorrede den Titel gegeben:

und so ist es von ihm ausführlich angeführt III 4886. Allein in der Vorrede (wenigstens dieser Handschrift) steht der letzte Titel nicht;

allenfalls könnten die Schlussworte der Vorrede f. 4° [المنظوم والدر المنظوم] darauf hindeuten, die aber nicht als Titel aufzufassen sind.

Der Verf. erzählt f. 2b in der Vorrede, ein frommer Freund, der oft Gott um Offenbarung des höchsten Namens und des Urlichts gebeten, habe einmal im Dunkeln eine Tafel erblickt, sich bestürzt abgewandt, dann aber auf das Vernehmen einer Stimme, die ihn aufgefordert habe, sich dies zu Nutze zu machen, den darauf befindlichen Kreis und die Zeichen und Buchstaben aufgeschrieben, den darin enthaltenen geheimen Sinn aber nicht verstanden. Dann sei ihm 'Alı ben abū ţālib im Traum erschienen und habe ihm gesagt, der und der werde ihm den Sinn deuten; so sei er zu ihm gekommen; er habe alsbald eingesehen, dass diese Geheimnisse nur durch göttlichen Beistand zu enträthseln seien; diesen habe er angerufen und erhalten, und in Folge dessen dies Werk verfasst. Dasselbe ist nicht in Kapitel oder Abschnitte eingetheilt.

مبدأ الشروع في دشف سرّها : "Es heginnt f. 4 مبدأ المكنون وفك رمزها المعمون العلم ان مبدأ هذا المنهج الغريب والمهج التجيب هو مبعث النبي صغم الى قيام الساعة المخ

Aus den Buchstaben- und Zahlendeutungen, die der Verf. f. 4^b—6^b giebt, erhellt, dass derselbe nach dem J. 6⁴⁴/₁₂₄₆ dies Werk verfasst hat und dass er seine Zukunftdeutungen (allgemeiner Art) bis zum J. ⁷¹⁸/₁₃₁₈ giebt. Er bezieht sich dabei auf den Kreis f. 3^b. Ueber die Bedeutung von الجفر الكبير und الجفر الكبير handelt f. 9^b. Die Rede 'Alis auf der Kanzel von Elküfe f. 10^b—15^b. Er gilt als Gründer und Meister dieser Wissenschaft; mit Rücksicht auf den Ausspruch Mohammeds: ich bin die Stadt des Wissens und 'Alī ihr Thor; wer das Wissen wünscht, braucht das Thor. —

Das Wahnwitzige dieser Geheimnisssucherei aus den Buchstaben erhellt aus dem Satze f.19a: Alle Geheimnisse Gottes stehen in den himmlischen Büchern, der Inhalt dieser im Qoran, der des Qoran in der 1. Sure, der dieser Sure in dem 1. Verse (d. h. im Bismillah), der dieses Verses in dessen erstem Buchstaben (), der dieses Buchstabens in dem untenstehenden Punkte!

Dass der jüngste Tag und die Schilderung desselben und der ihm voraufgehenden Ereignisse hier in Vers und Prosa vielfach behandelt werden, versteht sich. Nach f. 29a sollte derselbe im J. 999/1591 eintreten. Auf denselben geht ein längeres Gedicht des محيى الدين ابن العربي f. 54b – 57a, betitelt محيى الدين ابن العربي (No. 2743).

Die nothwendigen Tabellen finden sich f. 65-75. Das Werk, obgleich nicht übersichtlich in Abschnitte getheilt, hat deren doch mehrere, durch das Bismilläh eingeleitet (f. 7^b. 15^b. 22^a. 28^b. 42^a).

والحمد لله على ما الهم : Schluss f. 80b والشكر له على ما افهم والعملاة علي سيد ولد عدنان . . . ما لاح الشيران وفاح الاطبيبان

Daran schliesst sich unmittelbar ein Nachwort des عبد الرحمن بن محمد بن علي بن علي المحمد البسطامي

der sagt, er habe dies vorliegende Werk aus einer eigenhändigen Handschrift des Verfassers abgeschrieben. Er lebt nach f. 81^a im J. 822. Sein Nachwort schliesst f. 81^b: وانقتلع عملي وفارقت سكني يا ارحم الراحمين

Dann folgen f. 81^b noch 10 geheimnissvolle Hindeutungen auf das Ende der Welt, deren Erklärung f. 82^b—83^b gegeben ist von اتحد بن عبد الكريم بن سائم المعروف بابن التجلال الجمعي Nach derselben fällt das Ende der Welt in das Jahr 990/₁₅₈₂.

Es folgt f. 83b ein Abschnitt mit der Ueberschrift: ذكر خراب البلاد في آخر الزمان Anfang: روينا من حديث المانسي اسنده الي حذيفة

und f. 85° ff. ein anderes längeres Stück (anfangend: التشبيع عن اتد وتقدّست عن الخمد لله الذي تفرد في ناته وتقدّست عن), das im Anschluss an 2 Qaçıden des ابن العربي die darin enthaltenen räthselhaften Hindeutungen auf Zukunft und dergl. erklärt. Ebenso wird auch ein Gedicht des عبد الرحمن البسطامي f. 88° besprochen und einiges Andere, zum Theil entnommen dem

Der Verfasser dieses Stückes lebt nach der Eroberung Aegyptens durch den Sultan Selim im J. 923/1517 (f. 89^b).

Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Collationirt. — Abschrift im J. 1013 1604 von عبد الغنى بن محمد الحنفي الخلوتي

Nach f. 43 feblt 1 Blatt.

4220. Pet. 520.

70 Bl. 8vo, 21 Z. (20 × 14¹,₂; 14 × 9-9¹,₂c^m). — Zustand: ziemlich gut, doch ist der untere Rand stark und der obere an der Ecke wasserfleckig und Blatt 1 ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Dasselbe Werk. Titel u. Verf. f. 1ª völlig ausgestrichen; doch mit Sicherheit erkennbar: . للبسطامي: Darunter von späterer Hand . كتاب الجفيا F. 1^b von späterer Hand eine Titelüberschrift: هذا كتاب الجفر لامام على كرم الله وجهه وشرح بسطامي Es ist hier etwas abgekürzt und auch die Anordnung stimmt nicht ganz überein; aber, soweit es die Lücken gestatten, finden sich die dort bezeichneten Anfänge von Abschnitten. (Lücken befinden sich nach f. 1. 5. 7. 9. 29.) Der dortige steht hier (الحمد لله الذي انهم) steht f. 1 als Anfang des Werkes; We. f. 22 ist hier 17b; We. f. 28b ist hier 25b. Das Gedicht سجة البوم We. f. 54b ff. steht hier f. 48b; die Stelle über die Buchstaben-Geheimnisse (We.19a) steht f. 13b; die Schlussstelle We. 80b und das Nachwort des البسطامي steht f. 5ª Mitte u. 5b.

Ein Hauptzweck des Werkes ist die Besprechung des Eintritts des Jüngsten Gerichts;

auf dies geht der ganze Abschnitt, welcher sich f. 21° ff. findet und der einen besonderen Anfang hat, nämlich: الحمد لله الذي اطلع الخبي اطلع الغيوب . . . وبعد فان لله تعالى خليفة شمس الغيوب . . . وبعد فان لله تعالى خليفة شمس الغيوب . . . وقد امتلات الارص جورا النخ und darauf beziehen sich die längeren Gedichte (erstes 67 V., zweites 86 V.). F. 54° ff. (Haftf):

حتى دارا بالرقمتين خليّا بين دات الصفا وبرقة ريّا Und f. 58 ff. (Wāfir):

رايت من الامور عجيب حال واشياء ستظهر بالمقال

Das Jahr 922/1516 ist f. 20b erwähnt, das Jahr 999/1591 als Zeit des Jüngsten Tages f. 35b. — Die Stelle über die geheimnissvolle Bedeutung und Kraft des Elif, als diejenige aller übrigen Buchstaben enthaltend, und als Inbegriff aller Geheimnisse, steht f. 16a. Die zu dem Werke gehörigen Figuren — von einigen im Texte selbst befindlichen abgesehen (an einigen Stellen wie f. 32a fehlen sie und ist daselbst Platz für sie gelassen) — finden sich f. 61—70 (70 ist später ergänzt), mit besonderen Ueberschriften.

Schrift: ziemlich klein, gewandt, deutlich, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1688.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Titel fehlt; er ist etwa:

Verfasser: s. Anfang.

Nach der Bemerkung zu Anfang: يوسف الباجو بقى في سنة احدى وسبعين وستمائة folgt ein Gedicht von 191 Versen über die nach dem Jahre 671/1272 eintretenden wichtigeren Ereignisse, mit Benutzung der Buchstaben als Zahlenwerthe. Anfang f. 68b (Basit):

ان رمت تكشف رمز الجفر يا سكنى من علم خير وصيّ والد الحسن باتى من الشرق جيش الترك يقدمهم عاد عن القاف قاف جرّ بالفتن

Blatt 81 - 83 leer.

8vo. 23 Z. (Text: $15 \times 9^{1/2}$ cm). — Zustand: ziemlich gut. - Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. - Titel f.84*:

رسالة قواعد السرية في حل مشكلات الشجرة النعمانية

Verfasser:

الشيخ احمد بن محمد المقرى المالتي

انحمد لله بارئ النسم وخالف: Anfang f.84b: الامم . . . أما بعك فاني ذا لرفي هذه الرسالة ما رايته في دائرة مربعة في جوف دائرة مستديرة احرف عربية مرقومة كل حرف على حدته بصورته المز

Ahmed ben mohammed elmaqqari $+ \frac{1041}{1632}$ (No. 2595) hat, wie er sagt, in einem Viereck einen Kreis gesehen, worin arabische Buchstaben in merkwürdiger Weise verschlungen standen, deren sorgfältige Betrachtung ihm Zukunftsgeheimnisse erschlossen hat, die sich auf die Jahre $\frac{1010}{1601} - \frac{1110}{1698}$ beziehen. bringt er hier vor. Dies Werk hat mit dem obigen Werke des Ibn el'arabt nichts zu schaffen.

ع م م م م م ع بي الجملة ستة : Schluss f. 104 وعشرون حرفا كل حرف مفتاح اسم من اسماء تلك الاشانحاص فتامل فالك وتكابره ترشك والله سجانه اعلم المز

Schrift: Türkische Hand, ziemlich gross, gut, etwas vocalisirt: die Stichbuchstaben roth. - Abschrift im Jahre 1082 Sa'ban (1671).

/ 4223.

1) We. 1704, 58, f. 160b-161a. Format etc. u. Schrift wie bei 57.

Titel fehlt. Verfasser fehlt; es ist ايوب الخلوتي

الحمد لله عالم الغيب وكاشف الريب: Anfang: هدى الاسرار . . . ولما كان علم اباجاد من سر الله الخنون وغيبه المكنون الج

Abhandlung des Ejjüb elhalwatī † 1071/1660, betreffend die Erklärung eines Aufstandes in الجفه Damask im J. 1067/1657 aus den Angaben des

ومنتهى المراد والآمال ولا ;الت :Schluss

2) We. 1704, 61, f. 164b-165b.

Titel fehlt. Verf. fehlt; es ist آيوب الاخلوتي. خمدك اللهم يا من بفضله وصل :Anfang عباده الي فضله . . . اختارهم لحمل اسراره المغ Abhandlung desselben Verf., Prophezeiung auf das Jahr 1070/1659 u. den Rest des Jahrhdts. وتبشره بالسلامة وحسن العاقبة: Schluss f. 165b: مع الكيامة وحسن المآل مع حصول الآمال والسلام،

3) We. 1704, 57, f. 159^a-160^a.

Titel fehlt; er kann nach f. 159b, 9 sein: ايوب المخلوتي Verf. fehlt; es ist . نخيرة البشري الحمد للد عالم الغيب وكاشف: Anfang f. 159^a: الييب وساته العيب الحز

Abhandlung desselben, Siegesverheissung an den Sulțăn Mohammed.

ومن لاحظته العناية شاهد في اقصر :Schluss مدّة من الزمان ما لا يدخل تحت الامكان والسلام؛

4) We. 1704, 59, f. 161ⁿ-162^b.

Titel fehlt. Verf. fehlt; es ist ايوب اللخلوتي. الحمد لله عالم الغيب وكاشف الريب: Anfang: يعلم الاشياء قبل ظهورها المخ

Abhandlung desselben, betreffend die im 2. Jahrhundert des 2. Jahrtausends eintretenden وكل هذه لمذدورات: Ereignisse. --- Schluss f. 162b المنبجم عنها في حصرة الخلافة الانسانية الملحوظة باللحظات الرحمانية المحروسة بالحراسة الربانية والسلام

4224. Pm. 733. 2) S. 2 - 5.

4to, 31 Z. (Text: $20^{1/2} \times 13^{cm}$). — Zustand: stark fleckig; der Rand ausgebessert; ebenso der Text etwas auf S. 2. - Papier: gelb, stark, etwas glatt. - Titel fehlt; in der Unterschrift:

الم الشبيقة الحرفية ق بيان الرموز الجفرية في السنيون الجفرية دون الهجرية Verfasser fehlt.

الم غلبت الروم في ادني الارض وهم من : Anfang بعد غلبهم سيغلبون . . . وقال في آية اخرى ثم أورثنا الكتاب الذبين اصطفينا من عبادنا فمنهم طالم لنفسه النخ | رحمته عامّة وكلمته نافذة تامّة امين والسلام،

Betrifft Voraussagungen über die Dynastie der Benū 'Otmān im 11. Jahrhundert. Der Verfasser erklärt die obigen Sätze, nimmt aber dann auch durch voranstehendes قولنا Bezug auf Stellen eines anderen Werkes von sich und erwähnt auch die ابن العربي, تذكرة القرطبي u. a.

اخذه كل واحد من البسملة :Schluss S. 5 والصلوة بالطريق المذكور في الجفر والحمد لله وحده والصلوة على من لا ذبي بعده والمدود وال

Schrift: gross, krāftig, rundlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1200, 1785. — Nach S. 3 fehlt wol 1 Bl.

4225. Pm. 106.

168 Seiten Svo, 15 Z. (21 × 15; 15 × 8-9⁴ g^{cm}). — Zustand: ziemlich gut; im Anfang am Rando fleckig. — Papior: weisslich, ziemlich stark, wenig glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser (auf der Vorseite):

كتاب جفر الهمّة وكشف كل ملمّة المرادي المرادي

(In der Ueberschrift S.1 mit Hinzufügung von القسطنطيخي).)

اعلم وفقنا الله واياك أن الطبايع : Anfang S. 1 المرجات البخ المرجات ا

Anleitung zur Schicksalsausrechnung (جفر) und Angabe der Ereignisse für die Jahre 1201/₁₇₈₆ bis 1295/₁₈₇₈ von Gemäl eddin *elmurādī*.

والظاهر انه متوسط بين :Schluss S. 166 الذي قبله وبين ما بعده ولم نر فيه شيئا من مصدورياته والله تعالى اعلم بالصواب

Woran sich S. 166—168 ein Stammbaum der ofmanischen Sultane anschliesst, von Ofman (im J. 656/₁₂₅₈) bis auf عبد الحِيد بن محمود خان

Schrift: im Ganzen gross, weit, etwas rundlich, vocallos, mit verschiedenen Tabellen. — Als Zeit der Abschrift ist ¹²¹⁴, ₁₇₉₉ angegeben, dies ist zu früh; das Ganze ist wol zurückdatirt und wahrscheinlicher um ¹²⁵⁰/₁₈₃₄ geschrieben.

4226. Lbg. 845.

33 Bl. 4°, 23 Z. (233,4 × 161,2; 171/2 × 81/2°°). — Zustand: gut. — Papier: gelb, ziemlich stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel und Verfasser fehlt.

Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt f.1b: ابن محمد حجازي المكني المكنّى بباب الشعرية فانه يطلع على طلاسم المتقدمين الذين سكنوا الثري قبله المخ

Ibn mohammed higazī hat durch Inspiration Kenntniss in den göttlichen Geheimnissen erlangt und von der Zukunft bis zum Jahre 1000/1591 Einsicht gehabt. Unterweisung in eben dieser Kunst der Zukunftskenntniss + 803/1400 علم الطلاسم) erhält عمد بن ابراهيم المناوى von seinem hier nicht genannten Lehrer f. 2ª bis 14b. Auf Grund davon zählt er von f. 14b an eine grosse Menge gotterleuchteter Männer, die nach dem J. 1000 kommen würden, auf, giebt das Jahr ihrer Geburt und zugleich ihre besonderen Gnadengaben (درامات) an: diese Liste (jedesmal mit den Worten منهم beginnend) geht bis zum J. 1298/1881. Der zuerst genannte ist f. 14^b: عبد الواحد السكندراني, welcher im J. 1007/1598 geboren werden wird; der letzte f. 33b سيدي جمال الدين, als dessen Geburts $jahr^{1298}/_{1881}$ angegeben wird. —

Der Herausgeber des Werkes scheint (f. 5b) عبد الرزاف الوفائي zu sein. Die Abfassung muss um 1300/₁₈₈₃ erfolgt sein.

وكل هذا من بيركة الله : Schluss f. 33b علينا فإن القول والفعل باذن الله سجانه وتعالى وحسبنا الله . . . وصلى الله على سيدنا المن

Schrift: Türkische Hand, klein, kräftig, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1300/1883.

4227. Pm. 508.

47 Bl. 8°°, 14 Z. (16×10½; 12×6½°). — Zustand: gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titelüberschrift und Verfasser f. 1^b:

عذه خطبة البيان نمولانا على بن ابي طالب

قال المؤلف عفى الله عنه' : Anfang f. 1b حدثنا اشياخنا واسلافنا رواة الاخبار . . . عن ذي المحامل . . . محمل الباقر عم قال حدثنى ابي زين العابدين عم أن أمير المومنين عم لما تحقق دنق اجله واقتراب خروجه من دار الدنيا الخ

MN. 555

Auskunft des Haltfen 'Alt, der sein Lebensende herankommen fühlt, über das was seinen Anhängern nach seinem Tode im Laufe der Zeit widerfahren wird. Dieselben finden sich von weit und breit her aus El'iraq in der Hauptmoschee von Elkūfa zusammen; 'Alī besteigt die Kanzel und giebt, nach einer wohlgesetzten Ansprache an die Versammlung, in welcher er sich nach den verschiedensten Seiten hin kennzeichnet, "ich bin der u. der u. der", Antwort auf allerlei Fragen, die sich aus derselben erheben. Seine Rede beginnt f. 2*: الحمد لله بديع السموات وفاطرها . . . فاستلوني قبل أن تفقدوني أنا المخبر عن الكاينات المز und schliesst f. 3b: النا حاجة الله على الانس والجان انا ابو المقايم المهدى في أخر الزمان؛

Die erste darauf bezügliche Frage thut عالى الاشتر: wann denn dieser sein Nachkomme, der Elmehdt, aufstehen werde? Zuletzt giebt 'Alt auf die Frage (f. 36b), unter welchen Zeichen das Jüngste Gericht erscheinen werde, Auskunft.

فاذا هم قيام ينظرون فانا لله :"Schluss f. 37 . . . وقد وانا اليه راجعون فبكى عليه مسلم بكاء شديدا . . . وقد اشرفت الناس على الهلاك من هول ما سمعوه منه عمّ

2) f. 37°—47°. Predigt desselben, mit ähnlichem Inhalt. Sie ist betitelt: المخاربة المتخزونة Anfang: المحمد لله الاحد المحمود . . . أما بعد فان Schluss f. 47°: وبهم ينتصروا وبهم يقدم النصر ومنهم نصرة الارض كتبتها كما وجدتها وفيها نقص الكلام والحروف

Schrift: ziemlich gross, deutlich, gleichmässig, vocallos. — Abschrift c. 1200 1785.

4228.

1) Pm. 402, 2, f. 18. 19. 4^{10} , 23 Z. (Text: $16^{1/2} \times 10^{cm}$).

Schluss eines Werkes über جفر. Zuerst: جفرولا مربعا من ضرب ثمانية واربعين في ثمانية واربعين الم قال الحافظ الذهبي ما غلِمَ تصحيف هذه :Schluss الكلمة الا بعد المائتين من الهجرة وهذا آخر ما اجراه الله تعالى على لسان القلم وسبق سابق التقدير بانزاله الي رتبة المعانى والله الموفق والمعين كالتقدير بانزاله الي رتبة المعانى والله الموفق والمعين Schrift: ziemlich gross, etwas flüchtig, gedrängt, vocallos. — Abschrift c. 100/1888.

2) Pm. 733, 1, S. 1.

218 Seiten 4to (29×19¹/₂: 24¹/₂×18cm). — Zustand: fleckig; am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, wenig glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken. — Titelüberschrift:

Eine Seite aus einem Werke über Vorausdeutung des Auftretens des Weltbeherrschers (القايم). Zuerst stehen hier 4 Verse auf 5 (Tawil); dann eine Tafel mit 3 concentrischen Kreisen, in deren äussersten 3 kleinere eingreifen, das Ganze mit einzelnen Buchstaben, Wörtern, Zahlen beschrieben, und um die ganze Tafel eine fortlaufende Umschrift; dann zu Ende der Seite wieder 4 Verse mit gleichem Reim und Metrum. Der 1. Vers ist:

فيا القاف وصل العين والسين جملة القاف وصل العين والسين جملة القالم الذا قام قبل شيئا عجيبا معوّلا

Schrift: ziemlich gross, gut, fast vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift c. 1050, 1640.

3) Pm. 733, 3, S. 6. 7.

$$4^{\text{to}}$$
, 12 Z. (Text 20×9^{1} , 2^{cm}).

Gehört zu dem selben Werk. Hier sind 12 Verse des Gedichts (Ṭawīl), welches mittelst der verschiedenen Buch stabennamen die Zukunft voraussagt; zuerst (nicht ganz richtig): قبول جيم عاشر الراء وقتع دخول زمان ميم ملك يؤقلا

Es schliesst sich ein Stück in Prosa an: من كر حوادث تلى ما تقدم قال الصفدي وفي عام نذكر حوادث تلى ما تقدم بين جيمها وقائمها الج زن ز رجعة عظيمة بمصر بين جيمها وقائمها الج Also Ereignisse im Jahre 1057/1647.

4229.

In dies Fach gehören noch Werke von:

- الخاتم الغزالي. u.d.T. بابو حامد الغزالي (1 عدم الغزالي (1 السر المصون ولجوهر المكنون u. auch الدرّ النظيم
- 2) ابن عربي † 638/1240, u. d. T. ابن عربي الدرة الناصعة علوم الجفر الجامعة

- على بن محمد بن عبد العزيز ابن الكُرَيْهِم (1361 بن محمد بن عبد العزيز ابن الكُرَيْهِم u. d. T. تصاريف الدهر في تعاريف الزجر und سرّ الصرف في علم الحرف und
- 4) عبد الرحمن البسنامي um ⁸²⁰/₁₄₁₇, u. d. T. الدرة الناصعة في كشف علوم الجفي الجامعة
- الفتوحات في الجفر. um 870/1465, u.d.T شكر الله الشيواني (5
- 6) مبغة الله بن روح الله البَوْوَجي (1015/1606, u. d. T. رسانة في الجفر
- 7) أسالم بن احمد بن شبخان † 1046/1636, u. d. T. مصباح السر اللامع بمفتاح الجفر الجامع مرهم العطف ودرهم الصرف
- 8) خمد بن بدر الدين الشرنبابلي † 1182/1768, u.d.T. تحرير المباحث في تعلق القدرة بالحوادث
- 9) حسن بن ابراهيم بن حسن الاجبرتي (u. d. T. الفول الصائب في الحكم على الغائب بلوغ الآمال في كيفية الاستقبال und
- 10) Auf جعفر الصادت † ¹⁴⁸/₇₆₅ wird ein كتاب الجفر und الجفر zurückgeführt.
- الكشف والبيان في معرفة حوادث الزمان (11
- كشف اسبار الحبوف ووصف معانى الظروف (12
- كشف اسرار الحكماء وهتك نواميس القدماء (13
- السرّ الخفي والدر العلى (14
- الكنز الباهر وانسر الفاخر (15

2. Ezzeirege (Ezzäïrege).

4230. Mf. 39. 2) f. 39-55.

 4^{10} , 18-19 Z. $(26^{1},2\times18;\ 16^{1},2-17\times12^{\rm cm})$. — Zustand: fleekig, nicht recht sauber, Bl. 39 am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Titel f. 39a mehrfach wiederholt: ما زايرجه , darunter:

د" الزايرجة الخطَائية

so der Titel in der Vorrede f. 40a. - Verfasser fehlt.

الحمد لله الواحد لا من عدد : 4 Anfang f. 39 الربيرجة المسوب ... أما بعد اعلم ايها الباحث عن نتايج الزبيرجة السبتية وموضوعها في الدايرة الاكرية ونسبة حروفها الى كميات الاعداد ورسومها المتماثلة الطبيعية الدر

Anweisung zur Lösung von allerlei die Zukunft angehenden Fragen mittelst gewisser Buchعلم الزايرجة genannt wird, s. Seite 551. Sie wird hier genannt wird, s. Seite 551. Sie wird hier الخيائية betitelt, weil diese Form derselben dem 'Omar ben ahmed ben 'alt elhaṭāī zugeschrieben wird. Der ungenannte Verfasser will Anweisung zur Ausübung derselben (طربقة العبل) geben; diese steht f. 41° unter Berücksichtigung der f. 41° ff. folgenden Tabellen. Vorauf schickt er aber f. 40° ein auf Erläuterung dieser Kunst bezügliches längeres Gedicht (37 Verse lang). Anfang (Ţawīl): تكاتمه الحقائل من قبل اؤلا

Die 1. Tabelle f. 416 mit der Ueberschrift المستخرجة من الزيرجة enthält 4 × 7 Fächer (Quadrate), mit je 1 Buchstaben in der Folge des الجد als Ueberschrift. In jedem dieser 28 Felder steht entweder eine Behauptung oder eine Frage (beide auf das, was man gern wissen möchte, bezüglich) in 2—3 Zeilen, und in der folgenden Zeile الم المان العدا العد

Darauf folgen 28 Seiten, jede ebenfalls in 28 Fächer getheilt. In der oberen Ecke eines jeden steht der Reihe nach ein Buchstabe des Alphabetes انجد, in der Mitte eines jeden übergeschrieben eine Zahl von 18-24; ausserdem innerhalb des Faches in 4 Reihen, deren oberste die längste ist und die immer kürzer werden, bestimmte einzelne Buchstaben. In einem besonderen Felde oberhalb aller dieser Fächer stehen, einzeln geschrieben, sämmtliche Buchstaben des Alphabetes in einer besonderen Folge; sie ist dieselbe auf den 28 Seiten (f. 42-55). Die Zahl dieser Buchstaben ist aber etwas grösser als 28, manche derselben kommen mehrmals vor. Die ersten Buchstaben ergeben die Wörter: سؤال عظيم الخلق. In jeder dieser Ueberschriften ist 1 Buchstabe roth geschrieben; dies geschieht gleichfalls in der Folge des Alphabetes, so dass in der Ueberschrift f. 42ª ein i, 42b ein und 55b das z in rother Schrift sind.

Schluss der Gebrauchsanweisung f. 41*: وهذا الذي رمز عليه السبتى وغيره واخفوه فى الكتب وقد اوضحته واستغفر الد العظيم مما قد فعلت فانه غفور رحيم والحمد لله رب العالمين وصلى الله . . . وسلم تسليما كثيراً

Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, vocalisirt. Text in blauen Doppellinien. Die Schrift in den Tabellen ist kleiner. — Abschrift c. 900,1494. — Bl. 56 leer. HKh. III 6786 ist vielleicht verschieden.

4231. Lbg. 263.

50 Bl. 4°, 25 Z. (22 × 16; 16¹/2 × 8¹/2°m). — Zustand: im Ganzen gut; etwas wurmstichig. — Papior: gelb, stark, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel u. Verf. f. 1ª (ebenso f. 50°b):

د" لسان الفلك لابن احمد بن عيسى الرمياوي الغربي المشهور بقائد الجيوش

الحمد للم الذي ادار الافلاك : Anfang f. 1b: الدائرات . . . وبعد فقد اختلج في صدري ان ابين ما تصمنته الجداول الاربع المشكلة في الزيارج السبتية من اوتاد البيوت وحروف العدد والمقابلة والمناظرة والوجم والحد والشرف والتعديل والزوال المن

Zukunfts-Enträthselung, auf Grund von Buchstaben-Combinationen und Stand der Gestirne; das Ganze ist eine ausführliche, durch einige Tabellen unterstützte, Erörterung aus der الزايرجة von Ibn ahmed ben 'isā errimijjāwī elmagribī qāid elģujūs. Sie ist zuerst in فصل غمعوفة العالع, dann in Kapp. getheilt. Zuletzt f.49b:

اول مفاتجها النار ثم الهواء كذلك: Schluss f.50°

Der Verfasser hat dies Werk im J. 960 Rab. I. II (1553) verfasst.

Schrift: gross, rundlich, gleichmässig, vocallos; Stichwörter roth. — Abschrift von عثمان بن مصطفى im J. 1183 Rag. (1769).

4232. Glas. 18.

8 Bl. 4to, 26-30 Z. $(23^{1}/_{2} \times 16; 18^{1}/_{2} \times 12^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einbd: Kattunbd mit Lederrücken. — Titel f.1^a:

Verfasser: fehlt.

الكلام وبالله التوفيق على : Anfang f. 1b الابتداء من الالف الي الطاء نسبة اوله وهو اجلّ النسب وفيها الطريقة الكبري ومن الياء الي الضاد المنقوطة نسبة ثانية تحتوى على اثنى عشر طريقة الم

Anweisung zur Enträthselung der Zukunft und unbekannter Dinge mittelst Buchstabencombinationen nach dem höheren Verfahren.

على الموضع الطبيعى الي : Schluss f. 7ª: النبيوت تحسب ان كل ضلع وحسبت الاخر الخير البيوت تحسب ان كل ضلع وحسبت الاخر طهر منه الحاصل جميعا فافهم ترشد والله اعلم المن

Schrift: jemenisch, gross, kräftig, rundlich, vocallos, oft ohne diakritische Punkte. Stichwörter und Stichbuchstaben roth. — Abschrift um 1200 1785.

F. 7^b und 8^a enthalten Excurse über denselben Gegenstand.

/ 4233. We. 1734.

8vo, 21 Z. $(20 \times 14^{1}_{.2}; 15-15^{1}_{.2} \times 9^{cm})$. - Zustand: etwas fleckig. - Papier: gelb, stark, glatt.

Titel fehlt. Es ist Anweisung zur Buchstaben - Zukunftsenträthselung: علم الزايرجة.

Anfang f. 117a: الحمد لله الفتاح العليم Zuerst in 1½ Reihen cinzelne Buchstaben: س ي كه م ه . . . ي ج ت ل ا

Dann: فعمل الزايرجية السبنية ، يوخذ فعمل الموالد فعمل النواير وفاصل العاشر وفاصل السايل وفاصل السؤال

فسماه كتاب الجفر ولم يقل: Schluss f. 122b مثل المحكماء سفر بل قال جفر فمن عرف الاوضاع الجفية تصرف فيها والله اعلم

Schrift: ziemlich klein, gefällig, vocallos. — Abschrift c. 1100/1688.

We. 1149, 7, f. 83b. 84a. Eine Tafel mit 12 × 11 kleinen Quadraten, in jedem 1 Buchstabe. Anfang: عذه الحروف نوع من الجفر من الجي طالب . . . قال من كان له مراد واراد ان يعلم انه يكون ام لا يكون الخ ist nicht richtig.

Schrift: ziemlich gross, rundlich, vocallos, um ¹¹⁵⁰/₁₇₃₇.

Spr. 1937, 3, f. 82 enthält auch eine kurze Anleitung. — Lbg. 922, f. 18^b ff. ebenfalls.

4234. Mq. 466.

8vo, 19-21 Z. (Text: 13-14¹/₂ × 9-9¹/₂^{cm}). — Zustand: sehr fleckig. — Papier: gelb, ziemlich dünn, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titelüberschrift und Verfasser:

Ein die Zukunft enträthselndes Gedicht, 28 Fragen des gewöhnlichen bürgerlichen Lebens beantwortend, und zwar verschieden, je nach den 12 Sternbildern, die grade am Himmel stehen; diese 12 sind immer auf 7 Verse vertheilt, so dass das ganze Gedicht 28 × 7=196 Verse enthält.

Es ist das Gedicht im Ṭawil-Metrum, die Bezeichnung mit ارجوزة ist daher nicht richtig, vielmehr müsste قصيدة oder doch منظومة stehen. Jeder Vers hat eine Ueberschrift der betreffenden Sternbilder meistens in rother, mitunter auch in grünlicher Farbe; auch die Fragen sind der Reihe nach (meistens) so farbig übergeschrieben. — Eine Gebrauchsanweisung geht vorauf.

Anfang des Gedichts f. 1b unten:

'لا الاول هل يكون الانسان ناصحا طايعا ام لا الجواب بالحمل والحوت

وفى بعض اوقات يغشّك ذا الذي ذكرت وينصح غالبا ويعلّلا على انذنب الرجل الذنب المتهم به ام لا : Tie 28. Frage 12ⁿ: كا على يرجع الغايب من السفر ام لا : Sehluss f. 12ⁿ:

وما غايب قد غاب عنك براجع البك وهذا في الهموم مسربلا Schrift wio boi 1).

Von الزايرجة ist auch die Rede: Spr. 1935, f. 24. Lbg. 819, 90°. — Zu dem Werke des Begründers dieser Art Zukunftserforschung, Ahmed ben ga far essabti † 601/1204, welches bloss د الزايرجة betitelt ist, wird ein Commentar des عبد الله بن عبد الملك المرجاني erwähnt. — Ein anderes Werk über den Gegenstand wird dem خرس الدين احمد بن ابراهيم الحلبي احمد بن ابراهيم الحلبي احمد بن ابراهيم الحلبي عروب الدين احمد بن ابراهيم الحلبي عروب المحدد على المحدد على المحدد على المحدد الله عنوب المحدد ال

c) durch Wörter.

Um zu erfahren, ob man dies oder das thun oder unterlassen solle, ob einem dies oder jenes zustossen werde, bedient man sich auch gewisser Tabellen mit Kreisen und Quadraten (oder Feldern), in denen einzelne Wörter, wie krank, Handel, Reise, Heirath, abwesend u. s. w., stehen und stösst mit dem Finger auf eines dieser Wörter; dann schlägt man die auf das Wort bezügliche Auskunftstabelle nach. Einrichtung der Tabellen ist verschieden; so stehen z. B. in manchen als einzelne Wörter die Namen von Propheten. Bei manchen sind auch die Gestirne, Mondstationen und dergl. mithineingezogen. Der Name dieser Zukunfts-Erforschung ist القرعة, weil es gleichsam ein "Loos" ist, welches man mit dem Stossen des Fingers (قرع III) erhält; in diesem Sinne steht auch خرج انسهم es ist das Loos (der Loospfeil) herausgekommen. Es werden namentlich zwei Arten dieses Loosspieles erwähnt: القبعة الجوهبية und الق" المامونية; auch wird es (wegen der Prophetennamen darin) genannt, gewöhnlich aber ohne jeden Zusatz. — Eine Abart davon ist die Befragung des Qoran nach der Zukunft, insofern man in demselben blindlings ein Wort bezeichnet, das dann nach einem gewissen Verfahren gedeutet wird. Dies wird genannt, Vorbedeutung, Loosung.

1. Elqor'a.

1 4235. We. 1216.

49 Bl. 4to, 18 Z. (27×191/2; 191/2×11cm). — Zustand: die erste Hälfte lose im Einband; nicht ganz sauber; stellenweise wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel fehlt. Er ist (wie aus Anfang und Unterschrift erhellt): قرعت Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين والصلوات: Anfang f. 1b: مبعدة رجدت في ذخاير . . . وبعدة فهذه قرعة مباركة سعيدة وجدت في ذخاير الخلفاء رحم وكيفيته اخراج الضمير منها أن يكون السايل قد أضمر في نفسه ضميرا لا تعلمه أنت الخ

Das Verfahren, um die Gedanken Jemandes zu errathen, wird f. 16 u. 2ª angegeben. Es sind dabei verschiedene Kreise und Tabellen zu benutzen, welche sich auf den folgenden Blättern befinden. Die kleineren Kreise f. 2b u. 3a, an Zahl 6 u. 10, sind in 10 resp. 6 Fächer getheilt, die Wörter für solche Gegenstände enthalten, an die man für gewöhnlich zu denken pflegt. Dann folgt ein grosser Kreis f. 3b u. 4a, in 60 Fächer getheilt, in deren jedem steht: suche das u. das Sternbild auf (z. B. وقارع), وقارع); daran schliessen sich Tabellen über die البروج, die Planeten, die Mondstationen, den Sirius und einige Fixsterne. Diese Tabellen f. 4^{b} — 9^{a} sind in 7×10 (auch 6 oder auch 5 × 10) Felder mit Inschriften getheilt. Demnächst kommen f. 9b-19a 20 grössere Kreise, von denen die auf den gegenüberstehenden Seiten dieselbe Bezeichnung haben und die wieder in je 30 Felder getheilt sind. Diese الرجال ,القبايل ,الامراء ,دايرة الخلفاء : Kreise heissen المدن und الطيور والشجر والحيوان والترك والنساء Endlich kommt f. 19b eine Tabelle der namhaftesten alten Dichter (5 \times 12), und dann kommen, in der daselbst angegebenen Reihenfolge, diese Dichter, für jeden eine Seite mit je 10 Doppelversen, die eine Anweisung enthalten, was sich zu thun und zu lassen empfiehlt. Dass diese Verspaare mit dem Dichter, unter dessen Namen sie hier vorkommen, nicht das Geringste zu thun haben, versteht sich. Verspaare haben ihre eigenen Reime, meistens reimen ihre 4 Halbverse auf einander, und sind in verschiedenen Metren.

Der erste dieser Dichter ist الطائى; das erste Verspaar daselbst f. 20° ist:

شرب الدوا مبارك ميمون فاشرب ففيه الأجم والسكون فان عقبي ذا الدوا مامون هذا الدوا فيه الشفا يكون

Das letzte bei نو الرمة und zugleich der Schluss des Ganzen f. 49^b:

فليشكرن حامدا لربه قضى له الله سرور قلبه

Schrift: gross, rundlich, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. Der Text in rothen Strichen. Die Abtheilungen ebenfalls durch rothe Linien. — Abschrift im Jahre 1266 Ragab (1850) von حصود بن الحاج شاهيع

Der Titel ist القرعة.

Diese Blätter betreffen die Befragung und Enträthselung der Zukunft. Zuerst f.52^b 4 Kreise mit je 4 Abtheilungen mit Inschriften, wie بالتجارة , دخول على السلطان , الحاكمة , خالب الحوائي ; ähnlich f. 53^b 4 Kreise. F. 53^b u. 54^a 2 Tabellen, jede mit 8×16 Fächern mit Inschriften. F. 54^b—62^a 16 Kreise, jeder in 16 Felder getheilt, mit Inschriften, welche auf die folgenden 2×16 Seiten f. 62^b—78^a hinweisen. Diese sind nach den 16 Metren geordnet, auf jedes kommen 2 Seiten (32 Verse), von denen jede Zeile Antwort giebt auf eine Frage; z. B. in Tawil zuerst:

اتاك الهنا مبشرا ما أنَّت طالب

تيسرت الحاجات لا تحتشي عسرا

(Dies wie überall ziemlich uncorrect.) Eine Gebrauchsanweisung steht f. 78^b.

Schrift: ungleich, gross, rundlich, vocallos, auch fehlen oft diakritische Punkte. — Abschrift im J. 1294 Sawwäl (1877) von حمد بن حسين بن عبد الله الواسع

/ 4237. We. 1215.

30 Bl. 8°°, 25 Z. (21¹/₃×15¹/₂; c. 16×11¹/₂cm). — Zustand: nicht ganz sauber, nicht frei von Wurmstichen. Nicht recht fest im Einband, Bl. 21 lose. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titelüberschrift f. 1^b:

الحمد لله الذي اطلع بدور : Anfang f. 1b: الفقير الفقير الارادات في فلك السعادات . . . وبعد فيقول الفقير اني الله السيد شرف الدين بن صلاح بن الراهيم بن علي بن الامام القاسم بن صحمد بن ابراهيم بن علي بن الامام شرف الدين بن صلاح الكوكباني بلدا الريدي مذف الناب محكم النظم قريب من الفهم الخ

Der Verfasser Seref eddin ben çalāh ben elqāsim ben mohammed elkaukabāni ezzeidi hat im J. 1111/1699 dies Werk über Deutung der Zukunft gewidmet dem نحمد بن احمد بن الحسن الحسن

Eingetheilt in 40 Kapitel, enthält es 480 Antworten. Die Einrichtung ist etwas verwickelt; die Einleitung giebt darüber Auskunft.

F. 4^b u. 5^a enthält 40 Fragen in 2 Tabellen zu je 5×4 quadratischen Feldern (zuerst: . (هذا الامر يصلح ام لا ;عن عاقبة امراء العسكر الداخلين Dann kommen f. 5^b u. 6^a ebenso 2 Tabellen mit 40 Feldern, genannt إنقة الابواب, enthaltend die Namen berühmter Imame, Könige, Verwalter, Heiligen und ansehnlicher Oerter in Eljemen und Schlösser, herunter bis auf die Zeit des Verfassers; dann f. 3^b eine Tabelle über die Wochentage, und zwei über die Tageszeiten, von denen die zweite ازمَّة الأزمَّة genannt wird; endlich folgen auf 40 Tabellen, deren jede der Reihe nach eine Ueberschrift der Tabelle, die ازمة الابواب heisst, trägt und in 12 Reihen 12 Antwort-Sätze enthält. erste dieser Tabellen beginnt nach der Ueberso: الهادي يحيي بن الحسين صعده :schrift جحدث معهم فرح واما عاقلتهم ورايتهم تخاف عليه

Schluss der 40. Tabelle und damit des Werkes f. 26^a: يصل رسول ليلة الاثناءيين أو يوم أخميس ولنكناه ليس بمصلح فانه عدة وحسود

Schrift: ziemlich klein, gefällig, deutlich, gleichmässig, vocallos. Die Tabellen f. 4^b-6^a haben in ihren Feldern abwechselnd rothe und grüne Schrift. Die Tabellen 1-40 (f. 6^b ff.) haben abwechselnd in den Reihen rothe und grüne (seltener schwarze) Schrift. Der Text in rothen Linien, ebenso die einzelnen Reihen abgetheilt. — Abschrift c. ¹¹⁵⁰/₁₇₃₇.

F. 27 — 28^a einige kurze Beschwörungsformeln und Gebete.

4238. We. 1218. 3) f. 14
$$^{\circ}$$
 – 28 $^{\circ}$.

8°°, 23 Z. $(21^3/_4 \times 15^1/_2; 16^1/_2 \times 9^1/_2^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Titelüberschrift f. 14^b :

Anfang: zuerst eine Tafel mit 5 × 7 Feldern, deren jedes den Namen eines Propheten enthält, ausser dem ersten, in welchem steht: ربه نستعين, und dem letzten, worin steht: تمنى. Im Ganzen also 33 Propheten-Namen.

هذا سهم آدم عَمَ عَم قال الله : Alsdann f. 15° على تعالى وعلم آدم الاسماء كلها تم عرضهم على الملائكة ابشر ايها السايل فان فَالَك مبارك وقد دل على انك عازم على امر وناو على نيّة الخ

Um zu erfahren, was man thun oder unterlassen soll, stösst man (قرق) mit dem Finger auf ein Feld der Tafel, also auf einen Prophetennamen. Die Deutung steht dann bei jedem dieser Namen, die der Reihe nach, wie sie in der Tabelle stehen, erklärt werden. Im Anfang jedes derselben wird eine Qoränstelle angeführt, die Bezug hat auf den Propheten.

Schluss f. 28° (bei dem Propheten Mo-ولا بدّ لك من السفر من مكان الي الك من السفر مكان ومن بلد الي بلد وتاتيك راحة عظيمة٬ بهذا نطق سهمك وظهر نجمك والله اعلم بالصواب٬

Schrift: ziemlich gross, rundlich, deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. Text in rothen Linien. — Abschrift von سليم الدمشقى, im J. 1258/1842.

 8vo , c. 18 Z. (21 × 14; 17–18 × 11^{cm}). — Zustand: gut. — Papier: weisslich, rauh, zieml. stark. — Titel f. 49^a:

und richtiger f. 50^a Ueberschrift und in der Unterschrift:

Anfang: Nach dem Bismilläh folgt eine Tabelle mit 6 × 5 Feldern, in deren meisten

je ein Prophetenname steht; bei einigen Feldern kommt ein Name auf zwei derselben. Dieser Propheten-Namen sind hier im Ganzen 25; zuerst: Adam, Nüh, Ibrāhīm; zuletzt: Moses, Hārūn, 'Isā, Mohammed. Darauf folgt: الهم صلى على اجمعين الانبياء ومرسلين الهم صلى على اجمعين الانبياء ومرسلين خرج لك سهم الم عم وهو سهم التوبة والإجابة قال الله العظيم فتلقا آدم من ربع كلمات فتاب عليه الخ

وذلك كله ببركة نبينا محمد : Schluss f. 61b عين صقم وانت ايها السايل انسانا مسعود الناصية حين خرج نك سهم محمد صقم فطيب نفسا وقير عينا ففالك حميد وطائعك سعيد وامرك يرشد فاشكر الله الحميد المجيد يزيدك من فضله انه جواد كريم غفور رحيم تمت قرعة الانبياء

Dies Werk ist von den vorhergehenden verschieden.

Schrift: gross, rundlich, ungleich, unangenehm und ganz uncorrect, vocallos. Ueberschriften und Stiehwörter roth. — Abschrift c. 1260/1844.

/ 4240. We. 1218. 5) f. 31a-56.

S^{vo}, c. 20-30 Z. $(21^3/_4 \times 15^1/_2$: $16 \times 12^1/_2$ [c. $18-19 \times 10^{\rm cm}$]). — Zustand: ziemlich unsauber, auch fleckig. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Titel fehlt, s. nachher. Verfasser fehlt.

وبه نستعين على القوم الكافرين ولا :Anfang

عدوان الا على القوم الظالمين المخ

Nach einer uncorrecten Erweiterung des Bismillah
folgt und ist als Titel anzusehen (auch f. 32*):
القول على القرعة الجوهرية والكلام عليها وما تالف
فيها من الصماير الجيدة والمتوفقة والله تعالى اعلم

Darunter stehen zwei Doppelverse. Dann eine in 8 × 13 Felder getheilte Tafel. Die beiden ersten Reihen derselben enthalten eine kurze Gebrauchs-Anweisung: هذه قرعة الحكم الفلكي . . . وبعد ايها المطلع على هذه القرعة الن تقرء الفاتحة الي منتهى وتضع اصبعك على حرف من الحروف نخذ العدد الهندى تبت

Dann folgen in den Feldern je 3 Buchstaben nebst einer das Feld anzeigenden Zahl; dies ist aber nicht ganz genau.

Man legt den Finger auf eines der Felder und schlägt dann die mit denselben Buchstaben wie jenes Feld bezeichnete Deutung auf. Jede dieser Deutungen — es sind 62 hier — schliesst mit einem kleinen Gedichtstücke von (in der Regel) 5 Versen; die Stücke sind in verschiedenen Metren und Reimen. In dem letzten Verse dieser Gedichtstücke kommt die Buchstabenbezeichnung der Felder vor; siehe dies bei dem 62. Felde.

Das erste Feld ist mit ج ج bezeichnet; die Deutung beginnt f. 31° so: ابشر اليه السايل واشكر الله العظيم الذي ذهب عنك الهم والغم بحلمه ويجمع شملك بمن تحب بلدنف صنعته وموسع بركته الخ

Das letzte (62.) Feld ist bezeichnet mit $\overline{\varepsilon \varepsilon}$ und schliesst (Tawil):

فراء وهاء ثم جيم ترافعوا كالنجم سعد واقتراب مسرق zu lesen:

. Aus diesem Schluss کناجیم سعود واقتراب مسرّة verse folgt, dass die Ueberschrift sein muss ره ج

Schrift: gross, rundlich, dick, von f. 46 an etwas kleiner, vocallos, wenig sorgfaltig. — Abschrift c. 1840.

Es folgen noch einige Gebete (eines auf die Mitte des Monats Sa'bān; f. 54^b—56^a ein Gebet an der Leiche). F. 56^b. 57 leer.

Glas. 161, 5, f. 93-111. Format etc. und Schrift wie bei 2).

Gehört zu derselben Art (قرعة). Es sind hier je 3 Buchstaben in 36 Feldern; je nach dem Felde, welches der Fragende mit seinem Finger berührt, erfolgt die Antwort; z. B. in Bezug auf ج المام السائل ان هذه الاحرف قد اتتك العلم اليها السائل ان هذه الاحرف قد اتتك ثبشرك ببعد الهم والنكد ويزيل عنك الغيظ الخ

Dies Stück beginnt f. 95° mit وج ج (vorher Tabellen), ist aber nicht ganz zu Ende; es bricht ab bei der Figur ببب mit den Worten f. 111°: فان الله جب الحسنين فكن لله شاكرا ولنعمائه حامداً

4241. We: 1218. 4) f. $28^{\circ}-30^{\circ}$.

Format etc. u. Schrift wie bei 3). — Titelüberschrift:

Eine Tabelle enthält hier 12, mit Kap. 1. 2. 3 etc. beschriebene Felder. Dann folgt die Deutung dieser Felder. So bei dem ersten: الباب الأولَ اليها السايل قد خرج مالا قال الله تبارك وتعالى وجعلت له مالا محدودا وبنين شهودا ومهدت له تمهيدا ابشر ايها السائل بقضاء حاجتك واعلم أن الله احبك المخ

وانت تخير منه لا تدري فيها : Schluss f. 30b خيرا أم شرًا فيأجيك الله منها والله أعلم بالصواب المرِّ

4242. We. 1218.

8°°, 19 Z. $(21^3/4 \times 16; 16^4/2 - 17^4/2 \times 13^{cm})$. — Zustand: ziemlich gut. F. 70. 71 sehr fleckig. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Titel fehlt. Er ist nach Mq. 466, f. 107°:

القرعة المامونية

Ein Zukunftsspiel.

F. 58^b u. 59^a enthalten sechs mit je einem Buchstaben bezeichnete Kreise, von denen jeder in 6 Felder getheilt, deren jedes mit einem Wort wie علم, بييع, رواج, مريض versehen ist. Diese Worte kehren, in verschiedener Folge, wieder, so dass ihre Anzahl nur die Hälfte beträgt, also 36. Uebergeschrieben ist: دلايل دواير السؤال وهو اخراج كل ضمير سأل عنه السايل

F. 59^b u. 60^a enthalten jedes einen grösseren Kreis, der einen concentrischen Kreis einschliesst, jeder in 18 Felder getheilt; jedes Feld enthält in dem äusseren Ringe 2 Buchstaben, von denen einer sich auf einen Kreis auf f. 59^a bezieht; in dem inneren Ringe den Namen der Planeten und Mondstationen. Ueberschrift: بالمقارعة الحروف والدلات ومعرفة المنازل ورمعرفة المنازل ورم

F. 60^b u. 61^a enthalten die Ueberschrift: القول على منازل القمر السيارة الدالة على الطبور الطائرة الحالة على الطبور الطائرة Jede Seite hat 6 × 9 Quadrate; in der 1. und 4. Reihe (von oben nach unten) stehen die Namen der Planeten und Mondstationen; in der 2. u. 5. in jedem Quadrat das Wort, in der 3. u. 6. Namen von Vögeln.

F. 61^b. 62^a sind ebenso eingerichtet; die Ueberschrift ist: القول على اختلاف اجناس الطيور. In der 1. u. 4. stehen Namen von Vögeln, in der 2. u. 5. das Wort اقصد, in der 3. u. 6. Namen von Städten.

Dann folgen f. 62b. 63a, mit der Ueberschrift: القول على جدول المدن والبلدان الدالة على ملوك , in 2 Columnen auf jeder Seite 18 Verse (Regez, obgleich das Metrum sehr mangelhaft berücksichtigt ist); je zwei unter einander stehende Reihen der Columnen bilden einen Vers; beide Halbverse reimen auf einander. Zur Seite stehen nach den Tabellen auf f.61b. 62a Städtenamen, zu Anfang und am Schluss von 2 Reihen je 1 Name, also 18 auf jeder Seite, für jeden Vers 1 Städtename. Der f. 62b zur Seite stehende 1. Städtenamen (in der ersten Columne) ist خمخة; der dazu gehörige Vers:

(Statt بدائک muss es jedenfalls بدائک heissen. Der Text ist metrisch und auch sonst oft uncorrect.)

Endlich folgen, auf f. 63°—81°, jedes Mal in einem Doppelverse die Antworten, welche auf eine Frage in diesem Zukunftsspiel ertheilt werden sollen. Jede dieser 36 Seiten trägt in der Ueberschrift den Namen eines Königs (f. 63°: القول على ملك النبرك وشرح الصماير ; القول على ملك النبرك وشرح الصماير ; و على ملك الزوم *64°; jede enthält 9 Doppelverse; zur Seite rechts steht eines der Wörter, die in einem Felde der Kreise auf f. 58°. 59° vorkommen.

Auf f. 63° steht zur Seite ضمان; der Doppelvers ist:

لا تندن يا صاح من الضمان وكن من الشرق امان واتركم تحظى بكل خير فالفال وافاكه في امان (lics im 1. Verse: من الشرور u.). Die Metra sind verschieden, selbst die der 2 Doppelverse.

.ضايع :Schluss f. 81°: zur Seite das Wort أصبر عن الضايع بان له انى ارى في امره خسران فالفال اخبر انه قد انقتنى فاصبر تنال الخبر والاحسان

Auf f. 71 folgt 80; dann 72-79. 81.

Schrift: dieselbe wie bei 5), nur etwas gleichmässiger, von f. 68^b an vocalisirt. Die Ueberschriften u. Beischriften roth. Der Text in rothen Linien: die Doppelverse ebenfalls durch rothe Linien abgetheilt. — Abschrift vom Jahre 1261 Gom. I (1845).

/ 4243.

Dasselbe Werk ist enthalten in:

1) We. 1217.

25 Bl. 8vo, 19 Z. (21¹,3 × 14¹,2; 17 × 11^{cm}). — Zustand: schadhaft (besonders im Anfang) und ausgebessert, stark wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Einband: Pappband.

Titel fehlt. Die Ueberschriften zu den ersten Tafeln f. 1^h. 2^a u. 2^b. 3^a sind verschieden; auch sonst finden sieh manche Abweichungen (auch in den späteren Ueberschriften). Die Folge der Seiten ist durchschnittlich anders; auch sind deren hier nur 34, während es nach der Einrichtung des Werkes 36 sein müssen. — Dieser Text ist weit besser als der von We. 1218.

Schrift: gross, deutlich, vocallos, etwas blass. Ueberschriften u. Seitenzuschriften roth. F. 5 von ganz später Hand ergänzt. — Abschrift c. 1100/1688.

F. 23^b—25^b 2 Anckdoten, von الاصمعى und (nicht vollständig).

2) Mq. 466, 11, f. 107-129.

 8vo , 19 Z. (Text: $12^{1/2} \times 9^{cm}$). — Zustand: sehr fleckig; der Rand von 107 u. 108 hat durch Abschneiden gelitten. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt.

Titel f. 107*: كَ الْقَرِعَةُ الْمِبَارِكَةُ الْمُسَاةُ بِالْمُونِيةُ Nach f. 107 fehlt 1 Blatt (mit Tafeln). Die Einrichtung der Tafeln f. 108b—110a ist die-

selbe, aber die Ueberschriften etwas abweichend. Von f. 110^b an sind sie im Ganzen dieselben. Die weitere Reihenfolge der Tafeln ist nicht ganz die gleiche; hier ist die letzte f. 129^a überschrieben mit الله النبين وشرح الصمير; sie schliesst: القول على ملك اليمن وشرح الصمير الك تطلب شركة مع صاحب فالرام مخوس بها مذموم

Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, fast vocallos. Ueberschriften grösser u. von f.119 an roth. — Abschrift c. 1150/1737.

3) Spr. 1935.

24 Bl. 4to, 19 Z. (22¹, 2 × 16¹/₂; 16-17 × 12^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken.

Titel und Verfasser fehlt. — Enthält im Ganzen wenig Abweichendes.

Schrift: zieml. gross, flüchtig, vocallos, incorrect. Ueberschriften u. Linien roth. — Abschrift im J. 1260 Ram. (1844).

Auf f. 24 noch eine kurze Notiz über indig. الزايرجة

/ 4244.

- 1) We. 1238, f. 29b. 30a. Betrifft das Loosspiel. Eine Tabelle mit vielen Quadraten, in jedem 1 Buchstabe; wie dieselbe aber zu benutzen sei, ist hier nicht gesagt. Zehn Antwortverse, überschrieben z., stehen voran f. 29b.
- 2) We. 655, Rückseite des Vorderdeckels; f. 1. 2°. 50. Anweisung zum Loosspiel. Anfang: هذه قرعة تشتمل على اخراج الصمير الخ

3) Glas. 161, 3, f. 79-86. Format etc. und Schrift wie bei 2.

Betrifft das Loosspiel. Zuerst Anweisung zum Gebrauch der folgenden Kreise mit Inschriften und einer Liste von Vogelnamen. Dann unter jedem Vogelnamen (9 bis) 10 Sätze, welche Auskunft geben. So zuerst f. 81 unter الطاووس عن قضاء حاجة ' اقصد عدد مقارعتك تظفر — Vgl. auch Mo. 391, 15.

Hier ist noch zu erwähnen das Werk des سانم بن احمد بن شیخان † 1046/1636, welches اسفار الحالک فی العمل بوتر ابن مالک betitelt ist.

Elfal. 4245.

1) Spr. 1933, 7, f. 99 -- 101. 8**, c. 20 Z. (Text: c. $14 \times 7^{1/2^{\text{cm}}}$).

فالنامع: Ohne Titel; er ist:

قال جعفر الصادي من اراد ان يتفأل :Anfang بالقران العظيم ينبغى ان يتوضأ ويقرأ فانحة الكتاب مرة واحدة النخ

Angabe, wie Qorānwahrsagung zu betreiben sei, nach der darüber von Ġa'far eççādiq † 148/765 ertheilten Anweisung. Man reinige sich, bete, schlage den Qorān auf, zähle 7 Blätter nach rechts, dann 7 Zeilen nach links, und behalte davon den ersten Buchstaben; dann sehe man den fölgenden Buchstaben an; ist dieser ein 1, so hat er die und die Bedeutung und den und den Erfolg etc. So wird dann die Bedeutung u. der Erfolg der Buchstaben des Alphabets der Reihe nach angegeben. Jeder Hauptsatz beginnt:

: f. 101 (ي Schluss (beim Buchstaben) f. 101 اللهم ان كنت نويت قبيحا اصلح الله حالك اللهم اصلح احوال جميع المسلمين وصلي الله الت

Schrift der ersten Blätter kräftig, rundlich, deutlich, vocallos. Das letzte Blatt neuer, mit feinerer Schrift, auch rundlich. — Abschrift c. 1700 (resp. 1800).

2) Pm. 419, 6, <u>f. 63</u>b—64b. Titelüberschrift: باب الفأل.

من القرآن المجيد' عن جعفر بن :Anfang محمد الصادف رَهَ من اراد أن ياخذ الفال من القرآن المجيد ينبغني أن يكون مع طهارة النخ

Desselben Inhalts wie das vorige Stück, obgleich die Wortfassung oft verschieden ist. Die specielle Anweisung üb. die einzelnen beim Qoranaufschlagen gefundenen Buchstaben beginnt: فاذا جاء الف يكون الامر مباركا والعاقبة تكون الي الخير فإن جاء الباء يكون في هذا الشغل الراحة والمنفعة البخون جاء الباء يكون في هذا الشغل الراحة والمنفعة البخون جاء تي تسمع من الغايب بشارة : كالمنا وخيره وفعله مستقيم اللهم ارزقنا خيره وارفع عنا شرة برحمتك يا ارحم الراحمين

/ 4246.

1) Pm. 368, 7, f. 108b. 109.

فال نامه Ueberschrift fehlt. Es ist ein هذا الفال للامام جعفر الصادي رَه يقرأ Anfang: الفاتحة وسورة الاخلاص ثلاث مرات وآية الكرسي . . . ويصلى على النبي صعّم سبع مرات ثم يصع الاصبع الحز

Nach der Anweisung, wie die gegenüberstehende Tabelle mit allerlei Buchstaben in 15×15 Quadraten zu gebrauchen sei, folgt eine Anzahl von (10) Sätzen, Auskunft über die Zukunft gebend, der 1.: يوصل الله مراده ومطلوبه عين قييب

Bl. 109^b—112^a leer. — 8) f. 112^b bis Ende. Persische Abhandlung grammatischen Inhalts, am Ende betitelt: الرسالة الموسومة بتحو مير

2) Lbg. 830, 3, f. 11. 8°°, 17-18 Z. $(15^{1}/_{4} \times 10^{1}/_{2}; 11^{1}/_{2} \times 9^{\text{cm}})$.

Blatt aus einem Werke, das über Enträthselung der Zukunft aus Qorān-Versen handelt und genaue Anweisung dazu giebt. Als Beispiel dafür wird hier die Stelle Sura 61, 13 نصر من الله وفتح قريب وبشر المومنين behandelt, und zwar so: فتاخذ الحرف الأول وهو النون ولم عن الاعداد خمسون ولم من الاعداد المنطقة العشروه الهاء فتبته ولم الخمس الخ

Schrift: klein, etwas flüchtig, vocallos. — Abschrift c. 900/1494.

, 4247.

- 1) Pm. 585, f. 37b. Ueber Ahnungen u. Zukunftsenträthselung (التفاءل) aus dem Qorān.
- 2) Pet. 610, 1, f. 4*. Angabe, wie mit Sura 2, 28—30 zu verfahren sei, um Offenbarungen zu erhalten und Herr über Leistungen von Menschen und Geistern zu werden.
- 3) Glas. 100, f. 1 6 (s. No. 4124). Lbg. $945,155^{\text{b}}$. Glas. 109, Hinterdeckel: gleichfalls über die Qorān-Befragung. Vergl. bei No. 370. 371. 384 die Notizen.
- 4) Dem العبد السرخسى ابو العباس محمد بن محمد السرخسى ابو العباس beigelegt; desgleichen dem (والمغلوي (والمغلوى) محمد بن محمود الوفائي العلوي (والمغلوى) † 950/₁₅₄₈, unter dem Titel راً في الاستخارة .

d) durch Rechnen.

Bei dem folgenden Zukunftsspiel wird aus gewissen Namen durch Berechnung des Buchstaben-Zahlenwerthes nach verschiedenen Methoden ein Resultat gezogen, das über Gewinnen oder Verlieren entscheidet.

4248. We. 1720.

8vo, 21 Z. — Zustand und Schrift wie bei 12). — Titel und Verfasser s. Anfang.

الحمد لله رب العالمين وصلي الله Anfang: ... وبعد فان الحكيم ارسطاطاليس استخرج هذا الكتاب للاسكندر وهو يعرف تحساب الاسهاء يعرف منه الغالب والمغلوب في الحروب والمنازعات المن

فاذا حسبت داود سقط منه : Schluss f. 145b الواو الواحدة واحسبه مثل ما عو مكتوب هنا وبعد فاحسب من شئت تجده صحيحا واضحا بعون الله

Anweisung zu dem Glücksspiel "Sieger und Besiegter", die dem Aristoteles zugeschrieben wird als von ihm für den Alexander verfasst. Nach obigem Schluss wird hier dann auch noch erzählt, dass Alexander es mit Erfolg gebraucht habe, und gesagt, dass es sich eigentlich in jedem Schatze eines Königs befinden müsse; dann steht noch das Alphabet da und unter jedem Buchstaben sein Zahlenwerth.

Der gewöhnliche Titel ist: ك" الغالب والمغلوب والطالب والمطلوب er ist aber auch كتاب اليتيم bei HKh. V 10633.

/ 4249.

1) We. 1784, 6, f. 69b-72a.

Format etc. u. Schrift wie bei 2). — Titelüberschrift:

هذا كتاب الغالب والمغلوب، تاليف الحكيم الرسطاليس (ارسطاطاليس الحكيم

فاذا اردت العمل به فاحسب اسم :Anfang الخصمين المذكورين من الملوك الخ

Dasselbe Spiel hier behandelt in 9 Kapiteln; im Ganzen dasselbe Werkchen.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

Schluss f. 72°: تسعد الاثنين تسعد تغلب الاثنين تسعد والد الموقف للصواب والد الواحد يغلب التسعد والد الموقف للصواب Sehr incorrect.

2) Mq. 466, 10, f. 106 u. 130a.

8vo, 15 Z. (Text: 13 × 8^{cm}). — Zustand: sehr fleckig. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt.

Dasselbe Werkchen. Titel fehlt. Anfang fehlt, 1 Bl. Das Vorhandene beginnt kurz vor dem 5. Kap.; باب الخمسة خمسة وتسعة الخمسة الح

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gleichmässig, vocallos. — Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1150/1737.

Behandelt dasselbe Glücksspiel mit der Ueberschrift: مِنْبَرِ تعلم منه حال الغالب والمغلوب

Die Tabelle ist in treppenförmig aufsteigenden Quadraten, jede Stufe um ein Quadrat geringer; die unterste Zeile zählt 10 Quadrate neben einander, die nächste 9, die oberste 1. Die erste Reihe rechts enthält in 9 aufsteigenden Quadraten die Zahlen 1—9; die oberste (10.) hat die Angabe عدد الطول . Die übrigen Quadrate enthalten eine Zahl (von 1—9) mit dem Zusatze بيغلب, nur die äussersten 9 Quadrate haben abwechselnd die Inschrift المطالب يغلب oder

Das Verfahren bei der Ermittelung ist in einer Vorbemerkung angegeben; bei der Zusammenrechnung des Buchstabenwerthes des in Frage kommenden Eigennamens bedient man sich des השוי ווא בשוי . Dieser ist: es gelten 'خسن ' מייט '

2) Mq. 98, 14, f. 23b.

Mit der Ueberschrift: كتاب الغالب والمغلوب wird hier dasselbe Spiel behandelt. Die Methode ist hier anders; es sind hier 5 × 9 Quadrate; 570

die rechte Columne davon enthält die Zahlen 1—9 mit der Ueberschrift: غالب; die anderen 4 Columnen tragen die Ueberschrift: مغلوب, und die einzelnen Quadrate derselben Zahlen (in Worten); die 4 der ersten Reihe sind: 9753, die der letzten: 8642.

Die Gebrauchs-Anweisung geht vorauf.

4251.

- 1) Pm. 476, f. 34^b—37*. Ausführliche Auskunft u. Anweisung des خليل بن شاهين الظاهري † ⁸⁷⁸/₁₄₆₈ über dasselbe Glücksspiel.
- 2) Pm. 272, f. 85^b—86^a. Tabelle zu demselben Glücksspiel in 9 × 10 Quadraten, nebst Anweisung zur Benutzung derselben. Es ist dies ein Anhang zu der خبيدة التجانب. Vgl. Mq. 406, 11^b.
- 3) Pet. 635, 2, f. 159b. Ganz kurze Gebrauchsanweisung dazu (mit Tabelle). Gleichfalls der خبيدة المجائب angehängt.
- 4) Spr. 14, 2, f. 225^b. 226. Die gleiche Anweisung. Statt der Tabelle stehen f. 226^a 9 Reihen mit Zahlen; sie stimmen nicht ganz mit der Tabelle in Pet. 635, f. 159^b überein.
- 5) Mq. 49, 5, f. 307^a. Tabelle mit Gebrauchsanweisung.
 - 6) We. 1719, 13, f. 152 gleichfalls.

Ein Werk über den Gegenstand u. d. T. فرم الجيوش wird dem فرم الجيوش بن عبد الملك أبن:خشيش beigelegt.

Anhang: Glücks- und Unglückstage.

8°, 23 Z. $(20 \times 11^{1/2}; 16^{1/2} \times 9^{1/2}$ cm). — Zustand: nicht ganz sauber; am Rande wegen Wurmstiche ausgebessert. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: rother Lederband. — Titel und Verfasser fehlt, steht aber im Anfang.

من كتاب الدروع الواقية من الاخطار :Anfang في اختيبار الايام لمولانا وسيدنا الصادق عَم

Aus dem kurz so betitelten Werke (s. nachher) liegt hier also ein Abschnitt vor, und zwar derjenige, welcher von jedem Tag im Monat angiebt, ob er Glück oder Unglück bringe und worin dies bestehe, was an demselben zu unternehmen oder zu unterlassen sei; oft auch mit Angabe des Grundes, den Legenden entnommen.

HKh. III 5052 erwähnt das Werk, aber nicht ganz richtig; es muss der ganze Titel wol heissen: الدروع الواقية من الاخطار فيما يعمل في ايام كل شهر على التكرار

Dass dies Werk noch einen anderen Abschnitt (und wahrscheinlich den hauptsächlichsten) hatte, in welchem Gebete auf die einzelnen Tage und auf die Unternehmungen an denselben enthalten waren, lässt sich annehmen.

Als Verfasser ist hier سيدنا الصادف bezeichnet, womit gewiss جعفر الصادف gemeint ist, dem Werke dieser Art oft beigelegt worden sind.

يوم الأول من :Anfang dieses Abschnittes من آدم عَم شهر يوم مبارك محمود فيه خلف الله تعالى آدم عَم وهو يوم سعيد لطلب الحواييج والدخول على السلطان وابتداء الاعمال . . . يوم الثلثاء من شهر يوم نحس قتل فيه قابيل هابيل يوم مذموم لا يسافر فيه المخ

اوفى ليلته لم: (vom 30. Tage) دوفى ليلته لم: Schluss f. 20⁶ (vom 30. Tage) يطل عليه ونجا سالما باذن الله تعالى . . . فاذا صلّت فيه صلّة وجدت والقرص فيه يعود سبيعا والله اعلم واحكم

Schrift: ziemlich gross, deutlich, gleichmässig, fast vocallos. Ueberschriften roth oder grün. — Abschrift c. 1100/1688.

/ 4253.

1) Mq. 98, 17, f. 46^b. Ueberschrift: الاختيارات على ارباب الساعة

Was in den einzelnen Stunden des Tages und der Nacht zu thun räthlich sei. In 7×12 Quadraten, in deren jedem ein Geschäft steht (wie السفر, الغمارة , التجارة , التجا

2) Mq. 98, 15, f. 24°. Ueberschrift: اختيارات الالواح الثلثة على الحكماء

اختيارات الالواح الثلثة الجيد والوسط :Anfang والردي، والعمل بها اذا اراد احد ان يختار له اختيارا في شغل الخ Ob etwas, was man vorhat, gut oder schlecht sei. — Drei Columnen auf der Seite, jede aus 3 × 4 Quadraten bestehend; die eine mit der Ueberschrift: اللوح الجيد, die andere mit اللوح الربيط, die letzte mit اللوح الرسط. In den Quadraten stehen Zahlen (mit Worten). — Das Verfahren der Benutzung ist in einer Vorbemerkung angegeben.

4254.

Von Unglückstagen und -stunden ist auch noch die Rede in Spr. 1194, 90^b; 679, 61^a (Tabelle). We. 1616, 79^b (Tabelle); 1790, 15^b. Pet. 66, 9^b; 606, 23^a; 633, 191^a. Pm. 64, S. 247. We. 1161, 196^a (Verse). Mq. 180^b, 122^b. 123. Pm. 654, 243^aB. Lbg. 357, 104^b. We. 1153, 84^b (Unglücksgestirn). Glas. 25, 274^b. 275^a.

/ e) aus Handlinien.

4255. Mo. 21.

Format etc. und Schrift wie bei 1). Der untere Theil sehr wasserfleckig. — Titel fehlt; er ist etwa:

Anfang (nach dem Bismilläh, mit kufischen Goldbuchstaben) f. 20^b: قال بعض الحكماء بصنعة التي بها تستنبط الاحكام عن الراحة اليست بصادقة فهم الذين يبغصون العلوم التي لم يعرفوها كما قال الحكاء ليس للعلم عدة الا الحاهل الح

Wenn einige Philosophen behaupten, es sei die Kunst der Chiromantik unwahr, so kennen sie sie nicht; Aristoteles spricht sich an verschiedenen Stellen entschieden zu deren Gunsten aus, ebenso die Aerzte und viele Philosophen (und speciell diese drei: وبطروس من مدينة الوانوبولس)

Diese Ansicht theilt der Verfasser und giebt die Bedeutung der Handlinien in 2 Kapiteln über die rechte und linke Hand, mit mehreren ungezählten Abschnitten an.

باب اليمين فصل في سرّة الحياة المرتسمة على 23° الراحة في اليميين

فصل في السرة الثانية المرتسمة . . . المنسوبة 27ª المي الراس والدماغ

فصل في السرة الثالثة . . . المنسوبة التي التوأمين 28° فصل في السرة الوابعة . . . التي الكبد والمعدة 29° وسائر الاعضاء الخادمة الكبد

فصل في السرة . . . المنسوبة التي زحل 30° فصل في اللوح المرتسم على الراحة في اليمين 31° بين سرة الدماغ وسرة التوامين

فصل في موضع زحل في اليمين

(dann bis f. 40^b die übrigen Planeten).

40^b أفصل فيما يرتسم على الراحة في اليسار (in derselben Weise wie bei der rechten Hand).

Zuletzt f. 55^a نصل في قوانين كليّة تتعلّف باليد

ولا يطبع احدا بل يفعل ما :Schluss f. 55^a: يشاء بسبب اخلاق غليظة رفيلة وهو جاهل جدا المستنبطة المسالة المؤلفة في بيان صنعة الكهنوت المستنبطة من السرر المرسومة على راح الانسان والحمد لله الم

/ 4256. Mo. 21.

55 Bl. 8vo, 7 Z. (18 × 12; 9¹/₂ × 5³/₄^{cm}). — Zustand: am Rande fleckig, aber im Anfang auch im Text selbst. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser fehlt.

اهل الفراسة يسمّى داخل الكف المشتمل :Anfang على السرر من اصل الكف الى الانامل بغور اليد والراحة الخ

Ein Werk über Chiromantik. Zuerst eine genaue Angabe der Benennung der einzelnen Theile der Hand (f. 2^b—5^b); dann Auseinandersetzung, in wiefern die einzelnen Stücke derselben in Bezug stehen zu den 7 Planeten und die Deutung derselben.

ولا مشقة له في كسب الحير الا انه: Schluss f.19 بيانا بحدعد النساء بسهولة عنى اآخر الرسالة الشاملة بيانا الجماليا للسرر المرتسمة على راحة الانسان والحمد لله الرخ

Schrift: ziemlich gross, gut, gleichmässig, vocallos. — Abschrift c. 1100/1868.

4257. Lbg. 386.

7 Bl. 4¹⁰, 21 Z. (23¹/₅×16; 20×13¹/₂c¹¹). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, ziemlich dünn u. glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel fehlt; von späterer Hand f. 1^a in der Ecke oben:

الحمد لله وكفى وسلام على عباده 1.1° Anfang f.1°: ... أما بعد قان فراسة الاكف علم هجره الناس وعافوه الج

Behandelt die Chiromantik, welche über Gebühr vernachlässigt worden sei, ausführlich in 2 Abtheilungen (هسمة), deren erste die Beschaffenheit der Linien in der Hand behandelt (طبيعة خطوط اليد واساريرها واسبابها) in 28 Abschnitten. 1. فصل 1.5 فصل 1.5 فصل 1.5 فصل الكف وكواكبها 20 فصل 5.1 فصل 1.5 فصل 1.5 فصل الكواكب استيلاء على استرة الكف 60 فصل 1. في السبابة 60 فصل 1. واطراف اليد ام لا diesem Abschnitt bricht das Werk f. 7°, Z. 2 ab mit den Worten: عقلاء ان نسبتها للمشتري محميحة لان المشتري عصيحة لان المشتري

Schrift: gross, kräftig, steif, fast wie magrebitische Schrift, wenig vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 1150/1737.

/ 4258. Lbg. 267.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). — Titel f. 1º unten: شيء من علم الفراسة Verfasser fehlt.

الحمد لله رب العالمين والصلاة . . . Anfang: الحمد الما بعد فهذا كتاب يشتمل على العلامات بالاسارير والخطوط في الاكف وهو نوع من علم الفراسة المز

Chiromantik, als Theil der Physiognomik, den Indischen Gelehrten طمطم وتنكلوشا beigelegt. Beginnt f. 37*: من كان في باطن كفه اسارير منها خفى ومنها ظاهر الح
متقاطعة مثل الصلبان منها خفى ومنها ظاهر الح

Nach f. 42 fehlt etwas. — Mit Türkischer Interlinear-Version.

Pm. 654, 3, f. 293 ein kleines Werk des 293 ein kleines Werk des 293 الصفّ في علم الكفّ 293 betitelt أنحر الدين الرازي

Ebendahin wird auch علم القباقة gerechnet: aus der Form der Gliedmaassen des Neugeborenen wird auf seine Herkunft geschlossen.

f) aus Gliederzucken.

 $4259. \quad \text{We. } 1782. \\ 10) \text{ f. } 120-141^{\circ}.$

8°°, 11 Z. (15¹,3×10¹/2; 10×6°m). — Zustand: ziemlich gut. Bl. 120 etwas schadhaft im Rücken. — Papier: grob, gelb, ziemlich stark u. glatt. — Titel u. Verfasser f. 120°a:

كتاب اختلاج الاعضاء على خمس مقالات لجعفر ودانيال والاسكندر وحكهاء الفرس وحكهاء الروم

وبعد فهذا شرح اختلاج : Anfang f. 120b الاعصاء على خمس مقالات اليافوخ قال جعفر الصادف ان اختلاجه يدل على شرفه وذكر جميل وقال دانيال رزق من سفر والاسكندر رفعة بين الناس وقال حكماء الفرس يسافر ويغنم وقال حكماء الروم سفر بعيد ويسلم اختلاج ام الراس قال الخ

Ueber das unwillkürliche Zucken der einzelnen Körpertheile und die daraus abzuleitenden Vermuthungen für die Zukunft des betreffenden Individuums. Diese Zukunfts-Prophezeiungen werden hier dem Ga'far, Daniel, Eliskender, den Weisen Persiens und Griechenlands zugeschrieben. Die einzelnen Körpertheile von der Schädelnaht (اليافون) bis zu den Fusszehen werden aufgeführt und jedesmal die Ansichten jener 5 darüber angeführt. Dieser 5 theiligen Angabe wegen heisst es im Anfang und auch im Titel "in 5 Maqālāt", was hier also einen anderen Sinn als gewöhnlich hat.

آختلاج البنصر من الرجل: Schluss f. 140b بالبنصر من الرجل Schluss f. 140b بالشمال قال جعفر مكرمة في سفر وقال دانيال يقال عنه ما يكره وقال الاسكندر مال يسير اليه وقال حكماء الفرس خير وغبطة ويقدم عليه غايب والله تعالي اعلم تم هذا بحمد الله وعونه الخ

Schrift: gross, krāftig, gefāllig, gleichmāssig, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1186 Ďūʾlq. (1773), im Auftrage des مسيدي احمد بمري الحاج سليمان النقاش

4260. We. 1826. 2) f. 58⁵-80.

Format etc. und Schrift wie bei 1).

Titel (nach dem Bism.) f. 59^a:

(ألالبان (الالبان) الختلاجات الاعضاء لأولى الالبان الحكماء وهي ثلاث فصول لبعض الحكماء

Von den zu Weissagungen benutzten Gliederzuckungen, in drei Abschnitten.

ست مقالات عن حكاء الفضلاء والسادات f. 59 فصل 1.

Damit ist gemeint, dass über die einzelnen Glieder hier Aussprüche d. h. Deutungen von sechs verschiedenen weisen Personen oder Völkern gegeben werden sollen, und zwar wie f. 59^a, 4 specieller gesagt ist von دانيال والصادي وذو القرنين Statt دو القرنين steht auch جعفر الصادي ist الصادي und mit الاسكندر

Diese Zuckungen werden nun an den einzelnen Gliedern, vom Kopfe an bis zu den Füssen, hinsichtlich der Bedeutung besprochen, welche ihnen jene Sechs (entweder alle oder mehrere derselben) beilegten.

اختلاج اليافوخ قال شرف وذكر :Es beginnt وقال نو القرنين ذكر حسنا وشرفا وعزّا وقالت الغرس والهند ينظر اليه السلطان وقالت الروم يحبّه الناس والهند ينظر اليه السلطان وقالت الروم يحبّه الناس في Schluss f. 65⁶: الخ القدم اليسري قال الجميع فرح وسرور وجاه

2. أرجوزة لقاضى القصاة الباءوني رحم أ $f.65^{6}$ فصل

Ein Regez-Gedicht des الباعوني tiber den Gegenstand. Der Verfasser ist nach Vers 1: الحمد بن ناصر بن خليفة الباعوني شهاب الدين † 810/1407. Anfang (Vers 1 u. 4):

يقول راجي عفو رب قادر وعبده احمد نجل ناصر وبعده اذ كان قد بدا لي شرح اختلاج كان قد جرالي Der Gegenstand selbst beginnt Vers 8:

اذا اختلج للمرء اعلا راسه مال اتى يصيبه لنفسه u. hört auch mit den Füssen auf. Schluss f.68°: محمد وآله الابرار وحبه الاطايب الاخيار

ما لاح برى فى الدَّجي والسلام Der letzte Vers ist nicht vollständig. Das Gedicht enthält etwa 100 Verse und ist, wie der Verfasser sagt, in einer Stunde (oder auch noch weniger) gedichtet.

محمد بن ابراهیم بن هشام f. 68 von نصل کمد

قال محمد بن ابراهيم بن هشام عن :Anfang ثقاته عن ابي عبد الله جعفر بن محمد الصادق عم قال وقد ذكرنا بحصرته ذا القرنين وحكمته وما فشر من الاختلاج للاعصاء فقال عم أن الاختلاج يميز الابدان الخ

Geht wiederum in der Deutung vom Kopf bis zum Fuss und fügt derselben jedes Mal ein kurzes Gebet hinzu.

وهذا هو الاختلاج اذا اختلج عليه الخالج الاعتلام الراس يبلغ جدا عظيما وتحبة من الناس دعاؤه الحمد لله حمد نفسه بمحامده التي ذكرها في كتابه الرخ

واذا اختلج الخنصر من رجله: Schluss f. 80° المسري يظفر باعدايه وبحسن محصره بين الناس تعاوة اللهم حببنا الي عبادك واوليائك فانك على كل شيء قدير وبكل شيء محيط يا رب العالمين وصلى الله على سيدنا الح

4261. Mq. 98.

Format etc. wie bei 4). — Titelüberschrift f. 18b:

(und f. 19ⁿ ebenso, nur steht da الجانب الأيسر).

Jede Seite ist in 8 × 8 Quadrate getheilt, in jedem derselben steht ein Wort für einen Körpertheil der rechten (resp. der linken) Seite in rother Schrift, und darüber oder darunter in schwarzer, was derselbe zu bedeuten habe. So steht im ersten Quadrat المرا المر

Dies Stück ist nicht dem الاسكندر zugeschrieben, sondern anzusehen als für ihn verfasst von Aristoteles, ähnlich wie bei Mq. 98, 14. 4262. Pet. 683.

2) f. 10 *- b.

 8vo , im Ganzen 25 Zeilen (Text: c. 17 \times 7cm), ziemlich gut geschrieben.

Bruchstück eines Werkes über Gliederzucken, mit dem Titel: کتاب الاختلاجات.

Das verklebte Blatt f. 1° gehört zu diesem Werkehen, unmittelbar vor f. 10°.

اختلاج الساقين اذا اختلج [ال]ساق: F. 10° oben: الايمن يدل على كذب يكذبون في حقم ويتهم الايمن يدل على كذب يكذبون في حقم ويتهم Es schliesst f. 10° Mitte: والخامس يدل على حصول الدولة وكمال السعادة

Mf. 132, 3, f. 38 handelt über denselben Gegenstand. Spr.1847^a, 53^a einige Verse darüber.

g) aus Träumen.

4263. Spr. 1922.

1) f. 1-42.

58 Bl. 8°°, 13 Z. (18 × 13; 12¹/2 × 9°°). — Zustand: unsauber, fleckig, etwas wurmstichig. — Papier: ziemlich dick, gelb, glatt. — Einband: Pappband mit Katturrücken. — Titel f. 1° (und ebenso f. 2°):

عروس البستان في النساء والاعضاء والانسان، Verfasser: s. Anfang.

يقول العبد الفقير الي الله : Anfang f. 1b: البراهيم بن يحيى بن غنام الحراني النميري العابر رحمه قرات جملًا من علم التعبير على الشيخ الامام العلامة جمال الدين ابراهيم ابن السبتى البغدادي فبالغ في نصحه وشرحه وهو يوميند فريد الاعصار الح

Regezgedicht des Ibrāhīm ben jahjā ben gannām elharrānī ennomeirī abū ishaq † 674/1275 (693), die Traumdeutung behandelnd, in 45 Kapiteln, deren Verzeichniss f. 2b-5°. Kap. 1: في المراة الجيلة والعربية والمجمية والسلطانية وإفافها

فى المجوز تعود صبية والام والاخت والعمة والخالة والجدة . 3. في النوجة والبنت والجنية والعاقر والربيبة وحياة الميتة . 3. سالة . 8. سالة . 9. سالة الميتة . 3. سالة . 9. سالة . 9. سالة . 9. سالة الميتة . 9. سالة والميتة . 9. سالة . 9. سالة . 9. سالة والميتة والميت

Das Gedicht beginnt f. 5° (V. 1 u. 10): المحمد لله على ما عَلَّمْ كيف نخط اسطرًا فتُفَهَّمْ وبعد فالتعبير علم نافغ تخصّص بالوحي قال الشارغ Es ist etwa 1000 Verse lang. Nach f. 42 fehlt 1 Bl.; der Schluss des Vorhandenen ist: وقد حلينا هذه العبوسا وقد جعلنا مهرهها الدروسا

Schrift: ziemlich gross, dick, deutlich, gleichmässig und gut. Der Anfang der Kapitelüberschriften roth. — Abschrift etwa um ¹⁰⁵⁰/₁₆₄₀.

4264. Spr. 1922. 2) f. 43-58.

Format etc. u. Schrift wie bei 1).

Titel fehlt, aber aus f. 58°, 2 ist ersichtlich, dass das vorliegende Bruchstück zu dem Werke gehört, das den Titel führt (cf. f. 1°, 4 v. u.):

Schluss eines anderen Regezgedichts desselben Verfassers über denselben Gegenstand. Dasselbe, 1485 Verse lang, enthielt 55 Kapp., von denen hier vorhanden Kap. 48—55. Dieselben handeln: Kap. 48 في الشعلب وابن عرس وابن اوي وانستور والمعنى وابن اوي القرد (Kap. 49 في القرد (Kap. 49 في النوادر (Kap. 55 في السمك (Kap. 55 في النوادر (Kap. 55 في السمك (Kap. 55 في النوادر (Kap. 55 في السمك (Kap. 55 في النوادر (Kap. 55 في السمك (Kap. 55 في النوادر (Kap. 55 في السمك (Kap. 55 في النوادر (Kap. 55 في السمك (Kap. 55 في النوادر (Kap. 55 في السمك (Kap. 55 في النوادر (

لاهp. 48 beginnt:
واول التعلب عن بياني بامراة من النسا الحسان Schluss:

ثم ثمانون تمام العددِ وخمسة كدرها المنتضدِ HKb. III 4912.

/ 4265. Sach. 78.

168 Bl. 8°°, 13-21 Z. (20×14; 15-16×8¹/2-11cm). Zustand: ziemlich unsauber und wassersieckig, besonders von f. 124 an. Der Text oben am Rande hat von 130 an bis c. 150 gelitten. Bl. 167. 168 beschädigt. — Papier: stark, gelb, glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel fehlt, er ist:

تفسير الاحلام oder تعبير نامد

Verfasser fehlt, er ist nach HKh.:

ابراهیم بن جیی ابن غنام

Anfang fehlt. — Dies Traumbuch des Ibn gannam enthält zuerst eine Einleitung in 14 kurzen Abschnitten (مقالة), von denen der 1.—5. fehlen. Der 6. (auf der Rückseite des Vorderdeckels): غ السرويا الرويا الباطلة عن الرويا الباطلة عن الرويا وصعفها عن قوة الرويا وصعفها عن الشهور العربية والايام في ذكر المختارين من الشاهدين عن الشاهدين عن الشاهدين عن الشاهدين (in 15 Klassen).

Der 14. Abschnitt f. 5b handelt kurz davon, an wen der Träumende sich zu wenden habe, um seinen Traum deuten zu lassen (في العب القاص لرؤياء). Darauf folgen, alphabetisch geordnet, die Gegenstände oder Personen, die man im Traum in der oder jener Weise gesehen hat, mit der Deutung. Zuerst Weise gesehen hat, mit der Deutung. Zuerst الدام, المراهيم, آدم الله علي المناهيم المناهيم

Daran schliesst sich ein Kapitel über die Handwerker (باب في الصنّاء). Zuerst الاسكاف رجل يقسم الميراث ويصلح بين الورثة الح welches hier im Buchstaben (zuletzt النقاص, النجاش) abbricht.

Schrift: Türkische Hand, ungleich, flüchtig, im Ganzen ziemlich gross, vocallos. Stichwörter und Ueberschriften roth. — Abschrift um 1900/1785.

Die Blätter folgen so: 1-23. 24^h. 24^a. 25 ff. Nach f. 30 fehlt 1 Bl., nach 123 mehrere. — HKh. II 3071.

4266. Pm. 153.

175 Bl. 8°°, 13 Z. (15³/₄ × 10; 10¹/₂ × 6-7°m). — Zustand: ziemlich gut, doch fleckig; der Rand f. 106 ausgebessert. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: schwarzer Lederband. — Titel u. Verfasser f. 1° von späterer Hand:

تعبيب لابئ غانم

In dem Vorwort bloss allgemein: تفسير المنامات.

الحمد لله الذي جعل الليل : Anfang f. 1 نفسير لباسا والنوم سباتا . . . أما بعد فهذا كتاب تفسير المنامات مجموع من قول الامام محمد بن سيرين والامام مسلم صاحب الصحيم النخ

Traumdeutung, gestützt auf die Werke des Mohammed ben sirin elbaçri abū bekr + 110/728, des Imam Muslim ben elhaggag + 261/874, Abū sa'id elbagdādi, Ibn elmoqaddesi u. Ezzaģģāģī. Das Werk ist nach dem J. 670/1271 verfasst; denn in der Einleitung erzählt Abu 'lqasim ahmed el'iraqi einen Traum aus jenem Jahre. worin er den Propheten und Genossen desselben geschen habe. Der Verfasser ist ungewiss; mit dem als solchen oben genannten Ibn ganim ist wol Ibn gannām gemeint — s. No. 4263 —; wenn dieser es ist, so hat er mehr als ein Werk über Träume in Prosa geschrieben (s. No. 4265). - Nach einer Einleitung über Träume überhaupt als Offenbarungen Gottes und über das Verfahren bei Auslegung derselben beginnt das Werk, welches in 60 Kapp. getheilt ist.

هو ما عبّره رسول الله صغم عمّا عبره الله عبره

في رؤيا الواحد القهار الذي لا تدريه الابصار ٢٠ 2.

اللايكة 4. 15°
 الخابياء 8°
 الخابياء

في رويا الصحابة عم قد عم الصحابة عمل الصحا

في رويا القران وقراءته في المنام القران وقراءته في المنام

في رويا السلام والمصافحة 48. 32 ; في رؤيا الاسلام 31° م.

في روبا الطهارة مثل الختان والسواك والغسل المخ 33° 9.

في رويا الاذان واقامة الصلاة المان عام 35°

في رويا الصلاة واركانها وما اشبه ذلك 11. 36

في رويا المساجد والمحراب والمنارة والمنبر 39° 12.

في رويا الصدقة واطعام الطعام وعمل الخير 13. 43° وما اشبه ذلك

فى رؤيا الصوم والفطرة والعيدين الصوم الفطرة والعيدين

في رويا للحج والعبرة والكعبة والحجر الاسود والمقام الخ 45°. 15.

في رويا الجهاد في سبيل الله والمحاربة مع العدو 476.

في رويا الموت والاموات والمقابر والاكفان والحنوط الخ 48 . 17.

في رويا القيامة والميزان والصحايف والصراط المخ 56b.

في رويا جهنم الله 19. 60°

في رويا الجنة وحريرها وحورها وانهارها النخ 20. 62

في رويا الجن والشياطين 21. 666

في رويا بني آدم الشيخ والشاب والطفل الخ 68^b

في رويا اختلاف اعضاء الانسان وما يتجدد له النخ 30. 70 في

في رويا الاشياء الخارجة من الانسان وما ياكل النع 19ª . 24.

في رؤيا الادوية والاشبهة والمرض والفصد والجحامة 80 ، 25. في رويا الاطعية ولخلوا واللحم والمايدة والقدرة ال 82 82. في رويا الصياف وما يستعمل فيها من 89* 27. المعازف والملاهي المخ في رؤيا الكسوة واختلاف الوانها 28. 94b في رويا الملوك والسلاطين وحشمهم وخدمهم الحز 98 . 98 في رويا الاسلحة في لخبب والقتل والصلب المن 1026 30. في رويا المحاب الحرف والصنايع 31. 1104 32. 113ª في رويا البيايم في رويا السباع وانوحوش 33. 116^b في رويا الطيور الاهلية والوحشية 34. 121b في رويا النحل والزنابير والفراش والذباب المر 124b في رويا الهوام والحشرات والحيات والثعابين 36. 125b في رويا السماء والهواء والليل والنهار والشمس 1266 والقم والكواكب والحسف والزلزال والرعد المن 38. في تاويل الارص وما فيها في رؤية الذهب والفضة والحلي 39. في روية الجر والسفينة 40. في روية النار والحطب والفحم والكانون 41. في روية الاشجار المثمرة والتي لا تثمر 42. 152 والبستان المؤ في رؤية الحبوب والزروع والرباحين والبقول النخ "158 .43. 44. 160* في روية القلم والدواة والمداد البخ في روية الصنم واهل الملك والردة 45. 162 في روية الفرش والبسط والاسرّة الخر 1626 .46 في روية آلات الركاب مثل السراج واللاجام المز "47. 164 في روية اواني البيت مثل الطشت والابيق المز 164 . 48. في روية النوم والاستلقاء والنعاس الح 49. 164b في روية العطش وللجوع والشرب واكل اللحوم المخ 165°. 50. في روية البلايا كاليتم والزعم والكد والفزع المخ 1656. أ في روية التواضع والفقر وما اشبه ذلك "52. 167 في روية الطلاق والنكاح والزنا واللواط المخ 167 .53. في روية الحركات والسفر والمشي والطيران المخ 168 . 54. فيما يجري بين الناس كالبيع والاجارة والشركة آلج 170 ، 55. في روية المنازعات والمخاصمات والبغي والتهدد الم 1716 . 56. 57. 172b في روية التعزية والبكاء في روية ما يباه الانسان من المشقة والضرّ 173 .58. في النوم مثل القمل والبراغيث المخ في اشياء متصلة برسول الله صعم 59. 173^b وفيه حكاية المهدى رحم 60. 173b

فقال له لو انك صاحب : Schluss f. 174b فقال له لو انك صاحب الصدقة والدعاء فانتبة الرجل الي الصلاة ففاق ولده من مرضة بانن الله والصلاة والسلام على سيدنا محمد . . . وسلم الله والصلاة والسلام على سيدنا محمد . . . وسلم

Die Sätze werden meistens durch ومن ابصر eingeführt.

Schrift: ziemlich gross, weit, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. Von f. 130 an eine andere Hand, ähnlich, aber gedrängter und rundlicher. Hier sind Ueberschriften und Stichwörter nur roth oder schwarz überstrichen, und auch dies nicht immer. — Abschrift im J. 1105 Gom. I (1694).

⁄ 426**7.**

Dasselbe Werk ist vorhanden in:

1) Mq. 37.

181 Bl. 8vo, 11 Z. (17³/₄ × 13; 12¹/₂ × 8¹/₂^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, gegen Ende fleckig; der Text f. 115^b. 124^a. 153^a beschädigt. — Papier: gelb (auch bräunlich), glatt, dick. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Titel u. Verf. fehlt. Anfang fehlt, 10 Bl., wofür 5 leere Blätter eingeklebt. Das Vorhandene beginnt im Vorwort. — Das Werk zerfällt hier in 59 Kapitel. Kap. 1—24. 26—51 = Pm. Kap. 2—25. 26—51. Kap. 52 = Pm. 53. Kap. 53 = Pm. 52. Kap. 54—59 = Pm. 54—59. Kap. 25 f. 77b handelt: قليما عبر رسول الله من اكل البسر والمائدة Kap. 60 fehlt, dafür ein Schlusswort f. 180a: وفي حلب كشر رزقه (dessen Ende (in anderer Schrift ergänzt) f. 181a: وفي حلب كشر رزقه ومحاكمته وسروره وفي بلاد المشرق وبغداد كثر خيره ومحاكمته

Schrift: ziemlich gross, gefällig, deutlich, gleichmässig, vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth, auch grün. — Abschrift um 1000/1591.

2) We. 1810, 9, f. 89-132.

8vo, 17 Z. (20¹/₉ × 15; 15 × 9¹/₉cm). — Zustand: ziemlich unsauber; am oberen Rande fleckig. — Papier: gelb, ziemlich glatt und dünn.

Titel und Verfasser und Anfang fehlt. Von dem voraufgeschickten Inhaltsverzeichniss fehlt das 1. Drittel. Das Werk enthält hier 55 Kapitel; davon ist das 7. f. 99^b überschrieben: في جمع قراءة سورة القران الباقية وغيرها

(gehört also noch zum 6.) und das 8. f. 99%: المعاللة والفواكة (welches nur aus Versehen hierher gerathen ist). Das 55. Kap. wie bei Pm. überschrieben; mit Fortlassung von Kap. 56—60 folgt f. 132% der Schluss: مند رجل نال هما وان اشتري مند امراة نال خيرا ورفعة، وهذا ما انتهى من بعض كلام ابن سيرين خيسة وخمسون بابا على القول واللد اعلم،

Schrift: zuerst kleiner, nachher grösser u. flüchtiger, vocallos. Ueberschriften bis Kap. 11 grün, dann roth. — Abschrift c. 1200, 1785.

Nach f. 118 und 122 fehlen je 2 Bl.

4268. Spr. 1932. 2) f. 1^b-42.

42 Bl. 8°°, 13 Z. (19²/₃ × 15; 15 × 11°m). — Zustand: unsauber, f. 1 am Rande ausgebessert. — Papier: ziemlich stark, glatt, gelblich. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titel fehlt. Verfassers. Anfang.

Anfang f. 1b (Vers 1 u. 5):

قال الفقير عمر بن الوَرْدِى الحمد لله المُعِيدِ المُبْدِي

Ein Regezgedicht des 'Omar ben elmofaffar ben 'omar elhalebt sirāg eddin (und zein eddin) abu hafç ibn elwardt † ⁷⁴⁹/₁₈₄₉ über Traumdeutung, das er in seiner Jugend verfertigt, gestützt auf das Werk des Abu sa'id elbagdadt. Es umfasst c. 1000 Verse, und heisst deshalb:

Andere Titel s. in folgender Nummer.

Das Werk ist in eine Menge ungezählter Kapitel, nach Stoffen, eingetheilt, und danach der betreffende Traum gedeutet. Die einleitenden Kapitel handeln: f. 2° باب ادب النايم f. 3° باب ادب النايم f. 3° باب انس الرؤيا f. 3° باب اقد ام الرؤيا f. 3° باب في روية الاضغاث f. 4° باب اوقات محتم الرؤيا f. 4° باب في روية الله والعرش والكرسي u.s.w.

Ferner: von Auferstehung, Paradies, Hölle, Engel, Prophet, Qoran, Religionspflichten; von HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

Qāḍi und Imām; von Sonne und Gestirnen, vom Menschen, von Erde, Gewächsen, Bergen, Regen und Wasser, Getränken, Zelten, Kleidern, Decken, Waffen, Schmuck, Feuer, Wolken, Pferden und Hausthieren, Wild, Vögeln, Insekten, Wasserthieren; zuletzt: غ النوادر und في النوادر . Daran schliesst sich f. 32a—42a eine Art alphabetischer Anhang, in welchem, bei jedem Buchstaben, Vers für Vers, ein damit anfangendes Wort, von dem man geträumt, ausgedeutet wird. Derselbe beginnt im Buchstaben!:

Schluss des Ganzen f. 42b:

رب وصل معهم علينا ونجنا من شر منزل يدنا واجعل محمدًا نبى نخري في هذه الدنيا ويوم الحشر

Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocalisirt; die Ueberschriften roth. — Abschrift um 1700.

HKh. I, 1146. 1152.

4269.

Dasselbe Gedicht vorhanden in:

1) Lbg. 808, 20, f. 217-244*.

 8vo , 17 Z. $(20^{1}/_{4} \times 14; 12^{1}/_{2}-13 \times 9^{1}/_{9}^{cm})$. — Zustand: fleckig, besonders zu Anfang, auch unsauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Titel u. Verfasser f. 217*:

Die an der Handschrift fehlenden Blätter sind ergänzt: f. 220. 233. 242. Nach f. 242 fehlt etwas.

Schrift: ziemlich klein, nicht undeutlich, etwas vocalisirt. Ueberschriften zum Theil farbig. Die Ergänzung in etwas grösserer, sehr gedrängter Schrift, vocallos. — Abschrift c. 1100/1888.

F. 246-250 Stücke aus dem selben Traumgedichte; f. $246-248=225^{\circ}$, 11 bis 228° , 14 und $249-250=230^{\circ}$, 7 bis 231° , 14.

F. 244^b—245^a ein von demselben ابن الوردي bei einem Besuch in Damask im Jahre 715 Ramadān (1315) extemporirtes, den Kauf eines Gartengrundstückes betreffendes Regez-Gedicht, anfangend:

بسم الد الخلف هذا ما اشتري محمد بن يونس بن سنقرا

2) Pm. 480.

37 Bl. 8°, 15 Z. (178/4×13; 12×8¹/3°m). — Zustand: mehrere Blätter lose; die untere Hälfte stark fleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel und Verfasser f. 1°:

Anfang und Schluss wie bei No. 4268. Schrift: ziemlich gross, gewandt, deutlich, vocallos. Die Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1150/1737.

3) We. 1223.

37 Bl. 8°°, 15 Z. (20×15¹/3; 15×10¹/4°n. — Zustand: nicht ganz sauber. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u Klappe. — Titel und Verfasser f. 1a:

منظومة عمر ابن الوردي في تعبير الرؤيا (d.i. الالفية الورديّة:

Anfang wie bei Spr. 4268. Schluss gleichfalls, nur dass der dort stehende letzte Vers hier der vorletzte ist.

Schrift: ziemlich gross, deutlich, etwas rundlich, vocallos. Ueberschriften roth. Bl. 1^b und 2^a in rothen Linien eingefasst. — Abschrift c. ¹⁹⁰⁰/₁₇₈₅. — Collationirt.

Auf f. 1^a eine Qaçide (Ṭawil, 10 Verse) des بالمام الشافعي † ²⁰⁴/819 bei Herannahen seines Todes, anfangend: ولما قسي قلبي وضاقت مذاهبي أحمو عفوك سلما جعلت رجائي أتحو عفوك سلما

Schrift derselben ganz neu, grob und deutlich.

Diese selbe Qaçide, 17 Verse lang, steht Spr. 490, f. 102^a.

4) Lbg. 836.

30 Bl. 8vo, 15 Z. (19 × 13¹/₂; 13¹/₂ × 10¹/₄^{cm}). — Zustand: nicht recht sauber, auch fleckig und am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Titel und Verfasser fehlt; ebenso Anfang und Schluss. Es ist ein Stück aus demselben Gedicht; falsch gebunden und mit mehreren Lücken. F. 1a ist der 36. Vers = We. 1223, f. 2b, Zeile 8.

Im Anfang fehlen 2 Bl.; dann f. 1; Lücke von 1 Bl.; f. 8. 5—7. 9—11. 29. 30. 2—4; Lücke von 2 Bl.; 12—28. Dann fehlen noch 38 Verse, also noch 2 Bl.

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, etwas vocalisirt. — Abschrift c. 1100/1688. — Collationirt.

4270. We. 1221.

200 Bl. 8vo, 15 Z. (18 × 11¹/₂; 12¹/₂ × 6¹/₂^{cm}). — Zustand: fleckig, unsauber, an einigen Stellen ausgebessert, besonders Bl. 9. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe.

Titel u. Verfasser fehlt. Aus der f. 66 voraufgeschickten Notiz: هذا الكتاب المبارك المبارك يعرف بتفسير الاحلام وهو يشتمل على خمسين يعرف بتفسير الاحلام وهو يشتمل على خمسين بابا تاليف سيدنا ومولانا الشيخ الامام . . . المعروف بابا تاليف سيدنا ومولانا الشيخ الامام . . . المعروف بابا تاليف سيدنا ومولانا الشيخ الامام . . . المعروف بابات سيرين لا زالت حجّة فصله بالغة الخ ergiebt sich als allgemeiner Titel: بنفسير الاحلام ; تفسير الاحلام ; والت حجة فصله بالغة الخ ergiebt sich als allgemeiner Titel: بنفسير الاحلام ; نفسير الاحلام speciellere, in der Vorrede angegebene, ist hier f. 7b ausgelassen, steht aber in We. 1222, f. 1b: الاشارة und ausführlicher bei Pm. 287 und Lbg. 712, 1, S. 1:

د" الاشارة الى علم العبارة

(und ebenso bei HKh.). Der Verfasser ist bei Lbg. 712, 1 richtig angegeben; es ist Mohammed ben ahmed ben 'omar essälimi (so auch bei HKh.), der sich zwar auf das Traumstützt und ابو اسحف ابراهیم الکرمانی stützt und beruft, im Grunde aber doch auch den Ibn sirin als Quelle benutzt, daher die Angaben in We. 1221 u. 1222, es sei ein Werk des letzteren, nicht völlig unrichtig sind. Essälimī beruft sich (in Mq. 409, 2, f. 119b u. 131a) auf des Traumbuch المرقبة العليا في تعبير الرؤيا des محمد بن عبد الله بن راشد البكري الاقفاصي [والقفصي] المالكي, welcher im J. 731/1331 oder 786/1335 starb. Dasselbe ist in Pet. 322 als eine seiner Quellen von Halil effähiri + 878/1468 genannt; folglich lebt Essälimi zwischen d. J. 736 und 873, ungefähr also um $800/_{1897}$.

الحمد لله خالف الارواح وفالف :*Anfang f. 7 صارت الاصباح وجاعل النوم سباتا . . . [أما بعد لما] صارت عبارة الرويا شريفة عليتها منيعة فراها عزيز مكانها الخ

Das Werk ist in 50 Kapp. getheilt, deren Uebersicht f. 1°-6°. 1. باب f. 7° باب أ. 7° باب أ. 7° بالم عن رؤية الله عن روية القليمة واشراطها 3. 11° في روية القليمة والشحاب 4. 17° في روية الشمس والقمر 5.22° في روية السماء والسحاب 5.22° في روية السماء والسماء والقمر 5.22° في روية السماء والسماء وا

في روية تحويل الروية والجبلة وجميع نلك 460 ،10. في المنامر وما اشبه ذلك

في روية التزويج والعرس والطلاني والجماع 15. 79 والقبل والمنايمة وما يكون من انواع ذلك

في روية الجب والانهار والسواقي ومباهها 106 .20 والقلاب والعيون والابآر الض

في روية الثياب واللباس وأقمشة النساء 1336 والخياطة وغيد نلك

في روية الحديد والنحاس والبراص والكحل 166 30. والتراب والغبار والرمل والمزابل

في روية الكتابة والكتب والدواة والقلم والورق 476 .35.

في روية بقر الوحش وحمارة والظبى والارنب ط40. 184

في روية الطاوس والكركبي والحمام والدجاج 45. 193 والنعام والعصفور وغير ذلك

في روية اشياء مختلفة مفيدة وامور ونكت وغيره 198 .50.

Die Ueberschriften der einzelnen Kapitel sind bis Kap. 32 incl. kurz oder gar nicht da; sie sind daher hier dem Verzeichniss der Uebersicht entnommen. Von Kap. 37 an ist die Uebersicht des Inhalts um 1 kleiner als die Kapitelzahl des Textes. Kap. 38 der Uebersicht entspricht also im Text Kap. 39 u. so fort. (في رؤية الميزان والميكال الجز) kommt im Text nicht vor, oder vielmehr es fällt zusammen mit Kap. 50.

Mit f.198b ist das Werk zu Ende; es schliesst: فهو خيبر ورزي حلال وان كان كدرا فهو خوف وشدة عذا ما وجدناه في كتاب والله اعلم والحد لله وحده ... وهو حسبي

Es folgt dann aber noch ein Anhang, f. 199 u. 200, der mit f. 200 nicht ganz zu Ende ist; wahrscheinlich fehlt nur 1 Blatt.

Schrift: ziemlich klein, gefällig, gleichmässig, etwas vocalisirt. Ueberschriften u. Stichwörter abwechselnd roth und grün. Der Text in rothen (und grünen) Linien. -Abschrift c. 1100/1688.

Nach f. 77. 146. 193 fehlt je 1 Bl. Im Anfang fehlen 5 Bl., die erste Hälfte der Inhaltsangabe enthaltend: sie ist von späterer Hand in kleiner, nicht undeutlicher Schrift, mit gelber Kapitelangabe, auf f. 1-3 erganzt. - Die einzelnen Sätze des Werkes fangen meistens mit den Worten .ومن راي :an HKh. I 760.

4271.

Dasselbe Werk enthalten in:

1) We. 1222.

89 Bl. 8vo, 17 Z. $(19 \times 13^{1}/2; 15^{1}/2 \times 9^{cm})$. — Zustand: durchweg wasserfleckig, besonders in der ersten Hälfte. -Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. - Einband: Pappband mit Lederrücken u. Klappe. - Titel u. Verfasser fehlt. Von ganz später Hand f. 1*:

كتاب ابن سيبين على التمام والكمال

Anfang von später Hand ergänzt (wie bei We. 1221). Die Redaction ist aber doch etwas abweichend. Hier beginnt das Werk mit dem Vorwort, welches in We. 1221 erst nach der voraufgeschickten Kapitelangabe folgt; dasselbe ist aber weit länger als dort. Zunächst enthält f. 1b, Z. 1-15 das ganze Vorwort von We. 1221, f. 7* u. 7b, Z. 1-10 (mit dem Titel كتاب الأشارة). Dann aber geht hier das Vorwort weiter und lässt sich darüber aus, wie der schlafende Mensch, seiner Sinne u. Empfindung baar, überhaupt im Traum etwas wahrnehmen und unterscheiden könne; ferner ob Träume bei Nacht oder bei Tage wirksamer, oder zu welchen Stunden dieselben es am meisten seien, etc. und geht dabei auf Deutung vieler Einzelheiten ein. Es wird mitgetheilt, f. 8ª, dass das Buch des Ibn sirin das zuverlässigste sei und den Titel und in 50 Kapp. zerfalle. Dann تفسير المنامات: folgt f. 8b-11b die ausführliche Inhaltsübersicht. Das Werk selbst beginnt (wie in We.1221) f.7b. فهو خير ورزق حلال وان كان كدرا : "Schluss f. 89 كان الماء خوفا عليه وشرًا له فلجحذر وليتنف الله تعالى ، وهذا آخر ما وجدته من كتاب تفسير المنامات من كتاب ابن سيرين الماخون من ابن سيرين رة وارضاه الح Schrift: ziemlich klein, deutlich, vocallos. Stichwörter u. Ueberschriften roth, häufig etwas verwischt. -

2) Lbg. 712, 1, S. 1—285.

Abschrift vom J. 1091 Dü'lligge (1681).

285 u. 103 Seiten 8vo, 17 Z. $(19^{1}/2 \times 15; 14^{1}/2 \times 9^{1}/2^{cm})$. Zustand: zieml. gut; anfangs etwas unsauber. - Papier: gelb, stark, glatt. - Einband: Pappbd mit Lederrücken und Klappe. - Titelüberschrift und Verfasser S. 1:

ك" الأشارة الى علم العبارة

لابي عبد الله محمد بن احمد بن عمر السالمي

Anfang wie bei We. 1221. — Die Kapitelübersicht S. 7—12 stimmt nicht ganz mit der Eintheilung des Textes überein; sie weicht auch von We. 1221 in der Wortfassung oft ab. — Auf Kap. 37 (mit der Ueberschrift wie in We.) folgt hier Kap. 38 S. 225: في رئيم الجمال غير ويم نظم غير الجمال غير مرب الجمال ; Kap. 38—47; Kap. 49 S. 260: الهجمال ; Kap. 50 S. 264 wie bei We. überschrieben (über Allerlei handelnd), aber länger. Es schliesst S. 285: المعمر بن الخطاب رق كتب المي موسى الاشعري عليك أن عمر بن الخطاب رق كتب الي موسى الاشعري عليك أب المفقد في العربية وحسين عبارة البؤيا والسلام تم

Schrift: Türk. Hand, zieml. gross, gefällig, deutlich, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. — Abschrift von على بن مصطفى السيواسي im J. 1103 Moli. (1691).

S. 286 enthält eine Liste der 'ofmanischen Sultane, von عثمان مصر 699/1299 an bis مسليم فاتح مصر...

3) Pm. 287.

7 u. 103 Bl. 8°°, c. 18 Z. $(21^1/3 \times 15^1/2; 15 \times 10^{cm})$. — Zustand: etwas unsauber, oft auch fleckig, besonders am Rande. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: brauner Lederbaud mit grünem Rücken. — Titel fehlt; doch steht f. 1° von ganz neuer Hand:

تفسير الاحلام لآبن المام الصنهاجي und in der Vorrede:

Anfang wie bei We. 1221. — Die Uebersicht der Kapp. auf den voranstehenden Blättern 2—4°; ausserdem nach der Vorrede f. 6 u. 7. Hie und da finden Abweichungen von der bei We. 1221 statt. — Im Ganzen dasselbe Werk wie We. 1221, aber recht incorrect und oft abweichend. Schluss ist verschieden, nämlich so: سجان الله هذا يكون حول البيت فابت فقيل لها اما علمت ان عبد العزيز رواد تزوج في هذه الليلة وتمت والله اعلم بالصواب

Schrift: ziemlich gross, weit, rundlich, vocallos. Ueberschriften u. Stichwörter roth. Der Text in rothen Strichen eingerahmt. — Abschrift vom J. 1126 Gom. II (1714). — Folifrung (1—103) arabisch.

F. 103^b stehen noch die Namen der Siebenschläfer (in verschiedenen Formen) mit Angabe, wozu sie anzuwenden seien (bei Krankheiten etc.).

Am Rande auch noch einige ungeheuerliche Wörter als Mittel gegen schwere Geburten.

> 4) Mq. 409, 2, f. 21-138. Format etc. und Schrift wie bei 1.

Titel u. Verf. fehlt. Anfang fehlt, das Vorhandene entspricht We. 1221, f. 74b, Z. 12 (Anfang von Kap. 14); es geht bis zu Ende Allerdings stimmt der Text sehr des Werkes. oft nicht wörtlich überein; er ist hier wie dort häufig incorrect und hat Zusätze oder Auslassungen; im Ganzen ist diese Handschrift Die Ueberschriften fehlen hier reichhaltiger. meistens, auch von Kap. 33 an, in der ganzen Ausführlichkeit; sonst stimmt die Zahlbezeichnung der Kapp. zu der im Text von We. 1221. Kap. 49 u. 50 sind hier viel umfangreicher. Es في المرقبة العليا في تعبير الرؤيا : handelt Kap. 49 f.119b لمحمد بن عبد الله بن راشد البكرى نسبا الاقفاصي بلدا غفر الله له ولوالده ولجميع المسلمين في رؤيذ اهل الصناعات وما ينصل بهم وقيامهم بمصالح الناس،

فى مفردات لم تنظم فى الابواب : 131° Kap. 50 f. 131° وتاويل الاشياء المتفرقة من المرقبة العليا فى تعبير الرويا لحمد بن راشد البكري الخ

4272. Pet. 322.

251 Bl. 8°°, 21 Z. $(21^1/2 \times 16^1/2; 15-15^1/2 \times 8^1/3^{\text{cm}})$. Zustand: fast lose im Deckel; nicht recht sauber; fleckig f. 215 ff.; der Rand am Anfang u. am Ende wasserfleckig. — Papier: gelblich, etwas glatt, ziemlich dünn. — Einband: schwarzer Lederband. — Titel fehlt; in der Vorrede f. 2°a:

ebenso in der Unterschrift f. 250°. - Verf. fehlt; s. unten.

الحمد لله الذي خلق آدم : Anfang f. 1^b: من حماً مسنون ونفخ فيه روحا . . . وبعد يقول العبد الفقير لرحمة ربه اللطيف الخبير شيخ علم التعبير الامام العالم العامل محمد بن سيرين لطف الله به وجميع المسلمين لما رايت الناس يجتهدون

فى كشف العلوم الغيبية من علم الرمل والتاجيم والكهانة رما اشبه نلك فجثت عن المذكورات وعلمت اصول نلك واوضاعها واعمالها الخ

Der hier genannte Mohammed ben sirin elbaçrı abu bekr † 110/728, ein berühmter Traumdeuter, auf den viele Traumauslegungen zurückgeführt werden, und der auch in diesem Werke oft erwähnt wird, ist nicht der Verf., sondern der in Lbg. 927, Anfang (u. auch von خليل بن شاهين الظاهري خليل بن شاهين الظاهري Dieser Halil ben sahin effahiri gars eddin, geb. 818/1410, + 873/1468, sagt, er habe sich früher mit den Geheimwissenschaften abgegeben, sei aber, da dieselben im Widerspruch mit den Glaubenssätzen stünden, davon zurückgekommen und habe sich einer im Qoran fussenden und erlaubten Wissenschaft zugewandt, nämlich der Traumdeutung und darüber dies Werk verfasst. Nach Aufzählung seiner Quellen (etwa 30 Werke) sagt er, dass er auch nach eigenen Erfahrungen den von den Anderen gelieferten Stoff bereichert; ferner dass er im Allgemeinen seine Quellen angeben werde. Sein Werk, welches aus zwei Theilen (mit je 40 Kapiteln, deren Uebersicht f. 4-6"; die meisten enthalten mehrere Abschnitte, فصل besteht, ist in grosser Abhängigkeit von dem soeben besprochenen, von ihm selbst als Quelle citirten und fast ebenso betitelten, Werke des Essälimi. zwar meistens ausführlicher, enthält ja auch 30 Kapitel mehr; aber die Reihenfolge der behandelten Stoffe ist beinah ganz dieselbe, oft aber so, dass ein inhaltreicher Stoff zu mehreren Kapiteln verarbeitet ist. Wenn der Verf. nicht selbst den Essälimi als eine seiner Quellen aufführte, läge es nahe, das Werk desselben als Auszug aus dem vorliegenden anzusehen.

Vorauf gehen einige Excurse.

فصل في المساح ادلّة تدلّ على ان علم الروباله اصل في الشريعة و فصل في بيان مسايل الروبيا و المجاريها وقوتها وضعفها و فصل واقرب ما تخرج الروبيا اذا رؤيت آخر الليل 8 و

فصل وقد يبطل تاويل الرؤيا اذا كان الانسان قد 80 عمل فيما يراه في المنام واشتغل بدفي اليقظة مرّة 4

Alsdann der erste Theil:

في رؤية الله تعالى والعرش والكرستي المخ f.6° باب. 1

في روية الملايكة والوحي الم 8 باب .2

في روية الشمس والقمر والكواكب والليل المر 10 باب. 3

في روية القيمة واشراطها والجنة المن 12 باب. 4

في روية السحاب والمطر والثلم المر 13 باب. 5

فى روية مكة المشرفة . . . وكذلك 33° باب .10 المدينة الشريفة الخ

فى روية السلاطين والامراء والنواب وللحجاب الحد 40 باب. 15. فى روية ما يلحف الانسان من الامراض 42° باب. 20

ى رويم ما يهافتك الأنسان من الأمراط الأن باب الاد والقروح المخ

في روية الصرب والتكتف والربط والغلّ النخ 81 باب. 25.

فى روية الاموات ومخالطتهم والكلام معهم النخ *95 باب. 30. فى روية الابواب والمفاتيم والفتح والغلف الغ 110 باب. 35.

في روية البسانين والرياض والاشجار 125 بنب. 40.

والاثمار والرياحين

Der zweite Theil:

في روية الخصروات والنباتات والبقول 137 باب. 41

فى روية التيجيان وما يوضع على الراس 146 باب. 45 والثياب والملبس ونحوة

في روية اصناف الذهب والفصة وما 162⁶ باب. 50 يعمل منهما واصناف الحلي

يسمان الفراعنة واهل الاديان الباطلة المن 181° باب. 55.

في روية ساير الطيور من الجوارج وغيرها 197 باب.60

في روية التراب والطين والوحل والرمل النخ 209 باب. 65.

في روية الصوف والوبر والشعر والريش الغِ في 215° باب. 70.

في روية الغزل والفتل والنسم والشقة "226 باب. 75.

ى روية ابليس والشياطين والجي الخ °236 باب. 79

ى روية نوادر يستعين بها الانسان "237 باب.80

Schluss f. 250° mit den Versen:

ما قال خلف بان الـــقران مخلوف الله كفرُ لكن كلام منزل من عند خلاق البشرُ

Schrift: ziemlich klein, gedrängt, Türkischer Zug, deutlich, vocallos. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift von عيسي بن أحمد بن عبد الله im J. 1190 Moh.(1776). — Foliirung Arabisch. Auf f.182 folgt noch 1824.

Die meisten Sätze fangen an mit den Worten: ومن رأي Das Werk ist für lexikalische Zwecke in mancher Beziehung brauchbar. HKh. I 754. F. 250° u. 251° oben enthalten 7 Verse (Bastt), die auch rückwärts gelesen werden können, deren 1. (welcher rückwärts gelesen dem 7. entspricht): مُسْل ابا نَدَم مُمْل ابا دَهَم مُسْد ابا رَمَم مُعْن وذو نَعَم

Der Anfang des Werkes steht ebenso in Pm. 476, 33^a.

4273.

Dasselbe Werk in:

1) Lbg. 927. 928.

828 u. 815 Bl. 4¹⁰, 11 Z. (927: $22^{1}/_{2} \times 16$; 15 \times 9¹/₂ — 928: Text $16^{1}/_{2} \times 9^{1}/_{2}^{cm}$). — Zustand: gut. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: 927: Kattunband mit Lederrücken. 928: brauner Lederband mit Klappe, nebst Futteral. — Titel und Verfasser 927, f. 1^u:

الحمد لله الذي خلق علق على الحمد لله الذي خلق على المسالة المرسلة على من طين ثم نفرخ فيه روحا واصطفاه للرسالة من يقول من خليل بن شاهين الظاهري من قوله تعالى فلما خرّ تبيّنت الجن أن لو كانوا يعلمون الغيب ما لبثوا في العذاب المهين من قال الواحدي الكاهن هو الذي يخبر عن المغيّبات المخ Der Anfang hat einige Abweichungen.

Schluss wie bei Pet. 322; nur folgt hier noch (nach den Worten النبية وكتاب من كتبى وكتبته فلما اكتب فمددت يدي الي كتاب من كتبى وكتبته فلما استيقظت رايته مكتوبا في الكتاب والله اعلم بالصواب والله المرجع والمآب وصلى الله . . . وسلم امين

Lbg. 928 enthält den 2. Theil (Kap. 41—80). Schrift: gross, weit, kräftig, deutlich, vocalisirt (927, f. 321b—332 nicht); Ueberschriften und Stichwörter roth.

Der Text in rothen Doppellinien. — Abschrift c. ¹²⁰⁰/₁₇₈₈. In 927 ist nach f. 349 eine Lücke von wenigstens 30 Bl. In 928 folgen die Blätter so: 1—113. 144—151 122—143. 114—121. 152 ff.

2) Mq. 409, 1, f. 1—20.

138 Bl. 8vo, 15 Z. (21 × 15¹/₂; 15¹/₂ × 10¹/₂ cm). — Zustand: lose Lagen und Blätter im Deckel. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederdeckel. — Titel und Verfasser fehlt.

Enthält Kap. 10 (Ende) bis Kap. 16 (gegen Ende) desselben Werkes. Beginnt f. 1° mit den Worten: وربما يحثج وقبيل امن وسلامة الحج Pet. 322, f. 34°, 8 bis f. 44°, 6.

Schrift: gross, kräftig, stattlich, deutlich, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift im Jahre 1145/1729, von الشناوي (s. f. 138b).

4274. Mo. 74.

211 Bl. 8vo, 23 Z. (21 × 14¹/₃; 15¹/₂ × 7^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, doch im Anfang unsauber, und der obere Rand (besonders in der 2. Hälfte) wasserfleckig. Nicht ganz frei von Wurmstich. — Papier: gelb, glatt, stark (im Anfang ziemlich dünn). — Einband: Pappband mit Lederrücken. — Titel auf dem Vorblatt a dreimal:

تعبير نامد قطب الدين

Nach HKh.: التعبير المنيف والتاويل الشريف Verfasser s. Anfang.

Anfang auf der Rückseite des Vorblattes b: الخمد لله الذي اظهر المعاني في القلم الاعلى على التجميل . . . وبعد فإن العبد الفقير . . . في التجميل المولى قطب الدين . . . نان قاصدا على أن يؤلف رسالة في علم التعبير على وجد التخبير الخ

Traumbuch, hier ohne besonderen Titel, eingetheilt in Vorwort, 3 und Schlusswort. Mohammed ben qotbeddin, der Verf. (s. auch f. 189°), lebt um 880/1475; er erzählt f. 189°—191° Traumvorfälle aus seinem Leben in d. J. 852/1448 bis 881/1476.

f. 1ª zerfällt in 15 Kapitel.

- في مائية الرؤيا 10 باب. 2. في مائية النوم 1.1° باب. 1
- في ان المنام ليس مقصورا على القوة الخيالية 2b باب. 3
- فى أن الرؤيا ثلث رويا من الله ورويا 3° باب. 4 تجريب من الشيطان ورويا مها حدّث المء نفسه
- في ان الرويا الصادقة اصناف وكذا الباطلة 3º باب.5
- في ذكر أدب المعتب 12° باب. 10
- فيبيان أن التعبير على نوعين آفاقتي وانفستي 22 باب. 15.

. صنف f. 23^b in 21 مقصد

- عنف 1. في روية السماء وما يتعلق بها 23^b
- قى روية الاشجار والثمار والنبات والحبوب 59 صنف. 5. (alphabetisch f. 63 ff.)
- في روية ما يخرج من البدن 110 صنف .10
- في روية الصنّاع وأصحاب الحروف والعملة ط141 صنف. 15.
- [على نسق الحروف] في روية الملابس في روية الملابس
- في روية العشق وما يتعلق به 170 صنف .21

. باب f. 171^b in 3 مقصد

في روية خاتم المرسلين حبيب ربّ 171 باب. 1 العالمين محمد صعّم

. باب f. 184* in 4 مقصد

باب f. 194^b in 4 التخاتبة

فى روية العاهات (علي توالي الحروف) 194 باب. 1 فى روية دار النعيم والجحيم وما يتعلق بهما 207 باب. 1

وان شرب من لبنها او خمرها او : *Schluss f. 209 من لبنها او خمرها او علما وحكمه تم الكتاب

Dann das ausführliche Register f. 210^b. 211^a.

Schrift: ziemlich klein, Türkische Hand, gewandt, ziemlich gleichmässig und deutlich, vocallos. Ueberschriften roth. Am Rande oft Angabe der behandelten Artikel. — Abschrift vom J. 1108 Ragab (1697). — HKh. II 3070.

/ 4275. Lbg. 22.

182 Bl. 8vo, 20 Z. (17¹/₃ × 13; 13 × 8^{cm}). — Zustand: in der 1. Hälfte nicht ganz sauber, an verschiedenen Stellen, bes. gogen Ende, wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einbd: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe.

Dasselbe Werk. Titelu. Verf. f.1 (von ganz neuer Hand) ebenso. (F. 3 boben: د ک تعبیر الرؤیا). Anfang (f. 5 b) und Schluss (f. 178 ebenso.

Schrift: Türkische Hand, klein, fein, gefällig, deutlich, gleichmässig, vocallos. Ueberschriften roth oder hervorstechend gross in Schwarz. Der Text in rothen Linien. F. 3b. 4a ein Inhaltsverzeichniss. — Abschrift im J. 881 Ram. (1476) von (?) محمد بن خونجون.

F. 181^b. 182^a in Türkisch ein اختلاج نامه, angeblich von ذو القرنين.

4276. Spr. 1968. 1) f. 1-16^b.

60 Bl. 8°°, c. 21-23 Z. (20¹/2×15; 15×9°m). — Zustand: fleckig. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappband mit Kattunrücken. — Titel f. 1°:

تنوير الحلك في امكان رؤية النبي والملك so auch Vorrede f.1b u. Unterschrift f.16b. — Verfasser f.1a:

جلال الدين السيوطي

الحمد لله وسلام على عبادة Anfang f. 1b: الحمد لله وسلام على عبادة الشؤال عن روية ارباب النبي المقم في اليقظة الخ

Nachweis der Möglichkeit, dass der Prophet und die Engel (im Traum oder Wachen) Einem erscheinen können, von Geläl eddin essojüţi † 911/1505. — Schluss f. 16°: م تولي وهو يقول أدام كيف ذهب والحمد لله وحده الح وبقيت الصيام فلم ادر كيف ذهب والحمد لله وحده الح

Schrift: gross, dick, kräftig, rundlich, vocallos, unschön. — Abschrift c. 1180/1737.

HKh. II 3693 und I 1404 (انوار المحلك النخ).

/ 4277.

Dasselbe Werk enthalten in:

1) Pm. 405, 14, f. 74-83a.

8°°, 25 Z. (Text: 15 × 9°/s°m). — Zustand: zieml.gut, am Seitenrand etwas fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt.

Titel u. Verfasser u. Anfang ebenso. Schluss (etwas abweichend): ثم تولى وهو يقول وبقيت فتنت الديلم والحمد لله وحده الح

Schrift: ziemlich klein, kräftig, gefällig, gleichmässig, vocallos. Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1062 Rab. I (1652) von حمد بن تاج الدين المالك الانصاري zu eigenem Gebrauch.

2) Lbg. 329, 6, f. 63-74. Format etc. und Schrift wie bei 4.

فاتانى جبريل عَم : *Schluss (abweichend) f. 74 عُم عُمْ الله عُفوة فسعطني سعطة فقمت وقد برات فلعل هذه غفوة حال لا غفوة نوم اخر الكتاب

3) Pm. 407, 8, f. 48^a-60^b.

Format etc. und Schrift wie bei 2). F. 58 und 59 oben am Rande ausgebessert. Von f. 60 an bis 92 ist unten am Rücken ein grosser Wurmstich, der den Text etwas beschädigt hat.

يقاتلان كاشد القتال: Schluss (abweichend) f.60b قال النووي فيد أن رؤية الملئكة لا تختص بالانبياء بل تراهم الصحابة والاولياء والحمد لله وحده وصلى الله الخ

Angehängt ist eine längere Stelle aus dem الشعراني des كا اليواقيت والجواهر (No. 1837), in welcher gleichfalls das Ansichtigwerden des Propheten behandelt ist. Dieselbe beginnt f.60°: فان قلت فهل يصدف من ادّى روية النبي صعّم في اليقظة und schliesst f. 63°: يقرب انه سال في وقوع نلك ياكله والدي محمد كما وقع لهم ولقد كان شيخى والدي محمد كما وقع لهم ولقد كان شيخى والدي محمد

4) We. 1776, 10, f. 138-147.

Format $(19 \times 14; 16-16^{1}/_{2} \times 10^{6})$ etc. u. Schrift wie bei 9.

Titel u. Verfasser fehlt. Hier fehlt der Anfang; das Vorhandene beginnt f. 138^a, 1: ومن يدعي الخصوص فيد بغير مخصص مند صقم Schluss wie bei Spr. 1968, 1.

4278. Glas. 170.

242 Bl. Folio, 26-27 Z.; f. 231-234 c. 49 Z. $(82^{1})_{2} \times 22$; $21-22 \times 13^{1}/_{2}$ cm). — Zustand: im Ganzen gut, aber am oberen Raude wasserfleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: brauner Lederband mit Klappe. — Titel f. Ia (und Vorrede):

الحمد لله مبدي احكام القدرة في :Anfang f.1 الخمد لله مبدي احكام القدرة في المنافئ الم

Nach einer Einleitung über Wesen u. Arten der Träume und die verschiedenen Auslegungsarten beginnt 'Omar ben 'all ben rasül das Werk selbst f.96, welches in streng alphabetischer Anordnung ist. Zuerst: عرف الله المناه المناه

Der letzte Artikel انتيتم schliesst f. 242b: فمن راي انه تيتم للصلوة والطهارة من الجنابة قرب فرحد والله اعلم وصلى الله المخ

Schrift: jemenisch, gross, kräftig, vocallos, auch fehlen bisweilen diakritische Punkte. Ueberschriften u. Stichwörter roth, auch grün u. blau. — Abschrift c. 1150/1737.

Der weisse Rand abgeschnitten von f. 58. 59. 112. 184. F.76bleer, aber Text fehlt nicht. Nach f. 238 eine kleine Lücke.

4279. Spr. 1222.

128 Bl. 8°c, 19 Z. (21 × 14¹/₂; 14¹/₂ × 9¹/₃cm). — Zustand: nicht ganz sauber, etwas fleckig. — Papier: gelblich, ziemlich dünn und glatt. — Einband: Halbfranzbd. — Titel fehlt; nach der Vorrede f. 1^b:

und nach der Aufschrift f. 1a:

الحمد لله الذي تعرف لخلقه :Anfang f. 1a: فيه سالوء المروم بالدعا باسماء سمى بها فيها سالوء الدعا باسماء سمى اللها فيها سالوء المروم الدعا باسماء سمى اللها فيها سالوء المروم اللها الها الها اللها اللها اللها اللها اللها اللها اللها اللها الها الها الها

... أما بعد فإن المقصود من اصول هذا الكتاب ان يعلم بذلك سر كلام الله واياته وما أودع في بحرها من انواع الجواهر الحكميات واللطايف الالهيات، ... اعلم أن القصد من خواص الربوبية استظهار ما تصمنه الحكم الالهي في الايات القرانية الح

Dieser Anfang, von der Hand des oft erwähnten Fälschers, passt für das von Bl. 2 an vorliegende Werk nicht; es sollte danach die in den Namen Gottes und den Qoränversen liegenden geheimen Kräfte behandeln, während es in der That ein Traumbuch ist, dessen Titel und Anfang fehlt, das in 3 Kapitel getheilt ist, und dessen Verfasser nach dem öfters eitirten Essojuti gelebt hat.

- فى بيان من راي فى المنام انه راكب £ £ باب.1 فرسا او يري له ذلك وقال الشيخ محمد بن سيرين من راي فى المنام انه راكب فرسا . . . ينال ولاية وعزا وجاها الح
- في بيان الروبا في المنام و قال الله تعالى 910 باب. 2 لهم البشري في الحياة الدنيا الخ
- فى بيان الرويا للنبي صقم فى الدنام 104 باب. 3 قال تعالى لقد صديق الله رسوله الرؤيا بالحف الرخ (Sura 48, 27).

في بيان المواضع التي يستجاب : Schluss f. 124 فيها الدعاء من دمشف الشام

Obgleich der eigentliche Zweck ist, von Träumen zu handeln, so ist doch das Verschiedenartigste in dem Werke besprochen. In dem 1. Kapitel wird von Deutung der Träume gesprochen, die sich um ein Pferd drehen. Dies giebt Anlass, vom Pferd, dessen Arten und Unterschied (z. B. vom برنون), Beinamen, Schulung, Farbe, Flecken, Pferden des Propheten und anderen Lieblingsthieren desselben, u. s. w., von Dingen und Personen zu sprechen, die sich irgend wie auf das Vorhingesagte beziehen. هرين So ist die Rede von den Arten der Pferde und عتيق; in Folge dessen auch von der Ka'ba, heisst, und deren 13 Namen البيت العتيق (f. 10^a), von den 10 Bauten derselben (11^b); von Abu bekr, mit dem Beinamen العنيف, und

dessen Tode; von 'Omar; vom ابليس (16°), Amuleten (18°), von Skorpionen und Schlangen (19°), von Almosen (21°, 56°), von den Waffen des Propheten (25°), von الخصر (28°), Engeln (41°), Elephanten (67°), Beischlaf u. Schwangerschaft (80 ff.), Wohlgerüchen (90°) etc. — Im 2. Kapitel von Arten der Träume, Erfüllung derselben, Erkenntniss des Wesens Gottes, Schlaf und Wachen etc. — Das Ganze schliesst mit 4 (uncorrecten) Versen, deren erster beginnt (Basit): تم الكتاب حمد الله بارينا الح

Schrift: fast vocallos, zierlich, deutlich. — Abschrift vom J. 1129/1717.

/ 4280. Pet. 682.

120 Bl. 4to, 11 Z. (22 × 16; 15 × 11½2cm). — Zustand: nicht ganz fest im Deckel: im Anfang unsauber und auch sonst etwas fleckig, doch im Ganzen ziemlich gut. — Papier: gelb, grob, etwas glatt. — Einband: rother Lederband. — Titel fehlt; s. nachher. Verfasser fehlt.

الحمد لله الاول ليس قبله شيء : • Anfang f. 1b: والآخر فليس بعده شيء . . . وبعده فانه لما من الله تعالى كتاب عمدة التحرير يرث علم التعبير الح

Ein auf Wunsch von Freunden veranstalteter Auszug aus dem كتاب عبدة التحرير, den der Verfasser betitelt f. 24: الاشارة في علم العبارة

Dies Traumbuch ist in 34 Kapitel getheilt. f.2ª باب 1. في فصل علم التاويل والب العابر و باب 66 في اصول يعتمد فيها العابر 9b باب 9 في رويا القلمة والجنة والنار 4. باب 116 في رويا البارئ عز وجل في رويا النجوم 31 باب. 10 ; في رويا الملايكة عم 31 باب. 5 48 باب 48 في رويا التمار والرياحين في رويا الملابس والبسط والستور وانواعها 61 باب. 20 25. باب .84 باب .30 وريا المرض والموت 84⁴ باب .105 في رويا السلاح 106 باب. 31 ; في رويا الدراهم والدنانير 32. باب 33. باب : 33 رويا الخيل 111⁴ باب في رويا ساير الطبر 117 باب. 34 ; في رويا جوارج الطبير

فمن راي انه نبح عصفورا : Schluss f. 119b العصفور ولد مريض خيف عليه من الموت وقيل العصفور يدل على رجل ضخم كثير المال نبي رياسة محسب٬ HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX. Mit dem Zusatze hört das Werk auf, ohne weitere Unterschrift, ist damit aber schwerlich zu Ende.

Schrift: gross, kräftig, breiter Grundstrich, gleichmässig, deutlich, vocalles (ausser im Anfang), incorrect. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1900/1785.

F. 1ª Inhaltsübersicht.

4281. We. 1220.

53 Bl. 8°°, 19 Z. (20 × 14³/4; 13¹ 2 - 14¹ 2 × 8¹ 3°°). Zustand: etwas unsauber, auch schutzig; der Rand (besonders in der vorderen Hälfte) wasserfleckig und am Eude unten beschädigt; der Text in dem unteren Theile durch einen durchgeschlagenen Nagel beschädigt. - Papier: gelb, stark, etwas glatt. - Einband: brauner Lederband mit Klappe. - Titel und Verfasser f. 1°:

كتاب تفسير الأحلام لسيدي محمد بن سيرين

الحمد نله ربّ العالمين وصلي : Anfang f. 1b الله على سيدنا محمد وعلي آنه وعجبه وسلم تسليما وبعد فهذا مختصر لتنيف في تفسير الاحلام مرتب على ابواب جملتها ثلاثون بابا

Dann folgt das Inhaltsverzeichniss f. 1b-2b.

F. 3" ist ein neuer Anfang des Werkes, der zuerst ganz wie oben lautet, dann aber nach مسيدي المام سيدي المام سيدي رق ورحم برحمته امين ورحم برحمته امين

Traumbuch, angeblich von Ibn strin verfasst, in 30 Kapiteln.

في روية الله سجانه وتعالي f.3^a

في روية القيامة والجنة والنآر

فى روية الملايكة والسموات والطبران 5ª باب.3. فى روية الانبياء الصالحين والتابعين والزهاد 6ª باب.4.

ى روية الكعبة والصوم والصلاة والانان 7⁶ باب. 5

ى روية المترويم والمنكام والطلاف 16 باب. 10

في روية الغرش والبسط والثياب والكتان 31 باب. 20

والقطن والصوف والوبر

في رؤية جمل نوادر شتى في امور كلية وفنون 51 باب. 30

فان عرف الذي قتله فانه يظفر : Schluss f. 53ª بعدوه وبنجو منا يخاف لقوله تعالي لا تخف نجوت من القوم الظائمين والحمد لله رب العالمين' تم الكتاب'

Schrift: gross, kräftig, rundlich, deutlich. Stichwörter und Ueberschriften roth. — Abschrift vom J. 1130 Ram. (1718) von المسافعي الشافعي Die meisten Sätze fangen an mit: ومن رأي. Als Gewährsmänner, ausser dem رأين سيرين, kommen am häufigsten vor: رالقيرواني الكرماني, auch عبد الملك بن حبيب عبد الملك بن حبيب. الخسن البصري البصري.

/ 4282. Pet. 690.

Format etc. u. Schrift wie bei 13). — Titelüberschrift:
کتاب تفسیر الاحلام لابن سیرین

Traumbuch, nach Ibn strin, in 13 Kapp. Dasselbe beginnt, nach dem Bism., ohne Vorbemerkungen sofort: الباب الاول قال ابن سمرين رحّم

من راي في منامه كان السماء اضاءت ضوءا منيرا الباب الثاني و قال . . . من راي المطر قصيت «153 حاجته في الشتاء

الباب الثالث قال . . . من راي بان الارض 154 النشقت بين يديه

الباب العاشر و قال . . . البقرة هي السنة 162 وخصابها على قدر حسنها

الباب الثالث عشر عال . . . من راي انه 165 طبيب فانه يدل على فهمه وحكمته

لا يسعي في الانسان الاخفى ' *Schluss f.166 و الانسان الاخفى ' ومن راي انه قصد سفيا فانه رزف والله اعلم واحكم'

/4283. We. 1749.

4to, 15 Z. (24 × 16; 17 × 10^{cm}). — Zustand: fleckig, etwas wurmstichig, am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, stark, etwas glatt. — Titel und Verfasser fehlt.

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gefällig, fast vocallos. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 900/1494.

4284. We. 1218. 2) f. 13^b. 14^a.

8°°, 25 und 18 Z. $(21^3/4 \times 15^1/2; 18^1/2 \times 12^{cm})$. — Papier: gelblich, dünn, ziemlich glatt. — Titel fehlt.

الحمد لله رب العالمين وبعد نبدي Anfang: وبعد بن سيرين بفصل طريف في تعبير الرؤية عن محمد بن سيرين روي عن بعض المشايخ رحم أن الملك محمد خوارزمشاه جمع من كان تحت قبصته من العلماء الخ

Traumdeutung, auf Veranlassung des Mohammed Harizmsah verfasst, in kurzen alphabetischen Sätzen, nach dem Hauptgegenstande, den man im Traume gesehen.

حرف الالف، يدل على قضاء الحاجات؛ :Sie beginnt حرف الباء يدل على رفع الجاه النخ

حرف غ يدل على شغل القلب عن الفعل : u. schliesst: والله سجحانه وتعالى اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب الدخ

Schrift: gross, flüchtig, rundlich, vocallos; sehr uncorrect. Text in rothen Linien. — Abschrift c. 1850.

Dasselbe Werk:

- 1) We. 1577, 2, f. 229^b (Text: 16 × 11^{cm}). Anfang ebenso. Schluss: ما الله الله تدل على نقصان المال والله اعلم الشقاء القلب المياء تدل على نقصان المال والله اعلم Abschrift um 1200/1785.
- 2) We. 1782, 11, f. 141 (Text: 17 Z., 11 × 6°°). حرف الياء يدل على: Anfang ebenso. Schluss كثرة الطاعة '

/ 4285. Glas. 220. 3) f. 25 - 28.

Format etc. und Schrift (etwas grösser) wie bei 1).

Bruchstück aus einem Traumbuch, worin Sura für Sura angegeben wird, was denjenigen treffen wird, der Sura so u. so, oder ein Stück davon, im Traume gelesen hat oder dem sie vorgelesen ist. Vgl. Pm. 153, f. 18 ff. — Beginnt hier mit Sura 48: سورة الفتح من تلاها في منامه او شيئا عثر وبري فرجا منها او تليت عليه حييه الله تعالى في عثر وبري فرجا Die Wendung منها او تليت عليه عليه ist immer dieselbe. Bricht mit Sura 111 hier ab. —

Bl. 29 ist aus einem Werke, worin von der Seele, ihren Fehlern und wie dieselben zu heilen, von ihrer Sehnsucht und deren Inhalt etc. die Rede ist. — Bl. 30 enthält Aussprüche Verschiedener, darunter auch solche mit der Zahl 3 u. 5 (z. B. اثلث مهلكات وثلث مهلكات وثلث مهلكات وثلث مهلكات وثلث عليات وثلث عليات وثلث عليات وثلث المناس المناس وثلث المناس وث

/ 4286. Pm. 502. 7) f. $37^{a}-38^{b}$.

Format etc. und Schrift wie bei 2). - Ueberschrift:

تفسير خواب اي طيف

Traumdeutung, beigelegt (wie aus der Vorbemerkung erhellt) dem على بن ابي طالب .

در بيان تفسير خواب نقل عن :Anfang على بن ابي نالب عم أنا احد راي في الطيف واراد تعبيره جسب كم ليلة مصى من الشهر وبعددها من سورة القران وبعدد السور ايات من اخر سور العدد

Diese incorrecte Stelle giebt die Anweisung, dass man, entsprechend der so und so vielten Nacht des Monats, in welcher man träumt, den ebensovielten Vers der ebensovielten Sura nimmt, und daran knüpft sich eben die Deutung. Die Verse stimmen in der Zahl nicht immer; z. B.: الليلة الخامسة والسورة الحامسة والسورة والس

Zuletzt: 30. Nacht, 30. Sura, "30." Vers: واقم وجهك للدين حنيفا فطرت الله يصير امر على اقربائه وهم ما يقبلون منه وهو ما ياخذ منهم شيئا (es ist aus Vers 29 der Sura).

/ 4287. We. 1719.

Format etc. u. Schrift (enger) wie bei 1).

Ein Stück aus dem الشرح الكبير des الشرح الكبير tosi/1622 zu dem الجامع الصغير. Es ist ein تنبيه (Excurs), enthaltend die Ansicht, welche Ibn el'arabi irgendwo über die Träume ausspricht. Er beginnt: ملك موكل بالرويا يستي الروح وهو دون السماء الدنيا وبيده صورة الاجساد الح

7 4288. We. 1782.

Format etc. und Schrift wie bei 7). - Titel f. 101*: بيان علم مرأى استاننا بعد انتقاله

أول رؤياً ثانى يوم من ايام : Anfang f. 101b انتقاله يشير الي ما ارشدنيه حال حياته [بقوله] اتلقى اسلحتك كي يفترسك العدة الح

Deutung der Erscheinungen des عمر الخلوتي المساعي الحمصي المسباعي الحمصي المساقي الحملي المساقي المساقي المساقي (um 1233/1817) zu wiederholten Malen hatte und welche er hier beschrieben hat. — Schluss fehlt; das Vorhandene schliesst f. 112b: وكان الي جانبي الاخ في الله الشيخ الكامل العائم العامل المسبخ صالح البافي فاعرض الاستان عنى ولم يخاطبني واقبل بكلمته على الاخ المذكور فتبعته لا تتب من الفاظمة

Von Träumen und Traumdeutung ist auch beiläufig die Rede in: We. 1218, 55^b. 1219, 102^b. 1469, 1^a. 1704, 53. 1338 Vorbl. Mf. 1196 Vorbl. Mq. 125, 194^b. 591, 190^b. 191. Pet. 684, 8. 9^a. Pm. 166, 216^b. 407, 273^b. 654, 145^b - 150. 428, 28^a (= 264, f. 105^b). Lbg. 808, 86^b. Glas. 233, 6^b. 161, 1^b (= 100, 101^b. 102^a). Spr. 872, 29^b. 30. 1107, 98^b.

4289.

Fast alle Traumbücher gehen auf das "" des Ibn strin † 110/728 zurück, der auch meistens als Quelle von ihnen citirt wird. Ausser den besprochenen Werken sind noch zu erwähnen:

- 1) ابوسهل المسجى von بوسهل السجى um⁸⁸⁰/990. Vgl. 18).
- (2) نصر بن يعقوب الدِينَوَرِي von التعبير القادري (2) نصر بن يعقوب الدِينَوَري (2)
- البشرى فى تعبير الرؤيا (المحمد بن احمد von البشرى فى تعبير الرؤيا (المحمد بن التميم التميم)
- 4) الأشارة في تسهيل العبارة العبارة (غير العبارة (غير الميارة + 599/1202.
- 5) التخبير في علم التعبير (5 von التخبير في علم التعبير (5 المرازي)
- 6) البدر المنير في علم التعبير $ext{von}$ البدر المنير $ext{top}$ عبد الرحمن المقدسى $ext{top}$

- رك عدم بن ابراهيم بن von ك في النيات والرؤيا (7 محمد بن البراهيم بن عبد الله الطليطلي ابن السراج (785/1884.
- 8) على بن احمد الآمدي von البصيرة + 762/1861.
- von فرائد الفوائد [فوائد الفرائد oder] في التعبير von فرائد الفوائد إداهيم بن محمد المصري ابن ذُوَّمات
- 10) تعبير نامه (von أبن المقري † 887/₁₄₈₈.
- خليل بن von الكوكب المنير في اصول التعبير (11) خليل بن von الكوكب المنير (13 + شاهيري الظاهري الطاهري
- $\frac{12}{von}$ نشر العبير في التعبير (12 $\frac{von}{um}$ الفتح بن داود بن $\frac{890}{1485}$.
- 14) مرآة الرؤيا (von مرآة الرؤيا + 948/1541.
- حسين بن محمود خليل von اصول الرؤيا (15 um الموفي المحمود نصوفي المحمود يكان المعوفي المحمود ا
- على بن السكن المعافري von ارجوزة في تعبير الرؤيا (16
- عبد الرحمن von خلاصة الكلام في تناويل الاحلام (17 ابن نصر بن عبد الله
- ابوسهل عيسى بن جديي von الكفاية في تعبير الرؤيا (18
- von لوامع تنوير المقام في جوامع تعبير المنام (19 محمد بن محمد المدنى ابو الطيب
- الذخيرة وكشف البراقع لاهل البصيرة (20
- رمز العبارات من كنز الاشارات (21
- المرقبة العليا في تفسير الرؤيا لمحمد بن عبد (22 المرقبة العليا في تفسير البكري الاقفاصي [والقفصي]
- المشارق في علم التعبير (23
- كتاب الاصول لدانيال الحكيم (24
- كتاب التقسيم لجعفر الصادي (25
- كتاب الارشاد لجابر المغربي (26
- ك" الدستور لابراهيم الكرماني (27
- ك" التعبير لاسمعيل بن الاشعث (28
- ك" بيان التعبير لعبدوس (29
- ك" التعبير لطاموسي (30
- منهاج التعبير لخالد الاصفهاني (31
- ك" الوجيز لمحمد بن شاهويه (32
- ك" التعبير لابي سعيد الواعظ (33
- كامل التعبير لابي الفصل حبش بن ابراهيم التفليسي (34

- الدر المنظم في السر الاعظم لمحمد القرشي النصلي (35
- تحفة الملوك لاحمد بن خلف بن احمد السجستاني (36
- جمل الدلائل (38 ; كننز الرؤيا المأموني (37
- مقرِمط الروايا (41) وكافى الروايا (40) ومبادي التعبير (39)
- حقائف الرؤيا (43) ; مقدمة التعبير (42

Als Verfasser anderer Traumbücher werden noch genannt: 44) مبد اللطيف الدمياطي

- ; محمد الفرعوني (46 ; عبد القادر الاشموني (45
- ; يوسف الكربوني الاسكندري (48 ; حسن الرملي (47)
- ; شرف الكركبي (50); تقي الدين القدسي (49)
- ;شمس اللهيس ابن حمدون العمقدي (51
- 52) نور الدين القرادي (No. 23—51 kommen in Pet. 322 vor.)

Ueber das Erschauen Gottes im Schlaf handeln:

- 53) عبد الرحمن بن عبد الله السهيلي (53 † 581/1185, n. d. T. [ورزّـة رسولم]
- 54) عبد الرحمن بن اسمعيل الدمشقى ابو شامة ($^{665}/_{1267}$, u.d.T. عبد الساري الى معرفة رؤية الباري
- um 1000/₁₅₉₁, u.d.T. على بن البيان الفارسي عيان (155 um مملكة المنتصف ومعلكة المعتسف

Ueber das Erschauen Mohammeds im Schlaf:

- 56) مر الدوية (³⁸⁵/₉₉₅, u.d.T. على بن عمر الدارقطني (56
- 57) خ الامام البيهقي † 458/1066, unt. demselb. Titel.
- 58) أحمد الطبري † 694/1295, u.d.T. المحمد الطبري وجيزة المعانى في قوله صغم من رآنى في المنام فقد رآنى
- يوسف بن موسى بن سليمان الجذامي المنشاقري (59 um محائف بركات المنام ، u. d. T. لنام في مرأى المصطفى خير الانام
- 60) خمد بن احمد بن احمد الاطعاني (60 ألاطعاني احمد الاطعاني المستهام في رؤية النبتي عليه السلام
- والم البسطامي (13 ميل الرحمن بن محمد البسطامي (1421, u. d. T. النقاد في رؤية النبتي في حال الوقاد .
- 62) على بن خليل المرصفى (62 + على بن خليل المرصفى هداية المشتان الهيّام الى رؤية النبي عليه السلام
- ر" في رؤية النبى .⁹³⁰/₁₅₂₄, u. d. T خشي خليفة (63

Anhang.

Hauptsächlich Drusenschriften.

4290. Mq. 322. 7 Bl. 4^{10} (271/2 × 221/2 cm).

L. v. Wildenbruch, Catalog einer Sammlung, die religiösen Lehren der Drusen betreffender Manuscripte, Sr. Majestät dem Könige unterthänigst überreicht.

Es sind in demselben, unter Bezugnahme auf S. de Sacy, Exposé de la religion des Druses, 11 Handschriften kurz beschrieben, ausserdem einige allgemeine Bemerkungen, auf Drusenschriften bezüglich, hinzugefügt.

Datirt ist das Werkchen: Beiruth im December 1845. Es ist Autograph des Versassers in ziemlich kleiner Deutscher Schrift.

Das Papier ist feines Postpapier, an sehr vielen Stellen der einzelnen Blätter durchstochen, zum Theil auch eingeschnitten. Die einzelnen Blätter sind mit starkem rothem Papier durchschossen. — Pappband.

4291. We. 1710. 3) f. 41-59.

4¹⁰, c. 19-21 Z. (22 × 16; 16 × 12^{0m}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: weisslich, glatt, ziemlich stark. — Titelüberschrift f. 41^b:

في تقسيم جبل لبنان وحالة الحكام فيه وعوايدهم والاديان التي توجد فيه

اولًا جبل الشوف فهو ينقسم الي سبع :Anfang مقاطعات . . . واما المناصب الذين يسكنون هذه المقاطعات ويتولون الاحكام بها بعد الناظر العام فهم بنو خبيلاط في الشوف وبنو ابي بكر في المناصف الح

Das Geographische und Allgemeine und Specielle über Eintheilung des Libanon-Distrikts

und Gewohnheiten und Bildungsstand der Bewohner desselben, d. h. der Drusen (und Nocairier), wird bis f. 46° erörtert; der Abschnitt schliesst: هذا جميع ما أوردناه من العوايد والادبيات Dann wird ihr Rechtszustand und ihre gottesdienstlichen Begriffe und Uebungen erörtert: وأما ما كان من الاحكمام الشرعية والعبادات على أصول خاصة لهم فهم كما يأتي شرحد

هذا من ميثاق ولي الزمان اي حمزة بن علي 53^b الذي يكتبونه علي من يصير منهم عاقلا^c توكلت علي مولانا الاحد الفرد الصمد الخ توكلت على مولانا الاحد 1870, 5).

في مذهب النصيرية النصيرية في سوريا يسكنون 65⁵ الجبال المسماة باسمهم في جبال اللادقية بيان ما يعتقدونه في الالوهية والنبوة انهم 57⁵ يعتقدون حلول الالوهية في البش

المشابهة الكاينة بين الدروز والنصيرية والا قضية 88 التناسخ بانتقال ارواح من مات منهم الى جسم اخر الح

فيسالونه من اى عين شربت : Schluss f. 594 فيد شيء فاذا اجاب من عين علي فلا يعود عندهم فيد شك وربما لهم سؤالات غير هذه '

Darauf kommt noch f.59° ein Nachtrag, einige Noçairische Gebete enthaltend: اعلم انه قد وجدنا في بعض كتب النصيرية بعض صلوات نذكرها على الاثر

واجعل السيد محمد ختامها: Schluss f. 59^b: واجعل السيد محمد ختامها والمومنين دليلها والعالمين سبيلها والمقداد يمينها وابا ذر شمالها والشيخ على الصوري جبينها

Schrift: ziemlich gross, gefällig, deutlich, vocallos. — Abschrift c. 1840. — F. 60 leer.

4292. Mq. 477.

77 Bl. 4¹⁰, 25 Z. $(22^3/4 \times 17; 16^1/2 \times 11^3/4^{cm})$. — Zustand: gut. — Papier: gelblich, glatt, ziemlich stark. — Einband: schwarzer Lederband, verziert und mit Goldstreifen. — Titel und Verfasser fehlt: s. Anfang.

نصرا من الله وفتح قريب ' · · · · Anfang f. 1 المبيرات والمحلات والاخبار المبيرات وما فيها من الدلايل وانعلامات جل مظهرها عن الاباء والامهات والاخوة والاخوات تاليف الشيخ الاجل الاجمل معرب الجود والتوحيد والفصل والتاييد الشاب الشقة أبو سعيد ميمون بن القاسم الطبراني قدس الله روحه ونور ضريحه هو هذا التحمد لله العلى الاحد الفود الصمد الاول لا في عدد والآخر بلا امد . . . لا تحويه الاقطار ولا تغنيه الدهور والاعصار الح

Der Verf. Meimūn ben elqāsim eṭṭaberānī abū sa'īd um 400/1009, führt zuerst f. 2° seine Gewährsmänner an: حدثنى أبو المحسين بن محمد بن اسحاق ... قال حدثنى أبو عبد الله المحسين بن حمدان الخصيبي، قال حدثنى أبو المحسين على بن القاسم الأهوازي، قال حدثنى عبد الله بن محمد، قال حدثنى عبد الله بن محمد، قال حدثنى عبد الله بن مهران، قال حدثنى عبد الله بن العالم المخ

Vorn in dem Buche ist von Europäischer Hand (v. Wildenbruch's) bemerkt, dass hierin die Lehre der Noçairier behandelt werde. Es behandelt die Arabischen u. ausserarabischen Feste u. Gedenktage, von denen im Qoran die Rede ist, mit ausführlichen Erläuterungen über die besonderen Vorzüge der einzelnen, die daran sich knüpfenden Verpflichtungen, Verrichtungen, Gebete und Wirkungen. Als Anfang des Jahres hat der Ramadan zu gelten, als Schluss der Monat Sa'ban (f.66). F.7° عيد الفط ; 7° عيد الفط ; 7° عيد الفط ; 7° عيد الفط .

شرح اسماء السبعين الذين لا : (dabei f. 8b) ينجون ونعت نعوتهم واجناسهم وصنايعهم وما كشف العالم منه السلام من آياته وحرّر منه) يوم الغدير هو التامن عشر من ذي الحجة الحجة عيد المباهلة هو الحادي والعشرون من ذي الحجة الحجة في كل سنة

عيد الفراش هو اليوم التاسع وعشرون من ذي الحجة 31° عيد عاشور هو اليوم العاشر من الحرم الحرم التاسع من ربيع الاول 44°

(u. dessen verschiedene Namen f. 50b. 51a).

51a

ليلة النصف من شعبان

ليلة المملادة هي ليلة الرابع والعشريين من كانون الاول 68b

اليوم السابع عشر من انار

يوم النوروز هو اليوم الرابع من نيسان في كل سنة 69b

خبر المهرجان والنوروز

اسئلك يا مولاي ان توصلنى :Schluss f.76a التي مشاهدة الانوار ولاخوانى المومنين وتتقبل منى قرباني فى يومي هذا وتستجيب دعائى وتسترنى عن اعدائى وتنصرنى ولجميع المومنين امين امين يا على يا عظيم وتستجد بعقب الدعاء وتدعو لنفسك ولاخوانك بما احببت تجاب ان شاء الله تعالى وبالله المستعان تم الكتاب والحمد لله

Ausser kleineren Gedichtstücken kommen auch längere Qaçiden vor, und zwar:

a) f. 18 ff. القصيدة الغديرية, 69 Verse, von السيد ابو عبد الله الحسين بن حمدان الخصيبي Anfang (Hafif):

ان يوم الغدير يوم السرور بين الله فيه فصل الغدير

b) f. 36° von demselben, 13 Verse. Anf. (Sarr'): وباكبا يبكي على ربّه لست تحمد الله من حزبه

e) f.366 von demselben, 35 Verse. Anf. (Tawil): سلام على ارص الحسين وحضرته سلام على ارواح انوار فطرته

d) f.37*von demselben, 38 Verse. Anf. (Haftf): ايها الزايرون مشهد نور لحسين ظفرتم بالسرور

e) f.34" von الصايغ, 24 Verse. Anf. (Basit): اكبم بهن المحب المختار يؤنسه وفي مكان فراش المصطفى رقدا

Schrift: gross, gefällig, gleichmässig, deutlich, vocallos. Abschrift von حسن بن شيخ حيدر الاعرجي الجينى im J. ¹¹³⁸/₁₇₂₅, im Auftrage des أبراهيم بن حر بن سنج

Von derselben Hand folgt noch f. 76°: قرائد السيد العراق (ein Namenverzeichniss) und f. 76° eine Belehrung des جعفر الصادي tiber den göttlichen Namen.

4293.

Grössere Sammlungen von Drusenschriften, für welche bisweilen (z. B. Mq. 317, f. 2°) als Gesammttitel swift vorkommt. Hamza ben 'all ben ahmed, der Verfasser der meisten hier folgenden Schriften, starb um 483/1041.

1) We. 1870 (enthält 14 Schriften).

139 Bl. 8°°, 13 Z. $(20 \times 14^{1}/_{2}; 14^{1}/_{2} \times 10^{\rm cm})$. — Zustand: zieml. unsauber, auch schmutzig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: rothbrauner Lederbd mit Klappe.

Schrift: gross, gut, gleichmässig, vocalisirt. Ueberschriften roth, auch grün, Stichwörter roth. Am Rande, auch zwischen den Zeilen, einige Glossen in rother Schrift. Abschrift c. 1150, 1737.

2) Mq. 316 (enthält 15 Schriften).

180 Bl. 8°°, 13 Z. (21¹/2 × 15¹/3; 13 × 9¹/3°m). — Zustand: im Ganzen unsauber, oft auch fleckig, im Rücken öfters ausgebessert. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: rothbrauner Lederband mit Klappe.

Schrift: gross, gut, vocalisirt. Ueberschriften grösser, meistens gelb, auch roth, auf verziertem Felde. Stichwörter roth, auch andersfarbig. Der Text in rothen Linien eingerahmt. Am Rande sehr oft längere Glosson, zwischen den Zeilen bisweilen kürzere. — Abschrift c. 1150/1737.

3) Mq. 318 (enthält 15 Schriften).

109 Bl. 8^{ve}, 13 Z. (21 × 15¹/₄; 14 × 10^{cm}). — Zustand: nicht recht sauber; der obere Rand etwas wasserfleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: rothbrauner Lederband mit Klappe.

Schrift: gross, gut, vocalisirt. Stichwörter roth. Der Titel eingerahmt, etwas verziert, auf grünem (oder farbigem) Grunde. — Abschrift c. 1150/1737.

4) Mo. 222 (enthält 6 Schriften).

63 Bl. 8°c, 12 Z. (17¹/2 × 12¹/2; 12¹/2 × 9¹/2cm). — Zustand: oft ausgebessert, besonders am Rande, hauptsächlich zu Anfang und am Ende. Ausserdem wasserfleckig, besonders am Ende. — Papier: bräunlich, glatt, dick. — Einband: guter Halbfranzband.

Schrift: ziemlich klein, gut, vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 1150/1737.

5) Mq. 319 (enthält 42 Schriften).

159 Bl. 8vo, 15 Z. (20¹/₂ × 14¹/₂; 14¹/₂ × 10^{cm}). — Zustand: unsauber, auch fleckig. Besonders von f. 49 an ist der Rücken und der (untere) Rand oft ausgebessert. — Papier: gelb, zieml. stark u. glatt; von f. 49 an stärker u. oft bräunlich. — Einband: rothbrauner Lederbd mit Klappe.

Schrift: ziemlich gross, etwas vornüberliegend, gefällig, vocalisirt; Stichwörter roth, Ueberschriften roth, auch grün. — Abschrift c. 1150,1757.

6) Mo. 163 (enthält 7 Schriften).

34 Bl. 8°°, 11 Z. (15½×11; 11½×7°°). — Zustand: nicht recht sauber, auch fleckig; Bl. 2 ausgebessert. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: Kattunband mit Klappe.

Schrift: ziemlich gross, weit, gut, vocalisirt. Ueberschriften roth, Stichwörter roth, auch grün. — Abschrift um 1150/1737.

7) Mq. 470 (enthält 26 Schriften).

104 Bl. 8vo, 13 Z. (19¹/₂ × 14¹/₂; 16 × 11¹/₂^{cm}). — Zustand: fleckig und sehr schmutzig, bisweilen am Rande ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: grüner Halbfranzband mit verziertem Rücken.

Schrift: gross, krāftig, gut, vocalisirt. Stichwörter roth. — Abschrift c. 100/1688.

8) Mq. 317 (enthält 26 Schriften).

117 Bl. 8vo, 13 Z. (21 × 15; 14 × 10^{cm}). — Zustand: ziemlich unsauber, etwas fleckig. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: rothbrauner Lederband mit Klappe.

Schrift: ziemlich gross, gleichmässig, gut, vocalisirt. Ueberschrift in Goldbuchstaben, auch verschiedenfarbig, auf verziertem Grunde. Stichwörter roth, auch grün. Der Text in rothen und grünen Linien eingerahmt. — Abschrift um 1100/1688.

9) Mq. 373 (enthält 27 Schriften).

121 Bl. 4¹⁰, 13 Z. (22×16: 14¹/₂×11^{cm}). — Zustand: ziemlich gut, doch nicht ganz sauber. Bl. 1—12 lose im Deckel. — Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. — Einband: Pappband mit Lederrücken.

Schrift: gross, kräftig, deutlich, vocalisirt. Stichwörter roth, auch grün. Am Rande und auch zwischen den Zeilen bisweilen kurze Glossen. — Abschrift c. 100/1688.

10) Mq. 423 (enthält 26 Schriften).

119 Bl. 8°°, 13 Z. (21×16; 13¹/2×10°m). — Zustand: am Rand etwas unsauber. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: brauner Lederbd mit Klappe. — Die Titel f. 1b in 5×5 Quadraten; das letzte ist zweigetheilt.

Schrift: gross, krāftig, gut, vocalisirt. Stichwörter roth. Text in rothen Strichen eingerahmt. — Abschrift c. 1100/1688.

11) Mq. 524 (enthält 26 Schriften).

113 Bl. 8°°, 13 Z. (16³/4×13; 12×9°m). — Zustand: die obere Hälfte wasserfleckig, die untere ziemlich unsanber; an einzelnen Stellen schadhaft und ausgebessert, besonders am unteren Rand und am Rücken. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: Halbfrzbd. — Die Titel f. 1b in 26 Quadraten ganz kurz von neuer Hand.

Schrift: ziemlich gross, gut, vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 1100/1888.

12) We. 1550 (enthält 26 Schriften).

163 Bl. 8°, 13 (von f. 12 an 11) Z. $(15 \times 10^{1/2}; 11^{1/2} \times 8)$ fund 101/2 × 71/2]cm). - Zustand: unsauber, auch fleckig; die ersten Lagen ziemlich lose im Einband. - Papier: gelb, stark, zieml. glatt. - Binband: rother Lederbd mit Klappe.

Schrift: ziemlich gross, gefällig, deutlich, vocalisirt; Stichwörter roth. - Abschrift c. 1215/1800.

13) Lbg. 214 (enthält 26 Schriften).

118 Bl. 8vo, 13 Z. $(21^2 \text{ s} \times 15^1/\text{g}; 14 \times 10^{\text{cm}})$. — Zustand: ziemlich unsauber. - Papier: gelb, stark, ziemlich glatt. - Einband: rothbrauner Lederbd mit Klappe.

Schrift: ziemlich gross, kräftig, gefällig, ganz vocalisirt. Stichwörter roth, auch grün. Ueberschriften hervorstechend gross, goldfarbig, buntverziert. Text in rothen Linien. - Abschrift c. 1215/1800.

14) We. 1544 (enthält 14 Schriften).

191 Bl. 16mo , 9 Z. (11 × 78/4; 8 × 6^{cm}). — Zustand: ziemlich unsauber, auch fleckig; von f. 129 an nicht fest im Einband. - Papier: gelblich, ziemlich stark u. glatt. -Einband: brauner Lederband mit Klappe.

Schrift: ziemlich gross, kräftig, deutlich, nicht ganz gleichmässig, vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. — Abschrift c. 1915, 1800.

4294. We. 1870. 1) f. 1b - 9a.

Titelüberschrift:

نسخة السجل الذي وجد معلقا على المشاهد في غيبة مولانا الامام الحاكم

والعاقبة لمن تيقظ من وسور الغافلين : Anfang وانتقل عن جهل الجاهلين واخلص منه اليقين . . . أما بعد ايها الناس فقد سبق اليكم من الوعد والوعظ والوعيد من ولتي امركم وامام عصركم المؤ

Ermahnung an die Gläubigen, die vielfachen Wohlthaten Gottes und seines Vertreters, des Imam, aufführend und ihre Lässigkeit betonend, in Folge deren er sich unwillig sammt seinen Nächsten zurückgezogen und verborgen habe; er werde, wenn es ihm rechte Zeit scheine, wiederkommen, Keiner solle seine Spur aufsuchen, wohl aber seiner gewärtig sein und sich darauf vorbereiten.

والسلام على من اتبع الهدى : Schluss f. 8b وخشى عواقب الردى وسدّق بكلمات ربه الحسني،

In der Unterschrift steht, dass der mit der Regierung des Fürsten der Gläubigen Betraute im J.411/1021 im Du'lqa'da (مُولِي دولة امير المومنين) geschrieben habe, dass die Gläubigen sich genau nach dieser Ermahnungsschrift (الموعظة) zu richten haben; zuletzt: حرام على من لا ينسخها ولا يق أها على التواسيين في جامع اسفل وحرام حرام على من قدر على نسخها وقصر والحمد لله وحده ، Dieselbe Schrift in Mq. 316, 1, f. 2-13.

4295.

1) We. 1870, 2, f. 9^a-10^b.

Titelüberschrift:

الحمد لله الذي اعر الاسلام باوليائه :Anfang المتقين وخص حدوده لمن استحفظه . . . أنّ أمير المومنيون بما قلَّله الله ووجَّل اليه من امور الله والدنيا المن

Edict (منشور), das jeden Weingenuss verbietet. — Schluss: والتبدّل والله والله حسب امير المومنيين ونعم الوكيل

Nach der Unterschrift geschrieben und angeordnet im Dū'lqa'da des J. 400/1010; zuletzt die على رسوله خانم النبيين واله آله الطاهرين وسلامه: :Worte Dieselbe Schrift in Mq. 316, 2, f. 13. 14.

2) We. 1870, 3, f. 10^b - 20^b.

خبر اليهود والنصاري :Titelüberschrift وسأؤالهم لمولانا الحاكم بامر الله امير المومنين صلوات الله عليه عن شيء من امر دينهم باعتراض اعترضوه فيه وانكار انكروه عليه والجواب على ذلك بما اختصمهم من القول واسكتهم وانصرفوا مقهورين والحمد لله رب العالمين،

حدّث من وُثِقَ به وسُكن : Anfang f. 11* المي قولد مع اشهار الحديث في ذلك الوقت أنه حصر في موقف من مواقف الدهر الح

Eine Anzahl Juden und Christen reden auf dem Kirchhofe القرافة in Elqāhira den Elhākim biamrallah (mançur ben el'azız billah nizār ben elmo'izz lidīn allāh) † 411/1020 an

und bitten, ihnen eine Frage zu gestatten, zugleich sie aber auch einer vollständigen Verzeihung dieserhalb zu vergewissern. Als dieselbe zugesagt, fragen sie, wie es komme, dass
ihre Religion von ihm, gegen alle Bestimmungen
des Qoran und gegen alles Verfahren seiner Vorgänger, so sehr bedrückt und verfolgt werde?
Er heisst sie, am folgenden Abend wiederzukommen und ihre ausgezeichnetsten Rechtskenner mitzubringen. Dies geschieht und es
erfolgt eine Unterredung, die die Juden und
Christen dazu bringt, ihm Recht zu geben und
ihre irrige Auffassung einzuräumen. (Im J. 404/1018.)

قلوا باجمعهم هذا والله كله حق وسدى : Schluss الحجة لا نشك فيه ولا نرتاب به قد سمعنا لو فهمنا ولله الحجة البالغة رب العالمين وصلى الله على نبيه وآله الطاهرين تم الكلام في هذا الفصل وحسبنا الله . . . وبه استعين 'Dieselbe Schrift in Mq.316, 3, f.14—26.

4296.

1) We. 1870, 4, f. 20b-21a.

Titelüberschrift:

نسخة ما كتبد القرمطيّ الي مولانا الحاكم بامر الله امير المومنين عند وصوله الي مصر'

اما بعد فقد وصلنا بالترك الخراسانية :Anfang

Aufforderung des Qarmaten-Häuptlings an Elhäkim, ihnen sein Land (Aegypten) auszuliefern; nebst der ablehnenden Antwort (die sich auf das geheime Buch und verborgene Wissenschaft stützt).

والسلام على من اتبع الهدي وخشى :Schluss عواقب الردي وخاف الله في الآخرة والاولي وهو حسبنا وكفى واليه يشير كل من دعا'

Dieselbe Schrift in Mq. 316, 4, f. 26. 27.

2) We. 1870, 5, f. 21⁶—22⁶.

Titelüberschrift: الزمان الخاكم الأحد Anfang: توكلت على مولانا الحاكم الأحد الصبد المنزّة عن الأزواج والعدد الماكة عن الماكة عن الأزواج والعدد الماكة عن الأزواج والعدد الماكة عن الأزواج والعدد الماكة عن الماكة عن الأزواج والعدد الماكة عن الماكة عن الماكة عن الماكة عن الماكة عن الماكة عن الأزواج والعدد الماكة عن الما

Verpflichtungsformular für die Anhänger des Elhäkim; sie geloben ihm unbedingten Gehorsam in allen Stücken für sich und Alles was ihnen angehört; sie bekennen, dass im Himmel kein angebeteter Gott und auf Erden kein Imäm für sie existire, ausser ihrem Herrn Elhäkim.

امام موجود الا مولانا الحاكم جل :Schluss دكره كان من الموحدين الفايزين'

Dann folgt die Unterschrift: geschrieben in dem und dem Monat des und des Jahres etc.; zuletzt: ومملوكه حمزة بن على بن احمد هادي المستجيبين المنتقم من المشركين والمرتدين بسيف مولانا جل ذكرة وشدة سلنانه وحدة تم

Dieselbe Schrift in Mq. 316, 5, f. 27, 28. We. 1544, 1, f. 1-3*.

4297.

1) We. 1543, 2, f. 29b-140b.

S^{vo}, 15 (16) Z. (Text: 14^{1/2} × 11^{cm}). - Zustand: ziemlich gut. - Papier: gelb, ziemlich glatt und stark. - Titel fehlt; er ist:

شرح میناق ولت الزمان

میثات یعنی حجم ورباط علی جمیع :Anfang الخلایف فمنهم من سمعه باذنه واقره بلسانه وکتبه علی نفسه وهم الموحدون الخ

Ein sehr ausstührlicher gemischter Commentar zu derselben Schrift, aber nur bis zur vorletzten Zeile von We. 1870, f. 21^b, bis zu den Worten: واند قد سلم روحه وجسمه ومالد indem die Erklärung des letzten Ausdruckes erst auf f. 140^b unten beginnt. Die Erörterungen über die vorletzten beiden Ausdrücke (محمد وجسمه) sind eben gar sehr ausführlich.

ما أمرِه :Er bricht f. 140° ab mit den Worten به الباري سجانه على لسان صفيّه صلى الله عليه وهو انه لا يبذله لمن لا يساحقه ولا يذخر عمن يساحقه و

Schrift: ziemlich gross, etwas flüchtig, doch deutlich, vocalisirt. Grundtext roth. Die ersten Blätter in rothen u. schwarzen Strichen eingerahmt. — Abschrift c. 1215, 1800.

2) Mo. 161, 1, f. 1-68.

178 Bl. 8°°, 11 Z. (16¹/3×11; 12¹/2×7¹/2-8°m). — Zustand: die obere Hälfte stark fleckig, bes. von f. 27 an; auch sonst etwas unsauber. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Einband: Pappbd mit Lederrücken u. Klappe.

Ein Stück desselben Commentars. Titel f. 1° von späterer Hand: قفسير اقوال حمرة. Ein specieller Titel fehlt hier.

وجسمه أول درجة تسليم الجسم هو: Anfang f. 1b: وجسمه أول درجة تسليم الجسم هو: التراك المنان يستعمل جوارحة السبعة فيما خلقها الله له الخ

Dies Stück umfasst We. 1543, f. 81^a, 5 bis f. 114^b, 11. Es bricht hier ab mit den Worten f. 68^b: رتعلو عليها الطبايع لجوهرية وتستكرا حظه من

Nach f. 8 fehlt 1 Bl., nach 12 2 und nach 63 1 Bl. Schrift: ziemlich gross, weit, gefällig, gleichmässig, vocalisirt. Stichwörter (und Text) roth. — Abschrift

pach f. 178 im J. 1200 Ragab (1786).

A 4298.

1) We. 1870, 6, f. 22b-38b.

Titelüberschrift:

الكتاب المعروف بالنقض الخفق وقد رُفع الي الحصرة اللاهوتية

توكلت على مولانا البار العلام العلي :Anfang الأعلى المحالم الأعلى حاكم الحكام من لا يدخل في الخواطر والاوهام حروف بسم الله الرحمن الرحيم دعاة عبده الامام كتابي البكم معاشر الموحدين لمولانا سجانه أما بعد فقد سمعتم قبل هذه الرسالة نسخ الشريعة باسقاط الزكاة عنكم الخ

Aufhebung der 7 Hauptsätze des Isläm (Bekenntniss des Glaubens an Gott und Mo-hammed, Gebet etc.).

والحمد والشكر لمولانا وحده Schluss وبركاته هلينا وعلى جميع عباده الصالحين وهو حسبنا ونعم الوكيل والحمد لمولانا في السوّاء والصوّاء '

In der Unterschrift steht, dass diese Schrift im Jahre 408 Çafar (1017) (im 1. Jahr des Auftretens des Hamza) erlassen sei; zuletzt: لا شريك له ولا معبود سواه وحسبنا مولانا وحده لا شريك له ولا معبود سواه وحسبنا مولانا وحده

Dieselbe Schrift in Mq. 316, 6, f. 29-50.

2) We. 1870, 7, f. 39—44*.

Titelüberschrift:

البسالة الموسومة ببدو التوحيد لدعوق الحق

تودلت على مولانا البار العلام العلي Anfang: حروف بسم الله الرحمن الرحمم حدود عبد مولانا الامام كتابي اليكم معاشر الاخوان المستجيبيين الي دعوة مولانا الحاكم الاحد . . . أما بعد فانى احمد اليكم مولانا الذي لا مولي لنا سواه وأمردم واياي بالشكر لنعمد الح

Im Anschluss an die Aufhebungsschrift (No.6) giebt diese an Stelle der abgeschafften 7 gesetzlichen Grundvorschriften (مبع دعليم تكليفية ناموسية) 7 Erfordernisse des Einheits-Bekenntnisses an (Aufrichtigkeit in der Rede, Inachtnehmen der Brüder, Aufgeben des bisherigen Glaubens etc.), darunter besonders: Glaube, Bekenntniss und völlige Hingabe an den Imām.

كشفا شافيا على يد عبده قايم الزمان :Schluss . . . لا نستعين بغيره ولا نتكل علي سواه والحمد والشكر لمولانا وحده وهو حسبي ونعم النصير المعين

Nach der Unterschrift verfasst im Ramadan des 1. Jahres des Hamza, d. h. im J. 408 d. H. (1018); zuletzt: 'وهو حسبنا وبه في كل الامور نستعين

Dieselbe Schrift in Mq. 316, 7, f. 50-56.

4299.

1) We. 1870, 8, f. 44b-48b.

ميثاق النساء :Titelüberschrift

توبلت على مولانا الحاكم سجانه وعزّ :Anfang عن حكومة الاوهام سلطانه . . . لمّا نظرت معاشر الحدود الروحانيين بنوره التمام ونصبني للاعوته مولانا . . . امام نظرت الي قوله لولا رجال مومنون ونساء مومنات لم تعلموهم ان تطوهم الج

Im Anschluss an die Stelle Sura 48, 25 wird hier den Weibern ihr Verhalten im Glauben und speciell im Glauben an den Imam vorgeschrieben, auch bestimmt, in welcher Weise ihnen diese Verordnung vorgelesen und wie sie angehört werden soll, wobei dann die Hauptsätze aus No. 7 kurz wiederholt werden.

لحقن بالصالحين وكان لهن ثواب :Schluss الملائكة المقرّبين والانبياء المرسلين وتخلّصن من شبكة ابليس اللعين والحمد لمولانا حمد الشاكرين وهو حسبى ونعم النصير المعين تمت

Dieselbe Schrift in Mq. 316, 8, f. 56-62. We. 1544, 2, f. 3-14.

2) We. 1870, 9, f. 48b-59b. Titelüberschrift und Verfasser:

رسالة البلاغ والنهاية في التوحيد الي كافة الموحدين المتبرئين من التلحيد تاليف عبد مولانا جل ذكره هادي المستجيبين . . . رفع نسختها الي الحصرة اللاهوتية بيده في شهر الحرم الثاني من سنيه المباركة نسخت عن خط قايم الرمان بغير تحييف ولا تبديل ولا زيادة ولا نقصان الرمان بغير تحييف ولا تبديل ولا زيادة ولا نقصان

توكلت على مولانا عال كل العلل ومبدع :Anfang القديم والازل . . . قد سمعتم معاشر الموحدين . . . ما تلوت عليكم من نسخ الشرايع وانفراد مولانا الخ

Das Ziel der Lehre des Glaubens an Elhakim sei die unbedingte Hingabe an ihn; wobei die in No. 7 aufgeführten Hauptsätze ausführlicher erörtert werden, und vor Irrthum und Ketzerei gewarnt wird.

و جازي كل نفس بما كسبت وهم :Schluss لا يظلمون والحمد لمولانا وحده لا شريك له وحسبنا المولى ونعم النصير المعين '

Die Abschrift dieses Werkes ist nach der Unterschrift erfolgt im Moharram des 2. Jahres des Hamza (409/1018); zuletzt: بسيف مولانا جل خلاء وحده تمت نكره وشدة سلطانه وحده تمت

Dieselbe Schrift in Mq. 316, 9, f. 62-75.

4300.

1) We. 1870, 10, f. 59b-74*.

الغاية والنصيحة : Titelüberschrift مركبات على امير المومنين جل ذكره : Anfang موكبات على امير المومنين جل ذكره مولانا ومملوكه حمزة بن على بن احمد . . . الي جميع من استجاب لدعوة مولانا جل ذكره ولعبادته وادعي منزلة الايمان ثم ارتد وشكه في افعال صاحب الزمان الج

Wendet sich gegen Zweifler u. Abtrünnige, und schärft ihnen, unter Vorhaltung der Grundsätze, den rechten Glauben an Elhäkim ein.

والحمد والشكر لمولانا جلّ ذكره : Schluss في السراء والصرّاء والشدة والرخاء وهو المعين وعليه التوكيل غاية القصد والرخاء ،

Nach der Unterschrift im Rabt' II des zweiten Jahres des Hamza geschrieben (409/1018); zuletzt: بسيف امير المومنين وشدة سلناند وحده لا شريك له عنت Dieselbe Schrift in Mq. 316, 10, f.75—93.

2) We. 1870, 11, f. 74*-88*. Titelüberschrift:

كتاب فيه حقايق ما يظهر قدام مولانا جل دوره من الهول وذلك بالتابيد لقائم الزمان مظهر الملمة والبيان على دوره السلام الحد لمولانا وحده وشدة سلطانه

توكلت على مولانا البار العلّم العلم : Anfang بسم الله الرحمن الرحيم صفات عبده الامام الحمد والشكر لمولانا جل ذكره وبه استعين . . . أما بعد معاشر الاخوان الموحّدين . . . أنه وصل التي من بعض الاخوان . . . رقعة يذكرون فيها ما يتكلمون به المارقون من الدين الجاحدون لحقايق التنزيه المخ

Gerichtet gegen die Abtrünnigen u. Spötter in Betreff der Thaten und Verordnungen des Elhäkim: es liege denselben allen ein tieferer Sinn zu Grunde, und es zeuge von ketzerischem Sinn, bloss das Aeussere — z. B. das Tragen von Wollenstoff, das Reiten auf Eseln mit Sätteln ohne Gold- oder Silberaufputz — zu beurtheilen. Darauf wird jener tiefere Sinn des Weiteren erläutert und zum unbedingten Glauben ermahnt.

فعليكم معاشر الاخوان الموحدين : Schluss . . . بالحفظ لاخوانكم والتسليم لمولانا . . . تنجوا من عذاب الدين وشقوة الدنيا بمنة مولانا وقرته والحمد والشكر لمولانا وحده في السرّاء والضرّاء وهو حسبنا ونعم النصير المعين تمت

Dieselbe Schrift in Mq. 316, 11, f. 93-113. (F. 107^b u. 108^a enthalten eine Art Plan von Elqähira und Umgegend.)

4301.

1) We. 1870, 12, f. 88*-107b.

Der Satz, dass Gott den Adam aus Lehm geschaffen habe, nach seinem Bilde, ist falsch. Was von Adam — deren es 3 giebt, شنفين — zu halten sei von Seiten des Gläubigen, Name, Herkunft, Heimat desselben, u. desgl. von Iblis, und von den Verordnungen jenes, wird im Folgenden auseinandergesetzt. Nachdem Noah, Ibrāhīm, Mūsā, 'Īsā, Mohammed vergeblich versucht, die Menschen wieder zum rechten Glauben zu berufen, trat der Imām, der Elqāīm, auf und stellte die Grundregeln des Einheitsbekenntnisses für die Menschen fest. Darauf wird seine übermenschliche Wirksamkeit besprochen und die Ermahnung, ihm unbedingt anzuhängen, in dringender Weise hinzugefügt.

تسلموا من عذاب الظاهر : Schluss f. 107° والعذاب وتأجوا من شرك الباطن . . . فعليكم الخزي والعذاب عاجلا وآجلا ومولانا سجاند ليس بظلام العبيد والحمد والشكر لمولانا وحده في السراء والصراء والشدة والرخاء وهو حسبنا ونعم المعين النصير'

Nach der Unterschrift vollendet im Gom. I des J. 2 des Auftretens des Hamza (409/1018); zuletzt: وهو نعم النصير العين والحمد والشكر لمولانا وحدما تنت Dieselbe Schrift in Mq. 316, 12, f. 113-139.

2) We. 1870, 13, f. 1076-1246. Titelüberschrift:

[الرسالة] الموسومة بكشف الحقايق

توكلت على مولانا البار العلام من لا : Anfang لمدخل في الخواطر والاوهام . . . التحمد لمعنى المعانى رب المسمي والاسم والشكر للعلق الاعلي . . . اعلموا معاشر الموحدين رحمكم البار . . . بان جميع المومنين والشيوخ المتقدمين تحتروا في امر السابق وضده والنالي ونده الخ

Berichtigt die unrichtige Auffassung der Ausdrücke التالي. U. السابق. Gott schafft aus seinem Lichte ein helles reines Wesen, den Willen, die Materie jedes Dinges, und nennt sie Verstand, zugleich auch den Urgrund (العقل وهم علة العلل). Dann schafft er auch den Kräften des Verstandes die entsprechenden Gegensätze, dann aber auch, als der Verstand sich ihm unterordnet im Gehorsam, einen Genossen an der Seele (النفس); diese das weibliche, er das männliche Princip; er der السابق, jene der التالي. Im Folgenden behandelt der Verf. die 1. Weltperiode (von 70, deren jede $70 \times 70 \times 1000$ Jahre umfasst): dieselbe umfasst das in die Erscheinungtreten des Verstandes (غهو, العقل): er leitet daraus ab, dass der Imam der Welt sein Licht und seine Hülle nicht entziehen und dass seine Verordnungen in alle Zeit Gültigkeit behalten für jeden, der Rettung seiner Seele suche und weder dem Nichts noch den Götzen diene. Worauf endlich noch eine ziemlich ausführliche Erörterung der Bedeutung und des Inhalts gewisser Buchstaben des Alphabetes (im Anschluss an die 4 Buchstaben, aus denen das Wort All besteht) folgt.

فعند ذلك يصير العالم بسيط روحانى :Schluss والمذهب لاهوتى شعشعانى وجميع من ذكرتهم عبيد لمولانا الحاكم ... وهو المعبود الموجود لا يوصف باللسان ... مبدئ كل شئ سجانه وتعالى عما يصفون والحمد لمولانا وحده وهو حسبنا ونعم المعين النصير

Geschrieben, nach der Unterschrift, im Ramadan des 2. Jahres des Hamza (409/1019); zuletzt: من المشركين بسيف مولانا وحده وشدة سلطانه

Dieselbe Schrift in Mq. 316, 13, f. 139-160. We. 1544, $\dot{3}$, f. 14-57 (f. 37^b leer, es fehlt daselbst nur 1 Zeile = We.1870, f. 117^a, Z. 4-5).

4302.

1) Mq. 321.

136 Bl. 4to, 15 Z. (23×16t 2: 17×11t/2cm. — F. 1-8: 21×15; 17×11t 2cm). — Zustand: im Ganzen gut; aber der Rand, besonders der obere, an mehreren Stellen, hauptsächlich gegen Ende, wassersleckig. — Papier: gelblich, stark, etwas glatt. — Einband: Kattunband. — Titel f. 1a von Europäischer Hand: قفسير اقوال حمنة *Explication des Epitres de Hamza«. Er ist vielmehr:

شرح كشف الحقائق

ثم رجعنا التي دلام العقل وبدايته Anfang f.16: قوله ثم رجعنا التي كلام العقل وبدايته قاعدة الكلام ومبداه واصله من قوله اقول بمشيّة مولانا جلّ ذكره وتاييده الق الباري سجانه اظهر من نوره . . . هذا هي البداية ثم وصف العقل بعد ذلك بأوصاف العظمة وانشرف . . . لأنّ مولان العلي الاعلي البارسجانه ابدع العقل وهو الامام قوله لان تعليل قوله التي كلام العقل وبدايته وقوله العلي الرفيع الشرح في دوره وهو اول المقامات ومعنى العلي الرفيع المن

Ein gemischter sehr ausführlicher, den Inhalt vorzugsweise behandelnder, Commentar zu derselben Schrift. — Obige Stelle entspricht der Textstelle in We. 1870, 13, f. 118^a, Z. 7.

Die Hdschr. ist unrichtig gebunden u. ausserdem defect. Die Blätter folgen so: 131-136; grosse Lücke; 49-130. 1-48.

F.131 enthält das Ende der Vorrede des Commentars; die ersten Worte von 131 sind: انها فوق النها فوق النه

mentar zu der Stelle: قم رجعنا الي الصد الرحاني mit den Worten: وظهوره من نور العقل الكلي هذا عطف على قوله فابدع مولانا العلى سجانه من طاءته معصية . . . ومن حلمه جهلا ومعنى قوله روحاني لان حكمة الله تعالى اقتصت أنه يكون روحانيا الج Diese Stelle entspricht We. 1870, 13, 1126, Zeile 9. Unmittelbar auf f. 130b (dessen zuletzt behandelter Text = We. 1870, 13, 118*, Zeile 7 ist) folgt f. 1b-48. Die letzte Textstelle auf فان قال قايل كيف يجوز ان نسمع كلام :48b ist البارى سجانه من بشر او نرى حقيقيته في الصور، (= We. 1870, 7, 120^b, Zeile 2), wozu der Com-حصور قول القايل هو بسبب قوله ناه ونشاهده : mentar: حصور Das Weitere fehlt, ungefähr 70 Blätter: denn vom Texte (wie er bei We. 1870, 13 ist) sind hier noch etwas über 4 Blätter zu behandeln.

Schrift: gross, kräftig, gleichmässig, vocalisirt. Der Grundtext ist roth: er wird in der Regel in einer zusammenhängenden oder auch in einigen fortlaufenden Zeilen angeführt. — Abschrift c. 1915/1800.

2) Mq. 320.

141 Bl. 8°°, (11) 13 Z. (17¹.2 × 13¹.4; 12¹.2 × 9°°°). Zustand: nicht recht sauber, zum Theil (am Ende) auch fleckig. — Papier: gelb, stark, glatt. — Einband: brauner Lederband mit Klappe.

Schluss desselben Commentars. Titel fehlt. — Der Commentar beginnt hier f. 2^a: معا ان اقول بتوفیق مولانا سجانه وتاییده قوله معا ان اقول بتوفیق مولانا البار العلی الجبار الح هی عطف علی قوله غیر مولانا البار العلی الجبار الح Diese Stelle steht in Mq. 321, f. 29^b, 4 und die Textstelle steht in We. 1870, 13, f. 119^a, 4. Mq. 321, 48^b hört auf mit der Stelle, welche hier f.31^b,7 steht; Alles weitere hier stehende fehlt dort.

Die Blattfolge ist: 2-133. 138-140. 137. 134-136. 141.

وما وعي من تاييد الرب: Schluss f. 1416 وعرقة وقدرته العظيم واطلع عليه من انواره وجلاله وعرقه وقدرته وتحيده وتفريده وتفريده وتقديسه وتمجيده ووجوده وتنزيهه الا اقل من قطرة من حار الدنيا فسجان من ايد. وقواه ومنحه واعطاه تمت والاره عمت

Schrift: von derselben Hand, aber ungleich in Grösse und Weite; im Ganzen gut, ziemlich klein, vocalisirt Grundtext roth, doch bis f. 28 in der Regel grün. — Abschrift c. 1000/1688.

4303.

1) We. 1870, 14, f. 124b-139a.

Titelüberschrift:

الرسالة الموسومة بسبب الاسباب والكنز لمن الرسالة الموسومة القن واستجاب

توكلت على مولانا البار العلام العلي :Anfang الاعلى . . . حدود دعوته حروف بسم الله الرحمن الرحيم الحمد المولانا الذي ليس له في السماء نظير ولا في الارص من هو به خبير . . . أما بعد فقد وصلنا ايها الاخ الشفييق ما كتبته من لدنا في طلب العلم الحقيق وما يتقوله الفاسق الفِسيق وليس علم التوحيد كعلم الفلاسفة الخ

(Als Titel in der Einleitung f. 129b angegeben: سبب الاسباب.) Bekämpft die irrige Auffassung des Wesens des Imam, namentlich in Bezug auf ihn als علة العلل; über seine Schönheit (جمال), d. h. Vollkommenheit, äusserlich oder innerlich, könne Keiner urtheilen. Schon zu Anbeginn, lange vor Erschaffung Adams, habe er zum Einheitsbekenntniss aufgefordert. Er habe die Verordnungen nicht eigenmächtig aufgestellt, nicht das Wissen aus seinem Wesen und aus seiner Kraft heraus verfasst. Die Grundursache übertrage sich von Form zu Form, wie ihr Schöpfer, der Imam, es wolle, sei also zu jeder Zeit vorhanden und vom Verstande erfassbar. Sie durchlaufe verschiedene Stufen und verkörpere sich jetzt in Elhäkim, dem Verursacher und Schöpfer des Alls.

المنزّة عن الصاحبة والولد سجانه :Schluss وتعالى عما يصفون ويعتقدون فيه الملحدون ويتقوّلون المشردون علوا كبيرا'

In der Unterschrift steht: hiemit sei der 1. Theil (الجُزء) zu Ende, und es werde der zweite folgen. Dieselbe Schrift in Mq. 316, 14, f. 161—179.

2) Mq. 316, 15, f. 180b.

Enthält von späterer, etwas flüchtiger, Hand eine Zusammenstellung der verschiedenen, für die Drusenlehre wichtigsten, 54 Punkte und كر (معرفة) الاربعة وخمسين كر (معرفة) الاربعة وخمسين وعشر فيصة منها عشر مقامات ربانية . . . وعشر فرايض توحيدية . . . وعشر مواجب دينية وعشرين امامية وقضايا الباري اربعة كلا المعالم ال

Dieselben zwei Stücke stehen Mo. 163, 1, f. 2 (Schluss fehlt) und 4, f. 5^b. 6. (Vergl. We. 1870, f. 21^b.)

/ 4304.

Mq. 318, 1, f. 2b-13a.

Titelüberschrift f. 2b:

الجنرؤ الاول من السبعة اجزاء

توكلت على مولانا الحائم المتان وشكرت :Anfang عبده قايم الزمان التحمل لمولانا مظهر الكلمات وغاية الفكر العقليات . . . أعلموا معاشر الموحدين لمولانا الحاكم المقرين بامامة عبده القايم أن لما غابت صورة المعبود وامتنع قايم الزمان عن الوجود ايست كشير من النفوس عند عدم العيان الخ

Bei der Abwesenheit des Imams waren viele Anhänger rathlos, was sie thun u. lassen sollten, und es lag die Gefahr nahe, dass sie theils ihren Leidenschaften fröhnten oder den Gegnern erlägen, da keine besonderen Verordnungen ihnen einen Halt und Anhalt gaben. Daher hat der Verf., im Auftrage (سمر) des Imam, ein Werk von 7 Theilen verfasst, enthaltend solche Vorschriften zur Richtschnur, wie sie der Imam selbst mündlich aufgestellt hatte (فرايص).

Dieser erste Theil enthält:

ذكر ما افترضه من سدف اللسان٬ اعلموا معاشر الاخوان 4ª ... ان مولانا ذا النعم ... فرض عليكم سدى اللسان

ذكر الصلاة ونقصها ظاهرا وباطنا وقد روي كشير 8b من المسلمين عن الناطق الح

Diese beiden Gegenstände machen die 1. فريضة aus (f. 11^a, 2. 3).

واصبروا فان العاقبة لمن صبر :"Schluss f. 13 على والنعم المترادفة لمن شكر اعاننا المولي واياكم على تادية الفرض واقامة المفترض وبه نستعين في جميع الأمور ونستصبر ونستجير وهو نعم المعين والنصير تنت

4305.

1) Mq. 318, 2, f. 13b-30b.

الرسالة الموسومة بالتنبيد :Titelüberschrift والتوبيث والتوقيف والتوبيث والتوقيف

اوصلت الي مُعَدَّ بن محمد والي من معه بالقاهرة من المقصرين في السنة الرابعة عشر من سنين قابم الزمان قوبلت وصحت الحمد لوليّ النعة ومُولِيها

توكلت على مولانا الحائم وحده وشكرت :Anfang قايم الحق عبده التحمد لله مرشى قواعد التوحيد ومؤطّده وقامع الباطل بالحق ومؤيّده . . . أما بعد فان الواجب على اعمل الورع والديانة والتسديد . . . ان ينظروا بالبصاير لا بالابصار الح

Ermahnung u. Warnung, an Mo'add ben mohammed u. Genossen gerichtet, sich des rechten Glaubens zu besleissigen, nebst Aufforderung, die Schrift der Gemeinde, soweit sie ihm als vertrauenswerth bekannt, vorzulesen; und zwar im Jahre 14 des Imam (421/1030).

فانتظر من ياتيك لقبضها بعد :Schluss نسخها أن شنت . . وإذا انعمتم النظر بالسدى والتحقيق وقفتم على بيضاء الحجة ونهج الطريق

In der Unterschrift ist die Zeit der Abfassung so wie oben angegeben; zuletzt: دوالحمد لمولانا وحده والشكر للامام الهادي عبده

2) Mq. 318, 3, f. 30b-33a.

Titelüberschrift:

مثل ضربة بعض حكماء الديانة توبيخا لمن قصر عن حفظ الامانة

بسم اله الحق ومولي الخلف ذكر : Anfang سفينة النجاة واصغر الدعاة ان حكيم الدهر امم سفرا وكان في حكمته مسطورا وفي علم الاوايل مجهولا المز

Parabel. Der Imam hat eine Reise vor; er ermahnt vor seiner Abreise alle Seinigen zur Treue und zum Gehorsam. Schon bald nach seiner Abwesenheit steht aber ein Versucher auf, der sie ihrer Versprechungen vergessend macht. Da tritt aber ein treuer Anhänger auf und sucht, sie wiederzugewinnen; seine Bemühungen werden aber vereitelt und.

er getröstet sich der Zusagen, die der Imam gegeben, für bessere Zukunft.

صابرا على حكم وبلواه منتظرا لما قد Schluss: وعده اياه فهذا المثل للنفوس الطاهرة دواء وشفاء وللنفوس الجاهلة شقاء وعناء تم المثل والحمد لمعل علم العلل ولم الاعظام والاجلال والتقديس وانتسبيح التعالى والدوالة Dieselbe Schrift in Mg. 373, 27, f. 1186-1214.

4306.

1) Mq. 318, 4, f. 33°-376.

رسالة بنى أبى جِهار :Titelnberschrift توكلت على مولانا الحاكم سجانه تعالى :Anfang عن صفات خلفه الرد على من قال أن الصورة المساة بالحاكم انتفلت الى الصورة المساة بعلى اعلموا معاشر الاخوان أن الصورة الظاهرة لعبادة الوجود المخ

Nachweis in einem Schreiben an die Bend abu himar, dass die Behauptung, die Form und das Wesen des Elhäkim sei übergegangen auf dessen Sohn 'Ali, unrichtig und dass zwischen Beiden ein Unterschied sei. — Schluss: وهقي الميثاني الناطق بتوحيد مولانا سجاند لم يشرك فيد احدا من خلقه وهبيده . . . وتنزه عما يصف الواصفون وهو حسبي . . . وبد في جميع الامور نستعين' تنت

2) Mq. 318, 5, f. 38*-41*.

تقلید لاحق :Titelüherschrift

توئلت على مولانا البار العلام . . . من Anfang: العبد المقتنى بهاء الدين ولسان المومنين . . . التي الشيخ اختار ربق الحقايف . . . ابي الفوارس الامير ابن الشرف لاحق ثبتك الباري على ما انعم به عليك . . . ثباتا جمع لك خصايل الخيرات . . . أما بعد فالحمد لمولانا الحاكم الذي اخذ ميثاق صفوته المخ

Bestallung des Abū 'lfewāris ben seref eddin lāhiq zum Dienste des Anwerbens für den Imam (السيادة الدعوة) u. Anforderungen dieses Berufs; von Behā eddīn elmoqtanā (lebtnochim J.490/1089).

فهذه وصيتى البك فاجعلها لقلبك: Schluss f. 40b وصيتى البك فاجعلها لقلبك ويسعدك امما ومرآة وعلما فالمولي بقبولها يوفقك في افعالك ويسعدك بصالح اعمالك فهو نعم المولي . . . ونعم المعين القدير

Nach der Unterschrift geschrieben im J. 10 Moh. (1026) des Auftretens des Imam; zuletzt: بسيف مولانا جلت قدرته وشدة سلطانه اله العالمين تم

4307.

1) Mq. 318, 6, f. 41*-45*.

تقلید سُکَیْن Titelüberschrift: تقلید

توكلت على المولي الاله الحاكم :Anfang بالحق . . . من العبد المقتنى بهاء الدين . . . الي الشيخ المرتضى عصمة المومنين . . . اما بعد فالقدرة والجلال والتنزيد الخ

Bestallung des Sokein in جزيرة الشام zum Beruf des Anwerbens für die Einheitslehre Elhakim's und Besprechung der damit verbundenen Pflichten.

فاحمد المولي جل ذكره :Schluss f. 44b على جل فاحمد المولي ومولاكه

Geschrieben, nach der Unterschrift, im Anfang des Gom. II des 10. Jahres des Imam (1026), zuletzt: الحائم وحدة والشكر لولية الهادي عبدة تم

2) Mq. 318, 7, f. 45°-47°. Titelüberschrift:

تقليد الشيخ ابي الكتايب

توكلت على مولانا وحده ... بالبيضاء وجميع : Anf بلدان الصعيد من نشر دعوة الحق واخذ الميثاف الخ

Bestallung des Abū 'lketāib zum Anwerber für die Lehren des Elhākim in Aegypten, nebst Vorschriften für diesen Beruf.

فهذه وصياتي اليك فاجعلها . . . Schluss: . . والسلام عليك والحمد لمولانا وحده الحاكم المنفرد عن التحديد والشكر لوليه الهادي الي دين التوحيد تم

3) Mq. 318, 8, f. 47^a—49^b.

Titelüberschrift:

تقليد الامير ذي المحامد كفيل الموحدين ابي المعضاد بن يوسف الساكن بفلجين المعارس معضاد بن يوسف الساكن بفلجين

توكلت على المولي الاله الحاكم . . . من Anfang: العبد الطابع الحاضع . . . الي ذي الحامد . . . عصمك الباري فيما انعم به وليه عليك من اقامة معالم دينه الجاكم الج

Bestallung des Abū 'lfewāris Mi'ḍād ben jūsuf als Anwerber für den Elhākim und Verhaltungsmaassregeln.

وانا استودعك للحفيظ الحاكم العالم: Schluss واتوسل في تجانك وتجانهم الي من انا عبدة صاحب العرض الامام الهادي القايم والمولي حسبي ونعم النصير المعين تم . . . والشكر للامام القايم الهادي عبدة أ

y 4308.

1) Mq. 318, 9, f. 49b-52a.

تقلید بنی جزاح :Titelüberschrift

توكلت على المولي الحاكم المنزة عن :Anfang الصفة والحدّ . . . من العبد المقتنى الناصح . . . التي الاميريّن السيدين . . . عماد الدولة وعميدها . . . اعنى جابر سليل الطهارة . . . وزماخ ولدي مفرّج عليل الحقايق ومفيدها . . . اما بعد فالحمد للمولى الحاكم المازّل بامرة لموجدات الازل الرخ

Bestallung der Benü garräh zu der Wirksamkeit, für die Lehre des Imam Propaganda zu machen. Dieselbe ist an 2 Brüder des Geschlechts gerichtet, von denen der eine Gabir und der andere Zommäh heisst.

المنتقم من المشركين ومرتدّين والناكثين :Schluss بسيف المولى الحاكم اله العالمين فنت ولموليها الطاعة

2) Mq. 318, 10, f. 52^a-57^b.

الرسالة الموسومة بالجُهُرِيَّة :Titelüberschrift توكلت على مولانا البار العلام ... من العبد :Anfang بهاء الحين ولسان المومنين . . . الي الامراء السادة أل تنوخ الاصفياء المحقين ... أما بعد فالتوحيد والاعظام والاجلال والاكبار ... سدنة لطاعة المولي الالم الحاكم النخ

Aufforderung, sich der Sache des Imam nach Kräften anzunehmen, gerichtet an ابو الفصايل العام und عبد الخالف بن مصبِّح und ابو المحق ابراهيم بن عبد الله und ابو استف ابراهيم بن عبد الله.

الموحدين الي الافصل الاشرف الاعلي :Schluse انه على ذلك قدير وبكل شيء خبير بصير'

Abschrift, nach der Unterschrift, vom Anfang des Gom. II des 10. Jahres (1026) des Imām; zuletzt: على منتد على اولنائد بالامام الهادي عبدة عني اولنائد بالامام الهادي

Dieselbe Schrift in Mo. 222, 1, f. 1—5°. Titel und Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt f. 1°: بالمكايد والاغتيال فقال بما ابعدتنى (der grösste Theil der Seite ist wegen der Löcher und abgescheuerten Buchstaben nicht zu lesen).

3) Mq. 318, 11, f. 57b—60b. Titelüberschrift:

الر" الموسومة بالتعنيف والتهجين لجماعة من بسَنْهُورَ من تُعَامِعَ الكاتمين العِجِيسيّين

توكلت على الحاكم المولي الاله . . . الني جميع من من عبد عرف امامه ومولاه . . . الني جميع من بسنهور من كتامة الكاتمين والاولياء المحقين . . . الما بعد فالجلال والعزة والحمد . . . للمولي الاله المحاكم . . . الذي جعل توحيده عزا ومنجاة المح

Tadelt den Abfall und Unglauben der Leute in Sanhür (zu Kutäme in Aegypten gehörig). Schluss: والنصيحة لمن المونيين المختلف من الموقنيين المحتلف وبقد التوكل على ولتى الحق وبقد استعين تمت Nach der Unterschrift geschrieben im Gom. II des J. 10 des Imam (1026).

Dieselbe Schrift in Mo. 222, 2, f. 5b-9a.

4309.

1) Mq. 318, 12, f. 61^a-65^b.

Titelüberschrift:

[الرسالة] الموسومة برسالة الوادي رسالة الي دعاة التوحيد بالبلد الميمون انطاعر الوادي ولجميع من شملته دعوة الحق فاجاب لدين الامام القايم الهادي،

توكلت على المولي العال لعلة العلل :Anfang الاله . . . من العبد المقتنى بهاء الدين . . . تذكرة لدعاة التوحيد بالبلد الميمون الطاهر الوادي . . . أما بعد فالعزة والعلا والمجد . . . للمولي المنزة عن معانى التحديد والادراك

Ermahnung zum Glauben und Warnung vor den Stricken des Teufels, gerichtet an die Sendboten und Alle, an welche die Aufforderung derselben ergeht, im Lande Elmeimun, in dem HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX. Thalbett; zugleich mit Empfehlung seiner an sie abgeschickten Tochter السناد ابو الحسن تقى Bruders السناد ابو الحسن.

لمشاهدة العقاب والخزي والنكال النازل :Schluss بحزب اللعين المسيو الدجال انه على ذلك قدير وباجابة هذا

Die letzten Worte des Schlusses fehlen hier; denn nach f. 65 ist 1 Blatt ausgerissen. Dieselben sind, nach Mo. 222, f. 15^a: القسم جدير، قوبلت والسام المادي عبده والشكر للامام الهادي عبده والشكر للامام الهادي عبده Dieselbe Schrift in Mo. 222, 3, f. 9—15.

2) Mq. 318, 13, f. 66-81b.

Titelüberschrift fehlt. Dieselbe ist — nach Mo. 222, 4, f. 15*—:

الرسالة الموسومة بالقسطنطينية المنفذة الي قسطنطين متملك النصرانية

Der auf f. 66° zuerst vorkommende Text ist: ومدفر الدهور وامره المبدع. (Die Lücke im Anfang entspricht: Mo. 222, f. 15°, 6 bis f. 16°, 7.)

Warnung an die christlichen Bischöfe, Patriarchen etc., sich nicht bei den im Evangelium (des Johannes) über das Wiederkommen des Messias vorkommenden Stellen zu beruhigen, und Aufforderung, an den Imam und dessen Lehre zu glauben. Zunächst an Constantin, Sohn des Ermanüs (Romanus), gerichtet.

فوحق الحق لكانكم بعظيم ما توعدون Schluss: ولكل اجل كتاب وسوف تعلمون وستذكرون ما اقوله لكم وافرض امري الى ولتى الحق فاجره غير ممنون

Nach der Unterschrift geschrieben im Çafar des J. 11 des Imam (1027) und im 7. seiner Abwesenheit. Zuletzt: والشكر لمسرح الامم وهاديها عبده

Dieselbe Schrift in Mo. 222, 4, f. 15-33.

4310.

1) Mq. 318, 14, f. 81b-96a.

الرسالة الموسومة بالمسجية :Titelüberschrift وأم القلايد النسكيّة وقامعة العقايد الشركيّة

توكلت على المولي الاله الحاكم :Anfang . . . من العبد الفصيح ومملوك السيد الهادي المسيح الي جميع من تقرب الي اللاهوت بحقيقية القربان . . . السلام على اهل التوحيد والدين الخ

Verwirft die verkehrten Ansichten vieler Christen über die Wiederkunft Christi und ermahnt zur Befolgung der Lehren des Imam.

في اصول الاديان بعد الاذان في اصول الاديان بعد الازمان والحمد لمولانا فلك من قايم العصر مسيح الازمان والحمد لمولانا وحدة والشكر لمسيح الامم وهاديها عبده تمت Dieselbe Schrift in Mo. 222, 5, f. 33—49.

2) Mq. 318, 15, f. 96°-109°. Titelüberschrift:

الرسالة الموسومة بالتعقب والافتقاد لاداء ما بقى علينا من هدم شريعة النصاري الفسقة الاصداد

تؤدلت على المولي الآله الحادم Anfang: ... من العبد المقتنى الناصح ... الي الحكوم عليه بعد ارمانوس الهالك يعنى الارخن مخائيل المتحن بخرف المكسورة الناب ابنية قسطنطين ... والي جميع فرق النصرانية النجسة الطاغية ... أما بعد فالحمد للمولي الآله الحاكم الخ

Polemisirt gegen die christliche Auffassung verschiedener Stellen der Evangelien, spricht über Johannes den Täufer und verschiedene Gleichnisse und ermahnt zur Umkehr zu der rechten Lehre. Von Elmoqtana gerichtet an den Archonten Michael (Kaiser Michael, Gemahl der Tochter Konstantins).

وصلاته عليه ما اختلف جديد Schluss: النور والظلمة ومرج بحر الخلاف والجهل ودمغه بحر الحقايق بالدلايل والبرهان وهو حسب عبده الصعيف المقتنى في اليوم المهول اذا انقصت مدة التجل والشيصبان تمت . . . والشكر لقايم الحق عبده المدين

Dieselbe Schrift in Mo. 222, 6, f. 50 bis 63. (Am Schlusse fehlt 1 Bl. = Mq. 318, f. 108^b, Z. 10 ff.)

4311.

1) Mq. 319, 1, f. 2*-11*.

الرسالة الموسومة بمعراج :Titelüberschrift

توكلت على المولي الحاكم المنزة ... الكبرياء :Anfang والحد والعظمة والمجد للمولى ... أما بعد فإن الواجب على المرء العافل والدين الفاصل أن يكون بعقله المميز لنفسه ناصحا الخ

Anleitung zum rechten Glauben für die Einheitsbekenner u. Anhänger des Imam; handelt hauptsächlich vom Wesen des Schöpfers.

فليقنع بما سهل له مولاه . . . والمجد : Schluss القاهر الغائب على ما امتن به من الهام توحيده وتنزيهه ولوليه الشكر على امداده وتاييده وتنبيهه تمت . . . نرجو العفو والمغفرة والاقالة '

Die 1. Zeile auf f. 2°: نسخت للعرص العين gehört nicht ويؤمر به والحمد لولتي النعمة وموليها gehört nicht etwa als Schluss zu einer voraufgehenden und hier fehlenden Abhandlung, sondern ist eine Vorbemerkung des Abschreibers.

2) Mq. 319, 2, f. 11*-19b.

الرسانة في ذكر المعاد :Titelüberschrift والردّ على من عبّر عند بالغلط والالحاد

حروف بسم الله الرحمن الرحيم حدود :Anfang فايم الدين الحمد لله الذي جعل لاولياء دينه الفلج والغلب ... أما بعد قانه ورد الي مقدس الحضرة الطاهرة ونزل بالقاهرة الزاهرة شيخ زعم أنه من شيوخ الدين الخ

Ueber Trennung der Seele vom Körper und Verbleiben derselben und Widerlegen der abweichenden Lehre des الشيخ الشيزري (f.12°. 18°), unter Anführung von Ansichten des Pythagoras, Platon, Aristoteles u. Abū nacr elfäräbi † 889/950.

والحمد للبار مولى العالمين بوساطة :Schluss وليد القايم لنجاة الموحدين وسلم اليد تسليما بجزت والحمد لولى النعة وهو حسبى ونعم المعين النصير

4312.

1) Mq. 319, 3, f. 196-296.

[الر"] الموسومة برسالة :Titelüberschrift التبيين والاستدراك لبعض ما لم تدركه العقول في كشف الكفر المحجوب من الالحاد والاشراك

توكلت على المولي الاله الحاكم . . . Anfang: . . . فركلت على المولي الاله الحاكم Anfang: من العبد المقتنى حدود الولي المنتظر اللي ملكوته في التوفيق يتوسل وجلالهم عنده يضرع في شفاعتهم لديه العبد المقتنى المذنب ويبتهل ان يجعله في جملة من شملهم بعفوه ورضوانه الح

Nach Blatt 19 fehlt vielleicht ein Blatt.

Enthält Nachträge zu den Schriften التعقب und كشف الكفر المحجوب, mit Beleuchtung verschiedener Qoranstellen; von Elmoqtana.

فلنختم نلك بالاعتراف بالتقصير : Schluss f. 29^a والمحمد للمولي . . . فهو الوسيلة لجميع الامم في الادوار الي باري المبروات . . . المنزه عن التحديد والاشارات وهو حسب العبد الصعيف لنجاته بمولاه قايم الحق في يوم الميقات '

Nach der Unterschrift verfasst im 21. Jahre Dū'lqa'da (428/1037) des Imām; zuletzt: بسيف مولانا الحاكم وقوة سلطانه الد العالمين تمت

2) Mq. 319, 4, f. $29^b - 38^b$.

Titelüberschrift:

الرسالة الموسومة بالاسرائيلية الدامغة لاهل اللدد والجحود اعنى الكفوة من اهل شريعة اليهود

توكلت على مولانا الحاكم وحده Anfang: ... من العبد الخاصع الذليل والمملوك لقايم الحقّ شطنيل حجّة على بقية من تخلف عن الحق وانتسب الي الاسباط التسعة ونصف من بنى اسرائيل ... والسبطين ونصف الطير الابابيل البرويين من الجحد ... أما بعد فالحمد للمولى الحاكم المنزة الخ

Die Schrift polemisirt gegen die Juden und ladet sie ein, der Lehre des Elhäkim zu folgen.

وقد بلغت الغرص واديت حقيقية :Schluss المفترض فلنختم نلك بالحمد للبار المنزه عن العدم والشكر لوليه هادي الامم تمت بمنة ولتي الامرا

4313.

1) Mq. 319, 5, f. 38b-48b.

Titelüberschrift:

[الرم] الموسومة باحد وسبعين سؤالا سفل بها بعص المدعين الفسقة الجهال وايمة الجور والصلال

بسم الله الرحمن الرحيم حدود قايم :Anfang الدين الحمد لله على ما الهم به من شكر اياديه ونعه . . . أما بعد فانه لما كثرت . . . المدعين في هذا الاوان وعميت مسالك الحق على كثير من الاخوان الخ

Erörtert 71 Fragen, von denen 10 der Thora, 10 dem Evangelium, 10 der Offenbarung (التنزيل), 10 der Qorändeutung (التاويل), 10 dem Gesetz, 10 der Tradition (خبر الرسول), 10 dem Verbot des Imām und die 71. der Verstandeslehre (المعقول) angehören. — Die der Thora beginnen so: السؤالات العشرة من التوراة كلم الله موسى وقال له قل لهارون ان كان في رجل من خلفه وخلف وقال له قل لهارون ان كان في رجل من خلفه وخلف الذا كان البارى تعالى مطلع على ما في السراير عالم خفى الضماير فما الحاجة الى انفاذ الوسايط بعهد وميثاني الخ

ويمنعها من اعدائه واعداه والحمد :Schluss لله على نعمه وآلائه وله الشكر على تتابع اياديه ومننه وعطائه وهو حسبي وبه في كل الامور استعين تمت

2) Mq. 319, 6, f. 49*-65.

(Bl. 49 am Rande (auch im Text) schadhaft.) — Die Schrift: kleiner, gedrängter, besser als bei 1.

Titelüberschrift:

[الرسالة] الموسومة بايضاح التوحيد لمن تنبه من سِنَة العفلة وعرف الحق وابصر واثبات الحجة ببرهان الدين والرد على من اشرك بالبارى وشكه فيه وحجد الحق والحد وانكر

توكلت على المولي الاله الحاكم . . . من Anfang: العبد الاصغر المقتنى النصيح . . . احتجاجا على جميع الملل والامم . . . أما بعد فالحمد للمولي الاله الحاكم . . . قال العبد . . . لما نظرت الي فرق الالحاد وصلالاتهم النخ

Elmoqtanā widerlegt die Anfechtungen gegen die Lehre von der Einheit des Imām, und tadelt das Hervortreten derselben zur Unzeit. فقد بلغت الغرص فيما اشرت:

Schluss f. 65^b: ... فلنختم فلك بالحمد للمولي الحاكم المنزّه ... والشكر لوليد قايم الحق المنتقم ... من المرتدين والمارقين والقاسطين وهو حسب عبده الضعيف المقتنى في يوم عرض الخلايق وتعلق المظلومين بالظالمين

Nach der Unterschrift geschrieben im 22. Jahre Dū'lqa'da (429/1088) des Imām; zuletzt: والجاحدين والعصيان نجزت بمنة ولى الامر قوبلت ومحت

4314.

1) Mq. 319, 7, f. 66*-69*.

ذكر الردّ على اهل التاويل . Titelüberschrift

الله في الاقمصة Anfang: الله في الاقمصة Anfang. المتخلفة يقال لهم هل الاله عادل ام جاير طالم فمن قولهم انه عادل يقال لهم كيف يوجب توحيده على جميع بريته الج

Polemisirt gegen einige Auffassungen der Vertreter allegorischer Qorändeutung.

وعلى رحمته نعول ان جبتبنا عن Schluss: افعال الخاطئين والمشركين بقدرته وهو الموسع للامم حلما وعلما وهو حسبي وثقتى بالقايم وكفا

2) Mq. 319, 8, f. 69°-75°.

Titelüberschrift:

توبيخ ابن البربرية الرسالة الموسومة بالدامغة للفاسف النجس الفاضحة لاتباعه اهل الردة والبلس

بسم الاله الحق ومولى الخلف السلام :Anfang على جماعة الاخوان المحقين . . . من العبد الصعيف المملوك الرتى الخ

Gerichtet gegen Ibn elberberijje, der sich für den richtigen erwarteten Imam ausgegeben.

والحمد لمن لا تحدّه الانفاظ والافكار :Schluss والاسماع والشكر للولي الهادي الامام القايم المطاع تمت

3) Mq. 319, 9, f. 75b-80b.

توبيخ لاحق :Titelüberschrift

باسمك اللهم الي الطليف الخايب الناكث :Anfang ايها الخايب قد اوبقتك بعد الامهال لنوبك الن

Tadel gegen den abtrünnig gewordenen Lähiq (und seine 2 Brüder) und Aufforderung zur Rückkehr zum Glauben.

والسلام على عقل العوالم وهادي Schluss: الامم الميثان العدل قايم الدين وصاحب الميثان والمنتقم بسيف العال من المرتدين . . . وحسبي شقتى بقايم الدين وصاحب الامر والنهي والمنع والاطلاق تم . . . والشكر لقايم الزمان عبده والاطلاق تم . . . والشكر لقايم الزمان عبده

4315.

1) Mq. 319, 10, f. 81-90b.

Titelüberschrift:

توبيخ الخايب العاجز سُكَيْنَ

وصل كتاب الشيخ الفاصل والجاعة ثبتهم: Anfang الله على طاعة ولي الدين . . . وقراته وفهمته الخ

Verdammt die Gewaltthätigkeit u. Grausamkeit des der Lehre feindseligen Sokein. — Einige Jahre vorher ist die Abhandlung کے الحقایق verfasst (f. 87*): damit ist wol Mq. 316, 13 gemeint.

وما على الرسول الناصح سوي البلاغ المبين :Schluse والحد لله وحده وبه استعين تم . . . والشكر لولية عبده

2) Mq. 319, 11, f. 90b-95b.

توبیخ ابن ابی حُصَیّه :Titelüberschrift

بسم الآله المصى لامرة وارادته اذا Anfang: احبّ بمشيئته وكلمته . . . وقد اتّصل بنا عن الجاعة المنتسبين الى الدين والايمان ما هم عليه من الاستكبار الخ

Elmoqtanā richtet sich gegen den Ibn abū huçajje und dessen der Lehre feindselige Bestrebungen.

وانا استودع الجماعة لله العالم بسراير :Schluss خليقته . . . وهو حسب خليقته . . . وهو حسب العبد الصعيف المقتنى البري من تحديد القول بكان أو يكون تم . . . والشكر لوليه الهادي عبده ،

3) Mq. 319, 12, f. 95b-100a.

Titelüberschrift: توبيخ سَهْلٍ

وصل كتاب الشيخ الفاصل الثقة الامين :Anfang

Wendet sich gegen den habsüchtigen und abtrünnigen Sahl. Es kommen darin zwei längere Qaçıden gegen denselben vor; die erste f. 97° (17 Verse, Wäfir) beginnt:

ركيف حللت عقد الود سهل وافسدت الديانة يا خرون Die andere f. 99* (19 Verse, Tawil):

خرجت بما قد كان فيك مكتنا

وابديت ذنبا لا اعتذار لاجُرّمهِ

Schluss:

وصرعة اهل البغى تاتى بغتة فمن كان منهم يستعد لقصمه نجزت بسنة ولتى الآخرة تم . . . والشكر للامام الهادى عبده و

4316.

1) Mq. 319, 13, f. 100°—101°.

توبیخ حسن بن معلّا :Titelüberschrift

وصل كتاب الشيخ الفاصل . . . وسررنا :Anfang بسلامته وكمال كفايته . . . اعلم الشيخ انه وصل حسن بن معلاً ومعه آخر الخ

Gegen die lügnerischen Angaben des Hasan ben mo'allä in Bezug auf 'Ammär und Andere gerichtet. — Schluss: والحمد لله رب العالمين . . . وتعرف الجماعة اننا لو وجدنا من ننفذ معه الكتاب لانفذناه ولو لا الخشية من التفريط فيه انفذناه في التربيب والسلام' تمت

2) Mq. 319, 14, f. 101b-105a.

Titelüberschrift:

توبيخ الخايب مُحَكَّل الرسالة الصادرة الي الجاعة

بسم الاله الحاكم المورث مقاليد :Anfang السموات والارض . . . قد لطفنا بكم من الزمن الطويل في محكم الايات يا اهل الشطن والغفلة والسهو الخ

Gerichtet an die durch Mohalla verblendeten und abtrünnig Gemachten.

اقبلوا توبند . . . الا الخايب الناكث :Schluss من المناكث :Schluss من المناكث المجاهد لنعتد . . . هما و مشاء بنييم فمن اضاع فلنفسد اسعد ومن عصي فلنفسد الله وابعد تمت المكاتبة . . . والحمد لله وبه نستعين وهو نعم النصير المعين '

3) Mq. 819, 15, f. 105^a—107^b.

رسالغ البنات الكبيرة :Titelaberschrift

بسم اله الحق وعبده الامام الهادي :Anfang علا الخلف بلغنى ايتها البنات الصالحات . . . انكن اصغيتن الي كلام المستزيدة الزنديقة المارقة واشتغلت قلوبكس بكذب الوقحة الفاسقة الح

Richtet sich gegen die Glaubenslauheit der jungen Mädchen in Folge der Einflüsterungen zweier nicht speciell genannter abtrünnig gewordener Weiber. — Schluss: من قرأها بين يدي شاك فيها او مخالف نها او اناعها الي غير اهلها ولو علمتن بحال الوقت لامتنعتن من الاكل والشرب والمنام' تمت . . . والشكر لوليد الهادي الامام'

4) Mq. 319, 16, f. 107b-109a.

رسالة البنات الصغيرة :Titelüberschrift

توكلت على مولانا الاله الحاكم . . . Anfang توكلت على مولانا الناسيات للحق المدّعيات قد وعظتكن من الزمن التلويل بقوارع الحجيم البالغات الح

Ermahnung an die jungen Mädchen, sich dem Unglauben u. der Gleichgültigkeit zu entreissen.

والحد لاله العالمين والشكر لوليه القايم: Schluss حقيقية الدين المنتقم بسيف الحق من الجاحدين والناكثين والمارقين تمت . . . والشكر لوليه عبده

4317.

1) Mq. 319, 17, f. 109*—112b.

Titelüberschrift:

المقالة في الردّ على المنجّمين

على البار المنزه عن الحدّ والعدم :Anfang توكلت وبالهادي القايم اعتصمت وتوسلت قال العبد المقتنى المتحن بفراعنة الدين . . . الذي حدانى على اثبات هذه القالة الخ

Gegen die Sterndeuter, als Verkenner des göttlichen Wesens; von Elmoqtanä.

والحد للمولي الاله الحاكم . . . والشكر Schluss: لوليه وعبده الهادي الى دين لخف نعى المن والفصل والطول وهو حسب عبده . . . الصعيف القوّة الابد والحول تمت

2) Mq. 319, 18, f. 112b-115°. Titelüberschrift:

الرسالة الموسومة ببدؤ الخلف

بسم اله الحق ومبدع علة الخلف ان :Anfang احسن ما ابتدأ به حمد البار المنزه عن الازل والازلية الخ

Ueber die Erschaffung der Seele und ihrer Regungen und ihr Verhältniss zum Verstand; von Elmoqtanā.

فلنختم هذا الكتاب بالحمد للمنعم :Schluss الفرد الصمد . . . وهو حسبنا وبه نستعين في جميع الامور ونعم المعين النصير' تمت . . . على لسان عبده بهاء الدين ولسان المومنين . . . الجناح الايسر والحد الرابع الآخر الاصغر والسلام'

3) Mq. 319, 19, f. 115b-117a.

[الر"] الموسومة بالموعظة :Titelüberschrift

توكلت على من انكر وجوده الشاكون :Anfang الملحدون . . . من العبد المانحن بابالسا الدين وطغاه الادوار الي جميع من تأسم بسما التوحيد الح

Vermahnung, das Jenseits und die Auferstehung betreffend.

حسبي ثقتي بالقايم على كل نفس :Schluss بما كسبت في دار المعاد بعد حصرها وانكارها٬

Nach der Unterschrift verfasst im J. 21 Gomādā I des Imām (428/1037); zuletzt: والشكر نقايم الحق عبده

4) Mq. 319, 20, f. 117*—118*. Titelüberschrift: الموادّية

السلام على الامام الدال على الله: Anfang حقّا حقّا السلام على امين البار وغاية اولي النها السلام على قايم المحقّ الحرّ

Gehorsamste Vorstellung an den Imam, das Gute in den Schriften und Reden des Verfassers sich und das Verkehrte darin ihm zuzuschreiben und Bitte um sein ferneres Wohlwollen; von Elmoqtana.

نجد بعفوك يا مولاي على العبد :Schluss اليايس الفقير فانت نعم المولى ونعم العفو القدير،

4318.

1) Mq. 319, 21, f. 118*--118*. Titelüberschrift:

مكاتبة الشيخ ابى الكتايب

اعلم يا اخى ان عملي وعملك ينظر :Anfang فيد من لا يحيف ولا يجور فاتحقف ان مولي الخلف هو القايم على كل نفس الخ

Vermahnung zur Selbstveredlung und Besserung, an Abū 'lketāïb gerichtet.

وانا استودعک لمن ودایعه محفوظة لا Schluss: تصیع . . . والحد لمن نیس له نعت ولا حد والشکر لولیه السادف بالوعد تمت . . . والشکر لولیه عبده

2) Mq. 319, 22, f. 119-120b.

منشور الى آل عبد الله :Titelüberschrift

كتابنا اليكم ايها الاخوان الاطهار : Anfang المستقر السفرة الابرار الموحدين الازهار . . . من المستقر بالحصرة الطاهرة الشريفة الح

Entschuldigt das Benehmen gegen 2 Personen aus dem Geschlechte 'Abdallähs, den رابئ, und den مغزى, die sie mit Unrecht beargwöhnt hätten, und fordert sie auf, in diesen schwierigen Zeitläuften geduldig auszuharren.

Das Schreiben ist durch Abū 'abdallāh mohammed essindī (السندي) übermittelt; abgefasst am 14. des Ďū'lqa'da des Jahres ?.

قد ضاى عن طلبة بلوغ نهاية :Schluss الامر والحمد لله على انعام ما اولاه بعد الكشف من الستر' تمت . . . والشكر لولتي الزمان عبده'

3) Mq. 319, 23, f. 120b-122*.

جواب كتاب السادة :Titelüberschrift المادة :Anfang الو كانت الادوات تبلغ الارادات اطال :Anfang الله بقاء السادة الاخوان . . . لعكفنا على كتابهم الجلتي عندنا الشهتي الى نفوسنا الخ

Antwort auf den Brief "der Herren", die Nothwendigkeit der Standhaftigkeit betonend.

وخن نستودع جماعتكم لمن لا Schluss: تخيب الودايع في اوليائه . . . وقد ضابي الزمان عن المكاتبة والجواب وانقطع لحدّته القول والخطاب تمت

4) Mq. 319, 24, f. 122°—128°. Titelüberschrift:

الكتاب المنفذ على يد سرايا

اطال الله بقاء الشيخ الخير الفاصل :Anfang وادام تاييده ونعمته وحرس من الغير ثقته ونيته وقد علم . . . انه خرج من عندنا بالبضاعة التي خرجت معه وتحن به واثقون الخ

Eine Art Handelsbrief, mittelst des Serājā überschickt, in welchem über den Leichtsinn eines jungen Burschen Jahjā geklagt wird, der mit Hülfe anderer Kaufleute Waaren unter der Hand verkauft und den Ertrag vergeudet hat, statt sie an ihren Bestimmungsort zu befördern. Zuletzt steht, es gehe das Gerücht, Sicilien sei von den Griechen erobert, hoffentlich aber sei es nicht wahr. — Schluss: وقد وصل الينا ان صقلية اخذوها المروم فالله يبطل ذلك ولا جعله من عجيج والسلام السروم فالله يبطل ذلك ولا جعله من عجيج والسلام

/ 4319.

1) Mq. 319, 25, f. 124*—125*.

مكاتبة تذكرة Titelüberschrift: مكاتبة

كتابي الي اهلي واخوانى البررة Anfang: كتابي الي اهلي واخوانى البررة المن تذكر السادقين والاصفياء الطهرة المحقين اذكارا لمن تذكر ودعا . . . ونهيًا عن اتباع من عاند الحق الح

Ermahnung zur Befolgung des Rechts und der rechten Lehre überhaupt und Warnung vor dem ungebührlichen Verhalten des Güterinspectors (الوكيل المؤتمن كان على عمارة الصياع) und seines Helfershelfers, des verlogenen ابو النقص.

استودع كافتكم لله . . . وسلامه وصلواته Schluss: على رسوله السادق الامين الى جميع الامم وعلى آله الطاهريين معادن الخير وسبل النعم تنت . . . والشكر لقايم الزمان عبده

2) Mq. 319, 26, f. 125*-127b.

مكاتبة نصر بن فتوح :Titelüberschrift وصل كتاب الشيخ الفاصل ... ووقفت :Anfang عليه وفهننا جبيع ما ذكره النخ

Klagt über allerlei Unordnungen in der Bewirthschaftung von gewissen Ländereien, namentlich auch von Seiten des Inspectors und seines Helfershelfers مُشرُّف, tadelt den Hasan den Aelteren und besonders den Mas'ud, trifft allerlei Anordnungen und befiehlt dem Naor ben fotuh, dem 'Ammär beizustehen mit Rath u. That.

فلا تذكر حال عمارة الصيعة فقد فك Schluss: ضمان الصيعة وقد وهب ما فيها من الآلة وما تبقًا فيها لمن يقوي على مطالبتهم ولا يظلمهم والسلام

3) Mq. 319, 27, f. 127b-129a.

منشور ابى على :Titelüberschrift

وصل كتابك يا اخى والعزيز على :Anfang ووقفت عليه وشكرت من لا يخيب شكره فهذا يا اخي كلّه شيء قد فات الخ

Betrifft Zerwürfnisse und Unordnungen in der Gutsverwaltung, speciell des Ibn temm und des Ibn sukeine (البن سكينة) und belobt die Redlichkeit des Abū 'alī ibn wahb, und giebt noch einige besondere Anordnungen.

والله الخليفة على الجماعة مالك الحمد :Schluss والشكر وهو حسبي ووليّه المنتقم من اهل الغدر والنكر والسلام لآل عبد الله وآل سليمان تمت

4) Mq. 319, 28, f. 129*-130*.

السجل الوارد الي نصر :Titeluberschrift Anfang: ... وصل كتاب سيدى الشيخ الفاضل

وصل تماب سيدي الشيخ الفاصل . . . Aniang: . . ووقفت على جميعه وحمدت الله على كمال سلامته المخ

Verhaltungsregeln für Nacr in Betreff gewisser Landparzellen und in Bezug auf علواد und Anfrage wegen ابو المعالى und Anderer.

من الخرصة المدّعين ويصل بقرب الجامع: Schluss الازهر والحمد لمولانا وحدة والشكر لقايم الزمان عبدة

x 4320.

1) Mq. 319, 29, f. 130°-131°.

منشور الى جهاعلا :Titelüberschrift البى ترأب وشيوخ المواضع من الاهل والاسحاب

اطال الله بيقياء اخوانى الشيوخ :Anfang الطهرة وحسن نياتهم . . . وقد علم الله تعالى تطلّعى الى ميمون غرر الشيوخ الديانين . . . اعنى الشيخ ابا السرايا وابا محمد وابا عروس وابا عبد الله وابا جمعة وابا محمد ايضا ومن حوزتهم من الاخوة . . . كتابي هذا يصل الي جميعهم الخ

Empfehlungsbrief für ابو الشبل, den Ueberbringer des Schreibens an die Freunde des Abū turāb, von Elmoqtanā. — Schluss: لكن يكون هذا الكتاب مقررا في يد الشيخ ابي الشبل والجد لمولانا وحده وهو حسبي ونعم النصير المعين

2) Mq. 319, 30, f. 131°-132°.

رسالة جبل السُهّاق :Titelüberschrift

توكلت على مولانا وتنزّه ذكره وشكرت :Anfang قايم الحق امره من العبد المقتنى الناصح . . . البي جميع اهل الحق بالجبل الطاهر الانور اعنى جبل اهل الفضل والسدى والوفاء جبل السُمّاني الح

(Das Gebirge Essummāq gehört zum Gebiet von Haleb. Elqazwini I 1916).

Die Zeit der Erfüllung ist nahe: die Bewohner von Essummäq, Anhänger der Lehre, werden ermahnt, sich darauf vorzubereiten; von Elmoqtanä. — Schluss: المنتزة عما المنتزة عما يغير بالبصاير والافكار والشكر لوليه . . . وهو حسبي ووسيلتي الي السكناء في دار القرار'

Nach der Unterschrift verfasst im 21. J. Rab. II des Imam, ⁴²⁸/₁₀₃₇.

3) Mq. 319, 31, f. 132b—133b. Titelüberschrift:

منشور الى آل عبد الله وآل سليمان

توكلت على المولي المنزّة عن الفكر :Anfang والتحديد . . . من العبد المقننى الناصح . . . التي الاخوان الطهرة من آل عبد الله وآل سليمان السلام على من ازمع الخ

Aufforderung des Elmoqtana an die Familien-Angehörigen des 'Abdallah und Soleiman, sich auf die kommenden Ereignisse vorzubereiten, weder lässig im Glauben zu sein noch Einflüsterungen Gehör zu geben. Seih Errazin soll die Namen der Thatbereiten aufschreiben im Geheimen und diesen Brief im Geheimen

und sicher an die Familie 'Abdallähs schicken und dann Botschaft an den Sein und seine Vertrauten in Elbistän (im Gebirge Essummäq) befördern, allenfalls auch an Abū turāb, ohne Verzug.

وقد جعلت لك النظر في جميع :Schluss الاملاك ومطالبة من عليه دَيْن واقتصاه تمت

4321.

1) Mq. 319, 32, f. 133b—135b. Titelüberschrift:

منشور رمنر لابى الخببر سلامة

كتبتُ اطال الله بقاء اخى الشيمة :Anfang ابي الخير سلامة . . . من المستقرّ بالاسكندرية في شهر شعبان . . . قد اتصل بنا يا اخى ما بناحيتكم من تغيير احوال التجارات المخ

Winke an Abū 'lhair selāme, allerlei Handelsnotizen enthaltend, auch einige Personalien und
tadelnde Bemerkungen über den eigenmächtigen
und den abtrünnigen Hasan, wohnhaft in
كفتين
Der Brief soll zur Nachachtung u. etwaigen
Besserung dem Abū 'lhalj mitgetheilt werden.

Schluss fehlt; das Vorhandene bricht (dicht vor dem Schlusse) ab mit den Worten: والحمد للد مهلك الخونة ومميّز اعمالهم وممجل خزيهم علي ما احتقبوه ومقرّب فصجتهم قبل ورود أجالهم والمدد العدد ال

2) Mq. 319, 33, f. 136—137^b. Titel fehlt; wahrscheinlich:

منشور الشرط والبط

Anfang fehlt, wahrscheinlich nur 1 Blatt. Das Vorhandene beginnt mit den Worten: القول الشيوخ المن اعظم النجس والفسف فان كانوا الشيوخ المن

Ermahnung an die Seilis, sich nicht einzubilden, dass man ihnen Unrecht anthun wolle; schon habe der Briefschreiber in 2 Schreiben, durch Sa'd ellialebt und durch Abū 'śśibl überbracht, um Nachsicht und Verzeihung gebeten, und diese zu üben, sei Pflicht. Den Zeichen der Zeit könnten sie sich unmöglich verschliessen; sie sollten seinen Ermahnungen Gehör schenken.

Zuletzt werden noch Leute aus dem Lande des Nordens (بلد الشمال) wegen schlechter Handlungen getadelt, Abū soleimān dāwūd gelobt und von dem Kummer des Hasan, Bruders des Soleiman, gesprochen. Von Elmogtana.

والحمد للم المنبَّه بجبروته وعلائم Schluss: وصلواته على الامام العدل . . . وهو حسب عبده الصعيف المقتنى في يوم يندم فيه المبطلون . . . وقيامه بسيف الحق والعدل على من افك عند جحد حقه وآلائه تمت

3) Mq. 319, 34, f. 137^b—139^b. Titelüberschrift:

مكاتبة الى الشيوخ الاوابين

بسم الله الرحمن الرحيم حدود قايم :Anfang الدين احسن الله عون الشيوخ الطهرة الاؤابين . . . ايها الاخوان قد فرغت من عدد الحق ازمنة المرقة المز

Vermahnung an die Brüder zur Frömmigkeit und Festigkeit im Gehorsam und zur Nachsicht gegen Umkehrende und Aufforderung, sich mit ihren Seilis an sicher geschützten Oertern aufzuhalten; von Elmogtanā.

الحمد لله الذي تنزّه بهجز العقول :Schluss عي كنه ونيّه . . . وهو حسب عبده الصعيف . . . ويقوم القايم بسيف العدل على من ارتد وتنكس' تمت . . . والشكر لوليد الهادي عبده٬

4322.

1) Mq. 319, 35, f. 1396-1416.

منشور في ذكم أقالة سَعْد :Titelüberschrift

بسم الله الرحمن الرحيم حدود قايم : Anfang الدين كتبت اطال الله بقاء اخوتي اهل السعادة ... عن آلاء جمد الله متظاهرة ... وصلت مكاتبة جميعهم . . . وفهمتها على تباين درجاتهم واصقاعهم الحز

Edict des Elmoqtanā, an Einigen Nachsicht und Gnade zu üben, die ihrem früheren Irrthum entsagt haben und ihren Abfall bereuen; so in Betreff des Sa'd, Mohammed und Gerrah, und besonders des Abu 'lqasim nacr. HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

والحمد للم المنزّه عن عبارة الفاظ . Schluss ذري الكمال المتألهين . . . وهو حسب عبده انصعيف المقتنى في يوم حشر الخلايف . . . يوم يعض الظالم على يده . . . وينسط لسعد بعد تفريره عند الشيخ ابي القاسم نصر ليحدث الله المانة والشكر تمت

2) Mq. 319, 36, f. 142-143b. Titelüberschrift:

مكاتبة رمز الى الشيخ ابى المعالى

وصلت مكاتبة الشيخ الطاهر الزكي . . . Anfang: ووقفت على مضمون قصولها وتصفحت مباني ارآئه الح

Antwort auf ein Schreiben des Abu 'lme'alt und Verhaltungsregeln.

والحمد لله كما هو اهله وصلواته على :Schluss رسوله وآله وسلم تسليما وحسبنا الله ونعم الوكيل،

3) Mq. 319, 37, f. 143b—147b. Titelüberschrift:

منشور الى المحلّ الأزهر الشريف

توكلت على مولانا الغفور البار الد :Anfang العالميين . . . من العبد المملوك لولتي الازمان . . . الى جماعة شيوخ الديانة بالمحل الزهر الشويف . . . السلام علي من نظر الي حقاًيق الحكمة ... أما بعد فالحمد للمولى الاله الحاكم البار الم

Erlass an die Seilis in dem hohen "Glanzort", fest im Gehorsam zu stehen und den rührigen Gegnern gegenüber in dieser bald kommenden Entscheidungszeit besonnen und fromm aufzutreten; zugleich mit Anführung einer Menge von Personen und Schreiben nebst Aeusserungen ihrer Gesinnung.

والحمد للالم المنزه عن الغايات . . . وانا :Schluss استودع جماعة اخواني لمن الودايع في حفظه لا تبار وهو حسبي وبه استعين وهو نعم النصير الفتّاح ، تمت

/ 4323.

1) Mq. 319, 38, f. 147b-150b.

منشور نصر بن فتوح :Titelüberschrift وصلت مكاتبات الشيخ الخير الدين Anfang: . . . ووقفت على ما سهل منها وقبضت على ما حملة من جهة احداب الديون المغ

Erlass an Naçr ben fotüh. Die Zeitläufe seien bedenklich, man müsse den Gegnern gegenüber in Wort und That vorsichtig sein. Schreiben des Abū 'lhasan 'alī werde ihm durch Abū 'sserājā essirāg' (السِراج) zugegangen sein: sonst solle er an ihn schreiben und ihn auf den rechten Weg zurückzuführen suchen, auch die Seihs der Familien 'Abdallah und Soleiman wegen ihres Verhaltens loben. Ueber das auffällige Verhalten des غناء solle er berichten, auch über Abū 'ddar' (ابو الدرع) und seinen Bruder Tabit (ثابت) und deren Anhang von den Leuten des Hages (اهل الحما); auch wie es denen in البشتان gehe und die Familien 'Abdallah und Soleiman nicht unerwähnt lassen; auch wie es um 'Alī ben elhosein stehe. Țirad (ط.اد) soll zu Gnaden aufgenommen werden; Kāmil sei todt, zu ihrem wahren Glücke. Diesen Brief befördere Abū ģem'a (ابو جمعة); er solle denselben nicht aus Händen geben, ihn aber allen Brüdern vorlesen.

قبل وصول كتابك ليعرفوا مانّة ولتي :Schluss الزمان ويتأدّبوا بما هو آت وبما قد كان تمت

2) Mq. 319, 39, f. 150^b—152^b. Titelüberschrift:

وصلت مكاتبة الشيوخ اخوتى . . . Anfang ووقفت على مصمونها وتصفحتها . . . فوجدتها تنبي عن ضماير طاهرة الخ

Behandelt einige Handels- und landwirthschaftliche Angelegenheiten, erwähnt dann und zum öfteren den طراد الجَرْمَةي, der der Lehre aufs Aeusserste feindselig sei und sich jetzt beim ابن الكردى in Micr aufhalte, der gleichfalls dort wie früher in Syrien ihr heftiger Gegner war; er müsse beseitigt werden. Dieser Brief solle an die Familie Soleiman und 'Abdallah mitgetheilt werden.

والحد لله رب العالمين وصلواته على رسوله: Schluss الي الخلف اجمعين وسلم وحسبنا الله ونعم النصير المعين ... والله بخير في ذلك بمنه وكرمه ولطفه والسلام

4324.

1) Mq. 319, 40, f. 152b--155b. Titelüberschrift:

الرسالة الواصلة الى الجبل الانور

بسم الله الرحمن الرحيم حدود قايم :Anfang الدين وصل كتابك يا اخي والعزيز على ... على يد الاخ الخير ابي الحسن المحلي ... وقريتناه وفهمناه المخ

Elmoqtanā klagt über Noth der Zeitlage; der erhaltene Brief sei über die Zustände der Genossenschaft zu kurz; er (der Briefsteller) habe schon zuvor vom Abfall Mehrerer gehört, die Anhänger der Anordnungen des الطَيْموس geworden seien. Aber die Zeit der Vergeltung u. Strafe nahe. Die Abtrünnigen werden hart verurtheilt und zur Einsicht u. Umkehr aufgefordert.

والحمد لله العال مدقر الدهور: Schluss f. 155*
. . والسلام على عقل العوالم وامام الوري . . . وهو حسب عبده الصعيف المقتنى في اليوم الذي لا عصمة فيه الا لمن اعتصم بالقابم . . . المنتقم ممن اشرك وقسط وعال عن الحق وعدل وقسط وعال عن الحق وعدل

Nach der Unterschrift verfasst im Ramaḍān des 26. Jahres des Imām (438/1042); zuletzt: والشكر لقايم الزمان عبده

2) Mq. 319, 41, f. 155b-158b.

مكاتبة الشيخ الى المعالى: Titelüberschrift

بسم الله الرحمن الرحيم حدود قايم :Anfang الدين كتبت اطال الله بقاء الشيخ الخير واخوته ... ووصل كتابه ... بمضمونه وشكرت ذا العزة الوهاب الح

Elmoqtanā klagt in diesem Schreiben an Abū 'lme'ālī über die Falschheit der angeblichen Anhänger der Lehre. Die Zeit der Erfüllung stehe bevor, der Rath, sich darauf gefasst zu machen, sei Jedem zu geben. — Schluss f. 158°: وهو الشكر لولت العقل القالم المدى في يوم تنقطع فيه وصايل الساب المدّعين ويصم الفلي لاهل الساق والامانات المدّعين ويصم الفلي لاهل السابق والامانات

Nach der Unterschrift verfasst im 26. Jahre des Imām (488/1042); es wird daselbst noch geklagt, dass jetzt alle Kenntniss über die Zu-

stände und sogar die Namen der Familie 'Abdalläh fehlen und um Auskunft gebeten, wer davon noch der rechten Lehre anhange; zuletzt: ونحن ومن عندنا نخضكم بالسلام التام واطيب التحيات تن

3) Mq. 319, 42, f. 158b—159b.

منشور الغيبة :Titelüberschrift

بسم الله الرجن الرحيم حدود قايم الدين ' Anfang: المرحن الرحيم المركز النافع النافع النافع النافع النافع النافع المركز المركز المركز النافع المركز ال

Abschieds-Edict: eine Vermahnung an die gläubigen Anhänger der Lehre.

والحجد لله المنزة المتان ... والسلام على ولت : Schluss القيامة القايم . . . وهو حسب عبدة الصعيف الراجي لرحمته في يوم تنقطع فيه وصايل الانساب وتنخلل معاقد الغدر' تم المنشور . . . والشكر لوليه عبده'

/ 4325.

Mq. 470, 1, f. 1-11^b.

الرسالة الدامغة للفاسف: Titeluberschrift الرد على النُصَيْرِيّ لعنه المولى في كم كَوْر ودَوْر

توكلت على مولانا البار العلى سجاند :Anfang الما بعد التي كتاب الما بعد التي كتاب الفع بعض النصيرية الكافرين بمولانا جل ذكره . . . الغاوي للمومنين والمومنات النخ

Widerlegung der Schrift eines Noçairiers, deren Titel: ك" الحقايق وكشف المحاجوب.

ومولانا بكم لخبير والسلام على :Schluss f. 11 فكره المومنين والمومنات والموحدين لمولانا جل فكره والموحدات والحمد والشكر لمولانا وحده وهو حسبنا ونعم النصير المعين تمت

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 1, f. 2—13. 373, 1, f. 1^b—13^b. 423, 1, f. 1—14 (der Titel f. 2^a auf farbigem Grunde in Goldschrift; Bl. 11 leer, doch fehlen nur die fünf Worte (بالله على وعمر وعثمان). 524, 1, f. 1—9 (Titel fehlt; zuAnfang fehlen 2 Bl.; das Vorhandene beginnt: واحدة منكن ان مولانا. Schluss fehlt; f. 9^b bricht ab mit: الكاسرة وازيد Mq. 470, 8^b, Z. 2). We. 1550, 1, f. 1—17^a. Lbg. 214, 1, f. 1—12^b.

4326. Mq. 470, 2, f. 11^b—19^b.

الرسالة الموسومة بالرضى Titelüberschrift: والتسليم الى كافة الموحّدين والى جميع من شك في مولانا جل ذكره وفي وليّد قايم الزمان عمّ

من عبد مولانا سجان قدرة مولانا :Anfang وتعالي لاهوته لما راي من امور المستجيبين بخلاف ما شرطه عليهم من الوصايا في الرضى والتسليم لمولانا . . . فكتب اليهم كتابا يكون صلاحهم في قراءته الخ

Ermahnung, an Alle gerichtet, die an Gott und dessen Vertreter zweifeln.

Nach der Vorbemerkung beginnt die Schrift selbst so f. 12°: المحمد الصمد الازل ومعل علية العلل والعالي بلا شبه ولا مثل . . . اما بعد معاشر المستجيبين فقد بلغني ما اصابكم من الصعف في اديانكم الخ

بسيف مولانا جَل ذكره ولا معبود: Schluss f. 19b: سيف مولانا جل ذكره ولا معبود والصرّاء والشرّاء والشرة والشراء والرضاء وهو حسبى وعليه توكلت وهو نعم المعين تنت

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 2, f. 14—23. 373, 2, f.14—23. 423, 2, f.15—24. 524, 2, f.10—19 (zu Anfang fehlen 5 Zeilen). We.1550, 2, f.17—30. 1544, 4, f. 57^b—82. Lbg. 214, 2, f. 12—21.

4327.

Mq. 470, 3, f. 19b-28b.

ر" التنزية الى جماعة :Titelüberschrift الموحدين ورُفعت الى الحصرة اللّاهوتية وأطلقت'

توكلت على مولانا البار العلام العلى الاعلى: Anfang حاكم الحكام ... بسم الله الرحن الرحيم وعاة عبده الامام من عبد عرف مولانا في الظهور والكتمان . . . أما بعد فانى احمد البكم مولانا الذي لا مولى لنا سواه الخ

Nachweis, dass der Imam in seiner göttlichen Isolirtheit nichts gemein hat und nicht zu verwechseln ist mit den ihm untergeordneten Personen, auf welche die Ausdrücke السابق. الجدة الاساس, الناطق Anwendung finden.

ومولانا سجانه منزّه عن حدود الدين Schluss: والدنيا لا يدخل في الاوهام والخواطر سجانه وتعالي عما يصفون والحمد والشكر له وحده وهو حسبنا ونعم النصير المعين والشكر المعين ال

Darauf folgt noch die Unterschrift, wonach diese Abhandlung in der Unreinschrift vollendet ist im 2. Gom. des Jahres des حمد بن على بن احمد mit dem Zusatz: هادي المستجيبين المنتقم من المشركين المستجيبين المنتقم من المشركين لله تمن بسيف مولانا وشدة سلطانه وحده لا شريك لم تمن

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 3, f. 23—33. 373, 3, f. 24—34. 423, 3, f. 24—35. 524, 3, f. 19-30. We. 1550, 3, f. 31—45. 1544, 5, f. 82—109. Lbg. 214, 3, f. 21—32.

4328.

Mq. 470, 4, f. 28^{b} — 34^{b} .

Titelüberschrift:

[الر"] الموسومة برسالة النساء الكبيمة

توكلت على مولانا البار والعلام العلى :Anfang الاعلي . . . حروف بسم الله الرحمن الرحيم حدود عبده الامام سجانه من اظهر حكمته فاعجز بريته الحز

Die Anrede ist immer gerichtet an die معاشر الموحّدين. Die Schrift ist bezeichnet als موعظة und معطنة.

وللمولي بعد ذلك رسل كثيرة في الدين :Schluss وللمولي بعد ذلك وانما قصد بذلك على يدي رفقا بمن اتصل اليه وجلالة لهم وشرفا وعزّا والحمد والشكر للمولي وحده لا شريك له وبه استعين في كل الامور

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 4, f. 33-40. 373, 4, f. 35-42. 423, 4, f. 35-42. 524, 4, f. 30-38. We. 1550, 4, f. 45-56. Lbg. 214, 4, f. 32-39.

4329.

Mq. 470, 5, f. 34b-38a.

الصُبحة الكائنة :Titelüberschrift رسالة من هادي المستجيبين المنتقم من المشركين بسيف مولانا سجانه الى اهاب نشتكين المعتقلين

توكلت على مولانا الغفور البار حاكم :Anfang الحكّام وهو العزيز . . . بسم الله الرحمي الرحيم حدود عبدة المختار من عبد مولانا الحاكم الاحد الفود . . . ومملوكه حمزة بن على بن احمد هادي المستجيبين . . . الي مُعانِدَ ومن معد في الاعتقال . . . اعلموا هداكم المولي الي الحقايق . . . أما بعد فائد قد وصل التي رقعة من ابي القاسم مبارك بن على الداعي . . . يشكركم فيها الح

Antwort auf ein Schriftstück des Abū 'lqāsim mobārek ben 'alī, das Wesen der Imāmschaft betreffend, dass es einheitlich, ungetheilt, gegensatzlos sei.

فابشروا واعلموا أن الفرج قريب أسرع :Schluss من لمح البصر وسيعلموا المرتدّون المنافقون لمن عقبي الدار والسلام عليكم أجمعين ورحمة المولى وبركاته

Mit der Unterschrift, dass dies abgefasst sei im Śa'bān des 2. Jahres des Hamza ben 'alt (409/1018); zuletzt: والحمد لمولانا وحده في السرّاء والصداء والرخاء وهو حسبي ونعم النصير المعين والصرّاء والرخاء وهو حسبي ونعم النصير المعين

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 5, f. 40—44. 373, 5, f. 42—46. 423, 5, f. 42—46. 524, 5, f. 38—42. We. 1550, 5, f. 56—62. Lbg. 214, 5, f. 39—43.

/ 4330.

1) Mq. 470, 6, f. 38^a-39^b.

نُسخة سجلٌ المجتبَى :Titelüberschrift

توكلت على مولانا علينا سلامه :Anfang ورحمته . . . بسم الله الرحمن الرحيم من عبد مولانا بالحقيقية واله الازلية الواحد . . . الي اخيم وتاليه وثانية آدم الجُرْوَق الذي اجتباه بعلمه . . . ابو ابرهيم اسمعيل بن محمد التميمي . . . أما بعد يا اخي ابو ابرهيم الرياد التي نظرت اليك الرخ

Bestallungs - Urkunde an Abū ibrahīm ismā'īl ben mohammed ettemīmī.

ویثبّک علی طاعته انه ولی ذلک :Schluss والقادر علیه تم تقلید المجتبی والسلام

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 6, f. 44. 45. 373, 6, f. 46. 47. 423, 6, f. 46—48. 524, 6, f. 42. 43. We. 1550, 6, f. 62—64. Lbg. 214, 6, f. 43. 44.

2) Mq. 470, 7, f. 39b—43a. Titelüberschrift:

ويتلوه تقليد الرضى سفير القدرة

الحمد لمولانا وحدة لا شريك له :Anfang في السرّاء والصرّاء . . . من عبد مولانا ومملوكه قايم الزمان . . . التي الشيخ الرضى سفير القدارة فخر الموحّدين . . . البي عبد الله محمد بن وهب القرشي الداعي . . . ' توكلت على مولانا البار العلام . . . حروف بسم الله الرحمن الرحيم حدود عبده الامام من عبد مولانا الحاكم الاحد الفرد . . . ومملوكه حمزة بن على بن احمد . . . التي الشيخ الرضي . . . السلام عليك فاني احمد اليك اليك البك مولانا . . . أما بعد فاني نظرت بنور مولانا الخ

Bestallungs-Urkunde an Mohammed ben wahb elqorasī erridā.

في جميع الامور في الدنيا والدين: Schluss f. 42b وللدين؛ وللمور في الدنيا وحده وهو حسبنا ونعم النصير المعين

Nach der Unterschrift geschrieben im Sawwal des 2. Jahres des Hamza (409/1019); zuletzt: وبد استعنت ومند الطلب وبد استعين تم

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 7, f. 46—49. 373, 7, f. 48—51. 423, 7, f. 48—52. 524, 7, f. 44—47. We. 1550, 7, f. 64—69. Lbg. 214, 7, f. 45—49.

4331.

1) Mq. 470, 8, f. $43^{\circ}-46^{\circ}$.

Titelüberschrift:

ويتلوه نسخة تقليد المقتنى تقليدا صُيِّنَ

اعلم وفقك المولي ومتحكه سبيل الهدي : Anfang: ... العلوان من قايم الزمان هادي المستجيبين . . . حمزة بن على بن احمد التوقيع الي الشيخ المقتنى . . . ابني الحسن علي بن احمد السّموقى المعروف بالصيف . . . التحمد لمولانا وحده في السرّاء والصرّاء . . . من عبد مولانا سجحانه ومملوكه قايم الزمان . . . التي رابع الحدود النفسانييين . . . الشيخ المقتنى الي رابع الحدود النفسانييين . . . الشيخ المقتنى . . . ابني الحسن على بن احمد السّموقى الداعي السلام عليكه فانى احمد اليكه مولانا . . . أما بعد قانى احمد اليكه مولانا . . . أما بعد قانى احمد اليكه مولانا . . . أما بعد قانى احمد اليكه مولانا . . . أما بعد قانى احمد اليكه مولانا . . . أما بعد

Bestallungs-Urkunde an 'Ali ben ahmed essammūqī abū 'lhasan elmoqtanā.

وسلام المولي عليك سلام رضى :Schluss ومحبة وعلى ساير الموحدين ورحمة المولى ويركاته

Geschrieben im Śa'bān des 3. Jahres des Ĥamza من ظهور سنينه المباركة المولي حسبنا :zuletzt (410/1019) وبه استعين ونعم النصير المعين سجانه وحده لا شريك له

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 8, f. 49—53. 373, 8, f. 51—54. 423, 8, f. 52—56. 524, 8, f. 48—52. We. 1550, 8, f. 69—74. Lbg. 214, 8, f. 49—53.

2) Mq. 470, 9, f. 46^b—47^a. Titelüberschrift:

مكاتبة الى اهل الكِدْية البيضاء

توكلت على مولانا وحده المنجز :Anfang لعبده الامام الهادي وعده الي اهل الكدية البيضاء العاليمين اهلها كسلام عليكم حسن نيت تكم الخ

Aufforderung an die Leute von Elkidja elbeidä, ihre Briefe an den Vermittler حسن بن هبن الرقاء على المحاء على المحاء والحمد لمولانا وحدة والحمد لمولانا وحدة

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 9, f. 53. 54. 373, 9, f. 54. 55. 423, 9, f. 56. 57. 524, 9, f. 52. We. 1550, 9, f. 74. 75. Lbg. 214, 9, f. 53. 54.

4332.

1) Mq. 470, 10, f. 47a-48a.

رسالة الانصناء :Titelüberschrift

من هادي المستجيبين المنتقم . . . Anfang بتاييد المولي جل وعلا نطقت . . . وانتم معاشر الموحدين بالانصناء . . . الي توحيد مولانا دعوتكم المخ

Vermahnung an die Leute von Elinçina zur Ausdauer im Glauben. — Schluss: تكونوا يومئذ من الفايزين الذين لا خوف عليهم ولا هم يجزنون

Geschrieben im Gom. II des 3. Jahres des Hamza (410/1019); zuletzt: من سنينه المباركة والسلام عليكم ورحمة المولى وبركاته وهو حسبي وثقتى وبه استعين تهت

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 10, f. 54. 55. 373, 10, f.55. 56. 423, 10, f.57. 58. 524, 10, f.52. 53. We. 1550, 10, f. 75—77. Lbg. 214, 10, f. 54. 55.

2) Mq. 470, 11, f. 48*—49b. Titelüberschrift:

شرط الامام صاحب الكشف

توكلت على مولانا جل ذكرة الحمد :Anfang لمولانا الحاكم منشى الحق ومؤتيده . . . من العبد المختار الي كافة اخوانه الدعاة الي توحيد المولى

Enthält eherechtliche Bestimmungen.

فهكذا يجري الحال بالعدل والانصاف :Schluss والسلام عليكم والحمد لمولانا وحده لا شريك له

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 11, f. 55-57. 373,11,f.56.57. 423,11,f.58-60. 524,11,f.53-55. We. 1550, 11, f. 77-79. Lbg. 214, 11, f. 55. 56.

/ 4333.

1) We. 1543, 1, f. 1-26*.

140 Bl. 8°c, c.14-17 Z. (20¹/2×15; 15¹/2×10-11cm). Zustand: nicht ganz fest im Einband; im Anfang etwas unsauber, auch fleckig, sonst ziemlich gut. — Papier: gelb, glatt, ziemlich stark. — Einband: Pappband mit Lederrücken und Klappe. — Titelüberschrift:

شيط الامام صاحب الكشف

الشرط هو العلامة واشراط الساعة :Anfang علاماتها كما قال أن هذه اشراط القيامة وازمّتها النخ

شرح شرط الأمام : Der Titel muss vielmehr sein

Ausführlicher gemischter Commentar eines ungenannten Verfassers zu derselben Schrift. Das Stück ist hier nicht zu Ende; der behandelte Text geht bis zu den Worten f. 18^b: منافعها من جميع ما في يده (— Mq. 470, f. 49^a, 4).

Der Commentar zu dem Anfang des Textes beginnt: توكلت على مولانا جل ذكرة المولي جل ذكرة ويكل هنا هو الحاكم تعالى والتوكل عليه هو افراغ الجهد وبذل الطاقة في الاعتماد عليه . . . الحمد لمولانا الحاكم الحمد اعم من النشكر والدليدل على ذلك الح

Es bricht hier ab mit den Worten f. 26°: الله التوم ويقال ان يسلم لهن المحملان على مثال ما يسلم التوم ويقال ان المحدث (خص Mo. 161, 2, f. 124°, 5).

Schrift: ziemlich gross, gewandt, deutlich, im Ganzen gleichmässig, etwas vocalisirt. Ueberschrift grün, Stichwörter roth. — Abschrift c. 1180/1737.

Bl. 26^b - 29ⁿ leer, von einigem Gekritzel abgesehen.

2) Mo. 161, 2, f. 69-178.

Format etc. u. Schrift wie bei 1. (Auf f. 69an. b je 13 Z.).

Derselbe Commentar. Titelüberschrift (grün): شبط الامام صاحب الكشف, wozu noch gesetzt werden muss. Anfang ebenso.

Auch diese Hdschr. behandelt den Grundtext nicht weiter als wie bei We. 1543, 1 angegeben ist.

Der Commentar bricht hier ab mit den Worten: اذا وطئتهم الكفرة النحوان وبقوا كاليهود الكفرة النحوان وبقوا كاليهود الملك اذلاء مقهورين نحينئذ ياتيهم النصر والظفر من الملك المقتدر على يد السيد المنتظر واخوته السادقين الغرر، F. 165" ist leer geblieben, aber es fehlt nichts.

/ 4334.

1) Mq. 470, 12, f. 49b-50b.

الرسالة التى ارسلت الى :Titelüberschrift ولي العهد عهد المسلمين عبد الرحيم بن الياس

توكلت على امير المومنين جل ذكره . . . الي ولتى العهد من عبد امير المومنين ومملوكه . . . الي ولتى العهد . . . أما بعد فقد حان لولتى العهد ان يكشف القناع

Diese Schrift ist an 'Abd errahim ben eljäs, den Nachfolger, gerichtet: er solle offen auftreten als Sohn des Ohms des Beherrschers der Gläubigen. — Schluss: مونادي المنادي المنادي المبين والسلام عليك ورحمة المولي وبركاته' تمت . . . ونعم النصير المعين'

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 12, f. 57. 58. 373,12,f.57.58. 423,12,f.60.61. 524,12,f.55.56. We. 1550, 12, f. 79—81. Lbg. 214, 12, f. 56—58.

2) Mq. 470, 13, f. 50^{b} — 52^{a} .

Titelüberschrift:

رسالة خُمار بن جَيْش السليماني العكّاوي

توكلت على امير المومنين جل ذكره ... Anfang: ... من عبد امير المومنين جل ذكر مولانا سجانه ومملوكه ... الي ابليس الابلاس ومعدن الشرك والوسواس ... خمار بن جيش السليماني العكاوي أما بعد يا خمار ان كان اسمك في الاصل حارث ابليس ومعدن الشرك الج

Ermahnung an Humar ben geis essuleimant el'akkawi, von seinem Unglauben zu lassen oder der Strafe dafür gewärtig zu sein.

واقوام آخرین فی العذاب حتی :Schluss یؤدون الجالیة وهم صاغرون ونلک بقوّة مولانا جل ذکره لا شریک له وهو حسبی ونعم النصیر المعین'

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 13, f. 58-60. 373, 13, f. 58-60. 423, 13, f. 61-63. 524, 13, f. 56-58. We. 1550, 13, f. 81-83. Lbg. 214, 13, f. 58. 59.

4335.

Mq. 470, 14, f. 52^a—53^b.
 Titelüberschrift:

الرسالة المُنْفَذة الى القاضي

توكلت على امير المومنين . . . بسم الله :Anfang الرحمن الرحمن الرحمن الرحمن الرحمن الرحمن الرحمن الرحمن الي احمد بن محمد بن العقام الملقب بقاضى القصاة أما بعد فقد تقدمت لنا البك رسالة المن

Aufforderung an Ahmed ben moh. ben el'awwam, mit dem Beinamen Oberqadı, zur
Selbsterkennung und Einsicht in seine Pflichten,
und dass er in Fällen, wo ein Einheitsbekenner
(موحَد) vor sein Forum komme in Ehesachen
und sonst, den Betreffenden zu ihm (Hamza)
zur Aburtheilung schicken solle. — Schluss:
فانظ لنفسك فقد اعذرتك موة بعد اخرى وانذرتك

Geschrieben im Rabt' I des 2. Jahres des Hamza (409/1018); zuletzt: المنتقم من المشركين بين عليه المومنين وهو حسبي ونعم النصير المعين

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 14, f. 60. 61. 373, 14, f. 60. 61. 423, 14, f. 63. 64. 524, 14, f. 58. 59. We. 1550, 14, f. 83—85. Lbg. 214, 14, f. 59—61.

2) Mq. 470, 15, f. 53b-57b. Titel@berschrift:

المناجاة مناجاة ولي الحف

باسمك اللهم سجانك القديم الازلى عرشك الم : Anfg الك اهل التقوي : Ein Gebet. — Schluss ورب المغفرة فلك الحمد كما مننت يا مولانا والحمد لمولانا وهو حسبي ونعم النصير المعين و

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 15, f. 61-66. 373, 15, f. 62-66. 423, 15, f. 64-69. 524, 15, f. 59-64. We. 1550, 15, f. 85-92. 1544, 7, f. 130-141. Lbg. 214, 15, f. 61-66.

4336.

1) Mq. 470, 16, f. 57^b—60^b. (F. 60 unten im Text ausgebessert.)

الدعاء المستجاب :Titeluberschrift سجانك يا مبدع الاشياء لا من شيء كان ولا :Anfang من مادة ولا بآلة ولا بمعين ... سجانك يا تخترع العالمين الخ

Gebet um richtige Erkenntniss Gottes und Bekämpfung der Leidenschaften. — Die Hauptsätze der 1. Hälfte beginnen mit هناف سيحانك — Schluss: التنائهون من نفى ألُوهِيَّتك عند الاثبات المحص اللايف بعظمتك وجلالك علوًا كبيرًا تم الدعاء والحد لمولانا وحدها

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 16, f. 66-69. 373, 16, f. 66-70. 423, 16, f. 69-72. 524, 16, f. 64-67. We. 1550, 16, f. 92-97. 1544, 8, f. 141-149. Lbg. 214, 16, f. 66-69.

Mq. 470, 17, f. 60^b—61^b.
 (F. 60 unten im Text ausgebessert.)

التقديس دعاء :Titelüberschrift السادقين دعاء لنجاة الموحدين العارفين

توكلت على مولانا الحاكم المعبود :Anfang وحده المناجز لعبده الخ

انك Gebet der Gläubigen. — Schluss: على ذلك قدير وباجابة هذا القسم وباجلال الوهيتك كفيل جدير تم التقديس والحمد لمولانا الخ

Dieselbe Schrift in: Mq.317, 17, f. 69—71. 373,17,f.70.71. 423,17,f.73.74. 524,17,f.67—69. We. 1550, 17, f. 97—99. 1544, 9, f. 150—153. Lbg. 214, 17, f. 69. 70.

3) Mq. 470, 18, f. 62*—63*. ذكر معرفة الأمام واسماء :Titeluberschrift الحدود العلوبة روحاني وجسماني

توكلت على مولانا الحاكم المعبود واليد :Anfang اشرقا بالوحدانية في ساير الدهور الاسماء الواقعة على مولاي قايم الزمان الخ Ueber die verschiedenen Namen (in geistiger und körperlicher Beziehung) des Hamza.

الشيخ المقتنى بهاء الدين ولسان المومنين: Schluss وسند الموحدين والحمد لمولانا اله العالمين تمت والسلام،

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 18, f. 71. 72. 373, 18, f.71.72. 423, 18, f.74.75. 524, 18, f.69.70. We. 1550, 18, f. 99. 100. 1544, 10, f. 153—156. Lbg. 214, 18, f. 70—71.

4337.

1) Mq. 470, 19, f. 63*-66*.

ر" التحذير والتنبيع :Titelüberschrift بسم الازلي القديم والمولي الكريم :Anfang والرب الرحيم الواحد المنزّه عن صفة الآحاد البن

Preis Gottes, Aufzählung der ihm (dem Hamza) von Gott verlichenen Stellungen und Grade, Warnung an die Gläubigen, diese seine Bedeutung zu verkennen und Vermahnung zum Gehorsam und zur Dankbarkeit. Die Hauptsätze in der 1. Hälfte beginnen mit ist.

واعتمد في دينه على التوحيد والسدف :Schluss واعتمد في دينه على التوحيد والحد لمولانا وبه نستعين وهو حسبي ونعم النصير المعين ا

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 19, f.72-75. 373, 19, f. 72-75. 423, 19, f. 76-79. 524, 19, f. 70-73. We. 1550, 19, f. 100-106. 1544, 11, f. 156-164. Lbg. 214, 19, f. 72-75.

2) Mq. 470, 20, f. 66°—69°. Titelüberschrift:

الرسالة الموسومة بالإعذار والإنذار الشافية للوسالة العقب الحق من المرض والاختبار

توكلت على مولانا الحاكم بذاته . . . Anfang من هادي الامّة ونذيرها وتخلّص الاولياء ومجبرها . . . أما بعد فالحمد لمن البسني الحجد المز

Warnung vor den Bestrebungen der Gegner, Ermahnung zu Standhaftigkeit und Pflichttreue.

فافهموا وصبيتى ولازموا حدودي :Schluss فطاعتكم لهم كطاعتى والسلام على من التي اناب وتمشك حدودي وتاب تمت حمد مولانا وحده Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 20, f.75—78. 373, 20, f.76—79. 423, 20, f.79—83. 524, 20, f. 73—76. We. 1550, 20, f. 106—110. 1544, 12, f. 164—172. Lbg. 214, 20, f. 75—79.

4338.

1) Mq. 470, 21, f. 69^a-76^a.

رسالة الغبية الرسالة : Titelüberschrift التى وردت على يد أبى يَعْلا وهي رسالة التحذير بعد الغيبة بشهور عدة وكان الخاص بها اعل جزيرة الشام

توكلت على مولانا القاهر للقُدَر . . . Anfang: ألحمد للعلانا المطلع على السراير العالم بما تكنّه الصماير البخ

Vermahnung zur Abwendung von weltlichen Gelüsten, zur Einkehr in sich und zur Aufmerksamkeit auf Erfüllung der Pflichten gegen ihren Herrn. Die meisten Sätze beginnen mit: معشر الاخوان. Nach der Ueberschrift von ابويملا an die Bewohner der Geziret essäm überbracht, mehrere Monate nach dem Verschwinden (Hamzas).

فحيينشُ توقون اجوركم وانتم لا :Schluss تظلمون فسجمان مولانا عما يظنّون الجاهلون ويدّعون المبطلون وهو حسبنا وبه نستعين في جميع الامور وهو المعين والنصير' تمت والحمد لمولانا وحده'

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 21, f. 79—86. 373, 21, f. 79—86. 423, 21, f. 83—90. 524, 21, f. 76—84. We. 1550, 21, f. 110—121. 1544, 6, f. 109—129 (f. 129^a, 1 aus 128^b, ult. wiederholt). Lbg. 214, 21, f. 79—87.

2) Mq. 470, 22, f. 76^a-87^a.

كتاب فيد تنقسيم :Titelüberschrift العلوم واتبات الحق وكشف المكنون تاليف اسمعيل بن محمد بن حامد التميمي الداعي المشخّص ذي مصد المنتص علمه من قائم الزمان حمزة بن على بن احمد الخ

توكلت على مولانا البار الازلى . . . Anfang: الحمد لمعلّ علة العلل وازل الازل الظاهر بلا تحديد في القدم . . . أما بعد فانه لما سأل من رغب الي الجواب عن كتاب يسمّى تقسيم العلوم الخ Die Eintheilung der Wissenschaften und ihr Inhalt auf Wunsch eines Freundes erörtert. Es sind 5 Theile: 2 davon betreffen die Religion (der eine das Aeussere, der andere das Innere), 2 die Natur des Menschen und der Thiere (die Heilkunde), der 5. und wichtigste handelt von dem Imām, der das in die Erscheinung aus der Verborgenheit getretene göttliche Wesen ist. Verfasst von Ismā'īl ben mohammed ben hāmid ettemīmī.

والحد والنعبة لمولانا وعليد متكلنا في السرّاء: Schluss والحد والضرّاء والشدة والرخاء وهو حسبي ونعم النصير المعين

Vollendet im Moharram des 3. Jahres des Hamza; zuletzt: بسيف مولانا سجانه وبه استعين

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 22, f. 86—98. 373, 22, f. 86—99. 423, 22, f. 91—102. 524, 22, f. 84—95. We. 1550, 22, f. 121—137. Lbg. 214, 22, f. 87—99.

4339.

1) Mq. 470, 23, f. 87b-92a.

[الرسالة] الموسومة برسالة النوناد Titeluberschrift: الرسالة والسبيل الواضح للطالب المرتناد

للحد لمولانا لخاكم بذاته المنفرد عن مبدعاته :Anfang ... لم تبلغ هويند غوامص الافكار ولا تدركه البصاير والابصار

Die völlige Erkenntniss Gottes ist unmöglich; aber wer ihm gehorcht und bekennt, der gelangt, mittelst des Führers aus der Dunkelheit zum Licht, ins Paradies; solche machen die entrinnende Sekte (الفرقة الناجية) aus. Das Paradies und der Lohn ist nicht, wie die übrigen Sekten thun, äusserlich aufzufassen, sondern innerlich; so verbreitet sich die Schrift über Auffassung desselben u. seines Gegensatzes, der Hölle, über Verstand u. Geist — jener gleicht dem Stein, dieser dem Feuerstahl, welcher aus jenem Funken schlage — und die göttliche Einwirkung darauf.

ان هذا كم الي طاعته وطاعة وليّه الهادي: Sohluss الي معرفته وسالك بكم منهج رحمته والحد لمولانا وحده والشكر لقايم الزمان عبده والولي حسبنا ونعم النصير' Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 23, f. 93—103. 373, 23, f. 99—104. 423, 28, 102—107. 524, 23, f. 95—100. We. 1550, 23, f. 137—144. Lbg. 214, 23, f. 99—104.

2) Mq. 470, 24, f. 92°—97°. Titelüberschrift:

[الرسالة] الموسومة برسالة الشهعة ومثلها في التوحيد ومثل حدودها على المسلك الثالث ورُفعت الي المحصوة اللاهوتية وأطلقت بامر مولانا الحاكم الحكيم عرفنا حقيقية بسم الله الرحمن الرحيم

In dieser Vorbemerkung ist gesagt, dass diese lung lung diese des Schrift verfasst über den 3. Weg, d. h. den Weg des Einheitsbekenntnisses, und dem Hamza vorgelegt habe. Dieselbe beginnt dann f. 92 unten: الحمد لبن ابان توحيده باقامة حدوده وكشف عن تمجيده بمراتب اياته المن

Die Kerze des Einheitsbekenntnisses besteht aus fünf verborgenen Wesenheiten, nämlich: الارادة والمشيئة والكلمة والسابق والتالي, die dann im Folgenden nebst ihrem Zubehör gedeutet werden. Erst wer die 4 zur Kerze nöthigen Erfordernisse besitzt, ist fähig zum Einheitsbekenntnisse. Die Menschen alle aber sind dreierlei: sie sind entweder Leute des Aeusserlichen oder Innerlichen oder des Zeitständers (اهل الطاهر واهل الباطن واهل قايم الزمان); sie entsprechen den Ausdrücken مومنون , مسلمون . Ihre Unterschiede werden des Weiteren besprochen.

وسلامه وصلواته . . . على الذي : Schluss f. 96^b : فالمام الاعظم اختصه من الخلايف اجمعين قايم الزمان الامام الاعظم والنور النمام . . . ورحمة المولي وبركاته وبه استعين المن . . . وللمد لمولانا وحده والشكر للامام الهادي عبده عبدة

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 24, f.103—108. 373, 24, f. 104—110. 423, 24, f. 107—112. 524, 24, f. 100—105. We. 1550, 24, f. 144—151. Lbg. 214, 24, f. 104—109.

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

4340.

1) Mq. 470, 25, f. 97*-102b.

Titelüberschrift:

[الرسالة] الموسومة بالرشد والهداية نص الجنبي اخنوخ الاوان وادريس الومان هرمس الهرامسة النفس الكلية والحجّة الصفية الرضية حجّة الامام قايم الزمان عليما سلامه ورحمته

الحمد لمولانا الحاكم بذاته المنفرد عن :Anfang مبدعاته الذي ارشد بطاعته عباده الموحدين الح

Die an sich unmögliche völlige Erkenntniss Gottes wird herbeigeführt durch den von ihm erleuchteten Imäm; durch beständiges Streben und durch Vermeiden der Erschlaffung und Achtlosigkeit und des Unglaubens kann der Mensch sich dem Lichte nähern.

فاسمعوا معاشر الاولياء نص هذه :Schluss الرسالة التي وضعتها . . بعون مولانا سجانه وافاضة امام زمانه فاحفظوها كما حفظتكم والسلام والحمد لمولانا وحده والشكر لقايم الزمان عبده

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 25, f. 109--115. 373, 25, f. 110--116. 423, 25, f. 112--117. 524, 25, f. 105--111. We. 1550, 25, f. 151--160. 1544, 13, f. 172-187. Lbg. 214, 25, f. 109--115.

2) Mq. 470, 26, f. 102b-104a. Titelüberschrift:

شِعْر **النف**س وما توفيقى الا بالله

Verfasser:

قال الشيخ ابو ابرهيم اسمعيل بن تحمد التميمي الداعي المكنّي بصفوة المستجيبين الى دين مولانا الى علم الامام

Anfang:

الى غاية الغايات قصدي وبغيتى الى الحاكم العالى على كل حاكم المخايد المخايدة وجوا والموا فليس فتى التوحيد فيه بنادم Schluss:

سيكظم هذا الشعر كل منافق ويزداد كظما فوق كظم الاكاظم

Qaçide in 30 Versen (Țawil). Preis des Imam und Aufforderung und Anleitung desselben zum Einheitsbekenntniss.

من الشيخ اسمعيل الي جبل :Die Unterschrift ارتضى به السُمَاك ليقرئ علي كل موحّد وموحدة ارتضى به المولي سجانه واشاع بنسخه للمساجيبين يتفاوضون

به نشیدا استبراکا به فی کل یوم جدید' تجز والسلام حجمد مولانا ومنّه'

Dieselbe Schrift in: Mq. 317, 26, f.115—117. 373, 26, f.116—118. 423, 26, f.118—119. 524, 26, f. 111—113. We. 1550, 26, f. 160—163. 1544, 14, f.187—191. Lbg. 214, 26, f.115—118.

4341. Mo. 165.

14 Bl. 12mo, c. 14-16 Z. (12 × 9½; 10½ × 7^{cm}). — Zustand: ziemlich gut. — Papier: gelblich, ziemlich stark, etwas glatt. — Einband: Pappband mit Seidenzeug überzogen, nebst Klappe.

Enthält kleine drusische Schriften des Hamza ben 'alt.

1) f. 1b-3a ein Stück aus

مختصر البيان في مجري الزمان

أن الباري سجمانه ابدع العقل الكلي :Anfang وأما الانفس فباقية :Schluss — من نوره اللاهوتي الي الابد ولا يصرها تكرارها في الاجسام ولا تغيير الاقمصة

فحوي رسالة الحاكم حمزة بن على : 4-4-3 (2) ألمدعوة ضوء الشمعة ليلة الجمعة

schärft die Lecture dieser Abhandlung am Freitag Abend und die Geheimhaltung derselben vor Fremden ein. Fängt an: يا معشر المحدين ان مولانا سجانه ال غاب غيبة الاستتار المخ und schliesst: فعليكم يا اخوتى في دفن هذه هذه المسار وكتمها باحتراس بليغ

صورة المبيناق المؤلف من ولي الزمان : 14 - 1.13 (4 حمرة المبيناق المؤلف من ولي الزمان : 14 - 1.13 (4 حمرة بن على يتلوه العاقل عند تسليمه دينه واندراجه مع العقال الموحدين يقول انا فلان بن فلان بصحة العقل وبالرضى والاختيار قد تبريت من جميع المذاهب المح ومحروما من افادة لحدود واستحق العقوبة عاجلا : Schluss

Glaubensbekenntniss zur Aufnahme in die Drusensekte; erst nach Aussprechen desselben soll die Ueberlieferung der Drusenschriften und die Einweihung in ihre Geheimlehre erfolgen (nach den obigen Worten folgt noch: وبعد ذلك يسلمون العقال كتب الحكية ويوقفون على الاسرار

Schrift: ziemlich gross, deutlich, vocallos. Stick-wörter roth. — Abschrift c. 1800.

/ 4342.

1) Mo. 163, 2, f. 3-4^a.

Titel fehlt. Anfang fehlt, 1 Bl. Das Vorhandene beginnt: (الائمة الالائمة البار) الاتماء (الائمة عشر البخ سبعة صاروا عشرين تميّز العقل منهم بقوا تسع عشر البخ Behandelt hier die Zahl der (الائمة الالائمة (60)) المكاسرون (25) الماذونون (25) المحاة (26)

ايوب صلى الله عليه اوّل ثلث رتب اول السس: Schluss الثمانية واول النسعة وتسعين واول المائة تسعة وخمسين

2) Mo. 163, 3, f. 4^a-5^b.

ذكر معرفة النلائين حدّا :Titelüberschrift قولة ولا يصل احد الي توحيده الا :Anfang بتمييز ثلاثين حدّا ومعرفة روحاني وجسماني المز

Aufzählung der einzelnen 30 Stufen (zuerst: الكلمة والسابق والتالي الض in zwiefacher Weise: Commentar zu einer Stelle. Vgl. No. 4336, 3.

والسبع ائمة والثلاث خلفا من اخر :Schluss السبع ائمة وهم تاويلية مذمومين السبع ائمة وهم تاويلية مذمومين

3) Mo. 163, 5, f. 6b-7b.

Titelüberschrift:

الحمد لله الذي انبأ بهذه الاسماء والمعانى

مراتبهم العقل الكلي النفس الكلية سفير :Anfang القدرة . . . اسمارُهم روحانق السابف التالي الجدّ المِز

Der eigentliche Titel fehlt hier offenbar: er musete etwa معرفة اسماء الامام رالقابه sein. Aufzählung der einzelnen verschiedenen Namen, Bei- u. Zunamen etc. des Imāms. — Schluss: امثالهم نور نار شمع قطن حسكة صلى الله عليهم (cf. Mq. 470, f. 62°.)

4343.

1) Mo. 163, 6, f. 7b-29a.

ذكر الفصول المسندة :Titelüberschrift عن امام العارفين ومحاجة الطالبين . . . الامير الكبير عبد الله جمال الدين تغمده الله بالرحمة

قوله في الرضا والنسليم لا يظهر لكم حكته الا :Anfg بعد حين للكمة التاسعة وللين الثامنة وفي حقايف الهزل الخ

Aphorismen des Imam, aus einer grossen Menge drusischer Schriften ausgezogen, die Person und Lehre desselben betreffend.

حتى يصح لهم النظر الحقيقي : Schluss f. 28b: في الكشف وهذا ما انتبي الينا من معانى نلك الفصول الشريفلا . . . في كل وقت وحين التي يوم العرض والدين اجب دعانا يا مولانا والحمد لله رب العالمين

Mo. 163, 7, f. 29^a—34^b.
 (Bl. 34 am Rande schadhaft).

Titelüberschrift:

ذكر الغصول التى املاها الشيخ الغاضل . . . معدن الفصل والفصايل منها ما هو من نقله الصحيح ومنها ما هو من فكره الرجيح الخ

قوله في رسالة المعراج الصورة المنقوشة :Anfang في نفس المهندس التي بها ثبتت القواعد والآلات الرخ

Aphorismen des Imam, von ihm dictirt, aus verschiedenen Schriften desselben entlehnt.

Schluss fehlt; bricht hier ab" mit den Worten: بما سبق من افصاله وجوده بالقدرة Worten: والمجزات واظهار المجالس والسحبلات

Die meisten Wörter der letzten Zeile sind beschädigt und nicht zu lesen.

4344. Lbg. 211.

176 Bl. S^{vo}, 13 Z. $(16^{1/2} \times 10^{1/2}; 12^{1/2} \times 7^{2/4}$ cm). — Zustand: ziemlich gut, doch am oberen Rande fleckig. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt. — Einband: rother Lederband mit Klappe.

Titel fehlt. Es ist eine Drusenschrift.

Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt f.1*:
وحِسْمُه اول درجة تسليم الجسم هو ان الانسان يستعبل جوارحه السبعة فيما خلقها الله له وهي اللسان والعين والانن والدن والبحل والبحل والبطن والغرج الح

Es handelt sich also um Anweisung, wie die 7 Gliedmaassen des Menschen zu benutzen seien, um den göttlichen Vorschriften über Verhalten und Pflichten zu entsprechen; besonders ausführlich wird der 7. Punkt الفرح f. 50°-79b behandelt. Darauf der Abschnitt, wie der Mensch sein Vermögen, dem Willen Gottes entsprechend, zweckmässig anwenden müsse f. 88b-117b: ومالة يعنى انه لا يتصرف فيه من حيث اختيار نفسد المؤ Dann, wie er seine Kinder zu erziehen habe f.117b: وولده في تسليم الولد شروط عظيمة ولم مقدمات الح Der letzte Abschnitt fasst Alles zusammen, was der Mensch thun und lassen muss, um den Geboten und Verboten, d. h. dem Willen Gottes, Genüge zu thun f. 131b—176: جميع ما يملكه لمولانا الحاكم جل ذئره عدا كلام عام شامل لجميع ما يملك الانسان الض

وجند الله هم الغالبون :Schluss f. 176b وحزب الشيطان هم الخاسرون كل هذا من فصل رتبي ليبلونى ااشكر ام اكفر ومن شكر فانما يشكر لنفسه ومن كفر فان رتبى غنى كريم

Schrift: ziemlich gross, gefällig, gleichmässig, vocalisirt, Stichworte roth, Ueberschriften in grösserer Schrift, roth oder auch farbig. — Abschrift c. 1200, 1785.

4345. Mo. 164.

268 Bl. kl. Queer-16mo, 9 Z. (10 × 7¹/₂; 7¹/₂ × 6^{cm}). (Bl. 1-27 u. 191-268 ergänzt; Text: 8-9 × 6¹/₂^{cm}.) — Zustand: unsauber; im Rücken oft ausgebessert. — Papier: gelb, ziemlich stark und glatt; die Ergänzung hat weisseres, weniger glattes Papier. — Einband: brauner Lederband mit Klappe.

Titel fehlt. — Ein Sammelwerk, worin in Vers und Prosa theils drusische, theils çūfische und erbauliche Stücke enthalten sind. Das Hauptsächlichste ist:

1) f. 1° überschrieben: فصل من الجزؤ: es ist damit gemeint die Drusenschrift: المجزؤ الاول. Dies Stück ist der Schluss dieser Schrift (Mq. 318, 1) und enthält nur 2 Zeilen mehr als dort mitgetheilt sind.

- 2) f. 2°, Zeile 2 bis f. 4°. Einige Stellen aus Drusenschriften. Die erste ist überschrieben: من التحقايق والاندار und beginnt: فصلخوا اسماعكم ايها الاخوان الي داعي الحق واجيبوا لضخوا اسماعكم ايها الاخوان الي داعي الحق واجيبوا لماثر اهل الصبر المخ . Die andere beginnt f. 3°, 1: جعلنا المولي ولخاكم ممن وفق نطاعة للدود المخ لجسمة صلى عليم اكمل الاجسام مطلقا المخ :7، أودا الخسمة عليم اكمل الاجسام مطلقا المخ :7، والمناون المناون المناون
- 3) f. 5-10^a Aussprüche Jesu (Reinheit des Herzens; Bestrafung der Gottlosen) und Anderer. (F. 7^b der Lebenszweck des Verständigen, das Jenseits.)
- 4) f. 10^b—13^a. Ueberschrift: مملاق على الله على الله على شهس الحقايق على عدد انفاس Anfang: معلى الله على شهس الحقايق على عدد كل موج دافق المخ لأخلايق وكلمات الحقايق وعلى عدد كل موج دافق المخ التعامية Drusenschrift. Gebet für den Imām, d. h. den الزمان (wie er f. 13^a, 1. 3 u. öfters genannt ist). Die Wendung صلى الله . . . على عدد عدى عدد قطر السماء وفاص يعبوب بماء على عدد قطر السماء
- حديث قصة [سليمان] Anfang: مع السيدة بلفيس وما فيها من المجز النفيس وما فيها من المجز النفيس قل تعالى انى وجدت امراة تملكهم والامراة هي بلقيس بالكسر واسمها ليلا ابنة عميرة بنت عمرو بن الهيثم المخ Geschichte Soleimāns und der Bilqts. Zuletzt stirbt sie und wird begraben. Schluss: ودفنت تحت حايط بمدينة تدمر في تابوت من حجر وصفر... رجها الله تعالى... بصحبة سيد الاكوان عليه الصفر الرجين ما رمق طرف بانسان وسلم تسليما
- من نظم الندب الهمام: f. 28-47. Ueberschrift ومن نظم الندب الهمام المغفور له الشيخ على فارس المرحوم المغفور له الشيخ على فارس Gedichte des 'Ali fāris.
- a) f. 28*. Anfang:
 ابدأ باسم الله رب العالمين وبالثنا والشكر للهادي الامين ابدأ باسم الله رب العالمين وبالثنا والشكر للهادي الراغبين صاحب القوات والركن المتين خارق العادات باب الراغبين شطنيل الحكيم Langes Vierzeilen-Gedicht auf den شطنيل الحكيم (f.28*,3) d.h. den Imām. (Dasselbe Lbg.209, f.99*).
- b) f. 36*. Auch Vierzeilen. Anfang (Wāfir): انا الفقير الذي قلت مكاسبة انا الفقير الذي عمّت مصايبة انا الاسير الذي سدّت مهاربه انا الكسير وما من جبرة وَالِي

c) f. 39b. Anfang (Ṭawil):
الله كوكبا بالشرق اشرى زاهيا ومن افق احبابي تبذيت وافيا
d) f. 43a—47a kleinere Gedichte.

Ausser a) gehören die letzteren — denn b) u. c) sind persönliche Klagen des Dichters zu der Drus en litteratur; in dem letzten Stück f. 47° heisst es: لا شكّ فو انت يا حَمْزَة ويا شَطْنِيل

7) f. 47^b. Anfang eines Gedichtes des أبو عبيد الكَفَرْفُوقي

سجان مولانا العلم سجان خلف الكيان بفعله اتقانا Nur 3 Verse, auch zur Drusenlitteratur gehörig. — Nach f. 47 fehlt etwas.

8) f.48-160°. Titel fehlt; nach der Unterschrift f. 159°: الفصول والاخبار عن مناقب الابرار العنيار عن مناقب الابرار Das Werk enthält Charakterzüge aus dem Leben der Frommen, nach gewissen Fächern geordnet, und zerfällt in 25 Abschnitte. Anfang fehlt. Der erste Abschnitt scheint die Ueberschrift gehabt zu haben: الجوع وانشبع وانشبع به ابدان الصديقين المن يشبع به ابدان الصديقين المن

ع قيام الليل والمجاهدة وفصيلتهما 57° فصل .3 ف فصايل الصمت وقلّة الكلام 67° فصل .4 في فصايل الصمت وقلّة الكلام 52° فصل .4 في العربي 12° فصل .5 في العربي 12° فصل .5 فصل .5 فصل .5 فصل .147° فصل .20° فصل .5 فصل .147° فصل .20° فصل .135° فصل .157° فصل .15° في الرباء ونقم في الرضاء بالقصاء وفصيلته 157° فصل .25° في الرباء ونقم على وجدتى المه فقالت لذة ثوابه : Schluss f.159° سعف مرارة وجعه تنت

9) f. 160°—186°. Erbauliche kurze Anekdoten und Betrachtungen. Darin f. 178° ein Abschnitt über die Gnadengaben der Frommen: فصل في كرامات الأولياء والمختاص كنت في البادية مرّة المخ Nach f. 173 u. 181 fehlt etwas.

10) f. 186°—189°. Ueberschrift: من كلام الشيخ الفاضل المفصال المكندي بالهلال الحمد لله الموقف للصواب القابل لمن تاب :Anfang المحمد لله المطلوب من النساء خصال كثيرة البخ

Eigenschaften einer rechtschaffenen Frau. Und f. 187b von demselben: Eigenschaften des Frommen. Bricht f. 188a ab mit den Worten:
مقبلا على ربع معرضا عن أبيه المعرضا عن أبيه معرضا عن أبيه العرضا عن أبيه معرضا عن

Dann folgt noch f. 1886—1896 ein kleines Stück: من دلام أبراهيم أبن أدهم, dass der Fromme 6 Dinge zu meiden u. dafür 6 Dinge zu thun habe: قال لا تنال درجات الصالحين حتى تجوز ست عقبات F. 1896 u. 190 leer.

11) f. 191—214b. Titelüberschrift fehlt; sie könnte sein: القصيدة العسكرية (cf. We. 230, 1 und besonders bei Lbg. 209). In Vierzeilen. Der Held heisst hier (f. 202b) حمد المرتضى. Das Gedicht schildert das Jüngste Gericht auf Erden. Anfang fehlt. Das Vorhandene beginnt (Basit): عو العلى الد واحد ازلِي باز رحيم لكن الناس والملل لقد تدانا لهم باللف وامتثل بهم فجل عن التشبيد والعدم لعد العدم العد

والف الف تحيات قد اجتمعت والف الف سلام نورها لمعت والف الف زكات بالهدي رفعت والف الف صلات كل ما بزغت شمس النهار واوفا بعدها الظلمُ

12) f. 214^b—216^a. Ohne Ueberschrift. Von 84 Eigenschaften der Frommen = Mo. 225, 4, f. 55^b.

13) f. 216b — 223b. Ohne Ueberschrift. Anfang: المحمد لله الأول بلا بداية الآخر بلا الحمد الله الأول بلا بداية الآخر بلا بنابوحدانية والي نبهاية الواحد . . . فمن اقبر له بالوحدانية والي نبهاية الواحد . . . فمن اقبر له بالوحدانية والي رسوله السادي بالوسيلة زالت عنه الامراض الح رسوله السادي بالوسيلة زالت عنه الامراض الحق وقت منه المهادي وقت ملاة دايما فيها القبول عليه من المهيمين كل وقت صلاة دايما فيها القبول

14) f. 224—235*. Ohne Ueberschrift. Anfang: فاذا تم له الرشاد على هذه الصورة المذكورة Aus einem cüfischen Werke; über die Stufen der Läuterung zur Erkenntniss Gottes und die Wirkungen der Annäherung an Gott (bes. 232 ff.). Schluss: ولا تندرك الابصار شيئا الا بالانوار انظاهرة 15) f. 2356—2446. Ein zur Drusenlitteratur gehöriges Stück, das Auftreten des المطقة (auch الحاكم genannt), d. h. des الحاكم, und den Lintritt des Jüngsten Gerichtes — wobei der Eintritt des Jüngsten Gerichtes — wobei der getödtet werden, f. 2416 — schildernd, mit ziemlich vielen auch längeren Gedichtstücken. Es beginnt hier (Ṭawil): تبارك من اعطاهم العز والقوي وخصصهم بالنور والبرعان (es fehlt etwas nach (بالنور البرعان بيد رجال كالاسود القساور نطئ النطلا منها وحز الغلاصم فلاك يوم القيامة يوم الحسة والندامة

16) f. 245—258°. Çufische Betrachtungen. Der Fromme hat sich vor dem, was der Glaube verbietet, zu hüten und des göttlichen Zornes stets eingedenk zu sein. Woran sich f. 246° ein Abschnitt في معنى الصبر (verschiedene Aussprüche über die Geduld) und f. 249° باب الخلوة والعزلة (verschiedene Aussprüche über die Geduld) und f. 249° باب الخلوة والعزلة (verschiedene Aussprüche über die Geduld) und f. 251°—258° ein Abschnitt, der bezeichnet ist als من ابواب اليا عم Elias verschrieben ist. Er enthält zuerst kurze Sätze, die mit الياك والكان بالعقل فانه جمال نه عليك بالعقل فانه تورث النهم وتوقع في الملامة الياك والكانة فانها تورث النهم وتوقع في الملامة

17) f. 258^b—259^a. Einiges über den Propheten جيي بن زکريـ .

18) f. 2596—268. Ein Kapitel über Bussfertigkeit, باب التوبة على ثلاث معاني اولها الندم الدايم المخ قال الجنيد التوبة على ثلاث معاني اولها الندم الدايم المخ Darin die وصية eines Mönches und die des وعلى تعلى الجرجاني; على الجرجاني tuletzt etwas von dem frommen عمروف الكرخي u. dessen Schüler على المرف dies letzte ist hier nicht ganz zu Ende, gehört auch wol nicht zu dem obigen Kapitel.

Schrift: f. 28-189 klein, gut, gleichmässig, vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth. F. 1-27 und 191-268 gross, zum Theil flüchtig, im Ganzen deutlich, nur zum Theil vocalisirt. — Abschrift von f. 28 ff. um 1750; f. 1 ff. um 1820.

/ 4346. Lbg. 209.

318 Bl. klein Queer- 16mo , 9 Z. (11 × 8; 8 - $8^{1/2}$ × $5^{3/4}$ - 6^{cm}). — Zustand: nicht recht sauber. — Papier: gelblich, ziemlich stark und glatt. — Einband: rothbrauner Lederband mit Klappe. — Titel f. 1^{a} :

هذا ترتيب وتاليف في ظهور السيد، العظيم وقدومه بالعسكر الكريم

الحمد لله ربّ العالمين ومسبّب: "Anfang f. 1 الحمد لله ربّ العالمين ومسبّب الوهاب القابل لمن الاسباب ومالك الرقاب الكريم الوهاب القابل لمن المثان المثان المثان شرح الثواب ان شاء الله وبه المستعان وهو صاحب الفصل والمن والجود والكرم والاحسان تمت

Gehört zu den Drusenschriften. Es wird in dieser Schrift das Auftreten des Helden und sein siegreicher Heereszug in Prosa geschildert, wie dies sonst oft in längeren Gedichten ge-(Heerqacide) العسكرية (Heerqacide) betitelt werden. Ob mit dem Helden der spurlos verschwundene Elhakim, an dessen Wiedererscheinen die Drusen glauben, oder der Elmehdi, dessen Wiederauftreten eine grössere Menge der Gläubigen hoffte, gemeint sei, kann fraglich erscheinen. Vieles spricht für den Letzteren; aber mit Rücksicht auf Mo. 164, 15, f. 235-244 und Mo. 225, 3 (No. 3319, 3), wo von dem Untergang der den Drusen feindlichen Männer Ibn elberberijje und Eddurzi (oder Eddarazī) die Rede ist und wo der Held Elmotaffar heisst (ebenso wie in We. 230, 1, Vers 2 und in We. 715, 3, we er mit gleichem Namen als das "zuerst geschaffene" Wesen bezeichnet wird), und mit Rücksicht auf We. 715, 4, wo von dem Siegeszug die Rede ist, und wo f. 95-100 und f. 103-105 offenbar Hamza und die Drusen gemeint sind, doch ist es gewiss, dass unter dem siegreichen Helden Elhäkim zu verstehen sei.

Was die übrigen Stücke dieses Bandes anlangt (f. 52 ff.), so ist ihr Inhalt erbaulicher Art, zum Theil çüfisch. Nur das Gedicht f. 199 ff. von على فارس (= Mo. 164, 6, f. 28 ff.) gehört zur Drusenlitteratur. — In der Unter-

schrift f. 198^b ist das Ganze als تبيفية, also Sammelwerk, bezeichnet. Es ist darin enthalten: f.52^b في هذه في هذه وسبب زهده في هذه وسبب الدنيا وما وقع له من الكيلام الحبيب تصد الدنيا وما وقع له من الكيلام الحبيب قصد الصدي وما جري له مع صالح البصري أو تحد العمل في بيان مواهب الثواب ومواقع العقاب أو المعلى في ذكر مناقب معروف الكرخي فصل في ذكر ترامات الانبياء والأولياء من قول الشيخ على فارس

Ein vierzeiliges Gedicht, anfangend:
ابدأ باسم الله رب العالمين وبالثنا والشكر للهادي الامين
المناقب الشيخ الفاصل [(1640) \$6a'b. (1640)] مناقب الشيخ الفاصل [(1640) عباده الصالحين المقالل الذي جعل عباده الصالحين وقدوة للمتنقيين . . . أما بعد فقد صدر سؤال من بعض اعيان طالبي سلوك نييق الآخرة النخ المناه الشيخ Der Verfasser nennt sich bloss خادم الشيخ Auch der eigentliche Name des in diesem Artikel geschilderten frommen Mannes ist nicht angegeben.

Alle diese Artikel haben paränetischen Inhalt. Schrift: ziemlich gross, gut, vocalisirt. Stichwörter roth. — Abschrift im J. 1213 Ďū'lhigge (1799).

/· 4347. Mo. 224.

149 Bl. 12mo, 11 Z. (14²/₃ × 10; 11¹/₂-12¹/₂ × 7¹/₃c^m). Zustand: nicht ganz sauber; der Rand an einigen Stellen (wie f. 77) schadhaft u. ausgebessert; ebenso am Rücken. — Papier: gelb, glatt, zieml. stark. — Einband: schwarzer Lederband mit Klappe: der Rücken rothledrig.

Titel fehlt. Anfang ebenso.

Eine Sammlung von Prosa und Gedichtstücken erbaulichen Inhalts. Einiges davon gehört zur Drusenlitteratur.

1) f. 1—46°. Titel und Verfasser fehlt; er ist مرر اللحوال الكفرقوقي, s. Lbg. 210. Ein alphabetisch geordnetes Werk erbaulichen Inhalts; für jeden Buchstaben ein Stück in Prosa und eines in Versen. Das Prosastück enthält 10 (beim Buchstaben 20) Sätze, deren jeder mit demselben Buchstaben beginnt; ihm folgt das Versstück, immer 10 Verse, deren

Anfangs- und Schlussbuchstabe denselben Buchstaben haben. Die Metra in den Versstücken sind verschieden. Die Prosastücke sind in gereimter Prosa, und zwar so, dass gewöhnlich 2, auch 3 Sätze, den gleichen Ausgang haben.

اقبل الي اوامر: (f.1°): النها الي اوامر: (f.1°): النها النها النها النهائة ال

2) f. 46b—69b. Erbauliche Geschichten: von نو النون f. 46b (Anfang: قال نو النون f. 46b المصري رحّد ركبت التحار في بعض الاسفار الخ) المصري الحواص ألح المحار في بعض السفار الخ) المحار في بعض الأسفار الخ) المحار في بعض الأسفار الخ) المحار في بعض الأسفار الخ) المحار ألح المحار

3) f.72"—81". Ermahnung zur Frömmigkeit. عده صحيفة أنزلت من الملك العلام على بعض الانبياء الكرام (Anfg: يا نبق بع دنياك باخراك لنقرّ بما عندي عيناك الخ Vgl. No. 3319, 10.

4) f. 81°-100°. Gleichen Inhalts. من تاليف المرحوم الشيخ تحمد الباروكي رحّه (Anfg: اليوم الموعود وعرضكم النز (Anfg: الدورا اليوم الموعود وعرضكم النز

Beide Stücke in gereimter Prosa, mit vielen Versstücken untermischt. Vgl. No. 3319, 11.

5) f. 100^b—106^b. Erbauliche Stücke, zum Theil mit Versen untermischt, darunter ein Brief Ja'qūbs an den König Aegyptens (Klage um den verlorenen Jūsuf und Trostantwort).

6) f. 106^b—123^a.

فى مدح السيد الكريم وظهوره بالعسكر العظيم، من نظم المرحوم الشيخ عماد الدين ابن المقدم رحم Anfang (Wāfir):

> علي الهادي النبي المختار صلوا ومن ينبوع ذكراه تملوا وفي الاسحار للآيات اتلوا فان الوعد وافانا مجيَّة

Schluss f. 123*:

وتخدم بالصلاة وبالسلام علي المخدار مصباح الظلام مع الانصار والصحب الكرام بالف صلى عليهم والتحيّمة

Dieselbe Heeresqacide, aber mit einem anderen Anfang, in We. 230, 1, wo ausführlicher davon die Rede ist. Vgl. No. 3319, 3.

7) f. 123^b—137^b. 2 Lobgedichte auf Gott, 1 auf Molhammed: من نظم المرحوم الباري وتنزييه الشيخ . . . أبي هلال في حمد الباري وتنزييه Anfang (Tawil, etwas unregelmässig):

الحمد للمولي قديم الاقادم والشكر للرحمن ربّ المواحم und von demselben ein anderes Gedicht f. 127*, anfangend (Ţawil):

تبارك مولانا الد العوالم ومن علّم الاسماء كلّا لآدما (die übrigen Verse reimen auf م); von dems. ein Lobgedicht auf Mohammed, f. 136°, auf. (Kāmil): بسم الالد بدأت انشى قائلا في سيّد لانت بد الارواخ nur 21 Verse vorhanden, dann eine Lücke f. 138—143, welche Blätter unbeschrieben sind.

Und, wie es scheint, von demselben das Gedicht auf في Basit f. 144^a, dessen Anfang fehlt, und auf 3 Basit f. 145^b (اهد انحبت ما نالوا) und f.147^aauf ال Kāmil (يامونس الابرار). Vgl. No.4348, 2.

Schrift: gross, gewandt, deutlich, ganz vocalisirt. Ueberschriften und Stichwörter roth oder farbig. — Abschrift c. 1700.

4348. Lbg. 210.

240 Bl. 8vo, 13 Z. (16 × 10¹/₃; 11¹/₂ × 7¹/₂cm). — Zustand: nicht recht sauber. — Papier: gelb, stark, dick. — Einband: rothbrauner Lederband.

1) f. 1—38. Drusenschrift. Titel und Verfasser f. 16: غرر التحور في التوبة الخور مشتمل على والتقرّب التي الملك الغفور مشتمل على معشّرات الحروف في التقرّب التي الرحوم الشيخ جمال الدين يوسف ابن المرحوم الشيخ سعيد بن على الكَفَرُقُوقي الطواوي، S. Mo. 224, 1, und No. 3319, 9. Anfang wie No. 3319, 9, und Schluss wie bei Mo. 224.

2) f. 39-240 enthält eine Menge erbaulicher Geschichten, Legenden, Ermahnungen, Sprüche Weiser (besonders Aristoteles u. Plato), frommer Gedichte, Aussprüche Mohammeds, Qorānstellen, u. s. w. — So zuerst f. 39^a رداوود بور ايشا 49⁶ ,يونس 40^a , قضة شعيا النبي ,سليمان 105⁶ ,هابيل 62⁴ ,خصر 58⁸ , لوط 54⁴ 262 شعیب. F. 64* -- 67* eine Stelle aus . 127ª desgleichen, مواعظ "F.82. رسائل اخوان الصفا خبر رسول ارسطاطاليس عمّ الى الاسكندر F. 1186 Erbauliches f. 187^a. 232^b. 240^a. Briefe von جمال الدين عبد الله ابن امير الغرب التنوخي علم an Verschiedene f. 141 . 158 . 175 b. الدين سليمان Gedichte, darunter f. 122ª ein Tahmis auf die Qaçide des ابو مدين († 589/1193), deren Anfang: (No. 3407). ما لذَّة العيش الا صحبة الفقرا المز Die Gedichte f. 202b-211 stehen ebenso in Spr. 901, f. 73-82. Das Gedicht 212^a steht auch Mo. 224, f. 145a. 217b-229 steht auch Mo. 224, f. 123b ff. Ein anderes (vierzeilig, auf L) beginnt f. 229b:

Schrift: ziemlich gross, gut, vocalisirt. Ueberschriften roth, auch farbig. — Abschrift c. 1200/1785.

/ 4349. We. 715.
5) f. 108th—148.

Format etc. und Schrift wie bei 4). — Bl. 141-148 lose im Kinband. — Titelüberschrift und Verfasser:

كتاب التحور في التوبة التي الملك الغفور تاليف الشيخ يوسف الحريب من قرية كَفَرْقُوق (zu lesen: الحريب . Der Ort

= Lbg. 210, 1. We. 237, 13. No. 3319, 9. Anfang wie bei No. 3319, 9 (aber mit voraufgeschicktem اخى من كنت). Aber voraufgeht hier f. 109—111 ein Vorwort, das beginnt: من فصايل لب الالباب اهل الفصاحة ونمر السماحة من فصايل لب الالباب اهل الفصاحة ونمر السماحة المنادمة المن . Ein ungenannter Gelehrter hat danach, auf Bitte des oben genannten Verfassers, ein Sentenzenwerk alphabetisch abgefasst, das aber nicht ganz leicht

zu verstehen gewesen; daher hat er es in die vorliegende Form gebracht und ungewöhnliche Ausdrücke möglichst vermieden. Als Schluss hat er poetische Stellen aus einem seiner anderen Werke hinzugefügt (غنست ذلک بما تیسر نظمه) und bittet die Leser um Nachsicht. — Was nun diesen Schluss betrifft, so lässt sich darüber eigentlich nicht urtheilen; denn sowol in dieser Handschrift als in Mo. 225 folgt etwas Poetisches von einem Anderen (معمله); er muss also beide Male fortgeblieben sein. — Der Verse in dieser Handschrift sind nur 2 (Tawil), auf قريبُ reimend; das Weitere fehlt; wie viel, lässt sicht nicht sagen.

/ 4350. Mo. 162.

105 Bl. 12mo , 10-12 Z. $(14\times10^{1}/_{2}; 10^{1}/_{2}-11^{1}/_{2}\times8^{cm})$. Zustand: unsauber, zum Theil auch fleckig. — Papier: gelblich, stark, glatt. — Einband: schwarzer Lederband mit Klappe.

Titel f. 1° von ganz neuer Hand: قصص ادبية من الديانة

Darunter steht: Exemples de la morale de la religion Druse.

Ein Sammelband, welcher nicht sowol drusische, als vielmehr cüfische Stücke enthält: nämlich Ermahnungen zur Frömmigkeit und von f. 10° an eine Menge, meistens kurzer, erbaulicher Geschichten. Ob das Ganze entnommen ist dem in der Titelüberschrift angegebenen Werke: من كتاب بغية الطالبين وكفاية الراغبيين oder nur ein Stück, kann fraglich sein; das Vorliegende hat überall gleichen Typus, wie es scheint, und kann füglich daher sein.

Der Anfang ist ganz so wie bei No. 3126 angegeben ist; auch das alphabetische Stück steht hier f. 4° ff. Weiterhin aber weicht es doch ab. F. 16°—21° eine längere Geschichte, von منصور بن عمار erzählt: es wird dieselbe Geschichte sein, wie We. 237, 5, aber etwas ausführlicher. Das Weib heisst auch hier نشوان.

F. 58^b ein längeres Gedicht, überschrieben نفسية. Eine Ermahnung, an die Seele gerichtet, zur Frömmigkeit und Entsagung. Viele Verse, besonders im Anfang, beginnen mit يا نفس توبي عن جهل وعصيان: (Basit): كم ذا التمادي وكم لهوي ونسياني

F. 61^b ein anderes, gleichen Inhalts, ebenfalls überschrieben نفسية. Anfang (Basit): ثعب الغرام بقلب قد مليناهُ من متجر الفان والباق تركناهُ

Dann noch f. 64*-65b einige kürzere Gedichte.

F. 65'--74' eine Geschichte von Johannes dem Täufer (جنتا الصابغ) in seiner Jugend.

F. 80^b—88^b Geschichte Salomos und der Bilqts und Beschreibung seines Thrones.

الكريم وقدومه بالعسكر العظيم ويذكر فعل القيامة النخ الكريم وقدومه بالعسكر العظيم ويذكر فعل القيامة النخ Das Gedicht schildert die Freuden und die Schrecken am Tage des jüngsten Gerichts, in Vierzeilen. Es heisst sonst العسكرية. Anfang wie bei We. 237, 3. Der Schluss weicht ab:

صلاة الوَحِدِ المتعال عليه كل وقت وصال عدد ما يعلم الاشكال بلاحد ولا حصر (Incorrect). Dann noch ein Paar kleine bussfertige Gedichte.

Schrift: ziemlich gross, unschön, doch deutlich, vocalisirt. Ueberschriften roth. — Abschrift c. 1200/1786.

4351. We. 237.

Format etc. u. Schrift wie bei 1). - Ueberschrift:

عسكرية في ظهور السيّد العظيم وقدومه بالعسكر الكريم

Anfang:

بسم الله امدادي وذكره بدئى وانشادي به نصرى واسعادي وقدة عنونه ذخري

Gleichfalls eine Heeresqaçīde (ausführlicher als die vorige). Schluss f. 16^b:

والف صلاة ثمّ سلام تخص السادة الاعلام عليهم دايم الايام بجنبح الليل والفَجْرِ

HANDSCHRIFTEN D. K. BIBL. IX.

4352. Lbg. 212.

126 Bl. kl.-8°°, 11 Z. $(15^{1/4} \times 10: 11^{1/4} \times 6^{3/4}$ cm). — Zustand: schmutzig und wasserfleckig; bisweilen ausgebessert. — Papier: gelb, glatt, stark. — Einband: brauner Lederband mit Klappe. — Titel fehlt.

: Anfang fehlt; das Vorhandene beginnt f.1*: وهذه الاية فيها ثلاث معان تاديب وتنبيه وتهديد الخ

Ein çūfisches Werk, Vorschriften für das sittliche Verhalten des Menschen, in 15 Abschnitten (nicht فصل genannt). Die Ueberschrift des 1. fehlt (wegen des fehlenden Anfanges).

الاجتهاد على درس المعلوم الشريف غاية الاجتهاد "2. f.30

معرفة الفرائض الالهية والمواجب الدينية 32 معرفة

حسن المعاملة في البيع والشراء والاخذ والعطاء 33° 4. والقرض والوفاء وغير ذلك من سائر المعاملات

حسن الاخلاق ولين للجانب والصبر والاحتمال 36 . 5

ترك الدعاء بالاجمع مع الدعاء بالاجمع

ترك الزينة بالكلية ظاهرا وباطنا 7. 53

ترك الحسد 9. 80 ; ترك التكبر والأعجاب 8. 61"

انتحة زمن حبّ المجد والجاه وطلب البياسة 89 ، 10.

ترك النميمة 11. 113 ; ترك الغيبة 11. 105

مداومة الصلاة في كل يوم مداومة الصلاة في كل يوم

ملازمة السروال دائماً صيفا وشناء شاملا 117° 14. 117° للنساء والرجال

عمارة بيوب الطهارة واستعمال الطهارة دائما 118° 15.

ان لم تشهد له ارباب العقول : Schluss f. 118b. وفي ذلك كفاية من التوثيق والتشديد لمن له عقل . . . ومن الله تعالى نطلب العفو . . . بعد الاعتراف بالحجز . . . وطلب الغفران من الرب الكريم القدير والحد لله البخ

Von demselben Verfasser ist dann noch f. 119b ein längeres Gedicht angehängt (ولد ايصا), das beginnt (Basit):

لله قوم سنوا بالعلم والعمل برغبة صدقت في طاعة الازل 32 Verse lang (metrisch nicht ganz richtig), und f. 122^b—126 ein anderes Gedicht:

العسكرية في وصف فرس الامام صلى الله عليه Anfang (Wāfir):

قريبُ يرا مسج الحقّ حقّا ويفتق سدَّ ذمي القرنين فتقا Ist nicht ganz zu Ende; weicht von den übrigen "Heeresgaciden" ab.

Schrift: ziemlich gross, gut, vocalisirt. Ueberschriften roth und grün. — Abschrift c. 1200/1785.

/ 4353. We. 230.

85 Bl. 12mo , 13 Z. $(14^{1})_{2} \times 10^{1}/_{4}$; $10^{1}/_{2} \times 7^{cm}$). — Zustand: lose Blätter u. Lagen; unsauber; zum Theil ausgebessert. — Papier: gelblich, zieml. stark u. etwas glatt. — Einband: Pappdeckel mit Lederrücken. — Titel f. 1^{b} :

هذه العَسْكَرِيَّةُ المباركة الله الشيخ عهاد الدين البي المقدّم غفر الله له في نعت النبي الكريم وظهوره بالعسكر العظيم

Anfang f. 2a:

قريب القايم المهدي سيظهر وبالاخبار في الاقطار يُشْهَرُ يكنّا في ظهوره بالمظفّر تصي الافاق طَلْعَنْهُ البّهيّة

Dasselbe Gedicht wie Mo. 224, 6, aber mit anderem Anfang. Diese Heeresqacide, als deren Verfasser hier und in Mo. 224, 6 Imād eddin ibn elmoqaddam genannt ist, handelt in Viervers-Form (auf [a]) von der siegreichen Wiederkunft des lange Zeit verschwundenen Herrschers, welcher mit gewaltigem Heer von China herbeizieht. Der grosse Entscheidungstag, welcher bei Mekka ausgekämpft wird, bringt den Sieg der Gläubigen und den Untergang der Gegner. So wird denn der Tag des Gerichts über Gute und Böse geschildert und der Verfasser schliesst mit einer Mahnung an jenen Tag. — Schluss wie bei Mo. 224, 6.

Schrift: gross, gleichmässig, gut, vocalisirt. (Der Text ist besonders in der Vocalisirung oft fehlerhaft.) — Abschrift etwa 1700.

/ 4354.

1) We. 237, 11, f. 50^a-60.

Format etc. und Schrift wie bei 1). — Ueberschrift: هذه عسكريّة من نظم الشيخ ابي عتر الدين لخلبي في ظهور السيّد العظيم وقدومه بالعسكر الكريم

Diese Heeresqaçide beginnt (Ṭawil): بدأت ببسم المُبْدِع الخلق والصُوَرُ الْهِ على للَّ الخليقة اقتدَرْ

Der Schluss fehlt; nach f. 60 ist eine (wol nur kleine) Lücke. Der zuletzt vorhandene Vers ist f. 60^b:

وعبّاس طافوه المداين والقرى وغلوه كالمابون لمّا به سَعَرٌ

2) We. 237, 4, f. 16b—19.
Format etc. u. Schrift wie beil).—Ueberschrift:
شعر في ظهور العسكر وقدوم الغياب
Demnach der Titel: عسكريّة

Anfang (Basit):

بُشْرِاك يا قلب ذاعت نسمة لخبرِ لك الهنا بلقا الغيّاب يا نظرِ

Nicht vollständig; diese Heeresqacide hört hier mit Vers 3,4 auf:

ننا بذا الشرف العالى على ملاً والغير ما عنده علمًا ولا خبر Nach f. 19 Lücke.

3) We. 715, 3, f. 75^b—89^a.

Format etc. u. Schrift wie bei 2. — Titelüberschrift:

عسكرية لبعضهم في ظهور السيد العظيم
وقدومه بالعسكر الكريم
Anfang:

بدأت ببسم من قهر العباد الهي سيدي مولي العباد ببسمك نبتدي في كل شي وتختمه بحمدك يا مرادي

Heeresqaçīde (Wāfir): der Held, das zuerst geschaffene Wesen, heisst f. 76° الملك المطقر; er bricht von China mit seinen Heeresmassen auf. Vgl. We. 230, 1. Das Gedicht ist in 112 Vierzeilen und schliesst mit einem Gebet um Gnade am Jüngsten Tage; zuletzt:

وتخنم بالصلاة وبالتحية على خير العوالم والبرية مدا الاوقات صجا والعشية ما دام الكون عامر بالعباد

Noch eine Heeresqacide in No. 3319, 3.

4355. We. 715.

Format etc. und Schrift wie bei 2). Von f. 103 an sind die Blätter von unten nach oben schräg eingerissen und hängen nur noch etwas in der oberen Hälfte zusammen.

Sechs Gedichte, jedes mit der Ueberschrift: ولد ايصا , also von demselben Ungenannten, der We. 715, 3 verfasst hat.

a) f. 89°—95°. Ueberschrieben: ترحيبة.

Der Titel rührt daher, weil das Gedicht den am Jüngsten Gericht auftretenden Imam, der von China aus seinen Eroberungszug antritt, feiert und beglückwünscht (mit der Formel

یا مرحبا, Vers 1. 2). Es schliesst mit der Bitte um Gnade. — Anfang (Wäfir):

الا يا مرحبا اهلا وسهلا بمن كشفوا ستور الظلم عنّا Schluss:

والف صلاةً عليهم يا الهي والف تحية يا ربّ منّا Im Ganzen 100 Verse lang.

امن تذكّر مغرم فيكم بكم عبد لكم سادتي يدعا محبّكم بعد الصلاة على من هو لنا املا Schluss: ما دام شمس الصحي وتبدو او تنكتمو

(Die Sprache u. Verse sind incorrect; die letzten Worte müssen heissen: تبدر ار تنكته [auf Sonne bezogen]; auch muss es أملًا für ملك heissen.)

- e) f. 101°—102°. Ein Titel des Gedichts nicht angegeben. Gleichfalls Sehnsucht nach den "Herren" und speciell f. 101°, 7 nach dem Imām schildernd. 27 Verse. Anfang (Wāfir): على خير الجماعة هام فكري وحرّك ضامري زاد الغرام (Sonst reimt das Gedicht auf ماركة واهدي للرسول آزكا صلاة واثنى بالتحية والسلام واهدي للرسول آزكا صلاة واثنى بالتحية والسلام
- d) f. 103a—105a. Preis des Imam und Sehnsucht nach ihm. Das Gedicht geht nicht auf Mohammed, wie es scheinen könnte, sondern auf Hamza. Es heisst auf f. 104a: في منه على منه على الأله Anfang (Motaqārib): ايا ربّ صلّ وزيد السلام على سيّد الرسل والانبياة Schluss: derselbe Vers.

e) f. 105^a - 107^a. Sehnsucht nach dem Imām (f. 106^b: حب الامام هَيْجٌ غرامي). Anfang: الله الله الله يكن لي يا رب صل وسلم سلم وصل على المصطفى اهدى صلاتى واثنى سلامي واوصل زكاتي سأل وساعي بالخمس داعي Schluss: سأل صب اطاعي ما لم يمل يا رب صل صل وسلم سلم وصل

(In moderner Gedichtform). Incorrect.

f) f. $107^{a}-108^{b}$. Sehnsucht nach den "Herren" und Bitte, ihn nicht im Stich zu lassen (s. bei b). Die 4 Herren sollen am Tage der Rechenschaft Fürbitte für ihn einlegen. 22 Verse lang. Anfang (Basit): شوقى البكم كما تشويق ظمآن للماء في الحرّ يوما فيه نيران في باب عفوت انتخت وجين مفتقرا

ارحم عبيدًا ضعيف الحال وخلاني

4356.
1) We. 230, 10, f. 76*--79b.

Format etc. und Schrift wie bei 8. - Ueberschrift: ممًا انشده الشيخ ابو على عبد الملك ترحبا بقدوم السادة الكرام

Anfang:

اهلا بسكم قادمين علينا وترحبا بالواصلين إليّنا Schluss:

على الشفيع المرتجا يوم الحجل يوم نعص تندّما ايدينا

Ein Gedicht gleichen Inhalts wie We. 715, 4, in welchem die frommen "Herren" verherrlicht werden, mit einem Gebet für den Verfasser selbst.

2) We. 237, 7, f. 33b-42b. Format etc. und Schrift wie bei 1. - Ueberschrift: تخميسة تاليف المرحوم الشيم يبوسف أبوى المرحوم الشيح سعيد أبن المرحوم الشيخ على الكفَرْفُوقِي، Anfang (Basit):

يا لايمي أن تَرُم بالعنف تلحاني وتزدري جمع اعمالي والتحانيي انا الذي حق بالعصيان خسراني انالحقير الكسير المُسْرِفُ العاني انا الذليل الصليل العاجز الواني

Ein bussfertiges Tahmis, mit Bekenntniss und Reue über das übel angewandte, lustergebene Leben. Schluss des Grundgedichtes:

وما ترقم وروق في تردده وما تتابع تكرار الجديدان

Mq. 180b, f. 1-54 enthält ein Wörterbuch zu den Drusenschriften, alphabetisch (nach Hebräischer Buchstabenfolge) geordnet, defect.

4357.

Andere Drusenschriften sind:

- ," الايقاظ والبشارة لاعل الغفلة وآل الحق (1 والطهارة المقتنى
- ر" الحقائق والانذار والتاديب لجميع الخلائق (2)
- ," الشافية لنفوس الموحديين الممرضة لقلوب (3 المقصريين الجاحديين للمقتنى
- ," العبب التي جميع من بالشاميّن الاسفل (4 والاعلى ومن بالصعيد الم
- ," اليمه وهداية النفوس الطاهرات ولم الشمل (5) وجمع الشتات المقتنى
- ر" الهند الموسومة بالنذكار والكمال الي الشيخ (6) البشيد المسدد المفضال للمقتنى
- ر" التفريع والبيان واقامة الحجة لولي الزمان (7 وايصاح المحجة لمن افاء الي التوحيد والايمان
- , " تاديب الولد العاق من الأولاد الغافل عن تغيير (8 الصور العاصية عند الانتقال في دار المعاد ورجوع الانفس الى السفال بعد العلو بمصاحبة الاصداد
- ر" القاصعة للفرعون الدعى الفاضحة لعقيدة (9 الكذاب المعتوه الشقى للمقتنى
- ك" ابي اليقظان المقتني 10)
- ر" تميين الموحدين الطائعين من حزب العصاة (11 الفسقة الناكثين للمقتني
- ر" من دون قائم الزمان والهادي الى طاعة الرجن (12
- ر" السفر البي السادة في الدعوة لطاعة ولتي (13 الحق الآمام القائم المنتظر، للمقتنى